BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXXVII
E
35
NAPOLI

XVII
E
35
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

108
J
35

Digitized by Google

Digitized by Google

LEXICI CHALDAICO-RABBINICI

CUM RABBINORUM ABBREVIATURIS,

I N Q U O

Pro Vocabulorum opportunitate res ad Sacram Scripturam, Rempublicam, & Religionem Hebraicam pertinentes, aliæque multæ exponuntur,

AUCTORE ANTONIO ZANOLINI J. U. D.

Et in Seminario Patavino Linguarum Orientalium Profeſſore,

PARS SECUNDA.

INCIPIENTIA

A צ

צ *In numeris valet nonaginta. Duplicem habet figuram,* צ *recurvum, quod in omni dictionis loco reperitur, præterquam in fine; nam tunc ſcribitur* ץ *extenſum, quod in numeris nongenta refert. Hoc peculiariter animadvertendum de hac littera* צ*, eam habere vim mutandi* ת *in Conjugatione Hithpahel in* ט*, ut omnes Grammatici unanimi conſenſu docent.*

Phra-

Digitized by Google

Phraſis צאן בַּרְזֶל *Pecus ferrea* in Jure Hebræorum quid ſignificet.

צאן Ovis, pecus. *Sæpe in Jure veterum Hebræorum hi dicendi modi legentibus occurrunt*, צאן בַּרְזֶל Pecus ferrea: נִכְסֵי צאן בַּרְזֶל Facultates pecudis ferreæ: עַבְדֵי צאן בַּרְזֶל Servi pecudis ferreæ, *quorum ſignificationem ignorantes hærent, parumque abeſt, quin libros projiciant ira accenſi, vel igni comburendos tradant, ubi multa ſimilia inveniunt. Placet itaque ſingulos dicendi modos explicare; legentibuſque opem ferre. Phraſis igitur prima* צאן בַּרְזֶל pecus ferrea *a paſtoribus ovium deducitur. Solent enim aliquando paſtores oves a Dominis ea conditione paſcendas, & cuſtodiendas ſuſcipere, ut, ſiqua ex illis per incuriam pereat, teneantur de ſuo Dominis reſtituere, & ſolvere; aliquando vero ſine ulla conditione, tuncque, quidquid perit, Domino perit. Itaque, priori conditione propoſita, grex ovium paſtori concreditus dicebatur eſſe Domino* צאן בַּרְזֶל pecus ferrea, *quia ſicuti ferrum ſolidum, & firmum eſt, ita grex, quidquid adverſi contingeret, Domino firmus, & ſalvus manebat. Hinc hujuſmodi locutio ad ſervos, ancillas, facultates traducta eſt, quarum uſusfructus tantummodo ad maritum, vel herum pertinebat, & fundi, vel perſonæ reſtitui debebant, ubi neceſſitas poſtulaſſet. Hinc in Tractatu* יבמות Jevammòth *cap. 7. legitur:* אלמנה לכהן גדול הכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל *h.e.* Vidua (*quædam ditiſſima una cum dote*) affert Sacerdoti Summo ſervos depilationis, & ſervos pecudis ferreæ. *Illi non comedunt de Oblationibus Sacerdotalibus; hi vero comedunt. Illi, ſi moriuntur, moriuntur viduæ: ſi vixerint, vivunt eidem. Hi, ſi moriuntur, moriuntur Sacerdoti: ſi vivunt, eidem vivunt. Dicuntur autem* ſervi depilationis עַבְדֵי מְלוֹג, *quia gallinarum inſtar depilabantur, ſive deplumabantur. Eos uxor tradebat marito in liberum miniſterium, ut ſcilicet eorum miniſterio, ac famulatu tantummodo uteretur, teneretúrque reſtituere, quoties uxor eos repeteret, aut, ſi mortem obirent, id ſine mariti detrimento eſſet, uxorique morerentur. Eorum enim officiis, & ſervitute Domini ipſorum fruebantur, eos autem vendere, vel alienare non poterant. Sic* שִׁפְחַת מְלוֹג Ancilla uſuaria. *Hujuſmodi fuit Agar ancilla Saræ. Hinc ad illud:* Et Sara uxor Abrahami non pariebat ipſi, ſed erat לָהּ *ipſi* ancilla Ægyptia, nomine Agar, Geneſ. 16. 1. *ſcribitur in* בראשית רבא Bereſcìth Rabbà *ſect.* 45. שפחת מלוג היתה והיה חייב במזונותיה ולא היה רשאי למכרה *h.e.* Ancilla uſualis erat, & tenebatur (*Abraham*) alere eam, neque fuit conceſſum ei vendere ipſam. *Interrogatus Rabbinus quidam, cur Talmudici dixiſſent* עברי מלוג Servi uſuales? *reſpondit ipſis*, כמה דתימא מלוג מלוג idem ac ſi diceres, Depila, Depila; *h. e.* miniſterio tantum fruere, ipſos vero ſibi relinque, neque alienato. *Ita* עַבְדֵי צאן בַּרְזֶל Servi pecudis ferreæ *dicebantur*

tur ii, *quos maritus ea conditione accipiebat, ut, ſi morerentur, ipſe certa pecunia ſumma in* שְׁטַר כְּתוּבָּה inſtrumento dotali *deſignata, eos redimere teneretur, uxorique pro iis eam perſolvere. Sic* נִכְסֵי מְלוֹג Facultates depilationis, *h. e.* uſuariæ *illæ erant, quas uxor in liberos ſuos uſus ſibi reſervabat præter dotem in contractu matrimoniali deſcriptam. Ex Rambàm in* הלכות אישות *cap.* 16. *in* נִכְסֵי מְלוֹג facultates depilationis *nullam aliam poteſtatem maritus habebat, niſi ut uſumfructum, ſive reditus ipſarum cum uxore communes haberet, eaſque hac ratione quaſi depilaret, ſorte integra manente, veluti cum quis pilos capitis evellit, vel radit, at caput integrum manet. Denique* נִכְסֵי צאן בַּרְזֶל Facultates pecudis ferreæ *erant, quas integras in* שְׁטַר כְּתוּבָּה inſtrumento dotis, *vel earum ſortem ſe reſtituturum uxori vir pollicebatur, ac propterea, quemadmodum ferrum durabile eſt, ita etiam ipſæ uxori integræ permanebant. Quamobrem in* בבא קמא Bavà Kamà *fol.* 89. אִם יֹאמְרוּ בְּנִכְסֵי מְלוֹג יֹאמְרוּ בְּנִכְסֵי צֹאן בַּרְזֶל *h. e.* Si loquuntur de facultatibus uſualibus, loquuntur de facultatibus capitalibus.

צבא *Hebraice*. Militare. *Hinc* יְיָ צְבָאוֹת *Chaldaice*, Dominus Zebaoth, *h. e.* exercituum. *Ex Bereſchith Rabbà ſect.* 10. ג׳ צבאים הן Triplex eſt exercitus, צבא לשמים ולארץ Exercitus Cœli, & terræ, *ſicuti dicitur*: Et perfecti ſunt Cœlum, & terra, & omnis צְבָאָם exercitus eorum. Geneſ. 2. 1. צְבָא לְתַלְמִידִים Exercitus diſcipulorum: *ut* כָּל־יְמֵי צְבָאִי אֲיַחֵל Cunctis diebus exercitus mei expectabo. Job 14. v. 14. צְבָא לְיִיסּוּרִין Exercitus caſtigationum: *ut* an non צָבָא exercitus, militia eſt homini ſuper terram? Job 7. v. 1.

צבב צַבָּא Bufo: teſtudo. Levit. 11. 29.

צבה, צְבָא Velle, optare, cupere, deſiderare, acquieſcere. Exod. 2. 21. Job 33. 32.

צְבִיּוֹן, צְבִיּנָא Voluntas, beneplacitum, benevolentia. Prov. 10. 32.

צְבוּתָא, צְבוּת, צְבוּ Idem. Job 31. 16.

צְבָאוּת Idem. Job 31. 16.

צְבִיאָה Ornatus, ornamentum. *Plur. cum aff.* צְבִיאָתְהָא ornamenta ſua. Eſth. 2. 9. *in Targum ſecundo.*

צבח צִבְחַר Modicum, paululum, pauliſper. Iſa. 10. 25. Ruth 2. 7.

צבע Fingere, intingere, immergere, lavare, abluere. Levit. 11. 40. fortiri, ſortem jacere. Eſth. 3. 7. *in Targum ſecundo. Pahel* צַבַּע idem. *Ithpahel* אִצְטַבַּע intingi, ablui. Levit. 13. 58. Dan. 4. 12.

צִבְעוֹן Color, tinctura. *Plur.* צִבְעוֹנִין, & צִבְעָנִין colores. Jerem. 4. 30.

צְבַע Coloratum: coccineum. צְבַע זְהוֹרִי coccineum, dibaphum. Exod. 39. 3.

אֶצְבַּע, אֶצְבְּעָא Digitus. Iſa. 58. 9. Exod. 31. 18. *Plur. maſc.* אֶצְבְּעִין Jer. 52. 21. & *fœm.* אֶצְבְּעָן, אֶצְבְּעָתָא, אֶצְבָּעֹת digiti. 2. Sam. 21. 20.

צָבַע, *vel Hiphil* הַצְבִּיעַ Digitis ſortiri, micare, ſortem dubiam digitorum extenſione indicare. *Hinc illud Varronis*: Micandum erit cum Græco, utrum ego illius numerum, an ille meum ſequatur. *Dum adbuc Templum ſtaret, & Sacrificia offerrentur, illud in more apud Hebræos poſitum erat, ut de Altari a cinevibus expurgando ſæpe inter ſe certarent. Hæc autem erat hujuſmodi concertationis ratio. Uno in loco omnes conſiſtentes, quaſique in carceribus poſiti, ad Præfecti ſignum curſu Altaris gradus aſcendere conabantur, palmaque ab eo obtinebatur, qui cæteris prior quatuor ſuperiores gradus attigerat. Si forte contingeret, ut eodem tempore illuc plures pervenirent, curſuque pares evaderent, ſors jaciebatur. Iis itaque in orbem collocatis, Sortium Præfectus ajebat*: הַצְבִּיעוּ Micare, *videlicet*, Digitos extollite, *quilibet numero, qui placet. Sorte jacta, Præfectus ex arbitrio unius ex iis pileum tollebat, & ab eo numerare incipiebat, ad eumque Altare expurgare pertinebat, in quem digitorum numerus deſineret. Hanc ſignificationem Elias cenſet verbis illis ſubjectam eſſe, quæ Eſtheræ 3. 7. & 9. 24. in ſecundo Targum babentur* צְבַע פִּיסָא Digitis ſortitus eſt, *Hebræis vocibus reſpondentibus* הִפִּיל פּוּר Projecit ſortem. *In Tractatu* יומא Jomà *cap.* 2. *res tota preſſe exponitur, quæ fuſius ab Interpretibus explicatur*. בראשונה כל מי שרוצה לתרום את: המזבח תורם: ובזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש כל הקודם את־חבירו בארבע אמות זכה ואם היו שניהם שוים הממונה אמר להן הצביעו ומה הן מוציאין אחת או שתים ואין מוציאין אגודל: *h.e.* A principio quicumque volebat decinerare Altare, decinerabat. Cum autem multi accurrerent, & aſcenderent gradus, tunc qui ſocium ſuum præcedebat quatuor cubitis, præferebatur: quod ſi duo eſſent æquales, Præfectus dicebat, הַצְבִּיעוּ *Micate digitis*. Quomodo id? proferebant unum, aut duos digitos, pollicem autem non proferebant. *Hac de re vide Rabbinos Bartenora, Majemonidem, &* גמרא ירושלמי Ghemarà Hieroſolymitanum. *Hinc certe natus ludus, qui apud Italos præcipue inter homines infimæ ſortis uſitatiſſimus eſt, qui dicitur vulgo* giuocare alla mora.

צְבַר Congregare, coacervare, congerere, colligere, comportare. Ezech. 17. 17. *Pabel* צַבַּר idem.

צְבַת, צִבְתָא, Forceps. *Plur.* צִבְתִּין, צִבְתַיָּא Forcipes. 1. Reg. 7. 49.

צְדָא, צְדָה Vaſtari, devaſtari, deſolari. Jerem. 9. 11. *Ithpebal* אִצְטְדִי idem. *Item* irrideri, derideri. Prov. 18. 1. *Aphel* אַצְדִי vaſtare, deſolare. 1. Sam. 5. 6. irridere, ſubſannare. Prov. 17. 5. *Ex Pabel Participium* דִּמְצַדְיָא qui ſubſannat. Prov. 30. 17.

צְדִי Vaſtatus, deſolatus: deſolatio, ſolitudo. Pſal. 107. 4. *Fœm.* צַדְיָא, צַדְיְתָא, & צְדִיתָא deſolata. Iſa. 54. 1. *Plur.* צַדְיָן, & צַדְיָן, & *cum* א *redundante* צַדְיָאן Thren. 1. 21.

צָדוּ, צְדוּת, צַדְיוּת Deſolatio, vaſtatio, locus deſolatus, & vaſtatus. *Plur.* צַדְיָן deſolationes. Pſal. 46. 9.

צַדְאוּת Idem. Eſth. 1. 4.

צַדְיָא *Species avis immundæ*. Deut. 14. 16. *in Jonathane*. *Reſpondet Hebræo* תִּנְשֶׁמֶת

Num

Digitized by Google

הֲצְדָא Num de induſtria? num vere? an certo? *Sic* ה *eſt interrogativum*, & צְדָא *idem ac* צְדִיָּה induſtria, propoſitam, conſilium. *R. Saadias exponit* בְּוַדַּי certe, *R. Aben Ezrà* הֶאֱמֶת, & *R. Salomon*, an nihilum, & inane vobis eſt?

צדד צְדָא, צַד Latus: modus. צַד, לְצַד ad, adverſus, contra. Dan. 7. 25. מִצַּד a latere, ex parte, propter, contra. Dan. 6. 5. בְּצַד in latere, juxta, apud מִצִּדִּי A parte mea; nomine meo. חוּלִי הַצַּד morbus laterum, pleuritis.

צַדֵּד, צִדֵּד *Pahel*. Recedere, reſpicere ad latus. Levit. 16. 18. *in Jonathane*. *Item* ſeponere, ſeorſim collocare. *Ratio deambulandi cum Rabbinis traditur in Tractatu Talmudis* יומא Jomà *fol.* 37. המהלך כנגד רבו הרי זה בור אחורי רבו הרי זה מגסי הרוח דמצדד אצדורי *h. e.* Qui incedit e regione (*juxta, recta ad latus*) Rabbini ſui, eſt ruſticus, ſive bardus? qui incedit poſt Rabbinum ſuum, eſt ex craſſis ſpiritu, ſive ſtupidis; quia ad latus ſecedere debet ſecedendo &c. *Videlicet, ex parte ad latus ire debet, & ex parte poſt eum, ut neque recta juxta eum eat, neque etiam omnino poſt eum.*

צְדִירָא Stibium, fucus: lapis pretioſus ſtibii colorem referens. *Reſpondet Hebraico* פּוּךְ.

צדע, צִדְעָא Tempus, tempora, *pars capitis*. *Cum aff.* בְּצִדְעֵיהּ in tempora ejus. Judic. 4. 21.

צדק *Hebraice*. Juſtum eſſe, *vel* haberi, juſtificari. *Hinc Infinitivus Pehal* לְמִצְדַּק juſtum pronunciare. Eccleſ. 7. 23. *Aphel* אַצְדֵּק juſtificare, juſtum pronunciare. Pſal. 82. 3. Cant. 5. 4.

צַדִּיקָא, צַדִּיק Juſtus. Pſal. 37. 12. *Plur.* צַדִּיקַיָּא, צַדִּיקִין juſti. Pſal. 1. 5. *Conſtr.* צַדִּיקֵי *pro abſoluto*, juſti. Pſal. 7. 10. *Cum aff.* צַדִּיקָךְ juſtorum tuorum. Pſal. 69. 28. *Fœm.* צַדִּיקְתָא, & צַדֶּקְתָא juſta. Pſal. 68. 26.

צִדְקְתָא, צִדְקָא Juſtitia: eleemoſyna. Eccleſ. 4. 8. Prov. 11. 18. *In Bibliis Venetis ſæpe legitur* צַדַקְתָא. *Plur.* צִדְקָן, צִדְקָתָא juſtitiæ: eleemoſynæ. Pſal. 103. 6. *In Talmudis Tractatu* חגיגה Chagigà *fol.* 5. *legitur, Rabbinum Jannæum cuidam* בפרהסיא publice, palam *eleemoſynam pauperi elargienti dixiſſe* מוטב דלא יהבת ליה Satius fuiſſet tibi, ut nihil dediſſes ei. *Cum doctrina a Chriſto de eleemoſyna facienda Matth. 6. tradita id convenit.*

צַדַקְתָא, צְדָקָה Idem. Iſa. 32. 17.

צִדְקוּתָא, צַדִּיקוּתָא Idem. Prov. 12. 17. *Per apocopam* צִדְקוּ Eccleſ. 2. 21.

צָדוֹק, & צַדּוֹק Tzadocus, Sadocus. *Nomen proprium viri. Multi fuerunt hoc nomine in Sacris litteris inſigniti. Sadocus hic diſcipulus fuit Antigoni Sochæi, qui præceptoris ſui doctrinam male intelligens* צַדּוּקִים Sadducæorum *Secta nomen dedit. Ejus collega fuit* בייתוס Bajethoſus. *Ex R. Abraham Levita* זאת היה תחלת המינות hoc fuit principium Schiſmatis inter Judæos. *Itaque Antigonus Sochæus præceptorem*

Digitized by Google

rem cum magna nominis celebritate egit, auctoritate plurimum potuit, & inter ceteros diſcipulos Sadocum, & Baithoſum habuit, qui Baithoſus Baithoſæorum Sectæ nomen dedit. Crimen detortorum Antigoni verborum utrique, Sadoco, & Baithoſo tribuitur. Ex auctoribus nonnulli arbitrantur, Baithoſæos fuiſſe pejores Sadducæis. Verumtamen cum apud Judæos plerumque nomina Sadducæorum, Bajethoſæorum, Epicureorum, Cuthæorum, Karæorum, & מינים *ſc.* Hæreticorum *promiſcue accipiantur, & tamquam ſynonyma uſurpentur, de Bajethoſæis nihil certi dici poſſe videtur. Baal Arùch ait, Sadocum, & Bajethoſum duas malas familias, videlicet Sadducæorum, & Bajethoſæorum conſtituiſſe. Joſephus Antiquit. Judaicarum lib. 18. cap. 2. de tribus præcipuis Judæorum Sectis mentionem facit, ſed non eo ordine, quo natæ ſunt.* Judæi a multis retro ſæculis in tres Sectas erant diviſi, Eſſenorum, Sadducæorum, & eam, quæ Phariſæorum vocata eſt. *D. Epiphanius autem ſeptem Judæorum Hæreſes numerans primos facit Sadducæos. Fuerunt porro hæ. Sadducæi, Scribæ, Phariſæi, Hemerobaptiſtæ, Nazaræi, Oſſeni, & Herodiani. Vide Cunæum lib. 5. cap. 11. Apud Judæos Hemerobaptiſtæ dicebantur, qui quotidie religionis cauſſa lavabantur. De Sadducæis vide, ſi placet, pag. 405. mei Lexici Hebraici typis Seminarii Patavini editi anno 1732. ubi legitur etiam præceptum ab Antigono Sochæo diſcipulis ſuis Sadoco, & Baithoſo traditum, ejuſque interpretatio præpoſtera ſubjicitur. Nicolaus Lyra in cap. 5. Actorum, D. Epiphanius lib. 1. cap. 14. & alii originem nominis Sadducæorum voci Hebraicæ* צדק justitia *tribuunt; ſed cum ex multis Auctoribus pateat, eos fuiſſe homines ſceleſtos, & impios, facile hæc ſententia rejicitur. Auctor* יוחסין Juchasìn *pag. 139. ait.* Sadducæi impii fuerunt, & pravis moribus imbuti, unde & plebi exoſi. *Alii ſævos, & inhumanos, alii agreſtes, duros, & truculentos homines Sadducæos appellant.*

צהה, צהא Sitire, ſitibundum eſſe. Pſal. 632. *Participium* צהי, צהי, צהיא ſitiens. Iſa. 25. 25. Pſal. 107. 25. *Plur.* צהין ſitientes. Pſal. 107. 5.

צהותא, צהותא Sitis, ſiccitas. Job 24. 19. *Cum aff.* צהותהון ſitim ſuam. Pſal. 104. 11. *Plur.* צהותא ſiccitates, loci ſicci. Pſal. 105. 41.

צהיא Idem. Job 24. 19.

צהב Irritare, ad iram provocare. 1. Sam. 1. 6.

צהל Jubilare, exultate. Eſth. 8. 15.

צוד Venari, aucupari, capere: piſcari. Gen. 27. 33. Thren. 4. 18. *Ex Ithpehal Præterit.* אתצידת ליך illaqueavit te. Jerem. 50. 24. *Futurum* דלא תתציד ne capiaris. Prov. 3. 26.

צידה, צידא Venatio, præda, captura: fera venatione capta. Gen. 27. 25. *Cum aff.* מצידי de fera mea. Gen. 27. 19.

צייד Venator, piſcator. *Plur.* ציידין, ציידי venatores, piſcatores. Jerem. 16. 16. Iſa. 33. 21.

מצדתא, מצדא Rete venatorium. Hoſ. 5. 1. Pſal. 9. 16. *Plur.* מצדן, מצדתן retia. Eccleſ. 7. 27. & מצודין Eccleſ. 9. 14. & מצדן Iſa. 19. 9.

צוה *Hebraice.* Præcipere, jubere, mandare, imperare. *Hinc*

מצוה Præceptum. Deut. 25. 10. *in Targum Hieroſolymitano. In* פרקי אבות PirKè Avòth *cap.* 4. מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה Præceptum trahit præceptum, & tranſgreſſio trahit tranſgreſſionem. *His verbis admonentur homines, vitia ex vitiis naſci, quemadmodum virtutes ex virtutibus proficiſcuntur. In Lingua Hie-*

ro-

Digitized by Google

roſolymitana hoc nomine מְצוּתָא & ,מִצְוָה *appellatur* eleemoſyna. *Plur.* מִצְוָן præcepta. Deut. 7. 10. *in Targùm Hieroſolymitano*. *Emphat.* מִצְוָתָא Deut. 15. 11. *in Targum Hieroſolymitano*.

בַּר מִצְוָה Filius præcepti, *h.e. qui tenetur Præceptis a Moyſe traditis obtemperare. Abèn Ezrà* Gen. 17. 14. *ait ad id teneri natum annos tredecim, & diem unum abſolutum, & completum. Judæi volunt*, Præcepta Moſaica *eſſe* תרי״ג *ſc.* 613. *cujus numeri alii alias rationes aſſignant. In libro inſcripto* צרור המור Tzeròr hammòr, *ſc.* Faſciculus myrrhæ, *qui eſt Commentarius in Legem Moyſis, ad verba illa Exod.* אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ *h.e.* Ego ſum Dominus Deus tuus, *quæ ſunt initium Decalogi, hæc habentur*. Ecce in iſtis decem Præceptis comprehenſa eſt tota Lex, prout eam priſci ordinarunt in numero Præceptorum. Nam unaquæque littera eſt loco unius Præcepti. *Hæc autem Præcepta Hebræi dividunt in* מִצְוֹת עֲשֵׂה Præcepta affirmativa, & מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה Præcepta negativa. De ſeptem *autem* Præceptis Noe *datis, de quibus ſæpe Hebræi mentionem faciunt, vide R. Bechài in Legem fol.* 12. *Id animadvertendum, aliquando dictiones* מצוה, & מצותא *per Synecdochen uſurpari pro* Eleemoſyna; *id vero præcipue in lingua Hieroſolymitana. In Bemidbàr Rabbà ſect.* 9. *legitur tamquam Proverbium* תרעא דלא פתיח למצותא פתיח לאסיא *h. e.* Janua, quæ non aperta eſt Eleemoſynæ, aperienda eſt Medicis. *De Præceptis autem Legis hæc ab Hebræis inculcantur. Ex* פִּרְקֵי אָבוֹת *cap.* 2. הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה *h. e.* Eſto æque cautus in ſervando levi aliquo præcepto, atque in gravi. העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד והעובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד *h. e.* Quicumque facit præceptum unum, comparat ſibi advocatum unum; qui autem tranſgreditur tranſgreſſionem unam, comparat ſibi accuſatorem unum. *Sic cap.* 4. מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה *h. e.* Præceptum trahit præceptum. *Id frequenter in ore habent Hebræi, voluntque eo ſignificare, quemadmodum virtutes ex virtutibus, ita vitia ex vitiis originem trahere. Hinc ex iis magis pii, & religioſiores, ut rectam vivendi viam teneant, eique ſedulo inſiſtant, ſe invicem hortantur*, הוי רץ למצוה קלה כחמורה Curre ad præceptum leve tamquam ad grave. *Utinam Deus eorum corda ita tangeret, ac percelleret, ut veritatem agnoſcerent, Meſſiamque adveniſſe unanimes prædicarent.*

צָוַח Clamare, exclamare, vociferari. Exod. 5. 15. Num. 11. 2. *Pahel* צַוַּח idem. 2. Reg. 2. 12. צְוָחָא, צְוָחְתָא, & צְוָחָא, צְוָחְתָא, *vel* צְוַחְתָא clamor, vociferatio. Jerem. 48. 3.

אִצְוָחַת Clangor. Ezech. 7. 14. *In Bibliis Regiis legitur* בְּאַצְוָחוֹת.

צוּל מְצוּלְתָא Profunditas, profundum, foſſa, fovea profunda. Job 42. 22. *Plur.* מְצוּלָתָא Profunditates. Pſal. 88. 7. Je-

צום Jejunare. Jud. 20. 16. *Ex Pahel Infinit.* תשרון לצימא incipietis jejunare. Lev. 23. 32. *in Jonathane.*

צום, צומא Jejunium: quadrageſima, jejunium quadrageſimæ. Joel. 2. 12. צומא רבא Jejunium magnum. *Ita appellatur* יום הכפורים Dies expiationum.

De Jejuniis Hebræorum.

Apud Hebræos jejunia in duplici fuerunt differentia. Alia enim ſtatis temporibus ſervabantur, alia pro re nata indicebantur. Jejunia ſtatis temporibus præcepta quatuor fuerunt. Die tertio Septembris jejunium indictum propter mortem Godoliæ per Nabuchodonoſorem in primo Hieroſolymorum excidio interempti. Die vero decimo ſeptimo Junii, quia eo die fractæ Tabulæ Legis, Juge ſacrificium abrogatum, & Sacrarum litterarum exemplaria combuſta. Inſuper die nono Julii, quo decretum contra Iſraelitas ſancitum, eos non ingreſſuros terram promiſſam, exceptis Joſue, & Calebo, Templum primum, & ſecundum dirutum, & urbs Bether ſitu, & opere munitiſſima expugnata. Die demum decimo Decembris, quo a Rege Babyloniæ Nabuchodonoſore Hieroſolyma arctiſſima obſidione circumvallata. Jejuniis vero extra ordinem indicendis cauſſam præbebant variæ calamitates, bellum, peſtis, ſegetum aduſtio, annonæ caritas, & alia id genus.

צון צִיוּן, צִיוּנָא Signum, nota, monumentum ſepulchrale. Ezech. 39. 15. *Plur.* צִיוּנִין & צִיוּנִין ſigna. Jer. 32. 21.

צוף *Hebraice.* Fluere, effluere, exundare. *Hinc Ithpahel Particip.* דְמִצְטַיְפָא qui effluebat. Num. 21. 20. *in Targum Hieroſolymitano.*

צור Obſidere, arctare, oppugnare. Jer. 21. 4. ligare, colligare. Deut. 14. 25. *Pahel* צַיֵּר formare, figurare, pingere, acu pingere. Job 10. 8. *Ithpahel* אִצְטַיַּר formari, efformari, figurari.

צִירָא, צִיר Obſidio, munitio, propugnaculum. Ezech. 4. 7.

צַיִּר Arctum, anguſtum. Job 41. 6.

צוּרָא Forma, figura. Deut. 4. 16. *Conſtr.* צוּרַת Ezech. 43. 11. *Plur.* צוּרָתָא, צוּרָן formæ, figuræ.

צַיָּר Pictor, acu pictor, Phrygio. Exod. 26. 36.

צִיּוּר Figuratum, pictum, acu pictum, opus Phrygionicum: figura, forma, imago, effigies. Exod. 26. 36. *Plur.* צִיּוּרִין figuræ. Judic. 5. 10.

צוּר Rupes, petra. Num. 24. 21. *in Targum Hieroſolymitano.*

צִירָא Bubo. *Reſpondet* Hebræo כוס. Levit. 11. 17. *in Jonathane.*

צַוַּר, צַוַּאר Collum. *Plur.* צַוְּארִין colla. *Conſtr.* צַוְּארֵי.

צות Audire, auſcultare, attendere, advertere, auribus percipere.

Jer.

Digitized by Google

Jer. 6. 10. Pſal. 115. 17. *Aphel* אַצִּיחַ Idem. Eccleſ. 12. 8.

צִיחַ Summitas, extremitas. *Vel idem ac* צַד, & צִיר Latus.

צִיחָא Attentio, auſcultatio, auditus. Deut. 31. v. ultimo *in Targum Hieroſolymitano.*

מִצְחוּת Idem. Gen. 2. 7. *in Targum Jonathanis.* הַצְרָא Idem. Iſa. 21. 7. *vel eſt Infinitivus Aphel.*

צְחָא, צְחָה Sitire. *Idem ac* צְהָא Languere, deficere. Thren. 2. 11. 12. 19. *Ex Aphel* אַצְחִיאוּ ſitiunt. Job 24. 11. אַצְחִנּוּן ſitire fecit eos. Iſa. 48. 21.

צָחִיא, צָחִי Sitiens, ſitibundus: aridus, ſiccus: ſitis. Jerem. 48. 18. *Fœmin.* צִיחֲתָא Pſal. 23. 2.

צְחוּתָא, צְחוּת Sitis. Ruth 1. 1. Deut. 28. 48. *Cum aff.* וּלְצְחוּתִי Et in ſiti mea. Pſal. 69. 22.

צַחֲוָנָא Idem. Deut. 8. 15. *in OnKeloſo. In Jonathane autem male eſt* כ *pro* ח. Iſa. 44. 3.

צחח צְחִיחַ Ariditas, locus aridus. *Plur.* צְחִיחִין ariditates. Pſal. 68. 6. loca nitentia præ ariditate.

צַחְצַח *Pahel.* Tergere, extergere, polire, expolire. Iſa. 21. 5. Jerem. 46. 4.

צַחְצוּחַ Nitor, coruſcatio, fulgor, ſplendor. Nah. 3. 3. *in Venetis* צַחְצוּחַ. *Plur.* צַחְצוּחִין ſplendores. Ezech. 21. 28.

בְּצַחְצָחָן Eleganter, nitide, polite. Iſa. 32. 4.

צחן צַחֲנָא Putredo, fœtor: fluxus. Joel. 2. 20. *Conſtr.* צַחֲנַת Ezech. 23. 20. *Hebraice* וְזִרְמַת סוּסִים זִרְמָתָם Et fluxus equorum fluxus ipſorum *redditur Chaldaicum* וְצַחֲנַת סוּסָן צַחֲנַתְהוֹן Et fœtor equorum eſt fœtor ipſorum, *ſcilicet Ægyptiorum. Sed ſive* Fluxus, *ſive* Fœtor *vox Chaldaica* צַחֲנַת *transferatur, utroque modo per periphraſim immoderata, & fœtidiſſima libido ſcortationis in Ægyptiis innuitur.*

צטר צִטְרָא Latus, ora, extremitas. Gen. 6. 19. *in Jonathane.* בִּצְטַר Apud, juxta, penes.

צִיב, צָבָא, צִיבָא Currus tectus, cameratus: carpentum: lectica. Nahum 2. 7. *Plur.* צִיבִין curſus, carpenta. Iſa. 49. 22.

צִיץ, צִיצָא Bractea, lamina. Exod. 28. 36. Cant. 5. 14. hirundo. Levit. 11. 16. rubinus. Eſth. 1. 2. *in Targum ſecundo. Lamina* צִיץ *dicta fuit aurea inter Pontificis ornamenta numerata. Latitudine duos digitos æquabat, frontique Pontificis ad aures cingendæ inſerviebat. Alio etiam nomine Exodi capite trigeſimo nono appellatur* נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ *ſc.* corona ſancta. *Huic laminæ litteris majuſculis inſculptæ erant duæ voces, ut ex Exodi capite vigeſimo octavo colligitur, h. e.* הַקֹּדֶשׁ לַיהוָה Sanctum Domino. *Alligabant autem hanc laminam* מִצְנֶפֶת Tiaræ *vitta hyacinthina.*

צִיצִין Pinnæ piſcium. Levit. 11. 9. 10. algæ. Pſal. 139. 9. naves. Num. 24. 24. *in Targum Jonathanis.*

צִיצִית Cincinnus, peniculamentum: fimbria

bria veſtimenti. Numer. 15. 38. Ezech. 8. 3. *Plur.* צִיצִין, צִיצִיתָא cincinni. Num. 16. 2. *in Jonathane. Hujuſmodi* צִיצִית *hodie geſtant Judæi pendentia ex veſte, quam vocant* טַלִּית, *ſive* טַלֵּית. *Sunt autem octo fila ex lana contexta quatuor prædictæ veſtis angulis hærentia ad vinciendum. Rabbini pluraliter dicunt* צִיצִיּוֹת, & *Chaldaice* צִיצִיתָא Num. 15. 38. *in Jonathane, quam formam etiam Talmudiſtæ ſæpe adhibent.* Cincinnos *ſignificat* Exod. 8. 3. *ubi dicitur,* וַיִּקָּחֵנִי בְּצִיצִת ראשִׁי Et accepit me cincinois capitis mei, *quod vertit Chaldæus* בִּסְעַר רֵאשִׁי pilis capitis mei.

צִיץ Florere, germioare. *Fut.* וְתָצִיץ Et germinabit. Ecclеſ. 12. 6.

צִיר, צִירָא, צִירְתָא Cardo oſtii. Prov. 26. 14. *Plur.* צִירִין cardines oſtii. Exod. 26. 17. *Cum aff.* לִתְרֵין, צִירוֹהִי duobus cardinibus ejus. Exod. 26. 19.

צִית *Vide in* צות.

צְלָא, צְלֵה, צְלֵי Inclinari, inclinare ſe: inclinare, inflectere, deflectere, declinare, advertere, divertere: tendere laqueos. Hoſ. 9. 8. Jerem. 18. 22. tinnire, palpitare, tremere. *Pahel* צַלֵּי idem. *Item* orare, precari, invocare. *Aphel* אַצְלֵי inclinare, declinare, advertere. Pſal. 119. 51. *Ithpehal* אִצְטְלָא Dimoveri, labare. Iſa. 40. 20.

צְלוֹתָא, צְלוֹת, צְלוֹ Oratio, precatio. Jerem. 7. 16. 1. Reg. 8. 28. *Plur. emphat.* צְלוֹתַיָּא orationes, preces. Pſal. 72. v. ultimo.

צַלָּא, צְלָא Cutis, pellis, corium. Levit. 11. 32. Num. 31. 11. *in Jonathane.*

צְלַב Suſpendere, crucifigere. Gen. 40. 22. *Ithpehal* אִצְטְלִיב ſuſpendi, crucifigi. Deut. 21. 23. Eſth. 2. 23. *Particip.* צְלִיב ſuſpenſus, crucifixus. *Plur.* צְלִיבִין ſuſpenſi. Joſ. 10. 26.

צְלִיבָא Crux, patibulum: ſuſpenſio. Ruth 1. 17. Deut. 21. 23.

צְלוֹב Patibulum. *De clavo in patibulo adhibito habetur in Miſnâ in* שַׁבָּת *cap. 6.* Egredi licet in Sabbato במסמר מן הצלוב משום רפואה cum clavo de patibulo medicinæ cauſſa, *ſcilicet appenſo. Hujuſmodi autem clavum ait Rambâm collo appenſum ex quorumdam ſententia eſſe præſentiſſimam medicinam contra febrim tertianam.*

צְלָה *Vide in* צְלָא.

צַלְהֵב *Pahel.* Ardere, ſplendere, candere. Levit. 13. 32.

צַלְהוֹב Flamma: mucro, acies gladii flammans. Nahum 3. 3.

צְלַח Proſperari: proſperum eſſe. Pſal. 45. 5. ſcindere, diſcindere, ſecare, findere, diffindere. Gen. 22. 3. *Pahel* צַלַּח idem. *Aphel* אַצְלַח proſperum efficere. Gen. 24. 56. proſperari. Dan. 6. 29.

אַצְלָחוּתָא Proſperitas, felicitas. Hoſ. 9. 12.

צְלוּחִין Segmenta. Pſal. 136. 13.

צְלוּחִיתָא, צְלוּחִית Paropſis, patina, ſcutella. Exod. 16. 33. lecythus, ampulla, amphora. 1. Reg. 17. 12.

Digitized by Google

צלל Tinnire, palpitare. *Hinc* צָלְלָה סְפוּתַי tinnierunt, palpitarunt. labia mea. Habac. 3. *16.*

צְלִיל Limpidum, clarum. *Plur. fœm.* צְלִילָן Exod. 7. 24. *in Jonathane*. *Emph.* צְלִילְתָא Gen. 1. 21. *in Jonathane*.

צִלְצְלָא, Cymbalum. *Plur.* צִלְצְלִין, & צִלְצְלָן cymbala. Pſal. 150. 5.

צִלְצוּל Cingulum, ſubligaculum. *Plur.* צִלְצוּלִין cingula. Num. 5. 18. *in Jonathane*.

צלם, צַלְמָא Imago, ſtatua, idolum, ſculptile, ſimulacrum. Gen. 1. 27. Dan. 3. 5. *Plur.* צַלְמַיָא, צַלְמִין imagines. Iſa. 42. 8.

צַלְמָן, צַלְמָן, צַלְמָנָא, צַלְמָנָא Idem. Jud. 18. 17. *Plur. emphat.* צַלְמָנַיָא imagines. Gen. 31. 19.

צלף *Ex Aphel* יַצְלִף contundet. Pſal. 74. 5. יַצְלִיף percutiet. Pſal. 74. 5.

צלק צוּלְקָא, צִלְקָא Aduſtio, inflammatio: cicatrix. Lev. 13. 23. *in Jonathane*.

צמא, צְמֵי Abſcindere, præcidere. Deut. 21. 12. *in Jonathane*.

צמד Ligare, alligare: obligare vulnus. Ezech. 34. 4. 16. *Participium Pehil* צְמִיד ligatus, colligatus, copulatus. *Plur.* צְמִידִין ligati, copulati. 1. Reg. 19. 19.

צמח Pullulare, germinare, efflore ſcere, refloreſcere, provenire, oriri, exoriri. Gen. 2. 5. Lev. 13. 37. *Pahel* צַמַּח idem. Judic. 16. 22. *Aphel* אַצְמַח producere, germinare facere. Geneſ. 2. 9. Exod. 10. 5.

צִמְחָא, צֶמַח Germen. Gen. 19. 25. *Plur.* צִמְחַיָא, צִמְחִין germina.

צִמְחוֹנֵי, צִמְחוֹנִין Germinantia, pullulantia, virentia. Deut. 32. 2. *in Jonathane*.

צְמוּחַ Germinatio, pullulatio. Amos 7. 1.

צמם צַמְצֵם Tegere, obtegere, operire, velare. Geneſ. 38. 15. *in Targum Hieroſolymitano*. *Ithpahel* וְאִצְטַמְצְמַת & operiebat ſe. Geneſ. 24. 65. *in Targum Hieroſolymitano*. *Talmudicis* arctari, premi, angi.

צמק Areſcere, exareſcere, flacceſcere, exſiccari, contrahi. *Hebraice*. *Hinc in Targum Participium Pehil* צְמִיק aridus. *Plur.* צְמִיקִין aridi. Num. 6. 3. *in Targum Jonathanis*.

צִמּוּקִין Uvæ paſſæ, uvæ exſiccatæ. Nahum 3. 12.

צמר צַמַּרְמַר Tremere, palpitare, horrere, horrore concuti, *ſicuti febri laborantes*. Pſal. 38. 11.

צְמִירְתָא Febris ardens. Geneſ. 21. 15. *in Jonathane*. *Item Talmudiſtis* calculus renum, *vel* veſicæ.

צמת, צמיתא *Vide in* צות.

צנא, צַנָא Caniſtrum, corbis. *Plur. emphat.* צַנַּיָא Deut. 26. 3. *in Jonathane*. *In Tractatu Talmudis* מְגִלָּה Megillà *fol.* 7. & חֲגִיגָה Chagigà *fol.* 10. *hoc antiquum Proverbium*, & *Adagium legitur* טָבָא חֲדָא פִּלְפַּלְתָּא חֲרִיפְתָּא מִמְּלֵי צַנָא קָרֵי *h. e.* Melius eſt unum granum pi-

piperis acris, quam plenum caniſtrum cucurbitarum. *Præſtat nimirum, meliuſque eſt modicum, idemque bonum, quam abundans, & copioſum, ſed ſine guſtu, & nullius frugis; quemadmodum unus ſapiens vir, & eximius indoctis plurimis, bardiſque hominibus præferendus. Huic ſimile habes in Tractatu* נדרים Nedarim *fol.* 49. *Cum R. Simeon humeris ſuis corbem impoſuiſſet, portanſque in Scholam ei inſediſſet, cum alioquin terræ ipſi eſſet inſidendum, a quodam propterea objurgatus acriter objurganti reſpondit.* Inſane neſcis, quid dicas. גדולה מלאכה שמכבדת את בעילה Præſtans eſt opus, quod honorat dominum ſuum. *Quidam etiam Rabbinum irridens, qui gloriabatur, ſe magnam librorum copiam poſſidere, prorſuſque ignorabat, quid iis contineretur, ad eos, qui aderant, converſus, conſpicatuſque accedentem Rabbinum, ſuique plenum, & cum faſtu incedentem cachinnis excepit inquiens:* הי צנא דמלי סיפרי En corbem plenum libris.

צנן צִנְּתָא, צִנְּנָא, צִנָּא Frigus. Job 6. 16. וְצִנְּתָא וְשׁוּרְבָא Et frigus, & æſtus. Geneſ. 8. 22. *in Targum Hieroſolymitano.*

צנע *Aphel* אַצְנַע Statuere, deponere, reponere, collocare. Exod. 16. 34. 1. Reg. 8. 9. *Ithpehal* אִצְטְנַע deponi, reponi, collocari, recondi. Cant. 8. 2. Exod. 16. 15. *in Jonathane.*

צְנִיעַ Humilis, modeſtus, verecundus. Mich. 6. 8. *Plur.* צְנִיעִין humiles. Prov. 11. 2. *Fœm.* צְנִיעָא verecunda. Cant 4. 8. *Plur.* צְנִיעָתָא, צְנִיעָן modeſtæ. Exod. 38. 8. Ruth. 4. 1.

בִּצְנִעָא In occulto, occulte, clam. Eccleſ. 12. v. penultimo.

צְנַף Volutare, circumagere, circumvolvere. *Hinc in Targum* וּצְנִיף צְנִיפָא & volutavit ſe volutatione, *id eſt*, volutando ſe avolavit. Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo. Uſurpatur de motu avium.*

צְנָפַן, צַנְפַת *idem ac* כַּנְפַת. Alæ, oræ, extremitates. Num. 15. 38. *in Targum Hieroſolymitano.*

מִצְנַפְתָא, מִצְנַפָא Cidaris, tiara: infula. *Ea Reges, & Pontifices caput tegebant.* Zach. 3. 5. *Plur.* מִצְנְפָן tiaræ. Exod. 28. 4. *in Jonathane, pro quo male* מְצִינְפַן Ezech. 16. 10. *Fuit apud Hebræos* מִצְנֶפֶת Tiara *faſcia ex lino confecta, multis voluminibus contorta, & figura pileum Turcicum referens; cingendo capiti inſerviebat, & redimiculo in occipitio conſtringebatur. Tegebatur extrinſecus ſubtiliſſimo, ac præſtantiſſimo lino ad ſuturas abſcondendas, mentoque duobus loris alligabatur, ne miniſterii tempore laberetur. Hæc eadem Tiara alio nomine Exod.* 28. *v.* 40. *appellatur* מִגְבָּעוֹת, *ſicuti ex Joſepho, &* משנה *Miſnà colligitur, licet nonnulli contra ſentiant, velintque alteram altera pretioſiorem fuiſſe, majorique arte, & induſtria elaboratam.*

צִנְצֶנֶת Urna, ſcutella, phiala, vas teſtaceum. Exod. 16. 33.

In צִנְצֶנֶת urna *manna* עֹמֶר Homer,

ſeu

Digitized by Google

ſeu Gomor *juxta Vulgatam aſſervabatur ex Dei precepte, Exod. 16. v. 32. ut perpetuo Iſraelitæ recordarentur, ſe quadraginta annorum ſpatio per deſertum errantes ſingulari, ac ſumma Dei providentia cibo illo cæleſti alitos fuiſſe. Ex auro hac urna confecta erat cum duabus anſulis. Cum autem hujuſmodi vas a Græcis appellari soleat* ὄνος, aſinus, *nonnulli obtrectationibus, & calumniis plus æquo Judæorum gentem inſectantes contendunt, a Judæis in deſerto aſinum conſecratum fuiſſe, cujus auxilio, atque ope tam diuturno annorum intervallo vitam produxerint.* Riſum teneatis, amici?

צנק צִנּוֹקָא Nervus, vinculum, manica, compes. Jerem. 29. 26.

צנר צִנֳּרִין , צִנּוֹרִין Canales, tubi, meatus. Eccleſ. 1. 7.

צִנּוֹרִיתָא , צִנּוֹרִין Fuſcinæ, fuſcinulæ. Exod. 38. 3. Num. 4. 14.

צנת צַנְתַּר Canalis, tubus. *Plur.* צַנְתְּרִין tubi, canales. Eſth. 1. 2. *in Targum ſecundo.*

צְעָא Stillare. שְׁמַיָּא צָעֵי רְסַטְלְיָא Cœli ſtillant roribus. *Hebraice* יִרְעֲפוּ. Prov. 3. 20.

מְצִעְיָא *Vide in* מצע.

צְעַק Clamare, exclamare, vociferari. Joſ. 4. 7. Joſ. 24. 7. *Hoc Verbum raro a Chaldæis uſurpatur. In Tractatu* מציעא Metzià *fol.* 75. שלשה צועקין ואינן נענין מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים וחקונה לארם בעצמו ומי שאשתאו מושלת עליו; *h. e.* Tres ſunt, qui clamant, & non exaudiuntur (*quia nimirum calamitatem ſuam ſibimet ipſi crearunt*) qui habet pecunias, & eas mutuo dat ſine teſtibus; qui ſibi ipſi comparat Dominum (*de hoc vide* גמרא Ghemarà) & is, cui uxor dominatur.

צְעַר Affligere, dolore, mœrore afficere: cruciare. Deut. 26. 6. contumelia, ignominia afficere: maledicere. Prov. 30. 10. 11. contemnere, deſpicere. *Ithpahel* אִצְטַעַר dolore, mœrore affici, excruciari. Job 30. 16. Eccleſ. 10. 9.

צַעֲרָא , צַעַר Dolor, mœror, afflictio, anxietas, moleſtia, ſolicitudo. Geneſ. 3. 16. contumelia, ignominia. Prov. 11. 2. *Plur.* צַעֲרֵי , צַעֲרִין dolores: ignominiæ. Prov. 6. 3. *Hoc Proverbium Rabbinis uſitatiſſimum* לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא Pro dolore merces. *De iis uſurpant, qui præmium, mercedem, vel fructum laboribus ſuis dignum conſequuntur. Sic* אֵין אָדָם נִתְפָּשׂ בְּצַעֲרוֹ Non capitur homo in dolore ſuo, *nimirum, ſi quiſquam doloribus, & calamitatibus oppreſſus, & victus aliquid præter decus agat, ejus mala voluntati tribui non debet, cum id vi doloris, infortuniorumque magnitudine compulſus, & coactus, non ex animo, & ſponte feciſſe præſumatur.*

צַעֲרוּת , צַעֲרוּ Idem. Deut. 28. 57. *in Jonathane.*

צפח צִפְחַת Lætitia, gaudium: inſolentis animi petulantia. Ezech. 25. 15.

צפן , צִפּוּן , צִפּוּנָא Septemtrio, Aqui-

Digitized by Google

quilo, plaga Septemtriooalis, Aquilonaris plaga, *vel* ventus. Exod. 26. 35.

צָפוּן Tzaphùn *eſt dictio ſignificans* reconditom, *adbibeturque a Rabbinis ad ſignificandum unum ex ritibus in cœna Paſchali uſurpandis. Vulgari igitur, & conſueta cœna abſoluta, Paterſamilias, nulla benedictione premiſſa, dimidiam placentam ſub mappa abſconditam accipit, particulamque ex ea frangens in latus ſiniſtrum incumbens comedit. Quod ſupereſt ex media placenta, convivis æquis partibus diſtribuit, qui magna reuerentia dextera manu oblatam ſibi partem ſumentes ſtatim in os injiciunt* זֵכֶר לְפֶסַח in memoriam Sacrificii Agni Paſchalis, *eamque manducant. Poſt hæc non licet amplius quidquam deguſtare; ac propterea hæc poſtrema comeſtio ab Hebræis appellatur* אֲפִיקוֹמָן AphiKomèo, *quaſi dicas* Poſt paſtum.

צפר צִפָּר, צִפְּרָא, צִפּוֹרְתָא Avis, avicula, volucris, paſſer. Deut. 4. 17. *Plur.* צִפְּרִיָא, צִפְּרִין, צִפְּרִין aves, volucres. Levit. 14. 4. Pſal. 104. 17. *Proverbium apud Rabbinos* טָבָא צִפּוֹרְתָא בְּכִפְתָא מִמְּאָה פּוֹרְחִים Melior eſt avicula una in reti, quam volantes ceotum. *Alìud ſimile* דְּאַגַר גִּינָה אָכַל צִפְּרִין דְּאַגַר גִּינִין צִפְּרִין אָכְלִין לֵיה Qui conducit hortum, comedet aviculas: qui conducit hortos, aves comedent ipſum. *Adagium hoc ei accommodatur, qui modico fruitur, ſed certo, & bono; ſicuti ex uno horto bene culto fructus naſcuntur, ex pluribus non cultis damnum emergit. Ita etiam ex propinqua negotiatione mercator fructum percipit; at ex longinqua ſepe damnum in eumdem derivatur, cum ipſe coram negotia ſua agere non poſſit, & inſtitoribus uti cogatur.*

צִפּוֹרֶן Unguis *manuum, & pedum. Item* ſtylus. *In Tractatu* נִדָּה Niddà *fol.* 17. שלשה דברים אמרו בצפורנים חסיד שורפן צדיק קוברן רשע זורקן *h. e.* Tres res dicuntur de unguibus (*videlicet ſegmentis unguium*) ſanctus comburit eos, juſtus ſepelit eos, impius ſpargit eos in publicum. *Ratio ibidem affertur, quia iis maleficæ ad maleficia utebantur, ſi inveniſſent. In* יומא Jomà *autem fol.* 9. טובה צפורן של ראשונים מכריסן של אחרונים *h. e.* Melior fuit unguis priorum, quam venter poſteriorum. *Hoc dicto ſignificare volunt Talmudiſtę, primos Patres, Majoreſque ſuos tempore Templi primi pietate, & ſapientia longe prgſtitiſſe poſterioribus, qui ſub Templo ſecundo, & deinceps vixerunt, cum prioribus Templum reſtitutum fuerit, non ita poſterioribus. Hinc natum dictum illud, quo Rabbini ſępe utuntur:* צפורנן של אבות ולא כריסן של בנים *h. e.* Unguis Patrum, & non venter filiorum.

Prgterea צִפּוֹרֶן Onyx, onycha. *Aromatis ſpecies, quo olim ad ſuffitum ſacrum conficiendum utebantur. Chaldaice dicitur* טֻפְרָא, *& Hebraice* שְׁחֵלֶת Onyx, ungula, unguis. *Exod.* 30. *v.* 34. *Hinc illud apud Propertium.* Et crocino nares myrrheus ungat onyx. *Ex R. David in libro*

Ra-

Radicum, שחלת eſt aroma, quod in משנה Miſnà vocatur צפורן, eſtque læve, & lucidum, ut unguis, unde & in Targùm vocatur טפרא ungula. *In Tractatu Talmudico* כריתות Cheritùt *in* גמרא *Ghemarà recenſentur rerum ſpecies ei conficiendo inſervientes.* פיטום הקטורת הצרי והצפורן והחלבנה והלבונה Confectio ſuffitus fuit reſina, onyx, galbanum, myrrha.

צפר, צפרא Mane, aurora, tempus matutinum. Gen. 1. 5. עד צפרא uſque ad mane. Exod. 12. 10. *Plur. emphat.* לצפריא ſingulis matutinis. Job 7. 18.

צפריר Idem. *Plur.* צפרירין, צפרירי. *Preterea* צפרירין, צפרירי ſunt Dæmones ambulantes, ſeu nocentes mane. Num. 6. 24. *in Jonathane.*

צפיר, צפירא Hircus. Levit. 9. 15. *Plur.* צפירין, צפירי hirci. Levit. 16. 7. *Fæm.* צפירא, צפירתא capra.

צרא Diſrumpere, diſcindere. Eſth. 4. 1. *in Targum ſecundo.*

צרב *Niphal* נצרב *Hebraice.* Aduri, comburi. *Hinc Chaldaice*

צרבא Aduſtio, combuſtio. Iſa. 6. 13.

צורבא, צרבא Fortitudo, robur. Obad. 9. *Apud Rabbinos* צורבא מרבנן Robur ſapientum, *h. e. juxta expoſitionem Aruch* חוזק תלמידי תלמידים. *Ab aliis explicatur* תלמיד חכם מחודד Sapiens acutus, ſubtilis, Magiſter Magiſtrorum; *Senex autem Sapiens dicitur* ההוא מרבנן Ipſe ſapiens, κατ' ἐξοχὴν. *A R. Salomone dicitur* הוא בחור חריף Juvenis ſtudio deditus, acutus, ſolers, ſubtilis, ingenii ſubtilitate Magiſtris ipſis, & Doctoribus non cedens, quamvis ipſe Rabbinus nondum ſit conſtitutus. *Hinc illud apud Talmudiſtas* צורבא מרבנן דמי לפרצידא דתותי קלא כיון דנבט נבט Subtilis diſcipulus ſimilis eſt grano ſub gleba latenti, quod cum germinat, germinat; *h. e. in dies magis magiſque germinando, & creſcendo in altitudinem extollitur. Uſurpatur etiam apud eoſdem Talmudiſtas* צורבא מרבנן *de ſenibus, qui prudentia ſua, & ſapientia aliis præſunt, & in rebus difficilibus, arduis, & dubiis præſto ſunt. Apud quoſdam Auctores pro* מרבנן *legitur* דרבנן

צרד צריד Aridum, ſiccum. *Plur.* צרידין aridi. Exod. 18. 8. *in Targum Jonathanis. Nonnulli legunt* צרורין, *vel* צרירין colligatæ, coadunatæ, *quæ lectio poteſt confirmari ex Pſal.* 78. 13. *ubi eadem phraſis adhibetur.* הדבר הטחין העב נקרא צריד Res molita craſſa vocatur צריד ſicca, arida, *quamdiu nimirum in Oblationibus farinaceis cum aqua, oleo, vel re alia liquida, vel pingui non eſt commixta. Hinc illud in Tractatu* פסחים Peſachìm *fol.* 20. צריד של מנחות ſiccum Oblationum farinacearum, ad quas *nimirum* שלא נגע שבה שמן oleum non pervenit, *cum quo miſcendæ erant.*

צרח *Aphel* אצריח Clamare, vociferari. Prov. 28. 15. *Ex Ithpahel, & alia ſignificatione Futurum* יצטרחן egredientur, emittentur, venient. Num.

24. 24. *in Targum OnKeloſi* , *& Jonathanis*.

צְרִיחַ Arx, propugnaculum, turris munita. Jud. 9. 49.

צְרַךְ, צְרִיךְ Opus habere, indigere. Iſa. 60. 19. Num. 15. 34. *in Jonathane*. *Ithpahel* אִצְטְרֵךְ idem. Iſa. 60. 19.

צְרִיךְ, צְרִיךְ Egenus, indigens. Gen. 16. 11. *Plur.* צְרִיכַיָּא, צְרִיכִין egeni. Gen. 16. 12. Deut. 15. 11. *in Targum Hieroſolymitano*. *Fœmin.* צְרִיכָא Iſa. 53. 11.

צוֹרְכָא, צָרְכָא, צֹרֶךְ Neceſſitas, indigentia. Judic. 3. 24.

צְרִיכוּתָא, צְרִיכוּת Idem.

צְרוֹךְ Commoditas, utilitas, uſus. Deut. 32. 17. Jerem. 13. 7.

צרן צִירְנִיתָא Rotundus. *Plur.* צִירְנִיתָן rotundi. Gen. 29. 17. *in Jonathane*.

צרע צִרְעֲתָא Lepra. Pſal. 101. 5. *Hebraice* צָרַעַת. *Rambàm*, *h. e. ut jam admonuimus*, *R. Moſes ben Majemonidis in libro* יָד Jad *part.* 3. *in Hilcòt* צָרַעַת טוּמְאַת *inquit*: צרעת eſt nomen, quod *ὁμωνύμως* dicitur, & complectitur ſpecies multas, quarum nulla ſimilis eſt alteri. Nam *albedo cutis* vocatur צָרַעַת: *caſus pilorum* quorumdam capitis, aut barbæ vocatur צָרַעַת. Iſta autem mutatio in veſtibus, & ædibus, quam Lex vocat צָרַעַת *lepram*, non eſt res ordinaria in Mundo, ſed miraculum, & portentum fuit in Iſraele. *Plura de Lepra vide loco citato*.

צוֹרַעְתָּא, צוֹרָעָא Idem. Lev. 14. 17. *in Targum Jonathanis*. *Hinc Verbum in Ithpahel* אִצְטְרַע leproſum fieri, lepra percuti. Num. 13. 1. *in Targum Hieroſolymitano*.

מְצוֹרָע Leproſus. Levit. 14. 2. *in Jonathane*.

צִרְעֲתָא, צַרַעְתָּא, צָרַעַת Lepra. *Targùm pro voce Hebraica* צָרַעַת *reddere ſolet* סְגִירוּת, *& pro* צָרוּעַ leproſus, *in eodem Targùm legitur* סְגִיר. *In Bibliis tamen Venetis leges etiam* וְלָקֵי בְּצִרְעֲתָא Et percutietur lepra. Pſal. 101. 5. *&* מְצוֹרָע leproſus. Levit. 14. 2. *in Jonathane*. *Ex R. Moſcè ben Majemonidis in lib.* יד *parte* 3. *in* הלכות טומאת צרעת *habetur*: צָרַעַת eſt nomen, quod *ὁμωνύμως* dicitur, & complectitur ſpecies multas, quarum nulla ſimilis eſt alteri. Nam *albedo cutis* vocatur צר״עת: *caſus pilorum* quorumdam capitis, aut barbæ vocatur צרעת. Mutatio coloris veſtimentorum, aut ædium vocatur צרעת: iſta autem mutatio in veſtibus, & ædibus, quam Lex vocat צרעת *lepram*, non eſt res ordinaria in Mundo, ſed miraculum, & portentum fuit in Iſraele.

צְרַף Conflare, purgare, defæcare. Jerem. 9. 7. probare, explorare, examinare: conjungere, copulare. Num. 24. 24. *in Targum Hieroſolymitano*. *Ex Ithpahel* יִצְטָרְפוּן. *Pahel* צָרֵף idem. Malach. 3. 3.

צָרְפָא Fuſorium vas, conflatorium. Prov. 17. 3.

מְצָרֵף Conflator, fuſor, aurifaber. Geneſ.

Digitized by Google

neſ. 36. 39. *in Targum Hieroſolymitano*.

צֵירוּף Conſlatio, purgatio, liquefactio metalli. *Item* conſolidatio. *Metallorum* צירופן במים conſolidatio eſt in aquis; *vaſorum fictilium* צירופן בכבשן conſolidatio eſt in fornace. *Ferrum enim ignitum molle eſt; aqua extinctum conſolidatur, & obdureſcit. Vaſa fictilia, dum conficiuntur, mollia ſunt; in fornacis igne conſolidantur, & dura evadunt. Hujuſmodi conſolidatio dicitur* צֵירוּף, *quaſi* aſſociatio cum aqua, & igne. *Item* צֵירוּף conſociatio, conjunctio, combinatio, aſſociatio: relatio *apud Logicos*. *Hinc apud Kabbaliſtas* צֵירוּף הָאוֹתִיּוֹת Combinatio litterarum eſt, quarum æqualibus numeris, vel mutua permutatione aliquid occulte, & myſtice indicatur. *De hac litterarum combinatione vide librum Kabbaliſticum* יצירה De Creatione *inſcriptum, & alios, ex quibus Reuchlinus lib. 3. Kabbalę legentibus juxta totum Alphabetum Hebraicum eamdem propoſuit*.

צָרְפַת Tzorphàt. *Hoc nomine Sidoniorum urbs appellatur*, 1. Reg. 17. 9. *quę fuit Iſraelitarum ditioni ſubjecta. Ad eam ire juſſus eſt Elias. Fuit etiam altera urbs* Tzorphàt, *de qua mentionem facit* Obadias v. 20. *Vulgo apud Hebręos* צָרְפַת Tzorphàt *vocatur* Gallia, *ſive* Francia. *Hinc R. Salomon* צרפת הוא המלכות שקורין פרנצא Tzorphàt eſt Regnum, quod vocant Franciam. *Ita apud Abèn Ezrà* צָרְפָתִי Gallus, Francus. *Plur.* צָרְפָתִים Galli, Franci. *Quidam litteras transferentes, iiſque litteram* נ *inferentes quęrunt alluſionem in voce Hebręa, quaſi* צָרְפַת *ſit* פְּרַנְצַת Francia. *Sic* סְפָרַד Hiſpania *alludit ad* ἑσπερίδα, *ſive* ἑσπερία, *quo nomine a Grȩcis antiquis* Hiſpania *vocabatur*.

צָרַר Ligare, colligare. 2. Reg. 5. 23. *Ex Pahel Part.* מְצֻרָרִין colligati. Joſ. 9. 4.

צְרָרָא, צְרָר Faſciculus, ligamen, loculus. Gen. 42. 35. *Plur.* צְרָרֵי, צְרָרִין faſciculi. Gen. 42. 35. Prov. 7. 20. *Apud Talmudiſtas, & Rabbinos* צְרוֹר הַמָּעוֹת marſupium pecuniæ.

צְרוֹר *Hebraice* Granum, lapillus. *Hinc in Talmudis Tractatu* כֵּלִים Kelìm *cap.* 26. צְרוֹר שָׁעָה *eſt* Lapis horæ, *vel* horologii, *additque Baal Arùch:* Sapientes Gentilium conficiunt coram Regibus imagines, quibus dant in manus ſuas viginti quatuor lapides, iiſque ſupponunt pelvim magnam æream, & finita hora qualibet projicit imago lapidem unum in pelvim iſtam, cujus ſonus per totam civitatem exauditur, unde cognoſcunt horas. *Hoc modo ante campanarum uſum volunt nonnulli, horarum cognitionem ad populum perveniſſe, & hujuſmodi Horologiis antiquos uſos fuiſſe*.

Digitized by Google

DICTIONES EX RABBINIS.

צא״ל *Abbreviatura. Idem ac* צָרִיךְ אַתָּה לוֹמַר Neceſſe habes dicere: dicendum tibi eſt, *vel* erit. *Poteſt etiam pro* לוֹמַר *exponi* לָדַעַת ſcire.

צָבַע Tingere, colorare: lavare intingendo, & immergendo. צַבָּע tinctor. אֶצְבַּע, *&* אֶצְבַּעְתָּא digitus. אֶצְבָּעִי digitalis. צֶבַע tinctura, color: aſpectus.

צָבַר Congregare, congerere, coacervare. צִבּוּר congregatio, cœtus Eccleſiaſticus, Eccleſia. שְׁלִיחַ צִבּוּר miniſter cœtus, *vel* Synagogæ, ædituus, negotia Synagogæ curans, & cœtum convocans.

צַד, צָדָד Latus. עַל צַד per modum. כְּצַד ſicut, nempe. עַל כָּל־צַד ab omni latere, ex omni parte. מִצַּד ratione, propter, ob id, a parte. מִצִּדִּי a parte mea, nomine meo. מִצַּד שֶׁ eo ut, eo quod, propterea quod. מִצִּדּוֹ ex parte ejus. בְּאֵיזֶה צַד quodammodo, quomodocumque. כְּצַד, כֵּיצַד quomodo: nam, nempe. בְּצַד juxta. בְּצִדְּךָ juxta te. *Plur.* צְדָדִים latera, modi. מִשְׁפָּט צְדָדִי propoſitio modalis, enunciatio modificativa, *apud Logicos.*

צֶדֶק, צדק Jupiter planeta, *ita dictus, quia juſtitiæ præeſt.* צְדָקָה eleemoſyna. צִדְקָנִיּוֹת juſtæ, probæ mulieres.

צָהַב Splendere, coruſcare, rutilare *ut aurum.* מוּצְהָבֶת inauratum. צָהֹב aureus color, aurum. צָהוֹב fulgens, fulvum, ſplendens.

צִוָּה Præcipere, imperare, mandare. צִוּוּי præceptum. *Apud Grammaticos*, modus Imperativus. *Hithpahel* נִצְטַוָּה præcipi, mandari. בְּמִצְוַת mandato, juſſu, licentia. *Uſurpatur in titulis librorum.* בַּר מִצְוָה filius præcepti, *id eſt*, tredecim annorum. Gen. 17. *Abèn Ezrà.* מִצְוָה, *&* מִצְוָתָא *per Synecdochem interdum* eleemoſynam *ſignificat, præcipue vero in lingua Hieroſolymitana.* תֵּן לִי מִצְוָה Da mihi eleemoſynam. *In Bemidbàr rabbà ſect. 9. tamquam Proverbium legitur* תַּרְעָא דְּלָא פָּתִיחַ לְמִצְוָתָא פָּתִיחַ לְאַסְיָא Janua, quæ non aperta eſt eleemoſynæ, aperta eſt medico.

צִיֵּר, צור Formare, efformare, deſignare, per figuras exprimere. צוּיַּר formari. צוּרָה forma, figura. צִיּוּר formatio, figura, pictura, forma, color, effigies, imaginatio. צַיָּר formator, pictor, artifex figurarum. מְצַיֵּר idem. *Item* expreſſus, figuratus, depictus. כּוֹחַ הַמְצַיֵּר facultas figurativa, imaginativa, vis formatrix, quam indidit Deus ſemini. הַמְצוּיָּר figuratum, efformatum, pictum. בְּגָדִים מְצוּיָּרִים Veſtes figuratæ, acu pictæ. כְּרוּבִים מְצוּיָּרִים Cherubini picti. *Rabbinis Philoſophis in uſu* צוּרָה הָאֲמִתִּית Forma vera, & legitima. צוּרָה מְלָאכוּתִית Forma fabrilis, *quam opifices faciunt.* צוּרָה טִבְעִית Forma naturalis. בַּעַל הַצּוּרָה Forma con-

ſtans,

Digitized by Google

ſtans, formatum. צוּרָה מִינִית Forma ſpecifica.

צָחַח Candidum, nitidum, ſplendidum eſſe. צַחוּת nitor, elegantia ſermonis: ſplendor, fulgor. דַבֵּר צַחוּת loqui nitida, elegantia verba, eleganter, nitide, diſerte. צַחְצָחָן idem. לְמַלְּלָא בְּצַחְצָחָן ad loquendum in nitoribus, *h. e.* eleganter. מְצוּחְצָח ſplendens, nitens, illuſtre, lucidum; מְצוּחְצַחַת *fœm.* nitida, *cujus oppoſitum* מְלוּכְלֶכֶת ſordida, fœda, turpis.

צָחַק Ludere. צְחוּק, צִיחוּק riſus: luſus. יוֹם צְחוּק dies luſus, *h. e.* dies feſtus. מְלֶאכֶת הַצְּחוּק ars luſoria. צַחְקָן luſor. צְחוּק הַקְּלָפִים luſus chartarum *Hebræis a Rabbinis prohibitus*. בֵּית הַצְּחוּק locus luſus, *in quo luditur*.

צִיֵּן Signare, deſignare. צִיּוּן ſignum, circumſcriptio, nota, delineatio: monumentum ſepulchrale, epitaphium.

צִית, הֵצִית Attendere, auſcultare. צַיְתָנִית auditrix, *quibuslibet ſermonibus, & rumoribus aures præbens, ut mos eſt mulierum*: auſcultatrix: obediens. צִית exitus, extremitas. לְצִית שְׁמַיָּא ad extremitatem Cœlorum, *aut* verſus Cœlum.

צ״ל *Abbreviatura. Idem ac* צוֹרֶךְ לוֹמַר Dicendum eſt, oportet dicere, neceſſe eſt dicere. *Adhibetur præſertim ubi ſermo eſt de corrigendis librorum erroribus, valetque idem, ac* צוֹרֶךְ לְתַקֵּן neceſſe eſt corrigere, corrigendum eſt. 2. צָרִיךְ לִהְיוֹת debet eſſe. *Pro* צוֹרֶךְ *dicitur etiam* צָרִיךְ. 3. צָרִיךְ לְהַגָּהָה opus habet illuſtratione, correctione, animadverſione.

צְלָא Orare, precari, ſupplicare: invocare. צַלְיָנִית oratrix, precibus jugiter incumbens. בְּתוּלָה צַלְיָנִית virgo jugiter orans. *Apud Talmudiſtas in Tractatu* סוטא *fol.* 22. בְּתוּלָה צַלְיָנִית וְאַלְמָנָה שׁוֹבָבִית וְקָטָן שֶׁלֹּא כָלוּ לוֹ חֳדָשָׁיו הֲרֵי אֵלּוּ מְבַלֵּי אֶת־הָעוֹלָם *h. e.* Virgo aſſidue orans, & vidua ſæpius vicinas viſitans, & parvulus, qui non complevit menſes ſuos, ecce iſti conſeneſcere faciunt Mundum. *Iſtorum enim officium ſuſpicione non caret, ſub quo Veneris aucupium latet, ac propterea dicuntur Mundum perdere. Superſtitioſe etiam virginitatem, ætatemque liberis procreandis maxime accommodatam Rabbinis inſumere videntur.*

צָלַב Suſpendere, crucifigere. צְלוּב patibulum, crux.

צְלוֹבְחָא Anguilla. *Eſt piſcis Hebræis immundus, ac pollutus, tenuis, rotundus, oblongus, lubricitate ſua apprehendere conantem eludens, ab ejuſque manibus elabens, niſi prius arena, vel pulvere conſpergatur. In* גמרא Ghemarà *ſcribitur* צְלוֹפְחָא *per* פ. *Gloſſa* דג ושמו אנגיליא Piſcis eſt, cujus nomen Anguilla. *In* עבודה זרה *fol.* 39.

צָלַח, הִצְלִיחַ Proſperari, felicem eſſe. הַצְלָחָה felicitas, proſperitas. הַצְלָחָה נִצְחִית felicitas æterna.

צָלַל Profundum petere. צָלוּל limpidum, clarum. יַיִן צָלוּל vinum clarum. מַיִם צְלוּלִים aquæ limpidæ. *Ejus oppoſi-*

tum עָכוּר turbidum. *Proverbium apud Rabbinos* צָלַלְתָּ בַּמַּיִם אַדִּירִים וְהֶעֱלִיתָ חֶרֶס בְּיָדְךָ *h. e.* Demiſiſti te in profundum aquarum validarum, & eduxiſti teſtam manu tua. *Utuntur de iis, qui oleum & operam perdunt in rebus inanibus, nulliuſque momenti.*

צל״ע *Abbreviatura. Idem ac* צָרִיךְ לוֹ עִיּוּן Opus habet conſideratione. Debet eſſe pro eo. *Critici adhibent lectionem corrigentes.*

צל״ת *Abbreviatura. Idem ac* צָרִיךְ לִהְיוֹת תַּחְתָּיו. *Cum* ו *copula* וצל״ת Et debet eſſe pro eo.

צָמַח Germinare, efflorеſcere, pullulare. צוֹמֵחַ germinans, vegetabile. צְמִיחָה germinatio: vegetatio, accretio. נֶפֶשׁ הַצּוֹמַחַת anima vegetabilis. צֶמַח, צִמְחָא germen. צִמְחִין puſtulæ. צִמּוּחַ germinatio. צִמְחוֹנִים virentia.

צָמַל Pubeſcere. צָמֵל & צְמַל fructus turgeſcens. *Metaphorice*, virgo pubeſcens *matura viro, omnia pubertatis ſigna habens. Signa autem maturitatis in puella traduntur in Tractatu Talmudis* נדה Niddà *fol.* 4. *Ex Rabbinis R. AKiba ait* משיטו הדדים ex quo inclinant ſe mammæ. *R. Joſe Galilæus* משיעלה הקמט תחת הדד quando oritur ruga ſub mamma. *Ben Aſsài* מִשֶּׁתַּשְׁחִיר הַפִּטְמָת ex quo nigreſcit circulus papillæ. *R. Joſe* כדי שיהי בותן ידו על העוקץ והוא שוקע ושוהא לחזור dum imponit manum, vel digitum papillæ (*capitulo mammæ,*) illa ſubſidit, & tardat reverti. *Hinc illud parabolice de puella tribus nominibus dicitur, eam eſſe* פַּגָּה בּוֹחַל וּצְמַל groſſulum, *ſive* ficum immaturam, fructum matureſcentem, & fructum maturum. *In Tractatu* נִדָּה Niddà *fol.* 47. *Comparatur cum* פַּגָּה groſſulo, *antequam pubes, & ubera ei exoriantur, veluti viro immatura; cum* בּוֹחַל fructu matureſcente, *cum pubes, & ubera creſcunt; cum* צְמַל fructu maturo, *ubi jam apta viro duo illa maturitatis ſigna produxit.*

צָמַם, צְמָצֵם Conſtringere, premere, coarctare: ſuccidere, præcidere.

צָמַת Contrahi, conſtringi. צוֹמֶת הַגִּידִים contractio, congregatio nervorum. *Ita vocantur tres nervi in animalibus ſupra genua, quorum unus craſſus, & fortior eſt, ceteri tenuiores. Non procul a genu ſuperne in oſſe conſtricti, & conjuncti ſunt, ſed ab oſſe deinde recedentes paulatim invicem ſeparantur. Horum in mactatione a lanionibus Hebrais maxima habetur ratio. Hinc in Tractatu* חולין Cholin לְמַעְלָה מִצּוֹמֶת הַגִּידִים ſupra conjunctionem membrorum. נִיטַּל צוֹמֶת הַגִּידִים ablata eſt conjunctio nervorum.

צָנַן Frigeſcere, frigefieri. צוֹנֵן Frigens. צוֹנֶנֶת aqua frigida. צִנָּה frigus. צָנוֹן raphanus. *Plur.* צְנוֹנוֹת raphani.

צָנוּעַ, צנע Verecundus, modeſtus. צְנוּעָה verecunda. צְנִיעוּת verecundia, modeſtia. בִּצְנִיעוּת verecunde, modeſte. *In Tractatu* עירובין Erubìn *fol.* 100. *hæc leguntur.* אלמלא לא נתנה תורה היינו למדין צניעות מחתול וגזל מנמלה עריות *h. e.*

Digitized by Google

מיונה וכו׳ *h. e.* Si non fuiſſet data Lex, potuiſſemus diſcere modeſtiam a fele, rapinam a formica, libidinem a columba, mores a gallo, qui prius blanditur, poſtea coit. *Nimirum excrementa ſua felis ab homine tegit: formica æſtatis tempore victui neceſſaria comparat, neque ſocias ſpoliat: columba adulterium averſatur cum compari ſemper coeundo: gallus pennas expandit, iiſque gallinæ nuditatem operit. Hinc Job* 35. 11. מַלְּפֵנוּ מִבַּהֲמוֹת אָרֶץ וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם יְחַכְּמֵנוּ *h. e.* Qui docet nos per beſtias terræ, & per volatilia Cœli ſapientes nos facit. *Sic autem verecundiam Rabbini ſolent definire* מהו הצניעות Quid eſt verecundia? שיתבייש אדם מעצמו Ut pudorem habeat homo a ſeipſo. מהו הצניעות Quid eſt verecundia? שלא תעשה בסתר מה שיתבייש ממנו בגלוי Ut non faciat homo in occulto, unde pudorem habeat in propatulo.

צָנַע Reponere, abſcondere, collocare, aſſervare. בִּצְנְעָה in occulto, clam, ſecreto. *Ejus oppoſitum* בְּפַרְהֶסְיָא palam, manifeſte, publice.

צע *Abbreviatura. Idem ac* צָרִיךְ עִיּוּן Opus habet conſideratione, conſilio opus eſt. *Aliquando fini additur* ב, *ſignificatque* בְּשֹׁרֶשׁ radicitus, ratione. *Vulgo* fondamentalmente, con fondamento.

הִצְטַעֵר, צָעַר Dolere, mœrore angi, anguſtia affici, excruciari. צַעַר angor, dolor, anguſtia. מִצְטַעֵר anxius, ſollicitus, dolens. לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא Pro dolore merces, *id eſt, prout quiſque laborat, ita mercedem reportat.*

צפח *Interdum hæ litteræ ſuperne apicibus inſigniuntur, interdum vero non. Hoc vero nomine* צפת Tzephat, Tzapette *ab Hebræis deſignatur Jeruſalem urbs ſancta, cujus reſtaurationem cito fieri in precibus ſuis enixe a Deo petunt.*

נִצְרַב, צָרַב Aduri. *Hinc apud Rabbinos* צוּרְבָא מֵרַבָּנָן ignitabulum ſapientum, robur ſapientum, *h. e.* חזק תלמידי חכמים: ſubtilis, acutus diſcipulus, Rabbinatui proximus, ſed juvenis adhuc. *R. Sal.* Pſalm. 107. 32. ותרי מינייהו צורבא מרבנן *h. eſt.* Et duo ex illis ſint Doctores ſubtiliſſimi. *Hujuſmodi diſcipulus juvenis ab aliis dicitur* תלמיד חכם מחודד Sapiens acutus, ſubtilis: Magiſter Magiſtrorum. *At ſenex ſapiens appellatur* הַהוּא מֵרַבָּנָן iſte ſapiens, *κατ᾽ ἐξοχὴν, & per Antonomaſiam. Ab aliis nuncupatur* הוא בָחוּר חָרִיף Juvenis ſtudioſus, diſcipulus acutus, ſolers, ſubtilis, Magiſtris ipſis, & Doctoribus ingenii acumine, & ſubtilitate non cedens, licet Rabbinatus inſignia, & nomen nondum ſit aſſecutus. *Hinc Talmudiſta* צוּרְבָא מֵרַבָּנָן דָּמֵי לְפַרְצִידָא דְתוּחֵי קָלָא כֵּיוָן דְּנָבֵיט נָבֵיט *h. e.* Subtilis diſcipulus, *vel* Candidatus Doctorum ſimilis eſt grano ſub gleba latenti, quod cum germinat, germinat, *videlicet ſemper magis creſcit, & in majorem altitudinem extollitur. In Tractatu* תענית *Taanit fol.* 4. *Ad hunc locum R. Salomon ait:* צוּרְבָא מֵרַבָּנָן דְּרָתַח *h. e.*

Digitized by Google

ליה מרתתא דקא הוא אורייתא *h. e.* Robuſtus diſcipulus Doctorum eſt, qui fervidus eſt Legis ſcientia, & Legis ſcientia viciſſim facit ſervere ipſum. *Animadvertendum tamen eſt, aliquando apud eoſdem Talmudiſtas* מרבנן צורבא *uſurpari etiam de ſenibus, qui aliis ſapientia ſua præſunt, eoſque ad virtutem præceptis, & conſiliis ſuis quaſi manu ducunt. Vide Tractatum* מגלה Megillà *fol.* 28. *& librum* יוחשין Juchasìn, *Hiſtoriam Sacram, Judaicamque exhibentem fol.* 101. *Pro* מרבנן *in nonnullis locis legitur* דרבנן.

צורך Neceſſitas: indigentia. *In Hebræo ſemel tantum reperies,* ככל־צרכך Juxta omnem neceſſitatem tuam. 2. Paral. 2. 16. *In Targum vero occurrit ſolummodo cum affixis. Plur. conſtr.* צרכי הגוף neceſſitates corporis. צרכי הנפש neceſſitates animæ. *Uſurpatur de naturæ neceſſitate in excrementorum egeſtione.* 1. Sam. 24. 4. Judic. 3. 24. *Rabbini utrique naturæ neceſſitati, ſed cum diſcrimine, accommodant. Nam* הצרכים הקטנים neceſſitates parvæ *ſunt* urina; צרכים הגדולים neceſſitates magnæ *ſunt* excrementum craſſum. לצורך עצמן ad neceſſitatem propriam. כל־צרכן quantum neceſſe ipſis, quantum ſatis. דברי צרכים verba neceſſitatum, rerum neceſſariarum. צריך opus, neceſſe, neceſſarium. למאכל צריכים opus habent cibo. הוצרך cogi, neceſſitate adigi, opus habere. הוצרכו מעות opus habent pecuniis. צריכות indigentia. הצטרך neceſſe, opus habere. לא יצטרך לביאור non opus habet declaratione.

צרף Conjungere, copulare, componere, conglutinare. צירוף conjunctio, copulatio: relatio Logica. הצטרפות correlatio. מצורף לזה adjunctum huic eſt: accedit huc. מצורף relatum. שם מצורף nomen conjunctum, *nimirum* relativum, *quod etiam dicitur* שם לווי nomen ſocietatis, nomen conſtructum, adjunctum, cognomen, agnomen. *Sic* מלה מצרפת dictio relativa, *quæ ad aliud tendit, & cum alio conſociatur, ut pater relationem habet ad filium, & cum eo quodammodo naturæ vinculo conjungitur.*

INCIPIENTIA

A ק

ק *In numeris valet centum, ſemperque eſt littera radicalis, atque ita fortaſſe appellata eſt, quia circulum ex parte refert.*

קא *Apud Talmudicos eſt vox expletiva, quemadmodum apud Græcos γε. Aliquando ſeparatim, aliquando conjunctim ab initio dictionum uſurpatur. Præterito præfigitur, ſæpiuſque Participio, crebroque præfixas habet litteras ſerviles.* משום מטרא קא אתו Propter pluviam venerunt.

Digitized by Google

runt. דְּקָא חָפֵיס גַּנָּבֵי Qui capit fures. קָאָמַר Dicit. דְּקָאָמַר Qui dicit. קָאָמְרִינָן Dicimus. דְּקָא Quoniam. מִדְּקָא Quoniam vero: ex quo quidem. כִּדְקָא יָאוּת Sicut eſt rectum, ſicut convenit.

קבב קַבָּא, קַב Cabus, *ſexta pars Sati, menſura frumentaria parva, ſc. 24. ova. Satum enim continet 144. ova. Plur.* קַבִּים, *&* קַבִּין Cabi. *Hic numerus pluralis apud Rabbinos eſt uſitatiſſimus. Multa Proverbia de Cabo apud Rabbinos circumferuntur.* קַבָּא מֵאַרְעָא וְלָא כּוֹרָא מֵאַגְּרָא Cabus ex terra utilior eſt, quam Corus ex tecto. *Nimirum præſentia, quæque in promptu, ac præſto ſunt, longe iis anteferenda, quæ laboribus, & curis paranda ſunt, ut iis fruamur. Vel, longe præſtat parvum lucrum in noſtris regionibus, locisque proximis facile parare, quam mari ſe committere, & in locis longinquis periculis multis ſe exponere, ut divitiæ comparentur.* אָדָם רוֹצֶה בְּקַב שֶׁלּוֹ מִתִּשְׁעָה קַבִּין שֶׁל חֲבֵירוֹ Homo expetit magis Cabum proprium, quam novem Cabos proximi ſui, *quo innuitur, cuilibet ſua eſſe gratiora, quam aliena.* קַב רְשׁוּ Cabus debitorum. *De divitibus uſurpatur, Cabos, vel ciſtas plenas litterarum cenſualium habentibus.* מִשְׁנַת ר׳ אֱלִיעֶזֶר בֶּן־יַעֲקֹב קַב וְנָקִי Doctrina R. Eliezeris filii Jacobi eſt Cabus, iſque purus. *Hoc dicto Hebræi R. Eliezerem commendant, ſignificantque, raras quidem ejus ſententias Legales eſſe, ſed ſolidas, & authenticas, quibus tanquam fundamentis ipſorum Jus innititur. Hinc ortum Proverbium* קַב וְנָקִי, *juxta illud*, Modicum, & hoc bonum. קַבָּא רַבָּא וְקַבָּא זוּטָא מִיגַּנְדַּר וְאָזֵיל לִשְׁאוֹל Cabus major, & Cabus minor circumvolvitur, & abit in ſepulchrum. *Hujus vulgaris Proverbii uſus in eos eſt, qui doloſe menſuras, & pondera injuſta adhibent, cum quibus poſtea in ſepulchrum, & inferos deſcendunt fraudum ſuarum pœnas daturi. Cabus enim major eſt communis, & juſta menſura, qua ea, quæ quis emit, metitur; Cabus vero minor menſura injuſta, qua empta aliis fraudulenter vendit.*

קֵבְתָּא Ventriculus, ingluvies. Deut. 18.3.

קְבָא, קְבְתָא, קוּבְתָא Lupanar. Numer. 25. 8. *in Targum OnKeloſi, & Hieroſolymitano*. Aquæductus, fons, fonticulus. Pſal. 65. 10.

קְבַל Obſcurari, obſcurum eſſe, caligare, obtenebreſcere. Joel. 2. 10. clamare, vociferari. Geneſ. 4. 10. Eſth. 4. 1. queri, conqueri. *Pahel* קַבֵּל Accipere, excipere, recipere, ſuſcipere. Dan. 6. 1. audire, obedire voci, & ſermoni relato. Exod. 15. 26. clamare: obſcurari. Jerem. 4. 27. *Rabbinis* קַבֵּל *etiam* conducere. *Aphel* אַקְבִּיל Idem. *Ithpahel* אִתְקַבַּל accipi, recipi. Deut. 33. 21.

De

Digitized by Google

De Kabbala.

קַבָּלָה Kabbala. *Eſt Kabbala doctrina a Majoribus tradita, & accepta. R. Salomon ſcriptum reliquit, Kabbalam eſſe* מָסוֹרֶת וּמִנְהָג שֶׁקִּיבַּלְנוּ מֵרַבּוֹתֵינוּ Traditinnem, & conſuetudinem, quam accepimus a Rabbinis noſtris. *In Berachòt fol. 62.* קַבָּלָה דְּבֵית הַכִּסֵּא צְנִיעוּתָא Traditio Inci ſecreti eſt verecundia. *Baal Aruch explicat* קְמִיעָתוֹ הַמַּצִּילָתוֹ Alligamentum, amuletum, pittacium præſervans eum, *ne afflictiones illi detrimentum afferant, neve quid mali ipſi accidat. Guido ait,* קַבָּלָה *eſſe* Pentaculum, Amuletum, quod collo geſtatur, *quaſi diceres* Receptum. *Ab aliis definitur* קַבָּלָה Kabbaliſtica doctrina, ſcientia divinitus accepta, & ore tenus aliis tradita, *quam dividunt in* עִיּוּנִית Theoricam, & מַעֲשִׂית Practicam, *de qua Auctores multa in medium afferunt. Talmudici voce* קַבָּלָה Kabbala *nonnumquam utuntur ad ſignificanda* Scripta Prophetarum. *Hinc in Halìchòth olàm cap. 1. & 2. habetur.* Verba Prophetarum non vocantur, niſi דִּבְרֵי קַבָּלָה *verba Kabbalæ*, quia קִבְּלוּ *acceperunt* a Spiritu Sancto unamquamque Prophetiam prn ratione tempnris, perſnnarum, rerum &c. *In Exordio Pſal. 119. a R. David auctoritas Kabbalæ his verbis extollitur.* Summa auctnritatis Kabbalæ in illo Talmudico comprehenſa: דברי קבלה כדברי תורה דמו Verba Kabbalæ æquiparantur verbis Legis. *De Kabbala, ſi placet, vide plura in Diſputatione huic Lexico præpoſita.*

קְבִילָא, קְבָלְתָּא Clamor, vociferatio: queſtus. Exod. 22. 22. Eccleſ. 7. [8. & קִבְלְתָא, קִבְלָא Eſth. 1. 1n.

קִבּוּל Acceptio, receptio, receptaculum. Num. 19. 18. *in Jonathane.*

קְבַל, קִבְלָא, קְבַל, קֳבָלָא, קִבְלָא & קְבָלָא Tenebræ, obtenebratio, obſcuratio, caligo. Iſa. 8. 23. Job 3. 3. Jnel. 2. 2. crepuſculum. 1. Sam. 3n. 17. *Plur.* קִבְלִין, קִבְלַיָּא Pſal. 73. 18.

מְקַבְּלָנוּתָא Suſceptio. Prov. 11. 30.

קְבֵל, קֳבֵל, לָקֳבֵל Coram, ex adverſo, adverſus, cnntra. Exod. 19. 12. Judic. 19. 1n. verſus, ante, ad. Ruth 4. 4. propter, propterea, ob, eo quod, quandoquidem, *quod alioquin dicitur* כָּל־קֳבֵל, *vel* כָּל־קֳבֵל, *quod in Daniele ſemper conjungitur cum* דִּי, *vel* דְּנָה Dan. 2. 8. 10. 22. כָּל־קֳבֵל דִּי quemadmodum, ſicut. Eccleſ. 5. 15. *Cum Pronominibus* לְקִבְלָךְ Ante te. Geneſ. 33. 12. לְקִבְלֵיהּ E regione ejus. Exod. 14. 2. לְקוּבְלִי Coram me. Pſal. 16. 8. לְקִבְלְהוֹן Coram illis. Pſal. 54. 5. לְקִבְלְכוֹן Coram vobis, in cnnſpectu veſtro. Iſa. 1. 7.

קְבַע Figere, affigere, infigere, præfigere. Deut. 20. 5. 2. Sam. 18. 14. ſtatuere, conſtituere. Exod. 12. 2. & 32. 1. *in Jonathane.* Cant. 5. 4. עֵית קָבוּעַ Tempus fixum, determinatum. *Ex Pahel Particip.* וּמְקַבְּעִין בֵּיהּ מַרְגְּלִין Et inſiti erant

Digitized by Google

rant ei uniones. Eſth. 8. 15. *Apud Rabbinos præcipue Aſtronomos hoc Verbum uſitatiſſimum eſt, ut* קָבַע לוֹ זְמַן Fixit, conſtituit ipſi certum tempus. *Niphal* נִקְבַּע Figi, conſtitui, determinari. *Hophal* הוּקְבַּע Figi.

קָבִיעַ Fixum, ſtatutum, conſtitutum, erectum. Gen. 28. 12. Exod. 12. 3. Cant. 4. 9.

קוֹבַע *&* קוֹבָע Tiara. *Plur.* קוֹבָעִין, קוֹבַעְיָא, קוֹבַיְעָא tiaræ. Exod. 39. 28. Ezech. 44. 18.

קָבַר Sepelire. Deut. 34. 6. *Ithpehal* אִתְקְבַר, *vel Ithpahel* אִתְקַבַּר ſepeliri. Geneſ. 35. 19. Jerem. 8. 2.

Si quis ritum ſepeliendi ab Hebræis uſurpatum ſcire deſiderat, legat Majemonidem in יָד Jad, *in* הלכות, אבילות *& partem* 2. שלחן ערוך Sculchàn Arùch. *In* יוחשין Juchasìn *folio* 136. *a Rabbinis traditur, Judæos, qui Piſæ in Italia ſitæ ſepeliuntur, dierum trium ſpatio penitus abſumi, idque ideo fieri, quia in eorum cœmeterium olim terræ urbis Hieruſalem vaſculum illatum eſt.* Credat Judæus apella, non ego. *Quod attinet ad facineroſos, & ſceleſtos homines, duo illis juſſu, & decreto Senatus ſepulcra erant definita, quorum alterum lapidibus obrutis, & exuſtis, alterum laqueo, & gladio occiſis inſerviebat. Ubi autem caro prorſus erat conſumpta, oſſa eruebantur, & in Patrum ipſorum ſepulcra inferebantur. Vide Rambàm in Statutis de Synedr. cap. 14. Hinc forte Joſephus ab Arimathæa corpus Chriſti ſibi concedi a Pilato petiit, ne publico ſceleſtorum hominum ſepulcro mandaretur.* Matth. 27. v. 57. 58.

De Victimis.

Ex מִקְרָא Sacris litteris *colligitur, tum victimas, tum res alias vel manducatas fuiſſe, vel combuſtas, vel ſepultas. Sepeliebatur itaque caro lacte condita, capilli Naziræi immundi, primogenitus aſinus, beſtiæ profunæ, aut feræ in Atrio mactatæ, avis leproſi, bos lapidandus, vitula decollanda, animalia, quæ abortierant, victimæ ſacratæ Altari, vel Templo reficiendo ante immolationem mortuæ. Comburebatur autem cæſaries Nazirai mundati, arborum præputium, primitiæ pollutæ, ferta contaminata, ſacra qualibet mactata loco, vel tempore non ſuo, Sacrificia oblata pro delicto dubio, cum ante ſparſionem ſanguinis Domino innoteſcebat, ſe non eſſe reum, neque quidquam deliquiſſe. Circa comeſtionem vero victimarum locus, tempus, & perſonæ, quibus victimas comedere permiſſum, ſunt conſideranda. Itaque Sacrificia piacularia, ſalutaria publica, & pro delicto die mactationis, & nocte inſequenti tantummodo comedere licebat, reliqua Sacrificia die mactationis, nocte, & die ſequenti uſque ad occaſum Solis; excipe agnum Paſchalem, cujus comeſtio tantummodo uſque ad mediam noctem erat permiſſa. Quod vero attinet ad locum, alia in Atrio, alia extra Atrium comedebantur. Tandem aliæ victimæ comedebantur tan-*

tum a Sacerdotibus, aliæ etiam ab eorum Dominis. Sic primogenitis ſolummodo Sacerdotibus veſci licebat; ut etiam Sacrificiis ſalutaribus publicis, Sacrificiis piacularibus, & pro delicto Sacerdotibus ſolum familiæ miniſtrantis in Atrio; armo vero, & pectore ſalutariorum privatorum maribus æque, ac fœminis.

קֻבְרָא, קְבַר, קֶבֶר Sepulcrum. Numer. 19. 16. Jerem. 5. 16. *Plur.* קִבְרַיָּא, קִבְרִין, קִבְרֵי ſepulcra. Exod. 14. 11. 2. Reg. 23. 16. Num. 11. 35. *Eſt etiam* קֶבֶר *apud Rabbinos* uterus muliebris, *quia contingit interdum, ut infantis ſepulcrum ſit, cum nimirum in utero infans moritur. Hinc* אי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם Impoſſibile eſt aperiri uterum (*in partu*) ſine ſanguine. *In* נִדָּה *Niddà fol. 21. Sic in* שבת Sabbàt *fol.* 128. כל זמן שהקבר פתוח Quamdiu uterus apertus eſt (*in partu,*) *tunc licet ſubminiſtrare neceſſaria ad partum in Sabbato, ſine metu violationis Sabbati:* נכתם הקבר *Si* concluſus eſt uterus, *& obſtetrix dicat, neceſſaria ſibi eſſe hæc, vel illa, tunc licet ſubminiſtrare, & non violatur Sabbatum; ſi autem nihil dicat, tunc non debet violari Sabbatum.*

קְבוּרְתָּא, קְבוּרָא Sepultura. Geneſ. 23. 9. בֵּית קְבוּרָא locus ſepulturæ, ſepulcrum. *Cum aff.* וְלָא יְדַע אֱנָשׁ יַת קְבוּרְתֵּיהּ Et non ſcivit ullus homo ſepulcrum ejus, *h. e.* Moſis. Deuter. 34. 6. *Moſis ſepulcrum a Rabbinis inter ea recenſetur, quæ volunt a Deo ante Mundum creata fuiſſe. Plur.* קְבוּרָן, קְבוּרָת ſepulturæ, ſepulcra. Job 21. 32.

קבת קוּבְתָּא *Vide ſupra in* קבב.

קדד קוּדְקוּדָא, קָדְקֹד Vertex. Deuter. 33. 16. *in Targum Hieroſolymitano, & Jonathane.*

קדה קַדְיָא Bubo, *avis immunda.* Levit. 11. 17. *In Tractatu* ברכות Beracòth *fol. 57. legitur:* כל מיני עופות יפין לחלום חוץ מן קדיא וקפופא Omnes ſpecies avium fauſtæ ſunt in ſomnio præter bubonem, & noctuam. *Scribitur etiam* קַרְיָא *per* ר. *Gloſſator Talmudis ſcribit, bubonem eſſe avem facie feli ſimilem, noctuque vociferantem.*

קְדַח Perforare, terebrare. Job 40. 20. הקורח כל שהוא חייב Terebrans quantulumcunque (*in Sabbato*) reus eſt *violati Sabbati.*

קַדַּחְתָּא Febris ardens. Deut. 28. 22. *in OnKeloſo. Jonathan* קַדְחוּתָא.

קְדִיחָתָא Aduſtio, ardor corrumpens. Pſal. 38. 9.

קְדַל, קְדָל Cervix. *Hebraice* עֹרֶף. Geneſ. 49. 8. Exod. 32. 9.

קְדַם Antevertere, prævenire, anteire, præire. Pſal. 89. 15. 1. Sam. 29. 10. occurrere. Pſal. 79. 8. *Aphel* אַקְדִּים idem. Geneſ. 19. 27. *Aliquando* mane ſurgere, expedire ſe. Pſal. 119. 147. Geneſ. 26. 31. Exod. 32. 6.

קְדִים Oriens, *plaga anterior Cœli:* Eurus, Subſolanus, Vulturnus, *ventus, qui flat ab Oriente. Prædicti tres venti flant ab*

O-

Oriente, ſed Eurus ad Meridiem, Vulturnus ad Septemtrionem, & Subſolanus ab Oriente æquinoctiali. Cum autem ſub Sole diu morentur, ex eo caliditatem, & ſiccitatem contrahunt, & cum ab aere temperato veniant, matutino tempore ad ortum Solis maxime ſalubres ſunt. Geneſ. 41. 6. Habac. 1. 9. ventus urens. Exod. 10. 13. Iſa. 27. 8.

קַדְמָא , קֳדָם Antiquitas: æternitas: principium. Gen. 1. 1. *Plur.* קַדְמִין antiquitates: principia. Jud. 5. 21. *Hinc* בְּקַדְמִין in principio. 2. Sam. 20. 18. מִלְּקַדְמִין a principio, ab æterno: antiquitus, ante, pridem, primum, olim. Jud. 5. 21.

קֳדָם , קַדְמָא Coram, ante. Gen. 6. 11. מִקֳּדָם , מִן קֳדָם a, ab, a conſpectu. Gen. 27. 30. *Sequente* ד, eo quod, propterea quod: antequam. Geneſ. 13. 10. מִקַּדְמַת, מִן קַדְמַת דְּנָה antehac, antea. Exod. 19. 18. וּלְאַדְקַדְמַי & antea. *Cum litteris ſervilibus ab initio* ק *habet Scheva ſimplex, ut* וּקֳדָם & ante; לִקֳדָם ante.

קַדְמָאָה , קַדְמַאי , קַדְמַי Primus, prior, priſcus, antiquus, antecedens. Levit. 2. 12. *Ex dialecto Hieroſolymitana* קַמַּאי , קַמָּא, קַמָּאָה Gen. 28. 10. Exod. 40. 2. *in Jonathane. Fœm.* קַדְמִיתָא , קַדְמַיְתָא prima, prior. *Hieroſolymitane* קַמַּיְתָא Cant. 11. *Plur.* קַדְמָיָתָא , קַדְמָיִן primæ, priores.

קַדְמוֹנָאֵי Idem. *Plur. conſtr.* קַדְמוֹנָאֵי priores. Job 18. 20.

קַדְמַיְתָא Principium. בְּקַדְמֵיתָא A principio, primum, prius, antea. Geneſ. 11. 2. קַדְמוּתָא Idem. Geneſ. 33. 2.

קִדְמוּת , קַדְמוּת , קַדְמוּת Occurſus. Exod. 19. 17. *Aliquando* antiquitas, principium. Geneſ. 32. 2. *Opponuntur apud Talmudicos* בְּקַדְמוּתָא , & בְּאוּרְתָא Mane, & veſpere.

קְדִים , קִדּוּמָא , קִדּוּם Oriens, plaga Orientalis: Eurus, Subſolanus, ventus vehementiſſimus, & ferventiſſimus. Deuter. 32. 22. Jerem. 15. 14. principium diei, primus ortus diei. Prov. 27. 14.

קוֹדֶם , קוֹדֵם Antecedens, præcedens. קוֹדֵם לָכֵן Priuſquam, antequam, ante, antea, antehac. קוֹדֵם לְכֹל הַנִּמְצָאִים Antecedens omnia exiſtentia; ante omnes res, & creaturas, quæ exiſtunt. *Fœmin.* יְדִיעָה קוֹדֶמֶת Scientia prima, notio prima. קוֹדֵם בְּרִיאַת עוֹלָם Ante creationem Mundi. אֶצְלֵנוּ בִּידִיעָה בִּמְצִיאוּת מְאוּחָרוֹת Quæ prima ſunt apud nos in cognitione, poſtrema ſunt in exiſtentia.

קדר *Ithpahel* אִתְקַדַּר Atrum, nigrum fieri. Eccleſ. 12. 2. *Sed* Eſth. 8. 10. וְאִתְקַדַּרוּ & abſcindebantur, *ut explicant Hebræi. Videtur mendum, pro* אִתְקַטַּרוּ. *Ex Pehal* קְדַרוּן obſcurata ſunt. Deut. 28. 15. *in Targum Jonathanis.*

קַדְרָא Niger, ater, atratus. *Fœm.* קַדְרִיתָא nigra. Cant. 1. 6.

קְדֵירָא , קִדְרָא , קְדַר Olla, cacabus, lebes. Num. 11. 8. *Proverbium apud Rabbinos* אַל תְּבַשֵּׁל בִּקְדֵרָה שֶׁבִּישֵּׁל בָּהּ חֲבֵירְךָ Ne coquas in olla, in qua coxit ſocius tuus. *Eſt præceptum de non ducenda in matrimo-*

nium vidua, vel repudiata. Sic רבים קטילי קדר מנפיחי כפן Plures occiſi ſunt olla, quam mortui fame. *Significatur, plures cibi abundantia, quam ſeme mortuos, cum voracitatem ventris profluvium ſequatur, & excrementa immodica, quæ venter effundit, ſicuti olla aquam. Vel* olla, *excrementorum retentione, alvique obſtructione, quæ ollæ comparatur. Per metaphoram* Cranium, *quia in eo tamquam in olla cerebrum collocatum eſt.*

קְדָרוּס Cedrus. *Græce* κέδρος. Geneſ. 6. 14. *in OnKeloſo. Quidam legunt* קְדָרוֹס.

קִדְרוֹן Kidron, *nomen torrentis prope Jeruſalem, vallem transfluens.* 1. Reg. 2. 37. Soph. 1. 11. *Hoc autem nomine torrens hic appellatus eſt ab opacitate, ſicuti ſentit D. Hieronymus Jerem. cap. 31. Alluit Hieroſolymam ad Orientem, eamque ſeparat a monte Oliveto. Eodem nomine vocatur etiam vallis, per quam fluit.*

קִדֵּשׁ *Pahel.* Sanctificare, ſacrare, conſecrare. Geneſ. 2. 3. Deut. 32. 51. *Aphel* אַקְדֵּשׁ idem. Levit. 27. 16. *Ithpahel* אִתְקַדַּשׁ conſecrari, ſanctificari, ſanctum eſſe, *vel* fieri. Numer. 20. 13. Ezech. 36. 23.

A Rabbinis קִדֵּשׁ *per ſynechdochen uſurpatur de Sponſæ conſecratione ad Matrimonium. Itaque ſignificat* ſpondere, deſpondere, deſponſare. *Solet autem Pater ſpondere filiam ſuam alii; alius deſpondere ſibi filiam alterius.*

De neceſſariis in Deſponſatione apud Hebræos.

Multa apud Rabbinos habentur, quæ in deſponſatione neceſſaria eſſe volunt. In Tractatu Talmudis קדושין Kidduſcin *cap.* 2. האיש מקדש את בתו כשהיא נערה Vir ſpondet filiam ſuam, quando puella eſt, *non autem quando adbuc minorennis eſt. Sic* אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה Prohibitum viro deſpondere ſibi uxorem, antequam viderit eam. *Ex* שלחן ערוך Sulchàn Arùch *part.* 4. *num.* 26. *olim* האשה מתקדשת בשלשה דברים בכסף או בשטר או בביאה mulier deſponſabatur tribus rebus, *videlicet* nummo argenteo, ſcripto, & coitu; *poſtea tamen Rabbini deſponſationem per coitum probibuerunt* מִשּׁוּם פְּרִיצוּת propter proterviam, *h. e. ad protervam laſciviam vitandam. Qui ſecus agebat, flagellabatur. In* קדושין *fol.* 5. *proponitur ratio deſponſationis per pecuniam:* כיצד בכסף נתן לה כסף או שוה כסף ואמר לה הרי את מקודשת לי או הרי את מאורסת לי הרי את לי לאנתו הרי זו מקודשת *h. e.* Quomodo pecunia? (*ſcilicet uxor comparatur?*) Dans ei pecuniam, aut æquivalens pecuniæ, ac dicens; Ecce mihi deſponſata es; aut, Ecce mihi deſponſa es; aut, Ecce eris mihi in uxorem, tunc vere deſponſata eſt. *Additur ibidem.* Si non dixerit expreſſe לי *mibi,* tunc non eſt deſponſata: ſi dixerit, הריני אישך הריני בעליך הריני ארוסיך אינה מקודשת En Vir tuus ſum, Maritus tuus ſum, Sponſus tuus ſum, tunc non eſt deſponſata.

ta. המקרש בטבעת אינה מקודשת Deſponſans annulo commodato, illa non eſt deſponſata. *Hiphil* הִקְדִּישׁ Sanctificare, conſecrare. *Hithpahel* הִתְקַדֵּשׁ Deſponſari. אִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת Mulier deſponſata. *Si quis dixerit*, הִתְקַדְּשִׁי לִי בְּדִינָר זֶה שֶׁל כֶּסֶף וְנִמְצָא זָהָב אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת deſponſare mihi nummo hoc argenteo, & reperiatur eſſe aureus, illa non eſt deſponſata: וְהִיא מִתְקַדֶּשֶׁת מִטּוּמְאָתָהּ & ipſa ſanctificabat ſe ab impuritate ſua, *hoc eſt*, purgabat ſe. *In Targum Jonathanis* דְּקַדֵּשׁ אִתְּתָא Qui deſponſavit ſibi uxorem. Deuter. 20. 7. *Qui plura de Hebræorum deſponſatione deſiderat, Majemonidem adeat, parte* 2. *in* הלכות אישות

De Benedictionibus Cœnæ Paſchali præmittendis.

קַדֵּשׁ Kaddès, *h. e.* Sanctifica. *Hac voce utuntur Rabbini in ritibus ad Paſcha celebrandum neceſſariis, eaque innuunt, tres benedictiones Cœnæ Paſchali præmittendas eſſe, ex quibus Paſchæ ſolemnitatem ordiuntur. In prima benedictione vinum benedicitur, in ſecunda vero, & tertia populus. Has autem benedictiones ſtantes recitant juxta conſuetudinem omnium benedictionum. Benedictione peracta, Paterfamilias ſellam reclinatoriam in menſæ capite collocatam occupat, Judæis reliquis menſæ per circuitum in ſcamnis aſſidentibus. Diſcumbentes autem vocantur* מְסֻבִּים Meſabbîm, *quaſi* circumſedentes, *quia accubitus iſti fieri ſolebant ſubſelliis ita circa menſam diſpoſitis, ut aliquantiſper ad ſiniſtrum latus poſſent ſe inclinare pedibus ad terram demiſſis. Hanc autem corporis reclinationem, utpote ſecuritatis, ac libertatis argumentum, ideo Hebræi inſtitutam fuiſſe volunt, ut in memoriam ſibi revocarent, Majores ſuos hac nocte ab Ægyptiaca ſervitute liberatos fuiſſe, eamque propterea cum lætitia, & alacritate eſſe peragendam. In hac Cœna ſinguli Hebræi quatuor vini cyathos tenentur exhaurire, ut jam alibi diximus, primuſque Paterfamilias in latus lævum incumbens manu dextera poculum attollit, reliquis convivis idem facientibus, primoque poculo exhauſto, Cœna Paſchalis incepta eſſe cenſetur.*

קַדִּישׁ, קַדִּישָׁא Sanctus. Exod. 12. 16. *Plur.* קַדִּישִׁין ſancti. Ezech. 48. 11. *Emphat.* קַדִּישַׁיָּא ſancti. *Fœm.* קַדִּישָׁא, קַדִּישְׁתָּא ſancta. Iſa. 57. 15. *Plur.* קַדִּישָׁן, קַדִּישָׁתָא ſanctæ.

Rabbinis קַדִּישׁ *eſt nomen cujuſdam precationis, cujus initium eſt* יִתְקַדַּשׁ Sanctificetur, *quam in anguſtiis, & neceſſitatibus ſuis Hebræi ſolent recitare ad petendum a Deo auxilium, & miſericordiam.*

קִדּוּשׁ Sanctitas, ſanctimonia, ſanctificatio. Exod. 30. 18. *Item* Deſponſatio. *Præterea per* קִדּוּשׁ *res ipſa, per quam deſponſatio fit, ſignificatur, veluti annulus, vel donum, quo puella deſponſatur. Plur.* קִדּוּשִׁים Sanctificationes: deſponſationes, ſpon-

ſponſalia. *Hoc nomine* קדושים Kidduſcîm *inſcriptus eſt liber Talmudicus, de Sponſalibus agens.*

קודשא , קודש , קודש , קודש Sanctitas, res ſacra. Levit. 19. 24. ſanctus, *cum de nomine Divino uſurpatur. Plur.* קודשין, קודשיא ſanctitates. Exod. 26. 33. Levit. 21. 22. *Cum aff.* קודשי Sancta mea. Ezech. 22. 8. קודשך ſancta tua. Deut. 12. 26. *A Rabbinis* קדשי קדשים Sancta Sanctorum *vocantur* עולות Holocauſta, והחטאות & Sacrificia pro peccato, והאשמות & reatus, ושני כבשי שלמים של עצרת & duo agni pacificorum interdicti, *ſicuti etiam ſcribit Rambàm in* יד Jad *in* הלכות מעשה קרבנות *cap.* 1. קדשים קלים *autem erant* Sacrificia levia, Sancta levia *mactata in quovis Atrii loco, quibus veſci in tota urbe extra Atrium maribus omnibus promiſcue tum indigenis, tum alienigenis permiſſum erat. Idem Majemon loco citato ait, ea fuiſſe* פסח Paſcha, מעשר Decimas, בכור Primogenitum, *&* שלמים של יחיד Sacrificia pacifica pro unico. *Vide Talmudis Tractatum* זבחים *cap.* 5.

קודשה , *&* קדשה *adjective in nomine Divino adhibetur, ut* אמר קדשה בריך הוא Dicit Sanctus benedictus ille. Cantic. 1. 8. עתיד קודשא בריך הוא Futurus eſt ſanctus benedictus ille, *h. e.* Deus benedictus. Iſa. 50. 11. *In Targum Jonathanis in Legem legitur per Abbreviaturam,* דעתיה דקב״ה Mens Dei ſancti benedicti. Geneſ. 25. 21. *Rabbini uti ſolent Hebraica dicendi ratione,* אמר הקדוש ברוך הוא , *& per Abbreviaturam* הקב״ה.

מקדשא , מקדש , מוקדש , מוקדשא Sanctuarium: locus ſanctus. Exod. 25. 8. res ſancta. Numer. 18. 29. *Plur.* מקדשין, מקדשי ſanctuaria. Amos 7. 9. res ſanctæ. Ezech. 21. 7.

קדושא Idem. Pſal. 68. 18. ſanctitas. Levit. 21. 9.

הקדש Sanctum, res ſancta. 2. Reg. 23. 7.

מקדשתא Meretrix, proſtibulum, ſcortum. Geneſ. 38. 21.

קדשא Monile, inauris. Geneſ. 24. 47. *Plur.* קדשיא , קדשין monilia, inaures. Numer. 31. 50. Geneſ. 35. 4.

קהא Caligare. 1. Reg. 14. 4. obſtupeſcere, obtuſum fieri. Gen. 33. 4. *in Targùm Hieroſolymitano. Item* divellere, luxare: luxari, luxatum pendere. Gen. 32. 25. *in Targum Hieroſolymitano.*

אקהיות Stupor, hebetudo. Amos 4. 6. *Aliis* mundities.

קהל *Hebraice.* Congregare. *Hinc* קהלת congregans, congregatrix, *ſc. anima Regis Salomonis:* Eccleſiaſtes, *ut Hebraice.* Eccleſ. 1.

קהל , קהלא , קהלה Congregatio, cœtus, Eccleſia. Levit. 4. 21. Deut. 23. 1. Synagoga: *ut* חטאת קהלא הוא Peccatum Synagogæ eſt. Levit. 4. 21. *Rabbini autem mentionem facientes loci, in quo quis vivit, aut vixit, non urbem, ſed Eccleſiam nominant, ut* בקהלה קדושה דוינציאה In Eccleſia,

ſia, *vel* Synagoga Sancta Venetiatum: קְהָלָה קַדִּישָׁא דִּבִירוּשְׁלֵים Eccleſia, *vel* Synagoga Sancta Hieroſolymitana. *Id vero animadvertendum, Hebræos ſemper Synagogas ſuas Sanctitatis titulo decorare, quod nomen utrum iis recte conveniat, prudentibus Lectoribus judicandum relinquo.*

קוה קַוִּין Telæ. Iſa. 59. 56. *Apud Aſtronomos* קַו הַשָּׁוֶה Linea Æquatoris.

מִקְוֵה Netum. 1. Reg. 10. 28. congregatio aquarum. *Plur.* מִקְוַיָּא Iſa. 22. 11.

קוח קֻוְחִין Balii, *varii coloris equi.* Zach. 1. 8. *Eſt epitheton equorum, pro* שְׂרֻקִּים *Hebræo. Fatentur ultro Hebræi, ſe neſcire quem colorem hæc dictio proprie deſignet. In Targùm Bibliorum Venetorum legitur* קוּחְחִין, *in Bibliis Regiis habetur* קֻוְחִין, *quæ lectio Rabbinis Davidi, & Salomoni probatur. Arùch vero, & Elias legunt* קְחִהִין.

קוט קֻטִּין Greges. Prov. 27. 23.

קול, קָלָא, קָל Vox, ſonus, ſonitus; tonitru, ſtrepitus. Gen. 3. 8. Exod. 19. 19. *Plur.* קָלַיָּא, קָלִין ſoni, tonitrua. Exod. 9. 23. & 33. *Fæm.* קָלָן Pſal. 93. 4. *Frequentes apud Rabbinos ſunt hi dicendi modi:* קול באשה ערוה Vox in muliere libido eſt, *h. e.* libidinis cauſſa: שוק באשה ערוה Crus in muliere libido eſt. תרי קלי לא משתמעי Duæ voces non exaudiuntur, *h. e. eodem tempore non poſſumus audire duos loquentes.* שלשה קולן הולך מסוף העולם ועד סופו והבריות בינתיים ואינן מרגישין ואלו הן היום והגשמים והנפש כשהיא יוצאה Tria ſunt, quorum vox vadit ab una Mundi extremitate ad alteram, & creaturæ ſunt intermediæ, nec tamen ſentiunt. Sunt autem hæc, dies, pluvia, & anima, quando exit.

קוֹל, קוֹלָא Laqueus, rete. Amos 3. 5. *Plur.* קוֹלִין laquei. Jerem. 18. 22.

קוֹלָא, קוֹלָן Gluten, glutinum *ex farina, quod adhibent Bibliopegi ad compingendos libros. Italice* colla, *& Græce* κόλλα. *In Talmudis Tractatu* פְּסָחִים Peſachim *cap.* 3. *habetur:* קוֹלָן שֶׁל סוֹפְרִים Glutinum Librariorum. *Talmudici vetant, illud ſervari in feſto Paſchæ in ædibus propter farinam, ex qua eſt confectum, ac propterea ab iiſdem inter fermenta recenſetur. Subjicit* גמרא Ghemarà. Quare appellatur קולן *gluten* Librariorum? דסופרים מדבקין בהו ניירותיהם quia Librarii eo conglutinant chartas ſuas.

קוּלִין Cellæ, cellulæ, conclavia. Geneſ. 6. 14. *in Jonathane.*

קוּלַיָּא, קוּלִין, קוּלִין Pelves, crateres. 2. Reg. 12. 13. Jerem. 52. 19.

קום Surgere, aſſurgere, conſurgere. Geneſ. 37. 7. Ruth 2. 7. Ezech. 3. 23. ſtare, conſiſtere, exiſtere, ſubſiſtere. Geneſ. 18. 2. inſurgere. Pſal. 92. 12. *Pahel* קַיֵּם erigere, ſtatuere. Deut. 32. 8. Pſal. 105. 10. conſtituere, præſtare, ſtabilire, confirmare. Exod. 9. 16. 1. Sam. 15. 13. Ezech. 36. 36. vivificare, in vita confer-

ſervare. Joſ. 6. 25. 2. Sam. 12. 3. erigere, excitare: vovere. Numer. 30. 3. jurare, adjurare. Geneſ. 24. 7. Deut. 8. 18. Pſal. 110. 4. Joſ. 2. 20. Judic. 2. 15. *Aphel* אֲקִים, & אוֹקִים, & *juxta Hebræos cum* ה, הֲקִים idem. Pſal. 78. 13. Job 16. 12. *Talmudiſtæ ſæpe uſurpant* אוֹקֵי *pro* אוֹקִים, *vel* אוֹקִים. *Hinc Participium* מוֹקְמִינַן decernimus. *Ex Hophal* הֳקִימַת ſtare facta eſt. Dan. 7. 4. & *cum Cateph Segol* הֱקִימַת. Ibidem. *Ithpahel* אִתְקַיַּם ſtabiliri, confirmari: conſervari; præſtari: vivere, in vita conſervari. Ezech. 33. 12. Jerem. 27. 17. 1. Reg. 1. 31.

קוֹמָא, קוֹמָה Statura. Ezech. 13. 18. Iſa. 10. 33. *Cum aff.* קוֹמַתְהוֹן ſtatura ipſorum. Cant. 7. 8. *In Talmudis Tractatu* קִדּוּשִׁים Kidduſcìm *fol.* 31. *habetur:* המהלך בקומה זקופה אפילו ד אמות כאילו דוחק רגלי שכינה דכתיב מלא כל הארץ כבודו *b.* *e.* Quicumque ambulat ſtatura erecta etiam dumtaxat quatuor cubitos, perinde eſt, ac ſi depelleret pedes Divinæ Majeſtatis, ſicut ſcriptum eſt: plena eſt omnis terra gloria ejus. Iſa. 60. 3. *Solent itaque religioſiores ex Hebræis, & magis pii capite demiſſo incedere, præſertim ad Synagogam euntes, & ex ea redeuntes, ne Dei gloriam ſuper ipſos incedentem offendant.*

קָמְתָא, קָמָה, קָמָא Statua. Geneſ. 28. 18. *Plur.* קָמְתָא: קָמָן ſtatuæ. Judic. 9. 6. & קַמְתִּין Levit. 26. 1. *in Jonathane*.

קָם, קוּם & קַמַּאי, קַמָּא. *Vide in* קדם.

קָמְתָא, קָמָא Seges, *in culmum erecta adhuc ſtans*. Exod. 22. 6. Hoſ. 8. 7. *Plur.* קָמְתָא, קָמַת, קָמָן ſegetes. Judic. 15. 5.

מְקוֹם, מְקָם Status, ſtatio. 1. Reg. 10. 5. Joſ. 4. 3.

קְיָמָא, קְיָם Statutum, decretum. Iſa. 24. 5. fœdus, pactum. Geneſ. 9. 16. votum. Geneſ. 28. 20. juramentum. Numer. 30. 3. Iſa. 65. 15. *Plur.* קְיָמַיָּא, קְיָמִין ſtatuta. Deuter. 4. 5. decreta. Exod. 18. 16. fœdera: vota: juramenta. Habac. 3. 9.

קְיוּם, & *fœmin. conſtruct.* קְיוּמַת Jusjurandum, juramentum. Num. 30. 11. 13. *Item* ſtabilitas, firmitas, ſubſiſtentia.

קַיָּם Stabilis, firmus: ſuperſtes, vivus, incolumis. *Plur.* קַיָּמִין ſtabiles. *Fœm.* קַיָּמָא.

יְקוּם Subſiſtens, ſubſtantia viva. Gen. 7. 4.

קוף,

קוּפָא Vectis, pertica, baculus, fuſtis. Numer. 4. 12. & 13. 24. *in Targum Hieroſolymitano*.

קוֹפִּין Simiæ. 1. Reg. 10. 22.

תְּקוּפְתָא, תְּקוּפָה Circumactio, revolutio, circulus: Solſtitium, Æquinoctium, definita Solis revolutio ad iſtos terminos. תְּקוּפַת נִיסָן, *vel* אֲבִיבָא Æquinoctium vernum: תְּקוּפַת תַּמּוּז Solſtitium æſtivum: תְּקוּפַת תִּשְׁרִי Æquinoctium autumnale: תְּקוּפַת טֵבֵת Solſtitium hyemale. בִּתְקוּפַת תַּמּוּז In Solſtitio Junii. Cantic. 1. 7. *Plur.* תְּקוּפוֹת שִׁמְשָׁא Solſtitia, & Æquinoctia. Gen. 1. 14. *in Jonathane*. *De* תְּקוּפוֹת TeKupharum *ratione vide Talmudis*

die *Tractatum* עֵירוּבִין Eruvin *fol.* 56. *In Targum Jonathanis in Geneſ.* 8. 22. *habetur*: דְּרוּעַ בִּתְקוּפַת תִּשְׁרֵי וְחַצְדָא בִּתְקוּפַת נִיסָן וְקוּרָא בִּתְקוּפַת טֵבֵת וְחוּמָּא בִּתְקוּפַת תַּמּוּז *h. e.* Semeo io Æquinoctio Septembris, meſſis in Æquinoctio Martii, frigus in Solſtitio Septembris, & æſtus in Solſtitio Junii.

קוּץ Spernere, aſpernari, contemnere, averſari, rejicere, deteſtari, reſpuere, reprobare. Iſa. 8. 6. Zach. 11. 8. *Hipbil* וּנְקִיצֶנָּה & tædio afficiamus eam. Eſth. 1. 2.

קוּשׁ, קַשׁ, קַשָּׁא Stipula. Exod. 15. 2.

קטא Cucumis. *Plur.* קַטָּיָא Cucumeres. Num. 11. 5. *in Targum Jonathanis*, *& Hieroſolymitano*.

קטג קַטֵּיגוֹר, קַטֵּיגוֹר Accuſator. *Græce κατήγορος. Plur.* קַטֵּיגוֹרַיָּא accuſatores. Job 33. 23. אחד העובר עבירה אחת לו קונה קטיגור Qui tranſgreditur tranſgreſſiooem unam, acquirit ſibi accuſatorem unum.

קַטֵּיגוֹרְיָא Accuſatio. *In* כתובות Ketuboth *habetur*: דור שבן דויד בא בא קטיגוריא בתלמידי חכמים *h. e.* Quo ſæculo filius Davidis veniet, veniet accuſatio contra diſcipulos Sapientum; *videlicet accuſatores, & calumniatores multi adverſus eos inſurgent.*

קטט אִתְקוֹטֵט Rixari, contendere, litigare. Levit. 24. 10. *in Jonathane.*

קְטַטִּין. *Hinc* בֵּית קְטַטֵּי Pudenda. Deut. 25. 11. *in Targum Hieroſolymitano.*

קטל Occidere, interficere, interimere. Judic. 16. 30. 2. Sam. 17. 50. *Pahel* קַטֵּל idem. Joſ. 10. 11. Judic. 7. 18. *Ithpehal* אִתְקְטַל occidi, interfici. Amos 9. 1. 2. Sam. 3. 29. Eſth. 9. 14.

קָטוֹל, קָטוֹלָא Occiſor, interfector, homicida. Numer. 35. 18. Job 24. 14. carnifex, ſatelles. *Plur.* קָטוֹלִין, ſatellites: רַב קָטוֹלַיָּא præfectus ſatellitum. Gen. 37. 36.

קְטִיל Occiſus. *Plur.* קְטִילִין occiſi. *Fœm.* קְטִילָה occiſa. *Conſtr.* קְטִילַת Gen. 31. 39. *in Targum Hieroſolymitano.*

קַטְלָן Homicida. *Fæmin.* קַטְלָנִית Latro fœmina. *Ita vocatur mulier, quæ tribus viris ſuperſtes remanſit, quam nemo prudens amplius in matrimonium ducit, cum mali ominis eſſe videatur. Dicitur etiam* חַבְלָנִית. חַבָּל Virorum perditrix, *ut videre licet in In* שֻׁלְחָן עָרוּךְ *legitur*: quæ duos ſupervixit, non debet nubere tertio.

קְטוֹל, קְטוֹלָא, *&* קְטַל, קִטְלָא, קַטְלָא Occiſio, interfectio, cædes, mors, homicidium. Eſth. 9. 17. Iſa. 27. 7.

קִטּוּל Idem.

קְטִילַת. קְטִילָה, קְטִילָא Idem. *Conſtr.* Ruth 1. 17. Eſth. 9. 5.

קַטְלַיָּא, קַטְלִין, קַטְלָאִין, קַטְּלִין Ornamenta muliebria, murænulæ. Gen. 49. 22. *in Targum Jonathanis, & Hieroſolymitano.*

קַטְלָא Pallium ſcapulare. *Ornamentum muliebre die Sabbati mulieribus vetitum. Aliis* catena, catella aurea, *quæ etiam* catellum

dicitur. Erat fibula ex auro, vel argento conflata, qua mulieres Hebrææ utebantur ad conſtringendum ſcapulare collo. Hinc illud apud Talmudicos in Tractatu שבת Sabbàt *fol.* 57. *in Miſnâ*, ולא בקטלא ולא בנזמים לא בטבעת Neque cum fibula, neque inauribus, neque annulo *mulieri* egredi licitum *in Sabbato. Hinc etiam dicunt de muliere ſuſpecta de adulterio in* סוטא Sotà *fol.* 7. אם היה עליה כלי זהב וקטליאות נזמים וטבעות מעבירים ממנה *h. e.* Si fuerit apud eam *mulierem* inſtrumentum, vel ornamentum aureum, veluti catellæ, inaures, annuli, auferunt ea ab ipſa.

קטם, קטומ, קטמא Cinis. *Hebraice* אפר Iſa. 6. 1. Ezech. 28. 18. Iſa. 58. 5.

קטמן Cinereus. *Plur.* קטמנין cinerei. Zach. 6. 3.

קטן *Aphel Particip.* מקטיני Irritatores mei. Pſal. 69. 5. *Fortaſſe legendum* מקניטי.

קטנא, *vel* קטנית Leguminis genus, *quidquid oritur in ſiliquis, ut fabæ, cicer, lentes, &c. Plur.* קטניות, קטני, קטנין Numer. 15. 19. *in Targum Jonathanis.*

קוטנא Cauda. Exod. 4. 4. *in Targum Jonathanis, & Hieroſolymitano.*

קיטון, קיטונא, & קיטון, קיטונא Cubiculum, conclave. Exod. 7. 28. *Plur.* קיטוני, קיטונין cubicula. Prov. 7. 27. קיטוני Prov. 24. 4. & קטוני Pſal. 103. 30. *Eſt* קיטון cubiculum, *ſeu* conclave, *in quo cubatur, vel in quo ſunt cubilia. Græce enim* κοιτὴ cubile, *ex quo* κοιτών. *Reperitur aliquando* קיטון *cum SureK, ſed juxta formam Græcam melius ſcribitur cum Cholem. Ab Hieroſolymitanis tantummodo poſterioribus uſurpatum fuit, reſpondetque Hebræo* חדר.

קטם קטיספי, קטיספון, & קטספון *Nomen proprium loci.* Gen. 10. 10. *in Targum Jonathanis, & Hieroſolymitano. Ab Hiſtoricis vocatur* Cteſiphon, *de quo etiam Plinius lib.* 6. *cap.* 26. *mentionem facit.*

קטע Secare, cædere, amputare, abſcindere, findere. Deuter. 22. 3. Pſal. 74. 5. *Ithpehal* אתקטע abſcindi, exſcindi. Cant. 2. 11. Eccleſ. 8. 13.

קטיע, קטע Decurtatus, carens aliquo membro. Numer. 11. 32. *in Jonathane.* Interciſus, non plenus. *Plur.* קטיעין interciſi, non integri. Exod. 21. 21. *in Jonathane.*

קטף Amputare, ſcindere, abſcindere, decerpere, excerpere. 1. Sam. 2. 31. Deut. 24. 21. vindemiare. Jud. 3. 27. 2. Sam. 23. 6. *Ithpehal* אתקטף, vel *Ithpahel* אתקטף exſcindi, reſecari, ſuccidi. Jerem. 48. 25. Iſa. 46. 2. *Ex Aphel Futur.* יקטיף abſcindet. Ezech. 17. 9.

קטופא, קטוף, קטף Vindemiator. Jerem. 6. 9. *Plur.* קטופין vindemiatores. Obad 5. & קטפין Jerem. 49. 9.

קטפא, קטף Vindemia. Iſa. 24. 13. Levit. 26. 5.

קטוף Vindemiatio, putatio, abſciſſio. Cant.

Digitized by Google

Cant. 2. 12. *A Rabbinis* קְטוּף *appellatur* abſciſſio ſegetis, *quæ manu, & falce minori fit, quæ conceditur ante tempus legitimæ meſſis;* קָצִיר *autem eſt* meſſis, *quæ ſolet abſcindi falce majori, & totius brachii viribus.*

II. קַטֵף Implicare, involvere, implexum reddere. *Talmudiſtis in uſu.*

קַטְפִּירָא Onus frumenti. *Videtur eſſe a* κατωφέρω, *quaſi onus deprimens.* Guido ex Zohar.

קַטְפּוּרָא *Græce* καταφορά. Plaga, ictus, percuſſio, alliſio, impetus. *Reperitur etiam ſcriptum cum* ס *in fine.* ילקה ה קטפורס Vapulabit quinque plagis, *h. e.* מַכּוֹת.

קְטַף, קְטְפָא Opobalſamum: *aromatis ſpecies eccellens. Rabbinis* Geneſ. 37. 25. theriaca: reſina.

קָטַר Ligare, alligare, colligare, redimire. Geneſ. 38. 28. Iſa. 2. 18. fumare. Gen. 22. 4. *in Jonathane. Pahel Particip.* דָּרְתָא מְקַטְּרָן atria fumigata: *alii vertunt* colligata, conjuncta. Ezech. 46. 22. *Ithpehal* אִתְקְטַר ligari, colligari. *Aphel* אַקְטַר adolere, ſuffire, ſuffitum facere. Exod. 40. 27. 1. Reg. 12. 33.

קִטֵר, קֻטְרָא Fumus, exhalatio, nebula, vapor. Pſal. 119. 83.

קוּטְרָא Idem. Gen. 19. 28. *in Jonathane.*

קִטְרִין Nodi, vincula, ligamina. Dan. 5. 12. *Conſtr.* קִטְרֵי Iſa. 7. 18. *A Poſtello in Zohar redditur* moles, maſſa.

קְטוֹרֶת, קְטוֹרְתָּא, קְטוֹרָא Suffitus.

קְטָרְתָּא, קִטְרָא Idem. Ezech. 8. 11.

קִיטוֹר Fumus. *Eſt etiam nomen loci.* Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo.*

קַטְרַב, קַטְרְבָא Jugum, *aut* jugi vinculum, *vel lignum jugo adjunctum, quo boves currum trahunt.* Num. 19. 2. *in Jonathane.*

קַטְרֵג *Pahel.* Accuſare, deferre. Job 37. 20.

קַיִט, קַיְטָא Æſtas. Geneſ. 8. 22. Zachar. 14. 8. *Talmudiſtis eſt* veſtis æſtiva muliebris; *Bartenoræ autem* toga, *vulgo* Cotta, ſopravveſta.

קַיִס, קַיְסָא, & קִיס, קִיסָא Lignum: crux, patibulum. Deuter. 21. 22. *Plur.* קֵיסַיָּא, קֵיסִין ligna: patibula. Geneſ. 22. 7. Eccleſ. 10. 9. *Conſtr.* קֵיסֵי Geneſ. 22. 6.

De Achabo, & Sedecia falſis Prophetis Rabbinorum Hiſtoria.

In Tractatu סנהדרין Sanhedrin *fol. 93.* תְּרֵי קֵיסֵי יָבִישֵׁי וְחַד רְטִיבָא הוֹקְדוּ יָבִישֵׁי לִרְטִיבָא Duo ligna arida, & unum viride ſi fuerint, incendunt arida viride. *Talmudiſtæ his verbis Proverbialiter utuntur. Sermo loco citato habetur de duobus falſis Prophetis Achabo, & Sedecia, quorum Jeremias meminit cap. 29. v. 22. Cum igitur ex ſententia Hebræorum iſti impii Prophetæ pudicitiam filiæ Regis Sennacherib ſollicitatione eripere tentaſſent, dixiſſetque illi Achab,* obſequere Sedeciæ, *rurſuſque Sedecias eidem ſubjeciſſet,* obſequere Achabo, *filia ſcelus tam fœdum averſata rem totam ſtatim patri indicavit. Pater, ad ſe eos* ac-

accedere juſſit, percontatuſque accedentes, uter tam ſceleſti conſilii, turpiſque rei auctor fuiſſet, pervicaciter, temereque una voce reſponderunt, ſuaſore Deo ſe a filia rem hujuſmodi poſtulaſſe. Cum Rex repoſuiſſet, Miſaelem, Ananiam, & Azariam in conſilium adhibitos flagitium adeo fœdum, ac turpe ratione qualibet, utpote a Deo vetitum, graviter puniendum cenſuiſſe, fronte perfricta ſe quoque Prophetas eſſe teſtati ſunt, illiſque rem hanc Deum non revelaſſe. Cum itaque iratus Rex pœnam de iis ſumere vellet, illi periculum fieri petierunt, quinam ex ipſis veri eſſent Prophetæ, ſibique tertium addi rogarunt, ut par utrinque numerus exiſteret. Cum illorum precibus benigne Rex annuiſſet, Joſuam Pontificem Maximum ſibi adjungi poſtularunt, ob cujus pietatem, probitatem, atque juſtitiam a pœna ſe immunes futuros arbitrabantur. Cum igitur tres ſimul, nimirum Achab, Sedecias, & Joſuas, in ignem conjecti fuiſſent cum aliis tribus Anania, Miſaele, & Azaria, Achab, & Sedecias ſtatim ab igne correpti in cinerem redacti ſunt, Joſuæ veſtibus ſolummodo combuſtis, reliquiſque tribus prorſus ſalvis, & incolumibus. Ex quo factum, ut Zachariæ 3. 2. de Joſua dictum ſit: Numquid non iſte torris eſt erutus de igne? *Tum Rex: Novi, te juſtum eſſe. Cur igitur in te vim aliquam ignis veſtes adurendo exercuit, Ananiam vero, Miſaelem, & Azariam flamma omnino non tetigit? Reſpondit Joſuas: illi fuerunt tres, ego vero unus tantummodo. At etiam Abrahamus in ignem conjectus, Rex excepit, unus fuit, nec tamen in ipſum ignis eſt dominatus. Ille autem: Abrahamo nulli ſceleſti, & impii adjecti ſunt, mihi vero duo improbi additi, ac propterea igni aliquid in me permiſſum. Hinc Proverbium natum apud Talmudiſtas* תְּרֵין אוּדֵי יָבִישֵׁי Duo torres aridi &c. *Hodie in Talmud legitur, quod ſenſum non mutat,* תְּרֵי קִסֵי וְחַד רְטִיבָא הוֹקִידוּ יְבִישֵׁי לִרְטִיבָא Duo ligna arida, & unum viride ſi fuerint, incendunt arida viride. *Itaque* lignorum aridorum, *ſive* torrium aridorum *nomine deſignantur homines flagitioſi, ſceleſti, & improbi, qui omni prorſus religionis, pietatis, & probitatis ſucco carent: Sæpe autem contingit, ut pauciores boni, & pii ob ipſorum flagitia, & peccata iiſdem ſuppliciis, & pœnis mulctentur, iiſdemque calamitatibus premantur, impiis corpore, & anima pereuntibus, piorum, ac proborum externa tantum veſte combuſta, ipſorum tamen anima ad æternæ beatitatis gaudia ſervata. Hinc illud:* propter injuſtos ſæpe patitur juſtus.

קַיִץ Æſtas, fructus æſtivi. *Hebraice. Hine*
קַיְצוֹנִים Æſtiva, æſtivalia. בְּצָלִים הַקַּיְצוֹנִים Cæpæ æſtivæ. *In* שְׁבִיעִית *cap.* 5.

De Providentia Dei.

קַיָּץ Collector æſtivorum fructuum. צְבִי קַיָּץ Cervus æſtivos fructus colligens. *Hinc in*

in Tractatu קרושין Kiddufcin *in fine*. Nemo vidit cervum metentem, vel colligentem fruges, nec tamen propterea umquam fame mortuus eſt. *Ex R. Simeone Filio Eleazar hæc habentur huc spectantia:* ראית מימיך חיה או עוף שיש להם אומנות והן מתפרנסין שלא בצער והלא לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני: ומה אלו שנבראו לשמשני הן מתפרנסין שלא בצער אני שנבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעתי מעשי וקפחתי את פרנסתי *h. e.* Vidiſti ne umquam a diebus tuis beſtiam, aut volucrem, quæ opificium habuerint? & aluntur ſine labore, & moleſtia. Illa non creata ſunt, niſi ut mihi ſerviant; ego creatus ſum, ut ſerviam Creatori meo. Quid ergo? Illa aluntur ſine labore, quæ creata ſunt, ut mihi ſerviant; ego qui creatus ſum ad ſerviendum Creatori meo, nonne æquum eſſet, ut alerer ſine dolore, & moleſtia, niſi opera mea corrupiſſem, & (*peccatis meis*) alimentis meis me ſpoliaſſem? *In Ghemarà additur*. Vidiſti ne umquam אֲרִי סַבָּל Leonem bajulum, onera ferentem, צְבִי קַיָּץ Cervum æſtivos fructus colligentem? (*Gloſſa exponit* Ficus exſiccantem.) שׁוּעָל חֶנְוָנִי Vulpem inſtitorem, merces vendentem, זְאֵב מוֹכֵר קְדֵירוֹת Lupum vendentem ollas? (*ut nimirum ſibi alimenta pararent*) attamen aluntur ſine labore. Quare autem ſunt creata? Ad ſerviendum mihi. Ego autem ſum creatus ad ſerviendum Creatori meo. והרי הדברים קל וחומר *h. e.* A minori itaque ad majus hinc concludo. Si illa ſine labore aluntur, nonne potius ego alendus eſſem? Quid igitur in cauſſa eſt, cur labore victum comparare cogar? Peccata mea. *Hæc, & alia hujuſmodi a Rabbinis ſcriptis ſuis inſerta clare oſtendunt, eos ex Evangelio illa habuiſſe, Divinæque gratiæ eorum menti lumen clariſſime affulſiſſe. Audi D. Matthæum Evangeliſtam cap. 6. v. 26.* Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; Reſpicite volatilia Cœli, quoniam non ſerunt, neque metunt, neque congregant in horrea, & Pater veſter cœleſtis paſcit illa. Nonne vos magis pluris eſtis illis? *His addenda multa ex Evangeliſta D. Luca cap. 12.*

קִיקן, קִיקָיוֹק Ricinus. Jonæ 4. 6. Item קִיק Membrum virile. בַּעַל הַקִּיק Mentulatus.

קִיר, קֵירָא Cera. Eſth. 3. 8. *in Targum ſecundo*.

קָלָא Gleba. *In Tractatu* תענית Taanith *legitur*: צוּרְבָא מֵרַבָּנָן דָּמֵי לְפַרְצִידָא דְתוּתֵי קָלָא דְכֵיוָן דְּנָבֵט נָבֵט Ingenioſus Sapientum diſcipulus ſimilis eſt grano ſub gleba latenti, quod dum germinat, germinat. *Nimirum quemadmodum granum ſub terra latens in germen creſcit, tenui, ac moderata pluvia irrigatum, & in dies magis magiſque augetur; ita Sapientis nomen,*

vir-

virtute, & doctrina duce, ubi ſemel in publicum prodiit, decurſu temporis majus, & clarius evadit. Sic ibidem. עוּרְפִּילָא אֲפִילוּ לְפִרְצִידָא דְחוּתֵי קָלָא מְהַנְיָא Pluvia tenuis etiam grano, quod eſt ſub gleba, prodeſt. *Pluvia enim latens granum excitat, ut foras prodeat, & germen producat, Sapientumque monita, & conſilia juvenum indolem, & ingenium ignorantiæ tenebris involutum illuſtrant, & ad virtutem conſequendam impellunt. In* בבא קמא Bavà Kamà *fol.* 92. *legitur:* בֵּירָא דִשְׁתִית מִנֵּיה לָא תִשְׁדֵי בֵּיה קָלָא In fontem, ex quo ſemel bibiſti, ne projicito glebam, *ad turbandam aquam. Significare volunt hoc Proverbio Rabbini, rem nobis ſemel neceſſariam, cujuſque uſus nobis utilis fuit, non eſſe a nobis umquam ſuperbo, vel ingrato animo contemnendam. Itaque Præceptores, & amici numquam deſpicatui habendi, cum ab iis informati, & conſiliis, vel re adjuti fuerimus. Hinc illud Dei præceptum* Deuter. 23. 7. Ne abomineris Idumæum. Frater enim tuus eſt. Ne abomineris Ægyptium. Nam peregrinus fuiſti in terra ejus.

קלד קַלְרוֹהִי *Nomen proprium loci.* Deut. 1. 7. *in Jonathane. Sic* קַלְרָהִי Geneſ. 10. 19. *pro Hebræo* לָשַׁע.

קלה, קְלֵי, קְלָא Urere, adurere, cremare, comburere, aſſare, torrefacere. Deuter. 8. 15. 1. Sam. 31. 12. *Aphel* אַקְלֵי vilipendere. Deut. 27. 16.

קַלְיָא, קְלֵי, קַלִי Toſtum. Joſ. 5. 11. *Plur.* קַלְיָן toſta. 2. Sam. 17. 19. *Fæm. ſing.* קַלְיָא combuſta. 1. Sam. 30. 3.

קַלְיָא, קְלֵי, קַלִי Toſtum, *farina facta ex frugibus, ſpicis in furno exſiccatis, & toſtis, ac mox molitis.* Levit. 13. 24. Ruth 2. 14.

קַלְיָא Preſter, ſerpens ignitus. Numer. 21. 8. *Plur.* קַלְיָן Num. 21. 7.

קְלָנָא, קְלָן Levitas, vilitas, ignominia, probrum, opprobrium: contemptus. Geneſ. 34. 7. 1. Sam. 20. 30. *Etiam cum Kametz ab initio* קָלָן. Iſa. 22. 18.

מִקְלָה Uſtio, aduſtio, combuſtio. Thren. 2. 10.

קוֹלְיָא *Species oleris, ſeu herbæ agreſtis dulcis. Juxta alios eſt herba, cujus combuſtæ pulvis ad ſmegma conficiendum adhibetur.* Ezech. 27. 17.

קלח Effundere, abjicere. Levit. 26. 20. *in Targum Jonathanis.*

קְלוֹחַ Fluxus, emanatio, eruptio, decurſus. *Plur. emphat.* קְלוּחַיָּא Job 24. 8.

קִלְחָא, קַלְחָא Caulis *herbæ:* culmus *in ſegetibus. Plur.* קַלְחִין caules. Num. 19. 18. *in Targum Jonathanis.*

קְלַט Recipere ſe, confugere in aliquem locum. Num. 35. 6. *in Jonathane. Raro in Targum occurrit.*

מִקְלָט Aſylum, refugium.

De Urbibus Refugii.

עָרֵי מִקְלָט Urbes Refugii, Aſyla. *Iis, quæ de Urbibus Aſyli, ſeu Refugii habentur in Lexico meo Hebraico typis Seminarii Patavini edito anno* 1732. *pag.* 341. 342. & 436. *placet ſe-*

ſequentia addere ad eaſdem pertinentia. Loci omnes Hebræis aſſignati, ut ad eos confugerent poſt homicidium ſine voluntate patratum, Hebraice dicuntur עָרֵי מִקְלָט Urbes Refugii, *ita appellatæ, quod illuc colligerentur, congregarenturque a Vindice ſanguinis fugientes, a Verbo* לקט *Hebraico, litteris tranſpoſitis*, colligere, congregare, *quod apud Rabbinos ſignificat* excipere, & retinere. *Joſue autem* 20. *v.* 9. *vocantur* עָרֵי הַמּוּעָדָה Urbes conventus, *quia eo conveniebant homicidæ omnes involuntarii. Apud LXX. appellantur* πόλεις φυγαδευτηρίων, *vel ſimpliciter* φυγαδευτήρια. *Numer.* 35. 20. Joſ. 20. 2. *h. e. loca, in quæ ubi ſontes confugerant, ab iis ſine ſummo piaculo avelli, vel abduci non poterant. Aliqui cenſent, Urbes has* עָרֵי מִקְלָט *dictas eſſe, quod viæ ad eas ducentes breviſſimæ eſſent. Joſue* 21. *v.* 27. *omnes* 48. *Urbes Leviticæ vocantur in Textu Græco* πόλεις ἀφωρισμέναι τοῖς φονεῦσι. *Comites autem homicidæ, qui eum in locum tutum deducebant, dicebantur* תַּלְמִידֵי חֲכָמִים viri Sapientes, *qui, ſi forte Ultor ſanguinis in itinere ei occurreret, blandis verbis, & ſermonibus eum ab homicida arcere tenebantur, ne violentas manus in ipſum injiceret. Porro in* גמרא Ghemarà *fol.* 10. *hæc de Refugii Urbibus habentur*. Ad Aſyla non deligunt Caſtella, neque Urbes magnas, ſed Oppida mediocria. Conſtituuntur eadem nonniſi locis aquoſis, aut quo aqua deduci poſſit, nec niſi ubi ſit copia rerum venalium, nec niſi populoſis. Si populus earum, habitatoreſque diminuantur, novi illuc ex Sacerdotibus, Levitis, Iſraelitiſque cæteris deducuntur. Non veneunt ibi arma, aut venationis inſtrumenta ex ſententia R. Nehemiæ; quod tamen Sapientes permittunt. In hoc vero conſentiunt, neque retia iſtic expandi, neque reſtes fieri, ne pes Vindicis eo acceſſum habeat. *Cæterum Summi Pontificis mors exulibus priſtinam libertatem reſtituebat, eoſdemque honores, ac dignitates, quas antea geſſerant. Ita Fagius in annotationibus in Paraphraſim Chaldaicam OnKeloſi Numer. cap.* 35. *Hinc factum volunt Rabbini, ut Summorum Pontificum matres dona ſæpe mitterent homicidis exulantibus, ne eorumdem mortem exoptarent, ipſorumque vota, & preces largitionibus averterent. Majemonides, & Rambàm tradunt, homicidam in Aſylis commorantem oblatos ſibi honores potuiſſe recipere, dummodo ejus Urbis cives eum coegiſſent ad accipiendum. Liberabantur autem exules per mortem Summi Pontificis, etiamſi plane non exulaſſent, eorumque fugam mors ejuſdem intercepiſſet. Quærunt nonnulli, quid dicendum de iis, qui aliquem occidiſſent, non exiſtente Summo Pontifice, vel de occidente Summum Pontificem, vel Summo Pontifice alium occidente, non exiſtente ejus Vicario. Reſpondet Majemonides*: Occiſor, qui damnatus eſt ad exilium, neque adeſt Sacerdos Magnus: occidens pariter Sacerdotem Magnum, non exiſtente Vicario; ipſe quoque Pontifex, qui occidit, ubi non eſt Vicarius, hi omnes exulant, neque redeunt ex Aſylo umquam. *Paucis vero interjectis ſubjicit:* ſi damnatus ſit, & deprehendatur Sacerdos Magnus eſſe filius expulſæ,

ſæ, aut dimiſſæ, ceſſat ejus Sacerdotium, idemque eſt, ac ſi, non exiſtente Sacerdote, damnatus ſit, nec talis exit ex Aſylo umquam. *Multas autem cauſſas Auctores afferunt, cur Deus ad mortem Summi Pontificis Vindici ſanguinis poteſtatem in homicidam permiſerit, niſi in Aſylis manſiſſet. Nos Petri Martyris in Loc. comm. 14. n. 32. ſententiam tantummodo ſubjiciemus.* Quod non licuit profugis ante mortem Summi Pontificis redire domum, procul dubio myſticum fuit. Nam eo adumbrabatur, non aliter, quam per Chriſti mortem, nobis contingere ad Cœleſtem patriam reditum. *Lex vero de manſione in Aſylis ad mortem Summi Pontificis adeo religioſe ſervabatur, ut ne mortuorum quidem exulum oſſa, eo vivente, alio aſportari poſſent. Hinc ſine vitæ periculo nemo exul umquam ab Urbibus Refugii exire poterat. Unde illud vulgatum Rabbinorum.* Exulans non exit ex Aſylo ſuo umquam, etſi præcepti obſervandi, aut teſtimonii, ſive in re pecuniaria, ſive capitali dicendi cauſa, aut alicujus ex poteſtate Gentilium, fluvii, aut ignis, & diluvii eripiendi gratia, quamvis univerſus Iſraeliticus populus ſalutis ejus opus haberet, uti Joabi filii Zerujæ; non tamen egreditur inde umquam uſque ad mortem Sacerdotis magni. Si exeat, ſemetipſum morti exponit. *Exulibus autem ibi morientibus, ipſorum oſſa Aſyli terminis, vivente Summo Pontifice, concludi debuerunt. Hinc quamvis Levitis ſepulcrum in ſuis urbibus permiſſum non fuiſſe Majemonides cap. 7. narret, de hujuſmodi ſamen exulibus ſcriptum reliquit.* Homicidæ, qui damnatus ad exilium, *moritur antequam exulet*, oſſa deportant illuc. Homicidam vero, qui moritur in Aſylo ſuo, ſepeliunt ibi, & tempore, quo moritur Sacerdos magnus, reducunt oſſa occiſoris inde, & reducunt oſſa occiſoris inde ad ſepulcrum paternum.

קְלִיט Contractus, collectus, conſtrictus. *Plur. fœm.* קְלִיטָן contractæ. Levit. 21. 20. *in Jonathane.*

קְלוּט Habens ungulas ſolidas, *ut equi, &* *muli, non fiſſas.*

קָלַל Levem, celerem, velocem, vilem eſſe, *vel* fieri, vileſcere. Geneſ. 16. 4. Job 7. 6. minui, imminui. Eccleſ. 4. 16. *Aphel* אַקֵּל levare, leve reddere. 1. Reg. 12. 4. vilipendere, ſpernere, aſpernari, contemnere. Ezech. 22. 7. Eſth. 2. 5. *Apud Rabbinos* לֹא יָקֵל אָדָם רֹאשׁוֹ Non levabit homo caput ſuum, *h. e.* non erit elatus, ſuperbus. *Ex Ithpahel Præteritum,* אִין אִתְקוּלַלוּ מַיָּא an leves factæ eſſent aquæ. Gen. 8. 8. *in Targum Jonathanis. Pahel* קַלְקֵל corrumpere, perdere, diſſipare, pervertere, irritum reddere, fœdare, inquinare. *Ithpehal* אִתְקַלְקַל vaſtari, corrumpi, & אִתְּקַל imminui. Thren. 1. 14.

קְלִיל, קְלִיל, קַלִּילָא, קַלִּיל Levis, velox, celer, vilis, parvus. Gen. 42. 20. *in Jonathane. Item* modicum, parum: כַּר קְלִיל propemodum, ferme, pene. קְלִיל קְלִיל pau-

paulatim. Exod. 23. 20. עַד קְלִיל propemodum. Prov. 5. 14. קְלִיל קְלִיל paulatim. *Adverbialiter* קְלִיל leviter. Joel. 4. 4. *Plur.* קְלִילִין leves, parvi: celeres. Jerem. 30. 16. parum. Prov. 16. 8. *Fœm. ſing.* קְלִילָא parva: velox. Jerem. 2. 23.

קְלִילו Parum, paucitas. Gen. 43. 1. *in Jonathane.*

קְלוּתָא, קְלוּת, קַלוּתָא, קַלוּת Velocitas; celeritas, levitas. Job 28. 18. בְּקַלוּתָא Celeriter, velociter.

קְלִילוּתָא, קְלִילוּת Idem. Gen. 29. 1. *in Jonathane.*

קְלוּתָא Vilitas. Job 28. 18. execratio, maledictio. Deut. 21. v. ultimo *in Jonathane.*

קוּלְתָא Hydria, urceus. Gen. 24. 14.

קַלָּל Cadus, vaſculum, *quo cinis vaccæ rufæ combuſtæ recipiebatur ad conficiendam inde aquam expiatoriam.* *Item* olla, pelvis, *vaſis genus.* Num. 19. 9. *in Jonathane.*

קִלְקוּל Spurcities, ſtercus, fimus: ſterquilinium. Levit. 17. 16. *in Jonathane:* ſtultitia, ſtoliditas. Num. 25. *in Jonathane.* *Item* vaſtatio, corruptio, perditio, depravatio. *Ejus oppoſitum* תִּקּוּן aptatio, accommodatio, reparatio.

קִיקַלְתָּא & , קַלְקַלְתָּא, קִלְקַלְתָּא Stercus, ſterquilinium, fimus. Pſal. 113. 7. *Plur.* קִקְלָתָן & , קִלְקְלָתָא, קִלְקְלָן ſtercora. Thren. 4. 5.

קְלַם

קַלְמְתָא Pediculus; *vermis capitis, & corporis:* pediculorum multitudo. *Plur.* קִלְמָתָא, קִלְמָן, & *maſc.* קַלְמַיָּא, קַלְמִין pediculi. Exod 8. 18.

קוּלְמָס & , קוּלְמוּסָא, קוּלְמוּס Calamus ſcriptorius, ſtylus. Pſal. 45. 2. Jud. 5. 14. Job 19. 24. *Hebræi honorificam, magnamque ſemper de ſuis Principibus, & Regibus opinionem habuerunt, magnamque reverentiam iiſdem præſtiterunt. Hinc illud in Tractatu* שבת Sabbàt *fol.* 11. אם יהיו כל הימים דיו ואגמים קולמוסים ושמים יריעות וכל בני אדם לבלרין אין מספיקים לכתוב חללה של רשות *h. e.* Si fuerint omnia maria atramentum, & omnes junci calami, & totum Cœlum pergamenum, & omnes filii hominum ſcribæ, non ſufficerent ad deſcribendam profunditatem cordis Principum, ſive Regum. *Rabbini glorioſam hanc dicendi rationem a glorioſiſſimo R. Jochanàn ben Zacbài didicerunt, qui fertur fuiſſe Magiſter Joſephi Hiſtorici Judaici, & floruiſſe tempore Titi Veſpaſiani, a quo urbs Hieroſolyma diruta, & ſolo æquata eſt. Hic R. Jochanàn dicitur reliquiſſe de ſe ſcriptum:* אם כל השמים יריעות וכל בני אדם לבלרין וכל עצי היערים קולמוסים אינן יכולין לכתוב מה שלמדתי מרבותי ולא חסרתי מהם אלא ככלב המלקק בים: *h. e.* Si omnes Cœli eſſent pelles, aut pergamena, & omnes filii hominum ſcribæ, & omnes ſylvæ arbores calami ſcriptorii, non poſſent ſcribere ea, quæ didici a Præceptoribus meis, quibus non ſum inferior, niſi quantum canis lambit in mari. *Vide* ילקוט JalKùt *fol.* 7. & שלשלת Salſcèleth *fol.* 26. *Si tantus fuit diſcipulus,*

qua Sapientia, & eruditione præſtitiſſe ejuſdem Præceptores credendum?

קְלְמַסְמְסַיָא Redimicula, alligamenta, *quibus ligabant mulieres capillos. In Bibliis Regiis* קוֹלְמוֹסַיָא Iſa. 3. 20. *In Venetis* קוֹל מַוְמְסַיָא. *In Aruch* קְלַמוּמְסַיָא.

קַלֵּס *Pahel*. Laudare, celebrare. Pſal. 68. 5. Cantic. 6. 8. Eſth. 6. 11.

קוֹלַס, קוֹלְסָא Galea, caſſis. 1. Sam. 17. 38. *Plur.* קוֹלְסַיָא, קוֹלְכִין galeæ. Ezech. 23. 15. Jerem. 46. 4.

קְלוֹסַנְתְּרִין Præfecti ſatellitum. Eſth. 2. 21.

קְלַסְתּוֹר, קְלַסְתַּר Forma, figura, vultus. Job 29. 24. *Plur. cum aff.* קְלוֹסְתָּרוֹי Job 17. 7.

קְלַע Funda mittere, *vel* projicere. *Aphel* אַקְלַע idem. 1 Sam. 17. 49.

קְלַע, קְלָעָא Funda. Judic. 20. 16. velum, cortina. Iſa. 33. 23. *Plur.* קַלְעַיָא, קְלָעִין fundæ: cortinæ. Iſa. 18. 1.

קַלָּעִין, קַלָּעַיָא, & קְלָעִין, קַלְעַיָּא Funditores. 2. Sam. 20. 23. 2. Reg. 3. 25.

קְלִיעָא Contortum, tortile. Exod. 28. 14. *in Jonathane. Plur. emphat.* קְלִיעָתָא Ibidem. *Abſolute* קְלִיעָן contorta, torrilia: ſculpturæ, inciſuræ. 1. Reg. 7. 17. *Apud Rabbinos* קְלִיעַת הַשֵּׂעָר Plicatio capillorum mulierium, cirrus. *In Targum* עוֹבַד קְלִיעָא Opere implicationis, implexo, *quale eſt catenarum, retium, & ſimilium. Plur.* קְלִיעָן דִּדְהַב catenæ tortiles auri. Exod. 28. 24. *Maſc. generis* קְלִיעִין 1. Reg. 6. v. 29. & cap. 7. v. 31.

קְלַף Decorticare, denudare, abradere, cutem detrahere. *Pahel* קַלֵּף idem. Geneſ. 30. 37. 2. Reg. 18. 16. Lev. 14. 41. Joel. 1. 7. *Aphel* אַקְלֵיף idem.

קְלֵף, קְלַף, קַלְפָא Cortex: pellis, cutis: pergamenum: ſcheda: piſcium ſquama: ſcabiei cruſta, *vel* abſceſſus, *ut* Levit. 13. 2. *pro Hebræo* סַפַּחַת. *Plur.* קַלְפִין Decorticationes. Geneſ. 30. 37. ſquamæ. Levit. 11. 9. *Rabbinis eſt* membrana, pergamenum. *In exordiis epiſtolarum uſurpant pro* ſcheda, charta. *Transferunt etiam ad alia, quæ inſtar corticis tegumentum habent. Item* קְלָפִים chartæ luſoriæ..

קְלוּף Decorticatio, denudatio. Gen. 30. 37.

קְלָפִין Decorticationes. Gen. 30. 37. *Jonathan habet* קַלִּיפִין, *vel potius* קְלִיפִין.

קַלְפָא, קְלָפִיתָא Decorticatio: abſceſſus, apoſtema, ſcabies. Levit. 13. 2. & 14. 56. *in Targum Hieroſolymitano. Targum autem Jonathanis habet* קְלוּפֵי.

מַקְלוּף Decorticatum. *Plur.* מַקְלוּפִין cortices uvarum. Num. 6. 4. *in Jonathane*.

קְלָפִין Squamæ. Levit. 11. 8.

קוּלְפָא, קוּלְפָא, קְלָפֵי, קוּלְפֵי Clavis, fuſtis, baculus. Levit. 20. 15.

קְלוּפְסִין *Olivarum magnarum ſpecies, quæ eſui magis, quam oleo conficiendo inſerviunt.*

קְלַק Conjicere, projicere. Exod. 15. 25. *in Targum Hieroſolymitano*.

קלר קוֹלָרִין Clauſtra, collaria, *clauſuræ ferreæ, quæ collo imponuntur*. Num. 21. 31. *in Targum Hieroſolymitano*.

Digitized by Google

no. Ezech. 19. 9. *In* סנהדרין Sanhedrìn *fol*. 7. עשרה שיושבים ברין קולר תלוי בצואר כולן Decem, qui ſedent in judicio, collare impendet collo omnium, *h. e. pœna, ſi judicium pervertant, neque juſte judicent*. *In* שבת Sabbàt *fol*. 32. חש בראשו דומה כמי שנתנוהו בקולר Dolens capite eſt ſicut is, quem impoſuerunt vinculis.

קָלִיר Placenta, collyra. *Hinc appellatus R. Eliezer* הַקָּלִיר Placentarius, *quod quotidie placentis veſceretur*. *In* יוחסין Juchasìn *fol*. 34. *vocatur* ר׳ אֱלִיעֶזֶר הַקָּלִירִי הַפַּיְטָן R. Eliezer haKKalìr Poeta *ab altero diſtinctus*. *Hujus habemus Litanicas ſupplicationes, quæ in uſu apud Hebræos, exhibenturque in hoc Lexico pag*. 407. *& ſequentibus*.

קלש *Ithpehal* אִתְקְלִישׁ Attenuari, rarum, tenue fieri. Gen. 21. 15. *in Jonathane*. Job 33. 25. *in Bibliis Regiis*.

קְלִישׁ, קָלוּשׁ Tenuis, attenuatus, rarus. Num. 7. 13. *in Jonathane*.

קְלִישׁוּתָא דִּדְיוּתָא Attenuatio. קְלִישׁוּתָא Attenuatio atramenti, *h. e. color dilutus, & debilis, non ſatis niger*.

קִלְשׁוֹנִין Furcæ, bidentes, tridentes. Eccleſ. 12. 11. *In Regiis vertitur*, ligonibus.

קלת קוּלְתָא *Vide in* קלל.

קמח, קִמְחָא Farina. Geneſ. 18. 6. 1. Reg. 17. 14. *In* פִּרְקֵי אָבוֹת Pirkè Avòth *cap*. 3. אם אין קמח אין תורה ואם אין תורה אין קמח Si non eſt farina, non eſt Lex: & ſi non eſt Lex, non eſt farina. Farina, *nimirum vitæ neceſſaria*; Lex, *videlicet Legis Divinæ, Litterarumque Sacrarum ſtudium*.

קמט Tenere, capere, apprehendere. Prov. 4. 4. & 5. 22. *Quibuſdam* conſtringere. *Pahel* קַמֵּט idem.

קְמַטְרָיָא, קוּמְטְרִין Veſtiaria, ſcrinia, *capſæ, in quibus aſſervantur veſtes*. Ezech. 27. 24. 2. Reg. 10. 22.

קוּמִיטִיטוֹן Comitatus. Num. 12. 7. *in Targum Hieroſolymitano*.

קמץ Colligere in pugillum, pugillum ſumere. Levit. 2. 2. Numer. 5. 26. *Apud Rabbinos* congregare.

קְמַץ, קַמְצָא, & קוּמְצָא Pugillus, manipulus. Levit. 5. 12. *Plur*. קוּמְצִין pugilli, manipuli. Gen. 41. 47. *in Jonathane*.

קַמְצָא, קַמַּץ Locuſta, bruchus. Nah. 3. 15. *Plur*. קַמְצִין locuſtæ. Numer. 13. 34.

קוּמְצָא, קוּמַּץ Foſſa, fovea. 2. Sam. 18. 17. *Plur*. קוּמְצַיָּא, קוּמְצִין foſſæ. 2. Sam. 17. 9.

קְמִיץ Clauſus, occluſus. Cant. 8. v. ultimo.

קמק קוּמְקְמָא Cucuma, cucumella, *vas aneum aquæ calefaciendæ inſerviens*. *Plur. conſtr*. קוּמְקְמֵי Eſth. 1. 7. *in Targum ſecundo*. *Juxta aliam formam* קוּמְקוּמְסַיָּא Num. 31. 23. *in Jonathane*.

קמר Cingere, accingere, alligare. *Pahel* תְּקַמְּרָן לְהוֹן accingent ſe. Pſal. 65. 13. Thren. 2. 10.

קַמְרָא, קָמַר, קְמוּרָא, קְמוּר, קָמוּר Cinctura, zona, cingulum, baltheus. Pſal. 65. 7. *Plur*. קָמוּרִין cinctoria, ſubliga-

gacula. Gen. 3. 7. *in Jonathane*.

Eſt etiam קַמְרָא Cingulum, *h. e. dignitas, auctoritas, cujus dignitatis, & auctoritatis ſignum, ac ſymbolum erat baltheus latus ornatus auro, & argento. Ex Baal Arùch habetur:* קמרא eſt חגורה שחוגרין אותה באבנט cingulum, quod accingunt cum אבנט, ſed eſt latius, quam אבנט, & inſerunt ei argentum, & aurum, ſervique Regum geſtant illud. *Et in* זן *primo ſcribit;* זון *in Lingua Græca idem eſſe, ac* אבנט *Hebraicum, & Chaldaicum* קמריא.

קְמוֹר Idem. Job 12. 18.

קְנָא *Pahel* קַנֵּי Zelotypum eſſe: ad zelum commovere: invidere, æmulari. Numer. 25. 13. Cant. 8. 6. *Aphel* אַקְנֵי ad zelotypiam provocare. Deuter. 16 21.

קַנָּא, קַנָּאִי Zelotes, zelotypus. Exod. 20. 5. & 34. 14. *Plur.* קַנָּאִין zelotypi.

קַנְאָן Idem. Exod. 20. 5. *in Jonathane*.

קִנְאָה, קִנְאֲתָא Zelotypia, zelus, invidia, æmulatio. Numer. 5. 14. *Plur.* קִנְאָן, קִנְאָתָא zelotypiæ. Numer. 5. 29.

אַקְנְיוּתָא Idem. 1. Sam. 1. 16.

Apud Rabbinos קַנָּא, *vel* קַנֵּי *præterea ſignificat* ex zelotypia monere, commonefacere, præmonere ſuſpectam perſonam. *Hinc* קִנּוּי præmonitio, commonefactio de eo, quod cauſam zelotypiæ præbet. *In libro Talmudico* סוטה *cap. 1. in Miſnà habetur:* המקנא את אשתו ר׳ אליעזר אומר המקנא לה על פי שנים Qui æmulatur uxori ſuæ, R. Eliezer dixit, æmulatur ipſi coram duobus teſtibus. *Mox:* כיצר מקנא לה אומר לה בפני שנים אל תדברי עם א״ש פלוני Quomodo æmulatur ipſi? dicit ipſi coram duobus; ne loquaris cum viro N. &c. *Vel* לא תסתתרי בהרי פלוני Ne clam ſis, vel latenter verſeris apud virum iſtum &c. *ne vir ille amplius zelotypiæ cauſam præbeat. Hujuſmodi monitio dicitur* קִנּוּי. *Quod ſi mulier poſt hanc monitionem peccet, certa ipſi pœna conſtituta eſt.*

מִתְקַנְּאִים Ad invidiam excitantur, invidia invicem laborant.

קְנָה Comparare, emere, acquirere, acquiſitum poſſidere. Geneſ. 4. 1. Pſal. 74. 2. Ruth 4. 10.

קִנְיָן, קִנְיָנָא Emptio, acquiſitio, poſſeſſio. Levit. 22. 10. opes, facultates, divitiæ, ſubſtantia. Geneſ. 31. 18. *Plur.* קִנְיָנִין, קִנְיָנַיָּא opes, facultates. Ezech. 38. 12.

קַנְיָא, קְנֵי, קָנֵי Canna, calamus, fiſtula, culmus, arundo, calamus menſorius, calamus odoratus: ſcapus *in candelabro, & in ſtatera*. Ezech. 41. 8. Iſa. 42. 3. *Plur.* קְנִין, קָנֵי calami. *Apud Rabbinos* קנה של ציידין Calamus aucupum. קנה של מאונים Calamus ſtateræ, *unde fila dependent:* ſcapus. קנה של סיידין Calamus cæmentariorum. קנה של שבולת Calamus ſpicæ. *In* חוּלִין Cholin *fol.* 45. ג קני היו חד פריש לריאה וחד פריש לליבא וחד לכברה Tres ſunt fiſtulæ (*in animantibus*,) una ſeparata eſt, & defertur ad pulmones, altera ad cor, ſive ſtomachum, tertia ad hepar. *Uſurpatur etiam pro* Aſpera arteria, *vel* fiſtula gutturis.

Digitized by Google

tis. *Hinc ſæpe occurrunt conjunctæ voces* הקנה והושט Aſpera arteria, & gula *in ritibus in Mactatione ſervandis. In* תענית Taanith *fol.* 20. *legitur Sententia:* לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רַךְ כְּקָנֶה וְאַל יְהֵא קָשֶׁה כְּאֶרֶז Perpetuo ſit homo lenis inſtar calami, nec ſit durus inſtar cedri. *Hac admonentur homines, facilitatem, benignitatemque ſervandam eſſe, moreſque duros, ac difficiles impenſe vitandos, & abjiciendos.*

קֵינָאָה, קֵינָאָה, קִינָאָה קֵינַי Faber, conflator, aurifaber, argentarius. Iſa. 46. 6. Judic. 17. 4. Iſa. 40. 19. *Plur.* קֵינָאִין, קֵינָאֵי aurifabri. Eſth. 5. 14.

קנג, קַנִּיגַיָא Venatores. Eſth. 1. 2. *in Targum ſecundo videtur ſumi pro* artificibus, opificibus.

קנט Irritare, concitare, incitare: affligere. Exod. 22. 20 *in Jonathane*. faſtidire. Numer. 21. 6. *Aphel* אַקְנִיט irritare. Ruth 1. 16. ſollicitare. Pſal. 69. 5.

קִנְטִינָר, קַנְטִינָר, & קַנְטַר, קִנְטַר Centenarius, pondus centenarium. *Plur.* קַנְטִינְרִין, & קִינְטְרִין, & קַנְטֵירִין, קַנְטִינְרִין centenarii. Exod. 38. 27. *in Jonathane.*

קנך קַנְכֵּירִינוֹן, קַנְכֵּרִין, קַנְכִירֵי *Nomen lapidis pretioſi, inſerti tertio ordini in pectorali Aaronis, de quo variant Interpretes. Reſpondet Hebræo* לֶשֶׁם: Exod. 28. 19. *in OnKeloſo, & Jonathane. Aliis* Jaſpis, *aliis* Ligurius, *aliis* Lyncurius. *Græca Lexica* λυγκούριον, *a* λύγξ Lynce animali. *Ex Plinio lib.* 8. *cap.* 38. *habetur.* Lyncum humor (*h. e.* urina) ita redditus, ubi gignuntur, glaciatur, areſcitque in gemmas Carbunculis ſimiles, & igneo colore fulgentes, Lyncurium vocatas. Quidam λίγυρον, & λιγύριον appellant, a loco, Liguria videlicet, in qua inveniri auctor eſt Theophraſtus in libro de Lapidibus.

קנם קוּנְמָא, קִנְמַן, קִנְמוֹן, קִינָמוֹן, קִנָּמוֹן Cinnamomum. Exod. 30. 23. Prov. 7. 17. Cant. 4. 14.

קנן *Hebraice. Pihel* Nidificare. Jerem. 22. 23. Ezech. 31. 6.

קֵן, קִנָּא, קִנָּה Nidus. Iſa. 34. 15. קִנָּא דְּרוּבְשָׁא Favus. 1. Sam. 14. 22. *Plur.* קִנִּין, קִינִין nidi: cellulæ, conclavia.

קנס Punire, mulctare, mulctam imponere. *Pahel* קַנֵּס Idem. Exod. 15. 25. *Ithpehal* אִתְקַנַּס mulctari. Exod. 2. 22. Deuter. 32. 50. *in Jonathane. Apud Rabbinos* לִקְנוֹס עַל בָּעֹבֵר Mulctare tranſgreſſorem.

קְנָס, קְנָסָא Pœna, mulcta. Exod. 21. 30. *Plur.* קְנָסִין pœnæ. Exod. 15. 25. *in Jonathane.*

קנף קִנוּפִין Vela, conopæa. 2. Sam. 16. 22. *Hebraice* אֹהֶל, *Græce* κωνωπεῖον.

קנק קַנְקַל Cribrum, crates, craticula: cancelli. Exod. 27. 4. *in Targum Hieroſolymitano. Plur.* קַנְקְלֵי cribra. Exod. 38. 30. *Rabbinis* cancelli. *Item* Sacellum, Conclave cancellis multis conſtans.

קַנְקִילִין Craticula, Opus reticulatum,

cera

cui veſtimenta imponuntur, igniſque ſubjicitur cum rebus odoriferis ad ſuffitum faciendum, ut veſtes odorem contrahant. In. כלים Kelim *cap.* 22.

קַנְקַן Cantharus, urceus, vas, amphora. *In* פרקי אבות PirKè avòth *cap.* 4. אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו יש קנקן חדש מלא ישן ויש ישן שאפילו חדש אין בו: *h. e.* Ne inſpicias cantharum, ſed id, quod in eo eſt. Eſt enim cantharus novus quandoque repletus vino veteri. Eſt etiam quandoque cantharus vetus, in quo ne novum quidem vinum eſt. *Juvenibus, & ſenibus id accommodatur. Sæpe enim fit, ut juvenes ſenibus ſapientia antecellant, quemadmodum ſæpe divites a pauperibus prudentia ſuperantur. Contingit etiam, ut ſenes omni ſapientia careant, & amentia, atque inſania juvenes vincant. Taciti nos quoque crebro miramur infimæ conditionis homines acute, & prudenter loqui, & ſub ſordido ac lacero pallio ſapientiam tegi. Nimirum externa internorum fallacia ſymbola ſunt.*

II. קַנְקַן Vomer, culter aratri. *Apud Talmudicos in uſu.*

קנר קִינָרִס Κινάρος, & κινάρα, *ſive* κινάρα. Cinara, Carduus ſativus, *vulgo* Articoclus, *cujus capita ſunt in deliciis menſarum. Alii vocant* Carduum comeſtibilem, Carduum hortenſem. *Invenies aliquando ſcriptum per* ד *in medio, &* ו, קונדרס. *In* בראשית רבא Bereſcith rabbà *ſect.* 20. *in illud* וְקוֹץ וְדַרְדַּר Geneſ. 3. 18. קוץ אלו עכבות: דרדר זה קינרס שהיא עשויה דרין דרין *h. e.* קוץ ſunt ſentes: דרדר eſt cinara, quæ facta eſt cellulæ cellulæ, *videlicet, quæ plena eſt quaſi cellulis quibuſdam. A Columella ita deſcribitur:*

. . . . in horto
Hiſpida ponatur cinara, quæ dulcis Jaccho
Potanti veniat, nec Phœbo grata canenti.
Hæc modo purpureo ſurgit glomerata corymbo,
Myrtiolo modo crine viret, deflexaque collo
Nunc adaperta manet, nunc pinea vertice pungit,
Nunc ſimilis calatho, ſpiniſque minantibus horret:
Pallida nonnumquam tortos imitatur acanthos.

קסה, קִסָּה קְשָׂה Scutella. *Plur.* קְשׂוֹן, קְסִיתָא, קִסִּין ſcutellæ. Numer. 4. 7.

קסט קִסְטָא Urna, urceus, ſextarius: menſura: vas. Exod. 30. 24. *Plur.* קִסְטִין urnæ, urcei, ſextarii. Levit. 19. 36. *Vas iſtud olim in uſu apud Romanos duas heminas, ſive uncias viginti continebat. Sextarius autem Atticus duas cotylas capiebat, nimirum uncias octodecim. Græce vocatur* ξεστής. *Hoc nomen cum Imperio Romano volunt primum in Græciam veniſſe. Itaque deductum videtur a voce Romana* Sextus, Sextarius. *In Arùch exponitur* לגין lagena.

קוֹסְטַנְטִינִי Conſtantinopolis. Num. 24. 24. *in Jonathane.*

קִיסְטְרָא, קַסְטִירָא, קַסְטְרָא, קַסְטַר Stan-

Stannum, Plumbum album. Numer. 31. 22. *in Targum Jonathanis, & Hieroſolymitano.*

קסטרון Caſtra, caſtella, arces, propugnacula; palatia. Gen. 25. 16. *in Jonathane.*

קסם Divinare, *ut Hebraice*. Deuter. 18. 10. 1. Sam. 28. 8. Ezech. 21. 21. 2. Reg. 17. 17.

קסום, קוסם, קסם Divinator. Deut. 18. 10. *in OnKeloſo*. *Plur.* קסמיא, קסמין divinatores. Eccleſ. 11. 4. Zach. 10. 2.

קוסמא, & קסמא, קסם Divinatio. *Item* קסם *eſt* regula lignea, *norma, lignum longum, & rectum fabrorum.* *Plur.* קוסמין, & קסמיא, קסמין divinationes. Geneſ. 30. 27. Deut. 18. 10. *in Jonathane*. 2. Reg. 17. 17.

קסומא, קסום Idem. *Item* cenſus, tributum. Habac. 3. 17. *Plur.* קסומין tributa.

קסר קיסר Cæſar, Imperator. קיסר ופלגי קיסר Cæſar, & dimidius Cæſar, *h. e.* vice-Cæſar, pro-Cæſar. קיסריון, קיסרין Cæſarea, *urbs Palæſtinæ*. Num. 34. 8. *in Jonathane*.

קפא Concreſcere, conjungi, cohærere, condenſari, coagulari, coaleſcere. Exod. 15. 8. 2. Reg. 6. 6.

קפד *Hebraice*. Præcidere. Iſa. 38. 12. *Ithpahel* אתקפד. *Ithpeh.* אתקפד præcidi, abbreviari, decurtari. Iſa. 50. 2. Mich. 2. 7.

אתקפדא Excidium, exciſio, ſucciſio. Ezech. 7. 25.

קפידותא, קפידות Brevitas, abbreviatio, imminutio, anguſtia. Iſa. 59. 1. *in Jonathane.*

קפדא Iracundia. Num. 25. 8. *in Targum Hieroſolymitano.*

קופדא, קופד, קפוד: Ericius, erinaceus, echinus. *Alii* aquilam anatariam; *alii* fibrum, *ſeu* caſtorem; *alii* teſtudinem; *alii* noctuam; *alii* merulam; *alii* lutram *interpretantur*. Iſa. 34. 15. *Scribitur etiam per* ר Reſch. *Plur.* קופדין ericii, echini. Iſa. 14. 23. *Occurrit etiam aliquando ſcriptum per* ר Reſch, *ut* קופר. *In* ברכות Berachoth *fol.* 57. כל מיני חיות יפות לחלום חוץ מן הפיל והקוף והקופר: *h. e.* Omnes ſpecies animantium bonæ ſunt ad ſomnium, exceptis elephante, ſimia, & ericio.

קפודקיא Cappadocia. קפודקיא Cappadoces. *Scribitur & cum* ט *in Targum.*

קפז Saltare, ſubſilire, inſilire: exultare, geſtire præ gaudio. *Idem ac* קפץ. *Item* tranſilire terminum, abbreviare terminum.

קפל Duplicare, complicare. Num. 10. 35. *in Jonathane*. *Item* volvere, circumvolvere. *Hithpahel* אתקפל circumvolvi. Iſa. 38. 12. *Videtur legendum* אתקפדו, *vel* אתקפידו præciſi ſunt.

קפל *Rabbinis* duplicare, complicare, concinnare, circumvolvere, *ut veſtes, charta, & lintea ſolent complicari*: *Hinc* מקפלים את הכלים complicant veſtimenta linea, *veſpera Sabbati*. פקחים שבהם קיפלום והניחום בקופסא Prudentiores ipſorum

com-

complicabant ea (*veſtimenta*) & deponebant ea in arca veſtiaria.

קפלוט קְפָלוֹטַיָא Porrum, cæpa. *Plur.* קְפָלוֹטַיָא cæpæ. Numer. 11. 5. *in Jonathane*.

קפס קוּפְסָא Capſa, arca, ciſta: ſcrinium. Deut. 31. 26. *in Jonathane*. *Plur.* קוּפְסָאוֹת capſæ. 2. Reg. 10. 21. *in R. Salomone*.

קפף קִפּוּף, קִפּוּפָא, קַפּוּפָא, קִיפּוּפָא Noctua. Deut. 14. 16. *Plur.* קִפּוּפִין noctuæ. *Talmudiſtæ tripliciter hac voce utuntur: modo iis eſt* Veſpertilio, *ut* באות שבעופות קיפוף Cum aliquo ſigno avium eſt Veſpertilio; *modo* Noctua, *ut* כל מיני עופות יפין לחלום חוץ מן קריא קיפופא Omnes ſpecies volucrum pulchræ ſunt ad ſomniandum, exceptis bubone, & Noctua; *modo eſt* Cercopithecus, ſimia caudata, *ut* כל מיני חיות יפין לחלום מן הפיל והקוף והקיפוף Omnes ſpecies beſtiarum bonæ ſunt ad ſomniandum, excepto Elephante, ſimia, & Cercopitheco.

קפץ Saltare, ſubſilire, ſubſultare. Geneſ. 28. 10. cohibere, occludere. Deut. 15. 7. *Pahel* קַפֵּץ idem. Nahum 3. 2. *Ex Ithpahel* מִתְקַפְּצָא ſubſultans. Exod. 9. 24. *in Jonathane*.

קוֹפִיץ Securis, bipennis: malleus. Exod. 34. 20. *in Jonathane*. *Convenit cum Græco* κόπις, *quod ſignificat* gladium, cultrum.

קצא נִקְצָא Fragmentum. הֵיךְ נִקְצָא דְטַסָא בְקַלְעָא Sicut fragmentum laminæ in funda. Prov. 26. 8.

קְצַת, מִקְצָת Pars: finis: quidam, quædam, aliquid, quiddam. *In utroque genere, & numero uſurpatur. Apud Rabbinos diſtributive uſurpatur:* נָתַן לוֹ מִקְצָת דָמִים Dedit ei aliquid pecuniæ: בְּמִקְצָת הַסְפָרִים In quibuſdam libris: קְצָתָם עִם קְצָתָם Alii ad alios: מִקְצָתָם, קְצָתָם Quidam illorum.

קצח, קִצְחָא Melanthion, nigella: fœniculum. Iſa. 28. 25.

קצע קְצִיעָא, קְצִיעֲתָא Caſia, *odoris ſuaviſſimi*. Exod. 30. 24. *Item nomen proprium unius ex filiabus Jobi*. Jobi 42. 14. *Plur.* קְצִיעָן, קְצִיעֲתָא caſiæ.

קצף Ira effervescere. Dan. 2. 12. *Aliis eſt nomen*. Ira fervens, fervor: ſpuma. Ezræ 7. 23.

קצץ, קֵץ Amputare, exſcindere, præcidere. Judic. 9. 48. *Pahel* קַצֵּץ idem. Thren. 2. 3. *Ithpahel* אִתְקַצַּץ amputari, abſcindi, præſcindi. Iſa. 38. 12. *Rabbinis* קְצַץ Decernere, paciſci.

קֵץ, קִצָּא Finis, extremitas. Geneſ. 6. 13. ſcopus, terminus. Pſal. 78. 9. *Rabbinis* לְקֵץ Tandem, ad extremum. הָבָא לְקִצִּין Qui venit tandem, tempore definito.

קְצִיצָא Idem. Eſth. 1. 3.

קִיצָאִין, קִיצָאֵי μαχαιρέποιοι, gladiorum artifices. *Ita explicat auctor Translationis Germanicæ Judæorum*. Eſth. 5. 14.

קִרְצוּצָא Teſtudo, lacerta. Levit. 11. 30. *in Jonathane*. *Hebraice* חוֹמֶט.

קצר Abbreviare, decurtare, imminuere. Pſal. 89. 46. *Pahel* קַצֵּר idem. *Ithpehal* אִתְקְצַר. *Ithpahel* אִתְקַצַּר ab-

Digitized by Google

abbreviari, decurtari, breve eſſe, *vel* fieri. Iſa. 28. 20. Pſal. 102. 24.

קְצָרָא Brevis, curtus. Eſth. 7. 10. *in Targum ſecundo, ex dialecto Hieroſolymitana.*

קְצוֹר Idem. Job 29. 25. *Item* brevitas.

קַצָּרָא, קַצַּר Fullo, pannorum lotor, *quaſi decurtator pannorum dictus.* Joſ. 15. 17. *Plur.* קַצָּרִין, קַצָּרַיָא fullones. *In* בבא קמא Bavà Kamà *in fine.* קצרא שמיה וקצרא שקיל ליה Decurtator eſt nomen ejus, & fullo accepit iſtum, *nimirum pannum. Fullo dicitur* קַצָּרָא Kazrà. *Hic, ut ſartor, ſolebat aliquid decurtare, & furari ex panno. Hinc illud:* recte Fullo vocatur קצרא Kazrà, quia eſt מקצר MeKazèr, *h. e.* decurtans, & diſcindens aliquid ex panno.

קָקָא, קָקָתָא Platea, pelecanus. Levit. 11. 18. *in Jonathane. Idem ac* קָתָא. Pſal. 102. 7. *Aliis* anſer. *In* גטין Gittìn *fol.* 73. *Proverbium legitur:* קקי חיורי משלחי גלימי ראינשי Anſeres albi detrahunt pallia hominum. Per anſeres albos *intelligunt Rabbini Judices canos ad avaritiam proclives, ac propterea rapaces, lites, & contentiones ita dirimentes, ut in commodum ſuum vertantur, & magna bonorum pars, de quibus agitur, ad ſe perveniat.*

קקב קַקָּבְטוֹן Panis calidus. Geneſ. 40. 16. *in Targum Jonathanis.*

קקל קִיקַלְתָּא *Vide in* קלל.

קְרָא Vocare, convocare, clamare, exclamare, acclamare, proclamare, inclamare, vocare, appellare, acceſſire: legere, prælegere, *proprie voce clara, & alta.* Geneſ. 1. 5. 2. Reg. 5. 7. Exod. 24. 7. *Ithpehal* אִתְקְרֵי vocari, appellari, invocari, advocari: legi. Deut. 28. 10. Dan. 5. 12. Iſa. 48. 8.

קַרְיָא, קְרָאָה, קְרָא Scriptura Sacra, *ita dicta, quaſi Lectura, quia aſſidue legenda eſt.* Eſth. 8. 15.

קְרָא Idem. Eſth. 6. 1.

קוֹרָאָה, קוֹרְאָה, קוֹרֵא Perdix. 1. Sam. 26. 20. *Rabbinis* קוֹרֵא, קוֹרְאָה, *vel* קוֹרָאָה *eſt avis quædam Ægyptiaca oblongum roſtrum habens. Hinc in* בראשית רבא Bereſcìth Rabbà *narratur, leoni prædam voranti accidiſſe, ut oſſiculum ejus gutturi hæreret. Itaque dolore commotus aliorum animalium opem petiit mercedem magnam ipſis pollicitus.* אתא הרין קורא מצראה דמקוריה אריך Venìt perdix iſta Ægyptìaca, cujus roſtrum oblongum erat, *indenſque illud leonis gutturi oſſiculum ſtatim extraxit. Cum autem pactam mercedem peteret, hanc reſponſionem ſibi dari a leone audivit. Ito, & gaudeto, te ingreſſam eſſe os leonis cum pace, & egreſſam eſſe cum pace. Id ſæpe iis ſolet uſuvenire, qui in viros ſummos beneficia conferunt, præſtitiſque officiis paria expectant, neque unquam recipiunt.*

קְרֵי Lectum, legitur. *Vox hæc in Maſora paſſim occurrit, cum agitur de varia lectione:* קְרֵי וּכְתִיב Lectum, & ſcriptum, *h. e.* vox, quæ ſic legitur, & ſic ſcribitur. קְרֵי *idem eſt, ac Hebraicum* קָרוּא; *&* כְּתִיב *idem, ac* כָּתוּב.

קַרְיָנָא Lector.

קְרִיאָה Lectio, vocatio; clamor. לְתִקְאֶרֶת הַקְּרִיאָה Ad decus lectionis, *h. e.* euphoniæ gratia: קְרִיאַת הַגֶּבֶר Cantus galli, gallicinium: לְשׁוֹן קְרִיאָה Locutio vocationis, *h. e.* nomen vocativi caſus: הַיּוֹצֵא קוֹדֵם קְרִיאַת הַגֶּבֶר דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ Qui egreditur ante cantum galli, ſanguis ejus in capite ejus.

קוּרְיָא *Vide in* קרה.

קְרָא, קְרִי Cucurbita. *In Tractatu* חגיגה Chagigà *fol.* 10. טָבָא פִּלְפְּלְתָּא דַחֲרִיפְתָּא מִמְּלֵי צַנָּא דִקְרֵי Melius eſt granum piperis acris, quam plenus corbis cucurbitarum; *nimirum unus ſapiens multis imperitis longe antecellit. Item ibidem.* שניהם בדבר עבירה נתכוונו היינו דאמרי אינשי איהו בקרי ואיתתיה בבוציני Ambo in rem malam intenti ſunt, juxta id, quod vulgo dicunt homines: Ipſe cucurbitis, & uxor ejus cucumeribus, *videlicet* delectatur. *Hinc illud R. Jochananis:* כל המזנה אשתו מזנה עליו Quicumque ſcortatur, uxor ejus quoque ſcortatur juxta eum; *ſicuti dicitur* Job 31. v. 9. 10. Si deceptum eſt cor meum ſuper muliere, & ſi ad oſtium amici mei inſidiatus ſum. Scortum alterius ſit uxor mea, & ſuper illam incurventur alii. *Proverbium hoc iis conjugibus convenit, qui invicem otio, deſidia, comeſſationibus, vino, turpibus rebus, ac vitiis ſimul delectantur. In Tractatu vero* פסחים Peſachìm *fol.* 113. *admonentur homines, ut neceſſaria victui ſemper ſibi parent, ne iis, cum minime crediderint, deſtituantur:* מְאָה קְרֵי בְּמָתָא בְּזוּזָא תּוּתֵי כַּנְפָּיךְ נֶיהוּ Si fuerint centum cucurbitæ in urbe venales pro uno aſſe, tamen ſub brachiis tuis ſunto. *Licet nimirum rerum ad victum neceſſariarum ſumma vilitas, & copia maxima in urbe ſit, in eam tamen ingreſſurus neceſſaria tecum importa; facile enim iis carere potes, cum copia, & vilitas facillime mutetur. Hinc multi cum damno experientia docti ſunt, commeatus propter vilitatem numquam contemnendos eſſe, ſed tum potiſſimum emendos.*

מִקְרָא Scriptura ſacra. *Hoc nomine vel tota Scriptura, vel pars, vel liber ejuſdem aliquis deſignatur, ut aliquando apud Maſorethas; vel verſiculus indicatur, ut paſſim apud Rabbinos:* כי כן דרך המקרא Nam ſic eſt mos Scripturæ: על כל חזרנו המקרא Percurrimus totam Scripturam: הרי ארבע מקראות מכחישין זה את זה Quatuor verſus ſunt, qui ſibi invicem contradicunt. *R. Salomon* 1. Reg. 5. v. 16. שלש המקראות הללו לא למדנו Tres hos verſiculos non didicimus. *Apud Talmudiſtas. In* שבת Sabbàt *vero fol.* 63. *vulgatum, ac tritum illud:* אין המקרא יוצא מידי פשוטו Scriptura Sacra numquam egreditur ex ſimplicitate ſua, *h. e. ex ſimplici, & litterali ſenſu. Nimirum quamvis ſenſum myſticum, & allegoricum quis ex ea eliciat, retinet tamen ſemper ſenſum ſuum litteralem. R. Tanchumà bar Hanilaj ſcriptum reliquit:* לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד מי ידע אינש כמה חיי Semper triplicet, *h. e.* in tres par-

partes diſtinguat homo annos ſuos; tertiam partem conſumat in Scriptura, tertiam in Miſnà, tertiam in Talmud, *ſive* Ghemarà. Quis enim homo ſcit, quanta ſit vita? *Nomine* מִשְׁנָה Miſnà *intelligitur Textus Talmudicus, nomine vero* גְּמָרָה Ghemarà *ejuſdem Textus expoſitio, ſententiarumque Rabbinicarum explicatio ſignificatur. Cæterum hominis ætas in partes tredecim a Rabbinis in* פרקי אבות PirKè avòth *cap. 5. diſtinguitur, & cuique parti proprium, ac peculiare ſtudium accommodatur. Hinc* בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים לַמִּקְרָא Filius quinque annorum ad Scripturam Sacram, *ſive Biblia addiſcenda deſtinatur: filius decem ad* מִשְׁנָה Miſnà: *filius tredecim ad præcepta Legis obſervanda: filius quindecim ad* תַּלְמוּד Talmùd, *ſive* גְּמָרָא Ghemarà: *filius octodecim ad nuptias contrahendas &c.*

Libri ſacri in Canonem Hebræorum relati.

Libri ſacri בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ Lingua Sancta, *videlicet Hebræa conſcripti, & unica voce ab Hebræis* מִקְרָא Michrà *nuncupati, olim juxta* אוֹתִיּוֹת הָעִבְרִים litteras Hebraicas *erant viginti duo, adjectis autem a nonnullis libro* רוּת Ruth, *&* קִינוֹת Threnorum, *numerum viginti quatuor complent. Quamobrem ut plurimum apud Hebræos ſcriptores nomine* סְפָרִים עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע viginti quatuor librorum *tota* מִקְרָא Sacra Scriptura *per Antonomaſiam intelligitur. Dividunt autem totam Scripturam Hebræi in tres claſſes, ſcilicet in* תּוֹרָה Torà, *h. e.* Legem, נְבִיאִים Nevìim, *h. e.* Prophetas, *&* כְּתוּבִים Chetuvìm, *h. e.* Hagiographos. *Nomine* תּוֹרָה Legis *comprehenduntur quinque libri Moſis a nobis Græco nomine Pentateuchus, hoc eſt, volumen quintuplex, ab Hebræis* חוּמָשׁ Chummàs *appellati, nimirum* בְּרֵאשִׁית Geneſis, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת Exodus, וַיִּקְרָא Leviticus, בְּמִדְבַּר Numeri, *&* אֵלֶּה הַדְּבָרִים Deuteronomium; *quos omnes libros ab ipſo Moſe compoſitos fuiſſe nemo ſanæ mentis adhuc dubitavit.* נְבִיאִים Prophetarum *autem nomine veniunt Prophetæ tum priores, ut* יְהוֹשֻׁעַ Joſue, שׁוֹפְטִים Judices, *cui libro adnectunt* Hiſtoriam רוּת Ruth, סִפְרֵי שְׁמוּאֵל אֶחָד וְשֵׁנִי Samuelis libri primus, & ſecundus, *qui in Bibliis Latinis primus, & ſecundus Regum, &* מְלָכִים Reges, *qui nobis tertius, & quartus Regum; tum poſteriores, ut* יְשַׁעְיָהוּ Iſaias, יְחֶזְקֵאל Ezechiel, יִרְמְיָהוּ Jeremias *cum* קִינוֹת Threnis *ejuſdem Prophetæ, & duodecim reliqui,* הוֹשֵׁעַ Hoſeas, יוֹאֵל Joel, עָמוֹס Amos, עֹבַדְיָה Abdias, יוֹנָה Jonas, מִיכָה Micheas, נַחוּם Nahum, חֲבַקּוּק Habachuch, צְפַנְיָה Sophonias, חַגַּי Aggæus, זְכַרְיָה Zacharias, *&* מַלְאָכִי Malachias. *Denum Hebræi libros* כְּתוּבִים Hagiographos *vocant* דָּנִיֵּאל Danielem, אִיּוֹב Jobum, מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה Salomonis Proverbia, תְּהִלִּים Pſalmos, מְגִלַּת אֶסְתֵּר Librum Eſtheræ, קֹהֶלֶת Eccleſiaſtem, שִׁיר הַשִּׁירִים Canticum Canticorum, עֶזְרָא Eſdram, נְחֶמְיָה Nehemiam, וְדִבְרֵי הַיָּמִים

& duos libros Paralipomenon, *ſive* Chronicorum. *Hi ſunt libri ab Hebræis in ſuum Canonem relati. Rejiciunt enim duos libros Machabæorum, Additamenta ad Eſtheram, & Danielem, Tobiam, Judith, Baruch, Sapientiam, & Eccleſiaſticum, librum tertium, & quartum Eſdræ, qui tamen omnes, exceptis libro tertio, & quarto Eſdræ, a Concilio Tridentino Seſſione quarta cum omnibus partibus ſuis, prout in Eccleſia Catholica legi conſueverunt, & in Bibliis Sacris habentur, tamquam Sacri, & Canonici ſunt declarati, ac recepti. Cæterum omnes Sacræ Scripturæ libros Hebraice primum ſcriptos eſſe communis eſt Auctorum ſententia, Danielis prophetia, & Eſdræ hiſtoria exceptis, quorum maxima pars eſt Chaldaica. Sapientia, & liber ſecundus Machabæorum Lingua Græca conſcriptus eſt; Tobias, & Judith primum Chaldaica; de Baruch ambigitur, an Lingua Hebraica compoſitus fuerit, cum nuſquam apud Judæos Hebraice legatur.*

קְרֵב, קְרִיב, קְרֵב Appropinquare, accedere, prope eſſe, propinquum eſſe. Deuter. 15. 9. 2. Sam. 18. 25. tangere, attingere: offerre. Cant. 4. 1. *Iſhpehal* אִתְקְרֵב idem. Exod. 14. 20. *Item* offerri. *Pahel* קָרֵב admovere, adducere, offerre. Levit. 7. 19. Numer. 16. 35. Amos 5. 25. aſſumere. *Aphel* אַקְרֵב, אַקְרִיב offerre. Levit. 21. 6. Ezech. 43. 22. Malach. 2. 12.

קְרִיב, קְרִיבָא Propinquus, proximus, vicinus. Levit. 18. 6. *Plur.* קְרִיבִין proximi. Jerem. 48. 13. *Fœm.* קְרִיבָה proxima. Geneſ. 19. 20. *Plur.* קְרִיבָן proximæ.

קוּרְבָנָא, קוּרְבָן & קָרְבָּנָא, קָרְבָּן, & קָרְבָן Oblatio, munus, donum, ſacrificium. Levit. 2. 1. Malach. 1. 11. *Plur.* קוּרְבָנַיָא, קוּרְבָנִין oblationes, munera.

De Oblationibus.

Oblationes omnes communi vocabulo קָרְבָּנוֹת *dictæ in duas claſſes dividebantur. Aliæ enim vocabantur* זְבָחִים, *erantque cruentæ ex animalibus; aliæ dicebantur* נְסָכִים, *vel* מְנָחוֹת, *& erant incruentæ, quæ ex farina, oleo, & thure conſtabant. Harum oblationum quatuor erant genera,* עוֹלָה Holocauſtum, חַטָּאת Sacrificium piaculare, אָשָׁם Sacrificium pro delicto, & שְׁלָמִים Sacrificia ſalutaria. *His adde alia tria Sacrificia privata,* בְּכוֹר primogenitum animantium, מַעֲשֵׂר decimas eorumdem, & פֶּסַח agnum Paſchalem. *Rurſus alia erant Sacrificia publica, alia privata, alia publica privatis ſimilia, alia privata publicorum ſpeciem habentia. Demum alia vocabantur Sacrificia* קָדְשֵׁי קָדָשִׁים Sanctiſſima, *alia vero* קָדָשִׁים קַלִּים minus Sancta.

תִּקְרוּבָא, תִּקְרוּבְתָא Oblatio, munus, donum. Geneſ. 32. 21. Pſal. 45. 13.

קְרָבָא, קְרָב Bellum, prælium, conflictus. Deuteronom. 1. 41. *Plural.* bel-

Digitized by Google

קְרָבִיָא , קְרָבִין bella . Numer. 21. 14.

קַרְבִּיט Lorum , ligula , laqueolus . *Talmudiſtis in uſu . In* סַנְהֶדְרִין Sanhedrìn *fol.* 20. מתיר קרביטיו והוא נופל מאליו Solvit lora ejus , & ipſe (*ſcilicet* lectus ,) concidit ſponte ſua . *Ita in* נדרים Nedarìm *fol.* 56. אם ערסא דגדא הוא קרביטין מי אית ליה Si lectus Fortunæ iſte eſt, quomodo ſunt ipſi laqueoli ? *Ad multa hujuſmodi loca intelligenda , ſciendum , in more poſitum fuiſſe apud veteres , ut menſam perpetuam in qualibet domo Deæ Fortunæ bonæ inſtruerent , culcitamque juxta pararent . Hæc laqueolis ligabatur , ut a terra aliquantulum ſuſpenſa eſſet , ne ab ejuſdem humore madefacta corrumperetur . Hujuſmodi culcitæ Rex David in luctu Abner ſtrenuiſſimi præfecti militum Saulis inſedit , ſed ſolutis laqueolis culcita terræ adhæſit pro more lugentium , qui in terra ſedere conſueverant .*

קְרָבַץ , קְרוּבַץ Cantiones rhythmicæ . *Hac voce appellantur ab Hebræis Germanis cantus rhythmici , quos die Sabbati , aliiſque diebus Feſtis ad lætitiam ſignificandam canere ſolent . Cur ita appellati ſint , vulgo incertum . Nonnulli volunt hujuſmodi vocem* קְרוּבַץ *eſſe ſymbolum verborum , quæ Pſal.* 118. *v.* 15. *leguntur , cum ex litteris , ex quibus illa conſtant , incipiat :* קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים Vox jubilationis , & ſalutis in Tabernaculis juſtorum . *Id Eliæ in Tisbì non placet . Ait enim* , denominationem iſtam a Judæis Gallis primum derivatam fuiſſe, qui inter צ , & ח raphatum , ſive aſpiratum in pronunciatione non diſtinguunt . Galli autem , aliique Judæi hæc Carmina vocant קְרוּבוֹת , unde ת male pronunciatum Germani indoctiores in צ mutarunt : קְרוּבוֹת autem vocant , quaſi Additamenta , a Verbo קָרַב , quia שֶׁמַּקְרִבִין אוֹתָם adjungunt , & applicant ea ordinariis Precibus . *De his Carminibus mentio fit a R. Aſchèr in cap.* 5. *libri Talmudici* בְּרָכוֹת Berachòth , *& in* תוספות Toſephòt עז *cap.* 1. *fol.* 8. *Dicitur autem R. Eliezer HaKKalìr ex terra Iſraelis ortum trahens feciſſe , & ordinaſſe* קרובוץ . *Elias ait :* Sic hic Auctor ſcripſit , quia & ipſe Germanus fuit . *Fertur hic Eliezer vulgo ab omnibus appellatus* אַבְקַת רוֹכֵל pulvis aromatarii (*ex Cant.* 3. 6.) דהוא חנא קרובוץ דרשן ופייטן fuiſſe Tannà , Kerobàz , inſignis Concionator , & Poeta . *Rabbì autem David in Radice* עתר *queritur , acriterque invehitur in recentiores Poetas Hebræos nimis proterve verbis , & ſententiis Biblicis abutentes in hiſce Carminibus pangendis , novaſque , ac longe petitas ſignificationes vocibus multis tribuentes , inquiens :* כמו שעשו קצת בני עמינו הנקראים בשם פייטים בקרובות אשר חברו וכו׳ Sicut fecerunt quidam ex populo noſtro , qui nominantur Poetæ , in cantionibus קרובות , quas compoſuerunt , quod eſt peccatum magnum , & qui precatur iis , commemorat iniquitatem ipſorum , & novum committit peccatum in ſe ipſum &c.

קרד

קַרְדוֹ , קַרְדוֹן Gordæa , *vel* Cardua

dua *regio*, *in cujus montibus quievit arca Noe, diluvio ceſſante*. Geneſ. 8. 4. *Hi montes a Q. Curtio vocantur* Cordæi, *& a Ptolemæo* Gordæi. *Locus Geneſeos* 8. 4. עַל הָרֵי אֲרָרָט Super montes Ararât, *ſive* Armeniæ, *exponitur in OnKeloſo* עַל טוּרֵי קַרְדּוּ Super montes Kardù; *in Jonathane autem aliquid præterea additur*: עַל טוּרֵי דְקַרְדוֹן שׁוּם טוּרָא חַד קַרְדּוֹנְיָא וְשׁוּם טוּרָא חַד אַרְמִנְיָא Super montes Kardon: nomen montis unius Kardonia, nomen montis alterius Armenia, *ubi ædificata eſt urbs Armenia in terra Orientis*. *Hiſtorici populos in illis locis habitantes alii appellarunt* Καρδοῦχοι, *alii* Gordæos, *alii* Cordyæos, *alii* Cordionos, *alii* Gordenos. *Plura vide apud Fullerum in Miſcellan. Theolog. lib.* 1. *cap.* 4. *Junium*, *Mercerum*, *Joſeph. lib.* 1. *Antiquit. Judaicar. cap.* 4. *& alios*. אַרְעָא דְקַרְדּוּ terra Kardù. Jerem. 51. 27. Iſa. 37. 38. 2. Reg. 19. 37.

קְרָה *Hebraice*. Evenire, obvenire, obviam fieri. Geneſ. 42. 29. Eſth. 4. 9. *Ithpehal Chaldaice* אִתְקְרֵי Obviam factus eſt. Exod. 3. 18.

קְרִי, קְרָיוּת Accidens, caſus, eventus. Deut. 23. 11. *in Jonathane*. *Per Synecdochen* caſus nocturnus, fluxus ſeminis viri. בַּעַל קְרִי Seminifluus. *Plur.* בעלי קריין Seminiflui. *In Tractatu* ברכות Berachôth *fol.* 22. בעל קרי אסור תורה Qui fluxum ſeminis paſſus eſt, non debet operam dare Legi, *donec aqua purificetur*. בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור Seminifluus, ſi effundant ſuper eum novem cabos aquæ, mundus eſt.

בְּקְרִי Accidentaliter.

קוּרְיָן Accidentia, caſus, eventus.

קְרִי, קִרְיָא, קַרְוָא, קַרְתָּא, & קוּרְיָא Urbs, civitas. Geneſ. 47. 21. Numer. 31. 50. *Plur.* קִרְוִין, קוּרְיִין, קִרְוַיָּא, & קִרְיָתָא urbes. Numer. 35. 2. & 35. 12. Deut. 19. 5. *in Targum Hieroſolymitano*, & קוּרְיָן, קוּרְיָתָא.

קוּרְיָא Ornamenta capitis virginum, coronæ. Num. 31. 48. *in Targum Hieroſolymitano*.

קִרְוָה *Vide in* קרן.

קָרַח Glabrare ſe, calvitium ſibi inducere. *Hebraice*. Levit. 21. 5. Mich. 1. 16. *Hinc* קֵרֵחַ, קָרְחָא Calvus. 2. Reg. 2. 23.

קְרִיחַ Idem. Levit. 13. 40. *in OnKeloſo*; *Jonathan habet* קָרוּחַ.

קָרְחָא, קוּרְחָא Calvitium. Deut. 14. 1. *in Targum Hieroſolymitano*. *Per metaphoram apud Rabbinos* קָרְחַת הַכֶּרֶם Calvitium vineæ *eſt locus vitibus carens*. *Hinc a Catone, & Plinio* Vinea calvata *appellatur*, *quæ vites raras habet*. *In Tractatu* תענית Taanìth *fol.* 3. שמש רביני קרחי Sol inter calvitia, *eſt Sol ex diverſis nubium partibus emicans*, *relictis partibus nube obductis*, *quaſi locis calvis a Sole*.

קָרְחוּת, קָרְחוּתָא Calvities, locus calvus. Levit. 13. 42. *in OnKeloſo*. *Jonathan habet* קָרוּחְתָא.

קַרְחָא Glacies, gelu. Pſal. 147. 17.

קָרוּחַ, קְרוּחַ Punctatum, maculoſum, maculis reſperſum. Gen. 30. 32. *in Targum* Hie-

Hieroſolymitano, & *Jonathane*. *Plur.* קְרוּתִין, קְרוּחִין punctati. Gen. 31. 8. *Emph.* קְרוּתַיָא, & *fœm.* קְרוּחָתָא Geneſ. 30. v. 35.

קרט קַרְטָסִין , קַרְטַסְיָא Sindones: *lintea tenuiſſima a mulieribus adhibita ad tegendum, & ornandum caput.* Iſa. 3. 23.

קַרְטָגִינָא Carthago, *nomen urbis*. קַרְטְגִנָא & קַרְטָגִנָּאָה, Carthaginenſis.

קַרְטִיל Cartallus, corbis, caniſtrum, cophinus. *Græce* κόφινος, κάρταλος.

קְרִיטִים Judex. *Græce* κριτής.

קַרְטַיסִין , קַרְטְסִין Karteſima. *Ex traditione Hebræorum Feſtum fuit inſtitutum in memoriam victoriæ de Græcis reportatæ, ipſorumque Regni Romanis ſubjecti. Feſtum iſtud quotannis maximo apparatu, & ſolemnitatibus celebratum fuit. Hinc Rabbini Judæis ſuis triduo ante illud Feſtum vetarunt quidquam commercii cum Romanis habere. De hoc Feſto mentio injicitur* in מִשְׁנָה Miſnà, & גְּמָרָא Ghemarà, *quæ victoriam de Græcis relatam ad tempora Cleopatræ Reginæ Alexandri refert. De duplici autem occupatione Regni Ghemarà præterea addit:* שתי תפיסות תפסה רומי אחת בימי קלפטרא מלכתא ואחת שתפסה בימי יונים Duas occupationes occupavit Roma; unam diebus Cleopatræ Reginæ, alteram diebus Græcorum. *Itaque ad hanc recolendam memoriam Hebræi volunt Feſtum* קַרְטַיסִין *fuiſſe inſtitutum, quod vulgo appellatur ab iiſdem* Karteſima.

קוּרְטוֹר Theſaurus, gaza: ærarium, gazophylacium: domus. Numer. 22. 18. & 24. 13. *Plur.* קוּרְטוֹרַי , קוּרְטוֹרִין theſauri, æraria. Job 38. 22.

קָרַם Superindere, ſuperinducere, obducere. Geneſ. 1. 27. Ezech. 37. 6. Prov. 26. 23. incruſtare *Rabbinis*.

קְרָמְתָא , קְרָמָא Oroamentum lecti. וּבִקְרָמָא קְרִימְתָא מִצְרָאָה & in tapetibus pictis de Ægypto, *juxta Bibliorum Regiorum translationem*. Prov. 7. 16. קְרָמָה *Rabbinis eſt* membrana.

קֶרֶן, קֶרֶן , קַרְנָא Cornu. Joſ. 6. 5. tuba, buccina: vas, vitrum ad formam cornu, vel ex materia cornea factum. 1. Sam. 16. 1. uter, lagena. Gen. 21. 15. *in Targum Hieroſolymitano. Sic quoque legendum in Targum Jonathanis, pro* קְרוָוה, *ut eſt* v. 19. *Item* ſors principalis, *vulgo* capitale. Numer. 5. 7. *in Jonathane*. *Plur.* קַרְנַיָא , קַרְנִין cornua, tubæ, utres. 1. Reg. 22. 11. Dan. 7. 8. *Fœm.* קַרְנָת cornua. Exod. 29. 12. קַרְנָתָא anguli. Pſal. 69. 13.

Rabbinis præterea קֶרֶן *eſt* cornu muſicum, tuba, buccina: cucurbitula: cornu ſcarificatorium: ſors principalis, capitale pecuniarum elocatarum: extremitas, angulus: ſplendor, radius ſplendens. *Hinc* קֶרֶן פְּשׁוּטָה cornu ſimplex, & rectum, & קֶרֶן עֲגֻלָּה cornu rotundum *erant* מִכְּלֵי שִׁיר ex inſtrumentis muſicis, *prius naturale, alterum artificiale ex pluribus partibus compactum. In Tractatu* ברכות Berachòth *fol.* 62. *admonentur filii, ut paternas artes exerceant, eademque munera obire aſſueſcant, ut*

fa-

faciliùs ab iis fructum percipiant: קרנא קריא מרומי בר מזבין תאני תאני דאביך זבין *h. e.* Cornu clamabat Romæ (*videlicet* Solebant Romæ buccina proclamare); Fili vendentis ficus vende ficus, ſicut pater tuus, *neque muta, vel contemne munus ejus.* קרן של כליבה Cornu feretri. *Erat uncus cornu ſpeciem referens in feretro mortuorum, cui mortuum alligabant, ne moveretur, vel caderet, dum ad ſepulcrum ferebatur.* קרני דאומני Cornua balneatorum, *ſive* ſcarificatorum, *nimirum* cucurbitulæ. קְרָנַיִם שֶׁל יוֹצְאֵי דְרָכִים Cornua viatorum. *Erant cornua majora jumentorum a viatoribus adhibita aqua plena, ut, ſi forte aqua in itinere iis deeſſet, ea ad ſedandam ſitim uterentur.* קֶרֶן כַּרְכּוֹם Cornu croci, *videlicet* radius, ſplendor croci, color croceus. *In Tractatu* שבת Sabbàt *fol.* 127. *ſex rerum ſors capitalis ſtabilis manere homini in vita æterna dicitur.* ששה דברים אדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא ואלו הן הכנסת אורחין וביקור חולין ועיון תפלה והשכמת בית המדרש והמגדל בניו לתלמוד תורה והדן את חבירו לכף זכות: *h. e.* Sex res ſunt, quarum fructus homo comedit in Mundo hoc, & ſors capitalis ſtabilis manet ipſi in Mundo altero, quæ ſunt: introductio, ſive ſuſceptio hoſpitum peregrinantium; viſitatio ægrotorum; attentio in Precibus; matutina frequentatio Scholæ; educatio liberorum in ſtudio Legis Divinæ; & judicans proximum ſuum æquo animo. *Alibi ad quatuor coarctantur, quæ ſunt* גמילות חסדים Beneficentia. Prov. 21. 21. הבאת שלום שבין אדם לחבירו Conciliatio pacis inter diſcordes. Pſal. 34. 15. כיבוד אב ואם Honoratio, *ſive* cultus patris, & matris. Deuter. 5. 16. ותלמוד תורה כנגד כולם Et ſtudium Legis æquipollens omnibus. Deuter. 32. 47.

Apud Rabbinos: עֶשֶׂרֶת קְרָנוֹת הֵם Decem cornua ſunt (*in Scriptura*) *nimirum* קַרְנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם Cornu Abrahami. Iſa. 5. 1. קַרְנוֹ שֶׁל יִצְחָק Cornu Iſaaci. Geneſ. 22. 13. קַרְנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה Cornu Moſis. Exod. 34. 29. קַרְנָהּ שֶׁל תּוֹרָה Cornu Legis. Habac. 3. 4. קַרְנוֹ שֶׁל יוֹסֵף Cornu Joſephi. Deuter. 33. 17. קַרְנָהּ שֶׁל כְּהֻנָּה Cornu Sacerdotii. Pſal. 112. 9. קַרְנוֹ שֶׁל לֵוִי Cornu Leviticum 1. Chronicorum 25. 5. קַרְנוֹ שֶׁל נְבוּאָה Cornu Prophetiæ. 1. Sam. 2. 1. קַרְנוֹ שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ Cornu domus Sanctuarii. Pſal. 22. 22. קַרְנוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל Cornu Iſraelis. Pſal. 148. 14. *Ex R. Samuele,* שׁוֹר שֶׁהִקְרִיב אָדָם הָרִאשׁוֹן קֶרֶן אַחַת הָיְתָה בְּמִצְחוֹ Bos, quem obtulit Adamus primus, habebat unicum cornu in fronte ſua. *Circumferuntur etiam vulgo inter Hebræos hi dicendi modi:* הזכות יש לה קרן ויש לה פירות Bona opera habent ſortem capitalem, & habent fructus: עבירה יש לה קרן ואין לה פירות Tranſgreſſioni eſt ſors capitalis, ſed nulli ſunt ipſi fructus. *Per metaphoram* קַרְנֵי מִלְחָמָה Capita belli, *vel* exercitus.

קְרִינְטוֹן *Græce* Κέρινθον. Cerinthum.

Her-

Herbæ, vel floris ſpecies, quæ vulgo dicitur The . *A Plinio lib.* 21. *cap.* 12. Cerinthes *inter apum pabula numeratur, & a Theophraſto de Hiſtoria Plantarum lib. 6. cap. 7.* κήρινθον Cerinthum *ex floribus æſtivis eſſe dicitur. Vide de eo etiam Ariſtotelem de Hiſtoria Animalium lib. 9. cap. 40.*

קוּרְנְסָא, קוּרְנֵס Malleus. קוּרְנְסָא דִבְקָא Malleus muſcæ, *vel* veſpæ, *h. e.* aculeus. *R. autem Salomonem decipi, qui vult* קוּרְנֵס *eſſe malleum majorem ad extendendum, & dilatandum ferrum,* פַּטִּישׁ *autem malleum communem, colligitur ex Tractatu* שבת *fol.* 122. *ubi etiam malleus minor eodem nomine vocatur:* נוטל אדם קורנס לפצוע את האגוזין Accipiens homo malleum ad quaſſandum nuces. *Hinc ſcriptum reperitur apud R. David* Iſa. 41. 7. Malleus parvus vocatur apud Rabbinos noſtros קוּרְנֵס.

קוּרְנְסָא, קוּרְנְסָא Malleus, fuſtis. Iſa. 41. 7. Num. 8. 4. *in Jonathane*.

קְרוּנְתָא, קְרוּנְתָא Corona. *Plur.* קְרוּנְתָן coronæ. 1. Regum 7. 2. 16. 17.

קרם קִירִיס Dominus. Pſal. 33. 1.

קְרָסֵי Acetum. Prov. 19. 13.

קְרוּסְטָלִין Cryſtallus. Eſth. 1. 8.

קַרְסֻלִּין, קַרְסוּלִין Vertebræ, malleoli, tali digitorum, & pedum: crura. Levit. 11. 21. urticæ. *Juxta alios* feræ. Hoſ. 9. 6.

קרסם *Pahel*. Abſumere, conſumere: exſcindere, ſuccidere. Deut. 28. 8. *in Targum Hieroſolymitano, & Jonathane*.

קְרְסוּם Exciſio, abſumptio.

קרץ, קְרָצָא, קוּרְצָא, קִרְצָא Obtrectatio, criminatio, accuſatio, delatio. *Semper præcedit Verbum* אֲכַל, *vel* אֲכָלֵי. Ezech. 22. 9. Prov. 11. 13. *Plur.* קוּרְצִין criminationes. Levit. 19. 16.

קְרַצְתָא, קְרִיצְתָא, קְרִיצָא, קְרִיץ Aurora, mane, tempus matutinum. Geneſ. 32. 24. Job 3. 9. Pſal. 139. 9.

קַרְצוּבֵי, קַרְצוּבִין Cardui, tribuli, ſpinæ. Prov. 15. 19. & 50. 11.

קַרְצֵף *Pahel*. Scabere, ſcalpere: pectinare, pectine radere. *Ithpahel* אִתְקַרְצֵף ſcabere, ſcalpere ſe. Job 2. 8.

קרקן קוּרְקְבָן Ingluvies, veſcicula gutturis in avibus. Levit. 11. 13. *in Jonathane*.

קְרְקְסִין Domus cauponariæ: tabernæ: curiæ. Deut. 18. 19. *in Jonathane*.

קַרְקוּם Munitio, propugnaculum. *Plur.* קַרְקוּמִין munitiones. Deut. 20. 20. *in Jonathane*.

קַרְקְעִיתָא Solum, pavimentum. Num. 19. 14. *in Targum Jonathanis*.

קַרְקֵר Cucurire; *vox gallorum propria*. Eſth. 1. 2. *in Targum ſecundo. Hinc illud Ovidii, vel ejus, qui Ovidii operibus* Philomelam *addidit:* Cucurire ſolet gallus, gallina gracillat. *Significat etiam* קַרְקֵר gracillare, *quam vocem gallinæ poſt ovorum partum emittunt. Item* glocitare. *Eſt Verbum proprium gallinarum cupientium ovis incubare.* טַוְסִין מְיַלְלִין תַּרְנְגוֹלִין מְקַרְקְרִין Pavones ululant, galli cucuriunt. Eſth. 1. 2.

in Targum ſecundo.

קָרַר Frigeſcere. *Hinc in Ithpahel* אִתְקָרַר reficere ſe. Exod. 2. 5. *in Targum Jonathanis*.

קָרִיר, קָרִיר Frigidum. Nah. 3. 17. *Plur.* קָרִירִין frigidi. *Conſtr.* מַיָּא קָרִירֵי aquæ frigidæ. Prov. 25. 25.

קָרְתָּא, קוֹרְתָּא, קוֹרָא Frigus. Job 38. 20. Prov. 25. 20. *Apud Rabbinos* קוֹרַת רוּחַ Refrigerium, recreatio, animi quies, & tranquillitas. *Hinc tritum illud apud Hebræos*. Melior eſt una hora קוֹרַת רוּחַ *refrigerii, animi* in ſæculo futuro, quam tota vita ſæculi præſentis.

קְרִירוּתָא Idem. Prov. 25. 13.

מְקֵרָה Refrigerium, refrigeratio. 1. Reg. 7. 2.

קָרַשׁ Coagulare. Job 10. 10. יַיִן קָרוּשׁ Vinum condenſatum. *Ithpahel* אִתְקְרֵשׁ coagulari. Num. 25. 8. *in Jonathane*.

קְרוּשָׁא Gelu, frigus. Gen. 31. 40. *in Jonathane*. *Legitur etiam* קוֹרְשָׁא.

קְשָׁא, קְשֵׁה Durum, grave, moleſtum, difficile eſſe. *Aphel* אַקְשִׁי obdurare, durum ſe præbere: objicere. Deut. 1. 17. & 15. 18. *Pahel* קַשִּׁי idem. Gen. 35. 16. *Ex Ithpahel Particip.* דְּמִתְקַשֵּׁי לְהוֹן quæ difficilis fuit ipſis. Levit. 24. 12. *in Jonathane*. *Rabbinis* הִתְקַשֵּׁי Obdureſcere, rigidum fieri. *Ex Hophal* דְּהוּקְשׁוּ וְנַעֲשׁוּ כְּמוֹ אֲבָנִים Quod duræ factæ fuerint inſtar lapidum. *R. Salomon* Exod. 15. 8.

הִקְשָׁה, *vel* אַקְשִׁי *præterea Rabbinis eſt* argumentari, diſputare in contrarium, objicere, opponere. דלא תקשי שמואל אדשמואל Ut non opponas Samuelem Samueli, *nempe quaſi ſibi contrarium*. *Hinc* מַקְשָׁן, מַקְשֶׁה objiciens, opponens. מַה עָלְתָה עַל רוּחוֹ לְהַקְשׁוֹת Quodcumque venerit ipſi in mentem opponere. שֶׁאֵינוֹ מַקְשֶׁה לְשׁוּם אָדָם אֶלָּא לְעַצְמוֹ Qui non opponit ſe, vel diſputat cum ullo homine, niſi cum ſeipſo.

קְשֵׁי, קְשֵׁי, קַשְׁיָא Durus, difficilis, moleſtus, gravis. Exod. 6. 9. Deuter. 31. 27. *Plur.* קַשְׁיָן duri. 1. Sam. 20. 10. *Fæm.* קַשְׁיָא dura. Geneſ. 49. 7. Pſal. 60. 5. *Plur.* קַשְׁיָן duræ. Gen. 42. 7. 30.

קוּשְׁיָא, קַשְׁיָא Objectio, argumentum, quæſtio contraria, *quæ alii ſententiæ refragatur*. *Hinc apud Talmudiſtas voces* מְתִיבִי לְשׁוֹן קוּשְׁיָא, מַתְקִיף, וּרְמִינְהִי *ſunt vocabula objectionis contrariæ*. *Quoties vero uſurpant* וְהָתַנְיָא, *vel* וְהָתְנַן *ſignificant* קוּשְׁיָא objectionem *ex* מִשְׁנָה Miſnâ *deſumptam*, *tuncque ab Hebræis* בִּתְמִיָּה cum admiratione, & *interrogatione illæ voces leguntur*. *Quod ſi ad præcedentia confirmanda adhibeantur, tunc legendæ ſunt* בְּנִיחוּתָא placide. *Ad indicandum, objectionem allatam nihili valere, vel argumentum infirmum, nulliuſque roboris eſſe, ajunt:* אין הקושיא כלום Objectio nullo modo eſt objectio. *Sic* לֹא קַשְׁיָא Non eſt argumentum contrarium, non obſtat nobis. קוּשְׁיָא פְּשׁוּטָה Quæſtio, objectio ſimplex.

קִשּׁוּאִים, קִשּׁוּת Cucumeres. *Sic appellan-*

Digitized by Google

lantur propter difficilem concoctionem. Vitari propterea maxime debent, ne noceant. Hinc in Tractatu עֲבוֹדָה Avodà *fol.* 11. למה נקרא שמן קשואים מפני שקשין לגופו של אדם כחרבות Unde vocatur nomen ipſorum קִשּׁוּאִים? propterea quia graves ſunt corpori hominis, ut gladii.

קְשִׁיוּת, קְשִׁי Durities, ſeveritas, aſperitas. Deut. 9. 7. בְּקַשְׁיוּ aſpere. Exod. 1. 13. 14. *pro Hebreo* בְּפָרֶךְ.

קוּשְׁי Idem. Job 15. 26. *Item* difficultas, gravitas.

מִקְשְׁיָא Cucumerarium. Iſa. 1. 8. *Hebraice* מִקְשָׁה.

קַשְׁיָתָא Oſſa, lapides dactylorum. *Proverbium tritum in* יוֹמָא Jomà *fol.* 79. תרי קבי חד קבא דקשיתא וסריח Duo cabi dactylorum, unus cabus in illis eſt oſſium, & amplius. *Adhibetur ad ſignificandum, malos bonis immixtos eſſe, inutilia ſæpe ſub utilibus abſcondi, vitiaque ſub virtutis ſpecie latere.*

מַקִּישָׁה Seta, ſetæ porcorum. *In* שַׁבָּת Sabbàt *fol.* 90. Setam porci unam extrahens in Sabbato, peccat. *Sunt autem ſetæ* נִימִין קָשִׁים pili duri, & rigidi *in dorſo ſuis*.

קְשָׁה, קַשְׁיָת, קַשְׁיָן *Vide ſupra in* קסה.

קַשֵּׁט *Pahel*. Ornare, adornare, præparare; exornare. *In Tractatu* סנהדרין Sanhedrin *cap.* 2. *fol.* 19. קַשֵּׁט עַצְמָךְ וְאַחַר כָּךְ קַשֵּׁט אֲחֵרִים Orna prius te ipſum, poſtea orna alios. *Culpa enim omni vacare debet, qui aliorum crimina objurgare vult*. Turpe *enim* eſt Doctori, cum culpa redarguit ipſum. *Ithpahel* אִתְקַשֵּׁט ornari, præparare ſe. Iſa. 61. 10. Amos 4. 12. jaculari. Exod. 19. 13. *in Targum Hieroſolymitano, ubi* ט *eſt pro* ת.

קִשּׁוּט Ornatus, ornamentum, mundus muliebris. Iſa. 49. 18. Jerem. 2. 32. *Plur.* קִשּׁוּטִין ornamenta. *Affine eſt* תַּכְשִׁיטִין.

קוּשְׁטָא, קְשׁוֹט Veritas. *Hebraice*. אֱמֶת. Geneſ. 24. 48. מִן קְשׁוֹט vere. Dan. 2. 47. בְּקוּשְׁטָא vere, revera, certe, ſane, profecto. Geneſ. 17. 19. & 42. 21. *Pro* צֶדֶק *juſtitia uſurpatur* Jerem. 22. 13. & Hoſ. 2. 20. *Præterea* קוּשְׁטָא *idem eſt, ac* קַשְׁתָּא arcus. Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo*, & Pſal. 61. 4. *quo in loco ab aliis explicatur* arx, turris, munitio.

קְשִׁיטָא, קַשִּׁיט, *vel* קְשִׁיטָא, קְשִׁיט Verus, verax, fidus, rectus. Pſal. 31. 6. *Plur.* מוֹתָא קַשִּׁיטִין mors rectorum. Numer. 23. 10. *in Jonathane*.

קְשִׁיטוּת, קַשִּׁיטוּת Veritas, integritas, rectitudo. Geneſ. 20. 6. Deuter. 9. 5. 1. Reg. 9. 4.

קוּשְׁטַנְטִינָא Conſtantina, Conſtantinopolis. Numer. 24. 19. & 24. *in Jonathane*. Pſal. 108. 11.

קַשַּׁשׁ Seneſcere, conſeneſcere. 1. Sam. 12. 2. *Pahel* קַשְׁקֵשׁ ſonum, tinnitum edere. *Pahel* קַשֵּׁשׁ colligere, conquirere ſpicas. Num. 9. 8 *in Targum Hieroſolymitano*.

קְשִׁישׁ, קַשִּׁישׁ Senex, decrepitus: major natu. Job 15. 10. 1. Reg. 2. 22. *Plur.* קַשִּׁישַׁיָּא, קַשִּׁישִׁין ſenes, ſeniores, pres-

byteri. Job 12. 12. & 32. 6.

קַשִׁישׁוּתָא Senium, ſenectus. Prov. 30. 17.

קַשָׁא, קַשׁ Stipula.

קְשַׁת Jaculari, ejaculari. *Aphel* אַקְשֵׁית idem.

קַשְׁתָּא, קְשַׁת Arcus *vel materialis, vel cœleſtis*. Iſa. 21. 15. Iris. Geneſ. 9. 14. Ezech. 1. 28. *Plur.* קַשְׁתַּיָא, קַשְׁתִּין arcus. Pſal. 76. 4. & *fœm.* קַשְׁוָתָא, קַשְׁוָן Gen. 21. 20. Iſa. 7. 24. *in Jonathane*, & קַשְׁתָּן Iſa. 5. 28. *Ex forma Hebraica cum aff.* וְקַשְׁתוֹתֵיהוֹן & arcus ipſorum. Jerem. 51. 46. *Judæi, ubi Iridem, ſive arcum cœleſtem vident, tenentur dicere:* בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹכֵר הַבְּרִית נֶאֱמָן בִּבְרִיתוֹ וְקַיָּם בְּמַאֲמָרוֹ Benedictus ſis Domine Deus noſter, memor fœderis, fidelis in fœdere ſuo, & ſtabilis in ſermone ſuo.

קַשָּׁת Sagittarius, Arcitenens, jaculator. *Plur.* קַשָּׁתַיָא, קַשָּׁתִין ſagittarii. 2. Sam. 20. 23. *Item apud Aſtronomos* קַשָּׁת Sagittarius, *ſignum cœleſte*.

קָתָא, קָאתָא Platea *avis*, pelecanus: ibis: onocrotalus. *De nomine hujus avis variant Interpretes. Plur.* קָתִין pelecani. Iſa. 34. 11.

קתן קַתּוֹן Urceus, lagena, calix, ſcyphus, poculum. *Plur. emphat.* קַתּוֹנַיָא urcei, lagenæ, pocula. Num. 31. 23. *in Jonathane. Græcis* κώθων poculum, *quod erat Spartanis proprium*.

קְתַר Petra: rupes. *Plur. conſtr.* בְּקִתְרֵי in petris. Proverb. 30. 26.

קִתְרוֹס Cithara: tympanum. Dan. 3. 5. Iſa. 5. 12. *In Bibliis Venetis prave ſcriptum eſt* קַנְתְּרוֹס. *Plur.* קִתְרוֹסִין citharæ. Eccleſ. 2. 8.

קתת קַתָּא, קְתָתָא Manubrium, capulus. Deut. 19. 5. *in Jonathane. Plur.* קְתָתָא Manubria, capuli.

Apud Rabbinos קַתָּא דְנַרְגָא Manubrium aſciæ: קַתָּא דְמַגְלָא Manubrium falcis: קַתָּא דְבוּרְטִיָא Manubrium lanceæ. סַכִּינָא בָּתַר קַתָּא Culter poſt capulum.

DICTIONES EX RABBINIS.

ק׳ *Abbreviatura. Idem ac* קְרִי Legitur. *Adhibetur in margine librorum, & a Maſorethis ad lectionis varietatem indicandam.* 2. קַמָּא Primum. 3. קָשֶׁה Durum, difficile: objectio difficilis.

קָא *Apud Talmudicos eſt dictio expletiva. Tum conjunctim, tum ſeparatim ante voces adhibetur. Sæpe redundat; ſæpe etiam reddi poteſt,* quidem: דְּקָא quoniam: מִדְּקָא quoniam vero, ex quo quidem: קָאָמַר dicit: דְּקָאָמַר qui dicit: קָאָמְרִינַן dicimus. קְרָקָא יָאוּת Sicut convenit, ſicut rectum eſt.

קא״ל *Abbreviatura. Idem ac* קָא אָמַר לֵיהּ Dicens eſt ipſi. מאי קא״ל ומאי קא מהדר ליה Quid dixit ipſi, & quid reſpondit ipſi? *Talmudiſtis in uſu.*

קאמ״ל *Vide infra in* כמ״ל.

Alea,

Digitized by Google

קֻבְּיָא , קוּבְיָא , קבא . Alea , teſſera , ludus teſſeræ. *Græce κυβεία, vel κύβος.* שׂוֹחֵק בְּקֻבְּיָאוֹת ludit aleis . קוּבְיוּסְטוּס aleator . *Qui aleis ludit , in Jure Talmudico ad judicandum ineptus cenſetur , juxta illud ,* פָּסוּל לָדִין וּלְהָעִיד : ineptus eſt ad judicandum , & teſtimonium dicendum. *Alii ex Rabbinis omnino vetitum eſſe aleæ ludum contendunt , alii conditionem adjiciunt . In Tractatu* סנהדרין Sanhedrìn *fol. 24. R. Jehudà conditionem addit* שאין לו אומנות אלא הוא ſi non ſit ipſi opificium aliud , niſi illud. *Tunc enim vitio aleæ ludus vertendus eſt , qui alioquin ad fallendum tempus aliquando permittitur . Alii probibitum eſſe volunt , quod rapinæ ſpecies quædam ſit. Nec falluntur . Hinc Majemon parte quarta , in Tractatu* גזילה De Rapina *ſcriptum reliquit :* המשחק בקוביא הרי זה גזלן Ludens aleis raptor eſt . *In Tractatu etiam Talmudis* שבת *cap. 23. in* משנה Miſnà *lucrum , quod ex aleis percipitur ,* גָּזֵל Rapina *appellatur. Audi.* מפים אדם עם בניו ועם בני ביתו על השלחן ובלבד שלא יתכוון לעשות מנה גדולה מן קטנה משום קוביא; *h. e.* Sortiri poteſt homo (*in Sabbato*) cum liberis, & domeſticis ſuis in menſa , modo ne cupiat ex portione parva facere portionem magnam, propter *κυβείαν*, *h. e. quia id pro luſu aleæ , ac proinde pro rapina baberetur.*

קוּבְיוּסְטוּס Aleator. *Videtur deductum ex Græco κυβευτής. Apud alios eſt* מְשַׂחֵק בְּקוּבְיָא ludens alea ; *apud alios* גּוֹנֵב נְפָשׁוֹת furans animas; *hoc eſt , alios corrumpens , & ſeducens alearum ludo ; apud alios* plagiarius, perſonarum prædo .

קב״ה *Abbreviatura. Idem ac* קָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא Sanctus benedictus ille. *Ita Deus vulgo apud Rabbinos , & in libro* זֹהַר Zohar *appellatur. Rabbini tamen ei ſolent præponere litteram* ה, *ſcribuntque* הקב״ה. *Idem nomen plerumque Chaldaice , & Talmudice pronunciatur per* קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

קב״ו *Abbreviatura. Idem ac* קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ Sanctificavit nos præceptis ſuis, & præcepit nobis. *Ejus uſus in Libris* תְּפִלּוֹת Precum.

קִבֵּל Accipere , recipere , ſuſcipere . קַבָּלָה acceptio: Cabbala , Doctrina a majoribus tradita , & accepta . Theologia myſtica , doctrina ore tradita , & de divino auditu accepta , *ut vocant , & arcanis , ac myſteriis Legis divinæ . Vide de ea Diſputationem huic Lexico præmiſſam.* מְקֻבָּל Cabbalizatus , per Cabbalam edoctus. *Item* gratus , acceptus , *ut* נָבִיא מְקֻבָּל Propheta acceptus. מְקוּבָּלְנִי per Cabbalam edoctus ſum , *vel* accepi. *Cabbalæ duæ ſunt partes ,* עִיּוּנִית ſpeculativa , *&* מַעֲשִׂית practica. קִבּוּל acceptio , receptio . קַבְּלָן Cabbaliſta: receptor alicujus rei . קבלה דיסורין שתיקותא ומבעי רחמי Traditio , vel doctrina afflictionum eſt ſilentium , & petitio miſericordiæ . *Hæc eſt hujus loci ſententia. A majoribus noſtris didicimus , afflictiones patienti animo ferendas eſſe , & in calamitatibus Dei miſericordiam eſſe implorandam.*

Cab-

Cabbalæ ſumma auctoritas ſemper apud Hebræos fuit, ut colligitur ex libro ראש השנה *fol.* 19. *ubi legitur :* דברי קבלה כדברי תורה דמו Verba Cabbalæ æquiparantur verbis Legis.

קֶבֶר, קְבַר, קִבְרָא Sepulcrum, ſepultura. *Plur.* קִבְרִין ſepulcra.

קְבַע Figere, affigere, formare. קְבַע לוֹ זְמַן ſtatuit ipſi certum tempus. עֵת קָבוּעַ tempus fixum, & determinatum.

קְבִיעָה Dies, terminus ſtatutus, fixio. קֶבַע, קְבִיעוּת ſtabilitas, fixio. יְהֵא בֵּין קְבִיעוּת לִקְבִיעוּת ו יָמִים erunt inter fixionem unam, & alteram ſex dies.

קְבַץ Colligere, congregare. קַבֵּץ colligi. *Hoc verbum adhibetur a Grammaticis ad ſignificandam phraſim*, in numerum pluralem deduci, *ſive* formari. שֵׁם מְקוּבָּץ nomen plurale, *ſicuti* שֵׁם נִפְרָד nomen numeri ſingularis. קִבּוּץ collectio; numerus pluralis; additio Arithmetica. קַבְּצָן collector, eleemoſynam colligens, mendicus.

קְבַרְנִיטָא, קְבַרְנִיט קבר Gubernaculum, clavus navis: gubernator. *Hinc* אוי לספינה שאבד קברניטא Væ navi, cujus gubernaculum periit, *vel* gubernator. *Proverbium de iis, qui capite, ac principe privantur. Eo enim pereunte, perturbationes, & mutationes magnæ ſolent ingruere.*

Ex מִקְרָא Sacris litteris *colligitur, tum victimas, tum res alias vel manducatas fuiſſe, vel combuſtas, vel ſepultas. Sepeliebatur itaque caro lacte condita, capilli Naziræi immundi, primogenitus aſinus, beſtiæ profanæ, aut feræ in Atrio mactatæ, avis leproſi, bos lapidandus, vitula decollanda, animalia, quæ abortierunt, victimæ ſacratæ* לַמִּזְבֵּחַ Altari, *vel Templo reficiendo, ante immolationem mortuæ. Comburebatur autem cæſaries Naziræi mundati, arborum præputium, primitiæ pollutæ, ſerta contaminata, ſacra quælibet mactata loco, vel tempore non ſuo, Sacrificia oblata pro delicto dubio, cum ante ſparſionem ſanguinis domino innoteſcebat, ſe non eſſe reum, neque quidquam deliquiſſe. Circa comeſtionem vero victimarum locus, tempus, & perſonæ, quibus victimas comedere permiſſum, ſunt conſiderandæ. Itaque Sacrificia piacularia, ſalutaria publica, & pro delicto die mactationis, & nocte inſequenti tantummodo comedere licebat, reliqua Sacrificia die mactationis, nocte, & die ſequenti uſque ad occaſum Solis; excipe agnum Paſchalem, cujus comeſtio tantummodo uſque ad medium noctem erat permiſſa. Quod vero attinet ad locum, aliæ in Atrio; aliæ extra Atrium comedebantur. Tandem aliæ victimæ comedebantur ſolum a Sacerdotibus, aliæ etiam ab earum dominis. Sic primogenitis tantummodo Sacerdotibus veſci licebat, ut etiam Sacrificiis ſalutaribus publicis, Sacrificiis piacularibus, & pro delicto Sacerdotibus ſolum familiæ miniſtrantis in Atrio; armo vero, & pectore ſalutarium privatorum maribus æque, ac fœminis.*

קֶבֶר *Rabbinis eſt etiam* uterus mulieris. *Accidit enim aliquando, ut ſit infantis ſepulcrum, cum in utero moritur. Hinc illud in* שבת Sabbàt *fol.* 128. כל זמן שהקבר

Quam-

פתוח Quamdiu uterus apertus eſt, *videlicet in partu, ſine metu violationis Sabbati licet adminiſtrare neceſſaria ad partum die Sabbati; at* אם נסתם הקבר ſi concluſus eſt uterus, *& obſtetrix dicat, neceſſaria ſibi eſſe hæc, vel illa, licet ea ſuggerere, nec violatur Sabbatum; ſi autem nihil dicat, penitus violatur Sabbatum.*

בַּת קְבָרַיְיא Filia ſepulcrorum. *Nomen avis in ſepulcris plerumque, ac cœmeteriis nidum habentis. Fertur ſe ornare alienis plumis, ſicuti graculus, & cornicula.*

קְבַרְנִיט Cœmeterium, ſepulcrorum locus: ſepulcrum. *Videtur eſſe corruptum ex Græco κοιμητήριον* cœmeterium. *Hinc illud:* בְּקַבַרְנִיט שֶׁל מְלָכִים הָיָה קָבוּר In ſepulcro Regum fuit ſepultus.

קָרַח Flagrare, conflagrare, accendi, inflammari: accendere. *Hiphil* הִקְרִיחַ Inflammare, exacerbare: corrumpere cibum nimium ſaliendo, aut condiendo. *In* סנהדרין Sanhedrin *fol.* 103. *proverbialiter de eo uſurpatur*, qui mores ſuos corrumpit, & maculam famæ ſuæ inurit. *Verba enim illa Pſalmi* 91. 10. וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ Et plaga non appropinquabit tabernaculo tuo, *ibidem exponuntur;* שלא יהיה לך בן או תלמיד שמקדיח תבשילו ברבים *h.e.* Ut non ſit tibi filius, aut diſcipulus, qui nimium ſaliat, vel ſaliendo corrumpat edulium ſuum publice. *Nimirum qui a recto vivendi tramite deflectat, degener evadat, ſanam doctrinam corrumpat, & ad Hæreſim, vel Idololatriam deſciſcens eam palam diſſeminet, procaciterque defendat.*

קְהִלָּה גְּדוֹלָה ק״ג *Abbreviatura. Idem ac* Synagoga magna.

De Synagogis.

Synagogæ inter loca ſacra numerandæ, a Philone ἱεροὶ τόποι, *ab aliis* προσευχαί, *&* ἱερά, *ab Hebræis vulgo* בתי כנסיות *nuncupantur. Cum autem Scholæ proximæ Synagogis plerumque eſſent, factum eſt, ut utrumque nomen ſine diſcrimine utriſque tributum fuerit, & in Talmude voces* בֵּית הַכְּנֶסֶת*, &* בֵּית מִדְרָשׁ *de uno, eodemque loco uſurpentur. Tanta autem antiquis temporibus earum Sanctitas apud Hebræos fuit, tantaque reverentia iis ſemper præſtita, ut, licet funditus deletæ, & everſæ fuerint, retia extendere, lugere, viæ compendium per locum, ubi erant ſitæ, facere, ſummum nefas Judæi putaverint. De Synagogarum origine non conſtat, neque convenit inter Auctores, aliis primorum Patriarcharum tempore, aliis poſt reditum Judæorum e captivitate Babylonica eas fuiſſe in uſu arbitrantibus. In re incerta id certum, a temporibus antiquis earum originem trahendam eſſe, cum Moſaicum codicem* ἐκ γενεῶν ἀρχαίων a generationibus vetuſtis Act. 15. 21. *in Synagogis populo prælectum fuiſſe claris, & apertis verbis legamus,* Μωσῆς ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει,

ἔχει, ἐν ταῖς Συναγωγαῖς κατὰ πᾶν Σάββατον ἀναγινωσκόμενος. Moyſes a temporibus antiquis habet in ſingulis Civitatibus, qui eum prædicent in Synagogis, ubi per omne Sabbatum legitur.

קָדַם, הִקְדִּים Antevertere, præponere, præcedere, præmittere, prævenire: ante aliquid dicere, ſcribere, *aut* facere. הַקְדָּמָה præfatio, prologus, procemium: propoſitio. הַקְדָּמָה גְדוֹלָה propoſitio major, & קְטַנָּה minor. *Item* קַדְמוּת principia *apud Phyſicos*. *Hinc* בַּעֲלֵי הַקַּדְמוּת Auctores principiorum. *h.e.* Phyſici. *Certa enim principia naturæ præſupponunt, iiſque nituntur*. *Item* קַדְמוּת præcognita, rudimenta. קוֹדֶם לָכֵן, קוֹדֶם, קֹדֶם, ante, antequam, priuſquam. מִן־קֶדֶם a, ab. מִן קֶדֶם דְּ eo quod. קַדְמוּת, קְדִימָה, קֶדֶם principium, prioritas, antiquitas, æternitas. *Apud Talmudicos opponuntur* בְּקַדְמוּתָא, & בְּאוּרְתָּא mane, & veſpere. קַדְמוּת *de Deo eſt* æternitas, *cum ipſum nihil anteceſſerit, ſed ipſe ante omnia fuerit æternus, & immutabilis*. קַדְמוֹן, קַדְמוֹנִי prior, priſtinus, antiquus: Oriens. *De Deo uſurpatum* קַדְמוֹן æternus. מוּקְדָּם præventus, anticipatus, anticipans. מוּקְדָּם וּמְאוּחָר hyſteron proteron. עַל יְדֵי מוּקְדָּם per manus prioris, primum occurrentis, per primum.

קָדַר Obſcurari, tenebris obduci, atrum, nigrum fieri. נִקְדַּר, נִתְקַדֵּר Eclipſim, defectum luminis pati, deficere. קַדְרוּת, קִדּוּר Eclipſis, *Solis, vel Lunæ*, defectus, obtenebratio, obſcuratio.

קדש קִדּוּשׁ Sanctificatio. קְדוּשָּׁה Sanctitas. קִדּוּשִׁים Sponſalia ſacra ob matrimonium, *de quibus liber Talmudicus integer extat*.

קִדֵּשׁ *Rabbinis eſt* Sponſam ad connubium conſecrare, deſpondere, ſpondere. *Hiphil* הִקְדִּישׁ ſanctificare, conſecrare. *Hithpahel* הִתְקַדֵּשׁ deſponſari. אִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת mulier deſponſata.

קוֹדֶשׁ, קוֹדֶשׁ, קוּדְשָׁא Sanctitas, res ſancta, & ſacris uſibus conſecrata. Exod. 28. 36. Levit. 19. 24. Ezech. 42. 14. קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים adytum. Exod. 26. 33. *Nomine etiam* קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים Sanctitas Sanctitatum *in Sacris litteris modo deſignatur locus Templi ſacratiſſimus, ubi erat Arca; modo Altare; modo Panes propoſitionis, modo Holocauſta, & Sacrificia a ſolis Sacerdotibus comedenda; modo Templi vaſa; modo denique* בִּגְדֵי הַכֹּהֲנִים Sacerdotum veſtes *intelliguntur*. *Plur. cum Kametz præter analogiam* קָדָשִׁים Sanctitates. Exod. 30. 1. & קֳדָשִׁים 2. Paral. 35. 13. & קָדָשִׁים Nehem. 10. 34.

Ex Sacrificiis alia dicebantur קָדְשֵׁי קָדָשִׁים Sanctiſſima; *alia* קָדָשִׁים קַלִּים minus ſancta, ſancta levia *nuncupabantur*. *Sacrificia ſalutaria publica, Sacrificia pro delicto, & Sacrificia piacularia erant* קָדְשֵׁי קָדָשִׁים Sanctiſſima, *reliqua autem Sacrificia* קָדָשִׁים קַלִּים minus Sancta. *Sacerdo-*

tum

Digitized by Google

tum erant עוֹרוֹת pelles *victimarum oblatarum in Sacrificium ſanctiſſimum tum publicum, tum privatum, ſi excipias victimas, quæ etiam cum* עוֹר pelle *igne erant conſumendæ; in Sacrificiis autem* קָדָשִׁים קַלִּים minus ſanctis *pelles victimarum offerentibus dominis reſtituebantur.* קָדְשֵׁי קָדָשִׁים Sanctiſſimis *ſoli Sacerdotes in loco ſancto veſcebantur;* קָדָשִׁים קַלִּים minus ſanctis *etiam domini in urbe Hieroſolyma præter Sacrificia primogenitorum animantium, quæ a ſolis Sacerdotibus comedebantur.*

קְהָה, קָהַת Aggregare, congregare. קְהִיָּה aggregatio, congregatio.

קְהָלָא Congregatio, cœtus, Eccleſia, Synagoga, *quæ dicitur etiam* כְּנִישְׁתָּא. *Hinc* קְהָלָא קַדִּישָׁא דִּבִירוּשָׁלַיִם Eccleſia ſancta Hieroſolymitana. *Appellatur etiam Synagoga ab Hebræis* עֵדָה קְדוֹשָׁה, *præcipue in Talmude Hieroſolymitano.*

קו *Abbreviatura. Idem ac* קַל וָחוֹמֶר Leve, & grave. *Argumentantes a minori ad majus, vel a majori ad minus hujuſmodi dicendi ratione Hebræi utuntur, ut* אִם הקב״ה מִצְטַעֵר עַל דָּמָן שֶׁל רְשָׁעִים ק״ו דָּמָן שֶׁל צַדִּיקִים *h. e.* Si Deus dolet ob ſanguinem improborum, *videlicet immerito effuſum,* quanto magis ob ſanguinem juſtorum?

הִקִּיז, קִזּ Venam ſecare: ſanguinem ex vena emittere. הַקָּזָה, הֶקֵּז venæ ſectio. סַכִּין הַהַקָּזָה phlebotomum ſcalpellum. קַזַּאי venæ ſector, מַקִּיז דָּם. *Græce* φλεβοτόμος. *Multa ad venæ ſectionem pertinentia paſſim in Talmude habentur.* הקיז דם לא יאכל לא חלב ולא גבינה לא ביצים ולא שחליים וכו׳ Qui ſecuit venam, non comedat lac, caſeum, ova, ficus immaturas &c. *Sic* שהקיז דם לא דאכיל דגים Qui ſecuit venam, non comedet piſces. *Fertur R. Acha cum ingrederetur* להקיז דם ad ſecandam venam *conſuevisse dicere:* יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי שיהא עסק זה לרפואה ותרפאני כי אל רופא אתה ורפואתך אמת *h. e.* Sit voluntas coram te Domine Deus mi, ut negotium hoc mihi cedat in ſanitatem, & ſanes me. Nam Deus ſanans es, & curatio tua eſt veritas. *In* בכורות Becoroth *autem fol. 33. habetur:* בכור שאחזו דם אפילו מת אין מקיזין לו דם *h. e.* Primogenitum ſi corripuerit ſanguis (*h. e.* fluxus, vel copia ſanguinis) ad mortem uſque, non emittunt ipſi ſanguinem, *nimirum* ad ſiſtendum fluxum. *Alii Rabbini dixerunt,* יַקִּיז venam ſecabit, *modo non faciat in eo* מום vitium, *quo profanetur.*

קוֹל Vox. קוֹלִי, קוֹלִיִּי & קוֹלָנִי & vocalis, ſonorus. דְּבָרִים קוֹלִיִּים res vocales, *quæ in voce conſiſtunt.* קוֹלָנִית ſtrepera mulier. קוֹלָנִין ranæ, *ita dictæ a clamore.*

קוּם Surgere, ſtare. קוֹמָה, קוֹמָא ſtatura, altitudo. קִיּוּם, קִימָה ſtatio, ſubſiſtentia, conſiſtentia. קַיָּם ſtabilis. אִתְקַיַּם perſiſtere, ſubſiſtere, ſtabiliri, confirmari. קִימָא לַן probatio nobis eſt. מָקוֹם locus: Deus, *quia ubique locorum præſens eſt, omniſque locus plenus eſt gloria ejus.* מְקוֹמִי localis.

lis. תְּקוּמָה reſurrectio mortuorum *in die Judicii*. הָרְשָׁעִים לֹא תִּהְיֶה לָהֶם תְּקוּמָה: Impiis non erit reſurrectio, *nimirum ad vitam æternam, quæ propriè a Rabbinis vocatur* תְּחִיָּה revivificatio, revocatio in vitam ſalutis æternæ. *At improbi in gehennam deſcendent æternum inter cruciatus, & tormenta victuri.*

Apud Rabbinos, & Talmudicos כֵּיוָן דְּקָם קָם Poſteaquam ita ſtat, ſtet, *h. e. cum ita ſe res habeat, eſto, facta nequeunt infecta reddi*. אכולהו קאי Ad omnia ſtat, *h. e.* ad omnia refertur. *Adhibetur ad ſignificandum, unum verbum ad plures voces referri.* תַּנָּא אַקְּרָא קָאֵי Tannà, *ſive* Doctor ad Scripturam, *vel* Verſum iſtum ſubſiſtit. תַּנָּא אֵיכָא קָאֵי Doctor ubinam ſubſiſtit docendo? כִּדְקָאֵי קָאֵי Sicut ſtat, ſic ſtat. *Nimirum res meæ ita ſe habent. Uſurpatur* קָאֵי *per Apocopam pro* קָאִים, *vel* קָאֵים *ex dialecto Talmudica.*

Talmudici in Conjugatione Aphel pro הוּקַם, *vel* הוּקִים *dicunt per Apocopam* אוֹקֵי. *Hinc Participium* מוֹקְמִינַן Conſtituimus, ordinamus, decernimus. *Interdum uſurpatur* אוֹקֵי *intranſitive pro* קָאֵי ſubſiſtere, deſiſtere; *ut* רב אשי אוקי אשלשה מלכים Raf Aſſe ſubſtitit (*in concionando*) ad tres Reges, ſive trium Regum hiſtoriam.

קְיָם, קְיָמָא Juſjurandum, juramentum.

קוּמָא Comes, *nomen dignitatis, & principatus. In Tractatu* עֲ״ז Avodà zarà *fol.* 11. מְסַר דוּכְּסָא לְאֶגְמוֹנָא אֶגְמוֹנָא לְקוּמָא Tradidit Dux Epiſcopo, Epiſcopus Comiti.

מָקוֹם Locus, *ita dictus, quia in eo omnia conſiſtunt. In* תַּעֲנִית Taanîth *legitur*: אין המקום מכבד ליושבו אלא היושב מכבד את מקומו *h. e.* Non locus honorat ſeſſorem ſuum, ſed ſeſſor honorat locum ſuum, *juxta illud allatum in libro Musàr cap.* 24. *fol.* 136. לא מקומו של אדם מכבדו אלא הוא מכבד את מקומו Non locus hominis honorat ipſum; ſed ipſe honorat locum ſuum. *At Scribæ, & Phariſæi contra arbitrabantur, ſe honorari loco primi conſeſſus, ut colligitur ex Marci* 12. v. 38. & 39. Βλέπετε ἀπὸ τῶν Γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. Cavete a Scribis, qui volunt in ſtolis ambulare, & ſalutari in foro, & in primis cathedris ſedere in Synagogis, & primos diſcubitus in cœnis.

מָקוֹם *etiam Rabbinis eſt* Deus. *R. Abèn Ezrà* Eſth. 1. *in principio rationem reddit, cur ita Deus a Rabbinis appellatus ſit*. קדמונינו ז״ל קראוהו מקום בעבור שכל מקום מלא כבודו *h. e.* Priſci noſtri Rabbini felicis memoriæ vocaverunt eum (*Deum*) מָקוֹם, quia omnis מָקוֹם locus plenus eſt gloria ejus. *Additur etiam alia ratio*: שבכל מקום שצדיקים עומדים שם הוא נמצא עמהם quia in omni loco, in quo ſtant juſti, illic ipſe cum eis eſt. *Hinc Seneca de Beneficiis lib.* 4. *cap.* 8. *de Deo ait*. Quocumque te flexeris, ibi illum videbis occurrentem tibi: nihil ab il-

lo

lo vacat: opus ſuum ipſe implet. *Quæ videtur mutuatus a D. Paulo* Act. Apoſt. 17. 28. Ἐν αὐτῷ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καί ἐσμέν. In ipſo vivimus, & movemur, & ſumus. *Placet etiam addere Cabbaliſtarum opinionem, qui per numeros nominum ſignificationem ſolent elicere. Ideo igitur Cabbaliſtæ cenſent,* מָקוֹם Deum *ſignificare, quia numerorum ratione habita idem omnino valet nomen Dei Tetragrammaton* יְהֹוָה Adonai, *ac* מָקוֹם MaKòm. *Audi: Vox* מָקוֹם MaKòm *continet numerum* 186. *Vox item* יְהֹוָה Adonai 186. *complectitur, ſi quælibet littera toties numerum multiplicet, quot unitates continet. Littera* י Jod *ex ſe* 10. *ſignificat; ſi decies decem multiplices, erunt* 100. *Littera* ה He *valet quinque: multiplica quinquies quinque, erunt* 25. *Littera* ו *valet ſex: ſexies ſex ſunt* 56. *denique littera* ה *rurſus multiplicata efficit* 25. *Conjunge ſingula inter ſe, habebiſque numerum* 186. *quem utrumque nomen complectitur. Ex hoc pari numero Cabbaliſtæ eandem ſignificationem eruunt.* O quantum eſt in rebus inane!

Rabbini præterea honeſtatis gratia vocibus אוֹתוֹ מָקוֹם locus ille *deſignant* pudenda, *ac præcipue* muliebria. *Hinc in* נטין Gittìn *fol.* 6. נימא מצא באותו מקום Pilos invenit in illo loco, *h. e.* in Cunno. *R. Salomon* Exod. 35. 22. כנגד אותו מקום לאשה Verſus illum locum in muliere. כל הנוגע באצבע קטנה של אשה כאילו נוגע באותו מקום Quicumque tangit minimum digitum mulieris, perinde eſt, ac ſi contrectaret locum illum. *Vide, qua honeſtate, vigilantia, ac diligentia mulieres ſuas Hebræi cuſtodiri velint, quantumque ſcelus exiſtiment eas vel leviter contrectare.*

מִכָּל־מָקוֹם Ex omni loco, tamen, attamen, *tuncque ante ſe habet* אַף עַל פִּי etſi, quamvis.

Rabbini etiam frequenter utuntur phraſi מלא מקום אבותיו Implet locum Patrum ſuorum, *h. e.* Patres æquat *v. g. pietate, religione, ſcientia, prudentia &c. Huc pertinet illud D. Pauli* 1. *ad Corinth.* 14. 16. ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου. Qui implet locum idiotæ, *h. e. qui* idiota eſt, *infimæ ſortis homo, vilis, & abjectus.*

קוּץ Tædere; ſpernere, averſari, deteſtari. מוּקְצָה tædium.

קוּר, הֵקִיר Manare, ſcaturire. מָקוֹר ſcaturigo, fons. *Apud Grammaticos* Infinitivus. *Item* metallum, *vel* minerale.

קוֹרָא, קוֹר Tenerum, ac molle palmæ, *in ramorum extremitatibus exiſtens, quod dulce eſt, & eſui inſervit. In palma enim quod quotannis creſcit, molle eſt, ac tenerum, poteſque manducare; at ſi in arbore relinquas, altero anno eſui eſt ineptum, cum in lignum obdureſcat. Proverbium:* מאן דאכיל בהדי קורא ילקי בהדי קורא Qui comedit tenerum palmæ, vapulabit per tenerum palmæ. *Nimirum delicias, & voluptates impenſe ſectantes, morbis, & pœnis per eaſdem ſubjiciuntur; quemadmodum ramum arboris evellens, niſi caveat, plerumque a ramo reſultante graviter læditur.*

קֹטֶב , קוֹטֶב Polus Mundi . *Plur.* קְטָבִים Poli , *videlicet duo puncta , circa quæ , tanquam circa cardines , totum Cœlum vertitur . Alterum ex his punctis appellatur* קוֹטֶב דָּרוֹמִי Polus meridionalis , *ſive* Auſtralis , *vel* Antarcticus , *eſtque* לְצַד דָּרוֹם ad latus Auſtrale ; *alterum dicitur* קוֹטֶב צְפוֹנִי Polus Septemtrionalis , Aquilonaris , *ſive* Arcticus , *eſtque* לְצַד צָפוֹן ad latus Septemtrionale . *Qui habitant* תַּחַת הַקַּו הַשָּׁוֶה ſub Æquatore , *Polum utrumque conſpiciunt ; at Septemtrionales tantummodo Polum Septemtrionalem vident .*

קוֹטֶב *eſt etiam* torcular , prælum olivarum . *Ex Aruch autem eſt* קוֹטֶב Lignum magnum , & grave , quod olivis imponitur ad premendum .

קָטִיגוֹר Accuſator . *Græce* κατήγορος . *In Talmude tritum :* הָעוֹבֵר עֲבֵירָה אַחַת קוֹנֶה לוֹ קָטִיגוֹר אֶחָד *h. e.* Qui tranſgreditur tranſgreſſionem unam , acquirit ſibi accuſatorem unum .

קָטַט , הִתְקוֹטֵט Rixari , jurgari , litigare , contendere . קְטָטָה lis , contentio , rixa . *Plur.* קְטָטִין lites , diſſenſiones . בַּעַל קְטָטָה Rixoſus , contentioſus , auctor contentionis , & diſſenſionis . בֵּית קְטְטֵי locus pudendorum , *pro Hebræo* בִּמְבֻשָׁיו Deuter. 25. 11. *in Targum Hieroſolymitano ; ſed videtur mendoſum ; cum Elias adducat in* קטן *ſub forma* קוטני , *ſicuti etiam legitur* Exod. 4. 4. *in eodem Targum .*

קֹטֶם , קֹטֶב , קִטְמָא Cinis . קִטְמָן cinereus . *Plur.* קִטְמָנִין cinerei . קִטְמִיּוֹת cineres . *Aliis* pulvis tenuis , ac ruber , qui conſervat fructus .

קָטֹן Minor , minorennis , impar . קַטְנוּת parvitas , minorennitas . קִטְנִית legumen , *h. e. quidquid in ſiliquis naſcitur , ut lentes , cicer , faba , & alia .* קִטְנִיּוֹת legumina . קְטַנֵּי אֲמָנָה parvi fide , in vera fide errantes . *Græce* ὀλιγόπιστοι . *In* סוטא Sotà *fol.* 48. כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל אינו אלא מקטני אמנה *h. e.* Quicumque habet panem in caniſtro ſuo , & dicit : quid edam cras ? eſt ex ὀλιγοπίστοις exigua fide præditis . *Idem confirmatur in* Tanchumà *fol.* 29. כל מי שיש לו מה יאכל היום ואומר מה אוכל הרי זה מחוסר אמנה *h. e.* Qui habet quod edat hodie , & dicit , quid edam cras ? is caret fide . *Etenim , ut ibidem legitur ,* qui creavit diem , creavit quoque alimentum ejus . *Hæc omnia penitus conveniunt cum verbis Chriſti* Matth. 6. 25. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν , μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν , τί φάγητε , καὶ τί πίητε · μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν , τί ἐνδύσησθε · οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς , καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος ; Ideo dico vobis , ne ſolliciti ſitis animæ veſtræ quid manducetis , neque corpori veſtro quid induamini . Nonne anima plus eſt , quam eſca , & corpus plus , quam veſtimentum ?

קְטַנָּה Puella , minorennis , minor , parva . *Hanc Hebræi ita appellant uſque ad annum duodecimum completum . Hinc Majemon parte 2. fol. a.* Filia a die nativitatis ſuæ , donec fuerit filia tredecim annorum , vocatur קטנה Minor , Mino-

norennis, ונקראת תינוקת & Puella.

קָטַע Incidere, ſuccidere, cædere, diſcindere, abſcindere. שָׁנָה מְקוּטָעַת annus interciſus. קָטוּעַ cæſor, amputator. קְטִיעַ mutilus.

קָטַר Ligare, colligare, conſtringere. קוֹטֶר diameter. מַחֲצִית קוֹטֶר ſemidiameter. קוֹטֶר הָאָרֶץ diameter terræ. קוֹטֶר חַמָּה diameter Solis. קִיטוֹר Exhalatio, fumus, vapor calidus, & ſiccus, nebula. קְטִיר nodus. קַטְרָץ nodoſus, durus, fortis. קְטָרְתָא, קְטוֹרֶת, קְטוֹרֶת ſuffiius.

קַטְרֵג Accuſare, deferre. *Corruptum ex Verbo Græco* κατηγορέω. אֵרוּם יְקַטְרֵג cum accuſaverit.

קי *Abbreviatura. Idem ac* קְהִלַּת יַעֲקֹב Eccleſia Jacobi, *nimirum* Iſraelitica, *ex* Deuter. 33. 4.

קִילָא Cella, cubiculum. *Plur.* קִילִין cellæ. *Rectius dixeris* קֵילָא, *vel* קְלָא.

קִילוֹן *&* קְלוֹן Canalis, Aquæductus, *agris, vel pratis irrigandis inſerviens. Hæc vox videtur derivata a Græca dictione* κῆλον, κηλώνειον, *Latine* Tolleno, *genus machinæ, qua aqua trahitur, in alteram partem prægravante pondere. De ea ita Plinius* lib. 19. 4. Hortos villæ jungendos non eſt dubium, riguoſque maxime habendos, ſi contingat profluo amne: ſi minus, e puteo, organiſve pneumaticis, vel tollenonum hauſtu rigandos.

קַיָּן Teſticuloſus, *prælongos, & majores teſticulos habens. Id vitio tribuitur in animali primogenito.*

קַיִץ Æſtas. קֵיצִי æſtivus.

קַיֵּץ Æſtivos fructus apponere, æſtiva offerre. *Hinc illud Talmudicum,* מוֹתַר הַפֵּירוֹת לְקַיֵּץ הַמִּזְבֵּחַ Reſiduum fructum ad æſtivandum Altare, *h. e. reſiduum, quod ſupereſt in menſuris decimationis, colligitur, & offertur præter debita Sacrificia, quemadmodum bellaria menſæ apponuntur. Ita etiam in* כתובות Ketubhòth *fol.* 106. והשכר מקייצין בו את המזבח *h. e.* Et pretio (*collecto ex venditis reliquiis in menſuris decimationum*) æſtivant Altare. *Emunt videlicet eo æſtivos fructus, offeruntque quaſi ex opere ſupererogatorio. Vide etiam Tractatum* שבועות Scevuhòth *fol.* 12.

קִיק Ricinus. *Græce* κίκι, *Eſt arbuſcula in Hiſtoria Jonæ vocata* קִיקָיוֹן, *& a Dioſcoride lib.* 4. *cap.* 164. *dicta* arboroſus frutex. *Ex ejus granis veteres oleum exprimebant vulgo appellatum* κίκινον ἔλαιον, Oleum ricinum. *Itaque Plinius lib.* 15. *cap.* 7. Proximum (*oleum*) fit e Cici arbore in Ægypto copioſa &c. Noſtri eam vocant Ricinum &c. *Hebræi appellant* שֶׁמֶן קִיק Oleum KiKinum, *quod ex Dioſcoride loco citato* cibis fœdum, lucernis, emplaſtriſque utile. *Aliis* קִיק *eſt nomen avis.*

קִירִי, קִירִים, קַירִים Dominus, *Hebraice* אָדוֹן, *Græce* κύριος. *Occurrit potiſſimum in Pſalmis, & Jobo.*

קל *Abbreviatura. Idem ac* קַיְּמָא לָן Confirmatio eſt nobis: probatio nobis ſuppetit. *Adhibetur quoties argumentum affertur ad propriam ſententiam confirmandam. Quando*

doque ſcribitur קיל . 2. קָשָׁה לִי Difficile eſt mihi; ſcrupulus mihi oritur. *Ejus uſus, cum objectio aliqua ex alterius ſententia exſtruitur:* וקל Et ſcrupulus mihi oritur. 3. קַל לְהָבִין Facile intelligitur: facile intelligi poteſt.

קוּלְבַּאי Fatuus, idiota, ſimplex. *In Tractatu* סַנְהֶדְרִין Sanhedrin *fol.* 103. *&* מְצִיעָא *fol.* 84. *ubi ſcribitur* קולבא, *legitur Proverbium antiquum:* הַיְנוּ דְאָמְרֵי אִנָשֵׁי בְּאַתְרָא דְתָלֵי בֵיתָא חַלָא לֵיהּ זָיְינֵיהּ תַּמָּן קוּלְבֵי רָעְיָא קוּלְתֵיהּ תַּלְיָא *h. e.* Illud eſt, quod vulgo dicunt homines: quo in loco ſuſpendebat herus arma ſua, illic nunc ſuſpendit fatuus paſtor hydriam ſuam, *vel juxta alios*, pedum, baculum ſuum. *Nimirum quæ aliquando in magno pretio fuerunt, ſæpe temporis progreſſu vilia evadunt, teruntiique habentur.*

קָלַח Effundi, emanare, fluere, effluere. *Pahel* קַלַּח effluere facere, abjicere. קִלּוּחַ, קֶלַח emanatio, eruptio, effluxus, fluxus, decurſus. מְקַלַּחַת fiſtula, *unde aqua emanat*. קֶלַח, קִילַח Culmus, *in ſegetibus:* caulis, *in herbis, oleribus, & virgultis.*

קָלַט Colligere ſe, recipere, retinere. קְלִיטָה receptio, exceptio, cohæſio. *In plantatione dicitur* קְלִיטָה, *quando radices terræ adhærent, & coaleſcunt.* מִקְלָט aſylum, refugii locus.

קלל קַל Leve. קַל וָחוֹמֶר Levitas, & gravitas: leve, & grave. *Rabbini hoc dicendi modo frequenter utuntur ab argumento minori ad majus argumentantes, vel contra. Grammaticis* בִּנְיָן הַקַּל Conjugatio levis, *hoc eſt, non habens Daghes eſt prima Conjugatio ab ipſis* Kal *appellata formæ activæ.* הַשִּׁין קַלָּה Littera ש levis *eſt, videlicet non habens Daghès.*

קוּלָא, קוּל, קוּל Leve. *Ejus oppoſitum* חוּמְרָא. *Frequenter Talmudici adhibent in eodem argumentandi genere, quod nuper diximus:* בין לקולא בין לחומרא קא משמע לן Tam de levi, quam de gravi proponit nobis doctrinam audiendam.

קִלְקֵל Vaſtare, corrumpere, deſtruere, perdere, diſſipare. קִלְקוּל, קִלְקָלָה vaſtatio, perditio, depravatio. *Item* deſpectio, contemptus. *Ejus oppoſitum* תִּקּוּן aptatio, reparatio, accommodatio. קְלִיל leve, modicum, parum. קְלִיל קְלִיל paulatim. *Hebraice* נָקֵל בְּנָקֵל. מְעַט מְעַט leviſſime, faciliime. קַלּוּת ראש erectio capitis levis, levitatem, & ſuperbiam indicans. *Elatio capitis ex levitate, ſuperbia, & laſcivia ita a Rabbinis appellatur, cum hominem magis deceat* בִּכְפִיפַת הָרֹאשׁ cum demiſſione capitis *incedere*. *Ejus oppoſitum* כּוֹבֶד ראש Gravitas capitis, demiſſio capitis. *In* ברכות Beracòth *cap.* 5. אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ כּוֹבֶד ראש Non ſtant ad precandum, niſi cum gravitate capitis. דִּבְרֵי שְׂחוֹק וְקַלּוּת ראש Verba jocularia, & levia. *Majemon in* הלכות אישות *cap.* 15. צִוּוּ חֲכָמִים עַל אִשָּׁה שֶׁתְּהֵא צְנוּעָה בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ וְלֹא תַרְבֶּה שְׂחוֹק וְקַלּוּת ראש בִּפְנֵי בַעְלָהּ *h. e.* Præceperunt Sapientes de muliere, ut ſit ve-

re-

Digitized by Google

recunda in domo ſua; neque multiplicet riſum, & levitatem capitis in conſpectu mariti ſui, *ſcilicet ne ſit nimis levis, & laſciva*: בְּקַלּוּת leviter, facile: בְּנַקֵל leviter, leviſſime, facillime.

קוּלְמוֹס קלם Calamus ſcriptorius. *Plur.* קוּלְטוּסִין calami.

קַלְמָר, קַלְמְרוּן Calamarium, graphiarium, theca calamorum ſcriptoriorum. *Item* atramentarium.

קָלַס Laudare, celebrare. קְלוֹס laus. קַלַסְתֵּר effigies, forma. קָלוֹס pulchre, bene. *Græce* καλῶς.

קוֹלְיָיס Colias. *Nomen piſcis. In* שבת Sabbat *fol.* 39. *R. Salomon ait eſſe* טוּנִינָא Thynnum. *Alibi ſcribit* קוֹלְיָיס *eſſe piſcem ſalitum, & delicatum, qui crudus comeditur, niſi quod aqua calida abluitur, quæ lotio ipſi loco coctionis eſt. Athenæus lib.* 3. Colias eſt glutinoſior, acrior, ſive mordacior; deterioris ſucci, multum nutriens, κρείσσων δ' ὁ Ἀμυκλανὸς, καὶ Ἴσπανος, ὁ σεξιτανὸς λεγόμενος; melior autem Amyclanus, & Hiſpanus, qui ſexitanus dicitur: λεπτότερος γὰρ καὶ γλυκύτερος. Gracilior enim eſt, & dulcior. *Rondeletius autem lib.* 8. De piſcibus cap. 8. *ſcribit*, Coliam ſquamis parvis, & tenuibus tegi. *Mox ſubjicit:* rarus eſt apud nos piſcis, in Hiſpania, & quibuſdam aliis locis frequens. *Ex his colligitur, Coliam eſſe piſcem Hiſpanum, de quo mentionem facit etiam Ariſtoteles de hiſtoria Animalium lib.* 8. *cap.* 13. *& Plinius lib.* 32. *cap. ultimo.*

קָלַף Decorticare, pellem detrahere. קְלִיפָּה decorticatio, cortex. קְלִיפַּת בֵּיצָה putamen ovi. קָלָף membrana, pergamenum: cutis, pellis. *Item* chartæ, folia luſoria, aleæ.

קָלוּשׁ, קְלִישׁ Tenue, tenerum, rarum. טִיט קָלוּשׁ lutum tenue. עִיבָא קְלִישְׁתָא nubes tenuis.

קָם, קַמֵּי Ante, coram, in conſpectu. קַמּוֹהִי ante eum. קַמָּא primum, anterius, *apud Talmudicos. Contractum ex* קֳדָם & קֳדָם. *Item* לְקַמָּן mox, infra, paulo poſt, *quaſi ante nos. Ejus oppoſitum* לְעֵיל ſupra.

קָמַט Corrugari, adſtringi, conſtringi. קֶמֶט, קָמֶט ruga. *Plur.* קְמָטִין rugæ, plicaturæ. קִמּוּט corrugatio, conſtrictio, contractio. קָמִיט hirſutus, criſpus, pilis aſper. קוּמֶט corrugatio, locus rugis plenus. *Item* pupilla oculi. *In* דֶּרֶךְ אֶרֶץ *cap.* 5. *habetur*. Mundus hic ſimilis eſt oculo humano: album oculi eſt Oceanus, qui circumdat totum Mundum: nigrum eſt Mundus ipſe. קוּמֶט שֶׁבַּשָּׁחוֹר *pupilla, quæ eſt in nigro*, eſt Jeruſalem: imago, quæ conſpicitur in בַּקּוּמֶט *pupilla*, eſt Sanctuarium.

קָא קמ״ל הקמ״ל *Abbreviatura. Idem ac* מַשְׁמַע לָן Facit audire nos: ſic docet nos: *Sæpe fini additur* ן Nun, *ut* קמ״לן. *Scribitur etiam excluſo* א, קַמַּשְׁמַע לָן. *Quandoque præfigitur* ה *pro* הָא ecce. *Præponitur etiam nonnumquam* מ *pro* מַאי quid?

קָמַע Ligare, alligare. קָמֵיעַ amuletum, pittacium, *ab alligando ſic dictum. Eſt membrana quibuſdam litteris, vel characteribus* no-

notata, quæ collo, vel pectori appenditur valetudinis, vel alterius rei ſingularis cauſſa. Elias קָמֵיעַ *dici vult non ab alligando, ſed a parvitate, quia hujuſmodi membrana tenuis, & parva eſt, paucíſque litteris, ſive characteribus certis, & abbreviaturis notata. Hinc* קָמֵיעַ מוּמְחֶה Pittacium probatum, & certum. *Quodnam autem ſit, colligitur ex Majemonide in cap. 19. de Sabbato.* איזהו קמיע מומחה זה שריפא לשלשה בני אדם Quodnam eſt pittacium probatum? illud, quod ſanavit tres homines. *Non licet autem eo uti die Sabbati, ut videre eſt ex Tractatu* שבת Sabbàth *fol.* 60. לא יצא האיש בסנדל המסמר ולא בתפלין ולא בקמיע Non egreditur vir (*die Sabbati*) cum calceis clavatis (*h. e. clavis conjunctis, ſive firmatis*) neque cum loro precum, neque cum pittacio. קְמֵיעָה idem. קִמְעָא parum, modicum: paulatim, ſenſim. אוֹכֵל הַרְבֵּה וּמוֹצִיא קִמְעָא comedens multum, & egerens parum.

קָמַץ Colligere in pugillum: *ſimpliciter etiam* colligere, congregare. קַמְצָן parcus, tenax, avarus. קַמְצָנוּת avaritia, parſimonia. קְמִיצָה digitus quartus, digitus annularis, minimo proximus, *ita dictus quia Sacerdos eo potiſſimum utebatur in capienda, ſive colligenda menſura incenſi aromatici. Nomina autem digitorum apud Hebræos hæc ſunt:* אֶצְבַּע זֶרֶת digitus minimus: גּוּדָל, *vel* גֹּדֶל pollex: אֶצְבַּע ſecundus a pollice, *qui Latinis* index: אַמָּה medius: קְמִיצָה quartus, *qui Latinis* annularis. *In Tractatu* כתובות *fol.* 5. מפני מה אצבעותיו של אדם דומות ליתידות *h. e.* Quare digiti hominis ſimiles ſunt clavis; *h. e. acuti, ut clavi?* שאם ישמע דבר שאינו הגון יניח אצבעותיו באזניו ut, cum audit homo verbum inhoneſtum, imponat digitos ſuos auribus ſuis, *ne nimirum audiat illud.* אֶצְבַּע הַכָּבֵד digitus hepatis, *h. e. illa particula, cui adhæret, & qua abſcinditur ex ventre; at Aruch explicat* reticulum hepatis. *Tritum apud Talmudicos* אין כל אצבעות שוות. Non omnes digiti ſunt æquales, *h. e. ſingulorum hominum opera æqualia non ſunt, cum multum inter eos diſcrepet, quemadmodum inter digitos.*

קָמֵץ Kamètz. *Nomen Vocalis longæ* A *apud Hebræos ſic dictæ a Grammaticis,* שבהברתו צריך לקמוץ שפתיו יחד *quia ad illam pronuntiandam ex eorumdem ſententia labia ſunt colligenda.* קָמוּץ Kametzatum, *cum Kametz notatum.* נִקְמָץ idem, *ex Niphal.*

קַמְצָאָה Collectio: percuſſio. *In ſententia quadam Ben Syræ ita Scholiaſtes Hebræus* קַמְצָאָה *reddit. Hæc eſt ſententia* דַּהֲבָא צָרִיךְ לְקַמְצָאָה וְעוּלֵמָא לְאַלְקָאָה *h. e.* Aurum opus habet percuſſione, & puer flagellatione. *Scholiaſtes addit:* מָה הַזָּהָב צָרִיךְ אַלְקָאָה אַף הַנַּעַר צָרִיךְ הַלְקָאָה *h. e.* Quid eſt aurum? opus habet purcuſſione; etiam puer habet opus percuſſione. וּמָה הַזָּהָב אִם תַּלְקֶה אוֹתוֹ מַזְהִיב יָפֶה וכו Et quæ eſt natura auri? ſi percuſſeris il-

Digitized by Google

illud, magis ſplendet; ſic puer caſtigationibus facilior evadit.

קוּמְקְמוּס , קוּמְקְמָא , קוּמְקִים קמק Cucuma, coculum, *Italice* cogoma, bronzino. *Vas aneum, vel teſtaceum ad aquam calefaciendam tonſoribus, & coquis inſerviens. In Targùm* וַהֲווּ תַּמָּן קוּמְקְמֵי וְכָסֵי Et fuerunt ibi cucumæ, & pocula. Eſth. 1. *in Targùm ſecundo.*

קַנָּא , קַנְאָן , קַנָּאִי Zelotypus, zelotes. קַנְאָתָנִית zelotypa mulier. קַנְאָתָנִית , קִנְאָנִית zelotypia, zelus, invidia. קוּנְיָן zelotes, æmulus, invidus.

קַנְבּוּס Cannabis, cannabum.

קַנְדֵּי Kandè. *Vox magica eſt, quæ ſuperſtitioſe in ſcheda, ſive pittacio ſcribebatur ab Hebræis, ut inſerviret ſanandis morſibus ſerpentum, vel canum rabidorum. In* יומא *Jomà fol.* 84. *legitur*. Quem momorderit canis, ut moriatur, מאי תקנתיה quæ eſt curatio ejus? Reſpondit Abhaj. Afferat cutem baſiliſci maſculi, & ſcribat in ea, אנא פלניא בר פלניתא אמשכא דאפא דיכרא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירוס ואמרי לה קנדי קנדי קלורוס יה יה ה צבאות אמן אמן סלה ונשלחינחון למאניה וכו *h. e.* Ego N. filius mulieris N. ſuper pelle baſiliſci maſculi ſcribo ſuper te Kante Kante Kalròs (quidam autem dicebant Kande Kande Kalòros) Jah Jah Adonaj Zebaòth Amen Amen Selah, & expandet veſtes ſuas &c. *Multas hujuſmodi ſuperſtitiones in Rabbinorum ſcriptis invenies, quæ ſtomachum, & iracundiam virorum vel patientiſſimorum commovent, piorumque aures non mediocriter offendunt.*

קוֹנְדִיטוֹן Conditum vinum; potus confectus ex aromatibus, melle, & aliis.

קָנָה Acquirere, emere, poſſidere. קִנְיָן acquiſitum, poſſeſſio: habitus acquiſitus. *Ejus oppoſitum* הֶעְדֵּר privatio.

קִנְיָן Habitus animi acquiſitus. קִנְיָנִים הָעִיּוּנִיִּים habitus ſpeculativi, & הַמַּעֲשִׂיִּים practici. קִנְיַן הַחָכְמָה habitus ſapientiæ. קִנְיַן בִּינָה habitus intelligentiæ.

קִנַּח Tergere, abſtergere, expiare. קִנּוּחַ, קִינוּחַ abſterſio: expiatio. קִינוּחַ הַיָּדַיִם abſterſio manuum: קִינוּחַ הַפֶּה abſterſio oris. ביומא דכפור דאיהו קנוחא דכל חובין In die Expiationis, qui fuit expiatio, ſive abſterſio omnium peccatorum. קִנּוּחַ סְעוּדָה Abſterſio prandii, vel cœnæ. *Bellaria ſecundæ menſæ ita ab Hebræis appellantur, quia illis cibus primæ menſæ quaſi abſtergitur. In* סנהדרין *Sanhedrìn fol.* 94. *ſuggillatur voracitas cujuſdam PeKàh ben Remaljàhu, qui juxta ipſiſſima verba* שהיה אוכל הרבה גוזלות בקנוח סעודה fuit comedens multos pullos columbinos loco bellariorum. *Antiqua manuſcripta rem magis miram proponunt, pro* הרבה multos *habentia* ארבעים סאה quadraginta ſata, vel modios pullorum, *ſicuti etiam legitur in Talmude Veneto. Veruntamen quamvis hæc fabulam redoleant, iis tamen utuntur ad belluones deſignandos, quemadmodum parſimoniæ exemplum ad imitandum exhibent Regem Se-*

deciam, qui plerumque oluſculo contentus vixiſſe dicitur, ſicuti narrat R. Salomon Iſa. 8. 6.

הִקְנִיט, קנט Irritare, concitare, ſollicitare. קַנְטֵר vexare, irridere, illudere. קִנְטוּרִין vexationes: rixæ. קַנְטְרָן vexator, irriſor, illuſor. קַנְטַר pondus centenarium: inſtrumentum ferreum architectonarium ad findendos parietes. קוּנְטְרִים quinternio: folium, pagina libri. קִנְטְרָא quintale, centenarius, centum aſſes, centum libræ, centum ſicli *juxta materiam, de qua agitur. Hinc illud in* גמרא Ghemarà *in Tractatu* בכורות Bechotòth *fol.* 50. כל כסף האמור בתורה סתם סלע דנביאים ליטרין דכתובים קינטרין *h. e.* Argentum in Lege commemoratum ſimpliciter eſt ſiclus; in Prophetis libra; in Hagiographis centenarii. *In Aruch*, איכא דקרו ליה לתיקלא קנטירא Eſt ubi pondus, vel centumpondium appellant קנטירא centenarium.

קְנוּנְיָא, קנן Conventio, conſpiratio, dolus, fraus.

קָנַס Punire, mulctare. קְנָסָא, קְנָס mulcta, pœna. *Plur.* קְנָסוֹת pœnæ, mulctæ pecuniariæ. דִּינֵי קְנָסוֹת judicia mulctarum, cauſæ pœnales; *Scaligero* judicia criminalia.

קַנְקַן Cantharus, amphora, vas, urceus: matula: vomer.

קסר *Vide in* סר״.

קֵסָר, קֵיסָר Cæſar, Imperator, Rex. קֵיסָרִין Cæſares: Cæſarea, *urbis nomen*.

נִתְקַסֵּר Cæſar factus eſt. *Apud Hiſtoricos*.

קָפָא Concreſcere, coagulari, cohærere. קִפּוּי concretio, coagulatio. מַקְפֶּה concretum, condenſatum: pulmentum craſſum ex farina.

קָפַד, הִקְפִּיד Curare, ſollicitum eſſe, anxium eſſe: iraſci. מַקְפֶּדֶת ſollicita. הַקְפָּדָה cura, ſollicitudo. קַפְּדָן præceps, iracundus, nimis curioſus. קַפְּדָן קָרִיתָ לִי Iracundum vocaſti me. אֵין הַתּוֹרָה מִתְפָּרֶשֶׁת אֶלָּא בְּבִי שֶׁאֵינוֹ קַפְּדָן Lex non explicatur recte, niſi per eum, qui non eſt iracundus. *Hinc illud in Tractatu* שבת Sabbàt *in Ghemarà fol.* 30. לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם עָנְוְתָן כְּהִלֵּל וְאַל יְהֵא קַפְּדָן כְּשַׁמַּאי *h. e.* Perpetuo ſit homo manſuetus ſicut Hillèl, nec ſit iracundus ſicut Scammài. *Quamobrem in* פרקי אבות PirKè avòth cap. 2. לא הביישן למד ולא קפדן מלמד Vereeundus non bene diſcit, & iracundus non bene docet.

קָפַץ Subſilire, ſaltare: geſtire præ gaudio, exultare.

קָפַח Abſcindere, amputare, occidere, tollere, gladio ferire: auferre, deprædari, ſpoliare. *Execrandi formula*. אקפח את בני שזו הלכה מקופחת Excindam, *vel* ſepeliam, filios meos, niſi hoc jus exciſum, *vel* ſepultum eſt. *Quaſi diceret*: perdam, ſepeliam filios meos, niſi hæc ſententia, lex, vel ſtatutum oblivioni traditum fuerit, & omnino perierit.

קְפַנְדְּרְיָא Compendium viæ, via brevis.

An-

Antiqui tantâ ſemper reverentia Synagogas, & Eccleſias proſecuti ſunt, ut profanum judicarint aliud quidvis in iis agere, quam preces effundere, & res ſacras peragere. Hinc penitus vetitum לקצר דרכו viæ brevioris cauſſa *per Eccleſias tranſire. Tritum etiam illud apud Hebræos* בתי כנסיות אין נוהגין בהן קלות ראש אין אוכלין בהן ואין שותין בהן ואין ניאותין בהן ואין מטיילין בהן ואין נכנסין בהן בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים ואין מספידים בהן הספד של יחיד אבל קורין בהן ושונין בהן ומספידין בהן הספד של רבים *h. e.* In Eccleſiis non eſt uſitata levitas capitis (*h. e. denudatio*,) non comedunt in eis, nec bibunt in eis, non ornant ſe in eis, non deambulant in eis, (*otii, vel colloquii cauſſa*) non ingrediuntur eas in æſtu propter æſtum, neque in pluviis propter pluvias, non lugent in illis luctum unici, ſed legunt, & diſcunt in eis, etiam lugent in eis luctum publicum. *Utinam Chriſtiani hæc ſedulo ſervarent in Eccleſiis ſuis, animoque attente reputarent, eas eſſe domum, & habitaculum Dei, eſſe loca ſancta precibus effundendis inſervientia, ac propterea nulla ratione profananda.*

קוּפְּסָא, קֻפַּס Capſa, ſcrinium, arca. *Plur.* קוּפְּסָאוֹת capſæ. קָפִּים tignum, trabs. קַפְּסוֹרָא dominator.

קוּפָּה, קוּפָּא, קפף Arca, ciſta, ſcrinium, capſa. קוּפָּא שֶׁל צְדָקָה arca eleemoſynæ. *De arca eleemoſynæ in Ghemarà legitur* קוּפָּה שֶׁל צְדָקָה נִגְבֵּית בִּשְׁנַיִם וּמִתְחַלֶּקֶת בִּשְׁלֹשָׁה *h. e.* Arca eleemoſynæ levatur, *ſive* colligitur per duos, & diſtribuitur per tres: *in* בבא בתרא Bavà Batrà *fol.* 8. קוּפָּה שֶׁל תֶּבֶן Arca fœni. קוּפָּה שֶׁל קוֹטֶן Arca lanæ. *R. Eliezer ben Azariæ vocatus fuit* קוּפַּת בְּשָׂמִים capſula aromatum, *h. e. moſchi odoris ſuaviſſimi. Sic R. Jochanàn ben Nuri dictus fuit* קוּפַּת הָרוֹכְלִים capſula apothecariorum, *in* גטין Gittìn *fol.* 67. *Hujus nominis rationem R. Nathan in* אבות Avòth *ſimilitudine exponit*. Quid eſt רוֹכֵל? Is, quem advenientes interrogant: Eſt ne tibi opobalſamum? reſpondet; ita. Habes ne balſamum? ſic. Habes ne cinnamomum? Ita. Talis fuit Sapiens iſte, & talis quilibet alius eſſe debet, ut, ſi ſtudioſus adveniens quærat ex eo aliquid ex Textu Biblico, prompte reſpondeat ipſi, ſic ex גמרא *Ghemarà*, ex מדרשים Midraſchìm, ex אגדות Aggadòth, & omnibus aliis ſapientiæ partibus, ut ſit inſtar apothecæ, in qua omnis generis præſtantiſſima aromata, & odorata unguenta reperiuntur.

קָפַץ Saltare, inſilire, irruere, ſubſilire. *Item* innuere, annuere. קִפּוּץ ſaltus, *qui utroque pede fit*, בשתי רגליו כאחד quando duo pedes ejus ſunt ſicut unus: *at* רִקּוּד *eſt ſaltus, altero pede in terra fixo, juxta Arùch in* ספק.

קַפְּרִים Capparis. *Fructus capparis inter folia baccam producit, quæ fatiſcens florem emittit, unde emanat glans ſemine acinoſo plena. Hinc* יֵין קַפְרִיסִין Vinum cappari-

Digitized by Google

num *apud antiquos maxime celebre fuit. Adbibebant olim illud ad conficiendum ſuffitum aromaticum ſacrum, quo macerabant onychen, ut odor ejus vehemens evaderet. R. Salomon tradit, vinum capparinum eſſe, in quo cappares conditæ ſunt. Aliis* Kapparis *eſt nomen proprium loci, unde vinum provenit generoſiſſimum, atque fortiſſimum. Alibi legitur* הצלף מתעשר תמרות ואביונות וקפרס *h. e.* Capparis fructus decimatur dactylis, baccis, & corticibus, *h. e. dat triplices decimas, quia triplicem fructum profert; at ex R. AKiva non dat decimas niſi de baccis.*

קָצַב Succidere, cædere. קַצָּב lanio, mactator, *carnes vendens, & ſecans.* קָצוּב præciſum, determinatum. קֶצֶב præordinatio, prædeſtinatio.

Eſt etiam קָצַב expreſſe nominare, *ut* לְפִי שֶׁאֵין קְצוּבִין quia expreſſe non ſunt nominati.

קצת, קְצָת, מִקְצָת Pars: quidam, quædam, *in utroque numero.* קְצָתָם pars ipſorum: quidam, *vel* quædam ipſorum. קְצָתָם אֶת־קְצָתָם alii alios. בְּמִקְצָת סְפָרִים in nonnullis libris. קָצֶה tropicus. קְצֵה קַיִצִי tropicus æſtivus, *ſive* Cancri; סְתָוִי hybernus, *id eſt*, Capricorni. *Item* קָצֶה extremum, terminus ſyllogiſmi. קְצָוָה finis, extremitas.

קָצַר Abbreviare, decurtare. קִצּוּר, קְצָרָה, קְצִירוּת, brevitas, abbreviatio, compendium. קִצּוּר הַדַּעַת brevitas ſcientiæ, inſcitia. בְּקִצּוּר breviter. דֶּרֶךְ קְצָרָה, *vel* בִּקְצָרָה brevitatis cauſa, ellipticè, per ellipſim, breviter. מִקְרָא קָצֵר ſermo ellipticus, ratio loquendi elliptica.

קק״ Abbreviatura. *Idem ac* קְהִלָּה קְדוֹשָׁה Synagoga ſancta. *Hoc nomine ſanctitatis ſemper Synagogas ſuas, Scholas, & Eccleſias Hebræi appellant, quæ utrum hujuſmodi ſint, prudentis lectoris judicium eſto.* 2. קריא קארריש Scripturam, vocem Scripturæ, *vel* textus explicat.

קק״ם Abbreviatura. *Idem ac* קִבּוּל קִנְיַן סוּדָר Acceptio poteſtatis pallii. *Poteſtas pallii erat, quæ per apprehenſionem pallii accipiebatur. Vide pag.* 318.

קקק״ Abbreviatura. *Idem ac* קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ, Sanctus, ſanctus, ſanctus *ex* Iſa. 6. 3. *Triſagium hoc tanta ſuperſtitione Hebræi cantillant, ut ſtantes, & pedibus æqualiter extenſis ſimul elevatis, erecto corpore, ter in altum ſubſiliant.*

קָרָא Legere, prælegere. מִקְרָא Lectio, *ſc. ſacra, per Synecdochen, id eſt,* Scriptura Sacra, Biblia. *Interdum etiam per* מִקְרָא *ſignificatur* Verſus Biblicus. *Plur.* מִקְרָאוֹת Scripturæ Sacræ. קָרַאי Biblicus, Textualis, verſatus in lectione Scripturæ. קְרִי lectum. *Uſurpant Rabbini hoc vocabulum de voce variæ lectionis in Bibliis. Item* caſus nocturnus ſeminis effluentis, fluxus ſeminis. בַּעַל קֶרִי qui fluxum talem paſſus eſt. Levit. 15. *Item* קָרָאִים Karræi, Sadducæi, *quaſi* Textuales *dicti, quia nullas Traditiones, vel gloſſas admittebant. Fuit prima omnium Secta inter Judæos, rejiciens omnes Traditiones, & Conſtitutiones Majorum, &*

Se-

Digitized by Google

Seniorum in Eccleſia Judaica, ſoli Sacræ Scripturæ Textui, qui vulgo dicebatur קָרָא, *adhærens. Vocabantur etiam Sadducæi, & Bajetoſæi. De iis Joannes Druſius in* Præteritis, Matth. 22. 23. Legem ita recipiebant, ut expoſitionem Sapientum omnino rejicerent. Quocirca Caræi vocati ſunt, quaſi Lectionarii, aut Scripturarii, quod Textui Sacro mordicus inhærentes Traditiones omnes repudiarent. קְרִיָא lectio. לְתִפְאֶרֶת הַקְּרִיָא ad ornatum lectionis, euphoniæ cauſa: קוֹרִין legunt, *pro* קוֹרְאִין.

קרובץ *Elias in libro Tisbì ſcribit:* Judæi Germani carmina quædam, quæ in Sabbatis, & aliis Feſtis diebus dicunt, vocant קרובץ Krubhàtz, cujus nominis rationem ignorant, niſi quod dicunt, litteras iſtas abbreviaturam eſſe harum vocum, קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים Vox exultationis, & ſalutis in tabernaculis juſtorum, *ex Pſal.* 118. 14. *A R. autem David Kimchì in Radice* עתר *ſcribitur* קרובות *cum littera* ת *in fine. Liber* יוחסין Juchasin *fol.* 34. *cum Elia cenſet, cantiones has metricas, ſive preces* קְרוּבוֹת *appellari a* קָרַב, *quod reliquis Hebræorum precibus, quas ſolent quotidie recitare, diebus Sabbati, aliorumque Feſtorum adjungantur.*

קָרָה Evenire, contingere, accidere. מִקְרֶה accidens, eventus, caſus. מִקְרִי accidentalis. חֶלְקָה מִקְרִיָה pars accidentalis. תְּקָרָה contignatio, tabulatum. בַּיִת מְקוֹרָה domus tabulata. מִקְרֶה קַיָּם accidens firmum, inſeparabile. נִפְרָד ſeparabile. קוֹרוֹת contingentia. קוֹרָה Occurſus, objectum: ſcopus.

קֹרֶט, קרט Granum, bacca, fruſtulum: gutta. קוֹרֶט דָּם gutta ſanguinis. קוֹרֶט לְבוֹנָה granum thuris. קַרְטָא, קַרְט Quarta, quadrans ſicli.

קֶרֶן Sors principalis, *vulgo* capitale. קֶרֶן וְרֶוַח ſors, & lucrum.

קָרוֹן Currus, carruca. *Plur.* קְרוֹנוֹת carrucæ.

קוּרְפִּיּוֹת *Vaſa culinæ inſervientia, non plana, ſed in acumen deſinentia. Itaque dum igni admoventur, ſolent imponi tripodi, aut alii vaſi, aut ſuſtentaculo. Alii a loco quodam ea ita dicta contendunt. Hinc in Tractatu* כלים Kelìm *cap.* 4. שׁוּלֵי קורפיות אעפי שאינם יכולין לישב אלא מסומכין טמאים Vaſa Kurphæa etiamſi non poſſint ſubſiſtere niſi ſuffulta, immunda ſunt.

קוּרְפְּרָאי Talpa: veſpertilio. *Legitur etiam cum littera* ר *geminata, reſpondetque Hebraicæ voci* תִּנְשֶׁמֶת.

קָרַר Frigeſcere. קוֹר, קְרִירוּת frigus. הִתְקָרַר frigeſcere. קוֹרָה refrigeratio, frigus.

קוֹרַת רוּחַ Refrigeratio ſpiritus, recreatio animi.

קֶרֶת Civitas, urbs. קַרְתָּנִי urbanus, oppidanus, *vel* Kartanus, *ab urbe ita dictus, ſicuti Hieroſolymitanus ab urbe Hieroſolyma:* הקרתני שקיבל שדה מירושלמי Kartanus, qui accepit agrum ab Hieroſolymitano.

קש״ *Abbreviatura. Idem ac* קְרִיאַת שְׁמַע

Le-

Digitized by Google

Lectio Audi. *Eſt Lectio ex Lege Deuter. 6.* שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד וגו Audi Iſrael, Dominus Deus noſter, Dominus unus eſt &c. *De hac Lectione in Rabbinorum libris plurima ſuperſtitioſa leguntur, ſoletque a Judæis ſumma cum reverentia, ac religione ſingulis diebus bis recitari, nimirum* בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב mane, & veſpere.

קָשָׁה Durum, grave, difficile eſſe. הִקְשָׁה difficile reddere, objicere, opponere difficile, & dubium, argumentari, diſputare in contrarium. מַקְשָׁן opponens, quærens, interrogans quæſtionem dubiam. קוּשְׁיָא, קֻשְׁיָא objectio, argumentum, quæſtio difficilis. קָשָׁה grave, difficile. קֹשִׁי difficultas, gravitas: בְּקוֹשִׁי cum difficultate, difficulter. בְּכָל מִינֵי קוֹשִׁי omnibus modis gravitatis, graviſſime, acerrime. דַּם הַקּוֹשִׁי ſanguis aſperitatis, difficultatis. *Quis ſit hujuſmodi ſanguis, docet Majemonides in* הלכות אסורי ביאה *cap. 7. §. 1.* Mulier gravida, cum incipit ſentire dolores partus, & egredi incipit ſanguis, antequam pariat, iſte ſanguis vocatur דַּם הַקּוֹשִׁי Sanguis difficultatis, *videlicet* partus.

קו״שה *Abbreviatura. Idem ac* קְרָא, שְׁנָא, הֲלָכָה. *Per* קְרָא Textus Sacræ Scripturæ *intelligendus eſt: per* שְׁנָא Textus Talmudicus, *quem etiam* מִשְׁנָה, *&* מַתְנִיתָא *appellari jam admonuimus: per* הֲלָכָה Textus Ghemarà, *qui ita appellatur quaſi Diſcurſus, quia in eo variæ Rabbinorum Diſputationes continentur. Voce autem* קָשָׁה *trium iſtorum ſymbolo indicatur, hæc tria lectu difficilia eſſe, cum* קָשָׁה *ſignificet* difficile.

קִשֵּׁט Ornare, exornare, adornare. הִתְקַשֵּׁט ornari, ornare ſe. קִשּׁוּט ornamentum, mundus muliebris.

Quid ſit קְשִׂיטָה Geneſ. 33. 19.

קְשִׂיטָה Agnus, nummus ſub agni figura. Geneſ. 33. v. 19. *Interpretes quærunt, quid* קְשִׂיטָה *nomine proprie intelligendum ſit, cum a multis agnorum, vel agnarum ſignificatio ei tribuatur, voluntque ex iis nonnulli, loco citato Geneſeos agrum centum agnis a Jacobo emptum fuiſſe, cum ante pecuniæ uſum homines rerum permutatione mercarentur. Veruntamen fere omnes Rabbini ſentiunt, illa voce nummos agni, vel agnæ figura ſignatos intelligendos eſſe, cum ex Hiſtoriis conſtet, nummos beſtiarum imaginibus ornatos cuſos fuiſſe, & ab illis imaginibus appellatos. Hinc Argivi lupos, Theſſali equos, Athenienſes, & Romani boves, & oves nummis inſculpere conſueverunt. Opinantur autem, hanc monetam dimidium circiter Imperialem valuiſſe.*

קָשַׁר Ligare, alligare, colligare: ligari, ligatum eſſe. *Apud Grammaticos* conſtrui, conſtructum eſſe. קֶשֶׁר ligatura, nodus, ligamen, vinculum: præpoſitio, *ligans Nomen,*

men, *&* *Verbum*. פּוֹעֲלֵי קֶשֶׁר verba vinculi, *id eſt*, cum præpoſitione, *cum alia voce conſtructa*, *&* *ligata*. *Plur*. קְשָׁרִים, קִשְׁרֵי nodi; juncturæ membrorum, articuli. קִשְׁרֵי אֶצְבָּעוֹת articuli digitorum.

קְשׁוּרִים Redimicula, fila ſerica, *quibus ligantur puellarum capilli*. *Talmudicis* grallæ. Alligamenta *etiam* medicinæ cauſſa adhibita.

קשש, הֵקִישׁ Aſſimilare, comparare. הֶקֵּשׁ, הַקָּשָׁה proportio, ſyllogiſmus: comparatio analoga. הֶקֵּשׁ מַטְעֶה ſyllogiſmus ſophiſticus, erroneus, errare faciens. סִפְרֵי הַהֶקֵּשׁ Libri de Syllogiſmo, *h. e.* libri priorum Analyticorum Ariſtotelis.

קִשְׁקֵשׁ pulſare campanam, ſonum, tinnitum edere. קִשְׁקוּשִׁים campanæ: ſonitus campanæ. קִישׁ ſonus, tinnitus, ſtrepitus, pulſus, *proprie* campanæ, *vel* tintinnabuli.

קֶשֶׁת Arcus, Iris. קַשָּׁת ſagittarius, jaculator: Arcitenens, *ſignum cœleſte*, *apud Aſtronomos*.

קוּתְלָא Perna, petaſo. קוּתְלֵי הַחֲזִירִים pernæ porcorum.

קתק קָתִיקוֹלִין Subvicarii. *Duo erant*, *Summi Pontificis Vicario miniſtrantes*, *qui dicebatur* סֶגֶן Sagao, *eique id præſtabant*, *quod ipſe* לַכֹּהֵן הַגָּדוֹל Summo Pontifici *præſtare tenebatur*.

INCIPIENTIA

ר A

ר *In numeris valet ducentos*. *Differt a littera* ד *Daleth anguli curvitate*, *ſemperque eſt radicalis*. *Numquam recipit Daghes*, *quamvis non ſit una ex gutturalibus*.

רָאָה Videre, aſpicere, intueri, prævidere, perſpicere: experiri, animadvertere, frui. Geneſ. 1. 4. intelligere. Jerem. 2. 31.

רֵו, רְוָא Aſpectus, forma, vultus. Dan. 2. 31. Thren 4. 8.

רֵיוּ, רֵיוּת Idem. Job 33. 21. Eſth. 2. 7.

רְאֵם, רֵימָא, רְאֵימָא Monoceros, unicornis: *Quibuſdam* rhinoceros. Deut. 33. 17. *in Targum Hieroſolymitano*. *Plur*. רֵימִין רֵימַיָּא monocerotes, unicornes. Pſal. 29. 6. *Ex ſententia Pauſaniæ Rhinoceros habet duo cornua*, *alterum majus ex naribus prodiens*, *alterum ſuperne*, *minus quidem*, *ſed validum*. *Plinius autem lib. 8. cap. 20. ſcribit*, *Rhinocerotem cum elephanto dimicare*, *&*, *cornu ad ſaxa limato*, *ſe ad pugnam præparare*. *Utrum autem carnis Unicornis eſus liceret*, *inter ſe digladiantur Interpretes*, *aliique alio inclinant*. *Ex Talmude certe colligitur Hebræis licuiſſe carnem Unicornis manducare*. *Ita enim in Tractatu* חוּלִין Cholin *legitur*. Hæc ſunt ſigna animalium, quorum adeps eſt licitus, quæcumque ſcili-

licet habent cornua, & ungulas fiſſas. Si cornua haber, non habet opus redire ad ungulas. *Quod enim habet cornua, habet ungulas fiſſas, ut eſt in* נדה Niddà *fol.* 51. Sed ſi habeat ungulas fiſſas, opus eſt, ut habeat quoque cornua. וקרש אף על פי שאין לו אלא קרן אחת מותר: Unicornis autem licet unicum tantum cornu habeat, licitus eſt.

רֵימָנָא, רֵימְנָא Idem. Job 3. 2. Pſal. 92. 11. *Plur.* רֵימָנִין unicornes.

רֵישׁ, רֵישָׁא, ⊙ רֵאשׁ, רֵאשָׁא, ראשׁ Caput. 2. Sam. 3. 8. ſummitas, vertex, faſtigium. Exod. 24. 17. initium, principium. Exod. 12. 2. primitiæ. Numer. 15. 20. princeps, dux: præcipuum. Exod. 30. 23. *Plur.* רֵישַׁיָא, רֵישִׁין capita; principes, primores. Deut. 1. 13. *Conſtr.* רֵישֵׁי cacumina. Geneſ. 8. 5. בְּרֵישָׁא in capite, in vertice, in faſtigio. *Eſt etiam* בְּרֵישָׁא *idem ac Hebraicum* ante, anterius. *Hujuſmodi quoque eſt illud* Eccleſ. 2. 14. הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ Sapientis oculi ſunt in capite, *hoc eſt, in fronte ejus. Rabbinis illud tritum:* הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָרֹאשׁ Omnes ſequuntur caput ſuum, *juxta illud:* qualis Rex, talis grex: errante paſtore, errat grex.

רָאשָׁנָא Principes, primores. Prov. 25. 15.

רֵישָׁנָא Caput, princeps, dux.

רְבָא, רְבָה Multùm, magnum eſſe, augeri, creſcere, germinare. Geneſ. 26. 13. Dan. 4. 19. producere. Job 38. 27. jaculari. Geneſ. 21. 20. vocare. Exod. 31. 2. Iſa. 42. 6. *Pahel* רַבֵּי exaltare, evehere. Eſth. 5. 11. magnificare. Dan. 2. 48. Jerem. 11. 16. augere, multiplicare: educare, nutrire. Ezech. 19. 2. *Ithpahel* אִתְרַבֵּי magnum fieri, extolli, evehi. Pſal. 89. 10. nutriri, educari. Geneſ. 32. 2. ungi. Numer. 3. 3. fœnori dari. Deuter. 23. 20. creſcere, florere, germinare. Iſa. 44. 4. *Aphel Præter.* אַרְבְּיַת pullulavit, crevit. Pſal. 85. 12. *Participium* מַרְבֵּי germinare facit. Iſa. 55. 10.

רִיבָא Puella. *Ejus uſus præcipue in Targùm Hieroſolymitano.* Geneſ. 24. 14.

רְבוּתָא, רְבוּת, רִבּוּ Amplitudo, excellentia, præſtantia, magnificentia, dignitas: unctio. Pſal. 92. 11. Zach. 9. 6. Deuter. 32. 3.

רַבְיָא, רְבֵי, רָבֵי Puer, puerulus, adoleſcens. *Plur.* רַבְיִין pueri, parvuli. *Cum aff.* רַבְיָהָא parvuli ejus. Thren. 1. 5. *ab alia forma* רוּבִין Thren. 5. 13. *Conſtr.* רוּבֵי Eſth. 1. 17. *Fœm.* רִיבָא, רִבָּא puella; juvencula, adoleſcentula. Geneſ. 24. 57.

רִבְיָא, רַבְיָא Fœnus, uſura. Exod. 22. 24.

רַבְיוּתָא, רַבְיוּת Pueritia, adoleſcentia, juventus. Job 33. 25. Levit. 22. 13. amplitudo, magnificentia. Pſal. 71. 21.

מְרַבֵּי, מַרְבֵּי Nutriens, nutritius. *Fœm. cum aff.* מַרְבְּיָתָהּ nutrix ejus. Geneſ. 35. 8. *in Targùm Hieroſolymitano.*

מַרְבְּיָנִין Alumni; nutriti, educati: germina. *Conſtr.* מַרְבְּיָנֵי Gen. 14. 14. *in Jona-*

na-

nathane. *Item* ſulci. Pſal. 65. 11.

תּוּרְבִּינָא , תּוּרְבָּן Nutritius , educator. Num. 11. 12. *Plur.* תּוּרְבִּינַיָּא , תּוּרְבִּינֵי nutritii. 1. Reg. 21. 8. & תּוּרְבְּנַיָּא 2. Reg. 10. 1. *Fœm. pro* nutrice. Cant. 2. 6.

תּוּרְבִּינְתָּא Idem. Eſth. 2. 9. *Fœm.* תּוּרְבַּנְתָּא nutrix. 2. Sam. 4. 4.

תַּרְבּוּת Nutritio, educatio. Geneſ. 21. 12. *in Targum Jonathanis*. תַּרְבּוּת רָעָה mores mali. אַפִּיק בְּנִי לְתַרְבּוּת רָעָה Exire fecit filium meum ad indolem malam, *nimirum* ſeduxit eum. בְּנֵי תַרְבּוּת filii educationis, *h. e.* animalia cicurata, manſuefacta. *In Bibliis occurrit* תַּרְבּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים progenies hominum peccatorum. *In uſu eſt apud Rabbinos etiam phraſis* הֲעָשׂת תַּרְבּוּת Fieri educationem, *h. e.* cicurem, manſuetum fieri, manſueſcere : *ut* המלך הורודוס הביא יונים מן המדבר וגדל אותם ביישוב ונעשו תרבות *h. e.* Rex Herodes adduxit columbas ex deſerto, & educavit eas in terra habitabili, & factæ ſunt cicures, & manſuetæ. *Sic etiam* כמה חות שנעשות תרבות ונדלות עם בני אדם ובהמות ולא מזיקין *h. e.* Quot ſunt feræ, quæ fiunt educatio, *nimirum* cicures, mites, manſuetæ, & educantur cum hominibus, & jumentis, nec tamen lædunt ea ? *Frequens etiam apud Rabbinos* יָצָא לְתַרְבּוּת רָעָה Exivit in indolem malam, *h. e.* degener factus eſt, degeneravit in malitiam, in mores malos.

מַרְבִּית , רִבִּיתָא , רִבִּית Fœnus , uſura. Deuter. 23. 19. *Plur.* רִבִּין fœnora , uſuræ. Exod. 22. 24. *in Jonathane* ; *male autem in Targum Hieroſolymitano legitur* רִפִּין.

De Uſura.

De uſuris in libris Rabbinorum multa paſſim occurrunt. בעון תרבית נסכן בעלי בתים יורדין לטמיון Propter iniquitatem uſurarum facultates dominorum domeſticorum abeunt in ærarium : *pereunt videlicet domino ſuo, & in aliorum theſauris abſconduntur, qui uſuras accipiunt*. כל הלוקח רבית נכסיו מתמוטטין Quicumque accipit uſuras, facultates ejus dilabuntur; *alii legunt* מתמוֹעֲטין minuuntur. *Tritum etiam illud :* melioris conditionis eſt, qui habet decem florenos, & iis negotiatur, ſeque ſuſtentat , ממי שהולך ולוה ברביתיה quam is, qui mutuo dat pro uſuris. Proverbium enim antiquum dicit : ריזף ברביתיה מאבר דיליה ודלא דיליה qui mutuo accipit pro uſuris ſuis , perdit ſuum, & quod ſuum non eſt , *h. e. facultates proprias, & alterius pecuniam, quam mutuo accepit, amittit*. *Juxta Hebræorum ſententiam diſcrimen intercedit inter* נֶשֶׁךְ Neſcech & תַּרְבִּית Tarbit . *Etenim* נֶשֶׁךְ *juxta Talmudicos eſt* fœnus, uſura pecuniaria. *Hinc in* מציעא Metzià *cap.* 5. איזהו נשך המלוה סלע בחמשה דינרין סאתים חטים בשלש אסור מפני שהוא נושך Quidnam eſt *Neſcech*? quando quis mutuo dat Siclum pro quinque denariis, duo ſata pro tribus; prohibitum hoc eſt , quia mordet . איזהו

תרבית המרבה בפירות Quidnam eſt *Tarbit?* Quando multiplicantur fructus, veluti quando quis emit tritici modium pro tot nummis, qui antequam perſolvantur, augetur pretium in duplum. *Sic* רִבִּית מוּקְדֶּמֶת uſura antevertens *eſt, cum quis mutuo accipere cupiens mittit pecuniam aliquam, ut creditor ad dandam mutuo pecuniam adducatur;* רִבִּית מְאוּחֶרֶת uſura poſterior *autem, cum debitor una cum ſolutione principalis ſummæ mittit creditori pecuniam aliquam veluti donum; propterea quia ad certum tempus nummos credidit.*

מוּרְבִּיוּאָתָא *Vide ſupra in* מרך.

רָבַב Multum, copioſum eſſe, multiplicari. *Hinc Chaldaice Ithpahel* אִתְרָבַב *ſive* אִתְרוֹרַב, & אִתְרַבְרַב Iſa. 27. 1. Jerem. 48. 22.

רַבָּא, רַב Magnus, major, amplus; magiſter, præceptor, doctor: dominus, dux, princeps. *Fæm.* רַבְּתָא magna: multa, frequens. Eccleſ. 6. 1.

רַבָּא Multum, plurimum.

רַבְרְבִין *maſc.* & רַבְרְבָן, רַבְרְבָתָא *fæm.* & רַבְרְבָנִין magna, ampla, magnifica: magnalia: magnates, primores, principes.

רוּבָא, רוּב Magnitudo, multitudo, major pars. Iſa. 19. 7.

רַבִּים Multi, plures. רְשׁוּת הָרַבִּים Licentia, poteſtas plurium, *nimirum* locus publicus, & communis, *veluti forum, platea, quia plurium poteſtati eſt expoſitus. Ei opponitur* רְשׁוּת יָחִיד Poteſtas unius, *h. e. locus privatus, unius tantum.*

רַבְּוָתָא, רַבְוָן Magni, magnæ, magna.

רַבְרְבָנוּתָא Magnificentia, res magna, *vel* magnifica. Pſal. 12. 4.

אִתְרַבְרְבָא Idem. Ezech. 5. 15.

אִתְרַבְרְבוּת Idem. Sophon. 2. 8.

רַבְרְבוּתָא, רַבְרְבוּת Magnificentia, amplitudo, dignitas, excellentia, majeſtas: elatio, ſuperbia. בְּרַבְרְבוּתָא magnifice, elate, ſuperbe.

רַבּוּתָא, רַבּוּת Idem.

רִבּוֹנָא, רִבּוֹן Dominus, herus, magiſter: princeps. Mich. 4. 3. *Fæm.* רִבּוֹנָא, רִבּוֹנְתָא domina, hera. *Cum aff.* רִבּוֹנְתִּי hera mea. Geneſ. 16. 8.

רַבָּנָא, רַבָּן Idem. *Plur.* רַבָּנִין domini. Ruth. 1. 2. *Fæmin.* רַבָּנָתָא dominæ. Eſth. 1. 18.

De Titulis רַבָּן *Rabbàn*, & רַבָּנָן *Rabbanàn*.

Titulus רַבָּן Rabbàn *ſummam dignitatem, qua quis erat ornatus, deſignabat. Sentiunt Hebræi, circa tempora Chriſti eum cæpiſſe in uſu eſſe, eoque primum Hillelis ſenioris filios inſignitos fuiſſe, qui populo Iſraelitico per ducentos circiter annos præfuerunt. Septem tantum hoc titulo decorati in Hiſtoriis leguntur, qui præter opinionem ſcientiæ ſummæ, ac prudentiæ* נְשִׂיאִים Principes *extiterunt, ſingulique propterea ab omnibus vulgo* רַבָּן Rabbàn *fuere nun-*

cu-

cupati. Hoc titulo רַבָּן Rabbàn *fuere inferiores tituli* רַבִּי, Rabbì, רִבִּי Ribbì, *&* רַב Raù, *ſive* Raf, *de quibus mox in dictionibus Rabbinicis nonnulla ſubjiciemus. In Talmud occurrit etiam* רַבָּנָא Rabbanà. *In Targum autem tantummodo legitur numerus pluralis* רַבָּנִין Principes, Duces, Præceptores, Magiſtri, Doctores. *Animadvertendum, Rabbinos in Talmude terminationem fœmininam* רַבָּנָן Rabbanàn *ſæpe adhibere. Hinc* וְרַבָּנָן אָמְרֵי Sed Doctores dicunt: מַאי טַעֲמַיְיהוּ דְּרַבָּנָן Quæ eſt ratio Doctorum? וְרַבָּנָן סָבְרֵי Sed Doctores cenſent: תָּנוּ רַבָּנָן Docuerunt Magiſtri, *vel* Rabbini. *Illud etiam diligenter obſervandum, titulum hunc* רַבָּנָן Rabbanàn *in plurali numero uſurpatum non parem dignitatem cum ſingulari* רַבָּן Rabbàn *præ ſe ferre. Itaque Rabbini in Commentariis ſuis teſtimonia eorum, qui in Talmud appellantur* רַבָּנָן Rabbanàn, *afferentes, dicere ſolent,* אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ Dicunt Rabbini noſtri, dicunt Magiſtri noſtri.

רַבָּנִים, רַבָּנָאִין Rabbanæi. *Judæorum Secta, cui opponitur Secta* קָרָאִים Karræorum. *De Rabbanæorum, & Karræorum Sectis, vide Itinerarium R. Benjamin, Talmudem, & Elenchum Trihæreſeos Scaligeri cap. 2.*

רַבָּנְתָא Fœminæ principes, Mulieres primariæ, Heroinæ.

רַבָּנוּת, רַבָּנוּתָא Dominatus, magiſterium, principatus: magnificentia, magnitudo. *Fuit* רַבָּנוּת Rabbanùt *titulus, ſive dignitas Magiſtri, aut Doctoris, Principatus, Magiſtratus, ſive munus, ac poteſtas Magiſtratus. Circumfertur dictum celebre R. Schemajæ:* אֱהוֹב אֶת־הַמְּלָאכָה וּשְׂנָא אֶת־הָרַבָּנוּת Ama opus, & odio habe Magiſtratum, *vel juxta Fagii expoſitionem* Magiſterium. *Explicatur etiam* רַבָּנוּת, *ut ſit* שְׂרָרָה Poteſtas ſuperior, *vel* שַׁלְטָנוּת Dominatio, Imperium. *In libro* פסחים Peſachìm *fol. 87. habetur:* אוי לרבנות שמקברת את בעליה Væ poteſtati, quæ ſepelit dominos ſuos. *Supplicii enim indicium eſt, cum Magiſtratus citius, & maturius e vivis abripiuntur, & væ terræ illi, cujus Rex puer eſt. Hinc nullus Propheta fuit, quo vivente quatuor Reges non fuerint exciſi.*

רַבְּתָנָא, רַבְּתָן Magnus.

רִבְבוֹתָא, רִבּוֹתָא, רִבּוֹת, רִבֹּא, רִבּוֹ Myrias, multitudo decem millium. Cant. 5. 10. *Plur.* רִבְּבָן, רִבְּבָתָא, רִבְבָת *& ſæpe* רִבְּוָן, *cum* ו *loco* ב. Cant. 5. 10. Deuter. 33. 2. Mich. 6. 7. 1. Sam. 18. 7.

מַרְבִּיתָא Dominatus, Ducatus. Prov. 2. 17.

רבג

מְרִבָּג *Vide in littera* מ.

רבך

רְבִיכָא, רְבִיךְ Frixum. Levit. 6. 14. & 7. 11.

רְבִיכָה Frixio, ebullitio. *Talmudiſtis.*

רבע

רָבַע Cubare, excubare, recubare, incumbere, ſuccumbere. *Item* coire, inire, rem habere. *Abèn Ezrà Levit. 18, 23. ſentit, hoc Verbum* רָבַע *proprie de quadrupedibus uſurpari, & deduci ab*

אַרְבְּעָה quatuor, *quod animalia quatuor pedibus innixa coeant, quaſi dicas* Quadrupedare, *vel a* רְבַע incubare. *Dimidio enim corpore, & prioribus pedibus mas coeundo fœmina incubat. Aphel* אַרְבַּע recubare facere: coire facere, *vel* permittere. Geneſ. 36. 24. *Pahel* רַבַּע in quatuor partes dividere. Deut. 32. 4. *in Targum Jonathanis. Participium* מְרַבַּע quadratum. Exod. 27. 1.

אַרְבָּעָה Accubitus. Iſa. 65. 10.

מַרְבּוּעֲתָא, *vel* מַרְבְּעוּתָא Accubitus, cubile ferarum, luſtrum. Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo.*

רוּבְעָא, רְבַע Quatuor. Eſth. 4. 1. *in Targum ſecundo.*

אַרְבַּעְתֵּי, & אַרְבְּעָא, אַרְבַּע, *vel* אַרְבְּעָתֵי *fœm.* Idem. Numer. 2. 3. *Plur.* אַרְבְּעִין quadraginta: quadraturæ.

רְבִיעָא, רְבִיעָאָה, רְבִיעִי Quartus. *Plur.* בְּנִין רְבִיעִין abnepotes ex quarta generatione. 2. Reg. 10. 30. *Fœm.* רְבִיעָיְתָא quarta. Dan. 7. 19. & רְבִיעֲתָא Levit. 19. 24.

רַבְעוּת Quarta pars: accubitus. Pſal. 139. 3.

מַרְבַּע Idem. Ezech. 48. 20.

רְבִיעוּת, רְבִיעָה Pluvia, *prima proprie, quæ cadit menſe Octobri juxta explicationem Arùch.* Deuter. 32. 2. *in Jonathane. Nominis autem* רְבִיעָה *hæc eſt ratio, quia poſt jactum ſemen decidens* מַרְבִּיעָה אֶת־הָאָרֶץ facit, ut coeat terra cum ea *ad producenda concepta ſemina. Talmudiſtæ autem ajunt:* מאי לשון רביעה דבר שרובע את הקרקע כדרב יהודה דאמר רב יהודה מיטרא בעלה דארעא הוא שנאמר כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה: *h. e.* Quid eſt vocabulum רְבִיעָה Revihà? res, quæ init terram, juxta Raf Jehudà. Nam dixit Raf Jehudà: pluvia eſt maritus terræ, ſicuti dicitur: *nam cum deſcendit pluvia, aut nix de Cœlo, rurſus illuc non revertitur, ſed inebriat terram ipſam, facitque, ut pariat ipſa, & producat germina. Hæc autem pluvia dividebatur ab Hebræis in primigeniam, medianam, & ſerotinam. Hinc legitur in* תענית Taanìth *fol.* 6. איזו היא רביעה ראשונה הבכירה בשלשה במרחשון בינונית בשבעה בו אפילה בשבעה עשר בו: *h. e.* Quænam eſt pluvia prima? primigenia eſt, quæ cadit tertio Octobris: mediana, quæ ſeptimo: ſerotina, quæ decimo ſeptimo deſcendit. *Alii dicunt*, ſeptimo, & vigeſimo tertio; *alii* decimo ſeptimo, vigeſimo tertio, & primo Novembris.

רְבִיעִין Quadruplicia, *inſtrumenta muſica quatuor chordarum.* 2. Sam. 6. 5.

מְרֻבָּע, מְרַבַּע Quadratum. *Plur. maſc.* מְרַבְּעִין quadrata. 1. Reg. 7. 31. *Fœmin.* מְרַבְּעָן Numer. 2. 3. *in Jonathane.*

רְבַץ

Cubare, excubare, incumbere. *Aphel Particip.* מַרְבְּצֵי accumbentes. Gen. 14. 14. *in Targum Hieroſolymitano. Aliis* nati; *aliis* nutriti. *Hebraice* יְלִידֵי בֵיתוֹ vernæ. Geneſ. 17. 23.

הַרְבֵּיץ, רְבַץ Recumbere facere. *Rabbinis*

Digitized by Google

nis docere, inſtruere, informare. *Hinc* הַרְבִּיץ תּוֹרָה בָּרַבִּים Docuit legem publice. הֶעֱמִית תַּלְמִידִים הַרְבֵּה וְהִרְבִּיץ תּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל Conſtituit diſcipulos multos, & docuit Legem in Iſraele. *Id animadvertendum ex Elia in Tisbi, Academiarum Præſides, & Rectores inſigniri nomine* מַרְבִּיצֵי, תּוֹרָה Marbitzè Torà; *reliquos autem viros eximios doctrina, & ſapientia præſtantes* חֲכָמִים Chacamim *ſimpliciter appellari, non* רַבָּנִים Rabbanim, *vel* רַבּוֹתֵינוּ Rabbodènu. *Id autem ideo fieri vult, quia ad Rabbinatum per* סְמִיכָה *manuum impoſitionem legitime creati, vel promoti non fuerint, cum hujuſmodi promotio juxta Rabbinorum ſtatuta extra fines terræ Iſrael fieri non poſſit.*

תַּרְבִּיצָא Gymnaſium, Schola, locus שֶׁמַּרְבִּיצִין בּוֹ הַתּוֹרָה in quo docent Legem Dei.

רַבֵּץ Aſpergere, conſpergere aqua *pavimentum ad pulverem inbibendum. Hinc* אִשָּׁה חֲכָמָה מְרַבֶּצֶת בֵּיתָהּ בְּשַׁבָּת Mulier prudens conſpergit domum ſuam in Sabbato.

תַּרְבִּיצָא, תַּרְבֵּץ Conſperſio. *Item* Triclinium, Atrium, *ita dictum, quia ſæpe aqua aſpergitur, ut pulvis ſubſidat. Dicitur etiam* תַּרְבִּיצָא hortus, *quia ſæpe irrigatur.*

רבק רְבָקָא, רִבְקָא Saginarium, *locus, ubi aves, & pecora ſaginantur.* Malach. 4. 2. Amos 6. 4.

רגא רִגְיָא Statera. Prov. 16. 11. *Talmudiſtis eſt monetæ ſpecies, quæ valebat tres quadrantes tetradrachmi, h. e.* Tridrachmum. *Valebat autem Tridrachmum* תלתא זוזי tres denarios.

רְגַג Petere, appetere, expetere, concupiſcere, deſiderare. Job 23. 13. Deuter. 12. 20. *Pahel* רַגֵּג, *& prima radicali geminata* רַגְרֵג idem. Pſal. 17. 12. & 132. 13. *Ithpahel* אִתְרַגַּג, & אִתְרַגְרַג idem. Prov. 13. 4. & 24. 1.

רְגְגְתָא, רְגָגָא Concupiſcentia, cupiditas, deſiderium. Pſal. 21. 3.

רַגִּיגָא, & רְגָאנְתָא, & רְגִיגְתָא, רְגִיגָא, רְגִיגְתָא Idem. *Item* concupiſcibilis, deſiderabilis. Cant. 5. 11. *Plur.* רְגִיגָן concupiſcentiæ, deſideria. Cant. 5. 16. רְגָאנְוָתָא Prov. 7. 18. רַגִּיגְתָא.

רִגּוּג, רִגְרוּג Idem. Deut. 12. 21. *in Jonathane. Plur.* רִגּוּגִין, רִגּוּגֵי deſideria. Pſal. 140. 9.

מְרַגַּג Concupiſcibilis, deſiderabilis.

רְגַז Commoveri, concuti. 2. Sam. 18. 33. iraſci, indignari, excandeſcere. Pſal. 2. 12. tremere, contremiſcere, trepidare. *Aphel* אַרְגֵּיז commovere, irritare, ad iram provocare. Jerem. 50. 13. blaſphemare. Levit. 24. 14. *Pahel* רַגֵּז Idem. *Ex Ithpahel Futur.* יִתְרַגְּזוּן commovebuntur. Pſal. 77. 17.

רוּגְזָא, רוּגְז Commotio, ira, furor, excandeſcentia, indignatio. Geneſ. 27. 45. Job 3. 17.

רְגַז, רְגִיז Idem. Dan. 3. 13. Deuter. 9. 20.

אַרְגָּזוּתָא, אַרְגִּיזוּתָא, אַרְגָּזוּתָא Ira, indignatio; irritatio, irritamentum. 1. Reg. 21. 22.

רַגְזָן, רַגְזָנָא Iracundus. Prov. 29. 22.

Tri-

Tritum illud רַגְזָן לָא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֶלָּא רַגְזָנוּתָא In iracundi manus nihil aſcendit, niſi iracundia, *quia iracundus unam iracundiam excandeſcentiæ ſuæ pro mercede habet, quæ tum animo, tum corpori maximum detrimentum affert.*

מַרְגְזָנִיתָא, מַרְגְזָנִית Mulier iracunda, rixoſa. Prov. 21. 19.

רגל רִגְלָא Pes. Exod. 21. 24. *Dual.* רַגְלַיִן duo pedes. Dan. 7. 4. *Plur.* רִגְלִין, רַגְלִין, רַגְלַיָּא pedes. Levit. 11. 42. & רַגְלַיָּא 2. Reg. 9. 35. פָּרָשִׁין עִם רַגְלָאִין Equites cum peditibus. Judic. 15. 8.

הַרְגִּיל Aſſuefacere, exercere. *Talmudiſtis autem, dum agitur de Mactatione*, pecus a pedibus excoriare, *ut cutis integra detrahatur ad utres, vel aliud ſimile conficiendum.*

הוּרְגַּל Aſſueſieri. *Hinc* מוּרְגָּל aſſuefactus, aſſuetus, exercitatus: uſitatum, conſuetum. *Ex forma Chaldaica* מַרְגְּלָא בְּפוּמֵיהּ דְּרַב Tritum, uſitatum erat in ore Magiſtri.

רְגִילוּת Exercitatio, conſuetudo, uſus, converſatio.

הֶרְגֵּל Uſus, exercitatio, conſuetudo. *Hinc* הַהֶרְגֵּל עַל כָּל־דָּבָר שַׁלִּיטוֹן Uſus omnium rerum magiſter eſt. הַהֶרְגֵּל יַעֲשֶׂה אוּמָּן Uſus facit artificem.

רַגְלֵי Pedes, peditis. Judic. 20. 2. 2. Sam. 8. 5. *Plur.* רַגְלֵי, רַגְלִין pedites. Judic. 20. 2.

רַגְלָאָה, רַגְלָאָה, רַגְלֵי Idem. *Plur.* רַגְלָאִין, רַגְלָאֵי, & רַגְלַיִין pedites. Judic. 15. 8. Num. 11. 21. *in Jonathane, ubi male in Venetis Bibliis* רַגְלַיִין.

רַגְלִין Crura. *Hebraice* כְּרָעַיִם. *Cum aff.* עִם רַגְלוֹי Cum cruribus ejus. Exod. 12. 9.

רְגִיל Aſſuetus, expeditus, promptus, exercitatus. Pſal. 45. 2. *Plur.* רְגִילִין aſſueti. Thren. 2. 21.

רְגוֹל, רַגּוֹל Varium cruribus, maculoſum pedibus. *Plur.* רְגוֹלִין, רְגוֹלַיָּא variegati cruribus. Geneſ. 30. 39.

רָגוּל Ligatus, conſtrictus anteriori pede. *Uſurpatur de quadrupede, cujus pes anterior recurvus ſcapulis alligatus eſt, ne fugere poſſit: In Miſnà Tractatu* שבת Sabbat *cap. 5. probibitum eſt, Sabbato animal hac ratione ligatum exire:* לֹא יֵצֵא גָמָל לֹא עָקוּר וְלֹא רָגוּל Non exibit camelus (*die Sabbati*) neque conſtrictus pede anteriore cum poſteriore, neque pede uno anteriore ligato ad ſcapulas.

רִגְלָא, רֶגֶל Feſtum, *proprie majus, & ſolemnius. Hujuſmodi Feſta majora fuerunt tria, nimirum Feſtum* פֶּסַח Paſchæ, סֻכּוֹת Tabernaculorum, & שָׁבוּעוֹת Septimanarum ſeptem, *ſive meſſis, quod Feſtum die quinquageſimo poſt Paſcha celebrabatur. De bis ſermo eſt* Exod. 23. 14. שָׁלֹשׁ רְגָלִים תָּחֹג לִי בַּשָּׁנָה Tribus vicibus, *Chaldaice* זִמְנִין temporibus, Feſtum celebrabis mihi quotannis. *Hæc Feſta ideo* רְגָלִים Regalim, *quæ vox proprie* pedes *ſignificat, dicta fuere, quia mares omnes Iſraelitæ tenebantur* לעלות ברגליו aſcendere ad ea pedibus ſuis. *Quare claudi uno, vel duobus pedibus carentes huic præcepto non ſubjiciebantur. Cum autem ad Feſtum aſcendebant Iſraelitæ, tria ex præcepto ipſis mandabantur, nimirum*

Ap-

רְאִיָּה Apparitio in atrio Templi, שִׂמְחָה Lætitia, *quia lætitiæ ſigna edere jubebantur*, *&* חֲגִיגָה Feriatio cum muneris oblatione, *quod munus metonymice appellatur etiam ſimpliciter* חֲגִיגָה Chagigà. *Illud autem tritum Proverbium eſt apud Talmudiſtas:* סַקְבָא דְשַׁתָּא רִגְלָא Ulcus anni Feſtum eſt. *Nimirum homines diebus feſtis feriantur, otioſam vitam ducunt, genio, & voluptatibus indulgent, edunt, bibunt, ludunt, & in peccata prolabuntur.*

רגם Lapidare, lapidibus obruere. Levit. 24. 16. 1. Reg. 12. 18. ſaxis, ſagittis petere. Thren. 1. 18. *Pahel* רַגֵּם idem. Eſth. 5. 14. *Ithpehal* אִתְרְגֵם lapidari. Exod. 19. 13.

רִגּוּמָא Lapidatio. Eſth. 5. 14.

רְגִימָה Idem. *Conſtr.* רְגִימַת Ruth i. 17.

De Lapidatione apud Hebræos uſitata.

Lapidatio erat una ex quatuor pœnis capitalibus olim in uſu apud Hebræos. Itaque reus lapidandus ſupplicii loco decem pedes proximus confeſſionem peccatorum edebat, qua facta alios ſex pedes progrediebatur, ibique conſiſtenti veſtes exuebantur. Ubi ad locum pervenerat, tumulum ex lapidibus congeſtum geminam hominis longitudinem altum cum aſcendiſſet, inde ab altero teſtium in lumbos detruſus, mortemque oppetens lapidatus cenſebatur; adhuc vero ſuperſtiti ab altero teſtium lapis in pectus immittebatur. Quod ſi neque hic ictus ſatis eſſet ad mortem, a toto Iſraele lapidibus erat obruendus. Id vero Rabbini factum volunt, quia Deuter. 17. 7. *habetur:* יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה בּוֹ בָרִאשֹׁנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה וּבִעַרְתָּ הָרַע מִקִּרְבֶּךָ׃ Manus teſtium erit in eum primo ad interficiendum eum, & manus totius populi poſtremò, & auferes malum de medio tui. *Cæterum marium anteriora operiebantur, mulierum autem etiam poſteriora. Animadvertendum, blaſphemis, & Idololatris præter lapidationem aliam infamiæ notam fuiſſe injuſtam. Etenim neque honore luctus externi afficiebantur, neque ſepeliebantur in ſepulcris Majorum, ſed reſte ſuſpendebantur: verum ſub dio tamdiu non relinquebantur, donec tabe, & macie confecti in terram delaberentur, ut nonnulli exiſtimant; ſed, uno alligante patibulo, alter ſolvebat, legique de ſuſpendio Deuter. cap. 21. ſatisfactum cenſebatur.* וּרְגָמֻהוּ כָּל־אַנְשֵׁי עִירוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ׃ וְכִי יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַּט מָוֶת וְהוּמָת וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל־עֵץ׃ לֹא תָלִין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ כִּי קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי קִלְלַת אֱלֹהִים תָּלוּי וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־אַדְמָתְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃ *b. c.* Et lapidibus omnes viri civitatis ejus obruent eum, & morietur, & auferes malum de medio tui, & univerſus Iſrael audiens pertimeſcet. Quando peccaverit homo quod morte plectendum eſt, & adjudicatus morti appenſus fuerit in patibulo, non permane-

nebit cadaver ejus noctu in ligno, ſed in eadem die ſepelietur, quia maledictus a Deo eſt, qui pendet in ligno: & nequaquam contaminabis terram tuam, quam Dominus Deus tuus dederit tibi in poſſeſſionem. *Porro duo* קִבְרִים ſepulcra *facinoroſis, & ſceleſtis hominibus juſſu, & decreto Senatus erant definita, in quorum alterum lapidibus obruti, & exuſti; in alterum vero laqueo, & gladio occiſi inferebantur.*

רָגוֹם, רָגוֹמָא Lapidator, jaculator. *Plur.* רָגוֹמַיָא, רָגוֹמִין Jaculatores. Thren. 1. 18.

רגן Explorare. Deut. 1. 14. *Pahel* רַגֵּן Deut. 1. 24. *Ex Ithpehal* וְיִתְרַגְּנוּן & explorabunt. v. 22. *in Jonathane*.

רגע, רִגְעָא Momentum. רִגְעָא חֲדָא momento uno. Eccleſ. 9. 12.

מַרְגוֹעָא Idem. *Aliis* quies, requies. Job 21. 13.

רגף *Ithpahel* אִתְרַגַּף, *vel Ithpehal* אִתְרְגֵף commoveri, concuti, contremiſcere. Pſal. 18. 18. Judic. 5. 5. Job 34. 20.

רגש Tumultuari, ſtrepitum edere, tumultuoſe concurrere. Pſal. 38. 9. perſtrepere. Pſal. 55. 3. *Ithpehal* אִתְרְגִישׁ, & אִתְרְגַשׁ. *Ithpahel* אִתְרַגַּשׁ tumultuari: commoveri, conturbari, concuti, contremiſcere. Pſal. 68. 8. fremere. Pſal. 59. 7. perſonare. Iſa. 17. 12. *Aphel* אַרְגִּישׁ Idem. Pſal. 72. 16. congregare. Joſ. 7. 3. accurrere. Ruth 1. 19. convenire. Dan. 6. 7. commovere. Pſal. 60. 4. tumultuari. Pſal. 42. 12.

רְגוּשׁ, רִגּוּשׁ Fremitus, ſtrepitus, tumultus, commotio. Iſa. 22. 5. Job 39. 10.

רִגְשָׁא Cœtus, turba. Prov. 7. 15.

אִתְרְגוּשָׁא, אִתְרְגוּשְׁתָּא, & אִתְרְגָשׁוּת, אִתְרַגְּשׁוּתָא Fremitus, ſtrepitus, tumultus. Iſa. 22. 2. Hoſ. 10. 14. turba, multitudo, vulgus. Ezech. 29. 19 *Plur. fœm.* אִתְרְגוּשְׁתָּן & אִתְרַגְּשָׁן Pſal. 73. 19. & אִתְרְגוּשַׁיָא Pſal. 55. 12.

רְגִישָׁא, רְגִישׁוּתָא Senſus. Job 26. 2. *Alii legunt* רְחִישׁוּתָא feſtinatio.

הִרְגִּישׁ Sentire, ſenſu percipere: cognoſcere, animadvertere, deprehendere. *Hinc* נֶפֶשׁ הַמַּרְגֶּשֶׁת Anima ſenſitiva: הַחַי הַמַּרְגִּישׁ Animal ſentiens. *Omnia corporis membra ſenſus Tactus organa ſunt, nullumque proprium organum habet, ut reliqui ſenſus, ſed* בו ירגיש האדם הלח והיבש eo ſentit homo humidum, & ſiccum, הקר והחם frigidum, & calidum, הרך והקשה molle, & durum.

מוּרְגָּשׁ Senſibile, ſenſu præditum, ſenſui ſubjectum.

הֶרְגֵּשׁ Senſus: הַהֶרְגֵּשׁ הַפְּנִימִי Senſus interior: הַהֶרְגֵּשׁ הַחִיצוֹן Senſus exterior. בְּעֵת הַהֶרְגֵּשׁ Tempore ſenſus, quo res ſentiuntur. ההרגש הפנימי הוא הדמיון משיג הענין ההוא ומציר אותו Senſus interior eſt phantaſia, ſive imaginatio apprehendens rem objectam, eamque delineans; *ſive* ſibi imprimens.

Sen-

Digitized by Google

הַרְגָּשָׁה Senſus. *Abèn Ezrà ad* Geneſ. 42. 1. Et vidit Jacob, quod eſſet annona in Ægypto; *ait:* בעבור היות ההרגשות נחברות במקום אחד יחליפו זו בזו כמו ראה ריח בני; ומתוק האור: *h. e.* Propterea quod ſunt ſenſus conjuncti in loco uno, permutant unum pro altero, veluti, *Vide odorem filii mei*. Geneſ. 27. 27 *Et dulcis eſt lux*. Eccleſ. 11. 7. *Sic* כל ההרגשות שבות אל מקום אחד *h. e.* Omnes ſenſus concurrunt in locum unum, *qui eſt cerebrum*. ההרגשות מהם פנימיות ומהם החיצוניות Senſuum alii ſunt interiores, alii exteriores. דע כי החמש ההרגשות מתחברות במקום אחד למעלה מן המצח על כן אמרו הרגשה אחת תחת חברתה כמו ומתוק האור *h. e.* Scito, quinque ſenſus eſſe conjunctos in loco uno ſupra frontem, idcirco dicunt, ſive uſurpant in dicendo ſenſum unum pro altero, ut, *Dulcis eſt lux*. Eccleſ. 11. 7.

הַרְגָּשִׁי Senſibilis, ſenſibile, ſenſitivum: *ut* כֹּחַ הַהַרְגָּשִׁי Facultas ſenſitiva. *Plur.* כחות הַרְגָּשִׁיוֹת Facultates ſenſitivæ.

רְדָא, רְדָה Dominari. Levit. 26. 17. Pſal. 110. 2. caſtigare, admonere, erudire, corripere. Pſal. 16. 7. Thren. 3. 1. arare. Amos 9. 13. navigare, remigare: ire, ambulare, progredi, proficiſci: fluere. *Ithpehal* אִתְרְדֵי caſtigari, erudiri: caſtigare. Levit. 20. 5. *in Jonathane*. arari. Jerem. 26. 18.

רָדֵי Dominator. Pſal. 110. 2. exactor. Job 39. 7. caſtigator: arator: *Plur.* רָדַיִן. רָדַיָּא principes, dominatores. Eſth. 6. 10. *in Targum ſecundo*. רָדְיִין arantes. Geneſ. 45. 6. *Fœm.* רָדְיָן. Job 1. 14.

רִידְיָא, *vel* רְדִיָא Aratio. Exod. 34. 21. *in Jonathane*.

רִדְיָא Aratio. *Eſt etiam* Ridjà *nomen Angeli pluviis, & irrigationi præfecti. Ita appellatur, quia formam, & imaginem juxta Rabbinos bovis arantis exhibet*.

מוֹרְדְנִיתָא Aratio: ſulcus, ſtriga. Pſal. 129. 3.

מַרְדְּיָא Ligo, ſarculum. *Plur.* מָרְדְּיָא ligones. Pſal. 141. 7.

מַרְדָּא Extenſum, diffuſum: tenerum. Iſa. 17. 6.

מוֹרְדְּיָא Remus: clavus, gubernaculum. *Proverbium:* כִּי מוֹרְדְּיָא דִלְבְרוֹת Sicut remus in Lafros. *Uſurpatur, cum ſermo eſt de re ſummopere neceſſaria*.

רְדָוָת, רִדְוָן Rhedæ, currus. Exod. 14. 25. *in Targum Jonathanis*.

מֶרְדוּתָא, מַרְדוּתָא, מַרְדוּתָא Caſtigatio, correptio, eruditio, diſciplina, inſtitutio. Job 36. 10. Prov. 1. 2. *Plur.* מַרְדְּוָן caſtigationes. *Emphat.* מַרְדְוָתָא caſtigationes. Levit. 26. 23. *in Jonathane*.

רְדַד Extendere, expandere, diducere. Pſal. 136. 6. attenuare: ſternere, ſubſternere, ſubdere, ſubjicere. *Pahel* רַדֵּד idem. Numer. 16. 39. Pſal. 144. 2.

רְדְדָא, רְדַד Tenue: tritum. Levit. 13. 55. *in Jonathane*.

רַדִּידִין Diductiones, laminæ ductiles. Num. 17. 3.

רְדִידָא , רְדִיד Velum, peplum, velamen. Geneſ. 24. 65. *in Jonathane*. *Plur.* רְדִידִין vela, velamina. Cant. 2. 5.

רְדַם Somno ſopiri, ſopore obrui. *Participium plur.* רְדִימִין ſomno obruti. Iſa. 15. 1.

רְדַף Perſequi, proſequi, ſequi, ſectari, inſectari. Geneſ. 31. 23. Exod. 14. 9. *Uſurpatur etiam de rapido aquarum curſu*, celeriter fluere. *Ithpehal* אִתְרְדַף perſecutionem pati.

רְדִיפִין , רָדְפִין Satellites Regis, *qui Regem ſequuntur*, *&* *comitantur*. *Item* inſequentes. Judic. 8. 4.

רָדוּף Perſecutor. *Plur.* רָדוּפִין perſecutores. Iſa. 41. 2.

רְדִיפָה Perſecutio. *Grammaticis* רְדִיפַת הַשֵּׁמוֹת Synonymia, *cum ſcilicet nomina diverſa eamdem habent ſignificationem*. *Logicis* רְדִיפָה Concluſio, conſecutio, conſequens, conſequentia.

שֵׁם הַנִּרְדָּף Nomen Synonymum. *Plur.* שֵׁמוֹת מוּרְדָּפִים *vel* שֵׁמוֹת נִרְדָּפִים Nomina Synonyma, *veluti* אָדָם , אִישׁ , אֱנוֹשׁ homo, vir, mortalis.

רדת רַדְתָּא Ahenum, cacabus. Levit 2. 7. *&* 7. 9.

רְהַב Subſannare, illudere, irridere: ſuperbire, efferre ſe, extollere ſe, *ut Hebraice*. Pſal. 22. 8.

מַרְהַב Superbus, elatus: irriſor, illuſor, ſubſannator. *Plur.* מַרְהֲבַיָּא irriſores. Pſal. 35. 16.

רְהֵב רַהֲבָא Superbus, elatus. Pſal. 89. 11.

מַרְהֵב Idem. *Plur.* מַרְהֲבִיָּא , מַרְהֲבִין Pſal. 35. 16.

רְהַט Currere, accurrere, concurrere, decurrere, diſcurrere, præcurrere. Geneſ. 18. 2. Job 15. 26. *Aphel* אַרְהֵט currere facere, dimittere. Gen. 40. 14.

רְהִיט , רַהֵט Curſor. 2. Sam. 18. 24. *Plur.* רְהַטַיָּא , רְהָטִין curſores. Pſal. 59. 5. *A Rabbinis dicebantur* רְהִיטֵי מִכְסָא Curſores telonii, *miniſtri illi*, *qui tranſeuntes perſequebantur ob neglecta vectigalia*.

רְהָטִין , רַהֲטִין Canales, *quia aqua per illos decurrit*.

רְהִיטָנִין *&*, רִיהוֹטָנִין , רִיהֲטִתִין Curſores. Eſth. 3. 13.

רִיהֲטָה , רִיהֲטָא Curſus. 2. Sam. 18. 27. *Rabbinis in uſu* לְפוּם רִיהֲטָא Propter curſum, breviter, brevitatis cauſſa, curſim, obiter. *Feſtinatio enim in cauſſa eſt, ut res brevior evadat*.

רָהֲטִין Gubernator, Præfectus. *Sic* Veredarius *apud Latinos in illo:* Singula metuunt Veredarium urbis offendere, *h.e.* Præfectum. Veredarius *autem appellatus fuit*, *quia per urbem rheda*, *&* *curru magnifico vehebatur*.

רְוָא *Vide in* רָאָה.

רְוָה, רְוָא Inebriari, irrigari. Geneſ. 9. 21. Iſa. 29. 9. *Pahel* רַוֵּי inebriare, irrigare. Iſa. 55. 10. *Ex Ithpah. Futur.* וְנִתְרַוֵּי & inebriamur. Iſa. 56. 12.

&

רַוֵי, רָוֵא, & רַוְיָא, רָוֵי Ebrius, temulentus. 1. Reg. 16. 9. Iſa. 19. 14. Prov. 26. 9. *Plur.* רַוְיָא & רַוְיָא, רָוִין ebrii. Joel. 1. 5. *Fœm.* רַוְן ebriæ. Jerem. 51. 7. *Proverbium tritum apud Rabbinos in* שבת Sabbàt *fol.* 32. שַׁבְקֵיה לְרַוְיָא דְמִנַּפְשֵׁיה נָפִיל Dimitte ebrium. Nam a ſeipſo corruet. *Uſurpatur de iis, qui vitiis ſuis ipſi ſibi ſupplicia inferunt, quibuſque ipſa vitia ſunt pœnæ loco, quemadmodum ebrietas ebrium præcipitem agit, ut alio everſore non indigeat. Illud Senecæ in Epiſtolis cum hoc Proverbio maxime convenit.* Nulla avaritia ſine pœna eſt, quamvis ſatis ſit pœnarum ipſa.

רַוְיוּתָא, רַוְיוּ Ebrietas, inebriatio, temulentia. Mich. 2. 11.

רְוִיתָא Idem. Hoſ. 4. 11.

רִוְיָא Irrigatio. Deut. 12. 2. *in Jonathane.*

מְרַוֵּי, מַרְוֵי Potus inebrians, ſicera. Levit. 10. 9. *Sicera erat potio vehemens, & fortis, quæ cito homines ebrios reddebat. Hinc ut plurimum in Targum* מַרְוֵי *vertitur* עַתִּיק potus fortis, *ut* כַּן מְלֵי מַרְוֵי Poculum plenum potu inebriante. Zach. 12. 2.

מַרְוַת Idem. Pſal. 69. 13. *Apud alios legitur* מֵירַת merum, muſtum. לְמִשְׁתֵּי מַרְוַת Ad bibendum merum, *vel* ad bibendam ſiceram. *Hebraice* שׁוֹתֵי שֵׁכָר. *In Pſalterio Nebienſi legitur* מְרִית, *& in Bibliis Regiis* מַרְוָת. *Vocalis* Pathàch *in fine deſignat formam fœmininam ſingularem conſtructam;* Kamètz *vero formam pluralem conſtructam, quorum neutrum hoc in loco rectum eſt. Occurrit etiam alibi* מְרִית, *quod eſt idem cum* מַרַת, *vel* מְרַת, *reſpondetque Hebrææ dictioni* עָסִיס, *& quandoque nomini* שֵׁכָר ſicera, *ut* Deuter. 29. 5. *Legi poteſt igitur* לְמִשְׁתֵּי מֵרַת, *vel* מְרוֹא, *aut* מַרְוֵא, *quam formam imitatur* מַרְוֵי *pro Hebræo* שֵׁכָר Levit. 19. 9.

רוח Spirare, reſpirare. Job 32. 20. *Pahel* רַוַּח dilatare, ſpatium facere, reſpirare facere, reficere, recreare. *Participium plur. fœmin.* מְרַוְּחָן perflatilia, ſpatioſa. Jer. 22. 14. *Ex Aphel Participium* מַרְוַח vacuus, vacans. 1. Sam. 20. 27. *Ithpahel* אִתְרַוַּח reſpiratio, refrigerium fuit. 1. Sam. 6. 3. reficere ſe, recreari. Gen. 25. 21. *in Jonathane. Talmudiſtis etiam* dilatari.

הִרְוִיחַ Lucrari, lucrum facere. *Adhibetur præcipue a Rabbinis. Ex Majemonide in Tractatu* de Venditione *cap.* 14. *Negotiator non debet ex rebus, quas vendit, lucrari ultra ſextam partem. Hoc jus in* בבא בתרא Bavà Batrà *fol.* 90. *reperitur, ubi legitur:* הַמִּשְׂתַּכֵּר אַל יִשְׂתַּכֵּר יוֹתֵר מִשְׁתוּת Lucrans ne lucretur ultra ſextam partem. *Synonyma autem ſunt* מִשְׂתַּכֵּר, & מַרְוִיחַ. *Porro ad cohibendam mercatorum, aliorumque avaritiam Senatus viros eximios prudentia, & vitæ probitate inſignes eligebat, qui rebus vendendis præeſſent, certumque pretium atque menſuras vendentibus determinarent. Hinc in* חושן המשפט Chòſeen hammiſpàt *ſect.* 231. חייבים בית דין להעמיד ממונים על השערים שלא ירויח כל אחד מה שירצה שאין לו לאדם להרויח בדברים שיש בהם חיי נפש כגון יינות שמנים

 h. e.

וסלחות אלא חשתות וכו׳ *h. e.* Debet Judicium, *ſive* Senatus conſtituere Præfectos ſuper menſuras, ne lucretur quiſque tantum, quantum vult. Non enim debet homo lucrari in rebus, quæ ad vitæ ſuſtentationem pertinent, ut ſunt vinum, oleum, & farina, niſi ſextam partem; nempe quando ſimul rem totam vendit ſine labore, & moleſtia: at caupo, & alii, qui minutim vendunt, aliud jus poſſident.

רְוָחָא, רֶוַח Lucrum. חֲצִי הָרֶיוַח Dimidium lucri. שְׁלִישׁ הָרֶיוַח Tertia pars lucri. שְׁתוּת הָרֶיוַח Sexta pars lucri. רֶיוַח גָּדוֹל Lucrum magnum. *Ejus* oppoſitum *eſt* פְּסֵידָא, *vel* הֶפְּסֵד damnum.

רְוִיחָא Amplum, latum, ſpatioſum; exuberans. Pſal. 23. 5.

רְוַחְתָּא, רְוָחָא, רַוְחָא, רֶוַח, רְוַח Reſpiratio, recreatio, dilatatio. Eſth. 4. 14. Exod. 9. 28. Nah. 1. 9. ſpatium, amplitudo, latitudo. Geneſ. 32. 16. locus amplus, ſuburbium. Levit. 25. 34. Ezech. 48. 17. *Plur.* רְוָחֵי, רְוָחִין, reſpirationes: ſpatia, ſuburbia. Numer. 35. 5. Joſ. 21. 3.

מַרְוַחְתָּא Flabellum, *ventum, & reſpirationem faciens.*

רוּחָא, רוּחַ Spiritus. Gen. 41. 38. ventus, flatus. Exod. 10. 19. animus, anima. Pſal. 32. 2. plaga mundi. *Plur.* רוּחַיָּא, רוּחִין, *& fœmin.* רוּחָתָא ſpiritus, venti. Jerem. 49. 36. plagæ Mundi. Ezech. 37. 9. & 42. 20.

רוּחָנִי, רוּחָנִיי Spiritualis, ſpiritalis. *Fœmin.* רוּחָנִית ſpiritualis. *Adverb.* ſpiritualiter.

רוּחָנִיּוּת Spiritualitas: virtus ſpiritualis.

רְיחְתָּא Vannus: pala, *inſtrumentum, quo frumentum ventilando purgatur a paleis.* Iſa. 30. 24.

רוּם Altum, elatum, excelſum eſſe, efferre, extollere ſe. Dan. 5. 20. Prov. 30. 13. *Aphel* אֲרִים, & אוֹרִים Prov. 17. 19. tollere, attollere, extollere, elevare, erigere, offerre, auferre. Geneſ. 21. 16. Iſa. 10. 15. *De Sacrificiis uſurpatum*, agitare, ventilare. Job 31. 21. *Pahel* רוֹמֵם, רַמֵּם, רַיֵּם, רוֹרַם, & רַמְרֵם idem. Dan. 4. 34. 2. Sam. 22. 47. Job 17. 4. *Ithpahel* אִתְרוֹמַם, & אִתְרוֹמַם, & אִתְרַמְרַם exaltari, extolli, efferri, efferre ſe. Dan. 5. 23. Iſa. 33. 10. Pſal. 57. 6.

רָם, רָמָא, רָמָא Altus, elatus, celſus, ſublimis, excelſus. Prov. 9. 14. Iſa. 2. 15. קָל רָם voce elata. Deuter. 27. 14. *Plur.* רָמִין, רָמַיָּא alti, excelſi. Deuter. 12. 2. Jerem. 51. 58. *Conſtr.* רָמֵי, & רָמֵי alti, elati. רָמֵי לִבָּא elati animo. Iſa. 2. 12. *Fœmin.* עֲיָנֵי רָמָתָא oculi elati. Prov. 6. 17.

רוּם, רוּמָא Idem. Jerem. 31. 15. *Item* altitudo, celſitudo. Ezech. 10. 19. Iſa. 14. 14.

מְרָמָא Idem.

רָמָא, רָמָתָא Collis, locus editus. Iſa. 40. 4. excelſum, ara, altare. *Plur.* רָמָן, רָמָתָא colles. Iſa. 2. 14. excelſa, aræ, altaria. Ezech. 16. 14.

מְרָמָתָא Idem. Joſ. 10. 40.

רוּם, רוּמָא Altitudo, ſtatura: elatio, exaltatio. *Item* רוּם אוּדְנָא extremitas, ſuperior pars auriculæ.

Ro-

רוֹמָא, רוֹמִי Roma. Geneſ. 12. 42. Numer. 24. 19. Iſa. 54. 1.

De Urbe רוֹמִי Roma.

Roma eſt urbs Italiæ, quæ Judæis jam ex eo tempore inviſa eſſe cæpit, quo Veſpaſianus Imperator Judæam ditioni ſuæ ſubjecit, Judæoſque fœdæ cædi ſuperſtites in eam deportavit, quorum odium in illam adeo crevit, ut eamdem vulgo רוֹמִי הָרְשָׁעָה impiæ Romæ *nomine appellare non vereantur. Metu Chriſtianorum in quibuſdam libris typis editis nomen* impiæ *omittunt, relicto ſpatio, quod litteris ejuſdem nominis manu ſcriptis implent, ut facile cuique videre licet. R. Salomon ad verba Zach.* 13. 7. הַךְ אֶת־הָרֹעֶה וּתְפוּצֶיןָ הַצֹּאן׃ Percute paſtorem, & diſpergentur oves, *exponit* רוֹעֶה Paſtorem, את מלך רומי הרשעה Regem Romæ impiæ, *vel* Romani imperii improbi. *Multa hujuſmodi prætereo, quæ paſſim in Rabbinorum libris occurrunt, quæque ex nonnullis Judæorum libris Chriſtianorum cura expuncta ſunt. Apud Talmudicos non pauca traduntur de Origine Urbis Romanæ, quæ riſum, ſeu potius indignationem legentibus movent. Etenim in Tractatu* סנהדרין Sanhedrin *fol. 21. editionis Venetæ habetur:* בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בהים והעלה שירטון ועליו נבנה כרך גדול שברומי׃ *h. e.* Ea hora, qua Salomon duxit filiam Pharaonis, deſcendit Gabriel, & fixit calamum in mare, qui attraxit cœnum, & in eo ædificata eſt civitas magna, quæ eſt Roma. *Sic in* שבת Sabbàt *fol. 56.* אותו היום שהכניס ירבעם שני עגלי זהב אחד בביתאל ואחד בדן נבנה צריף אחד וזהו איטליא שיון׃ *h. e.* Eo die, quo introduxit Jeroboam duos vitulos, unum quidem in Dan, & unum in Bethel, ædificatum fuit tugurium quoddam, quod eſt Italia Græciæ, *h. e.* Roma, *ſicuti explicatur in* מסכת מגלה Màſſechet Megillà *cap.* 1. איטליא של יון זה כרך גדול של רומי *h. e.* Italia Græciæ eſt urbs magna Romæ. *Fabula tota fuſius in* מדרש רבא Medràs Rabbà *Cantici Canticorum cap.* 1. *v.* 6. *deſcribitur, quam Latino ſermone legentium oculis ſubjiciemus.* Dixit R. Levi. Eo die, quo deſponſatus fuit Rex Salomon cum filia Pharaonis-Necho, deſcendit Michael princeps magnus de Cœlo, ac fixit calamum in mari, ut cœnum, vel lutum undique aſcenderet in eo, eique adhæreret, qui locus poſtmodum factus fuit inſtar ſylvæ, והוא היה מקומו של רומי eſtque is ipſe, qui locum urbi Romæ ædificandæ præbuit. Nam cum Jeroboam ben-Nebat duos vitulos aureos erexiſſet, extruxerunt Romani duo tuguriola, quæ mox corruerunt, & cum denuo ædificarent ea, conciderunt iterum. Aderat ibi tum Vir ſenex, cui nomen erat אבא קולון *Abbà Kolòn*, qui dixit illis. Niſi attuleritis huc aquas ex fluvio Euphrate, eaſque cum hoc luto commiſcueritis, & ex eo ædificaveritis illa, nunquam ſubſiſtent. Dixerunt ei. Ecquis autem afferet nobis? Reſpon-

Digitized by Google

ſpondit. Ego. Profectus ergo fecit ſeipſum tamquam οἰνοπώλης, qui vinum vendendum ex uno loco in alium deferret, atque ita ab una urbe ad alteram, ab una regione ad alteram profectus eſt, donec tandem ad Euphratem pervenit. Eo cum veniſſet, ſumpſit aquam ex Euphrate, eamque ipſis attulit, quam cum luto ſuo commiſcuerunt: ac ſic iterum tuguria illa exſtruxerunt, quæ firma tum perſtiterunt. Ab eo tempore dixerunt homines in מִשָׁל *Proverbio*, כל מדינה ומדינה דלית אבא קולון לא תתקרי מדינה Omnis provincia, in qua non eſt Abbà Kolòn, non meretur, ut vocetur provincia, והיו קורין ליה רומי בבלון & vocarunt locum illum Roma Babylon. *Ne quis autem hæc de alia Roma dici ſibi perſuadeat, legat Gloſſam, quæ ad illa verba* מקומה של רומי locum Romæ, *animadvertit, & addit,* שעליה נבנה רומי המצירה לישראל Locus, in quo ædificata fuit Roma anguſtiis afficiens Iſraelem. *Plura cupientes legant* מדרש Medràs *Eſther cap.* 1. *v.* 9. מדרש Medràs *Pſalmi* 10. *Talmud Hieroſolymitanum de* ע״ז Idololatria *cap.* 1. *ubi etiam de Remo, & Romulo mentio fit.*

רוּמָאָה ,רוּמַאי Romanus. *Plur.* רוּמָאֵי Romani. Habac. 3. 13.

רוֹמְמוּתָא Exaltatio, majeſtas. Numer. 23. 22. *in Jonathane.*

רָמוּתָא, רָמוּת Altitudo, elatio. Prov. 21. 4. agitatio. Iſa. 30. 28.

אֲרָמָא, הֲרָמָה Elevatio, agitatio, Sacrificium elevationis, oblatio elevationis. Levit. 8. 27. Numer. 8. 13.

אֲרָמוּתָא, אֲרָמוּת Idem. Levit. 7. 34.

מְרוֹמָא Altitudo, celſitudo. Job 21. 22. Pſal. 75. 6. *Plur.* מְרוֹמַיָּא, מְרוֹמִין altitudines. Geneſ. 12. 42. Job 16. 19.

רוק Cœlebs, juvenis. *Plur.* רַוְקִין, רַוְקֵי Cœlibes, juvenes. Iſa. 40. 30.

רָז, אֲרָזָא, אֲרָז, רָזָא Secretum, arcanum, myſterium. Dan. 4. 6. Judic. 9. 31. *Plur.* רָזַיָּא ,רָזִין ſecreta, myſteria. Dan. 2. 28. Eſth. 6. 1. *Cum præpoſitione* ב, בְּרָז Clam, ſecreto. Judic. 9. 31.

רזב אַרְזוּבָא, אַרְזוּב Securis, bipennis: malleus. *Plur.* אַרְזוּבִין ſecures. 1. Reg. 6. 7.

מַרְזְבָא, מַרְזֵב Canalis, tubus, fiſtula aquam effundens. Job 38. 25. *Plur.* מַרְזְבִין, מַרְזְבַיָּא canales, tubi. Eccleſ. 2. 8. Job 28. 4.

רזח מַרְזֵיחָא, & מַרְזְחָא Curator, deſignator funebris. Jerem. 16. 5. *Plur.* מַרְזְחִין Amos 6. 7. *Aliis* convivia funebria.

רזף אַרְזַפְתָּא Malleus. Jud. 4. 21.

מַרְזוּפָא Idem. *Plur.* מַרְזוּפִין mallei. Pſal. 74. 6.

רחב רְחוֹבָא, רְחוֹב Platea. Geneſ. 19. 2. Ezech. 16. 24. *Plur.* רְחוֹבִין, רְחוֹבַיָּא plateæ. Amos 5. 16. Jerem. 9. 21.

רְחֵל, רְחֵלָא, & רְחֵילָא Ovis. Iſa. 53. 7. *Plur.* רְחֵלִין, רְחֵלֵי, & oves.

Digitized by Google

רְחֵלוֹת oves. Geneſ. 32. 14 currus camerati. Iſa. 66. 20. *Proverbium in malam partem proprie adhibitum legitur apud Rabbinos:* רְחֵלָא בָּתַר רְחֵלָא אָזְלָא Ovis poſt ovem it, ovis ovem ſequitur. *Sic fur furi, ſocius ſocio vel ex ſimplicitate, vel ex malitia ſe adjungit. Veruntamen nullo modo negandum eſt, imitationem in virtutibus quoque dari, & quidem honeſtiſſimam. Circumfertur etiam aliud Proverbium priori ſimile,* כְּעוּבְדֵי אִמָּא כַּךְ עוּבְדֵי בְרַתָּא Ut ſunt opera matris, ſic opera filiæ, *quod preſſius, & ſtrictius expreſſum legitur apud Ezechielem* 16. *v.* 44 כְּאִמָּהּ בִּתָּהּ Qualis mater, talis filia.

רָחַם Amare, diligere. Geneſ. 37. 3. Deuter. 15. 16. miſereri, parcere: pium, clementem, miſericordem eſſe. Geneſ. 31. 11. *Pahel* רַחֵם idem. Pſal. 116. 5. Iſa. 33. 2. Prov. 28. 13. 1. Reg. 8. 50. *Ithpehal* אִתְרַחֵם miſereri; miſericordiam conſequi: amari, diligi. Geneſ. 43. 28. Exod. 33. 19. Hoſ. 14. 4.

רְחִים, רְחִימָא Amatus, dilectus, carus. Jerem. 7. 5. *Subſtant.* miſericordia. Eccleſ. 11. 8. בִּרְחִים cum dilectione. Cant. 7. 7. amor, dilectio. *Talmudiſtis* nixus, fultus. *Plur.* רְחִימִין amati: miſericordia affecti. Hoſ. 1. 6. & 8. amores. *Fœm.* רְחִימָא, רְחִימְתָא dilectio, amor, amicitia, caritas. Eccleſ. 9. 1. *Plur.* רְחִימָן dilectiones.

רַחֲמָנִית Fœmina miſericors, benigna, & pia. *Plur.* נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת Fœminæ miſericordes, benignæ: מִדּוֹת רַחֲמָנִיּוֹת Affectus, mores ad miſericordiam, & benignitatem tendentes.

מְרַחֲמָא Amicus.

רַחֲמְתָא, רַחֲמָא Gratia, miſericordia, miſeratio. Hoſ. 11. 4. בְּרַחֲמְתָא amice. Proverb. 7. 18. *Plur.* רַחֲמִין, רַחֲמֵי miſerationes: viſcera. Jerem. 31. 20.

רַחֲמָא, רֶחֶם Vulva, uterus. Job 10. 18.

רְחֵמוּתָא, רַחֲמוּ, רַחֲמוּתָא, רַחֲמוּת Amor, dilectio, amicitia. Ezech. 23. 12. Prov. 5. 19. miſericordia. Pſal. 29. 10.

רְחִמְתָא Idem. *Cum aff.* רְחִמְתֵּיךְ amor tuus. Eccleſ. 9. 1. Cant. 4. 9.

רְחִימוּתָא Amor. Prov. 17. 9.

רַחֲמָנָא, רַחֲמָן Miſericors. Exod. 34. 6. *Tum apud Rabbinos, tum apud Kabbaliſtas vox* רַחֲמָנָא *abſolute poſita* Deum *ſignificat. Hinc illud apud ipſos tritum* הָאוֹנֶס רַחֲמָנָא פַּטְרֵיהּ Neceſſitatem, *vel* vim Deus remittit, excuſatam habet, *juxta ſimilem ſententiam:* Neceſſitati non eſt lex poſita.

רַחֲמָנוּת Miſericordia, benignitas. *In* יבמות Jevammòth *fol.* 64. תפלתן של צדיקים מהפכת מדותיו של הקבה ממדת רגזנות למדת רחמנות: *h. e.* Preces juſtorum vertunt proprietates Dei ſancti benedicti ex proprietate iracundiæ in proprietatem miſericordiæ. *Sic in* סכה Succà *fol.* 14 תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקבה ממדת אכזריות למדת רחמנות *h. e.* Oratio juſtorum convertit mentem Dei benedicti ex affectu ſeveritatis in affectum miſericordiæ.

רָחָם Pica, *aliquibus* merops. Levit. 11. 18. *Hæc avis merops a Plinio commendatur* pro-

Digitized by Google

propter pietatem in parentes, ac propterea ejus etymologia optime convenit cum Verbo רָחֵם pium eſſe. *Alii aliam hujus dictionis etymologiam eſſe volunt. In* חולין Cholin *fol.* 63. *ait R. Jochanan:* נִקְרָא שְׁמוֹ רָחָם כֵּיוָן שֶׁבָּא רָחָם בָּאוּ רַחֲמִים Quare vocatur nomen ejus רָחָם *Rachàm?* quia quando venit רָחָם *pica*, veniunt רַחֲמִים *h. e.* מָטָר pluvia.

. רַחֲמִים Pluviæ. *Apud Talmudicos ſæpe occurrunt dictiones* בָּעָא רַחֲמִים petebat pluvias, rogabat Deum, ut demitteret pluvias.

רָחַץ Fidere, confidere, fiduciam habere, ſperare. Deuter. 28. 52. Iſa. 57. 13. *Ithpehal* אִתְרְחִיץ idem. Jerem. 17. 7. *Aphel* אַרְחֵץ fidere, confidere fecit. Jerem. 29. 31. 2. Reg. 18. 30.

רָחְצָנָא, & רוּחְצָנָא, רוּחְצָן Fiducia, confidentia, ſpes, ſecuritas. Geneſ. 34. 25. 2. Reg. 18. 19. *Cum* ל, לְרוּחְצָן confidenter, ſecure.

רָחִיץ Idem. Pſal. 61. 4.

רוּחְצָנוּתָא Idem. Pſal. 84. 6.

אִתְרְחָצָא Idem. Iſa. 30. 3.

אִתְרְחָצָנָא Idem. Iſa. 30. 3.

II. רָחַץ Lavare, abluere: lavare ſe, lavari.

רְחִיצָה Lotio, ablutio.

מֶרְחָץ Balneum. בֵּית הַמֶּרְחָץ Domus, *vel* locus balnei, *quo homines conveniunt, ut aquis calidis corpus abluant, ſudoremque emittant. Plur.* מֶרְחֲצָאוֹת balnea.

De Ablutione inter Hebræos uſitata.

Inter varias purificationes a Deo populo ſuo preceptas Levit. cap. 15. *&* 16. *erat etiam lotio, quam Aaron cum filiis Sacris operaturus, ut mente, & corpore pariter purus eſſet, peragebat. Hinc* כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת labrum, *ſive* mare æneum *inter Aram holocauſti, & Tabernaculi ſitum erat, ut cuilibet ingredienti inſerviret.* Exod. 30. 18. 19. וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין אֹהֶל סוֹעֵר וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם׃ וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם *h. e.* Et facies labrum æneum cum baſi ſua ad lavandum: poneſque illud inter Tabernaculum teſtimonii, & Altare, &, miſſa aqua, lavabunt in ea Aaron, & filii ejus manus, ac pedes ſuos; *cujus labri, ſive maris opus vide* l. 1. Reg. 7. v. 23. *At pro more ſuo perverſa Judæorum gens præpoſtere non ſine malitia Divinam Legem interpretata, atque adeo detorquens non ſolum in ædibus publicis, ſed etiam intra domeſticos parietes incepit hydrias aqua plenas collocare, quibus ad ſe expiandos ſingulis ferme horis uterentur, ut ait Tertullianus in Joannem. Hinc frequens illa ad ſuperſtitionem uſque apud ipſos ablutio ante cibum, & potum, poſt leproſi, & mortui contactum, poſt habitam rem cum muliere, & in quolibet Feſto, ac ſolemnitate. Ritum autem hunc ſe lavandi Gentes a Judæis ſunt mutuatæ, eoſque in Sacris peragendis imitatæ. Id præter alios multos colligitur ex Tibull. l.* 1. *Eleg.* 3. *& ex Virgil. l.* 12. *Æneidos. Sic Superis ſacrificatu-*

Digitized by Google

turi totum corpus aqua abluebant; Inferis vero litaturi aqua tantummodo Sacrificuli Romani aſpergebantur, ut Livius non uno in loco luculentiſſimus teſtis eſt. Sic apud Sacerdotes Ægyptios mos obtinuit, ut tertio quoque die corpus aqua frigida perſunderent, ter die, bis noctu. Alexander ab Alexandro lib. 6. cap. 12. Scelera enim qualibet aqua expiari ſibi Gentes perſuadebant, & cum externis interna quoque purgari. Diabolus enim execranda κακοζηλίᾳ *compulſus luſtrationem hanc ſolemnem Judæorum, purificationem, & aſperſionem a Deo Judaicæ genti præceptam Gentes imitari coegit, ut, qua eſt ſuperbia, & pervicacia, ſimilis quodammodo per hunc cultum Deo evaderet. Itaque ad rem noſtram admodum appoſite Tertullianus lib. adverſus Hereſes cap.* 4. Si revolvamus, *inquit*, ſuperſtitiones Gentilium, ſi Sacerdotalia officia, inſignia, & privilegia, ſi Sacrificia, & alia miniſteria, & inſtrumenta, & vaſa, & ipſorum Sacrificiorum, ac piaculorum, & votorum curioſitates conſideremus, nonne Diabolus manifeſte moroſitatem illam Moſaicam Legis imitatus eſt?

רָחַק Procul eſſe, remotum eſſe, abeſſe, longe diſtare, longe abſcedere, diſcedere, recedere. Job 30. 10. Prov. 19. 7. rejicere. 1. Sam. 16. 1. *ubi rectius legendum* רַחֲקְתֵּיהּ *ex Pahel. Ithpahel* אִתְרַחַק, *vel* אִתְרְחַק *ex Ithpehal*. Idem. Iſa. 59. 9. Jerem. 2. 5. Job 5. 4. *Item* abominabile eſſe, *vel* fieri. *Pahel* רַחֵק rejicere, reſpuere, ſpernere, removere. Jerem. 14. 19. 1. Sam. 15. 23.

רְחִיק, רָחִיק Longinquus, remotus: longe, procul. Geneſ. 22. 4. Joſ. 3. 4. *Plur.* רְחִיקִין, רָחִיקִין longinqui, remoti. Judic. 8. 7. Jerem. 25. 26. *Fœm.* רְחִיקָא longinqua, remota. Deut. 29. 22. & רְחִקְתָּא Prov. 25. 25. *Plur.* רְחִיקָן remotæ.

רִיחוּק, רִיחוּקָא Abominatio, rejectio. Prov. 8. 7. ſeparatio, elongatio. Levit. 12. 5. immunditia, impuritas mulierum menſtrua. Levit. 15. 26. *Plur.* רִיחוּקִין abominationes. Pſal. 88. 9.

מְרַחַק Abominabile, abominandum, abominatio, res deteſtanda. Prov. 21. 27. Job 15. 16. *Fœm.* מְרַחֲקָא, מְרַחַקְתָּא idem. Deuter. 24. 4. Prov. 29. 27. *Item* menſtruata, *quaſi ſeparata*. Levit. 20. 21.

רָחַשׁ Ebullire. *Hinc Chaldaice Particip.* רָחֵשׁ ebulliens. Thren. 1. 18. repere, producere, abunde progignere inſtar reptilium. Geneſ. 1. 20. Levit. 5. 2. Pſal. 105. 30. *Aphel* אַרְחֵישׁ idem. Exod. 16. 20. *Item* feſtinare, accelerare, maturare. *Ithpehal* אִתְרְחִישׁ fieri. Eccleſ. 4. 13. *In Bibliis Regiis* abunde contingere, evenire. Pſal. 18. 1. *Hinc illud Rabbinicum in* מגלה Megillà *fol.* 7. לא בְּכֹל שַׁעְתָּא וְשַׁעְתָּא מִתְרַחִישׁ נִיסָא Non quavis hora accidit miraculum. *Item* moveri *in* סנהדרין Sanhedrìn *fol.* 67. חֲזָא דְקָא מְרַחֲשָׁן שִׂפְוָתֵיהּ Vidit, quod moverent ſe labia ejus.

רִיחֲשָׁא, רַחִישׁ, רַחֲשָׁא, רְחַשׁ Reptile, ver-

vermis: reptilia. Geneſ. 1. 20. Job 24. 20. Iſa. 14. 11.

בְּחִטֵּי רִיחוּשׁ : רִיחוּשׁ Tritico optimo, *ut in Bibliis Regiis tranſlatum eſt*. Ezech. 27. 17.

רְחִישׁוּתָא Perplexitas, ramorum denſitas: ſylva. Geneſ. 22. 13. *in Jonathane*.

רהת רִיחְתָא *Vide in* רוח.

רָטַב *Hebraice*. Madere, humidum eſſe. Job 24. 8. *Hiphil* הִרְטִיב humectare, humidum reddere. *Rabbinis præcipue in uſu*. מַרְטִיבִין אותו בַּמַּיִם humectant illud in aquis. *In Targum vero Hieroſolymitano*, וּסְנְיָא מַרְטִיב וְלָא יָקִיד Rubus autem humorem emittebat, & non ardebat. Exod. 2. 2. 3. *Aphel* אַרְטִיב humectare, humidum reddere. Deuter. 28. 23. *in Jonathane*.

רַטִּיבָא, רַטִּיב, רְטִיב, רָטוֹב Humidum, madens: viride, virens, recens. Ezech. 20. 47. Job 8. 16. *Plur.* רַטִּיבִין humidi, virentes, recentes. Geneſ. 30. 37. Iſa. 6. 13.

רְטִיבָא Humor. 1. Reg. 7. 26. *Talmudiſtis* pratum virens, viridarium.

רוּטְבָא Idem. Pſal. 32. 4. ruga, ſtriga. Job 25. 27. *Nonnullis* arvina, *quaſi* ſaccus pinguis.

רְטַט, רְטַט Tremere, contremiſcere. Job 7. 5. *Pahel* רַטֵּט timorem incutere. Pſal. 29. 8. *Ex Ithpahel* אִתְרַטְּטָא contremuit, terrore perculſa eſt. Eſth. 5. 4. *in Targum ſecundo*.

רְטַן Incantare, præſtigiis uti. Pſal. 58. 6.

רֶטֶן, רְטַן Incantatio, præſtigiæ.

רָטֵן Incantator, magus.

רוּטְנָנִי Murmurans. *Fæmin.* מַטְרוֹנָה רוּטְנָנִית Matrona murmurans.

רָטְנִין Curſores. *In* שבת Sabbàt *fol.* 147. הָרַטְנִין הַיּוֹצְאִין בְּסוּדְרָא Curſores exeunt (*die Sabbati*) cum linteo in humeris ſuis. *Eſt contractum, pro* הָרְהַטְנִין *a radice* רהט.

רָטַף Jus, juſculum. Iſa. 65. 4.

רְטַשׁ Deſerere, relinquere, dimittere, permittere, omittere. Ezech. 31. 12. 1. Sam. 17. 28. extendere, expandere, diffundere ſe: allidere, illidere, collidere. Exod. 28. 17. *A Rabbinis vocantur* נְכָסִים רְטוּשִׁים Facultates deſertæ *illæ, quas quis hæres ultro deſerit, neque adit, ob aliquam certam cauſſam hæreditatem aliis cedens; vel illæ, quæ quodammodo ob vim, & coactionem deſertæ manent, ut cum accidit, ut hæres in captivitatem abducatur. Pahel* רַטֵּשׁ idem. Judic. 6. 13. Jerem. 7. 29. *Aphel* אַרְטֵישׁ idem. Exod. 23. 11. *Ithpehal* אִתְרְטֵשׁ, & *Ithpahel* אִתְרַטַּשׁ relinqui, dimitti, deſeri. Levit. 26. 43. Judic. 15. 9. expandi, diffundi: collidi. Iſa. 14. 12.

רְטִישׁ, רָטוּשׁ Expanſus, diffuſus: dimiſſus. *Plur.* רְטוּשִׁין Thren. 3. 45. רְטִישִׁין dimiſſi. 1. Sam. 30. 16. deſerti, deſolati. Iſa. 5. 6.

ריח *Aphel* אַרַח, *vel* אָרִיחַ Odorari, olfacere. Geneſ. 27. 27. Deut. 4. 28.

רֵיחָא, רֵיחַ Odor, odoratus. Geneſ. 27. 27. Cant. 7. 4. *Rabbinis* רֵיחַ odoratus, olfa-

Digitized by Google

factus, *unus ex quinque ſenſibus.*

רֵיחַיָּא , רֵיחַיִם Molæ, *ita dictæ ab odore farinæ*. Exod. 11. 5. טָחֵין בְּרֵיחַיָּא Molit in molis. Numer. 11. 8. *in Jonathane*. רֵיחַיִם רֵיחָא Mola, quæ manu truditur. *In* קרושין Kidduſcin *fol.* 29. ריחים בצוארו יעסוק בתורה Licet quis lapidem molarem ſuſpenſum habeat in collo ſuo, tamen operam dabit Legi. *Huic loco hæc ſententia ſubjecta eſt. Si quis pauper in matrimonio conſtitutus ita deſtituatur neceſſariis ad vitam, ut uxor ei non minori ſit oneri, quam ſi ex ejuſdem collo lapis molaris ſuſpenſus ſit, nihilominus tenebitur Legi operam dare, iiſque, quæ ab ea præcipiuntur, diligenter, & attente obtemperare.*

רֵיחוּתָא Mola. Numer. 11. 8. *in Jonathane. Plur.* רֵחַיָּתָא *ibidem in Targum Hieroſolymitano.*

רֵים *Vide in* רְאֵם.

רֵיס , רֵיסָא Stadium, curriculum. Geneſ. 14. 17. עַד זָוִית תְּרַע בֵּית רֵיסָא דְמַלְכָּא Uſque ad angulum portæ ſtadii Regis. Jerem. 31. 40. *Hebraice* שַׁעַר הַסּוּסִים portæ equorum. *De hac porta mentionem etiam facit* Nehemias 3. 28. *R. David verba* בֵּית רֵיסָא דְמַלְכָּא *interpretatur, & explicat* מְקוֹם מְרוּצַת הַסּוּסִים *h. e.* locum currus equorum. *Erat igitur porta, ex qua ſatellitibus, & equitibus ſuis ſtipatus Rex egredi ſolebat, eratque ibi in valle via plana, impedimentis omnibus remotis, ut ad curſum equites inſtruerentur. Stadium autem illud continebat menſuram* רֵיס, *h. e. ſeptuaginta calamorum menſoriorum, quorum ſinguli ex ſex cubitis, & palmo conſtabant. In aliis locis appellatur* עֵמֶק שָׁוֵה vallis plana, & עֵמֶק מֶלֶךְ vallis Regis, & *Targum* Exod. 14. 17. *exponit:* הוא אֲתַר בֵּית רֵיסָא דְמַלְכָּא Iſte eſt locus, locus ſtadii Regis, *ubi animadvertendum ex R. Salomone* בֵּית רֵיס *continuiſſe ſolummodo* שְׁלֹשִׁים קָנִים triginta calamos menſorios. *Talmudicis autem* רֵיסָא *eſt terræ ſpatium ſeptimam, & dimidiam partem milliaris complectens. In* יומא Jomà *fol.* 67. *legitur:* Septem, & dimidium רֵים faciebant unum מִיל *h. e.* bis mille paſſus minores, *ſive* הֶלֶךְ שַׁבָּת iter Sabbatinum.

רֵיסֵי , רֵיסִין Palpebræ, *pelliculæ, quibus oculi teguntur*. Exod. 13. 16. *in Jonathane. Item* ſupercilia, *h. e.* pili palpebrarum. *In* סנהדרין Sanhedrìn *fol.* 104. ובוכה כנגדה עד שנשרו ריסי עיניו Et flebat contra eam adeo, ut exciderent pili oculorum ejus.

ריק *Aphel* אָרִיק Evacuare, effundere. Levit. 8. 15. 2 Reg. 4. 40. *Ithpehal* אִתְרִיק effundi. Levit. 21. 10.

רֵיק , רֵיקָא Vacuus, inanis, vanus, רֵיקֵי מוֹחַ אֲמַרוּ vacui cerebro, *h. e.* vani, amentes, ſtulti, bardi, fatui dicuntr. Levit. 22. 7. *Abèn Ezrà ſæpe hunc dicendi modum adhibet. Olim Babylonii convitiantes, contumeliaque afficientes utebantur voce* רֵיקָא *ſignificante* ſtultum, fatuum, cerebroque carentem. *Hinc apud Syros in* N. T. *vox* ܪܶܩܳܐ Raca, *quæ Interpretes torquet, & in diverſa*

trabit. Talmudici paſſim רָקָא Racà *adhibent, ubi alicui convitium malo animo inuritur, licet ejus uſus videatur fuiſſe vulgaris, & familiaris ob quamlibet cauſſam levem, vel etiam jocum alios irridendi.*

רֵיקָן Vacuus, inanis. Geneſ. 37. 24. jejunus. *Plur.* רֵיקָנִין vacui. Exod. 23. 25. *Fœm.* רֵיקַנְיָא vacua, inanis. Geneſ. 1. 2. Ruth 3. 18.

רֵיקוּת Vacuitas, inanitas.

רֵיקָם Idem. Geneſ. 31. 42. *in Targum Hieroſolymitano.*

רֵיקָנוּת, *& per apocopam* רֵיקָנוּ Inanitas, vacuitas. לְרֵיקָנוּ fruſtra, incaſſum, inaniter. Levit. 26. 16. & לְרֵיקָנוּן v. 20. *male pro* לְרֵיקָנוּת.

אֲרֵק Hydria, aqualis. *Vas viridariis, & hortis irrigandis inſerviens. Superne habet os anguſtum, infra vero foramina, ex quibus aqua guttatim inſtar pluviæ ad herbas madefaciendas erumpit.*

ריר Salivare, fluere: expuere, excreare. Levit. 15. 3. *in OnKeloſo. Ita enim legendum in Jonathane pro* חֲרִיר, *vel ex Aphel* אֲרִיר.

רִיר, רִירָא Saliva, ſputum. 1. Sam. 21. 14. albumen ovi. Job 6. 6. *Apud Rabbinos ad alia etiam transfertur, ut:* עלי בצלים ובני בצלים אם יש בהן ריר Folia cæparum, & filii cæparum, *h. e. novæ cæpæ progerminantes*, ſi eſt in iis ſaliva, *videlicet* לחלוחית humor craſſus inſtar ſalivæ.

ריש, רֵישׁ, Caput: vertex, faſtigium, ſummitas: initium, principium. Geneſ. 47. 31. Exod. 12. 2.

רְכַב Equitare, equo inſidere. Geneſ. 24. 61. Zach. 9. 9. componere, conjungere. *Aphel* אַרְכֵּיב equitare facere, vehere, vehendum imponere. Geneſ. 41. 43. Exod. 4. 20. Eſth. 6. 9. componere, connectere, conjungere.

Rabbinis הִרְכִּיב Componere, conjungere. מוּרְכָּב compoſitum. גְּשָׁמִים מוּרְכָּבִים Corpora compoſita, concreta, mixta. הַרְכָּבָה Compoſitio. *Hinc circumfertur liber a R. Elia Levita compoſitus, qui appellatur* סֵפֶר הַרְכָּבָה Liber Compoſitionis *ex eo, quod voces omnes compoſitas complectitur, ex diverſis accidentibus conflatas, nimirum Conjugationibus, Temporibus, Generibus, Numeris, Perſonis, aliiſque formis irregularibus.*

Præterea הִרְכִּיב *ſignificat conjungere arbores ſpeciei diverſæ inter ſe, ramis variis ſibi invicem inſitis, h. e.* inſerere: *ut* אין נוטעין ואין מבריכין ואין מרכיבין Non plantant arbores, neque propagant vites, neque inſerunt ramos. *Itaque vites propagant agricolæ, eaſdem, earumque propagines in terram demittendo, ut ex una plures naſcantur, idque Hebræi explicant per* הִבְרִיךְ, *quod proprie ſignificat* incurvare, & genua flectere; *inſerunt autem, ramum ramo implantando, quaſique emplaſtro obligando, donec concreſcant, & coaleſcant, quod exponunt Hebræi per* הִרְכִּיב componere, conjungere. *Hinc* הַרְכָּבָה Inſitio, emplaſtrum, implantatio: *ut* כל הרכבה שאינה קולטת משלשים יום שוב אינה קולטת: *h. e.* Omnis inſitio,

tio, quæ non coaleſcit triginta diebus, amplius non coaleſcit. *Dicitur etiam* ריכבא, *ut* ריכבא דדיקלא Inſitio palmarum.

רְכוּבָאָה, רְכוּבָא, רְכִיב Currus. Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo*, poples: genu. 1. Sam. 22. 37. *& cum* א *ab initio* אַרְכֻּבָּא Dan. 5. 6. *In plur.* אַרְכּוּבָתָךְ genua tua. Ecclef. 12. 3. *Rabbinis eſt etiam* Cubitus, brachii curvatura, *quia cubitus in brachio idem eſt, ac genu in pedibus*.

מַרְכִּיב Manubrium, *impoſitum inſtrumento, ut manibus apprehendi poſſit. Apud Rabbinos frequens*.

אַרְכַּבְתָּא Agger, *terra circa agros aggeſta*.

רְכוּבָה, אַרְכוּבָה Foſſa, *non procul ab Altari, quæ recipiendis ſordibus, & rejectamentis avium inſerviebat*.

רַכָּבָא, רַכָּב Eques. 2. Reg. 9. 17.

מַרְכְּבְנָא Auriga, vector currus. 1. Reg. 22. 34.

מֶרְכָּבָא Sedile, ephippium, ſella, ſtratum: currus, quadriga. Levit. 15. 9.

רִכְבָּא, רֶכֶב Catillus, *ſuperior molæ pars, quæ etiam* meta *dicitur*. Deuter. 24. 6. *in Targum Hieroſolymitano*.

רֵכָב Rechab. *Nomen proprium viri*. 2. Regum 10. 15. Jerem. 35. 6.

De Rechabitis.

Rechabitæ deſcendentes a Jethro חֹתֵן מֹשֶׁה ſocero Moſis *a Jonadab filio Rechab ita ſunt appellati, & Hebraice dicebantur* בְּנֵי רֵכָב filii Rechab, *vel* בְּנֵי בֵּית הָרֵכָבִים filii domus Rechabitarum. *Non ex Judæis, vel Iſraelitis, ſed a Gentibus originem duxerunt. Itaque Jonadab vitiis deditos homines animadvertens, quæcumque pravos animi motus fovere poſſent, illis interdixit, & ab ædificandis ædibus, agriſque colendis juſſit abſtinere. Quo tempore præcepta diſcipulis ſuis tradiderit, & quamdiu ejus diſciplinam ſecuti ſint, omnino incertum eſt. Vivendi autem rationem, cui Rechabitæ addictiſſimi fuerunt ex præcepto Jonadab, Jeremias cap. 35. 5. 6. 7. deſcribit luculenter his verbis.* וָאֶתֵּן לִפְנֵי בְּנֵי בֵית־הָרֵכָבִים גְּבִעִים מְלֵאִים יַיִן וְכֹסוֹת וָאֹמַר אֲלֵיהֶם שְׁתוּ יָיִן׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתֶּה יָּיִן כִּי יוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אָבִינוּ צִוָּה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ־יַיִן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם עַד עוֹלָם׃ וּבַיִת לֹא תִבְנוּ וְזֶרַע לֹא תִזְרָעוּ וְכֶרֶם לֹא תִטָּעוּ וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי בָּאֳהָלִים תֵּשְׁבוּ כָּל־יְמֵיכֶם לְמַעַן תִּחְיוּ יָמִים רַבִּים עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם גָּרִים שָׁם׃ *h. e.* Et poſui coram filiis Rechabitarum ſcyphos plenos vino, & calices, & dixi ad eos: bibite vinum. Qui reſponderunt; non bibemus vinum: quia Jonadab filius Rechab pater noſter præcepit nobis dicens: non bibetis vinum vos, & filii veſtri uſque in ſempiternum, & domum non ædificabitis, & ſementem non ſeretis, & vineas non plantabitis, nec habebitis; ſed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus veſtris, ut vivatis diebus multis ſuper faciem terræ, in qua vos peregrinamini. *Jonadab itaque poſteris ſuis hæc quatuor præcepta*

pta generatim tradidit . I. ne agros colerent. II. ne vineas ſererent. III. ne vinum biberent. IIII. ne domos ædificarent, vel poſſiderent, ſed tabernaculis a temporis injuriis ſe tuerentur; a quo præcepto eos diſpenſatos , & immunes fuiſſe colligitur ex verſ. 11. *citati Capitis* 35. *ubi legitur, eos metu hoſtium in Jeruſalem compulſos incepiſſe domos incolere .* וַיְהִי בַּעֲלוֹת נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֶל־הָאָרֶץ וַנֹּאמֶר בֹּאוּ וְנָבוֹא יְרוּשָׁלַםִ מִפְּנֵי חֵיל הַכַּשְׂדִּים וּמִפְּנֵי חֵיל אֲרָם וַנֵּשֶׁב בִּירוּשָׁלָםִ׃ *h. e.* Cum autem aſcendiſſet Nabuchodonoſor Rex Babylonis in terram noſtram, diximus: Venite, & ingrediamur Jeruſalem a facie exercitus Chaldæorum, & a facie exercitus Syriæ: & manſimus in Jetuſalem.

רָכַךְ *Hebraice*. Molliri, molleſcere, molle, tenerum eſſe. *Pahel Chaldaice* רַכֵּךְ mollire, emollire, molle reddere, lenire. Geneſ. 44. 19. *Ithpahel* אִתְרַכֵּךְ emolliri, liquefieri. Numer. 3. 4. *in Jonathane*. *Ithpehal* וְאִתְרְכִיךְ & liquefactum eſt. Ruth 3. 8.

רְכִיךְ *&* רַכִּיכָא, רַכִּיךְ Mollis, tener, delicatus. Geneſ. 18. 7. *Plur.* רַכִּיכִין molles. Geneſ. 33. 13. *Fœmin. ſing.* רַכִּיכָא, רַכִּכְתָּא, *&* רְכִיכָא, רְכִיכְתָּא delicata. Deut. 28. 56. Proverb. 25. 15. *Plur.* רַכִּיכָן, רְכִיכָן delicatæ, molles. Levit. 2. 14. Job 40. 22.

רַכִּיכוּ, רְכִיכוּת Mollities, lenitas. Deuter. 28. 56.

רַכּוּת Idem.

מוֹרֶךְ Idem.

רָכַל Aromatarius, vendens aromata: negotiator, *idem ac* סוֹחֵר.

ורכילתא Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo*. *Legendum* וִיכָלְתְּ & prævaluiſti.

רְכַן Cadere, procidere, inclinare ſe, demittere ſe. Geneſ. 46. 29. *in Jonathane*. *Active* inclinare. Prov. 21. 1. *Ithpehal* אִתְרְכַן demittere, dejicere, inclinare ſe: decidere, deſilire. Geneſ. 24. 64. Judic. 1. 14. *Aphel* אַרְכֵּין inclinare, demittere, dejicere. Pſal. 18. 10. Jerem. 25. 4. extendere. Exod. 14. 16. *in Targum Hieroſolymitano*.

רְכוּנָא Lapſus, ruina, vaſtitas, caſus. Prov. 24 2.

תַּרְכוּנְתָּא Idem. Prov. 26. 28.

רְכַס, רִכְסָא Equus, *vel* mulus *levis*, *& celer*, veredus. Eſth. 8. 10. 14.

רכף רִכְפָּא, רִכְפַּת Turba, multitudo, copia: tumultus, ſtrepitus, ſonitus. Jerem. 10. 13. Job 38. 34.

רִכְפָּה *Herbæ cujuſdam radix, quæ coquitur, cujuſque decoctum potu hauſtum ad vermes in ventre occidendos adhibetur. Item* connexio, conjunctio, contabulatio.

מַרְכוֹף Equus ligneus *ad ludum confectus, ut veris equis inſidendis adoleſcentes facilius aſſueſcant. Eſt etiam* inſtrumentum muſicum *ex ligno cedrino factum*.

רְכַשׁ, רִכְשָׁא Veredus, equus levis, mulus velox. Mich. 1. 13. 1. Reg. 4. 28. *Nonnullis* camelus.

Digitized by Google

רְמָא, רְמָה, רְמֵי Jàcere, dejicere, conjicere, injicere, projicere, jaculari. Exod. 7. 10. Judic. 15. 17. imponere mulctam: fallere, decipere, fraudulenter, doloſe agere. Prov. 26. 19. *Pahel* רַמֵּי idem. *Aphel* אַרְמֵי idem. Judic. 20. 16. *Ithpehal* אִתְרְמֵי & אִתְרְמָא projici, conjici, projicere ſe. 2. Sam. 20. 21. conferre ſe, ire, venire, accedere. Prov. 6. 6. *Maximo in uſu eſt apud Talmudicos.*

רְמֵי *Talmudiſtis Verbum uſitatum eſt, uſurpantque inter duos diſputantes. Significat autem* proponere novam objectionem, objicere aliam quæſtionem, opponere aliud argumentum. *Hinc apud ipſos ſæpe obvium* ורמינהי, *quod vulgo efferre, & pronuntiare ſolent per* Veraminni, *h. e.* ſed quæro ego hoc: ſed objicio ego hoc. *Videtur autem eſſe Participium cum Pronomine, pro* וְרָמֵינָא רָמֵינָא אוֹתִי Sed objicio ego illud. *Dicitur* רָמֵינָא *pro* רָמֵי אֲנָא. *In Tractatu* הלכות עולם Halicòth holàm *cap.* 1. *uſurpari dicitur hoc Verbum de locis, & textibus, qui ſibi contrarii videntur in* מִשְׁנָה Miſnà, *&* מִקְרָא Sacra Scriptura; *ut* רמו אהדדי קראי בהרבה מקומות Contrariantur ſibi Scripturæ in multis locis.

רַמָּיָא Fallax, fraudulentus, doloſus. Proverb. 10. 4.

רַמָּאָה, רַמָּאָה, רַמָּאי Idem. Geneſ. 29. 12. Prov. 12. 18. *Fœm.* רַמָּיְתָא doloſa, fraudulenta. Proverb. 19. 15.

רַמָּוּתָא & רְמִיּוּתָא, רַמָּיוּת, רַמָּאוּת Falſitas, fallacia, dolus, fraus. Proverb. 12. 5. Pſal. 10. 7.

מִתְרַמְּרְמוּתָא Deſpectio, peripſema, opprobrium. Pſal. 22. 7.

רְמַז Innuere, annuere, innuere, deſignare, indicare. Geneſ. 44. 19. Prov. 6. 13. Pſal. 35. 19. *Rabbinis* חֵרֵשׁ רוֹמֵז וְנִרְמַז mutus annuit, & annuitur ipſi.

רְמִיזָה Nutus, indicium. *Proverbium* לְחַכִּימָא בִּרְמִיזָא וּלְשַׁטְיָא בְּכוּרְמִיזָא Sapienti nutus, ſtulto fuſtis convenit. *Videlicet, ſapiens nutu tantummodo admonetur, at ſtultus baculo admonendus, & corrigendus eſt.*

רְמַח, רוֹמְחָא, רוּמְחָא, רֻמְחָא Spiculum, lancea, haſta, rumex. Numer. 25. 7. Joſ. 8. 18. *Plur.* רוֹמְחִין, רוֹמְחִין ſpicula, lanceæ, haſtæ. Ezech. 39. 9. 1. Reg. 18. 28.

רַמַּךְ Equa. *Plur.* רַמָּכִין equæ. Eſth. 8. 10. *Hoc in loco Aben Ezra ſcribit,* רַמָּכִים *eſſe* הַסּוּסוֹת equas, *&* בְּנֵי הַסּוּסוֹת pullos equarum *majori robore, ac fortitudine pollere, quam* בְּנֵי אֲתוֹנוֹת pullos aſinarum. *Apud Rabbinos* רַמָּכִים *ſignificat tum* pullos equarum, *tum* pullos aſinarum, *ut in* תענית Taanìth *fol.* 23. חזא לחמריה דאתילידא ליה רמכי רמכים Vidit aſinam ſuam, cui nati erant pulli pullorum.

רמם רִמָּה Vermis, tinea, *ut Hebraice*. Exod. 16. 24. Iſa. 14. 11. Job 17. 14.

רמן רִמּוֹן, רִמּוֹנָא, רִמָּנָא Malus punica, malogranatum. Exod. 28. 34.

Digitized by Google

34. Cant. 6. 6. *Plur.* רִמּוֹנַיָּא , רִמּוֹנִין mala punica. Numer. 20. 5. 1. Reg. 7. 42.

רוּמָּנָא , רוּמְּנָא Idem. Cant. 7. 13. *Plur.* רוּמָּנַיָּא , & רוּמָּנִין , & *fœmin.* רוּמָּנְיָן malogranata. Exod. 39. 24. Num. 20. 5. *in Jonathane.* *In* ברכות Beracòth *fol.* 56. עסיק עסקך כרומנא Pretioſum erit opus tuum inſtar malogranati, קאוי עסקך כרומנא Obtuſum erit opus tuum, ut malogranatum, *hoc eſt*, קהוי *a* קהה. *Nimirum quemadmodum malogranatum bonum magno in pretio habetur, ſic negotiatio tua omnibus pretioſa erit; & ſicuti malogranatum auſterum hebetat dentes, ita negotiatio tua ſtupidos reddet, omnibuſque diſplicebit. Uſurpant Rabbini de quodam ſomniorum interprete mercedem dantibus ſomnia in bonam partem interpretante, nihil vero porrigentibus eadem mali ominis eſſe dicente.*

רַמַּס Calcare, conculcare, proculcare: diripere. Pſal. 89. 42.

רַמֵּץ *Pahel.* Teſſellatum, intertextum opus facere: includere. Exod. 28. 39.

מְרַמְּצָא , מְרַמַּץ Incluſus, impactus, inſitus: teſſellatum, ocellatum: teſſella, ocellatio: pala, funda annuli. Exod. 28. 4. 11. *Plur.* מְרַמְּצִין & *fæm.* מְרַמְּצָן , מְרַמְּצָתָא. Pſal. 45. 14.

רָמָץ Carbo cum cinere, cinis ignitus.

רָמוּץ Incineratum, in cinere reconditum, *vel* cinere aduſtum, *adeoque acerbum.*

רַמְצָא Clavus, ſtylus. רַמְצָא דְפַרְזְלָא Clavus ferreus, ſtylus ferreus.

רַמַּשׁ, רוּמְשָׁא , רַמְשָׁא Veſpera. Geneſ. 1. 5. Exod. 18. 14. Levit. 23. 22.

רַמֵּשׁ Ad veſperam uſque commorari. Iſa. 5. 11.

רְנַן Meditari: cantare: exclamare, acclamare. Pſal. 77. 13. *Pahel* רַנֵּן canere, cantare. Pſal. 16. 9. exultare, gaudere, lætari: meditari. Pſal. 38. 13. murmurare. Deuter. 1. 27. *in Jonathane.*

רִנְנַת , רִנְנָא Meditatio, cantus, exultatio. Job 3. 7.

רִנּוּן Idem. Pſal. 5. 2. *Item* querela.

רְסָן , רֵיסָן , רֵיסְנָא Frænum. Eſth. 6. 11. *In Targum ſecundo.*

הַרְסִין Frænare, fræno cohibere. הַרְסִין לְפַרְעֹה רְסָן Frænavit Pharaonem fræno.

רְסַס Aſpergere, conſpergere: contundere, conterere: ſtillare. Deuter. 33. 28. רְסִיס contuſum. Levit. 22. 24. *Ex Pahel Particip.* כְּמָחָא מְרַסְּסָא ſicut plaga contuſa. Iſa. 1. 6.

רְסִיסַיָּא , רְסִיסִין Stillæ, guttæ: imbres. Deuter. 32. 2. Jerem. 14. 22.

רַסֵּק *Pahel.* Frangere, confringere, comminuere, contundere. Levit. 2. 6. *in Jonathane.*

רִסּוּקִין Fruſta, fragmenta, buccellæ. Levit. 6. 14. *in Jonathane.*

רִסְקָא Pars terræ: Præfectura minor, *majoris quaſi fragmentum.* Eſth. 6. 10. *in Targum ſecundo.*

רְסוּקָא Cingulum, cinctura ex corio. *R. Salomon exponit* חֲתִיכָה Fruſtum veſtimen-

Digitized by Google

mento ornamenti cauſſa additum.

רַע Infra, ſubtus. *Ei ſemper præponitur* ל, *ut* לְרַע, & מ, *ut* מִלְּרַע, *quæ eſt forma contracta ex* לְרַע מִן. *Hebraice* מִלְמַטָּה inferne; & *cum ſervili* א *ab initio, ut* אֲרַע. Geneſ. 49. 25.

אַרְעָאָה, אֲרַעַאי Inferior, infimus. Joſ. 18. 13. *Plur.* אַרְעָאִין inferiores. Geneſ. 1. 6. *Fœm.* אַרְעִית, אַרְעִיתָא Imum, infimum, inferius. Ezech. 31. 14.

רְעָא, רְעָה Velle, bene velle, benevolum eſſe, benevole proſequi. 1. Sam. 20. 30. Eſth. 10. 3. Iſa. 58. 5. acceptum, gratum eſſe, *vel* habere, acquieſcere, delectari re aliqua. Levit. 26. 41. abſolvere, complere, perficere; paſcere, depaſcere. Iſa. 40. 11. Job 24. 2. 1. Sam. 16. 11. *Ithpehal* אִתְרְעִי delectari. Geneſ. 34. 19. Deut. 7. 6.

רָעֵי, רָעְיָא Paſtor. Geneſ. 30. 36. 1. Sam. 17. 34. *Plur.* רָעֲיָן, רָעַיִן & רָעְיָא, רָעִין, רָעֲוָתָא paſtores. Geneſ. 41. 12. & Geneſ. 46. 32. Exod. 2. 17. 1. Reg. 21. 7. *Fœm. ſing.* רַעְיְתָא, *vel* רָעִיתָא Geneſ. 29. 9.

רְעִיָּא, רַעְיָא Paſcuum. Geneſ. 47. 4. 1. Reg. 4. 23. *Conſtr.* רַעֲיַת Pſal. 95. 7.

מַרְעֵה Idem. *Cum aff.* לְמַרְעֵיהוֹן pro paſcuis ſuis. Thren. 1. 6.

רַעֲוָא, רַעְיָא Voluntas, benevolentia, beneplacitum, oblectatio, delectatio, oblectamentum, deſiderium. Deuter. 33. 23. Pſal. 5. 13.

רְעוּתָא, רְעוּת Idem. 1. Reg. 9. 2. Eſth. 1. 8. Prov. 8. 35. *Item* amica, proxima. Eſth. 1. 9. *in Targum ſecundo*.

רַעְיָא, רֵיעְיָא, רַעְי, רְעִי Stercus, fimus, excrementum. Pſal. 83 11.

רֵיעוּת Societas amica, *qualis eſſe ſolet inter paſcentes pecudes*. *R. Salomon* Geneſ. 11. ואלו היו נוהגים אהבה וריעות ביניהם Illi (*h. e. homines ante diluvium*) colebant amicitiam, fuitque ſocietas amica inter eos; at דור המבול homines diluvii fuerunt גזלנים prædones, eratque contentio, & lis inter eos.

מַרְעִיָא Idem. Levit. 16. 27. *in Targum Hieroſolymitano*.

רַעְיוֹנָא, רַעְיֹן, רַעְיוֹן Mens, cogitatio, ſententia: conſcientia.

תַּרְעִיתָא Cogitatio, ſolertia, aſtutia, conſilium, mens. Proverb. 24. 8. & 31. 16.

רֵיעִים, רְעִים Tubi, canales. *In* תענית Taanith *fol.* 25. *ubi inſtituitur diſputatio de aquis ſuperioribus in Firmamento, & aquis inferioribus Oceani*, קוֹל שְׁנֵי רֵיעִים אֲנִי שׁוֹמֵעַ Sonitum duorum canalium ego audio, *juxta illud:* תְּהוֹם אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ Abyſſus abyſſum advocat ad ſonum canalium tuorum. Pſal. 42. 8.

רַעַד *Hebraice*. Tremere. *Hiphil* הַרְעִיד commovere, concutere. *Hinc Ithpeh. Chaldaice* אִתְרַעֲדוּ מִנֵּיהּ contremiſcunt ab ipſo. Eſth. 1. 2. *in Targum ſecundo*.

רְעָדָה Tremor. *Talmudiſtis* רְעָדוֹת *ſunt ligna remiſſe conjuncta, ut facili motu tremant, quorum certus fuit uſus*. *In Tractatu* פרה Parà *autem cap.* 11. *rejicitur expoſitio hujus dictionis ab Aruch allata*.

ורועריהון , רוערא Levit. 11. 11. *in Jonathane. Eſt qui putat legendum* ורוטביהון, *quod explicat* מרק jus, juſculum ipſorum. *Alii legunt* עירוביהון. *Locus pravus, & mendoſus eſt.*

רעל Tremere, contremiſcere, labaſcere. *Partic.* ורכובין דרעלן הסינו Et genua trementia confirmate. Iſa. 35. 3.

רעול Tremulum, labans.

מרעל Saccus magnus. ומלא מרעליה תינין Et implevit ſaccum ſuum ficubus. *Baal Aruch explicat* ביסטי; *in Aruch autem parvo ſcribitur* ציסטי ciſta.

רעם Tonare. *Ithpehal* אתרעם, אתרעם, אתרעם murmurare, queri, conqueri, plorare, obſtrepere, tumultuari. Exod. 15. 24. Num. 21. 7. elevari, attolli, extolli. Prov. 19. 3. *Aphel* ארעים elevare, attollere, extollere. Gen. 29. 18. Numer. 20. 11. murmur excitare. Numer. 14. 36.

רעם Tonitru, *quod eſt Cæli murmur.* Iſa. 29. 6. *Emphat.* רעמא.

תרעימא & תורעמתא, תורעמא Murmur, murmuratio. Pſal. 19. 4. querela. Exod. 16. 12. *Plur.* תרעומתא, & תורעמתא murmura: querelæ. Exod. 16. 8. Numer. 17. 25.

רען רענן, & רענן Virens, viridis. ורענן בהיכלי Et virens in palatio meo. Dan. 4. 1.

רעע Frangere, confringere, conterere. Dan. 2. 40. *Pahel Participium* די מרעע quod confringit. Dan. 2. 40. *Ithpahel* בתר דאתרעת Poſtquam diffracta eſſet. Ezech. 40. 1.

רעיע Concuſſus, quaſſatus. Iſa. 42. 3. Ezech. 40. 1.

Plur. רעיעין concuſſi. *Fœm.* רעיעתא concuſſa. Pſal. 62. 4.

ריעוע Fractio, ruptura.

Ignis inventio juxta Rabbinos.

רעף רעפים Tegulæ, lateres, *lapides cocti tectis, vel contignationibus tegendis inſervientes. Item* ſilices, *ex quorum attritu Rabbini ajunt, ignem primum in Mundo inventum fuiſſe. Hanc autem inventionem Deo tribuunt. Hinc in* בראשית רבא Bereſcith Rabbà *ſect.* 11. מה עשה הקבה זימן לו שני רעפים והקישן זה לזה ויצא מהן אור *h. e.* Quid fecit Deus benedictus? præparavit ſibi duos ſilices, quos mutuo colliſit, unde exiit ignis, ſuper quo benedixit, ſicut ſcriptum eſt: *Et noctu fuit lux circa me*. Pſal. 139. 11. Quam autem benedictionem dixit ſuper eo? Benedictus &c. qui creavit lucem ignis. Supervenit Samuel quidam, dicens: Quare benedicunt ſuper lumen in exitu Sabbati? quia finis ejus fuit principium creationis ejus &c.

רעץ Frangere, confringere. *Participium* והוה רעץ Et erat frangens. Exod. 2. 21. *in Jonathane.* ארעצא. *Vide in* טרף.

רפה *Ex Ishpahel* דְמִתְרַפֵּא qui remiſſus eſt. Prov. 18. 9. *Imperat.* אִתְרְפוּ obſtupeſcite. Iſa. 29. 9.

רפח רָפִיחַ *Nomen proprium loci*. Numer. 34. 15. *in Targum Hieroſolymitano*.

רפל רוּפִילִין Principes, duces, comites. Ruth 1. 2. *Elias explicat* ſecundos a Rege. *Item* præfecti. Eſth. 6. 12.

רְפַס *Idem ac* רְמַס Calcare, conculcare. Geneſ. 44. 19. 2. Sam. 22. 43. *Ishpahel Futurum* וְאִתְרְפְּסוּן & conculcabuntur, deprimentur. *In Bibliis Regiis* & remittentur, *quaſi diceret* וְיִתְרַפּוּן. *Alii Interpretes exponunt*, & deficient.

רְפוּס Calcatio; ſuccus calcando expreſſus. Geneſ. 49. 11. *in Targum Hieroſolymitano*.

רְפָסַת, רִפְסָא Calcatio, conculcatio. Ezech. 26. 10.

II. רְפַס, רַפֵּס, *&* אַרְפֵּס Frangere, effringere, violenter aperire.

רִפְסְתָא Fractura, ruptura.

III. רְפֵס Molle eſſe. מָקוֹם מוּחוֹ שֶׁל תִּינוֹק רוֹפֵס Quo loco cerebrum infantis adhuc molle eſt, *h. e.* רַךְ.

IV. מַרְפֶּסֶת Porticus. אַנְשֵׁי הֶחָצֵר וְאַנְשֵׁי מַרְפֶּסֶת Viri atrii, & viri porticus.

רפף *Ishpahel* אִתְרוֹפֵף Tremere, contremiſcere. *Particip.* מִתְרוֹפְפִין contremiſcunt. Job 9. 6.

רְפַק Fodere, ſarrire. אַשְׁכְּחוּהּ דְּהָוֵי קָא רְפִיק Invenerunt eum fodientem in agro.

רַפּוּקָא Foſſor, *qui fodit in agro, vel in horto. Proverbium tritum:* קמי דשתי חמרא חמרא קמי רפוקא גרידא דדובלא: *h. e.* Coram bibentibus vinum datur vinum: coram foſſore corbis olerum. *Nimirum ea cuilibet placent, ac propterea ſuppeditanda, quibus pro vitæ ratione eſt aſſuetus. Hinc etiam illud:* Similia labra ſimiles lactucas quærunt.

מַרְפְּקֵי, מַרְפְּקִין Axillæ: humeri. Ezech. 13. 18.

רְפַת, רִיפְתָא, רִפְתָּא Panis. Gen. 40. 16. *in Targum Hieroſolymitano. In Jonathane* דְפִתָּא.

רְצָה *Hebraice*. Velle, bene velle, benevolum eſſe. *Hinc Chaldaice Infinitivus Pahel* לְרַצּוֹיֵי placare, benevolum reddere. Pſal. 892. 16. *ex forma Talmudica. Apud Talmudicos Hiphil* הִרְצָה numerare, ſolvere pecunias numeratas. *In* שבת Sabbàt *fol.* 22. אסור להרצות מעות כנגד נר של חנוכה *h. e.* Prohibitum eſt numerare pecunias ad lucernam Feſti dedicationis Templi. *In* סנהדרין Sanhedrìn *fol.* 48. הרבה מעות יש לי ואין לי שולחני להרצותן *h. e.* Multæ pecuniæ ſunt mihi, ſed non habeo nummularium, cui eas numerem, nempe permutandi cauſſa. *Vult ſignificare, ſibi eſſe objectiones multas, & quæſtiones dubias, ſed deeſſe, qui eas ſolvat. Præterea* הִרְצָה אַרְצֵי acceptum reddere, *vel* efficere, ut quis aliquid velit, ratum-

que habear. *Item* explicare, *vel in Concione, vel in Schola.* וארצו קמיה Et explicarunt coram ipſo. *Hinc in Conjugatione Niphal* נִרְצָה explicari, ſignificari, *ut* מָה שֶׁנִּרְצָה בּוֹ Quod explicatur, ſignificatur eo.

הַרְצָאָה Explicatio. שְׁלשָׁה הַרְצָאוֹת Tres explicationes.

רַצְיָא Meditatio; *vel* delectatio, oblectatio. *Cum aff.* הִיא רַצְיָךְ Illa eſt oblectatio tua. Prov. 6. 22.

רָצוּי Gratum, acceptum.

רָצוֹן Voluntas, benevolentia. רְצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם הִיא כְּבוֹדוֹ Voluntas hominis eſt honor ipſius. *Item* ſignificatio.

רְצַח *Hebraice.* Occidere, interficere. *Hinc Chaldaice Futurum Pahel* יְרַצְּחוּן occident. Pſal. 94. 6.

רְצַע Perforare. וִירַצַּע רִבּוֹנֵיהּ יַת אוּדְנֵיהּ Et perforabit dominus ejus aurem ejus. Exod. 21. 6.

רַצְעָן Sutor, calcearius, *ita dictus, quia utitur* מַרְצְעָא ſubula: cerdo. *Plur.* רַצְעָנִין ſutores, cerdones.

מַרְצְעָא, מַרְצֵעָא Subula. Exod. 21. 6.

רְצוּעָא Corrigia calcei, ligula, lorum. Geneſ. 14. 23.

רְצַף *Hebraice.* Sternere pavimentum. רָצוּף ſtratus. *Cant.* 3. 10.

II. רְצַף Conjungere, continuare.

III. רְצַף Corrumpere, comprimere. שמש רצפה Famulus compreſſit eum.

רִצְפְּתָא, רִצְפָּא Pavimentum, ſtratum. Ezech. 40. 18. רִצְפָּא שֶׁל אֲבָנִים pavimentum lapideum.

רָצִיף Continuum, conjunctum, conſequens. *Plur.* יוֹמִין רְצִיפִין dies continui, conſequentes. Levit. 12. 4. *in Jonathane.*

רְצָפוֹת Faſciculi olerum. הַסִּיג שֶׁל רְצָפוֹת Scoria, *h. e.* pulvis olerum, *oleribus, & herbis aſperſus, & adhærens.*

רַצֵּץ *Pahel.* Quaſſare, conquaſſare, confringere, conterere, concutere, collidere. Exod. 15. 6. Numer. 21. 16.

רְצוּצָא Pullus. *In* בכורות Becoroth *fol.* 8. *Sapiens quidam interrogatus:* אם רצוצא דמית בביעתא מהיכה נפיק רוחיה מהיכה דעל נפיק Si pullus in ovo moriatur; undenam anima ejus egrediatur? *reſpondit*, unde ingreſſa eſt, iterum egreditur.

רְקַב, רַקְבָא, רִקְבָא Putredo. Hoſ. 5. 12. Iſa. 40. 20. *Hinc* רָקַב, הִרְקִיב Putreſcere, putridum evadere.

רַקְבוּבִיתָא, רַקְבוּבִית Putredo. Job 13. 28. tinea. Job 27. 18.

רִקְבָּא, רוּקְבָּא Uter, lagena. Geneſ. 21. 15. cumulus, acervus. Joſ. 3. 13. 16. blatta. Iſa. 51. 8.

רַקֵּד Subſilire, ſaltare præ gaudio, & lætitia, tripudiare. 2. Sam. 6. 16.

רַקְדָנִין Curſores, ſaltatores. 2. Sam. 21. 13.

רִיקוּדָא, רִקּוּדָא, רִיקוּד, רִקּוּד Saltatio. *Ex Rabbinorum ſententia hoc diſcrimen intercedit inter* רִיקוּד, *&* קִיפּוּץ, *quod* רִיקוּד *eſt ſaltatio, qua unus pes erigitur, altero ter-*

terra

Digitized by Google

ram tangente; קִיפּוּץ *autem eſt exilitio, qua eodem tempore uterque pes extollitur.*

II. רָקַד Cribrare, vanno expurgare. *Hiphil* הִרְקִיד Idem. *In* ברכות Beracòth *fol.* 58. הִרְקִיד וְלָשׁ וְאָפָה Cribravit, & depſit, & coxit.

הַרְקָדָה Epurgatio per vannum, ventilatio.

רקם רִקְמָא, Pictura acus, opus Phrygianum. Ezech. 27. 16. pictura, vel maculæ pardi. Jerem. 13. 23.

רֶקֶם *Nomen proprium loci. Hebraice* קָדֵשׁ, Geneſ. 14. 17.

רְקַן, רוֹקֵן Eruere, eripere, liberare. Geneſ. 31. 16. vomere, evomere. Levit. 18. 25. effodere, evacuare: ſpoliare, abripere. Exod. 12. 36. *Fœm.* רוֹקֶנֶת Levit. 18. 25. *Legendum etiam* רוֹקֶנֶת *pro* לוֹקֶנֶת *in Targum Jonathanis*. Gen. 24. 20. *Præter. ex Ithpahel* וְאִתְרוֹקָנוּ & ſpoliaverunt ſe, exuti ſunt. Exod. 33. 6.

רוּקְנִי Dolabra, dolatorium, *quo ligna dolantur, & lævigantur. Videtur hoc nomen derivatum a Latina voce* runcina, *vel a dictione Græca* ῥυκάνη. *Ex Suida* Ῥυκάνη *eſt* τεκτονικὸν ὀργαλεῖον, fabrile inſtrumentum. Runcina *autem ex Hadrian. Jun. in Nomenclat.* eſt dolatorium majus, quo lævigantur, poliunturque aſſeres.

רקע *Ex Pahel Particip.* מְסָנִין בְּלָן וּמְרַקְּעִין calceos veteres, & reſartos. Joſ. 9. 5.

רְקִיעַ, רְקִיעָא Expanſum, cœlum, *aut* firmamentum expanſum. Geneſ. 1. 6. *Plur.* רְקִיעִין firmamenta: cœli. Numer. 24. 6. *ubi legitur:* יַנְהַר כְּזִיו רְקִיעִין Lucet ſicut ſplendor cœlorum. *Hebræi cenſent ſeptem eſſe* רְקִיעִין firmamenta, *de quibus videndus R. Salomon*. Pſal. 19. 7.

רְקוּעַ, רְקוּעַ Maculoſum, maculis reſperſum. Geneſ. 30. 32. *Plur.* רְקוּעִין maculoſi. *Fœmin.* רְקוּעָתָא maculoſæ. Geneſ. 30. 35.

רְקִיעָא Pulvillus: cervical. *Plur.* רְקִיעִין, רְקִיעֵי pulvilli. Ezech. 13. 18. 20. *Item* fruſta ad reſarciendas veſtes.

II. רְקַע Aſſuere, reſarcire, reficere rupturam fruſto aſſuto, reſtaurare. מְסָנִין בְּלָן וּמְרַקְּעִין בְּרַגְלֵיהוֹן מְטֻלָּאִים Calcei veteres, & reſarti in pedibus ipſorum. Joſ. 9. 5.

רְקִיעַ, מְרֻקָּע, רְקוּעַ Reſartum, reſtauratum. *In Tractatu* מוֹעֵד קָטָן Moèd Katòn *fol.* 28. מאן חשיב ספין מאן רקיע Quis habetur pro honorato? quis pro reſarto? *videlicet* in hora mortis. *Nimirum pro ornato, pro compto, ut mors ei parcat, vel ut mortem vincere, ac ſuperare queat.*

רְקוּעִין Laminæ diductæ, & expanſæ. רְקוּעֵי דְהַב Laminæ aureæ.

מְרוּקְעָא, מְרַקְּעָא Veteramentum, fruſtum aſſutum rupturæ, *aut* fiſſuræ: fragmentum, fruſtum panis.

רקק Spuere, conſpuere, deſpuere, exſpuere. Levit. 15. 8.

רֻקָּא, רוּקָא, רוּק Sputum. Job 30. 10. Iſa. 50. 6.

רְקָק Lutum, ſputum, terra mixta cum aqua.

aqua. *Plur.* רְקָקִין ſputa. *Conſtr.* רְקָקֵי Geneſ. 10. 20. *in Jonathane*.

רִקִּיתָא Tempus, tempora, *pars capitis*. *Aliis* רַקִּיתָא. Deut. 18. 3. *in Jonathane*.

רְשָׁא, רְשָׁה Mutuare, mutuum, *vel* mutuo dare, fœnerare, exigere creditum, *vel* mutuum, exactorem agere. Deuter. 24. 11. Jerem. 15. 10. mutuari, mutuo accipere. *Aphel* אַרְשֵׁי poſſe, valere, licentiam, poteſtatem, facultatem habere. Deut. 16. 8. *in Jonathane*.

רַשְׁיָא, רָשְׁיָא, רָשֵׁי, רָשָׁא Mutuans, creditor, exactor: fœnerator. Exod. 22. 24. debitor, qui mutuum accipit.

רְשׁוּת, רְשׁוּ, רָשׁוּ Creditum, mutuum, debitum. Deuter. 15. 2. מָרֵי רְשׁוּ creditor. 1. Sam. 22. 2.

רְשׁוּתָא רְשׁוּת, רְשׁוּ Facultas, poteſtas, licentia, venia, indulgentia: libertas, liberum arbitrium. Levit. 26. 6. Deuter. 21. 16.

בִּרְשׁוּת הָרַבִּים In poteſtate plurium, *videlicet in loco publico, qui omnibus patet:* בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד In poteſtate unius, *h. e. in loco privato, qui unius juri, ac poteſtati ſubjectus eſt*. דְּבַר רְשׁוּת Res licentiæ, res poteſtatis, *h. e. libera, quam licet agere, vel omittere*. הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ Facultas eſt in manu ejus: liberum ipſi eſt. *Cum autem aliquis inferior a ſuperiori diſcedendi veniam petit, hac dicendi ratione uti ſolet*. בִּרְשׁוּת אֲדוֹנִי Cum licentia domini mei, *vel* בִּרְשׁוּתְךָ Cum licentia tua, *vel* בִּרְשׁוּת כְּבוֹדְךָ Cum licentia excellentiæ tuæ.

רְשׁוּת Magiſtratus, Regnum, dominium, poteſtas. *Hinc illud:* הֱווּ זְהִירִין בָּרְשׁוּת Eſtote moniti, *ſive* cauti cum poteſtate, *id eſt, caute agite, & loquimini cum Principibus, Regibus, aliiſque poteſtatem in vos habentibus. Ita autem appellantur, quia* הַכֹּל בִּרְשׁוּתָם omnia ſunt in poteſtate ipſorum. *Licet enim Salomon* Prov. 16. 15. *dicat* בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים in luce vultus Regis eſſe vitam, *attamen benigno ejus vultui, h. e. favori, & gratiæ nimis fidendum non eſt. Fieri enim facile poteſt, ut gratia in odium mutetur, & tranquillitati animi ira ſuccedat. Itaque idem Salomon v. 14. etiam dixit,* חֲמַת מֶלֶךְ מַלְאֲכֵי מָוֶת Iram Regis eſſe nuntios mortis, *ut admoneret, caute admodum ejus familiaritate, & colloquio utendum. Homines enim plerumque ſibi Reges adjungunt propriæ neceſſitatis cauſſa. Itaque R. Scemaja dixit,* לֹא תִתְוַדַּע לָרְשׁוּת Ne innoteſcas poteſtati, *h. e. ne cures, ut nimium familiaris evadas Principibus. Plur.* רְשׁוּיוֹת Poteſtates potentiæ, licentiæ, *quæ forma deducitur a præcedenti* רְשׁוּת, *eſtque in uſu apud Rabbinos, cum de Deo loquuntur, ut in* חגיגה Chagigà *fol.* 15. שְׁתֵּי רְשׁוּיוֹת הֵן Duæ perſonæ Divinæ ſunt. *Sic in* שבת Sabbàt *fol.* 6. אַרְבַּע רְשׁוּיוֹת לְשַׁבָּת Quatuor licentiæ Sabbati ſunt.

רַשְׁאָנָא Poteſtate præditus, in poteſtate conſtitutus, princeps. Prov. 25. 15. *Dicitur etiam* רַיְשָׁנָא.

הַרְשָׁאָה Licentia, poteſtas, facultas. שְׁטַר הַהַרְשָׁאָה Literæ datæ poteſtatis,

qui-

Digitized by Google

quibus a quocumque debitum exigi poteſt, vel aliud effici nomine principalis, qui facultatem concedit. כּוֹתְבִין הַרְשָׁאָה Scribunt literas poteſtatis.

רַשַּׁי ; רַשָּׁאי Licentiatus, privilegiatus, qui licentiam, poteſtatem, facultatem habet aliquid faciendi. Ruth 4. 4. *Plur.* לֵית אַתּוּן רַשָּׁאִין non habetis licentiam, non licet vobis. Exod. 34. 20.

הַרְשָׁה *Hiphil. Rabbinis in uſu eſt.* Facultatem, veniam, poteſtatem dare: *ut* הִרְשָׁה אֶת־בֶּן בֵּיתוֹ Facultatem dedit filio domeſtico ſuo. *Hinc* מַרְשֶׁה Poteſtatem dans, *&* מוּרְשֶׁה poteſtatem habens, poteſtatem accipiens. *Sic etiam in Targum Jonathanis* Deuter. 16. 8. תְּהֵוּוּן מַרְשָׁן לְמֵיכוּל פַּטִּירֵי Eritis venia donati, *h. e.* erit vobis licitum comedere azyma.

רְשַׁל Remittere, remiſſum, negligentem eſſe. Iſa. 35. 3. *Ithpahel* אִתְרַשַּׁל remiſſum, pigrum, ſegnem fieri, torpere. Jerem. 6. 24 Sophon. 3. 16. *Pahel* רַשַּׁל remiſſum reddere. Jerem. 38. 4.

אִתְרַשְּׁלוּת Remiſſio, pigritia, ſocordia. Jerem. 47. 3.

רְשַׁם, Signare, conſignare, deſignare, deſcribere, exarare. Dan. 6. 10. 12. *Ex Pahel* מְרַשְּׁמִין conſignati. Judic. 5. 14. *Ithpehal* אִתְרְשִׁימוּ אַפֵּיהוֹן ſignatæ ſunt facies ipſorum. Ezech. 27. 35.

רְשַׁם, רוּשֵׁם, רוּשְׁמָא Deſcriptio, annotatio: nota, ſignum, veſtigium. Levit. 21. 5. *Plur.* רוּשְׁמִין, *& fœm.* רוּשְׁמָת notæ, ſigna, veſtigia. Iſa. 3. 24. Pſal. 89. 52.

Item maſc. רִשְׁמִין ſigna, ſignacula. Iſa. 10. 1.

רשן רְשׁוֹן, רְשׁוֹנָא Bruchus, *locuſtæ ſpecies. Hebraice* סָלְעָם Levit. 11. 12.

רְשַׁע *Hebraice.* Improbum eſſe, improbe agere, improbe ſe gerere. Job 10. 15. 2. Sam. 22. 4. *Aphel* אַרְשִׁיעַ, *vel* אַרְשַׁע impie, improbe agere. Pſal. 78. 57. *&* 106. 6. *Ithpahel Futurum* לָא אִתְרַשְׁעוּן ne impie vos geratis. Iſa. 28. 22.

רַשִּׁיעָא Improbus, impius. Eſth. 3. 1. *Plur.* רַשִּׁיעַיָּא, רַשִּׁיעִין improbi. 1. Sam. 2. 8. 2. Sam. 24. 14. *Fœm.* רַשִּׁיעֲתָא improba. Eſth. 1. 8. *Ex alia forma* רִשְׁעֲתָא 2. Reg. 3. 13.

רִשְׁעָא, רְשַׁע Improbitas, impietas. Ezech. 3. 18. 2. Sam. 22. 22.

רִשְׁעוּת Idem. Geneſ. 3. 13. *in Jonathane.*

רְשַׁף *Hebraice.* Pruna ignita. *Plur. Chaldaice* לְרִשְׁפִּין דִּינוּר prunis ignis. Pſal. 78. 48.

רְשַׁק, רִשְׁקָא Nardus. *Hebraice* נֵרְדְּ. Cant. 4. 14. *Plur.* רִשְׁקִין nardi.

רתא רִתְיָן, רִתְוָת *Idem ac* רִדְוָון Currus. Cant. 4. 14.

רְתַח Fervere, effervеſcere, ebullire: ira excandeſcere. Pſal. 39. 4. לָא תִרְתַּח וְלָא תֶחְטֵי Ne excandeſcas, & non peccabis. *Aphel* אַרְתַּח fervefacere: fervere. Job 41. 23. *Pahel Partic.* וּמְרַתַּח & efferveſcas, *ſc.* ira. Eccleſ. 7. 10. *Proverbium*

Digitized by Google

bium in בְּרָכוֹת Berachöth *fol.* 62. עַד דְּרָתְחָא קִדֵירָךְ שְׁפוֹךְ Dum fervet olla tua, effunde. *Rebus pluribus accommodari poteſt. Dum valetudine integra uteris, age, quod tibi agendum eſt: dum facultas tibi eſt benefaciendi amico, benefac: dum opes tibi ſuppetunt, liberalis eſto, & neceſſaria indigentibus præbe &c.*

רְתְחָא, רְתַח Calor, fervor: fervor iræ, excandeſcentia, furor, æſtus. Eſth. 3. 5. ſpuma. Hoſ. 10. 7.

רוּתְחָא Idem. *Item* ſpuma, *propriè ollæ ferventis*. Hoſ. 10. 7.

רַתְחָן Fervidus, iracundus. *Hinc illud in* פסחים Peſachìm *fol.* 113. שלשה חייהן אינם חיים הרחמנים והרתחנין ואניני הרעת *h. e.* Tres ſunt, quorum vita non eſt vita, miſericordes, iracundi, & mæſti animo, *nimirum melancholici*. Miſericordes, *videlicet ii, qui nulla omnino ratione habita, ſemper ad miſericordiam proclives ſunt; quæ non ſolum virtus vocanda non eſt, ſed crudelitas, & quædam virtutum, vitiorumque confuſio, ex quà multa abſurda ſolent emanare.* Iracundi, *qui furore quodam, atque æſtu perciti omnia veluti cæci agunt;* animo *denique, &* mente mæſti, *qui mæſtitia, triſtitiaque quaſi veterno quodam oppreſſi miſere, & inſeliciter torpeſcunt.*

מַרְתְּחָא Frixum. Levit. 6. 14. *in Targum Hieroſolymitano.*

מַרְתְּחָא Ahenum, cacabus, *vas, in quo aliquid ebulliendo coquitur.* Levit. 2. 7. *in Jonathane.*

רתך רְתַךְ, רְתִיכָא, אַרְתִּיכָא Currus. *Plur.* רְתִיכִין, רְתִיכַיָּא, & אַרְתִּיכִין, & אִירְתְּכִין. Exod. 15. 4. Deuter. 21. 1. *in Jonathane.*

רְתַם, רִתְמָא, & רוּתְמָא Juniperus. 1. Reg. 19. 4. *Plur.* רִתְמִין juniperi. Pſal. 120. 4. & רְתִימִין juniperi. Job 30. 4. *Emphat. ex altera forma* רוּתְמַיָּא. *Ibidem in Targum ſecundo.*

רְתַע Reverti, recedere, retrocedere, retroagi. Cant. 2. 5. Exod. 20. 18. Pſal. 35. 4. Thren. 1. 8. *Aphel* אַרְתִּיעַ retrocedere facere, reducere. Thren. 2. 3. *Participium* דְּמַרְתַּע בְּאַרְעָא qui exivit, effluxit in terram. Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo.*

רְתַק Sepire, ſepe munire, & claudere.

רִיתְקָא, רְתוּקָה Sepes, ſepimentum, *proprie ex ramis implexis inſtar catenæ.*

מַרְתּוּקָא Pugnus. Exod. 21. 18. *in Jonathane.*

רְתַת Tremere, contremiſcere, timere, metuere, horrere. Deuter. 20. 3. Pſal. 107. 27. Eſth. 5. 9.

רְתִיתָא, רְתִיתָא Tremor: horror. Hoſ. 13. 1. Job 4. 14. 2. Sam. 1. 9.

Digitized by Google

DICTIONES EX RABBINIS.

De Rabbinorum Titulis.

ר' *Abbreviatura. Idem ac* רַבָּן Rabbàn, רַבִּי Rabbì, רִבִּי Ribbì, רַב Rab. *Cum Prophetarum tempore nullus omnino titulorum uſus eſſet, nullus pariter ætate Synagogæ Magnæ, nullus denique tempeſtate Hillelis, & Scammài virorum inter Hebræos ſapientia, & doctrina longe præſtantium, tandem poſt natum Chriſtum eorumdem inter Judæos eſſe cœpit. Id vero factum vult Majemonides in præfatione in Tractatum Talmudicum* זרעים Zeraìm, *quia tanta Majorum ſuorum Sapientum apud omnes opinio, & exiſtimatio erat, ut nullis præconiis, nullis laudibus, nedum titulis, æquari poſſe videretur. Audi Majemonidem ipſum:* וזה לגדולתם וכבוד מעלתם בשביל שאי אפשר למצוא כנוי ראוי להם לכבד את שמם כמו שאין כנוי לנביאים *h. e.* Idque propter magnitudinem, & gloriam excellentiæ ipſorum, quod impoſſibile eſſet reperire titulos dignos ipſis ad honorandum nomen ipſorum, prout nulli erant tituli Prophetis ipſis. *Idem confirmat Lexicon* עָרוּךְ Arùch *in voce* אביו, *ubi hæc leguntur.* הדורות הראשונים שהיו גדולים מאד לא היו צריכין לרברבם לא ברבן ולא ברבי ולא ברב לא לחכמי בבל ולא לחכמי ארץ ישראל שהרי הלל עלה מבבל ולא נאמרה רבנות בשמו: *h. e.* Sæcula prima, quæ erant præſtantiſſima, non opus habebant ſe ampliare (*titulis*) neque per Rabbàn, neque per Rabbì, neque per Rabh, tam Sapientes Babyloniæ, quam Sapientes terræ Iſraelis. Nam Hillel aſcendit ex Babylonia, neque fuit appellatum Rabbini titulo nomen ejus. *Hillel hic vel nativitatem Chriſti attigit, vel paucis ante ipſum annis mortuus eſt. De diſcrimine, & differentia horum titulorum hæc a Rabbinis ſtatuta ſunt:* גדול מרב רבי וגדול מרבי רבן וגדול מרבן שמו ולא מצאנו אדם שנקרא רבן חוץ מן הנשיאים *h. e.* Rabbì excellentior titulus eſt, quam Rabh; Rabbàn major, quam Rabbì, at ſimplex nomen ejus majus, quam Rabbàn; neque reperimus quemquam vocatum fuiſſe Rabbàn, præter Principes. *Sic in* צמח Tzemach *David fol. 36.* רבן הוא שם חשוב במעלה יותר מרב ורבי Rabbàn eſt nomen excellentioris dignitatis, quam Rabh, *vel* Rabbì. *Majemon autem in ſupra citata Præfatione:* החכמים שהם למטה מן למעלה הזאת יכנו אותם רבן ועוד למטה מן המעלה הזאת יכנה אותם רב רבי: *h. e.* Sapientes, qui infra hanc dignitatem erant (*qui vocabantur nomine ſuo ſimplici*) cognominati fuere Rabbàn; qui infra hanc dignitatem, vocati fuere Rabbì, & Rabh. *Licet autem Majemon* Rabbàn *nomen Sapientibus etiam tributum fuiſſe velit, ex* יוחשין Juchasìn עם כל זה לא מצאנוהו לשום חכם כי אם לנשיאים לבד

h. e. tamen non reperimus illud cum ullo Sapiente, ſed cum Principibus tantummodo. *Itaque primus circa nativitatem Chriſti inter Judæos titulus fuit* רַבָּן Rabbàn *dignitatem ſummam ſignificans, quo Hillelis filii omnium primi decorati, & coboneſtati fuerunt, propterea quia per ducentos circiter annos Hebraicæ Reipublicæ clavum tenuerunt; quod nomen deinde iis conceſſum, qui præter ſummam prudentiam, & eximiam rerum tum Divinarum, tum humanarum ſcientiam, qua cæteris longe antecellebant,* נְשִׂיאִים Principes *etiam extiterunt. Decurſu autem temporis alii tituli* רַבִּי Rabbì, & רִבִּי *in terra Iſraelis;* רַב Rabh, & מַר Mar *in Babylonia prodierunt. Hinc in Talmud ſæpe occurrit* רַבִּי זֵירָא Rabbì Sirà, & רַב זֵירָא Rabh Sirà. *Quamdiu enim in Babylonia magiſtrum iſte Sirà egit* רַב Rabh *appellatus fuit; ubi vero Hieroſolymam vocatus ſolemni manuum impoſitione Rabbini, ſeu Magiſtri poteſtate decoratus fuit, cæpit appellari* רַבִּי Rabbì, & Ribbì, *ut habetur in* הֲלִיכוֹת עוֹלָם Halicòth holàm *fol.* 5. *De ratione promovendi in Rabbinum per* סְמִיכָה manuum impoſitionem, *vel verbis conceptis vide hujus Lexici pag.* 352. & 353. *Fuit igitur* רַב, רַב, & רָבָא *nomen in Babylonia Doctoribus tributum, quod pronuntiabatur per* Rof, *vel* Rovo, *vocali Kametz ad O declinante; poſtea vulgo proferri cæpit per* Rau, *ſive* Rabbà; *in Paleſtina autem* רִבִּי Ribbì *nomen invaluit, & obtinuit ex dialecto Hieroſolymitana, quemadmodum etiam uſurpabant* בִּיר, *ſive* בַּר Bir, *pro* בַּר Bar, *h. e.* filius. *Hinc ſæpe occurrit in Talmude, & Rabbinorum libris* בריבי Biribbì *per contractionem, pro* בַּר רִבִּי Bar Ribbì, *h. e.* Filius Ribbì. *Sic dicitur* אליעזר בריבי קלירי Eliezer bir Ribbì Kallri: שמעון בריבי יצחק Simeon bir Ribbì Iſaac. *Quod* בַּר *pro* בַּר filius *crebro in Targum Hieroſolymitano tum in Legem, tum in Eſtheræ hiſtoriam invenies. Poſt ſecundi Templi everſionem manſit inter Judæos* רַב Rabh, רָבָא Rabbà, & רַבִּי Rabbì. *Hujuſmodi nomina in numero plurali abſolute non uſurpantur, ſed cum Pronominibus affixis, ut* רַבּוֹתֵינוּ Rabbini noſtri, רַבּוֹתֵיכֶם Rabbini veſtri, רַבּוֹתֵיהֶם Rabbini ipſorum &c. *Sic etiam in ſingulari numero dicitur* רַבֵּנוּ Magiſter noſter; רַבּוֹ Magiſter ejus; רַבְּכֶם Magiſter veſter &c. *Animadvertendum, Judæos vulgares pro* רַבִּי Rabbì *pronunciare* Rebbì, *quaſi* רֶבִּי, *ſed id male fit. Alios titulos magnificos, & pene dixerim ſeſquipedales, ad ſe honorandos adhibent Rabbini, quos cur invenerint, quinamque ſint, vide pag. hujus Lexici* 227. & 228.

Quod attinet ad titulum omnium præſtantiſſimum רַבָּן Rabbàn, *ſeptem tantummodo Hillelis poſteri eo decorati leguntur.* Primus *fuit Rabbàn Simeon Hillelis filius, quod auctoritate Tzemach confirmatur.* רבן שמעון בן הלל הוא הראשון הנקרא משם רבן *h. e.* Rabbàn Simeon filius Hillelis primus fuit appellatus nomine Rabbàn. *Fortaſſe eſt ille idem Simeon ab Evangeliſta Luca propter juſtitiam, & pietatem commendatus, qui infantem Jeſum ulnis excipere dignatus eſt. Certe eodem tempore vixit. Cur autem inter Patres Tra-*

Digitized by Google

Traditionum non recenſeatur, alii alias conjecturas afferunt; ego autem cenſeo, ejus inmemoriam de induſtria ab Hebræis præteritam, ne inter cætera ejus geſta etiam illud litteris mandare cogerentur, ejus brachiis Chriſtum exceptum fuiſſe. Secundus *Rabbàn fuit Gamaliel ſenex, filius Simeonis, Hillelis nepos, ſub cujus diſciplina D. Paulus Apoſtolus in Judaiſmo Legem Moſaicam didiciſſe fertur. In* יוחשין *fol.* 164. *narratur, ab OnKeloſo Proſelyto ad ejus cadaver honoris, ac pietatis ergo ſeptuaginta libras thuris combuſtas fuiſſe.* Tertius *Rabbàn Simeon II. Gamalielis ſenis filius, Hillelis pronepos, qui inter cæteros in Urbis direptione deſideratus eſt.* Quartus *Rabbàn Jochanan filius Zachai. Licet non eſſet ex familia Hillelis, poſt urbis tamen vaſtitatem, & everſionem annos circiter quinque in Jaſne principatum geſſit, cum nondum ad Reipublicæ clavum regendum Gamaliel II. qui ſequitur, idoneus eſſet.* Quintus *Rabbàn Gamaliel II. Simeonis ſecundi filius, Hillelis abnepos, qui in eadem urbe Jaſne Jochanani in rerum adminiſtratione ſuffectus eſt.* Sextus *Rabbàn Simeon II'. Gamalielis ſecundi filius, qui Simeon pater fuit Rabbì Jehudæ appellati* רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא Rabbì Jehudà Princeps, *& propter morum ſanctitatem* רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ Rabbì noſter Sanctus, *aut per Antonomaſiam, ſive κατ' ἐξοχὴν* per excellentiam רַבִּי Rabbì. Septimus *tandem Rabbàn Gamaliel filius Rabbì Jehudà, poſt quem titulus* רַבָּן Rabbàn *in deſuetudinem abiit, qui per ducentos fere annos in uſu fuerat. Hæc omnia colliguntur ex Juchasìn, Tzemach David, Scalſcelet, Rambam, aliiſque libris Hiſtoricis.*

Ex ſingulari רַבָּן *deducitur pluralis numerus* רַבָּנִים, רַבָּנִין, & רַבָּנָן. *Hæc autem ultima forma* רַבָּנָן *in Talmude ſæpiſſime occurrit, ut* תָּנוּ רַבָּנָן docent Rabbini. *Animadvertendum, hunc pluralem numerum non eſſe ejuſdem dignitatis cum ſingulari, cum Sapientibus omnibus promiſcue, & ſine diſcrimine tribuatur. A* רַב, & רַבִּי *formatur pluralis numerus* רַבּוֹת, *cui ſemper Pronomina affiguntur, ut* רַבּוֹתֵינוּ Rabbini noſtri; הַמְבַעֵט בְּרַבּוֹתָיו Qui calcitrat contra Magiſtros ſuos; *quæ Affixa requirit etiam* רַב, *ut* רַבֵּנוּ Magiſter noſter, רַבְּכֶם Magiſter veſter &c.

ר״א *Abbreviatura. Idem ac* רַבִּי אֱלִיעֶזֶר Rabbì Eliezer, *vel* ר׳ אַבְרָהָם Rabbì Abraham. *Occurrit in Talmude. Utro autem modo legendum ſit, ex contextu clare apparebit.*

ראב״ד *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ אַבְרָהָם בַּר דָּוִד Rabbi Abraham filius Dìòr. *Hic Rabbinus librum hiſtoricum compoſuit, qui appellatur* סֵפֶר קַבָּלַת הָרַאְבַ״ד Liber Kabbalæ R. Abrahami filii Dòr. *Eodem tempore vixit, ac R. Abraham Abèn Ezrà, annoque Chriſti* 1199. *mortuus eſt, ut ex libro* יוחשין Juchasìn *fol.* 132. *colligitur. Fuit etiam alius Rabbinus* ראב״ד R. braham filius David *vocatus, qui annis viginti poſt priorem quædam Commentaria in Talmud e-*

 di-

didit, & הַשָּׂגוֹת Animadverſiones *in Rambam evulgavit. Huic, & aliis multis abbreviatis nominibus articulum* ה *præmiſſum invenies.*

ראביה *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ אֱלִיעֶזֶר בַּר יוֹסֵי הַגְּלִילִי Rabbì Elieʒer filius Rabbì Joſe Galilæi. *Citatur etiam crebro in Commentariis Talmudicis per hanc eamdem Abbreviaturam* ראביה Rabbì Aſcèr.

ראבע *Abbreviatura. Idem ac* רַבִּי אַבֶּן עֶזְרָא Rabbì Abèn Eʒrà. *Cum articulo præpoſito* הרבע. *Kimchius propter eximiam doctrinam eum vocat* מוֹרֵה צֶדֶק Doctorem Juſtitiæ. Pſal. 19. 1. *Hæc eadem Abbreviatura* ראבע *interdum apud Talmudiſtas exponenda eſt per* ר׳ אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲקִיבָא R. Elieʒer filius Achibæ.

הראם ראם *Abbreviatura. Idem ac* הַגָּאוֹן ר׳ אֵלִיָּהוּ מִזְרָחִי Illuſtris R. Elias Miſrachì, *videlicet* Orientalis.

רָאָה Videre, aſpicere, prævidere: animadvertere, percipere: experiri. כְּפִי הַנִּרְאֶה Sicuti videtur, ut apparet. *Apud R. Abèn Eʒrà crebro hæc Abbreviatura occurrit,* יֵרָאֶה היוד Videbitur Jod, *h. e.* pronuntiabitur, proferetur Jod. *Ejus oppoſitum eſt* יֵעָלֵם היוד Occultabitur Jod, *h. e.* occultum erit in pronuntiatione Jod, non pronuntiabitur. *Idem Abèn Eʒrà de littera Jod poſita in fine dictionis ſcribit in libro* צחות Tzacùth *hæc:* ואם היה פיתוח הנו לשון רבים ויראה היוד יָדַי רַגְלַי ואם אחריו ואו יעלם היוד *h. e.* Quod ſi fuerit Pathachatum, *h. e. cum Pathach*, eſt numeri pluralis, & videbitur, *h. e. pronuntiabitur*, Jod, ut in יָדַי רַגְלַי: quod ſi poſt ſe habuerit litteram Vau, occultabitur Jod, *h. e. quieſcet, non pronuntiabitur. Idem Abèn Eʒrà* נָח נִרְאֶה *appellat* Scheva quieſcens, *quod ſubintelligitur ſub conſona mobili. Hinc in eodem libro* צחות Tzacùth: *In* שָׁמַר *littera Mem eſt cum Pathach,* בעבור שאחריו נח נראה שאוא השוא *propterea quod poſt ſe habet* נָח נִרְאֶה *Scheva quieſcens ſub conſona mobili: ſic* הא נָח נֶעְלָם He quieſcens: ואו נִרְאֶה Vau mobile. *Eſt autem* צחות Tzacùth, *vel* ספר צחות Sepher Tzachùt, *liber Elegantiarum. Res Grammaticas tractat, fuitque compoſitus a R. Abrahamo filio R. Meir Hiſpano, qui fuit appellatus vulgo Abèn Eʒrà. Cum tribus aliis opuſculis Grammaticis Venetiis editus eſt in 8. anno* 306. *videlicet Chriſti Domini* 1546. *apud Danielem Bombergum.*

רָאוּי Dignum, conveniens, decens.

רְאִיָּה Viſio, viſus. אֵין זוֹ רְאִיָּה Non eſt ea vera viſio. *Item* apparitio, comparitio. *Deus juſſerat*, Exod. 23: 17. *mares ter quotannis coram ſe apparere in Templo Hieroſolymitano cum dono, & oblatione aliqua. Hæc igitur apparitio vocabatur ſimpliciter* רְאִיָּה, *vel* עוֹלַת רְאִיָּה Oblatio, Sacrificium oblationis, Oblatio præſentiæ. *In Talmud de re hac reperitur liber peculiaris inſcriptus* חֲגִיגָה Chagigà, *qui incipit,* הכל חייבין בראייה Omnes tenentur ad apparitionem; omnes tenentur præcepto illi obtemperare, *quod habetur Exod.* 23. Tribus vicibus quo-

tan-

tannis יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ apparebit omnis maſculus tuus coram facie Domini. *Ab hac apparitione nonnulli a Talmudiſtis excipiuntur. Cum autem a Deo non ſit definitum, quid quiſque offerre debuerit, Rabbini ſanxerunt, a nemine minus offerendum* שְׁתֵּי כֶּסֶף duobus nummis argenteis, *ponderis triginta duorum granorum hordei. Nemini autem licebat vacuum apparere.* Exod. 23. 15. וְלֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם Et non apparebis in conſpectu meo vacuus, *juxta Vulgatam.* רְאִיַּת פָּנִים Viſio vultus, præſentia. רַאֲיָה ratio, probatio, demonſtratio. חַכְמֵי הָרְאָיוֹת ſapientes probationum, *h. e.* Phyſici, *probationes ſuas ex rerum naturalium cauſſis afferentes.* רְאוּת viſio, viſus. כְּלֵי רְאוּת organa viſus. *Item* ſenſus viſus. רֵיאָה pulmo. מַרְאֵה מָקוֹם index loci, index libri, concordantia. *Dicitur etiam* מוֹרֵא מָקוֹם index. רוֹאָ, רֵוִי, aſpectus, vultus. רֵוּו, רִיוּוּת Idem. רֵאָיוֹן Apparitio, comparitio. *In Talmude legitur:* אלו דברים שאין להם שיעור הפיאה והבכורים והריאיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה *h. e.* Iſtæ ſunt res, quibus non eſt menſura (*in Lege data*) nempe angulus agri, primitiæ, comparitio in Feſtis, beneficentia, & ſtudium Legis.

רָבַב Multum, multiplex eſſe. רוֹב multitudo, magna pars. רוּבָּם plerique ipſorum. רִיבּוּי multitudo: numerus pluralis, ſignum numeri pluralis. רַבִּים multi: numerus pluralis, *& ſic fœminine* רַבּוֹת לְשׁוֹן. רַבִּים vox, locutio pluralis. בְּרַבִּים in numero plurali. לְרַבִּים ad numerum pluralem. *Item* publice, palam. רִבּוֹן dominus, herus. רִבּוֹנְתָא domina, hera. רַב Doctor, Magiſter. רַבֵּנוּ Præceptor noſter. רַבּוֹ Præceptor ejus. רַבְּכֶם Præceptor veſter. *Plur.* רַבּוֹת magiſtri, præceptores: *ſemper tamen cum Affixis conjungitur, ut* רַבּוֹתֵינוּ Rabbini, Doctores noſtri. רַבָּן idem. *Plur.* רַבָּנָן Rabbini. רַבָּנוּת Rabbinatus, Magiſterium; Magiſtratus: Magiſtralis dignitas.

רָבָה Multiplicari, augeri, creſcere, germinare, provenire. רִבָּה multiplicare, magni facere, educare. תַּרְבּוּת indoles, mores: educatio, progenies, ſoboles.

רבי״ם *Kabbaliſtæ vocem hanc exponunt in* Pſal. 3. v. 2. רַבִּים קָמִים עָלָי Multi inſurgunt contra me: רבי״ם *h. e.* רוֹמִיִּים Romani, בַּבְלִיִּים Babylonii, יְוָנִים Græci, מָדִים Perſæ.

De Uſura.

רִבִּית, תַּרְבִּית Fœnus, uſura. *Hinc* אֲבַק רִבִּית Pulvis fœnoris. *Eſt uſura, non tamen proprie, ſed improprie, ſicque appellatur, quod ſit uſura ſubtilis inſtar pulveris, ut vix uſura eſſe cognoſcatur. De* אֲבַק רִבִּית pulvere fœnoris *ſæpe in Talmude mentio fit, variæque ejuſdem ſpecies paſſim legentibus occurrunt. Solet autem locum habere hujuſmodi uſura, quoties quis rem emptam majori pretio aliis vendit, quam ipſe emit. Accidit etiam cum*

quis

quis agrum venditurus, hanc conditionem adjicit, ſi hodie emeris, illum tibi vendam centum Ducatis, ſin autem pecuniam poſt menſem ſolveris, Ducatos centum, & viginti pro eodem agro mihi ſolvere teneberis. Additio enim viginti Ducatorum videtur eſſe uſura centum Ducatorum poſt menſem ſolutorum, quos citius accepiſſet venditor, ſi citius agrum emptor emiſſet. Vocatur etiam רִבִּית מוּקְדֶּמֶת Uſura anticipata, *ſi quis ab aliquo mutuam pecuniam accipiat, & ad eum dona mittat, antequam ſibi pecunia numeretur: quod ſi poſt reſtitutam pecuniam ei aliquid donet, tunc dicitur* אֲבַק רִבִּית pulvis fœnoris. *Hinc Majemon in* הלכות מלוה ולוה *cap. 5. & 6. ſcriptum reliquit:* כל אֲבַק רִבִּית עִם הַכּוּתִים מוּתָּר לַכֹּל *h. e.* Omnis pulvis fœnoris cum Gentilibus (*h. e. Chriſtianis*) licitus eſt cuivis. רִבִּית קְצוּצָה *eſt* uſura ex pacto determinata, *de qua contrahentes inter ſe convenerunt. Hinc Majemon in Statutis de* מלוה ולוה *inquit:* כל שהתנה בשעת הלואה הוא רבית קצוצה *h. e.* Quicumque paciſcitur tempore mutuationis, illud dicitur *Ribbìt Ketzutzà. Exemplum hujus uſuræ poteſt eſſe hujuſmodi ex Majemonide. Hebræus pecuniam mutuam accipit a Chriſtiano. Dum eum ipſi redditurus eſt, quidam occurrit, aitque: dato eam mihi, tibique tantum dabo, quantum quilibet alius,* הרי זה רבית קצוצה ea eſt uſura ex pacto, & conventione. *Contra, Chriſtianus mutuo accepit pecuniam a Judæo cum uſura. Redditurus Chriſtianus interpellatur ab alio Judæo dicente: Dato eam mihi, tibique tantum dabo, quantum tu dediſti Judæo. Si Chriſtianus iſte Judæum creditori ſuo Judæo exhibuerit, ipſoque probante, ei pecuniam tradiderit,* הרי זה רבית קצוצה ea eſt uſura ex pacto, & conventione.

רבע רְבִיעָה Pluvia. מְרוּבָּע quadrangulum, quadratum.

רָבַץ Cubare. רִבֵּץ docere. הִרְבִּיץ cubare fecit.

רג *Abbreviatura. Idem ac* רַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹם Rabbènu Gerſom. 2. רַבָּן גַּמְלִיאֵל Rabbàn Gamaliel. *Eſt unus ex poſteris Hillelis, & ſæpe de eo in Talmude mentio fit.* 3. רֵישׁ גְּמָרָא Principium Ghemarà. *Quid ſit* גְּמָרָא Ghemarà *vide in Diſputatione huic Lexico præpoſita. Cum ſervilibus* וברג Et in principio Ghemarà.

רָגַז Iraſci, commoveri. רַגְזָן iracundus. רַגְזָנִית iracunda. רוֹגֶז ira, indignatio.

רגל הִרְגִּיל Aſſuefacere, exercere, conſueſcere. *Apud Talmudicos* excoriare beſtiam a pellibus, *ut cutis integra maneat.* נִרְגַּל aſſuefieri. הוּרְגַּל aſſuefieri. מוּרְגָּל aſſuetus, exercitatus, aſſuefactus. בַּאֲשֶׁר יוּרְגַּל הַנַּעַר Quando aſſuefit puer. *In Tractatu* נִדָּה Niddà *fol.* 16. Tria odi, imo quatuor non diligo, primum שר הנרגל בבית המשתאות *h. e.* Principem (*Doctorem*) aſſuetum in domo epularum, *videlicet* œnopoliis &c. רָגִיל aſſuetus, aſſuefactus, expeditus, promptus, exercitatus. רְגִילוּת aſ-

Digitized by Google

aſſuefactio, uſus, conſuetudo, converſatio. הֶרְגֵּל uſus, exercitatio. רֶגֶל Pes. רַגְלִין crura. רַגְלַיִם pedes. *Proverbium* הַשֶּׁקֶר אֵין לוֹ רַגְלַיִם Mendacium non habet pedes, *nimirum inconſtans eſt, facileque evaneſcit*. רגלוהי דבר אנש אינון ערבין ביה לאתר דמתבעי תמן טובילין יתיה: *h. e.* Pedes hominis dulces (*h. e. commodi*) ſunt ipſi: in locum, in quem cupit, ferunt eum.

רגש, הִרְגִּישׁ Sentire, ſenſu percipere: cognoſcere. הֶרְגֵּשׁ, הַרְגָּשָׁה ſenſus. נֶפֶשׁ הַמַּרְגֶּשֶׁת anima ſenſitiva. אַרְגָּשִׁי ſenſibile, ſenſitivum. מוּרְגָּשׁ quod ſub ſenſum cadit. צוּרָה מוּרְגֶּשֶׁת forma ſenſibilis.

רִבּוֹנִי דְּעָלְמָא Domine Mundi. *Eſt Dei periphraſis, pro qua ſolent Rabbini adhibere* רִבּוֹן שֶׁל עוֹלָמִים *vel* רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.

2. רֵאשִׁית דָּבָר Principium rei; primo; primum. *Ejus uſus frequens eſt in epiſtolarum initiis*.

רָדַף Perſequi, inſequi, conſequi, inſectari. רְדִיפָה *apud Logicos* conſecutio, conſequens. רְדִיפַת הַשֵּׁמוֹת ſynonymia. שֵׁם הַנִּרְדָּף nomen ſynonymum. הַרְדָּפָה cognominatio.

רד״ק *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ דָוִד קִמְחִי R. David Kimchì. *Cum articulo* הרד״ק. *De R. David Kimchì vide Diſputationem huic Lexico præmiſſam.*

רָהַט Currere; accurrere. לְפוּם רִיהֲטָא curſus, feſtinationis cauſa: *Adverbialiter* breviter, curſim, obiter, brevitatis cauſa. *Feſtinatio enim rem breviorem efficit.*

רָוָה Irrigari, inebriari. רְוִי Irrigatio, inebriatio.

רוּחַ Spiritus: ventus; animus, mens: Mundi plaga. רוּחָנִי, רוּחָנִי ſpiritualis. רוּחָנִית ſpiritualiter. רוּחוֹת partes, plagæ. מִכָּל־רוּחוֹתָיו ab omnibus plagis ſuis.

רֶוַח Spatium, intervallum, interſtitium, diſtantia: ſuburbium. מְרֻוָּח, נִרְוָח latum, ſpatioſum. זָוִיָה נִרְוַחַת angulus latus, obtuſus. הִרְוִיחַ recreare: dilatare: lucrari. רֵיוַח lucrum. הַרְוָחָה latitudo: dilatatio. *Ejus oppoſitum* צוּקָה anguſtia.

רום, רוֹמִי Romanus. רוֹמָא, רוֹמִי Roma. *Plur.* רוֹמָאֵי, רוֹמִיִּים Romani.

רַוָּק Cœlebs, juvenis. *Plur.* רַוָּקִין cœlibes. *In Tractatu* קדוש Kiddùs *fol.* 82. לא יישנו שני רווקים בטלית אחת Non cubabunt duo cœlibes ſub pallio uno, *ne pravis cupiditatibus moveantur.*

רוק Spuere, inſpuere, excreare. *In Talmude ad illud* Eccleſ. 12. 14. Omne opus Deus adducet in judicium על כל הנעלם ſuper omne occultum &c. Rabbì Jehudà dixit; זה ההורג כנה בפני חבירו ונמאס *h. e.* Hic eſt, qui occidit pediculum in conſpectu ſocii ſui, ut nauſea ipſi moveatur: Samuel dixit: זה שרק בפני חבירו ונמאס *h. e.* Hic eſt, qui exſpuit coram ſocio ſuo, & faſtidium ipſi movet. *Hoc enim fœdum, turpe, & contumelioſum apud Judæos habebatur.* *In Tractatu* חגיגה Chagigà *fol.* 5. *Hinc in* עירובין Eruvìn *fol.* 99. כיח בפני רבו חייב מיתה *h. e.* Qui excreat coram Magiſtro ſuo, reus eſt mortis. *Cum enim*

in

Digitized by Google

in alterius conſpectu excreare olim injurioſum eſſet, ac propterea prohibitum, longe ignominioſiſſimum erat id facere coram Magiſtro, & Præceptore ſuo. Injuriam hanc maximam Chriſto illatam a Judæis in ejuſdem ſanctiſſimam faciem temere exſpuentibus notare voluit Evangeliſta Matthæus cap. 27. 30. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Et exſpuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus. *Ex quo etiam clare licet colligere, gentem perfidam capitali in Chriſtum odio compulſam omni injuriarum, & contumeliarum genere eum cumulare voluiſſe.*

רוק, רוּקָא Sputum. *Rabbinis ſæpe in uſu eſt* רוק תָּפֵל ſputum inſipidum, *nimirum jejunum. Quid ſit* ſputum inſipidum, *docet Majemon in parte* 2. *in* הלכות אסורי ביאה *cap.* 9. §. 38. *Inquit enim:* איזהו רוק תפל Quodnam eſt ſputum inſipidum? Si quis nihil guſtaverit ab initio noctis, & dormiverit, a media nocte poſteriore uſque in craſtinum, antequam comedat, vocatur רוק תָּפֵל ſputum inſipidum. *Hinc in* שבת Sabbàt *cap.* 14. רוק תפל אפילו על גב העין אסור Sputum jejunum vetitum eſt ponere ſuper oculum in Sabbato. *Ex hoc plane intelligitur, cur Phariſæi dicerent, Chriſtum Sabbatum violaſſe, cum eo die oculos cæci ſputo inunxiſſet,* Joan 9. 16. *Id enim recta ipſorum Traditioni repugnabat.*

ר״ח *Abbreviatura. Idem ac* רֵאשִׁית חָכְמָה Principium Sapientiæ. *Eſt nomen libri celebris. Hinc legitur:* כָּתַב בַּעַל ר״ח Scribit auctor libri Reſcìt chochmà. *Aliquando occurrit* ר״חהק, *tuncque* הק *ſignificat* הַקָּצָר breve, parvum, *quibus verbis deſignatur compendium ex priori libro extractum.* 2. רַב חַסְדָּא Rabbinus Chaſdà, *inſignis inter Doctores Babylonicos, cujus laudes ſæpe in Talmude prædicantur.* 3. רֹאשׁ חֹדֶשׁ Caput menſis. *Cum ſervilibus* לר״ח, הר״ח, *ubi* ךָ *Genitivum indicat,* בר״ח. *Significat etiam* ר״ח *nomina quorumdam Rabbinorum, præcipue in Talmude, ut* ר׳ חננאל Rabbì Chananael, ר׳ חנינא R. Chaninà &c. *Quodnam autem nomen legendum ſit, facile patebit, cum primo totum, & integrum ſcribi ſoleat, poſtea vero abbreviari.*

Cur autem ראש חֹדֶשׁ Caput menſis *ita appelletur, ea ratio eſt, quia Luna quolibet menſe fieri quodammodo nova videtur, quod per dictionem* חֹדֶשׁ, *quæ* innovationem *ſignificat, aperte indicatur. Cum autem ſoleant ab antiquis temporibus menſium initia Hebræi ſolemniter celebrare, non erit ab re de iis nonnulla addere.*

De Feſto Noviluniorum.

Feſtum Noviluniorum apud Græcos dictum Neomeniarum, apud Latinos Calendarum, die primo cujuslibet menſis ab Hebræis celebratur. Moyſis temporibus in omnium menſium initiis offerebatur Sacrificium, ſcilicet duo juvenci ſubrumi, aries unus, agni ſeptem anniculi, hircus

Digitized by Google

eus unus pro peccatis in holocauſtum ſempiternum cum libaminibus ſuis. Aperiebatur etiam in iis, ut in Sabbatis, porta Nicanoris. Poſt Moyſem, Judæi veteres, Sacrificio omiſſo, toto Noviluniorum die conviviis, compotationibus, ventrique explendo vacabant. Nunc temporis quoque in omne gaudii genus Judæi effunduntur epulando, prandendo, jocando. Ad veſperam autem novam exorientem Lunam geſtientes excipiunt, Deoque Planetarum parenti benedicentes eum enixe orant, ut proſpera quæque largiatur, & omnia mala, & calamitates averruncet. Cum vero hodie propter Noviluniorum ambiguitatem duo dies ſolennes agantur, Judæis permittitur poſt prandium mercaturam exercere, aliiſque rebus operam dare, exceptis fœminis, quibus datum otiari ob earum memoriam, quæ Novilunio inaures conflando vitulo aureo tradere recuſarunt. Cæterum quamvis verbis expreſſis, & apertis mandatum de hujuſmodi Feſti celebratione in מִקְרָא Sacra Scriptura *non habeatur, multi tamen loci ſunt, v. g.* Numer. 28. 11. Ezech. 46. 1. l. 2. Chron. 2. 4. *ex quibus admodum veroſimiliter conjici poteſt, Deum hanc ſolemnitatem præcepiſſe. De cauſſa autem inſtitutionis hujus Feſti Auctores inter ſe non conſentiunt. Aliis enim placet, iſtiuſmodi Feſtum a Deo inſtitutum fuiſſe, ut tamquam typus, & figura renovationem hominis per afflatum, & illuminationem Spiritus Sancti adumbraret; aliis, ut Judæi ſingulis menſibus recordarentur, lucem rerum omnium initio ſumma Dei benignitate creatam fuiſſe ad hominum ſolamen, ac beneficium; aliis tandem, ut Iſraelitæ ſuperſtitionem Gentium ad Idololatriam maxime proclivium averſati non Planetis, cæteriſque Cæleſtibus ſignis juxta earum conſuetudinem menſes ſuos dicandos, ſed ſoli Deo bonorum omnium largitori beneficentiſſimo conſecrandos eſſe perdiſcerent. Ea porro de cauſſa hodie per biduum Novilunia celebrari quidam exiſtimant, quia id temporis omnino incertum, ac dubium eſt, in quem diem menſis* נִיסָן Martii *Novilunium incidat. Cætera Novilunia etiam antiquitus biduo fuiſſe celebrata ex ipſiſmet Sacræ Scripturæ verbis apertiſſime colligitur.* 1. Sam. 20. v. 24. & 27. וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל הַלֶּחֶם לֶאֱכוֹל׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא בָא בֶן־יִשַׁי גַּם תְּמוֹל גַּם הַיּוֹם אֶל־הַלָּחֶם׃ *h. e.* Et fuit Novilunium, & ſedit Rex ad convivium, ut veſcerentur. Poſtridie autem Novilunii dixit Saul Jonathani filio ſuo; quare non venit filius Iſai tum heri, tum hodie ad convivium? *Juxta autem opinionem aliorum id accidit propter* ספק המאורים *ſc.* dubium de luminaribus. *Porro rejectis ſententiis abſonis, & a veritate longe abhorrentibus,* dubium de luminaribus *indicat, anceps, & ambiguum eſſe, utra de inchoando Novilunio Divinæ Legis mens fuerit, Lunæ apparitio, an vero Solis cum Luna conjunctio. Novam enim Lunam bifariam poſſumus appellare, vel clare, & diſtincte nobis apparentem, vel ſtatim a Solis congreſſu recedentem, quamvis propter circumfuſos Solares radios adhuc obſcuram. Cum itaque ex Legis mandato non conſtet, ex utro die Novilu-*

lunii initium ducendum ſit, Judæi, ne alterutrum tantum diem feſtum celebrantes Legem a Deo latam tranſgredi videantur, utrumque diem ſolemnem agunt. Ex hoc vero Novilunio per biduum celebrato fit, ut dies decimus quintus menſis Martii, quo Paſcha comedendum, geminetur, duoque dies ſacri apud Judæos peragantur, cum a Deo unus tantummodo ab initio ſit definitus. Cæterum Legi Divinæ accommodatior videtur ſententia Novilunii a congreſſu Solis cum Luna incipiendi, quam a Lunæ apparitione, cum magis naturæ conſentanea ſit, & multo tutior, nullis umquam impedientibus nubibus, ad rectam totius anni menſuram, & rationem conſtituendam. Jam vero non idem olim apud Judæos modus fuit apparitionem Lunæ cognoſcendi. Primum enim, legatis a Synedrio miſſis, ut in locis excelſis naſcentis Lunæ radios expectarent, per excurſores de ejus apparitione omnes terræ Sanctæ regiones admonebantur. Poſtea vero extra Hieroſolymam in verticem altiſſimorum montium quidam aſcendentes, unde Lunæ ſplendorem videre poſſent, perticis ex cedro, ſtupa linea, & lignis oleoſis paſſim accenſis, exorientem aliis deinceps indicabant. Cum vero quidam ex Gentibus talem Judæorum ritum deridentes eos aliquoties facibus domibus ſuperpoſitis decepiſſent, hujuſmodi apparitionem per nuncios iterum ſignificarunt. Quod ſi montium nomina, quorum cacumina petebant primum Lunæ ſplendorem excepturi, ſcire deſideras, præcipui, & excelſiores ſunt ſequentes, ſcilicet mons Olivarum, Sartaba, Gerophina, Choveran, & Baltin.

Cæterum ex מִקְרָא Sacris litteris *paſſim colligitur, menſes non fuiſſe vocatos certis nominibus, ſed a numero, & ordine, quem obtinebant, primum, ſecundum, tertium, & ſic deinceps uſque ad duodecimum. Temporis autem progreſſu, antequam Hebræi Babylonem captivi abducerentur, lingua Hebraica quatuor tantummodo menſes vocarunt, ſcilicet* Septembrem איתנים *Etanìm*, Octobrem בול *Bul*, Martium אביב *Abib*, & Aprilem זו *Sif. Poſt captivitatem vero linguæ Hebraicæ prorſus obliti, & linguam Chaldaicam docti menſibus omnibus Chaldaica nomina indiderunt. Sic* ניכן *Nisàn dictus menſis reſpondens noſtro* Martio, אייר *Iiàr* Aprili, סיון *Sivàn* Majo, תמוז *Tamùz* Junio, אב *Ab* Julio, אלול *Elùl* Auguſto, תשרי *Tisrì* Septembri, מרחשון *Marcheſuàn* Octobri, ככלו *Kislevù* Novembri, טבת *Tebèt* Decembri, שבט *Scebàt* Januario, אדר *Adàr* Februario, & *in anno intercalari* ואדר *Vaadàr, quaſi Adàr iteratus. Exemplum prioris appellationis habemus in Capite Exodi quadrageſimo, Numerorum undecimo, & primi libri Paralipomenon Capite vigeſimo ſeptimo; poſterioris autem in Capite tertio, & decimo ſexto Eſtheræ, primo Baruch, Zachariæ ſeptimo, libri primi Machabæorum Capite ſexto, & libri tertii Regum Capite ſexto, & octavo. Animadvertendum, hos menſes apud Hebræos Lunares non ſemper Romanorum menſibus reſpondiſſe, ſed frequenter ſingulos in binos incidiſſe. Qui plura de menſuris temporum apud Judæos deſiderat, legat quintam ex noſtris Diſſertationibus Patavii typis*

Se-

Digitized by Google

Seminarii editis anno 1729. &, Deo dante, multo auctioribus brevi edendis.

Id præterea de menſibus Hebræorum animadvertendum, alios ex iis triginta dies alternatim habuiſſe, alios viginti novem. Quamobrem illi מְלֵאִים pleni (*quales omnes fuiſſe ſub Patriarchis primis colligitur ex collatione* Geneſ. 7. 11. & 8. 4.) *hi* חֲסֵרִים cavi *dicebantur. Id autem olim, Templo ſtante, pendere ſolebat ut plurimum a Lunæ phaſi, nunc vero tantummodo a calculo Aſtronomico, adeo ut interdum octo menſes* מְלֵאִים pleni, *interdum vero octo* חֲסֵרִים cavi *in anno reperiantur. Ex Talmude autem habetur, menſem* אֱלוּל Elùl, *videlicet* Auguſti, *plerumque fuiſſe* חָסֵר cavum, *nec a diebus Eſdræ unquam* מָלֵא plenum. *Itaque Judæi ab urbe Hieroſolyma remoti, poſt diem vigeſimum nonum* אֱלוּל Elùl *anni novi initium celebrabant, niſi* סנהדרים Synedrium *eos per nuncios admonuiſſet,* אֱלוּל Elùl *eſſe plenum, h. e. ex diebus triginta eo anno conſtare. Hodie menſium* מְלֵאִים plenorum, & חֲסֵרִים cavorum *diviſio ceſſavit, neque amplius phaſis Lunæ ratio habetur, ſed juxta Cyclum Hillelianum novemdecim annorum annos ſuos, menſeſque diſpoſuerunt inde ab anno 670. Æræ Contractuum, ita ut non amplius a cauſis incertis, ut olim, pendeat anni intercalatio, & quantitas, ac numerus, ſed a cauſſis certiſſimis. De Cyclo Paſchali Hilleliano dicto, facem præbente omnibus, qui de Cyclis Paſchalibus poſtea ſcripſerunt, & in Eccleſiam Catholicam Romanam introducto, vide Bibliotb. Rabbin. Bartoloccii part. 2. pag. 545. & ſeq.*

רתו״ל *Abbreviatura. Idem ac* רַק הַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ Tantummodo vita, & Salus addantur tibi. *Uſurpatur in fine Epiſtolarum, pro* Vive, & Vale.

רָחֵם Miſereri. רַחֲמָן miſericors; *nomen Divinum apud Rabbinos.* רַחֲמָנָא Deus. רַחֲמָנִית miſericors. *fœmina. Plur.* רַחֲמָנִיוֹת miſericordes. רַחֲמָנוּת miſericordia, benignitas.

רָחַק Dimenſio, diſtantia. *Hinc corpus eſt* שֶׁיֵּשׁ לוֹ, cui ſunt שְׁלֹשָׁה רְחָקִים tres dimenſiones, *videlicet longitudo, latitudo, & profunditas.*

ר״י *Abbreviatura. Idem ac* רֹאשׁ יְשִׁיבָה Caput, Princeps Synagogæ, Archiſynagogus, Rector univerſitatis: Caput Academiæ: נַעֲשָׂה לר״י Factus eſt Caput Academiæ. *Plur.* רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת Capita Academiarum. 2. ר״י *inſervit nonnullis nominibus propriis formandis, ut* ר׳ יִשְׁמָעֵאל Rabbi Iſmael, ר׳ יַעֲקוֹב Rabbi Jacob, ר׳ יְהוּדָה R. Jehudà, *quæ nomina ex præcedentibus colliges, cum prius integra ponantur, deinde brevitatis ergo per Abbreviaturam repetantur.*

ריבא *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יַעֲקֹב בֶּן אֱלִיעֶזֶר R. Jacob filius Eliezer. *Sæpe de eo mentio fit in compendiis Talmudicis.*

ריב״ג *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יוֹסֵף בֶּן גּוֹרִיוֹן R. Joſeph filius Gorionis. *Librum quemdam Hebraice compoſuit, ubi breviter de*

LXX. Interpretibus, Urbis Hieroſolymitanæ excidio, & Machabæis differit.

ריב״ז *Abbreviatura. Idem ac* רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכָּאי Rabbàn Jochanàn filius Zachæi.

ריב״ט *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יוֹסֵף בֵּן רַבִּי טוֹבִיָּה Rabbì Joſeph filius R. Tobiæ.

ריב״ל *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי R. Joſua filius Levi. *Inter Talmudicos Doctores eſt valde celebris.*

ריב״ם *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יוֹסֵף בַּר מֵאִיר R. Joſeph filius Meir. *Multos Tractatus Talmudis commentatus eſt, obiitque anno Chriſti* 1141. *Præceptor fuit R. Majemonidis.*

ריב״ן *Abbreviatura. Idem ac* רַבִּי יִצְחָק בַּר נָתָן R. Iſaac filius Nathanis. 2. ר׳ יְהוּדָה בַּר נַחְמָן Rabbì Jehudà filius Nachmanis. *Compoſuit librum, qui inſcribitur* הלכות פסוקות Conſuetudines deciſæ. *Vixit circa annum Chriſti* 755.

ריב״ש *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יִצְחָק בַּר שֵׁשֶׁת Rabbì Iſaac filius Sceſat. *Liber* שאלות ותשובות Quæſtionum, & reſponſionum *inter Hebræos celebris ab eo fuit conſcriptus. Floruit anno Chriſti* 1374.

רי״ג *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יוֹסֵף גֶּקַטִילְיָא R. Joſeph GeKatilià, *qui compoſuit librum inſcriptum* שַׁעֲרֵי אוֹרָה Portæ lucis.

רי״ה *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יַנַּאי הַכֹּהֵן R. Jannài Sacerdos.

רי״ח *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יְהוּדָא חַיָּט R. Jehudà ſartor. *Librum celebrem Kabbaliſticum* מִנְחַת יְהוּדָה Oblatio Jehudà *exaravit.*

ריטב״א *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יוֹם טוֹב בַּר אַבְרָהָם R. Jom Tof filius Abrahami. *Præter nonnullos libros celebres ſcripſit etiam Commentarium in R. Majemonidem, ab ipſo vocatum* מַגִּיד מִשְׁנָה. *Vixit circa annum Chriſti* 1380.

רי״נ *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יַעֲקֹב נַקְדָּן R. Jacob punctator. *De eo mentionem facit Elias in Fragmentis Tabularum.*

ריצב״א *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ יִצְחָק בְּרַבִּי אַבְרָהָם R. Iſaac filius R. Abrahami.

ריצב״ט *Abbreviatura. Idem ac* רַבֵּינוּ יִצְחָק בְּרַבִּי טוֹדְרוֹס R. Iſaac filius R. Toderùs, *h. e.* Theodori.

ריק, הֵרִיק Evacuare. רֵיקוּת, רֵיקָנוּת vacuitas, vacuum. לְרֵיקָנוּת fruſtra, incaſſum. רֵיקָן vacuus, vanus.

רכב, הִרְכִּיב Componere, conjungere: ramos arborum inſerere. מוּרְכָּב compoſitum. *Ejus oppoſitum* פָּשׁוּט ſimplex. מִלָּה מוּרְכֶּבֶת dictio compoſita. הַרְכָּבוּת, הַרְכָּבָה compoſitio, inſitio.

רכז, מַרְכָּז Centrum. מרכז הארץ centrum terræ. מרכז העיגול centrum circuli. *Plur.* שני המרכזים duo centra.

ר״ל *Abbreviatura. Idem ac* רוֹצֶה לוֹמַר Vult dicere, *vel* רְצוֹנִי לוֹמַר voluntas mea eſt dicere, volo dicere, *vel* רְצוֹנוֹ voluntas ejus. *Adhibent, ubi aliquid volunt clarius exponere, quemadmodum Latini uſurpant,* hoc eſt, nimirum, videlicet. 2. רַבִּי לֵוִי Rabbì Levi. 3. רֵישׁ לָקִישׁ Reſch LaKìs. *Doctor Talmudicus celebris, cujus mentio cre-*

bra

Digitized by Google

bra eſt in גמרא Ghemarà. 4. רָאוּי לְתַקֵּן Debet corrigi, *vel* רָאוּי לִהְיוֹת debet eſſe. *In fine librorum ſolet adhiberi, ubi Typographorum errata recenſentur.*

רלב״ג *Abbreviatura. Idem ac* רַבִּי לֵוִי בֶּן גֵּרְשׁוֹם Rabbì Levi filius Gerſom. *Extant ejuſdem Commentarii in totam* מִקְרָא Sacram Scripturam. *Aliorum etiam librorum auctor eſt, nimirum libri celebris* מלחמות יהוה Bella Domini, *Commentarii in* תּוֹרָה Legem, *& Commentarii in libros Samuelis. Ejus avus maternus fuit Rambàn, videlicet R. Moſcè ben Nachman, qui vulgo dicitur Gerundenſis. Mortuus autem eſt anno Chriſti* 1370.

ר״ם *Abbreviatura. Idem ac* רֵישׁ מְתִיבְתָּא Caput Synagogæ. *Chaldaice ita appellatur; nam vulgo Hebraice, ut jam ſupra diximus, vocatur* רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. 2. ר׳ מֵאִיר R. Meìr. *Si abſolute ponatur hæc Abbreviatura, intelligendus eſt Doctor Talmudicus. Secus ſignificat* ר׳ מֹשֶׁה Rabbì Moſcè, *ut in illo*, אִמּוֹ שֶׁל הרמ״ם מִקּוֹצִי Mater Rabbì Moſis MiKKotzi. 3. רַעְיָא מְהֵימְנָא Paſtor fidelis. *Hoc nomine appellatur Auctor, qui Additamenta in* זוהר Zohar *ſcripſit. Sæpe in libro* ראשית חכמה Reſcìt Cochmà *de eo mentio fit; v. g. fol.* 32. ופי׳ בר״מ Et explicatio in Paſtore fideli; *ſic* וברמ״ דף רמז Et in Paſtore fideli fol. 247.

רמ״א *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ מֵאִיר אוֹמֵר R. Meir inquit. *Ejus uſus præcipue in Talmude.*

רמב״ם *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ מֹשֶׁה בֶּן מַיְמוֹנִי R. Moſcè filius Majemonidis, *vulgo dictus per Abbreviaturam* Rambàm.

Vita Rabbini Majemonidis.

Licet R. Majemon patria Cordubenſis fuerit, vocatur tamen Moſes Ægyptius, quia in Ægypto ſtudiis operam dedit. Septuaginta annos vixit, tantamque laudem doctrina ſua eſt conſecutus, ut de eo illud inter Hebræos vulgo dicatur: ממשה עד משה לא היה כמשה A Moſe (*Propheta*) uſque ad Moſem (*Ægyptium*) non fuit ſicut iſte Moſes. *Floruit circa annum Chriſti* 1200. *& in terra Iſraelis ſepulcro mandatus eſt. Varia ſunt ejus opera. Admodum enim juvenis, videlicet anno ætatis vigeſimo tertio Commentarium in* מִשְׁנָיוֹת Miſnajòt *incepit, eique ſupremam manum anno trigeſimo impoſuit. Librum autem* יָד Jad, *&* מִשְׁנֵה תּוֹרָה Miſnè Torà, *ex quatuor voluminibus conſtantem, anno quadrageſimo ſecundo abſolvit; poſt quem librum* מִצְוֹת Mitzvòt, *h. e.* Præceptorum *publici juris fecit. Anno quinquageſimo edidit celeberrimum librum* מוֹרֵה נְבוּכִים Morè Nevuchìm *Lingua Arabica. Hunc autem, ut Hebræis gratum faceret, R. Samuel Abèn Tibbòn vertit in Linguam Hebræam, qui poſtea a R. Scem Tof, & Ephodæo Commentariis eſt illuſtratus.*

Ab-

Digitized by Google

רמבן *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ מֹשֶׁה בֶּן נַחְמָן R. Moſcè filius Nachman, *Gerundenſis Hiſpanus. Auctor eſt multorum librorum, & circa annum Chriſti 1212. florere cœpit.* 2. ר׳ מֵאִיר בֶּן נָתָן R. Meir filius Nathanis, *cujus frequens mentio in Talmude.*

רָמַז Indicare, annuere, innuere, deſignare. רְמִיזָה, רֶמֶז nutus, indicium. *Proverbium* לְחַכִּימָא בִּרְמִיזָא וּלְשַׁטְיָא בְּכוּרְמִיזָא Sapienti nutus, ſtulto fuſtis convenit, *cum ad alterum admonendum nutus ſufficiat, ad alterum vero corrigendum fuſtis ſit adhibendus.*

רמח *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ מֹשֶׁה חַזָּן R. Moſcè Chazàn, *h. e.* Præcentor. *Elias exiſtimat, Rabbinum hunc eum eſſe, qui Commentariolum in Maſoram magnam ſcripſit. Hæc eadem Abbreviatura* רמח *per ſpeciem Kabbalæ* גִּימַטְרִיָּא Gematrià *ab Hebræis vulgo appellatæ, ratione numerorum habita, valet* 248. *quot ſunt præcepta a Rabbinis dictà* מִצְוֹת עֲשֵׂה jubentia, *quibus aliquid agere jubemur. Itaque volunt ſingulis membris ſingula præcepta accommodata eſſe, ut recordentur homines, & animo, atque cogitatione reputent, a Deo omnia, & ſingula hominis membra eo conſilio creata fuiſſe, ut ſedulo ea præſtent, quæ Deus ab eodem homine fieri juſſit. De præceptis tum jubentibus, tum prohibentibus extat Traditio in Tractatu* מַכּוֹת Maccòth *cap. 3. fol. 23.* תריג מצות נאמרו לו למשה בסיני שסה לאוין כמנין ימות החמה: רמח עשיים כנגד איבריו של אדם אמר רב המנונא מאי קרא׳ תורה צוה לנו משה מורשה תורה בגימטריא היכי *h. e.* 613. præcepta dicta fuerunt Moſi in Sinai; 365. negativa, juxta numerum dierum Solarium; 248. factiva, ſive jubentia, *vel* affirmativa, juxta membra hominis. Dixit R. Menunnà. Qua Scriptura id probatur? תורה Legem præcepit nobis Moſes hæreditariam. Deuter. 33. 4. ubi תורה Geometrice eſt 613. *Ad hunc locum Gloſſa R. Salomonis ſubjicit:* 248. præcepta jubentia ſunt, quia unicuique membro dicitur: Fac, Serva præceptum. 365. præcepta negativa ſunt, quia ſingulis diebus monentur homines, ne tranſgrediantur cs Domini. *Membrorum autem numerum hoc pacto Hebræi numerant. Primum igitur ab uno latere eliciunt* 101. *membra, totidemque ab altero, ex quibus numerus* 202. *exſurgit. Nimirum* ביד in manu *triginta, videlicet ſex in ſingulis digitis: duo* בקנה in tibia: *duo* במרפק in cubito: *unum* בזרוע in brachio, *ſive* lacerto: *quatuor* בכתף in humero: *undecim* צלעות coſtæ: *triginta* ברגל *in pede, nimirum in unoquoque digito ſex: quinque* בארכובא in genu: *unum* בירך in femore: *tria* בקוליות in coxis (*in Talmud legitur* בְּקַטְלִיּוֹת *h. e.* כף הירך acetabulo: *decem* בקורסל in talo: *duo* בשוק in cruce. *En numerus* 101. *cum gemina, erit* 202. *His adde quinque vertebras* בנקביו in foraminibus ſuis, בפתחי הלב in apertionibus cordis, *h. e.* thorace; *octo* בצואר in collo; *octodecim* חוליות vertebras in ſpina dorſi; *novem* בראש in capite. *Hujuſmodi*

ana-

Digitized by Google

anatomia membrorum corporis a Rabbinis facta legitur in libello אַבְקַת רוֹכֵל, *quæ tamen ex Corpore Juris Cod.* אהלות Oholôt *cap. 1. ſumpta eſt. Utrum autem probanda ſit, necne, penes veros, peritos, & cordatos Anatomicos judicium eſto.*

רמך *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ מֹשֶׁה כֹּהֵן R. Moſes Sacerdos. *Si præponas articulum, legitur* הרמך. *Tempore Rambàm floruit, & de eo mentionem facit* יוחסין Juchasìn *fol.* 132.

רנבר *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ נִסִּים בַּר רְאוּבֵן R. Niſsìm filius Ruben.

רס, רִסִּין Supercilia. *Conſtr.* רִסֵּי ſupercilia.

רע *Abbreviatura. Idem ac* רַבִּי עֲקִיבָא R. AKìba.

רַע, לְרַע Infra, ſub, inferne. מִלְּרַע idem. *Item vox penacuta. Ex forma* מִן לְרַע *contracta fit* מִלְּרַע, *& quandoque Daghes in Lamed euphoniæ cauſſa omittitur.*

רָעַב Eſurire. רַעַבְתָּן Famelicus. לא ריאה אדם עצמו על הבריות ברעבתן *h. e.* Non oſtendet homo ſeipſum hominibus tamquam famelicum, *videlicet voracitate nimia. Sic in* ביצא Betzà *fol.* 25. Non comedet homo allium, & cæpas a capite ipſorum, ſed a folliculis ואם אכל הרי זה רעבתן & ſi comederit ſic, habetur famelicus, vorator. *Fœm.* רַעַבְתָּנִית famelica, voratrix. *Tritum apud Rabbinos:* בשעת דבר כנוס רגליך ובעת רעב פזר רגליך Tempore peſtis collige pedes tuos: ſed tempore famis diſperge pedes tuos. *Nimirum tempore peſtis intra domeſticos parietes conſiſtendum, hominumque colloquia, & familiaritates vitandæ, ne forte incolumes inficiantur; at fame graſſante, relinquenda domus, & eo feſtinanter eundum, ubi vitæ neceſſaria ſuppetunt.*

רעה *Abbreviatura. Idem ac* רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם. *Solet præcedere* מֹשֶׁה. Moſes præceptor noſter, qui in pace requieſcat.

ריצה, רְעִי Stercus, excrementum, fimus.

רָעַם, הִתְרָעֵם Obmurmurare, murmurare, conqueri. תַּרְעוֹמָה, & תּוּרְעֲמָא murmuratio, murmur, querela, lamentatio.

רף *Abbreviatura. Idem ac* ראש פֶּרֶק Initium capitis. *Sæpe in Aruch invenies, ubi aliquid in teſtimonium adducitur ex initio Capitis Talmudici.* 2. ראש פסוק Initium verſus. *Plur.* רָאשֵׁי פְּסוּקִים initia verſuum. *Frequenter occurrit in Maſora.* 3. *Si præponas* ה, הרף *idem eſt, ac* חָכָם רַבִּי פֶּרֶץ Sapiens R. Perez, *qui fertur fuiſſe auctor inſignis libri inſcripti* מַעֲרֶכֶת הָאֱלֹהוּת Diſpoſitio Divinitatis.

רָצָה Velle, benevolum eſſe. הִרְצָה *Talmudicis* numerare, perſolvere numeratas pecunias. רָצוֹן voluntas, benevolentia. רְצוֹנִי voluntarius. *Fœm.* רְצוֹנִית voluntaria. נִתְרַצָּה placari. רִצּוּי placatio. *Per dictionem* נִרְצָה Nirtzà, *h. e.* acceptum ſit, *quæ eſt ultima in ritibus Cœnæ Paſchalis, innuitur, Deo gratias ſemper agendas eſſe, ejuſque bonitatem, atque clementiam*

fine

Digitized by Google

ſine intermiſſione celebrandam. Recitata itaque precatiuncula quadam, quæ incipit, Laudabunt te Domine &c. *quartum cyathum conſueta benedictione benedicunt,* בָּרוּךְ אַתָּה Benedictus tu &c. בּוֹרֵא פְּרִי גָּפֶן creans fructum vitis &c. *& in latus ſiniſtrum incumbentes juxta morem eum omnium ultimum exhauriunt, Cœnæque Paſchali, quæ ad dimidiam tantummodo noctem protrahi poteſt, finem imponunt.*

Per voces etiam וּרְחַץ Urchàtz, *h. e.* & Lava, *&* רַחְצָה Rochtzà, *quæ idem ſignificat, quarum altera eſt ſecunda in ritibus Cœnæ Paſchalis, altera ſexta, indicatur, manuum ablutionem faciendam eſſe. Solent enim Judæi, hauſto primo vini poculo benedicto, ſtatim manus lavare.*

רצע, רְצוּעָה Corrigia calcei. מַרְצֵעַ ſubula. רַצְעָן cerdo, calcearius, ſuror.

רצף, רָצוּף Continuum, conjunctum, conſequens. יָמִים רְצוּפִים dies continui, conſequentes. עוֹנֶג רָצוּף oblectatio continua.

רקק, רָקִיק Tenue: diaphanum. רָקָק aqua lutoſa, cum luto mixta: lacuna, palus.

רש״ *Abbreviatura. Idem ac* רַבָּן שִׁמְעוֹן Rabbàn Simeon. *Occurrit in Talmude, & in Zohar.*

רשב״א *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ שְׁלֹמֹה בֶּן אַדְרֵת R. Salomon filius Adràt. *In* יוחסין Juchasin *fol.* 133. *dicitur R. Salomon, filius Abrahami, filius Adràt. Fuit diſcipulus Rambàn, h. e. R. Moſis Nachmanidis, floruitque circa annum Chriſti* 1280. *multoſque inſignes libros compoſuit.* 2. רַבֵּנוּ שִׁמְעוֹן בַּר אַבְרָהָם Rabbènu Simeon filius Abrahami. *De eo mentio fit in* יוחסין *fol.* 131. *Auctor eſt* תוספות Additionum ad Talmud, פסקי הרשב״א PisKè harasbà, *h. e.* Judiciorum, Sententiarum Judicialium, *&* תשובות Reſponſionum Rasbà.

רשב״ג *Abbreviatura. Idem ac* רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל Rabbàn Simeon filius Gamalielis. *Aliquando fini hujus Abbreviaturæ additur* א, *quod ſignificat* אָמַר inquit, *& initio præponitur* ד *caſum Genitivum deſignans. Rabbàn Simeon fuit pater R. Jehudà, qui vulgo ab Hebræis vocatur* הַקָּדוֹשׁ Sanctus. *Floruit circa annum Chriſti* 150.

רבב״ט *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ שִׁמְעוֹן רַב טוֹבִיָּה R. Simeon filius Rabbì Tobiæ.

רשב״י *Abbreviatura. Idem ac* ר׳ שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי Rabbì Simeon filius Jochai. *Solet etiam vocari tantummodo R. Simeon. Magiſtrum, ac præceptorem habuit Rabbinum AKibam, qui in bello Adriani contra Judæos circa annum Chriſti* 120. *Martyr occubuit annis quinquaginta poſt Hieroſolymitanæ Urbis, & Templi excidium, & vaſtitatem. Dicitur hic R. Simeon auctor fuiſſe celeberrimi libri* זוֹהַר Zohar, *qui eſt Commentarius Kabbaliſticus in Pentateuchum, ſive quinque libros Moſis.*

Digitized by Google

Hiſtoria de Libro זוהר Zohar, *qui poſt Talmud ſemper maximi ab Hebræis habitus fuit.*

Juvat in gratiam Philo-Hebræorum Hiſtoriam de libro זוהר Zohar *Hebraico ſermone exaratam ex Tractatu* שבת Sabbàt *deſumptam proponere. Cum igitur ſimul eſſent R. Jehudà R. Joſe, & R. Simeon, & ad eos acceſſiſſet R. Jehudà* בן גרים Ben gherìm, *h. e.* parentibus Proſelytis natus, פתח ר יהודה ואמר כמה נאים מעשיהם של אומה זו: תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות: ר יוסי שתק ענה ר שמעון בן יוחאי ואמ כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמם: תקנו שווקים להושיב בהם שוחרים מרחצאות לעדן בהן עצמם: גשרים ליטול מהן מכס: הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות: אמרו יהודה שעילה יתעלה יוסי ששתק יגלה לציפורי שמעון שגינה יהרג: אזל הוא ובריה טשו בי מדרשא כל יומא הוו מייתין להו דביתיהו ריפתא וכוזא דמיא: וכרכי כי תקיף גזירתה אמר ליה לבריה נשים דעתן קלה עליהן דילמא מצערי לה ומגליא לן: אזלו טשו במערתא: איתרחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא: והוו משלחי מנייהו והוו יתבי עד צואריהו בחלא כולי יומא גרסי: בעידן צלויי לבשי מיכסו ומצלו והדר משלחי מניהו כי היכי דלא ליבלו: איתבו תריסר שני במערתא אתא אליהו וקם אפתחא דמערתא אמר מאן לודעיה לבר יוחאי דמית קיסר ובטיל גזירתיה: נפקו חזו אינשי דקא כרבי וזרעי וכו *h. e.* Exorſus eſt R. Jehudà dicens. Quam pulcra ſunt opera populi hujus (*Romani*). Diſpoſuerunt fora, ordinarunt pontes, exſtruunt balnea. R. Joſe ad hæc ſubricuit. At R. Simeon ben Jochài reſpondit, ac dixit. Quidquid ordinarunt, ordinarunt tantummodo proprii commodi cauſſa. (*In Tractatu* עבודה זרה De Idololatria, *legitur* זונות Scorta: ignominiæ cauſſa.) Diſpoſuerunt fora, ut illic reſideant mercatores; balnea, ut in illis voluptatem capiant; pontes, ut ex illis vectigal exigant. Tunc abiens R. Jehudà בן גרים *Ben gherìm, h. e. parentibus Proſelytis natus*, evulgavit hos ſermones, ita ut innotuerint Imperatori. Editum edictum hujus argumenti. Jehudà, qui laudavit, extolletur: Joſe, qui tacuit, relegabitur in Cypriam: Simeon, qui vitupetavit, occidetur. Tunc R. Simeon, & filius abſconderunt ſe in Schola, & attulerunt ipſis quotidie buccellam panis, & poculum aquæ. At cum ſeverum, & grave eſſet edictum Regium, dixit pater filio ſuo. Mulierum animus levis, & inconſtans eſt; fortaſſe dolebunt noſtri cauſſa, & prodent nos. Abiernnt itaque, & occultarunt ſe in ſpelunca quadam. Accidit miraculum. Creara ipſis arbor ſiliqua (*ut ejus fructibus veſcerentur*) & aquæ fons. Illi, abjectis veſtimentis, ſederunt uſque ad collum in arena tota die ſtudentes. Tempore precum aperiebant ſe, & precabantur: poſtea rurſus de-

Digitized by Google

depoſuerunt veſtimenta ſua, ne veteraſcerent. Cum ita habitaſſent per annos duodecim (*in aliis libris, ubi eadem Hiſtoria narratur, habetur* שלש עשרה tredecim. *Ita in Talmude Hieroſolymitano lib.* שביעית *cap. 9. in Medràs Eſther cap. 1. v. 9. ad verba* וגם רשתי, *in Medràs Kobèleth cap.* 10. *v.* 8. & *in* בראשית רבא Bereſcit Rabbà *ſect. 79.*) in ſpelunca iſta, Elias venit, & ad oſtium ſpeluncæ ſtans dixit : Quis indicabit filio Jochài, mortuum eſſe Cæſarem, & irritum redditum eſſe decretum ejus? Egredimini, & videte homines, quomodo colant, & ſerant &c. *Hactenus in citato Tractatu* שבת Sabbàt. *Animadverte, quam infirmis, & inſtabilibus fundamentis Judæorum ſententia nitatur, qui ex eo, quod in allata Hiſtoria dicatur, R. Simeonem, ejuſque filium aſſiduam in ſpelunca ſtudiis operam dediſſe, ſibi perſuadent, eos libri* זוהר Zohar *auctores fuiſſe. Quis non videt, qui rem totam attente perpendit, eam puram, putamque fabulam redolere? Quis vero tam facilis ſit, ut ſibi perſuadeat, librum* זוהר Zohar *per mille, & amplius annos in Ægypto delituiſſe, ut Judæi temere contendunt? Quæ Academia, quæ Schola inibi tamdiu duravit, quæ tam inſignem, & refertum ſcientiarum, rerumque ſingularium, ut Judæi ajunt, theſaurum tot ſeculorum ſpatio hominibus inviderit, neque in eorum manus venire permiſerit? quinam tam ſeduli ejuſdem cuſtodes fuerint, ut eum a tineis, temporum & caſuum injuria ſervarint? Quod ſi rem attente ad trutinam revocaveris, librum* זוהר *valde recentiorem eſſe, & R. Simeoni ſuppoſitum, plane animadvertes. Hinc Joannes Morinus vir doctiſſimus lib. 2. Exercitat. 9. de Hebræi Græcique textus auctoritate, R. Abraham Zachùt, R. Gedalia, aliique Rabbini ingenue fatentur, nullibi umquam ante annum Chriſti* 1290. זוהר Zohar *mentionem factam eſſe, quamvis multi ante illud tempus eam Kabbalæ ſpeciem tractarint, qua ille refertiſſimus eſt. Poſt Maſorethas autem compoſitum eum fuiſſe illud liquido evincit, quia in eo texitur Alphabetum litterarum majuſcularum, & minuſcularum, mentio fit de litteris magnis, & parvis, quæ ante Maſorethas non exiſtebant. Nam neque Talmud litterarum iſtarum meminit, neque ipſe Tractatus* סופרים, *ſive* Scribatum, *qui totus eſt in explicanda ratione deſcribendi libros ſacros. Adde, in libro* זוהר Zohar *reperiri multas voces barbaras derivatas ex* רבות *Rabbòt, aliiſque Midraſcìm, ex Targum Jonathanis, & Hieroſolymitano, plures etiam locutiones, dicendi modos, & fabulas Talmudicas ei inſertas eſſe. Neque minus recentioris ætatis argumentum eſt laus ſapientiæ, eruditionis, & doctrinæ Iſraelitis, ſive Arabibus in eo ſæpe tributa, qui tamen ſcientiarum commendatione eximii eſſe cæperunt ducentis tantummodo poſt Mahumetem annis. Quid ſi nemo Judæorum de libro* זוהר Zohar *ante tercentos annos ne verbum quidem audivit? quid ſi Moſes Cordubenſis, qui totam fere vitam in Ægypto egit, & honorificam Simeonis ben Jochài mentionem fecit, & aliorum librorum auctores protulit, de hoc nihil omnino dixit? Lege R. Abraham Levitam, a*

quo

Digitized by Google

quo ante annos quingentos Judæorum Hiſtoria conſcripta eſt , & in ea antiquorum Rabbinorum libri celebrati , nihilque de זהר *invenies . Lege Itinerarium R. Benjamin , qui toto orbe peragrato in illud contulit quidquid apud Judæos admiratione dignum , & exiſtimatione viderat , nihilque in eo de* זהר Zohar *erit . Ex his itaque recte inferre licet librum* זהר Zohar *a Simeone filio Jochài compoſitum non fuiſſe . R. Abraham Zachùt in* יוחשין Juchasìn *fol.* 42. *librum* זהר Zohar *non R. Simeoni , ſed ejus filio R. Eliezer , filii diſcipulis , & diſcipulorum diſcipulis eum adſcribendum cenſet . Hæc ſunt ejus verba :* ספר הזוהר בנוהו על שמו אף על פי שהוא לא עשאהו כיון שתלמידיו ובנו ותלמידי תלמידיו עשוהו על מה שקבלו ממנו וכו׳ . *Neque vero apud Rabbinos novum , & inuſuatum eſt aliorum auctorum nomina quibuſdam libris tribuere , quæ ipſis jure non conveniunt . Hinc idem Zachùt fol.* 52. *ſcriptum reliquit de libro inſcripto* פרקי PirKè , *h. e.* Capitula R. Eliezer : כבר ידוע שאעפי שהוא המכונה לרבי אליעזר האחרונים עשו פרקיו כמו הזוהר המכונה לר׳ שמעון וכן נמצא ספר יצירה המכונה לאברהם אבינו: *h. e.* Jam notum eſt , quod etiamſi iſte liber (*PirKè*) cognomen habeat R. Eliezer , poſteriores tamen fecerunt capita ejus , ut liber Zohar cognomen habet R. Simeonis . Sic etiam liber Jetzirà nomen habet Abrahami Patriarchæ noſtri . *Sic ab eodem Zachùt libri Siphrà , Siphrè , Toſiphtà confecti dicuntur* אליבא דר׳ עקיבא ad cor , & ſententiam R. AKibæ , *licet annos circiter ſexaginta poſt mortem ejuſdem ſint exarati . Itaque juxta opinionem R. Abraham Zachùt liber* זהר Zohar *non fuit revera a R. Simeone compoſitus , ſed nihilominus quodammodo ejuſdem auctor vocari poteſt , cum ejus doctrinam complectatur , quam diſcipuli ab eo hauſerant . Hinc R. Gedalià in libro* שלשלת Scalſcèlet , *quem compoſuit , ſcriptum reliquit :* Scito , R. Simeonem , & filium ejus R. Eliezer nihil ſcripſiſſe de libro Zohar , qui hodie eſt in manibus noſtris , ſed diſcipuli ejus , ac diſcipuli diſcipulorum ipſorum ſcripſerunt eum in foliis multis , ſexaginta circiter annis poſt mortem ejus , וקבלתי על פה שזה החיבור הוא כל כך גדול הכמות שאם היה נמצא כלו יחד היה משאת גמל & accepi ore tenus , tantam fuiſſe molem hujus compoſitionis , ut , ſi conjuncta tota eſſet , vix camelus eam ferret . *Ex eo , quia nullibi in eo* גמרא Ghemarà , *neque aliorum Tractatuum Talmudicorum mentio fit , Judæi inferunt , ante collectum Talmud eum conſcriptum fuiſſe . Animadvertenda duo ſunt de hoc libro , alterum , eum in multis juribus doctrinæ* גמרא Ghemarà *repugnare , alterum vero , ejuſdem Conſtitutiones de iis rebus , quæ in* גמרא Ghemarà *non ſunt expoſitæ , tamquam authenticas a Rabbinis receptas fuiſſe , & in uſum traductas . Editus eſt Mantuæ in* 4. *anno* 318. *h. e. Chriſti* 1558. *& Cremonæ anno* 319. *h. e.* 1559. *in folio , cui editioni adjectæ ſunt Concordantiæ locorum*

Digitized by Google

Sacræ Scripturæ, aliaque addita, quæ efficiunt, ut Cremonenſis editio a Judæis Mantuanæ præferatur.

Extat etiam זֹהַר חָדָשׁ Zohar novus *Cracoviæ editus in* 4. *anno Chriſti* 1603. *Hujus ſtylus, & materia convenit cum Zohar antiquo. Quidquid autem in exemplari antiquiſſimo Zohar antiqui typis editi manu ſcripto ex terra Iſraelis allato reperitur, in hoc continetur, additis etiam* ואיכה, מדרש שיר השירים & מדרש הנעלם, תקונים, *ubi variæ lectiones ex antiquo exemplari exhibentur. Multa præterea de punctis vocalibus, & accentibus habentur, quorum inventio utrum ejus antiquitatis, quam Judæi eſſe volunt, ſit, non eſt hujus loci quærere.*

רשב״ם *Abbreviatura. Idem ac* Rasbàm, *h. e.* ר׳ שְׁמוּאֵל בֶּן מֵאִיר Rabbì Samuel filius Meir. *Hic Meir fuit gener R. Salomonis, duoſque filios reliquit, quorum alter vulgo appellatus fuit Rasbàm, alter vero Rabbènu Tam. Hic Rasbàm eſt unus ex auctoribus* תוספות Additionum *Talmudicarum, ut habetur in* יוחסין Juchasìn fol. 131. *Anno Chriſti* 1171. *occubuit.*

רשה, רְשׁוּת, רְשִׁיוֹן Facultas, poteſtas, licentia. *Plur.* רשויות, poteſtates, licentiæ, privilegia. רַשַּׁאי licitus, liber, qui licentiam, poteſtatem habet. *Plur.* רַשָּׁאִין licentiam habentes.

רש״ט *Abbreviatura. Idem ac* רַבִּי שֵׁם טוֹב Rabbì Scem Tou. *Compoſuit librum* פרדס רמונים, *h. e.* Hortum malorum Punicorum, *de quo in libro* כפתור Caphtòr *ſæpe mentio fit.*

Vita Rabbì Salomonis Jarchì.

רש״י *Abbreviatura. Idem ac* רַבִּי שְׁלֹמֹה יַרְחִי Rabbì Salomon Jarchì, *qui vulgo ab Hebræis* רש״י Raſcì *dicitur, ab aliis etiam* Rasì. *Præceptores habuit Rabbènu Gerſon, & R. Salomonem filium Gavìrol, Doctores celeberrimos. Patria Campanus Trecenſis fuit, qui vicus Galliæ Narbonenſis eſt non procul a Montepeſſulano, vulgo* Montpellier. *Gallum eum extitiſſe ſatis probant voces Gallicæ ab eo ſæpe adhibitæ, quibus dictiones Hebraicas, addito vocabulo* בְּלַעַז Belàhaz, *videlicet* barbare, *h. e. Gallice interpretatur, & exponit. Ejus Commentaria in totam Sacram Scripturam inſignita tribus litteris* רש״י Raſcì *ſuperne appoſitis collocata ſunt in Bibliis Buxtorphii vel in margine interiori, vel exteriori, vel Textui ſubjecta. Talmudis etiam partem potiſſimam commentatus eſt, Codici obſcuriſſimo, tenebriſque undique circumfuſo maximam lucem afferens. Ejus Commentaria in Talmudis latere interiori imprimi conſueverunt. SchiKardus narrat, eum morte abreptum Commentaria hæc ad umbilicum perducere non potuiſſe, ac propterea in quarta Talmudis parte* מַכּוֹת Maccòth *dicta ſubſtitiſſe, propter*

quæ Commentaria κατ᾽ἐξοχὴν *nomine* פַּרְשַׁנְדָּתָא Parſchandâta, *hoc eſt*, Interpretis, *per Antonomaſiam fuit ab Hebræis cohoneſtatus. Itaque reliqua Talmudis Commentaria ab ejus diſcipulo R. Jehudâ Nathanis filio confecta ſunt. R. Scelomò Jarchì ſtylus implexus eſt, valde obſcurus, impurus, nimis conciſus, pauciſſimiſque verbis multa complectens. Ob hanc rem rectum exiſtimarunt alii Rabbini in ejus Commentaria* בֵּיאוּרִים Biurîm, *hoc eſt*, Elucidationes *ſcribere. Grammatica præcepta, & regulæ contra ejus ſcriptionem non uno in loco reclamant, fabulæque Talmudicæ, & nugæ Commentariis Biblicis ab eo inſertæ non mediocriter de ejus ingenio, & fama detrahunt. Tantam vero Rabbinus hic apud Hebræos auctoritatem habuit, ut propter ſingularem, & eximiam apud eos ſanctitatis, & ſcientiæ opinionem futuros eventus prædixiſſe feratur, parumque abſuerit, quin inter cæteros Prophetas ab iiſdem ſit numeratus. Obiit annos natus ſeptuaginta quinque magnum ſui deſiderium Judæis omnibus relinquens.*

רש״י *Abbreviatura. Idem ac* רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל Caput Tribuum Iſrael.

רשל, הִתְרַשֵּׁל Pigrum, remiſſum eſſe. הִתְרַשְּׁלוּת pigritia, ſocordia, torpor, remiſſio. מְרַשֵּׁל laxans, remiſſum faciens. מְרוּשָּׁלִים remiſſi, laxi.

רָשַׁם Deſignare, deſcribere, exarare, notare. רוֹשֶׁם deſcriptio, deſignatio, obſignatio, nota. רִשּׁוּם delineatio. רְשִׁימָה idem.

רש״ע. רשל״ע *Abbreviatura. Idem ac* רִבּוֹן שֶׁל עוֹלָם Domine Mundi, *vel* רִבּוֹן שֶׁל עוֹלָמִים Domine Mundorum. *Eſt Dei epitheton. Huic Abbreviaturæ ſæpe inſertam litteram* ב *invenies, ut* רבש״ע.

ר״ת *Abbreviatura. Idem ac* רָאשֵׁי תֵיבוֹת Principia dictionum, *vel* רֹאשׁ תֵּיבָה Principium dictionis. *Ita appellantur Abbreviaturæ, quia ex primis litteris variarum dictionum conflantur.* 2. רַבֵּנוּ תַּם Magiſter noſter Tam. *Fuit nepos ex filia Rabbì Salomonis Jarchì. Cæterum R. Jacob dicitur, fuitque unus ex Auctoribus* תוספות Additionum Talmudicarum. *Auctor fuit etiam celebris libri inſcripti* סֵפֶר הַיָּשָׁר, *mortuuſque eſt in Gallia anno Chriſti* 1170. *non procul a patria avi ſui.*

רָתַח Fervere, effervеſcere, ebullire. מַיִם רוֹתְחִים aquæ ferventes. רִתַּח fervefecit. רִתּוּחַ fervefactio, ebullitio. מְרוּתָּח fervidum, fervens, ebulliens. רְתָחָא, רוֹתְחָא fervor, ſpuma fervoris. מַרְתֵּחַ frixum. רַתְחָן fervidus, iracundus. הִרְתִּיחַ ſpumam emittere.

Digitized by Google

INCIPIENTIA A שׁ

שׁ *In numeris valet tercentos. Modo eſt littera radicalis, modo ſervilis. In principio dictionis idem eſt, ac Hebraicum* אֲשֶׁר, qui, quæ, quod; *ſignificat tamen ipſa ut plurimum* quia, *vel* quod, *& habet ſubjectas vocales Pathach, & Sægol modo cum Daghes in littera ſequenti, modo ſine; aliquando occurrit cum Sceva, & interdum ante ſe habet præpoſitionem* ב, *vel* כ.

שׁאב שָׁאִיבְתָּא Tibia, fiſtula, *ita appellata ab aeris attractu, a radice* שׁאב attrahere. Deuter. 16. 14. *in Jonathane.*

בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה *Erat locus certus in mulierum atrio, ita dictus, in quo ſolemnis quædam feſtivitas celebrabatur in* חַג סֻכּוֹת Feſto Tabernaculorum. *Cum autem dies hic feſtus inſignis admodum eſſet, in* מִשְׁנָה Miſnà *Tractatu* סוכה Succà *cap.* 5. *legitur* כל מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו Qui non vidit lætitiam domus hauſtus, vel hauriendi, nullum umquam vidit gaudium. *De ſignificatione hujus nominis multa apud Rabbinos habentur. In Talmud Hieroſolymitano Tractatu* סוכה Succà *fol.* 55. Dixit R. Jehoſuàh ben Levi: Quare vocatur nomen ejus בית השואבה *Beth-haſchoavàh?* propterea quod inde hauriebant (שׁוֹאֲבִים) Spiritum ſanctum, juxta illud: *Et haurietis aquas &c R. Bartenora ad verba*, Lætitia domus hauriendi, *ait;* propterea quod omnis hæc lætitia fiebat propter aquam libaminis, quæ hauriebatur, ideo vocarunt eam Lætitiam, vel Gaudium domus hauriendi, juxta illud: *Et haurietis aquas cum gaudio. Sic Majemon* בית השואבה *Beth-haſchoavàh* eſt nomen loci, quem lætitiæ deſtinarant, & hoc nomine appellarunt, propter illud: *Et haurietis aquas cum gaudio.* Iſa. 12. 3. *Celebrabatur autem hoc Feſtum, cum Chriſtus Joannis 7. 37. Judæis dixit:* Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέτω. Si quis ſitit, veniat ad me, & bibat; *ubi appellatur* ἡμέρα μεγάλη τῆς ἑορτῆς dies magnus Feſtivitatis. *Qui ſcire cupit ritus gaudii, ſive Feſti illius, legat citatum Caput Talmudicum, & pag. 326. hujus Lexici.*

שׁאג, שָׁאנֵי, *& ſine* א שָׁנֵי *Species lignorum*. Cant. 1. 17.

שׁאל Rogare, interrogare, petere, expetere, quærere, inquirere, requirere. Geneſ. 37. 15. Deut. 18. 16. panem petere, mendicare. Prov. 20. *Pahel* שַׁיֵּל idem. Geneſ. 43. 7. *Ex alia forma* וִישַׁאֲלוּן & petent. Pſal. 109. 10. *Ithpahel* אִשְׁתְּאַל quæri, inquiri, interrogari, inveniri. *Aphel* אַשְׁאֵל mutuum dare. Exod. 12. 36.

Pe-

שְׁאַלְתָּא , שְׁאֵלָא , שֵׁאֱלָא , שְׁאֵלָא Petitio, poſtulatio, interrogatio, quæſtio. Judic. 8. 24. Pſal. 106. 14. 1. Reg. 2. 16.

שֵׁילוּתָא , שֵׁילוּת Idem. Pſal. 106. 15. *pro* שְׁאֵלוּת.

מִשְׁאֲלָא Idem. *Plur. conſtr.* מִשְׁאֲלֵי petitiones. Pſal. 37. 4.

שְׁאוֹל , שְׁיוֹל , שִׁיּוֹל Infernus, ſepulcrum. *Apud Talmudicos in* מועד קטן *fol.* 28. שיולא איצטלא דמילתא לבר חורין דשלימו זוודיה *h. e.* Sepulcrum eſt quaſi ſtola melotæ homini nobili, cujus viaticum abſumptum eſt. *Nimirum mors ei pulcra accidit, cujus opes conſumptæ ſunt, (homini ſcilicet diviti in paupertatem prolapſo) quemadmodum pretioſa eſt veſtis ex lana melota confecta.*

שאם *Pahel* שַׁאֲמֵם. Perturbare, turbare, profligare. Exod. 14. 24. *in Jonathane*.

שאם אִשְׁתַּאַם *Vide in* שתם.

שְׁאַף Anhelare, aſpirare: haurire, attrahere. Job 7. 2. *Raro hoc Verbum Chaldaice uſurpatum invenies.*

שאר *Ithpehal* אִשְׁתְּאַר, & *Ithpahel* אִשְׁתָּאַר, *vel* אִשְׁתַּיַּר Supereſſe, reliquum, reſiduum eſſe, ſuperſtitem remanere. Geneſ. 32. 8. 1. Sam. 16. 11. *Aphel* אַשְׁאַר relinquere, reliquum facere. Exod. 10. 12. Deut. 2. 34. *Pahel* שַׁיֵּר Idem. Geneſ. 10. 12. *in Jonathane*.

שְׁיָרָא , שְׁאָרָא , שְׁאָר , שְׁיָר Reliquus, reliquum, reſiduum, reliquiæ. Eſth. 9. 12. *in Targum ſecundo*. Iſa. 10. 20. & 21. turba, multitudo, exercitus. Iſa. 60. 6.

שְׁאָרוּת Idem. Eccleſ. 3. 19.

שְׁיוּרָא , שְׁיוּר Idem: *cum* ו *pro* א. Geneſ. 45. 7. *in Jonathane*.

שְׁבָא , שְׁבָה Captivum ducere, abducere, detinere, deportare. Geneſ. 34. 29. Numer. 21. 1. 2. Reg. 6. 22. *Ithpehal* אִשְׁתְּבֵי , אִשְׁתְּבָא capi, captivum abduci, captivum eſſe. Geneſ. 14. 14. 1. Reg. 8. 47. *In Talmudis Tractatu* בבא בתרא Bavà Batrà *fol.* 8. פריון שביי מצוה רבה היא Redemptio captivorum magnum præceptum eſt.

שְׁבְיָא , שְׁבִיתָא Captivitas, turba captiva, captivorum multitudo. Jerem. 15. 2. Pſal. 78. 61.

שבב *Cum* ר *inſerto Pahel* שַׁרְבֵּב Demittere. וְשַׁרְבִּיבוּ & demiſerunt. Jer. 38. 6. & 11.

שְׁבִיבָא , שְׁבִיב Scintilla, flamma. Dan. 3. 22. *Plur.* שְׁבִיבִין ſcintillæ. Dan. 7. 9.

שָׁבָב Vicinus, proximus. Exod. 12. 4. *Plur.* שְׁבָבִין vicini. Pſal. 89. 42. *Rabbinis Conſtr.* שְׁבָבֵי בִישֵׁי vicini mali. *Fœm.* שֵׁבַבְתָּא vicina. Exod. 3. 22. *Plur.* שֵׁבַבְתָּן vicinæ. Ruth 4. 17.

שֵׁיבָבוּת Vicinia. Deuter. 13. 11. *in Jonathane*.

שׁוּבְבִית , שׁוּבֶבֶת Viciniam viſitans, diſcurſatrix viſitans vicinas confabulandi gratia, *qualem ad unguem Apoſtolus deſcribit* 1. ad Timoth. 5. 13. Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν περιερχόμεναι τὰς οἰκίας. οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ φλύαροι, καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέον-

δέοντα. Simul autem & otioſæ diſcunt circuire domos: non ſolum otioſæ, ſed & verboſæ, & curioſæ, loquentes, quæ non oportet. *Hinc a Talmudiſtis in Tractatu* סוטא Sotà *fol.* 22. בְּתוּלָה צַלְיָנִית וְאַלְמָנָה שׁוֹבָבִית virginis orantis jugiter, & viduæ vicinas viſitantis *officium ſuſpectum dicitur, cum ſub eo Veneris aucupium latere videatur, dicunturque propterea Mundum perdere, cum ſuperſtitioſe virginitatem, & ætatem liberis procreandis idoneam amittant.*

שבה אִשְׁתַּבְהַר Gloriari; ſplendere. Exod. 34. 29. 30. 35. Prov. 25. 14.

שְׁבְהוֹרָא, שִׁבְהוֹרָא, שְׁבְהוֹר Honor, decus, decor, ſplendor, gloria, majeſtas. Job 40. 5.

שַׁבְהִירָא, שַׁבְהִיר Idem. Prov. 16. 31.

שְׁבַן Putredo, tabes, caries. Iſa. 5. 24.

שְׁבְזִין & שַׁבְזִיזָא, שַׁבְזִיז Sapphirus. Exod. 28. 19. Thren. 4. 7. *Plur.* שַׁבְזִיזִין ſapphiri. Cant. 5. 14. Ezech. 28. 13.

מְשַׁבְזָג Sella coriacea, ſella corio obducta.

שְׁבַח Laudare, glorificare, cantare. Exod. 15. 10. Prov. 31. 28 *Ithpahel* אִשְׁתַּבַּח laudari, glorificari: gloriari. Iſa. 60. 21. Jerem. 9. 24. Pſal. 52. 3.

שְׁבַחְתָּא, שְׁבָחָא, שְׁבָח Laus, encomium, gloria: canticum. Pſal. 40. 4.

תּוּשְׁבַּחְתָּא, תּוּשְׁבָּחָא Idem. Iſa. 60. 6. Pſal. 30. 1. *Plur.* תּוּשְׁבְּחָת, תּוּשְׁבְּחָן laudes, Exod. 15. 11.

שִׁבְהִין Oblectationes, deliciæ. Prov. 8. 30.

שְׁבַט, שִׁבְטָא Virga, baculus. Prov. 22. 15. & 13. 24. *Juxta hunc ſenſum tantummodo in Salomonis Proverbiis redditur dictio Hebraica* שֵׁבֶט. *Plur.* שִׁבְטִין virgæ.

שְׁבִיט Virgam habens: virgatum, caudatum. *In* ברכות Berachòth *fol.* 58. כּוֹכְבָא דִשְׁבִיט Stella, quæ habet virgam, *videlicet* Cometa. *Gloſſa addit:* Stella, quæ projicit inſtar ſagittæ fulgura ex uno loco in alium, quæque longa eſt inſtar virgæ, quam a ſe ſpargit.

שִׁבְטָא, שֵׁבֶט Tribus, familia: ſceptrum. Numer. 18. 2. 1. Reg. 11. 32. *Plur.* שִׁבְטַיָּא, שִׁבְטֵי, שִׁבְטִין tribus. Pſal. 122. 4. Judic. 21. 24.

שְׁבָט Schebbàt. *Menſis, qui noſtro* Januario reſpondet. *Eſt nomen menſis undecimi apud Hebræos.* לְחַד עֲשַׂר יַרְחָא הוּא יַרְחָא שְׁבָט Undecimo menſe, qui eſt menſis Scevat. Zach. 1. 7. Eſth. 3. 7. *in ſecundo Targum, ubi ſinguli menſes recenſentur, & hic dicitur* רֵישׁ יַרְחֵי שַׁתָּא לְאִילָנַיָּא שְׁבָט primus menſis, *ſive* initium anni arborum. *Ab eo enim ſupputatio fiebat fructuum arborum, quo menſe maturi eſſent, & quo menſe ex iis decimæ ſolvendæ.*

שְׁבַךְ, שׁוֹבְכָא, שׁוֹבְכָא Columbarium, columbarum nidus. Iſa. 60. 8. Hoſ. 11. 11. *Plur.* שׁוֹבְכִין, שׁוֹבְכֵי & *fœmin.* שׁוֹבְכוֹת columbaria.

שַׁבְכִין Armillæ: monilia. Num. 31. 50.

Sic

Digitized by Google

Sic legendum Exod. 35. 22. *in Jonathane*, *pro* שֵׁירְין.

שבך שַׁבְּכָא *Vide in* סכך.

שבל שְׁבִילָא, שְׁבִיל Semita, via, trames. Job 18. 10 Pſal. 119. 35. *Plur.* שְׁבִילִין, שְׁבִילֵי viæ, ſemitæ. Jerem. 18. 15.

שׁוּבַּלְתָּא, & שִׁבְּלָא, שִׁבּוֹלָא, שׁוּבַּל, סוּבַּלְתָּא Spica. Geneſ. 41. 47. Job 24. 24. Judic. 12. 6. *Plur.* שִׁבְּלִין, שׁוּבְּלִין, שִׁבְּלִין, שׁוּבְּלֵי ſpicæ. Geneſ. 41. 5.

שׁוּבָּל Idem. Geneſ. 41. 47. *in Jonathane*.

שִׁבּוֹל Idem. Job 24. 24. *Plur.* שִׁבּוֹלִין Ruth 2. 2.

שׁוּבְּלָא Onyx, onyche. *Eliæ*, & *Baal Aruch* ſpica odorifera, ſpica nardi. Exod. 30. 34. *Reſpondet Hebræo* שְׁחֵלֶת. *Recenſetur inter aromata, quæ adhibebantur ad ſuffitum odorum conficiendum. A Talmudicis appellatur* שִׁיבּוֹלֶת נֵרְדְּ ſpica nardi.

שבס שְׁבִיס Vitta, capitis reticulum, ornamentum muliebre. *Plur.* שְׁבִיסִין, שְׁבִיסַיָּא reticula, ornamenta capitis muliebria, vittæ. Iſa. 3. 18. *Ex Aben Ezrà ſunt vittæ tum viris, tum mulieribus communes, ſed ſpecie, & aſpectu pulchriores, & ornatiores. In* נגעים Negaìm *cap.* 11. ושבים של סבכה Et ornamentum vittæ; *in* כלים Kelim *autem* ושבים שלה Et ornamentum ejus, *videlicet* vittæ, וחוטין שלה Et fila ejus. *Sermo eſt in locis citatis de virginum, vel mulierum vittis, qua ratione pollutæ cenſendæ ſint. Itaque ibidem exponitur* שְׁבִיס *eſſe peculiare vittæ ornamentum fronti adhærens, ab una aure ad alteram extenſum, de quo mentio in Iſaia fit;* חוּטִין *vero eſſe fila ſerica coloris varii a vitta, quibus filis vitta capillis, & capiti accommodatur. Solebant igitur Hebræi vittæ, v. g. hyacinthinæ, vel viridi fila rubra, nigra, vel alba addere, ut pulchrior, & gratior vittæ ſpecies evaderet.*

שַׁבְסְרֵי *Vide in* עסר.

שְׁבַע, שִׁבְעָא, שִׁבְעָה, שִׁבְעָא, שׁוּבְעָא Septem. Geneſ. 5. 25. & 7. 2. ſeptimus. *Per apocopam* שַׁב, *pro* שִׁבְעָא, & שִׁיב. Gen. 29. 18 *in Targum Jonathanis. Uſurpatur præſertim a Talmudicis, & Hieroſolymitanis. Plur.* שִׁבְעִין, שַׁבְעִין ſeptuaginta. Geneſ. 5. 12. *Hieroſolymitane* שׁוּבְעִין Geneſ. 25. 7.

שׁוּבְעָתֵי, שִׁבְעָתֵי Idem. Num. 21. 19. *in Targum Hieroſolymitano. Fœm.* שְׁבַע, שִׁבְעָתֵי ſeptem.

שְׁבִיעָיָא, שְׁבִיעָאָה, שְׁבִיעַאי Septimus. Geneſ. 2. 2. Ezech. 45. 25. *Fœmin.* שְׁבִיעָתָא, שְׁבִיעֵיתָא ſeptima. Exod. 23. 11. Deuter. 15. 9.

שְׁבוּעֲתָא Septimana. Levit. 23. 16. *Plur.* שְׁבוּעִין, שְׁבוּעַיָּא & *fœm.* שְׁבוּעָן Levit. 23. 15.

שְׁבוּעָאֵי Sebuæi, *h. e.* hebdomadarii. *Fuit Secta inter Judæos Feſtum Septimanarum, hoc eſt, Pentecoſtes diverſa ab aliis ratione computans. Conſule Scaligeri Trihæreſeon cap.* 1.

אִשְׁתְּבַע *Ithpehal*, & אִשְׁתַּבַּע *Ithpahel*, Jurare. Levit. 5. 24. Jerem. 5. 5. *Aphel* אַשְׁבַּע, ad-

אשביע adjurare. Cant. 2. 7. & 8. 4.

שבע Jurare. Exod. 13. 19. *in Targum Hieroſolymitano*.

שבועתא, שבועה Juramentum, jusjurandum. Deut. 32. 40. Zach. 8. 17. Pſal. 106. 26. *Conſtr.* שבועת Eccleſ. 6. 6. Pſal. 10. 2.

De variis Juramenti ſpeciebus antiquitus in uſu apud Hebræos.

Olim apud Hebræos variæ erant jurandi rationes, & ſpecies, quarum aliæ antiquiſſimæ, aliæ temporis progreſſu a Rabbinis excogitatæ, & inventæ. Itaque apud Rabbinos ד מיני שבועות הן *quatuor ſunt juramentorum ſpecies, nimirum* שבועת שוא Juramentum falſum, שבועת ביטוי Juramentum leve, & temerarium; שבועת העדות Juramentum teſtimonii; שבועת הפקדון Juramentum depoſiti, *de quorum ſingulis Majemon part. 3. in* הלכות שבועות *tractationem inſtituit. Idem Majemon agit de* שבועת הדיינין *h. e.* juramento ſolenni judicii alicui a Judicibus præcepto *in ejuſdem libri cap.* 11. *quemadmodum Fagius in Paraphr. Chaldaic. in Exod. cap.* 23. *Chriſtianus Gerſon in Talmud lib.* 1. *cap.* 25. *& alii. Solebant autem Hebræi* per vitam Rabbinorum *ipſorum jurare, ut colligitur ex Tractatu* פסחין Peſachìn *fol.* 113. וכי משתבעי משחבעי המי בחייהן רבנן קדישי דבארעא דישראל Et cum jurabant, jurabant ſic: Per vitam Rabbinorum ſanctorum in terra Iſraelis. *Variæ autem jurandi formulæ paſſim in Rabbinorum libris occurrunt. In* ראש השנה Roſch haſchanà *fol.* 17. *mentio fit de juramento* per vitam Regis: נשבע בחיי המלך Juravit per vitam Regis. *Hic mos jurandi olim in uſu fuit etiam apud Ægyptios. Hinc Aben Ezrà* Exod. 20. v. 7. *ſcriptum reliquit*. Conſuetudo Ægyptiorum eſt in hunc uſque diem, ut qui juraverit בראש המלך *per caput Regis*, & juramentum non ſervaverit, filius ſit mortis, *h. e.* morte plectatur. Ac licet tantum auri pondus, quantum corporis ejuſdem pondus eſt, daret, vivus non relinqueretur, quia Regem palam contempſit. *Jurabant etiam Hebræi* per coronam Regis, *ut patet ex* קדושין Kidduſcìn *fol.* 9. *hac formula*, תגא דמלכא: Per Cœlum, *cujus exemplum eſt in* מדרש קהלת Medràs Kohèleth *cap.* 1. השמים הזכרתני Per Cœlum in memoriam revocaſti mihi. *Sic in* ברכות Berachòth *fol.* 55. השמים כן הוא Per Cœlum res ita habet. *Hujuſmodi temerarium juramentum Chriſtus Matth.* 5. 34. *omnino prohibuit*. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως, μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ. Ego autem dico vobis: non jurare omnino, neque per Cœlum, quia thronus Dei eſt. *Jurabant quoque* per Terram, per Solem, per Lunam, per Planetas, *ut oſtendit Majemon in* הלכות שבועות *cap.* 12. *Sic* per Altare, *ut in* Echà rab. cap. 2. 10. כמה השביעו במזבח הפנימי Quomodo jurare fecit eum? Per altare interius. *Sic* per Templum *hac formula*, המעון הזה Per habitaculum hoc: *ut*

Digitized by Google

ut המעון הזה לא אלין הלילה Per habitaculum hoc non dormiam hac nocte. *Gloſſa addit* בבית המקדש נשבע Per domum Sanctuarii jurat. *Etenim* מָעוֹן habitaculi *nomine Templum Hieroſolymitanum appellatum fuit, quia Dei erat habitaculum. Etiam hac formula olim Hebræi jurabant*, אֵיכַל Per Templum, *cujus juramenti exemplum extat in* קִדּוּשִׁין Kiddùſcìn *fol.* 71. *ubi Rabbì Jochanàn ait* אֵיכְלָא בִּידֵינוּ הִיא Per Templum in manibus noſtris eſt hæc res, *h.e.* in poteſtate noſtra. *Ubi Gloſſa:* שבועה בהיכלו של מקום Juramentum eſt, per Templum Dei. *Hoc eſt exemplum temerarii illius juramenti a Chriſto Matth.* 23. 16. *acriter reprehenſi.* Οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες, ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν &c. Væ vobis duces cæci, qui dicitis, quiſquis juraverit per Templum, nihil eſt &c. *Sic* per cultum Dei, *h. e.* per Deum, *vel* per Fidem, *hac formula* הָעֲבוֹדָה, *quæ jurandi ratio Talmudicis præſertim in uſu fuit. Hinc in* תַּעֲנִית Taànìth *fol.* 24. אמר להן העבודה העבודה הרי הן הקדש עליך Per Fidem ſunt ſacra tibi. שהן קודמין לבתי Dixit ipſis: Per cultum Dei, per Fidem anteverſuræ ſunt filiam meam. *Ibidem.* אמר לה העבודה שאין בקופה של צדקה כלום Dixit ipſi: Per cultum Dei, ſi eſt in arca eleemoſynæ quidquam amplius. *In* בבא בתרא Bavà Batrà *fol.* 11. *Sic jurabant* per caput proprium, *ut* דור לי בחיי ראשך Jura mihi per vitam capitis tui. *In* סנהדרין Sanhedrìn *fol.* 24. *Sic* per Moſem, *ut* משה דינון מיחדין ליה עימיה דו קטיל ליה Per Moſem, ſi adjungant ei alium, occidet eum. *In* Horajòth *cap.* 3. משה דאנא מסתכל ולא מסע דעתי Per Moſem, ego aſpexi (*Sacerdotes benedicentes*) & non avocatus fuit animus meus. *Gloſſa explicat:* משה לשון שבועה Moſes ſignificat juramentum. *Denique ex Majemonide ſolebant Hebræi juramentum præſtare* per Decalogum, per Sacras Litteras, per libros Legis, & per ſingulos Prophetas, *quo tendit etiam illud* ערוך Arùch *in* שבע *ſecundo;* הנשבע בעשרת הדברים ובספר התורה אין לו הפרה לעולם Qui jurat per Decem verba, *h. e.* Decalogum, & per librum Legis, numquam in perpetuum id revocare poteſt.

שְׂבַע Saturari, ſatiari. Ruth 2. 14. Job 7. 4. *Pahel* שַׂבַּע ſaturare, ſatiare. Pſal. 90. 14. *Aphel* אַשְׂבַּע idem. Pſal. 107. 9. Thren. 3. 15.

שְׂבַע, שָׂבַע Satur. Geneſ. 35. 29.

שׂוּבְעָא, שִׂבְעָא Saturitas, ſatietas. Geneſ. 41. 30.

שִׂבְעֲנָא Idem. Prov. 3. 10.

שָׂבְעָא Idem. Pſal. 78. 25.

שְׁבַק Sinere, linquere, relinquere, derelinquere, deſerere, dimittere, permittere, concedere, remittere, condonare. Pſal. 22. 2. Ruth 2. 20. Num. 14. 19. *Ithpehal* אִשְׁתְּבַק & *Ithpahel* אִשְׁתַּבַּק remitti, condonari. Num. 15. 28. relinqui, derelinqui, deſeri. Iſa. 17. 9. Jer. 49. 11. Job 18. 4.

שְׁבוּק Remiſſio, condonatio. Job 2. 1. Num. 19. 9. *in Jonathane*.

שְׁבִיקָה, שִׁבְקָא Deſertio, derelictio.

שְׁבוּק Idem. Eſth. 2. 18.

שְׁבִיקוּתָא Idem. Pſal. 130. 4.

שִׁבְקִין Rami, propagines craſſiores. Ezech. 17. 6.

מַשְׁבַּקְתָּא Mulier derelicta, expulſa, repudiata.

שְׁבַר, שַׁבְרָא, שִׁבְרָא Simplex, fatuus, ſtultus, inſanus, amens, excors. Job 5. 2. Pſal. 19. 8. Prov. 9. 4. *Plur. conſtr.* שַׁבְרֵי fatui. Prov. 1. 22. 32. & 7. 7.

שְׁבִירָא Idem. Job 5. 2.

שַׁבְרוּתָא Stultitia, fatuitas, ſimplicitas. Prov. 1. 22.

שַׁבְרִירָא Cæcitas. *Plur. emphat.* שַׁבְרִירַיָּא cæcitates. Gen. 19. 11.

שַׁבְרְתָא Fatuitas, ſimplicitas. Prov. 9. 13. *In Textu Hebræo legitur* פְּתַיּוּת. *Quare vox Chaldæa videtur legenda* שַׁבְרְתָא. *In exemplaribus Venetis, quæ derivantur ab hac radice, ſæpe habent in medio litteram* כ *pro* ב, *ſed Biblia Regia, Elias, & Aruch ſemper exhibent per* ב.

מַשְׁבֵּר Sella parturientis.

שַׁבְרִירִין Scotomata, tenebræ oculorum ſubitæ cum vertigine. *Ita dicuntur, quia ſunt quodammodo oculorum fatuitates, vel fatuus viſus oculorum, vel viſus fractura, a radice* שְׁבַר frangere. *Emphat.* מְחוֹ בְּשַׁבְרִירַיָּא Percuſſerunt ſubito ſcotomate. Geneſ. 19. 11. *In Textu Hebraico* בַּסַּנְוֵרִים. *In Tractatu* גטין Gittin *fol.* 69. שברירי דליליה cæcitates nocturnæ, & שברירי דיממא cæcitates diurnæ *ſunt morbus, cui ibidem remedia ſuggeruntur. De hoc morbo mentio fit tum in Tractatu* עבודה זרה Avodà zarà *fol.* 12. *tum in Tractatu* פסחים Peſachim *fol.* 112. Ne bibat quiſquam aquam tempore nocturno: ſi biberit, ſanguis ejus ſit super caput ejus propter periculum. Quale periculum? סכנת שברירי periculum cæcitatis. Quod ſi ſitiat, & bibat, quæ eſt curatio ejus?

שברירי

ברירי

רירי

ירי

רי

Videlicet verba quædam magica proferebantur, & vox ſuperior ordine propoſito magice ſcripta collo alligabatur. Quemadmodum autem vox ſingulis diebus littera una decurtata pronuntiabatur, ut tandem nihil ex ea remaneret, ita cæcitatis morbus paulatim depulſus denique omnino tollebatur. Cornel. Agrippa lib. 3. *cap.* 11. *in dictione* Abracadabra *remedium contra febrim poſitum vult. Ait enim, per eam eodem modo ſcriptam, ac ſcribebatur vox ſuperior, & collo appenſam totidem diebus febrim imminui, & expelli, ex quot litteris ipſa conſtat. Præterea in* עין *dicitur* שברירי Savrirì *eſſe Angelus cæcitatibus præpoſitus, qui arte magica compelli poteſt ad ſcotomata, & cæcitates avertendas. In* יומא Jomà *fol.* 28. שברירי דשמשא קשו משמשא

Fia-

Fractură Solis graviores ſunt ipſo Sole. *Nimirum fractus Solis ſplendor per nubes gravior eſt pleno ejuſdem ſplendore. Sic ſimulata, & ficta amicitia periculoſior eſt vera, & aperta amicitia.*

שׁוֹבֵר Apocha; *vulgo* quietanza. *Eſt ſcriptum, quo creditor reddit quietum debitorem de ſoluta pecunia, v. g. cum creditor dicit, non eſt chirographum tuum nunc apud me, ſed eſt ruri, vel in urbe, interea* אֶכְתּוֹב לָךְ שׁוֹבֵר ſcribam tibi apocham, *donec chirographum accepero. A Rabbinis ita deſcribitur;* שׁוֹבֵר eſt שְׁטַר contractus, ſive litteræ, quas mutuo dans dat debitori, שֶׁנִּפְרַע מִמֶּנּוּ, quod ſolutionem acceperit ab ipſo. *Plur.* שׁוֹבָרִים apochæ.

שֶׁבֶר *Nomen vocalis I brevis, quæ alio nomine dicitur* חִירֶק קָטָן ChireK parvum, *nimirum breve, vel* חִירֶק בְּלִי יוֹד ChireK ſine Jod, *quo a ChireK cum Jod, id eſt, magno, ſive longo diſtinguitur. Hujus dictionis uſus frequens in Abèn Ezrà.*

שׁוּבְרָא Urtica. *Talmudiſtis in uſu. Dicitur alias* פתילת המדבר Ellychnium ſylveſtre, *quia ex ea ſiccata ellychnium fiebat. Ab Aruch exponitur ſermone vernaculo* פירוליא Ferula.

שָׁבוּר Schavùr. *Sapor Perſarum Rex, de quo Hebræi ſæpe mentionem faciunt. Hoc cognomine a Talmudicis appellatur R. Samuel ob ejuſdem ſummam auctoritatem, quam in deciſionibus ſuis obtinebat. De eo Baal Aruch in* שבור: Samuel inter Iſraelitas æſtimatus fuit ut Sapor Rex inter Gentiles. *Et in* בבא בתרא *fol.* 115. אמינא מילתא דלא אמרה שבור מלכא ומנו שמואל Dico ego rem, quam non dixit Sapor Rex. *Gloſſa.* Quia conſuetudo obtinebat ſecundum ipſum in judiciis, idcirco ſic vocatur, & eſt nomen Regis Perſiæ. *Ita in* פסחים *fol.* 54. *ubi Gloſſa.* Samuel vocatur a Rabbà Sapor Rex, quia exercitatus fuit in judiciis, & conſuetudo ſecundum ipſum in iis obtinebat, quemadmodum judicium egrediens a Rege, quod ratum habetur. Sapor autem fuit Rex Perſarum in diebus Rabbà.

שְׁבַשׁ Expandere, extendere, dilatare ramos. Pſal. 80. 12. *Pahel* שַׁבֵּשׁ perplexum reddere, implicare. Job 40. 12. Pſal. 80. 12. perturbare, turbare, confundere, ſeducere, pellicere, perſuadere. Jerem. 20. 7. *Ithpahel* אִשְׁתַּבַּשׁ perplexum, attonitum eſſe: ſeduci: implicari, contorqueri. Jerem. 20. 7. Dan. 5. 9.

שַׁבְשְׁתָּא, שִׁבְשְׁתָּא, שִׁבְשָׁא Ramus, ramus tener, ſurculus, propago, palmes. Ezech. 15. 2. *Plur.* שִׁבְשִׁין rami, palmites. Joel. 1. 7.

שַׁבְשֵׁב Germinare, frondeſcere, repullulare. Job 14. 7.

שַׁבְשְׁבִין Rami. Gen. 3. 14. *in Jonathane. Fortaſſe legendum* שַׁבְשְׁבִין ſepes.

שְׁבַת Quieſcere, ceſſare, feriari ab operibus. Exod. 31. 17.

שַׁבַּתָּא, & שְׁבַת, שַׁבְּתָא, שַׁבַּת, & *Hieroſolymitane* שַׁבַּתָא, Sabbatum, ceſſatio, quies, requies. Exod. 31. 16. ſeptimana, heb-

hebdomada. Eſth. 2. 9. *Sic in Novo Teſtamento*. Luc. 18. 12. Νηςεύω δὶς τῦ Σαββάτυ. Jejuno bis in Sabbato, *h. e.* Septimana, & Matth. 28. 1. ὀψὲ δὲ Σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν Σαββάτων. Veſpere autem Sabbatorum, cum luceſceret prima Sabbati, *h. e.* hebdomadæ. *Sæpe per ſyncopam* שַׁבָּא. Iſa. 66. 23. *aliquando* שַׁב *per apocopam, ut* Deut. 5. 14. *in Jonathane. A Rabbinis* שַׁבָּת הַגָּדוֹל Sabbatum magnum *vocatur Sabbatum proxime præcedens Paſcha. Ratio nominis deducitur ex miraculo, quod Patribus Hebræorum contigit in Ægypto, ut colligitur ex* מִנְהָגִים Ritualibus *in ritibus Paſchæ. Plur.* שַׁבִּין, שַׁבַּיָּא. Levit. 23. 38. Exod. 31. 13. *Ex dialecto Hieroſolymitana* שׁוּבְתֵיכוֹן Sabbata veſtra. Levit. 23. 32. *in Targum Hieroſolymitano. In Jonathane per ſyncopam* שׁוּבַיכוֹן.

De Sabbato.

Ex duobus Feſtis Hebræorum, quæ ſæpe ſingulis annis celebrantur, unum eſt Sabbatum, quod in Sacris litteris variis ſignificationibus ſubjectum eſt. Ut plurimum enim שבת Sabbati *nomine omnia Feſta, & ſolemnitates a Deo inſtitutæ appellantur; deinde annus Sabbaticus intelligitur; præterea tota hebdomada; tandem proprie, & peculiariter ſeptima quælibet dies cujuſque hebdomadæ. A veſpera autem ad veſperam Sabbatum celebratur, ejuſque ſolemnitas conſiſtit in ceſſatione ab omni opere, ritibus quibuſdam, & cæremoniis, & in itinere Sabbatico, quod ſpatio bis mille cubitorum a Judæis ſolet definiri. Nullum autem operæ pretium me facturum arbitror, ſi levia quælibet, vel potius nugas enarravero, quibus ſe teneri Judæi diebus Sabbati præcepto* תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה Torà Scebehàl Pe, *h. e.* Legis Oralis, *vel* ore traditæ *prædicant, cum inutiles tantum, & ridiculas quæſtiones de iis excitent, futilibuſque operibus præſtandis ſe Sabbatum ſecundum Legem Divinam religioſiſſime celebrare glorientur. Nam ſi quis diligenter ad trutinam revocet, quæ die Sabbati agunt, vel a quibus abſtinent, aperte intelliget, eos hominibus fucum facere ſuperſtitioſa rerum minimarum, leviſſimarumque obſervatione, a vera autem pietate, veroque Dei cultu quam longiſſime abeſſe. Quod ſi quis opera Judæis vetita die Sabbati præcipua, & generalia, a quibus alia deinde derivantur, ſcire deſiderat, habentur in* משנה Miſnà *ſect.* 2. *cap.* 39. *Tanta autem religione, atque adeo ſuperſtitione Sabbati quies, & ceſſatio ab omni opere ſemper a Judæis obſervata fuit, ut res ſuas diripi, urbes incendi, ſe demum in captivitatem abduci ſæpius paſſi ſint, ne hujuſmodi præceptum violarent. Hinc Hieroſolyma olim a Ptolemæo Lagi filio ob deſidiam Judæorum oculos capta. Hanc ſuperſtitionem, & ſcrupulum ex eorum animis evellere conatus eſt Matthias Haſſamonæus ſtrenuiſſimus Judæorum Imperator, docuitque, nullo modo Legi Divinæ eſſe contrarium aggredientem hoſtem propellere, illatamque vim totis viribus tempore*

quo-

Digitized by Google

quolibet propulſare. Nullas enim leges neceſſitati ſancitas eſſe, quæ humanæ imbecillitatis patrocinium ſuſcipiens, quidquid cogit, excuſat, & defendit. Sed cum iterum poſtea hujuſmodi præpoſtera opinio eorum animos invaſiſſet, a Pompejo, & Antiocho, portis effractis, ſtratiſque muris, urbs diruta eſt, & exciſa, Judæique ad aras ſacrificantes pecudum more mactati, & occiſi. Leges autem de Sabbato adeo ſuperſtitioſe ſervando, & colendo Judæis a רַבִּי יְהוּדָה Rabbì Jehudà inter ipſos magni nominis in תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה Lege Orali traditæ ſunt. Ritus vero die Sabbati peragendi ſunt clangor buccinæ, lucernarum accenſio, menſarum inſtructio, & מִקְרָא Sacræ Scripturæ lectio. Circa veſperam igitur, Sole occumbente, quolibet die Veneris mulieres quæque domi ſuæ lampada ſex luminibus conſtantem accendunt; quod ſi oleum deſit, ad illud parandum oſtiatim a ditioribus pecuniam corrogant. Simul ac lampas ardere incipit, manibus verſus eam ſublatis brevem precationem mulier recitat, quæ eſt hujuſmodi: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת h. e. Benedictus nunc Dominus Deus noſter, Rex Mundi, qui nos præceptis ſuis ſanctificavit, & lucernam Sabbatinam accendere præcepit. Quia vero precatio hæc ex Rabbinorum ſtatuto eſſet recitanda, lucerna nondum accenſa, ideo alteram manum ei opponit, ut ſplendor ab oculis removeatur, idque idem cenſetur, ac ſi lucerna non ardeat. Eam porro ob cauſſam mulieres adeo accurate lucernarum accendendarum præcepto ſatisfacere conantur, quia משנה Miſnà ſect. 6. minitatur, eas propter tria potiſſimum peccata tempore partus interituras. על שלוש עבירות נשים מתות בשעת לדתן על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר: h. e. Propter tria peccata mulieres moriuntur tempore partus: quia non ſatis cautæ fuerunt circa impuritatem ſuam menſtruam, circa placentam farinaceam, & circa accenſionem lucernæ. Præmium vero ſedulis, & attentis hac in re fœminis promittitur, & veluti merces proponitur docta, & erudita filiorum ſoboles. Implendæ quidem legi a Rabbinis traditæ ſatis eſſet lucernam unam accendere, pietatis tamen, & religionis exercendæ gratia ſingulas accendunt. Solent autem Patresfamilias die Veneris mulieres de lucernarum accenſione admonere, ne forte vel negligentia, vel oblivione hujuſmodi munus prætereant. Quod ſi a Chriſti fidelibus lucernæ Sabbatinæ accenderentur, irrita, & inanis eſſet accenſio. Cur autem lucernarum accenſio ad fœminas pertineat, omiſſis aliis futilibus, & inanibus rationibus a Judæis excogitatis, ea potiſſimum videtur ratio eſſe, quia mulieres intra domeſticos parietes concluſæ rei domeſticæ curam gerere ſolent, viris interim aliis rebus, occupationibuſque diſtentis, & implicatis. Accenſis vero lampadibus, inſtruuntur menſæ, & cibi apponuntur, qui venturo etiam Sabbato ſufficiant. Mane autem Sabbati tardius profeſtis diebus e lecto ſurgentes, & veſtibus a quotidianis diverſis induti, poſtquam in Synagogam convenerunt, præpoſitis quibuſdam Pſalmis,

&

Digitized by Google

& Precibus abſconditum in arca, & repoſitum Sacrum codicem extrahunt, unamque Sacræ Scripturæ Sectionem ab ipſis appellatam פָּרָשָׁה Paraſcà *legunt cum ejus compendio* הַפְטָרָה Aphtarà *dicto. Poſt hæc toti cœtui benedicitur, duæque Preces adduntur, in quarum altera oratur pro Principe, cui ſerviunt; in altera vero Sacrificium ſtante Templo die Sabbati offerri ſolitum recitatur. Tam ante, quam poſt meridiem nonnulla a Rabbinis dicuntur ad explicationem, interpretationemque eorum, quæ in* מִקְרָא Sacra Scriptura *lecta ſunt, pertinentia. His expletis, epulantes, genioque indulgentes diutius, quam reliquis hebdomadæ diebus, tribus vicibus menſæ accumbunt, ſcilicet ſemel veſpere Veneris, & bis die Sabbati, & in cibum, potumque multi adeo ſe ingurgitant, ut crapula ſæpe crapulam excipiat. Hoc præcepto de tribus conviviis Sabbato celebrandis adeo ſe teneri volunt, ut ne pauperibus quidem, & ex aliorum miſericordia viventibus iis abſtinere permittatur. Solent etiam die Sabbati Nuptias ſæpiſſime celebrare læta omina futuræ prolis inde capientes. Rationem eas celebrandi a me ſemel conſpectam, atque ad unguem deſcriptam vide pag. 429. In Nuptiis celebrandis die Sabbati vetitum ipſis inſtrumenta muſica pulſare, conceſſum tamen Chriſti fidelium opera ad edendum ſonum uti. Cæterum opera die Sabbati Judæis a Rabbinis permiſſa ad tria ſumma capita referuntur, ad neceſſitatem, charitatem, & pietatem. Neceſſitatis opera ea Rabbini cenſent, quæ ſine magno vitæ periculo, vel detrimento in craſtinum differri nequeunt, ut ægroto remedium adhibere, medicinam diluere, parienti præſto eſſe, Libros ſacros, cibum Sabbaticum, & pueros ex incendio extrahere, adverſarium, hoſtemque mortem inferre conantem repellere. Quod vero attinet ad charitatis opera, cum Judæi admodum ſint inhumani, & crudeles, putentque in iis ſemper periculi ſummi, & præſentiſſimi rationem habendam eſſe, ne Sabbatum violetur, ideo definiri non poſſe exiſtimo, quænam iſthæc opera ſint, quæ ſine Sabbati violatione ab iis exerceantur. Nam quid attinet dicere, utrum liceat a ſerpente, vel urſo Judæum appetitum Sabbato defendere, vel in foveam prolapſo auxilium ferre, cum legamus, hominem impenſe ſuperſtitioſum caſu in latrinam immerſum ibidem ſponte periiſſe? Cum enim in cloacam incidiſſet Judæus quidam TeucKsburgi anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo, & ab ea erui Sabbato renuens decretum audiſſet a Richardo de Clara Comite Glovernia ad deterrendum hominem factum, ne extraheretur die Dominico ſequenti, maluit homo bonus pervicaciter frigore, & fœtore illic interire, quam obſtinatam, ſtultamque animo infixam ſuperſtitionem abjicere. O amentiam incredibilem! Jam vero quam pietatem ex animi, & cordis intimo promanantem in Judæis agnoſcas? In Synagogis enim Sacram Scripturam legentes, & Preces recitantes blaterones potius videntur, quam deprecatores; tempus vero Dei venerationi, & cultui divinitus conſtitutum, & miſericordiæ divinæ implorandæ aſſignatum comeſſando, obambulando, inanes ſermones invicem ferendo ut plurimum miſere inſumunt.*

Digitized by Google

mant. Ex quibus omnibus clare apparet, Judæos ad ſuperſtitionem eſſe religioſos in rebus minimis, atque adeo ſæpe ridiculis; quæ vero ad exactam Legis ſatisfactionem ſpectant, maximique momenti ſunt, vel deſidioſe contemnere, vel malitioſe præterire. De itinere Sabbatico vide pag. hujus Lexici 398. 399.

שְׁבֶת Ceſſatio ab opere. *Ex Dei præcepto qui alium vulneraverat, & læſerat, ut Chirurgi, vel Medici auxilio, & opera indigeret, & in lecto decumberet, neque propterea rebus ſuis, & negotiis operam dare poſſet, tenebatur ceſſationem, & intermiſſionem operæ, impenſaſque factas perſolvere. Hæc ſunt Exodi verba* 21. 19. וְכִי יְרִיבֻן אֲנָשִׁים וְהִכָּה אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן אוֹ בְאֶגְרֹף וְלֹא יָמוּת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב׃ אִם יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקָּה הַמַּכֶּה רַק שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃ Si rixati fuerint viri, & percuſſerit alter proximum ſuum lapide, vel pugno, & ille mortuus non fuerit, ſed jacuerit in lectulo. Si ſurrexerit, & ambulaverit foris ſuper baculum ſuum, innocens erit, qui percuſſerit, ita tamen, ut operas ejus, & impenſas in Medicos reſtituat. *Hoc Dei præceptum temporis progreſſu Rabbini explicarunt, &* שְׁבֶת ceſſationem ab opere *in* שֶׁבֶת גְּדוֹלָה ceſſationem magnam, *&* שֶׁבֶת קְטַנָּה ceſſationem parvam *diſtinxerunt. Compenſandæ* שֶׁבֶת גְּדוֹלָה ceſſationi magnæ *tenebatur ex Rabbinis, qui alium ita læſerat, ut manu, pede, aut alio membro decurtatus inutilis ad laborem evaderet;* שֶׁבֶת קְטַנָּה ceſſationi *autem* parvæ, *ſi priſtinæ incolumitati, & integritati læſus reſtitutus fuiſſet. Tunc enim tantummodo operæ intermiſſæ damnum, & Medicorum mercedem de ſuo ſolvebat. Vide* גטין Gittin *fol.* 42.

שְׁבוּת Sabbatiſmus. *Rabbinorum ſtatutum de vera Sabbati obſervatione. Hinc in* משנה Miſnà *in libro* ביצה Betzà *cap. 5. de Sabbatiſmo habetur.* כל שחייבין עליו משום שבות משום רשות משום מצוה בשבת חייבין עליו ביום ואלו הן משום שבות לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ולא מטפחים ולא מספקין ולא מרקדין *h. e.* De quocunque tenentur propter Sabbatiſmum, vel propter licentiam, vel propter præceptum, de eodem etiam tenentur in alio die Feſto. Illa autem ſunt propter Sabbatiſmum: non aſcendunt in arborem; non equitant ſuper aliquo animali; non nant in aqua; non plaudunt manibus; non percutiunt manu femur; non ſaltant. *Verba autem illa* משום שבות propter Sabbatiſmum, *ſignificant propter ſtatutum Rabbinicum, quo Rabbini ſtatuerunt, licet non habeatur mandatum Divinum expreſſum, abſtinendum eſſe ab hoc, vel illo opere die Sabbati, ne ex ejuſdem occaſione agatur aliquid, quod in Sabbato omnino vetitum eſt. Sic in arborem aſcendere die Sabbati prohibentur, ne ex ea ramum avellant; equitare, ne ad regendum equum virgam cædant; ſaltare, ne occaſionem præbeant inſtrumenti muſici conficiendi &c. Generatim* שְׁבוּת *ſignificat* de-

Mmmm cte-

cretum, ſtatutum Rabbinicum. *Hinc in Tractatu* חגיגה Chagigà *fol.* 16. לעולם אל תהא שבות קלה בעיניך שהרי סמיכה אינה אלא משום רבנן: *h. e.* Numquam ſit ſtatutum Rabbinicum vile in oculis tuis. Nam ecce manuum impoſitio non eſt, niſi ſtatutum Rabbinicum, & tamen diſſenſerunt de ea Magnates ſeculi. דִּבְרֵי שְׁבוּת Verba ſtatuti Rabbinici; Statutum Rabbinicum. הַזָּאַת שְׁבוּת Aſperſio, *ſive* condimentum doctrinæ Rabbinicæ.

מַשְׁבּוּתָאֵי Sabbatarii. *Fuerunt Heretici, qui verum Sabbati obſervationem juxta doctrinam Chriſti profitebantur. Ab Euſebio lib. 4. Hiſtor. Eccleſ. cap. 22.* μασβωθαῖοι *appellantur, & inter Hereticos recenſentur.*

שַׁבְּתַאי Sabbatæus. *Ita vocatur planeta Saturnus, quia diei Sabbato præeſt, quemadmodum alii planetæ aliis hebdomadæ diebus.*

שִׁבְתָּא Sivtà. *Nomen ſpiritus immundi, noctu ob noctis impuritatem manibus hominum inſidentis, aut etiam interdiu, quoties homines mane aqua recte non abluerunt manus. Itaque ajunt Rabbini, quidquid tunc agitur manibus, male agi. Vide de eo Tractatum* חולין *fol.* 107. חענית *fol.* 20. *&* יומא *fol.* 77.

שְׂגָא Deeſſe, deficere, deſiderari, requiri. Numer. 31. 49. 1. Sam. 25. 15. *Aphel* אַשְׂגֵּי Idem.

שְׂגֵי *Vide in* שאג.

שְׂגָא Creſcere, multiplicari, augeri. Dan. 3. 31. Eſdræ 4. 22.

שַׂגִּיא Amplus, multus. Dan. 2. 6. *Adverbialiter* multum, vehementer, plurimum. Dan. 5. 9. *&* 6. 14.

שַׂגֵּב Exaltare, extollere, protegere, defendere. Pſal. 20. 2. roborare. Pſal. 91. 14. Prov. 4. 6.

שגד שִׁגְדָא Amygdala, *arbor, & fructus, vel* amygdalum. Eccleſ. 12. 5. *Plur.* שִׁגְדִין amygdala. Geneſ. 43. 11. Num. 17. 8.

שִׁגְרוֹנָא Spaſmus. *Nonnullis* coxendicum dolor, *vulgo* Sciatica. *In* גמין *fol.* 69. לשגרונא ליתי פתיא דמונינ Ad Iſchiaticam afferat vaſculum plenum ſalſuginis piſciculorum. *R. Salomon ibidem ſcriptum reliquit* שִׁגְרוֹנָא *eſſe* חולי הַיְרֵכַיִם morbum ſemorum, & coxendicis.

שגח *Aphel* אַשְׁגַּח Proſpicere, reſpicere, providere, rationem habere. Job 2. 2.

הַשְׁגִּיחַ Curare, rationem, *&* curam habere, attendere. *Proprie de Deo adhibetur, cujus providentia omnia reguntur, & gubernantur, juxta illud* Prov. 15. 3. בְּכָל־מָקוֹם עֵינֵי יְהוָה צֹפוֹת רָעִים וְטוֹבִים In omni loco oculi Domini ſpeculantur bonos, & malos. *Hinc R. Levi Job 4. ait, Jobum ab initio in ea ſententia fuiſſe pœnitentiam, & Preces ad Deum effuſas inanes prorſus eſſe, ac ſine ullo fructu,* להיותו בלתי משעה בזה *h. e.*

השלם השפל *h. e.* quod ipſe non proſpiceret in hunc Mundum inferiorem. *Addit etiam, eum fuiſſe* נבוך ומבולבל perplexum, & confuſum in iis, quæ ad providentiam divinam pertinent. *Rabbinis autem admodum frequentes ſunt hi dicendi modi:* לא הוה קא משגח ביה Non curavit illud; לא השגיחו עליה Non attenderunt ad illud, non curarunt illud.

שגל שגלתא, שגלא Uxor, conjux, *proprie Regis, vel Imperatoris. Talmudiſtis* regina. *Plur.* שגלת, שגלן uxores, conjuges. Dan. 5. 2. & 23. *In Tractatu* ראש השנה Roſc haſcanà *fol.* 4. *ajunt:* שגל מלכתא היא Semper Seegàl Regina eſt. *Hinc etiam R. Salomon Pſal.* 45. 10. שגל *interpretatur per* מלכה Reginam, & Nehem. 2. 6. *legitur:* Dixit mihi Rex, והשגל יושבת אצלו uxore aſſidente ipſi.

שגר Mittere, dimittere, abjicere, emittere, ejicere, projicere. Iſa. 22.19. Jerem. 22.19. Deuter. 28.26. ויהון שגרין Et erunt calidi, & caleſient. Ezech. 39. 9. *Sic explicant Biblia Regia.*

שגש *Pahel.* Turbare, conturbare, diſſipare, terrorem incutere, profligare, tumultuari, ſtrepere. 1. Sam. 7. 10. Eſth. 9. 24. *Ithpehal* אשתגש, *vel Ithpahel* אשתגש, & אשתגשש turbari, conturbari, commoveri, concuti. Iſa. 29. 9. tumultuari, fremere, perſtrepere. 1. Sam. 4. 5. 1. Reg. 1. 41. Jerem. 25. 27.

שגעש *Pahel: Idem ac* שגש. *Ithpahel* אשתגעש conturbari, perturbari ad inſaniam, inſanire. Nah. 2. 4. Jerem. 51. 7.

שגושא, שגושיא, שגושא, שגוש Turbatio, perturbatio, conturbatio, ſtrepitus, tumultus, ſeditio. Zach. 14. 13. Pſal. 19. 4. murmurator, ſuſurro. Prov. 18. 8.

שגושתא Idem. Eſth. 6. 1. *in Targum ſecundo.*

שגושתא Idem. Eſth. 1. 10.

שדא, שדי Jacere, abjicere, dejicere, ejicere, projicere, præcipitare. Job 38. 6. jaculari, ejaculari, jaculis conficere. Jerem. 50. 14. 1. Sam. 20. 20. fundere, effundere, profundere. Thren. 4. 11. Exod. 2. 9. Pſal. 69. 25. *Pahel* שדא, שדי Idem. *Talmudicis* nere. *Ithpehal* אשתדי abjici, ejici, projici. Numer. 35. 33. *in Jonathane:* commoveri, agitari. Iſa. 24. 19. volare. Iſa. 6. 6. *Aphel* אשדי effundere. Ezech. 24. 9. *Particip.* ומשדי & projiciebar. 2. Sam. 16. 13.

שדיות, שדיות Effuſio, profuſio. Gen. 49. 12. *in Jonathane.* Numer. 35. 25. & 33.

אשתדיות Motio, commotio, agitatio. Iſa. 7. 2.

שידא, שיד, שד Dæmon, Satan. *Plur.* שידין, שדין Dæmones. Pſal. 91. 6. Iſa. 34. 14. *Dæmon dicitur* שד *quaſi* vaſtator, & perditor *a Verbo* שדד perdere, vaſtare, *quia rationes omnes, & modos excogitat, quibus hominum genus perdat, & deſtruat. Ex Talmudicis* ששה דברים נאמרו בשדים שלשה כמלאכי השרת ושלשה כבני אדם: Sex proprietates dicuntur de Dæmonibus, in tribus ſimiles ſunt Angelis,

Digitized by Google

& tribus ſimiles ſunt hominibus. *Ajunt itaque, Dæmones habere alas ſicuti Angeli, volare ab una extremitate Mundi ad alteram ſicut Angeli, futura ſcire ſicut Angeli. Edere autem, & bibere ſicut homines, gignere, & multiplicari ſicut homines, & mori ſicut homines. Alia multa abſona, abſurda, & a veritate prorſus aliena imperitæ plebeculæ obtrudunt Rabbini credenda in ſcriptis ſuis. Audi, ſi potes, ſine ſtomacho, & indignatione, quæ ſcribit R. Salomon ad Pſal. 89. v. 33.* השידים בני ארם הראשון היו Dæmones filii Adami primi fuerunt. *Undenam tam ineptam opinionem hauſit R. Salomon? ex Magiſtris Talmudicis fabularum & neniarum ut plurimum inventoribus. Legerat enim in Talmude, Adamum a Deo acriter objurgatum, quod contra ejuſdem præceptum ex arbore vetita comediſſet, ac propterea excommunicatum per centum, & triginta annos, tunc primum generaſſe liberos ſecundum ſimilitudinem ſuam. Hæc ſunt ipſiſſima Talmudis verba:* אמר ר׳ ירמיה בן אליעזר כל אותם השנים שהיה ארם הראשון בנידוי הוליר רוחין ושידין ולילין שנא ויחי ארם שלשים ומאת שנה וגו *h. e.* Dixerat R. Jeremias filius Eliezer. Omnibus iſtis annis, quibus fuit Adam primus in anathemate excommunicationis, genuit ſpiritus, dæmones, & ſpectra nocturna, ſicuti dicitur. *Et vixit Adam triginta, & centum annos, & genuit liberos in ſimilitudine ſua, & in imagine ſua,* מכלל דעד האירנא לא אוליר id docet, quia ad hoc uſque tempus non genuerat in ſimilitudine ſua. *Addit præterea R. Salomon, dæmones iſtos, ac malignos ſpiritus eo tempore ab Adamo ex fluxu ſeminis nocturni genitos fuiſſe, quo excommunicatus, & ſeparatus ab uxore ſua Eva fuerat. Quid vero dicendum de eo, quod legitur in* בראשית רבא Bereſcith Rabbà *ſect.* 20. & 24. *Audi.* R. Simon dixit אֵם כֹּל חַי Geneſ. 3. 20. *h. e.* אמן של כל החיים mater omnium viventium. Dixerat enim R. Simon: כל מאה ושלשים שנה שפירשה חוה מארם היו רוחות הזכרים מתחממים ממנה והיא יולדת מהם ורוחות נקבות מתחממות מארם ומולירות ממנו הה׳ אשר בהעותו והוכחתיו בשבט אנשים ובנגעי בני ארם: *h. e.* Omnibus centum, & triginta annis, quando ſeparata fuit Eva ab Adamo, fuerunt ſpiritus maſculi incaleſcentes ab ea (*h. e. concubuerunt cum ea*) ipſaque pariebat ab illis: & ſpiritus fœminæ incaluerunt ab Adamo, & pariebant ab illo. Illud ipſum eſt, quod dicitur: Cum perverſe egerit, caſtigabo eum virga hominum, & plagis filiorum hominum. 2. Sam. 7. 14. *Placuit hæc afferre, ut ex his, & ſimilibus conjiciatur, quanti a Chriſtianis Rabbinorum Commentarii in Sacram Scripturam faciendi ſint, cum hujuſmodi interpretationibus abſonis, ineptis, & abſurdis paſſim ſcateant.*

שַׁדַּי Omnipotens, præpotens. *Eſt nomen Divinum Deum denominans a potentia ſumma, qua pollet:* אֲנִי אֵל שַׁדַּי Ego ſum Deus Omnipotens. Geneſ. 17. 1. *Ex R. Salomone hoc nomen componitur ex Pronomine* שֶׁ,

&

& די. *Quare* Ego ſum Deus שַׁדַּי *idem eſt, ac ſi diceret*, שיש די באלהותי לכל בריה quod eſt ſufficientia, id eſt, ſufficiens poteſtas in omnem creaturam.

שְׁדַךְ Quieſcere, requieſcere, pacatum, quietum, tranquillum eſſe. Jud. 30. 11. 2. Reg. 11. 20. *Pahel* שַׁדֵּךְ tranquillum reddere, ſedare, placare. Pſal. 90. 11. Job 37. 17. *Ithpehal* אִשְׁתְּדַךְ ſedari. Eſth. 2. 1. & 7. 11.

שְׁדִיךְ Quietus, tranquillus. Job 21. 23.

שְׁדוּכְיָא Quies, tranquillitas. Ezech. 16. 49.

שַׁדֵּל *Pahel*. Perſuadere, pellicere, allicere. Judic. 14. 15. Ezech. 38. 4. Prov. 1. 10. *Ithpahel* אִשְׁתַּדַּל luctari. Gen. 32. 24. Cant. 3. 6. conari, operam dare, curare. Ecclef. 1. 17. occupatum eſſe. Ruth 2. 20.

שדף *Ithpehal* אִשְׁתְּדִיף או אִשְׁתְּדָפָא aut communicando communicat apud ſe. 1. Reg. 16. 27. אִשְׁתְּדוּף aduri, uredine tangi: *vel Ithpahel* אִשְׁתַּדַּף: *ut* שָׂדֶה שֶׁנִּשְׁדְּפָה ager, qui aduſtus eſt. *In compendio Aruch manuſcripto legitur ad marginem in littera Aleph:* אשתדוף אילן זקן שלא נושא פירות יותר אשתדוף *h. e.* eſt arbor vetula, quæ nullos amplius profert fructus.

שִׁדְפוֹנָא Aduſtio, uredo ſegetum. Deuter. 28. 22. 1. Reg. 8. 37. Amos 4. 9.

שַׁדַּר *Pahel* Mittere, emittere. Prov. 26. 6. Eſth. 9. 19. luctari, contendere. Gen. 32. 25. *in Targum Hieroſolymitano. Ithpahel* אִשְׁתַּדַּר mitti, emitti. Prov. 17. 11. Job 18. 8. conari, ſatagere, contendere, operam dare. Dan. 6. 15.

שְׁדְרָא, שִׁדְרָא Dorſum, ſpina dorſi. וְתַרְתֵּין שִׁדְרָאִין & duplex dorſum. Deut. 14. 7. *in Targum Jonathanis*.

אֶשְׁתַּדּוּר Conſpiratio, rebellio. Eſdræ 4. 15. & אֶשְׁתְּדוּר Thren. 1. 1. & אֶשְׁתְּדוּר Cant. 5. 17. *R. David Kimchi vult, rebellionem ita dici a mittendo, quia ad rebellionem proclives ſolent ſæpe mittere ad eos, a quibus auxilium, & ſubſidia flagitant.*

שְׁהָא, שְׁהָה Morari, cunctari, tardare, expectare, præſtolari. Exod. 19. 39. mirari, admirari, obſtupeſcere. Gen. 24. 21. Iſa. 29. 9. *Ithpehal* אִשְׁתְּהִי detineri. Gen. 32. 24. *in Jonathane. Ex Aphel Particip.* וְלָא מַשְׁהֵי & non cunctatur. Deut. 7. 10. *in Targum Hieroſolymitano. In* משנה Miſnà *Tractatu* יבמות Jevammòt *cap. 6. & jure Hebræorum legitur:* נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אינו רשאי ליבטל וכו *h. e.* Si quis duxerit uxorem, & moratus fuerit cum ea decem annis, & non pepererit, non eſt ei permiſſum otiari &c. *videlicet a procreandis liberis*, ſed expellet eam, vel ducet juxta eam aliam. Expulſa poteſt duci ab alio, qui poteſt etiam לשהות עמה morari cum ea per decem annos. *Id confirmatur Abrahami exemplo, qui poſt decem annos cum Sara ſterili traductos ancillam Agar duxit*: Geneſ. 16. 3.

Va-

Digitized by Google

שַׁחֲוָתָא Vaſtitates : *alii legunt* שַׁוְּוָתָא Pſal. 73. 18.

שְׁהִי *Hæ duæ voces* שְׁהִי פְּהִי *ſunt abbreviatæ, & ſymbola aliarum vocum, quarum prior* שְׁהִי *pro* שַׁבָּת הַיּוֹם Sabbatum eſt hodie : *altera* פְּהִי *pro* פֶּסַח הַיּוֹם Paſcha hodie. *In* גמרא Ghemarà *ad verba illa* Eſth. 3. 8. וְדָתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים Et leges Regis ipſi non faciunt, *legitur* דמפקים לכולא שתא בשהי ופהי quod proferunt, ſive proloquuntur, & excipiunt toto anno, Sabbatum eſt hodie, Paſcha eſt hodie. *In Tractatu* מגלה Megillà *fol.* 13. *Nimirum ubi excitantur ad obeunda munera, & præſtandas operas pro Rege, ut ab iis ſe eximant, reſpondent, & reponunt ; Sabbatum noſtrum hodie eſt, Paſcha hodie eſt, ac propterea omnino vetitum quidlibet ſervile agere. Sic in Targum ſecundo libri Eſther cap.* 3. 8. Subſiliunt, & ſaltant (*in Feſto Tabernaculorum*) inſtar hædorum ; neque ſcimus, num maledicant nobis, an vero benedicant, vocantque illud Feſtum Tabernaculorum, neque faciunt opus Regis, dicentes nobis : Dies prohibitus eſt nobis ומפקין לכולא שתא שהי פהי & producunt toto anno illud ; Sabbatum hodie eſt ; Paſcha hodie eſt, neque faciunt in eo opus aliquod Regis &c.

שהד שַׁהֲרוּתָא *Vide in* סהר.

שהר שָׁהִיר Vigilat. Eſth. 6. 1. *Quædam exemplaria male ſcribunt per* ד.

שוא, שְׁוָה Æquari, æqualem eſſe. Pſal. 139. 12. commodum, utile, dignum, aptum, idoneum eſſe, convenire, expedire, conveniens eſſe. Iſa. 16. 6. Eſth. 2. 1. *in Targum ſecundo*. valere : admirari, obſtupeſcere. Habac. 1. 5. æquare, adæquare, aſſimilare, comparare. *Ithpehal* אִשְׁתְּוֵה æquari, adæquari, comparari, æſtimari, ſimile, æquale eſſe, *vel* fieri. Pſal. 49. 13. 21. & 89. 7. tremere, contremiſcere, trepidare. Iſa. 66. 2. poni, reponi, collocari. Job 20. 4. Ezech. 1. 15. *Pahel* שַׁוִּי ponere, apponere, deponere, imponere, reponere. Geneſ. 21. 14. Dan. 5. 21. 1. Sam. 4. 20. ſternere, ſubſternere, ſtratum ponere. *Ithpahel* אִשְׁתַּוִּי poni, deponi, reponi. Dan. 3. 29. *Aphel* אַשְׁוִי æſtimare. Pſal. 48. 10.

שָׁוֵא, שָׁוֵה, שָׁוֵי Æqualis, par, æquus, idoneus, dignus, aptus, utilis : æquum, juſtum. Eſth. 2. 1. *in Targum ſecundo. Plur. fœm.* שָׁוְיָן æquales. Pſal. 139. 12.

שְׁוִיאוּ Æquitas, æquabilitas. Eſth. 3. 8. *in Targum ſecundo*.

שְׁוִיָא, שְׁוִי, שְׁוִוי Stratum, cubile, lectus, ſponda. 1. Reg. 1. 47. ſedes, locus. 1. Sam. 20. 25. *Plur.* שְׁוָיִן lecti. Amos 2. 8.

שְׁוִיוּתָא Idem. Deuter. 28. 28. *in Jonathane*.

שווין *Vide ſupra in* שוך.

תַּשְׁוִיתָא, תַּשְׁוִית Fundamentum, baſis. Ezech. 43. 24.

תְּשִׁיוּתָא Idem. Job 30. 22.

תַּשְׁוִיתָא, תַּשְׁוִין Strata, tapetes lecorum. Prov. 31. 22.

שוב Seneſcere, conſeneſcere, cane-

neſcere, canum fieri. 1. Sam. 12. 2.

שׁוּד Fundere, effundere. *Ithpehal Præteritum* עַל דַּם זַכַּי דְאִתְּשִׁיד propter ſanguinem innocentem, qui effuſus eſt. Iſa. 26. 21.

שַׁר, שִׁיר *Vide in* שרר.

שְׁוַח Apparere, naſci, oriri, exoriri, germinare. Prov. 27. 25.

שׁוּחַ Curvari, incurvari, deprimi, dejici. Pſal. 10. 10. & 38. 7. Job 9. 13.

שׁוּחַ Demiſſus, dejectus. Job 22. 29.

שׁוּחֲתָא, שׁוּחָא, שׁוּחַ Foſſa, fovea. Pſal. 94. 13. Job 33. 18. vaſtitas, vaſtatio. Job 30. 3. *Plur.* שׁוּחִין foveæ. Pſal. 119. 85. *A Rabbinis etiam accipitur pro* מְצוּדָה rete.

שַׁיְחָא, שִׁיחָא, שִׁיחַ Idem. Pſal. 35. 7. & 57. 7. *Apud Rabbinos* חבורות והשיחין המערות Ciſternæ, foveæ, & ſpeluncæ: היה חופר בור שיח ומערה Fuit fodiens ciſternam, foveam, & ſpeluncam. *A Talmudicis hæc diſtinguuntur. Etenim apud ipſos* בור ciſterna *eſt rotunda:* שיח foſſa *eſt longa, & anguſta:* מערה Spelunca *eſt quadrata, & tecta tabulato, cui tamen ineſt orificium:* חריצין ſunt foveæ quadratæ, *& latæ, ut* מערות, *ſed undique apertæ:* נעיצין *foveæ anguſtæ infra, at ſuperne latæ.*

שַׁחֲוּתָא Idem. Pſal. 16. 10.

שִׁיחֵי Torcularia. Zach. 14. 10.

שׂוּחַ *Hebraice.* Meditari, loqui, colloqui, eloqui. *In Targum raro occurrit.* Job 7. 11. Numer. 21. 28. *in Jonathane.*

שִׂיחָא Loquacitas, ſermo, confabulatio. Prov. 23. 29. *Ex Rabbinis quidam* יוחנן בן זכאי Johannes filius Zacchæi *toto vitæ ſuæ tempore ne ullum quidem verbum profanum locutus eſt. Quid vero ſit* שִׂיחַת דְּקָלִים ſermo palmarum *ex Baal Aruch in* סח *colligitur, cujus verba hæc ſunt.* Die tranquillo, quo nullus plane venti flatus animadvertitur, ſolent in iis locis, ubi in hac re ſunt exercitati, inter palmas linteum expandere, quod ſi commoveatur, ſtant inter duas palmas vicinas, & aſpiciunt, quomodo rami illarum agitentur inter ſe invicem. In hac re certa habent ſigna, ex quibus periti multas res poſſunt cognoſcere. Sic dicunt de Mar, ſive Domino Abrahamo Gaon, qui vixit anno 1140. æræ Contractuum, שהיה מכיר בשיחת דקלים quod cognoverit ſermonem palmarum.

שׁוּט Itare, circuire, ſpatiari, vagari, deambulare, peragrare, diſcurrere, accurrere. Num. 11. 8. Job 1. 7. ſulcare, remigare. Ezech. 27. 6. natare. Iſa. 25. 11. exundare. Thren. 3. 54. ſpernere, deſpicere, contemnere. Geneſ. 25. 34. Pſal. 22. 25. levem eſſe, *vel* fieri: linere, illinere *in Aruch. Ex Pahel Partic.* הֲווֹ מְשׁוֹטְטִין fuerunt currentes, *ſc.* converſæ, reſpicientes. Gen. 22. 10. *in Targum Hieroſolymitano. Aphel* אַשִׁיט ſpernere, contemnere. 2. Sam. 19. 43. *Ithpehal* אִתְּשַׁט ſperni, contemni, deſpici. 1. Sam. 2. 30.

שְׁטָא, שִׁיט, שְׁיָט, שְׁט Contemptus, le-

levis, deſpectus, vilis. Pſal. 15. 4. 1. Sam. 15. 9. 1. Reg. 16. 31.

שְׁטוּתָא Contemptus. Prov. 12. 8.

שׁוֹטָא Flagellum, ſcutica. Prov. 26. 3.

שׁוֹטִיתָא Virga, baculus, ſcipio. Jud. 6. 21. 1. Sam. 14. 43.

De Myrti ramo geſtari ſolito ante Sponſam die Nuptiarum.

Interdum שׁוֹטִיתָא *apud Talmudicos eſt* myrti ramus, *cum quo in ſolemni Nuptiarum die ſolebant præ lætitia ante Sponſam ſaltare. In Annotatione R. Salomonis in* שבת Sabbàt *fol.* 77. *legitur:* שוטיתא שטותא *h. e.* Ramus myrti, qui dicitur שׁוֹטִיתָא eſt שְׁטוּתָא ſtultitia, *vel*, dicitur quaſi שטותא ſtultitia, quia ſaltans hoc pacto ſtultus videtur. *Verbum autem* שׁוֹטִיתָא *interpretatur* בַּד שֶׁל הֲדַס baculum myrti, cum quo ante Sponſam ſaltant. *In Tractatu* כתובות Chetubòth *narratur accidiſſe, ut ſenex quidam Rabbinus cum ejuſmodi ramo myrteo ſaltaret. Itaque qui aderant indignatione ſumma commoti acriter ad inania, & vilia declinantem increparunt, Rabbinorum honorem, & majeſtatem ea ratione contemni arbitrantes. Cum igitur ſiniſtrum omen in ejus morte apparuiſſet, alii dicebant* אהנייא ליה שוטיתא לסבא Hic eſt fructus rami myrtei ſenis (*cum quo nimirum ſaltavit*): *alii vero* שטותא לסבא ſtultitiæ ſenis: *alii* שיטתיה לסבא conſuetudinis *pravæ* ſenis.

שׁוֹטָא Virga. Num. 22. 27. *in Jonathane.*

שַׁיָּט, שָׁיְטָא Natator. Iſa. 25. 11. remex. *Plur.* שָׁיְטִין remiges. Ezech. 27. 6.

מְשׁוֹט Remus. *Inſtrumentum* natationis navium. Ezech. 27. 29. *Plur.* מְשׁוֹטִין Remi. Iſa. 43. 14.

שׁוּל Radix: imum rei, fundum. *Plur.* שׁוּלַי radices. Iſa. 6. 9.

שׁוּלְיָא, שׁוּלְיָא Diſcipulus: Scholaris. *Rabbinis, & Talmudicis in uſu.*

שׁוּם, שֵׁם Nomen. *Hæc forma non ſolet habere* א *emphaticum, neque affixa, excipe nonnulla loca, neque numerum pluralem. Cum Pronomine igitur repetitur* שׁוּם Geneſ. 5. 2. וּקְרָא יָת שׁוּמְהוֹן Et vocavit nomen ipſorum; *quemadmodum etiam* Deuter. 7. 24. & 12. 3. *Apud Maſorethas in uſu* שׁוּם בַּר נָשׁ nomen filii viri, *h. e.* nomen proprium hominis.

שׁוּם Aliquid. *Si ei addas negationem, ut* לָא שׁוּם *ſignificat* nihil, nihil omnino: מִשּׁוּם propter: מִשּׁוּם שֶׁ, *vel* מִשּׁוּם דְּ propterea, propterea quod: עַל שׁוּם מָה quamobrem? cur? quare? מִשּׁוּם הָכִי quamobrem *ſine interrogatione*: עַל שׁוּם שֶׁלֹּא propterea quod non: מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר propterea quod dictum eſt: אֵין שׁוּם אָדָם nullus homo.

שׁוּם Allium. *A Rabbinis propter acrem ſaporem, & odorem dicitur* שׁוּם בַּעַל בָּכִי allium auctor, *ſive* cauſſa fletus, *cum gravi, & acri odore ſuo lacrymas excitet. In* בבא קמא Ba-

Digitized by Google

Bavà Kamà *fol.* 82. *quinque virtutes allio ineſſe dicuntur :* חמשה דברים נאמרים בשום משביע ומשחן ומצהיל פנים ומרבה הזרע והורג כינים שבבני מעיים ויש אומרים מכניס אהבה ומוציא את הקנאה: *h. e.* Quinque res dicuntur de allio, ſaturat, calefacit, ſplendidam reddit faciem, multiplicat ſemen, & occidit vermiculos in inteſtinis. Alii dicunt etiam, eum gignere amorem, & tollere zelotypiam.

שׁוּמָא Tumor, inflatio. Levit. 13. 2. *in Jonathane:* macula, nota. Num. 19. 2. *in Jonathane:* angulus, extremitas, latus. Levit. 19. 27. *in Jonathane. Talmudiſtis* verruca: אין מעידים על השומא Non perhibent teſtimonium de verruca. *Nimirum vir cujuſdam mulieris dicitur mortuus : quidam teſtatur, ſe eum mortuum vidiſſe, & fuiſſe maritum mulieris illius probare vult ſigno externo, videlicet verruca, quam in aliquo membro corporis habuerit. Hujuſmodi teſtimonium ex verruca deſumptum nihil omnino valet ad probandum, neque a Judicibus admittitur.*

שׂוּם, שִׂים Ponere, apponere, adhibere, proponere, ſtatuere, conſtituere. *Ithpehal* אִתְּשָׂם poni, apponi, conſtitui.

שׁוּע Linere, oblinere : calce obducere. Deut. 27. 2. *in Jonathane. Ithpehal* אִתְּשַׁע illini, calce obduci. Levit. 18. 43. 48.

שִׁיעַ, שֵׁיעָא Lutum, cæmentum, tectorium, calx. Gen. 11. 3. Numer. 19. 15. nervus, manica, compes. Job 13. 27.

שׁוּעָא Petra, rupes *in Targum.* Prov. 30. 19.

שׁוּעָא Liberalis, nobilis, dives. Job 34. 19.

שׁוּעִית *Vide in* שׁעה.

שׁוּף Terere, conterere, contundere, comminuere. Pſal. 94. 5. ungi, inungi. Deut. 28. 40. 2. Sam. 14. 2. Mich. 6. 15.

שׁוֹק, שׁוֹק, שׁוֹקָא, & שָׁק, שָׁקָא Armus, crus. Exod. 29. 22. Numer. 18. 18. *Plur.* שׁוֹקִין crura. Deuter. 28. 35. *Rabbinis* בָּתֵּי שׁוֹקַיִם Domus crurum, *h. e.* caligæ. *In* ברכות Berachòt *fol.* 24. שׁוֹקָא בְּאִשָּׁה עֶרְוָה Crura in muliere res pudenda ſunt, *ſcilicet crura nuda. Hinc in more poſitum apud Judæos eſt, ut ipſorum mulieres, & puellæ demiſſis ad talos veſtibus verecundiæ cauſſa utantur, ne viros ad libidinem excitent.*

שׁוּק, שׁוּקָא Vicus, platea, forum. Eccleſ. 12. 4. Prov. 7. 8. בְּשׁוּק in platea, foris. Geneſ. 9. 22. לְשׁוּקָא foras. *Plur.* שׁוּקִין vici, plateæ. Zach. 9. 3. Ezech. 7. 19. & שְׁוָקִין Prov. 26. 13. *Rabbinis illud tritum* מי שאין לו דמים לא יצא בשוק Cui non ſunt pecuniæ, non exeat in forum. *Cum enim ſine pecunia res in foro proſtantes comparari non poſſint, qui ad forum accedit ea deſtitutus, rerum omnium in eo copiam, & abundantiam conſpicatus triſtitia afficitur, vel ſaltem eas malo, ac pravo animo appetit, & concupiſcit.*

Digitized by Google

שׁוּק Humiliare, deprimere, dejicere. *Unde* לְמַשּׁוּק Pſal. 74. 3. *Elias legit* לְמַשּׁוֹח. *Biblia Regia*, *& Pſalterium Nebienſe* לְמַשּׁוֹחַ ad humiliandum.

שׁוּר Solvi, diſſolvi. Amos 3. 5. habitare, commorari. Pſal. 36. 8.

שׁוּר, שׁוּרָא Murus. Geneſ. 49. 6. Thren. 2. 8. *Plur.* שׁוּרִין, שׁוּרַיָּא muri. Exod. 14. 22. 2. Reg. 25. 4.

שׁוּר Umbilicus. *Hebraice* שֹׁרֶר.

שִׁיר, שִׁירָא, שִׁירְתָא Canticum. *Plur.* שִׁירְתָא, שִׁירִין cantica.

שִׁיר *Vide in* שׁוּר.

שׁוּר Salire, ſubſilire, inſilire, exilire, ſaltare: inſolentem eſſe. *Pahel* שַׁוַּר idem. Exod. 17. 8. *in Jonathane*. Job 37. 1. Cant. 2. 8. *Item* ſubſilire fecit. Pſal. 29. 6.

שַׁוָּר, מְשַׁוֵּר Saltator, *qui foſſam tranſilit, vel in altum exſilit.*

מְשַׁוַּרְתָּא Saltus. *In Tractatu* סנהדרין Sanhedrin *fol.* 64. כְּמְשַׁוַּרְתָּא דְפוּרַיָּא Sicut ſaltus (*puerorum*) in Feſto Purim; *h. e.* ſortium, *quando Aman acerrimus Judæorum hoſtis ſortes miſit ad eos penitus delendos. Nunc iſtud Feſtum eſt Hebræorum bacchanalia. Vide hujus Lexici pag.* 457. *In Aruch autem hæc habentur.* Moris eſt in toto Mundo, ut pueri, & juvenes in Feſto Purim, ſive ſortium faciant effigiem Amanis, eamque primo ponant in tectis ædium (in memoriam alti patibuli, in quo fuit ſuſpenſus) deinde faciant rogum, & projiciant iſtam effigiem in ignem, lætique circa ignem ſtantes vociferentur, canant, & hilaria inſtrumentis muſicis agant. Habent etiam latum annulum in igne ſuſpenſum, per quem ſaltant ab una parte ignis ad aliam, qui annulus vocatur משוורתא, *quaſi diceretur* בית קפיצה locus ſaltus.

Hinc etiam dicitur מְשַׁוַּרְתָּא ſtapia, *vulgo* Staffa, *annulus, cui pes unus infigitur ad ſaliendum in equum. Duæ autem ſtapiæ ex ephippio utrinque pendentes equiti inſerviunt, ut equo commodius inſideat.*

שׁוּת Ponere, componere, imponere, diſponere, reponere.

שְׁתִיָּא Fundamentum. Eccleſ. 3. 11.

שׁוּת, שׁוּתָא Meditatio, colloquium, eloquium, oratio, ſermo: proverbium, dicterium. Job 30. 9.

שׁוּב, שֵׁיזֵב Eruere, eripere, liberare, ſervare. Exod. 12. 27. 2. Sam. 12. 7. *Ithpehal* אִשְׁתֵּיזֵב eripi, liberari, evadere, elabi. 1. Sam. 19. 18. Amos 9. 1. Mich. 4. 10.

מְשַׁזֵּב, מְשֵׁיזֵב, מְשֵׁיזְבָא Evaſor, profugus, ſuperſtes, reliquus, reſiduus, liberatus. Jerem. 44. 14. 2. Reg. 9. 15. *Plur.* מְשֵׁיזְבִין profugi. Jerem. 44. 14. Iſa. 45. 20. Ezech. 6. 9.

שֵׁיזְבָא, שֵׁיזוּבָא, שֵׁיזַבְתָא & שֵׁיזַבְתָּא Evaſio, aſylum, receptio, refugium. Jud. 21. 17. Joel. 2. 32. Ezech. 14. 22.

שׁוּג Lavare, abluere. Pſal. 58. 11. Geneſ. 43. 23. *Pehil* שְׁוִיג lotus, ablutus: nitidus. Job 33. 9. *Pahel* שַׁוֵּג idem.

Digitized by Google

dem. Geneſ. 43. 31. *in Jonathane*. *Ithpehal* אִשְׁתְּזַג lavari, ablui. Prov. 30. 12. *Hoc Verbum præcipue obvium in Targum Hieroſolymitano*.

שְׁזוּג, שְׁזוּג Lotio, ablutio. Pſal. 60. 10.

שְׁזוּג Liquor. Num. 6. 3. *in Targum Hieroſolymitano*.

שזר שְׁזִיר Filum contortum, duplicatum. Exod. 26. 1. *Plur.* שְׁזִירִין fila. Exod. 39. 3. *in Jonathane*.

שְׁזָרְתָא Spina dorſi. Levit. 3. 9. Eccleſ. 12. 5.

שְׁחַד Munus exhibere. Job 6. 22. Ezech. 16. 33.

שׁוֹחַד, שׁוֹחֲדָא Munus, donum. Exod. 23. 8.

De שׁוֹחַד *munere* a Judicibus non accipiendo.

Hoc nomen שׁוֹחַד *uſurpatur de munere, quod datur, ut judicium corrumpatur. Hinc illud Deuter.* 27. 25. ארור לוקח שוחד Maledictus, qui accipit munus: & Exod. 23. 8. וְשׁוֹחֲדָא לָא תְקַבֵּל אֲרֵי שׁוֹחֲדָא מְעַוֵּר חַכִּימִין Et munus non accipies: nam munus excæcat Sapientes. *Jure itaque optimo Salomon* Proverb. 29. 4. *ſcriptum reliquit:* מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יֶהֶרְסֶנָּה Rex judicio ſtabiliet terram, at qui munera accipit, vaſtabit eam. *Talmudici ad hunc locum ſcriptum reliquerunt:* Quando ſimilis eſt Judex Regi, qui nulla re indiget, ſtabilit terram: quando autem ſimilis eſt Sacerdoti mendicanti ad horrea, vaſtat eam. *Iidem Talmudici rationem & etymologiam nominis* שׁוֹחַד munus *quærentes ajunt, illud ita dici, quia efficit, ut unus tantummodo ſit dans, & accipiens, nempe ut Judex accipiens pronunciet id, quod litigans dans petit. Hinc in* כתובות Chetubòth *fol.* 105. Dixit Rabbà bar Schela: *h. e.* הא דיינא דשאיל שאילתא פסול למידן דינא Judex mutuo aliquid accipiens, illegitimus eſt ad judicandum judicium. Dixit Rabbà מאי טעמא דשוחרא כיון דקביל לה שוחרא מניה איקרבא ליה דעתיה לגביה והוי כגופיה ואין אדם רואה חובה לעצמו מאי שוחד שהוא חד: *h. e.* Quæ eſt ratio nominis שוחד? poſteaquam accepit ſibi (*Judex*) munus ab ipſo, accedit animus ejus ad ipſum dantem, ut fiat ſicut ille ipſe: homo enim non condemnat ſeipſum propter debitum. Sed quid eſt שוחד? quod ipſe (*accipiens*) ſit unus (*cum dante*). *Deuteronomii cap.* 16. *ſex monita Judici cavenda proponuntur, inter quæ recenſetur præceptum de munere non accipiendo, quia munus Sapientum oculos excæcat. Hinc factum volunt, ut Salomonis tribunal ſex gradus haberet juxta ſex præcepta, quæ Deuter.* 16. *deſcribuntur, cujus opus* מלכים *Regum lib.* 1. *cap.* 10. *v.* 18. *habetur* וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא שֵׁן גָּדוֹל וַיְצַפֵּהוּ זָהָב מוּפָז: שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּא וְרֹאשׁ עָגֹל לַכִּסֵּא מֵאַחֲרָיו וְיָדֹת מִזֶּה וּמִזֶּה אֶל־מְקוֹם הַשָּׁבֶת וּשְׁנַיִם אֲרָיוֹת עֹמְדִים אֵצֶל הַיָּדוֹת: וּשְׁנֵים עָשָׂר אֲרָיִים עֹמְדִים שָׁם עַל שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה לֹא נַעֲשָׂה כֵן לְכָל־מַמְלָכוֹת

h. e. Fecit etiam Rex Salomon thronum de ebore grandem, & veſtivit eum auro fulvo nimis. Qui habebat ſex gradus, & ſummitas throni rotunda erat in parte poſteriori, & duæ manus hinc atque inde tenentes ſedile, & duo leones ſtabant juxta manus ſingulas. Et duodecim leunculi ſtantes ſuper ſex gradus hinc atque inde. Non eſt factum tale opus in univerſis Regnis. *Dicitur autem in more fuiſſe poſitum, ut, cum Salomon primum gradum aſcenderet, præco elata voce, ut a circumſtantibus omnibus audiretur, pronuntiaret:* לֹא תַטֶּה מִשְׁפָּט Ne pervertas judicium: *cum ſecundum,* לֹא תַכִּיר פָּנִים Ne dignoſcas perſonas: *cum tertium,* לֹא תִקַּח שֹׁחַד Ne accipias munera: *cum quartum,* לֹא תִטַּע לְךָ אֲשֵׁרָה Ne conſeras tibi lucum (*videlicet Idololatriæ cauſſa:*) *cum quintum,* לֹא תָקִים לְךָ מַצֵּבָה Ne erigas ſtatuam: *cum ſextum* לֹא תִזְבַּח לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ Ne ſacrifices Domino Deo tuo *bovem, aut agnum. Ubi autem in ſupremo ſolio Salomon erat, ut conſideret, præco eum his verbis admonebat:* דַּע לִפְנֵי מִי אַתָּה יוֹשֵׁב Scito coram quo tu ſedeas. *Ex nonnullis vero Rabbinis habetur, ſex leones utrinque in gradibus diſpoſitos altera manu hæc ſex monita inſculpta tribunali demonſtraſſe, alteram vero expanſam habuiſſe, quaſi Judices ea tranſgredientes eſſent diſcerpturi; poſtremum vero monitum de conſeſſu duos leones ad manuum ſuſtentacula collocatos indicaſſe. Hac de re mentionem faciunt R. Bechai ad Deuter. cap. 16. & alii Rabbini multis in locis in Commentario Rabbot, & alibi.*

שָׁחָה Diruere, deſtruere, devaſtare. Iſa. 37. 26. incurvare, inclinare ſe, decumbere. Job 38. 40. vaſtari, deſtrui. 2. Reg. 19. 24.

שְׁחַז Acuere, exacuere. Pſal. 7. 13. ligare *Talmudiſtis*. שְׁחִוּזוֹת ligatæ.

שְׁחַל Educere, extrahere. Exod. 2. 10. *in Jonathane*.

שַׁחֲלָא Leo ferox, immanis. Prov. 6. 13.

שְׁחַם Nigreſcere, nigrum, fuſcum, atrum eſſe. Geneſ. 30. 32. Job 6. 16. & 30. 30.

שְׁחִים, שְׁחוֹם Niger, ater, fuſcus. Gen. 2. 7. *in Jonathane. Plur.* שְׁחִימִים nigri. Job 6. 16.

שְׁחַן Calere, calefieri, calefacere ſe. Exod. 16. 21. 1. Reg. 1. 1. *Pahel* שַׁחֵן calefacere, calefaciendo fovere. Job 39. 19. Jerem. 17. 11. *Ithpahel* אִשְׁתַּחַן calefieri, calefacere ſe. Deut. 22. 11. *in Jonathane*.

שְׁחִין Calor, æſtus. Iſa. 18. 4. Eccleſ. 4. 11.

שַׁחֲוָן, שַׁחִין Calidus, calens. *In* בַּעַל עָרוּךְ Baal Aruch, *h. e.* Auctore Aruch *legitur:* מְשָׁל הֶדְיוֹט · עֶבֶד מֶלֶךְ כְּמֶלֶךְ דְּבוֹק לְשַׁחוּן וְיִשְׁחוּן לָךְ Proverbium vulgare. Servus Regis eſt quaſi Rex: adhære calido, & calor erit tibi; *ad verbum,* & caleſcet tibi. *Nimirum ſervi Regi proximi ex ejus majeſtate, & ſplendore dignitatem,* &

Digitized by Google

& honorem ex ſervitute, & miniſterio percipiunt, evaduntque quaſi quidam reguli inter reliquos ſervos vulgares, & inferiores; quemadmodum qui tempore frigoris cum calido ſe conjungit, caloris aliquid ab eo contrahit, & calefit.

שְׁחִין, שִׁיחֲנָא Inflammatio, ulcus calidum, apoſtema. Exod. 9. 10. שִׁיחֲנָא *eſt etiam* onus, ſarcina. *Hinc tritiſſimum Proverbium* לְפוּם גַּמְלָא שִׁיחֲנָא Juxta camelum erit onus: pro camelo ſarcina. *Nimirum cuilibet juxta vires onus imponendum, ne, ſi ſit gravius, quam ferre poſſit, miſere opprimatur, vel, ſi libens ſuſcipiat, & ad tempus ferat*, peccet ad extremum ridendus, & ilia ducat.

מְשַׁחֲנָן Calidus. *Plur.* מְשַׁחֲנִין calidi. Job 37. 17.

שׁחף, שְׁחִיף Serpere, gradi, gradatim incedere. Eccleſ. 1. 5. Levit. 11. 42. *in Targum Hieroſolymitano.*

שַׁחֲפָא *Species avis immundæ. Aliis* æſalon; *aliis* larus. Levit. 11. 16.

שַׁחֶפְתָּא Tabes, phthiſis. Levit. 26. 16. Deut. 25. 22. *Jonathan habet* שַׁחְפּוּתָא, & שַׁחִפּוּתָא.

שׁחק Contundere, comminuere, conterere, atterere, in pulverem redigere. Exod. 30. 36.

שְׁחָקִין Veſtimenta attrita. Jerem. 38. 11. & *maſc.* Prov. 31. 7.

שְׁחִיקְתָא Attritio, vetuſtas, pars veſtimenti attrita. Levit. 13. 55. locus calvus, calvities.

שְׁחָקָא Cœlum, æther. *Plur.* שְׁחָקִין, שְׁחָקֵי cœli. Job 37. 18.

שׁחר Mane, tempeſtive, diluculo, ſedulo quærere, requirere, perveſtigare.

שַׁחֲרָא Aurora. *In Targum Hieroſolymitano.*

שַׁחַר Mane, tempus matutinum. תְּפִלַּת הַשַּׁחַר Precatio matutini temporis. *Hinc Hiphil* הִשְׁחִיר Matutinum eſſe, mane aliquid agere. *Ita* הֶעֱרִיב Veſpertinum eſſe, veſpere, & ad ſeram noctem aliquid agere. מַשְׁחִיר וּמַעֲרִיב בְּתוֹרָה Interdiu, noctuque operam dat Legi, *vel* Verbo divino.

הַשְׁחָרָה Vigilatio, actio matutina: דִּבְרֵי תוֹרָה צְרִיכִין הַשְׁחָרָה וְהַעֲרָבָה Verba Legis opus habent ſtudio matutino, & veſpertino, diurno, nocturnoque.

שַׁחֲרִית Idem. תְּפִלַּת שַׁחֲרִית Precatio matutina. *Sic* תְּפִלַּת עַרְבִית Precatio nocturna, *quæ poſt occaſum Solis nocte appetente fit.* תְּפִלַּת מִנְחָה Precatio veſpertina, *quæ ſub veſperam, h. e. tertiam, vel quartam horam recitatur. Hæc autem ſunt tria tempora ſolennia Precum apud Hebræos.*

II. שַׁחַר Cogere, impellere ad operas ſerviles Regi, aut Principi præſtandas.

III. שַׁחַר Requirere, exigere, petere, expetere. Iſa. 29. 20. Numer. 16. 15. 1. Sam. 12. 3.

IV. שְׁחַר Nigreſcere, nigrum, atrum eſſe, *vel* fieri. *Hiphil* הִשְׁחִיר Idem, & nigrum facere. מוּשְׁחָר Nigrum factum. *A-*

pud

pud Talmudicos מכי משחרי כותלי Ex quo nigreſcunt parietes, *h. e. ex quo dies inclinat, veſperæ appetunt. Tunc enim parietes, qui Orientem verſus ſpectant, quodammodo nigreſcunt.*

שַׁחֲוָרָה Atror, nigredo: melancholia. בַּעֲלֵי הַשְּׁחוֹרָה melancholici.

שָׁחוֹר Forfex minor, forficula. *Major enim dicitur* זוּג. *Nonnullis* novacula.

תִּשְׁחוֹרֶת Nigredo, juventus, *ita dicta a capillorum nigredine.* בֶּן הַתִּשְׁחוֹרֶת filius nigredinis, *h. e.* juvenis: מַלְאַךְ הַתִּשְׁחוֹרֶת Angelus nigtedinis, *videlicet* mortis, *quia nigram, ac tetram reddit faciem hominis, efficitque, ut omnia nigra, & obſcura ipſi evadant. In* פִּרְקֵי אָבוֹת *h. e.* Capitulis Patrum *cap.* 3. הֱוֵי קַל לְרֹאשׁ וְנוֹחַ לְתִשְׁחוֹרֶת Eſto levis, *ſive* velox erga Caput, & facilis erga juventutem, *vel* juvenem. *Admonentur homines alacriter Regibus, Principibus, & Magnatibus officia præſtanda eſſe, ne ob tarditatem, aut difficultatem obſequii mulctentur; facilitatem autem, & bonitatem erga juventutem exercendam, non tamen eam, quæ efficiat, ut inſoleſcant, & modeſtiæ obliviſcantur, quæ ſingulare eſt juventutis decus, & ornamentum.*

שַׁחוּרִין, שִׁיחוּרִין Carbones, prunæ. Iſa. 44. 12. & 54. 16.

שחרר Dimittere liberum, manumittere, libertate donare. Geneſ. 30. 49. *in Jonathane. Ithpahel* אִשְׁתַּחְרַר manumitti, libertate donari. Exod. 21. 7. *In Tractatu* פסחים Peſachim *fol.* 113. בִּתָּךְ בָּגְרָה שַׁחְרֵר עַבְדָּךְ וְהַב לַהּ Ubi filia tua adulta, vel pubes fuerit, manumitte ſervum tuum, & dato eam ipſi. *Hoc monuerunt patres, ut filias ſtatim in matrimonio collocarent, ubi ad pubertatis annos perveniſſent, ne cum familiæ dedecore paulatim ſcortari cum ipſis famulis inciperent.*

שַׁחְרוּרָא Dimiſſio, manumiſſio, libertas. Levit. 19. *in Jonathane.*

שחת *Hebraice.* Corrumpere, perdere. *Pihel* שַׁחֵת idem. Geneſ. 13. 10. Deuter. 9. 12.

שׁוּחְתָא Corruptio: fovea, foſſa. Job 33. 18.

שְׁחִיתָא Idem. Ruth 4. v. ultimo.

שְׁחוּתָא, שׁוּחַתָא, שְׁחָתָא Foſſa, fovea. Job 17. 14. & 33. 18.

שַׁחְתָּא Manica, ſinus. Prov. 19. 24. & 26. 15.

שַׁחְתָּא Farrago: *aliis* fœnum. Amos 7. 1.

שטא, שְׁטָה Stulte agere, inſanire. *Ithpahel* אִשְׁתַּטֵּי Stultum, amentem, inſanum ſe fingere, inſanum agere. Deuter. 28. 34. 1. Reg. 18. 26.

שַׁטְיָא, שָׁטֵי Stultus, ſtolidus, inſanus, amens. 1. Sam. 21. 14. *Plur. emphat.* שַׁטְיַיָּא ſtulti. 1. Sam. 21. 15. *Fœm.* שַׁטְיָין ſtultæ. Eccleſ. 7. 5.

שְׁטוּתָא, שְׁטוּת Stultitia, ſtoliditas, amentia, inſania. Eccleſ. 2. 3.

שַׁטְיוּתָא Idem. Prov. 14. 8.

שִׁיטָא, שִׁיטָה Linea, ordo, ſeries, ſtylus. *Plur.* שִׁיטִין lineæ.

Ex-

Digitized by Google

שָׁטַח Expandere, extendere. Numer. 11. 32. Iſa. 28. 21. *Ithpahel* אִשְׁתַּטַּח proſtrare; incurvare ſe. Deut. 9. 25. *Aphel Participium* מַשְׁטַח expandens. Job 12. 23.

מַשְׁטַח Expanſio, extenſio. 2. Reg. 18. 17.

שְׁטִיחַ Expanſum. *Erat pellis ſtrata in terra pro mappa linea, vel pulvinari, cum olim in terra diſcumbentes prandere ſolerent. Plur.* שְׁטִיחִין elitellæ, ſarcinarum ephippia, *quæ adhibentur, ne muli onera ferentes dorſo rodantur, vel vulnerentur.*

שׁטט שִׁיטָא, שִׁטָּא Cedrus. Exod. 25. 10. *in Jonathane. Plur.* שִׁטִּין cedri. Exod. 25. 23. *Apud Talmudiſtas in* ראש השנה *fol.* 23. *decem ſunt cedrorum ſpecies. Apud Iſaiam ſeptem ſpecies ita explicantur;* אֶרֶז *h. e.* ארזא cedrus *per ſe, & ſimpliciter,* בְּרוֹשׁ *h. e.* ברתא buxus; תְּאַשּׁוּר *h. e.* שרבינא, *quod fortaſſe eſt* ſorbus, *arbor procera;* סִטָּה *h. e.* תורניתא pinus; תִּדְהָר *h. e.* שָׁאגָא abies; הֲדַס *h. e.* אסא myrtus; & עֵץ שֶׁמֶן *h. e.* אפרסמא balſamum, *cujus oleum dicitur opobalſamum, vel oleum balſaminum. His poſtea adjectæ ſunt tres aliæ ſpecies* אלונים, אלמונין, אלמונים, *videlicet* אלונים *h. e.* בוטמי ulmus; אלמונין *h. e.* בלוטו quercus, אלמונין *h. e.* כסיתא coralium. *In* ילמדנו Jelammedenu *ſect.* וארא *legitur hoc Proverbium:* מן שטיא לית הניא אלא מן קציה Ex cedro nulla utilitas, niſi ex ſuccisione ejus. *h. e. juxta verba Baal Aruch:* Ex cedris nulla homini eſt utilitas, (propterea quia fructus non proferunt) niſi ſuccidantur, & ex iis omnis generis vaſa fiant, aut ſuccendantur. Sic Pharao non fuit aptus, niſi ad verbera: *h. e.* ab eo nihil, niſi plagæ, & verbera, impetrari potuit.

שָׂטָן Adverſarius, hoſtis, inimicus, Satan, diabolus. 1. Reg. 5. 4.

שָׁטַף Immergere, immergendo abluere. Levit. 15. 11. Pſal. 124. 4. *Ithpehal* אִשְׁתְּטַף immergi, lavari. Levit. 6. 21. 2. Sam. 11. 2.

Rabbinis שָׁטַף *eſt etiam* feſtinare, currere cum impetu *more aquæ exundantis. Sententia proverbialis:* בְּשַׁעַת עָקְתָא נִדְרָא בְּשַׁעַת רְוָחָא שִׁיטְפָא Tempore anguſtiæ votum; tempore reſpirationis inundatio. *Nimirum ægroti mortem timentes vovent, ſe probos, & pios futuros, ſi priſtinæ incolumitati reſtituantur; at e lecto ſurgentes, & ab ægritudine, ac morbo liberati voti ſtatim obliviſcuntur, & diluvii inſtar ſceleribus, & iniquitatibus, quaſi inundatione, abripiuntur. Id confirmant Rabbini Jacobi exemplo, qui profecturus in Syriam votum vovit* Geneſ. 28. 20. *at itinere feliciter confecto, voti oblitus eſt. Quare Deus* Geneſ. 35. 1. *ipſum admonuit:* קוּם עֲלֵה בֵית אֵל Surge, aſcende in Bethel &c.

שִׁיטְפָּא, שִׁטְפָּא, שִׁטְפָא Inundatio. Job 38. 25. *Plur.* שִׁטְפִין inundationes. Numer. 21. 20. *in Jonathane.*

שִׁטּוּף Idem. Jerem. 12. 5.

שְׁטַר, שִׁטְרָא Gubernatio, dominatus. Dan. 7. 1. *Plur.* שִׁטְרִין.

Conſtr.

Conſtr. שׁטרי dominationes. Job 38. 33.

שׁטר, שׁטרא Litteræ procurationis, libellus, ſcheda: inſtrumentum litterarum, *vel* contractus. Jerem. 32. 11. *Plur.* שׁטריא Jerem. 32. 14.

Generalius Rabbini nomen שׁטר *uſurpant. Hinc apud ipſos* שׁטר כתובה Litteræ matrimoniales: שׁטר חוב Litteræ debiti, *h. e.* Chirographum debitoris: שׁטרי חליצה Litteræ Juris affinitatis: שׁטר צואה Litteræ præceptionis, *h. e.* teſtamentum. שׁטר הרשאה Litteræ licentiæ, quibus alicui poteſtas conceditur exigendi debiti. *Plur.* שׁטרי הודאות Litteræ confeſſionis debiti. *Fœmin.* שׁטרות. *Hinc* שׁטרות מחילה Litteræ remiſſionis debiti, *h. e.* apocha, confeſſio ſolutionis. כל השׁטרות שׁחותמים גוים פסולים חוץ משׁטרי מקח וממכר ושׁטרי חוב וכו׳ Omnes contractus ſubſignati per gentes, *videlicet Chriſtianos*, irriti ſunt, exceptis contractibus empti, & venditi, & contractibus debiti &c. מנין שׁטרות Numeratio contractuum.

De Origine Æræ Contractuum.

Origo autem numerationis contractuum *eſt hujuſmodi. Cum Alexander Macedonum Rex Perſarum Regnum penitus deleviſſet, caſtraque moviſſet contra Jeruſalem, ut eam ſolo æquaret, Simeon Pontifex Maximus, qui Juſtus cognominatus fuit, ſacris veſtibus indutus ei obviam profectus eſt, ut ingruenti malo occurreret, ruinamque imminentem averteret. Itaque Rex Alexander tum viri majeſtate, tum precibus commotus non ſolum ab oppugnatione Jeruſalem abſtinuit, ſed præterea omnibus beneficiis cumulavit, Judæorumque gentem ea tantummodo conditione ſibi ſubjectam eſſe voluit, ut ab eo anno in rei memoriam omnibus Sacerdotum filiis Alexandri nomen imponeretur, contractuumque inſtrumenta non a Mundi anno, ſed ab Alexandri nativitate clauderentur, quæ ſupputatio* מנין שׁטרות numeratio contractuum, *vel* æra Contractuum *poſtea cæpit appellari.*

שׁטר Latus, ora, extremitas.

שׁיח Liquidum, liquefactum. Exod. 16. 21. *in Targum Jonathanis, & Hieroſolymitano.*

שׁחי, שׁחיא בית Axilla, locus concavus ſub brachio. *In Targum Jonathanis.* Deut. 22. 5.

שׁיט, שׁיטא *Vide in* שׁוט, שׁטח, שׁטט.

שׁין Mejere, mingere. *Cum turpe putarent, & obſcænum antiqui hoc Verbum proferre, non admodum propterea uſu tritum fuit.*

שׁינא Urina, aqua veſicæ. *In* ברכות Berachȯt *fol.* 62. שׁינא בעמוד השׁחר כאסטמא לפרזלא Mictio, *ſive* urinæ emiſſio ad ortum auroræ eſt *corpori* ſicut chalybs ferro. *In Textu Sacro bis reperitur ſcriptum*

Digitized by Google

ptum שִׁינֵיהֶם, *quod fuiſſet punctandum*, & *legendum* שֵׁינֵיהֶם, *ſed quia conſuetudine inveterata receptum erat, ut voces obſcœnæ non legerentur, ideo ejus vice legerunt*, & *pronunciarunt* מֵימֵי רַגְלֵיהֶם aquas pedum ſuorum, *ut notarunt Maſorethæ* Iſa. 36. 12. 2. Reg. 18. 27. *R. autem Salomon exponit* שׁינֵיהם *per* צואה לחה excrementum humidum, *h. e.* urinam. *Eodem modo a Germanis* urina *vocatur honeſtatis gratia* aqua, & *ab Hebræis* aquæ pedum, *quia e medio pedum emittitur*.

שִׁיעַ *Vide in* שׁוע.

שֵׁיר Monile, armilla, catena, catenula: *ornamentum ex auro confectum tum ad ornanda brachia, vulgo vocatum* armillæ, *tum ad ornandos pedes, dictum* periſcelides. *In Tractatu* שבת Sabbàt *cap.* 5. Cum quibus rebus jumentum *in Sabbato* egreditur, & cum quibus non egreditur? וסוס בשיר וכל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר Et equus cum catena, & omnia, quibus catenæ competunt, egrediuntur cum catena, & trahuntur cum catena. *Catena eſt, quæ equis, canibus, aliiſque ſimilibus animalibus accommodatur, cui adhæret annulus cum loro, ſive fune, quo animal ducitur. Hæc igitur catena ad cuſtodiendum animal adhibita non cenſetur onus, ideoque animal cum ea ſine Sabbati violatione egredi poteſt; at onera, quatenus onera ſunt, Sabbato geſtare tum hominibus, tum animalibus vetitum. Plur.* שֵׁירִין monilia, catenæ, armillæ. Geneſ. 24. 22. compedes. Pſal. 149. 8. *Conſtr.* שֵׁירֵי catenæ. Iſa. 3. 20.

שֵׁירָאִים Veſtimenta, *ſive* pallia ſerica.

שִׁירָאָה Idem.

שֵׁירָה, שֵׁירָא, שֵׁיר Turma, turba, caterva, exercitus. בְּשֵׁירָה catervatim. *Plur.* שֵׁירָת, שֵׁירָן turmæ.

שִׁיר *Vide in* שׁור.

שַׁיִשׁ, שֵׁישָׁא Marmor. Eſth. 1. 2. *in Targum ſecundo*. אַבְנֵי שֵׁישָׁא lapides marmorei.

שִׁית *Vide in* שׁת.

שֵׁית, שֵׁיתָא Agnus. וְתוֹרְתָא או שֵׁיתָא Aut bovem, aut agnum. *Hebraice* שֶׂה. Levit. 22. 28.

שָׁכַב Jacere, cubare, accumbere, decumbere, concumbere, incumbere, recumbere. Gen. 26. 13. occumbere, mori. Ruth 4. 22. *In* בבא מציעא Bavà Metzià *fol.* 85. לָא שְׁכִיב אֱנָשׁ וְמָנֵיה Non moritur homo abſque tempore ſuo, *h. e. ante tempus a Deo ipſi ſtatutum. Cum autem qui decumbit, ægrotet aliquando, ſignificat etiam* שְׁכַב ægrotare. *In hoc tamen ſenſu plerumque ei adjicitur* מְרַע, *ut* שְׁכִיב מְרַע decumbit ex morbo. *Item* dormire. Iſa. 56. 10. *Ithpehal Fut.* נְשֵׁיהוֹן יִשְׁתַּכְבָן Fœminæ eorum vitiabuntur, concubitu violabuntur. Zach. 14. 2. *Ex Aphel Præterito* וְאַשְׁכַּבְתֵּהּ & cubare, dormire facies eum. Judic. 16. 19. deponere: וְאַשְׁכִּיבְתֵּיהּ לְוָתַהּ & depoſuit eum apud ſe. 1. Reg. 3. 20.

שְׁכִיבָא, שְׁכִיב Jacens, ægrotus. 1. Sam. 19. 14. dormiens: mortuus. Eccleſ. 3. 4.

Cum uſurpatur de ægrotante additur ei plerumque מְרַע. Geneſ. 48. 1. *Plur.* שְׁכִיבִין, שְׁכִיבַיָּא dormientes: ægroti: mortui. Eccleſ. 4. 2.

שְׁכִבְתָּא, שְׁכוּבָא & שׁוּכְבָא, שִׁכְבָא Cubatio, concubitus. Iſa. 50. 11. Levit. 15. 16. *in Jonathane*.

מִשְׁכְּבָא, מִשְׁכָּב Cubile, lectus, ſtratum, cubiculum: concubitus. Levit. 15. 4. *Plur.* מִשְׁכְּבֵי אִתְּתָא concubitus mulieris. Levit. 18. 20. מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא concubitus maſculi. Numer. 31. 18.

מַשְׁכוּבִיתָא Aries, *ductor gregis*. Geneſ. 30. 40. *in Jonathane*.

שְׁכַב, שְׁכָב Meta. *Molæ pars inferior, ita dicta, quia cubat infra ſuperiorem, quæ dicitur* רְכַב, *vel* רְכָב *quaſi* vehens ſuper inferiorem. *Latine* catillus.

שכח *Aphel* אַשְׁכַּח Invenire, reperire, deprehendere, aſſequi, conſequi. Geneſ. 2. 4. Numer. 20. 14. *Ithpahel* אִשְׁתְּכַח & *Ithpehal* אִשְׁתַּכַּח idem. Dan. 6. 22. Eſdræ 6. 2.

שְׁכִיחַ Inventum, præſens. *Idem ac* הַנִּמְצָא quod exiſtit, & invenitur: דְּלָא שְׁכִיחַ quod non amplius invenitur, & exiſtit.

שׂכל *Vide* סכל.

שכלל *Pahel*. Perficere, abſolvere, conſummare, finire. Ezech. 27. 4. fundamentum ponere. Iſa. 45. 18. *Ithpahel* אִשְׁתַּכְלַל perfici, abſolvi, finiri. 1. Reg. 6. 38.

שַׁכְלוּל Perfectio, conſummatio, abſolutio: fundamentum. Geneſ. 7. 11. *in Targum Hieroſolymitano*.

מְשַׁכְלַל *pro* מְשֻׁכְלָל Perfectum, abſolutum, conſummatum. Ezech. 28. 11. *Fæmin.* מְשַׁכְלְלָא perfecta. Ezech. 27. 2.

שַׁכְלוּלִין Fundamenta. 2. Sam. 22. 8.

שְׁכֶם Sichem. *Nomen proprium filii Hemor, qui Dinam Liæ filiam turpiter violavit, cujus nefas alii ejus concives cum ipſo morte luerunt. Rem totam vide* Geneſ. 34. *Hinc natum Proverbium* שְׁכֶם נְסִיב וּמִגְבַּאי קְטִיל Sichem rapuit, & Migbài fuit ſucciſus; *illi ſimile*, Quidquid delirant Reges, plectuntur Achivi, *quæ Proverbia de iis uſurpantur, qui alienæ culpæ pœnas perſolvunt. Sæpe a poſteris etiam ſupplicia a Majoribus merita luuntur, & ſæpe nonnulli ex plebe unco impacto ad mortem a carnifice trahuntur ob minores culpas iis, quas nobiles commiſerunt, quoſque vel gratia, vel opulentia, vel offenſionis metus a publico ſupplicio eripit, & immunes reddit. Nam ſæpiſſime contingit, ut juxta Juvenalem* det veniam corvis, vexet cenſura columbas. *Ut autem quis fuerit* מִגְבַּאי Migbài, *de quo mentio in Proverbio, intelligatur, res altius repetenda. Nimirum poſt violatam Dinam, & pactum de circumciſione ſancitum cum Hebræis, Hemor pater, & Sichem filius ad portam urbis ſe contulerunt, ingredienteſque quoslibet allocuti, blandis ſermonibus, & verbis iis perſuaſerunt, ut ſinerent, ſe circumcidi, & pro certo haberent, ſe ex commercio cum Jacob, ejuſque familia divites, & opulentos evaſuros.* וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שְׁכֶם בְּנוֹ

Et

כָּל־יוֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמֹּלוּ כָּל־זָכָר כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ׃ Et obediverunt Hemor, & Sichem filio ejus omnes egredientes per portam urbis iſtius, & circumciſus eſt omnis mas omnium exeuntium ex porta urbis ejus. Geneſ. 34. 24. *Itaque tandem civis quidam ex agro veniens* טָעִין מוֹבִילְתֵיהּ portans onus ſuum, *nomine* מִגְבַּאי Migbài, *audiens hiſtoriam de Sichem, & Dina ait:* שְׁכֶם נְסִיב וּמִגְבַּאי קְטַע Sichem accepit, *videlicet* uxorem, & Migbài exſcinditur. *De nomine* מִגְבַּאי Migbài *contentio eſt, & digladiatio inter Auctores. Ex iis multi legunt* מִגְבַּאי Migbài, *alii vero* מִבְגַּאי Mibgài *a radice* בגא *quaſi* מִבְגַּאי Mibgài *ſit* agricola, cultor terræ. *Nos arbitramur eſſe nomen proprium urbis Sichem civis, præſertim cum alia nomina propria in Proverbia traducta ſint, ut* שילו חטא ויוחנא משתלם Schilo peccavit, & Jochanà, ſive Johannes perſolvit debitum. *Sic* טוֹבִיָּה חָטָא וְזִיגוֹד מִנְגַּיד Tobias peccavit, & Zigod mulctatus eſt. *Cum enim Zigod Tobiam de ſcelere patrato accuſaſſet, neque teſtimonium ejus ſolius ſufficeret ad convincendum Tobiam, Zigod tamquam calumniator, & ſycophanta ad flagra fuit condemnatus. Cum igitur verberibus plecteretur, dicitur in Tractatu* פְּסָחִים Peſachîm *fol.* 113. *Judici regeſſiſſe:* Tobias peccavit, & Zigod mulctatus eſt.

שְׁכַן *Pahel.* דְּשַׁכֵּן qui habitare fecit. Cant. 3. 10.

שְׁכֵנָא Habitator, vicinus. Prov. 27. 10. טַב שְׁכֵנָא קָרִיב מֵאַח רָחִיק Melior eſt vicinus propinquus, quam frater longinquus. Prov. 27. 10. *In Bibliis Venetis male legitur* שְׁכִינָא. *In* סכה Succà: אוי לרשע ואוי לשכנא Væ improbo, & væ vicino ejus. *A vicino enim malo ſemper malum aliquod imminet. Hinc illud:* איזה חלי רע יותר שכן רע Quænam eſt ſumma ægritudo? vicinus malus. *Itaque extat Rabbinorum monitum:* הרחק משכן רע Elonga te a vicino malo.

שְׁכוּנָא Tabernaculum, tentorium. *Plur. maſc.* שְׁכוּנִין tabernacula, tecta caſtrenſia. Jud. 8. 11. *Rabbinis* cubilia, cubicula. *Fœm.* (שְׁכוּנָן) Jobi 15. 28.

שְׁכִינְתָא, שְׁכִינָא Habitatio: divinitas, gloria, majeſtas divina inter homines habitans.

De dictione שְׁכִינָה Scechinà *in uſu apud Rabbinos, cui ſubjecta eſt ſignificatio* Divinæ majeſtatis, & gloriæ.

Hoc nomen שְׁכִינָא, *vel* שְׁכִינָה *ab Hebræis in ſpecie uſurpari ſolet de Dei præſentia, gloria, & majeſtate, qua hominibus præſens eſſe dicitur, cum iis commorari, & gratia, atque auxilio ſuo iis adeſſe. Ex Elia in Tiſbi voce* שְׁכִינָא *deſignatur* רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ Spiritus Sanctus, *quod quidem aliquando, non tamen ſemper, verum eſſe ii optime norunt, qui Hebræorum libros verſant. Apud Rabbinos dictio* שְׁכִינָה *paſſim occurrit. Hinc illud:* אין השכינה שורה מתוך צער אלא מתוך שמחה Divina præſentia non quieſcit in tri-

triſtitia, ſed in lætitia; *h. e. ſuper homines triſtes, ſed ſuper lætos, & hilares. Ajunt itaque* שְׁכִינָה Divinam majeſtatem *a Jacob diſceſſiſſe nimio plus Joſephum lugente, quem a fera dilaniatum arbitrabatur, Geneſ. 34. ad eumdem autem hilarem rediiſſe, ubi intellexit, Joſephum in Ægypto adhuc vivere, eique in maxima dignitate conſtitutum præeſſe. Id vero innui verbis illis Geneſ. 45. 27.* וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם Et revixit ſpiritus Jacob patris ipſorum, *quæ verba* וַתְּחִי רוּחַ & revixit ſpiritus, *R. Salomon exponit* שרתה עליו שכינה quievit ſuper eo Divinitas, *quæ ab eo propter mærorem, & luctum diſceſſerat; OnKelos vertit* וּשְׁרָת רוּחַ קוּדְשָׁא & quievit Spititus Sanctus *ſuper Jacob; Jonathan autem reddit* וּשְׁרָת רוּחַ נְבוּאָה Et quievit ſpiritus Prophetiæ; *qui diſceſſerat ab eo, quando vendiderunt Joſephum. In Tractatu* נדרים Nedarìm *fol.* 38. *legitur:* אין הקבה משרה שכינתו אלא על גבור ועשיר וחכם ועני *h. e.* Deus non facit habitare Divinitatem ſuam, niſi ſuper forti, divite, ſapiente, & humili. *Sic* השכינה שורה עם הענוים והשפלים ובורחת מגאים ומכעסנים Divina gratia habitat cum manſuetis, & humilibus; fugit autem a ſuperbis, & iracundis. *Singula vero Moſis exemplo ab iis probantur. In cap. 3.* פרקי אבות *legitur:* עשרה שיושבים ועוסקים בתורה שכינה שרויה ביניהם *h. e.* Decem qui ſedent, & operam dant Legis ſtudio, Divinitas habitat inter illos, *h. e.* שכינה עמהם Divinitas eſt cum ipſis, *vel* שכינה האלהית שרויה ביניהם Majeſtas divina habitat inter eos, *juxta illud Pſal.* 82. 1. אֱלֹהִים בְּקֶרֶב אֱלֹהִים Deus in medio Judicum judicat. *Aliquando autem* שְׁכִינָה, & רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ *promiſcue a Rabbinis uſurpatur. R. Salomon* 1. Sam. 1. v. 15. *ſcribit ad verba Annæ Sacerdoti Eli reſpondentis:* לֹא אֲדֹנִי Non mi domine, *videlicet ebria ſum*, ſed mulier amaro animo, *h. e. mæſta, & triſtis.* Quaſi diceret: Non tu es dominus (*judex*) in cauſa hac, ſed prodis te ipſum, שאין רוח הקדש שרתה עליך *quod Spiritus Sanctus non habitat apud te*, ut ſcire poſſis, num ebria ſim. *Hanc Gloſſam petiit R. Salomon ex* ברכות Berachòth *fol.* 31. לא ארון אתה בדבר זה לאו אינא שכינה ורוח הקדש גבך שדנתני לכף חובה ולא לכף זכות *h. e.* Non tu es dominus in cauſa hac: non eſt Divinitas, & Spiritus Sanctus apud te, quod judicaſti me tamquam culpabilem, non autem ut inſontem. *Porro ex loco Geneſ. 45. 27. a R. Salomone, OnKeloſo, & Jonathane expoſito videntur tria illa* שְׁכִינָה Divinitas, רוּחַ קוּדְשָׁא Spiritus Sanctus & רוּחַ נְבוּאָה ſpiritus Prophetiæ *pro una eademque re poni, atque idem ſignificare, ſed alibi omnino inter ſe diſtinguuntur. Etenim in* יוֹמָא Jomà *cap. 1. ubi quinque res, quæ fuerunt in Templo primo, non dicuntur fuiſſe in Templo ſecundo, ſuntque* Arca cum operculo propitiatorio, & Cherubim, Ignis cœleſtis, Majeſtas Divina, Spiritus Sanctus, Urim & Tummim, שְׁכִינָה Majeſtas Divina, & רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ Ruach haccòdes, *vel* רוּחַ קוּדְשָׁא Ruach cudeſcà, *h. e.* Spiritus Sanctus *ſunt*

res

Digitized by Google

res diverſæ. Hinc Auctor Arùch has quinque res in Radice כבר *enumerat, cujus verba hæc ſunt, ne quiſquam erret, vel alias obtrudat, ut nonnulli fecerunt.* Scriptum eſt ואכבר, & legimus ואכברה. Haggæi 1. 8. Quid docet nos iſta diverſitas? Quinque res, quæ defuerunt in Templo ſecundo ex Templo primo. Fuerunt autem hæ: ארון כפורת וכרוב אחד, שכינה שני, רוח הקודש שהוא נבואה שלישי, אורים ותומים רביעי אש מן השמים חמשי: *h. e.* Arca, operculum, & Cherubim, una res: Divina majeſtas, res ſecunda: Spiritus Sanctus, qui eſt Prophetia, res tertia: Urim & Tummim, res quarta: Ignis de Cœlo, res quinta. *Ex hactenus dictis jure inferri poteſt, nomine* שְׁכִינָה gloriam Dei, majeſtatem Dei *deſignari, cui nomini* שכינה *ad unguem reſpondet Græcum* σκηνὴ *in Apocalypſi D. Joannis cap. 21. v. 3. cum ait:* Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης. Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν Θεὸς αὐτῶν. Et audivi vocem magnam de throno dicentem: Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, & habitabit cum eis, & ipſi populus ejus erunt, & ipſe Deus cum eis erit eorum Deus.

מַשְׁכָּנָה, מִשְׁכַּן Habitatio, habitaculum, tentorium, tabernaculum. Exod. 25. 9. Joſ. 18. 1. *Plur.* מַשְׁכְּנִין tabernacula. Geneſ. 4. 20. Pſal. 132. 5.

מַשְׁכּוֹנְתָּא, מַשְׁכּוֹנָא Arrha, pignus. Exod. 22. 25. Amos 2. 8. *Sic appellatur pignus, quia, juxta opinionem Eliæ,* הוא שָׁכֵן habitat, *ſeu* commoratur *in manu creditoris, ſeu mutuo dantis, donec redimatur.*

מַשְׁכֵּן Pignorari, pro pignore, in pignus accipere, mutuare ſub pignore. Exod. 22. 25. *in Jonathane.* Prov. 27. 13. *R. Salomon* Exod. 38. 21. *ad verba* הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן *ſcribit:* Duabus vicibus dicitur מִשְׁכָּן ad indicandum, quod Sanctuarium נִתְמַשְׁכֵּן oppignerabitur duabus vaſtationibus propter peccata Iſraelitarum; *h. e.* quaſi pignus occupabitur ab hoſtibus, *ut habetur in* יְלַמְּדֵנוּ Jelammedènu. *Sic habetur in Exodo rabbà ſect.* 31. Si tranſgrediemini præcepta hæc, אני ממשכן שתי משכנות ego pignori dabo duo pignora, *videlicet bis in pignus dabo Sanctuarium meum,* ſicut dicitur אִם חָבֹל תַּחְבֹּל Exod. 22. 25. Tum dixit Moſes: ולעולם הם ממושכנים *anne in perpetuum manebunt oppignerata?* Reſpondit Deus. Non, ſed donec adveniat Sol, *h. e.* Meſſias, ſicuti dictum eſt Malach. 3. 20. וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמַרְפֵּא Exorietur vobis, qui timetis nomen meum, Sol juſtitiæ, & curationis. *Hactenus* מדרש רבא Medràs Rabbà.

שְׂכַר, שִׂכְרָא Merces, præmium. *Verbum autem* שְׂכַר mercede conducere: mercedem dare, *vel* ſolvere. *In Targum transfertur per* אֲגַר *Hine* הַשּׂוֹכֵר אֶת־הַפּוֹעֲלִים Conducens operarios.

Mer-

שָׂכִיר Mercenarius, operarius mercede conductus. *In Textu autem Hebraico nomine* שָׂכִיר, תּוֹשָׁב, & גֵּר *Proſelyti ut plurimum intelliguntur.*

De Proſelytis.

Præter ea, quæ de Proſelytis in hoc Lexico pag. 73. & *in meo Lexico Hebraico typis Seminarii Patavini edito anno* 1732. *pag.* 114. 115. 116. *dicta ſunt, placet hæc addere. In.* ילקוט JalKùt *tria Proſelytorum genera conſtituuntur.* Triplices ſunt Proſelyti, vel peregrini: unus eſt, qui peregrinus evaſit propter cibum; alter, ut alatur, ceu pauper; alter propter Nomen Sancti Benedicti, *ſcilicet propter Deum, qui a Rabbinis per abbreviaturam dicitur* הקבה Sanctus Benedictus. *Proſelytus primi generis in Sacris litteris ſimpliciter appellatur* גֵּר Exod. 22. 21. *alter addito epitheto* גֵּר תּוֹשָׁב Levit. 25. 47. *tertius per periphraſim deſignatur* Exod. 20. 10. Deuter. 14. 21. *qui idem etiam a Rabbinis vocatur* גֵּר שַׁעַר. *Nomen autem* Proſelytus *trahit originem a voce Græca* προσήλυτος, advena, adventitius, *quæ dictio deducitur a præpoſitione Græca* πρὸς ad, & ἔρχομαι venio; *vocatur etiam* ἔγγηρατος, & *Latine* peregrinus, *ſicuti habetur* Exodi 22. 21. *Cunæus de Republica Hebræorum lib.* 1. *cap.* 6. Proſelyti fuere alienigenæ, qui ex Gentibus procreati, ſed ab Idolorum ad Dei cultum traducti circumciſione donati ſunt, quos Deus pro indigenis haberi mandavit Exod. 12. *Proſelyti ex Græcis facti a nonnullis Auctoribus appellantur* Ἑλληνισταὶ Græcanici. *Verumtamen alii multo melius latiorem huic voci ſignificationem ſubjectam eſſe volunt, ita ut per* Ἑλληνιστὰς Græcanicos, Græciſtas *Judæi quilibet intelligantur tum in Græcia, tum in aliis regionibus viventes,* & *Græca LXX. Verſione utentes; per* Ἕλληνες Græcos *autem pagani indicentur in Græcia degentes. De prioribus mentio fit* Actor. 6. 1. Ortum eſt murmur γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους Græciſtarum adverſus Hebræos. *Per* Ἑλληνισταὶ *intelligendi ſunt Hebræi ortu,* & *religione. Ideo autem hoc nomine appellantur, quia ipſis Græciam incolentibus, vernaculoque ſermone Græco utentibus Græca Bibliorum Verſio erat in uſu. Hi poſtea Chriſtianam religionem amplexi ſunt. Per* Ἑβραίους Hebræos *vero Hebræi intelliguntur* & *lingua Hebræa,* & *Bibliis Hebræis utentes. Itaque ex patre Hebræo, vel matre Hebræa originem trahentes Hebræi appellabantur; nati vero tum ex patre, tum ex matre Hebræis, Hebræi ex Hebræis dicebantur, cujuſmodi fuit D. Paulus, qui ad Philippenſes* 3. 5. *de ſe ait:* Περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων. Circumciſus octavo die, ex genere Iſrael, de tribu Benjamin, Hebræus ex Hebræis. *Sic Hebraice* בגבג Bagbag *vocabatur ortus ex patre,* & *matre Proſelytis, h. e.* בֶּן גֵּר filius Proſelyti, & בֶּן גִּיֹּרָה filius Proſelytæ; *natus vero ex Proſelyto, vel Proſelyta dicebatur* בֶּן גֵּר filius Proſelyti, *vel* בֶּן גִּיֹּרָה filius Proſelytæ. *Verum Proſelytorum nomen ſpeciatim tributum*

rum ſuiſſe iis teſtatur Cœlius Rhodiginus lection. antiq. lib. 5. *cap.* 9. *qui ex Gentibus vel Judaicam religionem amplectebantur, vel in ſe ſuſcepta ſeptem Noachi. præceptorum obſervatione inter Judæos habitabant. Leguntur autem ſeptem Noe præcepta in* סנהדרין Sanhedrìn *fol.* 56. *ſuntque hæc.* 1. עַל עֲבוֹדָה זָרָה de cavenda Idololatria. 2. עַל בִּרְכוֹת הַשֵּׁם de benedictionibus Dei. 3. עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים de effuſione ſanguinis, *vel* homicidio. 4. עַל גִּילוּי עֲרָיוֹת de non revelanda turpitudine, *ſeu* fornicatione. 5. עַל הַגָּזֵל de rapina. 6. עַל הַדִּינִים de judiciis. 7. עַל אֵבֶר מִן הַחַי de membro animalis vivi *non comedendo*. *Ex his præceptis ſex priora dicuntur a Rabbinis Adamo tradita, ſeptimum vero Noe. Porro quamvis Proſelyti juſtitiæ privilegiis omnibus Iſraelitis communibus uſi fuerint, nimirum civitatis, & ſacrorum;* Levit. 19. 34. *illud tamen ſtatutum, ne quis Proſelytus numero Seniorum* סנהדרין Sanhedrìn *adſcriberetur. Id confirmat Majemonides inquiens, Proſelytos factos in rebus omnibus ſimiles fuiſſe Iſraelitis, & circumciſos, ac baptizatos ex decreto Senatus impetraſſe poteſtatem utendi, fruendi commodis, privilegiis, ac prærogativis omnibus, quæ civibus Reipublicæ Judaicæ natis, & originariis competebant, cum eo tamen diſcrimine, quod cives originarii nonnullis privilegiis gaudebant, quibus Proſelyti, & adſcititii privabantur. Hinc Seldenus lib.* 11. *de Jure natur. & Gentium c.* 11. *docet, in Jure Iſraelitico alia ad vitæ rationem in officiis tum erga Deum, tum erga proximum præſtandis ſpectaſſe, alia ad Magiſtratus, & Præfecturas capeſſendas. Priora Iſraelitis natis, & Proſelytis communia erant, a poſterioribus vero Proſelyti prorſus arcebantur. Tribus ceremoniis in Judæorum numerum Proſelyti juſtitiæ recipiebantur, nimirum* בִּטְבִילָה baptiſmo, בְּמִילָה circumciſione, & קָרְבָּן ſacrificio. *Proſelyti autem inquilini cur ita appellentur, rationem reddit Majemonides in* הלכות אסורי ביאה *cap.* 14. *n.* 7. Quare vocatur Proſelytus inquilinus? quia licitum nobis eſt permittere, ut inter nos habitet in terra Iſraelis. *Nullos Proſelytos inquilinos Judæi e Palæſtina ejecti agnoverunt, ac propterea Chriſtus Proſelytos juſtitiæ deſignat, cum Matth.* 23. 15. *ait:* Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς, καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν. Væ vobis, Scribæ, & Phariſæi, quoniam circumitis mare, & terram, ut faciatis unum Proſelytum, & cum fuerit factus, facitis eum filium gehennæ duplo magis, quam vos eſtis. *Moſes vero de Proſelyto inquilino mentionem facit, cum inquit* Deuter. 14. 21. לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה peregrino, qui eſt in portis tuis, dabis illud: *quæ verba Targum OnKelos reddit* לתותב ערל inquilino præputiato, *& Targum Jonathan vertit* לגיור ערל peregrino præputiato. *Animadvertendum, R. Levi Barcinonenſem falli in eo, quod dicit, mercenarium Proſelytum eum eſſe, qui circumcidebatur, ſed non baptizabatur. Si enim Proſelytus inquilinus non fuit circumciſus, multo minus mercenarius, qui longe infra inquilinum erat. Ceterum*

Digitized by Google

rum generatim apud Judæos hoc tritum erat Proverbium in יבמות Jevammòth *cap.* 4. *& alibi.* קָשִׁים להם גרים לישראל כנגע צרעת Duri ſunt Proſelyti Iſraelitis, ſicut plaga lepræ, *vel* כספחת ſicut abſceſſus, apoſtema, שרובן חוזרים בשביל דבר קל ומטעין את ישראל, *quia nimirum ob leviſſimas cauſſas Proſelyti ab Iſraelitis recedebant, ſecumque ex iis ſeducebant, quos malis moribus ſuis corruperant. Hinc in Talmudis Tractatu* עבודה זרה Avodà zarà *cap.* 1. *habetur;* tempore Meſſiæ Judæi non recipient Proſelytos, ſicuti non receperunt eos in diebus David, & Salomonis.

שלב שְׁלִיבַיָּא, שְׁלִיבִין Gradus, ſcalæ. *Ligna tranſverſa in ſcala, per quæ ſurſum gradimur.* 1. Reg. 7. 28.

מְשֻׁלְּבִין Graduati, inſtar graduum, ſcalari forma diſpoſiti. Exod. 26. 17. *&* 36. 22.

שַׁלְבּוּקִין Puſtulæ. Exod. 9. 9. *In Targum Hieroſolymitano: at in Targum Jonathanis* פ *eſt in medio.*

שַׁלְבֵּשׁ Conjungere, connectere. Exod. 26. 28. *in Targum Jonathanis.*

שְׁלַד בְּשִׁלְדֵיהּ In cadaver ejus, in toroſam carnem ejus. Job 20. 23. *A R. Levi vertitur* בִּבְשָׂרוֹ. *Apud Talmudicos* שֶׁלֶד *ſignificat* cadaver, corpus mortuum. *Hinc in* נדה Niddà *fol.* 28. מת שנשרף ושלדו קיימת Mortuus qui combuſtus, ſed cadaver ejus, *vel* oſſa ejus adhuc conſiſtunt. *In* בבא קמא Bavà Kamà *fol.* 31. דפסקה לאורחיה כשלדא Si extenderit ſe in via inſtar ſceleti, *h. e. ſi manus, & pedes ſuos in latitudinem expanderit, ne quis tranſire queat. Gloſſa* נְבֵלָה cadaver. *Arùch autem* השזרה וצלעותיה הן שלדו Spina dorſi cum coſtis ejus eſt שלדו. *Ita videtur eſſe* Sceleton, extructio, *vel* ſtructura oſſium corporis. *Plur. conſtr.* שִׁלְדֵי בִּסְרֵיהּ coſtæ carnis ejus. Job 41. 14.

שָׁלָה, שְׁלֵי Quieſcere, ceſſare, otioſum, quietum, tranquillum eſſe. Job 3. 18. Jerem. 48. 11. Amos 6. 1. ceſſare, deſiſtere, dimittere. Job 7. 19. ſpernere. Thren. 3. 31. finire, abſolvere. Iſa. 10. 32. extrahere, educere. Exod. 3. 5. ſilere, tacere: errare, aberrare, ex errore, *vel* ignorantia delinquere, peccare. Job 12. 16. oblioviſci, oblivioni tradere. Job 8. 13. Eſth. 4. 14. *in Targum ſecundo. Ishpehal* אִשְׁתְּלִי errare, aberrare, delinquere, peccare. Levit. 5. 18. Hoſ. 3. 1. 2. Reg. 11. 6. oblivioni tradi. Pſal. 9. 19. *Aphel* אַשְׁלִי errare, aberrare facere. Pſal. 119. 10. oblivisci. Pſal. 9. 18. ſpernere, aſpernari, rejicere, reſpuere. Pſal. 44. 10. Thren. 2. 7.

שְׁלֵה Tranquillus. Dan. 4. 1.

שְׁלֵיוָה, שְׁלֵיָא Tranquillus. Job 16. 12. tranquilla. Jerem. 21. 22. Zach. 7. 7. *Subſtant.* quies, tranquillitas, otium. Dan. 4. 24. *Adverb.* quiete, tranquille.

שַׁלְוְתָא Tranquillitas, quies, pax, otium. Pſal. 73. 1.

שְׁלְוִיתָא Idem. Hoſ. 9. 13.

שְׁלֵיוּתָא Idem. Geneſ. 49. 1. *in Targum*

gum Hieroſolymitano ; Jonathan autem habet טלניתא.

שליא Idem. 2. Sam. 3. 27. *Item* caſus repentinus, vaſtitas repentina, vaſtitas tumultuoſa. Proverb. 3. 25. מן שליא, *&* בשליא ſubito, cito, repente. 2. Sam. 3. 27.

שלכאית Subito, cito, repente. Prov. 7. 22.

שלותא, שלות, שלו Error, erratum, delictum, ignorantia, *&* *cum* ה שלה. Dan. 3. 29. שלו *etiam* cito. *Plur.* שלוין, שלויתא Errores. Pſal. 19. 13.

משליא Fuſcina, fuſcinula, tridens. *Plur.* משלין, משליתא, *&* משליתא. Exod. 38. 3. *&* 27. 3. *&* *in Targum Hieroſolymitano* משליתא.

שליתא Secundæ, ſecundina. Deuter. 28. 57. *In Arùcb reperitur ſcriptum* סילתא *in radice* סלת, *ſed non videtur probandum. In Tractatu* נדה Niddà *legitur deſcriptio ſecundinæ, quæ eſt hujuſmodi:* שליא תחלתה דומה לחוט של ערב ואחריתה דומה כתורמוס וחלולה כחצוצרת ואין שליא פחותה מטפח; *h. e.* Secundina in principio eſt ſicut filum ſtaminis, & in fine ſicut lupinus, eſtque cava inſtar tubæ, nec minor reperitur palmæ magnitudine. *In* חולין Cholin *cap.* 4. *in* משנה Miſnà: השוחט את הבהמה ומצא בה שליא נפש יפה תאכלנה ואינה מטמאה *h. e.* Si quis mactet beſtiam, & inveniat in ea ſecundinam, anima pulchra (*videlicet is, qui ab ejus fœditate non abhorret, cui faſtidium non movet*) comedet eam, & nullo modo polluitur.

שלהב Inflammare, accendere, ſuccendere, urere, adurere, exurere, comburere. Pſal. 106. 18. inflammari, ardere. Thren. 2. 3. *Ithpahel* אשתלהב comburi. Exod. 32. 1. *in Jonathane*. Ezech. 1. 13.

שלהוביתא, שלהובית, שלהוב Flamma. *Plur.* שלהובין flammæ. Iſa. 13. 8.

שלהי Feſſum, defeſſum, laſſum eſſe. Gen. 25. 29. Iſa. 44. 12. defatigare. Thren. 3. 5. *Ithpahel* אשתלהי moleſte, ægre ferre; defatigari, deficere. Judic. 4. 21. Jonæ 4. 8. Amos 8. 13.

משלהי Defeſſus, feſſus, laſſus, defatigatus. Geneſ. 25. 29. 2. Sam. 16. 2. *Plur.* משלהין laſſi. *Fœm.* משלהיה, *&* משלהתא feſſa. Iſa. 32. 2. *Per catachreſin*, ſitibunda. Prov. 25. 25.

שלאהותא Defatigatio, laſſitudo.

שלהוי Idem. Iſa. 8. 22.

אשתלהיות Deliquium, laſſitudo, mœror, triſtitia, anxietas. Jonæ 2. 8. Pſal. 61. 3.

מן שליא *idem ac* מן שלהיא, & שלהיא Subito, ex improviſo: repente. Job 30. 6.

שלו, שליו Coturnix. Exod. 16. 13. Numer. 11. 32. *In* יומא Jomà *fol.* 75. *quatuor ſpecies coturnicum leguntur, nimirum* שליו, פיסיוני, קיבלי, *&* שיכלי, *poſtrema omnium optima, prima viliſſima.* פסיונין *in Aruch, & apud Talmudicos exponitur pro* phaſianis, *quandoque pro* perdicibus. קיבלי *eſt Græcum* Κίχλη turdus. *Geſnerus in Hiſtoria avium ſcribit:* Sunt qui Turdi nomen Græcis hodie vulgare eſſe

mihi affirmarint Κύχλα, alii τζίχλα. *Ubi utrumque* שִׁיכְלִי, & קִיכְלִי *idem eſſe videtur. Ex Plinio lib.* 10. *cap.* 23. *nullæ ſunt coturnicum ſpecies, neque ex Targum ullum diſcrimen intercedit inter* שׂליו, & פיסיונין. Ex מדרש תהלים Medràs Tehillìm *Pſal.* 4. *Munſtero* פְּסְיוֹנֵי *eſt* placenta, *ſed* coturnicis *etiam ſignificatio eo in loco poteſt convenire*.

שְׁלַח Mittere, dimittere, emittere, ablegare. Exod. 3. 12. exuere, extrahere, nudare, ſpoliare. Iſa. 32. 11. *Raro in Targum occurrit juxta ſignificationem Hebraicam, ſed ſæpe per* שַׁדַּר *transfertur. Si conjungatur cum* יָד manus *vertitur per* אוֹשִׁיט extendere*: cum nomine* אֵשׁ ignis, *ut mittere in ignem, redditur per* אוֹקִיר comburere; *cum ſignificatur dimiſſio vel cum expulſione, vel ſine reditu, exponitur per* תָּרֵךְ, *vel* פְּטַר. *Diverſa igitur erit Verbi* שְׁלַח *translatio pro varia dicendi ratione, ac modo. Pahel* שַׁלַּח Idem. *Aphel* אַשְׁלַח Idem. 1. Sam. 19. 24. *Ishpahel* אִשְׁתַּלַּח mitti, emitti, immitti, deferri.

שִׁילֹה Schilò. *Nonnullis eſt a* שִׁיל ſecundina: *metonymice* fœtus, filius. *Cum affixo* ה *loco* ו filius ejus. Geneſ. 49. v. 10. *Nomine autem* שִׁילֹה Schilò *intelligendum eſſe* Meſſiam, *colligitur ex triplici Targum, ſive Paraphraſi Chaldaica, OnKeli, Jonathanis, & Hieroſolymitana, in quibus pro* שִׁילֹה Schilò *habetur* מְשִׁיחָא Meſſias*; quod probarunt etiam in libris ſuis R. Salomò Kimchì, Bechai, & alii*.

שִׁילוֹחַ Siloe. *Nomen rivi leniter fluentis, quaſique clam ſerpentis. Quare nonnulli exiſtimant* Nehem. 2. 13. *vocibus* עֵין הַתַּנִּין fons ſerpentis *Siloe deſignari, quia leniter, quiete, ac placide fluit, ſerpitque inſtar ſerpentis. In Textu autem Hebræo* Iſa. 8. 6. *legitur:* יַעַן כִּי מָאַס הָעָם הַזֶּה אֵת מֵי הַשִּׁלֹחַ הַהֹלְכִים לְאַט Pro eo quod abjecit populus iſte aquas Siloe, quæ vadunt cum ſilentio. *Talmudici ad hunc locum ſcriptum reliquerunt:* Dixit Raf Joſeph. Niſi eſſet Targum hujus verſiculi, non intellexiſſem ſenſum ejus. Dicit autem Targum: Eo quod ſprevit populus hic regnum domus Davidis, quod gubernat eos placide, כְּמֵי שִׁילוֹחָא דְנָגְדִין בִּנְיָח *ſicut aquæ Siloe, quæ fluunt quiete, id eſt, ſenſim, & leniter &c.*

בֵּית הַשְּׁלָחִים Ager ſitibundus. *Ita appellatur ager, cui aquæ pluviæ non ſufficiunt, ſed opus habet perpetua irrigatione. In libro* מוֹעֵד Moèd *diſputatur multis, quo tempore liceat hujuſmodi agrum irrigare, diciturque:* מַשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלָחִין בְּמוֹעֵד potant, *h. e.* irrigant agrum ſitibundum in Feſto. *Subjicitur ratio*. Nam ſi non irrigetur תדיר תדיר jugiter, נפסדת perditur, & corrumpitur funditus. *Aliis* בֵּית הַשְּׁלָחִין *eſt* locus miſſionum, *ſive* lacus, unde aqua emittitur, *ſive* locus, in quem aqua ex foſſa immittitur ad irrigandum, aut per quem mittitur, *juxta illud* הַשֹּׁלֵחַ מַיִם עַל פְּנֵי הַחוּצוֹת Mittens aquam in ſuperficiem platearum. Job 5. 10.

שְׁלִיחָא, שְׁלִיחַ Miſſus, legatus, nuncius: Apo-

Apoſtolus; nudus, nudatus. *Plur.* שְׁלִיחִין Legati, miſſi; Apoſtoli: nudi, nudati.

שְׁלִיחַ צִבּוּר Synagogæ miniſter, cœtus Eccleſiaſtici nuntius, *operam præſtans Levitis, Sacerdotibus, & Synagogæ Capiti:* ædituus: curator negotiorum ædis ſacræ, *ſive* Synagogæ Judæorum.

שְׁלִיחַ Veſtibus exutus, *ut* שְׁלִיחַ וְעַרְטִלַאי exutus, & nudus.

שְׁלַח Pellis animalis. הָבִיאוּ שְׁלָחִין Adducite pelles.

שַׁלְחָא Aptator pellium, coriarius.

שְׁלִיחוּת, שְׁלִיחוּתָא Miſſio, legatio, Apoſtolatus.

תּוּשְׁלַחְתָּא Idem. Judic. 5. 15.

שִׁלְחָא Gladius, enſis. Job 33. 18.

שֻׁלְחָן Menſa, *ſive cibis appoſitis inſerviens, ſive alia quævis, ut numularia ad permutandas pecunias adhibita. De menſa hæc trita ſunt apud Rabbinos. In* אורחות חיים Orchòth chajim: בְּנִי הֱוֵי זָהִיר בְּדִבְרֵי תוֹרָה עַל הַשֻּׁלְחָן וְכָל שֻׁלְחָן שֶׁאֵין עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה נִקְרָא קִיא צוֹאָה בְּלִי מָקוֹם *h. e.* Mi fili, eſto memor verborum Legis in menſa. Nam omnis menſa, in qua non agitur de verbis Legis, de ea dicitur: *vomitus, & ſordes ſine loco*. Iſa. 28. 8. *In* ראשית חכמה Reſcith chocmà *autem fol.* 69. הָאוֹכֵל עַל שֻׁלְחָנוֹ צָרִיךְ שֶׁלֹּא יְהֵי גַרְגְרָן וּבַלְעָן אֶלָּא כְּאוֹכֵל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ Qui comedit in menſa ſua, non debet eſſe guloſus, vel vorax, ſed edere tamquam in conſpectu Regis. *Hæc adhibent Rabbini ad revocandam in memoriam ſobrietatem, & Dei providentiam, qua quotidie alimur, & ſuſtentamur. Sic in alio ſenſu* הֲרֵי כְּתוּבָּתֵיךְ מוּנַחַת עַל הַשֻּׁלְחָן Ecce dos tua, *vel* pecuniæ dotis tuæ collocatæ ſunt ad menſam numulariam, *ut nimirum illis numularius negotietur, & inde lucrum aliquod percipiat. Sic apud Græcos* τράπεζα menſam numulariorum *ſignificat*.

De Menſa פָּנִים Panum propoſitionis, & לֶחֶם פָּנִים Panibus propoſitionis.

Menſa Panum propoſitionis confecta erat ex lignis שִׁטִּים Settim, *& auro undique obducta. Longitudine duos cubitos æquabat, latitudine unum, altitudine ſeſquicubitum. Pedibus quatuor incumbebat, quorum ſinguli annulo aureo erant inſtructi, cui vectis inſerebatur, ut commodius, ac facilius portaretur. Hæc menſa inſerviebat ſuſtinendis decem Panibus propoſitionis, ad quos recipiendos duodecim ſcutellæ ſuper ea ordinatim erant diſpoſitæ.*

Panes *autem* פָּנִים facierum, *ſive* Panes propoſitionis *hoc nomine appellantur, quia coram Domino apponebantur in menſa, quæ erat in Sancto ante Adytum. Græci eos vocant panes* προσώπου, *vel* προθέσεως, *quemadmodum etiam Hebræi aliquando* הַמַּעֲרָכָה ordinationis, *quia ordinatim in menſa diſponebantur. Iſtis panibus, ut diximus, qui erant numero* duo-

Digitized by Google

duodecim, recipiendis duodecim ſcutellæ paratæ erant. Conficiebantur autem e ſimila ſine fermento; in duos ordines diſtinguebantur, atque inter ſe æquis intervallis diſtabant, calamis aureis inter eos interpoſitis, ut ad illos liber aeri pateret aditus. Porro ſingulis Sabbatis Panes propoſitionis a Sacerdotibus tollebantur e Sancto, recenteſque in eorum locum ſufficiebantur. Hoc vero ritu, & cæremoniis id agebatur. Quatuor Sacerdotes in Sanctum ingrediebantur, ex quibus duo duas thuris acerras, alii duo duos panum recentium ordines deferebant. Tum quatuor alii panes, & acerras e menſa tollebant. Poſtquam in menſa panes recentes diſpoſuerant, egrediebantur, & panibus veteribus in menſa aurea veſtibuli collocatis, thus admixto ſale adolebant; denique iis inter ſe viritim diviſis in loco Sancto veſcebantur.

שֻׁלְחָן עוֹרֵךְ *Duabus his dictionibus in ritibus Paſchæ celebrandi poſitis indicatur, poſt ritus, & cæremonias a Lege imperatas menſam juxta communem, ac vulgarem conſuetudinem inſtruendam eſſe, cui accumbentes, nulla quantitatis, vel qualitatis ratione habita, poſſint ex arbitrio quidvis comedere.*

שֻׁלְחָנִי Menſarius, argentarius, trapezita, numularius, collybiſta. *Ita appellatur, quia pecuniæ negotiationem in menſa peragit. De his agit Majemonides in* הלכות שקלים *parte* 1. שֻׁלְחַן הַשֻּׁלְחָנִי menſa numularii.

שְׁלַחֵף Mutare, commutare, permutare. Geneſ. 31. 41. Job 20. 24. *Ithpahel* אִשְׁתַּלְחֵף mutari, commutari, transferri. Pſal. 46. 3. Job 29. 20.

שְׁלָחוּפֵי Pro, vice.

שְׁלַט Dominari. Eccleſ. 7. 21. ſuccumbere in coitu. Levit. 18. 23. & 20. 16. *Ithpehal* אִשְׁתַּלַּט Idem. *Pahel* שַׁלֵּט Idem. *Aphel* אַשְׁלֵיט idem. *Item* dominium concedere, copiam, *vel* poteſtatem facere. Amos 4. 1. Dan. 2. 38.

שַׁלִּיט Dominus, dominator, princeps, dynaſta, poteſtatem, copiam habens. Dan. 2. 15. לָא שַׁלִּיט non copiam habens. Eſdræ 7. 14. *Plur.* שַׁלִּיטִין dominatores. Eſdræ 4. 20.

שָׁלְטָן Dominatio, dominium, poteſtas. Iſa. 9 3. dominus, dominator. Mich 4. 8. Eccleſ. 8. 8. *Plur.* שָׁלְטוֹנִין Dominia. *Conſtr.* שָׁלְטוֹנֵי domini. Mich. 13. 9.

שׁוּלְטָנָא, שׁוּלְטָן, שָׁלְטָן Idem. Geneſ. 37. 8. Iſa. 14. 5. *Plur.* שׁוּלְטָנִין domini. *Significat etiam* שָׁלְטָן, שׁוּלְטָן dominatorem, dominium, poteſtatem habentem, Imperatorem. *Hinc Turcarum Imperator dicitur* Sultàn.

II. שֶׁלֶט Clypeus, umbo, ſcutum. *Plur. emphat.* שִׁלְטַיָּא ſcuta. Jerem. 51. 11. 2. Reg. 11. 10. *Conſtr.* שִׁלְטֵי clypei. 2. Sam. 8. 7. *Per metaphoram ſignificat maculam latam inſtar ſcuti, ut* Jerem. 13. 23. וְנִמְרָא שִׁלְטֵי רִקְמָתֵיהּ Et pardus maculas varietatis ſuæ.

שָׁלְטָנוּתָא Idem. Eccleſ. 6. 3.

מִשְׁלָט Idem.

שִׁלְטֵי, שְׁלָטִים Scuta, umbones. Jerem. 51. 11. maculæ pardi, *quia ſimiles ſunt*

Digitized by Google

ſunt ſcutis, ſcutula. Jerem. 13. 23.

שלל *Hebraice*. Spoliare, prædari, diripere, auferre, abſtrahere.

שְׁלָלִין Prædæ, ſpolia. Eſth. 3. 13.

שְׁלִילָא, שְׁלוּלָא Embryo, fœtus matricis nondum in lucem editus: abortivum. Deuter. 14. 7. *in Jonathane*.

שְׁלִילָא, שְׁלִיל Abortus, abortivum. Eccleſ. 6. 3. *Ab Hebræis* שָׁלִיל *definitur, ut ſit* בֶּן תְּשְׁעָה fœtus novem menſium, *id eſt, qui ſit jam partui proximus, & vivus. Hinc in Tractatu* זבחים Zevachìm *fol.* 35. השחט את המוקדשין לאכול שליל או שליא Mactans Sacrificia ſanctificata, ut comedat de embryone, vel ſecundinis.

שלל Conſuere craſſo, & rudi modo. *Hinc* דרכן של כובסין לשלול הבגדים זה עם זה Mos fullonum eſt conſuere pannos invicem, magnum cum parvo, ne quid perdatur. *Utuntur Hebræi frequenter hoc Verbo, cum agitur de luctu. Itaque in* מועד קטון Moëd Katòn *fol.* 22. *legitur:* Poſt omnes mortuos שׁוֹלֵל לְאַחַר שִׁבְעָה craſſe conſuit rupturam veſtis poſt diem ſeptimum, וּמְאַחֵה ſed recte reſuit poſt diem trigeſimum. Propter patrem, aut matrem שׁוֹלֵל craſſe conſuit poſt diem trigeſimum, nunquam autem recte reſuit. האשה שוללת לאלתר mulier craſſe reſuit ſtatim poſt lacerationem.

שְׁלָל Nidus, ovorum conglobatio in ventre gallinæ. *In* בֵּיצָה Beizà *fol.* 7. *legitur*. Uſurpatur de ovis majoribus ad plenitudinem, & maturitatem vergentibus, de quibus dicitur אשכול של ביצים; at שלל של ביצים Botrus ovorum, de ovis minoribus ex ſemine primum conglobatis. *Munſtero* ova multa ſimul. *Verumtamen id nimis generale eſt*.

שְׁלֵם, שָׁלֵם Abſolvere, implere, complere. Joſ. 4. 1. abſolvi, impleri, compleri, conſummari, perfici, finiri, conſumi, deficere. Gen. 47. 15. Joſ. 8. 24. Iſa. 60. 20. *Pahel* שַׁלֵּם abſolvere, perficere, finire, conſummare: ſolvere, perſolvere, reddere, retribuere, rependere, compenſare. Exod. 21. 36. Judic. 1. 7. 1. Reg. 9. 25. *Aphel* אַשְׁלֵים perficere, abſolvere, conſumere. Deut. 32. 30. Job 23. 14. integrum, perfectum afferere. Iſa. 44. 26. integre, perfecte, ſincere incedere, ambulare, vivere. Iſa. 38. 15. reddere, retribuere. Eſdræ 7. 19. pacem facere, *vel* inire. Joſ. 10. 1. 2. Sam. 10. 19. *Ithpahel* אִשְׁתַּלַּם abſolvi, conſumi, abſumi, deficere: reddi, retribui, compenſari. Iſa. 42. 19. Pſal. 65. 2.

שְׁלִים, שְׁלֵים, שְׁלִימָא, שָׁלֵים Integer, perfectus, abſolutus. Levit. 1. 3. Joſ. 10. 13. ſalvus, incolumis: pacificus, pacatus. *Plur.* שְׁלִימִין, שְׁלֵמִין, שְׁלֵמִין integri: pacifici. Geneſ. 34. 21. *Fœm.* שְׁלֵמְתָא, שְׁלֵמָא, שְׁלִימָא, שְׁלֵימָא integra, perfecta. Levit. 3. 9. & 4. 28. Amos 1. 6. *Plur.* שְׁלֵמָן integræ. Deut. 27. 6.

שְׁלָמָא, שְׁלָם Pax, proſperitas, ſalus, incolumitas, integritas. Geneſ. 29. 6. Jerem. 33. 9. שְׁלָם לָךְ pax tibi, ſalve. שְׁלָם לכון pax ſit vobis. *Hebraice* שָׁלוֹם לָכֶם Ge-

Digitized by Google

Geneſ. 43. 23. *Sic* Judic. 19. 20. *&* 6. 23. *pro* ſalvete, ſalvi ſitis. *Rabbini autem uſurpant* שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם pax ſit ſuper vos. *Sine pronomine* וַאֲמַר לְמַלְכָּא שָׁלֹם Et dixit ad Regem, pax, *h. e.* Salve Rex: 2. Sam. 18. 28. *Sic* 1. Sam. 25. 6. וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם Et tu ſalve, ſalva ſit domus tua, ſalvi ſint omnes tui. *In Gittin fol. 62. dicitur, Principibus, Doctoribus, & Magnatibus ſalutem duplicandam eſſe:* שְׁלָמָא לְמַר שְׁלָמָא לְמַר Pax domino, pax domino: שְׁלָמָא עֲלָךְ מַלְכֵי שְׁלָמָא עֲלַיְכוּ מַלְכֵי Pax vobis Reges, pax vobis Reges, *quo nomine eo in loco Rabbini inter cæteros eximii indigitantur, quorum doctrina, monitis, conſilio populi reguntur. Rabbinos autem recte vocari Reges probant Hebræi ex* Proverb. 8. 15. בִּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ וְרֹזְנִים יְחֹקְקוּ צֶדֶק: Per me Reges regnant, & legum conditores juſta decernunt. *Regibus vero, reliquiſque majoribus ſalutem, & incolumitatem iterato orandam eſſe ſibi perſuadent ex illo* l. 1. Paralipom. 12. 18. וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת־עֲמָשַׂי רֹאשׁ הַשָּׁלִישִׁים לְךָ דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן־יִשַׁי שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ: *h. e.* Spiritus vero induit Amaſai principem inter triginta, & ait: Tui ſumus, o David, & tecum fili Iſai: pax, pax tibi, & pax adjutoribus tuis. Te enim adjuvat Deus tuus. *Dum autem aliis ſalutem precantur, utuntur verbis Danielis* 3. 31. שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא Pax vobis multiplicetur, *eſtque apud eos Formula ſalutandi in exordio epiſtulæ, pro* ſalutem plurimam. *Apud Majemonidem* הַחֲזִיר שָׁלוֹם *ſignificat* ſalutem reddere, *h. e.* reſpondere: *ut* ולא יתן שלום לרבו או יחזיר לו שלום כדרך שנותנים לריעים ומחזירים זה לזה Neque dabit pacem Præceptori ſuo (*h. e. ſalutabit eum*) aut reddet ei pacem (*h. e. gratias ei ſalutanti aget*) ſicut ſalutantur amici, & ſibi invicem reſpondent. *In* פרקי אבות *autem cap.* 4. *extat monitum* הוי מקדים בשלום כל אדם Eſto præveniens pace, *h. e. ſalutatione*, quoſvis homines. *Hac enim ratione omnium amicitia, benevolentia, obſequium, & gratia facile comparatur.*

שְׁלֵמוּתָא, שַׁלְמוּתָא, שְׁלָמוּתָא, שְׁלֵמוּת, שְׁלֵימוּת, שְׁלֵימוּת, שְׁלֵימוּתָא Integritas, perfectio, animi ſinceritas. Pſal. 78. 72. Job 5. 26. *Apud Rabbinos circumfertur:* שלימות הפעולה מורה על שלמות הפועל *h. e.* Perfectio operis docet de perfectione efficientis; *videlicet Auctoris excellentia, & virtus ex operis præſtantia intelligitur* שְׁלֵמוּת רִאשׁוֹן perfectio prima, *h. e.* hominis conſtitutio, indoles, & natura: שְׁלֵמוּת הָאַחֲרוֹן perfectio ultima, *h. e.* mens, intellectus.

אַשְׁלְמוּתָא, אַשְׁלָמוּת Perfectio, impletio, abſolutio, complementum. Exod. 28. 17. אַבְנֵי אַשְׁלָמוּתָא Lapides impletionis. Exod. 25. 7. *h. e. qui implebantur lapidibus pretioſis.* Item initiatio, conſecratio, *cum ſermo eſt de Sacrificiis, & Oblationibus. Ita autem appellabantur, quia iis Sacerdotum manus implebantur, cum eis tradebantur, ut*

Deo

Digitized by Google

Deo offerrent. *Hinc Levit.* 8. 28. קָרְבַּן אַשְׁלָמוּתָא הַגּוּן Sunt oblatio conſecrationis, *ſive* initiatoria. *Hebraice* מִלֻּאִים הֵם. *Sic in Jonathane* Levit. 8. 22. דְּכַר אַשְׁלָמוּתָא aries initiatorius. *Plur.* אַשְׁלְמָנְתָא perfectiones.

אַשְׁלָמְנוּתָא, אַשְׁלָמְנוּת Initiatio. Levit. 8. 34. *in Jonathane*.

תּוֹשְׁלָמָא, תּוֹשְׁלֵימָא, תּוֹשְׁלְמָא Retributio, compenſatio. Iſa. 34. 8.

תּוֹשְׁלָמוּתָא, תּוֹשְׁלָמוּת Idem. *Plur.* תּוֹשְׁלַמְוָת, תּוֹשְׁלְמָוָן retributiones. Deuter. 32. 32.

תַּשְׁלוּמָא Idem. 2. Sam. 19. 36. *Plur.* תַּשְׁלוּמִין retributiones, compenſationes. *Aliquando* תַּשְׁלוּמִין, *vel* תַּשְׁלוּמֵי *eſt præpoſitio* pro, *ut In Targum Hieroſolymitano* Levit. 24. 20. תְּבַר תַּשְׁלוּמֵי תְּבַר עַיִן תַּשְׁלוּמֵי עַיִן שֵׁן תַּשְׁלוּמֵי שֵׁן Fractura pro fractura, oculus pro oculo, dens pro dente, *h. e. pro fractura reddatur æqualis fractura, fractura ſit retributio fracturæ &c. Ex Talmudicis iſthæc retributio fuit retributio* תַּשְׁלוּמֵי מָמוֹן per pecuniam. *Et R. Salomon* Levit. 24. 21. אִם אֵין חַבָּלָה אֵין תַּשְׁלוּמִין ubi nulla eſt læſio, ibi nulla eſt compenſatio. *Sic* חוֹבֵל בַּחֲבֵירוֹ לְתַשְׁלוּמִין lædens ſocium ſuum ad compenſationem condemnatur. תַּשְׁלוּמֵי נֶזֶק compenſatio damni. פָּטוּר מִתַּשְׁלוּמִין liber, immunis a compenſatione, *cui opponitur* חַיָּב obligatus, reus.

תַּשְׁלוּמֵי Idem. *Et adverbialiter*, pro, loco, vice. Levit. 24. 20. *in Jonathane*.

שְׁלֹמֹה Salomon. *Nomen viri*.

שלן שָׁלֵינוּנָא Mergus, *avis*. Levit. 11. 7. *in OnKeloſo*, *in Jonathane autem ſeparatim ſcribitur* שְׁלֵי נוּנָא.

שְׁלַף Educere, exuere, extrahere. Jud. 3. 22. ſtringere, *de gladio uſurpatum*. Judic. 20. 2. *de calceis*, detrahere. Deut. 25. 10. Exod. 3. 5. *de lapidibus*, eruere. Levit. 14. 40. *Ithpehal* אִשְׁתְּלִיף, *& Ithpahel* אִשְׁתַּלַּף evaginari, educi, extrahi, avelli, exilire. Ezech. 21. 10. Jud. 5. 22. Deuter. 19. 5.

שְׁלִיף Avulſum, evulſum. Levit. 22. 24.

שַׁלְפוּקִין Puſtulæ. Exod. 9. 9.

שְׁלַק Uredine perire, aduri, uredine tangi. 2. Reg. 19. 26.

שְׁלַק Elixare, in aqua coquere. *Metaphorice de Sole uſurpatur, qui calore ſuo quodammodo fructus coquit ad maturitatem perducens, ſicuti ignis carnes, vel alios cibos*.

שלש, **שָׁלֹשׁ**, שְׁלֹשָׁה, *vel* שְׁלֹשֶׁת Tres, tria: שְׁלֹשִׁים triginta.

מְשֻׁלָּשׁ Triangulum. צוּרַת מְשֻׁלָּשׁ Figura trianguli.

שִׁילוּשׁ Trinitas, tres perſonæ Divinæ.

שָׁלִישׁ Trinus. *Deus eſt* שָׁלִישׁ *trinus in unitate, ſeu una eſſentia, ſed non* שְׁלֹשָׁה tres Dii.

Hebræi Jureconſulti ubi de jure mutui, crediti, vel debiti agunt, peculiariter hac radice utuntur. Hinc habetur in libro חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט *numer.* 55. שָׁלִישׁ Tertius, *videlicet* depoſitarius, ſequeſter, *in cujus fidem, vel apud quem rem, vel litem deponunt*. הִשְׁלִישׁ Deponere in fidem, *vel* cuſtodiam tertii.

De-

הִשְׁלֵשׁ Deponi. שְׁלִישׁוּת Tertiatio, *h. e.* depoſitio in fidem tertii. שליש בזמן ששלישותו בידו נאמן כשני עדים Depoſitarius, quando depoſitum eſt adhuc in manu ejus, fidem habet duorum teſtium. Etiamſi alter litigantium dicat, שלא עשאו שליש quod non fecerit eum depoſitarium, tamen השליש נאמן depoſitario iſti fides habetur: etiamſi ambo negent, tamen adhuc ei fides habetur. שטר שהיה ביד שליש Litteræ contractus, vel obligationis, quæ fuerint in manu depoſitarii, ac dicat coram Judice, illam obligationem exſolutam eſſe, fides ei habetur &c. על תנאי זה היית שליש Cum hac conditione fuiſti depoſitarius: אין לו ליתן השלישות אלא בפני ב״ד Non debet reddere (*ex manibus ſuis*) depoſitum, niſi coram Judicibus, illiſque verbis expreſſis explicare ענין השלישות rationem depoſiti, quo ſcilicet jure, & qua conditione illud acceperit. שליש שהושלש שטר בידו Depoſitarius, in cujus manu depoſitum fuerit collocatum.

שַׁלְשֵׁל Catenis ligare. Joſ. 2. 18. 16. *Ithpahel* אִשְׁתַּלְשֵׁל catenis ligari. Job 12. 17.

שַׁלְשְׁתָא Catena. Job 39. 20.

שַׁלְשְׁלָא Idem. *Plur.* שַׁלְשְׁלָן, שַׁלְשְׁלָן catenæ, vincula; & שַׁלְשְׁלִין, *&* שַׁלְשְׁלָוָן Pſal. 117. 14. *&* שַׁלְשְׁוָן Eſth. 1. 1. *In Targum ſecundo*, *&* שׁוּלְשְׁלֵי Pſal. 129. 4.

שֵׁם, שְׁמָא Nomen. Exod. 31. 2. Ezech. 22. 5. κατ' ἐξοχὴν, Deus. *Plur.* שְׁמָהָן, שְׁמָהָתָא nomina. *In* מדרש רות Medràs Ruth *cap.* 1. 3. אשריו של אדם שיצא בשם טוב מן מעולם Beatus homo, qui exit cum nomine bono ex hoc Mundo. *In* פרקי ר׳ אליעזר *cap.* 32. Sex nominati ſunt בשמותם *nominibus ſuis*, antequam naſcerentur, nimirum Iſaac, Iſmael, Moſes, Salomon, Joſias, & Nomen Meſſiæ Jeſus. *In* בְּראשית רבא *autem ſect.* 71. ד׳ מדות נאמרו בשמות Quatuor proprietates dicuntur de nominibus. Sunt, qui nomina habent pulchra, & ſimul opera pulchra. Alii nomina habent turpia, & eorum opera quoque ſunt turpia. Aliorum nomina ſunt turpia, ſed opera pulchra. Aliorum denique nomina pulchra, ſed opera turpia. *Singula exemplis ibidem illuſtrantur, ad quem locum curioſos lectores mittimus.*

Porro שֵׁם *in numero ſingulari in Rabbinorum libris cum variis nominum appellationibus conjunctum reperitur. Itaque vel eſt Nomen per ſe, quo quis nominatur, vel eſt Nomen Logicum, vel Nomen Grammaticum, ex quo fit, ut hæc Nominum diſcrimina occurrant:* שֵׁם הַדָּבָר nomen rei, *h. e.* nomen ſubſtantivum, & appellativum: שֵׁם הַקּוֹדֵם nomen primitivum: שֵׁם הַנִּגְזָר nomen derivatum: שֵׁם הָעֶצֶם nomen ſubſtantiæ, *h. e.* ſubſtantivum: שֵׁם הַתּוֹאַר nomen formæ, *h. e.* adjectivum, nomen concretum. שֵׁם הַמִּקְרֶה nomen accidentis, *h. e.* nomen abſtractum: שֵׁם פָּשׁוּט nomen ſimplex: שֵׁם מוּרְכָּב nomen compoſitum: שֵׁם הַלְּוּוּי nomen ſocieta-

tatis, *h. e.* conjugatum, *ut* דבר verbum: *item* nomen ſociatum, *videlicet* adjunctum, *ſive* adjectivum, *ut* אזוב hyſſopus *eſt nomen ſimplex*, *at* אזוב רומי hyſſopus Romanus *eſt nomen ſociatum:* שם הפועל nomen Verbale: שם הנרדף nomen conſecutivum, *h. e.* ſynonymum: שם המצטרף nomen relativum: שם הנסמך nomen conjunctum, *vel* סמוך *h. e.* conſtructum: שם המועתק nomen translatitium: שם מפירד המסופק nomen analogum: שם מפירד nomen diſperſum, *h. e.* collectivum, *quod numero ſingulari in multa diſpergitur, ſive multa complectitur:* שם המוסכם nomen univocum: שם משותף nomen æquivocum: שם המושאל nomen aliunde commodatum, *h. e.* metaphoricum &c.

כשם Sicut. *In ſequenti voce ſolet ſequi* ש, *ut* כשם שאי אפשר ſicut impoſſibile eſt: כשם שמקדישין ſicut ſanctificant. *Dicendum autem* כשם, *non* כשם, *ſicuti ſolent proferre indoctiores Hebræi. Nam* כשם *ponitur pro* כהשם, *quod eſt Dei nomen.*

על שם ש ,לשם ,על שם Propter. על שם ש eo quod, propterea quod. *In* פרקי אבות *cap.* 2. כל־מעשיך יהיו לשם שמים Omnia opera tua fient propter Deum. *Brevius.* הכל לשם שמים Omnia propter Deum, ad nominis Divini gloriam.

משם De nomine, propter. *Idem ac* משום.

שם ,השם Deus, Dominus. *Sumitur præſertim apud Rabbinos pro Nomine Tetragrammato* יהוה Adonai. *Hinc verba* Geneſ. 3. 8. קול יהוה vox Domini, *&* קול השם *in Abèn Ezrà pro eodem accipiuntur.* השם הראה לו עץ הדעת Deus monſtravit ipſi arborem vitæ. *Poſt nomen autem* שם, *vel* השם *ſequi ſolet reverentiæ ergo* יתברך benedictus ſit, *vel per Abbreviaturam* ית״, *vel* הש״י, *quæ Abbreviatura ſignificat* השם יתברך Deus, qui ſit benedictus. *Hinc* מהש״י A Deo benedicto. שהשם ית׳ Quod Deus ſit benedictus: האם לך חכמה כחכמת הש״י Num tibi eſt ſapientia juxta ſapientiam Dei, qui ſit benedictus?

שם יהוה Nomen Domini. *Idem ac* Dominus. *Hinc* Ruth 4. 14. *verba illa* ברוך יהוה Benedictus ſit Dominus, *Targum reddit* בריך שמיה דיי Benedictum ſit nomen Domini. *Sic* Deuter. 28. 59. ליראת את שם הנכבד והנורא את יהוה אלהיך Timendo nomen illud glorioſum, & reverendum, videlicet Dominum Deum tuum. *Timere nomen Dei, & timere Deum idem ſunt. Hinc R. David ad illud* Iſa. 16. 21. Et ſcient כי שמי יהוה quia nomen meum eſt Dominus, *ſcriptum reliquit:* כי אני יהוה כי הוא שמו ושמו הוא Idem eſt cum illo; *Quia ego ſum Dominus.* Nam Ipſe eſt nomen ejus, & nomen ejus eſt ille Ipſe.

שם של ארבע, *vel* שם של ארבע אותיות Nomen quatuor litterarum. *Rabbini hoc nomine deſignant nomen Dei proprium* יהוה *conſtans ex quatuor litteris, quod Græce dicitur* τετραγράμματον. *Hoc idem nomen paſſim in Talmude, & a Cabbaliſtis appella-*

tur שֵׁם הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ nomen magnum, & ſanctum, *quod idem in libro* זֹהַר Zohar *lingua Chaldaica dicitur* שְׁמָא רַבָּא וְקַדִּישָׁא, *&* שְׁמָא רַבָּא וְיַקִּירָא nomen magnificum, & pretioſum: *ſic* שֵׁם הַנִּכְבָּד nomen glorioſum, *quo nullum ſub Cælo majus; vel* שֵׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא nomen honorandum, & reverentia dignum: שֵׁם הַמְיוּחָד nomen proprium, *videlicet Deo proprie conveniens, eumque ab æterna eſſentia denominans: denique* שֵׁם בֶּן אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת nomen filius quatuor litterarum; *h. e. quod ex quatuor litteris componitur.*

De nomine Dei יהוה *ab Hebræis dicto* שֵׁם הַמְפוֹרָשׁ Scem hamphoràſch.

שֵׁם הַמְפוֹרָשׁ Nomen expoſitum, nomen ſeparatum. *De eo vide Tetragrammaton Joannis Druſii. De eodem nomine lingua Germanica a Luthero contra Judæos conſcriptus fuit liber inſcriptus* Schem hamphoràſch; *quam appellationem noſtrates etiam Hebræi ad hanc diem retinuerunt. Per illud autem deſignatur Dei nomen ipſi proprium Tetragrammaton* יהוה, *nulli alii commune, maximum, glorioſum, & qualibet reverentia dignum, de quo multa paſſim non ſolum in Hebræorum, ſed etiam Chriſtianorum libris reperiuntur. Dicitur* nomen expoſitum, *h. e. prolatum, declaratum, explanatum, pronuntiatum per nomen* ארוני Adonai, *h. e.* Dominus, *vel explicatum per alias duodecim litteras, vel etiam quadraginta duas, ex quibus alia varia, ac diverſa nomina fuere compoſita, quæ* לַחֲכָמִים Sapientibus *tantummodo apud priſcos tamquam ſanctiſſima arcana, & myſteria ore tenus deinceps concredebantur, explicabanturque, ex quo factum, ut cum iiſdem decurſu temporis ſepulta fuerint, & oblivioni penitus tradita. Habemus quidem apud Petrum Galatinum, per ſeptuaginta duo alia nomina myſtica fuiſſe explicatum, quæ ab eodem recenſentur* lib. 2. de Arcanis Catholicæ veritatis cap. 18. *Dicitur* מְפוֹרָשׁ ſeparatum, *quia ab omnibus aliis Dei nominibus ſejunctum eſt, ipſique tantummodo proprie accommodatur, ac tribuitur. Vide R. Majemonidem cap. 61. parte* 1. *libri* מורה נבוכים Morè Nevuchìm, *R. Levi Ben Gerſon, R. Bechai in Commentariis ſuis in Legem, ad illud Numer. 6. 23.* כֹּה תְבָרְכוּ Sic benedicetis; *R. Salomonem ibidem, & ad illa Iſaiæ 42. 8.* אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי Ego ſum יהוה illud eſt nomen meum. *Clarius, & ſuſius cæteris de hoc nomine habetur in libro* עקרים IKKarìm *Orat.* 2. *cap.* 28. *quod propterea placet legentium oculis ipſiſſimis libri verbis exhibere.* שֵׁם הַנִּכְבָּד Nomen illud glorioſum cum Jod, He, Vau, He, vocatur שֵׁם הַמְפוֹרָשׁ *Scemamphoràſch*, id eſt, שֵׁם הַנִּבְדָּל *nomen ſeparatum*, quæ locutio uſitata eſt in libris Rabbinorum, ut quando dicunt de re, quæ ab alia ſeparata, & diſcreta eſt, פוֹרָשׁ: ut בָּשָׂר הַפּוֹרָשׁ

Caro

Digitized by Google

מִן הַחַי *Caro ſeparata a vivo:* הַמּוּרָשׁ מִן הָעָרְלָה *Separatus a præputio*. Sic homines, qui a ſe invicem dignitate, aut ſanctitate ſeparati, & diſcreti ſunt, vocantur פְּרוּשִׁים. Sic quoque explicant Rabbini noſtri in libro Siphrè, & in Talmud illud *: Sic benedicetis filiis Iſrael*, Numer. 6. 23. nimirum בשם המפורש *per Schem hamphoràſch*. Dicit ne ſimpliciter per Schem hamphoràſch, an etiam per cognomen ejus Adonai? Textus me docet in ſequentibus, ubi dicitur v. 27. *Et ponent nomen meum ſuper filios Iſrael*. Nomen meum, ſcilicet הַמְיוּחָד לִי *proprium meum*. Quibus declarant, quod nomina, quæ dicuntur de ipſo Deo, & de aliis, impoſita ſunt ipſi ſive ab effectis, ſive a qualitate alia, citra affirmationem eſſentiæ ipſius; veluti nomen אֱלֹהִים *Elohim* denotat potentiam, ideoque dicitur de ipſo, & de aliis, veluti de Angelis, & Judicibus. Sic אֲדוֹנָי *Adonài* denotat *Dominum*, ideoque dicitur de ipſo, & de aliis. Idem de aliis nominibus judicium eſt, quæ de ipſo, & aliis per communicationem, & homonymiam dici poſſunt. Sed nomen quatuor litterarum Jod, He, Vau, He, nullo modo alii recte convenire poteſt, quia eſt nomen, quod de Deo tantum dicitur ratione æternæ ipſius eſſentiæ. Atque hac in re nihil quicquam communicatur cum eo ex cæteris entibus: unde vocatur שם המפורש *Nomen ſeparatum. Verumtamen ſi attente* מקרא Sacras literas *legeris, non ſemel aliis etiam per metaphoram accommodatum, ac tributum invenies. Sic in* ואלה שמות Exod. 13. 21. וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה׃ *h.e.* Et יהוה Dominus præcedebat eos interdiu in columna nubis, deducendo eos per rectam viam: nocte vero in columna ignis &c. *Sic* Exod. 14. 19. וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם *h.e.* Profectus eſt itaque Angelus Dei præcedens caſtra Iſrael, & fuit a tergo ipſorum, & profecta eſt columna nubis ante eos, & ſubſtitit a tergo ipſorum. *Hinc in libro* שערי אורה Scaarè orà *in principio*. Scito, quod nomen proprium יהוה denotat eſſentiam Creatoris noſtri, omniaque ab ipſo pendent. *Præterea additur:* Scito, quod omnia nomina ſancta, quorum fit mentio in Lege, pendent a nomine quatuor litterarum יהוה. *Id vero ſimilitudine allata explicatur:* שם בן ד׳ אותיות Nomen quatuor litterarum eſt inſtar rami arboris: nomen אהיה autem eſt radix iſtius arboris, unde oriuntur plures radices, quæ extendunt ſe circumquaque in frondes. Reliqua autem nomina ſancta ſunt inſtar frondium, & palmitum, qui emittuntur ex ramo arboris, quorum quiſque producit fructum juxta ſpeciem ſuam. *Plura huc pertinentia vide in Tractatu* סוטה Sotà *fol.* 38. *in libro* נוה שלום *fol.* 202. *& in Bemidbàr rabbà ad illud* Numer. 6. 23. כֹּה תְבָרְכוּ Sic benedicetis &c. *Benedictio autem, qua benedicebatur populo* בְּשֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ in nomine, *vel*

per nomen Schem hamphoràſch, *vocabatur* בִּרְכַּת כֹּהֲנִים benedictio Sacerdotum, *quia ea Sacerdotes populo benedicebant. Sacerdos ſummus, ſive Pontifex Maximus dictus* כֹּהֵן גָּדוֹל *ſemel quotannis* בְּיוֹם כִּפּוּר in die Expiationis *nomen Tetragrammaton* יְהוָה *juxta litteras, ex quibus conſtat, ſumma cum reverentia proferebat in Templo, ſive Sanctuario. Ultimus autem Sacerdos, qui illud protulit, fuit* שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק Simeon juſtus. *Porro Templo, & urbe Hieroſolyma per Veſpaſianum ſolo æquatis, penituſque dirutis, cum non liceret illud extra Templum pronuntiare, vera, ac germana ejuſdem pronuntiatio periit, non ſine ſingulari certe Dei judicio, ut impia gens, & perfida, cui Deus ſe cognoſcendum proprio ſuo nomine prodiderat, ne nominare quidem, vel appellare eumdem eodem nomine poſſet. De vera* יהוה *pronuntiatione vide, ſi placet, Quæſtionem primam ex noſtris Quæſtionibus typis Seminarii Patavini editis anno* 1725.

שֵׁם מָלֵא Nomen plenum. *Ita appellatur nomen Tetragrammaton* יְהוָה *conjunctum cum nomine* אֱלֹהִים, *ut legitur* Geneſ. 2. 8. וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים Et plantavit Dominus Deus. *Hinc ad illud* Geneſ. 2. 4. בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים *Rabbini ajunt* שֵׁם מָלֵא עַל עוֹלָם מָלֵא

שְׁמָא, שֵׁם Nomen. *Raro forma abſoluta* שֵׁם *in Targum occurrit. Pro ea enim Talmudiſtæ adhibere ſolent* שׁוּם; *at formam emphaticam* שְׁמָא *ſæpe pro nomine Divino, & Tetragrammato* יְהוָה *uſurpant, conjungunt tamen cum* מְפָרַשׁ, *vel* דְּמִתְפָּרַשׁ quod expoſitum, *vel* ſeparatum eſt, *diciturque vulgo a Rabbinis* שֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ Schem hamphoràſch. *Animadverte tamen id intelligendum eſſe non de expoſitione illa, quam Rabbini artificioſe finxerunt per duodecim, aut quadraginta duas litteras, aut etiam ſeptuaginta duo nomina Cabbaliſtica, quod ſupra innuimus agentes de* Scem hamphoràſch, *ſed de expoſitione, ſive pronunciatione, quæ fit per nomen ejus vicarium* אֲדוֹנָי Adonai, *quod etiam per ſe eſt nomen Divinum. Cum Pronominibus* שְׁמִי nomen meum, שְׁמָךְ nomen tuum, שְׁמֵיהּ nomen ejus, שְׁמְהוֹן nomen ipſorum, *quod etiam dicitur* שׁוּמְהוֹן *a forma* שׁוּם, *de qua ſupra. Plur.* שְׁמָהָן nomina. *Conſtr.* שְׁמָהָת nomina.

De Sammài.

שַׁמַּאי Sammài, & Samèa, & Schammæus. *Caput fuit Phariſæorum paucis ante ortum Chriſti annis, & perpetuus Antagoniſta, & adverſarius Hillelis Senioris. De Hillèle, & Samèa hæc habet Cunæus de Republ. Hebræorum lib.* 1. *cap.* 12. Divinus Senex R. Hillel... magni Concilii princeps erat, & alterum ſub ſe Præſidem habuit Samèam, hominem truculentum, ambitioſumque, cujus ſectatores, cum paulo poſt contra diſcipulos Hil-

lelis

lelis inſurrexiſſent, tantis ſtudiis animos hominum concivere, pene uti totus populus pertractus in partes ſit. *De diſſenſionibus inter diſcipulos Hillelis, & Sammài multa habentur apud Auctores. De his vide Hottingerum Theſaur. Philol. pag.* 42. *& Joan. Lightfoot Hor. Talmud. pag.* 335. *editionis Lipſ. & Targum Hieroſolymitanum in* שבת Sabbàt *fol.* 33. *&* שביעית Scevìit *fol.* 35. *Poſt multas tamen inter ipſos contentiones, & digladiationes* בת קול Bath Kol *in Jaſne Hillelis ſententiam probavit, quo oſtendit, ei potius, quam Sammài eſſe adhærendum. Talmud Hieroſolymitanum in* בכורות Becoròth *fol.* 3. *Alia vide de Hillele hujus Lexici pag.* 45. *Dictus fuit olim Hillel etiam Hellel, ut Emmanuel & Immanuel. De hac ſcriptione agit Druſius Obſerv. l.* 9. *cap.* 1. *Appellatus fuit* הִלֵּל הַזָּקֵן Hillel ſenex, *quod ætatem centum, & viginti annorum attigerit. Princeps fuit, in ejuſque familia principatus per decem generationes manſit, nimirum per annos circiter quadringentos uſque ad alium Hillelem, qui appellatus fuit* הַנָּשִׂיא hannaſcì, *h. e.* Princeps.

שֶׁמָּא Fortaſſis, fortaſſe, forte. *Interdum in interrogatione ſignificat* num, numquid?

שְׁמַיָּא Cœlum, Cœli. Geneſ. 15. 5. *Conſtr.* שְׁמֵי. *Forma abſoluta caret ſingulari, & plurali numero. Per metonymiam* Deum *ſignificat, ut in illo* Dan. 4. 23. דִּי שָׁלְּטִין שְׁמַיָּא Quod dominantur Cœli, *h. e.* Deus cœleſtis.

שָׁמַיִם Cœlum: Deus *per metonymiam, quia Cœlum eſt propria Dei habitatio. Multa tum in Sacris litteris, tum in Rabbinorum libris reperiuntur, in quibus Cœli nomine Deus intelligendus eſt. Hinc* Matth. 21. v. 25. Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Baptiſma Joannis unde erat? e Cœlo, *h. e.* Deo, an ab hominibus? *&* Lucæ 20. v. 4. *Sic* cap. 15. 18. ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου. Peccavi in Cœlum, & coram te. *In* מדרש קהלת Medràs Kohèleth *cap.* 5. *v.* 6. Qui venit viſitatum ægrotum, dicit, השמים ירחמו עליך *h. e.* Cœli miſereantur tui, *h. e.* Deus miſereatur tui: *&* cap. 9. 12. יש לך אדם שחוטא בארץ ואינו חוטא בשמים ואינו חוטא בארץ וכו *h. e.* Eſt qui peccat in terram, ſed non peccat in Cœlum, & eſt qui peccat in Cœlum, ſed non peccat in terram. Qui vero loquitur lingua mala, peccat in Cœlum, & in terram. *Apud Talmudicos tritum:* הכל לשם שמים Omnia ad Cœlum, *h. e.* Deum, *vel* propter Deum; *videlicet dicta omnia & facta ad gloriam Dei, vel gloriam nominis Dei referenda ſunt. In* פרקי אבות PirKè Avòth *cap.* 4. כל כנסיה שהיא לשם שמים סופה להתקים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקים *h. e.* Omnis congregatio, quæ fit propter Cœlum, *h. e.* Deum, finis ejus, ut maneat ſtabilis: quæ autem non fit propter Deum, tandem non manet ſtabilis. *Item cap.* 5. כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקים ושאינה לשם שמים אין

h. e.

Digitized by Google

סופה להתקים *h. e.* Omnis contentio, quæ fit propter Cœlum, *h. e.* Deum, ea tandem perſtabit, quæ autem non fit propter Deum, ea non perſtabit. Quæ autem eſt contentio, שהיא לשם שמים quæ fit propter Deum? eſt contentio Hillèlis, & Sammài: quæ autem non eſt propter Deum, ea eſt contentio Kore, & ejus cœtus. Numer. 16. Contentio, *id eſt*, diſputatio. Propter Deum, *id eſt* propter verbum Dei, & dogmata verbi Divini.

שמד *Aphel* אַשְׁמֵד Perdere, delere, deſtruere. *Ithpabel* אִשְׁתְּמַד deficere a religione, apoſtatare, apoſtatam fieri. Exod. 12. 43. *Rabbinis* שָׁמַד *eſt* quaſi ſeipſum perdere, deſtruere, penitus delere a Religione deficiendo. *Hinc apud Judæos* Apoſtata *appellatur* מְשׁוּמָּד, *quaſi* perditus.

De מְשׁוּמָּד Meſcummàd, *h. e.* Apoſtata Judæo.

Juxta opinionem Scaligeri in Triherefio cap. 27. מְשׁוּמָּד *ille tantummodo eſt, qui coactus a fide, & Religione deſciſcit, videlicet metu mortis, & perſecutionis; at* זָקֵן מַמְרֵא *qui ſponte, & propria voluntate ab eadem deficit. Quotidie Judæi contra* מְשׁוּמָּדִים Apoſtatas, *& deficientes a Religione Judaica precationem quamdam recitant, Deumque orant, ut eos a Regno Cœlorum excludat, cui precationi diræ, & maledicta contra Chriſtianos annexa ſunt, quæ eodem tempore in eos jaciunt. Cum autem pauci Chriſtiani hanc noverint, placet iiſdem ipſorum verbis, quæ hodie in Hebræorum libris extant, omnibus exhibere, & Latinitate donare. Ea eſt hujuſmodi:* וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל־הַמִּינִים כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכָל־אוֹיְבֵי עַמְּךָ מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וּמַלְכוּת זָדוֹן תְּעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעֵם בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ: *h. e.* Et omnibus Apoſtatis nulla ſit ſpes: omnes Hæretici, *h. e. Chriſtiani*, quaſi momento pereant, omneſque inimici populi tui cito exſcindantur: Regnum ſuperbiæ eradicato, confringito, & deſtruito: ſubigito eos omnes cito in diebus noſtris. *Metu Chriſtianorum in hac precatiuncula nonnulla mutarunt. Ex quo enim mos obtinuit apud Chriſtianos Judæorum libros verſandi, iiſque cenſuram in nonnullis locis adjiciendi, ducentis nimirum circiter abhinc annis,* וְלַמַּלְשִׁינִים, *quod proprie ſignificat* calumniatores, delatores, detractores, *ſubſtituerunt pro* וְלַמְּשׁוּמָּדִים & Apoſtatis, *videlicet Judæis, qui a Religione Judaica ad aliam tranſierunt, quod legebatur in libris antiquis, & manu ſcriptis, quemadmodum in libro contra Judæos publici juris facto Antonius Margarita luculentiſſimus teſtis eſt. Sic legitur ad hanc diem in Commentario ad librum Precum Cracoviæ editum in* 4., *in cujus textu eſt* ולמשינים. *Audi verba Gloſſæ:* ופירוש למשומדים אותם החוטאים בנפשותם: והזכיר ד׳ משומדים מינים אויבים וזדים וכנגדם אמר העקר: ותשבר: תמגר: ותכניעם: *h. e.* Apoſtatis, nimirum illis, qui peccant in animam

mam ſuam. Commemorat autem quatuor peccatores, Apoſtatas, Hæreticos, Inimicos, & Superbos, contra quos totidem verbis dicit: Eradicato: Conterito: Deſtruito: Subigito, *vel* Humiliato. *Cur autem a Religione Judaica deſciſcentes, & Apoſtatas* מַלְשִׁינִים delatores, proditores *vocent, ea ratio eſt, quia Judæorum technas, artes, & fraudes Chriſtianis detegere conſueverunt. Sic in editione quadam Precum Venetiis facta juxta ritum Romanenſium, ut vocant, Judæorum legitur:* ולמלשינים בל תהי תקוה וכלם כרגע יאבדו וכל אויביך כרגע יכרתו ותכניע אותם במהרה בימנו: בא״י שובר אויבים ומכניע זדים: *Sic in altera editione pariter Veneta juxta ritum Hiſpanorum.* ולמלשינים בל תהי תקוה וכל הזדים כרגע יאבדו וכל אויביך וכל שונאיך יי מהרה יכרתו והרשעים במהרה תעקר ותשבר ותכלה ותכניעם במהרה בימינו: ברוך אתה יי שובר רשעים ומכניע זדים: *Cur autem mutatio iſtiuſmodi in his editionibus facta eſt? Eo videlicet conſilio, ut Chriſtiani maledicta, & diras in ſe jactas non animadverterent. Per dictiones autem* מַלְכוּת זָדוֹן Regnum ſuperbiæ, *ſive* זֵדִים Superbos, *Chriſtianos, Regnumque Romanum deſignant, ſicuti per* מִינִים Hæreticos, *&* אוֹיְבִים Inimicos, *vel* שׂוֹנְאִים Oſores, *plerumque Chriſtianos eoſdem intelligunt. Quamobrem nemo mirari debet, ſi in Tractatu* ע״ז Avodà zarà *dicatur* המשומד לע״ז מותר להלוותו ברבית Apoſtatæ deficienti ad Idololatriam, *videlicet Chriſtiano*, licitum eſſe mutuo dare in uſuram, *& in* שלחן ערוך *parte 4. num. 26. Apoſtatam, ſi ducat Apoſtatam in uxorem juxta Hebræorum ſtatuta, ac poſtea ad Judaiſmum revertantur, conjugium ipſorum pro nullo haberi, & ad illud diſſolvendum libellum repudii non eſſe neceſſarium.*

שמדע אִשְׁתְּמוֹדַע *Ithpahel* Agnoſcere, cognoſcere. Geneſ. 37. 33. 1. Reg. 18. 7. notum, cognatum, affinem eſſe. Ruth 2. 1. & 3. 2. notum fieri, innoteſcere. Exod. 21. 36. Ruth 2. 11.

אִשְׁתְּמוֹדְעוּת Agnitio, cognitio, notitia, ſcientia. Iſa. 3. 9. *Item* cognatio. Geneſ. 49. 5.

שמח שַׁמְחָזַאי *Nomen Angeli, qui a ſanctitate ſua defecit, & cum ſocio ſuo Uziel e Cœlo fuit deturbatus.* Geneſ. 6. 4. *in Jonathane.*

שָׂמַח Lætari, lætum, hilarem eſſe, gaudere: gratulari. *Hebraice.* Exod. 4. 14. Mich. 7. 8. Zach. 10. 7.

שִׂמְחָה Lætitia, alacritas, gaudium. Prov. 15. 21. 1. Reg. 1. 40.

De die ab Hebræis dicto שִׂמְחַת תּוֹרָה Lætitiæ Legis.

Apud Hebræos nono Tabernaculorum die celebratur Feſtum שִׂמְחַת תּוֹרָה lætitiæ Legis, *eoque imponitur finis lectioni Pentateuchi, & a prima Sectione rurſus initium ducitur. Ut*

vero

vero pueris quoque aliquod lætitiæ argumentum ſuppetat, poma, pyra, nuces, aliæque cupediæ, & bellaria a ſenioribus in Synagoga iis tribuuntur. Deinde venditione munerum Eccleſiaſticorum ad lectionem Legis ſpectantium publice in Synagogis per auctionem facta, חַג הַסֻּכּוֹת Feſtum Tabernaculorum *omnino abſolvitur. Ideo autem Rabbini cenſent, abſoluto Pentateucho die* שִׂמְחַת תּוֹרָה Lætitiæ Legis *ſtatim a prima* פָּרָשָׁה Sectione *ejuſdem* חֲתַן בְּרֵאשִׁית Sponſum Bereſcith *exordiri, ne Satan Judæos gaudio geſtientes propter abſolutam* תוֹרָה Legem *videns apud Deum eos accuſet, dicatque, ut habetur in Levùſc Hachùr num. 669. §. 1.* Domine Mundi jam abſolverunt Legem, ſed nolunt amplius eam legere. *Ex his vides, Judæos timere, ne accuſentur a Satana de rebus vel minimis, & leviſſimis. Porro auctor* שֻׁלְחָן עָרוּךְ *in* הלכות לולב *contendit, Sectionem primam Geneſeos legendam eſſe a principio uſque ad verba illa cap. 2. v. 3.* אשר ברא אלהים לעשות quod creavit Deus, ut faceret. *Quis autem cachinnis non diſrumpatur, qui audiat rationem a Rabbinis allatam, cur lectio Legis abſolvatur die nono Tabernaculorum, & ab ea iterum initium ducatur, id vero non fiat in principio cujuslibet anni? Audi Rabbinorum verba* Levùſc *loco citato:* Ut decipiatur Satan, ne agnoſcat, quando ſit ראשׁ השׁנה *Caput anni*, & dies Judicii, neve Iſraelitas accuſet &c. *O deridendam Rabbinorum levitatem, qui Diabolum ex arbitrio ſibi fingunt, modo callentem omnia, & prævidentem, modo ſummis in re qualibet ignorantiæ tenebris involutum!*

שְׁמַט Intermittere, dilabi, elabi: ceſſare; dimitti, deturbari. Deuter. 19. 5. *Aphel* אַשְׁמֵט intermittere, remittere. Pſal. 6. 7. *Ithpehal* אִשְׁתְּמַט dimitti, demitti, dejici, deturbari, elabi. Pſal. 141. 6. Levit. 21. 18. *in Jonathane.*

שְׁמִטְּתָא Intermiſſio, quies, ceſſatio, emiſſio, admiſſio. Deut. 15. 1. 9. Amos 8. 5. Jerem. 17. 4. *Sic vocabatur tum annus ſeptimus, quo agricultura intermittebatur; tum integri ſeptem anni.* Levit. 25. *Plur.* שְׁמִטְּתָן intermiſſiones; & שְׁמִטִּין hebdomades annales, ſpatium ſeptem annorum.

De anno Sabbatico Hebraice dicto שְׁמִטָּה.

Cum annus quilibet ſeptimus vocaretur שְׁמִטָּה Scemittà, *ſciendum eſt, annum apud Hebræos vulgo vocatum Judaicum in annum Sabbaticum, & Jubilæum diviſum fuiſſe. Itaque annus Sabbaticus dicebatur annus* שְׁמִטָּה Scemittà, *ſcilicet* intermiſſionis, *quia eo anno vetitum Judæis debita exigere, ſervos retinere, & terram colere. Græce annus Sabbaticus appellabatur* ἐνιαυτὸς τῆς ἀφέσεως. *Quemadmodum autem dies ante Sabbatum vocabatur* עֶרֶב הַשַּׁבָּת veſpera Sabbati; *ita annus ſextus dicebatur* עֶרֶב הַשְּׁבִיעִית *quaſi* veſpera anni ſe-

Digitized by Google

ſeptimi. *Nonnulli hunc annum Sabbaticum volunt dictum fuiſſe etiam* שַׁבָּת Sabbatum, *& illum ſignificaſſe Chriſtum cum dixit* Matth. 24. 20. Προσεύχεσθε δ' ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδ' ἐν Σαββάτῳ. Orate autem, ne fuga veſtra fiat hyeme, vel Sabbato, *ſc.* anno Sabbatico, *quo agri erant ſine fructibus, quemadmodum tempus hyemis fugientibus maxime adverſatur. Alii vero arbitrantur, loco citato Chriſtum ad ſpatium itineris Sabbatici reſpexiſſe. Itaque ſinguli anni ſeptimi erant Sabbata terræ, non ſecus ac ſinguli dies ſeptimi hebdomadæ Sabbata. Hinc apud Judæos triplicis generis Sabbata dabantur, alia dierum, alia hebdomadarum, alia annorum. Quod pertinet ad ſervos libertate anno Sabbatico donandos, id intelligendum de ſervis Hebræis, cum alienigenæ in libertatem non vindicarentur. Debitorum vero exactio illo tantummodo anno intermittebatur, debito manente, & ſalvo jure creditori illud ſequentibus annis repetendi, & tradendi chirographi* סַנְהֶדְרִין גָּדוֹל Synedrio Magno *ad jus exigendi renovandum. Quidam tamen volunt, id obtinuiſſe ſolummodo in terra Chanaan, in aliis autem locis debitorum remiſſionem fuiſſe perpetuam. Annus Jubilæus a die decimo menſis* תִּשְׁרִי Septembris *incipiebat, & ab anno decimo quarto ingreſſus in terram ſanctam numerabatur. De anno* יוֹבֵל Jubilæo *vide pag. 182. hujus Lexici.*

מִשְׁמָט Locus derelictus, intermiſſus, *vel* dimiſſus a cultura, & ſatione. Soph. 2. 9.

שְׁמוּטָא, שְׁמוּטָא Bruchus, *ſpecies locuſtæ: aliis* ærugo. Joel. 1. 4. 1. Reg. 8. 37.

הַשְׁמָטָה Dimiſſio. *Rabbini, & Talmudici inter ſe acriter de jure dimiſſionis, ſeu remiſſionis digladiantur. In Tractatu enim* גטין Gittìn *fol.* 36. שביעית וגו׳ משמטא רמדאורייתא Ex Lege dimittit debitum annus ſeptimus, & Hillel ſenex fecit Statutum, ut annus ſeptimus non dimittat debitum. *In* גמרא Ghemarà *reſpondetur, non fuiſſe Statutum generale Hillelis, ſed ſpeciale de anno ſeptimo in illo tempore. Scriptura enim* Deuter. 5. 2. וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט וכו׳ Hoc autem eſt jus remiſſionis, remittito &c. *illud innuit,* הכתוב מדבר שבשתי שמטות Scripturam de duabus remiſſionibus loqui, אחת שמיטת קרקע alteram *videlicet* eſſe intermiſſionem culturæ terræ, ואחת שמיטת כספים alteram autem eſſe remiſſionem pecuniarum. *In Tractatu autem* שביעית Scevihìth *cap.* 10. *legitur:* שביעית משמטת את המלוה Septimus annus dimittit creditorem, *nimirum efficit, ut creditor non poſſit debitum exigere, cogaturque ejuſdem exactionem intermittere.* פרוזבול אינו משמט Prosbol, (*h. e.* ſtatutum *de anno ſeptimo*) non dimittit debitum. המחזיר חוב בשביעית יאמר לו משמט אני Qui reſtituit chirographum in anno ſeptimo, dicet debitori: Remitto ego debitum &c. *Quid fuerit Hillelis* Proſbol, *ejuſque exemplar vide hujus Lexici pag.* 438.

שׂמאל שְׂמָאל, שְׂמָאלָא Siniſtra ma-

Digitized by Google

nus, ſiniſtrum latus, *vel* pars. Geneſ. 24 49. Levit. 14. 15. Deuter. 5. 32. שְׂמָאלִי ſiniſter, a, um. *Fœmin.* שְׂמָאלִיתָא, שְׂמָאלִית ſiniſtra. Deuter. 21. 18. *in Jonathane.*

שמם *Ithpahel* אִשְׁתּוֹמֵם Stupeſcere, obſtupeſcere. Dan. 4. 16.

Ithpehal אִשְׁתְּמֵם Idem. *Item* inſanum, ſtupidum, ſtultum agere. 1. Sam. 21. 13. vaſtari, deſolari. Thren. 4. 5.

אִשְׁתַּמְמוּת, אִשְׁתְּמָמוּ Stupor, terror, deſolatio, vaſtitas. Jerem. 8. 21. & 51. 37. Ezech. 12. 19.

שְׂמָמִיתָא Stellio, *ſpecies avis immundæ.* Levit. 11. 30. *in Jonathane. R. Salomoni* Lacerta.

שמן שְׁמֵן, שְׁמְנָא Pinguedo, adeps, oleum, butyrum. Geneſ. 18. 8. Iſa. 7. 22. pinguis *adjective.*

שׁוּמְנָא Idem. Judic. 3. 22.

שְׁמֵינָא Pinguis. Iſa. 5. 1. *Plur.* שְׁמֵינִין, שְׁמֵינַיָּא pingues. 1. Sam. 15. 9.

שׁוּמְנוּנִיתָא, שַׁמְנוּנִיתָא Pinguedo: optimum, præſtantiſſimum. Geneſ. 45. 18. Levit. 7. 20. *in Jonathane.*

שׁוּמְנִית Allium ſylveſtre *allio hortenſi minus, quod appellatur* שׁוּם.

De Teruntiis, Prutis, Quadrantibus, aliiſque Nummis olim in uſu apud Hebræos.

שְׁמִין, שְׁמוֹן Teruntius, Quadrans. *Nummulus fuit parvus æreus olim in uſu apud Hebræos. Apud Latinos uſurpatur pro nummo minutiſſimo, ut in illo Lucæ* 12. *v.* 59. Dico tibi, non exibis inde, donec etiam noviſſimum minutum reddas. פרוטה Prutæ *autem valor aliquando augebatur, aliquando minuebatur. Duplex* Prutæ *erat ſupputatio apud* Talmudicos. *Erat enim vel octonarius, vel ſextarius* Aſſarii. *De* Aſſario *mentio injicitur Matth.* 10. *v.* 29. Οὐχὶ δύο ϛρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; Nonne duo paſſerculi Aſſario veneunt? *Aſſarii autem valor quandoque erat ſex nummulorum, quorum ſinguli* פרוטה Pruta *vocabantur.* Prutas *autem adhibere ſolebant Hebræi egenis eleemoſynam facientes, ſicuti nos ſtipem rogantibus obolos ſolemus dare. Certant inter ſe Rabbini de valore Prutæ. Aliis ex iis* פרוטה אחד משמנה באיסר האיטלקי Pruta eſt una ex octo partibus Iſsâr, ſive Aſſarii Italici; *aliis autem* פרוטה אחד מששה באיסר האיטלקי Pruta eſt una ex ſex partibus Iſsâr, ſive Aſſarii Italici. *Ut autem ſupputationes hæ conficiantur, variæ monetæ ſolent adhiberi, quæ ad drachmam, ſive quadrantem Sicli duntaxat reducuntur. Ad conſtituendum vero Siclum quatuor drachmæ requirebantur. Supputatio, ex qua colligitur,* Prutam *eſſe ſextarium, ſive ſextam partem Aſſarii, hoc modo a Talmudiſtis conſtituitur in* גמרא Ghemarà. Rabbàn Simeon-Ben Gamaliel dixit: שלשה הדרשין למעה: שני הניצין להדרס: שני שמינין להניץ: שתי פרוטות לשמין: נמצא פרוטה אחת מששה באיסר איטלקי: *h. e.* Tres Hadresìn conſtituunt Maam, duo Hanitzìn conſtituunt unum Hadrès, duo Sceminìn conſtituunt unum Hanitz, duo Pru-

Prutòt conſtituunt unum Scemìn. Sic invenitur, Prutam eſſe unam ex partibus Aſſarii. *Hujuſmodi ſententia huic loco ſubjecta eſt: Siclus valebat quatuor Dinarìm, ſive drachmas, drachma ſex maas, quæ valebant octodecim hadreìn, qui valebant triginta ſex haniſìn, qui valebant ſeptuaginta duo ſceminìn, qui valebant centum quadraginta quatuor prutas. Si dividas hunc numerum per viginti quatuor aſſaria, clariſſime patebit, aſſarium unum ex ſex prutis compoſitum fuiſſe. Hinc vero colligitur, quid fuerint* λεπτὰ δύο, minuta duo, *h. e. duo nummi minimi valoris, a vidua Evangelica in gazophylacium, ſive juxta Rabbinos in* קֻפָּה שֶׁל צְדָקָה arcam eleemoſynæ Injecta. *Nimirum duas* Prutas *in eam injecit, quarum centum quadraginta quatuor conſtituebant unum* Dinàr, *ſive quadrantem Sicli ſacri, & quarum duo alium nummulum conſtituebant Syriace dictum* ܫܡܘܢܐ *& dialecto Babylonica* שְׁמִין, *quorum ſeptuaginta duo quadrantem Sicli valebant. Hinc hæc* λεπτὰ δύο, *ſive* מְנִין *in Talmude appellantur* שְׁמִין, *& de iis clare dicitur* דאתיהון שמונא, qui ſunt unum שְׁמֹנָא. *Itaque dictio* שְׁמִין, *ut legitur in* גְמָרָא Ghemarà, *vel* שְׁמוֹן, *ut in Arùch, vel* ܫܡܘܢܐ, *ſicuti Syrus Interpres habet, non eſt dictio derivata a voce Hebraica* שְׁמֹנָה octo, *ex eo, quod tot nummi unum nummum integrum conſtituerint, ſed eſt nomen proprium monetæ, ut alia monetarum nomina, quæ tunc temporis erant in uſu, de quarum origine nihil certum apud Auctores. Quod ſi velis juxta nonnullorum opinionem, hæc* λεπτὰ δύο duo Leptà *Græco nomine ſic appellata, vel duo* ܫܡܘܢܝܢ *Syriaca voce ita dicta fuiſſe duas octavas, vel duos octonarios, tunc ipſorum totum non dicebatur* שְׁמִין, *vel* שְׁמוֹן *Babylonice, vel* ܫܡܘܢܐ *Syriace, ſed* קונטרינק KontrinàK, *quæ dictio corrupta eſt a* κοδράντης Græco, *ut vocatur* Marc. 12. 42. Matth. 5. 26. *quod etiam Latina voce exponitur* quadrans. *Altera vero ſupputatio, ex qua infertur*, Prutam *fuiſſe octonarium, ſive octavam partem Aſſarii Italici, habetur in* קדושין Kidduſcìn *cap.* 1. שש מעה כסף דינר: מעה שני פונדיונין: פונדיון שני איסרין: איסר שני מוסמיסין: מוסמס שני קונטרינקין: קונטרינק שני פרוטות: נמצא פרוטה אחת משמונה באיסר האיטלקי: *h. e.* Sex Maìn argenti faciunt denarium, ſive drachmam, aut quadrantem Sicli. Maa facit duo Pondion. Pondion facit duo Aſſaria. Aſſarion facit duo Muſmesìn. Muſmès facit duo KontrineKìn, *h. e.* Quadrantes. KontrinèK facit duas Prutas. Ex his colligitur, unam Prutam eſſe octavam partem Aſſarii Italici. *Ita igitur ſupputationem fac. Siclus valet quatuor Dinarìm, ſive drachmas: Dinàr valet ſex Maìn, qui faciunt duodecim Pondion. Pondion facit viginti quatuor Aſſaria, quæ faciunt quadraginta octo Muſmesìn, quæ faciunt nonaginta ſex KontrineKìn, qui faciunt centum nonaginta duas Prutas. Divide hunc poſtremum numerum per viginti quatuor Aſſaria deprehendes, unum Aſſarium valere octo Prutas.*

Digitized by Google

שָׁמַע Audire, exaudire, attendere, auſcultare, parere, obedire, obtemperare. Numeror. 14. 15. 2. Reg. 25. 11. Joſ. 6. 5. Dan. 3. 5. *Ithpehal* אִשְׁתְּמַע, & *Ithpahel* אִשְׁתַּמַּע audiri, exaudiri. Exod. 23. 13. Jerem. 21 9. auſcultare, obedire, obtemperare. Jerem. 51. 14. *Circumfertur inter Hebræos, tritumque uſu Proverbium eſt ex* סנהדרין Sanhedrìn *fol. 95. deſumptum:* אנב אירחך לבעל דבבך אישתמע *h. e.* Dum es in via, obedito inimico tuo. *Ei ſolet præfigi* היינו דמאמרי אינשי Sunt, qui dicunt, homines. *Idem omnino ſuggerit viatoribus, & ſimul peregrinantibus Chriſtus* Matth. 5. 25. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ. Eſto conſentiens adverſario tuo cito, dum es in via cum eo. *Aphel* אַשְׁמַע audire, *vel* audiri: nuntiare, annuntiare, proclamare, promulgare, audiendum proponere. Deut. 4. 36. Iſa. 13. 23. & 62. 11. Pſal. 26. 7. ſonum edere, ſonare, reſonare, perſonare: audire facere. Jerem. 49. 2. Pſal. 143. 8. *Apud Talmudicos* שמע מינה Audio inde, percipio inde.

שְׁמָעָא, שֵׁמַע, שְׁמַע, שֵׁמַע Auditus, auditio: rumor, fama, nuntium, ſonus, ſermo. Geneſ. 29. 13. Pſal. 18. 45. Iſa. 66. 19.

שְׁמוּעַ Auditus. 1. Sam. 22. 45.

שְׁמוּעֲתָא Idem. 1. Sam. 2. 24. *Plur. maſc.* שְׁמוּעִין rumores. Cant. 5. 10.

מַשְׁמַע Auditus, auditio, obedientia. Job 42. 5. Iſa. 11. 3. *Item* auris. *Plur. conſtr.* מַשְׁמְעֵי aures.

מַשְׁמַעְתָּא Auſcultatio, obedientia. 1. Sam. 22. 14.

שַׁמּוּעָא Auditor, audiens. Prov. 21. 28.

שְׁמוּעָא Fama, rumor, auditio, ſermo. *Eſt etiam Rabbinis* narratio, hiſtoria, fabula, *quæ audienda proponitur*.

שְׁמַעְתָּא Lectio, *quam Magiſtri diſcipulis ſuis audiendam proponere, ac prælegere ſolent, dicta quaſi Auditio, quia a diſcentibus auditur. Eodem modo Hebræi vocant* מַקְרָא Lecturam ſacram, *quam nos appellamus* Scripturam ſacram. *Ab omnibus enim legenda eſt, cum ſingulis a Deo ſit exhibita.*

II. שַׁמֵּשׁ Miniſtrare, ſervire.

שַׁמָּשׁ Miniſter, famulus.

שמת שׁוּפְּמִין *Nomen lapidis pretioſi in pectorali Aaronis poſiti pro nomine* שִׁמְעוֹן Simeonis. *Hebraice* פִּטְדָה, *Chaldaice* יַרְקָן, *vel* יַרְקְתָא. *Aſt hoc legitur in* שמות רבא Scemòt rabbà *ſect.* 38.

De lapide שָׁמִיר *Samìr*.

Samìr *eſt petra adamanti quodammodo ſimilis, duriſſima ut ſilex.* בְּקִיף כְּשָׁמִירָא Durum ut adamas. Zach. 7. 12. כְּשָׁמִיר חָזָק מִצּוֹר Sicut Samìr fortior eſt rupe. Ezech. 3. 9. *Ex Talmudicis autem* שָׁמִיר Samìr *vermiculus fuit magnitudine granum hordeaceum æquans, quo utebantur artifices ad ſcindendos, ac findendos lapides duriſſimos. Itaque narrant, lapides pretioſos Aaronis* אֵפוֹד Ephodi *inſertos hoc vermiculo a Moyſe dolatos fuiſſe: addunt*

Digitized by Google

dunt etiam, eodem diffiſſet lapides a Salomone ad Templum extruendum, cum l. 1. *Reg.* 6. *v.* 7. *ex lapidibus dolatis, & perfectis ædificatum fuiſſe legatur. In* פרקי אבות PirKè Avòth *cap.* 5. *Porro* שָׁמִיר Samìr *inter illa decem recenſetur, quæ a Deo creata a Rabbinis dicuntur veſpera Sabbati ſub crepuſculum. In* משנה Miſnà *Tractatu* סוטה Sotà *dicitur vermiculus* שמיר Samìr *defuiſſe, ex quo Templum vaſtatum fuit, & in* גמרא Ghemarà *additur ejus uſus ad lapides findendos. Plura de vermiculo* שָׁמִיר Samìr *habet R. David, quæ juvabit hoc in loco in gratiam Philo-Hebræorum ſubjicere. Scriptum itaque reliquit* 1. *Reg.* 6. *v.* 7. *ad verba* אבן שלמה. Quomodo ſcilicet advexerunt eos de monte, ubi cædebant eos, ſicut decebat. Poſtquam vero eos advexerant ad Templum, nihil quicquam amplius ex eis cædebant; ſed integris utebantur ad ſtructuram, prout eos adduxerant de monte. Sunt ex Rabbinis noſtris, qui aſſerunt, etiam in monte non fuiſſe cæſos ullo inſtrumento ferreo, אלא בתולע אחת שנק״א שמיר *ſed per vermiculum quemdam, qui vocatur Samìr.* Eum ſi adhiberent ad lapides, ſtatim fuerunt per ſe fiſſi, & dolati. Ajunt etiam, vermiculum iſtum fuiſſe כְּמִין שְׂעוֹרָה *inſtar grani hordei.* Poſuerunt eum, & conſervaverunt eum in arcula plumbea cum furfuribus hordeaceis. Si ponerent eum etiam ſupra montem, diffindebat eum. Eo diviſit Salomon omnes lapides Templi. Quis autem dedit eum Regi Salomoni? aquila adduxit eum ex Paradiſo; ſicut dictum eſt: וַיְדַבֵּר שְׁלֹמֹה עַל הַבְּהֵמָה וְעַל הָעוֹף *Et locutus eſt Salomon ad jumenta, & ad aves.* 1. Reg. 5. v. 13. Quid locutus eſt ad aves? quæſivit ex eis, ubi eſſet שָׁמִיר *Samìr vermiculus.* Confeſtim avolavit aquila, & attulit eum, adduxitque ad Salomonem ex Paradiſo. Eſtque hoc unum ex iis, quibus dedit Deus dominium, ut tenerum, & molle dominaretur in durum. Eo dolavit Moſes lapides Ephod pretioſos: eo dolavit lapides Tabularum primarum, & ſecundarum Legis. Hæc vero per Cabbalam, *h. e. Traditionem,* habuerunt Rabbini noſtri inde a diebus Moſis; quæ noſtrum non eſt in dubium vocare, aut de iis diſputare. *Quæ de aquila R. David affert, invenies in* ילקוּת JalKùt 1. *Reg.* 6. *deſumpta ex Medràſch* שוחר טוב. *Vide etiam de* שָׁמִיר Samìr *R. Salomonem* Iſà. 5. v. 6. *ut ſilentio prætereàm impiam, ac prolixam fabulam, quam Talmudici excogitarunt de Salomone Templum ædificaturo.*

שְׁמָרִין Fæces. Jerem. 48. 11. *Hoc nomine fæces appellantur, quia vinum, alioſque liquores conſervant, donec purificetur, ita dictæ a Verbo Hebraico* שָׁמַר conſervare, cuſtodire.

שָׁמֵשׁ Servire, colere, miniſtrare. 1. Sam. 16. 21. Ezech. 44. 11. coire, congredi, concumbere, rem habere. Deut. 22. 24. Job 31. 10. *Ithpahel* אִשְׁתַּמֵּשׁ miniſtrari, coli.

שַׁמָּשׁ Miniſter, *proprie Sacrorum,* Diaconus, Subdiaconus. *Vicarius Sacerdotis dicitur*

tor חזן, *kujus autem vicarii miniſter* שמש. *Plur.* שמשין miniſtri. Iſa. 6. 2. 6.

משמש Miniſter, Diaconus: concumbens. Deut. 22. 22. *Plur.* משמשין, משמשיא miniſtri. *Fœm.* משמשא ancilla, famula, miniſtra. *Plur.* משמשן famulæ.

משמשנא Idem. Numer. 11. 28. 2. Sam. 13. 17. *Plur. cum aff.* משמשנוהי miniſtri ejus. Eſth. 6. 3.

שמש Idem. *Plur.* שמשין, שמשי miniſtri. Iſa. 6. 2. 6. *Fœmin.* שמשא miniſtra. *Plur.* שמשן miniſtræ. 1. Sam. 8. 13.

שמוש, שמושא Miniſterium, munus, officium. Numer. 4. 12. uſus. *Cum aff.* שמושי officii mei. Geneſ. 41. 13. *in Jonathane. Apud Grammaticos* ב השימוש Littera ב miniſterii, *videlicet* ſervilis. *Apud Rabbinos occurrit* שימוש תהלים uſus, officium libri Pſalmorum. *Hoc titulo liber Pſalmorum eſt etiam inſcriptus.*

שמשא Miniſterium: Sol. Judic. 11. 18. *Plur.* שמשין, שמשיא miniſteria: Soles. Exod. 12. 6.

משמשנית Miniſtra, famula. *In* בראשית רבא *ſcriptum reperitur* ממשמשנית.

תשמיש, תשמישא, תשמישתא Miniſterium, officium: uſus: ſupellex. Deut. 7. 26. congreſſus, coitus, concubitus. Geneſ. 19. 8. Levit. 18. 14. *Apud Rabbinos etiam* ſupellex, vaſa *ad miniſterium rei alicujus adhibita. Monita varia tum apud Talmudicos, tum apud Rabbinos habentur de concubitu.* בא מן הדרך ושימש מיטתו הויין לו בנים ויתקין (*h. e. rediens ab itinere feſſus*) & obiens officium lecti, erunt ipſi liberi debiles. המשמש מטתו לאור הנר הרי זה מגונה Adminiſtrans officium lecti ad lumen lucernæ, id turpe eſt. אסור לאדם משמש מטתו ביום Vetitum eſt homini obire officium ſuum interdiu. דמשמשה על ארעא הוו לה בני שמיטי Quæ coit ſuper terram, ei erunt liberi longi colli. דמשמשה בי ריחיא הוו לה בני נכפי Quæ coit in mola, ei erunt liberi epileptici. *Cum autem Rabbini velint probibitum fuiſſe in arca Noe invicem coire, ideo ajunt in* סנהדרין Sanhedrin *fol.* 108. שלשה שימשו בתיבה וכולם לקו כלב ועורב וחם Tres coiverunt in arca *Noe*, & omnes vapularunt, nempe canis, corvus, & Cham. *Hinc factum volunt, ut canis poſt coitum* נקשר alligetur *fœminæ-cani; corvus ſemen per fauces evomat, & Cham poſteri, videlicet Æthiopes, nigri naſcantur, quorum pater fuit* כוש Chus *Chami filius. Animadvertunt etiam, omnia animantia coire facie cervici obverſa, tribus exceptis, homine nimirum, piſce, & ſerpente.* המשמש מיטתו מעומד אחזתו עוית מיושב אחזתו דלריא Qui obit officium lecti ſtans, corripit eum ſpaſmus: ſedens, corripit delirium. הקיז דם ושימש מטתו הויין לו בנים ויתקין הקיזו שניהם ושימשו הויין להן בנים בעלי ראתן Qui emiſerit ſanguinem (*per venæ ſectionem*) & concubuerit, erunt ei liberi debiles: ſi ambo venam ſecuerint, & coiverint, habebunt liberos ulceribus plenos. *Utrum autem his fides habenda ſit, Phyſicorum, Medi-*

dicorumque judicio relinquendum. כְּלֵי הַשַּׁמָּשׁ utenſilia. *Plur.* תַּשְׁמִישִׁין congreſſus. Levit. 20. 13.

שׁוּמְשְׁמָנָא Formica. Prov. 6. 6. *Plur. conſtr.* שׁוּמְשְׁמָנֵי formicæ. Prov. 30. 25.

II. שְׁמֵשׁ, שַׁמֵּשׁ Coire, rem habere, concumbere. *Fuit in uſu Verbum Babyloniis præſertim, & Hieroſolymitanis. In Targum hoc in ſenſu aliquando reſpondet Verbo Hebraico* עָנָה, *aliquando* שָׁכַב, *aliquando* בּוֹא. Deuter. 22. 25. Levit. 18, 7. Job 31. 10.

שמת שַׁמַּתָּא Schammatà, *excommunicationis ſpecies*. Num. 21. 25. Cant. 2. 6. *Plur.* שַׁמַּתִּין. Deuter. 7. 26. *in Jonathane.*

De Excommunicatione apud Hebræos dicta שַׁמַּתָּא *Schammatà.*

Hujus vocis שַׁמַּתָּא Schammathà *quatuor derivationes aſſignantur ab Hebræis. Alii volunt, eam eſſe dictionem compoſitam ex duabus vocibus* שָׁם, *vel* שְׁמַיָּא Dominus, & אָתָה venit, *pro Futuro* veniet, *quaſi diceret*, Dominus procul dubio veniet ad ulciſcendum. *Hanc ſuam opinionem confirmant textu illo* 1. ad Corinth. 16. 22. Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα, μαρὰν-ἀθά. Si quis non amat Dominum Jeſum Chriſtum, eſto anathema, Maranàtha; *quod verbum* μαρὰν-ἀθά. Maranàtha *Syriacum eſt, idem omnino ſignificans, ac* שַׁמַּתָּא Schammathà. *Etenim* ܡܳܪܰܢ *ſignificat* Dominum, & ܐܬܐ venit. *De Maranàtha vide pag.* 276. *hujus Lexici. Alii cenſent,* שַׁמַּתָּא Schammathà *denotare* שָׁם מִיתָא ibi mors, *quaſi Excommunicatus reus mortis habendus ſit. Alii arbitrantur,* שַׁמַּתָּא Schammathà *idem eſſe, ac* שְׁמָמָה תְהֵא deſolatio erit. *Alii denique reliquis verius nominis originem deducunt a Verbo* שַׁמַּת ſeparare, excludere, excommunicare, *quorum opinionem nos quoque amplectimur, duas alias potius alluſiones, quam etymologias prorſus reſpuentes. Hac excommunicationis ſpecie* שַׁמַּתָּא Schammatà *dicta Alexander Faber ærarius videtur percuſſus* 2. ad Timoth. 4. 14. Πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο. ἀποδώη αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Multa mala mihi exhibuit, reddat ei Dominus ſecundum facta ipſius. *Erat autem* שַׁמַּתָּא Schammathà *pœna inter cæteras Eccleſiaſticas graviſſima, qua homo excommunicatus multis maledictionibus redditur exoſus Deo, & hominibus, & ſoli Divino judicio deſtinatur, ut ab eo ſcelerum juſtiſſimam pœnam referat, &, niſi reſipiſcat, æternis cruciatibus torquendus reſervetur. Porro tribus modis aliquis ab aliorum conſuetudine removebatur, vel ipſi præſenti Excommunicatione illata, vel abſenti alicujus verbis denunciata, vel ſchedula per apparitorem oblata. Idem autem, qui excommunicaverat, ab Excommunicatione liberabat, ſi adhuc erat ſuperſtes. Nam, ſi diem obiiſſet, a Principe anathemate percuſſus erat ſolvendus. Quoties anathemata inferenda, ad incutiendum timorem Judæi bucci-*

Digitized by Google

cinis clangunt , & cornua inflant . Cæterum poteſtatem excommunicandi ſibi permiſſam eſſe volunt Judæi exemplo Joſue , Eſdræ, & Nehemiæ.

בַּר שַׁמְתָּא Filius Excommunicationis , *h. e.* reus Excommunicationis.

שְׁנָא , שְׁנָה Iterare , ſecundo facere . Dan. 7. 19. mutari, immutari, variari. Deuter. 34. 7. Dan. 3. 27. *Pahel* שַׁנִּי mutare, immutare, permutare, variare. Jerem. 52. 33. 2. Reg. 25. 29. Prov. 27. 8. *Ithpahel* אִשְׁתַּנִּי mutari, immutari: mutare ſe, mutatum , diverſum ſe oſtendere, diſſimulare ſe. Deuter. 32. 5. Dan. 3. 19. *Aphel* אַשְׁנִי mutare, permutare: mutari. Hoſ. 6. 10. Pſal. 89. 4. Malach. 3. 6. repetere, 2. Samuel. 8. 3. *Ithpehal* אִשְׁתְּנִי mutari. Deuter. 34. 7. *in Targum Hieroſolymitano.*

II. שְׁנָה Diſcere : docere ; *ficuti* לְמַד *a Rabbinis uſurpatur:* legere. *Monita Rabbinorum :* כל השונה לתלמיד שאינו הגון נופל בגהנם Qui docet diſcipulum non honeſtum, cadet in gehennam. כל השונה לתלמיד שאינו הגון כאלו זורק אבן למרקוליס Quicumque docet diſcipulum inhoneſtum, perinde eſt , ac ſi projiceret lapidem ad ſtatuam Mercurii, *h. e. quaſi Idola coleret.* אל תאמר כשאפנה אשנה שמא לא תפנה Ne dicas : cum otioſus ero, diſcam : forte non ſuppetet tibi otium. *Admonentur homines , ſedulam, diligentem, & aſſiduam ſtudiis operam dandam eſſe, cum mora periculo, & damno carere non ſoleat.*

שְׁנוּיָה , שְׁנוּי Perceptum, apprehenſum.

שַׁנִּין Mutationes. Iſa. 30. 10. *Aliis* inſaniæ, deliramenta *: aliis* res mirabiles, mirabilia, *ut apud Rabbinos* דָּבָר מְשׁוּנֶּה.

שְׁנָא , שְׁנַת , שַׁתָּא Annus. Numer. 28. 3. Iſa. 63. 4. Levit. 25. 53. *Plur.* שְׁנִין , שְׁנַיָּא anni. Geneſ. 11. 10. Pſal. 77. 6. *De annis Judaicis vide in dictionibus Rabbinicis.*

Annus dicitur שָׁנָה *quia ab eodem puncto ſemper iteratur, & ad primum veſtigium redit . Geminatum* שְׁנָא שְׁנָא annuatim . כִּשְׁנָא בִשְׁנָא ſicut quotannis.

שָׁנָה פְּשׁוּטָה Annus ſimplex , *videlicet compoſitus ex duodecim menſibus.* שְׁנַת הַלְּבָנָה Annus Lunaris. שְׁנַת הַחַמָּה *Annus Solaris.* שָׁנָה מְעֻבֶּרֶת Annus intercalaris, *vel* emboliſmicus, *ex tredecim menſibus conſtans duodecimo geminato. De anno intercalari animadvertendum, Synedrii Præſidem pro arbitrio delegiſſe nonnullos ad intercalationem faciendam, quibus ajebat :* Curate, ut parati ſitis in illo loco , ut deliberemus , & conſilium ineamus , utrum annus intercalaris conſtituendus ſit, an non. *Majemonides* de conſecratione Calendarum , & de ratione intercalandi *aſſerit, neque Regem , neque Summum Sacerdotem ad hanc deliberationem umquam admiſſum fuiſſe ; illum quidem, ne propter belli adminiſtrationem , vel delectum habendum convocatos cogeret ad alterutram partem intercalandi , vel non intercalandi ; hunc vero , ne ab intercalatione removeret ſui commodi gratia, ne nimirum pro-*

pter

Digitized by Google

pter intercalationem menſis תִּשְׁרֵי Septembris יום הכפורים Diei Expiationis *ritus ab eo in dies algentes intercalatio incideret, quibus erant peragendi.*

De cognoſcendis Chriſtianorum annis ex annis Judaicis.

Ut Chriſtianorum annos ex annis Judaicis cognoſcas, ut quo anno aliquid geſtum ſit, vel quo anno liber aliquis Hebraicus ſit editus, intelligas, id obſerva. Annis Judæorum adde annos mille ducentos, & quadraginta, ſtatimque quæſitus annus æqualis Chriſtianorum conſuetudini numerandi annos, & numero annorum apud ipſos emerget. Exempli gratia liber editus eſt anno apud Judæos quadringenteſimo nonageſimo octavo, huic numero adjectis annis mille, ducentis, & quadraginta, juxta Chriſtianorum ſupputationem erit editus anno milleſimo ſeptingenteſimo trigeſimo octavo.

שְׁנוּת, שְׁנוּ Diverſitas, contrarietas, contrarium, diverſum. Jerem. 5. 30. Hoſ. 6. 10.

מִשְׁנָה Repetitio, lectio, deuterôſis. *Appellatur apud Judæos* מִשְׁנָה Miſnà *textus Legis non ſcriptæ.*

De מִשְׁנָה *Miſnà* Talmudis parte.

Eſt מִשְׁנָה Miſnà *Textus Talmudicus, qui ita dicitur quaſi Legis Divinæ repetitio, & fuſior, ac latior expoſitio. Hinc in Arùch in dictione* משנה *legitur:* למה נקראת משנה Quare vocatur Miſnà? quia eſt שניה ſecundaria Lex, vel ſecunda a Lege. Nam Lex illa, quam audivit totus Iſrael in monte Sinai, eſt Lex ſcripta. Moſes autem audivit משנה *Miſnà* ex ore Potentiæ (*Dei*) שניה *vice ſecunda*, & hæc eſt Lex oralis (*quæ vocatur ab Hebræis vulgo* תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה). Manifeſta igitur res eſt, quod ſit שניה לראשונה *Secundaria prioris, vel ſecunda a priore. Plura de* משנה Miſnà, & גמרה Ghemarà *duabus Talmudis partibus vide in Diſputatione noſtra huic Lexico præmiſſa. Plur.* מִשְׁנָיוֹת. *Apud Targumiſtas opere Talmudico poſteriores habetur:* Et interdiu ſtudet in viginti quatuor libris Legis Divinæ, ſive Biblicis, in verbis ſcilicet Prophetiæ, & Hagiographorum, ובליליא הוא עסיק בשתא סדרי משנה noctu autem ſtudet in ſex partibus Miſnà, *quia Miſnà, ſive Textus Talmudicus in ſex generales partes vulgo vocatas* סְדָרִים Ordines *eſt diviſus. Diligenter autem animadvertendum eſt,* שְׁנָא Scenà, & מִשְׁנָה Miſnà *eſſe Lectionem Textus Talmudici;* מִקְרָא & קְרָא *eſſe Lectionem Textus Sacræ Scripturæ;* הֲלָכָה *eſſe Lectionem Ghemarà alterius partis Talmud; partem Textus* מִשְׁנָיוֹת Miſnajôth *dictam editam eſſe ſeorſim in minori forma cum Gloſſa vocum difficiliorum, & in forma majori cum Commentariis Majemonidis, & R. Obadiæ de Bartenora. Vide alia de* מִשְׁנָה Miſnà *in dictionibus Rabbinicis.*

שׁוֹנֶה Diſcens, *videlicet per ſe ſine Magiſtro, legendo, ac meditando. Is ita dicitur, quia ſæpe errans cogitur iterare, ac mutare ſtudium. Diſcens vero a Magiſtro docente a Verbo* לָמַד diſcere *appellatur* תַּלְמִיד diſcipulus docentis.

שְׁנִיָּה Secunda. *Plur.* שְׁנִיּוֹת ſecundæ. *In Majemonide* הלכות אישות *cap.* 1. *legitur:* Sunt deinde mulieres aliæ, quæ prohibitæ ſunt ex ore Cabbalæ, & quarum prohibitio eſt ex verbis Scribarum, & illæ vocantur שניות, eo quod ſint שניות לעריות ſecundæ a congreſſu illicito in Lege, & unaquæque illarum vocatur שניה Quænam illæ ſint, poſtea recenſentur.

שְׁנַיִם Geminata, duplicata. *In Libro Grammatico* צחות Tzacùth *Abèn Ezrà dividuntur Verba in* שְׁנַיִם geminata, *quæ ex duabus tantummodo litteris radicalibus componuntur, quæ ait eſſe Quieſcentia ſecunda radicali, ut* רום; *in* שְׁלִישִׁיִּם triplicata, *quæ ex tribus litteris radicalibus conſtantur; in* רְבִיעִיִּם quadruplicata, *quæ habent quatuor litteras radicales, quorum pauca admodum reperiuntur.* Grammatici certant & adhuc ſub judice lis eſt, *utrum Verba Quieſcentia ſecunda radicali dicenda ſint componi ex duabus litteris radicalibus, an tribus.*

שָׂנֵא Odiſſe, odio habere. *Quæ hinc derivantur, vide in dictione* כָּנָא.

שנד שִׁנְדְּפִּין, & שִׁנְדָּפִּין *Species ligni præſtantis, aut cedri, ex quo lectus Jacob patris Joſephi confectus fuit, ſuper quo dicitur Joſeph procubuiſſe ad mortem patris ſui deflendam. Hinc Targum Jonathanis exponens verba* Geneſ. 50. 1. וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל פְּנֵי אָבִיו וַיֵּבְךְּ עָלָיו וַיִּשַּׁק־לוֹ׃ *ait* וְאַרְבַּע יוֹסֵף יַת אֲבוּי בְּעָרֶס דְּשִׁנְדָּפִּין Et decumbere fecit Joſeph patrem ſuum in lecto cedri præſtantiſſimæ. *Nonnulli volunt* שִׁנְדָּפִּין *poſitum eſſe pro* שֵׁן דְּפִיל dente elephantis, ebore.

שָׁנַן Acuere, exacuere, expolire. *Ex Pahel* שַׁנְּנוּ acuite. Jerem. 51. 11. אֲשַׁנֵּן acuero. Deut. 32. 1. *Ithpahel* אִשְׁתַּנֵּן acui, exacui. Ezech. 15. 28.

שְׁנִינָא, שְׁנִין Acutus. Deuter. 32. 41. *in Jonathane.*

שִׁנְּנָא, שְׁנָנָא, שְׁנָן Acies, mucro, acumen. Judic. 3. 22. 1. Sam. 17. 7.

שִׁנָּא, שֵׁן Dens. Exod. 21. 24. *Per ſynecdochen* ebur, dens elephantis. 1. Reg. 10. 22. ſcopulus. 1. Sam. 14. 4. *Plur.* שִׁנִּין dentes. Amos 4. 6. *Conſtr.* שִׁנֵּי dentes, ſcopuli. Joel. 1. 6.

שנץ שִׁנְצִין, שִׁנְצֵי, שִׁנְצֵי Corrigiæ calcei: lora, ligulæ. Deuter. 25. 9. *in Jonathane.*

שָׁנַק Arctare, premere, anguſtiis afficere, angere, cruciare, torquere: ſubmergere, ſtrangulare, ſuffocare. Cant. 1. 9. Pſal. 74. 13. excutere. Exod. 14. 27. *Idem eſt, ac* חנק, *permutatis litteris* ח, & ש. *Ithpehal* אִשְׁתְּנִיק ſubmergi. Pſal. 68. 23. *Ithpahel* אִשְׁתַּנַּק Idem. Geneſ. 21. 20. Cant. 1. 9. *Item* ſtrangulare ſe, ſuffocare ſe: angi, cruciari, torqueri.

An-

Digitized by Google

שְׁנוּקָא, שְׁנוּק Anguſtia, oppreſſio, anxietas, afflictio. Prov. 1. 27. ſtrangulatio, ſuffocatio. Levit. 20. 10. *in Jonathane*. *Plur.* שְׁנוּקִין anguſtiæ. Pſal. 25. 27. ſtrangulationes.

De Strangulatione pœna capitali apud Hæbreos.

Strangulatio fuit unum ex quatuor ſuppliciis capitalibus, quæ olim apud Hebræos ſontibus infligebantur. Fiebat autem hoc pacto. Damnati humi ad genua defixi collum linteo conſtrictum tamdiu a duobus hinc inde diſtorquebatur, donec animam efflaret. Licet autem Sigonius de Republica Hebræorum lib. 6. cap. 8. *dicat:* Strangulationis, aut ſuſpendii nulla mentio reperitur, niſi Judæ proditoris, qui *ſuſpendio crepuit medius; ſi tamen Rabbinorum libros, & ſcripta evolveris, de ſtrangulatione ſæpe mentionem fieri invenies, ac præcipue in Tractatu* סנהדרין Sanhedrìn *cap.* 10. *Quoties vero Sacra Scriptura non determinat, qua pœna quis puniendus ſit, volunt Rabbini tunc ſtrangulationem intelligendam eſſe, utpote quæ omnium pœnarum minima cenſebatur. Quod ſi quæras, quinam rei ſtrangularentur, in citato Capite* Sanhedrìn 10. *exhibentur, ſingillatimque recenſentur. Strangulationi itaque obnoxii erant ſequentes. Presbyteri Senatus edicto obnitentes; vates mendaces; in nomine Idoli vaticinantes; qui alterius uxorem ſubegerant; qui filiam Sacerdotis falſo detulerant; qui cum eadem coiverant; qui animam ex Iſraele furati fuerant; qui patrem, matremve pulſaverant.*

שנר שׁוּנְרָא Felis, catus. Eſth 1. 2. *in Targum ſecundo*. *Plur.* שׁוּנְרִין feles. *Ibidem:*

שַׁסַּע *Pahel*. Diſcernere, diſcindere. Thren. 3. 11.

שַׁעְבֵּד, שׁעבד *Pahel* Subjicere, ſervire facere, ſervituti ſubjicere: ſervire. Geneſ. 12. 5. *Participium* מְשַׁעְבֵּד ſubjectus, exactor. Exod. 3. 7. ſervus. *Ithpahel* אִשְׁתַּעְבַּד ſubjici, ſubjectum eſſe, ſubjicere ſe, ſervire. Geneſ. 27. 40. *in Jonathane*. Eſth. 1. 1. *Rabbinis in materia juris eſt* cavere venditori, *vel* creditori de futuro damno, obligare, & quaſi in ſervitutem juris dare. *Exempli gratia: Creditor non poteſt trahere bona debitoris, quæ tempore contractus non habebat; ſi ea, quæ poſt contractum acquiſivit, vendat, id ei licet, neque creditor ea impedire poteſt*, שֶׁלֹּא, נשתעבדו לבעל חוב quia non fuerunt obligata creditori.

שִׁיעְבּוּדָא, שִׁיעְבּוּד Subjectio, ſervitus, Exod. 3. 7. *In Tractatu* סנהדרין Sanhedrìn *fol.* 91. אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבור מלכיות בלבד Non eſt (*diſcrimen*) inter Mundum hunc, & dies Meſſiæ, niſi ſervitus Regnorum ſolummodo. *In hoc enim Mundo Regibus exteris ſervitutem præſtamus, in diebus vero Meſſiæ nulli ſerviemus, niſi Regi Meſſiæ.*

שעבן שַׁעֲבִין Teſtes, teſticuli. Geneſ. 39. 1. *in Jonathane*. *A Verbo* שַׁעֲבַן *reperitur Participium* מְשׁוּעְבָּן magnos te-

teſticulos habens, *quod in animali primogenito vitium eſt.*

שְׁעֲבֵן Teſticulus. *Hinc Participium* וִיבִישׁוּ שַׁעֲבוֹזִי וְאִסְתְּרֵס Et areſacti fuerunt teſticuli ejus, & eunuchus factus fuit. Geneſ. 39. 1. *in Jonathane.*

שעה *Ithpahel* אִשְׁתְּעֵי Narrare, enarrare, enumerare, recenſere, eloqui. Jud. 6. 13. Iſa. 60. 6. Joel. 1. 3. nugari, ludere, oblectare ſe.

שׁוּעִית, שׁוּעִית, שׁוּעֵי, שׁוּעֵי Narratio, enarratio, recitatio: meditatio, colloquium, loquela: dicterium, confabulatio. 1. Reg. 28. 27. Judic. 7. 15.

אִשְׁתְּעוּת Narratio, recitatio, prolatio. Levit. 16. 5. 11.

שְׁעָה, שַׁעְתָּא Hora: momentum. Exod. 33. 5. כְּשָׁעָה Quaſi hora, momento, ſubito. Numer. 16. 21. *Plur.* שָׁעִין, שָׁעַיָּא horæ. 2. Reg. 20. 9. אֶבֶן שָׁעַיָּא lapis horarum, *ſc.* gnomon horologii. Iſa. 38. 8. *Plur. fœm.* שָׁעָן horæ. *Ibidem. Ex forma constructa reperitur* שַׁעֲוֵי *ultima radicali* ה *in* ו *commutata.* Geneſ. 28. 10. *in Targum Hieroſolymitano.*

De יָמִים *Dierum*, & שָׁעוֹת *Horarum* diviſione apud Hebræos.

Dies olim apud Hebræos vocabantur Lunæ, ut patet ex Capite primo libri tertii Eſdræ. Joſias immolavit Phaſe quarta decima Luna primi menſis, *hoc eſt, quarta decima die. Dividebantur autem dies in naturales, & artificiales. Dies naturalis viginti quatuor horas complectebatur; artificialis autem ab ortu Solis ad ejus occaſum duodecim. Dies naturalis in duplici erat claſſe; Civilis ab ortu Solis uſque ad ortum Solis juxta Babylonios; Sacer a Solis occaſu uſque ad ejus occaſum juxta Judæos, Athenienſes, & veteres Gallos. Cum his omnibus non conſentiunt Romani, & Ægyptii dies ſuos a media nocte metientes. Dies artificialis autem in quatuor quadrantes diſtribuebatur a prima exordii hora nomen trahentes. Quilibet quadrans tribus horis conſtabat, vocabaturque primus hora prima, ſecundus hora tertia, tertius hora ſexta, denique quartus hora nona. Nox quoque artificialis in quatuor partes dividitur vigilias vulgo vocatas, ex tribus horis & ipſas conſtantes. Prima Threnorum cap. 2. 19. vocatur* ראשׁ אַשְׁמֻרוֹת caput vigiliarum; *ſecunda Judicum cap. 7. 19.* אַשְׁמֹרֶת הַתִּיכוֹנָה vigilia media; *tertia Lucæ 12. 38.* φυλακῇ τρίτῃ vigilia tertia; *quarta denique Exod. 14. 24.* אַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר vigilia matutina. *Hæ quatuor vigiliæ aliis etiam nominibus appellantur. Prima dicitur* ὀψὲ, *ſecunda* μεσονύκτιον, *tertia* ἀλεκτοροφωνία, *& quarta* πρωΐ. *De his omnibus loquitur D. Marcus cap. 13. v. 35.* οὐκ οἴδατε πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ. Neſcitis, quando dominus domus veniet, veſpere, an media nocte, an in galli cantu, an mane.

Horarum diviſio.

Porro diei in horas diviſionem antiquiſſimam eſſe pro certo habendum eſt. Hanc autem primam hujus diviſionis originem fuiſſe recenſet Polydorus Virgilius lib. 2. cap. 5. de rerum inventoribus. Ait enim, Hermetem quemdam Triſmegiſtum animadvertiſſe, animal quoddam Serapi dictum duodecim vicibus diei, & noctis unius ſpatio certis, & æqualibus ſemper intervallis urinam reddere ſolitum fuiſſe, & inde conjeciſſe, diem Civilem in horas duodecim eſſe dividendum. Hic autem mos dividendi diem in duodecim horas multo tempore obtinuit, donec in viginti quatuor horas, ut hodie, eſt ſeparatus. Ceterum apud Hebræos horarum diviſio triplex eſt. Aliæ vocantur horæ majores, aliæ horæ minores, alia horæ precum. Juxta quatuor diei artificialis quadrantes quatuor ſunt horæ majores; minores a mane uſque ad veſperam duodecim numerantur. Hinc D. Joannes cap. 11. 9. Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας? Nonne duodecim ſunt horæ diei? *D. autem Matthæus cap.* 20. *horæ tertiæ, ſextæ, nonæ, & undecimæ meminit, tamquam extremæ diei. Ex hac horarum diviſione in majores, & minores duo Evangeliſtarum textus de crucifixione Domini, qui ſibi videntur contrarii, inter ſe facile conciliantur. D. Marcus ait cap.* 15. *v.* 25. Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. Erat autem hora tertia, & crucifixerunt eum. *D. Joannes vero cap.* 19. *v.* 14. Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη. Erat Paraſceve Paſchæ, hora vero quaſi ſexta. *Marcus itaque de hora tertia majore; Joannes autem de hora ſexta minore eſt intelligendus, ideoque inter ſe optime conveniunt. Quod vero attinet ad horas Precum, quæ vulgo appellantur etiam horæ Templi, tres fuere ſecundum conſuetudinem, quam in orando Judæi obſervant, ſcilicet hora tertia, ſexta, & nona. Tempus hoc orandi definitum, & ſtatutum fuiſſe volunt Hebræi ab antiquis Patriarchis. Quare horæ primæ Precum inſtitutionem Abrahamo, alterius Iſaaco, tertiæ Jacobo unanimi conſenſu tribuunt. Hunc vero miſericordiæ Divinæ ſtatis horis implorandæ morem ſemper apud ipſos in uſu fuiſſe multi Sacræ Scripturæ textus luculenter probant. David enim ait Pſal.* 55. *v.* 18. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי Veſpere, & mane, & meridie narrabo, & annuntiabo, & exaudiet vocem meam. *Hoc idem determinatum Precationum tempus in variis Actuum Apoſtolorum Capitibus repetitur. Sic* Act. 2. 15. *de Apoſtolis Spiritu Sancto afflatis ad Judæos loquens Petrus ait:* ἔστι ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας. Eſt hora tertia diei. *Sic* Act. 10. 9. Ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην. Aſcendit Petrus in ſolarium, ut oraret, circa horam ſextam. Actorum *vero* 3. 1. *dicitur de Petro, & Joanne:* Ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην. Simul aſcendebant in Templum ſub horam Orationis nonam.

De

De παρασκευῆ τοῦ Πάσχα, Paraſceve Paſchæ.

Cum ſupra de Paraſceve Paſchæ *mentio injecta ſit, placet nonnulla de eadem dicere, præſertim cum ea maxime proſutura arbitrer ad intelligendum Textum illum D. Joannis cap. 19. v. 14. ubi Chriſtus dicitur Cruci affixus* παρασκευῆ τοῦ Πάσχα Paraſceve Paſchæ, *ex quo Græci inferunt, ipſum, antequam Judæi Paſcha manducarent, Cruci affixum fuiſſe, & ideo Paſcha ſuum die uno ante Paſcha Judæorum celebraſſe. Itaque argumentum a Græcis ex Textu illo deſumptum, quod nonnullis Gordiano nodo implicatius videtur, flocci, teruntiique apud eos habetur, qui vel mediocriter in Hebræorum ritibus, & cæremoniis verſati ſunt. Id autem, ut omnibus pateat, intelligendum, quid ſit* Paraſceve, *cur dicatur* Paraſceve Paſchæ, *& quænam vis illi vocabulo ſit ſubjecta. Legitur itaque hujuſmodi Græcum vocabulum* παρασκευὴ Paraſceve *cap. 19. Joannis v. 14. proprieque* ciborum præparationem *ſignificat. Cum enim die Sabbati quidlibet Legis præcepto agere vetitum Judæis eſſet, ac proinde etiam ignem accendere, ciboſque menſæ apponendos parare, illud in more poſitum erat, ut pridie Sabbati ad veſperam omnia victui Sabbati ſequentis neceſſaria in clibano mediocriter calefacto reponerent, menſamque bellariis, ac rebus reliquis penitus inſtruerent. Hæ porro cœnæ a Tertulliano lib. 5. adverſus Marcion.* cœnæ puræ *nuncupantur, ea fortaſſe de cauſſa, quia poſt cœnam tanta ciborum portio pura, & ſine ulla læſione ſervaretur, quanta triplici refectioni Sabbati die faciendæ ſufficeret. Aliis etiam diebus feſtis præter Sabbatum gaudebant Judæi, vocatis* חַגִּים feſtivis, *vel* יָמִים טוֹבִים diebus bonis; *a Tertulliano autem loco citato dictis* diebus magnis, *quibus ab operibus exercendis vetante Lege abſtinebant, non tanta tamen religione, quanta die Sabbati. Sex hujuſmodi dies feſtos recenſet Rambàm in Halacòth* יום טוב *cap. 7. num. 1. ſubjiciens etiam opera, quæ in illis non vetantur, his verbis.* Iſti ſunt ſex dies, in quibus prohibet Scriptura, ne opera ſervilia fiant, videlicet primus, & ſeptimus dies Paſchæ; primus, & octavus feſtivitatis Tabernaculorum, feſtum Pentecoſtes, & primus dies menſis ſeptimi, & vocantur יָמִים טוֹבִים *Jamìm Tovìm*, h. e. *dies boni feſtivi*. Horum ceſſatio ab operibus eſt æqualis, quia in ipſis prohibita ſunt omnia opera ſervilia, exceptis iis, quæ ad veſcendum pertinent, juxta Scripturam Exod. 12. 6. *Rabbini autem nonnulla opera etiam ad corpus ſpectantia cibi nomine intelligi volunt, nimirum ablutionem, & unctionem faciei, manuum, & pedum; nonnulla pariter ad pietatem, & religionem pertinentia, veluti mortuorum ſepulturam, & funeris apparatum. Ex adhuc dictis igitur plane colligitur, Paſcha, & reliquos ſupra relatos dies feſtos nullam habuiſſe Paraſceven, cum in illis quoslibet cibos parare, & coquere Judæis liceret. At animadvertendum eſt ex Rambàm Halacòth* יום טוב Jom Tou *cap. 6. n. 1.*

non

Digitized by Google

non licuiſſe cibos præparare pro Sabbato venturo, ſi aliquis ex ſupra allatis diebus feſtis incidiſſet in vigiliam Sabbati, vel, juxta noſtrum vulgarem dicendi modum, in feriam ſextam. Hæc ſunt Rambàm verba: Jom Tou, qui incidit feria ſexta, non coquunt panem, nec elixant carnes in eo die feſto, ut de ipſis edant in ſequenti Sabbato. *Itaque ſi id contingat, Sabbatum illud non habebit Paraſceven. Quid igitur tunc faciendum? Ut abſurdo huic opportunum remedium adhiberent, Rabbini modum excogitarunt, quo, die Paſchæ in feriam ſextam incidente, neceſſaria menſæ Sabbati ſequentis parare poſſint. Utuntur itaque* עירוב חבשלין Iruv' Tevaſcelln, *h. e.* mixtione ciborum, *ut vocat Rambàm loco citato, eique privilegium Paraſceves attribuunt, atque eo die in Sabbatum ſequens cibos parari permittunt. Id vero ſi fiat ob feſtum diem Paſchæ, vocatur* Paraſceve Paſchæ, *quia Paraſceve per* עירוב חבשלין mixtionem ciborum *cum feſto Paſchæ conjungitur; quod idem dicendum de Paraſceve Pentecoſtes, vel Tabernaculorum, ſi ſolemnitas Tabernaculorum, vel Pentecoſtes in feriam ſextam incidat. Cum igitur Paſcha eo anno, quo Cruci Chriſtus affixus eſt, in feriam ſextam inciderit; & propter* עירוב חבשלין mixtionem ciborum *in eo feſto Paſchæ cibos parare pro ſequenti Sabbato licuerit, Paraſceve illud ab Evangeliſta* παρασκευὴ τοῦ Πάσχα Paraſceve Paſchæ *nuncupatur, quia in diem Paſchæ incidit. Ex hoc vero colligitur, eos magnopere decipi, qui* Paraſceve Paſchæ *nomine ſignificari volunt feriam ſextam, qua licuerit parare cibos in diem Paſchæ ſequentem eo anno, quo Paſcha in Sabbatum incidebat. Etenim cum Paſchæ feſtum Paraſceve deſtituatur, fruſtra propter Sabbatum ei adjungitur, cum Sabbatum quodlibet nulla feſti Paſchæ ratione habita Paraſceven obtineat. Quamobrem locum Joannis,* ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, erat enim Paraſceve Paſchæ, *quando Chriſtus Cruci affixus eſt, diſtinctione adhibita explanabis. Erat Paraſceve, ſcilicet feria ſexta, in quam eo anno Paſcha incidit, concedo, erat Paraſceve, ſcilicet feria ſexta, qua in Paſcha ſequens cibos parabant, quod eo anno in Sabbatum ſubſequens incidiſſe volunt, nego. Porro Evangeliſta appellavit illud* Paraſceve Paſchæ, *quia eo anno Paraſceve cum Paſcha conjunctum fuit. Ideo autem idem Evangeliſta hujuſmodi Paraſceven vocavit* παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, Paraſceven Judæorum *cap. 19. 42. ut ſignificaret, Paraſceves Paſchæ nomen non ex aliquo Moſaicæ Legis mandato, ſed ex Judæorum conſuetudine, & uſu fuiſſe deductum.*

Itaque eodem die, quo Judæi celebrare ſolebant, Chriſtum ſuam cœnam celebraſſe, videlicet decimo quarto נִיסָן Niſàn, *h. e.* Martii, *multis etiam rationibus adducor ut credam. Quis enim ſibi perſuadeat, eum religioſiſſimum Legis Moſaicæ cuſtodem ſtatutum ab ipſa tempus neglexiſſe, ejuſque celebrationem vel prævertiſſe, vel poſtpoſuiſſe? Quomodo autem infenſiſſimi ejus adverſarii, Pontifices, Sacerdotes, Scribæ, & Phariſæi, ſi Legem in re tanti momenti violaſſet, coram Pilato eum non accuſaſſent, & hanc etiam ob cauſam morti tradendum,*

&

& crucifigendum non petiiſſent? Quid quod eo die Chriſtus Cruci affixus eſt, quo ſolemniter Paſcha ſecundum Legem celebratum fuit? Chriſtus enim eodem die interfectus, quo Barabbas latro liberatus. Cui autem aperte non liquet legenti cap. Matth. 27. *& Lucæ* 23. *ipſo die feſto Paſchæ eum liberatum? Ex quo neceſſario conſequitur, Chriſtum die feſto Paſchæ fuiſſe occiſum. Cum igitur decima quinta Luna menſis Martii feſtum Paſchæ celebraretur, & Chriſtus Luna decima quarta ineunte die decimo quinto manducato agno illud celebraverit, quia* pridie, quam pateretur, *ut ex Apoſtolo* 1. *ad Corinth.* 11. 23. in qua nocte tradebatur, *cœnavit, plane infertur, illum Paſchæ celebrationem non prævertiſſe, ſed ſtatuto, & legitimo die cum Judæis celebraſſe. Cum autem in Cœna Paſchali quatuor vini cyathi a ſingulis Hebræis ſint exhauriendi, ut innuimus de ritibus in eadem ſervandis agentes, ideo de cæteris duobus poculis Evangeliſta mentionem non facit, quia neutrum ex illis eſt pars Cœnæ Paſchalis. Primo enim Hebræi ad Cœnæ præparationem utuntur, ac per ipſum profanum tempus a ſacro dividunt, ejuſque potatione Feſtum inchoatum ſignificant. Neque quartum poculum ad Cœnam, ſed ad* הלל Hallēl, *h. e.* Hymnum *proprie ſpectat, Cœna jam abſoluta, & completa per poculi ſecundi in ipſa factam potationem. Itaque ex duobus poculis ab Evangeliſta indicatis aperte colligitur, Chriſtum duas Cœnas, vel potius unicam tantummodo in duas partes diviſam celebraſſe, ſcilicet Cœnam legalem, & Cœnam communem. In Cœna enim legali agnum Paſchalem comedit, ritibus Moſaicis ſervatis ad Paſcha Ægyptiacum ſpectantibus, relictis iis, qui ad Paſcha* generationum ſubſequentium, *ut Hebræi loquuntur, pertinebant. In Cœna autem communi Corporis ſui Sacramentum inſtituit, & in fine menſæ ſubſtantiam vini in Sanguinis ſui ſubſtantiam convertit. Licet autem in ritibus Paſchalibus Hebræorum nihil habeatur ad pedum ablutionem a Chriſto factam pertinens, cæremoniam tamen illam in Euchariſtiæ Sacramento inſtituendo eo conſilio a Chriſto adhibitam fuiſſe cenſendum eſt, ut myſtice deſignaret, nemini ad illud Sacrum convivium illotos pedes habenti, hoc eſt, ſceleribus, & flagitiis inquinato aditum eſſe patefaciendum.*

Cæterum Chriſtus in ultima Cœna juxta antiquum convivandi morem dicitur ab Evangeliſtis accubuiſſe, qui accubitus ex Rabbinorum ſententia, ut diximus in dictione הסבה *pag.* 110. *ſemper fuit in latus ſiniſtrum. Verum qui in lecto in latus dextrum inclinati accumbebant, dicebantur in ſinu recumbere, ut de D. Joanne dilecto Chriſti diſcipulo Joannis cap.* 13. *v.* 22. *legitur:* Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· Erat autem recumbens unus ex diſcipulis ejus in ſinu Jeſu, quem diligebat Jeſus.

De שָׁעָה hora *præterea hæc habentur:* לְפִי שָׁעָה ſecundum horam, quandoque, חַיֵּי שָׁעָה Vita horæ, *h. e.* vita temporalis: interdum: ea hora: ex tempore. *In Tra-*

cta-

ſtatu שבת Sabbàt *fol.* 33. מניחין עולם הבא ועוסקין בחיי שעה *h. e. Homines re*linquunt, *vel* negligunt vitam æternam, & occupantur circa vitam horæ, *h. e.* circa vitam hanc temporalem. *In* פרקי אבות *cap.* 4. יפה שעה אחת של קורת רוח מכל חיי העולם הזה *h. e.* Melior eſt una hora refrigerii in Mundo futuro, quam tota vita Mundi hujus. *In* מגלה Megillà *autem fol.* 7. *extat ſententia Proverbialis de raro, & inſtabili ſucceſſu felicitatis:* לא כל שעתא מתרחיש ניסא Non quavis hora accidit miraculum.

הַשְׁתָּא Nunc, jam: *quaſi* בְּהַשְׁעְתָּא hac hora. Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo. Videtur compoſitum ex* הָא שַׁעְתָּא *quaſi* hac hora. *Significat etiam* quandoquidem, quia.

שַׁעֲוָא, שַׁעֲוָה Cera. Geneſ. 33. 25. *in Jonathane.*

שְׁעִיתָא Cera. *Secundum nonnullos rectius legendum* שַׁעֲוִיתָא Mich. 1. 4.

שעט שַׁעַטְנֵז, שַׁעַטְנֵזָא, שַׁעַטְנֵיזָא Varie commiſtum, veſtis ex diverſis rerum ſpeciebus confecta, *veluti ex lana, & lino, vel ex aliis rebus prohibitis, quibus homines veſtiri Deus vetuit.* Levit. 19. 19. Deut. 22. 11. *Hac vox non cenſetur Hebræa, ſed peregrina, vetereſque Hebræi ad eam explicandam vocum alluſiones adhibuerant. Hinc in Tractatu* נדה Niddà *fol.* 61. מאי טעמא מדאורייתא שעטנז כתיב Quare in Lege ſcriptum eſt שַׁעַטְנֵז? Quia eſt quaſi שוע טוי ונוז pectine lævigatum, netum, aut contortum, ſive duplicatum. *Si enim tria hæc diverſa conjungas, & ex iis veſtem conficias, ea eſt heterogenea, & a Deo vetita.* שוע *autem idem eſt, ac* שציע leve, læve, molle, & חליק במסרק lævigatum pectine, טוי netum, filatum, נוז contortum, duplicatum, *vel* textum. *Porro linum, & lana pectine lævigantur, & nentur. Si ex lino, & lana pectinatis, & netis tela fiat, & ex ea veſtis conficiatur, veſtis dicetur heterogenea, facta ex* שַׁעַטְנֵז. *R. David in libro Radicum, reliquique omnes Interpretes in explicanda voce* שַׁעַטְנֵז *ſimul conſentiunt.*

שַׁעַל שַׁעֲלָא, שְׁעוּלָא, Pugillus. Iſa. 40. 12. *Plur. conſtr.* שְׁעוּלֵי 1. Reg. 20. 10. & שַׁעֲלֵי pugilli. Ezech. 13. 19. *In Tractatu* נְדָרִים Nedarìm *fol.* 81. *habetur locutio Proverbialis* לא מצינו שועל שמת בעפר פירו Non invenimus vulpem, quæ moriatur in pulvere foſſæ ſuæ. *Nimirum ſicuti terra foveæ, in qua vulpes enutrita eſt, ei non officit; ita homines nullum detrimentum ex iis rebus ſentiunt, quibus a pueritia aſſueverunt, iiſque quaſi naturales evaſerunt.*

שַׁעֲמֵם *Pahel.* Deſolare, deſolari: quaſſare, turbare, perturbare, conturbare. Exod. 14. 24. amentem reddere. *Scribitur etiam cum* א *in medio: Ithpahel* אִשְׁתַּעֲמֵם turbari; conturbari, ſtupere, obſtupeſcere, ſtupidum reddi. Eſth. 7. 6. Jerem. 4. 9.

שִׁעֲמָמוּת Deſolatio: ſtupor. Deut. 28. 28. conturbatio, perturbatio. Zach. 12. 4.

שִׁיעֲמוּם Idem. Deuter. 28. 37. *in Jonathane*.

מְשַׁעַמְמוּת Idem. Deut. 28. 28. *in Onkelo*.

שׁעַן Plaudere, manus complodere. Iſa. 55. 12.

מִשְׁעֶנֶת Fulcrum.

שׁעַע Læve, molle, glabrum, blandum eſſe: blandiri. Pſal. 36. 3. linere, oblinere, calce, *vel* cæmento obducere. Ezech. 13. 10. *Pahel* שַׁעַע mollire, emollire, blandiri, adulari. Pſal. 5. 10.

שְׁעִיעַ Lævis, mollis, glaber, lenis, blandus. Geneſ. 27. 11. Prov. 5. 3. *Plur.* שְׁעִיעִין molles. *Fœm.* שְׁעִיעָא blanda. *Plur.* שְׁעִיעָן blandæ. Pſal. 12. 3.

שְׁעִיעוּת Lævitas, mollities, glabrities, blanditiæ. Geneſ. 27. 16. foramen, caverna: בִּשְׁעִיעוּת כֵּיף גְּלֵי in foramine petræ. *In Bibliis Regiis* in limpidiſſima petra. Jerem. 14. 3.

שַׁעֲשִׁיעָא Idem. Geneſ. 33. 4. *in Jonathane*.

שׁעַף, שְׁעִיף Balſamum, opobalſamum. *Respondet Hebræo* צְרִי & נְכֹאת, Jerem. 46. 11. Ezech. 27. 17.

שׁעַר, שַׁעֲרָא Menſura, æſtimatio, taxatio: fœnus. *Plur.* שַׁעֲרִין æſtimationes. Levit. 35. 26. *Cum aff.* כְּרִשַׁעֲרוֹהִי in menſuris ſuis. Geneſ. 26. 12.

שִׁיעוּר Idem. Gen. 21. 16. Exod. 30. 13. Numer. 25. 8. *Plur.* שִׁיעוּרִין, שִׁיעוּרֵי menſuræ.

Loco citato Numerorum 25. v. 8. legitur in Targum de haſta Phinees, qui maximo Dei zelo compulſus Iſraelitam cum Madianitide turpiter rem habentem ſimul confoderat: נֵס תְּשִׁיעָאי דְּאִתְנְגִיד פַּרְזְלָא כְּשִׁיעוּר תַּרְוֵיהוֹן Signum miraculoſum nonum fuit, quod protractum fuit ferrum (*haſtæ in ipſo ictu*) ad menſuram amborum. *Recenſentur ibidem miracula duodecim, quæ volunt Rabbini contigiſſe, dum Phinees zelo commotus eſt propter ſcortationem Iſraelitæ cum muliere Madianitide. Inter ea numerant iſtud nonum, quod nimirum, poſtquam tantum ſcelus Phinees cognoviſſet, haſta arrepta, in lupanar, ſive tabernaculum irruperit, eoſque coeuntes ſimul confoderit. Ajunt itaque, haſtæ ferrum in illo ictu ad utriuſque corporis quantitatem productum fuiſſe, adeoque corpus utrumque penetraſſe, ut nulla ratione inde amplius evelli potuerit.*

שׁעַר, שַׁעֲרָא Pilus, capillus. Geneſ. 25. 25. Levit. 13. 10. & 56. *Plur.* שַׁעֲרָן capilli. *Reperitur ſcriptum etiam cum* ס. סער

שַׁעֲרָן Piloſus, hirſutus. Geneſ. 27. 11. *Plur.* שַׁעֲרָנִין piloſæ *manus*. Geneſ. 27. 23.

שְׂעוֹרָא, שְׂעָרָא, שְׂעָרְתָא. *Vide in* סער.

ספר, סְפוֹר, סְפוֹדָא, סְפוּדָא Veru. *Ferrum cum cuſpide ad carnes aſſandas, ac torrendas. Plur. emphat.* סְפוּדַיָּא verua. Numer. 31. 23. *in Jonathane*. *Nonnulla de veru ex Tractatu* פְּסָחִים Peſachim *cap. 7. animadvertenda ſunt. Quæritur itaque, qua ratione agnus Paſchalis aſſandus eſſet, moduſque ſtatim ſubjicitur:* מביאין שפוד של רימון תוחבו מתוך פיו *h. e.* Af-

fe-

ferunt veru de ligno malogranati, figuntque illud per os agni ad nates uſque, ponuntque crura ejus, & pedes intra eum. *Ratio ſubjicitur, cur veru ferreo non uterentur, quia nimirum ferrum non poteſt caleſcere ex una parte, niſi totum ſimul calefiat, hacque ratione caleſcens agni interiora coquat. Ex Lege autem habetur* צלי אש affatum igne. *Itaque ſi interiora ferro coquantur, ajunt, agnum non poſſe dici igne aſſatum. Utebantur itaque veru ligneo, & præcipue ex malogranato, quod neque ab igne caleſcebat, neque propter humoris innati abundantiam facile comburebatur.*

שפה Tritum, attritum, contritum eſſe: terere, atterere, conterere: contundere. Deuter. 9. 21. tranquillum, quietum eſſe. Geneſ. 31. 2. 5. *Pahel* שפי idem. Pſal. 51. 10.

שפי Contritus, attritus, conculcatus.

שפי Idem. Pſal. 109. 22. *Plur. fœm.* שפין tranquillæ. Geneſ. 31. 2. & 5. *in Jonathane.*

שפא Tignum. Habac. 2. 11.

שפורן Lagana, placentæ. Exod. 16. 31. *in Targum Hieroſolymitano. Guido legit* שפברן, & ſaccharum *exponit.*

שפירתא Emplaſtrum. Gen. 3. 16. *in Targum tamen Hieroſolymitano legitur* שפוירתא.

שופינא *Vide in* ספן.

שפא, שפתא. *Vide in* ספה.

שפך Fundere, effundere. Pſal. 104. 7. Iſa. 59. 7. *Ithpehal* אשתפך effundi. Pſal. 79. 10.

שפיכות Effuſio. Geneſ. 28. 20. Levit. 1. 16.

שפוכאי Effuſores. *Erant operarii Iſraelitæ, qui vinum ex uno dolio in aliud infundebant. Hinc in* ע"ז *fol. 72.* Dixit Rabbà effuſoribus: quando funditis vinum, cavete, ne accedat Chriſtianus, & vos juvet.

משפך Effuſio: decurſus, locus declivis. Deut. 3. 17. Joſ. 10. 40.

משפך Infundibulum. *Item* clepſydra, horologium, *quod olim aqua implebatur, poſtea pulvere, & arena minutiſſima, ex qua etiam noſtra horologia compoſita ſunt. In* פרקי אבות *cap. 5. quatuor rebus Diſcipuli ſimiles eſſe dicuntur, videlicet* ספוג ſpongiæ, ומשפך & clepſydræ, משמרת ſacco colatorio, ונפה & cribro. *Quemadmodum enim ſpongia promiſcue omnia attrahit; ita diſcipulus bona, & mala addiſcit; quemadmodum clepſydra ex una parte attrahit, quod ex altera emittit; ita diſcipulus ſolet avidius apprehenſa mox ex memoria dimittere; quemadmodum ſaccus colatorius vinum effundit fæces retinens; ita diſcipulus quælibet ſimul capiens, mala retinet, bona plerumque dimittens; denique quemadmodum cribrum pollinarium ſimilam retinet, farinamque meliorem, dimittens tenuiorem, cujus nullus eſt uſus; ita diſcipulus bonus, ac ſedulus mala dimittens meliora retinet.*

שפל *Hebraice.* Humiliari, deprimi, humilem, depreſſum, demiſſum eſſe. Levit. 13. 21. Iſa. 2. 17. *Aphel* אשפיל humiliare, demittere, dejicere, deprimere. Levit. 10. 25. Dan. 5. 22. *Ithpahel* אשתפל humiliari: humiliare, demittere, dejicere, incurvare ſe.

שְׁפַל Humilis, demiſſus, depreſſus, abjectus: עוֹלָם הַשָּׁפֵל Mundus inferior, *in quo vivimus*. *Ei opponitur* עוֹלָם הָעֶלְיוֹן Mundus ſuperior, *beatorum habitatio*. *Apud Talmudicos Proverbium:* שפיל ואזיל בר אווא ועיניה מטייפי *h. e.* Humilis eſt, & circumcirca deambulat anas, oculiſque ſuis hinc inde ſpeculatur, *ſcilicet ad quærendum cibum*. *Admonentur homines, conatum omnem, & vires a quolibet etiam tenui, & abjecto adhibendas eſſe, neminique erubeſcendum, ut vitæ neceſſaria ſibi undecunque paret.*

שְׁפוּלָא, שְׁפוּל Planities, locus humilis, locus declivis, declivitas, *locus, vel pars inferior rei cujuslibet*. Cant. 1. 4. ora, fimbria veſtis. *Plur.* שִׁפּוּלִין. *Conſtr.* שִׁפּוּלֵי fimbriæ. Exod. 28. 34. שִׁפּוּלֵי מַדְבְּחָא latera, parietes altaris. Levit. 1. 11. *in Jonathane*. *De veſtibus uſurpatum*, oræ, fimbriæ. *Fœminarum ſterilitas unde cognoſcenda ex* יבמות Jevammòth *fol.* 80. כל שאין לה שפולי מעים כנשים Cuicumque (*fœminæ, vel puellæ*) non ſunt declivitates ventris inſtar mulierum, *h. e. quæ non habet declivitatem pubis, ut ſolent mulieres habere*, ea judicatur eſſe ſterilis.

שְׁפֵלְתָא, שְׁפֵילְתָא, שְׁפֵלָה Idem. Joſ. 15. 33. Deuter. 1. 7.

שְׁפְלוּתָא, שִׁפְלוּת Ruina. Jerem. 49. 24. humilitas: *virtus, cui opponitur* הַגַּאֲוָה ſuperbia, elatio.

הַשְׁפָּלָה Humiliatio, humilitas. *R. Levi* Proverb. 29. 23. *ad illud* גאות אדם תשפילנו Elatio hominis deprimit, *vel* humiliat ipſum, *h. e.* גאות האדם תביאהו אל ההשפלה Elatio hominis adducit eum ad humilitatem. *Cum enim cæteri hujuſmodi ſuperbis, & arrogantibus hominibus invideant, atque adeo eos impenſe odio habeant, fit, ut conentur qualibet ratione e ſummo gradu dejicere, & infra reliquos deturbare.*

מַשְׁפֶּלֶת, מַשְׁפֵּל Arca, ciſta magna, *ad res viles, & abjectas continendas, ut arca paleæ, ſtercoris, fœni &c. Item* corbis, crates, caniſtrum. *In* Scir Rabbà *cap.* 7. *v.* 2. *dicitur:* Quemadmodum paterfamilias non curat לא על משפלות של זבל ולא על משפלות של תבן neque ciſtas, vel caniſtra fimi, neque caniſtra fœni, למה שאין נחשבים לכלום quia nihil quicquam æſtimantur: ſic Deus non curat populos Mundi &c. *h. e. habita ratione ejuſdem Majeſtatis, magnitudinis, potentiæ, eximiarumque virtutum coram Deo Mundi gentes, ac populi nihili ſunt, ideoque enixe curare debent, ut ejus mandatis impenſe inſerviant.*

שְׂפַם, שִׂפְּתָה Labium, ora, extremitas, limbus. Exod. 28. 32. Numer. 30. 13. *in Jonathane*.

שָׂפָם Myſtax, barba, *ſive* pili labri ſuperioris: labrum ſuperius. Levit. 13. 5.

שפן שַׁפְנִין, שַׁפְנִינָא, שׁוּפְנִינָא Turtur. Geneſ. 15. 9. *Plur.* שַׁפְנִינִין turtures. Levit. 5. 7. *Emphat.* שַׁפְנִינַיָּא turtures. Levit. 1. 15.

שׁוּפִינָא Lima. Deut. 9. 21. 1. Sam. 13. 21.

שְׁפַע Redundare, abundare, diffluere, affluere, luxuriare: inunda-

dare. Exod. 26. 12. *in Jonathane*. Prov. 5. 26. effundere *apud Rabbinos*.

מַשְׁפַּע Redundans, luxurians. Exod. 26. 13. *in Jonathane*.

שֶׁפַע, שִׁפַּע Inundatio, exundatio, affluentia, redundantia. Iſa. 48. 18. & 59. 19. *Rabbinis* influxus, influentia Cœleſtis.

שִׁפּוּעָא, שִׁפּוּעַ Redundantia, abundantia, ſuperfluitas. Exod. 26. 12. *in Jonathane*. *Item* abundans, redundans. *Plur. emphat.* שִׁפּוּעַיָא abundantiæ. Exod. 26. 28. *in Targum Hieroſolymitano*.

הַשְׁפָּעָה Influxus, influentia, effuſio. הַהַשְׁפָּעָה אֱלֹהִית Influentia Divina, ac Cœleſtis.

שִׁפְעָה Idem. שִׁפְעַת־מַיִם Affluentia aquarum. *Item* agmen, numerus affluens militum.

שְׁפַף Atterere, conterere, contundere, comminuere. Exod. 32. 29. Cant. 1. 14. Job 14. 19. *Pahel* שַׁפֵּף. Idem. Job 22. 9. *Ithpahel* אִשְׁתַּפַּף conteri. Job 5. 4. & 30. 8.

Rabbinis idem. *Item* fricare, affricare, radere: שָׁשַׁף בְּקַרְקַע Qui raſerit terram: הַסַּכִּין שַׁפֵּה Cultrum polivit, acuit eum.

שְׁפַשֶּׁפֶת, שַׁפְשֵׁף Arundo aucuparoria, calamus glutini ad capiendas aves. *In Aruch exponitur vernaculo ſermone* בישקטא *h. e.* Viſcata.

שִׁפְשׁוּף Frictio, confrictio, comminutio.

שָׁפוּף Humile, depreſſum.

שְׁפוֹפֶרֶת Calamus: fiſtula concava, *per quam flatus emittitur, aut qua aliquid videmus, & oculo ejus longitudinem, & abſentiam a nobis dimetimur:* catheter.

שִׁפָּא Segmentum, *fruſtum ſectum e ligno*. Hab. 2. 11. *Nonnullis eſt* feſtuca. *Item* frictio, confrictio, *cum aliquid manibus fricatur*.

II. שַׁף Recedere. דְּשַׁף דַּעְתֵּיהּ Cujus mens receſſit, *h. e. qui amens evaſit*. בּוּקָא דְּאַטְמָא דְּשַׁף מִדּוּכְתֵּיהּ Os femoris, quod receſſit e loco ſuo.

שִׁפָּא Pyxis, arca, capſa: *Item* acetabulum, *cavitas, cui os femoris tamquam pyxidi inſeritur, & in ea vertitur. Itaque propterea ab Anatomicis, & Medicis* pyxis *appellatur*.

שְׁפַר Pulchrum, elegans, decorum, bonum eſſe: hilarem, lætum eſſe: pulchrum haberi, placere, jucundum, gratum eſſe. Geneſ. 40. 18. Levit. 10. 20. Pſal. 69. 32. *Aphel* אַשְׁפַּר Pulchrum facere. Geneſ. 40. 18. *in Jonathane*. *Ithpah. Participium* מַא אַתְּ מִשְׁתַּפְּרָא quid tu placere ſtudes? Jerem. 2. 33. *Rabbinis Pihel* שִׁפֵּר Concinnare, aptare.

שְׁפַר Pulcritudo: pulcrum: pulcherrimum, optimum. Exod. 22. 4. Mich. 1. 11. Iſa. 3. 25.

שַׁפִּיר Elegans, decorum, ſpecioſum, bonum, pulchrum, optimum. 1. Sam. 9. 2. Dan. 4. 9. *Plur.* שַׁפִּירִין, שַׁפִּירַיָא boni, elegantes, pulchri. Cant. 4. 10. & 6. 9. *Fœm.* שַׁפִּירָא, שַׁפִּירְתָא pulchra, elegans, ſpecioſa. Geneſ. 12. 14. Pſal. 16. 6. bonum, beneficium. *Eſt etiam nomen mulieris* Sapphira. *Plur.* שַׁפִּירָן, pul-

Digitized by Google

שְׁפִּירְתָּא pulchræ. Cant. 7. 2. Job 42. 15. bona.

שׁוּפְרָא Pulchritudo, decor, ornamentum. Prov. 31. 30. Eſth. 2. 10.

שַׁפִּירוּת Pulchritudo, bonitas, præſtantia. Deuter. 28. 47.

שְׁפַרְפִּירָא, שְׁפַרְפְּרָא Aurora: lucifer, ſtella matutina. Eſth. 10. 3. Job 3. 4. Iſa. 62. 1.

שׁוּפְרָא, שׁוּפָרָא, שׁוֹפָר Tuba, buccina: cornu. Exod. 19. 13. Levit. 25. 9. *Cum autem ut plurimum buccina ex cornu arietis conficeretur, ideo ſolet ab Interpretibus exponi per* cornu. *Eam bene poſſe inflare artis erat, felicitatis vero indicium, ſi bonum, atque hilarem ſonum redderet. Hinc Rabbini ſcriptum reliquerunt, buccinæ ſono Deum ipſum ſæpe commotum fuiſſe, ut iracundiam deponeret, ſeque clementem, atque miſericordem oſtenderet.*

De Buccina & Tuba.

Erat buccina שׁוֹפָר *dicta cornu arietis incurvum; tubæ vero* חֲצֹוצְרוֹת *appellatæ ex metallo conſtabant, & rectæ erant. Porro in rebus multis buccinarum, & tubarum ſonitum veteres adhibuerunt. Ad Tabernaculum Moſis tempore tubis convocabatur populus, in acie excitabantur milites, in caſtris indicebantur vigiliæ noctis. Hinc etiam Livius lib.* 26. tertiam buccinam *pro tertia vigilia uſurpavit. Vigilias autem noctis buccinarum clangore fuiſſe indicatas innuit etiam Silius Italicus ita canens lib.* 7.

..... Mediam ſomni cum buccina noctem
Divideret, jamque excubias ſortitus iniquas
Tertius abrupta vigilaret ad arma quiete.

Præterea in ſolemnitatibus, & triumphis lætitiæ, in calamitatibus, & infortuniis luctus, in Sacrificiis reverentiæ, & religionis erant indicium. Quare autem Feſtum Novi anni alio nomine Feſtum Tubarum appellatum clangore buccinæ celebretur, multi quærunt. Hac de re variæ, & diverſæ Auctorum ſententiæ ſunt. Alii enim ad alia ſignificanda hunc ſonitum adhiberi autumant. Sunt qui volunt, eo indicari poſtremum, ac terribile Dei judicium: alii ſummum ejus in homines imperium; alii Legem Moyſi in monte Sinai traditam; alii futuram reſurrectionem; alii bella ab Iſraelitis contra Gentes geſta; alii denique Iſaaci liberationem, & ſubſtitutionem arietis. Ego potius crediderim, clangorem tubæ eo die fuiſſe præceptum, ut Feſtum denuntiaretur, populuſque ad illud rite, & alacriter celebrandum excitaretur. De שׁוֹפָר buccina, *ſive* tuba *multa apud Rabbinos leguntur. Sic autem deſcribitur in* ראש השנה *fol.* 26. שופר של ראש השנה של יעל פשוט ופיו מצופה זהב *h. e.* Tuba Feſti Novi anni ex rupicapra fuit recta, orificio auro obducto. *Sic* והלא כל השופרות נקראו קרן *h. e.* Nonne omnes tubæ vocantur cornu? *Probibebantur autem omnes buccinæ con-*

Digitized by Google

confectæ ex cornu vaccino, aut taurino. Hinc כל השופרות כשרים חוץ משל פרה Omnes tubæ corneæ legitimæ ſunt, exceptis iis, quæ ex cornu vaccino factæ ſunt. *Ex eo autem probibitio nata ex Rabbinis eſt, ut deteſtarentur vitulum aureum, cujus cauſſa ipſorum Majores graviter mulctati fuerant. Etenim juxta eoſdem Rabbinos* אין קטיגור נעשה סניגור Accuſator non fit procurator, *ſive* defenſor. *Cum igitur vitulus accuſator fuerit, non debuit ex eo tuba, ſeu buccina confici, quæ quodammodo Iſraelitarum procurator eſt eorumdem cauſſam agens in rebus ad ſanctitatem, religionem, ac pietatem pertinentibus. Placet hoc in loco R. Jebudà filii R. Nachmanis expoſitionem* Pſal. 47. 6. *afferre:* עלה אלהים בתרועה יי בקול שופר Aſcendit Deus cum clangore, Dominus cum clangore tubæ. *Ait itaque:* Qua hora Deus (*ut Judex*) reſidet, aſcendit in ſolium juris. Qua hora autem Iſraelitæ accipiunt tubas ſuas, & clangunt coram Deo, ſurgit ex ſolio juris, & conſidet in ſolio miſericordiæ, ſicut ſcriptum eſt, *Cum clangore tubæ*. Pſal. 47. & impletur ſuper eos miſericordia, & convertit ſuper eos affectum juris in affectum miſericordiæ. Quando id fit? in menſe ſeptimo תִּשְׁרִי, *videlicet*, Septembri. *Mox:* Dixit Deus ſanctus Benedictus אם שיפרתם מעשיכם הריני נעשה כשופר *h. e.* Si pulchra, *videlicet* bona effeceritis opera veſtra, ego ero vobis veluti tuba. Qualis eſt tuba? intromittit ab una parte, & emittit ex altera parte. Sic ego ſurgo a ſede juris, & colloco me in ſedem miſericordiæ. *Hactenus R. Jebudà. Fuit hic Jebudà inter Hebræos magnus* הַדַּרְשָׁן *h. e.* Concionator, *quemadmodum inter ipſos multi extiterunt, & hodie ſunt, qui Legis præcepta erudite, & optime explicant, populoque, ac plebi Judæorum imperitæ viam commonſtrant, qua poſſint juxta ipſorum opinionem, & ſententiam Deo inſervire, æternamque beatitatem conſequi, quam utinam Judaicam Religionem abjicientes, ſuperſtitioſoſque ritus contemnentes, & ad Chriſtianam Fidem tranſeuntes aſſequantur. Porro buccinis Hebræi plerumque utebantur extra Templum, eaſque tunc alii a Sacerdotibus inflare poterant.* Judic. 7. 16. *In Templo autem earum inflandarum cura ad Sacerdotes tantummodo pertinuit, ut in Feſto clangoris, aliiſque temporibus. Hinc* Numer. 10. 2. *Deus Moſi mandat, ut duas tubas argenteas faciendas curet, quibus certis, ac definitis temporibus utantur Sacerdotes v. 8. & 9. Ubi autem dicitur totus populus tubis clanxiſſe, intelliguntur Sacerdotes per totam multitudinem diſperſi. Solebant autem tubis clangere, dum aperirentur portæ Templi, dum offerretur libamen vini in oblatione Sacrificii jugis, & Sacrificiorum publico, vel privato nomine in Feſtis oblatorum, idque faciebant ſtantes ad menſam adipum; dum mactarentur agni in Feſto Paſchæ, in initio, & fine Feſtorum, omnibus denique temporibus admodum lætis, vel triſtibus.*

Abor-

Digitized by Google

שְׁפִיר Abortus, mola. *Munſtero* embryo, fœtus. *R. Salomon ait:* שפיר הוא שם נפל היוצא מרחמה של אשה Schaphir eſt nomen abortus egredientis ex utero mulieris. *In Tractatu autem* נדה Niddà *cap.* 3. המפלת שפיר Quæ abortit Schaphir, *ſive* molam, plenam aqua, aut ſanguine, aut vermiculis, ea non habetur pro infante, ſed ſi figuram habuerit, habetur tamquam maſculus, & fœmella. *Sic R. Bartenora ſcriptum reliquit:* שפיר eſt fruſtum carnis, quod ſi figuratum ſit, vocatur שפיר מרוקם. *Ajunt autem Rabbini vocari* שפיר, *quia eſt* כשפופרת של ביצה veluti teſta ovi.

De Arcis Eleemoſynæ, quæ olim erant in Templo Hieroſolymitano.

שׁוֹפָר Arca, *recipiendis, & cuſtodiendis Synagogæ pecuniis inſerviens. Plur.* שׁוֹפָרוֹת arcæ. *Tredecim hujuſmodi arcæ pecuniariæ in Templo Hieroſolymitano extiterunt, quarum unaquæque uſibus diverſis accommodata inſcriptionem propriam habebat. Hinc Arca, in quam pecunia inferebatur ad adjuvandas mulieres parientes, vel in quam ipſæ parientes nummos immittebant, præſeferebat dictionem* קִנִּים aves nidorum, *qua indicabatur, in ea contineri pecuniam pro oblatione turturum &c. Referebant autem hæ arcæ figuram cornu, quia superne arctæ admodum, & anguſtæ erant, & inferne latæ ad furum fraudes, & malitiam eludendam. In Tractatu* שקלים *cap. 3. dicitur:* שלשה עשר שופרות היו במקדש Tredecim arcæ eleemoſynariæ fuerunt in Sanctuario. *Gloſſa autem habet:* שופרות *h.e.* תיבות Arcæ. Vocarunt eas שופרות, quia fuerunt בצורת שופר ad formam tubæ, *vel* cornu rotundæ, curvæ, latæ infra, anguſtæ ſupra, paulatim ad ſummum ſe arctantes. *Hujuſmodi figuræ mox redditur ratio.* שופרות הללו עקומות היו קצרין מלמעלה רחבין מלמטה מפני הרמאין *h. e.* Arcæ iſtæ curvæ fuerunt, anguſtæ ſupra, latæ infra propter homines fraudulentos. *Ex alio loco colligitur, non ſolum in urbe, ſed etiam in agro hujuſmodi Arcas extitiſſe. Hinc in eodem Tractatu* שקלים *cap.* 2. כשם שהיו שופרות במקדש כך היו שופרות במדינה *h. e.* Sicut fuerunt Arcæ pecuniariæ in Sanctuario urbis; ſic quoque fuerunt Arcæ pecuniariæ in agro, *videlicet in Eccleſiis extra urbem. Mulieres ob partum in eas injeciſſe pecunias, eaſque eliciendi munus proprium Sacerdotum extitiſſe ex ſequentibus infertur.* האשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונוחנת בשופר *h. e.* Mulier ob partum, aut fluxum affert pecunias (*duorum turturum*) & mittit in Arcam. אין בית דין של כהנים עומדים משם עד שיכלו כל המעות שבשופר *h. e.* Conſiſtorium Sacerdotum non diſcedebat inde, donec exemptæ eſſent omnes pecuniæ, quæ erant in Arca. *In Tractatu* עירובין Eruvin *fol.* 32.

שִׁפְרְנוּ & שִׁיפְרְנֻ, *Nomen equi Regis Aſſueri, ex Africa adducti, ſuper quo ab Amane vectus fuit Mardochæus bonoris Regii cauſſa*. Eſth. 6. 10. *in Targum ſecundo. Ita videtur appellatus a* שפר & רגן *motibus generoſis, ac ſtrenuis*.

שְׁצָה, שְׁצָא, שֵׁיצֵי *Pahel*. Perficere, abſolvere, finire, conſummare. Geneſ. 18. 33. Thren. 2. 2. finire fecit, conſumpſit, perdidit, exſcidit, ſuccidit. Deuter. 31. 4. Iſa. 9. 14. *Ithpahel* אִשְׁתֵּיצֵי perfici, abſolvi. Ruth 2. 23. conſumi, exſcindi, ſuccindi. Pſal. 31. 11.

שְׁצָאָה, שֵׁיצָאָה Conſumptio, conſummatio, perditio, ruina, excidium, exciſio. Iſa. 10. 23.

שֵׁיצָיָא Idem. Prov. 10. 14.

שֵׁיצָיוּתָא, שֵׁיצָיוּת 2. Reg. 13. 19. & *per apocopam* שֵׁיצָיוּ Idem. Numer. 14. 45. *in Jonathane*.

שֵׁיצִיאוּתָא, שֵׁיצִיאוּת Perfectio, conſummatio, abſolutio. Pſal. 139. 22.

שַׂק, שַׂקָּא Saccus, cilicium. Geneſ. 37. 34. Eſth. 4. 3. *Plur.* שַׂקִּין ſacci, cilicia. Joſ. 9. 2.

שְׁקַד Vigilare, ſedulum, attentum, & aſſiduum in re aliqua eſſe. Prov. 8. 34. Pſal. 102. 8. *R. David paſſim admonet, Verbo huic* השתדלות diligentiæ, & והתמדה aſſiduitatis *ſignificationem ſubeſſe. In* פרקי אבות *cap. 2. Legis Dei aſſiduum ſtudium his verbis inculcatur :* הוי שקוד ללמוד תורה מה שתשיב לאפיקורוס *h. e.* Eſto aſſiduus ad diſcendam Legem Dei, ut habeas, quod reſpondeas Epicuro, *videlicet Heretico*. *Ithpehal* אִשְׁתְּקֵיד Aſſiduum, vigilem, ſedulum, diligentem in re aliqua eſſe. הֲוָה מִשְׁתַּקֵּיד Erat aſſiduus, diligens, ſollicitus, vigil, ſedulus. לשקוד על דלתי תורתי Ut ſedulam operam dem ſtudiis meis.

שְׁקְדִין Amygdalæ. *Idem ac* שְׁגְדִין Geneſ. 43. 11.

אִשְׁתְּקַד, אֶשְׁתְּקַד Anno ſuperiore, anno præterito. Levit. 16. 21.

שְׁקָה *Aphel* אַשְׁקֵי Potum præbere, potare, bibendum dare. Jerem. 8. 14. adaquare, irrigare. Geneſ. 29. 10. Pſal. 104. 13.

שַׁקְיָא Potum præbens, a poculis, pincerna. Geneſ. 40.

רַב שַׁקֵי Præfectus a poculis. *Ibidem*. *Item* irrigatio, locus irriguus. Geneſ. 13. 10. Joſ. 15. 19. canalis, aqualiculus. Geneſ. 24. 20. *Plur.* שַׁקְיָתָא pincernæ. Gen. 24. 20. & 30. 38. *in Jonathane*.

שַׁקְיָן Bibulus, potator. *In uſu præſertim apud Rabbinos*. *Item* potus. Exod. 12. 9.

גִּנַּת שַׁקְיָן Horti irrigui. Eccleſ. 2. 5.

שַׁקְיוּתָא, שַׁקְיוּת Potus, potio. Geneſ. 40. 21. Pſal. 102. 10.

שָׁקוּתָא Idem. Eſth. 1. 8. וְשָׁקוּתֵיה Et potus ejus. 1. Reg. 10. 5.

מַשְׁקְיָא, מַשְׁקֵי Idem: pincerna. Geneſ. 40. 13. *Item* convivium, ſympoſium, compotatio. Eſth. 1. 3. *Plur.* מַשְׁקְיָא convivia, compotationes. Eſth. 9. 22. *in Targum ſecundo*.

שְׁקִיוּיֵ, שִׁקּוּיֵ Potus. Numer. 6. 3. & Exod. 12. 9. *in Jonathane.*

שִׁיקְוָא Stagna. Exod. 8. 1. *in Jonathane.* Iſa. 32. 20. *Cum aff.* שִׁקְוֵיהוֹן ſtagna ipſorum. Exod. 7: 19. *in Jonathane.*

מַשְׁקֶת Liquor, humor. *Plur.* מַשְׁקִין, *&* מַשְׁקִים Liquores, humores, aqua. מַשְׁקִים טְמֵאִים Aquæ pollutæ. סְפֵק מַשְׁקִין Dubium liquidum, *an ſcilicet mundum, an pollutum ſit. Septem liquores generales ſunt* טַל ros, מַיִם aqua, יַיִן vinum, שֶׁמֶן oleum, דָּם Sanguis, חָלָב lac, וּדְבַשׁ דְּבוֹרִים & mel apum, *ad quos cætera liquida omnia revocantur, de quorum immunditia, vel munditia diſputatio inſtituitur, ubi cibum attigerint, cum a pollutis abſtinendum Lex doceat. Diſputationis cauſſa oritur ex Levit.* 11. 34. *&* 11. 38. *ubi dicitur:* וְכִי יֻתַּן־מַיִם עַל זֶרַע Et ſi data fuerit aqua ſuper ſemen, *ſive fru*gem &c. polluta eſto. *R. Salomon vult,* מַיִם *h. e.* aquæ *nomine* שְׁאָר מַשְׁקִין etiam reliqua liquida *intelligenda eſſe, & per* זֶרַע ſemen, *non ſolum ſemen, ſed reliquos fructus, aut cibos, ſuper quos aliquis horum liquorum ceciderit, vel ii in aliquem liquorum inciderint, a pollutione expiandos eſſe, & vindicandos. Hac de re Salomon idem ad v.* 34. *& R. Majemon cum Bartenora præcipue conſulendi ſunt.*

שְׁקַל Ferre, tollere, portare, geſtare, bajulare; accipere, auferre. Prov. 25. 20. Cant. 2. 15. uxorem ducere, uxorem accipere. Eſth. 1. 16. *in Targum ſecundo* migrare navi, diſcedere.

שֶׁקֶל *Hebraice.* Siclus. *Moneta olim in uſu.* Geneſ. 23. v. 15. Levit. 27. v. 4. Amos 8. v. 5. *Plur.* שִׁקְלִין ſicli. Exod. 21. v. 32. Joſ. 7. 21. *Conſtr.* שִׁקְלֵי 1. Paral. 21. v. 25.

De Siclo in uſu apud Hebræos.

Siclus erat moneta argentea medio Imperiali reſpondens. Duplex erat; alter ſacer, ita appellatus, vel quia ad res Sacras, ſive Eccleſiaſticas adhibebatur, vel quia Sacri miniſterii auctoritate cudebatur, valebatque viginti quinque ſeſtertios, ſive ſemiunciam argenti; alter profanus, ita dictus, quia ad res profanas, & civiles comparandas erat in uſu, & valebat dimidium Sicli Sacri, h. e. duodecim ſeſtertios, & dimidium. Sicli profani triplex erat ſpecies; primus erat Hieroſolymitanus inſignitus ex altera parte urnula manna, vel thuris acerra cum his verbis שֶׁקֶל יִשְׂרָאֵל Siclus Iſraelis; *ab altera vero virga Aaronis cum verbis* יְרוּשָׁלַיִם הַקְּדֹשָׁה Jeruſalem ſancta: *quibus duobus ſymbolis Regnum, & Sacerdotium adumbrabatur. Alter Judæo-Chriſtianus a Judæis ad Fidem, Religionemque Chriſtianam converſis cuſus. Hujus Sicli pars altera Chriſti Salvatoris imaginem referebat cum literis* יֵשׁוּ Jeſus, *quod vulgo Judæi pro* יֵשׁוּעַ *ſcribere conſueverunt; altera vero exhibebat hæc verba:* מָשִׁיחַ מֶלֶךְ בָּא בְּשָׁלוֹם וְאוֹר מֵאָדָם עָשׂוּי חַי *h. e.* Meſſias Rex venit cum pace, & lux de homine fa-

Digitized by Google

facta eſt vita*: in quibuſdam vero pro ultimis quatuor dictionibus hæ tres leguntur:* אֱלֹהִים אָדָם עָשׂוּי Deus homo factus. *Tertius denique Siclus profanus nomine alicujus Regis erat conſignatus. Hinc, Davide, & Salomone Iſraelitici Regni clavum tenentibus, cuſi ſunt Sicli, qui ab una parte exhibebant urbem Jeruſalem cum vocibus* יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ Jeruſalem urbs Sanctitatis; *ab altera vero has dictiones* דָּוִד הַמֶּלֶךְ וּבְנוֹ שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ David Rex, & filius ejus Salomon Rex. *Jam vero in tres partes Siclus diviſus fuit, in ſemiſſem, ſive ſemiſiclum, in trientem, & quadrantem. Semiſiclus Hebraice vocatur* בֶּקַע, & חֲצִי, & מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל; *triens Hebraice dicitur* שְׁלִישִׁית הַשֶּׁקֶל *ſcilicet* tertia pars Sicli; *tandem quadrans* רֶבַע הַשֶּׁקֶל *h. e.* quarta pars Sicli.

Non erit hoc in loco ab re contra nonnullorum opinionem animadvertere, nonnullos nummos figuram, & imaginem hominis, vel animalis referentes non fuiſſe revera cuſos a Judæis, ſed ab aliis arte confectos, ut faciles homines, & credulos in errorem inducerent, & a numiſmatum antiquorum ſtudioſis pecuniam hac ratione extorquerent. Artifices enim ſuperioris ſæculi monetas hujuſmodi haud paucas effinxerunt, tantaque arte, ut facile cuivis eas attente non perpendenti imponi poſſit. Duo autem fere ſolent hujuſmodi monetis omnem antiquitatis fidem adimere. Barbara primum inſcribendi ratio eas adulterinas manifeſte prodit. Hebræi enim voces lineæ extremas non ea ratione ſolent dirimere, qua Græci, Romani, aliæque gentes diſtinguunt, ſed ſpatium, quod ad lineam finiendam reliquum eſt, vel complent litteris præcedentibus dilatatis, vel dictionis ſequentis litteras initiales, unum, vel plures ſine vocalibus ſuperflue collocant, voce integra ad lineam ſequentem reſervata. Itaque deprehendes, hos nummos ut plurimum contra hoc inſigniter peccare. Præterea illud argumento eſt, talium numiſmatum originem, aut effabricationem Judæis non deberi, quia Judæi figuras hominis in nummis, alibive protuberantes efformare non audent. Id enim agentes, temere violarent trigeſimum nonum inter 613. a Rabbinis ex Lege elicita præceptum, quod eſt hujuſmodi: non eſſe faciendam imaginem hominis ex quacumque re, metallis, ligno, lapide, aut aliis id genus, ne ad ornatum quidem, *ſicuti dicitur* Exod. 20. v. 20. לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף *h. e.* Ne faciatis mecum Deos argenteos.

מַשְׁקוֹלְתָּא, מַשְׁקָלְתָּא Pondus: perpendiculum, amuſſis. Iſa. 34. 11. & 44. 13.

שְׁקַע *Ithpehal* אִשְׁתְּקַע. *Ithpahel* אִשְׁתַּקַּע ſubmergi, interire, in profundum deprimi, profundum petere. Exod. 15. 10. Deuter. 29. 22. *Pahel* שַׁקַּע ſculpi, inſculpi in profundum, in profundum, in terram figi, infigi: ſubmergere, demergere, tegere, occultare. Numer. 4. 20.

שְׁקַע *Apud Rabbinos de Sole uſurpatum ſignificat* occumbere. *Cum enim Sol occidit, videtur quodammodo ſe in aquas immergere.*

בֵּית שְׁקַע Locus ſedimenti. *Ita a Talmudicis appellatur receptaculum lucernæ, aut lampadi ſubjectum ad ſordes defluentes excipiendas, ne iis pavimentum inquinetur. Item ferreus uncus, vel ſcutella, cui candela imponitur.*

שִׁקְעָא *Emphat.* שִׁקְעֲתָא Aquæ, *vel* alterius liquoris ſedimentum: aqua ſubſidens: aquæ imminutio, & abſorptio in terram.

שְׁקוּעִין Infuſiones: decocta medicinalia. *Conficiuntur ex aromatibus, herbis, & rebus aliis. Licet ea parare die Sabbati. Hinc in* בראשית רבא *ſect.* 80. *legitur:* כל שקועין שאתון עברין בחולא הון עברין בשבתא *h. e.* Omnes infuſiones medicas, quas conficitis die profano, (*non ſacro, quo licet operari*) eas facite etiam in Sabbato. *Sunt Rabbinorum verba ad obſtetrices, ut ſine ſcrupulo ad infantes recens natos curandos ea omnia die Sabbati agant, quæ reliquis hebdomadæ diebus agere conſueverunt.*

שְׁקִיעָא Profundum. Levit. 13. 55. *in Jonathane.*

שְׁקוּעַ Submerſio, abſconſio: inſitio in fundum: obtectio. Numer. 4. 20. *in Jonathane.*

שְׁקִיעָה Immerſio: *de Sole*, occaſus. שְׁקִיעַת הַחַמָּה Occaſus Solis. *Hinc in precibus veſpertinis Judæi ita orant.* Sit voluntas tua, o Deus, ut quemadmodum mihi largitus es videre Solem בזריחתה in ortu ſuo, ſic quoque largiaris mihi לראות בשקיעתה videre occaſum ejus.

שְׁקַף Pereutere. Geneſ. 41. 6. Eſth. 6. 1. impellere, diſpellere. Job 13. 25. Pſal. 68. 3. irruere. Iſa. 25. 4. *Futurum ex Aphel* יַשְׁקִיף יְיָ בְּקוֹל רָם tonabit Dominus voce alta. 1. Sam. 2. 10.

שִׁקְפָּא, שַׁקְפָּא Superliminare, *ita dictum, quia a janua ſubinde percutitur.* Exod. 12 7. Numer. 25. 8. *in Jonathane.*

שְׁקִיפָא, שְׁקִיף Rupes, petra. Judic. 7. 25. Iſa. 10. 26. *Plur.* שְׁקִיפֵי, שְׁקִיפִין foramina, cavernæ, ſcopuli, fiſſuræ petrarum. Iſa. 7. 19. Jerem. 16. 16. *Ita dicuntur a perpetua percuſſione, illiſione, & aquarum aſſultu.*

מַשְׁקוֹפֵי Plaga livens, tumor livens, livor. Exod. 21. 25.

שְׁקַף Plaudere, complodere. Numer. 24. 10. *Sæpius ſcribitur* סְפַק *cum* ס.

שַׁקֵּץ *Pahel.* Abominari, deteſtari, faſtidire, abominabile reddere. Levit. 11. 11. Deuter. 7. 26.

שִׁקְצָא, שֶׁקֶץ Abominario, res abominatione digna. Jerem. 4. 1. *Ab Hebræis Chriſtiantorum pueri per contemptum vocari ſolent* שֶׁקֶץ, *& in numero plurali* שְׁקָצִים.

שִׁקּוּץ Idem. 1. Reg. 11. 5. *Plur.* שִׁקּוּצִין, שִׁקּוּצַיָּא abominationes. Ezech. 20. 8. 2. Reg. 23. 24.

מְשַׁקָּץ Abominandum, res abominanda. Iſa. 28. 8.

מְשַׁקְּצָא Idem. Deuter. 29. 16. *in Targum Hieroſolymitano.*

שְׁקָק, שׁוּקָא Platea, vicus. Prov. 7. 12. *Cum protheſi* א אִשְׁקָק,

&

Digitized by Google

אַשְׁקָקָא, & אִישְׁקַק Eſth. 6. 9. *in Targum ſecundo*. *Plur.* שְׁקָקִין, שְׁקָקֵי, & אַשְׁקָקֵי plateæ. *Item* אוּשְׁקָקֵי Deuter. 29. 16. *in Jonathane*.

שַׁקְשֵׁק Rigare, irrigare, macerare.

שְׁקַר, שִׁקְרָא Mendacium, dolus, falſitas, perfidia. Pſal. 27. 12. Jerem. 23. 14. falſo, falſis de cauſſis, perfide, mendaciter. Jerem. 3. 23. עַל שְׁקַר idem. *Plur.* שִׁקְרִין mendacia, falſitates. Pſal. 101. 7. Jerem. 23. 32. *Paſſim apud Rabbinos Babylonii dicuntur fuiſſe mendaces celebres. Itaque cum ex Rabbinis quidam conſpexiſſet nubes volitantes* (*de quibus* Zach. 10. 1.) *ei, qui eum comitabatur, dixit: Hinc diſcedamus; pluvia enim imminet, moxque cadet. At cum non caderet, Babylonios irridens ſubjecit:* כי היכי דמשקרי בבלאי היכי משקרי מטרייהו *h. e.* Sicut mentiuntur Babylonii, ſic etiam mentiuntur pluviæ ipſorum. *In* בבא קמא *fol.* 7. אין אדם מצוי לשקר בשעת מיתתו *h. e.* Non facile deprehenditur homo mentiri in articulo mortis ſuæ. *Quare fides haberi ſolet iis, quæ a morientibus dicuntur.* הרוצה לשקר ירחיק עדיו *h. e.* Qui vult mentiri, procul removeat teſtes ſuos.

שַׁקָּר Mendax, falſus. Iſa. 26. 10. *Plur.* שַׁקָּרִין mendaces. Soph. 3. 4. Iſa. 36. 10.

שְׁרָא, שְׁרָה, שְׁרֵי Solvere, abſolvere. Iſa. 44. 1. Jerem. 40. 4. Amos 3. 5. abſolvere, dimittere aliquem, valedicere alicui: ſedere, habitare, manere, remanere, commorari, diverſari, divertere, caſtrametari, caſtra ponere: ordiri, exordiri, incipere, inchoare. Deuter. 2. 32. 1. Sam. 3. 2. *Pahel*, שָׁרֵי inhabitandum dare. Joſ. 18. 1. Pſal. 74. 2. *Ithpahel & Ithpehal* אִשְׁתָּרֵי, אִשְׁתְּרֵי ſolvi, diſſolvi, dimitti, remitti, abſolvi. Pſal. 119. 96. *Aphel* אַשְׁרֵי habitare, manere, commorari, recumbere fecit. Geneſ. 24. 11.

II. שְׁרָה *Rabbinis* Solutum, liberum, permiſſum reddere, permittere. *Apud Talmudicos vero aliquando ſignificat* condonare, ignoſcere, remittere, abſolvere. *Hinc* שרא ליה מריה לפלניא Abſolvat Deus hunc N. ignoſcat ipſi. *Olim mentionem facientes de eo, qui ſiniſtra fama laborabat, hujuſmodi dicendi ratione utebantur. Adhibent etiam Rabbini ſæpe hanc phraſim de iis loquentes, qui vel male locuti ſunt, vel malum aliquod egerunt, vel ſcripſerunt.*

Significat etiam שְׁרָה Velle, acquieſcere. Joſ. 7. 7. Job 6. 9. *Item* ſcindere panem prandendi cauſſa.

שָׁרֵי Solutus, liber, licitus, conceſſus. *Fœmin.* יוֹמָא שְׁרְיָא הוא dies liber eſt, *ſc.* ad emendum. Eſth. 3. 8. *in Targum ſecundo*. *Idem ac Rabbinicum* מוּסָּר. *Ejus oppoſitum* אֲסִירָא.

שֵׁרוּיָא, שֵׁרוּי Initium, exordium, principium. Thren. 2. 19. caput. Numer. 31. 26. primitiæ.

שְׁרָיוּת, שְׁרְיוּת Idem. 1. Sam. 15. 17. 2. Sam. 21. 9.

שֵׁרוּי, שֵׁרוּת, שֵׁרוּתָא, & שֵׁרִיוּת, שְׁרִיוּתָא Convivium, ſympoſium, prandium: cibus, victus. *Plur.* שֵׁירוּן convivia.

Digitized by Google

via. Hoſ. 4. 18. *Proverbium in* פסחים *fol.* 113. סְלִקְתְּ לְאִגָּרָא שֵׁרוּתָךְ בַּהֲדָךְ *h. e.* Aſcendiſti in tectum, prandium tuum ſit apud te. *Admonentur homines, conſiliis, & ſubſidiis neceſſariis opus eſſe ad rem quamlibet aggrediendam, ut poſtea ſuccedat; ſic iter ſuſcepturis etiam perbreve viaticum ſumendum eſſe, ne, ſi forte periculum, difficultas, aut aliquid aliud illud impediat, ac protrahat, famem pati cogantur.*

שְׁרוּתָא, שְׁרִיתָא, שָׁרִית Trabs, tignum. Geneſ. 19. 8. 2. Reg. 6. 5. *Plur.* שְׁרוָתָא & שְׁרָיָן. Numer. 35. 20. Eſth. 1. 6. *Cum aff.* וְשֵׁרָתוֹהִי & trabes ejus. Cantic. 1. 17.

שִׁרְיוֹנָא, שִׁרְיוֹן, & שִׁרְיָנָא, שִׁרְיָן Lorica. Job 41. 17. 1. Sam. 17. 5. *Plur.* שִׁרְיוֹנַיִן loricæ. Cant. 6. 7.

שִׁירְיָא Idem.

שָׁרוֹנָא *Nomen proprium regionis. Hebraice* שָׁרוֹן.

אַשְׁרָיוּת Habitatio, manſio, commoratio, diverſorium. Iſa. 60. 13.

מֵישְׁרָא Diverſorium. Deuter. 1. 33. 2. Reg. 2. 8. *Item* planities, vallis, locus planus, locus campeſtris.

מַשְׁרִיתָא, מַשְׁרִית Caſtra, acies, exercitus, turmæ, copiæ. *Plur.* מַשְׁרְיָן, & מַשְׁרִיָּתָא, מַשְׁרְיָן caſtra. *Ex terminatione maſculina* מַשְׁרְיֵי Pſal. 19. 5.

תִּשְׁרִי September: *menſis ita dictus, quia ab eo novus annus apud Hebræos incipit.* Geneſ. 7. 11. *in Targum Hieroſolymitano.*

De menſe תִּשְׁרִי Tisrì, *h. e.* Septembri.

Menſis Septembris etymologia in Aruch habetur, diciturque menſis תִּשְׁרִי Tisrì, *ita appellatus*, quia שתשרי ותשבוק לחוביהון *Deus* diſſoluturus, & remiſſurus eſſet (*eo menſe*) peccata ipſorum, *quia nimirum decimo ejuſdem menſis die* חַג הַכִּפּוּרִים Feſtum Expiationis *omnium peccatorum inſtituit. Eſt autem September menſis ſeptimus, ſi anni Eccleſiaſtici Hebræorum rationem habeas, qui ex Moſis inſtitutione Exod. 12. v. 1. a menſe* נִיסָן Nisàn, *h. e.* Martio *initium duxit. At ſi annum Civilem, ac Politicum conſideres, September fuit, & etiam hodie eſt apud Hebræos menſis primus ab ejus Novilunio incipiens. Itaque in Targum Hieroſolymitano Geneſ. 7. 11. legitur:* בִּשְׁנַת שִׁית מְאָה שְׁנִין לְחַיֵּי נֹחַ בְּיַרְחָא תִנְיָנָא הוּא יָרַח מַרְחֶשְׁוָן דְּעַד כְּדוּן לָא הֲוּוֹ מִתְמַנָּן יַרְחַיָּא אֱלָהֵן מִתִּשְׁרִי דְּהוּא רֵישׁ שַׁתָּא לְשַׁכְלוּל עָלְמָא *h. e.* In anno ſexcentorum annorum vitæ Noe, in menſe ſecundo, qui eſt menſis Marcheſuàn, *h. e. October*. Nam adhuc non fuerunt numerati menſes niſi a Tisrì, *h. e. Septembri*, qui eſt principium anni a perfectione Mundi. *Ex his infertur, annum communem, & Politicum a creatione Mundi non ab Æquinoctio Autumnali, ut nonnulli arbitrantur, ſed ab ipſo Novilunio menſis Septembris Æquinoctio proximo initium duxiſſe. Hinc de eo in Jure Hebræorum clare traditur:* באחד בתשרי ראש השנה לשנים

h. e.

לשמיטין וליובלות לנטיעה ולירקות *h. e.* Primo die menſis Tisrì eſt principium anni juxta annos computando, & anni dimiſſionis terræ, & anni Jubilæi, anni plantationis, & olerum. *Itaque annorum numerus a creatione Mundi computabatur: ſic anni dimiſſionis terræ, ut nimirum pateret annus ſeptimus, quo terra, & agri quieſcere debebant: ſic plantationis arborum, ut, qui plantaverant, ſcirent, tribus primis annis a plantatione fructus eſſe præputiatos, h. e. pollutos, ac propterea vetitos, & illicitos: ſic Jubilæi, h. e. anni quinquageſimi, quo Hebræi multis privilegiis gaudebant: ſic olerum, ut decimas, & oblationes ex iis rite, & recte ſolveretur. Ex Hebræorum autem* סִפְרֵי עֲבְרוּנוֹת Libris computationum, & Kalendariis *colligitur, annum a Novilunio incipere, & modus ſuggeritur inveniendi Novilunia. Hæc autem annorum computandorum ratio a menſe Septembri ad Legem per Moſem traditam permanſit. Tunc enim Moſes inſtituit, ut in poſterum anni Sacri, & Eccleſiaſtici initium a menſe* נִיסָן Martio *duceretur in memoriam exitus populi Iſraelitici ex Ægypto. Hinc Moſis verba* Exod. 12. 1. הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה *h. e.* Menſis hic *erit* vobis principium menſium: primus ipſe ſit vobis pro menſibus anni; *ita in Targùm Jonathanis translata invenies:* יַרְחָא הָדֵין לְכוֹן לִמְקַבְּעֵיהּ רֵישׁ יַרְחַיָּא וּמִנֵּיהּ תְּשָׁרוּן לְמִמְנֵי חַגַּיָּא וְזִמְנַיָּא וְתְקוּפָתָא קַדְמַאי הוּא לְכוֹן לְמִנְיַן יַרְחֵי שַׁתָּא *h. e.* Menſis hic vobis erit, ut figatis eum principium menſium, & ab eo incipietis numerare Feſta, Solemnitates, & Solſtitia cum Æquinoctiis. Primus erit vobis in numero menſium anni. *Cum ergo hoc in loco præcipiatur novum initium ſupputandi annos, apertiſſime patet, antea aliud initium fuiſſe, quod ex unanimi Hebræorum conſenſu ex* תִּשְׁרֵי, *h. e.* menſe Septembri *ducebatur. Menſis autem September in Targum* l. 1. Reg. 8. 2. *vocatur* יַרְחָא דְעַתִּיקַיָּא menſis robuſtorum, *& Hebraice* יֶרַח הָאֵתָנִים *propter fruges, & fructus omnes, qui eo menſe colligi ſolent, quibus hominum vita fulcitur, atque ſuſtentatur. Utrum autem menſe Septembri a D. O. M. Mundus creatus ſit, inter ſe Rabbini diſputant, ac digladiantur. Duplex autem potiſſimum ipſorum ſententia eſt, aliis cenſentibus, Mundum menſe Septembri conditum fuiſſe, eodem Patriarchas natos; & mortuos; aliis vero contendentibus, id accidiſſe menſe Martio.*

שְׁרַב Uri, comburi, ardere. Exod. 3. 2. & 3. 3. *in Jonathane. Ex Ithpehal Præter.* וְאִשְׁתְּרַבוּ מַיָּא & exſiccatæ ſunt aquæ. Geneſ. 8. 1. *in Jonathane, & ultima geminata* וְאִשְׁתַּרְבְבוּ Job 6. 17.

שָׁרָב, שָׁרְבָא, שַׁרְבָא Calor, æſtus. Geneſ. 31. 4. Iſa. 25. 5. ariditas, ſiccitas, *quæ vel ex defectu pluviæ, vel Solis æſtu oritur. Plur. conſtr.* כְּשָׁרְבֵי שִׁמְשָׁא ut æſtus Solis. Cant. 1. 7.

שׁוֹרְבָא Ardor, calor. Geneſ. 8. 22. *in Targum Hieroſolymitano.*

Sie-

שְׁרוּבָא , שְׁרִיבָא Siccitas. Iſa. 35. 7.

מַשְׁרְבָא Calor. Numer. 14. 14.

שְׁרַבְתָּא , שְׁרִיבָא Siccum, aridum. Proverb. 17. 1.

שַׁרְבֵּב Demittere per funem. Jerem. 38. 6. 11. *Ithpahel* אִשְׁתַּרְבֵּב. *Vide* שרב.

שַׁרְבִּיטָא , שַׁרְבִּיט Virga, baculus, ſcipio. Exod. 21. 20. Levit. 23. 32. flagellum, ſcutica: propago, ramus. *Plur.* שַׁרְבִּיטִין, שַׁרְבִּיטַיָּא flagella, ſcuticæ. 1. Reg. 12. 11. *Item* propagines, ſurculi, palmites. Geneſ. 40. 12. *in Targum Hieroſolymitano.*

שׁוּרְבָן *Cedri proceræ ſpecies. Forte* ſorbus. *Plur.* שׁוּרְבָנֵי. *In Bibliis Regiis vertitur* pinus. Cant. 1. 13. *&* 3. 9.

שְׁרַג , שְׁרָגָא *& cum protheſi* א אַשְׁרָגָא Lucerna, lumen. Pſal. 132. 17. Proverb. 6. 23. *Proverbium antiquum apud Rabbinos:* שְׁרָגָא בְּטִיהֲרָא לְמַאי מְהַנְיָא *h. e.* Lucerna in meridie quid utilitatis præſtat? *Uſurpatur de rebus ſuperfluis, & quæ præter tempus ſiunt, & opportunitatem. Sic* דְּהֲוָה שְׁרָגָא בְּטִיהֲרָא Quod eſt lucerna in meridie.

שְׁרַג Saliit, ſubſiliit, ſaltavit. Levit. 11. 21. *in Jonathane.*

שַׁרְגֵּג Perſuadere, allicere, ſeducere, pellicere. Prov. 16. 21. Job 31. 27. *Ithpahel* אִשְׁתַּרְגַּג ſeduci, allici. Prov. 25. 15. Job 31. 9.

שַׁרְגִּינַיָּא *&* , שַׁרְגִּינֵי , שַׁרְגִּינִין Simplices, fatui, *qui facile ſeducuntur.* Pſal. 116. 6. *&* 119. 130.

שַׁרְנוּשָׁא Cochlear.

שרח שְׁרִיחָא , שְׁרִיחַ Mærens, triſtis. *Hinc* כְּיוֹנָה שְׁרִיחְתָּא tamquam columba triſtis, ſe mærore conficiens ob ablatos pullos. Hoſ. 7. 11.

שְׁרֵט Vulnus obligare. Iſa. 38. 21.

שְׂרַט *Hebraice.* Cædere, incidere. Levit. 21. 5. Zach. 12. 3. *Hinc* שׂוּרְטָא cæſura, *&* שְׂרִיטָה inciſio.

שרך *Hinc* וְשַׁרְכָא יְהוּדָאֵי Et reliquiæ Judæorum, & reliqui Judæi. Eſth. 9. 16. *in Targum ſecundo.*

שַׁרְכָא Stylus longior, & fortior in fructibus majoribus, *veluti in cucurbitis, cucumeribus, & ſimilibus. In minoribus autem, veluti pomis, pyris, prunis dicitur* עוּקָץ pediculus, petiolus, *pes, quo fructus capiuntur, vel ex quo pendent.*

שַׁרְכָא *&* , שַׁרְכָן Quietus, tranquillus, otioſus, quieſcens. *Proverbium in* בבא קמא *fol.* 92. מטייל ואזיל דיקלא בישא גבי קינא דשרכי *h. e.* Ambulat & palma mala juxta arbores otioſas, *h. e. ſteriles, quæ a ferendo fructu otioſæ ſunt: juxta illud:* Similis ſimili gaudet: bonus bono, malus malo, *quemadmodum palma ſterilis gaudet ſterili. R. Salomoni* גַּבְרָא דְשַׁרְכָא *eſt* vir otioſus. *Nonnulli putant, litteram* ר Reſch *in medio vitioſam eſſe, legendamque vocem per* ד Daleth.

שַׁרְכְּפָא Nidus. Deut. 22. 6. *& fœm.* שַׁרְכַּפְתָּא Geneſ. 1. 20. *in Jonathane. Plur. maſc.* שַׁרְכְּפֵי , שַׁרְכְּפִין nidi. Pſal. 104. 17.

Suf-

Digitized by Google

שרן שְׁרַנֵק Suffocare, ſtrangulare. *Idem ac* שַׁנֵק, & סַרְנֵק.

שְׁרְנוּקָא Strangulatio, ſuffocatio. *Idem ac* שְׁנוּקָא Job 7. 15.

שרע מַשְׁרוּעִיתָא Præcipitium, locus lubricus. *Plur.* מַשְׁרוּעָין lubricitates, loca lubrica. Jerem. 23. 12.

מַשְׁרוּעִיתָא Lubricitas, via lubrica, & præceps. 1. Sam. 14. 4.

שרע שְׂרַיעַ Prælongus, redundans membris. Levit. 21. 18.

שׂרף *Hebraice*. Comburere, urere, adurere. Levit. 8. 17. Joſ. 6. 24. *Rabbinis* abſorbere, attrahere.

שָׂרַף Seraph, *nomen Angelorum. Item* ſerpens, preſter ignitus. Numer. 21. 7. *in Targum Hieroſolymitano. Item ſpecies quædam certa aromatum.* Geneſ. 37. v. 25. & 43. v. 10. *in Jonathane. Ab aliis explicatur per* reſinam, *ab aliis per* gummos, *ab aliis per* ſuccum, *ab aliis per* lacrymam, *ab aliis per* humorem *arborum, vel herbarum. Hinc* שְׂרַף הַלַּח ſuccus humidus: שְׂרַף הֶעָלִין gummi foliorum: שְׂרַף עָרְלָה Succus, *vel* gummi præputii arborum: שְׂרַף הַפַּגִּין ſuccus groſſulorum. שְׂרַף הַיָּבֵשׁ ſuccus ſiccus, aridus: הַמּוֹצֵעַ זֵיתִים שֶׁיֵּצֵא שְׂרַף qui premit olivas, ut egrediatur ſuccus *Plur.* שְׂרָפִים Seraphim. Geneſ. 30. 22. *in Targum Hieroſolymitano. Emphatice etiam cum* ס, סַרְפַּיָא Ezech. 1. 8.

שִׂירְפָּא, שְׂרַף Fluxus menſtruus mulieris, *vel* virginis.

שְׂרִיף Edulium liquidum, *vel* cum jure. כָּל סְעוּדָה שֶׁאֵין בָּהּ שְׂרִיף אֵין סְעוּדָה Omne prandium, in quo non eſt edulium cum jure, non eſt prandium.

שְׂרֵיפָה Combuſtio. *In* עז *cap.* 1. כל מיתה שיש בה שריפה יש בה עז *h. e.* Omnis mors, in qua fit combuſtio, in ea eſt Idololatria. *Præterea* שְׂרֵיפָה combuſtio *eſt una ex quatuor pœnis capitalibus, quæ in uſu erant apud Hebræos. Itaque rei comburendi prius ſtrangulati biſariam uri dicebantur, uſtione corporis, vel animæ; corporis quidem, quando corpus igne ſubjecto torrebatur; animæ vero, quando plumbum, vel aliud metallum diſſolutum in viſcera demittebatur ad ea exurenda. Porro uſtio animæ ut plurimum locum habebat, quotieſcunque inter manus carnificis comburendus mortem obibat.*

שרק Sibilare, exſibilare, ſibilando vocare. Thren. 2. 15. 16. *Hebraice* שָׁרַק 1. Reg. 9. 8. Iſa. 5. 26. Zach. 10. 8.

שְׁרִיקָה Sibilus, exſibilatio.

שִׁירוּק Idem.

שְׁרוּקִים Sibilata: *ut* אוֹתִיּוֹת שְׁרוּקוֹת Litteræ ſibilatæ, *quæ nimirum cum ſibilo proferuntur.*

II. שְׁרַק Parietem incruſtare, oblinere, cæmento obducere.

III. שְׁרַק Labare, labaſcere, delabi, labi. *Proprie uſurpatur de pedibus, qui in lubrico loco ad lapſum moventur, neque tamen labuntur; Italice* ſdrucciolare. *Nullum autem ſubſidium promptius eſt, ac validius, quam pes firmus pedi labanti.*

שִׁירְקָא, שְׁרִיקָה Lubricatio, lubricitas,

cum nimirum aliquid lubricum pinguedine fit, quemadmodum caro aſſanda butyro, arvina, vel oleo delibuta redditur, & quaſi cæmento quodam illinitur.

שְׂרַק, סְרַק Stibium, fucus, color ad fucandam faciem. לֹא תַעֲבִיר אִשָּׁה סְרַק עַל פָּנֶיהָ Non faciet tranſire mulier ſtibium ſuper faciem ſuam.

שְׂרוּקִים Colorati, fuſci: נַעֲשׂוּ שְׂרוּקִים Facti ſunt fuſci.

מַשְׁרוֹקִיתָא Fiſtula, tibia, *ita dicta a ſibilando*. Dan. 3. 5.

שַׁרְקְרְקָא Merops, *nomen avis immundæ*. Deuter. 14. 17.

שְׁרַר Firmum, ratum, ſtabile reddere, confirmare. *Id fit in contractibus, teſtamentis, & ſimilibus per teſtes, ſubſcriptionem, & obſignationem.*

שְׁרִיר Firmum, ratum, ſtabile, conſtans. *Itaque contractibus hæc ſubſcriptio apud Hebræos addi ſolet* הַכֹּל שְׁרִיר וְקַיָּם Totum firmum, & ſtabile eſto. לָא שְׁרִיר Non eſt firmum. Proverb. 19. 7.

שְׁרִירָאִית Firmiter, conſtanter: שְׁרִירָאִית מְמַלֵּל Firmiter loquitur. Prov. 21. 28.

שְׁרִירוּתָא Firmitas, veritas. Prov. 8. 6.

שָׂרַר *Hebraice*. Principatum tenere. *Hinc*

שְׂרָרוּת, & סְרָרוּת Principatus. Eccleſ. 11. 3.

שְׁרַשׁ Radix. Deuter. 29. 17. *in Targum Hieroſolymitano*: radicatio: eradicatio. *Plur.* שַׁרְשִׁין radices. Pſal. 92. 13. *Cum aff.* שַׁרְשׁוֹהִי radices ejus. Dan. 4. 12. שׁוּרְשֵׁיהוֹן radices ſuas. Pſal. 80. 10.

שְׁרֹשִׁית Eradicatio. Eſdræ 7. 26.

שָׁרֵשׁ *Pahel*. Radices agere, radicari facere. Pſal. 80. 10. *Item* eradicare. Eccleſ. 3. 2. *Apud Rabbinos* lucrum, commodum, utilitatem afferre. *Ithpahel* אִשְׁתָּרַשׁ Lucrari, in lucro eſſe: percipere lucrum, commodum, utilitatem.

שַׁרְשִׁיפָא Sella: ſcabellum.

שֵׁרֵת *Hebraice*. Miniſtrare. Geneſ. 39. 4. Deuter. 18. 7. Iſa. 60. 7.

שֵׁרֵת Miniſterium. *Hinc illud nonnulli putant derivari* חֲבוּרָן דְמַלְאֲכֵי שֵׁירוּתָא turmæ Angelorum miniſterii. Deuter. 34. v. 6. *in Jonathane; vel legendum* מְשָׁרְתַיָּא. *Participium* מְשָׁרֵת Miniſtrans, miniſter. אוֹתִיּוֹת מְשָׁרְתִים Litteræ miniſtrantes, litteræ ſerviles, *quæ radici inſerviunt ad varia accidentia formanda*.

שֵׁירוּתָא, שֵׁירוּת Miniſterium, *ac præcipue ſacrum, veluti Sacerdotum, qui* Joel. 1. v. 9. *dicuntur* Miniſtri Domini, *quia Domino in rebus ad Altare pertinentibus miniſtrabant; &* Joel. 1. v. 13. *appellantur* Miniſtri Altaris. *R. Salomon ad verba illa* Deuter. 18. 5. לַעֲמֹד לְשָׁרֵת Ad ſtandum, & miniſtrandum *ſcriptum reliquit:* מכאן שאין שירות אלא מעומד Hinc (*colligitur*) non eſſe miniſterium Sacerdotum, niſi erectum, *videlicet, Sacerdotes ſtantes munus ſuum obire*. מַלְאֲכֵי דְשֵׁירוּתָא Angeli miniſterii, *a Rabbinis dicti* מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, *h. e. Angeli hominum miniſterio, & ſaluti addicti, & a Deo præpoſiti*.

Digitized by Google

שְׁרִתוּעַ Veru. *Audi, ſi potes, ſine riſu, quod a nonnullis Rabbinis traditur de uxore Putipharis, quæ Geneſ. cap. 39. dicitur miſere Joſephum deperiiſſe. De ea itaque narratur in Medràs Tanchumà ſect.* וישב, *& in* בראשית רבא *ſect.* 87. Quoties ipſa volebat amice cum Joſepho colloqui, ipſe obtutum præ verecundia in terram figebat, faciemque demittebat, ne eam aſpiceret. Quid igitur ipſa excogitavit, ut cogeretur illam intueri? עשתה לו שרתוע של ברזל Fecit ipſi veru ferreum ſub mento, ut, cum inclinaret faciem deorſum, יהא השרתוע מכהו veru iſtud ipſum læderet. *O homines bardos, ridiculos, & inſanos!*

ששב שָׁשְׁבֵן Sociare, conjungere.

שׁוּשְׁבִינָא, שׁוּשְׁבֵן Amicus, ſocius, proximus, paranymphus. 2. Sam. 16. 16. *Plur.* שׁוּשְׁבֵנִין amici, ſocii. Deuter. 32. 50. Judic. 14. 20. *In ſtrictiori ſignificatione* שׁוּשְׁבֵן *apud Rabbinos ſignificat* pronubum, paranymphum, *vel* pronubam. *In Verſione autem* LXX. Judic. 14. v. 20. νυμφάγωγος, Sponſæ ductor. *Hinc Vulgata Latina:* Uxor autem ejus accepit maritum unum de amicis ejus, & pronubis. *Verumtamen non tantum Pronubi, aut Paranymphi ita appellantur, ſed etiam amici proximi, & nuptiarum hoſpites, qui* Matth. 9. 15. υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, filii thalami *dicuntur. Triginta igitur juvenes Sampſoni honoris, & amicitiæ cauſſa additi vocantur ab Hebræis* שׁוּשְׁבִינִים Socii, ſodales Sponſi, *ex quibus tamen unus tantummodo Pronubi officio functus fuit, vel plures diverſo tempore, cum ſeptem dierum ſpatio convivium nuptiale duraret. Quare ſinguli vocati ſunt* Pronubi, *ſive* hoſpites nuptiales.

De Societate Nuptiali, & Donis Nuptialibus apud Hebræos.

שׁוּשְׁבִינוּתָא, שׁוּשְׁבִינוּת Societas, ſodalitium, amicitia. *Uſurpatur proprie de ſocietate in ſtudiis, conviviis, moribus, & ſimilibus, non autem de ſocietate in negotiationibus, & commerciis, quæ dicitur* שׁוּתָּפוּת. *Eſt vero* שׁוּשְׁבִינוּת *præcipue* Societas Nuptialis. *Item* donum Nuptiale *oblatum ab aliquo, ut Societate Nuptiali gaudeat, fruaturque libere conviviis, & lætitiis Nuptialibus interſit. Colligitur ex multis Rabbinorum locis Societatem hanc Nuptialem a quibuslibet etiam eximiis, & magnæ auctoritatis viris fieri debere, & in eo verſari, ut non ſolum comitentur, & deducant domum Sponſum, ſed neceſſaria ad convivium Nuptiale hilariter agendum parent. De Donis Nuptialibus multa a Rabbinis traduntur, quæ inter ſe diſtinguuntur, ut alia mutuo repeti poſſint, alia vero non. Hinc illud in Jure Hebræorum:* השושבינות נגבית בבית דין *h. e.* Dona Nuptialia exigi poſſunt in domo Judicii, *nimirum dona pecuniaria:* אבל השולח לחבירו כדי יין וכדי שמן אין נגבין בבית הדין *h. e.* Sed mittens amico ſuo vaſcula vini, aut vaſcula olei, ea non repetuntur in do-

domo Judicii. *Ratio rei hujus ſubjicitur:* שהן גמילות חסדים quia ſunt dona gratuita: *De more Donorum Nuptialium mittendorum hæc habentur in Majemonide parte* 4. *fol.* 103. Conſuetudo communis eſt in plerisque nationibus, ut cum quis ducit uxorem, & Nuptias celebrat, proximi agnati, & amici mittant dono pecunias quaſdam ad ſumptus Nuptiarum ſublevandos. Veniunt etiam plerumque amici iſti dona mittentes ad Nuptias, & convivantur cum Sponſo hilariter comedendo, & bibendo, vel totis ſeptem Nuptiarum diebus, vel aliquot tantummodo pro cujuſque facultatibus. Iſti autem, qui mittunt dona, edunt, bibuntque cum eo, appellantur שׁוֹשְׁבִינִין Socii, hoſpites Nuptiarum. Dona autem, five pecuniæ miſſæ dicuntur שׁוֹשְׁבִינוּת Donum ſocietatis Nuptialis. *Doni autem hujus mittendi conſilium mox ab eodem Majemonide exponitur:* השושבינות אינה מתנה גמורה h. e. *Donum Nuptiale non eſt donum abſolute*, ſed mittitur eo animo, ut ſi offerens donum & ipſe poſtea ducat uxorem, tantumdem ad ipſum remittatur, & rurſus ab eodem donetur. Itaque ſi Jacob, qui antea donum ad Mardochæum miſerat, ducat & ipſe uxorem, niſi Mardochæus ipſi tantumdem reſtituat, poteſt ab ipſo Jacob jure repetere, & exigere. *Hac in re id animadvertendum. Si Mardochæus in matrimonium virginem duxit, & Jacob* שושבינות Donum Nuptiale *ad ipſum miſit, poſtea Jacob ducat viduam, a Mardochæo non poteſt Donum Nuptiale repetere; & contra. Obſervandum etiam, ſi alterum fuerit convivium publicum, alterum vero privatum, vel quaſi occultum, Donum tunc jure non poſſe repeti. Vide plura de Donis Nuptialibus in ipſo Majemonide, qui his verbis Caput claudit:* לא נאמרו דיני שושבינות אלא במעות בלבד *h. e.* Non intelliguntur jura Donorum Nuptialium, niſi de pecuniis tantummodo. *De Donis Nuptialibus conſule etiam* שֻׁלְחָן עָרוּךְ *num.* 59.

ששל שׁוֹשִׁילְתָא, שׁוֹשִׁילְתָא, שׁוֹשַׁלְתָּא, שׁוֹשְׁלָא Catena. *Idem ac* שַׁלְשְׁלָא, *eliſo* ל. Job. 12. 21. Pſal. 105. 18. Job 12. 18. *Plur.* שׁוֹשְׁלָן. Job 36. 8. & שׁוֹשְׁלָן Exod. 28. 14. *in Jonathane*. *Conſtr.* שׁוֹשְׁלֵי catenæ, vincula, compedes. Job 39. 5.

ששן שׁוֹשַׁן, שׁוֹשַׁנָּה Lilium, roſa, flos. Exod. 25. 33. Hoſ. 14. 6. *Plur.* שׁוֹשַׁנִּין, שׁוֹשַׁנַּיָּא, שׁוֹשַׁנִּין Lilia. Iſa. 35. 1. *Fæm. ſing.* שׁוֹשַׁנְתָּא flos, lilium. 1. Reg. 7. 26.

ששף שׁוֹשִׁפָא Pallium, amiculum, veſtis, linteum, ſudarium, toga, peplum. Deuter. 22. 17. *Hebraice* הַשִּׂמְלָה. *Intelligendum eſt linteum, ſuper quo Sponſus, & Sponſa prima nocte cubabant, ex quo ſigna* בְּתוּלֵי virginitatis *Sponſæ petere ſolebant. Plur.* שׁוֹשִׁיפִין, שׁוֹשִׁיפַיָּא pallia, vela. Iſa. 3. 22. *Hebraice* הַמִּטְפָּחוֹת. *Nonnullis* palliola muliebria pretioſa, & ornatiora: *R. Salomoni* מצועות המטה

ſtra-

ſtrata lecti, *h. e.* lectiſternia.

שֵׁת, שִׁתָּא, שִׁית, שִׁתָּא Sex. Geneſ. 7. 6. & 46. 26. Exod. 25. 33. 1. Reg. 10. 29. שִׁתַּת עֲסַר ſexdecim. *Cum protheſi* א, אֶשְׁתָּא ſex. *Plur.* שִׁתִּין ſexaginta. Geneſ. 25. 26.

שְׁתִיתָאָה, שְׁתִיתָאָה, שְׁתִיתַי, שְׁתִיתַאי Sextus. Geneſ. 1. 31. & 30. 19. *Fœm.* שְׁתִיתָאָה, שְׁתִיתֵיתָא ſexta. Exod. 26. 9. Levit. 25. 21.

שְׁתָה, שְׁתָא, שְׁתֵי Bibere, ebibere, combibere, compotare, convivari. Exod. 34. 28. Deuter. 9. 9. Dan. 5. 3. *Item* texere, contexere. Judic. 16. 13. *Item* fundamentum jacere, *quaſi a* שׁוּת. Judic. 6. 13. *Aphel* אַשְׁתֵּי Idem. *Item* fundamentum ponere. Pſal. 139. 13. compingere. Job 10. 11. *Ithpehal* אִשְׁתְּתֵי bibi. Levit. 11. 34.

שַׁתְּיָאי Potator, ebrioſus. Deuter. 21. 20. *in Jonathane*.

מִשְׁתְּיָא, מִשְׁתֵּי, מִשְׁתֵּה Potus, potio. Ezech. 34. 18. convivium, compotatio, ſympoſium. 1. Sam. 25. 36. Eſth. 1. 10. Dan. 5. 10. *Per ſynecdochen* convivium nuptiale. Geneſ. 29. 28. *in Jonathane*. *Convivia nuptialia, cæteraque convivia publica, & ſolemnia ad ſeptem dies protrahebantur*. *Hinc* Eſth. 1. v. 5. *Rex Aſſuerus* juſſit ſeptem diebus convivium præparari in veſtibulo horti, & nemoris, quod Regio cultu, & manu conſitum erat. *Idem feciſſe etiam Vaſthi Reginam pro fœminis in Gynecæo colligitur ex ejuſdem cap. v. 10. in Targum*. *Per ſeptem dies celebrata fuiſſe convivia ex Geneſ. 29. 27. colligitur*. מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַּם אֶת־זֹאת Comple nunc etiam ſeptem dies convivii (*Nuptialis*) & dabimus etiam hanc tibi. *Luctus etiam dies erant ſeptem*, *ut patet* Geneſ. 50. 10. וַיָּבֹאוּ עַד גֹּרֶן הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ שָׁם מִסְפֵּד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים Veneruntque ad aream Atad, quæ ſita eſt trans Jordanem: ubi celebrantes exequias planctu magno, atque vehementi impleverunt ſeptem dies. *Idem patet ex* Job 2. 13. Et ſederunt cum eo in terra ſeptem diebus, & ſeptem noctibus.

מַשְׁתּוּתָה Convivium. *Proverbium in* שביעית *cap.* 4. ראכיל פרוטגמיא אכיל משתותא Qui abſumit proprandialia, abſumit convivalia. *De iis uſurpatur, qui abutuntur rebus ad hanc vitam ſuſtinendam large, & liberaliter a Deo conceſſis. Ipſi enim in Cœlo bonis iis carebunt, quæ bonos, ac probos viros in æternum manebunt.*

שְׁתִי, שְׁתְיָא Stamen. Levit. 13. 52. *Apud Rabbinos:* שְׁתִי וָעֵרֶב Stamen, & ſubtegmen. *His nominibus Crucem indigitant, cui Chriſtus ab Hebræis affixus eſt, vel formam Crucis ſignificant*. *Hinc* קָרוּעַ שְׁתִי וָעֵרֶב Laceratus ad formam Crucis.

מַשְׁתֵּיתָא Tela, textum. Judic. 16. 13. & 14.

שִׁיתָא, שׁוּתָא Rete. *Ita appellatur, quia telæ inſtar texi ſolet.*

שְׁתֵךְ, שְׁתֵךְ Rubiginem contrahere. כיון דמשתכי Quia rubiginem contrahunt.

Plan-

שתל Plantare. Ezech 17. 8. & 19. 10. Pſal. 128. 3. *Participium plur.* שתילין plantati. Pſal. 92. 14.

שתילא, שתילין Plantæ, plantulæ. Pſal. 128. 3.

שתלא Plantator, *vel* שתלא. *Plur.* שתלין plantatores. Jerem. 31. 5.

שתס Fundamentum ponere, jacere. *Ut plurimum autem mendoſe ſcribitur una cum derivatis, quaſi compoſitum eſſet ex* שות, *vel* שית, & אסיא, *ſive* אשיא; *ut* סיתאסיא ארעא fundavit terram. Prov. 3. 19. *Infinitivus* כמשתסי cum fundarem. Job 38. 4. *Ithpehal* אשתאס fundari, in fundamentum poni. Job 38. 38. *Ex Aphel eſt* אשתכתא fundaſti. Pſal. 8. 3.

שתאסיא, שתאסא, שתאסא Fundamentum. Job 38. 38. *Plur.* שתאסיא fundamenta. Pſal. 18. 16. *Cum aff.* שתאסהא fundamenta ejus. Iſa. 19. 10. שתאסיהון fundamenta eorum. Job 4. 19.

שתף Sociare, aſſociare, conjungere, adjungere. Pſal. 69. 10. *Pahel* שתף idem. Cant. 1. 3. *Ithpahel* אשתתף, & אשתותף conſociari, conjungi, conjungere, adjungere, aſſociare ſe, conſentire, communicare, participem eſſe. Prov. 5. 17. Eſth. 3. 14. *in Targum ſecundo.*

שותף Socius, amicus. Eſth. 7. 10. *in Targum ſecundo. Plur.* שותפין ſocii. Iſa. 1. 13.

משותף Socius. חוש משותף Senſus communis: מלה משותפת Vox æquivoca: שם משותף Nomen cum alio conjunctum, *nimirum* ambiguum, homonymum, æquivocum.

משתתף Socius, ſodalis.

שותפות Societas, amicitia, ſodalitium, commercium, communicatio, *in negotiis, & commerciis.* Levit. 5. 21.

שותפתא Idem. Malach. 2. 14.

שתק Tacere, conticeſcere, ſilere. Pſal. 39. 3. Ezech. 24. 17. *Aphel* אשתיק idem. *Pahel* שתק idem. *Item* ſilentium imponere. Pſal. 131. 2. *Aphel Participium* משתקן ſilebant. Ezech. 1. 24. *Ex Ithpahel* אשתתקון conticeſcent. Exod. 15. 16. *in Jonathane.*

שתוק Silentium. *Item* apoplexia.

שתוק, שתוקא Mutus, ſilens. *Fæmin.* שתוקא muta. Pſal. 56. 1.

שתוקי Puer ſpurius, *qui ex certa matre, ſed ex patre incerto natus eſt. Sed* אסופי collectitius *ille dicitur, qui undecunque colligitur tum ex patre, tum ex matre incertis. Fæmin.* שתוקית Puella ſpuria *incerti patris. Hinc in* קדושין *fol.* 73. שתוקי שתוקית לא ישא Puer ſpurius puellam ſpuriam ne ducat; *ne forte ducat ſororem ſuam.*

שתקן Silens, taciturnus. *Hæc vox eſt in uſu præſertim apud Rabbinos.*

שתיקה Silentium, taciturnitas. יפה שתיקה לחכמים קו לטפשים *h. e.* Laudabile eſt ſilentium in ſapientibus; quanto magis in ſtultis? שְׁתִיקָה כְּהוֹדָאָה דָּמְיָא Silentium confeſſioni ſimile eſt, *juxta illud:* Qui tacet, conſentire videtur.

שתיקותא Silentium. Pſal. 22. 3. & 65.

2. &

Digitized by Google

2. & 107. 29. *Tritum apud Rabbinos:* אַגְרָא דִיסוּרִין שְׁתִיקוּתָא Merces, *h. e.* optimum caſtigationum eſt ſilentium; *ſi nimirum homo patienter eas ferat, neque propterea nimis doleat.*

מַשְׁתוּקָא, מַשְׁתוּקָא Idem. Levit. 10. 3. *in Jonathane, ubi habetur:* וְקַבֵּל אֲגַר טָב עַל מַשְׁתוּקֵיהּ Et accepit mercedem bonam pro ſilentio ſuo. *In terra Iſraelis illud frequenter Hebræi uſurpabant:* מלה בסלע משתוקא בתרין Si verbum ſiclum unum valet, tunc ſilentium duos valebit. *Numquam enim tacuiſſe nocuit, ſed ſæpiſſime nocuit eſſe locutum. Tum etiam tritum illud:* סַמָּא דְכוּלָּא מַשְׁתוּקָא Selectiſſimum aroma omnium eſt ſilentium. *In* ויקרא רבא *ſect.* 16. *narratur tum R. Jehoſua, tum R. Simeonem ſilentium laudaſſe, & hanc admonitionem reliquiſſe. Prioris quidem illud extat:* מלה בסלע ומשתוקא בשתים Verbum ſiclo, ſilentium duobus ſiclis emito. *R. autem Simeon protulit:* Omnibus diebus meis inter Sapientes educatus fui, neque inveni quidquam melius, ac præſtantius ſilentio.

שתר *Ithpahel* אִשְׁתַּתַּר, & אִשְׁתּוּתַר Relinqui, reliquum, reſiduum fieri, ſupereſſe, remanere. Job 21. 16. Prov. 2. 21.

שְׁתַת Fundare. *Rabbinis in uſu. Hinc* שֶׁמִּמֶּנָּה הוּשְׁתַת הָעוֹלָם Ex quo (*lapide*) fundatus eſt Mundus.

מַשְׁתִּית Fundamentum, baſis. Pſal. 50. 2.

שְׁתַת Stillare, guttatim fluere.

שְׁתִיתָא *Edulii ſpecies ex frugibus in fornace exſiccatis, vel ex farina lentium mixta cum ſale confecti.*

DICTIONES EX RABBINIS.

ש׳ *Abbreviatura. Idem ac* שַׁעַר Porta. *A Rabbinis hoc nomine* שַׁעַר porta *ſæpiſſime librorum Sectiones appellantur, quas nos Capita ſolemus dicere. Sic liber* רֵאשִׁית חָכְמָה Reſeith chochmà *in* שְׁעָרִים portas, *videlicet* Capita *eſt ſeparatus. Itaque aliquid ex eo citantes dicunt v. g.* בש״ק *h. e.* השער קרושה in Capite, cujus initium קרוּשׁה: *ſic liber a* בעל עקידה Baal AKèda *in* שְׁעָרִים *diſtinctus fuit. Citantur igitur Capita hoc modo* ש״א Caput primum: ש״ב Caput ſecundum &c. *Vel cum præpoſitionibus* בש״א In Capite primo &c.

ש״א *Abbreviatura. Idem ac* שוּם אִתְּתָא Nomen mulieris. *Hebraice* שֵׁם אִשָּׁה.

שָׁאַל Rogare, interrogare, petere, quærere, poſtulare, requirere. *Talmudici ſæpe* א *mutant in* י, *ut* שָׁיֵיל petens, שְׁוּלֵי petere. *Hiphil* הִשְׁאִיל mutuo, commodato dare: locare, elocare. אֵין הַשּׁוֹאֵל לְהַשְׁאִיל commodato aliquid accipiens non debet alteri commodare. הַמַּשְׁאִיל locator. *Talmudice pro* הִשְׁאִיל *dicitur* אוֹשִׁיל. *Hinc per craſin, & contractionem* אוֹשְׁלָן commodato mihi. מוּשְׁאָל mutuatum, locatum. שֵׁם הַמּוּשְׁאָל nomen mutuatitium, metaphoricum. *Plur.* no-

שְׁמוֹת הַמּוּשְׁאָלִים nomina tranſlata, metaphorica. הַשְׁאָלָה mutuatio, metaphora: commodati datio. עַל דֶּרֶךְ הַשְׁאָלָה metaphorice. שְׁאֵלָה quæſtio, interrogatio, poſtulatio, petitio. ה הַשְּׁאֵלָה, *vel* ה הַשְׁאָלָא He interrogationis.

שאלכ״ *Abbreviatura. Idem ac* שֶׁאִם לֹא כֵּן Quod ſi non ita eſt.

שְׁיָר, שְׁיָרָא Reſiduum, reliquum, reliquiæ. נְשׁוֹרִין reliquiæ, micæ panis. ו *eſt pro* א.

שב״ *Abbreviatura. Idem ac* שְׁאֵר בְּשָׂרִי Propinquus carnis meæ, cognatus meus. *Ejus uſus frequens in Epiſtolis.*

שְׂאוֹר, שְׂאֹר Fermentum. *Rabbinis* שְׂאוֹר שֶׁבָּעִסָּה fermentum in maſſa *eſt* יֵצֶר הָרַע concupiſcentia mala. *Hinc R. Alexander precibus a ſe recitatis ſolebat adjicere.* Domine Mundi, notum tibi eſt, voluntatem meam eſſe, ut faciam voluntatem tuam. Quis autem me retardat? שְׂאֹר שֶׁבָּעִסָּה Fermentum, quod eſt in maſſa, *nimirum juxta expoſitionem R. Salomonis*, יֵצֶר הָרַע Concupiſcentia mala. *In libro* נוה שלום *fol. 191. ad hæc verba ſcriptum reperitur:* Rabbini noſtri vocant Figmentum malum שְׂאֹר שֶׁבָּעִסָּה *propterea* שכאשר השאר המועט תחמיץ עסה גדולה ומפסידה quia ſicuti paululum fermenti magnam maſſam fermentat, & corrumpit, ſic Figmentum malum corrumpit totum hominem. *Ita Apoſtolus ad Galatas 5. 9.* Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. Modicum fermentum totam maſſam corrumpit. *Sic 1. ad Corinthios 5. 6.* Οὐκ οἴδατε, ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; Neſcitis, quia modicum fermentum totam maſſam corrumpit?

שָׁבַב Frangere. שְׁבִים, שְׁבָבִים Fragmenta, fruſtula, ſegmenta lignorum: ſtriæ, canaliculi, ligni quaſi fracturæ, aut cæſuræ. בָּנִים שׁוֹבָבִים filii averſi.

שָׁבַח Laudare, laudibus celebrare. מְשׁוּבָּח laudatum, laudabile. שְׁבָחָה, שֶׁבַח laus. *Item* incrementum, accretio. *Hinc* אִילָן מַשְׁבִּיחַ arbor creſcens.

שָׁבַט Lanam excutere. שַׁבְטוּטִין palmites, rami.

De piſce שְׁבוּטָא *Sibbutà.*

שִׁיבּוּטָא, שְׁבוּטָא Sibbutà. *Nomen piſcis magni marini. A Baal Arùch putatur eſſe idem* אכספנן, *ac* קוליים האיספנין Colias Hiſpanicus, *de quo vide paginam hujus Lexici 539. Guſtus, ac ſapor hujus piſcis* שְׁבוּטָא Sibbutà *a R. Salomone dicitur dulcedinem carnis porcinæ referre. Nonnullis* שְׁבוּטָא *idem piſcis eſt, ac* טוּנִינָא thynnus. *Id vero de hoc piſce Rabbini ſcriptum reliquerunt. Cum ſeptingentæ ſpecies piſcium mundorum, & octingentæ ſpecies cicadarum mundarum, innumeræque aves in exilium abiiſſent cum Iſraelitis in Babyloniam, omnes omnino, captivitate abſoluta, cum ipſis reverſæ ſunt* חוץ מן הדג ex-

הַנִּקְרָא שִׁיבוּטָא excepto piſce, qui vocatur Sibbutà. *Cur hoc? quia ſapor ejus eſt ſicut ſapor porcinæ carnis, neque par fuit, eum eſſe in terra Sancta. At in* קִדּוּשִׁין *legitur* רַבָּא מָלַח שִׁיבּוּטָא Rabbà piſcem Scibbutà ſale condiviſſe ad honorem Sabbati. *O ridiculos, & ineptos homines!*

שְׁבִיל Via, ſemita. שְׁבִיל הָרַבִּים וְהַיָּחִיד via publica, & via privata. בִּשְׁבִיל Propter, propterea. שַׁבְּלַלְתָּא, שַׁבְּלוּלִיתָא Fœnum græcum: *nonnullis* ſiliqua.

שבנ״ *Abbreviatura. Idem ac* שׁוּם בַּר נָשׁ Nomen filii hominis, *h. e.* nomen proprium viri. *Adhibetur* נָשׁ *per aphæreſin, pro* אֱנָשׁ.

De Hebdomada.

שָׁבוּעַ Hebdomada, ſeptimana, *vel dierum, vel annorum, ut Dan. 9. 27. Hebdomadæ apud Hebræos erant in duplici differentia, aliæ ex ſeptem diebus conſtantes, & appellata dierum, aliæ ex ſeptem annis compoſitæ, & hebdomadæ annorum vocatæ. Ad diſtinguendos hebdomadæ dies non utebantur nominibus Planetarum, ut apud nos, ſed initium ducebant a Sabbato, hoc pacto, prima Sabbati, ſecunda Sabbati, ſcilicet prima dies poſt Sabbatum, ſecunda dies poſt Sabbatum. Plur.* שָׁבֻעִים hebdomadæ. Dan. 9. 25. *Conſtr.* שָׁבֻעֵי. *Fœmin.* שָׁבֻעוֹת hebdomadæ. Deuter. 16. 9. *Conſtr.* שְׁבֻעוֹת Jerem. 5. 25.

De חַג שָׁבֻעוֹת Feſto Hebdomadarum, *ſeu* Pentecoſtes.

Feſtum Pentecoſtes variis nominibus in Sacris litteris appellatur, cum ejus ſignificatio perlate pateat. Alibi enim Feſtum hebdomadarum *dicitur, propterea quia a die oblationis manipuli hordeacei ſeptem hebdomadis Feſtum Pentecoſtes diſtabat; alibi* ſolemnitas meſſis, *quia illo tempore meſſis triticea ad maturitatem pervenerat; alibi denique* dies primitiarum *ab oblatis Deo novarum frugum primitiis. In Novo autem Teſtamento nuncupatur Græco nomine* πεντεκοστὴ quinquageſima, *ſcilicet* dies, *quia quinquageſimo die a Paſcha hoc Feſtum agitur. Porro primitiarum oblatio facienda poſtridie Paſchæ conſtabat manipulis ſpicarum; facienda vero die Pentecoſtes panibus novarum frugum. Ratio autem numerandi diem quinquageſimum ab illa diverſa erat, quam Chriſti fideles uſurpant. Hebræi enim ab altero die Paſchæ, nos vero ab ipſo Paſcha numerandi initium ducimus.* וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃ עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם *h. e.* Numerabitis autem vobis ab altero die Sabbati, quo obtu-

 liſtis

liſtis manipulum agitationis, ſeptem hebdomadas integras, uſque ad alteram diem hebdomadæ ſeptimæ numerabitis quinquaginta dies. Levit. 23. v. 15. & 16. *Quamobrem nos Feſtum Pentecoſtes lato modo ſic appellamus, cum juxta veram numerandi conſuetudinem non quinquageſimus dies a Paſcha ſit, ſed quadrageſimus nonus. Cæterum Judæi præceptum hoc de ſeptem hebdomadis numerandis inter ſexcenta, & tredecim præcepta ex Lege Moſis ab ipſis elicita recenſent. Inſtitutum vero fuit hoc Feſtum a Deo, ut Iſraelitis in memoriam veniret, ſe Legem ab ipſo Deo tabulis inſculptam lapideis die quinquageſimo ab exitu Ægypti in monte Sinai inter fulgura, & tonitrua accepiſſe, illique propterea maxime obſtrictos eſſe. Propter hoc Feſtum a primo die Paſchæ uſque ad trigeſimum triſtitiam præ ſe ferunt, a celebrandis nuptiis, ſubeundis balneis, capillis tondendis ſe abſtinent; hæc vero omnia agunt in memoriam viginti quatuor millium diſcipulorum R. AKibæ ex Rabbinis id temporis mortuorum. Cum autem omnes a fœminis conditi ſepulcro fuerint, datum ipſis poſt Solis occaſum totis triginta diebus ab omni opere vacare. Jam vero quemadmodum Hebræi Feſto* פורים Purim מגלת אסתר Eſtheræ librum, *die nono menſis Junii* איכא Threnos, *Feſto Tabernaculorum* קהלת Eccleſiaſten, *Feſto Paſchæ* שיר השירים Canticum Canticorum *in Synagogis legunt; ita Feſto Pentecoſtes libri* רות Ruth, *& quorumdam textuum de oblationibus agentium lectioni vacant. Ut autem tempus exprimant, quo* תּוֹרָה Legem *a Deo acceperunt, ædes, Synagogam, feneſtras gramine, & faſciculis viridibus ipſi capita corollis florentibus revincti ornant.*

שבע״פ *Abbreviatura. Idem ac* שֶׁבְּעַל פֶּה Quæ per os, *nimirum* tradita eſt. *In Zohar pro littera* ש *juxta morem Talmudiſtarum, & Chaldæorum ſolet adhiberi* ד, *ut* רבע״פ. *Præcedit plerumque* תורה, *vel* תורייתא Lex, *quæ duplex eſt, altera* תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב Lex ſcripta, *altera* תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה Lex ore tradita, *de qua vide Diſputationem huic Lexico præmiſſam.*

שָׁבַר Frangere: שֶׁבֶר fractura, fractio: fractura arithmetica. שְׁבָרִים fractiones. קְצִירַת הַשְּׁבָרִים compendium fractionum. *Item* שֶׁבֶר ChireK vocalis, *ut apud Aben Ezrà*. Numer. 35. 19. & שֶׁבוּר Chirekatum, cum ChireK notatum. אִשְׁבּוֹרֶן fractura, fiſſura. תִּשְׁבּוֹרֶת fractio.

שָׁבַשׁ Perſuadere: implicare, perturbare, perplexum reddere. סְפָרִים מְשׁוּבָּשִׁים Libri confuſi, libri erronei. הִשְׁתַּבֵּשׁ Perplexum, attonitum eſſe: confundi, corrumpi. שִׁבּוּשׁ confuſio, perplexitas, error, corruptio. אִישׁ מְשׁוּבָּשׁ vir perplexus.

שִׁבְשֵׁב Frondeſcere, frondes, ramos emittere. שַׁבְשֶׁבֶת frondes, ramuli, calami cum glutino ad capiendas aves.

שַׁבְּתָאי, שבת Saturnus planeta, *qui diei Sabbato præeſt*. גלגל שבתי Sphæra Saturni.

Sab-

שְׁבוּת Sabbatiſmus. *Eſt Rabbinorum ſtatutum de vera Sabbati obſervatione.* מִשּׁוּם שבות Propter Sabbatiſmum, *h. e. propter ſtatutum Rabbinorum, quo decreverunt a quibuſdam operibus abſtinendum, licet præceptum Dei non extet, ne ex ejus occaſione agatur aliquid die Sabbati, quod vetitum ſit. Hinc in* ביצה *cap.* 5. כל שחייבים עליו משום שבות משום רְשות משום מצוה בשבת חייבין עליו ביט ואלו הן משום שבות לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ולא מטפחים ולא מספקין ולא מרקדין *h. e.* De quocumque tenentur propter Sabbatiſmum, vel propter licentiam, vel propter præceptum, de eodem etiam tenentur in alio die Feſto. Illa autem ſunt propter Sabbatiſmum: non aſcendunt in arborem, *ne aliquem ramum evellant;* non equitant ſuper aliquo animali, *ne teneantur ex arbore virgam cædere ad equum regendum;* non nant in aqua, *ne cogantur frigore correpti ignem accendere;* non ſaltant, *ne ad conficiendum inſtrumentum muſicum impellantur. Statuta autem Rabbinica maximi habenda eſſe ex eo colligitur, quia inter Hebræos vulgo circumfertur:* לעולם אל תהא שבות קלה בעיניך *h. e.* Numquam ſit Statutum Rabbinicum vile in oculis tuis.

שׁ״נ *Abbreviatura. Idem ac* שֶׁל גּוֹיִם Gentilium, *h. e.* Chriſtianorum, *vel in numero ſingulari* שֶׁל גּוֹי Chriſtiani: *ut* שֶׁחָתַךְ בְּסַכִּין שׁ״נ Quod ſecuit cultro hominis Chriſtiani. *In more poſitum eſt apud Hebræos, ut duobus cultris utantur. Alterum vocant* סַכִּין שֶׁל חָלָב cultrum lactis, *quo lacticinia, & fructus abſcindunt; alterum vero appellant* שַׂכִּין שֶׁל בָּשָׂר cultrum carnis, *quem adhibent ad carnem amputandam. Digladiantur autem, & quærunt Rabbini, utrum liceat comedere ea, quæ ſciſſa, vel mactata fuerunt* שׁ״נ cultro Chriſtianorum.

שָׂנָא Deficere, deeſſe, deſiderari. שָׂנָא abies, *arbor.*

שׁגח, הִשְׁגִּיחַ Providere, proſpicere, rationem habere. הַשְׁגָּחָה providentia. הַשְׁגָּחָה אֱלָהִית providentia Divina. הַשְׁגָּחַת הַשֵּׁם providentia Dei. הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית providentia ſpecialis. הַשְׁגָּחָה כְּלָלִית, *vel* כּוֹלֶלֶת providentia generalis. הַשְׁגָּחוֹת contemplatio, ſpeculatio.

שֵׁגָל Conjux, uxor, *proprie Regis, vel Imperatoris.*

שָׁגַר Mittere, emittere. שָׁגוּר emiſſum: aſſuetum, uſitatum: promptum, expeditum. שֶׁ״גֶר emiſſio. שִׁגְרָא botrus.

שׁ״ד *Abbreviatura. Idem ac* שֹׁרֶשׁ דָּבָר Radix rei; fundamentum rei. 2. שְׁפִיכוּת דָּמִים Effuſio ſanguinum, cædes, latrocinia. *Hinc in Tractatu* יומא Jomà *fol.* 9. *legitur:* Sanctuarium primum cur fuit vaſtatum? Ob tria ſcelera. Videlicet ob עֲבוֹדַת אֱלִילִים, גִּלּוּי עֲרָיוֹת, וּשְׁפִיכוּת דָּמִים *h. e.* Idololatriam, concubitum inceſtuoſum, & effuſionem ſanguinum, ſive cædes. *Hæc tria ab Hebræis per Abbreviaturam ſcribi ſolent,* ע״א ג״ע וש״ד, *ut ſuis locis videre potes.* 3. שַׁפִּיר דָּמֵי Pulcrum eſt, re-

ctum eſt, rectum videtur. *Paſſim obvia hæc Abbreviatura in Talmude.*

שַׁדַּי Omnipotens, victor, fortis. Geneſ. 17. 1. Ezech. 1. 24. *Juxta nonnullorum ſententiam adhibetur tum de Deo, tum de aliis.*

De מְזוּזָה *Mezuzà* in uſu apud Hebræos.

Nomen Dei שַׁדַּי Saddài *ſupra memoratum inſcribitur ab Hebræis* מְזוּזָה, *quam poſti domorum affigunt. Eſt autem* מְזוּזָה *proprie canna, cui inſerunt membranam quoſdam Veteris Teſtamenti verſus complectentem. Cum itaque averſæ parti hujus cannæ hoc nomen* שַׁדַּי Saddài *inſcribatur, ab omnibus ingredientibus domum per foramen in medio cannæ factum conſpicitur. Quemadmodum autem Chriſti fideles Templum introeuntes aqua benedicta ſolent ſe ſignare, ita ex Hebræis religioſiores domum ingredientes, vel ab ea egredientes manu* מְזוּזָה Mezuzam *tangunt.*

שַׁדֵּךְ Deſponſare, conjugio jungere. שִׁדּוּךְ deſponſatio, copulatio. שַׁדְּכָנוּת idem. שַׁדְּכָן copulator, deſponſator, affinis.

שַׁדֵּל Perſuadere, allicere, pellicere. *Hithpahel* הִשְׁתַּדֵּל Operam dare, curare, incumbere, conari, occupatum eſſe. אִשְׁתַּדְּלוּת opera, cura, conatus, labor, ſtudium. שַׁדֵּל perſuadere. שִׁדּוּל perſuaſio.

Frequentiſſimus apud Rabbinos Verbi אִשְׁתַּדֵּל operam dare, occupatum eſſe *uſus eſt.* לְעוֹלָם תִּשְׁתַּדֵּל הָאִשָּׁה לִהְיוֹת צְנוּעָה *h. e.* Semper dabit operam mulier, ut ſit verecunda. הַמִּתְאַמֵּץ לְהִשְׁתַּדֵּעַ *h. e.* Impenſe operam dans, omnibus viribus contendens. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ *h. e.* In loco, ubi non ſunt viri, da operam, ut tu virum te præbeas. הֱוֵי מִשְׁתַּדֵּל עִם אָדָם שֶׁהַשָּׁעָה מְצַחֶקֶת לוֹ *h. e.* Eſto occupatus cum homine, cui hora arridet, cui tempus favet, qui proſpero gaudet rerum ſucceſſu.

שִׁדְרָה, שֵׁדֶר Spina dorſi. שִׁדְרָה שֶׁל שִׁבּוֹלֶת ſpina dorſi, ſpicæ, gluma, utriculus.

שֶׂה Agnus: pecus. Geneſ. 30. 32. *Conſtr.* שֵׂה Deuter. 14. 14. *Cum aff.* שֵׂיוֹ pecus ejus. Deuter. 32. 1. & שֵׂיהוּ 1. Sam. 14. 34.

De Agno ad Feſtum Paſchæ celebrandum immolando.

Agnus Feſto Paſchæ immolandus, & comedendus anniculus, ſine macula, ſexuſque maſculini eſſe debuit. Separabatur autem a reliquo grege, fulcroque lecti alligatus ſervabatur a die decimo נִיסָן Niſàn, *h. e.* Martii *uſque ad diem decimum quartum, ut* בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſperas *juxta Sacrum codicem poſt peractum* תָּמִיד Sacrificium Juge, *ſuffitum, &* ac-

accenſas lucernas mactaretur. Mactatio fiebat in Atrio ab Iſraelitis, Levitis interim canentibus, Sacerdotibuſque ſanguinem excipientibus ad baſim Altaris effundendum. Porro agno mactando non idem ſemper locus fuit aſſignatus. In Ægypto enim ejus mactationi nullus locus publicus fuit definitus; in terra promiſſa mactatio fiebat prope Tabernaculum; Hieroſolymis vero in Atrio Templi peragebatur; quem ritum poſtea etiam Chriſti parentes quotannis Hieroſolymam ſe conferentes Luc. 2. v. 41. pie, ac religioſe ſervarunt. Hic diligenter animadvertendum, preceptum illud Deuter. 16. *v.* 5. 6. לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ כִּי אִם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ *h. e.* Non poteris immolare Paſcha in qualibet urbium tuarum, quas Dominus Deus tuus daturus eſt tibi; ſed in loco, quem elegerit Dominus Deus tuus; *intelligendum eſſe de publica agni immolatione a toto Iſraelitarum cœtu facienda; alioquin cum Hieroſolymam non aſcenderent mulieres, ſervi, claudi, cæci, ægroti, ſenes, parvuli, ſurdi, ſtulti, hujuſmodi præcepto ſatisfacere non potuiſſent, quod tamen omnibus ſine ullo diſcrimine exacte implendum præſcribitur. Agno excoriato, ablegmina in Altari comburebantur, deinde Agnus aſſabatur, ejus viſceribus eductis, & in furno ſuſpenſis. Vetitum oſſa confringere, vel aliquid aſportare, ſed totus cum pane azymo, & oleribus amaris comedendus a domino, & ipſius convivis, qui nec infra decem, nec ſupra viginti advocabantur. Comedebant autem illum renes accincti, calceis inſtructi, & baculos manibus tenentes. Quæ ex eo ſupererant, poſtridie mane igne conſumenda. Id temporis etiam menſa vaſis, lancibuſque inſignibus, ac præclaris ornata inſtruitur, cui duæ patinæ imponuntur, altera cum tribus placentis, & ovo ſub cinere obdurato, altera cum pulmento, pomis, pyris, nucibus, ficubus, amygdalis, malis citreis, quibus vaſculum aceto plenum additur cum lactucis, hedera, raphanis, petroſelino, carophyllo, & naſturtio. Solent autem ſinguli Judæi quatuor vini cyathos exhaurire in memoriam liberationis, quam Deus ex captivitate Ægyptiaca ſe facturum quater pollicitus eſt* Exod. 6. v. 6. 7. וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים׃ וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם *h. e.* Et educam vos de oneribus Ægyptiorum; & eruam vos de ſervitute ipſorum; & redimam vos in brachio extento, & in judiciis magnis; & aſſumam vos mihi in populum.

Sacrificium autem Agni Paſchalis die 14. menſis נִיסָן Martii בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſperas *Deo offerendum in* מִקְרָא Sacra Scriptura *modo vocatur* זֶבַח Sacrificium, Exod. 12. 2. & 34. *modo appellatur* קָרְבָּן Oblatio, Numer. 9. v. 7. *Græci vero dicunt* διαβατήρια θύειν, ſacrificia pro tranſitu ſacrificare. *Porro pecus dicta* שֶׂה *ad hoc Sacrificium requiſita erat eligenda ex duabus ſpeciebus* מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים ex agnis, aut hœdis *ſexus maſculini ſine ulla macula, quæ annum ætatis impleviſſet. Quod attinet ad ejus ſepa-*

paratione m a reliquo grege die decimo menſis נִיסָן Nisàn *faciendam, volunt Rabbini id fuiſſe poſitum in more tantummodo in Ægypto, non autem in reliquis Paſchis celebrandis. Quam rem ita ſe habuiſſe ex Hiſtoriis poſteriorum temporum clare colligitur, in quibus agnos non die decimo, ſed poſt duos, vel tres dies a dominis acceptos, & Sacrificio Paſchali deſtinatos fuiſſe legimus.*

Agnus aſſatus olim menſæ Judæorum appoſitus dicebatur גּוּפוֹ שֶׁל פֶּסַח corpus Paſchæ, גּוּפוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ הַפֶּסַח corpus Agni Paſchalis. *Ad Agni Paſchalis autem ritum colendum duplex ab Hebrais cœna inſtituebatur. In priore hoſtias immolatas comedebant, in altera canebant* ἐξιλαστικὰ & εὐχαριστικὰ, *dicebaturque* סְעוּדָה מַפְסֶקֶת, *Græce* δεῖπνον ἀπολυτικὸν, cœna dimiſſoria, *quæ apud Gentes erant ſecundæ menſæ ab aliorum ſolemnium menſis valde diſcrepantes. Aſſatum autem fuiſſe agnum eo conſilio cenſendum eſt, ut acerbiſſimam Agni Jeſu Chriſti paſſionem adumbraret.*

Placet hoc in loco quærere, cur Chriſtus in inſtitutione Eucbariſtiæ potius his verbis uſus ſit, Hoc eſt corpus meum, *quam illis,* Hic panis eſt caro mea, *vel aliis. Cum olim Hebræi agnum aſſatum integrum comedendum convivis apponerent, Hebraico nomine, ut diximus* גּוּף הַפֶּסַח Guph happèſach, *h. e.* corpus Paſchæ *appellatum, hujus ritus in ultima Cœna cum diſcipulis facta Chriſtus rationem habens verba illa uſurpavit,* Hoc eſt corpus meum, *ut eum ſui Corporis figuram, & typum fuiſſe ſignificaret. Agni autem corpus in menſa Paſchali exhibitum fuiſſe ex ordine inſtruendæ cœnæ a R. Moſe Bar, h. e. filio, Majemonidis in* הלכות קמץ ומצה *cap.* 8. *n.* 1. *deſcripto colligitur.* Afferunt menſam paratam, & ſuper eam imponunt herbas amaras, (*videlicet lactucas agreſtes*) & olera (*h. e.* כַּרְפַּס apium) azyma, embamma, & גּוּפוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ פֶּסַח *ſcilicet* corpus Agni Paſchalis, & בְּשַׂר חֲגִיגָה carnem Chagigà (*h. e.* Sacrificii) diei decimi quarti &c. *Conſummatus itaque eſt ritus Veteris Teſtamenti edendi Agni Paſchalis corpus, menſæ Chriſti eodem appoſito, & ab illo cum Diſcipulis manducato. Ut autem corpus veri, & immaculati Agni, hoc eſt, ſuum, nobis ſub panis ſpecie comedendum Chriſtus præberet, pane accepto, ad corpus Agni Paſchalis Veteris Teſtamenti alludens dixit:* Hoc eſt Corpus meum, *his verbis docens Sacerdotes, & admonens, qua ratione maxime verendum Corporis ſui Sacramentum conficerent. Quemadmodum, cœna communi abſoluta, poculum Veteris Teſtamenti in Novum tranſtulit, vinoque in Sanguinem ſuum converſo, idem Sacerdotibus in ſui memoriam faciendum mandavit. Ex his colligitur, in medio cœnæ communis Sacroſanctum Eucbariſtia Sacramentum fuiſſe inſtitutum, & in ejuſdem fine Calicem conſecratum, quidquid contra afferat Scaliger in lib.* 6. De emendatione Temporum, *& Ludovicus Capellus in ſuis* Animadverſionibus contra Buxtorphium de Cœna Domini, *& Baronius ad annum Chriſti* 34. *n.* 45. *qui a Scaligero decepti*

præ-

Digitized by Google

præpoſterum Cœnæ Paſchalis ritum invexerunt, multoſque in eumdem errorem pertraxerunt.

Nam quod attinet ad Scaligerum, ritum Cœnæ Paſchalis omnino invertit, & ineptiſſime ad Cœnæ finem transfert, quod ejuſdem initio erat collocandum: Hic eſt panis afflictionis &c. *quæ verba in libris Ritualibus Hebræorum Cœnæ initium occupant. Quod ſi Abarbenelis Commentarios in* זֶבַח פֶּסַח Sacrificium Paſchæ *conſuluiſſet, cauſſam ſtatim cognoviſſet, cur hæc verba initio* אגדה Agàdæ, *h. e.* Hiſtoriæ, *poſita fuerint, & Chaldaico ſermone exarata. Primum enim ideo factum, ut ad panis Azymi comeſtionem egeni excitarentur; alterum vero, ut adhortantium ſermo facilius intelligeretur lingua vulgari, ſeu Chaldaica conſtans, cum hujuſmodi* אגדה Agàdam *Babylone compoſitam fuiſſe ex communi Hebræorum conſenſu ſentiendum ſit.*

In eo vero Ludovicus Capellus erravit, quod cenſuit, Chriſtum ſuffeciſſe verba illa, Hoc eſt Corpus meum, *in locum illorum,* Hic eſt panis afflictionis &c. *quod a veritate longiſſime abeſt. Si enim Evangelium leges, clare deprehendes, Chriſtum a Cœna ſurrexiſſe, veſtes depoſuiſſe, Diſcipulorum pedes laviſſe, iterum menſæ accubuiſſe, demum circa Cœnæ dimidium Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum inſtituiſſe. Verum ex ſupra allatis patet, prædicta verba non in medio, vel alia parte convivii, ſed in principio fuiſſe recitata. Præterea quid in ipſis invenies, quod ad conſecrationem ſignificandam poſſit referri? Nihil in illis ad benedictionem, nihil ad Euchariſtiam pertinens; neque in ipſa* אגדה Agàda *continentur, ſed ſolum* אגדה Agadæ *præludium ſunt.*

Baronius quoque Scaligerum ſecutus Cœnæ Paſchalis ordinem præpoſterum in medium affert, & אגדה פסח Agàdæ Paſchalis *præludium ad ultimas Cœnæ partes transfert, Chriſtumque in inſtitutione Euchariſtiæ ad illud reſpexiſſe ſibi falſo perſuadet. Totum autem Cœnæ Paſchalis ritum ordine inverſo ad annum Chriſti* 34. *n.* 43. *ita deſcribit.* In Paſchali convivio poſterior quæ eſſet menſa, non ut in aliis dierum Feſtorum ſecundis Cœnarum menſis bellaria apponebantur, ſed tantum a Lege ſtatutus cibus, nimirum primo loco embamma ex intybis, & lactucis agreſtibus factum, aliiſque rebus conditum: inque illud primus Paterfamilias intingebat offam Azymam, mox cæteri, ſicque conſumebatur. Deinde Paterfamilias tortam Azymam (*vel ut alii textus habent* dimidiam) ſub mappa hactenus ſervatam in fruſta frangebat, in tot particulas illam dividens, quot eſſent in Cœna diſcumbentes, ſicque diviſam ſingulis porrigebat. Quo facto ipſe poculum deguſtatum tradebat proximo, ille ſecundo, donec poculum per totum convivium circumferretur. Inſuper quoniam ſecundæ illæ menſæ Judæorum erant ob accepta beneficia ad gratias Deo agendas potiſſimum comparatæ, cum in cæteris ſecundis menſis eſſet uſitata quædam communis benedictionis formula, in Paſchali ſecunda menſa poſt

illam

Digitized by Google

illam benedictam cum diſtribueretur torta Azyma, hæc verba idem Paterfamilias dicebat. *Iſte eſt panis ærumnæ, quem comederunt Patres noſtri in terra Ægypti: quiſquis eſurit, accedat, & peragat Paſcha*. Poſt hæc idem accepto poculo benedicebat his verbis. *Benedictus es, Domine, qui fructum vitis creaſti &c.* ſicque delibatum, ut dictum eſt, poculum tradebat proximo, ille ſecundo, & ſic deinceps. Hæc ex Rituali Hebræorum. *Adde, a Scaligero obtruſo. Quis enim umquam in Rabbinorum libris verſatus non videt, multa ſphalmata, & errores in hac narratione contineri, Scaligerumque deceptum etiam alios viros alioquin doctos, & eruditos in eumdem errorem pertraxiſſe? Scaligerianæ enim menſæ Paſchalis ordo toto cælo diſtat ab eo, quem Rabbini in ſuis* מִנְהָגִים Ritualibus libris *tradiderunt, & licet Scaliger obtrudat legentibus, ritum illum ex Rituali Judæorum deſumptum eſſe, qui tamen eorum libros hac de re attente legerit, rem ita ſe non habere plane deprehendet.*

Hæc igitur animadverſione digna in narratione Cœnæ Paſchalis a Scaligero allata cenſeo. Falſum primo eſt, bellaria Paſchali convivio non fuiſſe apponenda, cum tantummodo verum ſit, poſt אֲפִיקוֹמֶן AphiKomèn, *ut ſupra diximus, nihil amplius fuiſſe comedendum. A veritate etiam alienum,* חֲרוֹסֶת Embamma *ex intybis, & lactucis agreſtibus compoſitum fuiſſe. Quilibet enim Rabbinorum libros conſulens ſtatim intelliget, Judæos ad illud conficiendum non intybis, lactucis agreſtibus, aliiſque amaris herbis uti, ſed aromatibus, fructibus dulcibus, & rebus aliis odoriferis, lactucaſque agreſtes leviter ſolum in ipſum eſſe immergendas, ne amaritudine ſua rerum cæterarum dulcedinem, & ſuavitatem corrumpant. Cum itaque Scaliger intybum, amaraſque herbas, quæ embammati ſolummodo admovendæ ſunt, cum rebus aliis, quibus embamma conſtat, confundat, merito ſuſpicari poſſumus, ipſum Hebræorum Rituales libros vel non legiſſe, vel certe non intellexiſſe. Singulos autem ipſius errores hac in re perſequi quia nimis longum eſſet, ſatis ſit animadvertere, ſtatim poſt herbas amaras, & Azymi portionem manducatam potationem non fuiſſe factam, ſed inter cibum, & potum non mediocre temporis intervallum interceſſiſſe. Cyatho enim prius impleto, Precibus recitatis, apii, Azymi, & lactucæ modica quantitate deguſtata, tandem, repetita benedictione, cyathus exhauriebatur. De* AphiKomèn *vide pag.* 21. *& de* Embammate *pag.* 264. *hujus Lexici.*

De menſe נִיסָן Nisàn, *h. e.* Martio, *& dictionibus* בֵּין הָעַרְבַּיִם *h. e.* inter duas veſperas.

Cum ſupra dictum ſit, Agnum Paſchalem a die decimo menſis נִיסָן Nisàn *uſque ad decimum quartum a reliquo grege ſeparatum ſervatum fuiſſe, ut* בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſ-

pe-

Digitized by Google

peras *mactaretur*, *juvat hoc in loco nonnulla de menſe* נִיסָן Niſàn, *& dictionibus* בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſperas *dicere*. *Itaque menſis* נִיסָן *partim reſpondet noſtro Martio, partim Aprili*. *Alii aliter illum appellant*. *Arabes vocant menſem* graneſcentis ſegetis; *Græci* τὸν μῆνα τῶν καρπῶν, menſem fructuum, *quia eo juxta Philonem in Judæa ſegetes ad maturitatem pervenerant; Syri menſem* florum *dicunt*. *Cur a Chaldæis* נִיסָן *vocetur, adhuc non conſtat*. *Qui ejus originem a Verbo Hebraico* נוס ſugere *derivant, valde falluntur, licet ita dictum eum velint a fuga Judæorum ex Ægypto eo menſe facta*. *Quid enim ad Chaldæos attinebat, a quibus hoc nomen menſi impoſitum eſt, obſervare, quo menſe Iſraelitæ ex Ægypto fugiſſent? Bochartus Hieroz. fol.* 557. Fallor, *inquit*, aut ſcribendum נסן per duplex S, ut Joſeph. lib. 3. cap. 10. vel ניסן *Niſàn* vocalis longa ſupplet Daghès, ut ſæpe ניסן pro נסן h. e. *vexilla ponantur*, quippe hoc tempore Judæi bella gerebant, ut videre eſt 2. Samuel. 11. 1. *Apud Rabbinos vocatur* תְּקוּפָה TeKuphà. *Hinc* תְּקוּפוֹת Tecuphæ *præcipue R. Samuelis, & R. Addæ ſunt epochæ Æquinoctiorum, & Solſtitiorum ſecundum periodum Julianam*. *Proprie tamen* תְּקוּפָה Tecuphà *eſt* ὅρος, κέντρον, τροπή, *h. e.* anni converſio.

Quod vero attinet ad dictiones בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſperas, *ab Interpretibus vario modo explicantur, aliique ex iis alio inclinant in iis exponendis*. *Sunt, qui per illa ſignificari volunt totum intervallum, & tempus interjectum inter veſperam diei decimæ quartæ, & decimæ quintæ, ex quo inferunt, qualibet hora licuiſſe immolare, & comedere agnum Paſchalem*. *At quid abſurdius? Clare enim habetur Deuter.* 16. *v.* 6. תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעֶרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם *h. e.* Immolabis Phaſe veſpere ad Solis occaſum; quando egreſſus es de Ægypto. *Alii, ut R. Salomò, R. Kimchì, R. Simeon per* בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſperas *indicari exiſtimant totum tempus pomeridianum uſque ad Solis occaſum, duplicemque veſperam apud Judæos conſtituunt, alteram videlicet ante Solis occaſum, alteram poſt Solis occaſum*. *Hæc duplex veſpera ex Evangeliſta Matthæo cap.* 14. *non obſcure colligitur*. *Antequam enim narret miraculum quinque panum in gratiam turbæ fame laborantis auctorum v.* 15. *inquit*: Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες. Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. Veſpere autem facto, acceſſerunt ad eum Diſcipuli ejus dicentes: Deſertus eſt locus, & hora jam præteriit: dimitte turbas, ut euntes in caſtella, emant ſibi eſcas: *mox, narrato miraculo, ſubjicit v.* 23. Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. Et dimiſſa turba, aſcendit in montem ſolus orare. Veſpere autem facto, ſolus erat ibi. *Quid clarius? Duplex eodem die veſpera ab Evangeliſta diſtinguitur, altera ad occaſum Sole præcipitante, altera poſt*

Solis occaſum. R. autem Abèn Ezrà per tempus בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſperas *intelligi vult crepuſculum veſpertinum inter Solis occaſum, & initium noctis intercedens. Hanc poſteriorem ſententiam cæteris magis probabilem eſſe ex eo cenſeo, quia immolatio Agni Paſchalis eodem tempore præcipitur facienda, quo initium comedendi Azyma ſtatuitur, videlicet poſt occaſum Solis diei decimæ quartæ, nimirum incipiente die decima quinta. Exod. cap. 12. v. 18.* בָּרִאשֹׁן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מַצֹּת עַד יוֹם הָאֶחָד וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ בָּעָרֶב׃ *h. e.* Primo menſe, quarto decimo die ejus menſis veſpere comeditote Azymos uſque ad diem vigeſimum primum ejuſdem menſis veſpere. *Ex quibus omnibus infertur, Judæos Agnum Paſchalem aſſatum comediſſe die decimo quinto* נִיסָן Nisàn, *h. e.* Martii, *ineunte, non vero ineunte die decimo quarto.*

Cæterum cum, florente Judæorum Republica, ſpatium proxime antecedens occaſum Solis a Deo deſtinatum Agni Paſchalis mactationi non ſufficeret propter agnorum mactandorum multitudinem, volunt nonnulli, partem magnam temporis pomeridiani ipſorum mactationi fuiſſe tributam. Ad ſententiam ſuam confirmandam afferunt, quæ habentur in נְגָעִים Negaìm 11. 2. Non luſtrant plagas mane, nec בֵּין הָעַרְבַּיִם *inter duas veſperas.* Quando igitur? hora tertia, quarta, quinta, ſeptima, octava, & nona. *Ubi animadvertendum,* mane, & inter duas veſperas *opponi, uti tempora obſcuriora, & luſtrationi minus opportuna: proprieque tempus deſignatum verbis* בֵּין הָעַרְבַּיִם inter duas veſperas *poſt nonam incepiſſe. Huic opinioni ſuffragatur etiam Joſephus lib. 7. 45. de Bello Judaico, inquiens, in more poſitum fuiſſe, ut mactaretur Agnus Paſchalis* ἀπὸ ἐννάτης ὥρας μέχρι ἑνδεκάτης, ab hora nona uſque ad undecimam.

שׁ״ה *Abbreviatura. Idem ac* שַׁלְשֶׁלֶת הַקַּבָּלָה Catena Cabbalæ. *Hoc nomine appellatur liber Hiſtoricus, de quo ſæpe mentio fit in Tzemach David.*

שׁ״הי פ״הי *Abbreviatura. Idem ac* שַׁבָּת הַיּוֹם פֶּסַח הַיּוֹם Sabbatum eſt hodie, Paſcha eſt hodie. *Vide hujus Lexici pag. 618.*

שָׁהָה Morari, tardare, cunctari. שְׁהִיָּה mora, cunctatio. שְׁהוּת mora, tarditas.

שׁה״עה *Abbreviatura. Idem ac* שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם Salomon Rex, ſuper quo ſit pax. *Sic interdum occurrit* דה״עה *pro* דָּוִד הַמֶּלֶךְ David Rex, ſuper quo ſit pax.

שׁ״ו *Abbreviatura. Idem ac* שְׁתִי וָעֵרֶב Stamen, & ſubtegmen. *His vocabulis textores utuntur. Cum autem hujuſmodi textura Crucis figuram referat, ideo has voces Judæi ſolent adhibere ad Crucem ſignificandam. Hinc ad contemptum* Crucem Chriſti *appellant* שְׁתִי וָעֵרֶב ſtamen, & ſubtegmen.

שׁוּב Amplius, præterea, adhuc, porro. שׁוּב redire, reverti: ad aliquid referri, *ut* זה שב אל מה שאמר *h. e.* Hoc

Hoc refertur ad illud, quod antea dixerat. *Item* reſipiſcere, reverti a peccatis. תְּשׁוּבָה reſipiſcentia, converſio a peccatis: reſponſio. בַּעַל תְּשׁוּבָה reſipiſcens. *In* בבא מציעא *fol.* 58. *admonentur homines, ne peccatori ad bonam frugem reverſo vitam male anteactam exprobrent, neve cuiquam majorum ſuorum conditionem abjectam in memoriam revocent:* לבעל תשובה אל תאמר זכור מעשיך הראשונים ולבן גר אל תאמר לו זכור מעשה אבותיך *h. e.* Reſipiſcenti ne dicas: memento operum tuorum priorum; & filio Proſelyti ne dicas: memento operum patrum tuorum. *Multa ad Pœnitentiæ laudem a Rabbinis dicuntur, ex quibus ſatis ſit hoc afferre:* התשובה היא יסוד העולם ועמודו ואין העולם עומד אלא על התשובה *h. e.* Pœnitentia eſt fundamentum Mundi, & columna ejus, neque conſiſtit Mundus, niſi propter Pœnitentiam. *Sic inter res ſeptem, quas fabulantur a Deo creatas fuiſſe ante conſtitutionem Mundi, etiam Pœnitentiam recenſent. Sunt autem hæ:* Lex, תשובה Pœnitentia, Hortus Eden, Gehenna, Solium gloriæ, Domus Sanctuarii, & Meſſiæ nomen. הֶשָּׁבוֹן, הֶשָּׁבָה reſtitutio, redditio.

שָׁוָה Æquari; utile eſſe, prodeſſe, convenire. שְׁוָאָה æquatio, comparatio. שְׁוֵי æquum, æqui pretii, pretii vilis, & exigui: *ut* דִשְׁוֵי חַמְרָא quod vinum eſſet vilis pretii. *Sententia Proverbialis in* מציעא Metzià *fol.* 52. עֲשִׁיק לְגַבָּךְ וּשְׁוֵי לְכַרְיסָךְ *h. e.* Pretioſum dorſo tuo, & vile ventri tuo, *videlicet ſubminiſtra. Hac ſententia admonentur homines, majores impenſas in veſtitum, quam in victum ſaciendas eſſe, cum veſtitus non ſolum neceſſario corporis tegumento, & præſidio adverſus temporis injurias inſerviat, ſed etiam ornamento, populique judicio & probationi ſubjiciatur; victus autem ſolummodo ad nutriendum corpus adhibendus ſit, qui, ſi excedat, vires non reficit, & auget, ſed opprimit, ac penitus aufert. Hinc apud Talmudicos circumfertur.* Quæ neceſſaria ſunt ad corpus tegendum, & veſtiendum, קְנֵה בְיוֹקֶר *comparato tibi pretioſius;* quæ autem ad victum, בְּשָׁוִוין quantum æquum eſt, neque nimium. הַשְׁוָיָה ſuſus. *Eo enim lana, vel linum in filum æquatur.* הַשְׁוָאָה comparatio, adæquatio: conciliatio. וו השואה Vau comparationis, *eſt littera Vau vocum initio collocata in ſimilitudinis apodoſi, quæ ſæpe obvia in* מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה Proverbiis Salomonis. הַשְׁוָאַת דֵעוֹת conciliatio ſententiarum. שְׁוִיאוֹת, שְׁבִיאוֹ æquitas, æquum: וְבֹנִין בִשְׁבִיאוֹ vendentes cum æquitate, *h. e.* æque, juſte. שְׁוִי Æquum, æquale, æquitas, pretium rei, *quod venditæ rei eſt æquatio, & comparatio.* שְׁוִוין pretium ejus. שָׁוֶה linea æquinoctialis: אֹפֶן שָׁוֶה circulus æquus, concentricus.

שׁוּם Nomen. *Chaldaice. Apud Maſorethas nomen proprium viri. Apud Rabbinos* aliquis, aliqoid. *Solet præcedere, vel ſequi* אֵין *vel* לֹא: מִשּׁוּם propter. מִשּׁוּם שֶׁ propterea quod, eo quod. עַל שׁוּם מָה

qua de cauſſa? quamobrem? מִשּׁוּם הָכִי propterea.

שו״ם *Abbreviatura. Idem ac* שפייר. ווירמש, מענץ, *Germanicæ voces ſunt, videlicet* Spira, Wormacium, Moguntia, *adbibitæ per banc abbreviaturam in contractibus Matrimonialibus. Cum enim in tota Germania barum urbium Synagogæ antiquiſſimæ ſint, ideo Jus priſcum illarum obtinet. Conſtitutio itaque barum urbium eſt, ut ſi maritus, vel uxor intra biennium moriatur ſine liberis, ad partem ſuperſtitem tota dos pertineat, ſi tertio anno maritus ſine bærede moriatur, uxor dotem tantummodo propter Nuptias babeat. Itaque ſolent Hebræi Germani* שטר כתיבה instrumentum dotis *ita ſubſcribere:* כְּתַקָּנַת קק״ שו״ם *b. e.* Juxta Conſtitutionem Synagogarum ſanctarum S. W. M. *b. e.* Spiræ, Wormacii, Moguntiæ.

שׂוּם Ponere. שָׂמוּת poſitio, impoſitio. שׂוּם, שׂוּמָא, הַשָּׂמָה poſitio.

שָׁמָא, שָׁמְתָא Idem. שְׁטַר שָׁמְתָא Literæ immiſſionis in bona debitoris.

שׁוּר, שׁוּרָה Linea. *Plur.* שׁוּרוֹת lineæ. שׁוֹר taurus, *ſignum Cæleſte.*

שׁוּר Canere. מְשׁוֹרֵר cantor, Poeta. *Plur.* מְשׁוֹרְרִים cantores: Poetæ. שִׁיר, שִׁירָה, שִׁירְתָא canticum: carmen Poeticum, *ſive* rhythmicum. מְלֶאכֶת הַשִּׁיר ars Poetices, שִׁירִיּוּת Poetica, *vel* מְלֶאכֶת שִׁירִיּוּת ars Poetica.

שז״ר *Abbreviatura. Idem ac* שִׁכְבַת זֶרַע Concubitus ſeminis, ſeminis profuſio inanis.

שָׁזַר Filare, fila ducere, & intorquere. חוּטִין שְׁזוּרִין fila duplicata, contorta. שִׁזְרְתָא ſpina dorſi.

שחה, שְׁחִי, בֵּית הַשֶּׁחִי Axilla, locus concavus ſub brachio. שַׁח curvus. שַׁחְתָא ſcutella, manica, ſinus.

ש״ח *Abbreviatura. Idem ac* שִׂנְאַת חִנָּם Odium immeritum. *Ex Rabbinis tempore Templi ſecundi viguit, atque etiam ob id illud vaſtatum, atque everſum fuiſſe volunt, contenduntque adbuc non fuiſſe reſtauratum, quia nondum bujuſmodi peccatum ſatis expiatum eſt. Hoc odium immeritum cum tribus peccatis comparatur, in quæ tempore Templi primi miſere bomines labebantur, de quibus ſermo in Abbreviatura* ש״ר. 2. שׁוֹמֵר חִנָּם Cuſtodiens gratis, *cui opponitur* שׁוֹמֵר שָׂכָר cuſtodiens pro mercede. *Talmudiſtis frequens.*

שַׁחַר Aurora, mane. שַׁחֲרִי matutinus. שַׁחֲרוּת nigredo. שִׁיחוּר atramentum. שָׁחַר nigreſcere, nigrum eſſe. שִׁחְרֵר libertate donare, manumittere. עֶבֶד מְשׁוּחְרָר ſervus manumiſſus. אִשָּׁה מְשׁוּחְרֶרֶת mulier libertate donata.

שַׁחַת Pabulum, *fruges ſuccifæ, antequam in culmum aſcendant.* שִׁיחֲתָא idem.

ש״ט *Abbreviatura. Idem ac* שֵׁם טוֹב Nomen bonum: נִפְטַר בש״ט Migravit ex hac vita cum nomine bono. *Eſt etiam nomen proprium.*

שָׁטָה Stultum eſſe, inſanire. שׁוֹטֶה ſtultus, amens, inſanus, veſanus. *Plur.* שׁוֹטִין ſtulti. שְׁטוּת ſtultitia, dementia, inſania, idem.

שְׁטִיּוּתָא idem. הַשְׁטָאָה luſus, jocus.

שִׁיטָה, שִׁטָּה Linea: ordo, uſus, diſcurſus, ritus, ſtylus. שִׁיטַת הַתַּלְמוּד ordo, uſus, ſtylus Talmudicus.

שָׂטָה Declinare, divertere, deflectere. Numer. 5. 19. & 30. Prov. 4. 15. Hoſeæ 5. 2.

De muliere שׂוֹטָה Sotà, *h. e.* de adulterio ſuſpecta.

Mulier שׂוֹטָה Sotà *in Lege veteri dicebatur illa, quam ejus vir adulterium perpetraſſe ſuſpicabatur. Ut igitur in cognitionem veniret, utrum adultera eſſet, nec ne, eam ducebat ad Sacerdotem cum* קָרְבָּנָהּ oblatione ſua, *quæ conſtabat ex* עֲשִׂירִית הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים decima Ephæ farinæ hordeaceæ, *ſine oleo, & thure offerenda. Hujuſmodi fœmina a Sacerdote ad portam Nicanoris ſiſtebatur. Tum ab eodem Sacerdote aqua ex labro æneo hauriebatur, quam cum pulvere e pavimento Tabernaculi deſumpto mixtam in vas fictile conjiciebat. Poſtea mulieris capite nudato, & munere ejus manibus impoſito, hac formula ſchedulæ inſcripta ipſam adjurabat ipſe interim tenens aquas amariſſimas, in quas maledicta, & execrationes congeſſerat:* אִם לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ וְאִם לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה׃ וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת־שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ׃ יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ בְּתֵת יְהוָה אֶת־יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת־בִּטְנֵךְ צָבָה׃ *Quæ verba Hebraica ita D. Hieronymus vertit.* Si non dormivit vir alienus tecum, & ſi non polluta es deſerto mariti toro, non te nocebunt aquæ iſtæ amariſſimæ. Sin autem declinaſti a viro tuo, atque polluta es, & concubuiſti cum altero viro: det te Dominus in maledictionem, exemplumque cunctorum in populo ſuo: putreſcere faciat femur tuum, & tumens uterus tuus diſrumpatur. *Poſt hæc Sacerdos e manu mulieris Sacrificium zelotypiæ tollebat, munuſque ſancto vaſi inditum agitabat, & ad Altaris angulum deponebat, pugillumque farinæ ex Sacrificio ſublatum in Altaris ignem conjiciebat. Interea uxor aquas amariſſimas bibebat, quæ innocenti nullum detrimentum afferebant, reæ vero adulterii mortem inferebant ventrem tumidum, femurque tabidum reddendo.*

שֶׁטַח, שְׁטִיחַ Expanſio, expanſum: ſuperficies. שְׁטִיחִין expanſiones, res expanſæ. *Item* clitellæ. מִשְׁטָח expanſio.

שָׁטַף Immergere, immergendo abluere,

De ratione purgandi vaſa ad culinam pertinentia ante Paſcha ab Hebræis uſurpata.

Aliquot ante Paſcha diebus magno aheno igni appoſito, jamque ebullienti vaſa minora Hebræi

Digitized by Google

bræi inferunt, unde poſtea eruta, & aqua frigida aſperſa abſtergunt. Singillatim vaſa in ahenum mulieres immittunt, ne forte ſe invicem attingentia ex parte aliqua non ſint abluta. Ad expurganda vero majora ferrum, vel ſaxum in ignem Judæi conjiciunt, ignitumque extrahentes ea circum ducunt, aqua ſuper effuſa. Inſtrumentis ferreis, æneis, cupreis, ſimilibuſque detergendis ignis tantummodo adhibetur. Superſtitionem hanc Judæorum Chriſtus Matth. 23. 25. *acriter increpuit:* Καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου, καὶ παροψίδος. Purgatis exteriorem poculi, patinæque partem: & Marci 7. 8. Ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστῶν, καὶ ποτηρίων. Omiſſo mandato Dei, tenetis traditionem hominum, lotiones ſextariorum, & poculorum. *Quod ſi vaſis partem aliquam aqua ebulliens non attingat, vas illud ad purgandam ſupellectilem omnino ineptum cenſetur. Purgandorum vaſorum rationem, aliarumque rerum ad culinam ſpectantium tradit etiam Buxtorphius* cap. 17. in Synagoga. Siannum quod attinet, aliaque id genus vaſa, duas forcipes habent, altera in aquam ferventem illa immittunt, altera extrahunt, ut ea etiam parte, quam prima forceps tangebat, abluantur. Vaſa ferrea, ut craticulas, verua, opercula, ſartagines, & ſimilia tamdiu igni ſubjiciunt, donec ſcintillas agant: tum demum etiam ſunt legitima. Cultros, antequam in ahenum immittant, prius probe defricant ad cotem, vel alium lapidem, ad rubiginem omnem deterendam. Ferreum, vel æneum mortarium, prunis candentibus, filo circumligato, replent: ubi eo uſque incaluit, ut filum rumpatur, legitimum eſt.

שְׁטַר Litteræ contractus, Inſtrumentum litterarum, Litteræ procurationis. שְׁטַר הַחוֹב Chirographum, litteræ debiti. *Plur.* שְׁטָרוֹת.

שיב״ת *Abbreviatura. Idem ac* שְׁתִיקָה יָפָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה Silentium pulchrum eſt tempore Precum. *Hæc abbreviatura Synagogarum parietibus inſcribi ſolet.*

שַׁיַּךְ Congruit, convenit. שַׁיָּךְ decens, conveniens, pertinens.

שיל״נע *Abbreviatura. Idem ac* שֵׁם, יֶפֶת, לֶמֶךְ, נוֹחַ, עֵבֶר, Sem, Japhet, Lamech, Noe, Heber.

שי״נ *Abbreviatura. Idem ac* שֶׁיִּחְיֶה נֶצַח Qui vivat in æternum. *Adhibetur in Epiſtolis ad omen longæ vitæ.*

שֵׁיר, שֵׁירִין Monilia, catenæ, armillæ. שֵׁירוֹת idem. שֵׁירָה turma, turba, exercitus, caterva. בְּשֵׁירָה catervatim. שֵׁירַיִם duæ tertiæ cubiti. שַׁיְרִין reſiduum, reliquum *Talmudiſtis.*

שָׁכַב Cubare, decumbere. שְׁכִיב מְרַע ægrotus: & שְׁכִיב mortuus, *qui occubuit.* שְׁכִיבָה obdormitio, decubitus, *vel* הַחוֹלִי morbi, *vel* הַמָּוֶת mortis.

שָׁכַח Invenire, reperire. שְׁכִיחַ inventum, præſens. דְּלָא שְׁכִיחַ quod non invenitur, exiſtit.

In-

Digitized by Google

שָׂכַל, הִשְׂכִּיל Intelligere. שֵׂכֶל ingenium, inſtructio, intellectus. שִׂכְלִי intellectualis. מִצְוֹת שִׂכְלִיּוֹת præcepta intellectus, *quibus opponuntur* מַעֲשִׂיּוֹת actualia, practica. מוּשְׂכָּלוֹת intellectualia, *quæ ſub intellectum cadunt*. קִנְיַן הַמּוּשְׂכָּלוֹת habitus intellectualis. מוּשְׂכָּלוֹת רִאשׁוֹנוֹת notiones primæ. שְׁנִיּוֹת ſecundæ. שִׂכְלוּת intellectus. שׂוּכְלְתָן & שַׂכְלְתָן intelligens, prudens, ingenioſus. שַׂכְלְתָנוּת intelligentia. נֶפֶשׁ הַמַּשְׂכֶּלֶת anima intelligens. הַשְׂכָּלָה intelligentia, prudentia. מְשִׁיכְלָה pelvis, *vas lavandis pedibus inſerviens*.

הִשְׁכִּים, שכם Convenire, conſentire: matutino tempore ſurgere. שֵׁם מוּשְׁכָּם nomen conveniens, *alii ſc. nomini eodem ſenſu, ideſt*, univocum, ſynonymum.

שָׁכַן Habitare, inhabitare, cohabitare: ſubſidere, *ut fæces*. שְׁכוּנָה vicus, vicinia, platea urbis habitata. שְׁכִינָה majeſtas Dei, præſentia Dei, Spiritus Sanctus, Divinitas. *Vide pag. 631. 632. 633.* מַשְׁכּוֹן pignus, *Sic dicitur, quia manet apud creditorem, donec redimatur*. מִשְׁכֵּן oppigneravit. נִתְמַשְׁכֵּן oppigneratus fuit.

של״ *Abbreviatura. Idem ac* שְׁלֹמֹה לוּרְיָא Salomon Luria. *Eſt nomen proprium inſignis Rabbini, qui librum de cibis, aliiſque rebus licitis, ac probibitis in lucem edidit. Extat in eum Commentarius, in quo hæc Abbreviatura paſſim obvia*. 2. שַׁיָּךְ לְעֵיל Pertinet ſupra, *videlicet* ad ſuperiora. 3. שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ Qui, *vel* quod peccavimus coram te. *Occurrit in libris Precum*.

שליט״א. שליט״א *Abbreviatura. Idem ac* שֶׁיִּחְיֶה לְיָמִים טוֹבִים אָמֵן Qui vivat ad dies bonos, Amen. *In titulis librorum ejus uſus. Euphemia poſt viventis nomen*.

שְׁלִיבָה Gradus ſcalæ. *Plur.* שְׁלִיבוֹת, & שְׁלִיבִין, שְׁלָבִין gradus.

שָׁלַח Mittere, emittere, ablegare, amandare, dimittere: detrahere, extrahere. שָׁלוּחַ, שָׁלִיחַ miſſus, legatus, nuncius, Apoſtolus. שָׁלִיחַ מְיוּחָד nuncius proprius. שְׁלִיחוּת miſſio, legatio, ablegatio, Apoſtolatus. שְׁלִיחָה legatio. אִשְׁתַּלְּחוּת idem. שֶׁלַח miſſile, telum, gladius, arma bellica.

שֻׁלְחָן menſa. שֻׁלְחָנִי trapezita, nummularius, argentarius. *Ita dicitur, quia negotiationem in menſa peragit*.

שָׁלַל Negare *apud Logicos Hebræos*. שׁוֹלֵל negans, negativa propoſitio. שׁוֹלְלִים negativa, negantia. שׁוֹלְלוּת, שְׁלִילָה negatio. עִנְיָן מְשׁוּלָל ens abſtractum. מִשְׁפָּט שׁוֹלֵל כְּלָלִי propoſitio negativa univerſalis. תּוֹאַר שׁוֹלְלִיִּי forma abſtracta, *cui opponitur* חִיּוּבִי concreta. שָׁלִיל embryo, fœtus matricis: *item* abortivum. שִׁלְשֵׁל mittere, mittere deorſum: purgare, laxare alvum. שִׁלְשׁוּל deſcenſus, locus declivis; laxatio: diarrhaea, fluxus alvi: cæcilia, *ſerpens cæcus*.

שָׁלֵם, נִשְׁלַם Perfici, compleri. שְׁלֵמוּת perfectio. אֱמוּנָתוֹ בִּלְתִּי שְׁלֵימָה fides ejus imperfecta erat.

שָׁלַק Elixare, in aqua coquere. שָׁלוּק, eli-

שָׁלוּק elixum, coctum. *Plur.* יְרָקוֹת שְׁלוּקִין olera elixa, & שְׁלָקוֹת.

שׁל״שׁ *Abbreviatura. Idem ac* שָׁלוֹם לְךָ שָׁלוֹם Salus tibi ſit, ſalus. *Ejus uſus in Epiſtolis, pro* ſalutem plurimam tibi dico.

שׁלשׁ, מְשׁוּלָשׁ Triplicatum, triangulum. צוּרַת מְשׁוּלָשׁ figura trianguli. שִׁלּוּשׁ, שִׁילוּשׁ Trinitas. שָׁלִישׁ trinus.

שִׁלְשֵׁל Concatenare, connectere, catenis vincire; deorſum demittere. שַׁלְשֶׁלֶת catena. *Plur.* שַׁלְשְׁלָאוֹת catenæ. *Ex forma Chaldaica* שַׁלְשְׁלָן catenæ. *Item* שַׁלְשֶׁלֶת בְּהִשְׁתַּלְשְׁלוּת הַיַּחַס catena genealogiæ. הַסִּבּוֹת in connexione cauſarum. שִׁלְשׁוּל diarrhæa, ventris ſolutio, & fluxus.

שׁ״מ *Abbreviatura. Idem ac* שֻׁלְחַן מְלָכִים Menſa Regum. *Obvia apud Talmudiſtas.* 2. שֵׁם מְפוֹרָשׁ Nomen expoſitum. *Ita a Cabbaliſtis appellatur nomen Dei Tetragrammaton* יהוה. *Sæpius occurrit ſcriptum unica dictione* הַמְּפוֹרָשׁ. *Vide de eo hujus Lexici pag. 646.* 3. שְׁמַע מִנָּא Audi ex eo. *Scribitur etiam* מִנֵּהּ. *Vel* שְׁמַעְנָא מִנָּא Audimus, percipimus inde. *Frequens apud Rabbinos, pro* inde colligendum, inde percipiendum.

שֵׁם Nomen, Deus. *Cum articulo* הַשֵּׁם. *Item* כְּשֵׁם ſicut, quemadmodum, *non* כַּשֵּׁם, *ut indocti Judæi efferunt. Etenim* כַּשֵּׁם *eſt pro* כְּהַשֵּׁם, *quod eſt nomen Dei.* עַל שֵׁם propter, propterea. לְשֵׁם idem. עַל שֵׁם שֶׁ propterea.

שָׁמַיִם Cœli: Deus, *quia in Cœlis habitat:* לְשֵׁם שָׁמַיִם propter Deum. *Sic*

שְׁמַיָּא Deus. Dan. 4. 23. שְׁמֵימִי cœleſtis. *Plur.* גְּרָמִים שְׁמֵימִיִּים corpora cœleſtia.

שֶׁמָּא Forte, fortaſſis, ſi forte, ne forte, an forte. *Aliquando in interrogatione ſignificat* num, numquid? וְשֶׁמָּא quod ſi forte.

שָׁמַד Deficere a Religione. הִשְׁמִיד perdere, profligare, delere, deſtruere.

מְשׁוּמָּד Apoſtata, *quaſi perditus dictus.* הַשְׁמָדוֹת, הַשְׁמָדָה perditio, apoſtaſia a Fide vera. הִשְׁתַּמֵּד apoſtata factus eſt. שְׁמַד, שֶׁמֶד perſecutio, perditio, profligatio, interitus, exitium. גָּזְרוּ שְׁמָדוֹת decreverunt perſecutiones. *Uſurpant Rabbini frequentius* גָּזְרוּ גְזֵרָה decreverunt decretum.

שַׁמְחֲזָאי, שׁמח Samehasài. *Nomen Angeli, qui cum ſocio ſuo Uziele dicitur Geneſ. 6. 14. in Jonathane e Cœlo deturbatus. Illa enim verba reddens* הַנְּפִילִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵם Et Gigantes fuerunt in terra temporibus illis, *inquit,* שַׁמְחֲזָאי וְעוּזִּיאֵל Samchasàt & Uziel, qui e Cœlo ceciderunt, verſabantur temporibus illis in terra. *Sunt autem appellati in Textu Hebræo Gigantes* נְפִילִים *quaſi* decidui, *a Verbo* נָפַל cadere, *quia e Cœlo in terram dejecti fuerunt juxta nonnullorum Interpretum opinionem.*

שֶׁמֶן Pinguedo, oleum. שֶׁמֶן שְׂרֵפָה oleum combuſtionis. *Hujuſmodi oleum ad cibos condiendos, & ad uſum Sabbati pollutum cenſebatur, ac propterea prohibitum erat, eoque tantummodo vulgo utebantur in lucernis.*

Pin-

Digitized by Google

שְׁמָנוּנִית Pinguedo, oleum.

שֶׁמֶן Butyrum : pinguedo.

שׁוּמָן Pinguedo: שׁוּמָן שֶׁל חֲזִיר Pinguedo porci, lardum.

שׁוּמָן Pinguedo, adeps.

שׁוּמָנִית Allium ſylveſtre, *allio hortenſi mole minus, quod dicitur* שׁוּם.

שמ״ע *Abbreviatura. Idem ac* שַׁדַּי מֶלֶךְ עוֹלָם Omnipotens Rex Mundi. 2. שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם Attollite ſurſum oculos veſtros. 3. שַׁחֲרִית, עַרְבִית, מִנְחָה, Matutinum, veſpertinum, nocturnum, *quæ ſunt tria tempora Precibus addicta apud Hebræos.*

שָׁמַע Audire, obedire, obtemperare. מַשְׁמָע Litteralis vocis auditio: ſenſus litteralis, & ſimplex. שְׁמִיעָה auditus, auditio. שְׁמוּעַ auditus. שְׁמוּעָה fama, rumor, ſermo: fabula, narratio, hiſtoria. שְׁמֻעָה fama. שׁוּמְעָן rumor.

שִׁמֵּעַ Miniſtrare, ſervire, famulari. שַׁמָּע miniſter, famulus, ſervus.

שֶׁמֶץ, שִׁמְצָה Parum, pauxillum, minimum. שֶׁמֶץ פְּסוּל parum vitii.

שִׁמֵּשׁ, שַׁמֵּשׁ Miniſtrare, ſervire: Sacerdotio fungi. שַׁמָּשׁ, מְשַׁמֵּשׁ miniſter: Diaconus, Subdiaconus. מְשׁוּמְשָׁן ſervus. מְשַׁמֶּשֶׁנִית miniſtra, famula. שִׁמּוּשׁ miniſterium. אוֹת שִׁמּוּשִׁית littera miniſterialis. *Item* שִׁמֵּשׁ, שִׁמֵּשׁ coire, rem habere, concumbere. תַּשְׁמִישׁ concubitus, coitus. תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה miniſterium lecti. תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה miniſteria Legis.

שִׁמֵּשׁ Uti.

שַׁמְתָּא, שמת Scammathà. *Excommunicationis ſpecies. Vide hujus Lexici pag. 659.*

שׁי״נ *Abbreviatura. Idem ac* שֶׁיִּחְיֶה נֶצַח Qui vivat in æternum.

שנ״ב *Abbreviatura. Idem ac* שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ Cujus verbo omnia extiterunt, *nimirum* benedictus ſit. *Sunt verba conſecrationis ciborum in uſu apud Hebræos.*

שָׁנָה, שָׁנָה Mutari, iterare, variari. שׁוֹנִים mutata, varia, diverſa. מִלּוֹת שׁוֹנוֹת voces diverſæ. שִׁנּוּי mutatio. מִשְׁתַּנֶּה alteratum, variabile, mutabile. שְׁנִיּוּת diverſitas: dualitas. מִשְׁתַּנּוּת variatio, alteratio.

Deinde שָׁנָה, שְׁנָא diſcere, docere. שׁוֹנֶה diſcens. מִשְׁנָה textus Talmudicus. מִשְׁנֵה Deuteronomium. מְשׁוּנֶּה repentinum, mirabile. מִיתָה מְשׁוּנָּה mors repentina. דָּבָר מְשׁוּנֶּה res mirabilis. שְׁנָיָא terror, pavor. שְׁנוּ, שְׁנוּת res horrenda, mirabilis.

שָׁנָה, שְׁנָה Annus. *Ita dicitur, quia ab eodem puncto ſemper iteratur, & Sol ad primum veſtigium redit; vel quia annus perpetua mutatione, & ſerie annum ſequitur, juxta illud Poetæ:*

In ſe ſua per veſtigia volvitur annus.

Alii volunt ita annum appellatum fuiſſe, quia in anno variæ temporum, ac rerum mutationes, viciſſitudineſque contingunt.

De Anno Judaico, diverſiſque eum numerandi rationibus.

Antequam Hebræi Ægyptiis miſere ſervire coacti ſunt, unicum tantumodo anni initium in rebus omnibus ſervaverunt; ſervitutis autem jugo Dei auxilio depulſo, & excuſſo, quadruplex anni initium habuerunt. Annus enim ſacer incipiebat a menſe נִיסָן Martio, *& inde Feſta ordinabantur, annique Regum numerabantur; Civilis a menſe* תִּשְׁרִי Septembris, *quo in contractibus, anno annorum, ſupputandis Jubilæis, anniſque Sabbaticis utebantur. A menſe* אֱלוּל Auguſti *decimandorum pecorum initium ducebatur, & a menſe* שְׁבָט Januario *decimandorum fructuum ex arboribus collectorum. Hinc de his variis anni initiis apud Hebræos habetur in Tractatu* ראש השנה De principio anni *cap. 1. ſect. 1.* ארבעה ראשי שנים הם באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים: באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה: ר אליעזר ורבי שמעון אומרים באחד בתשרי: באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות ולנטיעה ולירקות: באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי: בית הלל אומרים בחמשה עשר בו: *h. e.* Quatuor ſunt principia anni; prima die menſis Nisàn eſt novus annus Regum, & Feſtorum: prima die Elùl eſt novus annus decimandi pecoris. Rabbi Eliezer tamen, & Rabbì Simeon dicunt, prima die Tiſrì. Prima die Tiſrì eſt novus annus annorum, anni dimiſſionis, Jubilæi, plantationis arborum, & herbarum. Prima die Scebàt eſt novus annus arborum ſecundum ſententiam domus Sammài: ſed domus Hillèl dicit decimo quinto die ejus menſis. *De Hillele, & Sammai vide pag.* 45. 65. 542. *Itaque cum Judæi arbitrentur, terrarum orbem a Deo conditum fuiſſe Novilunio menſis* תִּשְׁרִי Septembris, *annos ab Orbe condito numerare incipiunt ab eodem menſe, & Kalendaria ſua etiam id temporis juxta ipſum ordinant. Juxta Judæos autem in menſe* תִּשְׁרִי Septembri *multa acciderunt memoria digna. Ajunt enim, hoc menſe Mundum fuiſſe conditum; in eo Patriarchas natos, & mortuos; fuiſſe viſitatum Saram, Rachelem, & Annam; Joſephum e carcere exiiſſe; ceſſaſſe omnino Patrum ſuorum in Ægypto ſervitutem, cum in menſe* נִיסָן Nisàn *liberati ſint; hoc denique menſe ſe in libertatem per Meſſiam vindicandos exiſtimant. Cæterum non eodem ſemper nomine appellatur primus dies menſis* תִּשְׁרִי Septembris, *a quo novus annus* Civilis *apud Hebræos, ut diximus, initium duxit. Levitici enim* 23. *v.* 24. זִכְרוֹן תְּרוּעָה memoria clangoris *dicitur; Numerorum* 29. *v.* 1. יוֹם תְּרוּעָה dies clangoris; *a Judæis autem vulgo* רֹאשׁ הַשָּׁנָה Roſc haſcanà, *h. e.* initium anni *appellatur quo titulo liber unus ex* מִשְׁנָה Miſnà *inſignitur, in quo de ſpectantibus ad illum diem multa Rabbini diſceptant. Hoc die novi anni primo olim præter Sacrificia jugia, & Sacrificia eadem, quæ offerebantur ſingulis Noviluniis, addebatur juvencus, aries, & ſeptem agni in holocauſtum, & hircus in Sacrificium piaculare.*

re. *Varia vero fuit diverſis temporibus apud Hebræos Novi anni initium celebrandi ratio. A Moſe enim ad Eſdram buccina clangebant, & Sacrificia offerebant. Ab Eſdra ad Chriſtum præter Sacrificiorum oblationem, buccinæque clangorem Synagogas adibant, nonnullas Sectiones ex Sacris litteris legebant, adjunctis quibuſdam Precibus, & Canticis. Nunc temporis in Synagogas ſe conferunt, buccina clangunt, Pſalmos, & Cantica canunt, Preces ſemper terram verſus inclinati elata voce recitant; ſibi mutuo felicem, fortunatumque annum precantur, caput arietis, res dulces, piſces præſtantes, mala punica edunt, rerum omnium copiam, & ubertatem a Deo enixe poſtulantes. Nonnulli etiam albis veſtibus induti ſuggeſtum conſcendunt, ibique bis Sacræ Scripturæ codicem attollunt, & deponunt, aliquo ex iis interea in eodem ſuggeſto buccina ex ære, & ebore confecta, non bubula, clangente, ad Iſraelitarum Idololatriam in deſerto per vituli aurei cultum commiſſam deteſtandam. Alii præterea ad fluviorum pontes abeunt, ibique peccatorum ſuorum veniam deprecantes in fluvium quaſi ea conjiciunt, verborum illorum, quæ Michææ 7. v. 19. habentur, rationem habentes:* יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת יָם כָּל־ חַטֹּאתָם *h. e. juxta Vulgatam.* Revertetur, & miſerebitur noſtri: deponet iniquitates noſtras, & projiciet in profundum maris omnia peccata noſtra. *Induuntur autem albis veſtibus ad indicandam cordis munditiem, balnea ſubeunt, in cœmeterio Deum orant, ut ſibi velit propitius eſſe propter juſtos illic ſepultos, & ab omni opere ſervili abſtinent. Appellatur hoc Feſtum Tubarum, quia hoc Feſto tubis, & buccinis clangebant, juxta illud Pſalmi 80. 4.* תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֵּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא *h. e.* Buccinate in Neomenia tuba, in inſigni die ſolemnitatis veſtræ, quia præceptum eſt in Iſrael. *Rabbini ajunt, hoc die ſeverum, & acre a Deo judicium exerceri, & coram illo tres libros aperiri; primum nefariis, & facinoroſis hominibus refertum eſſe; in altero pios, & religioſos contineri; in tertio vero medium quoddam genus hominum, qui ab ipſis Mediocumi appellantur, eſſe deſcriptum, propter ambiguam quamdam vivendi rationem nec juſtorum, nec injuſtorum numero adſcribendorum. De his autem addunt, eos, ſi ab initio novi anni ad diem decimum ejuſdem menſis, in quem Feſtum* כִּפּוּרִים Expiationis *incidit, reſipiſcant, & religionem ex animo ſectantes virtuti ſe totos dedant, piis annumerari; ſi vero ſecus agant, & in vitia præcipites ſponte ruant, æternis impiorum cruciatibus reſervari.*

Porro varias variis temporibus numerandi annos rationes habuiſſe Hebræos ex מִקְרָא Sacra Scriptura, *& aliis Scriptoribus colligitur. Rabbini hac de re in* ראש השנה *cap. 1. hæc tradunt.* Unde probatur, Judæos numeraſſe ab exitu ex Ægypto? Ex eo nempe, quod ſcriptum eſt Exod. 19. 1. *Menſe tertio egreſſionis Iſrael de terra Ægypti.* At hinc non conſtat mihi uſurpatam fuiſſe hujuſmodi ſupputationem, niſi pro tempore illo. Poſtea etiam illam in uſu fuiſſe unde habemus? Id diſcito ex Scriptura 1. Regum 6. 1.

Digitized by Google

וַיְהִי בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ זִו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה׃ *h. e. Factum eſt quadringenteſimo, & octogeſimo anno egreſſionis filiorum Iſrael de terra Ægypti, in anno quarto, menſe Zivo, ipſe eſt menſis ſecundus Regni Salomonis ſuper Iſrael, ædificari cœpit domus Domini.* Poſtquam vero exſtructum eſt Templum, cœperunt annos numerare ab illius ædificatione, juxta illud 2. Paral. 8. 1. וַיְהִי מִקֵּץ עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּיתוֹ׃ *Expletis autem viginti annis, poſtquam ædificavit Salomon domum Domini, & domum ſuam.* Deſtructo autem Templo, non fuerunt digni, qui numerarent ab ædificatione Templi, cœperunt numerare ab ejus excidio, juxta illud Ezechielis 40. 1. בְּעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה לְגָלוּתֵנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ׃ *In vigeſimo quinto anno tranſmigrationis noſtræ, in exordio anni, decima menſis &c.* Degentes autem ſub aliorum poteſtate captivi non fuerunt digni, qui a ſe annorum computum ſumerent. Cœperunt itaque annos numerare a Regnis extraneorum, juxta illud Zachariæ 1. 1. בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָוֶשׁ *Anno ſecundo Darii Regis*; & Danielis 10. 1. בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס *Anno tertio Cyri Regis Perſarum &c.* Hunc numerandi modum ſervarunt Judæi ad Alexandrum Magnum, a cujus imperio omnes contractus obſignarunt per mille, & amplius annos. *Primo itaque Iſraelitæ annos numerarunt ab egreſſu ex Ægypto uſque ad Templi Salomonici extructionem; deinde ab ejus extructione; poſtea ab excidio; denique a regimine Regum exterorum. Hic autem mos uſque ad Alexandrum Magnum obtinuit, poſt quem ab ejus imperio anni ſupputati, & obſignati contractus per mille, & amplius annos. Tandem conſuetudo numerandi annos ab Orbe condito paulatim invaluit.*

Cæterum inter omnes Interpretes convenit שָׁנָה annum *apud Judæos Lunarem fuiſſe ex menſibus duodecim, ſcilicet diebus tercentis, & quinquaginta quatuor compoſitum, eumque duplicem, alterum naturalem, & vulgarem, alterum Civilem, & Sacrum dictum. Itaque cum annus Solaris ex diebus tercentis, & ſexaginta quinque, & quadrante conſtet, intercalationem undecim dierum Judæi adhibuerunt, ut annum Lunarem Solari æquarent. De numero duodecim menſium nullus ambigendi locus relinquitur legenti Caput quartum Danielis, Caput tertium Eſtheræ, & Caput quartum libri tertii Regum, ubi de duodecim menſibus expreſſa mentio. Annum naturalem incipientem a menſe Septembri habes ex Capite vigeſimo tertio Exodi, & inſtitutionem Sacri ex Capite duodecimo ejuſdem libri.*

De Intercalatione apud Hebræos uſitata.

Quod attinet ad intercalationem a Deo non præceptam, a Prophetis tamen uſurpatam, ſecun-

cundo, & quarto quoque anno eam Judæi inſeruerunt poſt menſem duodecimum ab ipſis אֲדָר Adàr, *hoc eſt* Februarium, *appellatum. Quamobrem alternis vicibus propter quadrantem decimus tertius menſis dictus* וַאֲדָר Vaadàr *ex diebus viginti duobus, & viginti tribus conſtabat. Annus communis vocabatur* שָׁנָה פְשׁוּטָה; *annus vero intercalaris* שָׁנָה עוּבֶרֶת. *De intercalatione hæc habet Carolus Sigonius de Republ. Hebræorum lib. 3. cap. 1.* De intercalatione non extat præceptum in Lege ullum; verum Interpretes aſſerunt, eam neceſſariam fuiſſe, ut conſervaretur ratio menſium, quia nova ſemper Luna exorſi ſunt; & Paſchæ, quod quarta decima die primi menſis celebrari oportuit paullo ante meſſem; & Tabernaculorum, quæ perfecta vindemia celebrari Deus præcepit. Eos vero dies Judæi interpoſuerunt ſecundo, & quarto quoque anno poſt menſem duodecimum, qui dicitur *Adàr*. Itaque eum menſem tertium decimum vocant *Vaadàr*, quaſi alterum *Adàr*, dierum viginti duorum, & viginti trium, vicibus alternatis, habita ratione quadrantis. *Fiebat autem anni intercalatio per* אַב בֵּית דִּין Synedrii Præſidem, *ſine quo annus intercalari non poterat, licet ad hanc rem Synedrii collegæ eligerentur, qui neque minores tribus, neque plures ſeptem eligebantur. Nomine Præſidis Synedrii ad Judæos procul degentes epiſtolæ mittebantur, per quas de intercalatione, & ejuſdem cauſſis certiores fierent.* קְרָאִים Karæi *volunt, intercalationem, ſtante Templo, fuiſſe factam a Pontifice Maximo, & reliquis Sacerdotibus, aut Propheta: reliqui Judæi id negant. Negant autem, interfuiſſe Concilio de intercalatione facienda Pontificem, quia per eam* יוֹם כִּפּוּרִים dies Expiationis *in tempus hyemi propius incidebat. Synedrii autem Præſes pro arbitrio deligebat nonnullos ad intercalationem faciendam, quibus ajebat.* Curate, ut parati ſitis in loco illo, ut deliberemus, & conſilium ineamus, utrum annus intercalaris conſtituendus ſit, an non. *Ex Majemonide* De conſecratione Calend. & de ratione intercalandi *neque Rex, neque Summus Sacerdos ad hanc deliberationem umquam admiſſus fuit, ille quidem, ne forte propter belli adminiſtrationem, vel delectum habendum convocatos cogeret ad alterutram partem intercalandi, vel non intercalandi; hic vero, ne ab intercalatione removeret ſui commodi gratia, ne nimirum propter intercalationem menſis Septembris in dies algentes incideret, quibus diei Expiationis ritus ab eo erant peragendi.*

De מִשְׁנָה *Miſnà* altera Talmudis parte.

מִשְׁנָה Miſnà *eſt una ex præcipuis partibus Talmud, quarum altera eſt* גְּמָרָה Ghemarà. *Itaque* מִשְׁנָה Miſnà, *ſive* תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה *eſt Lex, quam Judæi a Deo Moſi in monte Sinai ore traditam dicunt, & a Moſe per traditionem integram, atque incorruptam uſque ad tempora Antonini Imperatoris ſervatam credunt. Cum vero R. Jehudà inter Hebræos ſa-*

ſapientiſſimus, ne paulatim oblivioni tradita periret, eam ex ſchedulis omnibus, quibus memoriæ cauſſa continebatur, collectam anno Chriſti centeſimo quinquageſimo litteris mandaſſet, Judæi omnes tum terram Sanctam, tum Babyloniam incolentes eam ſibi ſancte, religioſeque ſervandam decreverunt. Altera Talmudis pars גְּמָרָה Ghemarà *dicta eſt ſupplementum, ſive commentarium quoddam variis temporibus a Rabbinis ad explicandam legem ore traditam compoſitum, & nonnullas Diſputationes inter Judæos habitas complectens. Plura de Talmude vide in Diſputatione huic Lexico præmiſſa.*

ש״ס *Abbreviatura. Idem ac* שִׁשָּׁה סְדָרִים Sex ordines, ſex partes Talmudis. *Hoc nomine ab Hebræis Talmud ſolet appellari, ut* בש״ס in Talmud, שבש״ס quod in Talmud &c. *In Jonathanis Targum legitur* בָּל קֳבֵל שִׁית סִדְרֵי מַתְנִיתָא juxta ſex ordines Traditionum Talmudicarum Exod. 26. 9. *Nam* מַתְנִיתָא *idem eſt, ac* מִשְׁנָה Traditio, *Lex ſecundaria, & doctrina, quæ in Talmude continetur.*

שס״ה *Non eſt proprie Abbreviatura, ſed litteræ numerales ſunt, quæ valent 365. quo numero deſignantur præcepta Legis negativa.* Ex תּוֹרָה Lege *enim Rabbini 613. præcepta eliciunt, de quibus in Tractatu* מכות *cap. 3. extat Traditio.* תרי״ג מצות נאמרו לו למשה בסיני שס״ה לאוין כמניין ימות החמה: רמ״ח עשיים כנגד איבריו של אדם: אמר רב המנונא: מאי קרא׳ תורה צוה לנו משה מורשה תורה בגימטריא היכי *h. e.* Præcepta 613. dicta ſunt Moſi in Sinai; 365. negativa, juxta numerum dierum Solarium: 248. affirmativa, juxta membra hominis. Dixit Rabbi Menunnà. Qua Scriptura id probatur? תורה Legem præcepit nobis Moſes hæreditariam. Deuter. 33. 4. ubi תורה per Gematriam (*Cabbalæ ſpeciem*) eſt 613. *R. autem Salomon ad hunc locum inquit.* Præcepta affirmativa ſunt 248. quia unicuique membro dicitur; fac, ſerva præceptum; præcepta autem negativa ſunt 365. quia ſingulis diebus homines monentur, ne mandata Dei tranſgrediantur.

ש״ע *Abbreviatura. Idem ac* שֻׁלְחָן עָרוּךְ *Eſt nomen libri, Juris utriuſque decreta, & conſtitutiones complectens.* 2. שֶׁל עוֹלָם Mundi. *Solet præcedere* רִבּוֹן, *vel* רִבּוֹנוֹ .. 3. שְׁמִינִי עֲצֶרֶת Octavus dies interdicti, *vel* operæ prohibitæ. *Hoc nomine vocari ſolet dies octavus tum Feſti Paſchæ, tum Feſti Tabernaculorum, cum uterque ſacer ſit, & in eo omnia opera ſervilia vetita.*

שִׁעְבֵּד Servituti ſubjecit; oppreſſit, ſubegit. הִשְׁתַּעְבֵּד obligari, obligatum eſſe. מְשׁוּעְבָּד ſubditus, ſubjectus. הִשְׁתַּעְבֵּד ſubjici, ſubditum eſſe. שִׁעְבּוּד ſervitus, ſubjectio: cautio, obligatio in materia juris.

שע״הול *Abbreviatura. Idem ac* שָׁחוֹר עַל הַלָּבָן זֵכֶר לְחֻרְבָּן Nigrum ſuper albo eſt memoriale deſolationis, *videlicet Templi,*

&

Digitized by Google

& *Urbis Hieroſolymitanæ. Cum autem ex Pſalmo* 137. *v.* 5. 6. *teneantur Hieruſalem ſemper meminiſſe:* אִם אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי׃ תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם לֹא אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי׃ *h. e.* Si oblitus fuero tui Hieruſalem, oblivioni detur dextera mea. Adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero tui. Si non propoſuero Hieruſalem in principio lætitiæ meæ: *ideo parietibus albis ædium, vel Synagogarum in medio nigri orbis, aut alterius figuræ hanc Abbreviaturam* שע״הול *inſcribere ſolent, ut intuentium oculi facilius ad eam legendam convertantur.*

שַׁעֲוָה, שַׁעֲוָא Cera. *Hebraice* דּוֹנַג.

שַׁעֲף Cera. Geneſ. 43. 11. *Jonathan transfert* שַׁעֲוָה. *Itaque* שַׁעֲוָה, & שַׁעֲפָה *idem eſſe videntur per commutationem affinium in pronunciatione litterarum. Ei in Hebræo reſpondet* נְכֹאת, *quæ dictio & a R. Salomone, & ab Hebræis Germanis* cera *exponitur; ab aliis explicatur* balſamum.

שְׁעִיף Balſamum, opobalſamum.

שִׁיעֵר, שָׁעַר Æſtimare, putare, conjicere. שִׁיעוּר conjectura. *Hinc* כ הַשִּׁיעוּר Caph conjecturæ, *quando ſc. ſignificat* fere, quaſi, quodammodo. *Item* menſura, æſtimatio. כְּשִׁיעוּר juxta menſuram, *vel* æſtimationem, quaſi. כֹּחַ הַמְשַׁעֵר virtus æſtimativa, divinatrix.

ש״פ *Abbreviatura. Idem ac* שָׁוֶה פְּרוּטָה Pretium æquum Prutæ, *ſive* pecuniæ. *Pruta eſt moneta, de qua vide hujus Lexici pag.* 654. *Quare per ſynecdochen adhibetur pro* pecunia. שָׁוֶה *autem* æquum, æquale, *ac propterea æquo pecuniæ pretio reſpondet.*

שָׁפָה Tranquillum, quietum eſſe: teri, atteri: ſenſim effundere: *de vino* percolare; radere, fricare, polire. שׁוּפִי quies, tranquillitas. בְּשׁוּפִי quiete, facile, tranquille: acetabulum femoris *Talmudicis*. שָׁפֵי contritus, luxatus, claudus. *R. Aben Ezra* clivus. שִׁפּוּי ramentum dolabræ, *vel* runcinæ. שִׁפּוּי declivitas: epiglottis. שְׁפָאָה, שְׁפִיָּה expolitio, raſio: claudicatio, luxatio pedis. שִׁיפָּא Seiphà: *Monetæ antiquæ nomen, ita dictæ, quia adeo uſu attrita eſt, ut vix imago, figura, & inſcriptio agnoſci poſſit.* שִׁפּוּן placenta mellita. שְׁפִיוּתָא; שְׁפִיוּתָא contritio, conculcatio. שָׁפוּי tranquillus. שַׁפַּאי οἰνοπώλης, caupo, vinum vendens.

שָׁפַט Judicare, jus dicere. מִשְׁפָּט judicium, ratio, modus, ritus: jus: proprietas, propoſitio *apud Logicos, definita, & certa loquendi ratio. Hinc* הַמִּשְׁפָּט יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי חֲלָקִים הַנּוֹשֵׂא וְהַנָּשׂוּא *h. e.* propoſitionis duæ ſunt partes, ſubjectum, & prædicatum. מִשְׁפָּט הַשּׁוֹלֵל propoſitio negativa. מִשְׁפָּט מְחַיֵּב propoſitio affirmativa. מִשְׁפָּט הַמּוּחְלָט propoſitio abſoluta. מִשְׁפָּט מְהוּפָּךְ propoſitio converſa. מִשְׁפָּט סְתָמִי propoſitio abſoluta, *ſive* indefinita. מִשְׁפָּט הָאִישִׁי propoſitio individui. מִשְׁפָּט הַחֶלְקִי propoſitio particularis. הַמִּשְׁפָּטִים הַנִּמְנָעִים propoſitiones impoſſibiles. הַמִּשְׁפָּטִים הַמִּתְהַפְּכִים propoſitiones con-

tra-

traria. הַמִּשְׁפָּטִים הַהֶכְרֵחִיִּים propoſitiones neceſſariæ. הַמִּשְׁפָּטִים כּוֹחֲרִים propoſitiones contradictoriæ. הַמִּשְׁפָּטִים הַמִּתְנַגְּדִים propoſitiones oppoſitæ, *ſive* repugnantes.

שׁוֹפְטָן , שִׁפְטָא Stultus, amens, fatuus, inſanus.

שָׁפַךְ Fundere, effundere. מַשְׁפֵּךְ clepſydra. שְׁפָכִין canales. שְׁפִיכוּת effuſio: מֵי שְׁפִיכוּת aquæ effuſionum, aquæ pollutæ. שׁוֹפְכִין matulæ. מַשְׁפֵּךְ infundibulum: clepſydra.

שָׁפֵל Humilis, inferior, infimus, abjectus, vilis. שְׁפַל idem.

שֶׁפַע , שְׁפַע Influentia, influxus: redundantia. הִשְׁפִּיעַ affluere fecit: infudit, abunde contulit. מִשׁוּפָּע declive. שָׁפַע declinare, deſcendere. שִׁפּוּעַ declivitas, deſcenſus. בְּשׁוֹפַע affluenter, abundanter, copioſe, cumulate.

שִׁפְשֵׁף , שָׁפַף Conterere, calcare, conculcare. *Item* confricare, polire. שִׁפְשׁוּף confricatio, frictio, comminutio.

ש״ץ *Abbreviatura. Idem ac* שְׁלִיחַ צִבּוּר Nuncius, legatus, miniſter Synagogæ, æditùus. *Ei præponuntur ſerviles, ut* וש״ץ, כש״ץ.

שצ״ם חנכ״ל *Abbreviatura. Idem ac* שַׁבְּתָאִי צֶדֶק מַאְדִּים חַמָּה נוֹגַהּ כּוֹכָב לְבָנָה Saturnus, Jupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. *Sunt ſeptem Planetarum nomina apud Aſtronomos.*

שָׁקַד , שְׁקַד Vigilare, attentum, aſſiduum eſſe, diligentem *in re aliqua*, lucubrare. הִשְׁתַּקֵּד idem. שְׁקִידָה aſſiduitas, diligentia, vigilantia, alacritas. *R. Levi* Prov. 31. 4. רוב העסק עם הנשים ישיר האדם מהשקידה על החכמה *h. e.* Frequens converſatio cum mulieribus depellit hominem a ſtudio ſapientiæ. *Vide, quæ, & quanta cautio in verbis, & operibus tibi adhibenda ſit, dùm earum familiaritate uteris.*

שַׁקְדָן Vigil, ſedulus, diligens, attentus, induſtrius, aſſiduus.

שָׁקוּד Idem.

שְׁקֵדִין Amygdala. *Per litterarum commutationem ejuſdem organi* ג & ק *invenies ſcriptum etiam* שְׁגֵדִין Geneſ. 43. 11. שְׁקֵדִין שְׁקֵדִים הַמְּתוּקִים amygdala dulcia. שְׁקֵדִים הַמָּרִים amygdala amara.

שָׁקֵד Amygdala, *arbor:* membrum generationis, *quia, ut nonnulli Rabbini ajunt, quemadmodum amygdalæ valde proſunt ad incolumitatem ſervandam, quod vulgo teſtantur Medici omnes; ita etiam membrum generationis valde Mundo prodeſt. Si potes, a riſu abſtine propter hanc alluſionem.*

מְשֻׁקָּד Amygdalatus, amygdalæ ſpeciem referens. *Plur.* מְשֻׁקָּדִים amygdalati, ſpeciem amygdalæ referentes, ſculpti inſtar amygdalarum. Exod. 25. 34. quaſi in nucis modum *D. Hieronymo.*

Eſt etiam מְשֻׁקָּד *ſpecies quædam cupediarum, & bellariorum apud Italos jamdiu in uſu, vulgo* Mandorlato, *quæ ab Aromatariis, & Pharmacopolis ex amygdalis, melle, & ovi albumine diligentiſſime confici ſolet, & certatim parari frigidiore hyemis tempore, ut* fa-

facilius concreſcat, diutinſque perduret ad alliciendos delicatos, & molles homines, qui quotidie eo veſcentes, ut gulæ excuſationem prætendant, guloſitatiſque notam effugiant, ajunt, ex conſilio Medicorum propter amygdalas, & mel maxime ſtomacho prodeſſe, ſanguiniſque maſſam puriorem reddere.

מִשְׁקָל, שֶׁקֶל Pondus. *Grammaticis* forma, analogia, *vel* anomalia vocis, *ad quam aliæ ſimiles accommodantur.* עַל מִשְׁקַל שְׁנַיִם ad formam nominis שְׁנַיִם, *veluti* מַיִם, שָׁמַיִם, רֵיחַיִם, *quæ nomina numero ſingulari carent. R. David* Ezech. 4. 10. *ad vocem* בְּמִשְׁקוֹל *ſcriptum reliquit*. Eſt cum Cholem בְּשֶׁקֶל מִזְמוֹר ad formam nominis מִזְמוֹר. שִׁקּוּל ponderatio: libramentum, acies, acumen mentis, *ad animum relatum:* dictamen rationis. שַׁקּוֹלָאִין bajuli.

De Janne, & Mambre, de quibus mentio in Epiſtola D. Pauli ad Timotheum Cap. 3. v. 8.

שְׁקַל, שְׁקֵל Portare, bajulare, ferre. *Placet hoc in loco Proverbium uſurpatum a Magis Ægypti contra Moſem portenta edentem ad eum deridendum afferre.* אָמְרֵי לֵיהּ יוֹחָנָא וּמַמְרֵא לְמֹשֶׁה תֶּבֶן אַתָּה מַכְנִיס לְעֲפְרַיִים אֲמַר לְהוֹ אָמְרֵי אֱנָשֵׁי לְמָתָא דִּירְקָא יַרְקָא שְׁקוֹל׃ *h. e.* Dicebant ipſi Jochanà, & Mamrè, nempe Moſi: Paleam tu infers in Aphrajim: (*cum admiratione:*) Reſpondebat ipſis Moſes: dicunt vulgo homines: In urbem olerum olera importa. *Cum igitur Moſes ante liberationem Iſraelitarum portenta, ac ſigna, quæ Deus præceperat, edere inciperet in Ægypto, Ægyptii ſibi ſtatim perſuaſerunt, & vulgo arbitrati ſunt, illa ab eo patrari* עַל יְדֵי כִּישׁוּף per magiam, *cum eam Ægyptii exercerent, maximeque in tota Ægypto vigeret. Itaque duo celebres, & eximii inter ipſos Magi, Jochanà, ſive Joannes, vel Jannes, & Mamre Moſi per contemptum, & jocum, ut populi cachinnis exciperetur, palam illudentes dicere cœperunt:* paleam tu infers in Aphrajim? *objicientes hac ratione, eum paleam, fœnum, aut pabulum jumentorum eo ferre, ubi maxima erat copia, cujuſmodi laus Aphrajim erat tribuenda; quaſi dicerent: Magicas artes tu ad oſtentandum veniſti in Ægyptum, ubi ars magica celebris eſt, & ubi longe peritiores Magi reperiuntur, quam tu? Eis igitur ſimili Proverbio Moſes reponebat:* In urbem olerum olera importa. *Eo enim res importandæ ſunt, ubi maxima eſt earum copia, cum illuc major hominum multitudo confluat ad paranda victui neceſſaria, & ex abundantia pretii mediocritas naſcatur.*

Fuerunt autem יוֹחָנָא וּמַמְרֵא Jochannà, & Mamrè *duo Magorum principes in Ægypto, qui Moſi Divina miracula coram Pharaone edenti reſtiterunt, eadem magicis artibus patrare conantes, quæ Moſes Dei juſſu, & virtute operabatur, de quibus mentionem injicit D. Paulus Apoſtolus* 2. ad Timoth. 3. 8. ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς, ϗ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ &c Quemadmo-

admodum autem Jannes, & Mambres reſtiterunt Moyſi, *juxta Vulgatam, de quibus in nullo alio loco Sacræ litteræ meminerunt.*

Non erit ab re de nominibus, conditione, perſonis, & geſtis Janne, & Mambre nonnulla addere. Itaque horum nomina diverſa ratione ſcripta invenies. Alterius enim nomen modo ſcribitur יוֹחָנָא*, vel* יוחַנָא*, vel* יוֹחָנֵי*; a Rabbinis vulgaribus* יוֹחָנֵי, יונוס, יָנִּים*; a Targamiſtis* יָנִיס*, vel* יַנֵּיס*. Singula hæc nomina corrupte derivantur a forma* יוֹחָנָן*, quæ idem eſt, ac* Ἰωάννης, Joannes. *In Vulgata Latina legitur* Jamnes, *quod eſt corruptum pro* Jannes. *Alterius autem nomen eſt* מַמְרֵא*, vel* מַמְרֵי*, quæ forma Talmudiſtis eſt in uſu. In* צֹהַר Tzoar *legitur* יוֹמְבְרוֹס*; in Targumiſtis* יַמְבְּרֵים*; Græce* Ἰαμβρῆς*. Hæ duæ ultimæ ſcriptiones derivantur a* מַמְרֵא *mutato* מ *in* י*, & inſerta littera* B. *Dicitur autem in* שַׁלְשֶׁלֶת הַקַּבָּלָה*, hæc duo nomina in lingua vernacula eſſe* יואני ואמברוסיאו Johannes, & Ambroſius. *Quod vero ad eorum conditionem attinet, fuerunt duo filii Balaam arioli ex ſententia Hebræorum, qui id conjiciunt ex Numer. 22. 22. ubi legitur:* וְהוּא רֹכֵב עַל אֲתֹנוֹ וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ *h. e.* Et ipſe inſidebat aſino ſuo, & duo pueri ejus erant cum eo; *quos clare, & aperte in ſuo Targum Jonathan nominat, inquiens:* וְהוּא רָכֵב עַל אַתָּנֵיה וּתְרֵין עוּלֵמוֹי יַנֵּיס וְיַמְבְּרֵיס עִמֵּיה *h. e.* Et ipſe inſidebat aſino ſuo, & duo pueri ejus Jannes, & Jambres cum eo. *Itaque duos pueros pro duobus filiis acceperunt. In Zohar Numer. fol. 90.* כיון דחמא לפינחס פרח באוירא ותרין בנוי עמיה יונוס ויומברוס *h. e.* Poſtquam vidiſſet *Balaam* Phinees, volavit per aerem, & duo filii ejus cum ipſo, Jonos, & Jombros. *Hinc apud D. Ambroſium,* Jamnes, & Jambres fratres erant Magi &c. *Vocantur autem ab Hebræis modo* רָאשֵׁי הַחַרְטֻמִּים capita magorum; *modo* רֵישֵׁי חַרְשַׁיָּא principes præſtigiatorum; *modo* רָאשֵׁי מְכַשְּׁפִים capita incantatorum. *Porro multa, ac varia ab iis geſta a Rabbinis narrantur. Præcipuum vero illud fuit, eos, cum Moſes coram Pharaone ſigna juſſu Dei ederet, verbis, & factis eidem reſtitiſſe, ut ſupra innuimus, conatoſque eſſe miracula omnia arte magica imitari, quæ Moſes virtute Divina patrabat. Rem illam a Rabbinis narratam fuſius* בַּעַל עָרוּךְ Baal Arùch *exponit:* כשבא משה למצרים באותות שנתן לו הקבה אמרו לו יוחני וממרי ראשי החרטומים אל פרעה: זו היא מלכתנו ואנו יכולין לעשות כן בלהטינו: ואתה דומה למי שמביא תבן לעפריים שהיא עיר תבואה וממנה שבר למקומות הרבה: ואיך יביא אדם אליה תבן: אמר להון אמרי אנשי למתא דירקא ירקא שקול: *h. e.* Quando venit Moſes in Ægyptum cum ſignis, quæ dederat ei Deus, dixerunt ipſi Jochane, & Mambre, capita præſtigiatorum Pharaonis Regis. Hoc eſt artificium noſtrum, & nos poſſumus ea præſtare præſtigiis noſtris. Tu autem ſimilis es ei, qui infert ſtramen in Aphrajim urbem frugum, unde etiam in alia plurima loca divenditur. Quo modo ergo

go poteſt aliquis ad eam urbem ſtramen, aut fœnum afferre? Reſpondit ipſis Moſes: dicunt vulgo homines: In urbem oleris olera inſerto. *A R. Salomone Proverbium ita explicatur*. In urbem, in qua creſcit oleris multum, inſerto etiam olus tuum, ut vendas. Eo enim confluunt multi homines ad emendum, ubi rerum copia ſuppetit. *Hac ratione clavum clavo, ut dicitur, Moſes truſit. Idem confirmatur in Medràs Tanchumà ſect.* כי תשא *his verbis:* ושני חרטומי מצרים עמהם ושמותם יונוס וימברוס שהיו עושין לפני פרעה כל אותם כשפים כמו שכתוב ויעשו וגו *h. e.* Et duo præſtigiatores Ægypti erant cum eis, quorum nomina ſunt Jonos, & Jombros, qui fecerunt coram Pharaone omnes iſtas magias, *ſicut ſcriptum eſt:* וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלַהֲטֵיהֶם כֵּן Exod. 7. 12. Et fecerunt etiam ipſi præſtigiatores Ægypti præſtigiis ſuis ſic. *Hinc Apoſtolus:* Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς, καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ. Sicuti autem Jannes, & Jambre reſtiterunt Moyſi. *Quis autem dubitet, Apoſtolum Paulum Traditionem hanc hauſiſſe, cum Gamalielis Diſcipulus fuerit, & in rebus Hebraicis ab eodem inſtitutus? Tritam hanc hiſtoriam in Judæorum Scholis fuiſſe ſatis ſuperque evincunt Rabbinorum libri, qui de ea paſſim mentionem faciunt. Alia etiam contra Hebræos propter hos præſtigiatores facta recenſentur. In libro enim* זהר Zohar *dicuntur Jonos, & Jombros vitulum aureum conflaſſe; dicuntur a Jonathane Exod. 1. dediſſe conſilium Pharaoni Regi Ægypti, ut omnes maſculos Hebræorum recens natos occidi juberet, ut hac ratione Hebræorum natio penitus deleretur; omnino dicuntur eumdem Pharaonem hortati eſſe, ut Iſraelitas ex Ægypto fugientes inſequeretur. Hæc omnia non mediocriter prodeſſe poſſunt ad Apoſtoli locum citatum illuſtrandum.*

שָׁקַע Mergi. *De Sole*, occumbere: ſculpi in profundum. צורות מְשׁוּקָעוֹת figuræ in profundum ſculptæ: *oppoſitum* בּוֹלְטוֹת prominentes. שְׁקִיעָה occaſus Solis. שִׁקּוּעַ immerſio: depreſſio. שְׁקִיעָתָא, שִׁקְעָא aquæ, *aut* alterius liquoris ſedimentum: aqua ſubſidens: aquæ imminutio, & abſorptio in terram. שִׁקּוּעִין infuſiones, decocta medicinalia, *quibus herbæ, aromata, & alia immerguntur*. שְׁקִיעָה immerſio. *De Sole*, occaſus: שקיעת החמה occaſus Solis. *In precibus veſpertinis ita orant Judæi*. Sit voluntas tua, o Deus, ut ſicuti largitus es mihi videre Solem בזריחתה in ortu ſuo, ſic quoque largiaris mihi לראות בשקיעתה videre occaſum ejus.

שקר, שַׁקְרָן Mendax. *Fœm.* שַׁקְרָנִית. *Talmudiſtis* שַׁקְרָאִין mendaces, & שַׁקְרוּרָאִין excitantes ad mendacia.

ש״ר *Abbreviatura. Idem ac* שָׁלוֹם רַב Salus plurima. 2. שֵׁם רַע Nomen malum, fama mala. 3. שְׁמוֹת רַבָּא Gloſſa magna in Exodum.

שָׂרַט Cædere. שְׂרִיטָה linea, *ut chartæ, manuum, & ſimilium.*

שַׂרְטֵט, שִׂרְטֵט Lineas ducere. שִׂרְטוּטִין li-

lineamenta. שִׂרְטוּט amuſſis, regula. שָׂרַט cæſura. שְׂרִיטָה inciſio. שׂוֹרֶטֶת cæſura.

שרי Abbreviatura. Idem ac שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב Nomen improborum putreſcat, ex Proverb. 10. v. 7. In Juchaſin de Sadoco, & Bajethoſo primis Sadducæorum capitibus uſurpatur. In Cabbala autem R. Abrahami fol. 33. legitur: על אילו נאמר זכר צדיק לברכה ועל המינים נאמר שם רשעים ירקב De illis, videlicet Iſraelitis juſtis, dicitur: memoria Juſti benedicta ſit: de Hæreticis vero dicitur: nomen improborum putreſcat.

שָׂרַק Parietem incruſtare, oblinere, cæmento obducere. Item labare, labaſcere. סָרַק, שְׂרַק, שִׂירְקָא, שְׂרִיקָה lubricitas. ſtibium, fucus. שְׂרוּקִים colorati, fuſci. שְׂרַקְרְקָא merops; nomen avis.

מַשְׁרוֹקִיתָא Fiſtula, tibia.

שָׁרַר Firmare, confirmare. שָׁרִיר firmum, ſtabile, ratum, conſtans. שְׁרִירוּתָא firmitas, veritas. שְׁרִירָאִית firmiter, conſtanter.

שָׂרַר Principatum gerere, adminiſtrare. שְׂרָרָה principatus. Hinc tritum illud: אין להיות לאדם שני שררות h. e. Non debent eſſe homini duo principatus, ſcilicet duo domini, vel principes; cum nemo debeat, vel poſſit duobus dominis eodem tempore ſervire.

שַׂר Princeps.

שֹׁרֶשׁ Radix, radicalis. אותיות שָׁרְשִׁיּוֹת litteræ radicales, quibus opponuntur שמושיות ſerviles. Grammaticis שֹׁרֶשׁ radix, thema, vox primitiva. Item fundamentum: ut שֹׁרֶשׁ דָּבָר radix rei, negotii fundamentum. שֹׁרֶשׁ שָׁכַחְתִּי rei præcipuæ oblitus ſum. Plur. שָׁרָשִׁים radices, articuli præcipui, quales ſunt articuli Fidei in Deum. שָׁרְשִׁי, שָׁרְשִׁית radicalis. שְׁרֵשִׁי, שְׁרוֹשִׁית eradicatio.

שָׂרַשׁ Utilitatem, commodum, lucrum afferre. אִשְׁתָּרַשׁ lucrari, lucrum, utilitatem, emolumentum, commodum percipere.

שַׁרְשִׁיפָא Sella: ſcabellum.

שש Abbreviatura. Idem ac שֵׁם שָׁמַיִם Nomen Cœlorum, h. e. nomen Dei Cælos inhabitantis. Cum ſervilibus בשש, לשש. 2. שְׁמוּאֵל שׁוּלָּם Samuel Sullàm. Nomen Rabbini, cujus ſtudio liber יוחסין Juchaſin a R. Abrahamo compoſitus primo Conſtantinopoli editus eſt.

שִׁשְׁבֵּן Sociavit. שׁוֹשְׁבִינִים ſocii, amici, ſodales. שׁוֹשְׁבִינוּת ſocietas. Vide pag. hujus Lexici 687. 688.

שת Abbreviatura. Idem ac שָׁעַת תְּפִלָּה Hora, tempus precationis. De tribus temporibus ſolennibus precum apud Hebræos vide pag. 379. hujus Lexici. 2. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה Exaudiens preces. Solent Hebræi in fine precum dicere בא״י שת, h. e. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה Benedictus ſis, o Domine, exaudiens preces. 3. שֶׁמָּא תֹאמַר Forte dices, objicies. 4. שְׁלָמָא תִנְיָנָא Salus ſecunda. Adjiciunt fini Epiſtolarum, reſpondetque noſtro iterum vale.

שָׁתַן, הִשְׁתִּין, שֶׁתֶן Mingere. שֶׁתֶן urina: mi-

Digitized by Google

חשתנה mictio, urina.

שָׁתַף Immergere, immergendo abluere.

שָׁתַף Adjungere, aſſociare. *Pahel* שַׁתֵּף communicare, participem efficere, adjungere. *Ithpahel* הִשְׁתַּתֵּף conſociari. שׁוּתָף, מְשׁוּתָף Socius, cooperator. שׁוּתֶּפֶת ſocia. שׁוּתָּפוּת ſocietas, commercium, negotiatio communis. שׁוּתוּף idem. *Item* communicatio, æquivocatio. שֵׁם מְשׁוּתָּף nomen æquivocum, ambiguum, commune. שֵׁם מִשְׁתַּתֵּף idem. מִלָּה מְשׁוּתֶּפֶת vocabulum æquivocum. חוֹמֶר מְשׁוּתָּף materia communis, *ſcilicet* prima.

שְׁתוּת, שְׁתוּת Pars ſexta.

שָׁתַת Guttatim fluere, ſtillare.

שִׁיתְּסַר Sexdecim, decimus ſextus. *Componitur ex* שִׁית ſex, & עֲסַר decem.

INCIPIENTIA

ת A

ת *Littera fatalis in omnium fere Linguarum Alphabetis crucis, id eſt, patibuli figuram habet: modo radicalis, modo ſervilis eſt; inſervit Nominibus, & Verbis tum in principio, tum in fine. In numeris valet quadringentos. Adhibetur ad formandam ſecundam perſonam maſculinam, & ſecundam, ac tertiam perſonam Futuri fœmininam tum numeri ſingularis, tum pluralis.*

תאב תֵּאָב Deſiderare, concupiſcere, cupere, expetere, appetere. Pſal. 84. 3. *Participium* תָּאֵיבָא אֲנָא cupio ego. Ruth 1. 16. *Alii vertunt*, converſa ſum ego, *quaſi a* תוב. *Plur.* תָּאֲבִין deſiderantes. Hoſ. 13. 5.

תְּיאוּבְתָּא, תְּאוּבְתָּא, תְּיאוּבָא Deſiderium, concupiſcentia, appetitus. Gen. 3. 16.

תְּאָבוֹן Idem.

תאה *Hinc eſt Participium* וְתָאֵי & veniens. Gen. 27. 40. *in Targum Jonathanis. Quidam ex Hebræis vertunt* וּבָא & venit.

תְּאָה *Laſeris herbæ ſpecies. In Aruch ſcribitur* תויה. *Fortaſſe huc reſpexerunt* LXX. Iſa. 51. 20. תוא *reddentes* Betam.

תאט תֵּיאַטְרוֹן, תֵּיאַטְרוֹ, תְּיאַטְרוֹן, *Græce* θέατρον Theatrum. *Cum protheſi* א, אִתֵּיטְרוֹן Ezech. 27. 6. *Plur. cum aff.* תְּיאַטְרוֹנֵיכוֹן Theatra veſtra. Deuter. 28. 19. *in Jonathane*.

תאם תְּיוֹם, & תְּאוֹם, תְּאוֹמָא, תְּיוֹמָא Gemellus. *Plur.* תְּיוֹמִין gemelli, gemini: res gemellæ, geminatæ. *Fœm.* תְּיוֹמְתָּא gemella. *Cum aff.* תְּיוֹמְתֵּיהּ Gen. 4. 2. *in Jonathane. Sæpe pro* א *eſt* י *apud Rabbinos. In Maſora uſurpatur pro duabus vocibus, quæ in uno verſu continuo reperiun-*

tuntur, ut גֵּבִים, גֵּבִים 2. Reg. 3. 16. *Item* תְּאֹמִים Gemini, *ſignum Cæleſte*; *apud Rabbinos*.

תאן תְּאֵנָא, תְּאֵינְתָא, & תֵּינְתָא, תֵּינְתָא Ficus, *arbor & fructus*. *Plur.* תֵּינַיָּא, תֵּינִין, & תְּאֵינִין ficus.

תאר Definiri, delineari. Joſ. 18. 14.

תֵּיאַר Definire, deſcribere, denominare, *præcipue a forma*. הִתְאַר Denominari, deſcribi, determinari.

תֹּאַר Forma.

תּוֹרִיתָא Forma, figura, ſpecies.

תַּבַּב *Pahel*. Excitare, ſuſcitare. Iſa. 14. 23. dare, tradere. Jerem. 18. 21. proſternere, interficere. 2. Sam. 23. 8.

תבה תֵּיבוּתָא, תֵּיבוּתָא Area, capſa. Geneſ. 8. 13. Exod. 2. 3. 1. Sam. 6. 8.

תֵּיבָה, תֵּיבוּתָא Dictio, vox, vocabulum *apud Rabbinos Grammaticos*. *Plur.* תֵּיבִין, תֵּיבוֹת dictiones. *Hinc* רָאשֵׁי תֵּיבוֹת capita dictionum, *h. e. Abbreviaturæ compoſitæ ex litteris initialibus variarum vocum*: סוֹפֵי תֵּיבוֹת fines vocum, *h. e. Abbreviaturæ ex ultimis dictionum litteris factæ. Maſorethæ pro* תֵּיבָה *uſurpant etiam* תֵּיבוּתָא, *& in numero plurali* תֵּיבוּתָן voces. *Ex R. Elia olim interceſſit diſcrimen inter* מִלָּה, & תֵּיבָה, *quæ utraque dictio* vocem *ſignificat, ita ut* מִלָּה *adhibita ſit de voce, quæ proferebatur;* תֵּיבָה *autem de voce ſcripta. Id autem apud Auctores non animadvertitur, ſed utriuſque uſus promiſcuus eſt.*

תֵּבֵל Orbis, terra habitabilis. Iſa. 14. 21. *In* יַלְקוּט JalKùt *Proverb. cap.* 8. *v.* 31. *de hoc nomine terræ Iſrael accommodato legitur:* למה נקרא שמה תבל היא מתובלת מכל ארצות *h. e.* Quare vocatur nomen ejus תֵּבֵל? quia eſt מתובלת condita præ omni terra. Aliæ enim terræ omnes ita comparatæ ſunt, ut, quod in una eſt, non ſit in alia; ſed in terra Iſraelis nihil deſideratur, ut dicitur Deuter. 8. 9. לֹא־תֶחְסַר כֹּל בָּהּ Non indigebis in ea ulla re. *Vel* נקרא שמה תבל על שם תבל שבתוכה ואיזה זה תורה *h. e.* vocatur nomen ejus תֵּבֵל propter תֶּבֶל condimentum, quod in ea eſt: Quodnam autem eſt illud? Lex, ſicuti dicitur Thren. 2. 9. בַּגּוֹיִם אֵין תּוֹרָה *h. e.* In gentibus non eſt Lex. *Ex quibus omnibus Hebræi inferebant, Legem eſſe in Iſrael. R. Salomon etiam ad dictionem* תֵּבֵל Orbis Iſa. 24. 4. *reliquit ſcriptum* היא ארץ ישראל שהיא מתובלת במצות הרבה *h. e.* Intelligitur terra Iſraelis, quæ eſt condita præceptis multis.

תַּבֵּל Condire. *Per metaphoram uſurpatur etiam de aliis rebus, quæ ſunt extra ſenſum guſtus, ut apud Latinos:* condire hilaritatem triſtitia.

תֶּבֶל Condimentum. *Plur.* תַּבְלִין condimenta. *In* בבא בתרא *legitur:* ברא הקבה יצר הרע ברא לו תורה תבלין *h. e.* Creavit Deus concupiſcentiam malam, creavit etiam ipſi Legem in condimentum. כמו התבלין המנעימין את המאכל *h. e.* Sicut condimenta ſuavem reddunt cibum. *In*

Eta-

Digitized by Google

עֲרָכִין Erachìn *fol.* 13. Adoleſcentuli Levitæ non canebant nablio, neque cithara, ſed ore, כדי ליתן תבלין בנעימה, ut darent condimentum ſuavitati, *h. e.* ut graciliori ſua voce condirent graviorem Levitarum ſeniorum cantum.

תּוּבְלָא Spica. *Hieroſolymitane, pro Hebræo* שִׁבּוֹלֶת.

תּוּבְלְיָא Funis. *In Tractatu* נדרים Nedarim *fol.* 89. *legitur hujuſmodi Proverbium:* רָהֵיט בְּגַפָּא וְתוּבְלְיָא וְלָא מָצֵי לְמִיתְנָא *h. e.* Curris per ſcalam, & funem, nec poteſt quicquam diſcere. *De iis uſurpatur, qui omnes vires, omnes conatus adhibent, & velis, remiſque contendunt nulli labori parcentes, ut aliquid conſequantur, ſed oleum operamque perdunt, aerem verberant, littus arant, nullum fructum, nullum præmium ex improbis laboribus ſuis reportantes. Inde autem Proverbium natum, quia ſolebant olim agricolæ per ſcalam in arbores aſcendere, & per funes decerptos fructus demittere, vel eos non reperientes vacua caniſtra cum indignatione projicere.*

תַּבְלָלָא Limax. Pſal. 58. 9.

תּוּבְלַיָא, תּוּבְלִין Spicæ. Gen. 41. 7. *in Jonathane.*

תִּבְנָא, תֶּבֶן Palea, ſtramen. Geneſ. 24. 25. Ezech. 13. 10.

הִתְבֵּן Stramine conſpergi.

מַתְבֵּן Straminarium. *Locus reponendo ſtramini inſerviens. In* פסחים *fol.* 8. *legitur:* ורפת בקר ומתבן ולולין Et ſtabulum boum, & ſtraminarium, & gallinaria non habent opus inquiſitione fermenti, *h. e. non ſunt ſubjecta inquiſitioni fermenti.*

תְּבַע Quærere, inquirere, requirere, repetere, exigere, poſcere, poſtulare, interrogare. Deut. 22. 2. Iſa. 19. 3. *Hinc illa Juris ſententia:* אין המפקיד יכול לתבוע את הפקדון *h. e.* Depoſitor non poteſt repetere depoſitum, niſi in loco, ubi depoſuit illud. *Speciatim,* exigere pœnam, vindicare, ulciſci. *Ithpehal* אִתְּבַע inquiri. Eſth. 2. 23.

תְּבִיעָה Exactio, petitio, repetitio debiti, *aut alterius rei.*

תְּבַר Frangere, confringere, diffringere, effringere, perfringere, perrumpere, diſrumpere. Jerem. 28. 12. Ezech. 6. 9. *Metaphorice,* animo frangi, terreri. *Pahel* תַּבַּר idem. Job 7: 9. *Ithpehal* אִתְּבַר, *vel Ithpahel* אִתַּבַּר confringi. Exod. 22. 10. Jerem. 50. 23. Iſa. 38. 13.

תְּבִירָא, תְּבִיר Fractum, confractum, diſcerptum. *Subſtantive,* fractio, confractio, contritio. Iſa. 60. 18. Pſal. 124. 6. *Plur.* תַּבְרַיָא, תַּבְרִין fractiones.

תְּבָרָא, תַּבְרָא, תְּבַר Fractio, fractura, confractio, ruptura, contritio. Levit. 21. 19. & 24. 20. Prov. 16. 18. Iſa. 51. 19. *Plur.* תַּבְרַיָא confractiones. Job 41. 16.

תְּבוּר Idem. Iſa. 30. 13.

תְּבִירוּת Idem. Thren. 3. 65.

מַתְבְּרָא, מַתְבַּר Sella parturientium. Exod. 1. 16. 2. Sam. 22. 5. Hoſ. 13. 13.

מַתְבְּרִין Fluctus. Pſal. 42. 8.

תָּג, תָּגָא Corona, diadema. Eſth. 2. 17. 19. Cant. 3. 11. *Plur. conſtr.*

co-

Digitized by Google

תגי coronæ. Eſth. 1. 3.

Apud Rabbinos paſſim תגא דמלכא corona Regis. תורה Lex *etiam appellatur* corona. *Hinc illud in* פרקי אבות *legitur:* דאשתמש בתגא חלף Qui ſerviliter, *h. e. lucri cauſſa*, operam dat Legi, tranſit, *videlicet* moritur. *Item* תגא virgula, apex, coronamentum, *quibus ornamenti gratia ſuperne litteræ inſigniuntur. De his litterarum apicibus, ſive coronamentis ſcribit Ephodi in præfatione ſua Grammaticæ:* וביחוד הקפידו בזה בצורות כתיבות התורה למעלתה עד שבכתרי האותיות וקראו להן תאגין היו מקפידים: וכתוב בספר התאגין: הדין ספר תאגי ראסיק עלי הכהן משתים עשרה אבנים שהקים יהושע בגלגל ומסרו לשמואל ושמואל לפלטי בן ליש וכו עד עזרא וממנו עד ר נחום הלבלר שמסרו לרבי הקדוש וכו *h. e.* In primis ſolliciti fuerunt priſci de forma ſcriptionis Legis, ob ejus dignitatem, & præſtantiam, ita ut & de coronamentis litterarum, quæ תאגין vocarunt, anxii fuerint. Scriptum extat in libro תאגין ſive Coronamentorum: *Hic eſt liber Coronamentorum, quem Eli Sacerdos attulit ex duodecim lapidibus, quos Jehoſua erexit in Galgal: is tradidit eum Samueli, Samuel Palti filio Lais &c. uſque ad Eſdram, & ab eo uſque ad R. Nahum ſcribam, qui tradidit eum Rabbino HaKKadôs.*

תגר תגרא Scipio, ſceptrum, baculus. Eſth. 4. 11. & 5. 2. *Cum aff.* תגרך Pſal. 23. 4.

תגר אתגר, אתגר. *Vide in* אגר. *Aphel Imperat.* אתגר litiga, contende. Pſal. 35. 1. *a* תגר contendere, rixari.

תגר, תגרא, תגרא Negotiator, mercator. Geneſ. 28. 2. *Plur.* תגרין, תגריא, negotiatores, mercatores. Geneſ. 25. 3. 2. Reg. 10. 15.

תגרותא, תגרותא, תגרותא, תגרא Negotiatio, mercatura. Prov. 17. 16.

תגרתא, תגרא Lis, contentio, rixa. Prov. 26. 20. Job 29. 16.

תגר, תיגור Idem.

תגרנא, תגרן Litigioſus, rixoſus, contentioſus.

תגרא Amphora, lagena. *Item* baculus, ſcipio.

תד, תדא Mamma, mammilla, uber. *Dual.* תדין ubera, mammillæ. Hoſ. 9. 14. *Conſtr.* תדיי Exod. 15. 2. *in Jonathane. Emphatice* תדיא, & תדיא. *Plur.* תדין, תדיי, תדיא ubera. Pſal. 22. 10. Cant. 8. 1.

De *Theudo*, ſeu *Theuda*, vel *Theoda* viro celebri apud Hebræos, & גדי מקולס *Agno galeato*.

תודס, תודוס Theudus, Theudas, Theodas. *Nomen proprium viri, qui ab aliis Rabbinis dicitur* Sapiens magnus, & celebris; *ab aliis* Iſraelita præſtantiſſimus Romæ. *De hoc Theudo, ſive Theuda a Rabbinis mentio injicitur. De eo enim in Tractatu* ביצה Betzà *cap.* 2.

Digitized by Google

cap. 2. fol. 23. legitur; אמר ר' יוסי תודוס איש רומי הנהיג את בני רומי לאכל גדיים מקולסים בלילי פסחים שלחו לו אלמלא תודוס אתה גוזרנו עליך נידוי שאתה מאכיל את ישראל קדשים חוץ: *h. e.* Dixit R. Joſe. Theudas vir Romanus (*Iſraelita*) aſſuefecit Romanos , (*nimirum Iſraelitas*) ut comederent hœdos galeatos in noctibus Paſchatum. Miſerunt ad ipſum (*Sapientes, qui dixerunt ei*). Niſi Theudas eſſes, decerneremus contra te anathema, eo quod comedere facias Iſraelitas ſancta extra terram *Iſraelis, quod omnino vetitum. Dictio* מְקוּלָס galeatus, *apud Talmudicos eſt Epitheton Agni Paſchalis, qui totus aſſandus erat juxta præceptum Exod. 12. 9. cum capite, cruribus, & inteſtinis. Cur autem* galeatus Agnus *diceretur, hæc eſt ratio. Dum aſſaretur, pedes, & inteſtina ad latera, & circa caput ligabantur. Itaque Agnus iſte appellabatur* גְּדִי מְקוּלָס Agnus galeatus, *quaſique armatus, quia videbatur inſtar hominis armatus, & munitus galea in capite, & gladio in femore. Placuit hanc explicationem Hebræorum addere, quæ habetur in* ביצה Betzà *fol.* 22. פסחים Peſachìm *fol.* 53. *in* ברכות Beracòth *fol.* 19. *& aliis. Quamobrem judicium tuum eſto, utrum acquieſcendum ſit opinioni Guidonis Fabricii in Lexico Operis Regii, qui ſcriptum reliquit dictioni* גְּדִי מְקוּלָס *ſignificationem ſubjectam eſſe hœdi infarti, ac pleni ovis, herbis, caſeo, aliiſque rebus bujuſmodi. Quæritur autem a Rabbinis, cur Theudas anathemate percuſſus non fuerit, cum talia agentes vulgo excommunicarentur. In* ביצה Betzà *itaque cap. 2. dicitur:* מהו תודס אמר ר' חנינה היה משלח פרנסתהון דרבנן לא נמצאת מביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ שכל המביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ צריך נידוי *h. e.* Quis fuit Theudas? (*nimirum, quænam erant Theudæ virtutes, ac merita, ut propter ea ab Excommunicatione immunis evaderet?*) Dicit R. Chaninà. Fuit ſubminiſtrans alimenta Rabbinis. Verumtamen nonne fuit adducens multos, ut comederent ſancta extra terram? Omnis autem, qui hoc facit, eſt excommunicandus. *Itaque Gloſſa adjicit:* niſi fuiſſet Theudas, vir ille inſignis, & eximius, excommunicaſſent eum. *Multa de ejus ſapientia, & virtute paſſim apud Rabbinos habentur, propter quæ maxime probabile videtur, eum ab Hebræis anathemate non fuiſſe percuſſum. In* יוחסין Juchasìn *fol.* 105. *hic Theudas inter Amorrhæos recenſetur. Utrum autem Theudas hic ille ſit, de quo Joſephus Antiq. Judaic. lib. 20. cap. 2. mentionem facit, & D. Lucas in Act. Apoſtolorum cap. 5. v. 36. vel quilibet alius, non eſt hujus loci quærere.*

תדר תְּדִירָא, *& cum* ב *ab initio* בִּתְדִירָא jugiter, aſſidue, continuo, ſemper. Prov. 15. 15. Habac. 1. 17.

Rabbini hinc formant Verbum הִתְדִּיר Semper aliquid facere; aſſidue dare operam.

תְּהָה, תְּהָא Admirari, obſtupeſcere: pœnitere, pœnitentia duci, dolere. Levit. 5. 5. Deuter. 32. 36. *in Jonathane*.

תְּהוּ, תְּהוּ Pœnitentia. Exod. 32. 12. *in Jonathane. De pœnitentia hæc leguntur in Commentariis R. Davidis* Jerem. 31. v. 19.
בינל חשובה אין תשובתו תשובה שלמה
אם לא תהיה תודא ונחם על הראשונות
h. e. Qui pœnitentiam agit, pœnitentia ejus non eſt perfecta, niſi doleat, & pœniteat eum priorum delictorum.

תְּהַהּ Rude, inane, informe eſſe. Job 12. 24.

תְּהָיָא Res informis, ſtupenda. Gen. 1. 2.

תְּהֵי Inane, rude, informe. Geneſ. 12. 42.

תהום תְּהוֹם, תְּהוֹמָא Abyſſus, vorago. Geneſ. 7. 11. Pſal. 42. 8. *Plur.* תְּהוֹמִים abyſſi. Pſal. 77. 17.

תְּוָא Conclave, cubiculum, thalamus. Ezech. 40. 7. *Plur.* תְּוַיִן, תַּוֵּי, תְּוַיָּא Conclavia, cubicula. Ezech. 40. 10. & 16.

תְּוַן, תָּוֶן Idem. 1. Reg. 20. 30. *Plur.* תְּוָנַיָּא thalami. Deut. 32. 25.

תוּב Reverti, redire, convertere ſe, converti. Exod. 4. 20. Ruth 2. 6. reſipiſcere, pœnitere, pœnitentiam agere. 1. Sam. 7. 3. avertere ſe, averti, retroagi, recedere. Geneſ. 8. 6. Pſal. 85. 4. *Aphel* אֲתִיב reducere. Geneſ. 37. 22. 1. Reg. 13. 29. Ezech. 47. 1. Iſa. 58. 12. referre, reportare, reponere, reſtituere, reddere, rependere. Geneſ. 14. 16. 1. Sam. 6. 8. vomere, evomere. Prov. 23. 8. & 25. 16. convertere, avertere. Pſal. 19. 8. Jerem. 23. 22. percutere, perverſum reddere: reſpondere. 1. Sam. 4. 20. Jerem. 23. 35. Dan. 2. 14. loqui, proloqui, effari. Pſal. 119. 172. *Talmudicis* אֲתִיב dare, reddere. *Ithpahel* אִתּוֹתַב reddi, reſtitui, reduci. Geneſ. 42. 28. Eſdræ 10. 8. Ezech. 40. 4. reſponſum accipere, exaudiri. Iſa. 53. 7. Job 19. 7. *Ex alia forma Futurum* יִתְּתַב reddetur. Iſa. 3. 11. *Participium* מִתְּתַב exauditur. Iſa. 53. 7.

תּוּב Rurſum, denuo, deinceps, ulterius, iterum, adhuc, amplius, præterea, porro. *Per apocopam* תּוּ *Talmudicis familiare.* Levit. 22. 27. *in Targum Jonathanis, & Hieroſolymitano. Cæterum Hieroſolymitane* תּוּב *ſolet adhiberi pro* עוֹד. *Talmudicis frequentiſſimum eſt, ſed ſæpius per apocopam uſurpant* תּוּ *pro* תּוּב; *ut* תּוּ לָא מִדֵּי Amplius nihil eſt: וְתוּ Et amplius, præterea. *In Lingua Hieroſolymitana legitur compoſitum* תּוּבָן iterum, amplius propter nos, *pro* תּוּב בָּן. *Hinc in* מציעא *cap.* 2. לית אַתְּ צריך לעי תובן Non habes opus laborare, *vel* defatigari amplius propter nos. *Rabbini dicunt* שׁוּב; *quemadmodum etiam Verbum* שׁוּב *nonnunquam adverbialiter adhibetur, ut* Redierunt, & fleverunt, Numer. 11. *h. e.* rurſum fleverunt.

Ex radice ſuperiori תּוּב *Talmudici uſurpant* מְתִיבְנָא Reſpondeo ego, inſto, repono, excipio; regero. *Adhibent autem nunc, cum interrogantem, vel opponentem refellunt alia reſponſione, vel auctoritate vel Sacræ Scripturæ,*

Digitized by Google

ræ, vel Miſnà, cui nihil omnino opponi poſſit, nullaque reſponſione labefactari. In numero plurali dicunt מְתִיבֵי Urgent, reponunt, inſtant, reſpondent. *Hinc vero deducitur*

תְּיוּבְתָּא Reſponſio: inſtantia, quæſtio contra explicationem, & ſolutionem allatam. *Itaque uſurpant, dum objectioni reſponſionem idoneam non eſſe datam arbitrantur, neque quæſtionem ſatis expoſitam eſſe:* תְּיוּבְתֵּיהּ תְּיוּבְתָּא Inſtantia ejus eſt inſtantia, quæſtio ejus manet quæſtio.

תְּיוּבְתָּא, תְּיוּבָא, תְּתוּבָא Converſio, reditus, pœnitentia, reſipiſcentia: averſio. Jerem. 5. 6. & 31. 22. reſponſio. Job 33. 3. vomitus, *quaſi cibi reductio, & ejectio ex ſtomacho, cibi redditio*. Iſa. 19. 14. Prov. 26. 11.

תְּתוּבָא Converſio, pœnitentia, reſipiſcentia. Gen. 6. 3. & 18. 21. *in Jonathane*. Job 3. 17. Pſal. 50. 16.

מְתוּבָא Seſſio, habitatio, habitaculum. Jud. 5. 11.

תְּוַהּ, תְּוַהּ Obſtupeſcere, admirari: terreri, tremere, pavere, expaveſcere, trepidare. Dan. 3. 24. Job 37. 1. Ruth 3. 8.

תְּוָה Signare, deſignare. *Aphel Præterit.* אַתְווּ ſignaverunt. Pſal. 78. 41.

תְּוָי, תְּוַי Tavài. *Nomen fluminis in Babylonia. De eo habetur in* בראשית רבא *ſect.* 13. כמין תווי נהר בבל ושמו תווי ולמה קורין אותה תווי שהוא חוזר ומשקה א׳ למ׳ שנה *h. e.* Inſtar Tavài fluminis Babyloniæ, & nomen ejus Tavài. Quare autem vocatur *Tavài?* quia quadraginta annis ſemel irrigat terram. *Ita igitur appellatum fuit hoc flumen ab admiratione, quia mirum videbatur, ab eo ſingulis quadraginta annis terram irrigari.*

תְּוָהָא Signum, terminus. Pſal. 78. 41.

תְּוָא, תָּו Idem. Ezech. 9. 4.

תְּוָהָא Stupor, admiratio. Geneſ. 27. 33.

תְּוָהָא Mirum, admiratio. לית תוהא Non eſt mirum.

תַּוְהוּת Pavor, tremor, timor, ſtupor. Deut. 28. 67.

תְּוָהָא, תְּיוְהָא, תְּוָהָה Terror, trepidatio, timor. Geneſ. 27. 33. ſciſſura, fractura, rima, ruptura.

תוך *Ithpehal* אִתּוּךְ Damno affici. Prov. 23. 3.

תְּוֵךְ, *& per craſin* תּוֹךְ Medium, intimum, intra. תוכו כְּבָרוֹ Medium, intimum ejus eſt ut exterius ejus. *Uſurpatur de viro integro, & ſincero.* בְּתוֹךְ in medio, in, intra. מִתּוֹךְ de medio, de, propter; *ut* מִתּוֹךְ צַעַר propter mærorem, dolorem. מִתּוֹךְ כָּךְ interea, interim, propterea. *In* נדה Niddà *fol.* 46. תְּוֵךְ זְמַן medium tempus, *h. e. tempus illud, quo puer, vel puella evadunt majorennes, & tempus ſuum compleverunt. Illud autem tritum apud Rabbinos.* תוך כדי דבור כדבור דמי *h. e.* Dimidium ſermonis pro toto ſermone habetur, *ſi tamen excipias blaſphemum, deſponſantem, repudiantem, Idololatram, quos volunt plenis, & diſertis verbis, non dimidiatis, mentem, & ſententiam ſuam explicare,*

ut ratum, ac firmum habeatur quidquid dicunt. Plur. תּוֹכוֹת media.

תּוּךְ תּוּךְ *Vox excogitata ad ſonitum lebetis ebullientis exprimendum.*

תָּוָךְ Tavàch. *Nomen loci apud Talmudicos.*

תום תּוּמָא, Allium. *Plur.* תּוּמֵי, תּוּמַיָּא allia. Num. 11. 5. תּוּמָא יְחִידָאָה allium ſolitarium *illud dicitur, cui plura capita non ſunt conjuncta.*

תּוּמִין Segmenta, peniculamenta, *quæ adhibebantur in veſtibus ad ornatum.*

תוף Expuere, excreare. *Rabbinis præcipue Talmudicis in uſu.*

תיר Explorare, ſcrutari, inveſtigare. *Rabbinis* vigilare, *quia homo vigil ſpeculatur, aut ſcrutatur. In* תענית Taanìth *fol.* 12. היני דמי מתנמנם נים ולא נים תיר ולא תיר *h. e.* Cui ſimilis eſt dormitans? dormit, & non dormit, vigilat, & non vigilat.

תַּיָּר Explorator, ſpeculator, obſervator: ductor viæ. Job 19. 15.

תִּיָּרָה, תִּיּוּר Salvus conductus, commeatus, deductio in via.

תּוֹר Bos, juvencus, *&* תּוֹרָא Exod. 21. 28. *Talmudicis* turtur. *Plur.* תּוֹרִין boves. Gen. 32. 5. תּוֹרַיָּא. Num. 8. 12. *Fœm.* תּוֹרְתָא vacca. *Plur.* תּוֹרָן vaccæ. Gen. 41. 2. *Proverbium* נְפַל תּוֹרָא חַדֵּד לְסַכִּינָא Si cadat bos, acue cultrum. *Nimirum, ſi opprimendi hoſtis occaſio tibi offeratur, ne eam negligas. Sæpe enim contingere ſolet, ut, ea elapſa, novæ difficultates exoriantur, novaque pericula objiciantur. Vulgo etiam nunc temporis noſtrates Judæi uſurpant:* נְפַל תּוֹרָא סַגִּיאִין טַבָּחוֹי Cum cadit bos, multi ſunt mactatores ejus. *Iis accommodatur, qui calamitatibus vexati ſolent ab omnibus appeti, & facilius opprimi.* חמרא רימא aſinus marinus. תורא רימא bos marinus.

תּוֹרָא Filum, lorum, funiculus. Joſ. 2. 18. limbus. Exod. 28. 32.

תוש אִתְּתִישׁ Debilitari, infirmari. Deut. 9. 28. *in Jonathane.*

תְּתוּשׁ Debilitas, infirmitas. Thren. 1. 6.

תות Morus, *arbor. Plur.* תּוּתִים Mora, *fructus.*

תזז תְּזָזִית Teſasìth. *Nomen ſpiritus maligni apud Rabbinos, qui homini mentem aufert. Volunt, eum ita appellatum fuiſſe ex eo, quod legitur* Iſa. 18. v. 5. *in Textu Hebræo:* הֵסִיר הֵתַז aufert, amputat. *In Medràs Samuelis ſect.* 9. מכניס בה רוח תזזית Ingredi facit in eam ſpiritum Teſasìth.

הֵתַז Abſcindere, amputare, incidere, reſecare. *In Tractatu* גטין *fol.* 70. שלשה דברים מתיזין גופו של אדם ואלו הן אכל מעומד ושתה מעומד ושמש מטתו מעומד *h. e.* Tria incidunt corpus hominis, nempe comedens ſtando, bibens ſtando, & officium lecti præſtans ſtando.

תחח תִּיחוּחַ Fragilitas, mollities.

תחב Figere, infigere.

תְּחִיבָה Fixio, infixio.

תחל אַתְחֵיל Incipere, inchoare. Rab-

Rabbini uſurpant frequentiſſime הַתְחִיל.

הַתְחָלָה Principium, initium, exordium. *Tritum apud Rabbinos* כָּל־הַתְחָלָה קָשָׁה Omne principium grave eſt.

אַתְחַלְתָּא Idem. *In uſu præcipue apud Talmudicos*.

מַתְחָלָא Cortex dactylorum.

תְּחֵם *Pahel*. Determinare, definire, circumſcribere. Exod. 28. 22. & 19. 23.

תְּחוּם, תְּחוּם, תְּחוּמָא Terminus, finis, limes, confinium. Gen. 10. 19. Numer. 34 6. Deuter. 27. 17. *Plur.* תְּחוּמִין termini. Num. 32. 33. Hoſ. 10. 4. *Apud Talmudicos* לא הוית גבן באורתא בתחומא Non fuiſti apud nos heri veſpere in termino, *h. e. juxta interpretationem Baal Aruch* in Schola, *quæ eſt terminus Legis; vel* in termino, *h. e.* in confiniis: non fuiſti nobis propinquus, ut adeſſe potueris, *juxta expoſitionem Gloſſæ*.

תְּחֵת, תְּחוֹת, תּוֹתֵי, תַּחְתָּא Sub, ſubter; infra, inferne, deorſum; pro, loco. Deuter. 28. 13. 2. Sam. 22. 37. *Hieroſolymitane* תְּחֹתַאי ſub me.

תַּחְתַּאי, *& per craſin* תַּתָּאֵי Inferior, inferius. וְיַת בֵּית שַׁקְיָא תַּחְתָּאָה Et locum irrigationis inferiorem. Ioſ. 15. 19. *In Bibliis Regiis ex forma Chaldaica legitur* תְּחוֹתָאָה. *Plur. per craſin* תַּתָּאִין; *ut* מְדוֹרִין תַּתָּאִין conclavia, habitacula infima. Geneſ. 6. 16. *in Jonathane*.

תַּחְתִּית Idem. מִן שְׁיוֹל תַּחְתִּיתָא Ex ſepulcro infimo. Proverb. 15. 24. *In Tractatu* כלים Kelim *cap. 7. per* תחתית הצורפין *intelligitur vas, vel ſacculus ab aurificibus, vel fabris ferrariis adhibitus ad limaturas, & ſcobes excipiendas*.

תִּים, תֵּימָא Auſter. Job 6. 19.

תִּיק, תֵּיקָא, תִּיקְקָא, תֵּק, תֵּיק Theca, vagina; pharetra; lorica, peribolus, ſeptum tectorum planorum. Deut. 22. 8. *Apud Rabbinos paſſim occurrunt de theca ſequentia.* תיק הקולמוס theca calami; תיק המכתב theca ſcriptoria; תיק מספרת theca forficis, *h. e.* vagina; תיק הסיף הסכין והפגיון vagina gladii, cultri, & pugionis; תיק כנורות theca cithararum; תיק נְבָלִים theca nabliorum; תיק של ספר תורה theca libri Legis.

De dictione תֵּיקוּ *TeKù*.

תֵּיקוּ TeKù. *Dictio hæc ex ſe nihil ſignificat, ſed eſt quoddam quaſi ſymbolum, & indicium quæſtionis dubiæ, vel objectionis non ſolutæ. Eam tantummodo a Talmudiſtis uſurpatam invenies poſt ancipitem, atque ambiguam quæſtionem propoſitam, cui non ſatisfit, neque reſponſio ulla datur. Ei enim ſtatim ſubjicitur* תיקו, *quaſi diceret: Quæſtio hæc remanet in theca ſua, adhuc dubia eſt, nihilque ei reſpondetur. Nonnulli contendunt,* תיקו *Abbreviaturam eſſe, eique hanc ſignificationem ſubjectam eſſe*, תשבי יתרץ קושיות ובעיות *h. e. Elias*

Tis-

Digitized by Google

Tisbi (*de quo mentio* 1. Reg. 17. 1.) explicabit objectiones, & quæſtiones dubias ; *quaſi diceret : Elias, qui adventum Chriſti præveniet, quæſtioni huic tempore ſuo reſponſionem dabit. Sed hujuſmodi interpretatio a R. Elia Levita dicitur* פירוש של הבל explicatio vana. *Rabbi autem Eliezer* הַדַּרְשָׁן *h.e.* Concionator *ordine retrogrado vult* תיקו *eſſe intelligendum, ut ſit* וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת *ex* Pſalmo 22. 4. Tu autem in Sancto habitas, laus Iſrael; *juxta Vulgatam. At quis non videt, ſententiam hanc nihil ad quæſtionis dubiæ ſolutionem facere? In Arùch in* תק *ſcribitur. Quid eſt* תיקו TeKù? ſicut res, quæ manet intra thecam ſuam, & neſcitur, quid in ea lateat. *Itaque ſi quæſtio inſtituta ſit de rebus probibitis, dictio* תיקו TeKù *adhibetur* לחומרא ad grave *indicandum, innuendumque, quæſtionem graviorem, difficilioremque eſſe, quam ut ei ex tempore reſponderi poſſit ; ſi ſermo ſit de quæſtione pecuniaria, uſurpatur* תיקו TeKù לקולא ad leve *ſignificandum, oſtendendumque, quæſtionem adeo parvi, ac levis momenti eſſe, ut rejicienda ſit ſine ulla prorſus reſponſione. Denique Auctor libri* שארית יוכף *fol.* 32. *admonet, interdum* תיקו TeKù *aliquo in loco poni, ut pateat, ibi quæſtionem dubiam, & ſine ſolutione de induſtria relinqui, ſed alibi ei reſponſum datum fuiſſe.*

תַּיִשׁ, תַּיְשָׁא, *vel* תַּיִשׁ, תַּיְשָׁא. Hircus, aries. *Plur.* תַּיְשַׁיָּא hirci. Geneſ. 31. 35.

תַּכָא Menſa. עקרו תכא מקמיה Avellite menſam e conſpectu ejus. Pſal. 79. *in Medràs.*

תכב תַּכְבְּרָא Saginatum, impletum condimentis, *ficuti quædam aſſanda impleri ſolent.* 1. Sam. 25. 18.

תַּכַךְ, תַּךְ Mulctare, damno, pœna afficere. Prov. 17. 26.

תַּכַךְ *Vermis nomen linum infeſtantis.*

תַּכְוָא, תּוּבָא Mulcta, pœna. Prov. 19. 19.

תִּבְּא, תִּיבָא Catena, catenula. Exod. 28. 14. Eecleſ. 4. 12.

תְּכַל Fidere, confidere, fiduciam ponere, ſpem collocare. Prov. 28. 26. & 31. 11. orbari. Jerem. 18. 21. *Pahel* תַּכֵּל orbare. Jerem. 15. 7. *Aphel* אַתְכֵּיל idem. 1. Sam. 15. 33. *Ithpahel* אִתְּכַּל orbari. Geneſ. 43. 13.

תְּכִיל Fiducia, confidentia, ſpes. בִּתְכִיל confidenter, tuto. Pſal. 16. 9.

תּוּכְלָן Idem. Prov. 14. 26.

תַּכֵּיל Orbus, orbatus. 2. Sam. 17. 8.

תְּכָלָא, תַּכֵּל, תְּכָל Orbitas. Iſa. 47. 9. *Talmudicis* abortus. *In* כתיבות *fol.* 62. *Proverbium legitur :* דְּמַלְּפָא תִּכְלֵי לָא בְּהָתָא *h. e.* Quæ edocta eſt abortum, impudens eſt. *Improbis iis mulieribus accommodatur, quæ perfricta fronte Dei, humanæque ſocietatis prorſus oblitæ ab impudica ſcortatione non deterrentur, pravum ingenium ſuum, & mala opera per abortum tegere conantes.*

תַּכְלָא, תְּכָלָא Vermis: dolor, infirmitas:

Digitized by Google

tas: hyacinthus: hyacinthinum. Exod. 26. 4. & 39. 24. תְּכֶלְתָּא Exod. 28. 28.

תַּכְלָא Dolor, infirmitas, ægritudo. *Sententia Proverbialis de famelicis circumfertur:* שיתין חכלי מטייה לככא דקל חבריה שמע ולא אכל *h. e.* Sexaginta dolores contingunt denti, qui ſonum proximi ſui (*comedentis*) audit, & ipſe nihil comedit.

תִּכְלוֹ, תַּכְלוֹ, תְּכִלוֹ Orbitas. Iſa. 47. 8. 2. Reg. 2. 21. *in Regiis Bibliis.*

אַחְכְּלָא, אַחְכָלָא Botrus, bacca. Num. 13. 24. Cant. 7. 8. *Plur.* אַחְכְּלִין, אַחְכְלִין botri. Cant. 1. 14. *Ut oſtendant Rabbini, a Principibus, & Magiſtratibus ſubjectos defendi, utuntur hoc Proverbio:* שלחו מתם ליבעי רחמים איתכליא על עליא דאילמלא לא מתקממין איתכליא *h. e.* Miſerunt inde, ut implorarent gratiam botri ſuper folia: quod ſi non eſſent folia, non ſubſiſterent botri. *Ventorum enim, imbrium, & tempeſtatum vis a boteris excipitur, iiſque quaſi clypeis, atque ſcutis quibuſdam defenditur, atque retunditur.*

מְחַכְלָא Unguentum, conditura. Job 41. 22. *ubi hæc habentur:* יַמָּא יְשַׁוֵּי הֵיךְ מְחַכְלָא Mare diſponit quaſi unguentum, *videlicet turbatur, & commiſcetur veluti unguentum a Pharmacopola. Sed cum præcedat* דוּדָא *olla fervens, vox illa ſuſpecta eſt. Itaque nonnullis videtur potius legendum* מְדוּכְתָא *mortarium unguentarium, quemadmodum explicatur dictio Hebraica.*

תכן *Præteritum Aphel* אַתְכֵּנוּן Firmavit ea. Iſa. 48. 5. *melius* אַתְכְּנִנּוּן. *Particip.* מַתְכְּנִין parant, præparant. Job 15. 35. *Derivatur a Verbo* תָּכַן numerare, ſupputare, expendere, perpendere: parare. *Niphal* נִתְכַּן diſponi, aptari, parari, rectum, conveniens eſſe.

תּוֹכֵן Aſtronomus, numerator, Stellas numerans, Cœlumque diſponens. הַתּוֹכֵן הַגָּדוֹל Aſtronomus maximus.

תּוֹכֶן Decus, decorum.

תְּכוּנָה Diſpoſitio recta: Aſtrorum diſpoſitio: מְלֶאכֶת הַתְּכוּנָה Ars diſpoſitionis Aſtrorum, Aſtronomia: חַכְמֵי הַתְּכוּנָה Aſtronomi, periti Aſtronomiæ: חָכְמַת הַתְּכוּנָה ſcientia Aſtronomica.

מַתְכוּנָה Diſpoſitio. *In lectione* שְׁמַע יִשְׂרָאֵל Audi Iſrael. Deuter. 6. *Apud Aben Ezra autem* Pſal. 1. v. 1. ד מַתְכוּנוֹת הַגּוּף quatuor ſunt diſpoſitiones corporis; dum ſedes, dum ambulas, dum cubas, dum ſurgis.

תְּכַם Terere, calcare, ſtrepere pedibus: fricare. Prov. 6. 13.

תַּכְסִיס Ordo. *Græce* τάξις. מַה אַתָּה מְבַזֶּה תַּכְסִיס Quid tu contemnis ordinem?

תְּכַסְפִּית Tecaſphit. *Ita appellatur congregatio, & cœtus Dæmonum, ac malorum ſpirituum.*

תְּכַף, תְּכֵיף, בִּתְכֵיף Statim, ſubito, cito, repente, momento temporis, repente. Numer. 6. 9. Malach. 3. 1.

תֶּכֶף Statim, continuo, poſt. *In* פְּסָחִים Peſachim *fol. 3.* תֶּכֶף לַאֲכִילָה שְׁיִיפָה Statim

Digitized by Google

tim poſt ſumptum cibum erit combuſtio; *nimirum in veſpera Paſchæ poſt ſumptum cibum panis fermentatus comburetur.*

II. תָּכַף Conjungere, connectere, annectere.

תְּכִיפָה Conjunctio, connexio, annexio ſine mora. *In Tractatu* ברכות *cap.* 1. *tres dicuntur eſſe connexiones.* שלש תכיפות הן תכף לסמיכה שחיטה תכף לנטילת ידים ברכה · תכף לגאולה תפלה *h. e.* Tres connexiones ſunt, ſtatim poſt manuum impoſitionem mactatio, poſt lotionem manuum benedictio, poſt redemptionem precatio. *Prima probatur ex* Levit. 1. v. 4. & 5. *altera ex* Pſalmo 134. 2. *ubi manuum elevatio, & lotio iiſdem verbis appellatur* נְטִילַת יָדַיִם elevatio manuum; *quia præcipua in lotione cæremonia eſt elevatio; tertia vero ex* Pſalmo 19. 15. & 20. 2.

III. תָּכַף Figere, infigere. *Hoc Verbum proprie uſurpatur de acu, qui adhibetur ad pannum ſutura figendum, aut de filo, aut loro, quod in foramen inditur.* התוכף תכיפה אחת אינו חיבור Qui figit fixionem unam, *h. e. qui ſuit*, ea non eſt conjunctio, vel connexio. Sic qui filum צִיצִית in foramen amiculi טַלִּית indit, non peccat, quaſi perfecte aliquid die feſto compoſuerit, vel colligaverit. Sic fili inſitio non cenſetur opus, & licet: at nodi ligatio opus eſt, ac propterea prohibita. *In* מנחות Menachòt *fol.* 39.

תְּכִיפָה Fixio, infixio. *Idem eſt, ut* תְּחִיבָה.

IV. תָּכַף Repente obruere, *vel* circumdare.

תכת תַּכְתְּקָא Sella, ſedes. צלחו ליה תכתקא דשאגא Secuerunt ei ſellam buxeam.

תלא, תְּלָא תְּלִי, תְּלָה Pendere, appendere, ſuſpendere. Jerem. 51. 13. *Ithpehal* אִתְּלִי ſuſpendi. 2. Sam. 18. 9.

תלא תלא־אילן *Eſt nomen beſtiæ parvæ variegatæ ſpecie felem referentis, quæ ad cuniculos, vel mures montanos capiendos ſolet adhiberi.*

תְּלַאסַּר Talasàr. *Eſt nomen urbis maxime ſitæ inter Kalach, & Ninive.* Geneſ. 10. 12. *in Targum Hieroſolymitano: a Jonathane dicitur* תְּלַסַּר; *Hebraice autem* רֶסֶן.

תלג, תַּלְגָא Nix. Exod. 4. 6. Iſa. 55. 10. Job 37. 6. Dan. 7. 9. *Rabbinis* תַּלְגָא *eſt nomen morbi a frigore nivali ita dicti. Hinc in* גטין Gittìn *cap.* 7. לְחַלְגָא בִּסְרָא שְׁמֵינָא *h. e.* frigore nivali laboranti conducit caro pinguis.

תלה Suſpendere. *Targumiſtæ Verbum Hebraicum* תָּלָה *de hominis ſuſpenſione uſurpatum ſolent exponere plerumque per* צְלַב. *Vocabulum Hebræum de ſuſpenſis vulgo erat Hebræis, & Chaldæis turpe, & ignominioſum. Ithpehal* אִתְּלִי ſuſpendi. 2. Sam. 18. 9. Eſth. 2. 23. *Apud Rabbinos* וּתְלוֹ לֵיהּ לְכַרְעֵיהּ Et appenderunt ad crura ejus.

No.

Digitized by Google

Nominibus תָּלוּי *Talùi* Chriſtus, & עַבְדֵי תָלוּי *Audè* Talùi, vel עוֹבְדֵי *Ovedè* Chriſtiani ab Hebræis intelliguntur.

תָּלוּי Suſpenſus. *Uſurpatur de ſceleſtis, ac facinoroſis hominibus, qui ob delicta patrata ſuſpenduntur. Hinc Judæi vulgo ad contemptum Chriſtum Salvatorem noſtrum vocare ſolent* תָּלוּי Talùi, *h. e.* Suſpenſum, *quaſi Cruci affixus fuerit tamquam blaſphemus, & ſeductor, & nos Chriſtianos* עַבְדֵי תָלוּי, *vel* עוֹבְדֵי ſervos, cultores Suſpenſi. *Multis in locis his dictionibus Hebræi utuntur ad deſignandum Chriſtum, & Chriſtianos. R. enim Bechai in libro* כד הקמח *inſcripto in littera* ג *cap.* 1. *incipiente* גאולה redemptio *ad locum Pſalmi* 80. 14. יְכַרְסְמֶנָּה חֲזִיר מִיָּעַר *ſcriptum reliquit:* העין התלויה כי כן הם עובדי התלוי *h. e.* Littera ע (*in voce* מיער) ſuſpenſa eſt. Nam ſic ſunt *cultores Suſpenſi illius. Alii vero ita interpretantur:* Littera ע in iſta voce ſuperne ſupra vocem ſuſpenſa eſt, ut ſint etiam ſic ſuſpenſi cultores ſuſpenſi iſtius Chriſti. *Vult etiam idem Rabbinus, per* porcum ſylveſtrem *Chriſtianos eſſe intelligendos, quod porcos comedant, & veluti porci vineam Iſraelis urbem Jeruſalem turpiter depopulati ſint, ac diripuerint, & ſuſpenſum Chriſtum adorent. Sic ex Abèn Ezrà ad Geneſ.* 27. 39. *Conſtantinus Imperator Romanus vexillo ſuo* צורת תָּלוּי figuram Suſpenſi, *videlicet Chriſti crucifixi appendi mandavit. Sic ab alio Rabbino Feſta Nativitatis Chriſti dicuntur inſtituta in Eccleſia* בִּשְׁבִיל הַתָּלוּי propter Suſpenſum illum.

תְּלִי Draco cœleſtis, Draconis Sidus *inter duas urſas collocatum.*

תְּלִיָא, תְּלַאי, תְּלִי Anſa, catenula, funiculus, *quo aliquid ad parietem ſuſpenditur.*

תָּלוּי Suſpenſum, dubium, anceps, ambiguum.

תְּלוּת Dependentia.

תְּלִיָה Idem.

תַּלְיָן Carnifex, homines ſuſpendens.

תְּלַח Diffindi in partes, ac fruſta minuta, rumpi, diſrumpi, diffringi.

תִּלְחָא, תְּלַח Fruſtum, membrum, pars, particula. *Idem ac* חֲתִיכָה, *vel* אֵבֶר.

תְּלַל *Hebraice.* Aggerere, aggerare, accumulare, efferre, in altum evehere. Exod. 1. 11. *in Jonathane.* Numer. 32. 17. *Hinc* תַּל *Chaldaice* tumulus, agger.

תְּלִיל Cumulatum, aggeſtum, elevatum, excellens, munitum, vallatum. Pſal. 8. 1. 10. *Plur.* תְּלִילִין Num. 32. 17. *in Targum Hieroſolymitano. Emphat.* תְּלִילַיָא. Deut. 28. 52. *in Jonathane. Fœm.* תְּלִילָן Deut. 3. 5. *in Talmud Hieroſolymitano.*

תְּלֶם, תְּלָם, תַּלְמָא Porca agri,

 ſul-

ſulcus. Job 39. 10. Pſal. 126. 6. *Plur.* תְּלָמִין, תַּלְמִין ſulci. Gen. 49. 4. *in Targum Jonathanis. Cum aff.* תַּלְמַיְהָא porcas ejus. Job 31. 38.

תַּלְמִיוּתָא Sulcatio, ſulcorum ductus. מַחְטָא דְתַלְמִיוּתָא Acus ſulcationis, *h. e.* acus ſubtilis ſartoria, qua futuræ rectæ inſtar ſulcorum conficiuntur.

תַּלְמִיי Sulcabile, *quod inſtar ſulcorum ductum.*

תַּלְמַי Ptolomæus. *Rex Ægypti, cujus juſſu* מִקְרָא Sacra Scriptura *in Linguam Græcam a LXX. Interpretibus primum tranſlata fuit.*

Hiſtoria Verſionis Græcæ LXX. Interpretum.

Cum Ptolomæus Philadelphus Rex Ægypti magno litterarum ſtudio flagraret, & ad bibliothecam ſuam ornandam quoslibet libros undecunque perquireret, ad Judæorum leges, & religionem cognoſcendam etiam eorum libros ſacros concupivit eo conſilio, ut in linguam Græcam ſibi notam, tuncque temporis maxime propagatam verterentur. Itaque ad Eleazarum כֹּהֵן גָּדוֹל Pontificem *legatos cum muneribus miſit enixe poſtulans,* ut מִקְרָא libros Sacros *cum viris doctrina, & ſapientia præditis ad ſe ferri juberet, quorum induſtria, atque ſtudio Judaica religio in Græcum ſermonem transferretur. Pontifex, ut Regi gratum faceret, ſuæque religionis cognitio apud alias gentes diſſeminaretur, Seniorum concilio habito, ex qualibet* שֵׁבֶט Tribu *ſex viros pietate, & eruditione conſpicuos cum elegiſſet, cum exemplari librorum Sacrorum ad Regem venire juſſit, a quo benigne, ſummaque cum lætitia excepti in inſulam Pharum ſeptem ſtadiis ab Alexandria diſtantem miſſi ſunt, ubi Verſionem ex lingua Hebraica in Græcam ſeptuaginta duorum dierum ſpatio abſolverunt. Quod autem ſingulare, & divinum in hac Verſione accidit, illud fuit, inquit D. Joannes Chryſoſtomus, ut* a Rege barbaro, alieno, & populo Dei inimico veritas divina inter gentes diſpergeretur, *per quam juxta D. Auguſtinum Apoſtolorum prædicationi via quodammodo ſterneretur, & populi aptiores paulatim ad Evangelium amplectendum redderentur. Quo porro tempore confecta ſit hæc Verſio, non convenit inter Auctores; attamen juxta communiorem ſententiam facta cenſetur tercentis circiter annis ante natum Chriſtum. Cæterum quemadmodum noſtris temporibus Galliæ Reges Ludovici, & Reges Hiſpaniæ Philippi ſolent appellari, ita olim priores Ægypti Reges Pharaones, poſteriores vero Ptolomæi ſunt nuncupati. Hanc vero Græcam LXX. Verſionem principem locum inter reliquas ſemper obtinuiſſe nemo negaverit, qui eam in uſu fuiſſe tum apud Judæos, tum apud Chriſti fideles multorum ſæculorum ſpatio perpenderit, & ex ea cæteras Verſiones omnes ab Eccleſia olim approbatas, præter Syriacam, factas fuiſſe, nimirum Arabicam, Æthiopicam, Armenam, Illyricam, Gothicam, & Latinam veterem ante D. Hieronymum animadverterit. Hæc porro a Patribus tum Græcis, tum Latinis commentariis, & annotationibus illuſtrata,* in

Digitized by Google

in Conventibus, atque Conciliis adhibita, & ab ipſo Chriſto, & Apoſtolis uſurpata. Per hanc Fidei dogmata ſtabilita, profligatæ Hæreſes, recta vivendi ratio commonſtrata, Eccleſia Chriſto primum acquiſita, ejuſque quaſi lacte enutrita. Jure itaque D. Irenæus l. 3. cap. 25. Apoſtoli, cum ſint his omnibus vetuſtiores, conſonant prædictæ interpretationi, & interpretatio conſonat Apoſtolorum traditioni. Etenim Petrus, & Joannes, & Matthæus, & Paulus, & reliqui deinceps, & eorum ſectatores Prophetica omnia ita enunciatunt, quemadmodum Seniorum interpretatio continet.

Hiſtoriam Verſionis LXX. primus omnium Ariſteas ſcripſit cum Philadelpho Rege maxima neceſſitudine conjunctus, & eximia eruditione, prudentia, ac probitate inter Regni proceres inſignis. Græco ſermone hanc hiſtoriam, cui ipſe interfuerat, ad fratrem ſuum exaratam miſit, quæ deinde in Hebraicum a Rabbi Azaria tranſlata decurſu temporis variis, ac diverſis linguis donata eſt. Neque vero quiſquam ſuſpicetur, eam in gratiam Judæorum Helleniſtarum (quinam fuerint Judæi Helleniſtæ, ſive Græcanici, vel Græciſtæ, vide pag. 634. hujus Lexici) *fuiſſe confictam, ut Ludovico Vives, Joſepho Scaligero, & Petiedidier viſum eſt, cum a multis Auctoribus, Joſepho videlicet, Ariſtobulo, Philone, Juſtino martyre, Tertulliano, Cyrillo, Euſebio, Auguſtino, Hieronymo, & aliis ut certiſſima ſine ulla dubitatione recipiatur. Nullum autem contra veritatem hujus hiſtoriæ negotium faceſſunt, quæ ab adverſariis objiciuntur, nimirum ante hanc Verſionem Demetrium diem jam obiiſſe, neque ex ſingulis Tribubus ſenos Interpretes eligi potuiſſe, cum poſt decem Tribuum deportationem duæ tantummodo Tribus Juda, & Beniamin remanſerint. Nam, quod attinet ad Demetrium, Ariſtobuli teſtimonium difficultatem tollit, qui a Demetrio Phaleræo in adornanda Verſione magnum ſtudium adhibitum, totumque negotium promotum luculentiſſimis verbis enarrat. Quod vero de Tribubus objicitur, nullius ponderis argumentum eſt, cum ex omnibus Tribubus Judæi in patria ſemper fuerint, & vel ipſis Chriſti temporibus Tribuum diſtinctio permanſerit, ut ex Evangeliſtis liquido apparet. Verum quidem eſt, hiſtoriam de Septuaginta Verſione cum veteribus Sanctis Patribus a multis probari, & germanam cenſeri, ab aliis vero explodi, & rejici. In hac itaque ambiguitate dicendum cum recentioribus, in libro Ariſteæ nonnulla eſſe ficta, & cum antiquis Patribus nonnulla eſſe vera, cum ſimile vero non videatur, Ariſteæ librum nullum habere fundamentum, & omnia falſa complecti. Quamquam cum ipſe D. Hieronymus, qui quacumque ratione Septuaginta Verſionem conatus eſt deprimere, ſæpe Ariſteæ teſtimonio utatur, & hiſtoriam ab Ariſtæa relatam ut certiſſimam recipiat, recentiorum conjecturas negligendas, & veterum auctoritatem hac in re ſequendam eſſe arbitramur. Porro de numero Septuaginta Interpretum ante ſæculum decimum ſextum nemo dubitavit, quo nonnulli Rabbini temere, & ſine fundamento effutire auſi ſunt, opus illud a quinque Senioribus*

confectum fuiſſe. Verum cum id verbo tantummodo affirment, verbo negare ſatis ſit. Quæ vero recentiores contra hunc numerum obtrudunt, cum nullo veterum teſtimonio, nulla firma ratione contra omnem Hiſtoriæ fidem, contra omnes Eccleſiæ, & Synagogæ Scriptores ſtabiliant, tamquam commenta, atque adeo deliramenta rejicimus. Neque vero iis aſſentimur, qui Seniorum nomine ipſos Synedrii Magni præſides, & judices intelligunt. Vox enim Seniores eorum dignitatem, & præſtantiam deſignat, qui ab Eleazaro ad Ptolomæum miſſi ſunt. Neque probabile eſt, Senatum illum prudentia, & ſapientia inſignem rei publicæ clavum interea deſeruiſſe, aliorumque curæ populum commendaſſe. Cum D. autem Hieronymo ſingulos Interpretes in diverſis cellulis Regis præcepto concluſos in unum omnes non ſine miraculo conſpiraſſe omnino negamus; ne tamen inter ſe diſcordes eſſent, ſimul in unum omnes conveniſſe, penſum quemque ſuum in medium protuliſſe, totamque Verſionem relegiſſe, examinaſſe, & uno conſenſu approbaſſe concedimus. De iſtis cellulis mentio primum facta eſt a D. Juſtino martyre, patria Samaritano, natione Palæſtino, quem deinde ſecuti ſunt multi ex veteribus, & recentioribus; ſed Juſtinum deceptum fuiſſe ab incolis Alexandriæ, qui cellularum reliquias ei oſtenderunt, dixeruntque fuiſſe cellulas Septuaginta Interpretum, firma, & conſtans eſt Auctorum ſententia. Cæterum ex ſtyli diverſitate, quæ inter nonnullos Sacræ Scripturæ libros intercedit, evincitur, quemque penſum ſibi aſſignatum vertiſſe, quod deinde communibus ſuffragiis approbatum, & ſimul collectum totius cœtus nomine fuit evulgatum. Plura de Verſione LXX. habebis in Tractatu, qui propediem, Deo dante, typis mandabitur.

תָּלַע Findere, diſcerpere, lacerare, diffindere. Levit. 1. 17. *in Targum Hieroſolymitano, & Jonathanis. In Majemonide* וּמְתַלֵּעַ עֵצִים לַמַּעֲרָכָה Et findit ligna ad focum Sacrificiorum.

תּוֹלַעְתָּא, תּוֹלַעַת Vermis; vermiculus. Deuter. 28. 39. Jonæ 4. 7.

הִתְלִיעַ Vermes producere. *Item* vermes auferre. בתחלה הבאיש ולבסוף התליע In principio putreſcit, & poſtea vermes producit. אין מתליעין האילנות Non auferunt vermes ab arboribus. לשכת העצים ששם הכהנים בעלי מומים מתליעים העצים *h. e.* Cubiculum lignorum erat ibi, in quo Sacerdotes vitio corporis laborantes ex lignis vermes auferebant, *h. e. a lignis tollebant, quibus vermibus ſcatentibus uti non licebat ad accendendum ignem ſuper Altari.*

תִּלְעֵב *Pahel.* Subſannare, illudere, irridere: inſanire.

תלף תַּלְפִּיּוֹת Armaria. Cant. 4. 4. *Hebraice. A R. Davide ponitur in radice* תָּלָה. *Ex Aruch componitur ex* תֵּל tumulus, & פִּיּוֹת ora, *quaſi* תל שכל פיות מתפללים עליו tumulus, ſuper quo omnium ora preces effundunt: *de urbe Jeruſalem uſurpatur. Ex Tractatu autem* ברכות *fol.*

fol. 30. *eſt* תל שכל פונים לו tumulus, in quem omnes reſpiciunt.

תְּלַשׁ, תְּלֵישׁ Avellere, evellere, divellere, diſrumpere, extirpare, eradicare, amputare, excerpere, diſcerpere. Exod. 22. 31. Mich. 1. 16. *Ithpehal* אִתְּלַשׁ evelli, eradicari, exſcindi, avelli. Job 31. 8 Zach. 14. 4.

תְּלִישׁ Avulſum, evulſum, divulſum, dilaceratum. Exod. 22. 31.

תְּלָת, תְּלָתָא Tres. Geneſ. 15. 9. Dan. 7. 5. Ezech. 40. 10. *Fœm.* תְּלַת, *vel* תְּלָתֵי. *Plur.* תְּלָתִין triginta. Geneſ. 5. 3. 1. Sam. 9. 22. תַּלְתֵּי, תַּלְתָּא, תְּלִיתָאֵי, תְּלִיתַאי, *Emphat.* תְּלִיתָאָה tertius. Gen. 1. 13. 2. Sam. 3. 3. *Plur.* תְּלִיתָאִין tertii, tertiæ generationis, abnepotes. Gen. 50. 23. *Fœm.* תְּלִיתָאָה, תְּלִיתָיָא tertia. Dan. 2. 39. tertia pars: tertia vice, tertio. 1. Sam. 3. 8. & תְּלִיתָא tertia vice. Ezech. 21. 14. & תְּלִיתֵיתָא idem: tertia vice, tertio loco. Thren. 2. 24. Numer. 2. 24.

תְּלָתָא, תְּלָתוּת, תַּלְתּוּת, תְּלָתוּת, תְּלָתוּת Tertia pars. 1. Sam. 20. 19. Iſa. 15. 5. *Cum aff.* תַּלְתִּיךְ tertia pars tui. Ezech. 5. 12.

תְּלִיתוּת Tertia pars: tertio.

תּוּלְתָּא Tertia pars. Deuter. 8. 9. & 11. 20. *in Jonathane*. Cant. 8. 3.

תִּלְתָּן Fœnumgrecum. *Eſt herbæ ſpecies producens ſiliquas ſimiles corniculis.*

תַּלְתֵּי Triens, triental; *menſura*. Pſal. 80. 6.

תַּלֵּת Triplicare, tertio facere, tripartiri. Ezech. 42. 3. 1. Reg. 18. 34.

תַּם, תַּמָּה, תַּתָּם Ibi, illic, iſtic, illuc, iſtuc, eo. Eſdræ 5. 17. & 6. 12. *Ei opponitur* הָכָא, & כָּאן hic. מִתָּם inde, illinc.

תַּמָּן Idem. Gen. 2. 11. לְתַמָּן illuc, eo. Gen. 12. 5. מִן תַּמָּן, מִתַּמָּן exinde, inde, illinc. Gen. 2. 10.

תְּמַד, תְּמִידָא, תְּמִיד Sacrificium juge, *quod ſingulis diebus jugiter offerebatur*. Eccleſ. 10. 16. 17. *In Targum exponitur per* תְּדִירָא.

תְּמִידָא דְּצַפְרָא Sacrificium juge matutinum. Eccleſ. 10. 16.

תְּמִידִי Jugis, ſempiternus, perennis, aſſiduus: מְקוֹר תְּמִידִי Fons perennis. *Fœm.* תְּמִידִית perpetua, perennis: הרבנות והשררה אינא תמידית Magiſtratus, & poteſtas non eſt perennis. תמידיים חיים Vita æterna.

הַתְמָדָה, תְּמִידוּת Continuatio, aſſiduitas, perennitas. הַתְמִידַת הַשְּׁתִיָּה Continuatio potationis. *R David ad* Hoſ. 4. 11.

הַתְמָדַת הַמִּין Continuatio, aſſidua conſervatio ſpeciei. בְּהַתְמָדָה Aſſidue, jugiter.

II. תֶּמֶד Vinacea, *quæ ex uvis preſſis remanent*. *Apud Talmudicos* נוֹתֵן מַיִם עַל הַתֶּמֶד fundens aquam ſuper vinacea *dicitur* מְתַמֵּד, qui facit loram, *vel* loream, & vinacea macerata iterum prælo ſubjicit. *Potus autem ex vinaceis confectus dicitur* יַיִן גָּרוּעַ Vinum minutum. *Aliquando* תֶּמֶד loram *ipſam ſignificat*, *ut* הַתֶּמֶד עַד שֶׁלֹּא הֶחְמִיץ Lora antequam aceſcat.

Mi-

Digitized by Google

תָּמַה Mirari, admirari, obſtupeſcere, *ut Hebraice*. Geneſ. 43. 33. Iſa. 13. 8. *Apud Talmudicos* הִתְמִיהַ admirationem parere, admirationem injicere: אינו אלא מן המתמיהין Illud non eſt niſi ex iis, quæ admirationem pariunt.

תְּמִיהָא, תֵּימָה Admiratio, ſtupor. Jerem. 5. 30. Dan. 3. 33.

תֵּימָּת *Avis munda ſpecies. In Arùch ſcribitur* תמא.

תְּמַהָא Miraculum, prodigium, portentum, oſtentum. Exod. 7. 9. Pſal. 71. 7. *Plur.* תְּמָהַיָּא, תְּמָהִין miracula. Deut. 6. 22. *&* 7. 19.

תַּמָּה Tributum. Eſth. 10. 1. *in Targum ſecundo*.

תַּמְוָן, תְּמָוָן Simiæ. Iſa. 13. 21. Martes, *juxta R. David, & R. Salomonem*. וִיעָרְעוּן תַּמְוָן בַּחֲתוּלִין & obvenient Martes felibus. Iſa. 34. 14. Jerem. 50. 39.

תַּמּוּז, תַּמּוּזָא Junius *menſis*. Geneſ. 8. 5. *Item nomen Idoli*, Tammuz. Ezech. 8. 14. Adonis. *Ab Aſſyriis, & Phœnicibus Tammùz appellabatur* אֲרוּבִים.

De Idolo תַּמּוּז *Tammùz*.

Tammùz *Idolum erat, cujus oculos plumbo replebant, quod plumbum, accenſo inferne igne, liquefiebat, ſicque Idolum flere, & lacrymas effundere videbatur. Nonnulli ex Hebræis narrant, Prophetam quemdam Tammuz dictum a quodam Rege, quem ad colendas ſeptem Stellas, & ſigna duodecim adhortabatur, morte affectum fuiſſe, & nocte mortis Prophetæ ex omnibus terræ partibus Babyloniam omnes imagines ad ſtatuam Solis auream conveniſſe, a qua Prophetæ mortem cum intellexiſſent, totam noctem cum ipſa flentes, & lacrymantes tranſegiſſe. Hinc vero factum, ut Ægyptii quotannis in principio menſis* תַּמּוּז Junii *Tammùz mortem fletu, & lacrymis proſequantur. Credat hæc Judæus apella, non ego. Itaque illi rectius ſentiunt, qui volunt, Tammuz nomine Oſiridem Ægyptiorum Regem a Typhone occiſum eſſe intelligendum, quem uxor ejus amantiſſima Iſis in Ægypto defleri ſingulis annis præceperat. Eam enim apud Ægyptios auctoritatem ſibi, ac marito malis artibus, ac præſtigiis ſuis hæc iniquiſſima fœmina conciliaverat, ut Dii cenſerentur, honoribuſque divinis menſe Tammuz colerentur. Porro huic Idolo cultum exhibebant quotannis menſe Junio meretrices cum pueris meritoriis lineis veſtibus amictæ fletibus, ac lamentis mæſtiſſimis, cumque Oſiridem ab inferis rediiſſe arbitrarentur, mox reviviſcentem lætitia, & gaudio geſtientes proſequebantur.*

תַּמְכָּה, תַּמְכָּת, תַּמְכָּא, תַּמְכְּתָא Armon, armoracea, raphanus major. Exod. 12. 8. *Hæc herba variis nominibus ab Hebræis appellatur. In Arùch dicitur*

Kar-

Digitized by Google

קַרְדוּ Kardū; *a Majemonide nuncupatur* intybus; *ab aliis* מַרְוִין marrubium *vocatur*, *cujus varias ſpecies Botanici eſſe contendunt*. *R. Salomon ait, eam vulgo nuncupari* מַרוּבִּיא. *In* גמרא *Tractatu* פסחים *cap.* 2. *exponitur per* גנגידין. *Videtur eſſe* Γιγγίδιον Gingidium, *quæ herba a Plinio lib.* 20. *cap.* 5. *inter Syrorum olera numeratur. Eſt ſylveſtri paſtinacæ ſimilis, tenuior, & amarior. Dioſcorides ſcribit lib.* 2. *cap.* 167. *eam habere radicem parvam candicantem ſubamaram. Illam adhibebant Hebræi ad edendum Agnum Paſchalem, voluntque intelligi nomine* מְרֹרִים herbarum amararum, *de quibus mentio Exod.* 12. 8. *De his autem herbis in Tractatu* פסחים *cap.* 2. *hæc habentur*. Traditio eſt: Hæ ſunt herbæ, quarum eſu homo ſungitur officio ſuo in Paſcha, בחזרת בתמכא *lactuca, marrubium &c. Targum verba Hebraica* עַל מְרֹרִים cum herbis amaris *exponit* עַל תַּמְכָה וְעוּלְשִׁין cum marrubio, & intybo, *quas herbas volunt fuiſſe adhibitas ad revocanda in memoriam verba illa* Exod. 1. 14. וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם עֲבוֹדָה קָשָׁה Et amaram effecerunt vitam ipſorum ſervitute dura. *Sic in eodem Targum* Cant. 2. 9. *legitur:* דְאָכְלִין יַת נִכְסַת חַגָּא טְוֵי נוּרָא עַל תַּמְכָה וְעוּלְשִׁין Qui comedunt ſacrificium Feſti Paſchæ aſſatum igne cum marrubio, & intybo. *Hodie ab Hebræis adhibetur raphanus major, chærophyllum, vel cherofolium, & petroſelinum cum hederæ foliis, vel ſimilibus juxta locorum, atque regionum varietatem*.

תמל אֶתְמָלֵי, אִתְמָלֵי, תְּמָלֵי Heri: ante, antea. 2. Sam. 3. 17. & 20. 27. Pſal. 90. 4. *Sæpe cum* מ *ab initio* מֵאֶתְמָלֵי. Geneſ. 31. 2. Exod. 4. 10. *Inſuper inſerto* ר, *& cum Cholem*, מֵרְאֶתְמוֹל Deut. 4. 42. *in Targum Hieroſolymitano*.

תָּמַם *Hebraice*. Compleri, perfici, abſolvi. *Hinc*

תּוּם *Chaldaice*. Iotegritas. *Plur. cum aff.* לְתוּמֵּיהוֹן io integritate ſua. 2. Sam. 15. 11.

תְּמִים, תַּמִּים, תְּמִים Perfectus, integer, ſiocerus. *Plur.* תְּמִימִין, תְּמִימֵי integri. Prov. 10. 29. & 28. 20.

תְּמִימוּתָא, תְּמִימוּת Iotegritas, perfectio. Prov. 10. 9. & 29. 10.

תּוּמַיָּא, תּוּמִין Thummim. Exod. 28. 30. Deuter. 33. 8. *Vide Lexica Hebraica*.

תמן תְּמַנְיָא, תַּמְנְיָא Octo: octavus. Exod. 26. 25. Mich. 5. 5. *Fœmin.* תְּמָנֵי, *&* תְּמַנְיָא, *vel* תְּמַנְיָתֵי, *&* תַּמְנֵי. *Plur.* תְּמָנָן octoginta. Geneſ. 5. 25. & תְּמַנַן Caot. 6. 7.

תְּמִינַאי, תְּמִינָי Octavus. Ruth 1. 1. *Fœmin.* תְּמִינָאָה octava, *vel* תְּמִינֵתָא, *ut habet Jonathan*. Levit. 25. 22.

תְּמַנְסַר, תַּמְנֵיסַר Octodecim. *Dictio compoſita ex* תַּמְנֵי, *&* עֲסַר, *quæ in uſu eſt præcipue Hieroſolymitanis*. תְּלָת מְאָה תְּמַנֵיסַר Tercenri, & octodecim. Geneſ. 14. 14. *in Jonathane*.

תּוּמָן Tōmen. *Menſuræ ſpecies Logum, ſive Sextarium continens, qui Sextarius ſex ova capiebat*.

תְּמַנְיְתָא, תּוּמַנְיְתָא *Octava pars menſuræ majoris, eadem cum* תּוּמָן, *ſed diverſis*

tem-

temporibus major , & minor extitit .

תמס תְּמִיסְטִיוּס Themiſtius . *Fuit Philoſophus Græcus , qui operam ſuam collocavit in Ariſtotele paraphraſtice explicando .*

תָּמָר , תּוֹמֶר Palma . Cant. 2. 12. & 7. 8. *Hebraice* תָּמָר ; *quæ dictio , exceptis duobus locis citatis , exponitur in Targum per* דִּקְלָא . *Occurrit in precibus Hebræorum :* יוֹם פָּנָה כְּצֵל תּוֹמֶר *h. e.* Dies inclinavit ut umbra palmæ .

תַּמֵּר Inſtar columnæ furſum recta aſcendere ; ad ſimilitudinem palmæ columnam facere . *Hinc Hebraice* תִּמְרוֹת עָשָׁן columnæ fumi . Joelis 2. 30. *Olim ſuffitus laudabatur , cujus fumus inſtar columnæ recta aſcendebat . Hinc in Tractatu* יומא Jomà *fol.* 38. *legitur :* Domus Abhtìnas exercitata erat in confectione ſuffitus , ſed noluit quemquam id docere . Miſerunt ergo חֲכָמִים *Sapientes* , & adduxerunt artifices ex Alexandria Ægypti , qui noverant commiſcere aromata ſicut illi , ſed non noverant attollere fumum ut ipſi . שֶׁל הַלָּלוּ מְתַמֵּר וְעוֹלֶה כְּמַקֵּל *h. e.* iſtorum ſuffitus faciebat columnam , & aſcendebat inſtar baculi recti , שֶׁל הַלָּלוּ מַפְצִיעַ לְכָאן וּלְכָאן *h. e.* horum autem diffindebat ſe hinc inde &c. *In fol. autem* 38. *ejuſdem Tractatus* יומא Jomà *habetur :* תִּימוֹר שֶׁל חַמָּה מַפְצִיעַ לְכָאן וּלְכָאן *h. e.* Columna fumi Solis findebat ſe hinc , & illinc . *In* בכורות Becoròth *fol.* 38. *repetuntur verba allata in* יוֹמָא *fol.* 38. שֶׁל הַלָּלוּ מַפְצִיעַ לְכָאן וּלְכָאן *h. e.* iſtorum autem ſuffitus findebat ſe hinc , & illinc , *ubi alluditur ad fumum ſuffitus , qui Hieroſolymis conficiebatur , faciebatque columnam fumi , quæ furſum aſcendebat , rectam , & altam , ideo dictam* תְּמָרָה palmam , *ab altitudine , & proceritate palmæ . Alexandrini hujuſmodi ſuffitum parare neſciebant , qui rectam ſurſum columnam emitteret . Quare ex fumo ſuffitus ipſorum columna bifida oriebatur , hinc inde in duas partes fumo ſe dividente .*

תּוֹמְרָא , תַּמְרָא Dactylus , *palmæ fructus . Fœminini generis* תּוֹמַרְתָּא , תַּמַּרְתָּא Dactylus . תּוֹמַרְתָּא דְחִינוּנִיתָא Dactylus gratioſitatis , *h. e.* gratus . *Volunt nonnulli , hoc epithetum primitiis fructuum omnium tributum fuiſſe , qui ſolent eſſe ſequentium gratiſſimi . In* גטין Gittìn *recenſentur virtutes dactylorum :* חמרי משבען ומשחנן ומשלשלן ומאשרן *h. e.* Dactyli ſatietatem afferunt , calefaciunt , laxant , & corroborant . *In* כתובות *fol.* 10. תַּמְרֵי מִקַּמֵּי נַהֲמָה כַּנַּרְגָּא לְדִקְלָא בָּתַר נַהֲמָא כְּעִבְרָא לְדַשָּׁא *h. e.* Dactyli ante cibum ſunt ſicut ſecuris ad arborem : poſt cibum , ut vectis ad januam . *Nimirum ſi comedes dactylos* אליבא ריקנא corde vacuo , *h. e. ſtomacho jejuno , corporis vires dejicient , ut ſecuris arborem ; ſi autem iis veſcaris poſt prandium , corpori robur addent , illudque confirmabunt , quemadmodum vectes januas firmant .*

תְּמָרוֹת Dactyli . *Hoc eodem nomine appellantur etiam* calyces , *ſive* folliculi fructuum , *in quibus adhuc flos , ſemen , & gra-*

num

Digitized by Google

num continetur, quia dactylorum figuram referunt. Baccæ *etiam* capparis *inter folia adhuc creſcentes ſic vocantur, antequam in florem erumpant. Hujuſmodi calyces, baccæ, & folliculi ad delicias condiebantur, iiſque tamquam bellariis in menſis utebantur, & ex quibuſdam decimæ ſolvebantur, ex quibuſdam non.*

תִּמְרָה Fumus, columna fumi. משׁתעלה תמרתו Ex quo aſcendit fumus ejus, *vel* columna ejus, *videlicet* ſuffitus.

תִּימוֹר , תִּמּוֹר Columna. תִּימּוֹר שֶׁל לְבָנָה Columna Lunæ. תִּימּוֹר שֶׁל חַמָּה Columna Solis.

תִּימוֹרִין Job 3. 9. תִּמְרִין Job 41. 9. *& fœm.* תִּימוֹרְתָא Pſal. 77. 5. palpebræ.

תִּימְרָא Palpebra. *Plur.* תִּימְרִין, תִּימוֹרִין palpebræ. *Hebraice* עַפְעַפַּיִם. *Conſtr.* תִּימוֹרֵי, תִּימְרֵי Job 3. 9. & 41. 9. *Emphat.* תִּימוֹרְתָא Pſal. 77. 5. *Quæritur in Tractatu* שבת *fol. 77. cur gallinarum palpebræ ſurſum tendant, cujus loci hæc ſunt verba:* תִּימְרָא דְתַרְנְגוֹלְתָּא מִדְלֵי לְעֵילָא דְדָיְיר אַבָּפֵי וְאִי עָיֵיל קִטְרָא מִתְעַוְּרָא *i. e.* Quare palpebra gallinæ ſuſpenſa eſt ſurſum? quia habitat in trabibus, & cum aſcendit fumus, excæcaretur. *In gallinis enim, & gallis palpebra inferior magnitudine ſuperiorem ſuperat, ac propterea ab ea obtegitur, ne a fumo aſcendente eorum oculi excæcentur. Sub tecto enim ruſticorum in ſummis trabibus gallinæ noctu dormiunt, ibique ad diei ortum morantur, quo ſolet fumus aſcendere, cum eorum caſæ propter ſtramenta, & ligna viridia in ignem projecta fumo ſcatere ſoleant.*

תְּנָא, תְּנָה Iterare, ſecundo facere: diſcere: docere. Pſal. 147. 19. *Hoc Verbo Talmudiſtæ utuntur, cum in Ghemarà exponunt, & interpretantur aliquid ex Miſnà, vel Barajetha ſumptum. Pro eo Rabbini adhibent* שָׁנָה. *Secundum communem linguæ uſum in Conjugatione Kal ei deberet eſſe ſubjecta ſignificatio* diſcendi, *& in Conjugatione Pihel* docendi, *ſed exempla ſecus ſe rem habere aperte oſtendunt. Itaque ubi diſcipulis accommodatur, ſignificabit* diſcere; *ubi vero tribuitur Magiſtris, & Doctoribus*, docere. מַאן תְּנָא Quis docuit? תְּנוּ רַבָּנָן Docuerunt Rabbini. *Ex Elia hodierni, ac vulgares Judæi pronunciant* תָּנוּ, *vel* תַּנוּ *ex forma Hebraica, ſed longe falluntur, cum ex libro Danielis ſatis ſuperque pateat, tertiam perſonam in Verbis Quieſcentibus tertia* ה *deſinere in* ו, *ut* תְּנוֹ tradiderunt, docuerunt. תְּנֵינָא, *vel* תְּנֵינָא didicimus, *vel* docuimus. דְּתָנֵי, *vel* דְּקָתָנֵי quod docet. דְּלָא קָתָנֵי quia non docet, *vel* docuit. תְּנַן docemus. תָּנֵינָן docemus nos, *vel* docuimus. *Componitur ex* תְּנַן, & אֲנַן. *Ex Infinit.* לְמִתְנֵי docere, *vel ex alia forma* לְתָנוּיֵי ad diſcendum. *Ex Pahel* לְתַנֵּי ad docendum. דִּמְתַנֵּי qui docet. וַאֲנָא קָא מַתְנֵינָן טובא nos vero docuimus multa. *In libro* הליכות עולם *fol. 4. habetur, dictionem* והתנן *aliquando adhiberi ad confirmandum, aliquando ad objiciendum. Ubi objectioni inſervit, ſcribitur* והתנן *ſine* א *poſt* ה. *pronuntiaturque* בתמיה cum admiratione, &

Digitized by Google

interrogatione: nonne docuimus? *At ubi uſurpatur ad* סיוע confirmationem, & auxilium. *ſcribitur* וְהָא תְּנַן *cum* א *poſt* ה, *legiturque* בְּנִיחוּתָא placide, leniter: nam docuimus. *Pahel* תַּנֵּי iterare, iterato dicere, docere, inculcare, indicare, annunciare, enarrare: acuere, exacuere. Pſal. 140. 4. *Ithpehal* אִתְּנֵי iterari: indicari, annunciari; acui, exacui.

Eſt autem ברייתא Barajetha *doctrina, ſive ſententia extra Scholam, & Academiam Hieroſolymitanam tradita, ac determinata.*

תָּנוּי, תַּנּוּי Doctrina, ſtudium. Job 13. 17. אִי מִשּׁוּם תַּנּוּי Num propter doctrinam? *Hinc Doctores Talmudici* תַּנָּאִין *appellantur ex* תַּנָּא Doctor Talmudicus, *qui Doctores ſunt Auctores* מִשְׁנָה Miſnà, *h. e.* Legis ore traditæ, *quæ certis Legibus, Theſibus, ſive Aphoriſmis continetur, quorum explicatio dicitur* גְּמָרָא Ghemarà.

תַּנִּי, תָּנְיָא Docens, Doctor.

תַּנּוּי Doctor Talmudicus, Doctor Miſnicus. אלא דהוה קרוי ותנוי ופייטן Propterea quia fuit bonus Biblicus, Talmudicus, & Poeta.

תַּנְיָא Traditio, doctrina. *Hoc nomine ſemper indicatur doctrina, ſive ſententia vulgo dicta* ברייתא Barajetha, *quia tradita, & ſtatuta extra Academiam Hieroſolymitanam.* תַּנְיָא אִידָךְ Traditio alia.

מַתְנִיתָא Miſnà. *Eſt Textus Talmudis ſine* גְּמָרָא Ghemarà. *Solet autem* מִשְׁנָה, Miſnà, *ſive* מַתְנִיתָא Matnità *explicari in* גְּמָרָא Ghemarà *vel per* ברייתא Barajetha, *ſive ſententiam extra Scholam Hieroſolymitanam traditam, vel per* תוספתא, *ſive* Additionem *ad Miſnà, ubi preſſior, & ſtrictior fuit. Hinc legitur in* חולין *cap.* 12. כל מתניתא דלא תניא בי רבי חייא ובי רבי אושעיא משבשתא היא *h. e.* Omnis Miſnà, quæ non eſt Traditio Scholæ Rabbì Chajà, & Scholæ Rabbì Uſchajà confuſio eſt. *His duobus tamquam Auctoribus* ברייתא Barajetha *tribuenda eſt, quæ totam Miſnà explicant, & exponunt. Plur.* מַתְנָיָן, & *emphat.* מַתְנְיָתָא. *Hinc* מַתְנְיָתָא קַשְׁיָין אַהֲדָדֵי Miſnæ repugnant, *h. e.* ſibi invicem adverſantur, & contrariæ ſunt.

מַתְנִיתִין Traditiones.

תַּנֵּי, תְּנָה Acuere. Pſal. 140. 4. *Ithpehal* אִתְּנִי Acui. Ezech. 21. 9.

תְּנוּיִין Dicteria, ſcommata. Deuter. 28. 37. *in Jonathane.*

תְּנֵי, תְּנָא, תְּנָה Narrare, enarrare, indicare, nunciare. Deuter. 5. 5. Pſal. 52. 2. *Ithpahel* אִתְּנֵי indicari. Geneſ. 38. 13.

אִתְּנִי, הִתְנָה Paciſci, convenire, tranſigere.

תְּנָאָה, תְּנָא Conditio, conventio, pactum. Deut. 28. 15. *in Jonathane.* עֲשׂוּ תְּנָאִים Inierunt pacta. בִּתְנַאי Conditionaliter, cum conditione. עַל תְּנָאָה מִתְנַכְּתִין Cum conditione reprehenſi ſunt. Deuter. 28. 15. קַיִּימוּ תְּנָאֵיכוֹן Confirmate pacta veſtra.

מִשְׁפָּט תְּנַאי תְּנָאִי Conditionalis. Propoſitio conditionalis *Logicis:* תְּנַאי הָיוּ Con-

Digitized by Google

דִּבְרֵינוּ Conditionales fuerunt ſermones noſtri.

תִּנְיָנָא, תִּנְיָן Secundus. Geneſ. 1. 8. *Plur.* תִּנְיָנִין Secundi. Geneſ. 6. 16. Jerem. 16. 18. *Fœmin.* תִּנְיָנָא, תִּנְיָנָה, & תִּנְיֵתָא ſecunda. Geneſ. 4. 19. Dan. 2. 4. Zach. 6. 2. *Cum* ב *ab initio* בְּתִנְיֵתָא ſecundo. Numer. 2. 16.

תִּנְיָנוּת Secundo, iterum, ſecunda vice, denuo. Iſa. 43. 2.

תנב תּוֹנְבָא Faſtidium. Job 33. 20. *Talmudicis* furor, inſania, amentia, perturbatio animi, ſtupor mentis.

תְּנַן Fumare. *Hebraice* עָשַׁן. *Aphel Participium* מַתְנְנַיָּא fumigantes, fumum emittentes. Iſa. 7. 4. acuere. Deuter. 6. 7.

תְּנָנָא, תְּנָן, תְּנַן Fumus. Geneſ. 19. 28. תַּנּוּר דִּתְנָן Clibanus fumi, *h. e.* fumans. Geneſ. 15. 17.

תַּנִּינָא, תַּנִּין Draco, balæna, cetus, ſerpens. Exod. 7. 9. Iſa. 27. 1. *Plur.* תַּנִּינִין, תַּנִּינַיָּא dracones, ſerpentes, ceti. Geneſ. 1. 21. Pſal. 74. 13.

תנר תַּנּוּרָא, תַּנּוּר Furnus, fornax, clibanus. Levit. 2. 4. Iſa. 31. 9. Hoſ. 7. 4. *Plur.* תַּנּוּרִין fornaces, clibani Levit. 11. 35. *in Jonathane*.

תסבר תַּסְבְּרָא, תִּסְבְּרָא, תִּסְבַּר, תּוֹסְבְּרָא, תְּסוּרָא Theſaurus. *Plur.* תּוֹסְבְּרַיָּא, תּוֹסְבְּרִין, תִּסְבְּרִין Theſauri, cellæ, cellaria, promptuaria. Pſal. 135. 7.

תסל תַּסִּילָא, תַּסִּיל Pullus avium. Geneſ. 15. 9. *in Jonathane*. *Plur. cum affixo* תַּסִּילוֹי pulli ſui. Deut. 32. 11. *in Jonathane*. עַל תַּסִּילוֹי מְחוֹפֵף Pullis ſuis incubat. Deuter. 32. 11. *in Jonathane*. *Hebraice* עַל גּוֹזָלָיו, & *in Targum Hieroſolymitano* עַל גּוֹזָלוֹי. *In Tractatu* חוּלִין *fol.* 62. תסיל פסול משום תורין וכשר משום בני יונה *h. e.* Tasìl profanus eſt ratione turturum, rectus autem ratione pullorum columbinorum. *Ex Gloſſa* Tasìl *eſt ſpecies certa columbæ*. *Legitur in Arùch manu ſcripto:* מין עוף יונה על ביצי תסיל מהו ותסיל על ביצי יונה מהו *h. e.* Si columba incubet ovis Tasìl quid eſt? ſi autem Tasìl incubet ovis columbæ quid eſt? *In* חולין *fol.* 140. *Adjicit Gloſſa, & explicat,* תכיל Tasìl *eſt* avis munda, columbæ ſimilis.

תְּסַס *Rabbinis* Fervere, ebullire. שתוססין זה עם זה Quæ fervent una, *vel* invicem, *videlicet duo mixta*, נעשים טעם אחר fiunt unius ſaporis.

תְּסִיסָה, תְּכִיסוּת Fervor, ebullitio muſti in vaſe.

תְּעָא, תְּעָה Errare, aberrare: vagari. Job 15. 31. & 39. 4. Prov. 10. 17. Pſal. 119. 176. *Aphel* אַתְעֵי errare facere, ſeducere, in errorem inducere. Job 12. 24. Proverb. 12. 26.

תעב *Aphel* אַתְעֵב Abominabiliter, fœde, turpiter agere. Ezech. 16. 52.

תּוֹעֲבְתָא, תּוֹעֲבָא, תּוֹעֲבָא Abominatio, res turpis, fœda, obſcæna. Levit. 20. 13. Deuter. 13. 14. *Plur.* תּוֹעֲבָן Abominationes. Ezech. 8. 6. *Conſtr.* תּוֹעֲבַת Ezech. 20. 4. 1.

Reg. 14. 24. *Emphat.* תּוֹעֲבְתָא Levit. 18. 26. Ezech. 6. 11.

תִּיעוּב Abominatio, res ſœda. *Rabbinis præcipue in uſu.*

תְּעַל, תַּעֲלָא Vulpes, vulpecula. *Plur.* תַּעֲלַיָא, תַּעֲלִין Thren. 5. 18. Ezech. 13. 4. *Nonnulla de vulpe in Hebræorum ſcriptis habentur. Hebraico ſermone hæc leguntur:* הֱוֵי זָנָב לַאֲרָיוֹת וְאַל תְּהִי רֹאשׁ לְשׁוּעָלִים *h. e.* Eſto cauda leonum, neque ſis caput vulpium. *Proverbio hoc admonentur homines, longe meliorem eſſe humilem, eumdemque probum, ac juſtum, quam ſuperbum, ſceleſtum, ac fraudulentum; majorique in pretio habendum eſſe diſcipulum Magiſtrorum eximiorum, quam Magiſtrum hebetum, ac vilium diſcipulorum. Animadvertunt etiam Hebræi, animoſos leones caudam ſupra caput attollere, at vulpes verſutas caput infra caudam demittere. Apud Rabbinos autem aliud Proverbium circumfertur:* תַּעֲלָא בְּעִדָּנֵיהּ סְגִיד לֵיהּ *h. e.* Vulpes eſt, in tempore ſuo procumbe coram ipſo. *Nimirum homo aſtutus, vafer, ac verſipellis, præcipue in dignitate conſtitutus, ab Apulejo dictus* Vulpio, *caute, & opportune obſervandus eſt, eique honor, ac reverentia præſtanda, ne noceat, vel ab eo utilitatem percipiamus, ſi neceſſitas poſtulet, vel tempus ferat.* In tempore ſuo, *h. e.* בְּשָׁעַת הַצְלָחָתוֹ tempore proſperitatis ejus, *dum videlicet proſpero, & optato rerum ſucceſſu utitur. Accommodatur Proverbium hoc a Talmudicis fratribus Joſephi in aula Pharaonis ad maximam dignitatem evecti, juxta illud* וַיֵּלְכוּ גַּם אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֶּנּוּ לְךָ לַעֲבָדִים Et accedentes fratres ejus prociderunt ante faciem ejus, ac dixerunt: ecce nos tibi ſervos. Geneſ. 50. 18. *juxta Vulgatam. Hinc R. Eliezer:* Illud eſt, quod dicunt homines: תעלא בעדניה סגיד ליה *h. e.* Vulpi in tempore ſuo procumbe.

תְּפָה Diſponere, ordinare, ponere, collocare. 2. Reg. 4. 38.

תְּפִי Poſitio.

תַּפָּיָא *Vide in* אפא.

תפח *Futurum* וְתִתְפַּח & deprompſeris. Iſa. 58. 10. *Ithpehal* אִתְּפַח convaleſcere *Talmudicis; ut in* סנהדרין Sanhedrin *fol.* 107. עַד אֱלִישָׁע לָא הֲוָה אֱנִישׁ חָלִישׁ דְּמִתְפַּח וַאֲתָא אֱלִישָׁע וּבְעָא רַחֲמֵי וְאִתְּפַח *h. e.* Uſque ad Eliſam non fuit homo ægrotus, qui convaleſceret. Venit ergo Eliſa, & imploravit miſericordiam, & convaluit.

נִתְפַּח, *vel* אִתְּפַח *a* נְפַח Intumeſcere, accreſcere, creſcere, augeri, inflari.

תְּפִיחָה Tumor, inflatio. *Cum autem inflatio, & tumor in corporibus animatis ſoleat morbum indicare, & partem male affectam, fit, ut ſæpe pro morbo ipſo uſurpetur.*

תְּפִיחָה Preſſura una uvarum, *vel* olivarum, *vulgo dicta* ſaccus, *quia tanta materiæ quantitate conſtat, quantam preſſura una continet. Hæc autem menſura olim Coris definiebatur.*

תָּפוּחַ Inflatum, putidum, fœtidum. בָּשָׂר תָּפוּחַ Caro fœtida, *h. e.* מַסְרִיחַ fœti.

ti.

tidum odorem emittens.

תַּפּוּחַ Pomum , malus , malum. *Arbor, & fructus. Plur.* תַּפּוּחִין Poma. Cantic. 7. 9. *Per metaphoram apud Rabbinos , & Talmudicos ſignificat* cumulatum , *vel* tumulatum , *referentem nimirum figuram rotundam pomorum.*

תפל אִתַּפַּל Murmurare . אִתַּפַּלוּ בְּמַנָּא Murmurarunt propter manna. Deuter.1.1. *Jonathan habet* אִתְרַעַמְתּוּן murmuraſtis.

תָּפֵל Fatuum , inſipidum, inſulſum. *Ei opponitur* מָלִיחַ ſalitum, ſalſum . *In* שבת *fol.* 128. דג מליח מותר לטלטלו דג תפל אסור לטלטלו *h. e.* Piſcis ſalitus licitus geſtari (*in Sabbato*) ſed piſcis inſulſus prohibitus eſt geſtari.

תִּפְלוּת, תִּפְלָה Fatuitas, inſulſitas: tranſgreſſio, peccatum. *In* פסחים *fol.* 91. נשים ועברים משום תפלות *h. e.* Mulieres , & ſervi (*non debent in uno contubernio morari*) propter tranſgreſſionem. *Gloſſa explicat per* עבירה, *h. e.* ne ſimul peccent . *In* סוטה *cap.* 3. *fol.* 20. כל המלמד בתו תורה כאילו למדה תפלות *h. e.* Quicumque docet filiam ſuam Legem, *ſive* Verbum Dei, aut Sacram Scripturam, perinde eſt ac ſi doceret eam fatuitatem. *De dictione* תפלות *diſceptant, & inter ſe digladiantur Rabbini, aliique alio inclinant . R. Bartenora vocem* תפלות *explicat* חִיבּוּר מִשַּׁבַּב אֲנָשִׁים, *quaſi* תְּפֵלוּת conjunctionem , applicationem ad maritum , *ut nimirum ſe gerat cum marito ſuo* בהצנע *verecunde, & honeſte. Ait enim, Legis ſtudium hominem callidum, & aſtutum reddere , juxta illud :* אֲנִי חָכְמָה שָׁכַנְתִּי עָרְמָה *h. e.* Ego ſapientia cohabito cum aſtutia. Proverb.8.12. *Rambàm autem magnopere a Bartenora ſententia diſſentit. Interpretatur enim* תפלות, *& explicat per* דברי הבאי ודברי משלים verba hyperbolica, & parabolica, *quæ nullo modo, aut ſaltem difficillime ab illo ſexu, atque adeo ab illa ætate intelligi poſſunt. Conatur autem ſententiam ſuam Deuter. textibus ſtabilire, & confirmare,* וְאֶת־בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן Et filios ſuos docebunt *cap.* 4. *v.* 10. *& verſ.* 9. וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ Et facies ea nota filiis tuis. *Infert igitur: cum textus dicat* בְּנֵיהֶם filios ſuos, *non* בְּנוֹתֵיהֶם filias ſuas, *recte colligimus, non decere, filias Legis præceptis imbuere. Habeat ſibi ineptam, ac præpoſteram hanc interpretationem, quam abſonam, atque abſurdam eſſe vel ipſi pueri in primis Grammaticæ elementis conſtituti ſatis noverunt. Non erit ab re hoc in loco admonère, Eccleſiam, ſive domum Dei, vulgo vocatam* בֵּית תְּפִלָּה Domum precationis, *ab Hebræis per contemptum dici* בֵּית תִּפְלוּת Domum fatuitatis, & ſtultitiæ, *ſicuti mihi non ſine indignatione contigit audire non ſemel ſeniores ex Hebræis pueris ſuis interrogantibus reſpondere, dum die Sabbati* דֶּרֶךְ שַׁבָּת iter Sabbatinum *conficiunt, & ante Chriſtianorum Eccleſias deambulant.*

תָּפַל Adhærere, conjunctum eſſe. *Pihel* תִּפֵּל Conjungere, adjungere.

תִּיפְלוּת , תְּפֵלוּת , תְּפִילָה Adhæſio , conjunctio . *Legitur in* סוטה Sotà *fol.* 20. *h. e.*

Digitized by Google

רוֹצָה אִשָּׁה בְּקַב וְתִפְלוּת מִט קַבִּין וּפְרִישׁוּת *h. e.* Mavult uxor habere cabum (*farinæ*) & conjunctionem, quam novem cabos, & ſeparationem. *Nimirum malunt mulieres, & uxores juxta Rabbinorum expoſitionem habere alimentum tenue, maritalique concubitu ſæpius frui, quam rariſſime cum viro conjungi, rerumque omnium copiam, & abundantiam poſſidere. R. autem Chananael ad locum citatum ſunt hæc ipſiſſima verba.* Mavult uxor, ut maritus ſit חֲמוֹר *aſinus*, & maneat domi cum ipſa, præſtando ipſi maritale officium ſingulis Sabbatis, & cabum unum farinæ ad panem ſuppeditet, quam ut ſit גָּמָל *camelus* peregre abiens, & mariti officium nonniſi triginta diebus, pluribuſve exhibeat, & abſentiam novem cabis farinæ ſuppleat. Gratius ipſi ſemper eſt officium maritale, & victus tenuis, quam del'ciæ culinæ, & ſeparatio a marito.

תְּפִלִּין *Vide in* פלל.

תפן תּוּפִינִין *Vide in* אפה.

תָּפַשׂ Prehendere, apprehendere, comprehendere, deprehendere. Eccleſ. 3. 8. Pſal. 10. 9. *Ithpehal Participium* מִתְּפַּשׂ qui comprehenditur. Eccleſ. 11. 4.

תְּפִיסָה, תְּפוּסָה Captio, apprehenſio, comprehenſio: carcer. תְּפִיסַת יָד Apprehenſio manus, *h. e. poteſtas, facultas, jus proprietatis, vel poſſeſſionis loci, vel rei alicujus.*

תְּפִיסוּת Apptehenſio, captio.

תפף תּוּפִּין, תֻּפִּין, תּוּפָּיָא Tympana, *ita dicta a ſono, quem percuſſa edunt.*

מְתוֹפְפָן Tympaniſtriæ. Pſal. 68. 26.

De loco Topheth.

תּוֹפֶת Topheth. *Nomen proprium loci prope Jeruſalem ſiti. Erat* Topheth *locus excelſus ædificatus, in quo Sacrificuli Idololatræ immolabant pueros Idolo Molocho, traducendo eos per ignem, ſive comburendo eos ea ratione, quam habes in dictione* מֹלֶךְ *pag.* 254. *Parentes autem illos offerendo arbitrabantur, ſe Deo rem gratiſſimam facturos, reputantes id, quod Deus præceperat Abrahamo:* קַח־נָא אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה *h. e.* Tolle nunc filium tuum unigenitum tuum, quem diligis, Iſaac, & vade in terram Morja, & offer eum ibi in holocauſtum. Gen. 22. v. 2. *Hinc orta religio, & immanibus exemplis comprobata.* Jerem. 7. v. 31. 2. Paral. 28. v. 3. *contra id, quod apertiſſimis verbis Deus prohibuerat* Levit. 18. v. 21. Topheth *autem hic locus ita dictus eſt a* תּוֹף tympano, *quia Sacrificuli, ne puerorum lamenta, & ejulatus, dum cremabantur, a parentibus audirentur, tympana pulſabant. Locum iſtum pius Rex Joſias tantum ſcelus abominatus contaminavit projiciendo illuc cadavera, fimum, ſtercora, & omnes*

Digitized by Google

mnes res immundas, ne amplius horrendæ iſti Idololatriæ conſecratus eſſet, magnoque igne accenſo, omnia cadavera, oſſa, & reliquas ſordes combuſſit. 2. Reg. 23. v. 10. תּוֹפֶת *dicitur etiam* תָּפְתֶּה, *quod a Chaldaico Interprete transfertur per* גֵּהִנָּם Gehenna, Infernus, *quia locus ille propter cruciatus, ac lamenta Infernum referebat.*

תִּפְתָּיֵא Exactores, juſtitiæ executores, dominatores. Dan. 3. 2.

תְּפַר Suere, conſuere, aſſuere. תּוֹפֵר Sartor, ſutor.

תְּפִירָה Sutura. ב׳ תְּפִירוֹת Duæ ſuturæ.

תָּפִית Villus, pannus villoſus, tapetum: aſinorum clitellæ ex lana ſtipatæ ad onera ferenda. *In Tractatu* כלים Kelim *cap.* 23. תפית של חמור שהיא יושב עליה טהור.

תְּקַל Ponderare, appendere. Dan. 5. 25. 27. impingere, offendere, corruere, labi. Thren. 5. 13. Job 4. 4. *Aphel* אַתְקִיל, אַתְקֵל idem. *Active*, labefactare, dejicere, laqueum tendere. Thren. 1. 14. Pſal. 141. 9. *Ithpehal* אִתְּקֵל impingere, offendere, corruere, labefactari. Iſa. 3. 8. Jerem. 46. 6. illaqueari, capi. Pſal. 9. 17. *Ithpahel* מִתְתַּקְּלִין offenduntur. Prov. 24. 16.

תַּקְלָא, תִּקְלָא Offendiculum, offenſio, tendicula, ſcandalum, lapſus, laqueus. Exod. 10. 7. Iſa. 57. 14. *Plur.* תַּקְלִין laquei, offendicula. Job 34. 30. Pſal. 64. 6.

תּוּקְלָא, תַּקְלָא, תִּקְלָא Idem. Prov. 4. 16. Job 40. 19. *Plur.* תִּקְלִין laquei. *Fœmin.* תַּקְלָן, תִּקְלָן offendicula, laquei. Jerem. 6. 21.

תְּקוּלְתָא Idem.

תַּקְלַיָּא Aucupes. Pſal. 124. 7.

תִּקְלָא Siclus. Geneſ. 24. 22. Exod. 38. 26. *Plur.* תִּקְלֵי, תִּקְלִין ſicli. 1. Sam. 17. 5. Hoſ. 3. 2.

מַתְקְלָא, מַתְקַל, מִתְקְלָא, מִתְקַל Pondus. Deuter. 25. 13. Ezech. 5. 1. Job 28. 25. *Plur.* מַתְקְלִין pondera. Deut. 25. 13. Mich. 6. 11. Eccleſ. 2. 8. *Conſtr.* מַתְקְלֵי Prov. 16. 11. *Fœm.* מַתְקְלָן Exod. 38. 21. *in Jonathane*, & מַתְקְלָן Levit. 19. 36.

מַתְקוֹלֶת Perpendiculum, pondus. 2. Reg. 21. 13. *A Rabbinis uſurpatur* שְׂכַר מַתְקוֹלְתָא Merces ponderis *pro* pondere.

תַּקּוֹלָא Laqueus, offendiculum. Eccleſ. 9. 12. Prov. 29. 25.

תְּקַן Rectum eſſe, *vel* fieri, reſtitui. *Pahel* תַּקֵּן expendere, perpendere; aptari, accommodare, componere, diſponere, ordinare, dirigere, corrigere, emendare, reſtituere, parare, præparare, confirmare, ſtabilire, ſtatuere, conſtituere. Exod. 16. 5. Pſal. 11. 12. Prov. 6. 8. & 16. 2. Iſa. 40. 13. ornare, adornare. *Aphel* אַתְקֵן idem. Prov. 8. 27. *Hophal Præter.* הָתְקְנַת dirigi, confirmari. Dan. 3. 33. *Ithpahel* אִתַּקַּן dirigi, corrigi, ordinari: ornari. Eſth. 5. 1. *in Targum ſecundo.* Item aptari, parari, firmari, confirmari, firmum, ſtabile eſſe. 1. Sam. 30. 21. Jerem. 30. 20. Prov. 20. 18. Pſal. 9. 17. *Ithpehal Præter.* וְאִתְקִינַת & ornavit ſe. Hoſ. 2. 13. Eſth. 5. 1. *in Targum*

ſe-

ſecundo. Stabiliri, confitmari. 1. Reg. 2. 12. & 46. 1. Sam. 30. 21.

תַּקִּין, תַּקֵּן Rectum, commodum, aptum, paratum, conveniens, bonum, pulchrum, firmum, ſtabile. Geneſ. 1. 31. Prov. 4. 18. *Plur.* תַּקִּנִין, תַּקְנַיָּא *Fœm.* תַּקְנָן rectæ. Pſal. 119. 5. Ezech. 18. 25. *Emphat.* תַּקְנְתָא.

תִּקּוּן Ordinatio, directio, correctio: inſtructio, aptatio, inſtitutio, præparatio, ornatus, apparatus, ornamentum, cultus: ordo. Exod. 33. 4. Ezech. 16. 11. *Plur.* תִּקּוּנִין, תִּקּוּנֵי ordinationes, diſpoſitiones, ornamenta. Jerem. 4. 30. Eſth. 2. 12. *in Targum ſecundo*. Item correctiones.

תִּקֵּן *Pihel*, & הִתְקִין *Hiphil apud Rabbinos ſignificat* ordinare, aptare, dirigere, corrigere, inſtituere, ponere, diſponere. *Hinc*

תִּקּוּן Ordo, ordinatio, inſtitutio: correctio, aptatio. מפני תיקון העולם Propter ordinem mundi, *nimirum*, *ut vulgo dicitur*, per civiltà. לא צריכין תיקון Non indigent correctione. תִּיקוּן סוֹפְרִים Correctio Scribarum.

תַּקַּנְתָּא, תַּקָּנָא, תַּקָּנָה Correctio: reſtauratio, reparatio: ordo: medicina, medela, *ubi agitur de valetudine. In hoc ſenſu uſurpatur præcipue apud Rabbinos.* לֵית לֵיהּ תַּקַּנְתָּא Non eſt ei medicina, non poteſt curari. מאי תקנתיה Quæ eſt correctio, quæ eſt medicina ejus, quodnam remedium ejus? עשרה תקנות תיקן עזרא Decem correctiones, *h. e.* conſtitutiones, ſtatuta inſtituit Eſdras.

תְּקַע Figere, infigere, affigere: clangere tuba: plaudere, complodere. Numer. 10. 3. Joſ. 6. 8. Iſa. 18. 3. Pſal. 47. 2. *Ithpehal* אִתְּקַע clangi. Iſa. 27. 13.

תְּקִיעוּתָא Clangor. Pſal. 150. 3.

Rabbinis תָּקַע Figere, infigere. *Niphal* נִתְקַע figi, affigi, infigi: fidejubere. *Item* clangere *de avibus, ſicuti Latine de aquila, & anſeribus*.

II. תָּקַע Pugno aliquem cædere, *ſicuti* סָטַר palma alapam impingere. *Juxta ſententiam Rambàm* תָּקַע *ſignificat* pugno cervicem percutere, סָטַר *autem* faciem. *In* בבא קמא Bavà Kamà *legitur:* התוקע לחברו נותן לו סלע Pugno cædens ſocium ſuum, dat ipſi Siclum.

תְּקַף, תְּקֵף Valere, prævalere, creſcere, augeri, multiplicari, propagari, fortem, valentem, robuſtum, potentem, gravem eſſe. Geneſ. 47. 20. & 41. 57. Judic. 31. 10. ægre ferre. Geneſ. 30. 30. *Active* confirmare. 1. Sam. 23. 16. commoveri, offendi: iraſci: inſtare. Gen. 19. 3. *Pahel* תַּקֵּף firmare, confirmare, obfirmare, obdurare, corroborare, reparare, roborare, reſtaurare. Exod. 10. 20. Pſal. 147. 13. Ezech. 34. 4. iraſci. Pſal. 60. 3. deſtruere. Pſal. 80. 13. confortare. Iſa. 35. 3. *Aphel* אַתְקִיף Idem. *Intranſitive*, confirmare ſe. 1. Sam. 30 6. vim inferre: detinere, prehendere, apprehendere, comprehendere: inſtare, urgere. Gen. 19. 9. Jud. 19. 7. *Ithpehal* אִתְּקַף confirmare ſe, for-

Digitized by Google

fortem eſſe, prævalere. Jud. 20. 22. 2. Sam. 3. 6. *Ithpahel* אִתְּקַף fortem ſe præbere. 1. Sam. 4. 9. 2. Sam. 10. 12.

Apud Rabbinos תְּקַף comprehendere, arripere: grave, difficile eſſe. *De vino adhibitum* aceſcere, acidum fieri. *Aphel* אַתְקֵיף objiecre, opponere, *quaſi reddere grave argumentum propoſitum per objectionem contrariam*.

תַּקִּיפָא, תַּקִּיף Potens, valens; validus, ferox, acer, fortis, firmus, gravis, obſtinatus, robuſtus, vehemens. Geneſ. 49. 7. Ezech. 3. 9. *Talmudicis* tenax, ſordidus. *Plur.* תַּקִּיפַיָּא, תַּקִּיפִין potentes, vehementes, fortes. Joſ. 23. 9. Iſa. 10. 33. *Fœm. ſing.* תַּקִּיפָא potens, dura, vehemens. Cant. 8. 6. Dan. 2. 42. Exod. 13. 9.

תּוּקְפָּא, תַּקְפָּא, תּוּקָף, תְּקוֹף, תְּקָף Firmitas, robur, fortitudo, potentia, gravitas, vehementia. Geneſ. 38. 29. Deuter. 8. 17. Mich. 5. 6. ira, furor, excandeſcentia. Exod. 32. 12. Job 16. 14. arx, munitio. Judic. 6. 26. Iſa. 23. 11. בְּתוּקְפָּא vehementer, fortiter, violenter. *Plur.* תּוּקְפִּין, תּוּקְפֵּי robora: arces: furores.

אַתְקַפְתָּא Quæſtio, objectio. *Talmudiſtis in uſu*.

תְּרָא Ahenum, cacabus. Eſth. 5. 14. *Aliis* catena, manica, vinculum, compes.

תְּרֵין, תְּרֵי, תְּרֵין Duo. Geneſ. 1. 16. 1. Reg. 19. 19. Geneſ. 27. 45. *Fœmin.* תַּרְתָּא, תַּרְתֵּין, תַּרְתֵּי duæ. Geneſ. 4. 19. & 5. 18. Ezech. 37. 22.

תְּרַב, תְּרַב, תַּרְבָּא Adeps, pinguedo: *rei cujuslibet optimum, & ſelectum*. Levit. 7. 24. Pſal. 63. 6. *Plur. emphat.* תַּרְבַּיָּא adipes. 1. Sam. 2. 16.

תּוֹרְבָּלָא Bos ſylveſtris, bubalus, *vulgo* buffalo. Deuter. 14. 5.

תַּרְבַּקְנָא Tarbàcna. *Nomen proprium loci*.

תְּרוּבְתּוֹר *Braſſicæ ſpecies. Aliis eſt* braſſica tenera; *aliis* braſſica capitata.

תרג אֶתְרוֹגָא, אֶתְרוֹג, תְּרוֹג Cedrus, *arbor, & fructus:* medicum pomum, *ſive* malum. Eſth. 7. 10. *in Targum ſecundo*. *Plur.* אֶתְרוֹגִין, תְּרוֹגִין cedri. Levit. 23. 40. *in OnKeloſo, & Jonathane*.

אַתְרֵיג *Aphel* Citrinum colorem inducere.

תַּרְגֵּם, תַּרְגֵּם *Pahel*. Exponere, declarare, explicare: interpretari, transferre ex una lingua in aliam. Eſth. 3. 8. *in Targum ſecundo*. *Puhal Participium* מְתֻרְגָּם expoſitum. Eſr. 4. 7.

Apud Rabbinos תִּירְגֵּם יוֹנָתָן Interpretatur Jonathan. תִּירְגֵּם אוּנְקְלוֹס Interpretatur OnKelos.

מְתוּרְגְּמָן, תּוּרְגְּמָן Interpres, *vulgo* Dragomano. *Hebraice* מֵלִיץ. Eſth. 7. 6. *in Targum ſecundo*. Geneſ. 42. 23. Exod. 4. 16. & 7. 1. *In Tractatu* פסחים *fol.* 117. משכיל על ידי תורגמן *h. e.* Omnis Pſalmus, qui in titulo habet *MasKil*, ſcriptus eſt per Interpretem. *Sic fol.* 50. שכר מתורגמנים אין בו סימן ברכה לעולם *h. e.* Merces Interpretum numquam habet ſignum benedictionis. *Proverbium hoc de iis uſurpa-*

tum legitur, *qui die Sabbati conciones Hebraica linguâ factas populo interpretabantur lingua Chaldaica ei familiari*, *ac vernacula*, *laboriſque ſui mercedem petebant*. *Videbantur enim quodammodo pro Sabbati obſervatione mercedem poſtulare*, *vel juxta ipſorum ſermonem*, דמיחזי כשכר שבת.

תַּרְגּוּמָא, תַּרְגּוּם Interpretatio, expoſitio, translatio ex una lingua in aliam. *Speciatim etiam* Targum, expoſitio, paraphraſis Chaldaica, *de qua vide Diſputationem huic Lexico præmiſſam*. *Ex Elia in Tisbì* תַּרְגּוּם *idem eſt*, *ac* פֵּירוּשׁ Interpretatio, expoſitio. *Sic* מְתֻרְגָּם אֲרָמִית *in Eſdra*, *pro* מְפוֹרָשׁ בִּלְשׁוֹן אֲרָמִית Expoſitum lingua Syriaca. *In Tractatu* מגלה Mcgillà *fol.* 3. תרגום של תורה אונקלוס הגר אמרו וכו *h. e.* Targum, ſive Translationem Syriacam Legis OnKelos proſelytus ſcripſit ex ore R. Eliezeris, & R. Jehoſua: תרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל אמרו וכו *h. e.* Targum Prophetarum Jonathan filius Uzielis conſcripſit illud ex ore Aggæi, Zachariæ, & Malachiæ. *Mox* ועוד ביקש לגלות תרגום של כתובים יצתה בת קול ואמרה לו דייך *h. e.* Præterea cum cuperet quoque revelare Targum Hagiographorum, egreſſa eſt vox Cœleſtis, ac dixit ipſi: ſufficiat tibi. Quid ita? quia in illis eſt finis, ſive terminus adventus Meſſiæ, *videlicet in Daniele*, *qui ab Hebræis* בֵּין כְּתוּבִים inter Hagiographa *numeratur*. *Auctor librorum* כְּתוּבִים Hagiographorum fertur *apud Hebræos vulgo fuiſſe quidam Rabbì Joſeph* סגי נהור luſcus, *non cæcus*, *ut paſſim nominatur*. *De his Translationibus*, *ſive Targumìn plura vide in Diſputatione huic Lexico præmiſſa*.

תּוּרְגְּסִין Rates. 1. Reg. 5. 9. *Hebraice* דֹּבְרוֹת.

תְּרְגִּימָּה Tragema, *quidquid menſis ſecundis apponitur*; bellaria. *In* יומא *fol.* 97. כאי מיני תרגימא פירית Quid eſt ſpecies tragematis? fructus ſunt.

תרד תְּרָדִין, תְּרִיד Blitum. *Species oleris*, *quod Italo ſermone dicitur* bieta.

תַּרְדָּא Amens, inſanus, ſtultus, fatuus. *Adverbialiter* ſtulte, fatue. *A nonnullis exponitur* עָצֵל Iners, tardus, ſocors.

תְּרָה Solvere, diſſolvere. *Ex Ithpehal* דְּאִיתְּרוּ בֵּיהּ עִנְבִין In quo ſolutæ, maceratæ ſunt uvæ. Numer. 6. 3. *in Jonathane*.

מַתְּרוּת Maceratio, diſſolutum. Numer. 6. 3.

אַתְרָא, הַתְרָה Monere, commonefacere, præmonere, proteſtari, conteſtari. *Hoc Verbum in hac ſignificatione præcipue apud Rabbinos in uſu eſt*: *ut* הַתְרֵה בָּהֶם commonefacito eos: הִתְרֵיתִי בָּכֶם præmonui vos. אֵין מַתְרִין בּוֹ non commonefaciunt eum.

הַתְרָאָה Monitio, commonefactio. בְּלֹא הַתְרָאָה ſine monitione.

De

De oſſe תַּרְוָד Tarvàd, *ſive* לוּז Luz, *de quo multa fabulantur Rabbini*.

תַּרְוָד , תַּרְוָד ,תַּרְוָדָא Cochlear, cochleate. מְלֹא תַּרְוָד *vel* כְּלִי Cochleare plenum. *Rabbini hoc nomine* תַּרְוָד *vocant etiam os quoddam inferius ſpinæ dorſi. De hoc oſſe fabulantur, imperitæque plebeculæ turpiter, ac temere obtrudunt, præ duritie in ſepulcro non fieri putridum, neque corruptionem pati, & ex illo, tamquam materia ſuperſtite ex corpore, Deum in reſurrectione novum corpus creaturum, vel formaturum. Ne autem putes, hæc injuria Rabbinis tribui, audi ipſiſſima ipſorum verba in libello inſcripto* אבקת רוכל pulvis aromatarii *fol.* 32. ואע״פי שעצמות נמוקו עצם אחד נשאר בארם שאינו כתכלה לעולם ואינו מתקרב והוא עצם תחתון שבשדרה וקורין לו רז״ל תרווד רקב ואומרין עליו שהוא חזק מאד כפטיש יפוצץ סלע *h. e.* Etiamſi Corpora diſſolvantur, (*in ſepulcro*) os tamen unum relinquitur in homine, quod numquam conſumitur, neque umquam putreſcit, eſtque os inferius in ſpina dorſi, quod vocant Rabbini noſtri תַּרְוָד רָקָב *Cochlear putredinis*, dicuntque eſſe duriſſimum inſtar mallei diſſipantis petram. *Volunt autem vocari* תַּרְוָד רָקָב Cochlear putredinis, *quia eſt quoddam quaſi receptaculum pulveris relicti ex oſſibus corporis putrefactis. Hinc in* Oholòth *cap.* 2. ומלוא תרווד רקב Et plenum cochleare pulveris corporis putrefacti *polluit hominem. Plur.* תַּרְוָדִים cochleatia. *Appellant hoc idem os* לוּז Luz, *dicuntque multis in locis eſſe incorruptibile, ejuſque beneficio futuram totius corporis reſurrectionem. Audi inepta, & abſurda de hoc oſſe, quæ a Rabbinis traduntur in* בראשית רבא *ſect.* 18. *& alibi.* אפילו לוז של שדרה שממנו הקבה מציץ את הארם לעתיד לבוא נמחה *h. e.* Etiam *Luz* vertebrarum, unde Deus regerminare faciet hominem in futurum, deletum eſt, *videlicet in diluvio. Sic in* ויקרא רבא *ſect.* 18. *& in* ילקות *ad cap.* 12. *Eccleſiaſtis fabella riſu digna narratur.* Adrianus Cæſar interrogavit R. Joſua Chaninæ filium, inquiens: Unde Deus eriget hominem in ſæculo venturo? Reſpondit, ex oſſe *Luz* ſpinæ dorſi. Unde id ſciam, inquit Adrianus? Attulerunt coram ipſo os tale, & impoſuerunt aquæ, ſed non fuit emollitum; impoſuerunt igni, nec fuit aduſtum; molæ, nec fuit attritum; incudi, & percuſſerunt malleo, quo rupta fuit incus, os autem nullum defectum ſenſit. *Quis hæc crederet a Rabbinis ſcripta, niſi tam manifeſte paterent litteris mandata? Credat hæc de iſto oſſe Judæus apella, non ego. Adde his Baal Arùch:* לוז *Luz* eſt os parvum in fine octodecim vertebrarum. Totum corpus hominis putreſcit, excepto iſto oſſe, eſtque ſimile ללוז *amygdalæ. Adde quæ habentur in libro* Adam Sichli *ex Capitulis R. Elìezeris deprompta:* לוז *Luz* eſt os ſpinæ dorſi in homine, quod non comburitur, ne-

 que

que corrumpitur in perpetuum. Eſt autem radix hujus oſſis ex ipſo Cœlo, & humectatur rore, quo Deus aliquando in vitam revocaturus eſt mortuos, tamquam fermento, quod eſt in maſſa farinæ. *Spectatum admiſſi riſum teneatis, amici, ſi ea, quæ in Zobar de eodem oſſe leguntur, addidero? Nibil minus. Hæc ſunt col.* 206. Tradiderunt Sapientes: In illo tempore, quod deſtinavit Deus ad reſuſcitationem mortuorum, creabit Deus omnibus illis mortuis, qui reperientur extra terram Iſraelis, in reliquis terris, corpora ipſorum, ſicut decens erit, דהא גרמא חד דאשתאר ביה בבר נש תחות ארעא ההוא גרמא אתעביד כעסה בחמירא: ועליה יבנה קבה כל גופא: *h. e.* Ecce enim os quoddam, quod incorruptum remanet in homine etiam ſub terra, illud, inquam, os factum eſt ſicut maſſa fermenti: & per illud reædificabit, reſtaurabit Deus benedictus omne corpus &c. *Poſtea vero col.* 324. בת בתואל *h. e.* בתו של אל Filia Dei. Raf Huna dixit: non ita eſt. Fui quondam in urbibus maritimis, & audivi, quod vocarint להוא גרמא דשדרה *os illud vertebrarum*, illud, inquam, os, quod remanet incorruptum in homine etiam in ſepulcro, ex toto corpore, בתואל רמאה. Quærenti de eo: Dixerunt: Ipſe (*videlicet Bethüel*) in principio erat ſicut רמאה *deceptor*, & os illud רמאה fallaciſſimum eſt ex omnibus reliquis oſſibus. Traditio enim eſt: dixit R. Simeon. Os illud quare magis ſtabile permanet, quam omnia reliqua oſſa? propterea quod eſt fallax, neque percipit guſtum alimenti humani, ſicut reliqua oſſa, & propterea eſt fortius reliquis oſſibus omnibus, & illud futurum eſt fundamentum corporis, ex quo nempe exſtruetur. *Quid tu ad hæc? quid ais? Ego vero tam putida audiens, tam inepta, tam abſurda, tam contraria* לְמִקְרָא Sacræ Scripturæ, *quam ſe mordicus tueri Rabbini paſſim gloriantur, non riſu diſrumpor, ſed tanta indignatione commoveor, ut vix mihi temperare poſſim, quin ſingulos hujuſmodi libros in ignem conjiciam, niſi ea me cogitatio cohiberet, his veluti teſtimoniis fidem omnem Rabbinis adimi, manifeſteque probari, in eorum ſcriptis nænias multas, atque aniles fabulas contineri. Itaque* jam ſatis eſt, *& hac de re* verbum non amplius addam, *ubi in eorum memoriam revocavero verba illa* בראשית *h. e.* Geneſeos *cap. 3. v. 19.* עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב: *h. e.* Pulvis es, & in pulverem reverteris, *ea omnia funditus, prorſuſque delentia, quæ ab iis non ſolum inepte, ſed etiam impie traduntur.*

תִּרְזָן Cupreſſus. Iſa. 44 14. *Hebraice* תִּרְזָה. *Ab aliis* ilex, *ab aliis* fagus *exponitur.*

הִתְרִיז. *Hiphil* Pedere, ventris crepitum emittere; egerere, profluvio laborare. *In* מציעא *fol.* 90. הירזה אוכלת ומתרזת Comedebat, & pedebat. *Gloſſa ad dictionem* מתרזת *adjicit:* Morbus ventris eſt, quem vocant רוילר *h. e.* מוציאה רעי צלול כמים Egerebat excrementum liquidum inſtar

Digitized by Google

ſtar aquæ, *quibus verbis ſignificatur alvi profluvium, ſive diarrhæa.*

תרך *Pahel* תָּרֵךְ Expellere, ejicere, abjicere, projicere, rejicere, exturbare, amandare. Judic. 1. 20. Pſal. 44. 3. Joſ. 24. 12. *Ithpehal* אִתְּרֵךְ ejici, exulare. Iſa. 65. 20. Thren. 1. 1. *Particip. Pehil fæm.* מְתָרְכָא expulſa, repudiata. *Plur. maſc.* מְתָרְכִין expulſi. 1. Reg. 1. 21. *Ithpahel* אִתָּרַךְ expelli, ejici. Exod. 12. 39. Thren. 1. 1. Iſa. 65. 20. Jon. 2. 5.

תְּרִיכוּתָא Expulſio, impulſio, ejectio. Pſal. 78. 49.

תִּירוּךְ Idem. *Plur.* בְּתִירוּכִין expulſionibus, exiliis. Thren. 1. 1. סֵפֶר תִּירוּכִין libellus repudii. Deut. 24. 1. *in Jonathane.*

תַּרְכוּס *Inſtrumentum ex corio, vel corio opertum. Triplex erat, minus, ut tonſorum capſula ad novaculas continendas; majus, ut arca, in qua cibi recondebantur, quæque iiſdem ſuſtinendis, dum ei prandentes, vel cœnantes accumberent, inſerviebat; & maximum, olivis maceratis capiendis accommodatum.*

תרם תְּרוֹמִין, תְּרוֹמֵי Superliminaria. Ezech. 27. 5. trabes *Eliæ.*

De fructuum ſeparatione, ſive Primitiis.

תְּרַם Separare, tollere, removere, auferre. *De hoc Verbo* תְּרַם *inter ſe digladiantur Rabbini. R. enim David, & alii recentiores volunt, illud derivari ab Hebræo* תְּרוּמָה*; Majemon autem contendit eſſe Verbum primitivum Hebræis antiquis* מִשְׁנָה Miſnà *auctoribus uſitatiſſimum, quod a Rabbinis tantummodo uſurpatum invenies. Hoc Verbum ſpeciatim uſurpatur de primitiis fructuum elaboratorum, ut frumenti, olei, & vini. Primis temporibus hæ primitiæ juxta cujuſque æſtimationem, & liberalitatem offerebantur. In* תּוֹרָה Lege *enim nulla certa menſura determinatur, cum dicitur* Deuter. 18. 4. רֵאשִׁית דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ תִּתֶּן־לוֹ Primitias frumenti tui, muſti tui, & olei tui dato ei, *videlicet Sacerdoti. Quod hoc in textu appellatur* רֵאשִׁית Reſcìt, *h. e.* primitiæ, *aliis in locis vocatur* תְּרוּמָה Terumà, *h. e.* oblatio, *ut* Nehemiæ 10. v. ultimo. *Itaque ubi agitur de frumento, muſto, & oleo, ſemper eſt intelligendum* רֵאשִׁית Reſcìt, *cum eſſent aliæ primitiæ ante* תְּרוּמָה, *quæ* Levit. 2. 14. & 23. 10. *nuncupabantur* בִּכּוּרִים ariſtæ *nimirum* recentes. תְּרוּמָה Terumà *vero erat prima ablatio, & oblatio ex cumulo fructuum elaboratorum, antequam decima ſolveretur. Quare* רֵאשִׁית Reſcìt *h. e.* Primitiarum *nomine etiam indicatur. Porro cum Sacerdotum avaritia maximo fructuum dominis oneri progreſſu temporis eſſet, ſancitum, atque ſtatutum poſtea a* חֲכָמִים Sapientibus *fuit, ut a ditioribus pars fructuum quadrageſima offerretur, ab aliis quinquageſima, & a tenuioribus ſexageſima. Itaque factum eſt, ut quadrageſimam partem dare diceretur* עַיִן יָפָה oculus pulcher, *videlicet* benignus, & liberalis;

lis; *ſexageſimam vero portionem* עַיִן רָעָה Oculus malus, *nimirum* tenax, parcus, illiberalis. *Sexageſimam partem fuiſſe ſolutam decimæ nomine probant textu illo* Ezech. 45. 13. זאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תָּרִימוּ שִׁשִּׁית הָאֵיפָה מֵחֹמֶר הַחִטִּים Hæc oblatio veſtra erit, quam offeretis, ſextam Ephæ e Chomer tritici. *Cum enim Chomer decem Ephas complecteretur, Epha tria ſata, ſive tres modios caperet, ac proinde Chomer triginta modios contineret, ſexta Ephæ pars, ſive dimidius modius erat ſexageſima pars Chomer, ſive Cori. De hac fructuum ſeparatione in* יבמות Jebhammòt *fol.* 113. *nonnulla leguntur:* אין תורמין במדה ולא במשקל ולא במנין אבל תורם הוא את המדוד ואת השקול ואת המנוי: *h. e.* Non ſeparant fructus vel certa menſura, vel pondere, aut numero, ſed ſeparant de menſurato, ponderato, & numerato. *Nimirum liberum cuique erat, quod vellet, offerre, cum nihil Lege ſancitum eſſet, ſed expreſſis ejuſdem verbis dicatur:* וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם Et cogitabitur vobis oblatio veſtra, *h. e. cogitatione, & æſtimatione dabitur.* Numer. 18. 27. *Et cap.* 4. *ejuſdem Tractatus* יבמות *habetur:* האומר לשלוחו צא ותרום תורם ברעתו של בעל הבית: *h. e.* Qui dicit nuncio ſuo: ito, & ſeparato ablationem fructuum, dat ſepararum juxta mentem heri ſui. Quod ſi non norit mentem ejus, תורם בבינונית אחת מחמשים dat ſeparationem mediam, unum ex quinquaginta. *Quinam autem ſeparare fructus prohibiti fuerint, habetur in Tractatu* שבת Sabbàt *fol.* 153. חמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומים תרומה החרש והשוטה והקטן והתורם את שאינו שלו נכרי שתרם את של ישראל אפילו ברשות: *h. e.* Quinque non ſeparabunt fructus; quod ſi autem forte ſeparaverint, ablatio ipſorum non eſt ablatio; nempe ſurdus, fatuus, minorennis, ſeparans non ſuum, alienigena ſeparans id, quod eſt Iſrael, *videlicet Judæi*, etiam habita licentia. *Mox vero ſubjicitur:* Quinque non ſeparabunt; quod ſi autem forte ſeparaverint, ſeparatio ipſorum eſt ſeparatio, nempe mutus, ebrius, cæcus, & feminifluus.

תָּרַם *Ad Altare relatum ſignificat* cinerem ab Altari removere, *quaſi* decinerare Altare, purgare Altare a cineribus. *Hinc in Tractatu* תָּמִיד *cap.* 1. מי שהוא רוצה לתרום את המזבח *h. e.* Qui cupit decinerare Altare. *Gloſſa explicat* להרים הרשן מן המזבח tollere cinerem ab Altari.

De תְּרוּמָה Terumà, *ſive* Thrumà, *h. e.* Oblatione fructuum ſeparatorum.

תְּרוּמָה Separatio, oblatio fructuum ſeparatorum, collatio de fructibus terræ. *Id erat animadvertendum in fructibus iſtis ſeparandis, ut ita eſſent elaborati, ac perfecti, ut hominum uſui inſervirent. Itaque frumentum prius erat excutiendum, ventilandum, & purifican-*

eandum, & muſtum, atque oleum exprimendum, aliaque ita paranda, ut iis ſtatim homines ex arbitrio uti poſſent. Ubi id factum erat, a toto rei cumulo pars pro Sacerdote ſeparabatur, ab Hebræis vulgo dicta תְּרוּמָה גְּדוֹלָה Oblatio magna, *quia ex univerſa maſſa ſumebatur. Deinde ex eadem maſſa, & cumulo Decima prima Levitis ſolvebatur, vocata* מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן Decima prima. *Tum ex decima ſibi ſoluta rurſus Levitæ Sacerdoti decimam pendebant, quæ dicebatur* תְּרוּמַת יְהוָה Oblatio pro Domino, *Deo debita, ac determinata*, Numer. 18. 26. *nuncupata* מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר Decima de Decima, *& a Rabbinis dicta* תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר Ablatio de decima. *Porro cum in Lege Moſis nulla menſura, aut pondus decimæ ſolvendæ haberetur definitum, Sapientes Hebræi modum ſtatuendum eſſe cenſuerunt, ut avaritiæ Sacerdotum occurrerent, libentiuſque rerum Domini decimas ſolverent. Itaque Traditio de hac re legitur in Tractatu* תרומות Terumòt *cap. 4. his verbis:* שיעור תרומה עין יפה אחת מארבעים בית שמאי אומר משלשים והבינונית מחמשים: *h. e.* Menſura Thrumæ, ſive ſeparatæ collationis de fructibus eſt: Oculus pulcher, *videlicet benignus, & liberalis*, dabat unum ex quadraginta: Domus Sammài dixit, unum de triginta. Oculus medius, *nimirum mediocritatem ſervans, neque nimium liberalis, neque nimium parcus*, ſolvebat unum ex quinquaginta: oculus malus, *h. e. avarus, & tenax*, unum ex ſexaginta. *Ex his R. Salomon Deuter.* 18. 4. *Gloſſam adjecit. A mediocri autem collatione de quinquaginta unum, quidam Rabbini ſcribunt,* תְּרוּמָה *dici quaſi* תְּרֵי מְמֵאָה duo de centum, *ut obſervat Majemon ad prædictum cap.* 4. *Etſi autem Lex Moſis nominet dumtaxat frumentum, vinum, & oleum*, Deuter. 18. 4. *ex iis rebus, quæ homini in alimentum cedunt,* חֲכָמִים Sapientes *tamen Hebræorum ad alia quoque eſculenta id extenderunt. Multa in libro de Statutis* תרומות Oblationum *cap. 2. affert Majemon ad* תְּרוּמָה Terumà, *hoc eſt* Oblationem *pertinentia. Tradit enim primo regulam hac de re diligenter ſervandam, quæ eſt hujuſmodi:* כל אוכל אדם הנשמר שגדולו מן הארץ חייב בתרומה *h. e.* Omne eſculentum hominis, quod aſſervatur, & nutrimentum ſuum habet ex terra, tenetur dare תרומה *Terumà*, ſive collationem Sacerdotalem. Præceptum enim jubet de eo ſeparare רֵאשִׁית *oblationem primam* pro Sacerdote dum inquit: רֵאשִׁית דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרְךָ תִּתֶּן־לוֹ *Primitivum frumenti tui, muſti tui, & olei tui dabis ei.* Deuter. 18. 4. Ut autem frumentum, muſtum, oleum, quæ ſunt alimentum hominum, habentque ſuum incrementum ex terra, ſic & alia ſimilia alimenta tenentur dare oblationem, ut & decimas. *Poſtquam autem diverſa ſemina, & legumina, ex quibus* תרומה Terumà *ſolvenda eſt, recenſuit, de oleribus ſubjicit:* הירקות אף על פי שהן מאכל אדם אינם חייבין במעשרות אלא מדבריהם לפי שנאמר במעשר תבואת זרעך תבוא ויוצא בה: וכן יראה לי שהוא הדין בתרומה שהרי נאמר בה דגנך תירושך

h. e.

ויצהרך כל הרומה לאלו אבל תרומת הירק מדבריהם כמעשר: *h. e.* Olera etſi ſint cibus hominis, non tamen tenentur dare decimas, niſi ex ſtatutis ipſorum, *videlicet Sapientum*, propterea quia dictum eſt de decima: *decimato proventum ſementis tuæ*. Deuter. 14. 22. *nimirum* proventum frugum, & ſimilium. Sic videtur quoque mihi eſſe idem judicium de תרומות *oblationibus* de frugibus. Nam de iis dicitur: frumentum tuum, muſtum tuum, & oleum tuum, & quæ ſunt ſimilia ipſis. Oblatio de oleribus eſt etiam ex Statutis Sapientum, ut decima ipſa. *Mox de iiſdem adjicit:* אין מפרישין תרומות ומעשרות מן הירק בחוצה לארץ: *h. e.* Non ſeparant oblationes fructuum, & decimas de oleribus extra terram Iſrael. אין תורמים אלא מן היפה שנ בהרימכם את חלבו ממנו *h. e.* Non offerunt primitias fructuum niſi ex optimo, ſicuti dicitur: *Cum offertis ex eo optimum ejus*. Numer. 18. 30. *Sic idem Majemon de* תרומות oblationibus *in cap.* 6. תרומה ותרומת מעשר נאכלת לכהנים *h. e.* oblatio fructuum, & oblatio fructuum de decima comeditur a Sacerdotibus. *Qui plura hac de re deſiderat, legat citatum cap.* 4. *Tractatus* תרומות, *& Majemonidem ipſum.*

תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן Remotio, ſeparatio cineris. תְּרוּמַת הַמִּזְבֵּחַ Decineratio Altaris.

תַּרְמוּד Tarmûd. *Nomen proprium loci, de quo mentio in Talmud Hieroſolymitano in Tractatu* תענית *fol.* 69.

תַּרְמוּדָאִין Tarmudæi. *Hoc nomine appellabantur pauperes lignorum ſegmenta vendentes ad ignem facilius accendendum. Ut autem quilibet poſſet ea ſibi quocumque tempore parare, ad noctis crepuſculum in plateis morabantur.*

תַּרְמִילָא, תַּרְמִיל Pera, ſaccus viatorum. Ruth 2. 18. 1. Sam. 17. 40.

תַּרְמוּס, תּוּרְמוּס *Græce* θέρμος. Lupinus, *vel* lupinum. *Legumen amariſſimum. Ut autem amarorem perdat, elixatur, & coquitur ſepties. Poſt ſeptimam coctionem tandem incipit dulceſcere. Hinc illud:* התרמוסין צריכין ליםתק *h. e.* Lupini opus habent, ut dulces reddantur.

תרן

תֹּרֶן Malus navis. Iſa. 33. 23. *Plur.* תּוֹרְנִין Ezech. 27. 5.

תַּרְנְגֹלָא, תַּרְנְגוֹלָא, תַּרְנְגוֹל Gallus gallinaceus. Eſth. 1. 3. *in Targum ſecundo*. Job 3. 7. תַּרְנְגוֹל בָּרָא gallus ſylveſtris. Pſal. 50. 11. תַּרְנְגוֹלָא דְאַגְמָא gallus aquaticus. *Eſt etiam in Targum nomen* provinciæ. Numer. 34. 15. Deuter. 2. 8. *in Targum Hieroſolymitano. Videtur hic Interpres ad dictionem Hebræam* גֶּבֶר *reſpexiſſe, qua a Talmudicis* gallus gallinaceus *interdum deſignatur, quaſi hæc provincia nomen a gallo gallinaceo ſortita fuerit. Plur.* תַּרְנְגוֹלִין galli, & gallinæ. *Fœm.* תַּרְנְגֹלֶת gallina, *&* תַּרְנְגוֹלְתָּא. *Hinc* השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות *h. e.* Mactans gallinam, & inveniens in ea ova perfecta, ei licitum eſt ea comedere in die feſto. תרנגולת העומדת *h. e.*

Digitized by Google

לגדל ביצים *h. e.* Gallina ſubſiſtens ad parienda ova. תרנגולתא דאגמא Gallina aquatica.

תרונתק Capſula ſcriptoria duplex. *In ea calamus, ſcalpellum, culter, forfex, ſtylus, aliaque hujuſmodi ponebantur. Ita dicitur quaſi* תרין תיק duæ thecæ, theca duplex. *Hinc in* כלים *cap.* 16. תיק מכתב ותרונתק Theca ſcriptoria, & armarium ſcriptorium.

תרס, תריס, תריסא Scutum, clypeus, umbo, parma. Pſal. 35. 2. *Plur.* תריסין, תריסיא, & תריסן ſcuta. *In additionibus ad Targum Hieroſolymitanum Deuteronomii*. Judic. 5. 8. Jerem. 6. 23. & 46. 3. *In* פרקי אבות *cap.* 4. *legitur:* תשובה ומעשים טובים כתריס לפני הפורענות *h. e.* Pœnitentia, & opera bona ſunt clypeus contra pœnas Divinas. *Rabbinis in uſu* בעלי תריסין ſcuto, clypeo armati.

התרים, אתרים Scuto, parma, clypeo ſe armare, munire: reſiſtere, repugnare, opponere ſe, rebellare. מה דין אתריסתון לקבלי Quid ita armaſtis vos contra me? להתרים כנגדו בחזקה Ut opponeret ſe ipſi violenter; ut pugnaret cum eo fortiter. התרסתם כנגד מאמרו Rebellaſtis, oppoſuiſtis vos verbo ejus. מתרים Opponens ſe.

תרסית Foramen aurium calcei, *cui corrigia, vel fibula inditur. Plur.* תרסיות. *Item* corrigiæ.

תריסין Aſſeres, tabulæ, valvæ in officinis mercatorum, *quibus noctu officinæ clauduntur, & interdiu merces in iis exponuntur.*

תירוס Oppoſitio, contradictio, repugnantia, reſiſtentia. *In* שבת *fol.* 32. תפים תירוס אמתא בחד מחטרא ליהוי *h. e.* Si multiplicaverit reſiſtentiam ancilla, tandem in una pro omnibus vapulat. *A Gloſſa exponitur* תירוס *per* פשע prævaricationem.

תרע Rumpere, erumpere, diſrumpere, irrumpere, perrumpere. 2. Sam. 6. 8. 2. Reg. 25. 10. frangere, confringere, effringere, diruere, deſtruere. Jud. 6. 30. *Pahel* תרע Idem. *Ithpehal* אתרע rumpi, dirui, deſtrui. Judic. 6. 28. Prov. 29. 18. Jerem. 334. timere, expaveſcere. Deut. 20. 3. *in Jonathane.*

תרעתא, תרעתא Ruptura, eruptio, irruptio: cogitatio, ſolertia. Prov. 1. 4. & 14. 7.

תרע *Emphat.* תרעא Porta, janua, oſtium. Exod. 40. 5. Judic. 9. 52. *Plur.* תרעין, תרעיא portæ, oſtia. Iſa. 45. 1. Jerem. 22. 20.

תרעיא Janitores. Jerem. 24. 1. 2. Reg. 24. 16.

התריע Clangere ſono fracto. מתריעין בשופרות Clangunt tubis.

תרועה Clangor fractus.

התרעה Idem.

תרעא Æſtimatio, pretium. *Idem ac* שיעור menſura æqua. ולא יסקון לך תרעא Et non imponunt tibi pretium;

non indicant tibi verum pretium.

תרף הִתְרִיף *Hiphil* Vermes produce-re, vermibus ſcatere. גְּרוֹגְרוֹת כְּשֶׁהִתְרִיפוּ Ficus aridæ, quando vermes gignunt.

De תּוֹרֶף *Spatio*, ſive *Lacuna*, quæ olim a Notariis relinquebatur in Inſtrumentis contractuum.

תּוֹרֶף Spatium, *h. e. vacuum illud, quod relinquitur in Inſtrumentis contractuum, ubi ponitur, & ſcribitur tempus, quo contractus initur, perſonæ inter ſe contrahentes, reſque in contractum venientes. Olim enim id in uſu erat apud Scribas, & Notarios, ut certas quaſdam, & communes formulas contractuum conficerent, ſemperque in promptu haberent, ut contrahentes pro re nata citius contractus firmare poſſent. In his formulis, ſive chartis omnia ad contractus firmitatem pertinentia deſcribebant, relinquebantque lacunam quamdam, ſive ſpatium, in quo, ubi contrahentes accederent, nomen ipſorum, diem, annum, res, de qua contractus fiebant, inſcriberent. Hinc ſpatium illud, inſcriptio, expreſſio perſonarum, temporis &c. vulgo dicebatur* תּוֹרֶף, *formula autem reliqua, ſive ſcriptura nuncupabatur* טוֹפֶס, *vel* טופס, *nimirum* τύπος Typus, exemplar, formula, *Itale* copia. *Hinc in Gloſſa fol. 7. legitur:* תורף eſt גילוי של שטר מקום תלוה והמלוה והמעות והזמן טופס שאר כל לשון השטר: *h. e. Toreph* eſt ſpatium contractus, nempe locus mutuo accipientis, mutuo dantis, pecuniarum, & temporis: *Tophàs* autem dicitur totus reliquus ſermo contractus. *Itaque* תורף *erat ſubſtantiale in ſcriptura, & contractu, in quo robur, & tota vis contractus ſita erat, ſine quo nullius omnino momenti, ac ponderis reliqua contractus forma habebatur. Hoc autem privilegium eo conſilio Scribis, & Notariis concedebatur, ut citius contrahentes expedirentur, ac præcipue advenæ, & peregrini diutius non detinerentur, idque maximæ erat mercatoribus utilitati. Hac de re in Tractatu* גטין Gittìn *cap. 3. in Miſnà hæc leguntur:* הכותב טופסי גטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן וכו *h. e.* Qui ſcribit exemplaria libellorum repudii, opus habet relinquere locum viri, locum mulieris, & locum temporis. Contractus mutui opus habet relinquere locum creditoris, locum debitoris, locum ſummæ pecuniæ, locum temporis. Contractus emptionis, & venditionis debet relinquere locum accipientis, ſive emptoris, locum venditoris, locum pretii, locum agri venditi, locum temporis, melioris ordinis cauſſa.

תּוֹרְפִּיתָא Turpitudo, ignominia, illuſio, ludificatio. Pſal. 44. 14.

תּוֹרֶף, תּוֹרְפָּה Turpitudo, ignominia, pudendum, fœditas. Numer. 25. 8. Deut. 28. 57. *in Jonathane.* מְקוֹם תּוֹרְפָּה locus turpis. *In* פסחים *fol.* 20. & תרומה *cap.* 8.

אם היתה מונחת במקום התורפה & יניחנה במקום המוצנע *h.e.* Si repoſitum fuerit in loco turpi, reponet illud in loco honeſto. *Ex Gloſſa* תורפה *eſt locus vilis, expoſitus variis accidentibus, & pollutionibus:* מוצנע *eſt locus occultus, ſeparatus ab accidentibus, & fœditatibus. In* נדה *fol.* 57. הרואה כתם על בשרה כנגד בית התורפה טמאה ושלא כנגד בית התורפה טהורה: *h. e.* Videns maculam *ſanguinis* in carne ſua verſus locum turpitudinis, *videlicet locum pudendum mulieris, cum ſermo ſit de menſtruatis*, impura eſt iſta mulier: ſi non ſit verſus locum turpitudinis, munda eſt. *In* שבת *autem fol.* 64. כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאלו מסתכל במקום התורפה: *h.e.* Quicumque oculos conjicit in digitum parvum mulieris, perinde eſt ac ſi intueretur locum pudendum. *Verbis etiam* בית התורפה domus turpitudinis *deſignantur* Fana, Sacella, Eccleſiæ, Templa Gentium, *in quibus Idola colebantur, quod nomen a Rabbinis per contemptum Eccleſiis quoque Chriſtianorum accommodatur.*

תְּרָפוֹת Idola. *Imagines cultui ſacro deſtinatæ.*

De תְּרָפִים *Teraphìm*, *h. e.* Idolis.

תְּרָפִים Idola, imagines, lares, penates. *De etymologia hujus vocis* תְּרָפִים *Rabbini inter ſe digladiantur, aliique alio inclinant. Alii enim eam derivant a* תּוֹרֶף, *vel* תּוֹרְפָה turpitudine, ignominia; *alii a Verbo* רָפָה remiſſum eſſe. *Itaque in* Tanchumà *in ſect.* ויצא *legitur:* ולמה נקראו תרפים לפי שהם מעשה תורף מעשה טומאה: *h.e.* Quare vocantur Teraphìm? quia ſunt opus turpitudinis, & fœditatis. *Sic in* זֹהַר Zohar *in Geneſim col.* 376. א״ר יוסי מאן תרפים אלא ע״ז הוה ואמאי אקרי תרפים בגין גנאי הוה כמה דתנינן במקום התורף: *h. e.* Dixit R. Joſe: quid fuerunt Teraphìm? Idolum fuerunt. Quare autem appellatum fuit Teraphìm? propter ignominiam, juxta id, quod diſcimus; במקום התורף *h. e.* in loco turpitudinis, *vel* pudoris, *vel* ignominiæ. *Alterius opinionis eſt R. Bechài, & R. Jehudà. R. enim Bechài ait:* ומלת תרפים נגזרת מלשון נרפים ויקרא להם רפים לרמוז עליהם כי דבריהם כמו נבואה רפה: *h. e.* Vocabulum תְּרָפִים deductum eſt a locutione נִרְפִּים (*videlicet a radice* רָפָה laxum, remiſſum eſſe) & vocat ea תְּרָפִים quaſi רָפִים (*laxa, remiſſa, infirma*) ad indicandum, quod verba ipſorum ſunt quaſi נבואה רפה *Prophetia laxa, inanis, & vana. R. autem Jehudà inquit:* Teraphìm לא התעבידו אלא בשעתי ידיען ואמאי אקרי תרפים בגין דבטשי וארפי ידא ב״רא ועתה הרף ידך: *h. e.* non fuerunt facta niſi horis certis, & notis. Quare autem dicuntur Teraphìm? quia deprimunt, & remiſſas faciunt manus hominum, juxta id, quod dicitur: *Et nunc* הֶרֶף remitte manum tuam.

2. Sam. 24. 16. *Vult itaque R. Jebudà*, תְּרָפִים Teraphîm *derivari a Verbo* רָפָה, *quia Teraphîm cultores ſuos a laboribus avocant, manuſque ipſorum remiſſas reddunt. Quemadmodum autem Rabbini diſſentiunt in aſſignanda radice* תְּרָפִים *Teraphîm, ita valde alius ab alio diſcors eſt in determinando, quid fuerint. Plures ex iis volunt, Teraphîm fuiſſe imagines hominis figuram referentes a ſuperſtitioſis Gentibus pro Diis penatibus, & laribus domeſticis babitas, ad quos conſulendos in rebus dubiis confugiebant, & ab iis reſponſa ferebant. Hinc Paraphraſtæ Chaldæi dictionem* תְּרָפִים Teraphîm, *modo per* ſimulacra, *modo per* imagines, *modo per* imagines Deorum *tranſtulerunt. Ex Teraphîm de futuris conſilium petiiſſe colligitur ex Jonathane, qui verba illa* Hoſ. 3. 4. וְאֵין אֵפוֹד וּתְרָפִים Et ſine Ephod, & Teraphîm, *vertit*, וְלֵית אֵפוֹד וּמְחַוֵּי Et non eſt Ephod, & Oraculum, *ſive* Judicans futura. *Placet nonnullas Rabbinorum ſententias de Teraphîm ipſorum verbis in medium afferre. R. Abèn Ezrà in Commentariis Geneſ. 31. hæc de Teraphîm ſcripta reliquit:* יש אומרים שהוא כלי נחושת העשוי לדעת חלקי השעות: ואחרים אמרו כי יש כח בחכמי המזלות לעשות צורה בשעת ידועות ותדבר הצורה: והעד שלהם כי התרפים דברו און: ופירוש הפסוק איננו כן: והקרוב אלי שהתרפים הם על צורת בני אדם והיא עשויה לקבל כח העליונים ולא אוכל לפרש והעד שהתרפים כן התרפים ששמה מיכל בת שאול במטה עד שחשבו שומרי הבית שהם דוד וכו׳ *h. e.* Quidam dicunt, Teraphîm fuiſſe inſtrumentum æreum factum, ut cognoſcerentur partes horarum. Alii dicunt, eſſe virtutem in peritis aſtrorum faciendi imaginem horis notis, ut loquatur iſta imago. Teſtis ipſis eſt locus iſte. *Nam Teraphîm loquuntur vanitatem*. Zach. 10. 2. At ſenſus iſtius loci talis non eſt. Veroſimile apud me eſt, Teraphîm habuiſſe formam humanam, ita factam, ut recipere poſſet virtutem ſuperiorum, quod tamen ego explicare nequeo. Cujus rei teſtimonium eſt, quod Teraphîm, quæ poſuit Michol filia Saulis in lecto, tales fuerint, ut putarint cuſtodes domus, ea fuiſſe ipſum Davidem. *R. Bechài in Geneſim ait:* דעת הרמב״ן בתרפים כי היו כלים לקבל השעות ויקסמו לדעת העתידות: *h. e.* Sententia Rambàn de Teraphîm eſt, quod fuerint inſtrumenta ad cognoſcendas horas, quibus utebantur ad divinationem, ut ſcirent futura. *Sic R. Gerſom ſimilia ſcribit in Commentariis in Geneſim:* התרפים הם על צורת אדם כמו שנראה במיכל בת שאול והיא צורה נעשית בשעות ידועות יתעורר בה הכח הרמיזבי אשר לקוסם וישמע כאלו קול נמוך מדבר אליו בענין העתידות אשר חשוטט בהם מחשבתו לא שזאת הצורה תדבר כי זה בלתי אפשר כי הדבור לא יהיה בזולת כליו אשר שם השם ית׳ בטבע: *h. e.* Teraphîm ſunt imagines forma humana, ut videre eſt in Michole filia Saulis, fuitque iſta forma facta horis certis notis apud ipſos, qua excitaretur facultas imaginatrix divinantis, audiretque quaſi

Digitized by Google

vocem ſubmiſſam loquentem ad ſe de rebus futuris, quibus occupata fuit cogitatio e-
jus, non autem qood iſta figura, ſeu imago loqueretur, quod fuit impoſſibile, cum
ſermo non poſſit fieri niſi per orgaoa, quæ Deus in natura poſuit. *Apud R. Salomonem*
in Commentariis 2. Reg. 23. 24. *hæc de Teraphìm leguntur:* תרפים צלמים שמדברים
h. e. על ידי כשפים והעושה אותן צריך לכוין שעה אחת ושנה אחת ראויה לכך:
Teraphìm fuerunt imagines, quæ loquebantur per artes magicas. Qui faciebat eas,
opus babebat reſpicere horam certsm, & annum certum, convenientem ad id. *Tera-*
phìm antem reſponſa petentibus dediſſe, colligitur ex aliis ejuſdem R. Salomonis verbis. Ad
vocem enim תרפים Teraphìm Ezech. 21. 21. *ſcriptum reliquit:* הוא צלם המדבר
h. e. במכשפות ויש שנה מסנת שאם עושהו באותה שעה יש בו רבור לעולם:
Teraphìm eſt imago loquens per artem magicam, eſtque hora certa diſpoſita, qua ſi
confecerit eam, eſt in ea ſermo perpetuus. *Clarius ad* Hoſ. 3. 4. תרפים הם צלמים
הנעשים בכוון שעה אחת העשויה לכך ומדברים מאליהם ומגידין נעלמות וזו
ולית אפור ומחוי: *h. e.* Teraphìm ſunt imsgines factæ certa inteorione horæ alicujus
ad id diſpoſitæ, & ſic loquontur ex ſeipſis, & annuntiaot occulta. Hinc Jonathao in-
terpretatus eſt illud: *Et non eſt Ephod, neque indicans*, videlicet futura, *vel* occulta.
Sic R. David ad 2. Reg. 23. *v.* 24. *ait:* התרפים הם צלמים עשרים לרעת עתירות
h. e. Teraphìm ſuot imagines ad cognoſcendum ex eis futura. *Idem R. David diverſas*
Interpretum opiniones de Teraphìm affert in medium in Commentariis 1. Sam. 19. v. 13. התרפים
יש מפרשים כי הם עז כמו התרפים אשר ללבן שגנבתם רחל ולבן עבד עז
היה כמו שאמר לה למה גנבת את אלהי וחלילה חלילה שהיה בבית דוד עז ויש
אומרים שהוא כלי הנחשת העשוי לרעת חלקי השעות ויראו בהם העתירות
במשפט המזלות וזה יתכן ברבר לבן אבל ברבר מיכל הוא קשה לפרש למה
שמה אותם במטה מקום דוד ואותו הכלי אינו בתכונה הזאת: *h. e.* Teraphìm qui-
dam Interpretes volunt eſſe Idola, ſicut fuerunt Teraphìm Labanis, quæ furata fuit
Rachel. Laban fuit Idololatra, juxta id, quod dixit ad eam: Quare furata es Deos
meos? abſit, abſit, quod fuerit io domo Davidis Idolum. Quidam dicuot fuiſſe inſtru-
mentum æreum, eo factum, ut videreotur in eo partes horarum, ſimul etiam futura
beneficio aſtrorum. Id poſſit convenire negotio Labaois, ſed in oegotio Micholis gra-
ve eſt explicare, quare poſuerit ea in lecto io loco Davidis, cum iſtud inſtrumeotum
plane non fuerit ad hanc diſpoſitionem accommodatum. *Hæc omnia, & alia hujuſmodi*
certe Hebræi hauſerunt, & ſumpſerunt ex antiquiſſimo Scriptore R. Eliezer, qui filius Hirca-
ni vulgo dicebatur R. Eliezer גרול Magnus, & *κατ' ἐξοχὴν in* גמרא Ghemarà *appellatur*
R. Eliezer. Ejus uxor fuit ſoror Rabbàn Gamalielis ſecundi, qui fertur fuiſſe præceptor D.

Pau-

Pauli Apoſtoli. Præceptorem habuit R. Jochanàn Ben Zaccài, qui ex Urbis Hieroſolymitanæ vaſtitate ſuperſtes Jabne pervenit, ibique Synagogæ per quinquennium Rector fuit, & in ejus locum ſuffectus eſt Rabbàn Gamaliel ſecundus, cujus ſororem Matrimonîi vinculo ſibi conjunxerat. R. itaque Eliezer in Capitulis Labanis hiſtoriam texens hæc de תְּרָפִים Teraphìm *cap. 36. habet:* ומה הן התרפים שוחטים אדם בכור ומולקין את ראשו ומולחים אותו במלח ובשמן וכותבין על ציץ זהב שם רוח טומאה ומניחין אותו תחת לשונו ונותנין אותו בקיר ומדליקין נרות לפניו ומשתחוים לו והוא מדבר עמהם: ומנין שהתרפים מדברים שנאמר כי התרפים דברו און לפיכך גנבתם רחל שלא יגידו ללבן שברח יעקב: *h. e.* Quid ſunt Teraphìm? Mactabant hominem primogenitum, & avellebant caput ejus, & ſaliebant illud ſale, & oleo, ſcribebantque ſuper laminam auream nomen ſpiritus cujuſdam immundi, & ponebant illam ſub lingua ejus. Poſtea ponebant caput illud ad parietem, & incendebant lampadas coram eo, & procumbebant coram ipſo, ſicque loquebatur ſimulacrum illud cum eis. Unde autem probatur, Teraphìm locuta fuiſſe? ex eo, quod dicitur: *Teraphìm loquuntur vanitatem*. Zach. 10. 2. Propterea furata eſt ea Rachel, ne indicarent Labano, fugiſſe Jacobum. *A R. autem Eliezer in ſuam paraphraſin Chaldaicam pæne ad verbum tranſtulit Jonathan* Geneſ. 31. 19. וְלָבָן אֲזַל לְמִגַז עָנֵיה וּגְנַבַת רָחֵל יַת צַלְמַנַיָא דַהֲווֹן נָכְסִין גַּבְרָא בוּכְרָא וְחָזְמִין רֵישֵׁיה וּמָלְחִין לֵיהּ בְּמִלְחָא וּבוּסְמָנִין וְכָתְבִין קוּסְמִין בְּצִיצָא דְדַהֲבָא וִיהָבִין תְּחוֹת לִישָׁנֵיה וּמְקִימִין לֵיהּ בְּכוּתְלָא וּמְמַלֵּל עִמְּהוֹן וְאִלֵּין הִנּוּן דַהֲוָה גָחִין לְהוֹן אֲבוּהָא: *h. e.* Et Laban iverat ad tondendum oves. Interea furata eſt Rachel imagines. Nam fuerunt mactantes virum primogenitum, cujus avellebant caput, & ſaliebant ſale, & aromatibus, ſcribebantque divinationes in lamina aurea, quam ponebant ſub lingua ejus, erigebantque ad parietem, & tunc loquebatur cum eis. Hæ fuerunt (*imagines*) iſtæ, coram quibus procubuerat pater ejus. *De Teraphìm autem* מִקְרָא Sacra Scriptura *in quindecim locis mentionem facit, videlicet* Geneſ. 31. v. 19. 34. 35. Judic. 17. v. 5. & 18. v. 14. 17. 18. 20. 1. Sam. 15. v. 23. & 19. v. 13. 16. 2. Reg. 23. v. 25. Ezech. 21. v. 21. *aliis* 26. Hoſ. 3. 4. Zach. 10. 2.

תָּרַץ Dirigere, aptare, accommodare. Prov. 11. 6. dirigere ſe. Job 33. 27. recta ire, pergere, contendere: corrigere, emendare. *In Præfatione Teſtamenti Viennenſis de erratis typographorum. Pahel* תָּרֵץ dirigere, recta deducere, rectum facere, æquare. Pſal. 5. 15.

תָּרֵץ *Pahel apud Rabbinos* quæſtionem dubiam, *aut* objectionem propoſitam ſolvere, & explicare.

תָּרְצָן, מְתָרֵץ Reſpondens, ſolvens objectionem.

תירוץ Solutio, explicatio: reſponſio argumento contrario.

תְּרִיץ Rectus, rectum, integer. Job 1. 1. & 23. 7. *Plur.* תְּרִיצִין recti. Exod. 23. 8. *Fœmin.* תְּרִיצְתָא, תְּרִיצָא recta. Pſal. 45. 7. *Plur.* תְּרִיצָתָא, תְּרִיצָן rectæ. Pſal. 75. 3. Prov. 2. 13.

תְּרִיצוּתָא, תְּרִיצוּת Rectitudo, æquitas, integritas. Job 33. 3. 1. Reg. 9. 4.

תִּירוּצָא Idem. Pſal. 96. 10. & 98. 5. & 111. 8.

תְּרִיצָא Idem. Pſal. 26. 12. & 37. 37.

תִּירוּצָא Idem. Pſal. 98. v. ultimo.

תְּרִיצָאִית Recte. Prov. 23. 31.

תְּרִיצוּתָא, תְּרִיצוּת Idem. Prov. 15. 21. Job 33. 3. 1. Reg. 9. 4.

תרק

תַּרְקִיָא Turcia, *ut arbitratur Elias* Geneſ. 10. 2. *In Targum Hieroſolymitano. Item nomen lapidis pretioſi, vulgo* Achates. Exod. 28.

תַּרְקַבָּה, תַּרְקַב Modius. *Ex R. Salomone fuit menſura trium ſatorum, ſive dimidii Seà.* תרקבא דדינרי עיילא ליה *h. e.* Modium denariorum, *ſive* pecuniarum afferebat ipſa ei: ולא מקדשין בפחות מתרקבא דדינרי *h. e.* Et non deſponſant uxorem pauciori pecunia, quam tribus Seis, *ſive* Satis denariorum. שקול תרקבה דדינרי *h. e.* Accipe modium pecuniæ. *Ex aliorum opinione* תרקבה *ſunt duo Cabi, quaſi* תרי קבין. *At R. Salomonis Gloſſa conſtanter dictionem* תקרבה *explicat* תרי קב Duo Cabi, & unus, *h. e. tres Cabi, qui unum Seà conſtituunt. In* בראשית רבא Bereſcit Rabbà ſect. 15. שׁוֹתֶה תַּרְקַב Bibit modium. *Gloſſa* תרקב, eſt ſexageſima pars Cori. Corus habet triginta Seas, & dimidia Seà eſt ſexageſima Cori. *Sit itaque hac de re judicium penes lectores.*

תַּרְקְלִין Triclinium.

תַּרְקוֹשׁ *Vaſis genus.*

תַּרְתֵּיסַר, תַּרְתֵּיסְרֵי Duodecim. *Componitur ex* תַּרְתֵּין duo, & עֲסַר decem. תַּרְתֵּיסְרֵי שְׁנִין Duodecim annis. Geneſ. 14. 4. *in Targum Hieroſolymitano.*

תַּרְתַּק Aſinus. *Hoc nomine ab Hivvæis populis vocabatur* חֲמוֹר aſinus, & *canis* נִבְחָן latrans.

תשב

תּוֹשַׁב, תֶּשֶׁב Tosàb. *Urbis nomen, ubi natus Elias Propheta. De ea mentionem injicit Chaldæus Paraphraſtes* 1. Reg. 7. 1. וַאֲמַר אֵלִיָּהוּ דְּמִתּוֹשַׁב Et dixit Elias, qui fuit ex urbe Tosàb.

תִּשְׁבִּי Tisbites. *Qui ortum trahit ex urbe Tisbì. Sic Hebraice* 1. Reg. 17. 1. וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי Et dixit Elias Tisbites. *Chaldaice dicendum eſſet* תֻּשְׁבִּי Tosbites. *Per primam Cabbalæ ſpeciem dictam* גִּימַטְרִיָּא Ghematriam *vox* תִּשְׁבִּי, *numerorum ratione habita, valet* 712. *Quamobrem Lexicon parvum Rabbinicum ab Elia Levita Germano compoſitum hoc nomine* תִּשְׁבִּי Tisbì *nuncupatur, quia in eo* 712. *dictiones Rabbinicæ exponuntur. Ideo autem hoc nomen Lexico impoſuit, quia Eliæ Prophetæ cognomen fuit, nominique ſuo optime convenire eſt arbitratus:*

תְּשַׁע,

תִּשְׁעָא Novem. Geneſ. 5. 5. *Fœm.* תְּשַׁע, תִּשְׁעָתֵי novem:

vem: nonus, nona, nonum. 2. Reg. 25. 3. *Plur.* תִּשְׁעִין nonaginta. Geneſ. 5. 9.

תְּשִׁיעָאָה, תְּשִׁיעַי Nonus. Num. 1. 60. Hag. 2. 18. *Fœmin.* תְּשִׁיעֵיתָא nona. Levit. 25. 22.

תְּשַׁשׁ Languere, debilem, infirmum eſſe. *Ithpehal* אִתְּתַשׁ Debilitari. *In Jonathane* Deuter. 9. v. 28. מִדְאִתְּתַשׁ חֵילָא מִן קֳדָם יְיָ Eo quod debilitata eſt virtus Domini. *Poteſt etiam derivari a Verbo* תּוּשׁ. *In Bibliis Regiis, ex alia forma legitur* אֲרוּם אֲתַשְׁשִׁנּוּן Nam infirmabo eos, *vel* vires ipſorum contundam. Pſal. 118. 10. 11. 12. *pro Hebræo* כִּי אֲמִילַם Nam exſcindam eos.

תְּשִׁישׁוּת Infirmitas, debilitas, ægritudo. *Hinc illud apud Rabbinos:* זהו סבת החולי ותשישות הכח *h. e.* Illud cauſſa morbi eſt, & debilitatis virium.

תַּשׁוּת. תָּשׁוּת Idem.

תְּשׁוּשִׁים Debilitati, proſtrati: תְּשׁוּשֵׁי כֹחַ Proſtrati viribus.

תתב תּוּתַב, תּוּתְבָא Veſtis, veſtimentum. *Illud Geneſ. 22. v. 26.* הִיא שִׂמְלָתוֹ לְעֹרוֹ *vertitur a Jonathane*, הִיא חֲלוּק תּוּתְבֵיהּ Illud eſt induſium veſtimenti ejus, quod hæret cuti ejus. *In Tractatu* שבת *legitur Proverbium, quod vulgo in ore Hebræorum eſſe ſolet, ut ſibi invicem animos addant ad mercaturam exercendam.* בְּמָתָא שְׁמָאִי בְּלָא מָתָא תּוּתְבָאִי In urbe mea nomen meum, in urbe non mea veſtimentum meum. *Nimirum, donec in patria manſeris, honeſtum nomen honorem tibi, & reverentiam conciliabit, ſine ullo externo luxu, & aliis externis, cum res tuæ civibus tuis ſint manifeſtæ; at ſi peregre abeas, cum ignotus omnibus ſis, externis ſubſidiis indigebis, veſte ſplendida, liberalitate, & ſimilibus, ad honorem, & dignitatem non ſolum comparandam, ſed etiam augendam.*

תתר תּוּתָרִין Compedes, nodi, vincula, *ad pedes binos equorum alligandos, ne fugiant, neve a furibus abigantur. Solent etiam dici* לְבוּבִין. *Hinc* גְּמָרָא Ghemarà, *explicans illud* מִשְׁנָה Miſnà *Tractatu* שבת *fol.* 53. זְכָרִים יוֹצְאִים לְבוּבִין Arietes egrediuntur copulati, *vel* colligati compedibus, *habet:* מאי לבובין אמר רב הונא תותרי Quid eſt לבובין? Dixit Raf Huna, idem ac תותרי. *R. Salomon autem in Gloſſa exponit,* קו"לא שמחברים אותו בקשר שנים שנים שלא יברחו *h. e.* Copula, qua conjungunt in ligam bina, ne fugiant. *Item* תּוּתָרִין ſunt lanæ flocci ſtercore infecti. *De iis poſt loturam ovium a paſtoribus evulſis ſolent ovium domini controverſiam excitare, cum paſtores eos ad ſe pertinere velint, domini autem ſuos eſſe contendant. Hinc in* מציעא *fol.* 68. כִּי פְּלִיגֵי בְּנִסְיוּבֵי וְתוּתְרֵי *h. e.* Sed diſceptant de ſero lactis, & floccis lanæ evulſis.

תּוּתְרָנִית Mulier naris obſtructæ, *quæ propterea odoratus ſenſu caret, nec quicquam odorari poteſt.*

Digitized by Google

DICTIONES EX RABBINIS.

תא *Abbreviatura. Idem ac* תַּרְגּוּם אַחֵר Targùm aliud. Targùm, *h. e.* Tranſlatio, paraphraſis Chaldaica. *De paraphraſibus Chaldaicis vide Diſputationem huic Lexico præmiſſam.* 2. תַּרְגּוּם אוּנְקְלוֹס Targum OnKeloſi, *vel* OnKeli. *Vide Diſputationem noſtram huic Lexico præmiſſam. Huic abbreviaturæ præponuntur litteræ ſerviles, ut* שתא, בתא.

תאם *Abbreviatura. Idem ac* תְּהִלִּים, אִיּוֹב, מִשְׁלֵי, Pſalmi, Job, Proverbia. *Maſorethis frequens. Crebro occurrit tranſpoſitis litteris, ut* אמת.

תאם, תְּאֹמִים Gemini, *ſignum Cœleſte.* Gemelli, gemini: res gemellæ, combinatæ, geminatæ. *Sæpe pro* א *legitur* י. *In Maſora ſumitur pro duabus vocibus geminatis, quæ ſtatim repetuntur, ut* גֵּבִים גֵּבִים 2. Reg. 3. 16.

תאר תּוֹאַר Forma. *Apud Grammaticos* שֵׁם תּוֹאַר nomen formæ, formale, concretum; adjectivum: denominaos: שֵׁם הַמְּתוֹאַר Nomen denominatum. שֵׁם הַתּוֹאַר Nomen appellativum, & commune, *quod* nomini proprio *opponitur, quod vocatur* שֵׁם הָעֶצֶם. *Eſt autem* תּוֹאַר *apud Theologos* Attributum, Epithetoo; *ut* תּוֹאֲרֵי הַשֵּׁם Attributa, Proprietates Dei. *Hinc* תּוֹאָרִים עַצְמִיִּים Attributa eſſentialia, *a Talmudicis dicta* מִדּוֹת אֱלֹהִים Menſuræ Dei. תּוֹאֲרֵי הַחִיּוּב Attributa affirmativa. תּוֹאֲרֵי הַשְּׁלִילָה *vel* תּוֹאָרִים שְׁלִילִים Attributa negativa. תָּיֵר Denominare a forma, formare. מְתוֹאָר Denominatum, conjugatum. אִתְתָּאַר Denominari, *a forma proprie*, informari. בְּתֹאַר Formaliter.

תב *Abbreviatura. Idem ac* תִּשְׁעָה בְּאָב Noous dies menſis אב *h. e.* Julii. *Cum hoc die Templum ſecundum vaſtatum dicatur, Judæi magnam triſtitiam præ ſe ferunt, jejunant, ſine calceis per Synagogam incedunt, & preces recitant.*

תֵּיבָה, תֵּבָה Dictio, vox, vocabulum, *ſcriptum proprie.* רָאשֵׁי תֵיבוֹת capita dictionum; Abbreviaturæ ex prima vocum littera conſtitutæ, *quæ paſſim in hoc Lexico collocatæ, ſicuti* סוֹפֵי תֵיבוֹת ſioes dictionum *in littera* ס *ſimul poſitæ pag.* 348.

תבכ כבב *Abbreviatura. Idem ac* תְּפִלָּה בְּלֹא כַוָּנָה כְּגוּף בְּלֹא נְשָׁמָה Precatio ſioe voluntate eſt ſicut corpus ſine anima. *Solet hæc abbreviatura Synagogarum parietibus inſcribi.*

תבל תָּבַל Condire cibos, *aliquid pinguedine, aromatibus, vel aliis rebus guſtui ſuavibus ſapidius reddere. Per metaphoram ad alia etiam transfertur ad guſtus ſenſum non pertinentia, quemadmodum Verbum Latinum uſurpatur, ex. g.* triſtitiam hilaritate condire. תִּבּוּל Condimentum. מְתֻבָּל Cooditum. תַּבְלִין Condimenta ciborum, cibi conditi.

תבע תָּבַע Exigere, repetere, poſtulare, pe-

tere aliquid ab altero jure, *veluti debitum, depoſitum, mercedem.* תְּבִיעוֹת Poſtulationes, exactiones.

תג *Abbreviatura. Idem ac* תְּנוּעָה גְּדוֹלָה Motio magna, *h. e.* vocalis longa. *Apud Grammaticos in uſu.* 2. תְּקִיעָה גְּדוֹלָה Clangor magnus. *In Minaghim, & Ritualibus Hebræorum occurrit, ubi deſcribitur modus clangendi in Feſto Novi anni.*

תָּג, תָּגָא Corona: apex, virgula *ad ornatum litteræ adjecta.* Cant. 3. 11. *Plur.* תָּגִין coronæ: apices. *Septem* תָּגִין apices *habet littera* ש *ad innuendum, ſepties in die cadere juſtum, & reſurgere, ſeptemque afflictiones venire ſuper eum, & ex illis liberari. Id animadvertitur ad Geneſ. 46. v. 2. ad vocem* לְיִשְׂרָאֵל *in Pentateucho cum triplici Targum. De his apicibus litteris addendis vide, ſi placet, Maimonidem de* תְּפִלִּין Tephilim *cap. 2. & Epbodium in præfatione Grammatica.*

תָּדִיר Aſſiduus, jugis, continuus.

תְּדִירָא Jugiter, ſemper: juge, perpetuum. Exod. 30. 8. הִתְדִּיר Jugiter aliquid facere.

תה *Abbreviatura. Idem ac* תְּקוּמַת הַמֵּתִים, *vel* תְּחִיַּת Reſurrectio, *aut* revificatio mortuorum. 2. תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ Precatio viæ, *h. e.* iter facientium.

תָּהָה Dolere, dolore, pœnitentia duci.

תו *Apud Chronologos* תו *eſt* תְּחִלַּת principium, *&* ו *eſt* ſex, *videlicet, principium horæ ſextæ, & initium perpetuum TeKuphæ, ſive Æquinoctii verni menſis Martii.*

תוב, *& per apocopam* תו Præterea, denuo, adhuc, deinceps, porro, amplius, iterum, rurſus: *ex* שׁוּב, *quod ſupra poſitum. Hieroſolymitane adhibetur pro* עוֹד *Hebraico. Sic* עוֹד *in Jobo, Pſalmis, & Proverbiis ſemper transfertur. In lingua Hieroſolymitana extat compoſitum* תּוּבָן iterum propter nos, *pro* תּוּב בָּן.

תובב *Abbreviatura. Idem ac* תִּבָּנֶה וְתִתְכּוֹנֵן בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ Ædificetur, & erigatur cito in diebus noſtris, *nempe Jeruſalem urbs Sancta. Interdum legitur ſubjectum nomini* צִפַּת, *quo Jeruſalem intelligitur, vel ſimpliciter, vel per abbreviaturam, pro* צְבִי, תִּפְאַרְתּוֹ, *vel* פְּאֵר תִּפְאַרְתֵּנוּ, *ſicuti terra Iſraelis vocatur* אֶרֶץ צְבִי Dan. 8. 9. Pſal. 48. 3.

תּוֹךְ, מִתּוֹךְ Propterea, idcirco, quia. מִתּוֹךְ כָּךְ Interim, interea, propterea, idcirco.

תושלב״ע *Abbreviatura. Idem ac* תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם Abſolutum, & perfectum eſt; laus ſit Deo creatori Mundi. *Fini librorum adjicitur. Aliquando etiam ſcribitur* תנש לבוע.

תח *Abbreviatura. Idem ac* תַּלְמִיד חָכָם Diſcipulus Sapientis; Sapientiæ ſtudioſus; Philoſophus; Sapiens. *In plurali numero* תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. *Solebant antiqui Hebræi ſe non ſapientes, ſed ſapientum diſcipulos appellare.* 2. תָּא חֲזֵי Veni, vide. *In Zohar crebro occurrit.*

תָּחַב Figere, infigere. *Niphal* נִתְחַב Infigi.

תחל, הִתְחִיל Incipere, exordiri, inchoare.

re. תְּחִלָּה Principium, exordium. אַתְחַלְתָּא Idem. *Apud Talmudiſtas.*

תָּחַם Terminare, determinare, definire. תְּחוּם Terminus, finis, confinium, limes. תְּחוּם הַשַּׁבָּת Terminus Sabbati, *qui continebat bis mille paſſus, quod Rabbini eliciunt, & colligunt ex* Joſ. 3. 4. *Hoc viæ ſpatium die Sabbathi licet conficere. Apud Rabbinos autem definitur, licet in Lege Moyſis id non fiat.* In *Novo Teſtamento Act.* 1. 12. *appellatur* Σαββάτου ὁδὸς, *h. e.* iter Sabbathi. *Iſtum paſſuum menſuram colligunt ex Exodi* 16. *v.* 29. Ne exeat ullus e loco ſuo die ſeptimo. *Hinc ibidem R. Salomon ait* אלו אלפים אמה ולא במפורש שאין תחומין אלא מדברי סופרים *h. e.* Hi ſunt bis mille cubiti, ſed non definite. Nam termini non ſunt niſi ex ſtatutis Scribarum. *Majemon vero parte* 1. *Tractatu de Sabbato cap.* 27. Ex ſtatutis Rabbinorum eſt. Homo ne egrediatur extra urbem, niſi ad bis mille cubitos, ultra bis mille cubitos exire prohibitum eſto. Nam bis mille cubitis conſtabat ſuburbium. *Hinc colligitur verborum* e loco ſuo *ſententia, h. e.* ex urbe ſua, quam incolit. *Urbis nomine ſuburbium intelligitur, cujus ſpatium ab urbe fuit bis mille cubitorum.* Suburbana ſint pecoribus, ac jumentis, quæ a muris civitatum forinſecus per circuitum mille paſſuum ſpatio tendentur. Num. 35. v. 3. & 4. *In Targum Ruth* 1. 16. *legitur.* אִתְפַּקַּדְנָא לְמִטַּר שַׁבַּיָּא וְיוֹמֵי טָבַיָּא וְלָא לְהַלָּכָא בַּר מִתְּרֵין אַלְפִּין אַמִּין Præceptum accepimus ad obſervandum Sabbatum, & dies feſtos, ut non ambulemus (*in Sabbatho*) plus quam bis mille cubitos.

עֵרוּב תְּחוּמִין Mixtio terminorum. *Termini, ſive ſpatia viarum longiora miſcebantur Sabbathi cauſſa, ut plures ultra terminum Sabbathi a ſe invicem diſtantes Sabbatho convenire poſſent ſine violatione Sabbathi. Mixtio illa fiebat, poſito in veſpera Sabbathi integro pane, vel etiam alio cibo, in medio viæ, loco aliquo deſtinato, & commodo, ut iter faciens ibi prandium Sabbathinum ſumeret, quod perinde habebatur, ac ſi ibi domum ſuam habuiſſet, ac domi ſuæ comediſſet. Proinde ab eo loco licebat ipſi bis mille alios cubitos, ſive greſſus numerare uſque ad locum ſibi propoſitum. Sic terminus Sabbathi legitimus, & ordinarius miſcebatur cum termino longiore. Requiritur ergo cibus duplicis prandii; primum in loco mixtionis ineunte Sabbatho, alterum in die ipſius Sabbathi, ut ſic ulterius progredi poſſit. Sic etiam miſcentur plura atria, & domus, ut cibus plurium hominum, in uno clibano coctus, poſſit deferri a quolibet in locum ſuum. In ea mixtione requiritur panis integer, ut docet Majemon Parte prima, Tractatu* ערובין Eruvin *cap.* 1. אין מערבין בחצירות אלא בפת שלימה בלבד Non miſcent in atriis, niſi cum pane integro dumtaxat. *Hæc autem mixtio terminorum fiebat dumtaxat ob aliquod opus bonum, & præceptum Legis. Extat de his mixtionibus liber integer in Talmud inſcriptus* עֵירוּבִין, *qui a Majemonide per Aphoriſmos*

in compendium redactus eſt.

ת״י *Abbreviatura. Idem ac* תַּרְגּוּם יְרוּשַׁלְמִי Targum Hieroſolymitanum. *Solent præcedere litteræ ſerviles* ו *&* כ, *ut* ות״י, כת״י.

ת״יבע *Abbreviatura. Idem ac* תַּרְגּוּם יוֹנָתָן בֶּן עוּזִּיאֵל Interpretatur Jonathan filius Uzielis. *De Jonathane vide Diſputationem noſtram huic Lexico præmiſſam.*

תיובה״א *Abbreviatura. Idem ac* תִּשְׁבִּי יָבֹא וְיַגִּיד בְּפִיו תֵּירוּץ אֲמִתִּי Tisbì veniet, & indicabit ore ſuo ſolutionem veram. *Occurrit in præfatione libri* יוסף דעת. *Hæc Abbreviatura idem ſignificat, ac ſequens* תיק״ו.

תֵּיק, תֵּיקָא Theca, vagina: pharetra: lorica, peribolus. Deut. 22. 8. *Hebraice* מַעֲקֶה.

תיק״ו *Abbreviatura. Idem ac* תִּשְׁבִּי יְתָרֵץ קֻשְׁיוֹת וּבְעָיוֹת Tisbì ſolvet objectiones, & quæſtiones. *Sæpiſſime in Talmude reperitur, cum quæſtio intricatiſſima, & objectio difficillima occurrit, quæ ægre ſolvi poſſit. Tunc enim ſolutionem rejiciunt ad Tisbì, h. e. Eliam Prophetam reducem, qui ita appellatur* I. 1. Reg. 17. 1. *R. Eliezer* הַדַּרְשָׁן *h. e.* Concionator, *ait* תיקו *ordine retrogrado eſſe,* וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת *ex Pſal.* 22. 4. *At quid hoc ad Quæſtionis dubiæ ſolutionem? Quod ſi* תיקו *Quæſtioni dubiæ ſubjiciatur, tum valet* לקולא ad leve *indicandum, h. e. Quæſtionem rejiciendam veluti nullius momenti, prorſuſque indignam, cui reſponſio adhibeatur. Si verſetur Quæſtio circa res vetitas, tunc* תיקו *valet ad* לחומרא grave *ſignificandum, h. e. eam intricatiorem, & majoris momenti eſſe, quam ut ex tempore ei reſponderi poſſit, proinde neceſſarium intervallum eſſe ad deliberandum. Hæc doctrina traditur in fine libri* הליכות עולם, *& in Arùch in* גם *tertio. Indicat etiam interdum* תיקו *uno in loco Quæſtionem remanere dubiam, in altero vero ei reſponſionem datam fuiſſe, ut animadvertit Auctor libri* שארית יוסף *fol.* 32. *In Arùch vero in* תק *reperitur:* Quid eſt תיקו? ſicut res, quæ manet intra thecam ſuam. *Judæi addunt,* & neſcitur, quid in ea lateat.

תַּיָּר Speculator. *Item* itineris ductor, ſalvum conductum, & commeatum præſtans. תִּיּוּר ſalvus conductus, commeatus.

ת״כ *Abbreviatura. Idem ac* תּוֹרַת כֹּהֲנִים Lex Sacerdotum. *Ita inſcribitur liber antiquiſſimus de Sacerdotum ritibus, & juribus tractans, de quibus agitur in Levitico. Fertur compoſitus circa annum Chriſti* 130. *vocaturque vulgo* סִפְרָא Sifrà. *De eo ſæpe in Talmude mentio fit, ut* תניא בת״כ Traditio eſt in Lege Sacerdotum. *Etiam liber tertius Moſis, nimirum* Leviticus, *vocatur* תּוֹרַת כּוֹהֲנִים.

תָּכַן Ponderare, appendere, numerare, ſupputare, librare. תְּכוּנָה Aſtronomia: diſpoſitio Aſtrorum. תּוֹכֵן Aſtronomus, numerator. לֹא יִתָּכֵן non convenit, non quadrat.

תֵּכֶף, תֵּכֵיף Mox, ſtatim, repente, continuo, ſubito. *Numerant Rabbini* שָׁלֹשׁ

tria

Digitized by Google

תְּכִיפוֹת tria ſtatim, *quæ illico fieri debent. Vide Tisbì Eliæ.*

תל *Abbreviatura. Idem ac* תַּלְמוּד לוֹמַר Doctrina eſt dicere: Doctrina textus. Vox hæc vult dicere. 2. תְּרֵי לִשָׁנֵי Duæ ſignificationes. *Cum ſervili* בתל in duplici ſignificatione. *Maſorethis frequens.* 3. תִּרְצֶה לֵידַע Volueris ſcire. *Sæpe legitur in libro Aſtronomico* עִבְּרוּנוֹת. *Vel explicanda Abbreviatura per* תִּרְצֶה לַחֲשׁוֹב Volueris ſupputare. 4. תְּהִלָּה לָאֵל Laus Deo. *Fini quandoque adjicitur* ח, *pro* חי Vivo.

תלה, תְּלִי Draco Cœleſtis, ſtella, ſidus Draconis inter duas Urſas ſiti. רֹאשׁ הַתְּלִי Caput Draconis.

תלח *Alibi explicatum.*

תלים. תְּהִלִּים Pſalmi Davidis, *pro* תְּהִלִּים. *Alias* תִּלִּים Cumuli.

תַּלֵּשׁ Evellere, exſtirpare, eradicare, decerpere, excerpere.

תם, הַתָּם Ibi, illic. תַּמָּה, תַּמָּן ibi, illic. מִתָּם, מִתַּמָּן inde. לְתַמָּן illuc. *Ex Hebræo* שָׁם.

תם *Abbreviatura. Idem ac* תְּבוֹרַךְ מִנָּשִׁים Benedicta ſis præ mulieribus, *h. e. aliis, ex* Judic. 5. 24. *In Epiſtolis adhibetur, quæ ad mulieres mittuntur.*

חמר, תָּמִיד Jugiter, aſſidue, ſemper. הַתְמִיד Jugiter facere. מַתְמִיד Jugis, aſſiduus, continuus. מְקוֹר תְּמִידִי Scaturigo, fons continuus, perennis. הַתְמָדָה Aſſiduitas, ſedulitas.

בְּהַתְמָדָה Jugiter, ſemper, in perpetuum.

תָּמַהּ Mirari, obſtupeſcere. תְּמִיהָה, בִּתְמִיהָה תִּימָה, תְּמִיאָה Admiratio, ſtupor. מִן הַתְּמִיהָ Cum admiratione, interrogative. ex admiratione, *id eſt*, mirum eſt, admiratione dignum eſt.

תמכ *Abbreviatura. Idem ac* תְּהִי מְנוּחָתוֹ כָּבוֹד Sit requies ejus glorioſa. *De defunctis uſurpatur.*

תמכעוכי *Abbreviatura. Idem ac* תְּהֵא מִיתָתוֹ כַּפָּרָה עָלָיו וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל Sit mors ejus propitiatio pro ipſo, & univerſo Iſraele. *Adhibent de reo morte damnato.*

תנבעא *Abbreviatura. Idem ac* תְּהִי נַפְשׁוֹ בְּגַן עֵדֶן אָמֵן Sit anima ejus in Paradiſo. Amen. *Pro* נַפְשׁוֹ anima ejus *dicitur etiam* מְנוּחָתוֹ requies ejus. *Adhibetur de defunctis.*

תנה *Abbreviatura. Idem ac* תַּנְיָא נָמֵי הָכִי Doctrina, Traditio etiam talis eſt. *In Talmude ejus uſus.*

תְּנָה, תְּנָא Diſcere: tradere, docere: legere. תְּנוּ רַבָּנָן didicerunt Rabbini noſtri: *ex Chaldaiſmo.* תַּנָּאֵי Doctor Talmudicus. *Plur.* תַּנָּאִים Doctores. תְּרֵי תַנָּאֵי Duo Doctores. כְּתַנָּאֵי Secundum Doctores Talmudicos. *Iſtud Verbum* תְּנָא *Talmudicis proprium eſt doctrinam in* גמרא Ghemarà *ex Miſnà, vel Barajetha explicantibus, urgentibus, vel diſputantibus. Rabbinorum Verbo* שְׁנָה *reſpondet. Cum de Doctoribus, & Præceptoribus uſurpatur, ſignificat* docere, *cum vero de Diſcipulis*, diſcere.

תְּנָה, הִתְנָה Paciſci certis conditionibus, tranſigere, convenire. תְּנָאִי conditio, pactum,

ctum, conventio. בִּתְנָאִי conditionaliter. תְּנָאִים pacta, conditiones. מִשְׁפָּט תְּנָאִי propoſitio conditionalis *apud Logicos*.

תנ״ך *Abbreviatura. Idem ac* תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, Lex, Prophetæ, Hagiographa. *Totum Vetus Teſtamentum in has tres partes dividitur. Maſorethis eſt in uſu.*

תנצב״ה *Abbreviatura. Idem ac* תְּהִי נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים Sit anima ejus ligara in faſciculo viventium, *ex l.* 1. Samuelis 25. 29. *Uſurpatur de defunctis.*

ת״ס *Abbreviatura. Idem ac* תִּקּוּן סוֹפְרִים Correctio Scribarum. *In principio libri Numerorum in notis Maſorethicis octodecim loca Sacrarum litterarum recenſentur, quæ Scribæ dicuntur correxiſſe, quorum correctio fere tota ab Abèn Ezrà rejicitur, nec injuria.*

ת״ע *Abbreviatura. Idem ac* תְּרֵי עָשָׂר Duodecim. *Chaldaice autem pro* עָשָׂר *dicitur* עֲסַר, *&, gutturali eliſa,* תְּרֵיסַר. *Ita Prophetæ minores appellantur, qui duodecim ſunt.* 2. תּוֹרַת עוֹלָם *Eſt nomen libri inſignis, de quo ſæpe mentio in* כַּפְתּוֹר Caphtòr. 3. תְּפִלַּת עַרְבִית Oratio veſpertina. *Occurrit in libris Precum.*

תּוֹעֵי רוּחַ Errantes ſpiritu: Hæretici. *Hoc nomine a Rabbinis ſpeciatim, Chriſtiani appellantur, ut in illo Abèn Ezrà* Geneſ. 18: תועי רוח אמרו כי השם ג׳ אנשים הוא אחד והוא ג׳ ולא יתפרדו *h. e.* Hæretici dicunt, *h. e.* Chriſtiani, quod Deus eſt trinus perſonis, quod eſt unus, & trinus, & non ſeparantur. *Hic tamen locus in editione ultima Veneta, & Baſileenſi Chriſtianorum metu correctus fuit, & pro eo ſubſtitutum* קְצָת אָמְרוּ, *h. e.* Quidam dicunt. *Vulgatæ etiam Interpres vulgo a Rabbinis, aliiſque Hebræis vocari ſolet* הַמְתַרְגֵּם לְתוֹעִים Translator Errantium, *videlicet* Chriſtianorum.

תע״ב *Abbreviatura. Idem ac* תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה Veniat ſuper eum benedictio. *In Epiſtolis ejus uſus.*

תָּפַר Suere, conſuere. תְּפִירָה ſutura. תּוֹפֵר ſartor. ב׳ תְּפִירוֹת duæ ſuturæ.

תָּפַשׂ Apprehendere: inſectari. תָּפַשׂ עֲלֵיהֶם inſectatur, carpit eos.

ת״ק *Abbreviatura. Idem ac* תְּקִיעָה קְטַנָּה Clangor parvus. 2. תְּנוּעָה קְטַנָּה Motio parva, *nimirum* vocalis brevis. *Pluraliter* תְּנוּעוֹת גְּדוֹלוֹת vocales breves. *Apud Grammaticos in uſu.* 3. תַּנָּא קַמָּא Doctor primus. *Doctores Talmudici appellantur* תַּנָּאִים Tannaìm. *Si præponantur litteræ ſerviles, dicitur* קַמָּא אַתַּנָּא, מִתַּנָּא, כְּתַנָּא, לְתַנָּא.

תרי״ג *Sunt numerales litteræ ſignificantes 613. In tot præcepta Pentateuchus, ſive Lex Moſis ab Hebræis dividitur. De his præceptis mentio fit in Targum* Ruth 1. 16. *in Bibliis Venetis, ubi Noemi ait* אִתְפַּקִּידְנָא לְמִנְטַר שִׁית מְאָה וּתְלָת עֲסַר פִּקּוּדַיָּא *h. e.* Jubeor ego obſervare 613. præcepta.

תִּקֵּן Ordinare, rectificare, aptare, corrigere, dirigere, inſtituere, diſponere. תִּקּוּן ordinatio, directio, aptatio, inſtitutio: correctio. *Apud Maſorethas* י״ח מִלִּין תִּקּוּן סוֹפְרִים *h. e.* Octodecim dictiones

in Sacra Scriptura ſunt correctio Scribarum. תָּקִין commodum, conveniens, rectum. תַּקָּנָה directio, commoditas: correctio, reſtauratio: medicina, *cum de valetudine ſermo eſt*.

תר *Abbreviatura. Idem ac* תָּנוּ רַבָּנָן Tradiderunt Rabbini noſtri. *In Talmude.* 2. תְּהוֹם רַבָּא Abyſſus magna.

התרה, תרה Præmonere, monere, commonere, conteſtari: proteſtari. מֵעִיד וּמַתְרֶה בָּךְ teſtor, proteſtor contra te. הַתְרָאָה præmonitio, proteſtatio.

תְּרֵי, תְּרֵין. Duo, *generis maſculini*. תְּרֵי עֲשַׂר duodecim. *Sic appellantur duodecim Prophetæ minores.*

תרם תַּרְמִיל Saccus viatorius, pera paſtoralis.

תרנגול תַּרְנְגוֹל Gallus gallinaceus. *Plur.* תַּרְנְגוֹלִין Galli, & gallinæ. בְּקִינָה שֶׁל תַּרְנְגוֹלִין in nido gallinarum. תַּרְנְגוֹלְתָּא, תַּרְנְגוֹלֶת, gallina.

תרף, בֵּית הַתִּרְפָּא Domus turpitudinis, ignominiæ. *Sic Judæi Gentium Eccleſias, in quibus Idololatria exercetur, vocant.*

תְּרָפִים Teraphim, *h. e.* Idola, lares, penates, imagines. Gen. 31. 19. Hoſ. 3. 4. Jud. 18. 4. cultus Idolorum. 1. Sam. 15. 24. *Ut plurimum tamen hoc nomen ſignificat ſimulacra; quæ reſponſum dabant interrogantibus, & in domibus habebantur ut lares, & penates.* Zach. 10. 2. Ezech. 21. 21 *Quod ſi cupias ſcire, quid nomine* תְּרָפִים Teraphim *apud Hebræos communiter intelligatur, ex Targum Hieroſolymitano colligitur, Teraphim fuiſſe confecta ex capite filii primogeniti mactati, ſale, & oleo conditi, ejus ori laminam auream Dæmonis nomine inſcriptam fuiſſe inſitam, lampades coram eo fuiſſe accenſas, & conſulentibus per Dæmonem datum reſponſum. Hujuſmodi Teraphim volunt, Labani a filia Rachele ſurrepta fuiſſe, ne divinare poſſet, quo fugiſſet cum viro ſuo Jacob. Sed cum hæc omnia fabulam redoleant, & ex Hebraicarum traditionum colluvie videantur hauſta, ſatius eſt cum Hottingero dicere,* תְּרָפִים Teraphim *fuiſſe ſtatuas hominis imaginem referentes ad certum Stellarum, ſeu Aſtrorum influxum compoſitas. Plura de Teraphim vide pag. 759. 760.*

תרץ תָּרַץ Solvere, explicare *quæſtionem dubiam, aut objectionem contrariam*. תֵּרוּץ ſolutio, explicatio: reſponſio ad argumenta objecta. מְתָרֵץ & תָּרְצָן reſpondens, explicator quæſtionis: ſolvens objectionem.

תש *Abbreviatura. Idem ac* תָּא שְׁמַע Veni, audi. *Sæpe in Talmude occurrit, adhibeturque, cum reſpondetur objectioni.*

תשבעפ *Abbreviatura. Idem ac* תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה Lex ore tenus tradita. *Patrum traditiones ita appellantur.*

תשבצ *Abbreviatura. Idem ac* תְּשׁוּבוֹת שִׁמְעוֹן בַּר צֶמַח Reſponſiones Simeonis filii Tzemach. *Auctor hic librum inſcriptum* שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת Quæſtiones, & Reſponſiones *exaravit, qui per Abbreviaturam ita ſolet citari. De eo mentio fit in* יוחסין Juchaſin *fol.* 134.

תשרת. תשת. תרת *Per hæc tria ſymbo-*

bo-

Digitized by Google

bola clangor in Feſto Tubarum edendus deſignatur. Itaque primo רֹאשׁ הַשָּׁנָה Novi Anni *die a cornicine ter cornu inflatur ſonis diſtinctis. Eduntur enim primo ſoni a prima Abbreviatura indicati, videlicet* תְּקִיעָה ſonus fixus, & æqualis, שְׁבָרִים fractus, תְּרוּעָה mixtus; *ſecundo, qui a ſecunda Abbreviatura oſtenduntur, nimirum* תְּקִיעָה ſonus fixus, & æqualis, שְׁבָרִים fractus, *&* תְּקִיעָה ſonus fixus, & æqualis; *tertio* תְּקִיעָה ſonus fixus, & æqualis, תְּרוּעָה mixtus, *&* תְּקִיעָה ſonus fixus, & æqualis. *Id diligenter animadvertendum, ex* תְּרוּעָה *primam litteram non eſſe deſumptam, ſed ſecundam. Id autem ideo factum, ut hæc dictio a* תְּקִיעָה *diſtingueretur, incipiente etiam ipſa a littera* ת. *Solæ enim primæ litteræ ſolent Abbreviaturas* proprias, *&* perfectas *ſignificare.*

תָּשַׁשׁ, תּשׁ Debilitari, infirmari, languere. *Active* תִּשֵּׁשׁ debilitavit. תְּשׁוּשִׁים debiles, infirmi, proſtrati. *Conſtr.* תְּשׁוּשֵׁי כֹחַ proſtrati viribus.

תּוּת Morus *arbor*. *Plur.* תּוּתִים mori.

תּוֹת *pro* תַּחוֹת Sub, pro.

תֵּיתוֹרָא Pons latus ex multis aſſeribus conſectus. *In Menachôt fol.* 35. *mentio fit de Ponte lori-precum his verbis.* תֵּיתוֹרָא דִתְפִלִּין הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי Pons lori-precum Traditio eſt Moſis de monte Sinai. *In loro iſto Precum (vocatur* תְּפִלִּין Tephillin, *de quibus vide pag.* 418.) *eſt capſula lata confecta ex corio in cellulas nonnullas ſeparata, in quibus textus nonnulli* מִקְרָא Sacrarum litterarum *abditi ſunt, quatuorque latitudines interſunt, ſingulæ ponticulum, ſive aſſerem foſſæ imminentem referentes. Hinc ab Hebræis inditum* Pontis *nomen.*

ת״ת *Abbreviatura. Idem ac* תַּלְמוּד תּוֹרָה Studium Legis. *Cum ſervili* בת״ת in ſtudio Legis. 2. תִּפְאֶרֶת Decus. *Eſt una ſpecies ex* עֶשֶׂר סְפִירוֹת *h. e.* decem numerationibus *Kabbaliſticis, de quibus vide Diſputationem huic Lexico præmiſſam.* 3. תַּלְמִיד תּוֹרָה Diſcipulus Legis, Theologiæ ſtudioſus. *Hoc nomine priſci Hebræi potius ſe vocari maluerunt, quam* חֲכָמִים Sapientes.

תושלבע

Hoc eſt.

תַּם וְנִשְׁלַם: שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם:

Abſolutum, & perfectum eſt. Laus ſit Deo Creatori Mundi.

Scire tuum nihil eſt, niſi te ſcire hoc ſciat alter.

Ut

Digitized by Google

Ut Tyrones legendis Rabbinorum libris, qui ſine punctis, ſive vocalibus cum ſolis litteris conſonantibus exarari ſolent, multiſque Abbreviaturis referti ſunt, paulatim aſſueſcant, placuit hæc addere, per quæ a Præceptore prius quaſi manu ducti ſine cortice nare addiſcant; ſeſeque ſine periculo per Syrtes etiam, & brevia quibuslibet fluctibus alacriter committere.

Cum ad capiendos, detinendoſque hominum animos Fabulæ a Poetis excogitatæ ſint, & ab Hiſtoricis præclara rerum geſta memoriæ mandata, ut iis quaſi quibuſdam lenociniis ad virtutem impellerentur, & a vitiis abducerentur, juvat ad alliciendos Philo-Hebræos, & Tyrones excitandos admodum lepidam, Mileſioſque omnes ſermones longe ſuperantem fabellam iis proponere, ex eujus lectione eodem tempore & jucunditatem, & emolumentum percipiant. Fabularum enim *Duplex dos eſt; quod riſum movent, Et quod prudenti vitam conſilio monent, Sic corrigatur error ut mortalium.* Non deſunt ſane inter Judæos, qui totam hanc narrationem inter veras Hiſtorias potius, quam inter ludicras, & ridiculas nænias recenſendam exiſtiment; ſed iis facile venia danda eſt, cum inter Chriſtianos ipſos eæ nonnullorum de Angelis, & Dæmonibus opiniones extiterint, quæ prudentum, & cordatorum virorum cachinnis excipiuntur. Hoc certe affirmare poſſum, Abrahamum Majemonidem, cum in ipſam Arabica Lingua exaratam forte incidiſſet, tanta ejuſdem dulcedine, & jucunditate captum fuiſſe, ut nulla ratione ſibi temperare potuerit, quin eam ad Hebræorum voluptatem, & fructum in Hebraicam Linguam converteret. Quis, & quantus vir fuerit Abrahamus iſte, liber יוחסין *Juchasin* plane oſtendit. Illud unum in præſens ſatis ſit, Moſis Majemonidis Hebræorum præconio uno Moſe Legislatore inferioris filium eum extitiſſe, qui paternis veſtigiis inſiſtens & ipſe inter cæteros Rabbinos doctrina longe eminuit, & Diſcipulos inter ſuos ſummos, & celeberrimos habuit. Itaque Majemonidis Junioris exemplum ſecutus Commentum iſtud Latinitate donatum omnibus exhibeo, ea ſpe fretus, nonnullos ſaltem futuros, quibus placebit, quique ſibi dictum arbitrabuntur, quod Plinius Secundus Maximo ſuo olim graviter inculcavit. *Sit apud te honor Antiquitati; ſit ingentibus Factis; ſit Fabulis quoque*, aures tantummodo prius Lectoris vellens, & illa Phædri, quæ noſtra facimus, ſubjiciens.

Induxi te ad legendum: ſincerum mihi
Candore noto reddas judicium, peto.

Dona igitur, monente mecum Horatio, *præſentis cape lætus horæ, ac Linque ſevera.*

מ ע ש ה
שהעתיק ר׳ אברהם מיימון ז״ל
בלשון הקדוש מלשון ערבי:

HISTORIA,

QUAM EX ARABICA IN SACRAM HEBRAICAM LINGUAM VERTIT R. ABRAHAM MAJEMONIDES FELICIS MEMORIÆ.

מ ע ש ה

HISTORIA.

Admonentur Homines, Jusjurandum religioſe ſervandum eſſe.

I.

היה אדם אחד סוחר שלא היה לו אלא בן אחד ולמדו תורה ומשנה ושיתא סדרי תלמוד ונתן לו אשה והוליד בנים בחייו: וביום מותו קבץ זקני עירו ואמר להם: דעו שיש לי נכסים רבים ויש לאשתי עלי כתובה ממאה סלעים כסף כמו שכתוב בשטר כתובתה וכל השאר יהיה לבני אם ישמור מצותי שאני מצוה אותו בפניכם: ואם שמא יעבור על צואתי הנני מקדיש מעכשיו כל נכסי לשמים ולא יהא מהם לבני כלום: מיד קרא לבנו ויצוה בפני זקני עירו שלא ילך בים לעולם כל ימי חייו ואמר לו: בני הוי יודע כי כל נכסי ומה שיש לי הרוחתי במהלכים שעשיתי בים: וכמה מאורעות וכמה נסיונות עברו עלי בים בבקשה ממך שלא תסכן עצמך כדי להרויח נכסים בים: כי אני מניח לך נכסים לרוב שאם אפילו לעולם לא תרצה להרויח יספיקו לך ולבניך כל ימי היותכם על האדמה: והנני חפץ שתשבע לי בספר התורה שלא תעבור רצוני ומצותי בזה לעולם שנכסים רבים אני מניח לך שתוכל להחיות בהם במקומך: ואם תעבור מצותי זו הנני מקדיש כל נכסי לשמים בפני אלו הנכברים שלא תוכל ליהנות מהם: ונשבע לו הבן על הדבר בפני הקהל וזקני העיר שלא יפרוש בים לעולם: לימים יפטר הזקן הסוחר והלך לבית עולמו והבן עמד לביתו ושמר מצות אביו:

Fuit

I.

Fuit homo quidam mercator, habens tantummodo filium unicum : hunc probe erudiri curavit in Sacris litteris, libris δευτερώσεων, & ſex Talmudis Ordinibus : dedit ei inſuper uxorem, ex qua liberos ſuſcepit, patre ſuperſtite . Cum vero mortis fatalis dies patri immineret, primores urbis ſuæ convocat, & ait illis. Scitote , mihi ingentes opes eſſe, & uxori meæ me teneri ſolvere dotis loco argenti pondo centum, ſicuti in inſtrumento ejus dotali ſcriptum eſt (*hæc illi pendi velim*) reliqua omnia filii ſint, dummodo mandatum meum ſervet, quod vobis præſentibus ei ſum precepturus. Quod ſi vero illud violabit, ecce nunc omnes facultates meas devoveo , nec filio meo quidquam ex illis obtingat. Mox, accito ad ſe filio, coram primoribus urbis hoc ei edicit, ne umquam tota vita mari ſe committat, inquiens. Fili mi , noveris , me ſane omnes meas divitias, totamque rem familiarem acquiſiviſſe maritimis, quæ feci, itineribus. At quia multi atroces caſus, variaque diſcrimina me in mari navigantem pene oppreſſerunt, enixe a te peto, ne periculo te exponas, ut quæſtum in mari facias. Abunde enim divitiarum tibi relinquo, ut, etiamſi numquam animum ad lucrum ſectandum applices, ſuffecturæ eæ tibi ſint, liberiſque tuis, quamdiu in hoc orbe vitam egeritis. Volo igitur, ut jusjurandum mihi des ſub Legis Divinæ religione , te hanc meam voluntatem, mandatumque nullo umquam tempore violaturum ; quippe ſatis amplum patrimonium ad te transfero, ut, pro conditione tua, vitam tolerare queas. Quod ſi præceptum hoc tranſgredieris, ecce coram his viris honeſtiſſimis omnes facultates meas in Δῶρον, & Κορβᾶν devoveo, ne ulla utilitas ex iis ad te redundet. Quamobrem filius coram magno civium numero , & urbis primoribus in eam ſententiam conceptis verbis jurat, numquam ſe navigationem initurum . Aliquot interjectis diebus, moritur ſenex mercator, abitque ad plures , filius vero ædes illius occupat, tenaxque eſt præcepti paterni.

II.

ולסוף שנה ושנתים באה ספינה אחת לאותו נמל של אותה העיר והיתה אותה ספינה טעונה כסף וזהב ומרגליות וכשיצאו אנשי אותה ספינה ליבשה שאלו על אותו הסוחר אם היה בחיים: ואמרו להם אנשי העיר כבר מת ונשאר בנו במקומו עשיר גדול ותלמיד חכם: אמרו אנשי הספינה: בבקשה מכם הביאוהו לכאן או הראונו ביתו: הראו להם ביתו ושאלו בשלומו ואמרו לו: אתה הוא בנו של פלוני הסוחר הגדול שהיה רגיל לפרוש בים ושהיה הולך בסחורה רבה לסוף העולם: אמר להם אני הוא בנו: אמרו לו אב אמור צוה אביך שהיה לו בעבר

הים מנכסים ופקרונות כשנפטר מן העולם: אמר להם: לא כתב בצואתו שיהיה לו כלום בעבר הים: רק השביעני אבי וצוני שלא לפרוש בים לעולם: אמרו לו אב שלא הגיד אביך על מה שהפקיד או על מה שהניח בעבר הים לא מת ברעתו: כי ידוע תדע שכל הספינה שבאנו בה שהיא מלאה כסף וזהב ומרגליות הכל משל אביך היא שהפקיד לנו: ואם היות שמת אביך לא נכפור אנחנו בפקרונו מלתת אותו אליך אעפ שלא צוה כך כי אנשים נאמנים אנחנו ויראת השם עלינו ואין אנו חומדים ממונך כי יש לנו כל תהלה לאל: ועתה בא עם עבדיך אלה וקח כל מה שיש בספינה שהכל שלך: כששמע בן הסוחר כך שמח מאד בלבו והלך עמהם והביא כל אותו ממון לביתו והכניס אנשי הספינה בביתו ועמרו עמו ימים במשתאות ובשמחות: ליום אחד אמרו לו אנשי הספינה: יודעים היינו באביך שהיה איש חכם ונבון אמנם נראה לנו שלא היה ברעתו כשמת וכאשר השביעך שלא לפרש בים: ובאמת תדע שאין ממש לאותו שבועה כי היה לאביך נכסים בעבר הים יותר עשרה פעמים שלא הביאנו לך ואיך היה משביעך שתאבד כל אותם נכסים אלא שהיה מטורף ברעתו: רק אם תשמע אותנו קח רשות מהמלך והחכמים ובא עמנו ונקנה מן הסחורות המתבקשות בארצנו ותרויח בהם ממון גרול ותביא עמך כל הממון שהניח אביך בארצנו ובמקומינו: ענה להם אני נשבעתי לאבי שלא אכנס בים לעולם ולא אעבור על שבועתי ולא על מצותו כי אבי השביעני ברעתו ומה שלא הוריעני על אותן הפקרונות ועל כל אותן הממון שהניח לשם נתכוון בדבר שלא אסכן עצמי ועל זה לא רצה לגלות לי הדבר: וכיון שכן הוא אשמור מצותו ושבועתי שנשבעתי לו: אמרו לו וכי היה אוה אותך יותר מנפו שסכן עצמו כמה פעמים אין הדבר כך כמו שאתה אומר אלא שהיה מטורף ברעתו ולכן אין במצותו ממש כי לא ברעת היה מדבר ובלי דעת השביעך: לכן טוב לך לישאל היתר בשבועתך בטענה זה: סוף הדברים שהכבידו עליו ברבריהם עד **שהוציאוהו מדעתו והורד** ללכת עמהם כדי להוציא הממון:

II.

Poſt annum unum, aut alterum adventat navis quædam in illius uıbis portum, argento, auro, & unionibus ornata; cumque vectores in terram deſcendiſſent, quærunt, num ὁ δεῖνα mercator adhuc vivat? At reſponſum accipiunt ab incolis, jampridem ipſum mortuum eſſe, reliquiſſe vero filium ſucceſſorem, virum ditiſſimum juxta, eruditiſſimumque. Tum nautæ. Quæſumus vos, huc illum deducite, aut oſtendite nobis ejus ædes. Facto ædium indicio, (*intrant has nautæ*) & ſalvere juſſo patreſamilias, inquiunt. Tunc filius es τοῦ δεῖνα mercatoris opulenti, qui mare peragrabat, merceſque varias deportabat ad ultimas uſque orbis oras? Reſpondet homo. Ego is ipſe ſum.

Re-

Digitized by Google

Reponunt navicularii. Si res ita habet, dic, ullam ne moriturus pater mentionem ſecit opum, & facultatum, quas trans mare poſſidebat? Ait ille. Non indicavit ſupremis verbis, ſe quidquam trans mare habere. Quin potius jusjurandum præſtare me coegit pater, & mandavit, ne umquam mare ingrederer. Subjiciunt nautæ. Si hæc vera ſunt, neque ſignificavit tibi pater quantam pecuniam fœnori dederit, quantumque rei teneat trans mare, non is mentis ſuæ compos fato functus eſt. Oportet enim ſcias, totam navem, qua huc vecti ſumus, & quæ argento, auro, atque unionibus referta eſt, patris tui bonis onuſtam eſſe, quæ ipſe apud nos depoſuit. Etſi vero pater tuus diem ſupremum obiit, non tamen inficiabimur ejus depoſitum, ne illud in manus tibi tradamus, quamquam mandatum illius nullum hac de re extat. Etenim viri probi ſumus, Deumque veremur, nec tuas opes deſideramus. Nam, Deo gratiæ ſint, rebus omnibus abundamus. Quare adi cum ſervis tuis navem, & cape quidquid ibi eſt mercium pretioſarum: tuæ enim ſunt univerſæ. Hæc cum audiviſſet mercatoris filius, valde animo lætatus eſt, illoſque comitans omnes merces in domum ſuam intulit, nautaſque in ædes ſuas recepit, qui dies complures in conviviis, & hilaritatibus cum eo tranſegerunt. Horum uno dicunt illi navicularii. Nos novimus, patrem tuum ſapientia præſtitiſſe, prudentiaque: idcirco nobis videtur, non fuiſſe eum ſibi præſentem, cum moreretur, cumque jusjurandum a te exigeret, te mari peregre iter non facturum. Pro certo igitur hoc tibi habendum, nullam vim illi jurijurando ineſſe. Pater enim tuus decuplo majores opes trans mare poſſidebat, quam nos ad te attulimus. Quomodo igitur jusjurandum a te requirere poterat, ut omnes illas facultates deſereres? Fuit ergo mente captus. Hinc, ſi nos audire voles, pete a Rege, & Sapientibus jurisjurandi veniam, &, agedum, nobiſcum proficiſcere. Ememus hic merces, quæ in noſtris regionibus deſiderantur, atque ex iis lucrum ingens capies, tecumque aſportabis omnia bona, quæ reliquit pater tuus in urbe, & regione noſtra. Ad hæc ille. Ego jusjurandum dedi parenti, me numquam mare ingreſſurum; illud jusjurandum minime violabo, nec tranſgrediar præceptum ipſius. Pater enim ſibi præſentiſſimus hoc jusjurandum a me exegit; quod vero depoſitorum illorum, opumque, quas iſthic reliquit, nullum mihi fecit indicium, eo ipſo id intendebat, ne periculo me exponerem, & ob hanc unam cauſſam rem manifeſtare neglexit. Quæ cum ita ſe habeant, ſervabo illius mandatum, meumque jusjurandum, quo me ei obſtrinxi. Subjiciunt navicularii. Cum ipſe te magis amarit, quam vitam ſuam, tuique cauſſa tot diſcrimina adierit, fieri non poteſt, ut iſta revera ita ſint, ſicuti dicis, ſed impos mentis fuit, & proinde nihil firmi ineſt mandato ejus. Amens enim locutus eſt, & amens te jurare coegit. Quare optimum fue-

fuerit, ut ex argumento hoc jurisjurandi veniam petas. Ut paucis me expediam, tamdiu verbis ſuis illum urſerunt, donec a propoſito eum abſtraxere. Itaque in profectionem ad opes ſuas petendas conſenſit.

III.

מה עשה: קנה שחורה ונכנס עמהם בספינה והלכו להם יחד: ומיד שהיו בים הגדול הכירו לשם שעבר על שבועתו ועל מצות אביו: כי השם השליך סערה על הים והאניה נשברה נטבעו כל האנשים שהיו בה על שנתנו לו עצה לעבור על שבועתו ועל מצות אביו: ורמז הקבה לשרו של ים והשליך האיש ההוא אל היבשה ערום ויחף לסוף העולם במקום שלא היה שם מושב בני אדם כדי שיסבול דינו על חטאיו בחיים: וכשבא אל היבשה וראה את עצמו ערום ויחף הכיר שהשם רגז עליו וכי בא יום אידו: ונשא עיניו למרום והצדיק עליו את הדין: והחל ללכת על שפת הים אולי ימצא עוד מושב או שימצא מה יאכל ומה יתכסה: כי ערום היה כאשר יצא מבטן אמו: ואחר שהלך כמהלך יום אחד מצא אילן אחד שהיו ענפיו על שפת הים: וחשב בלבו: זה אילן אי אפשר שלא נטעהו בני אדם: הלך למצוא אוכל והחשיך לו ולא מצא כלום: כשראה שלא מצא דבר מה יאכל ולא במה תכסה יתכסה בענפי האילן הרקים ובעליו כדי להיותם מגינים לו מקרח הלילה: וכשהיה בחצות הלילה שמע קול ארי נוהם וראה שהיה בא אליו לאכלו וכשראהו פחד לנפשו מאד שלא יאכלנו הארי על שלא שמר מצות אביו ועל שעבר על שבועתו: והרים קולו בבכי והתפלל לשם להצילו ושיאריך חמתו ואפו עמו ושלא יפרע ממנו להמיתו במיתה משונה: ומה עשה: אחז בענפי האילן ועלה למעלה בסנסניו וכשבא הארי לא מצאו וחזר לאחריו: והאיש ההוא נתן הודאה לשי כשהצילו מיד הארי ההוא:

III.

Quid igitur fecit? Emit merces, atque navem cum illis conſcendit, ſimulque abierunt. Ubi autem in altum delati ſunt, illico agnoverunt, ipſum & jurisjurandi religionem, & patris præceptum violaſſe. Numen enim vento vehementiſſimo mare turbavit adeo, ut navis frangeretur, omneſque qui ea vehebantur, ſuffocarentur, quia auctores fuerant filio mercatoris, ut jusjurandum, præceptumque paternum negligeret. Cæterum maris præfectus Genius Numinis ſupremi imperio illum perjurum nudum, & ſine calceis extruſit ad ultimas orbis plagas in locum a nullis hominibus habitatum, ut vivus peccatorum pœnam lueret. In terram igitur delatus, cum ſe nudum, & ſine calceis conſpexiſſet, facile intellexit, iratum ſibi Numen eſſe, & exitii ſui diem veniſſe. Sublatis igitur in Cœlum oculis, fateri cœpit, hæc ſibi jure obtigiſſe. Cum autem in ma-

Digitized by Google

maris littore obambularet, quærebat homines, & aliquid, quod manducaret, & quo ſe tegeret. Non minus enim nudus erat, ac ſi ex materno utero egreſſus fuiſſet. Poſtquam autem totum diem circumivit, defertur ad arborem quamdam ramis ſuis littus obumbrantem. Quare ſecum animo reputat. Fieri non poteſt, quin arborem hanc homines plantaverint. Itaque ſcrutatur, utrum aliquid ad comedendum invenire poſſit; verum fruſtra, & tenebræ inſuper ingruebant. Cum ergo nihil neque ad comedendum, neque ad ſe tegendum inveniſſet, arboris teneræ frondibus, foliiſque ejus ſe operuit, ut adverſus frigus nocturnum tutamen haberet. At circa noctis medium audit vocem leonis rugientis, videtque illum accurrentem ad ſe devorandum. Cum eum conſpexiſſet, vehementer metuebat, ne leo ob violatum præceptum paternum, & jusjurandum ſe dilaniaret. Itaque amare cœpit flere, Deumque orare, ut ſibi ſuccurreret, ſecumque miſericorditer agere dignaretur, nec mortis ſævæ ſupplicio in ſe animadverteret. Quid igitur facit? Apprehendit ramos arboris, & tuberibus illius adjutus eam aſcendit, atque ita, cum adventans leo eum non inveniſſet, receſſit, & homo ille Deo benedicto gratias egit, quod ſe a leone liberaſſet.

I V.

חשב בלבו הבחור ההוא לעלות עוד באותו האילן אולי ימצא בו דבר לאכול כי היה רעב מאד: וכשהלך באילן מצא עוף גדול ושמו קיפופא: וכשראהו פתח את פיו לאכלו: והבחור ההוא רצה לברוח ונתן השם רוח חכמה בלבו ועלה ורכב על העוף ההוא: וכיון שרכב עליו נפל פחד על אותו הקיפופה ולא נע ממקומו כל הלילה: והבחור הזה הוא ירא מאד ממנו והיה אוחז בשתי ידיו בנוצתו ולא היה יכול לרדת מעליו: וגם הקיפופא היה ירא יען שלא היה יודע מי הרוכב עליו: וכשעלה עמוד השחר הביט הקיפופא וראה האיש והוסיף לירא מפניו ויעוף בחמה ופחד כל היום עד לעת ערב והעביר לו את הים ונשאו עד מקום אחד לסוף העולם כשהוא רואה את הים תחתיו היה ירא מאד והיה מתפלל לשם להצילו:

I V.

Poſtea conſtituit is homo ſecum, altius in arborem evadere, ſi forte aliquid ad comedendum offendere poſſet, cum magna fame laboraret. Itaque ſic pergens incidit in avem prægrandem, cui Bubo nomen. Ea, viſo homine, os aperuit ad illum deglutiendum. Cum autem homo fugam meditaretur, Numen ei ſapientiam indidit, ut in avem inſiliret. At Bubo, conſpecto hoc ſeſſore, formidine correptus eſt, neque tota nocte loco ſe movit. Interea homo ſibi quoque metuebat utraque manu pennas arcte tenens, nec

va-

valens amplius deſcendere. Bubonem quoque pavor corripuerat, cum neſciret, quis dorſo inſideret. Diluculo exorto, retro ſpectat Bubo, viſoque homine, majorem metum concepit, iratuſque æque, ac pavidus tota die ad veſperam uſque circumvolitat, & mare trajiciens hominem in locum quemdam in extremis orbis finibus ſitum deportat, qui cum vidiſſet ſub ſe mare, valde timuit, Deumque enixe obſecravit, ut ſe a periculo eriperet.

V.

כשהיה לעת ערב עבר אותו קיפופא על מדניה אחת ונתקרב לארץ ושמע האיש ההוא קול נערים שהיו קוראים בסדר ואלה המשפטים כי תקנה עבד עברי: וכששמע כך אמר בלבו: בודאי יש במדינה זה יהודים! אשליך עצמי לשם ואיפשר ירחמו עלי ואנצל אם אמכור עצמי לעבד עברי להם: מה עשה: השליך עצמו ונפל על שער בית הכנסת של אותה עיר ואותו הקיפופא הלך לדרכו: והאיש כשנפל לא היה יכול לקום עד ב שעות כי כמעט שנתרסק אבריו מכה הנפילה ועל שהיה חלש שלא אכל ב ימים: ואחרי כן קם על רגליו והלך עד שער בה ומצאו כנור צעק: ואמר פתחו לי שערי צדק: יצא נער אליו ויאמר לו: מי אתה: אמר לו: אנכי עברי ואת השם אני ירא: הלך הנער אצל רבו וצוהו לפתוח לו הרלת: וכשראהו ערום הגיד לו את כל אשר קרהו מראש ועד סוף ואמר להם כי עברו עלי צרות גדולות: ענה לו הרב ההוא: כל מה שאירע לך הכל הוא נקל על מה שאתה עתיד לסבול כאן: אמר לו הבחור וכי אינכם יהודים ידעתי שבני ישראל רחמנים בני רחמנים הם: כש לאיש עני כמוני ריקן מכל טוב ערום ויחף: אמר לו הרב אל תרבה דברים כי אינך יכול להנצל מן המות: ענה לו הבחור ולמה ארוני ולמה תאמר כדברים האלה: אמר לו מפני שהעיר הזאת אינה של בא אלא עיר של שדים ושידותן והנערים האלה אשר אני מקרא להם בני שדים הם ועתה יתקבצו ברגע אחד להתפלל וכשיראו אותך ימיתוך: כששמע הבחור ההוא כך נבהל ונפל ונשק רגלי אותו הרב ובכה ויתחנן לו לתת לו עצה ולעזור לו שלא ימות ואמר כי היה איש יודע ספר וירא השם לולי שחטא בעצת אותם האנשים שהטעו אותו לעבור על מצות אביו ועל שבועתו: וכששמע אותו הרב כך נכמרו רחמיו עליו וענה לו כיון שאתה בן תורה ויודע ספר ואתה מתחרט על מה שעשית ראוי לחוס עליך ומאחר שנשקת רגלי והתנפלת לפני אטרח בעבורך אם אוכל להצילך:

V.

Circa veſperam Bubo in regionem quamdam defertur, ubi, ave terræ proximiore facta, audit homo vocem legentium puerorum ex Exodi cap. 21. *Cum emeris ſervum Hebræum.*

Digitized by Google

bræum. Qua re percepta, ita ſecum cogitatione reputat. Certe Judæi hic degunt. Illuc me præcipitem dabo: fortaſſe mei miſerebuntur, vitamque ſervabo, ſi me in ſervum illis venumdedero. Quid agit? Deſultat, atque concidit ante fores illius urbis, Bubone avolante. At homo ex lapſu duarum horarum ſpatio non potuit ſeſe erigere. Ob illius enim caſus vim parum abfuerat, quin omnia ejus membra convulſa eſſent, accedente præterea bidui inedia. Tandem ſurrexit, & ad portam Synagogæ acceſſit, quam cum clauſam reperiſſet, clamare cœpit: heus, aperite mihi portas juſtitiæ. Tum puer egrediens, eum interrogat: quis tu? Reſpondet illi: Hebræus ego ſum, & veri cultor Numinis. Nec mora, refert id puer Magiſtro, qui fores illi pandere juſſit. Magiſter, cum hominem conſpexiſſet, (*quærit cauſſam, ſimulque narrare jubet, quomodo in illas oras delatus eſſet.*) Hoſpes igitur omnia, quæ ſibi acciderant, narrat a principio ad finem, querens, maximas ſe perpeſſum eſſe calamitates. Tum Magiſter. Quidquid adhuc ſuſtinuiſti, id totum leve eſt præ eo, quod hoc in loco te manebit. Ad hæc homo. An non vos Judæi eſtis? Atqui novi ego, Judæos miſericordes eſſe, hancque virtutem trahere a majoribus. Tanto magis igitur miſerebuntur pauperculi hominis, qualis ego ſum deſtitutus rebus omnibus, nudus, & ſine calceis. At Magiſter, noli, inquit, multa verba facere; etenim mortis ſupplicium evadere non potes. Ibi homo percontari: quare, Domine, & quam ob cauſſam talia mihi minitaris? Reſpondet Magiſter: quia hæc urbs non habitatur ab hominibus, ſed Dæmoniorum, Lamiarumque propria eſt, & pueri illi, quos erudio, a Dæmonibus ſunt prognati, & mox aderunt ad precandum, & ubi te viderint, vita privabunt. Quæ cum audiviſſet hoſpes, magno metu perculſus eſt, & procidens coram Magiſtro, pedeſque illius deoſculans, flebat, & obſecrabat ipſum, ut conſilium ipſi daret, atque auxiliaretur, ne in capitis diſcrimen incurreret, addens, ſe litteris imbutum eſſe, & Dei cultorem ſedulum; peccaſſe vero tantummodo propter pravum conſilium illorum nautarum, qui ſe ſeduxiſſent ad præceptum paternum, & jurisjurandi religionem violandam. Iſtis auditis, tanta miſeratione Magiſter captus eſt, ut juveni diceret; quia Legis Divinæ, litterarumque gnarus es, & pœnitentia eorum, quæ patraſti, duceris, æquum eſt tibi parcere. Proinde quia oſculatus es pedes meos, mihique ſupplicaſti, tui cauſſa enitar, ut te liberare queam.

VI.

מה עשה הרב: הביאו לביתו ואכילהו והשקהו ולן בביתו בלילה ולא הרגישו עליו השרין כל אותה הלילה: למחר בהשכמה אמר לו אותו הרב בא עמי לבית הכנסת ושים עצמך תחת כנפי ואל תדבר דבר עד שאדבר בעיניך: הוליכו לבית הכנסת ועמד תחת כנפות הרב: וכשעלה עמוד השחר באו השדים לבית הכנסת כלפידי:

כלפידי אש ושמע קול ברקים מרעישים וקול זוושת: והאיש ההוא עמד מרעיד ולא נשאר רוח מרוב פחדו ויראתו: ושמע שהתחילו לומר פסוקי דזמרא כמו אם היו בני ישראל: והיה שומר שד אחד קרוב לאותו הרב ואמר לחברו ריח בני אדם אני מריח עד שנשמע הקול ביניהם: ואמרו הנה הוא עומד בצד הרב וכולם נהגו כבוד לרב ולא קרבו אליו מאחר שהוא יושב בעד כנפיו: וכשראה אותו הרב שידעו השדים שהאיש ההוא היה לשם מיד שהשלימו פסוקי דזמרא אמר לחזן אל תתפלל עד שאדבר דברי: מיד אמרו לו השדים רבנו דבר על עבדיך דבריך ונשמעם:

V I.

Quid agit Magiſter? Ducit hominem in ædes ſuas, eumque cibo, ac potu reficit, pernoctatque ibi hoſpes, neque id tora illa nocte ſenſere Dæmones. Mane, cum illuxiſſet, ait Magiſter hoſpiti: veni meeum in Synagogam, & inrra pallium meum te recipe, nec quicquam loquitor, antequam tuo nomine verba fecero. Introductus in Synagogam ſub pallio Magiſtri delitescit. Mox, exorta aurora, Dæmones Synagogam petunt, tamquam flammæ igneæ, audiebatque hoſpes quaſi quoſdam tonitruum ſonitus commoventes, eoneutienteſque. Stabat igitur homo ille formidoloſus, nec fere animi quidquam reliquum habebat præ nimio pavore, ac tremore. Audiebat vero recitantes Dæmones preces ſolemnes matutinas, quaſi eſſent Judæi. Interea ex Dæmonibus quidam, qui haud procul a Magiſtro eonſtiterat, ſocio ſuo ait: odorem hominis ego olfacio, idque tamdiu, donec inter omnes vox hæc audita fuit. Tum cuncti elamare, ecce ſtat a latere Magiſtri. Cæterum univerſi id honoris Magiſtro tribuerunt, ut nemo hominem attingeret, donec pallio Magiſtri tegeretur. Ubi vidit Magiſter, innotuiſſe Dæmonibus, illie hominem eſſe, ſtatim ae recitatæ ſunt Preces Pſalmorum, ait Præcentori: noli tu porro precari, priuſquam verba mea protulero. Ibi ſtatim Dæmones: loquere, Magiſter, ſervis tuis verba tua, noſque ea audiemus.

V I I.

אמר להם אני מבקש מכם שלא תזיקו לאיש הזה כיון שנכנס בצל קורתי: אמרו לו ומה טיבו של ילוד אשה בינינו ומי הביאו לכאן: ספר להם הרב כל מה שאירע להאיש ההוא מראש ועד סוף: אמרו לו ואיך נחיה אדם רשע כזה שעבר על מצות אביו ועל שבועת השם: אין זה כי אם בן מות: אמר להם הרב כבר קבל עליו ענשו ברוב צרות ורעות שעברו עליו והוא בן תורה וראוי שתגין עליו תורתו: שאם היה חייב מיתה לא היה השם מצילו מן הים ומן הארי מן הקיפופא ומכמה צרות: ענו לו השדין כש שהוא בן מות שהוא בן תורה ולא

ולא שמר מצות אביו וגם שעבר על שבועתו והשגגות נעשות לו כזדונות והשם
לא הצילו מכל מה שעבר עליו אלא כדי שימות בידינו במיתה משונה:

V I I.

Tum ſit illis. Ego hoc a vobis contendo, ne iſtum hominem lædatis, quia ſub umbram tigni mei confugit. Ad hæc Dæmones. Quid ſibi vult ex fœmina natus inter nos, & quis eum huc deduxit? Ibi narrat illis Magiſter omnia, quæ homini evenerant, a capite uſque ad calcem. Poſtea Dæmones: quomodo ſinemus, inquiunt, ſuperſtitem eſſe tam nequam hominem, qui mandata paterna, & jurisjurandi ſanctitatem tranſgreſſus eſt? Omnino reus eſt capitalis ſupplicii. Subjicit Magiſter. Cum pœnas ſuis multis calamitatibus, ærumniſque, quas perpeſſus eſt, luerit, atque in Sacris litteris ſcientiam profiteatur, æquum eſt, hanc eruditionem illum tueri. Etenim ſi mortem promeritus eſſet, Deus non liberaſſet ipſum a naufragio, nec a Leone, nec a Bubone, nec ab aliis malis plurimis. Reponunt Dæmones. Tanto magis dignus eſt, qui vita exuatur, cum Legem Divinam calleat, nec ſervarit præceptum paternum, ſuumque jusjurandum violaverit. In hoc enim leviores errores evadunt crimina graviſſima, Deuſque non ob aliam rationem inter omnes iſtas adverſitates incolumem præſtitit, niſi ut a noſtris manibus mors diriſſima ei inferretur.

V I I I.

אמר להם הרב ראוי שתמיתוהו אתם אלא בדין תורה מאחר שהוא בן תורה:
ועתה שמעו לקולי: יחרים החזן שלא יזיקנו שום שד עד אחר התפילה ונביא
אותו לפני אשמדאי המלך והוא ידין אותו אם למות אם לחיים: ענו כלם טוב
הדבר אשר דברת: מיד צוו לחזן הכנסת להחרים שלא יזיקנו שום שד עד שידין
אותו אשמדאי מלך השדים:

V I I I.

Excipit Magiſter. Non eſt fas, vos illum perimere, niſi ſecundum Legis Divinæ ſtatuta, cum eruditus ſit. Nunc igitur conſilium meum audite. Palam edicat Præcentor ſub anathematis pœna, ne quis veſtrum illi ante Preces peractas noceat. Poſtea, iis abſolutis, adducemus illum ad Regem Aſmodæum, atque ipſe judicabit, utrum morte, an venia dignus ſit. Tum uno ore omnes. Probum eſt conſilium, quod ſuaſiſti. Nec mora. Jubent, Præcentorem ſub anathematis pœna indicere, ne quiſquam ex Dæmonibus ei manus inferat, donec Aſmodæus Rex Dæmonum de illo cognoſcat.

Digitized by Google

I X.

ואחר שהתפללו הביאוהו לפני אשמוראי ואמרו לו: ארוני המלך האיש הזה חוא בינינו מפני שחטא לשם ית׳ שעבר על שבועתו ושלא שמר מצות אביו והנה אירע לו כך וכך: ואנחנו לא רצינו להמיתו עד שתרינהו אתה מפני שהוא בן תורה: וכששמע המלך כך קרא לבית דינו ואמר להם: הנה זה האיש שעשה כך וכך והקרא לו כך וכך: דינו לבקר משפט ופשפשו ברינו: כי הוא בן תורה לכך תרינהו ברין תורת משה: הלכו בית דינו ופשפשו ברינו ורינוהו למות מפני שכתוב בתורה ארור מקלה אביו ואמו וזה הקלה כבוד אביו ומצותו וכיון שהוא ארור וארור הוא בן מות משאול בן קיש שרצה להמית בנו יְהונתן על שעבר על ארור: ועוד כי זה עבר על שבועתו שכתוב כי לא ינקה יי ׳וגו: הלכו לפני המלך אשמראי וספרו לו איך חייבוהו למיתה על הטענות הנזכרי: אמר להם אשמראי המתינו ברין ולינו עליו שכן כתוב ושפטו הערה והצילו הערה ואמרו חכמיהם הוו מתינין ברין: וכן משה רבם עכב ברין הקשש כי לא פורש: אמרו לו כן נעשה כאשר דברת כי אתה ארונינו ועליך עינינו: אמר להם המלך ילך עמי האיש הלילה הזאת כדי שלא ימיתוהו עד שיתבאר הרין וכן עשו: באותה שעה שאל לו אשמדאי אם קרא ושנא וציה והביא לפניו ספר תורה נביאי וכתובי וסררי משנה ותלמור וברק אותו ומצאו הכם בכל ענין: וכשראה אשמראי כך אמר לו עתה ירעתי כי איש חכם אתה וגם מצאת חן בעיני: השבע לי שתלמד בני מה שאתה יורע ואני מצילך מיר השרין כי ירעתי שיסכימו ברינך להורגך: נשבע לו בכך: אמר לו המלך: בא ואלמדך טענות שתטען ליום מחר כי אמרו כי איש מות אתה: ואתה תענה להם כי אתה דיין גרול וחכם ושאתה חפץ לראות הדין ולבדוק בטענות והם יבואו לפני ואני אצילך מירם: למחר באו בד״ לפני המלך אשמראי ואמרו לו לא מצאנו לו שום זכות: ענה הבחור ואמר להם אני דיין גרול יותר מכם אני רוצה לפשפש ברינו: אמרו לו ראוי לעשות כרבריך: נתיעצו ביניהם ואמרו אין טוב לנ׳ אלא להביאו לפני המלך אשמדאי שהוא למר תמיר מישיבה של מעלה ואחכ יורד והוא למד בישיבה של מטה: ולכן הוא בקי ברינין מן השמים ומן הארץ: הלכו ושאלו לאשמדאי מה יאמר ברינו: אמר להם אין לאיש הזה משפט מות כי כל מה שעשה לא במרד ובמעל ולא בזרון עשה: אלא שאותן האנשים הסיתוהו והטעוהו בדברים ואנוס רחמנא פטריה: מנא לן: מן לנערה לא תעשה דבר: ואתם יְכולין לדעת כי כן הוא שהשם המית בים האנשים ההם והוא ניצול: וכששמע הבד כך פטרוהו ברין:

Digitized by Google

I X.

Poſt recitatas Preces adducunt eum coram Aſmodæo, dicuntque illi. Rex, & Domine, iſte homo in nos incidit, quia deliquit adverſus Numen æternum violando jusjurandum, & ſpernendo mandatum parentis ſui, atque ecce iſta & iſta ei evenerunt. Nos autem noluimus eum interficere, antequam tu de ipſo decerneres, quia Divinarum litterarum ſtudioſus eſt. Quæ cum Rex intellexiſſet, Senatum ſuum convocat, eumque his affatur verbis. Ecce vobis hominem, qui hæc, & iſta patravit, & cui hæc, & iſta acciderunt. Ite igitur cras in ſuffragia, & inquirite in cauſſam illius. Cum enim ſtudio Legis Divinæ operam det, ideo ſecundum Moſaicam Legem vos eum judicare decet. Abeunt Senatores, totoque negotio probe examinato, capitalem adverſus eum ſententiam ferunt. Nimirum hoc nitebantur fundamento. Scriptum eſt in Lege (Deuter. 26. v. 16.) *Maledictus eſto quiſquis vilipendit patrem ſuum, aut matrem ſuam*: atqui iſte vilipendit utique honorem patris ſui, illiuſque præceptum; proinde maledictioni ſubjectus eſt. Cæterum maledictionis reum eumdem & mortis reum eſſe, conſtat ex illo Saulis filii Kis, qui (*ſicuti* 1. Sam. 14. *ſcriptum eſt*) filium Jonathanem perimere nitebatur, quia contrarium fecerat ejus, quod ipſe ſub maledictione prohibuerat. Accedit, iſtum præterea jusjurandum ſuum rupiſſe, & Scripturam de hujuſmodi homine pronunciare (*Exod.* 20. *v.* 7.) *Non relinquet impunem Dominus eum &c.* Quamobrem adeunt Regem Aſmodæum, eique exponunt, quomodo reum capitis ſupplicium promeritum eſſe ſentiant ob rationes prædictas. Tum ait illis Aſmodæus. Expectate, & ſententiæ promulgationem in diem craſtinum differte. Sic enim ſcriptum eſt. *Et jus dicent Cœtus, & eripient Cœtus.* (*His verbis jubetur pars Synedrii in rei damnationem: pars vero in ejuſdem abſolutionem inclinare.*) Scitumque eſt illud Sapientum Hebræorum: *moras trahite judicaturi.* Sic quoque Moſes eorumdem Magiſter diſtulit de eo pronunciare, qui in Sabbato ſtipulas collegerat, quia ei parum liquebat. Reſpondent Dæmones. Morem geremus monitis tuis, cum tu ſis Dominus noſter, & oculi noſtri te ſpectent. Subjicit Rex. Mecum moretur homo iſte hac nocte, ne illum perimant, antequam de ſententia concipienda liquido conſtet: atque id factum. Haud multo poſt interrogat Aſmodæus hominem, num in Sacris litteris, & *δευτερώσει* ſit exercitatus, jubetque afferri Codicem Legis, Prophetarum, & Hagiographorum, itemque Miſnà Ordines cum Talmude, & in illius profectum inquirit, deprehenditque omnium rerum apprime gnarum. Cum iſta ſic exploraſſet Aſmodæus, ait homini. Nunc equidem ſcio, te virum ſapientem eſſe, atque omnino tibi redditus ſum propitius. Ergo jusjurandum dato, edocturum te filium

meum,

meum ea, quæ tenes, atque eripiam te e manu Dæmonum, quos ad te necandum novi conſpiraturos. Jurat igitur Regi, atque Rex poſtea air homini. Veni, indicabo tibi argumenta, quibus die craſtino te defendes, cum capitalem ſententiam adverſus te ferent. Dic nimirum illis, te eſſe Judicem, Sapientemque magni nominis, ac proinde te cupere ipſorum cognoſcere decretum, & examinare rationes. Tum me illi adibunt, atque ego te ſervabo. Poſtridie convenit Senatus coram Aſmodæo, ajuntque; Non reperimus ullam cauſſam, quare eum abſolveremus. Tum homo ille dicere. Mihi major, quam vobis, juris eſt peritia, atque volo inquirere in juſtitiam ſententiæ veſtræ. Reſpondent Dæmones. Æquum eſt, nos tibi hoc concedere. Poſt habitam autem deliberationem inquiunt. Nihil magis ex uſu nobis eſt, quam ut illum coram Rege Aſmodæo ſiſtamus. Ipſe enim quotidie in Ætherea Academia invigilat, & deinde deſcendit, atque in ima quoque Academia ſtudiis dat operam. Itaque & Cœleſtis, & terreſtris juris habet notitiam. Abeunt igitur, & ex Aſmodæo quærunt, quid illi videatur? Ab illo autem hoc reſponſum accipiunt. Iſte homo neutiquam capitis pœnam meritus eſt. Quidquid enim fecit, neque ſponte, neque ex animo, neque dolo malo ab eo eſt factum. Verum nautæ illi verbis ſuis ipſum pellexerunt, deceperuntque, & quæ ſine voluntate fiunt, Deus non attendit. Unde hoc colligimus? Ex loco (Deuter. XXII. 26. *ubi de puella per vim compreſſa legitur:*) *Puellæ autem ne facito quidquam*. Atque vos ex eo quoque agnoſcere poteſtis, rem ita ſe habere, quia Deus viros illos in mari ſuſtulit, iſte autem incolumis evaſit. Hæc cum Senatus percepiſſet, inſons declaratus eſt.

X.

ואחרי כן לקחו אשמדאי והביאו לביתו ושם בנו לפניו ללמדו תורה ומה שהיה יודע ועשה לו כבוד גדול ולבסוף שלוש שנים ידע בן אשמדאי כל מה שלמדו האיש ההוא מכל מה שהיה האיש יודע: לימים מרדה מדינה אחת באשמדאי וקבץ חיילותיו ללכת על אותה מדינה ומינה האיש ההוא על ביתו ועל כל אשר לו ומסר לו מפתחות כל בית גנזיו וצוה לכל אנשי ביתו שלא יעשו דבר זולתי אשר יצוום האיש ההוא: והראה אשמדאי לאיש ההיא כל בית גנזיו והראהו בית אחד שלא היה לה מפתח ואמר לו אשמדאי בכל בית גנזי יהיה לך רשות להכנס חוץ מבית זה: הלך אשמדאי לצור על העיר ההיא עד ויהי היום והיה עובר האיש על חותו פתח שצוהו אשמדאי שלא ליכנס בו: אמר בלבו מה יש בבית זה שצוני המלך שלא אכנס בו יותר מכל בית גנזיו: הלך על הפתח ושבר וראה בת אשמדאי שהיתה יושבת על קתדרא של זהב ועמה בתולות רבות מרקדות ושמחות לפניה והיא היתה יפת תאר ויפת מראה מאד: וכשראתה אותו אמרה לו בא והכנס לכאן

לכאן נכנס אצלה ועמד לפניה : אמרה לו אדם טפש איך עברת על מצות המלך
אשמדאי אבי ועוד מה אתה רוצה בבית נשים תדע באמת שהיום תמות שכבר ידע
אבי שאתה נכנסת בבית זה והנה הוא בחרבו שלופה בידו ויהרגך : וכששמע
האיש ההוא כך נפל על רגליה ונשקם והתנפל לפניה ויבך ויתחנן לה להצילו
מיד אביה שלא ימיתנו שלא נכנס לשם לזנות ולא נתכוון לעשות דבר רע עם
הנערות : וכשראתה בת אשמדאי כך אמרה לו מאחר שאתה בן תורה הענוה שיש
בך יצילך היום ועתה צא מן הבית הזה וכשיבא אבי ויאמר לך על מה עברת על
מצותי ונכנסת אצל בתי וירצה להרוג אותך אמור לו אדוני לא נכנסתי אלא מפני
שאני אוהב את בתך מאד ואני שואל ממך שתתננה לי לאשה ויודעת אנכי
שייטבו דבריך לפניו ויתן אותי אליך כי מן היום שאתה עמנו נתן עיניו כך לתתי
אליך מפני שאתה בן תורה אלא שאין דרך ארץ שהאשה תובעת האיש וגנאי
יהיה למלך כמוהו לשאול שתקח בתו:

X.

Poſt hæc Aſmodæus hominem ſe ſequi jubet; eique in ædes introducto committit filium ſuum, ut illum Sacras Litteras, & ea, quæ tenebat, edoceret, afficitque hominem ſummis honoribus. Exacto triennio, callebat Aſmodæi filius omnia, quibus magiſter illum imbuerat, & quidquid ſciebat magiſter. Interjecto deinde tempore, deficit civitas quædam ab Aſmodæo. Quare copias ad eam oppugnandam colligens, præficit hominem univerſæ domui ſuæ, univerſiſque facultatibus, & claves omnium theſaurorum illi tradens imperat domeſticis, ne quid citra ipſius juſſa faciant. Demonſtrat itaque Aſmodæus homini omnes ſuas opes, oſtenditque ei domum aliam, quæ clave carebat, ac dicit: in gazophylacia quæque mea tibi introeundi jus eſto, præterquam in domum hanc. Abit deinde Aſmodæus urbem expugnaturus, atque accidit quadam die, ut œconomus ille eas fores præteriret, per quas Aſmodæus ingredi illum prohibuerat. Quare ſecum cogitat. Ecquid continere poteſt domus hæc, quam ſolam præ omnibus gazophylaciis intrare vetuit Aſmodæus? Accedit igitur ad fores, ibique præſtolatur (*quoad aperirentur; idque cum factum eſſet*) videt filiam Aſmodæi, inſidentem throno aureo, circa quam ſtrepebant puellæ multæ ſaltantes, & jocantes; ipſa autem erat pulchra aſpectu, & formoſa inſigniter. Ea, cum hominem conſpexiſſet, ait illi; accede, & ingredere. Ergo intrat ille, & coram ea conſiſtit. Tum ipſa. Tu vero homo inſulſiſſime, quare præceptum Aſmodæi Regis patris mei violaſti? & quid tibi vis in gynecæo hoc? Pro certo igitur noveris, tibi hac die moriendum eſſe. Jam enim perſpectum habet pater meus, te huc intraſſe, atque ecce huc properat ſtricto gladio ad te trucidandum. Iſtis auditis, proſternitur homo ad pedes virginis, eoſque oſculatur, & pro-

Digitized by Google

prono corpore flens obteſtatur eam, ut ſe a patre, & imminenti exitio liberet; nec enim ſcortandi cauſa ſe ingreſſum eſſe, aut cum puellis rem malam patrandi habuiſſe propoſitum. Quæ cum vidiſſet Aſmodæi filia, ait. Quia Legis Divinæ peritus es, tua te nunc modeſtia incolumem ſervabit. Quamobrem exi e domo hac, & cum parens meus adventabit te objurgans: quare tu præceptum meum violaſti, & ad filiam meam ingreſſus es? & intetitum tibi comminabitur, dicito. Domine, non alia ex cauſa intravi, niſi quia filiam tuam vehementer depereo, atque ego te rogo, ut illam mihi in uxorem des. Sat ſcio, hæc verba ipſi grata futura, eumque me tibi conceſſurum. Nam ex eo tempore, quo nobiſcum agere cœpiſti, hoc meditatus eſt, ut me tibi traderet ob tuam in Divinis litteris peritiam. At non erat honeſtum, mulierem virum provocare, nec tanto Regi conveniebat, te ſollicitare ad filiam ducendam.

X I.

וכששמע האיש ההוא רבריה שמח בלבו ועורנו מרבר אל לבו שיצא מן הבית הזה הנה אשמדאי בא וחרבו שלופה בידו ואמר לו למה עברת על מצותי עתה בא יומך שאשיב לך גמול מכל מה שעשית: אמר לו ארוני לא נכנסתי אלא מרוב חשקי בבתך בבקשה ממך תנה אותה לי לאשה כי ישרה בעיני מאר: וכששמע אשמדאי כך שמח מאר ואמר לו: ברצון אתננה לך רק המתין לי עד בואי מן המלחמה ומעתה אני נותן לך רשות להכנס בבית שבתי בו ולצחוק עמה ולענג אותה כרצונך: מיד חזר אשמדאי ולכר אותה מדינה והחריב אותה ואחרי כן אמר לחיילותיו בואו עמי לנשואי בתי שאתן לאיש אחר חכם גדול ובן תורה: מה עשו כנסו כל העופות והחיות שמצאו במדבר עד שלא היה להם מספר והביאו הכל למשתה: ונתן המלך אשמדאי מזון גדול שלא היה חקר ומספר לאיש ההוא וכתבו הכתובה וחתם החתן הכתובה וכל גדולי המלך עמו ועשה המלך להם משתה גדול ועצום כיד המלך לעת ערב מסר אשמדאי בתו לאיש ההוא כדרך כל הארץ ונכנסו שניהם לחדר: ואמרה לו בת המלך אל תחשוב בלבך שאני שירה ושאתה בן ארם איני חסרה כלום: אמנם הזהר שלא תבוא אלי אם אין אתה חפץ: אמר לה אני אוהב אותך כבת עיני ולא אעזוב אותך לעולם: אמרה לו השבע לי ברבר הזה: נשבע לה וכתב השבועה בשטר ותתם בה האיש ההוא: אחרי כן בא אליה והוליד ממנה בן ומל אותו לשמנה ימים כרין תורה וקרא את שמו שלמה על שם המלך שלמה ועמר האיש ההוא אצלה כמה ימים:

X I.

Iſtis pereeptis, in pectore ſecum gaudere homo cœpit, ſuamque ſecum reputans felicitatem, dum e domo egreditur, obvium habet Aſmodæum, tenentem manibus ſtri-
ctum

Digitized by Google

ſtum gladium, clamantemque. Cur tu mandatum meum neglexiſti? Nunc quidem dies adeſt, ut præmia digna omnibus tuis factis rependam. Tum homo ille. Tuam fidem, Domine; non huc intravi, niſi ob impotentem amorem, quo erga filiam tuam exardeſco. Obſecro te, ut hanc mihi uxorem des; cum multum illa capiar. Hæc ubi Aſmodæus audivit, valde lætatus eſt, dixitque homini. Deſpondebo eam tibi libenter; verumtamen expecta, donec ab expeditione mea revertar. Interea poteſtatem nunc tibi facio viſitandi domum, in qua moratur filia mea, & cum ea colludendi, amorique tuo indulgendi ex ſententia. Sic mox reverſus in caſtra Aſmodæus Urbem expugnat, & ſolo æquat, ac poſtea copias ſuas his verbis alloquitur. Venite mecum ad nuptias filiæ, quam collocabo in matrimonium cum viro rerum humanarum, divinarumque peritiſſimo. Quid fit? Tantam avium, ferarumque multitudinem ex ſylvis colligunt, quæ numerari non poterant, eaſque omnes in convivio apponunt. At vero Aſmodæus divitias ſine modo, & menſura Genero largitur, confectumque eſt Inſtrumentum dotale, cui Sponſus, omneſque Proceres ſubſcripſere. Parat deinde Rex epulas ſplendidas, & magnificas pro dignitate ſua, & ſub veſperam filiam ſuam Genero more ubivis gentium recepto committit, atque ambo ſimul in cubiculum ſe recipiunt. Tum Sponſo ait Sponſa. Noli tecum cogitare, me Sagam eſſe, te vero hominem: nihil mihi deeſt. Sed cave rem mecum habeas, niſi id feceris ex amore. Tum ille. Ego te non ſecus amo, quam oculi mei pupillam, nec umquam te deſeram. Ibi Sponſa; da igitur mihi Jusjurandum, ſic futurum. Nec mora, ſancte jurat Sponſus, ipſamque jurisjurandi formulam in ſcripturam redigit, obſignatque. Conſcendunt poſtea torum genialem, ſuſcipitque maritus e conjuge filium, quem octavo die ex præcepto Legis Moſaicæ circumcidit, vocatque Salomonem in Salomonis Regis memoriam, atque ita longo tempore ſimul vivunt.

XII.

ויהי היום והאיש היה מצחק עם בנו שלמה והיתה אשתו בת אשמדאי שם ונאנח האיש ההוא: אמרה לו אשתו למה נאנחת: אמר לה על בני שהנחתי בארצי ועל אשתי נאנחתי אמרה לו ומה אתה חסר כאן: אין אנכי יפה בפניך או אתה חסר ממון או כבוד הגידה לי ואמלא רצונך: אמר לה איני חסר כלום אלא כשאני רואה את בני שלמה אני זוכר שאר הבנים: אמרה לו הלא אמרתי לך שאם לא היתה אהבתי חקוקה בלבך שלא תקחני לאשה ועתה אתה נאנח על אשתך הראשונה וזוכר אותה אל תעשה כן פעם אחרת: אמר לה אני אשמור מזה: לימים חזר האיש ההוא להאנח: אמרה לו עד מתי לא תמנע עצמך מהיות נאנח על אשתך הראשונה ועל בניה: כיון שהוא כן אני אביאך אל אשתך ואל

בניך

בניך הראשונים אמנם תן לי זמן מתי יהיה מהלכך ומתי תשוב: אמר לה כן
אעשה כדברך ונשבע לה על כך וכתב השבועה וחתם בה הוא ונתן בידה והיא
שמרה כל השטרות מהשבועות שעשה לה להיותם לה לעדות: מה עשתה זימנה
כל עבדיה ועשתה משתה גדול ואחר שאכלו ושתו אמרה להם הנה בעלי זה
נתאוה לראות אשתו הראשונה ובניה שיש לו במקום פלוני; ועתה מי הוא זה
אשר יש בו כח להביאו לשם: ענה אחד ואמר אני אוליכנו בב שנים: ענה אחר
ואמר ואני בעשר שנים: וענה אחד ואמר ואני בשנה: ענה אחר שהיה בסוף
השלחן שהיה סומא מעינו אחת ונבן ואמר אני אוליכנו לשם ביום אחד: אמרה
לו אליך אנכי חפצה אמנם הזהר בו שלא תזיקנו ואל תעשה לו מאומה והוליכהו
בנחת כי הוא אדוניך והוא בן תורה ואין בו כח לסבול דבר רע: אמר לה אני
אעשה כדברך: אמרה לבעלה בסתר אדוני הזהר פן תכעיס לזה כי הוא בעל
חמה כי בסבת רגזנותו הוא עור: אמר לה לא אכעיסנו בדבר אמרה לו לך
לשלום רק הזהר בשבועתך: מה עשה אותו השר והנבן הרכיבו על כתפיו והביאו
אל עירו והניחו חוץ לעיר בראש הגשר לשלום:

X I I.

Accidit deinde aliquando, ut vir ille, præſente uxore, cum filio ſuo Salomone ludens ſuſpiria duceret. Tum conjux quærere, quare ſuſpiraret? Reſpondet is: ſuſpiro ob filium meum, uxoremque meam, quos in patrio ſolo reliqui. Ibi mulier. Qua hic apud nos re deſtitueris? An non ſatis tibi formoſa ſum? an divitiis, vel honoribus eges? Indica mihi, atque faxo, optata feras. Subjicit homo. Nulla re careo; verum quoties filium meum Salomonem intucor, in memoriam mihi redeunt liberi cæteri. Ait illa. An non dixeram tibi, ne me uxorem caperes, niſi amor mei alte in corde tuo eſſet defixus? & nunc tu ingemiſcis ob uxorem priorem, ejuſque meminiſti; cave, ne hoc iterum facias. Sic maritus pollicetur, velle ſe ea re abſtinere. Cum vero nihilominus non multo poſt ad ſua rediret ſuſpiria, ſic eum affatur conjux. Uſquequo non temperabis tibi, ne ſuſpires primam tuam uxorem, liberoſque ejus? Quia vero tanto illius deſiderio tangeris, curabo, ut deducaris ad veterem conjugem, liberoſque tuos; verum ſtatue mihi tempus, quo iturus es, quoque ad nos reverſurus. Ad hæc ille. Faciam prout juſſeris; ac jusjurandum præſtans, ejus formulam in litteras refert, ſubſcriptione ſua confirmat, atque uxori ſuæ in manus tradit; quæ omnia inſtrumenta juramentorum cuſtodiebat, ut pro teſtimonio valerent. Quid ipſa porro agit? Vocat ad cœnam omnes ſervos, & inſtruit convivium inſigne. Poſtquam autem comederunt, & biberunt, ait illis. Ecce hic meus maritus expetit videre conjugem ſuam priorem, liberoſque, qui degunt in civitate Ploni Almoni. Ecquis igitur veſtrum eo pollet robore,

Digitized by Google

re, ut ipſum illuc deducat? Ibi reſpondens quidam promittit, intra annos viginti ſe id effecturum; alius ſibi decennium ad id depoſcebat; rurſus alius intra annum unum ſe hoc præſtiturum pollicetur; quidam vero poſtremus menſæ aſſidens, oculo uno privatus, & gibboſus intra diem unum hominem illuc portandi conditionem offert. Tum Hera. Te mihi expeto. Verum cave illum lædas, aut ulla re offendas; ſed leniter eum deferto. Nam ſcito, hunc & Dominum tuum eſſe, & multum ſe litteris operam dando defatigaſſe, unde graviora perpeti nequit. Ibi Dæmon: parebo tuis juſſis. Mox clanculum viro ſuo ait mulier. Quæſo te, Domine, ne hunc Dæmonem irrites, cum iracundus ſit, ob eamque rem altero careat oculo. Ad hæc maritus: ad iram illum nulla ratione provocabo. Denique mulier. I pede fauſto; ſed jurisjurandi tu mihi memor eſto. Quid orditur unoculus ille, & gibboſus Dæmon? Imponit hominem, divaricatis cruribus, dorſo ſuo, eumque in Urbem ſuam defert, & ante eam juxta caput pontis ſiſtit incolumem.

XIII.

ויהי בעלות השחר נעשה אותו שד כדמות אדם ונכנסו שניהם בעיר: פגעו בגוי אחד שהיה מכירו: ואמר לו: אתה הוא פלוני בן פלוני שהלכת העבר הים וטבעה הספינה: אמר לו אני הוא: אמר לו הגוי אלך וארוץ ואבשר לאשתך שיושבת כאלמנה זה כמה ימים ולקרוביך: הלך ובשרם בכך ושמחו שמחה רבה ויצאו לפניו בחדוה רבה קרוביו ומיודעיו ושאלו לו על אודות התלאה אשר מצאתהו: וספר להם את כל אשר קרהו מראש ועד סוף עד היום ההוא וכאשר הצילו יי ונכנס לביתו ואותו השד הגבן עמו בדמות אדם ונשק לאשתו ולבניו בפניו ועשה משתה לכל אהביו קרוביו ומיודעיו:

XIII.

Cæterum ſub auroræ ortum aſſumit Dæmon Hominis perſonam, amboque urbem ingrediuntur. Ibi incidit in hos quidam alienigena, Aſmodæi Genero olim amicus. Itaque illi ait. Tune ὁ δεῖνα es, filius τοῦ δεῖνα, qui mari ſeſe expoſuerat, & naufragium paſſus eſt? Reſpondet alter, is ipſe ſum. Tum prior. Præcurram, atque hoc nuncium ad uxorem tuam referam, quæ pro vidua multos jam ſedet annos; quin & propinquis tuis idem narrabo. Abit igitur, atque rem indicat. Tum omnes multum gaviſi ſunt, omneſque propinqui & noti cum lætitia obviam illi eunt, atque percontantur de caſibus, quibus expoſitus fuerit. Cæterum ille a principio ad calcem recenſet iis ſingula, quæ ad præſentem uſque diem fuerat expertus, & quomodo Deus ipſum ſervaſſet; domumque ſuam cum gibboſo, ſed formam humanam induto Dæmone ingrediens, oſcu-

latur præſentibus omnibus uxorem ſuam, & liberos ſuos, paratque epulas amicis, propinquis, ac familiaribus ſuis.

XIV.

אחר שאכלו ושתו אמר האיש ההוא לאותו השד הגבן שהביאהו למצות בת אשמדאי למה אתה עור מאחת מעיניך: ענה לו כתוב מפורש: שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו: ולמה אתה מלבין פני ברבים: הלא אמרו חכמיכם המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא: עוד שב האיש אותו להכעיסו לומר לו ולמה אתה גבן: אמר ככלב שב אל קיאו כסיל שונה באולתו: ואם כל זה אספור לך האמת כשאתה אומר על מה אני סומא: מפני שאני כעסן יום אחד הייתי נתקוטט עם חברי והנה דקרני חברי בסכין וסומא את עיני: ומה ששאלת על מה אני גבן לך ואמור לאומן שעשני: אמר לו נעניתי לך מחול לי: אמר לו: לעולם לא אמחול על עלבוני: אמר אותו איש לאנשי ביתו תנו לו לאכול ולשתות: ענה לו לעולם לא האכול ולא אשתה משלך: אבל צוה לעשות ברכת המזון ואשובה אל מקומי:

XIV.

Finitis epulis, ait homo ille gibboſo Dæmoni, qui ſe ex præcepto filiæ Aſmodæi adduxerat. Quam ob cauſſam tu altero oculo cæcus es? Reſpondet Dæmon. Scriptum eſt perſpicue. (Proverb. XXI. 23.) *Qui obſervat os ſuum, & linguam ſuam, conſervat ab anguſtiis animam ſuam.* Tu vero quare hic publice faciem meam in pallorem das? An non dixere Sapientes veſtri: *quiſquis ſocium ſuum propalam pallere facit, exors eſt æternæ vitæ?* Sed hæc nihil moratus pergebat vir ille irritare Dæmonem inquiens. Dic dum, quare gibbum habes? Contra Dæmon: (*Vere tibi convenit illud Proverb. XXVI. 11.*) *Ut canis redit ad vomitum ſuum, ita ſtolidus iterat ſtultitiam ſuam.* Nihilominus indicabo tibi veritatem. Quæſiviſti ex me, quare ſim unoculus? Scias, id inde proveniſſe, quia nimis iræ indulgeo. Hinc, cum aliquando cum ſocio contenderem, perfodit is mihi cultello oculum, meque excæcavit. Quod autem interrogaſti, quare gibboſus ſim? (*ejus rei cauſſam ego dicere nequeo*) ſed abi, & tranſige cum factore meo. Tum homo. Quæſo te, condona meam mihi proterviam. Reſpondet Dæmon: numquam tibi condonabo iſtam, qua me affeciſti, contumeliam. Poſt hæc imperat homo domeſticis ſuis, ut Dæmoni aliquid ad comedendum, bibendumque præbeant. Contra Dæmon. Numquam adducar, ut ex rebus tuis quidquam comedam, vel bibam. Cæterum jube modo, ut Preces, quas poſt aſſumptum cibum recitare mos eſt, dicantur, & tunc ibo, revertarque in locum meum.

XV.

Digitized by Google

X V.

ואמר שברכו ברכת המזון אמר לו מה אתה רוצה להוריע לגברתי אשתך: אמר לו לך ואמור לה שלא אשוב אליה לעולם שהיא אינה אשתי ואני איני בעלה: אמר לה אל תאמר כך ואל תעבור על שבועתך: אמר לו איני חשש משום שבועה שנשבעתי לה והביא אשתו הראשונה לפניו ונשקה וחבקה לפניו ואמר לו: זו היא אשתי שהיא אישה ואני איש וגברתך שדה ולכן אמור לה שלא אשוב אליה לעולם: כשראה כך יצא משם וחזר לארונתו מלא חמה וכשראתה אותו שאלה אותו ואמרה לו מה אמר לך ארוני בעלי: ענה ואמר לה את שואלת על האיש שאינו אוהב אותך אלא שהוא מואס בך ואומר שלא ישוב אליך לעולם שאין את אשתו והוא אינו בעלך וספר לה כל המעשה שהקרא אותו עם בעלה: אמרה לו אין אנכי מאמינה אותך ולא לדבריך כי כל מה שאמר לא עשה אלא להרגיזך ולעשות לך הכעסות שאני יודעת בו שהוא בן תורה ולא יעבור לעולם על שבועתו ואנכי אמתין עד זמן אשר נתן לי ונראה מה יהיה:

X V.

Poſt peractas Preces ait Dæmon. Quid nunc vis, ut Heræ meæ, uxori tuæ renunciem? Ibi homo. Vade, & dic illi, me numquam ad eam reverſurum. Neque enim ipſa eſt uxor mea, neque ego ejus maritus. Subjicit Dæmon. Ne tu hæc loquaris, & noli violare jurisjurandi religionem. At vero homo: Non curo, inquit, ullum, qnod juravi, ſacramentum, adductaque veteri conjuge, hanc coram illo oſculatur, & amplexatur, dicens. En veram meam uxorem. Nam ipſa mulier eſt, & ego vir; tua autem Hera Saga nata eſt. Quapropter dic illi, me nullo umquam tempore rediturum. Cum tenacem propoſiti vidiſſet Dæmon, diſcedit, & ad Dominam revertitur furoris plenus. Illum, ubi Domina videt, percontatur: quid referre te juſſit Dominus meus, maritusque? Reſpondet Dæmon: tu de homine ſciſcitaris, qui te minime amat, ſed qui te odio habet, teſtatusque eſt, numquam ſe ad te reverſurum, eo quod non ſis uxor ejus, & ipſe non ſit maritus tuus. Narrabat illi deinde omnia, quæ ei cum conjuge illius interceſſerant. Ad hæc Hera. Ego tibi, tuiſque verbis fidem non habeo. Quæ enim dixit, tantum ad te irritandum protulit, & ut bilem tibi moveret. At ego illum novi, & cum Divini juris adeo peritus ſit, non rumpet fidem, quam juramento mihi dedit. Expectabo uſque ad tempus conſtitutum, tumque videbimus, quæ evenient.

X V I.

המתינה עד הזמן שנתן לה שהיה שנה אחת אחר כך קראה לאותו עבר ואמרה לו:

Digitized by Google

לו: לך והביא לי ארוני בעלי: אמר לה והלא אמרתי לך בשמו שאמר לי שלא ישוב אליך לעולם: אמרה לו כשאמר לך אותן דברי עדיין לא הגיע זמן שבועתו ושישוב אלי: הלך במצוחה ובא אצל האיש ואמר לו גברתי שאלת בשלומך ומתרה אותך לשוב אליה כי הגיע זמן שבועתך: ענה האיש ואמר לך ואמור לה שאינו חפץ בשאלת שלומי ולא אשוב אליה לעולם: כששמע כך הלך וחזר לדרכו לאדמתו והגיד דברי בעלה: הלכה היא וספרה לאשמדאי אביה כל הענין: ענה לה אביה שמא מפני שנתקוטט עם עבדך העור אינו רוצה לבוא עמו ועוד שאינו כבוד לו לבוא עם איש עור וגבן: אבל זאת תעשי שלחי לפניו שלוחי נכבדים ויתרו על שבועתו:

X V I.

Cum ad illum uſque terminum, qui erat unius anni, præſtolata eſſet, ait famulo ſuo Dæmoni. Abi, & Dominum meum maritumque mihi adducito. Tum Dæmon. An non dixi tibi nomine ejus, eum nolle umquam ad te redire? Subjicit ipſe. Cum hæc loqueretur, non effluxerat rempus, quo reverſurum ſe juravit. Ergo obtemperans Dæmon ad virum ſe confert, aitque. Hera mea me quærere juſſit, ut valeas, & te hortatur, ut ad ſe revertaris, quia terminus jurisjurandi adventavit. Ad hæc homo reſpondet. Apage hinc, & dic ei, non me cupere, ut de mea valetudine ſollicita ſit, nec me umquam rediturum. His perceptis, recedit, & ad Dominam retto legit veſtigia, atque illi ſignificat verba mariti ejus. Nec mora, ipſa patrem ſuum Aſmodæum convenit, eique omne negotium exponit. Tum pater. Fortaſſe quia cum ſervo tuo altercatus eſt, ideo eum illo venire recuſat. Quin nec honorificum ipſi comitari cæcum, & gibboſum. Quamobrem mitte ad illum Legatos ſplendidos, qui ipſum memorem eſſe jubeant ſui jurisjurandi.

X V I I.

וכן עשתה הלכו ויתרו בו ואמר להם לא אחזור עמכם לעולם: אמרו לו: אינך בן תורה ולמה אתה עובר על שבועתך שכבר עבר הזמן שנתת לה ואתה עובר בלאו לא תשבעו לשמי בשקר ועוד אתה עובר על מצות עשה דכתיב שארה כסותה ועונתה לא יגרע: ענה להם כראשונה: הלכו להם השלוחים והחזירו לה מענה ממה שאמר ועדיין חזרה ושלחה שלוחים רבים ונכברים מאלה כי חשבה בלבה ואמרה אולי לא ישרו בעיניו אלו השלוחים: הלכו אצלו והתרו בו כמו שעשו הראשונים וענה להם אל תרבו דברים כי לא אוסיף לשוב אליה לעולם: חזרו ואמרו לה שלא תוסיפי לשלוח עוד שלוחים שאינו חפץ בך ומאס בך: כששמעה כך הלכה והגידה לאביה ושאלה ממנו עיצה מה לעשות: אמר לה אביה

Digitized by Google

אביה אני אאסוף חיילותי ואלך אליו אם ירצה לבוא טוב הוא ואם לאו אהרגנו ואהרוג כל אנשי עירו: אמרה לו חלילה לך ארוני ללכת אתה אצלו אלא שלח עמי ממשרתיך אשר ייטב בעיניך ואנכי אלך אליו אולי ישא פני לשוב עמי: וכן עשה שלח עמה חיילות והלכו להם עמה עד מקומו גם בנה שלמה הוליכה עמה:

X V I I.

Obſequitur ea monitis paternis. Abeuntes in memoriam homini revocant jusjurandum. At ille. Nullatenus vobiſcum ſum reverſurus. Tum ipſi. An non te ſtudioſum Sacrarum litterarum profiteris? quare igitur violas jurisjurandi fidem? Pridem enim præteriit tempus, quod illi conſtitueras. Ergo delinquis contra illud interdictum Dei. (Levit. XIX. 12.) *Ne juretis per nomen meum falſo*. Peccas item contra edictum (Exod. XXI. 10.) *Alimentum ejus, operimentum ejus, & conjugale debitum non minuito*. Verum is veterem repetit cantilenam. Proinde diſcedentes Legati referunt ad Dominam reſponſum, quod dederat. Cæterum illa plures, magiſque inſignes Legatos, quam priores fuerant, ad maritum deſtinat, animo ſecum reputans, primos Legatos forſitan non placuiſſe. Recentes hi abeuntes hominem ſimiliter admonent, ſicuti priores fecerant. At ille. Nolite multa verba loqui. Nam certum eſt, me numquam ad eam rediturum. Reduces Legati (*Dominæ*) dicunt. Abſtine a mittendis porro Legationibus. Ipſe enim te non amat, ſed potius averſatur. Iſta cum audiviſſet, adit iterum patrem, & poſtquam, quæ acciderant, narravit, petit ab eo conſilium, quid facto opus ſit. Reſpondet pater. Ego colligam copias meas, & ad eum proficiſcar. Quod ſi venire volet, bene ſe res habet; ſin minus, illum interficiam, omneſque incolas Urbis ejus internecione delebo. Ad hoc ipſa. Abſit, ut tu, Domine, iter capeſſas, ſed mecum iis, quibus tibi viſum, miniſtris mittito, atque ego ad ipſum me conferam; fortaſſe apud eum hanc inibo gratiam, ut mecum redeat. Aſſentitur pater, & cum ea mittit copias ſuas, quæ eam uſque ad illam Urbem comitarentur; quin & Salomonem filium ſecum duxit.

X V I I I.

ויהי בלילה שהגיעו לשם והחיילות שלה רצו להכנס בעיר להרוג אותו ולכל אנשי מקומו ולא הניחה אותם להכנס בעיר להרוג אותו ולכל אנשי מקומו: ואמרה להם עתה הוא לילה וכלם הם ישני ואתם יודעים כי קודם שישנו הם מפקידים נפשותיהם ביד הקבה ולא נוכל לעשות להרע להם בעוד שהם ביד הקבה: רק זאת נעשה עמהם ולא נחטא: נמתין אותם עד הבקר ולבקר נכנס בעיר ואם נמצא מהם לשם שהם עשים כל חפציני הרי טוב ואם לאו נראה

מה

מה נעשה בהם: ענו לה לאמור גברתנו עשי כטוב בעיניך וכשהיתה לשם
אמרה לבנה שלמה בני הכנס אל אביך ואמר לו שאני כאן בעבורו ושלא יעבור
על שבועתו וישוב עמי: הלך הנער ומצא אביו שהיה ישן במטתו והקיצו
משנתו: עמד האיש מרעיד ואמר לו: מי אתה כי הקצותני: אמר לו אני בנך
שלמה בן בת אשמדאי המלך: כששמע כך קם במורא וחבקו ונשקו ואמר לו:
למה באת לכאן:

XVIII.

Cum noctu illuc advenraſſent, volebat exercitus Urbem ingredi, & hominem cum omnibus incolis trucidare. Verum ipſa aditu Urbis, & clade hac illos prohibuit, aitque. Eſt nunc nox concubia, omneſque dormiunt. Vos autem noſtis, (*Judæos*) antequam ſomno ſe dent, animas ſuas Deo commendare. Itaque illis damnum inferre non poſſumus, quamdiu Dei manibus tenentur. Ergo hoc, ne peccemus, cum illis agamus. Expectabimus, donec illuceſcat, & mane ingrediemur Urbem, atque ſi deprehendemus illos paratos ad implenda deſideria noſtra, ſalva res eſt; ſin aliter fuerint animati, ſciemus, quid in eos ſtatuere debeamus. Reſpondent turmæ: quæ tibi ex uſu videntur, Hera, facito. Interea ait Salomoni. Heus, fili mi, vade ad patrem tuum, & mone ipſum, me ejus cauſſa veniſſe, & ne jusjurandum ſuum violet, atque ut mecum revertatur. Abit puer, & reperit patrem in lecto ſomno ſopitum, eumque exſuſcitat. Surgens homo tremere incipit, aitque. Quis tu es, qui me expergefeciſti? Reſpondet puer. Ego ſum filius tuus Salomon, quem ex Aſmodæi Regis filia ſuſcepiſti. His auditis, plenus timoris filium amplectitur, & oſculatur, rogatque, quare illuc veniſſet?

XIX.

אמר לו אמי אשתך באה לכאן בעבורך שתלך עמה ושלחה אותי לקראתך
להודיעך שהיא בכאן: אמר לו איני הולך עמה ולא תהיה אשתי לעולם ולא אני
בעלה שאני בן אדם והיא שידה ואין הדברים מתאחדים על נכון זה עם זה כי
לא ראוי זה עם זה: ענה לו בנו אינך אומר כראוי חוץ מכבודך כי כל הימים
אשר היית עמנו לא הזיקך מאומה ולא עשו עמך דבר שלא כהוגן ולא נהגו עמך
כל השדים כבוד גדול ונורא אלא בעבורה גם אמי כבדה אותך הרבה מאד גם
אביה אשמדאי מינה אותך שר וגדול על כל השדים וצום לעשות כל רצונך: וכיון
שכן הוא למה אתה כועס בה ומואס אותה ואינך זוכר החסדים שעשו עמך כי
אשמדאי זקני הצילך מיד השדים כשרצו להרגך שכך יצא הדין מפיהם: וגם
אמי הצילה אותך מיד אביה כשרצה להרגך על שעברת על מצותו: ועוד למה
אתה עובר על שבועתך שנשבעת שלא תניחנה לשלם ועוד אמרת שלא תתעכב
יותר

אתר משנה אחת ושתשוב אליה אחרי כן: ועתה אבי שמע בקולי וייטב לך חוזר עם אמי ולא תירא מכל דבר רע שעשו לך:

X I X.

Tum ille. Mater mea, uxor tua, huc ſe contulit tui cauſſa, ut cum illa diſcedas. Itaque me præmiſit, ut tibi adventum illius ſignificarem. Reponit homo. Non ſum iturus cum illa, neque eam umquam pro uxore habebo, neque ego ſum illius maritus. Homo enim ſum; ipſa vero eſt Saga; neque poſſunt convenire invicem res tam diverſorum generum. Ad hæc filius. Tu quidem, quod tamen citra honoris tui læſionem dictum eſto, haud æquum loqueris. Namque toto eo tempore, quod nobiſcum egiſti, nulla vis tibi illata eſt, neque ulla facta injuria. Dæmones autem univerſi non ob aliam cauſſam tanto te honore proſecuti ſunt, quam matris nomine. Quin & ipſa mater mea multum te coluit, illiuſque parens Aſmodæus conſtituit te Principem eximium Dæmonum cunctorum, juſſitque nutibus tuis obedire. Quæ cum ita ſint, quare matri iraſceris, eamque ſpernis, nec recordaris beneficiorum, quæ in te fuere collata? Nam Aſmodæus avus meus eripuit te ex manu Dæmonum, cum te perimere vellent, & capitalem ſententiam adverſus te pronunciaſſent. Mater quoque mea te ſervavit, cum illius parens ob violatum præceptum mortem tibi intentaret. Præterea quare contemnis jusjurandum, quo te obſtrinxiſti, numquam te matrem deſerturum? Quin & pollicitus es, te non manſurum ultra annum unum, & reverſurum deinde ad ipſam. Quamobrem, mi pater, aures mihi præbe, tecumque bene agetur. Revertere cum matre mea, nec mali quidquam ab ullo metuito.

X X.

ענה לו אביו בני שלמה אל תוסיף לדבר אלי עוד בדבר הזה ואל תאריך בדבריך שלא אשמע אליך בדבר הזה לשוב עמה לעולם שכל השבועות שעשיתי לה היו מפני אימה ויראה שלא יהרגוני ולכן היו השבועות באינוס ואין בהן ממש: ענה לו בנו שלמה אני לא אוסיף לדבר אליך עוד בדבר הזה כיון שכך צויתני אמנם תדע שאתה תאבד עצמך למען זאת: הלך הנער וחזר לאמו וספר לה כל הדברים ובערה חמתה כשמעה את דברי בנה ואמרה עדיין לא אהרגני עד שאדבר עמו בפני הקהל ואשמע מפיו הטענה ואראה איך יתנהגו הקהל בעניין ומה ידינו בענין: המתינה עד הבקר וכשידעה שהיה הקהל בבית הכנסת הלכה היא לשם עם כל שריה ונכבריה ואמרה להם המתינו לי אתם חוץ הבית הכנסת ואנכי אכנס שם ואשמע מה יענה ומה ירצה לעשות:

X X.

Reſpondet pater: heus, fili Salomon, ne tu de hac re porro verba mecum commutaveris, ſermonique parce. Neque enim umquam in eo tibi morem geram, ut cum matre tua revertar. Omnia enim juramenta, quæ concepi, ex metu, ac timore profecta ſunt, ne vita privarer, ideoque pro invitis habentur, nec involvunt obligationem. Tum filius Salomon. Non loquar tibi porro de re hac, quando ſic præcepiſti. Verum ſcias, te tibi exitium parare cœptis iſtis. Digreditur deinde puer, & ad matrem reverſus omnia illi ediſſerit. (*Mater*,) cum filii verba audiviſſet, vehementer excandeſcens ait. Nondum illum occidam, priuſquam illi coram in Concione populi locuta fuero, & ex ipſius ore ſenſa animi audivero, experiarque quomodo populus in hac cauſſa ſe gerat, & quid ſit judicaturus. Ergo Solis ortum expectans cum ſciret, omnes incolas in Synagoga congregatos eſſe, ipſa ſtipata omnibus Principibus, & Optimatibus ſuis, eo ſe confert, atque illis ait. Præſtolamini me vos hic ante Synagogam, ego introibo, & audiam, quid reſponſurus ſit, & quid agere decreverit.

X X I.

נכנסה לשם וכשנגמרו פסוקי דזמרא אמרה לחזן החזן ואל תתפלל עד שאדבר דברי ויאמר דבר: אמרה לקהל שמעו עמים כולם ועשו לי דין מהאיש שאנכי מתערמת ממנו ששמו דיהון בר שלמוני שכך היה שמו כי זה האיש נפל בינינו בשביל חטאיו ואבי גמל עמו חסד שהצילו מיד חשדים שרצו להמיתו גם אנכי הצלתיו מיד אבי שרצה להרגו על שעבר מצותו ונתן אותי לו לאשה ומינהו שר וגדול על כל חיילותיו ולקח אותי לאשה כדת משה וישראל וכתב לי כתובה מכך גדול ונשבע לי עוד שלא יניחני לעולם כל ימי חייו ונשבע לי עוד כשרצה לקחת ממני רשות לשוב הנה לאשתו הראשונה שלא יתאחר יותר משנה אחת ושישוב אלי והנה השבועות בשטרות אלו והוא חתום בהם ועתה רוצה לשלם לי רעה תחת טובה ואינו רוצה לשוב עמי ועתה אנכי שאלת שתשאלו את פיו למה הוא עושה כך ודינו לבקר משפט על שטרי השבועות האלה:

X X I.

Intrans igitur poſt peractas preces Pſalmorum ait Præcentori. Expecta, nec porro precare, donec negotium meum ſim elocuta. Ibi Præcentor: quæ voles, ediſſere. Tum ipſa Cœtum ſic alloquitur. Audite me omnes cives, & jus mihi reddite contra virum, qui me decepit, cui nomen Dihon filius Salomonis. (Sic enim vocabatur.) Is homo cum in nos incidiſſet ob ſcelera ſua, pater meus hanc erga eum exercuit miſericordiam,

ut

Digitized by Google

ut illum liberaret ex manu Dæmonum, qui ipſum erant interfecturi. Ego quoque eum ex paternis manibus eripui, cum ipſum ob præteritum mandatum mactare vellet, meuſque pater me illi conjugem dedit, conſtituitque ipſum Principem maximum ſuper omnes copias ſuas, atque ipſe me ſibi uxorem cepit ſecundum inſtituta Legis Moſaicæ, Judæorumque, & dotis loco mihi conſtituit ſummam ingentem, addens jusjurandum, ſe numquam me deſerturum, quoad ſuperſtiti eſſe liceret. Præterea, cum veniam a me peteret viſitandi uxorem priorem, juravit, ſe non ultra annum abſuturum, & deinde reverſurum ad me; atque ecce vobis juramentorum Inſtrumentum, quibus ipſe ſubſcripſit. Nunc autem mala pro bonis rependere cupit, renuitque mecum reverti. Vos ergo appello, ut ex eo quæratis, quare hæc faciat, & ut hoc mane Jus dicatis ſecundum iſta Inſtrumenta jurationum.

XXII.

אמרו לו דייני הקהל מדוע אינך חוזר עמה שעשתה עמך כמה טובות ועוד איך אתה יכול לעבור על השתי השבועות שחתמת בידך: ענה להם כל מה שעשיתי ושנשבעתי היה באונס ומחמת יראה שידעתי שאם לא אעשה רצונם שימיתוני ולכן שאלתי על השבועות והתירום לי ואיני רוצה לחזור עמה שאין זה כדרך ארץ שיקח בן אדם שדה ולהוליד שדים אלא אני רוצה לדור עם אשתי שהיא מבני אדם כמוני ולהתעסק בפריה ורביה כמו שכתוב בתורתינו: אעשה לו עזר כנגדו וזאת אינה כנגדי ומפני כך איני חפץ לשוב עמה ותלך היא ותקח אחד מן השדים כמותה ויהיה מין במינו ואני אעמוד עם אשתי הראשונה אשר היא אשת נעורים:

XXII.

Tum Judices Cœtus his verbis hominem compellant. Tu vero quare non reverteris cum ea, quæ in te tanta contulit beneficia? Inſuper quomodo potes irritum reddere jusjurandum, quod manu tua obſignaſti? Reſpondet homo. Quidquid feci, & quidquid juravi, coactus feci, & præ timore. Sciebam enim illos me, niſi voluntati eorum morem gererem, trucidaturos. Quapropter abſolutionem a juramento petii, eamque impetravi. Proinde nolo cum ea reverti; neque enim fas & æquum eſt, hominem Sagam pro uxore habere, & Dæmonas procreare. Idcirco volo commorari cum conjuge mea humano mecum genere orta, & liberis gignendis operam dare, (*prout in Lege noſtra præceptum eſt.*) Atque in eadem Lege noſtra (Geneſ. 2. v. 18.) perſpicue dicitur. *Faciamus ei adjutorium ſimile ſibi.* Atqui hæc non eſt mihi ſimilis. Proinde nolo cum ea diſcedere. Abear ipſa, & capiat ſibi Dæmonem aliquem ſui generis, ut ſint ejuſdem ſpeciei. Ego autem degam cum uxore mea priore, deliciis juventutis meæ.

Digitized by Google

XXIII.

אמרת בת אשמדאי לדיינין אינכם מורים מי שרצה גירש לגרש את אשתו שיש לו לכתוב ספר כריתות ולתת בידה ולפהריע לה כתובתה: ענו הדיינים ואמרו אמת הדבר הזה יציב ונכון כי כן הדין נותן: אמרה להם אם יכתוב לי גטי ויפרע לי כתובתי הוציאה שטר כתובתה ומצאו כתוב ממון גדול שלא היה לו מספר: אמרו לו הדיינים או תפרע לה זאת הכתובה או תשוב עמה: ענה להם הנה כל הממון בירם הנני מוחל הכל ואתן לה גיטה שעמה לא אשוב לעולם: אמרו לו הדיינים ראה שכך יש לך לעשות מן הדין או ללכת עמה או לפטור אותה ולפרוע כתובתה ואם לא תעשה זה ניתן לה רשות לעשות בך כחפצת נפשה: אמרה להם כיון שאנכי רואה שאתם מורים בדין והייבתם אותו מהלכה מעתה אין אנכי חפצה שילך עמי באונס מאחר שהתל בי אמנם בבקשה מכם אמרו לו שינשוק אותי ואשיב לי למקומי: אמרו לו עשה רצונה ונשוק אותה והיא פוטרת אותך מכל מה שחייבנוך: הלך ונשקה וחנקה אותו ומת: אמרה לו זה הוא שכרך על ששקרת בשבועות השם ומצות אביך ועל שהתלת בי ורצית להניחני ושאשיב אלמנה הייה: עתה תהיה אשתך אלמנה וגלמודה: והמשל אומר מי שיבקש ליקח לי אישי ובעלי ימות היא ולא יעשה טובה ולא שמחה לא לי ולא לאחרת:

XXIII.

Poſt hæc Aſmodæi filia ſic Judices affatur. An non fatemini neceſſe eſſe, ut is, qui ab uxore divortium facere vult, ipſi Libellum repudii ſcribat, & hunc in manus ei tradat; tum etiam, ut dotem illi ſolvat? Reſpondent Judices. Omnino hoc ratum, conſtiturumque eſt, atque id Jus efflagitat. Tum illa. Scribat igitur mihi Libellum repudii, & ſolvat mihi dotem. Nec mora, profert Inſtrumentum dotale, quod ſummam ingentem, atque adeo immenſam continebat. Ibi Judices. Aut exſolve dotem hanc, aut cum ea revertere. At vir excipit. Ecce omnes meæ facultates penes ipſos ſunt, quas univerſas iis condono, daboque illi Libellum repudii; cum ipſa autem me reverſurum nego, & pernego. Addunt porro Judices. Vide, iſtud ſecundum Leges facere te convenit, aut eundum tibi cum illa, aut dimittere eam oportet, illique dotem perſolvere. Quod ſi hæc non obſervaveris, conceditur ei poteſtas ſtatuendi de te quidquid illi collibuerit. Tum ipſa. Quia animadverto, vos juſtitiam cauſſæ meæ agnoſcere, & illum, ſicuti Leges exigunt, condemnare, jam nolo ego, ut mecum invitus diſcedat, quia me eſt aſpernatus. Hoc autem vos rogo; perſuadete illi, ut me (*poſtremum*) oſculetur, & tum recipiam me in locum meum. Ibi Judices ad ipſum. Fac illius voluntatem, & eam oſculare, atque tum ipſa te abſolvet ab omni noſtra condemnatione.

Digitized by Google

ne. (*Conſentit homo*) & abit, ac eam oſculatur. (*Enimvero ipſa in hominem involat*) ac fauces illi elidir, ipſumque enecat, inquiens. Hoc ruum eſt præmium, quia juramentorum religionem feſelliſti, & mandata paterna violaſti, mihique illuſiſti, volens me deſerere, & relinquere viduam, marito ſuperſtite. Nunc tua uxor vidua, & deſerta vivet. Vetus hoc dictum eſt: *ſi quæ virum meum, maitumque mihi auferre poſtulat, pereat ipſe, & nec utilitati, nec oblectamento mihi ſit, aut illi.*

XXIV.

אחרי כן אמרה לקהל אם לא תרצו שאמית אתכם קחו בני שלמה והקימוהו עליכם לנשיא ולראש ולקצין כי מכם וישב עמכם כי מאחר שהרגתי את אביו אין אנכי חופצה שישוב עמי שלא יהיה לי לזכרון ולמפח נפש ואנכי אורישנו בממון גדול על מאר כרי שלא יחסר לו כלום ואתם תצוו לתת לו מירושת נכסי אביו יותר על שאר אחיו: וכן עשה הקהל הקימוהו עליהם לנשיא ולראש ולקצין ומלך עליהם והיא חזרה למקומה לאביה: מכאן שאין לאדם לעבור על שבועות השם ולא על מצות אביו:

סליק סליק סליק:

XXIV.

Poſtea his Cœtum compellat. Si ſalvi eſſe vultis, capite filium meum Salomonem, atque Principem, Rectorem, ac Ducem illum conſtituite. Nam a vobis genus trahit, & vobiſcum morabitur. Poſtquam enim patrem ejus peremi, nolo mecum agat, ne memoriam ſubinde mihi refricer, ſitque mihi dolor. Ego vero illum hæredem conſtituam facultatum longe ampliſſimarum, ne cujuſquam rei egeat. Vos autem jubete, eum majorem portionem reliquis fratribus ex hæreditate capere. Obſequitur Cœtus, eumque Principem, Rectorem, ac Ducem eligit. Imperavit autem ipſe illis, materque in locum ſuum ad patrem reverſa eſt. Hinc clare diſcimus, a nemine jurisjurandi religionem, & præcepta paterna eſſe ſpernenda.

Explicit. Explicit. Explicit.

Credat

hæc

Tam abſurda, tam abſona, tam inepta, tam contraria veritati

Judæus apella,

non ego.

Digitized by Google

4a

INDEX RERUM,

quæ in Diſputatione Lexico præmiſſa continentur.

A

RAbèn Ezrà genus, opera, & ſtylus. Κατ' ἐξοχὴν propter aximiam Sacrarum Litterarum, & Philoſophiæ cognitionem ab Hebræis vulgo appellatur החכם h. e. *Sapiens*. pag. 18.
Accentus OnKeloſi Paraphraſi tantummodo curadditi ſint 3
Additamenta ad Eſtheram, & Danielem non ſunt in Canona Hebræorum. 20
Adverſarios multos, & magnos res magnæ, & illuſtres ſemper babuerunt. 27
Ægyptiis diutius ſervientes Iſraelitæ Moſis tempore cur priſtinam linguam ſervarint, ejuſdemque cognitionem multo breviori tempore in Captivitata Babylonica amiſerint. 2
Aggadà quid ſit. 11
Anglicana Biblia Polyglotta cur reliquis Polyglottis omnibus longe antecellant. 24
Anglicana Biblia OnKeloſi Parapbraſim Chaldaicam e regione Textus Hebræi exhibent. 21
Antiquitas, & dignitas Linguæ Chaldaicæ. 26
Arbor Cabbaliſtica 14. Ejuſdem diſpoſitio, & explicatio. 14
Aſſyriis, & Babyloniis Lingua Chaldaica vernacula, & familiaris fuit. 26

B

BAbylonica dialectus fuit omnium puriſſima, eaque uſi ſunt Daniel, & Eſdras. 3
In Babylonica Captivitate Iſraelitæ cur Linguam Hebræam amiſarint, cum Moſis tempore Ægypiis diutius ſervientes aam retinuerint. 2
In Babylonica Captivitate Hebræi diverſis dominis ſervire coacti ſunt. 2
Babyloniis, & Aſſyriis Lingua Chaldaica vernacula, & familiaris fuit. 26
Baruch non eſt in Canone Hebræorum. 20
Ambigitur, an Baruch Lingua Hebraica compoſitus fuerit, cum nuſquam apud Hebræos legatur. 20.
Baſileæ Biblia Sacra edita Paraphraſim Chaldaicam e regione Textus Hebraiei exhibent. 21
Baſileæ prodiit Talmud caſtigatus anno 1581. 10
Biblia Polyglotta Anglicana reliquis Polyglottis omnibus cur longe antaecellant. 24
Biblia Regia OnKeloſi Paraphraſim Chaldaicam Textui Hebræo ſubjiciunt. 21
Biblia Sacra Polyglotta Anglicana e regione Textus Hebræi exhibent OnKeloſi Parapbraſim Chaldaicam. 21
Biblia Sacra Polyglotta edita Venetiis, Baſileæ, Hannouiæ, & in Anglia OnKeloſi Paraphraſim Chaldaicam e regione Textus Hebraici exhibent; Biblia vero Regia eamdem Textui ſubjiciunt. 21
Biblia Sacra Polyglotta Hannouiæ, Londini, Amſtelodami, Antuarpiæ, & Pariſiis edita omnibus Chaldaicis Paraphraſibus ornata ſunt. 25
Biblia Ximeniana qualia ſint. 26
Biblica Rabbinorum Commentaria cujuſmodi ſint. 15.
Biblici Commentarii Rabbinorum valde proſunt ad Sacras Litteras intelligendas. 17. 18
Bibliorum Sacrorum Chaldaica Paraphraſis, & Tranſlatio fuit in uſu apud populum Judaicum poſt reditum a Babylonia. 1
Buxtorphii Biblia Sacra qualia ſint. 15
Buxtorphii verba ad Talmud pertinentia. 10

C

CAbbala quid ſit. 11. ejus ſpecies apud Hebræos tres. 12. ejus auctores. 12. Cabbaliſtica arbor. 14
Arboris Cabbaliſticæ diſpoſitio, & explicatio. 14
Cabbaliſtica ratio commentandi Sacras Litteras prorſus ridicula. 16
In Canonem ſuum quos Sacræ Scripturæ libros Hebræi retulerint. 21
In Captivitate Babylonica cur Iſraelitæ Linguam Hebræam amiſeriot, eum Moſis tempore Ægyptiis diutius ſervientes eamdem retinuerint. 2
In eadem Captivitate diverſis dominis Hebræi ſervire coacti ſunt. 2
Chaldaica Bibliorum Sacrorum Paraphraſis fuit in uſu apud populum Judaicum poſt reditum e Babylonia. 1. quomodo κατ' ἐξοχὴν appellaretur. 1. Chaldaicæ Paraphraſes ex Judaici populi inſcitia ortæ ſunt. 1
Chaldaicæ Linguæ dialectus quotuplex. 3
Chaldaica Lingua unde nomen nacta ſit, & quibus nominibus ſit appellata. 26. ejus antiquitas, dignitas, utilitas. 26
Chaldaica Lingua cur vocetur etiam Hebræa. 26
Chaldaica Lingua Babyloniis, & Aſſyriis vernacula fuit. 26
Chaldaica Lingua Rabbinorum, & aliorum Judæorum libri ferc innumeri compoſiti ſunt. 26
Chaldaicam Linguam diverſam eſſe ab Hebræa, non ajuſdem dialectum, rationibus probatur. 26. 27
Chaldaicæ Paraphraſes quibus in Bibliis typis mandatis reperiantur. 25
Chaldaicæ Paraphraſes in quos Sacræ Scripturæ libros extent. 20
Chaldaicæ Paraphraſes, quæ in Polyglottis reperiuntur, recentiores ſunt. 24

Chal-

Digitized by Google

Chaldaicæ Paraphraſes hodiernæ utrum ſint illæ ipſæ, quæ ſtatim poſt Captivitatem Babylonicam compoſitæ ſunt. 2
Chaldaicæ Paraphraſes Chriſti tempore extiterunt. 2
Chaldaicarum Paraphraſium cur Sancti Patres numquam meminerint. 2. earum dialecti ſunt variæ. 3. a quibus compoſitæ fuerint. 3. earum utilitas. 24
Chaldaicarum Paraphraſium, ſeu Targumin nomine quid intelligendum. 4
Ad Chaldaicas Paraphraſes quibus auxiliis inſtructus Lector accedere debeat. 25
Chaldaici Paraphraſtæ quo tempore vixerint. 2
Chaldaico ſermone olim Litteræ Sacræ explanatæ fuerunt. 1
In Synagogis, & in Templo ſingulis Sabbatis Chaldaicæ Paraphraſes prælegebantur. 2
Chriſtiani quem fructum ex Talmudis lectione percipere poſſint. 9
Chriſtianis etiam Jonathanis Paraphraſis in Prophetas priores, & poſteriores maxime probanda. 22
Chriſtianorum Religioni in multis favet Jonathanis Paraphraſis in Prophetas. 22
Chriſtianorum Fides in Targumin, ſive Paraphraſibus Chaldaicis ſtabilitur. 24
Vaticinia de Chriſto in Targumin, ſive Paraphraſibus Chaldaicis fideliter explanantur. 24
Chronicorum libri a Jonathane non ſunt tranſlati. 22
Chronicorum Paraphraſis Chaldaica ubi edita. 25
Poſt Chronicorum libros ad calcem Bibliorum rejecta eſt Paraphraſis Hieroſolymitana Pentateuchi in Bibliis Buxtorphii. 25
Commentaria Biblica Rabbinorum qualia ſint. 15
Commentarii Talmudis maxima ex parte a R. Scelomò Jarchi confecti ſunt. 19
De Commentariis Rabbinicis Sacræ Scripturæ Forſteri, Fagii, & Garſiæ opinio. 17
Commentariorum Biblicorum a Rabbinis compoſitorum genera quinque. 16. 17
De Commentariorum Rabbinicorum in Sacras litteras utilitate variæ inter Chriſtianos ſententiæ. 16. 17.
Concilium Tridentinum Seſſione. 4. declarat Sacros, & Canonicos libros omnes Sacræ Scripturæ cum omnibus partibus ſuis, prout in Eccleſia Catholica legi conſueverunt, & in Bibliis Sacris habentur, excepto libro tertio, & quarto Eſdræ. 20
Cur SchiKardus carpat Forſterum Hebræorum Commentaria inſectantem. 17

D

Daniel, & Eſdras uſi ſunt dialecto Babylonica, quæ fuit omnium puriſſima. 3
Danielis liber Lingua Chaldaica puriſſima conſcriptus eſt. 3
Danielis liber a Jonathane non fuit tranſlatus. 22
Danielis, & Eſtheræ Additamenta non ſunt in Canone Hebræorum. 20
Danielis liber maxima ex parte Chaldaicus eſt. 20
R. David Kimchi genus, opera, eorumque ſtylus. 19
Dei proprietates, & notiones per ספירות *Sephiroth* Judæi explicant. 14
Dialecti Paraphraſium Chaldaicarum variæ ſunt. 3
Dialectus Babylonica fuit omnium puriſſima, eaque Daniel, & Eſdras uſi ſunt. 3
Dialectus Linguæ Chaldaicæ quotuplex. 3
Dignitas Linguæ Chaldaicæ. 26

E

Eccleſiæ naſcentis incunabula Dei auxilio ad ſummum faſtigium evecta. 27
Eccleſiaſtici liber non eſt in Canone Hebræorum. 20.
Editiones Paraphraſium Chaldaicarum. 25
Eſdræ hiſtoria maxima ex parte Chaldaica eſt. 20
Eſdræ liber tertius, & quartus non eſt in Canone Hebræorum. 20
Eſdræ liber Lingua Chaldaica puriſſima conſcriptus eſt. 25
Eſdras a Jonathane non fuit tranſlatus. 22
Eſdras, & Daniel uſi ſunt dialecto Babylonica omnium puriſſima. 3
Eſtheræ duplex Paraphraſis in ſermonem Latinum tranſlata. 23
Eſtheræ liber duplicem habet Paraphraſim Chaldaicam. 20
Eſtheræ, & Danielis Additamenta non ſunt in Canone Hebræorum. 20
Exemplar unum, vel ad ſummum duo Paraphraſium Chaldaicarum Prophetarum, & Hagiographorum ante artem typographicam in qualibet provincia reperiebantur, at Targum OnKeloſi ſemper repertum eſt affatim, ita teſtante Elia Levita. 21. 22

F

Fabulæ nonnullæ Talmudicæ. 7
Fagii opinio de Commentariis Biblicis Sacræ Scripturæ. 17
Fagius cur decipiatur Targùm in Pentateuchum Jonathani adſcribens. 22
Fides Chriſtiana in Targumin ſtabilitur. 24
Forſteri opinio de Commentariis Rabbinicis Sacræ Scripturæ. 17
Forſterus Hebræorum Commentaria in Sacram Scripturam contemnens cur a SchiKardo carpatur. 17

G

Galatinus arguitur. 1
Garſiæ opinio de Commentariis Rabbinicis Sacræ Scripturæ. 17
גמרא *Ghemara* quid ſit. 5
גמטריא *Ghematria* Cabbalæ ſpecies in quo conſiſtat. 12
Græcæ Verſionis LXX. Interpretum quanta olim fuerit auctoritas. 2

Ha-

H

HAgiographorum Targùm impuriſſimum eſt, quod jure Commentarium potius appellare potes, quam Paraphraſim, cum ſingulæ voces aliquando periodis integris explicentur. 23
Ad Hagiographorum Paraphraſes intelligendas requiritur præter Linguam Chaldaicam cognitio etiam Linguæ Græcæ, & Latinæ. 25
Hannoviæ Biblia Sacra edita OnKeloſi Paraphraſim Chaldaicam e regione Textus Hebræi exhibent. 21
Haſelbachius in Academia Viennenſi Profeſſor in explicando Capite primo Iſaiæ viginti duos annos inſumpſit. 15
Hebræi in Ægypto in terra Geſſen conjuncti vixerunt. 2
Hebræi ex tribus fontibus, ſiva principiis poſſunt convinci. 9
Hebraica Liogua aliarum Lioguarum Orientalium mater eſt. 24
Hebraica Lingua pura viguit ſemper ab origina Mundi apud doctos, & eruditos viros. 2
Hebraice quinam libri Sacræ Scripturæ primum conſcripti fuerint. 20
Hebraici Textus integritas in Targumin coofirmatur. 24
Hebraicus Textus cur olim a nonnullis Verſioni Græcæ LXX. Interpretum poſtponeretur. 2
Herbarium deſcriptum fuit a R. Iſaaco. 15
Heterodoxi ſemper fruſtra, & ſine fructu depravare, & corrumpere Sacras Litteras eonati ſunt. 28.
D. Hieronymi opinio de Commentariis Rabbinicis in Sacram Scripturam. 17
D. Hieronymus cur Paraphraſium Chaldaicarum numquam meminerit. 2
Hieroſolymitana Paraphraſis Pentateuchi io Bibliis Buxtorphii ad calcem Bibliorum rejecta eſt poſt libros Chronicorum. 25
Hieroſolymitana Paraphraſis cur ita appellata. 3. quo tempore exarata ſit, incertum. 3. conflata eſt ex commixtione variarum Linguarum. 3. ejuſdem verſio Latina Londini anno 1665. edita. 4
Hieroſolymitana Paraphraſis, ſive Targum cur ita dictum. 22. ejus auctor iocertus. 23. quis ejus ſtylus. 23. eſt opus mutilum, & interruptum. 23.
Hieroſolymitanum Templum a Tito Veſpaſiano everſum, ac ſolo æquatum fuit. 3
Hiſtoria Veteris Teſtamenti in Talmude illuſtratur. 9

I

R. Jehudà Nathanis filius diſcipulus R. Scelomò Jarcbl ſupremam manum impoſuit Commentariis Talmudis a Magiſtro morte abrepto ad umbilicum non perductis. 19
Jonathan non tranſtulit Danielem, Eſdram, & Chrooicorum libros. 22
Jonathan, & Theodotion diverſi ſunt, licet utriuſque nomen idem ſignificet. 22
Jooathao aonis centum ante Templi ſecundi everſionem floruit, & Simeonis juſti condiſcipulus fuit. 22
Jonathan maximi habetur a Talmudiſtis. 22
Jonathan fuit inter octoginta diſcipulos Hillelis, qui omnes viri celeberrimi fuerunt, quorum maximus ipſe dicitur. 22
Jonathan qua dialecto uſus fuerit. 3
Jonathane ſcribente Targum, ſive Paraphraſim ſuam, muſca, ita narrantibus Rabbinis, charta illæſa, igne e Cœlo delapſo abſumpta fuit. 23
Jonathani filio Uzielis tribueoda Paraphraſis Chaldaica in Prophetas. 3
Jonathanis Paraphraſis in Prophetas priores, & poſteriores etiam Chriſtifidelibus maxime probanda. 22
Jonathanis Paraphraſis Chaldaica inter meliores recenſenda eſt. 22
Jonathanis Paraphraſis in Prophetas ex Lingua Chaldaica pura conſtat, & eleganti, habetque multa, quæ Chriſtianorum Religioni faveot. 22
In Jonathanis gratiam multa mirabilia juxta Hebræorum opinionem patrata ſunt. 23
Joſepho cuidam cæco Paraphraſis Chaldaica io Hagiographa tribuenda. 3
R. Iſaac occaſione Lucis Geneſ. cap. 1. duos libros totam Opticam continentes compoſuit. 15
Iſraelitæ Moſis tempore Ægyptiis diutius ſervientes cur priſtinam linguam ſervarint, ejuſdemque cognitionem multo breviori tempore in Captivitate Babylonica amiſerint. 2
Itinerarium R. Samuelis. 15
Judæi olim jubebantur ſingulis hebdomadibus פרשה *Sectionem* ex Paraphraſi Chaldaica in Synagogis legere, qui mos adhue obtinet. 21
Judæorum libri fere innumeri Chaldaica Lingua ſunt compoſiti. 26
Ex Judaici populi ioſcitia Chaldaicæ Paraphraſes ortæ ſunt. 1. 2
Judith liber non eſt in Canone Hebræorum. 20
Judith liber primum Lingua Chaldaica conſcriptus fuit. 20

L

LEctio Talmudis Philo-Hebræis non mediocriter prodeſt. 9
Lector quibus auxiliis inſtructus ad Chaldaicas Paraphraſes accedere debeat. 20
Leges in Talmude plenius, & fuſius exponuntur, quam in Pentateucho. 20
Legis diviſio apud Hebræos quotuplex. 12
Legis Oralis, ſive ore traditæ diviſio apud Hebræos. 12
Liber זוהר *Zohar* qua dialecto conſcriptus ſit. 3
Libri quinam Sacræ Scripturæ primum ſcripti fuerint Hebraice. 20
Libri Judæorum fere innumeri Lingua Chaldaica ſunt compoſiti. 26
Libri nonnulli Sacræ Scripturæ a duobus Paraphraſtis Chaldaicis, atque adeo a tribus expoſiti fuere. 20
Lingua Hebraica pura viguit ſemper ab origine Mun-

Digitized by Google

Mundi apud doctos, & eruditos viros. 2
Liogua Hebraica aliarum Linguarum Orientalium mater eſt. 25
Linguæ Chaldææ dialectus quotuplex. 3
Quos libros Sacræ Scripturæ Hebræi in ſuum Canonem retulerint. 20
Litteræ Sacræ olim Chaldaico ſermone explanatæ fuerunt. 1
Litteraliter ſolent ut plurimum Rabbini omnia explicare. 8

M

MAchabæorum liber ſecundus primum Lingua Græca conſcriptus fuit. 20
Machabæorum libri in Canone Hebræorum oon ſunt. 20
Maſora Hebræorum quid ſit; circa quæ verſetur; ejus Auctores. 25
Maſorethæ Academiæ Tiberienſis Doctores Maſoram excogitarunt. 25
Matheſis R. Saadiæ Goan. 15
Mrſſiam jam veniſſe ex סַנְהֶדְרִין *Sanhedrin* cap. 11. quomodo probetur. 9. 10
Midrâs quid ſit. 55
Midraſcim differentiæ. 11
מִשְׁנָה *Miſnâ* quid ſit. 5
Monachi D. Benedicti regulæ ſubjecti florere cœperunt eo tempore, quo a Rabbinis Talmudi ſuprema manus eſt impoſita. 9
Mos legendi in Synagogis ſingulis hebdomadibus Sectionem ex Paraphraſi Chaldaica antiquiſſimus eſt. 21
Moſis tempore Iſraelitæ Ægyptiis diutius ſervientes cur priſtinam linguam ſervarint, ejuſdemque cognitionem multo breviori tempore in Captivitate Babylonica amiſerint. 2

N

N*Umerationes decem* ab Hebræis dictæ עֶשֶׂר סְפִירוֹת quid ſint 12. Ex iis tota Hebræorum Theologia pendet. 12

O

ONKeloſi Paraphraſis Chaldaica in Pentateuchum reliquis Paraphraſibus facilior eſt. 25
OnKeloſi Paraphraſi tantummodo cur accentus adjecti fuerint. 3
OnKeloſi Paraphraſis exemplaria multa ſemper reperta ſunt, licet Paraphraſium Prophetarum, & Hagiographorum unum exemplar, vel ad ſummum duo ante artem Typographicam io qualibet provincia reperirentur. 21. 22
OnKeloſo tribuenda Paraphraſis io Pentateuchum. 3
OnKeloſus quis fuerit. 3. OnKeloſus qua dialecto Linguæ Chaldææ uſus ſit. 24. De OnKeloſo duplex Auctorum opinio. 25
OnKeloſus qua ætate vixerit. 21. OnKeloſi Paraphraſis in Peotateuchum cur inter Judæos uſitatiſſima. 21. OnKeloſi ſtylus ſimplex, & facilis ad Eſdræ, & Danielis puritatem maxime accedit. 21. Paraphraſi OnKeloſi tantummodo vocales, & accentus ſunt appoſiti. 21. OnKeloſi Paraphraſis reliquis Paraphraſibus Chaldaicis longe antecellit. 21. OnKeloſi Paraphraſis facillima vulgo cenſetur, quæ a Buxtorphio edita eſt ſecundum punctationem in Daniele, & Eſdra uſitatam. 21. Judæi olim jubebantur ſingulis hebdomadibus Sectionem ex Paraphraſi Chaldaica io Synagogis legere, qui mos adhuc obtinet. 21
Oppugnatores Talmudis. 8
Optica a R. Iſaac compoſita. 15
Orientalium Linguarum mater eſt Lingua Hebraica. 25
Ab Oriente primum in reliquas orbis terrarum partes ſcientiæ omnes ſunt propagatæ. 26

P

PAraphraſes Chaldaicæ cur corruptionem multis in locis paſſæ ſint, Textus autem Hebraicus ſemper purus, & integer manſerit. 24
Paraphraſea Chaldaicæ hodiernæ utrum ſint illæ ipſæ, quæ ſtatim poſt Captivitatem Babylooicam compoſitæ ſunt. 2
Paraphraſes primæ Chaldaicæ Sacræ Scripturæ ore tenus in Synagogis a Scribis, & Levitis factæ fuerunt. 2
Paraphraſes Chaldaicæ a quibus compoſitæ fuerint. 3
Paraphraſes Chaldaicæ quibus io libris typis mandatis reperiantur. 25
Paraphraſes Chaldaicæ quot ſint. 3
Paraphraſes Chaldaicæ, quæ io Polyglottis inveniuntur, recentiores ſunt. 24
Paraphraſes Chaldaicæ Chriſti tempore extiterunt. 2
Paraphraſes Chaldaicæ unde originem traxerint. 1
Paraphraſes Chaldaicæ humano ſtudio, & induſtria confectæ ſunt. 24
Ad Paraphraſes Chaldaicas quibus auxiliis inſtructus Lector accedere debeat. 25
Paraphraſi OnKeloſi cur accentus adjecti ſint. 3
Paraphraſibus Chaldaicis Judæi Divinam auctoritatem tribuunt. 2
Paraphraſibus omnibus Chaldaicis ornata ſunt Biblia Sacra Londini, Amſtelodani, Hannouiæ, Antuerpiæ, & Pariſiis edita. 25
In Paraphraſibus Chaldaicis vaticinia de Chriſto fideliter explanantur. 24
Paraphraſis Chaldaica in Pentateuchum tribuenda OnKeloſo. 3
Paraphraſis Chaldaica in Hagiographa tribuenda Joſepho cuidam cæco. 3
Paraphraſis Chaldaica quomodo κατ' ἐξοχὴν vocaretur. 1
Paraphraſis Chaldaica in Prophetas tribuenda Jonathani filio Uzielis. 3. qua dialecto Jonathan uſus fuerit. 3
Paraphraſis Hieroſolymitana cur ita appellata. 3. quo tempore exarata ſit, incertum. 3. conflata eſt ex commixtione variarum Linguarum. 3
Paraphraſis Jonathanis in Prophetas ex Lingua Chaldaica pura, & eleganti conſtat, habetque

multa, quæ Religioni Chriſtianorum favent. 22
Paraphraſtum Chaldaicarum corruptio unde colligatur. 24
Paraphraſium Chaldaicarum dialecti variæ ſunt. 3
Paraphraſium Chaldaicarum cur Sancti Patres numquam meminerint. 2
Paraphraſium Chaldaicarum editiones. 25
Paraphraſium Chaldaicarum, ſeu Targumìn nomine quid intelligendum. 24
Paraphraſtæ Chaldaici quo tempore vixerint. 2
Paraphraſtæ Chaldaici non ſemper verbum verbo reddunt, ſed ſententiæ magis, quam verborum curam habent. 3
SS. Patres cur numquam Paraphraſium Chaldaicarum meminerint. 2
Patroni Talmudis. 8
Pentateuchi Paraphraſis Hieroſolymitana in Bibliis Buxtorphii ad calcem Bibliorum ejecta eſt poſt libros Chronicorum. 25
פירושים *Peruſcim*, ſeu Commentaria Biblica Hebræorum qualia ſint. 15
Pfeffercornus ob Hoſtiæ Euchariſticæ profanationem forcipibus ignitis carptus, & exuſtus eſt. 9
Philo-Hebræis lectio Talmudis non mediocriter prodeſt. 9
Phyſica exarata a R. Iſaac. 15
Polyglottis omnibus Anglicana Biblia longe antecellunt. 24
Poſtellus cur decipiatur Targùm in Pentateuchum Jonathani adſcribens. 22
Prophetarum vaticinia de Chriſto in Targumìn, ſive Paraphraſibus Chaldaicis fideliter explanantur. 24

R

RAbbini litteraliter ſolent ut plurimum omnia explicare. 8
Rabbini Sacrarum Litterarum Commentatores laudandi. 16
Rabbinorum, & aliorum Judæorum libri fere innumeri Lingua Chaldaica compoſiti ſunt. 26
Rabbinorum Biblica Commentaria qualia ſint. 15
Rabbinorum Biblici Commentarii valde proſunt ad Sacras Litteras intelligendas. 17. 18
Apud Rabbinos תרגום quid ſignificet. 1
Religioni Chriſtianorum in multis favet Paraphraſis Jonathanis in Prophetas. 22
Res magnæ, & illuſtres multos, magnoſque adverſarios ſemper habuerunt. 27
Riberæ opinio de Commentariis Rabbinicis Sacræ Scripturæ. 17

S

R. Saadiæ Goan Matheſis. 15
Sabbatis ſingulis in Synagogis, & in Templo Chaldaicæ Paraphraſes prælegebantur. 2
R. Samuelis itinerarium. 15
Sapientiæ liber non eſt in Canone Hebræorum. 20
Sapientiæ liber primum lingua Græca conſcriptus fuit. 20
R. Scelomò Jarchì genus, opera, eorumque ſtylus. 19
R. Scelomò Jarchì Talmudis partem potiſſimam commentatus eſt. 19
SchiKardus Forſterum Hebræorum Commentaria inſectantem cur carpat. 17
Scientiæ omnes ab Oriente primum in reliquas orbis terrarum partes ſunt propagatæ. 26
Sepher, h. e. *liber* משניות videlicet *Traditionum* a quo confectus. 5
ספירות *Sephiròth* apud Rabbinos quid ſint. 12
Arboris ספירות *Sephiròth* diſpoſitio, & explicatio. 12
ספירות *Sephiròth* unde dictæ. 14
Per ספירות *Sephiròth* Rabbini explicant Dei proprietates, & notiones. 14
Sermo Hebraicus purus ſemper viguit apud doctos, & eruditos viros. 2
Serrarius cur decipiatur Targùm in Pentateuchum Jonathani adſcribens. 22
Simeonis de Muis opinio de initio publicæ Paraphraſium Chaldaicarum lectionis. 26

T

TAlmùd quid ſit. 4. Talmud quanti ab Hebræis habeatur. 4. Talmud quotuplex ſit. 4. 6. Talmud a Chriſtianis quanti habendum. 6. Talmud fabulis refertum eſt. 6. Talmud Hieroſolymitanum ex unico tantum volumine conſtat, Babylonicum vero ex quatuordecim voluminibus. 4. A quibus utrumque Talmud compoſitum fuerit. 4. In quot partes præcipuas Talmud dividatur, & quomodo appellentur. 5. *Miſnà* pars Talmudis quid ſit. 5. Scatet Talmud multis blaſphemiis, ac propterea jure a Sacroſancta Sede Apoſtolica prohibitum fuit. 5. Talmudis ſtylus quis. 8. Talmudis partes generales ab Hebræis dicuntur ששה סדרים *Sex ordines*. 5. Tabulæ nonnullæ Talmudicæ. 7. Qua ratione in Talmud, & cætera Judæorum ſcripta irrepſerint. 8. Talmudis ſtylus cur varius. 8. Diſceptatio inter eruditos de Talmudis utilitate. 8. Talmudis patroni. 8. Talmudis oppugnatores. 8. Talmudis lectio Philo-Hebræis non mediocriter prodeſt. 9. Veteris Teſtamenti Hiſtoria in Talmude illuſtratur. 9. Chriſtiani quem fructum ex Talmudis lectione percipere poſſint. 9. Monachi D. Benedicti regulæ ſubjecti florere cœperunt eo tempore, quo a Rabbinis Talmudi ſuprema manus eſt impoſita. 9. Buxtorphii verba ad Talmud pertinentia. 10. Talmudis editiones. 10. Quænam editiones Talmudis cæteris præferendæ. 11. Talmud Baſileenſis caſtigatus anno 1581. prodiit. 11. Talmudis partem potiſſimam R. Scelomò Jarchì commentatus eſt. 19
תרגום *Targùm* quid ſignificet. 1
Targumìn quid ſint. 1
Targumìn unde originem traxerint. 2
Targumìn nomine quid intelligendum. 24
Targumìn utilitas, & auctoritas. 24

Tar-

Targumîn Divinam auctoritatem Hebræi tribuunt. 24.
Targumîn cur factæ. 5
Targumîn Prophetarum, & Hagiographorum unum exemplar, vel ad ſummum duo ante artem Typographicam in qualibet provincia reperiebantur, at Targùm OnKeloſi ſemper repertum eſt affatim, ita teſtante Elia Levita. 21. 22
Targumîn quot ſint. 3
Targumîn ſingulis Sabbatis in Synagogis, & in Templo prælegebantur. 2
Targumîn ab Auctoribus ſuis primum conſcriptæ ſunt ſine vocalibus, & accentibus. 3
Ad Targumîn quibus auxiliis Lector inſtructus accedere debeat. 25
In Targumîn Hebraici Textus integritas confirmatur, & Chriſtiana Fides ſtabilitur. 24
In Targumîn, ſive Paraphraſibus Chaldaicis vaticinia de Chriſto fideliter explanantur. 24
In Templo, & in Synagogis ſingulis Sabbatis Targumîn prælegebantur. 2
Templum Hieroſolymitanum a Tito Veſpaſiano ſolo æquatum fuit. 3
Teſtamenti Veteris Hiſtoria in Talmude illuſtratur. 9
Textus Hebraicus cur olim a nonnullis Verſioni Græcæ LXX. Interpretum poſtponeretur. 2
Textus Hebraici integritas in Targumîn confirmatur, & Chriſtiana Fides ſtabilitur. 24
Textus Hebraicus Sacræ Scripturæ cur ſemper purus, & integer manſerit, Paraphraſes vero Chaldaicæ corruptionem multis in locis paſſæ ſint. 24
Theodotion, & Jonathan diverſi ſunt, licet utriuſque nomen idem ſignificet. 22
Theologia Judæorum quibus fundamentis innitatur. 12
Titus Veſpaſianus Templum Hieroſolymitanum evertit, ac ſolo æquavit. 3
Tobiæ liber non eſt in Canone Hebræorum. 20
Tobiæ liber primum Lingua Chaldaica conſcriptus fuit. 20
תּוֹרָה *Torà*, ſive *Legis* explanatio quot modis a Rabbinis facta. 51

V

Vaticinia de Chriſto in Paraphraſibus Chaldaicis fideliter explanantur. 24
Venetiis Biblia Polyglotta edita Paraphraſim Chaldaicam OnKeloſi e regione Textus Hebræi exhibent. 21
Verſioni Græcæ LXX. Interpretum cur olim a nonnullis Textus Hebraicus poſtponeretur. 2
Verſionis Græcæ LXX. Interpretum quanta olim fuerit auctoritas. 2
Veteris Teſtamenti Hiſtoria in Talmude illuſtratur. 9
Vita Rabbini Aben Ezrà. 18
Vita Rabbini David Kimchì. 19
Vita Rabbini Seelomò Jarchì. 59
Utilitas Linguæ Chaldaicæ. 26

X

Ximeniana Biblia qualia ſint. 25
זוהר *Zòhar* liber qua dialecto conſcriptus ſit. 3

Digitized by Google

INDEX

Rerum, quæ in Lexico paſſim occurrunt.

A

ABbreviatura adbibita ab Hebræis, ubi alicui maledicunt. 201

Abbreviatura fronti Bibliorum Sacrorum, & Synagogarum ſuperliminari inſcribi ſolita. 130

Abbreviatura ſuhjiei ſolita nomini virorum piorum, qui e vivis exceſſerunt. 132

Abbreviatura uſurpata ad poſteros alicui a Deo precandos. 132

Abbreviatura, quæ parietibus inſcribitur ad perpetuam Dei præſeotiam ſibi in memoriam revocandam. 104

Abbreviatura, quæ fronti litterarum ab Hebræis inſcribitur. 63

Abbreviatura decem plagas a Deo Ægypto inflictas indicans. 105

Abbreviaturæ cur a Rabbinis adhibeantur. 29

Abbreviaturæ propriæ, ſive perfectæ quænam ſint. 29

Abbreviaturæ impropriæ, ſive imperfectæ quænam ſiot. 29

Abbreviaturarum cognitio prorſus neceſſaria ad intelligendos Hebræorum libros, & præcipue Rabbinorum. 29

Abbreviaturarum apud Hebræos nomina, ac diviſio. 29

De abbreviaturis imperfectis. 348. 349.

Abèn cogoomen familiæ iofigois apud Judæos Hiſpanos. 2

Ablutio pedum cur a Chriſto in Sacramento Euchariſtiæ inſtituendo adhibita, licet de ea nibil habeatur in ritibus Paſchalibus Hebræorum. 668

De ablutione inter Hebræos uſitata, ac frequenti. 563

Abraham Patriarcha quam ob cauſſam dicatur fuiſſe in ignem conjectus. 300

Abraham Patriarcba unde dictus fuerit Hebræus: opioiooum diverſitas. 358

Abrahamo Patriarchæ tamquam auctori tribuitur יְצִירָה, vel סֵפֶר יְצִירָה *liber Creationis*. 190.

Abbtinas domus eeleberrima in confieiendo ſuffitu. 740

Academiæ Babyloniæ celebres quænam fuerint. 437

Academiæ inſignes apud Hebræos in quibus urbibus ſitæ fuerint, earumque dignitas. 321

De Academiæ Sorenſis, & Pombeditanæ Rectoribus nonnulla animadverſione digna. 321

Academiarum Præſides, & Rectores ex Rabbino Elia quo olim nomine vocarentur. 553

De Acbabo, & Sedecia falſis Prophetis Rabbinorum biſtoria. 503. 504.

Acra, de qua mentio l. 1. Machabæorum cap. 1. v. 35. quid eſſet. 154

Adagia, ſive Proverbia apud Rabbinos in uſu, eorumque explicatio. 90. 94. 100. 107. 112. 119. 121. 122. 135. 141. 171. 175. 203. 210. 212. 2?1. 268. 279. 280. 287. 299. 320. 327. 328. 341. 350. 365. 371. 379. 397. 404. 406. 427. 442. 443. 453. 454. 455. 459. 479. 480. 481. 482. 483. 491. 495. 496. 503. 504. 505. 506. 511. 514. 518. 530. 531. 535. 540. 548. 554. 559. 563. 571. 575. 580. 587. 621. 625. 626. 627. 630. 642. 656. 662. 672. 685. 689. 691. 703. 717. 720. 723. 728. 730. 731. 744. 749. 764.

Adam cur ita appellatus ex D. Cypriano. 33

De Adamo primo bomioum parente Hebræorum fabula. 292

De Adamo quid Cabbaliſtæ tradant. 32

אֲדָר *Adàr* menſis *Februarius* apud Hebræos quarto quolibet anno duplex eſt: quo nomine uterque appelletur. 4

Adſperſio populi Hebraici fiebat אַחְרָאִין *Achrain*, *h. e. Oppignerationes*. Dictionis hujus uſus frequeos, & ſolemnis eſt apud Hebræos io Inſtrumentis dotalibus. 8

[Adſperſio ...] cineribus vaccæ ruſæ cum aqua miſtis. 427. 428

Adultera quo nomine ab Hebræis nuncupetur. 30

Adulterii ſuſpicio qua ratione in Veteri Teſtamento tolleretur. 505

Advocati bominis quinam ſint in Judicio Cœleſti. 415

In Adyto quid eſſet. 89

Æchmalotarcha dicebatur Sorenſis Academiæ Rector. 321

In ædificando occupatus facile pauper evadit. 170

Ægyptii Magi celebres. 717

Ægyptiorum mos colendi quotannis menſe Junio Oſiridem Ægypti Regem ſub nomine תַּמּוּז *Tammùz*. 738

Ælius Adrianus Imperator Hieroſolymitanæ urbis portæ ſuem cum porcellis imponi voluit ad affligendos Hebræos. 445

Æræ Contractuum origo. 628

Ætas hominis a Rabbinis in tredecim partes dividitur. 519

Quo ætatis anno Hebræi juxta Abèn Ezrà præceptis a Moſe traditis obedire teneaotur. 475

Affinis viduam repudians qua ratione olim apud Hebræos ab ea tractaretur. 162

In affinitatis materia quid olim calcei extractio ſignificaret. 162.

Ager quando vocetur פְּאָה. 397

Ager ſitibundus quis dicatur. 638

אַגְלָא *Agla* eſt nomen Dei Cabbaliſticum 3. quid eo deſignetur. 32

Agni corpus menſe Paſchali olim apponebatur. 698

Agni mactandi quomodo colligarentur. 377

Agnis Paſchalibus mactandis, florente Judæorum Republica, magna temporis pomeridiani pars fuit tributa. 702

Agnus Deo ſacrificabatur infra primum ætatis annum ab octavo nativitatis die. 188

Agnus

Agnus ad feſtum Paſchæ neceſſarius quinam, & ubi ejus mactatio facienda. 422
Agnus galeatus quis. 725
Agnus Paſchalis aſſatus comedebatur ab Hebræis die decimo quinto נִיסָן *Nisân*, h. e. *Martii* ineunte, non vero ineunte die decimo quarto. 702
Agnus ad Feſtum Paſchæ neceſſarius quinam: ejus mactatio quo in loco facienda: quomodo comedendus; ex duabus ſpeciebus eligendus: ſeparatio a reliquo grege die decimo menſis *Nisân*, h. e. *Martii* facienda in Ægypto tantummodo uſurpata: agnus aſſatus quo nomine appellaretur, curque aſſatus fuerit. 697. 698
AKrabbîn locus, Hebraice עַקְרַבִּין, dictus, terram Chanaan a Meridie Orientem verſus terminabat. 379
Albâm quid ſit. 37
Alearum ludus quando prohibitus. 529
Aleis ludens ineptus cenſetur ad judicandum. 529
Ab Alexandri Macedonum Regis imperio Contractuum æra initium duxit. 628
Allii virtutes, ac proprietates. 621.
Allium cur dicatur cauſſa fletus. 620.
Almòni quid ſit. 437
Alphabeti litteræ, ſeu nomina qua ratione indicentur. 30
Alphabeticus index פָּרָשִׁיוֹת *Paraſcharum*, ſive *Sectionum* Legis Moſis. 462. 463. 464
Alphabetum cur Pſalmus 119. a Maſorethis appelletur. 14
Alphabetum Sectionum Pentateuchi in Hebraicis exemplaribus ut plurimum ad calcem libri rejectum eſt. 462
De Altari expurgando concertatio olim qualis fuerit. 72
Amen dictio eſt omnibus fere terrarum nationibus uſitata, modica tantummodo juxta Linguarum proprietatem commutatione facta. 15
Conſuetudo reſpondendi *Amen* Sacerdoti maledicenti, vel benedicenti etiam primis Eccleſiæ temporibus viguit. 15
In Templis majoribus qua ratione populus admoneretur, ut opportune Sacerdoti reſponderet *Amen*. 15. 16
Amen quando populus reſpondere teneretur. 475
Amen triplex fuit; aliud dictum *Amen acceleratum*; aliud *Amen amputatum*; aliud *Amen pupillare*, ſive *orbum*: ratio ſingulorum *Amen* ſubjicitur. 15
Amylus panis quis eſſet. 393. 454.
Anatomia corporis humani juxta Hebræos. 594
Ancilia apud Romanos unde originem traxerint. 160
Ancilla Evangelii cur ſermonem D. Petri Apoſtoli non intellexerit. 77
Angeli, & Deus appellantur ab Hebræis שְׂכָלִים הַנִּפְרָדִים *intelligentiæ abſtractæ*. 428
Angeli ab Hebræis invocantur. 413. 414.
Angeli quatuor perpetuo ſolium Majeſtatis Divinæ ex Rabbinis circumſtantes. 5
Angelorum invocatio Sacrarum Litterarum teſtimoniis probatur. 414
Angelorum nomina a Deo juxta Hebræos hominum ſaluti præfectorum. 235
Angelorum nomina, quos volunt Rabbini tamquam ſigniferos Deum comitatos eſſe, cum in montem Sinai ad tradendum Decalogum deſcendit. 23
Angelus mortis ex Rabbinis quis, & de eo fabula. 250
Angelus mortis qua ratione ex Rabbinis ſepulcra percutiat. 134
Angelus nigredinis, videlicet mortis, cur ita dictus. 626
Anguilla eſt piſcis Hebræis immundus. 487
Animadverſione digna in narratione Cœnæ Paſchalis a Scaligero allata. 700
Animalium ſpecies, quæ Deo ab Iſraelitis ſacrificabantur. 187. 188.
Anni ab Orbe condito & olim, & nunc ab Hebræis numerantur a menſe תִּשְׁרִי *Septembri*, & juxta ipſum Calendaria ab iis ordinantur. 710
Anni initia in uſu apud Hebræos. 710.
Anni Jubilæi ſolemnitas, & privilegia: quis eſſet annus Jubilæus, & cur ita dictus: cur inſtitutus; quomodo celebraretur: erat Judæorum Epocha: anni Jubilæi ſolemnitas quo tempore deſierit. 182
Anni novi Feſtum cur appelletur Feſtum Tubarum. 711
Anni novi Feſtum cur clangore buccinæ celebretur. 674
Anni novi initium celebrandi varia diverſis temporibus apud Hebræos ratio. 711
De Anni Novi die primo Rabbinorum fabula. 711
De anno intercalari animadverſione digna. 660
De anno Sabbatico. 652
De ratione cognoſcendi annos Chriſtianorum ex annis Judaicis. 661
Annos numerandi ratio varia variis temporibus apud Hebræos fuit. 711
Annus cur dicatur שָׁנָה? 709
Annus apud Judæos Lunaris fuit ex menſibus duodecim. 712
Annus communis, & intercalaris quibus nominibus ab Hebræis appellarentur. 713
Antiochi Regis Græcorum juſſu תּוֹרָה *Torâ*, h. e. *Lex* combuſta fuit. 402
Antiochus Epiphanes ad Hebræos affligendos ſuper Altari Templi porcos ſacrificari juſſit. 445
Antiqui interrogantibus reſpondere tantommodo ſolebant *ita*, *eſt*, *non &c.* 110. 111
Antiquorum horologia qualia eſſent. 485
De אֲפִיקוֹמָן *AphiKomèn* vulgo apud Hebræos ſignificante *bellaria* Auctores idem non ſentiunt. 21
In Aphrajim paleam inferre quid ſignificet. 717
הַפְטָרָה *Aphtarà* quid ſit: ejus lectio quo tempore in uſu eſſe cœperit: populi cœtus poſt lectionem *Aphtarà* e Synagoga dimittitur: *Aphtarà* ſemper conjuncta eſt cum ſua *Paraſcà*: *Aphtarà* qua ratione legatur. 402. 403
Aphtarà quæ a Chriſto in Judæorum Synagoga lecta fuit, hodie in Hebraicis libris non reperitur. 403
Apis Ægyptiorum Idolum idem ac vitulus aureus. 358
Apocha quid ſit. 609
Apoſtoli quem Hymnum poſt Agni Paſchalis cum Chriſto comeſtionem recitaverint. 110

Digitized by Google

De Apoſtata Judæo. 650
Apoſtatam ſuæ gentis ad Chriſtianam Religionem tranſeuntem quo nomine Judæi appellent. 274
Apothecariorum capſula cur dictus Rabbi Jochanàn Ben Nuri. 543
Α'ποσυνάγωγον fieri, vel *e Synagoga ejici* quid olim ſignificaret. 283
Aquæ nomine etiam reliqua liquida R. Salomon vult eſſe intelligenda. 678
Aquarum libatio, ſeu effuſio Hebraice dicta ניסוך המים *Nisùch hammaim* fiebat die ſeptimo Tabernaculorum, cujus ritus deſcribitur. 325. 326
Aquila fuit unus ex Paraphraſtis Græcis. 377
Arabes, & Iſmaelitæ ducentis tantummodo poſt Mahumetem annis cœperunt ſcientiarum commendatione eximii eſſe. 598.
Arbor Cabbaliſtica. 14
Arborum fructus apud Hebræos tribus prioribus annis abjiciebantur, veluti impuri, ac vetiti, quarto anno veluti primitiæ Deo conſecrabantur, quinto, & aliis deinceps arborum poſſeſſoribus cedebant. 382
Arcæ eleemoſynæ, quæ olim erant in Templo Hieroſolymitano: earum figura: munus ejiciendi ab iis pecunias ad Sacerdotes pertinebat. 676
Arcturus Stella cur appelletur Arctophylax. 209
Argenti nomine quid ſignificetur in Sacris litteris. 542
Aries Deo ſacrificabatur intra primum, & ſecundum ætatis annum. 188
Arietes cum plauſtro ad caudam magnam ſuſtinendam ubi reperiantur. 148
Arioli qua ratione divinarent. 583. 584.
Ariſtæas primus omnium ſcripſit hiſtoriam Verſionis Græcæ LXX. Interpretum. 725
Armilgus juxta Judæos venturus eſt in Mundum poſt Gog, & Magog: fabulæ multæ de eo excogitatæ ubi legendæ. 24
Armillus juxta Judæos venturus eſt in Mundum poſt Gog, & Magog: fabulæ multæ de eo excogitatæ ubi legendæ. 24
Ars magica celebris in Ægypto. 717.
ערוך *Arùch* eſt nomen Lexici. 54. nominis *Arùch* quænam ratio: ejus Auctor a Rabbinis vocari ſolet בעל ערוך *Bahal Arùch*. 381
Aſchmedæus Rex Dæmonum, vulgo Aſmodæus, cur ita dictus. 27.
AsKenàs lingua quænam ſit. 238
Aſmedæus, & Sammael mortis Angelus ex Rabbinis idem eſt. 27.
Aſperſionis ritus apud Hebræos. 285.
Aſſarii valor. 654
Aſtarte, Aſtaroth, vel Aſteroth nomen Idoli a Sidoniis culti: Auctorum de hoc Idolo opiniones. 385
Aſteroth urbs cur dicta *Aſteroth duorum cornuum*: cur nonnulla Lexica doceant, eſſe nomen loci, ubi Sol non oritur, neque ſplendet. 385
De Aſylis. 506. 507
Atbàch quid ſit. 34
Atbàs quid ſit. 42
In Atrio mulierum poſt Sacrificium juge ad noctis tenebras disjiciendas lychnuchi aurei accendebantur. 350
Atrium Templi Hieroſolymitani ſecundum Hebræos triplex fuit, nimirum Atrium Sacerdotum, ſive interius; Atrium Iſraelitarum vulgo appellatum Atrium magnum; & Atrium mulierum. 363.
Avari cur appellentur *mures incubantes nummis*. 365
Avaritia mercatorum apud Hebræos cohibebatur a viris eximiis a Senatu electis, qui certum pretium, & menſuram vendentibus determinabant. 559
Aves omnes in ſomnio ex Talmudiſtis fauſtæ ſunt præter bubonem, & noctuam. 394
Avis merops pia in parentes. 563. 564.
Azariel nomen Angeli a Rabbinis aquis præfecti. 363
Azymi panes quo tempore comedendi: azymorum materia, & figura: azymorum confectionem quid præcedat. 260. 261.

B

בעל ערוך *Baal Arùch* nomine vocatur Auctor Lexici Talmudici, & Rabbinici, quod vulgo dicitur *Arùch*. 54
Babyloniæ Academiæ celebres quænam fuerint. 437
Babylonii a Rabbinis dicuntur mendaces fuiſſe. 681
Bacchanalia Hebræorum. 457
Bacchanalium ſuorum tempore permittitur mulieribus Hebræis intereſſe lectioni Libri Eſtheræ in Synagoga cum pueris ſuis. 487
Bajethoſus Sadòci collega. 473
Barajtha quid ſit: quibus Auctoribus tribuenda. 742
Barbara lingua quænam apud Hebræos dicatur. 237
Barbarorum nomine quinam apud Hebræos appellentur. 237
Barburim aves cur ita dictæ. 57
Bar Còsba patria, qui ſe Meſſiam falſo venditavit. 60. quo alio nomine vocatus fuerit, aliaque ad eum ſpectantia. 208. 209.
Baronii error in recenſendo tempore inſtitutionis Sacramenti Euchariſtiæ. 699
ברך *Barèch* dictio in ritibus Cœnæ Paſchalis quid ſignificet. 58.
Bàrſena quid ſit. 57
Baſileenſis mulieris Epitaphium, quæ undecim maritos ſepeliverat. 535
Bathus quid eſſet. 50
בטלנין *Batlanin* fuerunt decem viri *Otioſi* dicti, qui a Synagoga Judaica cur ſtipendium acciperent. 49
בבא *Bavà*, h. e. *porta*, eſt nomen trium librorum Talmudis, in quibus agitur de rebus politicis, juridicis, & forenſibus. 42
Barzina quid ſit. 57
Beelphegor Idolum a quibus cultum: cur ita dictum: ritus illud colendi. 423. 424
Beelzebub Idoli Accaronitarum imago, & cultus. 54
Beelzebub nomine Matth. 12. 24. deſignatur Dæmoniorum princeps. 54
Bellaria quænam apud Hebræos. 21.
Bellaria ſecundæ menſæ cur voca-

Digitized by Google

centur ab Hebræis קינוח *abſterſio*. 541
Ben Còziba falſus Meſſias quo alio nomine vocatus fuerit; aliaque ad ipſum ſpectantia. 208. 209.
Ben, h. e. *filius*, Naphtali, vel Nephtali, & Ben Aſcèr recenſentur inter Criticos principes Hebræorum. 63
Benedictiones apud Hebræos a ſtantibus fiunt. 497
Benedictiones præmittendæ cibo, & potui. 64
De Benedictionibus Cœnæ Paſchali præmittendis. 497
Benedictionum, & Precum clauſula tempore Templi primi adbibita cur deinde mutata. 161
Bereſcìth rabbà quid ſit. 65
Beſtiæ homines erudiunt. 489
Bethphage cur ita appelletur, & ubi ſitus fuerit. 398
Biblia Veneta majora exbibent Tabulam פרשיות *Paraſcharum*, ſive סדרים *Sidrarum* a Maſorethis inſtitutam non ſolum Pentateuchi, ſed etiam totius Sacræ Scripturæ. 464
Bither, Bithera, vel Bethera, urbs munitiſſima, ubi natus eſt Bar Cosba, qui ſe verum Meſſiam falſo venditavit. In ea Scholæ, Synagogæ, & Collegia magnificentiſſima fuerunt, fœdaque in ejus expugnatione Judæorum cædes Adriani Imperatoris juſſu facta eſt. 60. 208
Blaſphemis, & Idololatris quænam infamiæ nota præter lapidationem inureretur. 555
Blitum oleris ſpecies. 750
Boum jugum apud veteres in quo differret ab hodiernis jugis. 353
Bubo, avis feli facie ſimilis eſt. 494.
Buccinæ uſus. 674. 675
Buccinæ ex qua materia conficiendæ ex Rabbinis. 675
Buccinis ubi olim uterentur. 675
Burgenſis fallitur inquiens, הלל *Hymnum* a Chriſto poſt agni Paſchalis comeſtionem recitatum ab Hebræis appellari הללויה רבה *Alleluja magnum*. 210

C

CÆcitatum diurnarum, & nocturnarum remedium. 608
Calamitatum deprecatio apud Rabbinos. 163
Calamus viatorum, & aurigarum. 69
Càlcei extractio in materia affinitatis quid olim ſignificaret. 162.
Calceus lecti quid eſſet apud Hebræos. 354
Camelus inſanus quis dicatur. 443
Canis rabidi ſigna. 211
Cantiones rhythmicæ a Judæis die Sabbati, & aliis Feſtis cantari ſolitæ. 521
Cantus genera decem apud Rabbinos. 297
Capellus Ludovicus errat in recenſendo tempore inſtitutionis Sacramenti Eucbariſtiæ. 699
Capite demiſſo cur Hebræi ad Synagogam præſertim euntes, vel ex ea redeuntes incedere ſoleant. 500
Capitales pœnæ, & non capitales apud Hebræos: ritus eas infligendi. 372. 373
Capitula Patrum, ſive Hebraice פרקי אבות *Pirkè Avòth*, apud Hebræos quid ſint. 456
Capparinum vinum maxime celebre apud antiquos. 544
Cardinalium nomen apud Rabbinos. 106
Cardui ſativi deſcriptio. 414
Carnem ſuillam Hebræis ob multas rationes vetitam fuiſſe Voſſius cenſet. 455
Carnis Unicornis eſus utrum Hebræis liceret. 547
Caro ſuilla Hebræis vetita. 454
כרפס *Carpàs* dictio in ritibus Cœnæ Paſchalis quid ſignificet. 221.
Pro caſtitate nemo poteſt eſſe ſponſor ex Rabbinis. 381
Caſtrorum trium nomine quid intelligeretur ab Hebræis. 373
Catenæ nomen quid apud Rabbinos ſignificet. 629
Cautio maxima ab iis adhibenda, qui cum Principibus, Regibus, aliiſque in poteſtate conſtitutis loquuntur, iiſque familiariter utuntur. 578
Cedrorum ſpecies. 627
De cedrorum ſpeciebus inter ſe diſſident Hebræi. 23
In cellulis diverſis LXX. Interpretes in conficienda Verſione Græca fuiſſe concluſos falſum eſt. 736
Cerinthus, vel Cerinthum quænam herba. 525
Ceſſatio ab opere quotuplex apud Rabbinos, ejuſque varia compenſatio. 613
In חגיגה *Chagigà* agitur de triplici profectione Hieroſolymas facienda tribus anni temporibus. 136
Chardeliorum vinum. 454
חרוסת *Charòſet*, h. e. *Embamma muſteum*, vulgo *moſtarda*, ad Hebræis in Cœna Paſchali adhibitum qua ratione conficiatur. 263
Chartæ uſum olim cortex papyri ſupplebat. 424
חבוט *Chibbùt*, h. e. *Percuſſio*, apud Talmudicos, & Rabbinos quid fuerit. 133. 134
Chiroddòta tunica probroſa fuit. 219. 220.
Chirotheca in urbem obſeſſam projecta quid olim ſignificaretur. 301
חרם *Chèrem* voti ſpecies, quo res, vel homines Deo obſtringebantur. Hodie apud Hebræos חרם *Chèrem* eſt pœna Eccleſiaſtica: ejus formula. 156
Chomer menſura quid contineret. 754.
Chriſti corpus cur ſibi concedi a Pilato Joſephus ab Arimathea petierit. 493
Ad Chriſtianam Religionem tranſeuntem Apoſtatam ſuæ gentis quo nomine Judæi appellent. 274.
Chriſtianæ mulieres cur prohibeantur a Rabbinis obſtetrices agere apud Hebræos. 186
Chriſtiani ab Hebræis ad contemptum appellantur עברי חלוי *Audè Talùi*, vel עברי תלוי *Ovedè Talùi*, h. e. *Servi Suſpenſi*. 733
Chriſtiani ab Hebræis Cuthæorum nomine appellantur. 382
Chriſtiani quo nomine ab Hebræis vocentur. 252. 253. 309. 310. 382. 387. 391. 391. 393. 733. 770.
Chriſtiani ſpeciatim nunc temporis Minim, vel Minæorum nomi-

mine ab Hebræis nuncupantur. 252. 253.
Chriſtianorum nomina propria qua ratione ab Hebræis ſcribi ſoleant. 29
De Chriſtianorum Eccleſiis, Feſtis, & Sanctis blaſpheme, & peſſime Hebræi loquuntur. 219
Chriſtianos quatenus liceat Judæis ex Rabbinorum ſententia fallere. 159
Chriſtianus quilibet generatim ab Hebræis ſolet appellari נָצְרִי Notzerì, h. e. Nazarenus. 309
Chriſtum Jeſum qua ratione Hebræi per abbreviaturam derideant. 201
Chriſtus per contemptum ab Hebræis vocatur אותו הָאִישׁ Odò Aìs, h. e. Ille vir. 36
Chriſtus quem Hymnum poſt Cœnæ Paſchalis comeſtionem recitaverit. 110
Chriſtus religioſe pias Hebræorum cæremonias, & ritus ſemper ſervavit. 110
Chriſtus Servator noſter unde dictus Nazarenus. 309
Chriſtus ab Hebræis ad contemptum appellatur תָּלוּי Suſpenſus. 733
Chriſtus ſuam Cœnam celebravit eodem die, quo eam Judæi celebrare ſolebant. 667
Chriſtus Hieroſolymam ſe contulit ad celebrandum Feſtum Tabernaculorum. 325
Chriſtus cur dictus fuerit a Judæis Sabbatum violaſſe, cum eo die oculos cæci ſputo inunxit. 588
Chriſtus maxima injuria affectus eſt a Judæis, dum in ejus Sanctiſſimam faciem fœde exſpuerunt, cum turpiſſimum apud ipſos eſſet coram aliis exſpuere. 588
Cur Chriſtus in inſtitutione Euchariſtiæ uſus potius his verbis fuerit, *Hoc eſt corpus meum*, quam illis, *Hic panis eſt caro mea*, vel aliis. 698
Meſſias Chriſtus Jeſus ubi clare, aperte, & expreſſe promittatur in Targumin, ſive Paraphraſibus Chaldaicis. 264. 265
Chronicorum liber Sacræ Scripturæ quomodo Hebraice appelletur. 44
Cibi quibus verbis conſecrentur apud Hebræos. 709
Cibi vetiti iis, quibus vena ſecta eſt. 533
Ciborum mixtio quid ſit apud Talmudiſtas. 395
Ciborum mixtio dicta עירוב תבשלין *Irrù Tevaſcelìn* quid eſſet. 667
Cibus corruptus, ac propterea vetitus ab Hebræis vocatur טְרֵיפָה *Terephà*. 178
Cinaræ deſcriptio. 514
Cineres vaccæ rufæ in tres partes dividebantur: cui rei inſervirent. 428
Civiles pœnæ apud Hebræos quænam. 372
Civilis annus a menſe תִּשְׁרִי *Tisrì*, h. e. *Septembri* apud Judæos initium ducebat. 710
Clangor in Feſto Tubarum edendus quibus ſymbolis deſignetur. 771. 772.
Claſſes ſingulæ Sacerdotum in Veteri Teſtamento quomodo dividerentur. 206
Claves quatuor ex Rabbinorum ſententia ſunt in manu Dei, quas nulli umquam Angelo, aut Seraphino tradidit. 450
Clauſula Precum, & benedictionum tempore Templi primi adhibita cur deinde mutata. 161.
Clavus patibuli collo appenſus ex Rambàm cui rei inſerviat. 478
Clepſydræ olim qua materia implerentur. 671
Cœli nomine Deus in Sacris litteris ſæpe intelligitur. 433. 649.
In Cœna Paſchali חֲרוֹסֶת *Charòſet*, h. e. *Embamma muſteum*, vulgo *moſtarda*, ab Hebræis adhibitum qua ratione conficiatur. 263
In Cœna Paſchali quatuor tantum vini cyathi Judæis permittuntur. 110
In Cœna Paſchali quot vini pocula exhaurire Hebræis permittatur: pœna ſecus facientium. 110
Cœnæ puræ quænam a Tertulliano dictæ. 666
Cœnæ Paſchali benedictiones præmittendæ. 497
Colias piſcis. 539
Collectores eleemoſynarum quinam eſſent, eorumque munus. 67.
Ex columbis tantummodo pulli poterant Deo offerri. 188
Combuſtio olim pœna Capitalis apud Hebræos quotuplex. 685
Combuſtionis oleum quodnam. 708.
Concertatio de Altari expurgando qualis fuerit apud Hebræos. 472.
Concionatores Biblici, & Interpretes Sacrarum Scripturarum quo nomine a Rabbinis vocentur. 101
Concionatores Hebræi. 675
Concionum, ſeu Homiliarum liber quo nomine ab Hebræis nuncupetur. 105
Conclave *Parhedrìn* quid eſſet. 466
Conclavia ſeptem, ſeu habitacula gehennæ ex Rabbinis quænam ſint. 26
De concubitu varia Rabbinorum monita. 658
Concupiſcentia mala a Rabbinis ſolet appellari figmentum, vel fermentum malum. 692
Conditio abjecta Majorum ſuorum nemini in memoriam revocanda. 703
Confeſſionis ratio ab Hebræis uſitatæ cum Interpretatione Latina. 414. 415. 416. 417. 418.
Confeſſionis edendæ ignarus reus apud Hebræos ad mortem ductus quid dicere debuerit. 373
Conjugale debitum quo nomine ab Hebræis vocetur. 361
Conopeum Nuptiale. 153
Per contactum femoris olim juramentum præſtabatur. 192
Contractibus quænam ſubſcriptio apud Hebræos addi ſoleat. 686
In contractibus ineundis olim qua ratione Hebræi ſudario uterentur. 318
Contractus ſudarii dictus quis olim apud Hebræos fuerit. 318
Contractuum Æra unde originem duxerit. 628
In contractuum Inſtrumentis quid fuerit *Tophàs*, & *Toreph*. 758
Convivæ quomodo ſe gerere debeant. 397
Convivia apud Hebræos olim ad ſeptem dies protrahebantur. 689.
Coquus qua ratione ſe gerere debeat. 397
כּוֹרֵךְ *Corèch* vox a Rabbinis in ritibus Cœnæ Paſchalis adhibita quid ſignificet. 220
Coriaceum inſtrumentum in uſu apud Hebræos. 753
Coriandri ſpecies quot. 214

Cor-

Cornu feretri quid. 524
Cornua decem ex Rabbinis in Sacra Scriptura. 524
Cornua viatorum. 524
Coronamentorum liber. 724
Corporis diſpoſitiones ex R. Abèn Ezrà. 731
Corporis humani anatomia juxta Hebræos. 594
Corporis reclinatio in Cœna Paſchali quid ſignificet. 497
Corporis vitio Sacerdotes laborantes vermes ex lignis in Altari accendendis auferebant. 736.
Corpus hominis tria incidunt. 728
Correctio Scribarum fere tota ab Abèn Ezrà rejicitur. 770
Cortex papyri olim chartæ uſum ſupplebat. 425
Cortice papyri involuti olim Hebræorum mortui ſepeliebantur. 424.
Corticis papyri uſus varius apud antiquos. 424
Corus genus menſuræ. 207
Coturnicum ſpecies. 637
Creationis liber Hebraice inſcriptus יְצִירָה *Jetzirà*, vel סֵפֶר יְצִירָה *Sepher Jetzirà* eſt Cabbaliſticus, & Abrahamo Patriarchæ tamquam auctori a Rabbinis tribuitur. 190. Inter libros Cabbaliſticos eſt longe celeberrimus. 350. 351
Cretenſes cultum porcis tribuebant. 455
Inter Criticos Hebræorum principes recenſetur Ben, h. e. *filius*, Naphtali, vel Nephtali, & Ben Aſcèr. 63
Crura in muliere res pudenda quomodo intelligendum. 621
Crux, cui Chriſtus affixus eſt, quibus verbis a Rabbinis deſignetur. 689
Cubiculi parietibus, in quo puerpera cubat, mos Judæorum Germanorum inſcribendi nonnulla ad Striges avertendas. 235
Cubiti Sanctuarii tres fuerunt: ex quot palmis ſinguli conſtiterint. 15.
Culinæ vaſa, & inſtrumenta qua ratione ab Hebræis ante Paſcha purgentur. 705. 706
Cultri duo in uſu ſunt apud Hebræos. 695
Cupediæ ab Hebræis in conviviis adhibitæ. 446
Cupediarum ſpecies, vulgo *Mandorlato*, in uſu apud Italos. 715. 716.
Cuſtodiæ, ſeu Φυλακαὶ, ut vocantur a Prophetis prioribus, quid eſſent: de Cuſtodiis nonnulla. 368.
Cuthæorum nomine ab Hebræis intelliguntur Chriſtiani. 382
Cyathus vini parieti illiditur in Nuptiis Hebræorum, ſi Sponſa ſit Virgo; projicitur in terram, ſi ſit Vidua. 430
Cylindrus quid ſit. 387

D

DActyli ſtomacho jejuno non comedendi. 740
Dactylorum virtutes. 740
De Dæmonibus abſurda Rabbinorum ſententia. 616
Dæmonum proprietates juxta Rabbinos. 615
Deambulandi cum Rabbinis ratio. 473
Debitum conjugale quo nomine ab Hebræis vocetur. 361
Decem viri, Hebraice dicti בַּטְלָנִין *Batlanìn*, h. e. *Otioſi*, cur a Synagoga ſtipendium acciperent. 49
Decima prima, decima de decima, & ablatio de decima quid eſſet. 735
Decimandorum fructuum ex arboribus collectorum anni initium apud Hebræos ducebatur a menſe שְׁבָט *Scebàt*, h. e. *Januario*. 710
Decimandorum pecorum anni initium ducebatur a menſe אֱלוּל *Elùl*, h. e. *Auguſto* apud Hebræos. 710
Decimarum ſpecies: decimandi pecudes modus, & tempus apud Hebræos: decimæ quo anno pauperibus penderentur, & a quibus: decimæ non ſolum ab Iſraelitis, ſed etiam a Sacerdotibus, & Levitis pauperibus ſolvebantur: quo anno ſolverentur. 374. 375
Decimarum menſura ex Rabbinis. 755
De decimis ſolvendis regula a Majemonide tradita. 735
Dedicationis Feſtum quoties ab Hebræis celebratum fuerit. 150
De defunctis quænam Abbreviatura adhibeatur. 769. 770
Ob Dei gloriam morientes ſemper quibuslibet viris eximiis prælati fuerunt. 112
Dei nomen qua ratione Judæi ſuperſtitioſe ſcribant. 11
Dei periphraſis apud Cabbaliſtas. 23. 39. 41.
De Dei nomine Tetragrammato יְהוָה ab Hebræis dicto שֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ *Scem hamphoràs*. 646.
De Dei providentia. 504. 505
Denarius quid eſſet. 98
Denarius numerus ſacer Hebræis. 257.
Deprecatio calamitatum apud Rabbinos. 163
Deſcriptio Nuptiarum Hebraicarum, ſeu confirmationis Matrimonii Hebræorum. 429
Deſcriptio ſecundinæ. 637
In deſponſatione apud Hebræos quæ ſint neceſſaria. 496
Detentionis, Hebraice עֲצֶרֶת *Hàtzeret*, dies erat Tabernaculorum Feſti octavus: ratio nominis: dicebatur etiam *collecta fructuum*: cur a Deo hic dies Tabernaculorum Feſto adjectus fuerit, Hebræi hærent incerti: eorum opiniones: fors hac die jaciebatur ad offerendas victimas, ut in tribus רְגָלִים *Regalìm*, h. e. *Feſtis majoribus*: cur appelletur etiam רֶגֶל *Reghel*: tibia adhibebatur ad Feſti ſolemnitatem augendam, cum vulgo tria alia inſtrumenta uſurparentur. 376. 377
Deus qua ratione a Cabbaliſtis deſcribatur. 23
Deus a Rabbinis cur appelletur nomine מָקוֹם *MaKòm*, quod ſignificat *locum*. 534
Deus in Sacris litteris *Cœli* nomine ſæpe intelligitur. 649
Deus, & Angeli ab Hebræis appellantur שְׂכָלִים הַנִּפְרָדִים *Scecalìm hannifradìm*, h. e. *Intelligentiæ abſtractæ*. 428
Dictiones octodecim in Sacra Scriptura ſunt Correctio Scribarum. 771
Dictiones quatuordecim a Rabbinis excogitatæ continentes ritus, & cæremonias ad Paſcha celebrandum neceſſarias. 421
De dictionibus בֵּין הָעַרְבַּיִם *ben aharbàim*, h. e. *inter duas*

veſperas. 700. 701. 702
Dictionum fines, Hebraice סופי תיבות *Sophè Tevòt*, appellantur *Abbreviaturæ imperfectæ*, quæ in ultimis vocum litteris eliſis, & decurtatis exiſtunt, quarum exempla vide 348. 349
Didrachma quid eſſet. 98
De die primo Novi anni Rabbinorum fabula. 711
Dierum diviſio apud Hebræos. 664
Dies quo nomine olim apud Hebræos vocarentur: dierum diviſio apud Hebræos: diei diviſio in quadrantes apud Hebræos: dies apud Hebræos non diſtinguebantur Planetarum nomine, ſed alia ratione. 196
Dies magnus Feſtivitatis Joan. 7. 37. quis fuerit. 602
Dies ſex Feſti, dicti ab Hebræis ימים טובים *Jamim Tovim*, h. e. *Dies boni*, & a Tertulliano *Dies magni*, quinam eſſent. 666.
Digitis micandi ludus, h. e. *di giuocare alla mora*, unde originem traxerit. 472
Digitorum nomina apud Hebræos. 540.
In dignitate conſtituti cur caute, & opportune obſervandi. 744
Diſcipuli quibus rebus a Rabbinis dicantur eſſe ſimiles. 671
Diſcrimen inter dictiones Hebraicas נהר, יאור, נחל, & עמק. 284
Ditiores quam partem fructuum pendere primitiarum nomine tenerentur. 753
Doctores Talmudici cur dicti סבוראים *Seburaim*. 345
Doctores Talmudici quinam dicantur. 38
Doctores Talmudici quo nomine appellentur. 770
Per *dolores Meſſiæ* quid apud Rabbinos ſignificetur. 134. 135
Domus Abhtinas celebris in conficiendo ſuffitu 740
Domus electionis cur vocetur Templum Hieroſolymitanum. 61
Dona Nuptialia apud Hebræos. 687. 688.
Dos muliebris apud Hebræos quænam ſit. 434
Dotalis Inſtrumenti Hebraici exemplar cum interpretatione Latina, & annotationibus. 430. 431. 432. 433. 434. 435.
Dotis Inſtrumentum coram duobus teſtibus in Nuptiis Hebræorum legitur. 430
Dotis jus in antiquiſſimis Germaniæ Synagogis, quod in tota Germania obtinet. 704
Drachma quid fuerit. 100
Dubium de luminaribus quid ſignificet. 589
Duodecim Prophetæ minores quomodo Hebraice vocentur. 771

E

Ob Eccleſiæ dignitatem ſe devoventes reliquis viris eximiis ſemper prælati fuerunt. 112.
Eccleſiaſticæ pœnæ apud Hebræos. 372
Eden nomen horti, in quo Adam a Deo Creatore primum collocatus. 360
Egenis qua ratione olim Hebræi ſuccurrerent. 67
Eleemoſyna eſt Advocatus in Cœlis. 445
Eleemoſyna clam facienda. 473
Eleemoſyna ſolet appellari ab Hebræis צדקה *Juſtitia*. 445
Eleemoſynæ arcæ, quæ olim erant in Templo Hieroſolymitano: earum figura: eliciendi ab iis pecunias munus ad Sacerdotes pertinebat. 676
Eleemoſynarum collectores quinam eſſent, eorumque munus. 67.
Elias Propheta dictus Tisbites ab urbe Tisbi, ſive Toſàb. 673
Rabbi Eliezer HaKalir Litanicas ſupplicationes Hebræorum compoſuit. 406
De R. Eliezer vulgo גדול *Magno* dicto nonnulla. 761. 762
Per Ἕλληνας *Græcos* quinam Hebræi intelligerentur. 634
Per Ἑλληνιστάς Actor. 6. 1. quinam Hebræi ſignificentur. 634
Embamma muſteum dictum ab Hebræis חרוסת *Charòſet*, vulgo *moſtarda*, in Cœna Paſchali adhibitum qua ratione conficiatur, quidque ſignificet. 264
Embamma muſteum cur in menſa Paſchali ab Hebræis adhibeatur. 422
Eminentiæ in Mundo quatuor in Talmude fuiſſe dicuntur. 66
Epicurei a Talmudiſtis inter eos numerantur, qui in futuro ſæculo partem habituri non ſunt. 40.
Epigramma, quo fabula de vitulo aureo ab Hebræis conflato exponitur. 358
Epilepticus cur ita dicatur. 229
Epiſcoporum nomen apud Rabbinos. 106
In Epiſtolarum inſcriptionibus qua Abbreviatura Hebræi uti ſoleant. 48
Epiſtolas obſignatas reſignantibus Excommunicatio a Rabbinis inflicta. 48
Epiſtolis ad mulieres miſſis quænam Abbreviatura inſcribi ſoleat. 769
Epitaphii exemplar tum de hominibus, tum de mulieribus ab Hebræis cippis inſcribi ſoliti. 190.
Epitaphium mulieris Baſileenſis, quæ undecim maritos ſepeliverat. 135
Epitaphium mulieris uſitatum apud Hebræos. 190
Eques cur Hebraice dicatur פרש *Paràs*. 447
Equorum ſeptem proprietates. 348.
Eſtheræ ſeptem virgines ſpecioſiſſimæ additæ cur ab ea certis, ac diſtinctis nominibus appellatæ. 145
Eſtheræ libri lectioni Bacchanalium ſuorum tempore permittitur mulieribus Hebræis cum pueris ſuis in Synagoga intereſſe. 457
Euchariſtiæ Sacramentum a Chriſto in medio Cœnæ communis fuit inſtitutum, & in ejuſdem fine Calix conſecratus, quidquid contra afferat Scaliger, Ludovicus Capellus, & Baronius, quorum errores deteguntur. 698. 699. 700.
In inſtitutione Euchariſtiæ cur Chriſtus potius his verbis uſus fuerit, *Hoc eſt corpus meum*, quam illis, *Hic panis eſt caro mea*, vel aliis. 698
Euchariſticum Sacrificium. 183
Euphrates fluvius terræ Sanctæ omnium minimus cur dicatur נהר גדול *fluvius magnus*. 90. 91.
Exactores ſcutellarum quinam eſſent, eorumque munus. 67
Exciſionis pœna triplex apud Interpretes, & Rabbinos. 283
De Excommunicatione apud Hebræos

Digitized by Google

bræos dicta חרם *Chèrem*. 156
De Excommunicatione leviſſima ab Hebræis dicta נדוי *Niddùi*: in quo conſiſteret: reſpondet fere *Suſpenſioni* Eccleſiæ Catholicæ: ob quas cauſſas inferretur. 282
De Excommunicatione apud Hebræos dicta שמתא *Schammatà*. 659
Excommunicationis Hebraicæ formula 156
Excommunicato apud Hebræos quænam piohiberentur: ex ingreſſu io Templum Excommunicatus cognoſcebatur. 282. 283
Excreare io alterius conſpectu olim injurioſum. 587. 588
Execrandi formula apud Hebræos. 542.
Exempla lamentatioois apud Hebræos uſitatæ. 336
Exemplar Inſtrumeoti dotalis apud Hebræos cum interpretatione Latina, & annotatiooibus. 430. 431. 432. 433. 434. 435.
Exemplar Libelli repudii cum interpretatione Latioa, & annotationibus. 435. 436
Exemplar litterarum, quæ publice affiguntur de venditione domus, aut agri apud Hebræos per auctionem facienda. 4
Exemplum parſimoniæ Sedecias Rex. 541
Expectare expectare quadringentis drachmis valet quid ſignificet, ejuſque origo. 268
Experientia homines ſapientiſſimos reddit. 292
Experientiæ certitudinem quo Proverbio Rabbini exponant. 175.
Pridie יום הכפורים *diem Expiationis* quænam comedere Judæi prohibeantur. 31
Expiationis Feſtum: ejus celebratio: cur ioſtitutum: quid eo die Pontifex Maximus ageret. 195. 196. 216. 217. 218.
Exules cur ad mortem Summi Pontificis in Aſylis manere debuerint. 508

F

FAbella riſu digna. 751
Fabula Hebræorum de Propheta quodam Tammùz dicto. 738.
Fabula de leone, & perdice. 517
Fabula de muſtela. 143
Fabula Rabbinorum de oſſe *Tarvdd*, ſive *Luz*. 751
Fabula Rabbinorum de die primo Novi anni. 711
Fabula Rabbioorum de Iſaia Propheta. 299. 300.
Fabulæ Judæorum de fluvio Sambatjone. 342. 343. 344
Facultates, ad quas datur reditus, vel noo, quænam ſiot, & quomodo ab Hebræit vocentur. 8
Facultates *depilationis* quæ fuerint. 472
Facultates deſertæ quænam a Rabbinis appellentur. 566
Facultates *pecudis ferreæ* quid fuerint. 470. 471
De fama ſiniſtra laborantibus qua ratione Rabbini mentionem faciant. 681
De famelicis ſententia Proverbialis. 731
Fauces in Sacris litteris admodum celebres. 375
Feles cur ſint obliviosi. 365
Femoralia Sacerdotum veſtis deſcribuntur. 213
Femore tacto olim juramentum præſtabatur. 192
Feretri cornu quid fuerit. 524
Fermentum, vel figmentum malum a Rabbinis ſolet appellari concupiſcentia mala. 692
Ferta libaminum quænam fuerint, eorumque menſura. 258
Feſta Nativitatis Chriſti a Rabbino quodam dicuotur per contemptum inſtituta in Eccleſia בשביל התלוי *propter Suſpenſum illum*, b. e. Chriſtum. 733.
Feſta Regalia, ſive majora tria fuerunt apud Hebræos, & quænam. 109. 554
In Feſtis tribus præcipuit quis Hymnus ab Hebræis recitetur. 109
Feſtum שמחת תורה *Lætitiæ Legis*. 651
Feſtum per antonomaſiam eſt Feſtum Tabernaculorum. 350
Ad Feſtum Hieroſolymas aſcendentibus Iſraelitis tria a Deo præcipiebantur. 554. 555
Ficus matura quando appelletur puella a Rabbinis. 398
Ficus matureſcens quando vocetur puella a Rabbinis. 398
Figuræ homiois in nummis ab Hebræis non efformantur. 679
Filia a Rabbinis quando appelletur קטנה *Ketannà*, h. e. *parva*, vel תינוקת *TinòKet*, h. e. *puellula*, quando vero נערה *Nabarà*, h. e. *puella*, & quando בוגרת *Boghèret*, b. e. *pubeſcens*. 44
Filia, כיון שבגרה *poſtquam pubuit*, apud Hebræos dicitur libera eſſe a poteſtate Patris. 44.
בת קול *Bat Kol*, b. e. *Filia vocis* quid fuerit. 64. 66
Per בת קול *Bat Kol*, b. e. *Filiam vocis* Talmudiſtæ ajunt poſt Prophetas futura ſibi fuiſſe indicata. 64. 66
A filiis paternæ artes exercendæ. 423.
Fines dictionum, Hebraice סופי תיבות *Sophè Tevòt*, appellantur *Abbreviaturæ imperfectæ*, quæ in ultimis vocum litteris eliſis, & decurtatis exiſtunt, quarum exempla vide 348. 349
Fini librorum quænam Abbreviatura adſcribatur. 772
Firmamenta ſunt ſeptem ex Hebræorum ſententia. 577
Fiſtulæ tres in animantibus. 412
Flagellatio quotuplex: flagellandi ratio apud Hebræos: flagellatio eſt in uſu apud Orientis populos: flagelli materia: plagarum numerus: coram tribus Judicibus flagellatio peragebatur: flagellationit locus. 238. 239. 240.
Fluvii terram Iſrael circumeuntes. 187
Fluvii nomine in Sacris litteris per antonomaſiam intelligitur Euphrates, vel Jordanes. 284
Ad fluviorum pontes cur initio Novi anni nooouIli ex Hebræis ſe conferant. 711
Fluvius Sambatjoo cur revera non detur, licet multi Auctores de eo mentionem faciaot. 345
Fœminæ nobiles olim capillis alienis, vulgo *parrucca*, utebantur. 397
Fœminarum ſterilitas unde cognoſcenda. 672
Pulvis fœnoris quid fuerit. 585
Fœtoris indicia ex Rabbinorum ſe-

ſententia quænam ſint. 456
Foraminum, & *Concavitatum* nomine quænam corporis membra Rabbini intelligant. 145
Formula Excommunicatioois Hebraicæ. 156
Formula loquendi ante vini conſecrationem apud Hebræos. 315
Formula maledictionis apud Talmudicos. 169
Formula uſitata in principio librorum Hebraicorum, aut ſcriptorum privatorum. 45
Fortunæ in qualiber domo olim lectus ſtratus ſervabatur, ut domino, familiæque libentius faveret. 69
Fortunæ olim in qualibet domo menſa perpetua ioſtruebatur. 521.
Foſſarum nomina varia apud Rabbinos. 157
Frontalia, & Phylacteria eadem res omnino ſunt. 172
De fructibus decimæ nomioe ſolvendis nonnulla animadverſione digna. 754. 755
Fructus arborum apud Hebræos tribus prioribus annis abjiciebantur veluti impuri, ac vetiti, quarto anno velut primitiæ Deo conſecrabantur, quinto, & aliis deinceps arborum poſſeſſoribus cedebant. 38a
Fructuum decimandorum ab arboribus collectorum anni initium apud Hebræos ducebatur a menſe שְׁבָט *Scevàt*, h. e. *Jaauario*. 710
De fructuum ſeparatione, ſive primitiis nonoulla ſcitu digna. 753.
Io frumento idem prorſus eſt ſpica mutica, ac ompbax io vitibus. 53
Futura qua ratione in Veteri Teſtameoto manifeſtarentur. 279

G

Gabriel nomen Angeli ex quatuor, qui perpetuo ſolium Majeſtatis divinæ circumſtaot. 5. 6. cur ita appellatus. 6
Galilæa duplex fuit: utriuſque lingua diverſa. 77
Mare Galilææ, & mare Tiberiadis idem ſunt. 80
Galilæi a Talmudiſtis propter impolitam linguam deridentur. 77.
Galilæi linguam Hebræam uſurpabant, ſed rudem, & impolitam. 76
Rabbi Gedaliæ nonnulla pertinentia ad fluvium Sambatjonem. 344.
Geheona unde dicta. 71
Geheooæ ſeptem conclavia, ſeu habitacula quænam ſint ex Rabbinis. 26
In Genealogiis Sacræ Scripturæ marium tantummodo mentio fieri ſolet. 126
Geneſar, vel Geneſareth terra cur ita dicta. 80. 81
Gentes ritum frequentem ſe lavandi apud Hebræos uſitatum ab iis ſunt mutuatæ, eoſque in Sacris peragendis imitatæ. 564.
גְאוֹנִים *Gheonim*, h. e. *Excellentium* nomine quinam ſigoificeotur, & quid. 66. 67
גְּמָרָא *Ghemarà* quid. 79
Rabbi Gerſom tres anatbematum ſpecies iis infligit, qui litteras obſignatas reſignare audent. 63.
Gloſſa magna Hebraica reperitur io ſingulos Peotateucbi libros. 65.
Gloſſarum magnarum in Pentateucbum ſtylus impurus eſt, ac difficilis: earum auctor Rabbi Bar Nacbmòni. 65
Godoliæ mors quo menſe, & die contigerit. 476
גּוֹיִם *Golm* per contemptum appellantur Chriſtiaoi ab Hebræis. 43. 72.
Gomer, ſeu Gomor menſura aridorum: cur ita dicta: de ea nonnulla. 369. 370
Gordelinum vioum. 454
Gozan eſt idem fluvius, ac *Sambatjon* juxta opinionem Majemonidis. 343
Græcanici, & Græciſtæ quinam Judæi fuerint. 634
Grammatica cur Hebraice dicatur דִּקְדּוּק *DiKdùK*. 99
Grammatica compoſita a R. Moſcè Kimchi fratre Davidis dicta מַהֲלַךְ שְׁבִילֵי הַדַּעַת *Aditus ſemitarum ſcientiæ*. 277
Groſſulus quando vocetur puella a Rabbiois. 397
Gubernator Synagogæ quis dicatur. 340. 467

H

Habitacula ſeptem gehennæ quænam ſint ex Rabbiois. 26.
De Hæreticis qua ratione ab Hebræis mentio fiat. 720
כְּתוּבִים *Chetuvim*, h. e. *Hagiographorum* nomine quioam libri ab Hebræis iotelligantur. 519
Hagiographorum Targùm revelare cupieoti Jonatbani quid ex Rabbinis acciderit. 750
De haſta Phinees miraculum. 670
Hebdomada quotuplex apud Hebræos: ejus dies qua ratione vocentur. 693
Hebdomadarum Feſtum. 693
Hebræa lingua ſecundum varietatem provinciarum varia erat: pura in Sacris peragendis tantummodo adbibebatur, eamque optime callebant Phariſæi, Scribæ, Rabbini, & Magiſtri. 76.
Hebræi Jeſu Servatoris noſtri nomen proauntiare coacti qua ratione proferant. 201
Hebræi olim qua ratione egenis ſuccurrerent. 67
Hebræi qua ratione exprimant verba Latioorum *iterum vale*. 720.
Hebræi variis temporibus diverſa ratione aonos numeraruot. 711.
Hebræi quomodo nomina propria Cbriſtianorum ſcribere ſoleaot. 49
Hebræi ſuperſtitioſe ſingulis ſerme horis ad ſe expiandos ablutione utuntur. 564
Hebræi antiqui ſe non Sapientes, ſed Sapientum diſcipulos appellabant. 766
Hebræi ſe iovicem honore proſequentes nomen proprium proferre dedignati quomodo ſe appellent. 367
Hebræi quo ætatis anno juxta Abèn Ezrà obedire teneantur præceptis a Moſe tradiris. 475
Hebræi antiqui ſolebant ſe non חֲכָמִים *Sapientes*, ſed תַּלְמִידֵי חֲכָמִים *Diſcipulos Sapientum* vocare. 766
Hebræi qua ratione Cbriſtum Jeſum per Abbreviaturam יֵשׁוּ *Jeſcù* derideant. 201
Hebræi priſci non erant ita glorio-

rioſi, ut hodierni. 228
Hebræorum Bacchanalia. 457
Hebræorum fabula de Adamo primo omnium hominum parente. 494
Hebræorum Confeſſio Hebraice dicta וידוי *Viddui*, cum verſione Latina. 414. 415. 416. 417. 418.
Hebræorum in Chriſtianos odium. 395. 453.
Hebræorum opinio de Urbe Roma: quæ de ejus origine a Rabbinis fabuloſa traduntur. 561. 562.
Hebræorum Hiſtoria de libro זהר *Zohar* maximi ſemper ab Hebræis poſt Talmud habito ad trutinam revocata. 597. 598.
Hebræorum jejunia. 476
Hebræorum Matrimonium, ſive Nuptiæ deſcribuntur. 429
Hebræorum mortui olim papyri cortice involuti ſepeliebantur. 424.
Hebræorum nomen unde originem traxerit. 357
Hebræorum odium in porcos. 454. 455.
Apud Hebræos titulorum uſus incæpit tantummodo poſt Chriſtum natum. 581
Hebræus ex Hebræis ad Philippenſes cap. 3. v. 5. quid ſignificet. 634.
Hebraicarum Nuptiarum deſcriptio. 429
Hebraici populi diviſio. 73
Hebraici populi adſperſio fiebat cineribus vaccæ rufæ cum aqua miſtis. 427. 428
Hemerobaptiſtæ quinam dicti. 474.
Herba ab Hebræis adhibita ad edendum agnum Paſchalem Exod. 12. 8. dicta מרורים *Merorim* quænam eſſet. 739
Heſſæi una ex Judæorum Sectis: unde dicti fuerint, & quo tempore incæperint. 158
Hieroſolyma urbs in tres partes dividebatur: earum nomina. 373.
Hieroſolyma quo die a Nabuchodonoſore arctiſſima obſidione circumvallata. 476
Hieroſolymam ad Feſtum aſcendentibus Iſraelitis tria a Deo præcipiebantur. 554. 555
Hieroſolymam Chriſtus ſe contulit ad celebrandum Feſtum Tabernaculorum. 325
Hieroſolymis locus erat aſſignatus diſcentibus, & docentibus, quo frequentes viri eruditi tribus anni Feſtis ſolennioribus conveniebant, ut de locis Sacræ Scripturæ difficilibus, & obſcuris inter ſe conferrent, ac diſputarent. 338
Hieroſolymitanæ urbis portæ Ælius Adrianus Imperator ſuem cum porcellis imponi voluit. 455.
Cum Hieruſalem Hebræi ſemper teneantur meminiſſe, ideo hanc Abbreviaturam שעהז״ל parietibus albis ædium, vel Synagogarum in medio nigri orbis, aut alterius figuræ ſolent inſcribere, ut intuentium oculi facilius ad eam legendam convertantur. Significatio autem hæc ei ſubjecta eſt, *Nigrum ſuper albo eſt memoriale deſolationis*, videlicet Templi, & Urbis. 715
Hillel quis fuerit. 45
Hillel manſuetudinis exemplum. 542.
Hillel ſenex rogatus, ut Legem totam pauciſſimis verbis doceret, quid reſponderit. 332
Hillel, & Schammai, vel Sammài, vel Sammèa floruerunt annis circiter 100. ante Templi ſecundi everſionem. 65
Hilleliana Secta. 45
Hillelis Schola pro illius Sectatoribus uſurpatur. 45
Hillelis ſeptem poſteri ſolum dicuntur decorati titulo *Rabbàn*. 582. 583.
Hircus caprarum Deo ſacrificabatur ſupra annum ætatis primum, infra ſecundum. 188
Hiſtoria de libro זהר *Zòhar* maximi ſemper poſt Talmùd ab Hebræis habito ad trutinam revocata. 597. 598. 599
Hiſtoria Rabbinorum de Achabo, & Sedecia falſis Prophetis. 503. 504.
Hiſtoria Verſionis Græcæ LXX. Interpretum. 734
Holocauſtum quid: cur Hebraice עולה appellatum: quotuplex; quando, & a quibus offerendum: inter Sacrificia omnium antiquiſſimum. 366
Homer quid. 369
Homicida ab Hebræis habetur, qui legitimum Matrimonium non contrahit. 429
Hominis figuræ in nummis ab Hebræis non efformantur. 679
Hominis Epitaphium uſitatum apud Hebræos. 190
Homiliarum, ſeu Concionum Hebraicarum liber quo nomine ab Hebræis vocetur. 105
Homines antiquiſſimis temporibus ſolebant jurare manu poſita ſub femore illius, pro quo jurejurando ſe obſtringebant. 192.
Quibus hominibus nomen impoſitum fuerit antequam naſcerentur ex R. Eliezer. 644
Hominis ætas a Rabbinis in tredecim partes dividitur. 519
Homo honorat locum, non locus hominem. 534
Homo in tribus rebus ex Talmudiſtis cognoſcitur. 210
Honor a maritis uxoribus tribuendus. 433
Honoris cauſſa quo loquendi modo utantur Hebræi. 227
Horæ Precum apud Hebræos. 665.
Horæ diviſio apud Hebræos. 665.
Hoſpitibus humanitatis cauſſa tria exhibenda. 27
Hoſpitibus quænam officia præſtanda. 223. 224
Hoſpitium apud Pombeditanos tutum non erat. 560
Hoſanna dictio Hebraice duplici modo ſcribitur: quid ſignificet. 112. 118.
Hoſanna magnum quid ſit. 117
Hoſannòth ſunt preces in Feſto Tabernaculorum recitandæ. 118.
Hoſe pro Hoſea Propheta recte uſurpatur. 193
הלל *Hymnus*. Quis per hanc vocem Hymnus ab Hebræis intelligatur. 109. quo tempore ab ipſis recitetur. 109. recitatus fuit ab Apoſtolis poſt Cœnam Paſchalem. 109
Hymnus Ægyptius quis ſit. 100
Hyſſopo Sacerdotes utebantur in aſperſionibus Sacris. 6

Jod

I

יָד *Jad* liber a Rambàm conſcriptus fuit. 9
יַחַץ *Jachatz* vox a Rabbinis in vocibus Cœnæ Paſchalis adbibita quid ſignificet. 185
Jalchùt quid ſit. 452
Janne, & Mambre nomina diverſa ratione ſcripta inveniuntur. 718
De Jaone, & Mambre Magis Ægypti celeberrimis, de quibus fit mentio in Epiſtola 2. D. Pauli ad Timotheum cap. 3. v. 8. nonnulla. 717. 718. 719
יָרֵךְ *Jarèch* dictio in ritibus Cœnæ Paſchalis quid ſignificet. 222
R. Scelomò Jarchì vita. 600
Javan Græcorum pater. 197
Idololatræ vocabant Idola ſua nomine אָבִי *Pater meus*. 70
Idololatris, & Blaſphemis præter lapidationem quænam infamiæ nota inureretur. 555
Jejunia Hebræorum. 476
Jejunii dies quis per antonomaſiam a Jeremia vocetur. 195
Jejuno ſtomacho dactyli non comedendi. 740
Jephte mater qualis fuerit. 460
Jericho urbs cur ſic appellata. 191.
יִדּוֹעַ *Iddòah* fuit animal, cujus adminiculo arioli utebantur. 183. 184.
יהוה *Jehovà*, h. e. Dei nomen Tetragrammaton ab Hebræis dicitur שֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ *Scem hamphoràſch*. 646
Rabbì Jehudà inter Hebræos ſapientiſſimus Legem Oralem, ſive ore traditam ex ſchedulis collegit, & litteris mandavit. 713. 714.
ישו *Jeſù* Abbreviatura quid ſignificet. 201
Jeſu Salvatoris noſtri nomen Hebræi pronuntiare coacti qua ratione proferant. 201
Jeſum Chriſtum qua ratione per Abbreviaturam Judæi derideant. 201
Ignis cultus, & veneratio antiquiſſima. 300
Ignis inventio juxta Rabbinos. 574
Impenſæ majores cur faciendæ potius in veſtitum, quam in victum. 703
Impietatis Regnum quodnam ab Hebræis appelletur. 273
Impudentum tria genera apud Talmudiſtas. 362
Inclinatio dicta הַסִּבָּה *Aſibbà* eſt unus ex ritibus in Cœna Paſchali adbibendis. 313
Inclinationis ritum non ſervanti in Cœna Paſchali quænam pœna infligatur. 110
Index Alphabeticus פָּרָשִׁיּוֹת *Paraſcharum*, ſive *Sectionum* Legis Moſis. 462. 463. 464
Indigenæ quinam eſſent apud Hebræos. 73
Inebriantis poculi præbendi damnatis origo. 373
Inſtrumenti Dotalis Hebraici exemplar cum interpretatione Latina, & annotationibus. 430. 431. 432. 433. 434. 435.
In Inſtrumentis contractuum cur olim Notarii ſpatium, ſive lacunam relinquerent. 758
Inſtrumentum coriaceum in uſu apud Hebræos. 753
Inſtrumentum Dotis in Nuptiis Hebræorum coram duobus teſtibus legitur: Nuptiarum Hebraicarum deſcriptio. 430
Intercalaris annus, & communis quibus nominibus ab Hebræis appellarentur. 713
De anno intercalari animadverſione digna. 660
Intercalatio a Deo non fuit præcepta, a Prophetis tamen adhibita. 712
Intercalatio quibus annis uſurparetur apud Hebræos. 712. 713
Anni intercalatio per Synedrii Præſidem fiebat. 713
De intercalatione quid ſenſerint Karæi. 712
Ad deliberationem de intercalatione facienda utrum Rex adbibitus fuerit. 713
Intercalationem Judæi adhibuerunt ad annum Lunarem Solari æquandum. 712
Interfecti Regni, Hebraice הֲרוּגֵי מַלְכוּת dicti, locutio Proverbialis quid ſignificet. 222
Interpres Vulgatæ, h. e. D. Hieronymus, quo nomine a Rabbinis vulgo appelletur. 770
Interpretes Scripturarum Sacrarum, & Concionatores Biblici quo nomine a Rabbinis vocentur. 101
Interrogantibus antiqui reſpondere ſolebant *ita*, *eſt*, *non &c.* 110
Invocatio Angelorum Sacrarum litterarum teſtimoniis probatur. 414.
R. Jochanàn ben Zachài glorioſiſſimus fuit. 509
R. Jochanàn Ben Nuri cur dictus apothecariorum capſula. 543
Jonathani Hagiographorum Targum revelare cupienti quid ex Rabbinis acciderit. 750
יוֹם טוֹב *Jom Tou* quid ſignificet apud Rabbinos. 184. 185
Ab Joſepho Hiſtorico alii Auctores fabulas hauſiſſe videntur de fluvio Sambatjone. 344
Joſephus Geneſeos cap. 49. v. 26. cur *Nazitæus inter fratres* dictus. 287. 288
Joſephus ab Arimathæa cur corpus Chriſti ſibi concedi a Pilato poſtularit. 493
Joſias Rex pius locum, ubi Molocho liberi immolabantur, qua ratione contaminaverit. 71
Iſaacus Patriarcha cur a Rabbinis vocetur *pala vertens granarium*. 386.
De Iſaia Propheta Rabbinorum fabula. 299. 300
Iſraelitæ qua ratione variis temporibus annos numerarint. 712
Iſraelitis aſcendentibus Hieroſolymam ad Feſtum tria a Deo præcipiebantur. 554. 555
De Iſraelitis juſtis qua ratione ab Hebræis mentio fiat. 720
Iter Sabbati quot cubitis conſtet. 398. 399.
Jubilæus annus quis eſſet, & cur ita appellatus: cur inſtitutus: quomodo celebraretur: erat Judæorum epocha: ejus ſolemnitas, & privilegia: Jubilæorum ſolemnitas quo tempore deſierit. 182
יוּחֲסִין *Juchaſcin* libri quis auctor fuerit, & ubi primum typis editus. 41
Judæi cujuſdam inſana ſuperſtitio. 612
Judæi Apoſtatam ſuæ gentis ad Chriſtianam Religionem tranſeuntem quo nomine appellent. 274.
Judæi priſci non erant ita gloriæ cupidi, & Thraſones, ut hodierni. 238
Judæi ſibi invicem proſperitatem optantes, vel malum imprecantes quibus verbis utantur. 307
Judæi, qui Piſæ ſepeliuntur, cur trium dierum ſpatio ex Rabbinorum ſententia penitus abſumantur. 493

Ju-

Judæi de Chriſtianorum Eccleſiis, Feſtis, & Sanctis peſſime, & blaſpheme loquuntur. 219
Judæi qua ratione olim mortuos ſuos planxerint. 336
Judæi menſe Septembri ſe in libertatem per Meſſiam vindicandos exiſtimant. 710
Judæi ad aras ſacrificantes die Sabbati pecudum more mactati, & occiſi. 611
Judæis ex Rabbinorum ſententia quatenus liceat Chriſtianos decipere. 159
De Judæo Apoſtata. 650
Judæorum Germanorum mos nonnulla inſcribendi parietibus cubiculi, in quo puerpera cubat ad avertendas Striges. 235
Ad Judæos ex Ædibus ſacris arcendos ſuem cum porcellis in earum januis veteres expreſſerunt. 455.
A Religione Judaica deſciſcentes cur ab Hebræis proditores appellentur. 651
Judices Hebræi quinam. 372
Judices Hebræi quid agerent antequam mortis ſententiam ferrent. 372. 373
Judices cur vocentur *anſeres albi*. 517.
Judices cur non debeant accipere munera. 623
Judici monita ſex cavenda. 623
Judicia olim in Urbium portis exercebantur. 44
Judicii exercendi forma apud Hebræos. 373
In judicio Cœleſti quinam ſint hominis patroni, & advocati. 445
Juge Sacrificium quo die abrogatum. 476
Jugum boum apud veteres in quo differret ab hodiernis jugis. 353
Julii menſis die nono cur Judæi magnam triſtitiam præ ſe ferant. 765
Jupiter a Plinio vocatur Belus. 54
Juramenti olim in uſu apud Hebræos variæ ſpecies. 606
Juramentum antiquiſſimis temporibus præſtabatur per femoris contactum. 192
Jurandi formula per היכל *Templum*: Templa fore tria Rabbini ſibi perſuadent. 108
D. Juſtinus Martyr ab Alexandrinis deceptus. 736
Juvencus Deo ſacrificabatur infra triennium. 188

K

KAbbala quid ſit. 492
Kabbalæ ſpecies. 86
Kabbaliſtæ qua ratione Deum deſcribant. 23
Kandè vox magica ab Hebræis adhibita ad ſanandos morſus ſerpentum, vel canum rabidorum. 541
Karæi cur ita dicti. 41
Karæi de intercalatione quid ſenſerint. 713
Karæi quænam Secta apud Hebræos. 544. 545
Kardù montes ubi ſiti. 522
Karteſima quodnam Feſtum. 523
Rabbi ben Katin juſſu dicuntur duæ rotæ ædificatæ, quæ perennem ad Labrum æneum aquam ex fonte attrahebant, ne in Labro corrumperetur, ac putreſceret. 210
Kidron torrens ubi ſitus. 496
Kislèu menſis nomen reſpondentis noſtro *Novembri*: cur illum Hebræi ita appellarint. 215
Krubbdtz quænam carmina. 545
קשיטה *Keſcitd* Geneſ. 33. 19. quid ſit. 546

L

LAbrum æneum: ejus ſignificatio, & uſus: ejus figura a Talmudicis deſcripta. 210
Labri ænei mammæ cur duodecim fuerint. 210
Ad Labrum æneum duæ rotæ juſſu Rabbi Ben Katin ædificatæ perennem aquam ex fonte attrahebant, ne in Labro corrumperetur, ac putreſceret. 210
De *Lacuna* ſive *ſpatio*, quod olim relinquebatur a Notariis in Inſtrumentis contractuum. 758
Lætitiæ Legis, Hebraice שמחת תורה *Simchdt Tord* dicti, Feſtum. 652
Lamentationis apud Hebræos uſitatæ exempla. 336
Lamentatores in uſu apud Hebræos ad deflendos mortuos conducti. 336
Lamentatores apud Talmudicos inſignes quinam. 336
Lamina Pontificis ornamentum. 477.
Lana ovium qua ratione pura, & nitida conſervetur. 204
De lapidatione apud Hebræos uſitata. 555
Præter lapidationem quænam infamiæ nota blaſphemis, & Idololatris inureretur. 555
De lapide שמיר *Samir*. 656
Lapides impletionis cur ita dicti. 642.
Lapis fundationis in Templo primo ſitus quis fuerit, & cui rei inſerviret: fabula Talmudica de eodem. 89. 90
Latro-fœmina ab Hebræis קטלנית *Katlanit* dicta quænam ſit. 502
Lavandi ſe ritum frequentem apud Hebræos ab iis Gentes ſunt mutuatæ, eoſque in Sacris peragendis imitatæ. 564
Lecti calceus quid eſſet apud Hebræos. 354
Lectio שמע *Audi* quænam apud Hebræos. 546
Lectio Sabbatina etiam aliis hebdomadæ diebus cur ab Hebræis legatur. 462
Lectioni libri Eſtheræ Baccbanalium ſuorum tempore permittitur mulieribus Hebræis cum pueris ſuis in Synagoga intereſſe. 457
Lectionis Propheticæ uſus ab Hebræis dictæ הפטרה *Aphtard* ad hanc diem in Synagogis ſervatur. 403
Lectus in qualibet domo olim Fortunæ ſemper ſtratus erat, ut Domino familiæque libentius faveret. 69
Cum Lege quid primitiarum nomine ſolvendum eſſet, non definiatur, portio quænam a חכמים *Sapientibus* determinata fuerit. 753. 754
Legem Domini in Suggeſto ligneo ad hoc parato tenebatur Rex ſingulis ſeptem annis, tranſacto die primo Feſti Tabernaculorum, legere coram populo. 350
Legionis nomen cui tribui poſſit. 232.
Legis nomine quinam Sacræ Scripturæ libri ab Hebræis intelliguntur. 519
Legis tabulæ quo die fractæ fuerint. 476
De leone, & perdice fabula. 517
Leones ſex utrimque in gradibus tribunalis Salomonis diſpoſiti quid demonſtrarent. 624
Lepræ ſpecies variæ. 484

Le-

Λεπτὰ δύο minuta duo a Vidua Evangelica in gazophylacium injecta quid fuerint. 655
Levitæ ex Suggeſto populo benedicebant. 95
Levitarum origo, ſignificatio, veſtis, munus, & habitatio. 233
Leviticus vocatur etiam תורת כהנים *Lex Sacerdotum*. 768
Lex Sacerdotum eſt liber vulgo dictus *Sifrà*. 768
Lex tota ex Hillele quibus rebus nitatur. 332
Lex Moſis, ſive Pentateuchus in quot præcepta ab Hebræis dividatur. 770
Lexicon parvum Rabbinicum a R. Elia Levita Germano compoſitum cur appelletur *Tisbì*. 663.
Libaminis aquæ ritus deſcribitur. 350.
De Libano monte quid animadverſione dignum. 12
Libanus mons celeberrimus propter cedros unde dictus. 232
Libatio, ſeu effuſio aquarum dicta ניסוך המים *NisùK hammàim* fiebat die ſeptimo Tabernaculorum, cujus ritus deſcribitur. 325. 226. 350
Libbonica Scriptura quænam. 232
Libelli repudii exemplar cum interpretatione Latina, & annotationibus. 435. 436. 437
Libellorum repudii dandorum facilitati per מורנו *Morènu* conſultum eſt. 228
Libellus repudii apud Hebræos a tempore Chriſti in uſu fuit. 437
Libellus repudii *calvus* dictus quis eſſet. 74
Liber coronamentorum. 724
Liber Creationis, Hebraice inſcriptus יצירה *Jetzirà*, vel ספר יצירה *Sepher Jetzirà*, eſt Kabbaliſticus, & Abrahamo Patriarchæ tamquam auctori tribuitur. 590.
Ob liberationem populi Iſraelitici per Eſtheram factam Hebræi Bacchanalia ſua celebrant. 457
Libri a Rabbi Majemonide compoſiti. 593
Libri pagina cur ab Hebræis שער h. e. *oſtium* appelletur. 425
Libri Sacræ Scripturæ ab Hebræis rejecti. 520
Libri Sacri in Canonem Hebræorum relati. 519
Libri tres in Talmude בבא *Bavà*, h. e. *Porta* appellati, in quibus agitur de rebus Politicis, Juridicis, & Forenſibus. 43
Librorum fini quænam Abbreviatura ab Hebræis adſcribatur. 772
Librorum Rabbinicorum cognitio eſt neceſſaria ad intelligendam recte, & funditus Sacram Scripturam. 29
Libros Rabbinorum intelligere non eſt cujuſvis. 29
Ad libros Hebræorum intelligendos, ac præcipue Rabbinorum prorſus neceſſaria eſt Abbreviaturarum cognitio. 29
Librum ſolum Eſtheræ cum Lege Moſis per adventum Meſſiæ non eſſe abrogandum Judæi ſibi perſuadent. 457
Liburna, Liburnæ, Liburnica genus navigii leviſſimi, ac velociſſimi unde dictum. 232
Ex lignis in Altari accendendis vermes a Sacerdotibus corporis vitio laborantibus tollebantur. 736.
Lignorum aridorum nomine quid apud Rabbinos ſignificetur. 504
Lignum, quo creditur Moſes apud Hebræos dulces reddidiſſe aquas amaras. 23
Lingua *AsKenàs* quænam ſit. 238
Lingua barbara quænam apud Hebræos dicatur. 237
Lingua Hebræa ſecundum varietatem Linguarum varia erat. 76.
Lingua maledica quot occidat. 241.
Linguarum exterarum nomina qua ratione ab Hebræis ſcribantur. 30.
Linteo Sagan pone ſequens Sacerdotem Summum ſignum dabat Levitis, ut canerent, inſtrumenta muſica pulſarent &c. 318
Liquorum generalium nomina apud Hebræos, ad quos cætera liquida omnia revocantur. 678
Litaniæ Hebræorum a Synagoga olim in publicis ſupplicationibus recitari ſolitæ cum interpretatione Latina. 409
Litaniæ Hebræorum ſupplicationes cum interpretatione Latina. 407
In Litaniis Hebræorum per שלוש *Scillùs* Sanctiſſima Trinitas deſignatur. 413
Littera נ *Nun* cur in Litaniis Hebræorum ordine Alphabetico digeſtis omittatur. 414
Litteræ אוי *Evì* dictæ cur אמות הקריאה *matres lectionis* vocentur. 15
Litteræ Sacræ cur unico verbo קרא *Karà*, vel מקרא *MiKrà* appellentur. 40
Litterarum coronamenta quid. 724.
Litterarum exemplar, quæ publice affiguntur de venditione domus, aut agri apud Hebræos per auctionem facienda. 4
Litterarum Sacrarum exemplaria quo die combuſta. 476
Ad Litteras Sacras recte, & funditus intelligendas Rabbinicorum librorum cognitio eſt neceſſaria. 29
Loca Targumin, ſive Paraphraſium Chaldaicarum, in quibus Meſſias Chriſtus Jeſus clare, aperte, & expreſſe promittitur. 264. 265.
Locum homo honorat, non locus hominem. 534
Locum Patrum ſuorum implere quid ſignificet. 535
Locus apud Rabbinos eſt nomen Dei, quia Deus ubique præſens eſt. 45
Locus expanſionis quis apud Hebræos diceretur. 441
Logicarum propoſitionum varia nomina apud Hebræos. 715
Lucerna ſeparationis quænam. 60
Lucernæ Sabbatinæ: earum accenſio cur ad fœminas pertineat. 311
Luctus qua ratione apud Hebræos olim ſignificaretur. 2
Luctus dies apud Hebræos olim erant ſeptem. 689
Ludovicus Capellus errat in recenſendo tempore inſtitutionis Sacramenti Euchariſtiæ. 699
Ludus micandi digitis, h. e. *di giuocare alla mora*, unde originem traxerit. 472
לולב *Lulàv* adhibitus ab Hebræis in Feſto Tabernaculorum quid ſit. 236
Lumen captivitatis quis appelletur. 270
Dubium de luminaribus quid ſignificet. 589
Lupinorum amaror qua ratione tollatur. 756
De לוז *Luz* oſſe, ſive תרווד *Tar-*

Digitized by Google

Taruàd quid fabulentur Rabbini. 751
Lunaticus per antonomaſiam dictus quis Rabbinus ſit. 191

M

מַעֲמָד *Maamàd* erat Cœtus delectus Oblationibus, Precibuſque præfectus, ut rite, & recte pro populo Hebraico fierent: iſti Cœtus quot numero eſſent: de his Cœtibus nonnulla. 368
סֵדֶר מַעֲמָדוֹת *Seder Maamadòr*, vel סֵפֶר מַעֲמָדוֹת *Sepher Maamadòt*, h. e. *Ordo Stationum ſacrarum*, vel *Ordo Precum*, & *Lectionum* quid ſit: ejus origo: ejus editio. 368
מַחְזוֹר, & מַחֲזוֹר *Machazòr* libri nomen. 140
מַגִּיד *Maggbìd* dictio a Rabbinis in ritibus cœnæ Paſchalis adbibita quid ſignificet. 247
Magica ars celebris in Ægypto. 717.
Magiſter D. Pauli Apoſtoli in Judaiſmo quis fuerit. 483
Majemonides quos libros compoſuerit. 593
R. Majemonidis vita. 593
Majemonidis regula de ſolvendis decimis. 755
Majorum ſuorum conditio vilis, & abjecta nemini exprobranda. 703
Mala ſibi invicem adverſantia. 122.
Maledictionis formula apud Talmudicos. 169
Mambre, & Janne Magorum nomina diverſa ratione ſcripta inveniuntur: nonnulla de Mambre, & Janne inſervientia textui Epiſtolæ D. Pauli ad Timotheum cap. 3. v. 8. illuſtrando. 717. 718. 719
Mammæ partes quibus nominibus ab Hebræis appellentur. 402
Mamòna, vel *Mammòna* quid proprie ſignificet. 256
Mane, vel *Manes* vir Perſa Hæreſiarcha, cujus Sectatores Manichæi dicti fuere: de eo nonnulla. 246. 247
Manichæi unde appellati. 246
Manipuli bordeacei oblatio quomodo fieret: ante ejus oblationem non licebat falcem in ſegetem immittere. 370
Manus imponendi initiandis mos ab Hebræis ad Chriſtianos tranſiit. 334
Manuum impoſitio a Deo fuit inſtituta: quomodo perageretur: erat a Domino victimæ tantummodo facienda: quinam manum victimæ imponere probiberentur. 330. 331
Manuum impoſitione olim Rabbini creabantur. 352
מַפְטִיר *Maphtir* quis ab Hebræis appelletur. 402
Mappæ nomine Judæi vocant lintea, quibus in Synagogis librum Legis involvunt. 275
Marandtba quid ſignificet in Epiſtola 1. ad Corinth. 16. v. 22. erat graviſſima Excommunicationis ſpecies ante Chriſtum, poſt cujus adventum in ejus locum ſucceſſit שַׁמְתָּה *Scammathà* apud Talmudiſtas. 276
Mare Galilææ, & mare Tiberiadis idem ſunt. 80
Maria ſeptem terram Iſraelis circumdantia. 187
A maritis honor uxoribus tribuendus. 433
Mars planeta juxta Aſtrologos gignit homines rubicundos. 4
Martius eſt primus anni Sacri menſis apud Hebræos ex inſtitutione Dei Exodi cap. 12. v. 1. 700. 701.
Mas omnis cum qua oblatione quotannis coram Domino in urbe Hieroſolyma apparere debuerit. 584. 585
Maſculi nomen Hebraice cur derivetur a Verbo זָכַר *recordari*. 126.
Masòra quid ſit apud Hebræos, & cur inventa. 259
Maſoræ magnæ, & Maſoræ parvæ diſcrimen. 270
Marnità qua ratione explicetur. 742.
מַתּוֹן מַתּוֹן *Matòn Matòn* in Proverbio apud Hebræos quid ſignificet. 268
Matrimonii Hebraici confirmatio juxta Rabbinorum præſcriptum ſub dio fieri ſolet: ejuſdem deſcriptio. 429
Matrimonium, ſeu Nuptiæ Hebræorum deſcribuntur. 429
Matrimonium contracturi quibus verbis a veteribus Hebræis admonerentur. 429
Qui legitimum Matrimonium non contrahit, homicida ab Hebræis habetur. 429
Maturitatis ſigna in puella. 488
Mediocùmi ex Rabbinorum ſententia quodnam genus hominum ſint. 711
Melòta, vel Melòte quid. 255
Memphis, vulgo *Meſſer*, urbs Ægypti, in qua dicuntur eſſe viginti mille Eccleſiæ. 262
מְנָחוֹת *Menachòr* ſerta libaminum vulgo dicta quid fuerint, eorumque menſura. 258
De menſa quænam apud Rabbinos circumferantur. 639
Menſa Panum Propoſitionis. 639
Menſa Paſchalis hodie in uſu apud Hebræos. 697
Menſa perpetua Deæ Fortunæ in qualibet domo olim erat inſtructa. 521
In menſa Paſchali cur adhibeatur ab Hebræis חֲרוֹסֶת *Charòſeth*, h. e. *Embamma muſteum*. 422
Menſæ Paſchalis inſtructio in qualibet Hebræorum familia. 421
De menſe נִיסָן *Nisàn*, h. e. *Martio*. 700. 701
In menſe תִּשְׁרִי *Tisri*, h. e. *Septembri* multa acciderunt memoria digna juxta Judæos. 10
Menſium nomina apud Hebræos: olim menſes apud Hebræos non fuerunt vocati certis nominibus: menſes quatuor ante Captivitatem Babylonicam Hebraicis nominibus vocati ſunt, poſt Captivitatem autem omnes Chaldaicis: menſes Lunares apud Hebræos non ſemper reſponderunt Romanorum menſibus. 590
Alii menſes ab Hebræis vocabantur מְלֵאִים *pleni*, alii חֲסֵרִים *cavi*: unde hoc penderet: hodie *cavorum*, & *plenorum* menſium diviſio cur ceſſarit. 591
Menſura decimarum ex Rabbinis. 755
De mercatoribus ſententia Ben Syræ. 323
Mercatorum avaritia apud Hebræos cohibebatur a viris eximiis a Senatu electis, qui certum pretium, & menſuras vendentibus determinabant. 559
Meretrices cum pueris meritoriis

qua ratione quotannis Idolum Tammuz colerent. 738
Meretrices ſub honeſto mulierum cauponariarum nomine apud Jonathanem Paraphraſtem intelliguntur. 460
Merops avis pia in parentes. 563. 564.
Meſſiæ promiſſio quibus in locis in Targumin, ſive Paraphraſibus Chaldaicis clare, aperte, & expreſſe pateat. 264. 265
Meſſiæ nomen quibus generatim in Sacris litteris conveniat. 264.
Per Meſſiam menſe Septembri ſe in libertatem vindicandos Judæi exiſtimant. 710
Meſſias duplex apud Hebræos. 265.
Meſſias per Antonomaſiam eſt Chriſtus Jeſus. 264
Meſſias quidam falſus dictus *Ben Cosbà*, vel *Bar Cosbà* quo alio nomine vocatus fuerit, & quænam urbs ejus ſedes. 208
Meſſias Chriſtus Jeſus ubi clare, aperte, & expreſſe promittatur in Targumin, ſive Paraphraſibus Chaldaicis. 264. 265
Metatròn, vel *Mitatròn* nomen Angeli, qui a Cabbaliſtis dicitur fuiſſe præceptor Moſis. 251. 252. vocatur Archicancellarius Cæleſtis a Jonathane. 272
Methegh quid ſit. 267
Mezuzà quid ſit apud Hebræos. 696.
Micandi digitis ludus, h. e. *di giuocare alla mora*, unde originem traxerit. 478
Michael nomen Angeli ex quatuor, qui perpetuo ſolium Majeſtatis Divinæ circumſtant: cur ita dictus. 5
Migdàl quis fuerit. 630
Milèl apud Grammaticos ſignificat vocem penacutam. 366
Milliare duplex. 252
Minæ diviſio. 257
Minim, vel *Minæi* ſunt Hæretici, quorum nomine nunc temporis ſpeciatim Chriſtiani ab Hebræis deſignantur. 252. 253
משנה *Misnà* quid ſit. 79. Ex ſchedulis collecta a R. Jehudà litteris mandata fuit anno Chriſti circiter centeſimo quinquageſimo: nonnulla de eadem. 661. 713.
משניות *Misnajòth* Commentarius a Rambàm confectus fuit. 9
Mixtio ciborum quid ſit apud Talmudiſtas. 395
Mixtio terminorum quid ſit apud Hebræos. 767
Mixtorum Tractatus de quibus rebus agat. 395
Moabitæ Idolum Beelphegor qua ratione colerent. 423. 424
Modius quænam menſura. 763
Mola Hebraice dicta שפיר *Saphìr* quid ſit. 676
Molocho Idolo ubi liberi immolarentur. 71
Molochus Idolum a quibus cultum: ejus imago quænam, colendi illud ritus apud Auctores varius eſt. 254. 255
מוציא מצה *Motzì Matzà* in ritibus Cœnæ Paſchalis quid ſignificet. 261
מורה *Morè*, & מורנו *Morènu* titulis inter Hebræos quinam gaudeant. 228
מורה נבוכים *Morè Nevuchìm* liber primus a Rambàm Lingua Arabica conſcriptus fuit, poſtea a R. Samuele Abèn Tibbòn in Linguam Hebraicam translatus, & a R. Scem Tof, & Ephodæo Commentariis illuſtratus. 9. 593
מורנו *Morènu* titulus, Latine *Doctor noſter*, abhinc trecentos tantum circiter annos in Germania natus in Italiam traductus eſt. 228
מורנו *Morènu* titulo quinam primum ex Hebræis fuerint decorati. 258
Mors ſecunda ex Rabbinis quænam ſit. 250
Mortis Angelus ex Rabbinis quis, & de eo fabula. 250
Mortis Angelus qua ratione ex Rabbinorum ſententia ſepulcra percutiat. 134
Mortis inſtrumenta apud Judæos comburebantur. 373
Mortuorum reſurrectio qua ratione ex Judæis futura ſit. 751
Mortui quomodo olim apud Hebræos plangerentur. 336
De mortuis cur non detrahendum. 337.
Mortui Hebræorum olim papyri cortice involuti ſepeliebantur. 424.
Mortuus præcepti quis a Rabbinis dicatur. 249
Mos Judæorum Germanorum inſcribendi nonnulla parietibus cubiculi, in quo puerpera cubat, ad Striges avertendas. 235
A Moſe traditis præceptis qua ætatis anno ſecundum Abèn Ezrà Hebræi obedire teneantur. 475.
Moſes Ægyptius idem eſt, ac Rambàm, & cur. 9
Moſes Propheta cur cæteris Prophetis longe præſtitiſſe dicatur. 279
Moſes portenta, ac miracula ſua edidit coram Pharaone in urbe Thanes Ægypti propterea celeberrima. 174
Moſis Prophetæ præceptor ex Cabbaliſtis quis fuerit. 252
Moſis ſepulcrum a Rabbinis inter ea numeratur, quæ volunt a Deo ante Mundum creata fuiſſe. 494
Motie magna quid apud Grammaticos ſignificet. 766
Motor primus qua ratione a Majemonide deſcribatur. 384
Mulier cur a Deo non fuerit formata ex viri pectore, capite, pede &c. ex ſententia Rabbinorum. 442
De muliere de adulterio ſuſpecta dicta סוטה *Sotà*. 505
Mulier perdens, corruptrix, ab Hebræis dicta אשה חבלנית, quænam ſit. 135
Mulieres Chriſtianæ cur prohibeantur a Rabbinis obſtetrices agere apud Hebræos. 186
Mulieres Hebrææ abſterrent pueros a comedendis rebus putidis, fœdiſque voce טריפה *Terephà*. 178
Mulieres omnes Hebrææ quid agant in qualibet familia circa horam vigeſimam ſecundam veſperæ Paſchæ. 421
Mulieribus Hebræis cum pueris ſuis permittitur intereſſe lectioni Libri Eſtheræ in Synagoga ſuorum Bacchanalium tempore. 457
Mulieris Epitaphium uſitatum apud Hebræos. 590
Mulieris Baſileenſis Epitaphium, quæ undecim maritos ſepeliverat. 135
Mulieris de adulterio ſuſpectæ cognitio. 505
Mulierum proprietates. 301
Mulierum familiaritas nimia vitanda. 716
Mulierum Judaicarum ſuperſtitio

de חַלָּה *Challà*, h. e. *placenta*. 146
Mulierum luxuries. 745
Mundi diviſio. 367. 391. 392
Mundi nationes appellantur ab Hebræis populi omnes, qui Hebræi noo ſunt. 33
Mundum perdere a Rabbinis quinam dicantur. 487
Per Mundum futurum ex Rabbinis quid intelligendum. 392
Mundus hie noſter eui rei a Rabbinis aſſimiletur. 391
Munera Eccleſiaſtica ad lectiooem Legis pertinentia in Synagoga die feſto שִׂמְחַת תּוֹרָה *Scimcàt Torà*, h. e. *Lætitiæ Legis* publiee per auctionem venduntur. 652
De munere a Judicibus non ae cipiendo. 623
שׁוֹחַד *Muneris* etymologia juxta Rabbinos. 623
Mures quot colorum ex Geſnero reperiantur. 365
Murum earo cerebrum, memoriamque perturbat. 365
מוּסָף *Musàph*, h. e. *Additamentum*, quid ſit apud Hebræos. 288.
Muſica inſtrumenta vulgo ab Hebræis uſurpata. 376. 377
Muſica inſtrumenta pulſare die Sabbati in celebrandis Nuptiis Judæis vetitum. 429
De muſtela fabula. 143
Myrotbeeidia quid. 290
De myrti ramo geſtari ſolito ante Spooſam die Nuptiarum. 620.

N

NAphtha quid ſit. 295
Nardus ex Matthiolo ſuaviſſimum odorem effundit; at ſi ſitum contrahat, vel putreſcat, fœtidiſſimus eſt. 301
Nationes Mundi appellantur ab Hebræis populi omnes, qui Hebræi non ſunt. 33
Nazaræus pro Naziræo ſæpe in Vulgata uſurpatur. 288
Nazarenorum nomen quibus impoſitum. 288. 309
Sub Nazarenorum nomine Judæi ter per ſingulos dies in omnibus Synagogis ex D. Hieronymo vocabulum Chriſtianorum anathematizant. 309
Nazarenus unde dictus Chriſtus Servator noſter. 309
Nazareth urbs, in qua educatus Chriſtus Jeſus, ubi ſita. 309
Naziræi quinam: non erant Judæoruoi Secta: eorum ratio vivendi: Naziræorum pollutorum expiatio: ſacra non tractabant: a quibus rebus abſtinerent: eorum veſtis: Naziræorum diviſio: liberatio a voto Naziræatus quomodo fieret. 287. 288.
Naziræi, ae Prophetæ utebantur eadem veſte. 287
Naziræo noo licebat tranſire per *locum expanſionis* dictum. 441
Neeeſſaria ad victum ad pauperes ſublevandos olim quærebantur oſtiatim. 67
Negotiatori quantum lucrari liceat ex rebus, quas vendit, ex Majemonide. 559
In Nehardea Babylouiæ urbe fuit Academia celebris apud Hebræos. 321. 437
נְעִילָה *Nehilà* quid ſit apud Hebræos. 294
Nergal Idolum ab Aſſyriis eultum: variæ de eo Auctorum ſententiæ: ejus eultus. 300
נֶשֶׁךְ *Nèſcech* uſuræ ſpecies apud Hebræos. 549
Netbinæi quinam dieerentur: eorum muous: unde originem traxerint: Netbinæis Interdictum connubia cum Iſraalitis jungere: Nethinæi cum Iſraelitide rem babuiſſe convicti pœna: Netbinæi Libertinorum nomina Actor. Apoſtolorum cap. 6. v. 9. iotelliguntur. 303. 304
Nicanoris porta tum in Noviluniis, tum in Sabbatis aperiebatur. 589
נִדּוּי *Niddùi* ſpecies Excommunicationis apud Hebræos leviſſimæ: in quo conſiſteret: reſpondet fere *Suſpenſioni* Eccleſiæ Catbolicæ: ob quas cauſſas inferretur. 282
נִיסָן *Niràn* menſis varia ſignificatio. 701
נִרְצָה *Nirtzà* quid ſigoificet in ritibus cœnæ Paſehalis. 595
Noctis diviſio apud Hebræos. 664
Noctis vigiliæ olim buceina indicabantur. 474
Nod nomen regionis, ad quam migrabant profugi omnes ad Orientem Eden: cur ita dicta fuerit. 285
Noe ſeptem præcepta quænam. 635.
Nomen יְהוָה ultimo a Simeone juſto juxta litteras ſuas, quibus cooſtat, pronuotiatum fuit. 196
Nomina impoſita terræ juxta quatuor Solis revolutiones quænam ſint. 26
Nomina quibus hominibus antequam naſcerentur impoſita fueriot ex R. Eliezer. 644
Nomina propria Chriſtiaoorum qua ratione ab Hebræis ſcribī ſoleant. 29
Nomina ſeptem puellarum Eſtheræ additarum, earumque ſignificatio. 145. 146
De nomioe יְהוָה nonoulla. 184
Notarii cur olim in Inſtrumentis contractuum *Spatium*, ſive *Lacunam* relinquerent. 758
Novi Teſtamenti locus 1. ad Corinth. 7. v. 18. *Circumciſus aliquis eſt? Ne reducat*, ſeilicet *præputium*, explicatur. 260
Novilunia cur hodie biduo eelebrentur: eur inſtituta. 589. quomodo populus olim admoneretur de Lunæ apparitione. 590.
Noviluniorum Feſtum. 588. 589
Nox artificialis in quatuor vigilias olim ſeparabatur. 196
Nox Paſchalis cur alacriter, & eum lætitia peragenda ſit. 497
Numerandi annos varia variis temporibus apud Hebræos ratio fuit. 711
Numeri qua ratione apud Hebræos indiceotur. 30
Numerus denarius ſacer Hebræis. 257.
Numiſmata Hebraica adulterina qua ratione cognoſcantur. 679
Nummi olim in uſu apud Hebræos. 654
In nummis figuræ hominis ab Hebræis non efformantur. 679
Nummorum defectus malum moleſtiſſimum, & vulgo calamitas luctuoſiſſima. 210
Littera נ *Nun* eur in Litaniis Hebræorum ordine Alphabetico digeſtis omittatur. 414
Nuptiæ ad ſeptem dies apud Hebræos producuntur. 430
Dona Nuptielia apud Hebræos in uſu. 687. 688
Nuptiæ ab Hebræis die Sabbati plerumque eelebrantur. 429
Nuptialis ſocietas qua in re apud Hebræos conſiſtat. 687

Nuptiarum Hebraicarum, ſeu confirmationis Matrimonii deſcriptio. 429
In Nuptiis celebrandis vetitum Judæis inſtrumenta muſica pulſare. 429
In Nuptiis Hebræorum unde cognoſcatur, utrum Sponſa virgo ſit, an vidua. 215

O

OBjectioni cum reſpondetur, quænam Abbreviatura in Talmude adhibeatur. 771
Oblationum ſpecies. 520
Occidentales Judæi in quibuſdam vocabulis Biblicis ſequuntur lectionem Ben Aſcèr, Orientales vero lectionem Ben Nephtali. 63.
Occiſi Regni, Hebraice הרוגי מלכות dicti, locutio Proverbialis quid ſignificet. 112
Odio ſe invicem habentes. 332
Odium Hebræorum in Chriſtianos. 395. 453
Odium Hebræorum in porcos. 454. 455.
Oleum combuſtionis quodnam. 708
Oleum ricinum. 537
Olivæ improbæ quænam ab Hebræis dicantur. 443
Omphax in vitibus idem prorſus eſt, ac ſpica mutica in frumento. 53
Onyx adhibebatur ad ſuffitum. 176. 222.
Oratio ab Hebræis tempore veſpertino recitata. 719
Orientales Judæi in quibuſdam vocabulis Biblicis ſequuntur lectionem Ben Nephtali, Occidentales vero lectionem Ben Aſcèr. 63
Originale peccatum quo nomine ab Hebræis vocetur. 199
Origo præbendi poculi inebriantis damnatis. 373
Oſculandi mos, & conſuetudo recepta non ſolum privatim, ſed etiam publice apud omnes Orientis nationes. 802. 303
Oſculorum genera varia. 302. 303
Oſtiatim ad ſublevandos pauperes olim quærebantur ad victum neceſſaria. 67
Otioſi decem viri, בטלנין *Batlanin* Hebraice dicti, cur a Synagoga ſtipendium acciperent. 49
Oves caudatæ cum plauſtris in Ægypto reperiuntur. 548
Oves infirmiores oriuntur menſe Martio; validiores vero Februario. 21
De ovi anima Sapientis cujuſdam reſponſio. 576
Ovium lana qua ratione pura, & nitida conſervetur. 204
Ovium ploſtella quid ſint. 548

P

PAgina libri cur ab Hebræis שער *oſtium* appelletur. 425
Paleam inferre in Aphrajim quid ſignificet. 717
Pallii, quod erat Sacerdotum veſtis, deſcriptio: cur ei tintinnabula, & mala punica aurea inferne appenſa. 259. 260
Pallium ſcapulare quid eſſet. 501. 502.
Palmarum ſermo quis dictus fuerit. 619
Palpebra inferior gallinarum, & gallorum cur magnitudine ſuperiorem ſuperet. 741
Panes azymi ex quibus rebus conſtarent, & quaodo comedendi. 260. 261.
Panes propoſitionis cur ita dicti: ex qua materia conſtarent: ritus eos tollendi, & in eorum locum recentes ſufficiendi: menſa Panum propoſitionis. 639. 640.
Panis amylus quis eſſet. 393. 454
Papæ Romanorum nomen apud Rabbinos. 506
Papyri cortex olim chartæ uſum ſupplebat. 444
Papyrus quid fuerit, & quomodo ab Hebræis adhiberetur. 424.
Papyri cortice Hebræorum mortui olim involuti ſepeliebantur. 424
Paralipomenon liber quomodo Hebraice appelletur. 44
Paraphernalia cur ab Hebræis dicta סבלונות *Sablonòt*. 345
De פרשה פתוחה *Paraſcà aperta*, & פרשה סתומה *Paraſcà clauſa*: quid utraque fuerit: de iis nonnulla. 342. 343.
Paraſcà apertæ, & clauſæ ſpecies. 461.
Paraſcæ Pentateuchi aliæ ſunt ſolennes, aliæ minus ſolennes. 461.
De Paraſceve Paſchæ. 666
Paraſceve Judæorum quid fuerit. 667.
Parhedrin Conclave quid eſſet. 446.
Parietibus cubiculi, in quo puerpera cubat, mos Judæorum Germanorum inſcribendi nonnulla ad Striges avertendas
פרנס *Parnàs*, h. e. *Gubernator Synagogæ*, quis dicatur. 467
פרשיות *Paraſcharum*, ſive *Sectionum* Legis Moſis index Alphabeticus. 462. 463. 464
Parſimoniæ exemplum Sedecias Rex. 541
Parvà nomen Magi, qui ſibi ad ſimilitudinem Templi Hieroſolymitani Conclave conſtruxerat, & a nomine ſuo *Conclave domus Parvà* vocaverat. 440
Paſcha cur, & quo tempore inſtitutum. 421. Paſchæ celebrandi ritus, & ratio quatuordecim dictionibus a Rabbinis excogitatis continetur. 421. Mulieres omnes Hebrææ quid agant in qualibet familia circa horam vigeſimam ſecundam veſperæ Paſchæ. 421. Paſchæ celebrandi ritus olim varius fuit. 422.
Paſcha nullam Paraſceven habuit. 666.
A primo die Paſchæ uſque ad trigeſimum qua ratione Hebræi ſe gerant. 694
In Paſchali cœna quatuor tantum vini cyathi Hebræis permittuntur. 110
Paſchalis menſæ inſtructio in qualibet Hebræorum familia. 421
Paſchalis nox cur alacriter, & cum lætitia peragenda ſit. 497
Paſchalis ſolemnitas apud Hebræos a benedictionibus incipit. 497
In Paſchali cœna Hebræi quintum vini poculum ipſis prohibitum exhaurientes cui pœnæ ſubjiciantur. 110
Paterfamilias primus in cœna Paſchali poculum attollit. 497
Patibuli clavus collo appenſus ex Rambàm cui rei inſerviat. 478
Patrum Traditiones quomodo Hebraice vocentur. 771
D. Pauli Apoſtoli magiſter in Judaiſmo quis fuerit. 483
Ad pauperes ſublevandos olim quærebantur oſtiatim ad victum neceſſaria. 67
Pauperibus olim qua ratione Hebræi ſuccurrerent. 67

Pauper facile evadit, qui in aſſiduis ædificationibus occupatur. 170. 328.
Peccatori ad bonam frugem reverſo vita male ante acta non eſt exprobranda. 703
Peccatum Originale quo nomine ab Hebræis vocetur. 199
Pecorum decimandorum anni initium apud Hebræos ducebatur a menſe אֱלוּל *Elùl*, h. e. *Auguſto*. 710
Pectoralis, quod erat Summi Sacerdotis ornamentum, deſcriptio: quomodo אֵפוֹד *Ephod* adhæreret. 162
Pecus ferrea quid fuerit. 470
Pedum ablutio cur a Chriſto in Sacramento Euchariſtiæ inſtituendo adhibita, licet de ea nihil habeatur in ritibus Paſchalibus Hebræorum. 668
PeKàh ben Remaliàhu fuit voraciſſimus, ſicuti admodum ſobrius, & parcus Rex Sedecias, 541.
Pelles victimarum oblatarum quibus cederent. 88
Penſum ſibi aſſignatum ſinguli LXX. Interpretes in conficienda Verſione Græca verterunt, quod deinde communibus ſuffragiis probatum totius Cœtus nomine ſimul collectum evulgatum fuit. 716
Pentateuchi diviſio in Capita, ſive Sectiones apud Hebræos cui tribuatur. 462
Ex Pentateucho Moſis Rabbini eliciunt 613. præcepta. 426
Pentateuchus Moſis in quot Sectiones ab Hebræis dividatur. 462.
Pentateuchus in quot præcepta ab Hebræis diſtribuatur. 770
Pentecoſtes, ſeu Hebdomadarum Feſtum: Pentecoſtes varia ſignificatio: cur hoc Feſtum a Deo inſtitutum: ejus ſolemnitas in quo conſiſtat: quinam liber Sacræ Scripturæ die Pentecoſtes in Synagoga legatur. 564. 565
Percuſſio a Rabbinis dicta חִבּוּט *Chibbùt* quid fuerit. 133. 134
Percuſſionis ſepulcri ritus. 134
Fabula de perdice, & leone. 517
Perſarum laus. 442
De D. Petri Apoſtoli locutione, ac ſermone Interpretes diſſentiunt. 76. 77
Cur D. Petri Apoſtoli ſermonem ancilla Evangelica non intellexerit. 77
D. Petrus Apoſtolus cur ex locutione Galilæus deprehenſus. 76
Petroleum quid. 295
Phariſæi unde dicti. 467. 468
De Phinees haſta miraculum. 670
Phraſis צֹאן בַּרְזֶל *Pecus ferrea* in Jure Hebræorum quid ſignificet. 470
Phraſis *non eſt Judicium trabe*, aut *Judicium traham* quid ſignificet, & quando adhiberetur. 280
Phylacteria quid ſint. 418
Phylacteria, & Frontalia eadem ſunt. 171
Ex Phylacteriis a Chriſto Phariſæorum hypocriſis eſt patefacta. 418.
Pingues, & obeſi ſolent eſſe ſtupidi, & fatui. 180
Piperis granum in ore die Sabbati geſtare Judæis prohibitum. 459.
פִּרְקֵי אָבוֹת *PirKè Avòth*, ſive *Capitula Patrum* apud Hebræos quid ſint. 456
De piſce שִׁבּוּטָא *Sibbutà* quid fabulentur Rabbini. 692
Pittacium quid. 539. 540
Placenta, dicta Hebraice חַלָּה *Challà*, quid ſit; quomodo conficiatur, ejuſque uſus. 146
Placentæ eductio, quæ in ritibus cœnæ Paſchalis verbis מוֹצִיא מַצָּה *Motzì Matzà*, h. e. *educens placentam*, ſignificatur, qua ratione a Patrefamilias fiat. 261.
Plagæ decem a Deo Ægypto inflictæ. 105
Planetarum ſeptem nomina. 210
Plejades, ſive Vergiliæ: earum deſcriptio. 210
Ploni quid ſit. 436
Ploſtella ovium quid ſint. 148
Plutarchus diſputat, utrum Judæi ob odium, an vero religionem a comedendis porcorum carnibus abſtineant. 455
Pluvia primogenia, pluvia mediana, pluvia ſerotina quænam ſit ex Talmudiſtis. 552
Quot pocula in cœna Paſchali Hebræis exhaurire permittatur: pœna præcepto non obtemperantium. 110
Poculi inebriantis præbendi damnatis origo. 373
De duobus poculis tantummodo cur Evangeliſta in Cœna Chriſti mentionem fecerit. 668
Poculo primo exhauſto, Cœna Paſchalis incœpta eſſe cenſetur. 497.
Pœnitentia a Rabbinis recenſetur inter ſeptem res a Deo ante conſtitutionem Mundi creatas. 703.
Pœnitentia perfecta. 726
Pœnitentiæ laudes a Rabbinis tributæ. 703
Pœnæ olim in uſu apud Hebræos: ritus pœnas infligendi. 372. 373
Inter pœnam מִיתָה *Mità*, h. e. *mortis*, & כָּרֵת *Chèret*, h. e. *excidii* differentia. 283
Poli Mundi. 536
Pombedita urbs ubi ſita. 65
Pombeditana Academia apud Hebræos inſignis. 321
De Pombeditanæ, & Sorenſis Academiæ Rectoribus nonnulla animadverſione digna. 321
Pons lori-precum quid ſit. 772
Ad pontes fluviorum cur nonnulli ex Hebræis initio Novi anni ſe conferant. 712
Pontifex Maximus Feſto יוֹם כִּפּוּרִים *Diei Expiationis* olim Sanctum Sanctorum ingrediebatur, & nomen יְהוָה pronuntiabat juxta litteras, quibus conſtat, eoque populo benedicebat. 196. quater in Sanctum Sanctorum ingrediens quid ageret. 218
Pontifex Maximus ad deliberationem de intercalatione facienda utrum adhibitus fuerit. 713
Populi Hebraici adſperſio fiebat cineribus vaccæ rufæ cum aqua miſtis. 427. 428
Populi omnes, qui Hebræi non ſunt, ab Hebræis vocantur אוּמוֹת עוֹלָם *nationes Mundi*. 33
Populi terræ nomine vulgus, plebs imperita, & ignara intelligitur. 369
De *populo terræ* ſex res dicuntur. 369.
Porcis Cretenſes cultum tribuebant. 455
Porcorum greges ad delicias a Græcis, Romanis, aliiſque populis olim alebantur. 455

Por-

Porcos alere apud Hebræos res infamis. 455

Poreos cur Hebræi oderint. 454. 455.

Porcum nomine ſuo proprio חֲזִיר *Chazir* Hebræi numquam appellant. 454

Porcus cur Hebraice dictus חֲזִיר *Chazir*. 139

Porta *ſtadii Regis* dicta quænam eſſet. 567

Portarum nomina a Rabbinis Sectiones librorum ſæpe appellari ſolent. 691

In portis Urbium olim judicia exercebantur. 44

Poſſeſſio ſudarii quid ſit. 318. 319

Potus præbitus Sponſæ in Nuptiis indicat, eam eſſe virginem. 215

Præcentor apud Hebræos חַזָּן *Chazan* dictus quis ſit. 139

Præcepta affirmativa volunt Hebræi eſſe 248. juxta hominis membra. 594

Præcepta negativa ſentiunt Hebræi eſſe 365. juxta numerum dierum Solarium. 594

Præcepta a Deo ore tradita Moſi in monte Sinai ex ſententia Rabbinorum ſunt 613. ex iis 365. negativa, & 248. affirmativa. Ideo autem affirmativa ſunt 248. quia totidem hominis membra ſunt juxta Rabbinorum anatomiam; negativa vero 365. quia ſingulis anni diebus homines admonentur, ne mandata Dei tranſgrediantur. 714.

Præcepta 613. elieiuntur a Rabbinis ex Pentateucho Moſis. 426. 475.

Præcepta jubentia, & prohibentia, vel affirmativa, & negativa quomodo ab Hebræis vocentur. 246. quot ſint apud Hebræos. 242

Præcepta ſeptem Noe dicta quænam. 635

Præceptis a Moſe traditis quo ætatis anno juxta Abèn Ezrà Hebræi obedire teneantur. 475

Præceptores quo titulo decorentur apud Hebræos. 227

Præceptorum jubentium, & prohibentium numerus. 396

Præputii attrahendi ratio. 266

Præputii reductio inter Judæos, & Phariſæos admodum uſitata ab Apoſtolo Paulo graviter prohibita. 266. 267

Præputium attractum habens quis dicatur. 265. 266. 267

Præputium quid ſit: in quo homine dicatur præputium ſuppreſſum. 382. Ex Tanchumà quinque ſunt præputia, quatuor in homine, & unum in arbore. 382

Precantium incurvatio qualis eſſe debeat ex Rabbinis. 427

Precatio quibus nominibus ab Hebræis appelletur. 419

Preces Hebræorum quomodo fere incipiant. 42

Preces Hebræorum quibus verbis plerumque claudantur. 39. 42

Preces juſtorum cur a Rabbinis palæ frumentariæ aſſimilentur. 386.

Precum, & benedictionum formula tempore Templi primi adhibita cur deinde mutata. 161

Precum horæ apud Hebræos, earumque inſtitutio. 665

Precum tempora ſolennia apud Hebræos. 379. 380. 709

Preſſura una uvarum, vel olivarum cur dicatur *ſaccus*. 744

Primitiarum nomine quam partem fructuum pendere ditiores tenerentur. 753

Primitiarum nomine quam fructuum portionem Iſraelitæ ſolvere deberent. 753

De primitiis nonnulla ſcitu digna. 753

Primogenitus ſtultus quis ſit apud Talmudicos. 326

Principibus, & Regibus Hebræis reverentia magna ſemper præſtita fuit. 509

De Proclo quodam naſum longiſſimum habente Tetraſtichon, ex quo colligitur, olim non ſolum ſternutantibus ſalutem dictam fuiſſe, ſed ſternutantes ipſos eam ſibi poſtulaſſe. 390

Profanum tempus ſolemnitatis quodnam ſit. 163

Promiſſio Meſſiæ quibus in locis in Targumìn, ſive Paraphraſibus Chaldaicis ab Hebræis factis clare, aperte, & expreſſe pateat. 264 265

Promotio Rabbinorum qua ratione olim fieret. 352. 353

Promotus in Rabbinum non ſtatim appellabatur, רַבִּי *Rabbi*, ſed חָבֵר *Chavèr*, h. e. Collega, Diſcipulus, & familiaris ſui Promotoris. 353. in quo differret a ſuo Promotore. 353

Prophetæ minores quomodo Hebraice vocentur. 771

Prophetæ ex qualibet Tribu extiterunt, Sacerdotes autem tantummodo ex Tribu Levi. 279

Prophetarum ſcripta aliquando Kabbalæ nomine intelliguntur. 492.

Prophetarum nomine quos libros Hebræi deſignent. 519

Prophetarum Targùm auctor. 750.

Propheticæ lectionis uſus ab Hebræis dictæ הַפְטָרָה *Aphtarà* ad hanc diem in Synagogis ſervatur. 403

Prophetis qua ratione futura manifeſtarentur. 279

Propoſitionum Logicarum varia nomina apud Hebræos. 715

Prosbol quid ſit, ejuſque exemplar. 438

Proſelyti quinam eſſent, eorumque ſpecies. 73

De Proſelytis nonnulla. 634. 635. 636.

Proverbia, eorumque explicatio. 90. 94. 100. 107. 112. 119. 121. 122. 135. 141. 171. 175. 203. 210. 212. 221. 268. 279. 280. 287. 299. 320. 327. 328. 341. 350. 365. 371. 379. 397. 404. 406. 427. 442. 443. 453. 454. 455. 459. 479. 480. 481. 482. 483. 491. 495. 496. 503. 504. 505. 506. 512. 514. 518. 530. 531. 535. 540. 548. 554. 559. 563. 571. 575. 580. 587. 621. 625. 626. 617. 630. 642. 656. 664. 672. 684. 689. 691. 703. 717. 720. 723. 728. 730. 731. 744. 749. 764.

Proverbialis ſententia de familicis. 728

In Proverbiis citandis quibus verbis Rabbini utantur. 39

De providentia Dei. 504. 505

Prutà valor dictæ ab Hebræis פְּרוּטָה. 654

Ptolomæi Philadelphi Regis Ægypti juſſu Verſio Græca LXX. Interpretum vulgo dicta confecta fuit: nonnulla ad eam pertinentia. 734

Pſalmus 119. cur a Maſorethis *Alphabetum* vocetur. 14

Pſalmus *Qui habitat in adjutorio Altiſſimi* appellatur ab Hebræis *Canticum occurſuum*. 399

Pſalmi, qui in titulo habent *Maſkil*, ex Rabbinis ſcripti ſunt per Interpretem. 749

Pudendorum revelatio quid apud Hebræos ſignificet. 86

Puella parabolice tribus nominibus

Digitized by Google

bus a Rabbinis vocatur. 397. 398.
Puella quando vocetur a Rsbbinis *groſſulus*, quando *ficus matureſcens*, quando *ficus matura*. 397.
Puellæ a matribus olim deductæ Babyloniam ibi ſub Veneris tutela cum maximo pudicitiæ probro, & damno relinquebsntur. 325.
Puellarum ſeptem Eſtheræ additarum nomina, & ſignificatio. 145. 146.
Puellarum ſigna maturitatis. 488
Puer apud Hebræos uſque ad quem annum quis vocetur. 198
Puer collectitius quis. 690
Puer ſpurius quis. 690
Puer ſpurius cur puellam ſpuriam ducere probibeatur. 690
Pueri a comedendis rebus putidis, fœdiſque voce טריפה *Terephà* a mulieribus Hebræis abſterrentur. 178
Pueri Idolo Molocbo ubi immolarentur, & qua ratione. 746
Cum pueris ſuis permittitur mulieribus Hebræis Bacchanalium ſuorum tempore intereſſe lectioni libri Eſtheræ in Synagoga. 457.
Pulvis fœnoris qoid fuerit. 585
Pumbedita, vel Pombedita urbs celebris regionis Babyloniæ, quorum incolæ plerique fures, & latrones erant. 459
In Pumbedita fuit Academia celebris Babyloniæ. 437. 459
Apud Pumbeditanos hoſpitium tutum non erat. 460
פורים *Purìm* Feſtum Hebræorum, quo Bacchanalia agunt. 457.
Putipharis uxor quid a Rabbinis feciſſe dicatur, ut Joſeph eam aſpiceret. 687
Python quis eſſet, & qua ratione conſulentibus reſponſa daret. 451. 452.

Q

QUsdrans ex quot horis apud Hebræos conſtaret, & quomodo vocaretur. 196
Quadrantis nummi valor apud Hebræos. 654
Qualitates quatuor apud Phyſicos. 198
Quadrigæ opus, de quo mentio in principio Ezechielis, eſt nomen Libri myſteria, & arcana multa complectentis, ac propterea non omnibus ejus lectio apud Hebræos permittitur. 273

R

R*Abbàn*, & *Rabbanàn* tituli in uſu apud Hebræos. 550
Rabbàn fuit primus titulus apud Hebræos. 572
Rabbàn titulo decorati tantummodo ſeptem Hillelis poſteri leguntur. 582. 583
Rabbàn titulus quo tempore in deſuetudinem abierit. 583
Rabbsnæi Judæorum Secta. 551
Rabbanàr titulus apud Hebræos. 551.
Rabbi fuit titulus Rabbioorum in terra Iſraelis; *Rabb* autem, & *Mar* in Babylonia. 582. qua ratione vulgo hi Rabbinorum tituli proferrentur. 582
Rabbi recens electus vocabatur חבר *Chavèr*, h. e. *collega* apud priſcos Doctores Hebræos. 136.
Rabbini celebriores, & inſigniores quo nomine ab Hebræis vocentur. 275
Rabbini varia patrata fuiſſe volunt a Janne, & Mambre Magis Ægypti, de quibus ab Apoſtolo Paulo ad Timotheum cap. 2. v. 8. meotio fit. 718. 319
Rabbini ajunt, in mari eſſe omnis generis animalia, quæ ſunt in terra, muſtela excepta: ratio hujus rei. 143
Rabbini eximii quo titulo inſigoiantur. 227
Cum Rabbinis qua ratione ſit deambulandum. 473
Rabbinicorum librorum cognitio eſt neceſſaria ad recte, & funditus intelligendas Sacras litteras. 29
Rabbioicorum titulorum differentia. 581
Rabbinorum fabula da Iſaia Propheta. 299. 300
Rabbinorum fabula de oſſe *Tarvàd*, ſive *Luz*. 751
Rsbbinorum fabula de die primo Anni novi. 711
Rabbinorum monita. 660
Rabbinorum abſurda de Dæmonibus ſententia. 616
Rabbinorum libros iotelligere non eſt cujuſvis. 29
Rabbinorum promotio qua ratione olim fieret. 352. 353
Rabbinorum tituli recentes ſunt, non antiqui. 328
De Rabbinorum titulis. 581. 582. 583.
Rabbinorum titulos Judæi excogitarunt, ut Chriſtianos imitarentur, viros inter ipſos diſciplinarum, ſcientiarumque cognitione imbutos, & publice probatos *Doctoris* nomine eohoneſtantes. 228
Rabbinorum de ſternutatione opiniones. 389. curioſæ nonnullæ tum Rabbinorum, tum aliorum Auctorum ad ſternutationem pertinentia. 389. 390. cur qui adſunt, ſalutem ſternutantibus precentur. 389. 390
Rabbinorum Hiſtoris de Achabo, & Sedecia falſis Prophetis. 503
In Rabbinum promotus non ſtatim vocabatur רבי *Rabbì*, ſed חבר *Chavèr*, h. e. Collega, diſcipulus, familiaris ſui Promotoris. 353. in quo differret a ſuo Promotore. 353
רבות *Rabbòt* ſunt Gloſſæ magnæ in ſingulos Pentateuchi libros. 65.
Raca quid ſignificet. 567. 568
Rambàm quis ſit. 8. magna ejuſdem auctoritas apud Auctores tum Chriſtianos, tum Hebræos. 9. ejus opera. 9. ejus elogium. 9
Rambàm ioepta interpretatio. 745
De ramo myrti geſtari ſolito aote Sponſam die Nuptiarum. 620
Rapæ magnitudo monſtroſa. 238
Raphael nomen Angeli ex quatuor, qui perpetuo ſolium Divinæ Majeſtatis circumſtant. 5. 6. cur ita appellatus. 6
Raſcì, vel *Rarì* nomine quis Rabbinus ab Hebræis intelligatur. 600.
ורחץ *Urchàtz* quid ſignificet in ritibus cœnæ Paſchalis. 596
Rechabitarum origo, & vivendi ratio. 569. 570
De Rectoribus Academiæ Sorenſis, & Pumbeditanæ nonnulla animadverſione digna. 321
Recumbere in ſinu quid ſignificet. 668.
Reditus jus tantummodo locum habet in bonis immobilibus. 8
De ערי מקלט, hoc eſt, *Refugii urbibus*. 506. 507
Refugii urbes cur ita dictæ. 507
רגלים *Regalìm*, hoc eſt, *Fe-*

ſta

ſta majora, apud Hebræos quænam fuerint, & cur ita dicta. 554.
Reges apud Hebræos quinam: eorum electio: inaugurationis ritus: veſtis: quinam a Regno excluderentur. 254
Regibus, & Principibus Hebræis ſemper magna habita reverentia. 509
Regis ſervus eſt Rex quid ſignificet. 356
Regnum impietatis quodnam ab Hebræis appelletur. 273
Per *Regnum ſuperbiæ* quid ab Hebræis deſignetur. 651
Regula a Majemonide tradita de ſolvendis decimis. 755
Rei cur *extra Tria Caſtra*, Hebraice dicta חוץ שָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת, morte puniendi eſſent. 373
Ob Reipublicæ ſalutem morientes reliquis viris ſummis ſemper prælati fuerunt. 112
Ad Religionem Chriſtianam tranſeuntem Apoſtatam ſuæ gentis quo nomine Judæi appellent. 274.
De Reo morte damnato quænam Abbreviatura adhibeatur. 769
Repræputiatus quis dicatur. 265
Repudii libellus apud Hebræos a tempore Chriſti in uſu fuit. 437
Repudium apud Hebræos quando legitimum. 228
Res ſeptem, quas Rabbini fabulantur a Deo ante conſtitutionem Mundi creatas fuiſſe. 703
Res ſex, quarum ſors capitalis ſtabilis manere homini in vita æterna dicitur. 524
Reſignantibus Epiſtolas obſignatas Excommunicatio a Rabbinis inflicta. 48
Reſponſio interrogantibus apud antiquos ſimplex erat, nimirum *ita*, *eſt*, *non* &c. 110. 111.
Reſponſio Sapientis cujuſdam de ovi anima. 576
Reſurrectio Mortuorum ex Rabbinis qua ratione futura ſit. 751
Retributio dentis pro dente, oculi pro oculo ex Talmudicis quomodo ſit intelligenda. 643
Revelatio pudendorum quid apud Hebræos ſignificet. 86
Rex utrum adhibitus fuerit ad deliberationem de intercalatione facienda. 713
Rex ſingulis ſeptem annis, tranſacto die primo Feſti Tabernaculorum, tenebatur, ſolebatque in Suggeſto ligneo ad hoc parato legere coram populo Legem Domini. 350
Rhinocerotis cornua. 547
Ridja nomen Angeli pluviis, & irrigationi præfecti: ratio nominis. 557
Ritus ad Paſcha celebrandum neceſſarii. 421
רְחִיצָה *Rochtzà* quid ſignificet in ritibus cœnæ Paſchalis. 596
De Urbe Roma Hebræorum opinio: de ejus origine quæ a Rabbinis tradantur fabuloſa. 61
Romanos viros, & fœminas quænam veſtes olim decerent. 219 220.
Roſarum nomina apud Rabbinos. 119.
Runcina quid ſit. 577
Rupis nomine in Sacris litteris aliquando Deus intelligitur. 199.

S

SAbbatæus quinam Planeta. 614.
Sabbatarii Hæretici quinam. 614.
Sabbati ſignificatio varia in Sacris litteris. 610
Sabbati terminus quid ſit. 767
Sabbati quies, & ceſſatio ab Hebræis ad ſuperſtitionem ſervata. 610.
Opera die Sabbati Hebræis a Rabbinis permiſſa ad tria ſumma capita referuntur. 612
Sabbati דֶּרֶךְ *iter* quot cubitis, vel paſſibus conſtet. 398. 610
Ad Sabbati ſeparationem tria ſunt neceſſaria. 195
Sabbati die ſolent plerumque Hebræi Nuptias celebrare, in quibus ipſis vetitum inſtrumenta muſica pulſare, permiſſum tamen in iiſdem tractandis, & pulſandis Chriſtianorum opera uti. 419
Sabbaticus annus cur diceretur שְׁמִטָּה *intermiſſionis*. 652
Singulis Sabbatis quid agant Hebræi in Synagogis. 611. 612
In Sabbato ſervando inſana Judæi cujuſdam ſuperſtitio. 612
Ritus, & Preces Sabbato peragendæ. 611
Sabbato non eſt compar quid ſignificet. 380
Sabbatina Lectio etiam aliis hebdomadæ diebus cur ab Hebræis legatur. 462
Sabbatinæ lucernæ cur a fœminis accendantur, & quomodo. 611
Sabbatum dictum שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית *Sabbatum Bereſcit* quodnam. 462.
De Sabbatjone, Sambatjone, vel Sanbatjone fluvio nonnulla, de quo multa Rabbini fabulantur, ajuntque ultra eum decem Tribus Iſraelitarum ad hanc diem detineri, ibique ampliſſimum, ac ditiſſimum Regnum obtinere. 343. 344. 345
Cur hujuſmodi fluvius Sabbatjon non detur, licet multi Auctores de eo mentionem faciant. 344.
Sabbatiſmus quid ſit. 613. 695
Sacens cur dicatur preſſura una uvarum, vel olivarum. 744
Sacer annus apud Hebræos a menſe נִיסָן *Nisàn*, h. e. *Martio* initium ducebat. 710
Sacerdos Idiota quis ab Hebræis dictus. 255
Sacerdos numquam in Synagoga ſolus relinquebatur. 49
Sacerdos Magnus cur *Magnus* appelletur. 206
Sacerdos Summus quot veſtibus indueretur. 206
Sacerdos Summus ſemel quotannis nomen Dei Tetragrammaton יהוה juxta litteras, quibus conſtat, in Sanctuario pronunciabat. 648
Sacerdos Summus Sella aurea utebatur. 317
Sacerdos vulgaris quot veſtes adhiberet. 206
Sacerdotes vitio corporis laborantes vermes ex lignis in Altari accendendis tollebant. 736
Sacerdotes omnium primi in Lege veteri quinam. 206
Sacerdotum diviſio. 206
Sacerdotes diviſi fuerunt a Davide in 24. claſſes. 206
Lex Sacerdotum eſt liber vulgo dictus *Sifrà*. 768
Sacra peragebantur ſaltem decem viris בַּטְלָנִין *Batlanin*, h. e. *Otioſis* dictis præſentibus, qui propterea a Synagoga Judaica ſtipendium accipiebant, ut, dum Preces, vel alii Conventus ſacri fierent, in Synagoga ſemper præſto eſſent ab initio ad finem. 49
Sacræ Scripturæ libri ab Hebræis rejecti. 520
Sacræ Scripturæ textus in medio Te-

תְּפִלִּין *Tephillin*, h. e. *Phylacteriorum* collocati quinam ſint. 419.
Ad Sacras litteras recte, & funditus intelligendas Rabbinicorum librorum cognitio eſt neceſſaria. 29
Sacrificia *Sanctiſſima*, vel *minus Sancta* dicta quænam eſſent. 88
De Sacrificio pro peccato nonnulla notanda. 140
Sacrificiorum ſpecies. 498
Sacrificium Euchariſticum quodnam in Veteri Teſtamento diceretur. 183
Sacrificium juge quo die abrogatum. 476
Sadducæi unde dicti, & quales fuerint. 474
Sadducæorum prima Capita, ac Principes. 720
Sadocus Sadducæorum Sectæ nomen dedit. 473
סָגָן *Sagan* quis Sacerdos fuerit. 345.
Sagan primus Sacerdotum poſt Summum in quinque rebus ei inſerviebat. 317
Sagan ſella aurea utebatur. 317
Salamandra quænam beſtia: quid de ea Ariſtoteles, & alii ſcripſerint. 329
Salis granum die Sabbati in ora geſtare Judæis prohibitum. 459
Salmanton vermis frumentum erodens. 329
Salomon Tribunal aſcendens de quibus rebus a præcone admoneretur. 624
Saltus puerorum in Feſto Purim. 622.
Salus Regibus, Principibus, Doctoribus, & Magnatibus in ſalutatione duplicatur. 642
Samangelòph nomen Angeli apud Rabbinos. 235
Samchasdi nomen Angeli, qui cum *Uziel* altero Angelo e Cœlo protruſus fuit. Ex Rabbinorum ſententia filias hominum in uxores duxerunt, a quibus Gigantes, quorum mentio fit Geneſ. 6. 4. geniti ſunt. 325. 708.
De שָׁמִיר *Samìr* lapide. 656
Sammael, & *Aſmodæus* ex Rabbinis idem eſt. 27
De Sammaela, מַלְאַךְ מָוֶת *Angelo mortis* a Rabbinis dicto, fabula. 250
Sammài quis fuerit. 648
R. Samuel *Lunaticus* dictus per antonomaſiam celebris Aſtronomus. 191
Sanctitas Sanctitatum quid in Sacris litteris ſignificet. 352
In Sancto Sanctorum quid eſſet. 89.
In Sanctuario olim erant duæ cellæ: earum nomina, & uſus. 158. 159.
Sanguinis vindex quis apud Hebræos diceretur. 443
Sanguis aſperitatis, vel difficultatis quinam dicatur. 546
סנהדרין, *Sanhedrin*, ſive *Synedrium* juſſu Dei a Moyſe inſtitutum quamdiu duraverit: ejus Senatores Herodis juſſu omnes, uno excepto, fœde trucidati: in ipſa Captivitate Babylonica Synedrium permanſit: unde dictum: quotuplex fuerit: ubi ſedem habuerit; ex quibus viris conſtitueretur: quales eſſe debuerint: ipſorum munus: quo ordine ſederent: quo nomine duo inter cæteros digniores vocarentur: Synedrii auctoritas: manus imponendi mos initiandis ab Hebræis ad Chriſtianos tranſiit. 333. 334. 335
Sanſenòj nomen Angeli apud Rabbinos. 235
Sapiens numquam evadet ex ſententia Rabbinorum, qui indulgeat comeſſationibus, & potui. 374
Sapientis cujuſdam reſponſio de anima ovi. 576
Sapientes, חֲכָמִים *Chachamim* ab Hebræis dicti, cur damnatis, dum ad mortem ducebantur, adjungerentur. 373
Saram Abrahami uxorem binominem fuiſſe Cabbaliſtæ ſentiunt. 42
Sarmentarii, Sarmentitii, Semiſſarii, Semiſſii quinam homines dicerentur. 341
Satan juxta Rabbinos cur hoc nomine vocaretur. 349
Sarum quænam menſura fuerit. 313.
Savrirì nomen Angeli juxta Rabbinos cæcitatibus præfecti. 608
Scaliger hallucinatur in recenſendo tempore inſtitutionis Euchariſtiæ. 699
Scammài iracundiæ exemplum. 542
De שְׁכִינָה *Scechinà*, videlicet *Divina majeſtate*, & *gloria* nonnulla. 631. 632. 633
Sceleſtorum ſepulcra apud Hebræos. 493
Σκηνοπηγία, h. e. *Scenopegia* appellatur Feſtum Tabernaculorum apud Græcos. 325
Scenopegia unde dicta. 350
Scenopegia Feſta celebrabantur etiam apud Gentes. 350
Schammài, & *Hillel* collegæ floruerunt annis circiter centum ante Templi ſecundi everſionem. 65
Schammài tradidit diſcipulis ſuis opiniones *Hillelis* doctrinæ contrarias. 45
Schammài Schola, & *Hillelis* Schola pro ipſorum Sectatoribus uſurpatur. 45
שִׁילֹה *Scilò* nomine intelligendus Meſſias. 638
Per שִׁלּוּשׁ *Scillùs* Sanctiſſima Trinitas in Hebræorum Litaniis deſignatur. 413
De שַׁמַּתָּא *Schammatà* Excommunicationis ſpecie apud Hebræos. 659
Scholam, vel Templum frequenter adeuntium quatuor proprietates ex Rabbinis. 101
Sciphà eſt nomen monetæ antiquæ. Ita autem dicitur, quia adeo uſu attrita eſt, ut vix ejus imago, figura, & inſcriptio agnoſci poſſit. 715
Scribarum munus: origo: Scribæ Sectam non conſtituerunt: Scribarum auctoritas: habitatio: veſtis: locus Scribis aſſignatus ad docendum: locus docentibus, & diſcentibus determinatus Hieroſolymis ubi ſitus: eo frequentes conveniebant tribus Feſtis anni ſolemnioribus viri eruditi, ut inter ſe de locis Sacræ Scripturæ obſcuris conferrent, ac diſputarent: diſcrimen inter Νομικοὺς, h. e. *Legiſlatores*, & Γραμματεῖς, h. e. *Scribas*. 338. 339
Scripturarum Sacrarum Interpretes, & Concionatores Biblici quo nomine a Rabbinis appellentur. 101
Scutellarum exactores quinam eſſent, eorumque munus. 67
De פָּרָשָׁה פְתוּחָה *Sectione aperta*, & פָּרָשָׁה סְתוּמָה *Sectione clauſa*: quid utraque fuerit: nonnulla de his Sectionibus. 342. 343

Digitized by Google

Sectionis apertæ ſpecies. 461
Sectionis clauſæ ſpecies. 461
Sectionum Pentateuchi alphabetum ut plurimum in Hebraicis exemplaribus ad calcem libri rejectum eſt. 462
Secundinæ deſcriptio. 637
De Sedecia, & Achabo falſis Prophetis Rabbinorum hiſtoria. 503. 504.
Sedecias Rex ab Hebræis proponitur ad imitandum tamquam ſobrietatis, & parſimoniæ exemplum, ſicuti voracitatis Recàh ben, h. e. *filius* Remaliàhu. 541.
De voce סֶלָה *Sèlah* Interpretum opiniones. 328
Sellæ duæ aureæ erant in uſu apud Hebræos, quarum altera Summo Sacerdoti inſerviebat, altera Sacerdotum Antiſtiti, h. e. Sagani. 317
Semita vitæ, Hebraice אוֹרַח חַיִּים eſt liber ex quatuor partibus conſtans, agentibus de ritibus, & cæremoniis ſacris, cibo, & potu, Jure civili, & iis omnibus, quæ ad Hebræorum Matrimonium pertinent. 34
Senatores Synedrii Herodis juſſu omnes, uno excepto, fœde trucidati. 333
Senòj nomen Angeli apud Rabbinos. 235
Scoſus unus pro altero cur uſurpetur in Sacris litteris. 557
De ſeparatione fructuum, ſive primitiis nonnulla ſcitu digna. 753
סֵפֶר עִקָּרִים *Sepher IKKarìm*, h. e. *Liber Articulorum Fidei* maxime celebris apud Hebræos. 394.
September menſis cur Hebraice dicatur אֵיתָנִים *Etanìm*. 682.
Menſe Septembri nonnulli ex Hebræis cenſent Mundum creatum fuiſſe: de eo alia nonnulla. 682. 683
In menſe Septembri multa acciderunt memoria digna juxta Judæos: hoc menſe in libertatem ſe vindicandos Hebræi per Meſſiam exiſtimant. 710
Sepulcra duo facinoroſis hominibus decreto Senatus erant definita. 556
Sepulcri percuſſio quomodo ab Angelo mortis ex Rabbinorum ſententia fiat. 134
Sepulturæ olim mandabantur Hebræorum mortui cortice papyri involuti. 424
Sermo palmarum quis dictus fuerit. 619
Sermonis dimidium pro toto ſermone habetur in quibus ex Rabbinorum ſententia locum non habeat. 727
Servi depilationis apud Hebræos qui fuerint. 470
Servi pecudis ferreæ apud Hebræos qui fuerint. 470
Servus Regis eſt Rex quid ſignificet. 356.
De piſce שִׁבּוּטָא *Sibbutà* quid fabulentur Rabbini. 692
סִבְלוֹנוֹת *Siblonòt* ſunt dona Nuptialia a Sponſo miſſa ad Sponſam, & Socerum die altero Nuptiarum: cur ita dicta. 314.
Ex Sichem raptu quodnam Proverbium natum. 630
Siclus quid, & quotuplex: in quot partes divideretur. 329. 678. 679.
Signa maturitatis in puella. 488
Sillùk quot res apud Hebræos ſignificet. 352
Simeon juſtus omnium ultimus nomen יְהוָֹה juxta litteras ſuas pronuntiavit. 196
In ſinu recumbere quid ſignificet. 352. 668.
סִפְרָא *Sifrà* nomen libri. 668
Sirtà nomen ſpiritus immundi. 614.
Sobrietatis exemplum. 541
Socbòth benòth nomen Idoli ab Aſſyriis culti: Auctorum de eo opiniones. 324
Societas Nuptialis qua in re apud Hebræos conſiſtat. 687
Solemnitatis tempus profanum quodnam ſit. 163
De ſolvendis decimis regula a Majemonide tradita. 755
Somniorum genera tria ſunt ex Rabbinis. 146
Sora fuit urbs inſignis in Babylonia, ubi Academia Sorana, vel Sorinoa. 321
In Sora fuit Academia celebris Babyloniæ. 437
Soræ incolæ inſignes ſcientia Legis Divinæ, & litterarum humanarum. 460
De Sorenſis, & Pombeditanæ Academiæ Rectoribus nonnulla animadverſione digna. 328
De *Spatio*, ſive *Lacuna*, quæ olim a Notariis relinquebatur in Inſtrumentis contractuum. 758
Spica mutica in frumento idem prorſus eſt, ac omphax in vitibus. 53
Spiculatores, & Speculatores olim vocabantur Principum Satellites, & Carnifices. 337
Sponſos apud Hebræos Virginibus, quas in Matrimonium ducebant, dotem dediſſe ex Sacris litteris probatur. 433
Spurii apud Hebræos triplices. 251.
De ſputo nonnulla ſcitu digna. 587. 588.
Sputum inſipidum quodnam dicetur. 588
Stacte quid ſit. 290
Stadii apud Rabbinos menſura. 567.
Stantes Hebræi benedictiones recitant. 497
רֹאשׁ הַמַּעֲמָד *Caput Stationis* immundos in porta Templi Orientali ſubſiſtere jubebat, neque ulterius progredi. 368
Stationum viri quinam dicerentur: cæteris Stationibus unus præerat dictus רֹאשׁ הַמַּעֲמָד *Caput Stationis*. 358
Sterilitas fœminarum unde cognoſcatur. 672
Sternutantibus cur ſalutem a Deo, qui adſunt, precentur: curioſa nonnulla tum Rabbinorum, tum aliorum Auctorum ad ſternutationem pertinentia. 389. 390.
Sternutantibus olim non ſolum ſalus dicebatur, ſed etiam ipſi eam ſibi petebant. 390
Sternutantibus qua voce Judæi reſpondeant. 39
Stipendium cur a Synagoga acciperent decem viri Hebraice בַּטְלָנִין *Batlanìn*, h. e. *Otioſi* dicti. 49
Stiva quid ſit. 155
Stomacho jejuno dactyli non comedendi. 740
Strangulatio pœna capitalis apud Hebræos quomodo infligeretur. 151.
De ſtrangulatione pœna capitali apud Hebræos. 663
Striges quid ſint, & deſcriptio earumdem. 235
Ad Striges avertendas Judæorum Germanorum mos inſcribendi nonnulla parietibus cubiculi, in

quo

Digitized by Google

quo puerpera cubat. 235
Subſcriptio addi ſolita contractibus apud Hebræos. 686
Subſeudes qoid. 298
Per verba סכות בנות *Sucoth Benòth* Idolum ab Aſſyriis cultum iotelligitur: Auctorum de eo opiniones. 324
Sudarii poſſeſſio quid ſit. 318. 319
Sudario quomodo olim in contractibus Hebræi uterentur. 318
Suem cum porcellis Hieroſolymitanæ urbis portæ Ælius Adrianus Imperator cur imponi voluerit. 455
In ſuffitu conficiendo Domus Abhtinas olim celebris. 740
Suffitus ex quibus rebus conficeretur. 483
Suffitus ex undecim aromatum ſpeciebus conficiebatur. 401
Suffitus olim laudatus quinam eſſe deberet. 740
Suffitus varietas quomodo ex fumo cognoſceretur. 415
Suggeſti Caput quis diceretur. 95
Ex Suggeſto Levitæ populo benedicebant. 95
Io Suggeſto ligneo ad boc parato Rex ſingulis ſeptem annis, tranſacto die primo Feſti Tabernaculorum, tenebatur, ſolebatque legere coram populo Legem Domini. 350
Suilla caro Hebræis vetita: nonnulla de carne ſuilla. 454. 455
Suillum pecus a natura donatum fuiſſe ad epulandum Varro arbitratur. 455
שלחן עורך *Sulchàn borèc* dictionibus in ritibus Paſchæ celebrandi quid ſignificetur. 640
Per *ſuperbiæ Regnum* quid ab Hebræis deſignetur. 651
Superſtitio inſana Judæi cujuſdam. 612
Superſtitio mulierum Judaicarum de חלה *Challà*, h. e. *placenta*. 146
סור *Sur* porta Orientalis Templi Hieroſolymitani cur ſeptem nominibus vocaretur. 322
Ne Syoagoga Judaica umquam vacua eſſet, dum ſacra peragereotur, vel Sacerdos ſolus relinqueretur, decem viri בטלנין *Batlanin*, h. e. *Otioſi* dicti ſtipendium ab Hebræis accipiebant, ut ſemper præſto eſſent ab initio ad finem. 49
E Synagoga ejici, vel Ἀποσυνάγωγον fieri, quid ſignificaret. 283
Synagogæ gubernator quis dicatur. 440. 467
Synagogæ Magnæ viri nonnulli. 214.
Synagogæ Hebræorum præſertim in Italia ſitæ qua ratione confitendi peccata utantur. 415
Synagogarum veneratio, ac reverentia apud antiquos Hebræos. 543
Synagogæ in tota Germania antiquiſſimæ. 704
Synagogarum tabulatum. 326
De Syoagogis nonnulla. 531
Per Synedrii Præſidem, dictum אב בית דין, iotercalatio fiebat. 713
Synedrium, ſiva Sanhedrin juſſu Dei a Moyſe inſtitutum quamdiu duraverit: ejus Senatores Herodis juſſu omnes, uno excepto, fœde trucidati: in ipſa Captivitate Babylonica Syoedrium permanſit: unde Synedrium dictum: Synedrium qootuplex fuerit: ubi ſedem habuerit: ex quibus viris conſtitueretur: quales eſſe debuerint: ipſorum munus: quo ordine ſederent: quo nomine duo inter cæteros digniores vocarentur: Synedrii auctoritas: manus imponendi mos initiandis ab Hebræis ad Chriſtianos tranſiit. 333. 334. 335.
Synedrium quo in loco congregaretur, ubi migravit e Conclavi *lapidis cæſi* dicti. 150
Syriacæ Translationis auctor. 750

T

טבל *Tabùl* quid eſſet. 168
Tabernaculorum Feſtum per dies ſeptem celebratur: Tabernaculorum ſtructura: hojus Feſti celebratione cujus rei populus commonefiat: quomodo olim celebraretur: apud Græcos boc Feſtum vocatur Σκηνοπηγία, *Scenopegia*, ad quod celebrandum etiam Chriſtus Hieroſolymam ſe contulit: faſciculis, & malis citreis inſtructi quid eo die Hebræi agant: cur ſuggeſtum circumeant: die ſeptimo cur a nonnullis nox inſomnis ducatur: eodem die ſeptimo ניסוך המים *libatio*, ſeu *effuſio aquarum* fiebat: ritus *effuſionis aquarum* deſcribitur. 325. 326. *Feſtum* per antonomaſiam eſt Feſtum Tabernaculorum. 350. Tabernaculorum antiquorum ſtructura. 350. Tabernaculorum, ſive Scenopegiæ Feſta celebrabantur etiam apud Gentes. 350. in atrio mulierum poſt Sacrificium juge ad noctis tenebras disjiciendas lychnuchi aurei accendebantur. 350. mulieres in Templo e podio aderant, viris ſaltantibus, & canentibus, ut lætitiæ Tabernaculorum ipſæ quoque eſſent participes. 350. Rex ſingulis ſeptem annis, tranſacto die primo Feſti Tabernaculorum, tenebatur, ſolebatque in Suggeſto ligneo ad boc parato legere legem Domini. 350. thyrſi a Judæis Feſto Tabernaculorum manibus geſtari ſoliti quid eſſent. 351
Tabulæ Legis quo die fractæ fuerint. 476
Tabulatum Synagogarum. 326
Tactus organa ſunt omnia membra corporis. 556
טעות *Tabùs* vocabulo ſæpe Chriſtus ab Hebræis deſignatur. 180
Talentorum ſpecies. 211
Talmud multo tempore poſt Chriſti adventum in unum corpus redactum fuit. 437
Talmudici Doctores cur dicti סבוראים *Seburaim*. 345
Talmudici Doctores quinam dicantur. 38
Talmudici Doctores quo nomine vocentur. 770
Talmudici Sapientes ab Abèn Ezrà appellantur מעתיקי הדת *Translatores Legis*. 386
Talmudis ſex partes generales vulgo vocantur ששה סדרים *Sex ordines*. 319
Talmudiſtarum opioio de differentia ioter ciſteroam, foveam, & ſpeluncam. 619
Tammùz Idolum: ejus imago: cultus. 738
Tanì nomen vaſis, cujus uſus varius. 174
Tarbdena oomen loci. 749
Taſil quid ſit. 743
תרבית *Tarbìt* uſuræ ſpecies a-

 pud

pud Hebræos. 550
Targùm, ſeu Translationis Syriacæ auctor. 750
Targùm Prophetarum auctor. 350
Io Targumin, ſive Paraphraſibus Chaldaicis ab Hebræis confectis quibus in locis Meſſiæ promiſſio clare, aperta, & expreſſe pateat. 264. 265
Taris piſcis Hebræis in deliciis. 177.
De תרווד *Tarvàd* oſſe, ſive *Luz*, quid fabulentur Rabbini. 751
Tavdi Babyloniæ flumen cur ita appelletur. 727
Tecoſphis nomine vocatur congregatio Dæmonum, ac malorum ſpirituum. 731
תיקו *TeKù* dictio quid ſit. 729
TeKuphà quid ſit. 701
Templa fore tria Rabbini ſibi perſuadent; quare tertium adhuc expectant. 109
Templi atrium ſecundum Hebræos triplex fuit, nimirum atrium Sacerdotum, ſive interius; atrium Iſraelitarum vulgo appelletum atrium megnum; & atrium mulierum. 363
In Templis majoribus qua ratione populus admoneretur, ut Sacerdoti opportune reſponderet *Amen*. 15. 16
In Templo velum triplex fuit. 326
Templum olim erat Babyloniæ Veneri dicatum, ubi puellæ a matribus deductæ ſub Veneris tutela cum maximo pudicitiæ damno, & probro relinquebantur, donec cum hoſpitibus illuc adventantibus rem haberent, ab iiſque in Matrimonium ducerentur. 324. 325
Templum Hieroſolymitanum cur vocetur *Domus electionis*. 61
Templum primum, & ſecundum quo die diruta fuerint, ac deleta. 476
Templum, vel Scholam frequenter adeuntium quatuor proprietates ex Rabbinis. 201
Templum ſecundum cur ex Rabbinis vaſtatum fuerit, & cur nondum reſtauratum. 704
Templum ſecundum אב, h. e. *Julii* menſis die nono vaſtatum dicitur. 765
Templum tertium Rebbini adhuc expectant, quod in æternum duraturum volunt. 108
Tempora Precum ſolemnia apud Hebræos. 625. 709
Tempus medium quodnam a Rabbinis dicatur. 727
Tempus profanum ſolemnitatis apud Hebræos quodnam ſit. 163
תפלה *Tephillà*, h. e. *precatio*, quibus nominibus ad Hebræis appelletur. 419
תפלין *Tephillìn* quid ſint. 418
תרפים *Teraphìm* quid fuerint, & de iis nonnulla ex Rabbinorum ſententia. 759 760. 761. 702. 771.
Terminorum mixtio quid ſit apud Hebræos. 767
Terminus Sabbati quid ſit. 767
טריפה *Terephà* voce mulieres Hebrææ pueros a rebus putidis, fœdiſque comedendis absterrent. 178
Terra cur dicta fuerit חלד *Chèled* ex Rabbinis. 143
Terræ nomina impoſita juxta quatuor Solis revolutiones quænam ſint. 26
De תרומה *Terumà*, ſive *Thrumà*, h. e. *Oblatione fructuum ſeparatorum* nonnulla. 754
Teſtamentum Vetus totum in tres partes ab Hebræis dividitur. 770.
Teſuntii valor apud Hebræos. 654
Teſaith nomen ſpiritus maligni apud Rabbinos, qui homini mentem aufert. 728
Teſtamentum Vetus totum in tres partes ab Hebræis dividitur. 770.
Tetradraehma quid eſſet. 98
Textus Hebræus ab Hebræis non juxta Capita, ut apud Latinos, ſed juxta פרשיות *Paràſcas*, ſive *Sectiones* citari ſolet. 462
Textus Novi Teſtamenti Epiſtolæ 1. ad Corinth. 7. v. 18. *Circumciſus aliquis eſt? Ne reducat*, ſcilicet *præputium*, explicatur. 260
Thanes nomen urbis in Ægypto antiquiſſimæ ob Moſis portenta, & miracula admodum celebris: ejus gubernator fuit Putiphar. 174
Theodas, Theudas, vel Theudus celebris apud Hebræos quis fuerit. 724. 725
De תרומה *Thrumà*, ſive *Terumà*, h. e. *Oblatione fructuum ſeparatorum* nonnulla. 754
Thyrſi a Judæis Feſto Tabernaculorum geſtari ſoliti quid eſſent. 350
Tiara Sacerdotum ornamentum. 480.
Tiberiadis mare, & Galilææ mare idem ſunt. 80
Tibia in quibus ſolemnitatibus ab Hebræis adhiberetur. 376
Tibiis Hebræi in luctu, funeribus, & nuptiis utebantur. 336
Ti bì cur appelletur Lexicon parvum Rabbinicum ab Elia Levita Germano compoſitum. 763
Tisbites dictus Elias Propheta ab urbe Tosàb, ſive Tisbi. 763
Tituli Rabbinorum recentes ſunt, non antiqui. 228
De titulis Hebræorum רבן *Rabbàn*, & רבנן *Rabbanàn*. 550
De titulis Rabbinorum. 581. 582
Titulorum Rabbinicorum differentia. 582
Titulorum uſus apud Hebræos tantummodo poſt Chriſtum natum incæpit. 581
Titulos Rabbinorum Hebræi excogitarunt, ut Chriſtianos imitarentur, viros inter ipſos diſciplinarum, ſcientiarumque cognitione imbutos, & publice probatos Doctoris nomine cohoneſtantes. 228
Titulus primus apud Hebræos fuit *Rabbàn*. 582
Tolleno quid ſit. 537
Tòmen menſuræ nomen. 739
תפת *Tòphet* quid fuerit: unde nomen ei inditum: locum *Tòphet* Rex pius Joſias contaminavit. 746
Tosàb orbis nomen, in qua natus Elias Propheta, unde dictus Tisbites. 763
תוספות *Toſephòt*, h. e. *Additiones* quid ſint apud Hebræos. 188.
תורה *Torà*, h. e. *Lex*, juſſu Antiochi Regis Græcorum combuſta fuit. 402
תורה *Torà*, h. e. *Legis* Sectiones quot ſint apud Hebræos. 462.
De תורף *Toreph*, h. e. *Spatio*, ſive *Lacuna*, quæ olim a Notariis relinquebatur in Inſtru-
menta

mentis contractuum. 758
Torrium ardentium nomine quid apud Rabbinos ſignificetur. 504
Tractor quit dicatur. 56
Traditio de præceptis tum jubentibus, tum prohibentibus. 594
Traditiones Patrum quomodo Hebraice vocentur. 771
Tranſgreſſiones quælibet vitantur ex Rabbinis, ſi tria ſedulo reputentur. 176
Translationis Syriacæ auctor. 750
Tres ſunt, quorum vita ex Rabbinis non eſt vita. 580
Tres qui clamant, neque exaudiuntur, quinam ſint. 481
Tribunal Salomonis cur ſex gradus habuerit. 623
Tribuum Judaicarum diſtinctio vel ipſis Chriſti temporibus permanſit. 735
Tridrachmi valor. 553
Trinitat Sanctiſſima in Litaniis Hebræorum per שִׁלּוּשׁ *Scillùs* deſignatur. 413
Tubarum Feſtum cur initium Novi anni appelletur. 711
Tubarum uſus. 674. 675
Tumor in corporibus animatis morbum indicat. 744
Tunica Sacerdotum veſtis. 223
Turtures ad Sacrificium apti debebant eſſe edulet. 188
Tympana cur pulſarentur a Sacrificulis in offerendis Sacrificiis Idolo Molocho. 172
Tzadocus Sadducæorum Sectæ nomen dedit. 473
צָפוּן *Tzaphùn* dictio quid in ritibus Cœnæ Paſchalis ſignificet. 482.

V

VAcca ruſa quænam eſſe deberet; ejus cineres cui rei inſervirent. 427. 428
Vacca ruſa ubi mactaretur. 428
Vaccæ ruſæ cineres in tres partes dividebantur. 428
Iterum vale a Latinis in Epiſtolis uſurpatum qua ratione Hebræi exprimant. 720
Vallis Hinnon, unde *Gehenna* dicta, quænam. 71
Varro cenſet, ſuillum pecus a natura fuiſſe donatum ad epulandum. 455
Vaſa, & inſtrumenta ad culinam pertinentia qua ratione ante Paſcha ab Hebræis purgentur. 705. 706.
Velum Templi triplex fuit. 326
Vendendis rebus apud Hebræos præerant viri eximii a Senatu electi, qui pretium certum, & menſuras vendentibus determinabant ad eorum avaritiam cohibendam. 559
Venter muliebris a Rabbinis vocatur *oſtium*. 450
Venti ab Oriente flantes quomodo appellentur, eorumque natura. 495
Verecundiæ definitio ex Rabbinis. 489
Veredarius cur dictus Urbis Præfectus. 558
Vergiliæ Stellæ cur ita dictæ. 210
Vermes ex lignis in Altari accendendis a Sacerdoribus vitio corporis laborantibus tollebantur. 736.
Vermis frumentum erodens dicitur *Salmanton*. 329
Verruca quid ſit. 182
De verruca non perbibent teſtimonium quid ſignificet apud Rabbinos. 621
Verſio Græca LXX. Interpretum dicta in varias Linguas decurſu temporis translata. 735
Ex Verſione Græca LXX. Interpretum cæteræ Verſiones omnes ab Eccleſia Catholica probatæ præter Syriacam olim factæ. 734.
Verſionis Græcæ LXX. Interpretum Hiſtoria. 734
Veru ferreo cur Hebræi non uterentur ad aſſandum agnum Paſchalem. 670
Veſpera duplex apud Hebræos. 701.
Veſtes quænam olim viros, & fœminas Romanas decerent. 219. 220.
Veſtibus quot Sacerdos Summus indueretur. 206
Veſtis heterogenea quænam dicatur. 669
In veſtitum cur majores impenſæ faciendæ, quam in victum. 703
Vetus Teſtamentum totum in tres partes ab Hebræis dividitur. 770.
Viatorum cornua. 524
Victimæ, aliæque res vel manducabantur, vel comburebantur, vel ſepeliebantur. 493. 494.
Victimarum oblatarum pelles quibus cederent. 88
Ad victum neceſſaria ad pauperes ſublevandos olim quærebantur oſtiatim. 67
וִדּוּי *Viddùi*, h. e. *Confeſſio* Hebræorum cum interpretatione Latina: collocata eſt inter Preces יוֹם הַכִּפּוּר *Jom Hachippùr*, h. e. *diei Expiationis*. 415
Vidua repudiata qua ratione affinem ſa repudiantam tractaret. 162.
Viduæ dos apud Hebræos eſt centum denariorum, Virginis autem ducentorum. 434
Viduæ ſuperviventes tribus maritis cur quartum maritum ducere apud Hebræos prohibeantur. 135
Vigiliæ noctis buccina olim indicabantur. 674
Vindex ſanguinis quia ab Hebræis diceretur. 443
Vinea calvata quænam dicatur. 522.
Vineæ calvitium quid. 522
Vini aſpargici utilitates, & detrimenta. 244
Vini cyathus in Nuptiis Hebræorum parieti illiditur, ſi Sponſa ſit Virgo; projicitur autem in terram, ſi ſit Vidua. 430
Vinum capparinum maxime celebre apud antiquos. 544
Vinum Chardelinum. 454
Vinum Gordelinum. 454
Vinum libaminis quodnam ab Hebræis vocetur. 493
Virgines ſeptem ſpecioſiſſimæ Eſtheræ adjunctæ cur certis, & diſtinctis nominibus ab ea appellatæ. 145
Virgines olim capillis alienis, vulgo *parruca*, utebantur. 397
Sponſæ potus præbitus in Nuptiis olim indicabat, eam eſſe Virginem. 213
Virginibus Sponſos apud Hebræos dotem dediſſe ex Sacris litteris probatur. 433
Virginis dos apud Hebræos eſt ducentorum denariorum, Viduæ autem centum. 434
Virgo quando dicatur matura viro. 402
Viri decem Hebraice dicti בַּטְלָנִין *Batlanin*, h. e. *Otioſi*, cur a Synagoga ſtipendium acciperent. 49
Viros, & fœminas Romanas quænam veſtes olim decerent. 219. 220.
Viros viginti tres ex D. Hieronymo mulier quædam ſepelivit. 135
In vitibus quod eſt omphax, id prorſus eſt ſpica mutica in frumento. 53

Vi-

Digitized by Google

Vita trium ex Rabbinis non eſt vita: quinam ſint. 580
Vita Rabbini Majemonidis. 593
Vita Rabbini Salomonis Jarchi. 600.
Vitio corporis Sacerdotes laborantes vermes ex lignis in Altari accendendis auferebant. 736.
Vittæ mulierum qua ratione ſpecioſiores redderentur. 605
Vituli aurei ab Hebræis conflati peccatum adeo grave Rabbini cenſent, ut nondum ſatis expiatum ſit. 359
Vitulus Deo ſacrificabatur infra primum ætatis annum. 188
Vitulus aureus Ægyptiorum Idolum: quid de eo fabulentur Hebræi: tota fabula carminibus expoſita a Petro Rhemenſi vulgo dicto *de Riva*. 358. 359
Unci columnis affixi cui rei ex Merećro inſervirent. 119
Uncti, ſive *Meſſiæ* nomen quibus generatim in Sacris litteris conveniat. 264
De unguibus tres res dicuntur. 482
Unguis Patrum, & non venter Filiorum quid apud Rabbinos ſignificet. 482
Carnis Unicornis eſus utrum Hebræis liceret. 547
Voces lineæ extremas Hebræi non ſolent dirimere. 679
Voces, in quibus Ben Aſcèr, & Ben Nephtali invicem differunt, reperiuntur in calce Bibliorum Venetorum; in Opuſculis autem Grammaticis Joannis Druſii ſunt ſeorſim cuſæ. 63.
Vocis עִקָּר *IKKàr* uſus apud Rabbinos maximus: ejus ſignificatio multiplex. 378
בַּת קוֹל *Bàt Kol*, h. e. *Filia vocis* quid fuerit. 64. 66
Per בַּת קוֹל *Filiam vocis* Talmudiſtæ ajunt, poſt Prophetas futura ſibi fuiſſe indicata. 64. 66
Voracitatis exemplum Recàh ben, hoc eſt, *filius* Remaliàbu. 541
Voſſius ob multas rationes carnem ſuillam Hebræis vetitam fuiſſe cenſet. 455
De Urbe Roma Hebræorum opinio: de ejus origine quæ traduntur a Rabbinis fabuloſa. 561
Urbes Refugii cur ita dictæ. 507
De urbibus Refugii nonnulla. 507
Urbium nomina qua ratione ab Hebræis ſcribantur. 30
In urbium portis olim judicia exercebantur. 44
Urbs Hieroſolymitana in tria Caſtra dividebatur: eorum nomina. 373
Urbs aurea erat Sponſarum, & mulierum honeſtarum ornamentum; cur *Urbs* appellaretur: de illa Traditio Hebræorum. 364. utrum die Sabbati geſtari potuerit. 365. a Tito Imperatore probibita fuit. 365
Uriel nomen Angeli ex quatuor, qui perpetuo ſolium Majeſtatis Divinæ circumſtant: cur ita dictus. 5
Urina quo nomine a Germanis, & Hebræis honeſtatis gratia vocetur. 629
Urnæ deſcriptio, in qua mannæ Gomor aſſervabatur: calumnia ex Græco nomine hujus urnæ in Judæos a nonnullis derivata. 480. 481
De uſura. 549. 585. 586
Uſura antevertens, & uſura poſterior quænam apud Hebræos. 550
Uſura anticipata quænam. 586
Uſura ex pacto, & conventione quænam. 586
Uſus tubarum. 674. 675
Uvæ improbæ quænam ab Hebræis dicantur. 443
Uvarum, vel olivarum preſſura una cur dicatur *ſaccus*. 744
Vulgatæ Interpres, h. e. D. Hieronymus, quo nomine a Rabbinis vulgo appelletur. 770
De vulpe nonnulla. 744
Vulpis ab Apulejo dicitur homo aſtutus, vafer, ac verſipellis, præcipue in dignitate conſtitutus. 774
Uziel nomen Angeli, qui cum *Samchasài* altero Angelo e Cœlo protruſus fuit. Ex Rabbinorum ſententia filias hominum in uxores duxerunt, a quibus Gigantes Geneſ. 6. 4. commemorati, geniti ſunt. 325. 708
Uxor Putipharis quid a Rabbinis feciſſe dicatur, ut Joſephum ad ſe aſpiciendum cogeret. 687
Uxoribus a maritis honor tribuendus. 433

Z

Zòhar, Hebraice זֹהַר, eſt Commentarius plane Kabbaliſticus in quinque libros Moſis: quid contineat: Rabbinorum de eo opiniones: editiones: inter eas probatior. 347. ejus Hiſtoria ad trutinam revocata. 597. 598. 599.
Zòhar novus quæ complectatur. 199. 347. 600. ubi editus fuerit. 600
Zòhar tertius Conſtantinopoli impreſſus. 347

Digitized by Google

INDEX VOCUM.

A

A 68. 83. 183. 234. 257. 274. 369. 495. 532.
A conſpectu 495.
A facie 17.
A me 257. 274. 366.
A nobis 234.
A poculis 677.
A principio 378. 495.
A ſeipſa 36.
A ſeipſis 36. 252. 274.
A ſeipſo 36. 252. 274.
A te 115. 257. 274. 369.
Ab 68. 234. 257. 369. 495. 532.
Ab ea 115. 234. 257. 274.
Ab eis 257. 274.
Ab eo 115. 234. 257. 274.
Ab æterno 495.
Ab antiquitate 97.
Ab antiquo 97.
Abactor pecoris 306.
Abacus 32.
Ab initio 495.
Abbreviare 516. 544.
Abbreviare terminum 515.
Abbreviari 128. 515. 517.
Abbreviatio 515. 544.
Abbreviaturæ ex prima vocum littera conſtitutæ 765.
Abbreviatio 515. 544.
Abbreviatus 218.
Abdere 173.
Abdias 519.
Abdita 133.
Abditum 80. 173. 178. 214.
Abducere 88. 182. 420.
Abducere captivum 75. 603.
Abduci captivum 75. 603.
Abductio in captivitatem 75.
Juxta ſententiam Abèn Ezrà 243
Aberrere 175. 180. 636. 743.
Aberratio 175.
Abeſſe 565.
Abbine 13. 37. 205.
Abjectus 672. 716.
Abies 27. 59. 627.
Abietes 262.
Abigere 177. 439.
Abjicere 93. 213. 296. 506. 537. 615. 753.
Abjici 173. 615.
Abire 6 251. 321. 364.
Ablactare 151.
Ablactari 152.
Ablactatus 152.
Ablegare 638. 707.
Ablegatio 707.
Abluere 81. 138. 144. 322. 471.
Abluere ſe 322.
Abluere immergendo 627.
Ablui 322.
Ablutio 179. 564. 622.
Ablutus 622.
Abnegans fundamentum, h. e. Deum 229.
Abnegare 216. 225. 229.
Abnegatio 229.
Abnegator 229.
Abnepotes tertiæ generationis 737.
Abnepotes ex quarta generatione 552.
Abnuere 339. 355.
Abolere 48. 251. 423.
Aboleri 62.
Abolitio 49. 62. 401.
Abolitio totalis rei 55.
Abominabile 565.
Abominebile eſſe 565.
Abominabile fieri 565.
Abominabile inſtar morticini facti 279.
Abominabile reddere 279. 680.
Abominabiliter agere 743.
Res abominanda 399. 680.
Abominandum 399. 565. 680.
Abominari 279. 328. 680.
Abominatio 399. 565. 680. 743. 744.
Abominatione dignum 306.
Abominatione dignus 392.
Abortire 296.
Abortivum 296. 641. 707.
Abortus 296. 641. 676.
Abradere 70. 76. 82. 85. 251. 338. 510
Abramis 3.
Abreptus morte 181.
Abripere 74. 84. 149. 577.
Abripi 178.
Abrogare 48.
Abrogatio 49. 62.
Abrumpere 363. 404. 423. 444.
Abs 68. 83. 257. 369.
Abs te 369.
Abſcedere 446.
Abſcedere longe 565.
Abſceſſus 359. 510.
Abſcindere 70. 71. 74. 363. 423. 479.
Abſcindi 464.
Abſciſſio 502.
Abſcondere 80. 148. 173. 178. 204.
Abſcondere ſe 133. 178. 204.
Abſcondi, *de Sole* 173.
Abſcondita 133. 173. 214.
In abſcondito 428.
Abſconditum 80. 173. 214. 342.
Abſconditum eſſe 214.
Abſconſio 173. 680.
Abſcooſio Solis 173.
Abſit 164.
Procul abſit 164.
Abſit a nobis 65.
Abſit a te 145. 163.
Abſolvere 79. 151. 167. 226. 263. 323. 337. 347. 373. 630. 636. 641. 677. 681.
Abſolvi 79. 739.
Abſolute 79. 165. 355.
Abſoluti 79.
Abſolutio 79. 167. 347. 630. 642. 677.
Abſolutum 86. 144. 468. 630.
Abſolutus 79. 165. 352. 641.
Abſorbere 51. 62. 79. 330. 685.
Abſorptio 62.
Abſorptor 62.
Abſque 131. 231.
Abſtemius 287.
Abſtergere 216. 251. 263. 335. 541.
Abſtergere ſe 354.
Abſterſio 541.
Abſterſio manuum 541.
Abſterſio oris 541.
Abſterſio prandii 541.
Abſtinens 467.
Abſtinere 258. 287. 423.
Abſtracta 466.
Forma abſtracta 707.
Forma concreta 707.
Abſtractio 466.
Abſtractum 465.
Ens abſtractum 707.
Abſtrahere 280. 428.
Abſtrahi 280.
Abſumere 79. 88. 151. 211.
Abſumi 11. 79. 151. 166. 337. 421.
Abſynthium 3. 75.
Abundens 194. 297. 673.
Abundanter 194. 259. 716.
Abundantia 120. 194.
Abundantius 194.
Abundare 194. 317. 360. 401. 672.
Abunde conferre 716.
Abunde progignere inſtar reptilium 565.
Abyſſus 726.
Abyſſus magna 771.
Ac ſi 13. 37. 205. 224.
Perinde ac 94.
Perinde ac ſi 37.
Simul ac 207.
Acedemia 194. 200. 319. 346.
Academiæ Caput 200. 319. 346. 591.
Academiæ Rector 200.

Acce-

Accedere 251. 330. 352. 520. 571.
Accedit huc 490.
Accelerare 45. 53. 55. 154. 185. 565.
Acceleratio 307. 340.
Acceleratum 307.
Accendere 6. 65. 96. 158. 190. 284. 531. 637.
Accendi 243. 531.
Accanſio lucis 284.
Accenſus 190.
Accentus diſtinguantes 465.
Accentus Grammaticus 180. 281. 305. 306.
Accentus pauſans 465.
Acceptare benevole 314.
Acceptio 276. 491. 5 9.
Acceptum 285. 292. 576.
Acceptum & datum 311.
Acceptum efficere 575.
Acceptum eſſe 573.
Acceptum habere 573.
Acceptum reddere 575.
Accaptum fit 595.
Accerſere 517.
Acceſſorium 180.
Accidens 25. 383. 395. 399. 522. 545.
Accidans firmum 545.
Accidens inſaparabila 545.
Per accidens 395.
Accidentalis 549.
Pars accidentalis 545.
Accidentaliter 379. 522.
Accidentia 112. 198. 311. 522.
Accidere 25. 71. 383. 396. 545.
Accidit cuidam 356.
Accinctum eſſa 129.
Accinctus 129. 133.
Accingere 129. 133. 171. 511.
Accingere ſe 129.
Accipere 88. 160. 292. 299. 301.
Benevole accipere 314.
Accipere mercedem 3.
Accipere mutuum 124. 185.
Accipere reſponſum 736.
Accipiter 297. 298.
Acclamare 517. 572.
Accommodare 747. 762.
Accommodatio 202. 509. 538.
Accommodatum 24.
Accraſcera 744.
Accretio 488. 692.
Accubitus 313. 552.
Accubitus in circuitum 322.
Domus accubitus 322.
Accumbentes 552.
Accumbere 313. 322 629.
Accumulare 733.
Accumulatio menſuræ 71.
Accurate 103.
Accurate ſtatuera 314.
Accuratus perſcrutator 103.
Accurrere 556. 558. 587. 619.
Accuſare 11. 207. 503.
Accuſatio 501. 525.
Accuſator 96. 180. 353. 502. 536.
Acer 316. 389.
Acerbus 264.
Acerra 47. 160.
Acerrime 546.
Acervus 71. 83. 90. 149. 183. 383. 576.
Acervus convolutus 76.
Aceſcere 749.
Acetabulum 248. 673. 715.
Acetarium 192.
Acetum 52. 143. 149. 325.
Acetum Edomæum 52.
Acetum Romanorum 52.
Achates, *lapidis pretioſi nomen* 763.
Aciaria 251.
Acidum fieri 749.
Acies 137. 167. 319. 331. 346. 400. 662. 682. 717.
Acies cultri, vel gladii 157. 450
Acies gladii flammans 478.
Acies ordinata, ac diſpoſita 177.
Acies ſtationaria 18.
Acini uvarum 444.
Acinus 83.
Acquieſcentia 200.
Acquieſcere 1. 176. 200. 337. 471. 573. 681.
Acquirara 1;0. 512. 541.
Acquiſitio 281. 512.
Acquiſitum 541.
Acquiſitum poſſidera 512.
Acra *nomen loci* 154.
Actariel, *nomen Angeli* 407.
Actio 465.
Actio gratiarum 195. 297.
Actio laudabilis 306.
Actio matutina 625.
Actiones 367.
Actionas morales 270.
Nomen actionis 465.
Actor 388.
Actus 465.
Acu pingere 476.
Acu pictor 476.
Acuere 157. 235. 624. 662. 742.
Acui 137.
Aculeus 394.
Acumen 137. 167. 331. 394. 662.
Acumen mentis 717.
Acupictor 476.
Acupictum 476.
Acu pingere 476.
Acus 251.
Acus pictura 577.
Acus ſartoria 141. 163. 734.
Acuta 145. 157.
Acuta differere 105.
Acuti judicii 167.
Acutus 137.
Acutum eſſe 137. 146. 157. 167. 316. 400. 662.
Ad 36. 68. 83. 234. 366. 473. 492.
Ad eas 366.
Ad eos 234. 366.
Ad eum 234. 366.
Ad me 234.
Ad nos 366.
Ad te 234. 366.
Ad vos 234.
Ad extremum 516.
Adæquare 365. 618.
Adæquatio 703.
Adam 4.
Adamas 314. 331.
Adaquare 677.
Adar menſis Februario noſtro reſpondans 4.
Adaugere 317.
Addere 188. 198. 238.
Addictus 32. 197.
Additamentum 188. 198.
Additamentum Neomeniæ 188.
Additamentum Novi anni 188.
Additio 86. 188. 198. 349.
Adducere 28. 88. 182 367 520.
Adducere ad deſperationem 181.
Adduci celeriter 45.
Adaps 654. 709. 749.
Adhærens 33. 102. 180.
Adhæſio 88. 745.
Adhibare 621.
Adhortatio 131.
Adhuc 33. 359. 360. 702. 725. 766.
Cum adhuc 360.
Adjectio 98.
Adigere 215. 229.
Adjicera 188. 198.
Adjunctum 180. 311.
Adjunctum aſſe 176.
Adjungare 176. 238. 690. 721.
Adjungere ſa alicui 233. 243. 690. 745.
Adjurare 187. 606.
Adjutorium 330.
Adjuvare 324. 500.
Adminiculum 330.
Adminiſtrare principatum 720.
Adminiſtrator 21.
Admirabile eſſe 446.
Admirabile fieri 446.
Admirabilis 405.
Admirandum 446.
Admirari 617. 618. 726. 727. 738.
Admiratio 459. 727. 738. 769.
Cum admiratione 769.
Ex admiratione 769.
Admiratione dignum eſt 769.
Admirationem injicera 738.
Admirationem parere 738.
In admirationem rapi 446.
Admiſſio 652.
Admodum 137. 234. 269.
Admonera 122. 129. 130. 133.
Admonitio 113. 305.
Admovere 251. 520.
Adnotatio 305.
Adolere 251. 520.

Ado-

Digitized by Google

Adoleſcens 305.
Adoleſcentia 293. 503.
Adoleſcentula 367. 548.
Adonai 645.
Adonis 738.
Adorare incurvando 316.
Adoratio 316.
Adornare 527. 546.
Adornare fugam 747.
Adſtringi 539.
Advena 73. 84. 92.
Advenam eſſe 84.
Advenire 28. 251.
Adverſari 323. 349.
Nemo adverſatur illi 245.
Non adverſatur quidquam 245.
Adverſarius 323. 349. 627.
Ex adverſo 107. 114. 213. 227. 281. 357. 492.
Adverſus
Advertere 92. 103. 476. 478.
Adveſperaſcere 379.
Adulari 150. 166. 670.
Adulatio 151. 166.
Adulator 150. 166.
Adulter 72.
Adultera 72.
Adulterans monetam 125.
Adulterara 72. 125. 131.
Adulterina 72.
Adulterinum 131.
Adulterium committere 72. 278.
Adunari 185.
Advocatus 353. 445. 467.
Adurere 506. 637. ·85.
Aduri 155. 157. 206. 483. 617.
Aduſtio 155. 158. 177. 206. 479. 483. 489. 50·. 617.
Adytum 89. 326. 532.
Ædificare 52. 63.
Ædificari 52.
Ædificium 50. 52. 63.
Æditus 139. 486. 716.
Ægra 263.
Ægre ferre 42. 55. 231. 637. 748.
Ægritudine affici 263.
Ægritudo 39. 165. 204. 263. 731. 764.
Ægrota 263.
Ægrotare 42. 43. 165. 263. 659.
Ægrotos viſitare 56.
Ægrotum eſſe 263.
Ægrotus 39. 203. 629. 706.
Terra Ægypti 38.
Æmulari 512.
Æmulatio 512.
Ad æmulationem provocare 174.
Æmulus 541.
Ænigma 138. 2·8. 405.
Ænigma proponere 138. 268.
Ænigmatice loqui 138.
Æquabilitas 618.
Æquale 703. 715.
Æquale eſſe 618.
Æquale fieri 618.
Æqualem eſſe 618.
Æqualis 618.
Æqualitas 618.
Æqualitatis circulus 40.
Æquare 618. 762.
Æquari 618. 703.
Æquatio 703.
Æquator 40.
Æquatoris linea 499.
Æque 703.
Æquilaterum 394.
Æqui pretii 703.
Æquinoctialis linea 703.
Æquinoctium 500.
Æquinoctium Autumnale 500.
Æquinoctium Hyemale 500.
Æquinoctium Vernum 500.
Æquiparare 365. 395.
Æquitas 202. 618. 703. 763.
Æquitatis circulus 202.
Æquivocatio 721.
Æquivocum nomen 721.
Æquivocum vocabulum 721.
Ex æquo æſtimare 365.
Æquor 709.
Æquum 448. 703. 715.
Æquum eſſe 139.
Æquus 618.
Aer 5. 25.
Arr temperatus 271.
Aere plenus 5.
Aereus 5.
Æra minor 466.
Ærario præfectus 73.
Ærarium 22. 80. 523.
Æruginis contractio 144.
Ærugo 144.
Æs 221. 289.
Æſalon 609.
Æſophagus 62. 120.
Æſtas 503. 504. 537.
Æſtimare 38. 159. 381. 395. 441. 618. 713.
Æſtimare ex æquo 365.
Æſtimatio 38. 171. 366. 395. 442. 670. 715. 757.
Juxta æſtimationem 715.
Virtus æſtimativa 715.
Æſtimator 159.
Æſtimatus 167.
Æſtiva 504.
Æſtiva offerre 537.
Æſtivalia 504.
Æſtivare 213. 351.
Æſtivi fructus 504.
Æſtivorum fructuum collector 504.
Æſtivos fructus apponere 537.
Æſtus 149. 155. 185. 580. 683.
Æſtus iræ 155. 185. 580.
Æſtas 92.
Ætate minor 125.
Vita æterna 309.
Æternitas 309. 367. 495. 532.
Ab æterno 495.
Æternum 367.
Æternum vivat 198.
In æternum 447.
Æternus 39. 309. 391.
Æther 5. 625.
Æthiopes 208.
Æthiopia 208. 331.
Æthiopiſſa 208.
Æthiops 111. 208.
Affectio 204. 225.
Affectus dolore 203.
Affectus malus 43.
Afferre 175. 182. 195. 293. 320.
Afferre commodum 720.
Afferre lucrum 720.
Afferre utilitatem 720.
Afficere anguſtiis 489. 662.
Afficere contumeliis 481.
Afficere damno 730.
Afficere convitiis 70.
Afficere dolore 205. 481.
Afficere honore 191.
Afficere mærore
Afficere malo 43.
Affici damno 727.
Affici malo 43.
Affici pœna 730.
Afficiens probris 46. 153.
Affinem eſſe 651.
Affinis 86. 167. 696.
Affinis meus 86.
Affinitate conjuncta 86.
Affinitate junctus 167.
Affinitate jungi 161.
Affinitatem contrahere 161.
Affinitatem inire 161.
Affirmando convincens 163.
Affirmatio 163.
Affirmativa propoſitio 163.
Affixa 113. 129.
Affixio Pronominum 355.
Afflare 301.
Afflictio 17. 195. 293. 318. 362. 365. 371. 481. 662.
Afflictus 365. 371.
Affligere 43. 299. 317. 371.
Affligere ſe jejuoio 371.
Affluens 120.
Affluere 672.
Affluere fecit 716.
Affluenter 716.
Affluentia 120. 673.
Affricare 673.
Agaſo 76.
Age ergo 113.
Agens 423. 465.
Ager 56. 65. 147. 154. 568.
Ager incultus 61.
Ager ſitibundus 638.
Ager, qui aduſtus eſt 617.
Agere 88. 306. 356. 391. 465.
Agere abominabiliter 743.
Agere arroganter 123.
Agere audacter 75.

Agere cauſſam 91. 103.
Agere doloſe 571.
Agere fœde 743. 571.
Agere fraudulenter 571.
Agere gratias 183.
Agere improbe 123.
Agere impudenter 75.
Agere inſanum 626. 654.
Agere intelligenter 222.
Agere male 42.
Agere pœnitentiam 726.
Agere prudenter 222.
Agere ſuperbe 123.
Agere temere 123.
Agere tripudium 136.
Agere turpiter 285.
Aggæus 519.
Agger 254. 733.
Aggerare 733.
Aggerere 733.
Aggeſtum 733.
Agglutinatio 88.
Aggravare 191.
Aggravari 204.
Agitare 146. 177. 284. 286.
Agitare ſe 306.
Agitare, *de Sacrificiis uſurpatum* 286. 560.
Agitare manum 286.
Agitare procellis 167.
Agitari 145. 284. 285. 615.
Agitatio 286. 562. 615.
Agla, *nomen Deum ſignificans* 3.
Agmen 673.
Agminis militaris duces 18.
Agna 16. 157.
Agni Paſchales 421.
Agnicula 16.
Agnitio 651.
Agnomen 113. 228. 490.
Agnoſcere 59. 142. 308. 651.
Agnus 16. 157. 546. 696.
Agnus galeatus 724.
Agreſtis 4. 47.
Agri porca 733.
Agricola 11. 405.
Agrum de novo proſcindere 291.
Agrum ſtercorare 130.
Agur 3.
Ah 37.
Ahenum 558. 580. 749.
Recte ais 169.
Ala 3. 70. 81. 214. 439.
Alæ 3. 480.
Alacris 129. 133.
Alacritas 129. 133. 651. 716.
Alapam impingere 349. 748.
Albedo 138.
Albeſcere 138. 164.
Album 368.
Album evadere 138.
Album fieri 138.
Albumen ovi 143. 548.
Albus 138.
Alea 529.
Aleæ 539.
Aleator 529.
Alere 124. 314. 440. 467.
Alendi facultas 207.
Alga 21. 78. 321.
Algæ 477.
Algoſum 321.
Ali 124.
Alienare 308.
Alimentum 441.
Alienigena 291.
Alienum ſe gerere 308.
Alienus 56. 146. 291.
Alii alios 544.
Alimentum 57. 124.
Alimonia 467.
Alioquin 37.
Aliqui 18.
Aliquid 212. 226. 248. 256. 270. 272. 450. 516. 620.
Aliquid ſemper facere 725.
Aliquis 17.
Aliquot 227.
Alia id genus 84.
Alius 8.
Allegorica expoſitio 109.
Juxta allegoricum ſenſum 388.
Allegoricus Commentarius 105.
Alleluja 297.
Allicere 617. 684.
Allidere 566.
Allidi 178.
Alligamenta 510.
Alligare 160. 220. 479. 503. 511. 539. 546.
Alliſio 503.
Allium 520. 728.
Allium ſolitarium 728.
Allium ſylveſtre 654. 709.
Aloe 13.
Aloes lignum 23.
Alphabeti littera 28.
Alphabetum 14.
Alphabetum magnum 14.
Altare 68. 560.
Altare Idolis dicatum 52.
Altare Idolorum 52.
Altare decinerare 754.
Altare purgare a cineribus 754.
Ab Altari cinerem removere 754.
Altaria 52.
Altaris decineratio 756.
Altaris latera 672.
Altaris parietes 672.
Alteratio 709.
Alteratum 709.
Altiſſimus 366.
Altitudo 68. 83. 128. 533. 560. 562.
In altum efferre 733.
Altum eſſe 66. 68. 560.
Altus 68. 560.
Alvearium 53.
Alvei 445.
Alvei aquarum 424. 444. 445.
Alveus aquarum 424.
Alvi fluxus 707.
Alumen 67.
Alumni 548.
Alvum evacuare 460.
Alvum exonerare 460.
Alvum laxare 707.
Alvum purgare 707.
Aman 457.
Amandare 707. 753.
Amare 133. 162. 563.
Amaritudine afficere
Amaritudine affluere 263.
Amaritudo 264.
Amator 264.
Amarum eſſe 263.
Amarus 264.
Amatus 133. 162. 563.
Ambigue 354.
Ambiguum 354. 733.
Ambire 138. 191. 200. 313. 343.
Ambitus 138. 139. 191. 200. 313. 343.
Ambitus rotæ 313.
Ambo 474.
Ambulacrum 109.
Ambulare 6. 108. 109. 116. 169. 557.
Ambulare integre 641.
Ambulare perfecte 641.
Ambulare ſincere 641.
Ambulatio 109. 116. 170.
Ambulator 170.
Ambulatorium 109.
Amen 15.
Amens 152. 608. 626. 704. 726. 750.
Amentem ſe fingere 626.
Amentem reddere 669.
Amentia 176. 626.
Amethyſtus 168.
Amica
Amici 720.
Amicire 214. 363.
Amiciri 214.
Amicitia 563. 687. 690.
Amictum eſſe 363.
Amictus 18. 364.
Amiculum 20. 219. 688.
Amicus 135. 687. 690.
Amnis 284.
Amœnitas 52. 111. 117.
Amœnum 278. 305.
Amœnum eſſe 294.
Amor 133. 162.
Amore conjungi 133.
Amos 519.
Amovere 289. 293. 306. 359. 364. 405. 420. 563.
Procul amovere 282.
Amphibologia 354.
Nomen amphibolon 355.
Amphora 81. 478. 514. 542. 724.
Amplecti 81. 135.
Amplexari 81. 135.
Amplexus 81.
Amplitudo 406. 548. 550. 560.
Am-

Amplius 33. 194. 349. 360. 702. 726. 766.
Amplum 387. 560.
Amplus 316. 550. 614.
Amplus locus 560.
Ampulla 478.
Amputare 74. 85. 214. 465. 502. 516. 542. 728. 737.
Amputatio præputii 74.
Amputator 537.
Amuletum 539.
Amurcæ 426.
Amuſſis 225. 679. 720.
Amygdala, *fructus* 234. 614. 716.
Amygdala, *arbor* 614.
Amygdala amara 716.
Amygdala dulcia 716.
Amygdalæ 614. 677.
Amygdalæ ſpeciem referens 716.
Amygdalarum inſtar ſculpti 716.
Amygdalatus 716.
Amygdalum 611.
Amygdalus 234.
An 35. 104. 106. 308.
An certo conſilio?
An etiam 20. 308.
An forte? 10. 212. 227. 708.
An non 106. 231.
Analogus 355.
Analogia 717.
Nomen analogum 355.
Anathema 156.
Anathemate devovere 156.
Anathematizare 556.
Anatomia 311.
Anatomici 311.
Anceps 94. 354. 355. 733.
Ancilla 14. 367. 658.
Ancilla uſuaria 470.
Androgynus 38.
Angeli 3.
Angeli miniſterii 686.
Angelica 242.
Angelicus 242.
Angelus 16. 176. 231. 242.
Angelus mortis 250. 330. 626.
Angere 361. 662.
Angi 361.
Angi mærore 489.
Angina 351.
Angor 489.
Anguilla 487.
Angulus 16. 123. 397. 456. 523. 621.
Anguſtia 17. 94. 136. 362. 386. 489. 515. 587. 663.
Anguſtia affici 361. 489.
Anguſtia premi 361.
Anguſtiis afficere 361. 662.
Anguſtis affici 189.
Anguſtum 93. 476.
Anguſtus 362.
Anhelantem reddere 295.
Anbelare 603.
Anhelitus 295. 302.
Anicula 320.
Anima 297. 309. 560.
Anima noſtra arida 280.
Anima brutalis 61.
Anima ejus ſit in Paradiſo 769.
Anima humana 302.
Anima intelligens 707.
Anima ſenſitiva 556. 587.
Anima ſentiens 61.
Animæ diſceſſus ex corpore 458.
Animæ labes 456.
Animæ neceſſitates 490.
Animadverſio 103. 113. 390.
Animadverſio marginalis 305.
Animadverſiones 33. 308.
Animadvertere 56. 314. 326. 335. 547. 556. 584.
Animal 54. 141. 177.
Animal rationale 102.
Animal ſentiens 556.
Animal vivens 54.
Animales facultates 309.
Animalia 164.
Animalia cicurata 549.
Aoimalia fera 5.
Animalia terribilia 5.
Animalia viva 54.
Animantia 48. 164.
Animalitas 164.
Animarum judicia 256.
Animata 164.
Animatum 309.
Animi conſtantia 200.
Animi inſolentis petulantia 481.
Animatum corpus 297.
Animi quies, & tranquillitas 526.
Animi recreatio 545.
Animi ſinceritas 642.
Animo compoſito, & firmo 201.
Animo elati 86. 560.
Animo frangi 723.
Animo turbatus 181.
Animoſus 54.
Animum deſpondere 194.
Animus 51. 231. 297. 560. 587.
Annectere 220. 732.
Annexio 732.
Anni initium 710.
Anno præterito 28. 677.
Anno ſuperiore 677.
Annona 358.
Annonæ charitas 56. 200.
Annotatio 579.
Annotationes marginales 308.
Annuatim 660.
Annuere 543. 571. 594.
Annui reditus 22.
Annuli funda 572.
Annulus 83 179. 363.
Annulus obſignationis 323. 363.
Annulus ſignatorius 83.
Aonumerare 337.
Annuntiare 53. 137. 305. 656. 742.
Annuntiatio 137.
Annus 660. 709.
Annus communis 387.
Annus emboliſmicus 387. 660.
Annus intercalaris 387. 660.
Annus interciſus 537.
Annus Jubilæus 182.
Annus Lunaris 660.
Annus Sabbaticus 652.
Annus ſimplex 387. 660.
Annus Solaris 660.
Dictio aoomala 124.
Anomalia 131. 717.
Anomalum 124. 131.
Anomalum eſt 199.
Anſa 4. 443. 733.
Anſam præbere 339.
Anſer 5. 517.
Anſeres 517.
Anſula 443.
Anſulæ 371.
Ante 17. 28. 460. 492. 495. 532. 539. 548. 739.
Ante eum 539.
Paulo ante 460.
Antea 28. 378. 495. 739.
Antecellens 495.
Antecellere 360.
Antehac 495.
Anteire 494.
Antetriclinium 466.
Antemurale 191.
Antequam 231. 359. 495. 532.
Anterius 539. 548.
Anteſignanus 316.
Antevertere 494. 532.
Anticipans 532.
Anticipatus 532.
Antiquitas 202. 495. 532.
Ab antiquitate 97.
Antiquitus 495.
Antiquus 385. 495. 532.
Ab antiquo 97.
Antiſtes 284. 316.
Antiſtes Leviticus 345.
Antitheton 228.
Antonomaſia 355.
Antrum 19.
Anxie expectare 211.
Anxietas 17. 136. 190. 481. 637. 663.
Anxium eſſe 160. 167. 359. 361. 380. 542.
Anxius 489.
Appellare cognomine, titulo 213.
Aperire 424. 426. 450. 469.
Aperire ventrem 423.
Aperte 65. 75. 85. 114. 420. 459. 467.
Apertio 450. 469.
Apertum 75.
Apertura 450.
Apertus 450.
Apex 724.
Apex litteræ 131. 766.
Aphamia, *nomen loci* 21.
Aphoriſmus 395.
Aphtarà 402.
Apiarium 53.
Apis 25. 89. 121.

Digitized by Google

Apium 221. 698.
Apium examen 288.
Apocha 609. 628.
Apophthegmata 16.
Apoplexia 690.
Apoſtaſia a Fide vera 708.
Apoſtata 256. 271. 650. 708.
Apoſtata factus eſt 708.
Apoſtatæ 277.
Apoſtatam fieri 650.
Apoſtatare 650.
Apoſtema 359. 510. 625.
Apoſtolatus 639. 707.
Apoſtolus 639. 707.
Apotheca 22. 112. 150.
Apothecæ 20.
Apparare 356.
Apparatus 748.
Apparatus publicus 426.
Apparere 75. 148.
Apparet 96. 104.
Ut apparet 104.
Appellare 517.
Appellare cognomine 213. 228.
Apparitio 584. 585.
Appellare titulo 213. 228.
Appendere 732. 747.
Appetere 148. 553. 721.
Appetitus 721.
Applicare 251.
Apponere 320. 618. 621.
Apportare 195.
Appoſite 404.
Apprehendere 7. 88. 231. 311. 511. 746. 748 770.
Apprehenſio 139. 745. 520.
Apprehenſiones 311.
Apprehenſiones ſenſibiles 311.
Appreheoſum 660.
Appropinquare 251. 330. 352.
Appropriari ad tertium genus 197.
Appropriatio 197.
Aprilis 10. 36.
Apſis rotæ 313.
Aptare 177. 207. 318. 538. 748. 770.
Aptatio 202. 509.
Aptum 113. 222. 230. 748. 762. 770.
Aptum eſſe 618.
Aptus, a, um 24. 107. 422. 618. 748.
Apud 67. 83. 107. 114. 234. 323. 366. 369. 477.
Apud eos 107. 114.
Apud me 83. 234.
Apud nos 234.
Apud te 83. 107.
Apud vos 234.
Apum examen 678.
Apum mel 678.
Aqua 25. 252.
Aqua ſubſidens 680. 719.
In aqua coquere 643. 708.
Aqua conſpergere 553.
Aqua perſpergere 126.]
Aqua roſacea 119.
Aqua roſarum 119.
Aqua veſicæ 628.
Aquam ſpargere 126.
Aquæ, vel alterius liquoris ſedimentum 680. 719.
Aquæ imminutio, vel abſorptio in terram 680. 719.
Aquæ effuſionum 716.
Aquæ extractæ 82.
Aquæ fluentes 125.
Aquæ limpidæ 487.
Aquæ pollutæ 678. 716.
Aquæ probatæ 44.
Aquæ tepidæ 468.
Aquæ tranquillæ 285.
Aquæductus 23. 125. 167. 281. 491. 537.
Aqualiculus 262. 677.
Aqualis 568.
Aquarii ſignum 307.
Aquarum affluentia 673.
Aquarum congregatio 499.
Aquarum alvei 445.
Aquarum effuſio 326. 673.
Aquarum foſſæ 445.
Aquarum proceſſus 281.
Aquila 303.
Aquila, *nomen viri* 377.
Aquila anataria 515.
Aquilo 20. 81. 481.
Aquilonaris plaga 481.
Aquilonaris ventus 20. 481.
Ara 88. 560.
Ara excelſa 52.
Arabes 341.
Arabia 331. 379.
Arabs 341.
Aramæa 25.
Aramæus 25.
Aramice 25.
Aranea 23. 169. 365.
Arare 291. 557.
Aratio 191. 291. 557.
Aratri culter 514.
Arator 557.
Arbiter 465.
Arbitrari 314. 345.
Arbitrari, h. e. *litigantes componere* 56.
Arbitri 465.
Arbitria 56.
Liberum arbitrium 61. 578.
Arbor 13. 20. 25. 324.
Arbor Cabbaliſtica 14.
Arbor creſcens 692.
Arbores 14. 20.
Arbores infructuoſæ 47.
Arbores ſylveſtres 47. 61. 102.
Arboretum 27.
Arborum ramos inſerere 592.
Arca 7. 23. 78. 104. 301. 310. 516. 543. 672. 673. 676. 722.
Arca eleemoſynæ 543.
Arca fœoi 543.
Arca libraria 50.
Arcæ 222.
Arcanum 342. 562.
Arces 515.
Archicancellarius Cœleſtis 272.
Archiſynagogus 591.
Architectus 23.
Archivium 25.
Arcitenens 528. 547.
Arcte 94.
Arctare 78. 93. 361. 476. 662.
Arctari 93. 189. 361.
Arcte conſuere 146.
Arctum 476.
Arctophylax 209.
Arcturus 209. 296.
Arctus 362.
Arculæ 222.
Arcus 527. 528. 547.
Arcus ſignum 306.
Ardea 335.
Ardens 190. 235.
Ardere 55. 96. 157. 351. 478. 683.
Ardor 683.
Ardor corrumpens 494.
Area 4. 50. 360.
Areæ 4.
Arefacere 182. 183.
Arefaciens 305.
Arefactus 305.
Arefieri 182. 183.
Arena 138. 141.
Arenula 428.
Areola 84. 360.
Areſcens 183. 305.
Areſcere 182. 183. 305. 479.
Argentarius 453. 513. 640. 707.
Argentum 215. 313. 320. 335.
Argilla 82. 152. 176.
Argilloſa teſta 152.
Arguere 180. 186. 197. 207. 215.
Arguere mendacii 225.
Argumenta falſa, ſophiſtica 125.
Argumenta objicere 180.
Argumentari 526. 546.
Argumentatio 180.
Argumentatio a minori ad majus 85. 166.
Argumentator 180.
Argumenti ſolutio 230. 312.
Argumento contrario reſponſio 763.
Argumentum 180. 215. 371. 393. 526. 546.
Argumentum a pari 85. 87.
Argumentum opponere 571.
Argumentum ſolvere 230.
Arida 183. 280.
Ariditas 183. 477. 683.
Aridum 440. 483. 684.
Aridus 183. 477.
Aridus locus 477.
Aries 95. 180. 399. 630. 730.
Aries initiatorius 643.

Arie-

Arietes 22.
Arietis ſignum 307.
Ariolari 372.
Arioli 155. 372.
Ariolus 96. 126. 183. 372.
Ariſta 2.
Ariſtæ recentes 753.
Ariſtarum grana confracta 440.
Ariſtoteles 41.
Arithmetica diviſio 165.
Arithmetica multiplicatio 308.
Arithmetica ſubtractio 166.
Arma 7. 125.
Arma bellica 707.
Armis inſtructi 171.
Armalgus 24.
Armare 125. 129. 133.
Armare ſe 125.
Armari 125.
Armaria 735.
Armatura 126.
Armatus 125.
Armentum 56.
Armilla 171. 629.
Armillæ 27. 171. 377. 604. 629. 706.
Armillus 23.
Armon 738.
Armoracea 738.
Armus 101. 621.
Aroma 52. 331. 352.
Aroma mortis 352.
Aromata 19. 352.
Aromata vendens 570.
Aromatarius 570.
Aromatibus condire 59. 150.
Aromatibus condiri 52.
Aromatibus conditi 52.
Aromatica confectio 401.
Aromatica miſtura 401.
Arrha 633.
Arripere 749.
Arrodere 82.
Arrogans 184. 465.
Arroganter agere 123. 465.
Arrogantia 56.
Ars 16. 242.
Ars Magica 158.
Ars Poetica 704.
Arteriæ 384.
Artes 244.
Artes Mathematicæ 244.
Articuli 547.
Articuli digitorum 444. 547.
Articuli Fidei 378.
Articuli præcipui 720.
Articuli manuum 444.
Articuli pedum 444.
Articulus brachii 244.
Sermo articulatus 102.
Artifex 16. 38. 281.
Artifex figurarum 486.
Artifices gladiorum 516.
Artifices vitri 126.
Artificiale 242.
Res artificiales 242.
Artificium 16. 38. 242. 281.
Artuum ligatio
Arūeh, *Lexici nomen* 381.
Arvina 566.
Arundo 512.
Arundo aucupatoria 673.
Aruſpices 74.
Arx 154. 220. 260. 375. 484. 527.
Arx Domini 375.
Arx munita 749.
Aſcendere 137. 293. 330.
Aſcenſus 293.
Aſcia 154. 299.
Aſciæ manubrium 528.
Aſchmedæus, *rex dæmonum* 27.
Aſellus 361.
Aſia 18.
Aſiani 18.
Aſiatici 18.
Aſina 28.
Aſinarum pulli 234.
Aſinorum clitellæ ex lana ſtipatæ ad onera ferenda 747.
Aſini pullus 361.
Aſinorum pulli 7. 234.
Aſinum ſternere 129. 160.
Aſinus 149. 763.
Aſinus ſylveſtris 180.
Aſinus marinus 728.
Aſmodæus 27.
Aſpectabilis 316.
Aſpectus 23. 139. 316. 345. 486. 547. 585.
Ex aſpectu 364.
Aſper 264.
Aſpere 527.
Aſpergere 129. 247. 282. 286. 553. 572.
Aſpergi 282. 286.
Aſperitas 527.
Aſpernari 131. 328. 501. 508. 636.
Aſperſio 268. 282.
Aſpicere 138. 147. 164. 324. 326. 339. 420. 547. 584.
Aſpirare 603.
Aſpis 157. 452.
Aſportare 175.
Aſſare 169. 506.
Aſſatum 169.
Aſſatura 169.
Aſſentiens 195.
Aſſentiri 150. 166. 327.
Aſſequi 88. 311. 630.
Aſſer 99. 104. 234. 294. 309.
Aſſerere integrum 641.
Aſſeres 99. 104. 210. 299. 757.
Aſſeres lecti inferiores 299.
Aſſervare 80. 178. 489.
Aſſervatum 178.
Aſſidua continuatio ſpeciei 737.
Aſſidue 725. 737. 769.
Aſſidue operam dare 725.
Aſſidere 322.
Aſſiduitas 716. 737. 769.
Aſſiduum eſſe 677. 716.
Aſſiduus 716. 737. 769.
Aſſimilare 96. 268. 547. 618.
Aſſimilari 96. 104. 268.
Aſſimilatum 104.
Aſſociare 135. 690. 721.
Aſſociare ſe 690.
Aſſociatio 485.
Aſſuefacere 306. 554. 586.
Aſſuefactio 306. 587.
Aſſuefactus 306. 554. 586.
Aſſuefieri 554. 586.
Aſſuere 141. 163. 176. 577. 747.
Aſſueſcere 14. 306.
Aſſuetum 695.
Aſſuetus 14. 554. 586.
Aſſumere 292. 520.
Aſſurgere 499.
Aſſutum 180.
Aſſyria 28.
Aſſyrius 28.
Aſtaroth 384.
Aſtarte 384.
Aſteroth 384.
Aſtrolabium 40.
Aſtrologi 22. 27. 44.
Aſtrologia 18. 22. 39.
Aſtrologus 18. 22. 27. 39. 372.
Aſtronomi 286. 306. 731.
Aſtronomia 18. 39. 731. 768.
Aſtronomici ſyllogiſmi 159.
Aſtronomicus circulus 164.
Aſtrorum periti 286.
Aſtrorum ſcientia 18. 39. 731.
Aſtronomus 39. 731. 768.
Aſtronomus maximus 731.
Aſtrorum diſpoſitio 395. 768.
Aſtrorum influentia 395.
Aſtrum 306.
Aſtu uti 382.
Aſtutia 143. 378. 383. 394. 573.
Aſtutia uti 382.
Aſtutum eſſe 142.
Aſtutum fieri 303.
Aſtutus 142. 383.
Aſylum 506. 622.
Ater 11. 36. 495.
Atheus 40.
Atomi 467.
Atomus 445.
Atqui 35. 113.
Atramentarium 539.
Atramenti attenuatio 511.
Atramentum 94. 704.
Atratus 143. 495.
Atrium 11. 20. 92. 154. 423. 363. 553.
Atrium interius 363.
Atrium Iſraelitarum 363.
Atrium mulierum 363.
Atrium Sacerdotum 363.
Atror 626.
Atrox 209.
Atrum eſſe 11. 625.

Atrum

Digitized by Google

Atrum fieri 495. 532. 625.
Attamen 33. 40. 391. 535.
Attariel, *nomen Angeli* 408.
Attelabus 186.
Attendere 92. 103. 207. 225. 326. 390. 476. 487. 614. 656.
Attente 103.
Attentio 103. 207. 225. 390. 477.
Attentum eſſe 677. 716.
Attentus 716.
Attenuare 104. 246. 253. 450. 557.
Attenuari 96. 104. 246. 253. 511.
Attenuatio 511.
Attenuatum 104. 151.
Attenuatus 511.
Atterere 51. 95. 277. 625. 671. 673.
Atteri 161. 262. 715.
Attexere 251.
Attingere 281. 311. 383. 396. 520.
Attollere 66. 289. 292. 293. 560. 574.
Attolli 124. 574.
Attonitum eſſe 609. 694.
Attonitus 315.
Attractio 83. 277. 281.
Attrahere 83. 277. 280. 281. 603. 685.
Attributa Dei 765.
Attributa affirmativa 765.
Attributa eſſentialia 765.
Attributa negativa 765.
Attributio 197.
Attributum 197. 765.
Attrita 253.
Attritio 253. 625.
Attritum eſſe 271. 671.
Attritus 51. 95. 253.
Avaritia 540.
Avarus 540.
Auctarium 188. 198.
Auctoris cenſura 113.
Auctoris verba 103.
Auctoritas 257.
Auctoritatis magnæ 257.
Aucupari 474.
Aucupes 747.
Audacter 85.
Audacter agere 75.
Audax 154. 262.
Audiendum proponere 656.
Audiens 656.
Audire 476. 491. 656. 709.
Audire facere 656.
Auditio 656. 709.
Auditio litteralis vocis 709.
Auditor 656.
Auditrix 487.
Auditus 477. 656. 709.
Avellere 71. 293. 304. 444. 737.
Averroes 305.
Averruncare 139.
Averſari 328. 501. 535.
Averſio 111. 323. 727.
Avertere 111. 258. 271. 322. 323. 377. 420. 726.
Avertere ſe 111. 321.
Auferre 141. 149. 289. 292. 301. 349. 359. 364. 405. 444. 542. 560. 641. 678. 753.
Auferre furtim 79.
Auferri 124.
Auferri furto 79.
Aufugere 383.
Augere 316. 317. 401. 548.
Augeri 297. 316. 317. 448. 548. 585. 614. 744. 748.
Augur 289. 372.
Augurari 171. 289. 372.
Augurium 289.
Auguſta 3.
Auguſtus menſis 13. 37.
Avicenna 304.
Avicula 482.
Avis 170. 482.
Avium cavea magna 70.
Avium pulli 439.
Avium pullus 74. 296. 361. 743.
Aula 181.
Aulæa 119.
Aulæum 20. 120. 192. 326. 428. 440. 441. 465.
Avolare 170. 439.
Aurea vaſa 401.
Aureus color 486.
Auri folium 401.
Auri maſſa 401.
Auribus percipere 476.
Auricula 152.
Auriculæ pars ſuperior 560.
Aurifaber 484. 513.
Auriga 569.
Aurigo 192.
Auripigmentum 133.
Auris 4. 656.
Auris cartilago 552.
Aurora 483. 525. 625. 674. 704.
Aurum 90. 486.
Aurum inſigne purgatiſſimum 335.
Aurum optimum 3.
Aurum ſolidum 401.
Auſcultare 476. 487. 656.
Auſcultatio 477. 656.
Auſcultatrix 487.
Auſter 101. 729.
Auſtralis plaga 101.
Authenticus 355.
Avulſum 643. 737.
Avus 1. 128.
Aux *apud Aſtronomos* 83.
Auxilia 331.
Auxiliari 324. 335. 350.
Auxilium 350. 444. 324. 335.
Auxilio Dei 350.
Auxilio Domini 64.
Axilla 88. 628. 704.
Axillæ 88. 575.
Axis 19. 26.
Axis Mundi 65.
Azariel 363.
Azymum 260. 402.

B

BAal 54.
Babylonii 585.
Baal-Aruch 54.
Bacca 49. 83. 371. 545. 731.
Bacchanalia 457.
Baccæ capparis 741.
Baculus 4. 19. 47. 141. 221. 262. 406. 500. 510. 604. 620. 684. 724.
Baculus excuſſorius 133.
Bajethoſus 473.
Bajulare 414. 345. 678. 717.
Bajuli 717.
Bajulus 345.
Balæna 24. 234. 743.
Balare 423.
Balbus 86. 136. 464.
Balbutiens 86.
Balbuties 86.
Balbutire 86.
Balii, *varii coloris equi* 409.
Balliſta 299.
Balneator 52.
Balnei curator 54.
Balnei magiſter 54.
Balnei præfectus 54.
Balneum 52. 564.
Balſamum 22. 40. 51. 62. 627. 670. 715.
Balſamo mortuorum corpora linere 550.
Baltheus 110. 511.
Baptiſmus 168. 579.
Bar, h. e. *filius* 582.
Barachiel, *nomen Angeli* 407.
Barajetha 742.
Barba 99. 672.
Barbare 600.
Barbari 57. 237.
Barbaria 57.
Barbarus 47. 237.
Lingua barbara 237. 567.
Bardus 47. 61. 78. 426.
Barrus 404.
Barſena 57.
Barzina 57.
Baſes 553.
Baſilea 30.
Baſilica 49. 58. 177.
Baſiliſcus 157.
Baſis 18. 53. 149. 188. 199. 207. 225. 320. 394. 618. 691.
Baſis Altaris 422.
Baſis diſpoſitio 207.
Batanæa 59.
Bathus 50. 59.
Bdellium 44.
Beatitudo 169.
Beatum prædicare 27.
Beatum reddere 27.
Beelphegor 423.

Bel-

Bellare 281.
Bellaria 21.
Belli capita 524.
Bellica arma 707.
Bellica machina 399.
Bellum 281. 419. 520.
Bella Domini 272.
Bellum committere 281.
Bellum inire 72. 281.
Bellum movere 72.
Bene 41. 169. 179. 181. 294. 305. 539.
Bene agere 186.
Bene ais 169.
Bene eſſe 186.
Bene ſe haber 181.
Bene facere 186.
Bene velle 573. 575.
Benedicere 58.
Benedicere muſſitando 243. 271. 298.
Benedicta 58.
Benedictio 58.
Benedictio Sacerdotum 50.
Benedictio ſuperſtitioſa 243.
Benedictus 58.
Benedixiſti 169.
Benefacere 169.
Beneficentia 78. 85. 86. 151.
Beneficentiæ retributio 85.
Beneficia 152. 169.
Beneficium 78. 86. 169. 673.
Beneficium ſupprimens 229.
Beneficus 151.
Beneplacitum 471. 573.
Benevole accipere 314.
Benevole proſequi 573.
Benevolentia 471. 573. 576. 595.
Benevolum eſſe 573. 575. 595.
Benevolum reddere 575.
Benignitas 52. 151. 563. 591.
Benignitates 169.
Benignus 52. 151. 364.
Benignus oculo 364.
Berylli 440.
Beryllus 58.
Beryllus thalaſſius, h. e. *marinus* 221.
Beſtia 55. 61. 141.
Beſtiam a pedibus excoriare 586.
Beſtiæ 71.
Bethera 60.
Bethphage 398.
Bibendum dare 677.
Bibere 689.
Biblia 644.
Biblicus 644.
Verſus Biblicus 544.
Bibulus 677.
Bidentes 511.
Bifidum reddere 425.
Bifurcatum reddere 425.
Bilances 7.
Bilanx 248. 265.
Bilaterum 54.
Bilis 264.
Bilis rubra 4.
Bina 43.
Bini 174.
Bipeda 109.
Bipennis 146. 222. 423. 516. 562.
Bir, h. e. *filius* 582.
Bither 60.
Bithèra 60.
Bitumen 149.
Bituminoſum 149.
Bivium 14. 15. 444. 447.
Blæſus 464.
Blandiri 147. 405. 670.
Blanditiæ 670.
Blandum eſſe 670.
Blandus 670.
Blaſphemare 70. 234. 553.
Blaſphemia 70.
Blaterare 458.
Blatero 458.
Blatta 576.
Blitum 750.
Boare 55. 81.
Bombergus 30.
Bombus 288.
Bona immobilia 8. 484.
Bona mobilia 8. 484.
Bonitas 169. 179. 186. 674.
Bonum 169. 179. 673. 748.
Bonum eſſe 168. 169. 179. 186. 673.
Bonum videri 186.
Bonus 169.
Borcas 20. 81.
Bos 728.
Bos marinus 728.
Bos ſylveſtris 749.
Botnæa 59.
Botrus 316. 695. 731.
Botros producere 82.
Boum par 399.
Braccæ 3. 6.
Brachii articulus 444.
Brachii junctura 444.
Brachiorum ſuſtentaculum 353.
Brachium 82. 101. 129.
Bractea 175. 180. 477.
Braſſica capitata 749.
Braſſica teocra 749.
Breve eſſe 517.
Breve fieri 517.
Breviarium 306.
Brevis 72. 218. 517.
Brevis diebus 72.
Brevitas 515. 544.
Brevitas ſcientiæ, h. e. *inſcitia* 544.
Brevitatis cauſſa 514. 558. 587.
Breviter 544. 558. 587.
Bruchus 125. 136. 439. 511. 579. 653.
Brutum 55. 61.
Bubalus 149. 749.
Bubile 56.
Bubo 476. 493.
Buccella 172. 335. 453. 469.
Buccellæ 572.
Buccellata 215.
Buccina 523. 674.
Bufo 137. 471.
Butyrum 148. 233. 246. 654.
Buxus 27. 59. 627.
Byſſinum 47.
Byſſus 47.

C

Cabbala 529.
Cabbala practica 529.
Cabbala ſpeculativa 529.
Juxta Cabbalam 243.
Cabbaliſta 529.
Cabbaliſtica arbor 14.
Cabbalizatus 529.
Cabus 491.
Cacabus 238. 255. 495. 558. 580. 749.
Cadaver 279. 399. 456.
Cadaverum oſſa 173.
Cadens ſub ſenſum 587.
Cadere 138. 164. 296. 570.
Cadere in cervicem ſupinum 444.
Cadi 205.
Cadus 205. 509.
Cæcilia, *ſerpens cæcus* 707.
Cæcitas 136. 330. 608.
Cæcitates 138.
Cæcum eſſe 330.
Cæcum facere 330. 333.
Cæcum fieri 330.
Cæcus 330. 362. 684.
Cædere 134. 144. 153. 238. 271. 280. 281. 422. 502. 537. 544.
Cædere aliquem pugno 748.
Cædes 251. 501. 695. 719.
Cædi 238. 245.
Cælare 78.
Cœlatura 281. 450.
Cælebs 311. 460. 562. 587.
Cælibes 562.
Cæmentari 22.
Cæmentarius 320.
Cæmento parietem incruſtare 170.
Cæmento parietem obducere 170. 670.
Cæmentum 176. 621.
Cæſar 515. 542.
Pro-Cæſar 515.
Vice-Cæſar 515.
Cæſaræa 515. 542.
Cæſaries 51. 287. 443.
Cæſio 73.
Cæſor 537.
Cæſum 153.
Cæſura 134. 684. 720.
Cæſuræ 136.
Cæſuram ſibi inducere 110.
Et cætera 79. 119. 226. 348.
Calamarium

Ca-

Calami theca 729.
Calami cum glutino ad capiendas aves 694.
Calamitas 17.
Calamitates 122.
Calamus 69. 363. 512. 673.
Calamus aucupum 512.
Calamus cæmentariorum 512.
Calamus menſorius 512.
Calamus glutini ad capiendas aves 673.
Calamus odoratus 512.
Calamus ſcriptorius 509. 539.
Calamus ſpicæ 512.
Calamus ſlateræ 512.
Calcaneus 377.
Calcans 376.
Calcare 49. 54. 55. 93. 100. 101. 376. 572. 575. 716. 731.
Calcaria 447. 467.
Calcatio 54. 376. 575.
Calcator 376.
Calce obducere 621. 670.
Calceamentum 273. 313. 332. 353.
Calceare 294.
Calcearius 333. 353. 576. 596.
Calceatus 294.
Calcei corrigia 576. 596.
Calcei corrigiæ 662. 757.
Calcei foramen 757.
Calcei ligula 384.
Calcei ſolea 377.
Calceus 313. 332. 353.
Calceus lecti 354.
Calcitrando percutere 49.
Calcitrare 54.
Calculus 159.
Calculus renum, vel veſicæ 479.
Calefacere 468.
Calefaciendo fovere 623.
Calefaciens ſe 148.
Calefieri 213. 468. 624.
Calens 624.
Calere 624.
Caleſcere 185.
Calidum 198.
Calidum eſſe 148.
Calidum fieri 148.
Calidum ulcus 625.
Calidus 149. 624. 625.
Caliendrum 397.
Caligæ 621.
Caligare 205. 369. 491. 498.
Caliginoſum eſſe 143.
Caliginoſus 143.
Caligo 14. 28. 143. 148. 383. 492.
Locus caligine plenus 159.
Calix 68. 207. 211. 528.
Callide agere 291. 394.
Callide cogitara 291.
Callide ſe gerere 142.
Calliditas 378. 383. 394.
Calliditata uti 382.
Callidum eſſe 142.
Callidus 142. 383.
Calor 149. 185. 580. 624. 683. 684.
Calvaria 77.
Calvities 522. 625.
Calvitium 262. 522.
Calvitium inducere 262. 522.
Calumnia 241.
Calumniari 3. 22. 241. 427.
Calumniator 104. 241.
Calvus 78. 522.
Locus calvus 625.
Calyces fructuum 740.
Calx 75. 320.
Tectorium ex calce 75.
Calcibus petere 54.
Cameli juvenes 107.
Cameli veloces 9.
Camelus 78. 570.
Cameratus currus 477.
Campana 168.
Campanæ 547.
Campanæ pulſus 547.
Campanæ ſonitus 547.
Campanas pulſare 547.
Campeſtria 193.
Campeſtris locus 193.
Camphora 218.
Campus 56. 154.
Camus 22.
Canales 481. 558. 573. 716.
Canalis 69. 125. 262. 352. 481. 537. 562. 677.
Cananæa mulier 214.
Cancellarius 54. 338.
Cancelli 20. 155. 513.
Cancer 155.
Cancri ſignum 307. 355.
Candelabrum 64. 286.
Candelabri ſacri pars ſuprema lucernam continens 466.
Candens 424.
Candere 478.
Candidati 158.
Candidi 138. 158.
Candidum 368.
Candidum eſſe 487.
Candidum reddere 138.
Candidus 138.
Canere 127. 572. 704.
Caneſcere 618.
Canis 211.
Canis fœmina 73.
Canis rabidus 211.
Canis venaticus 11.
Caniſtrum 328. 479. 523. 672.
Canities 320.
Canna 512.
Cannabis 26. 541.
Cannabum 541.
Canonicus 355.
Canon 226.
Cantare 572.
Cantatrices 127.
Cantharus 514. 542.
Caotharus locuſta 155. 220.
Cantherii 111. 303.
Canthi 205.
Canthus 313.
Cantica Nuptialia 126.
Canticum 127. 298. 604. 622. 704.
Caoticum Canticorum 519. 694.
Canticum occurſuum 399.
Cantio 127.
Cantio rhythmica 458.
Cantiones muſicæ 93.
Cantor 127. 704.
Cantores 572. 704.
Cantus 281. 305. 419.
Cantus juxta accentus 281.
Cantus galli 518.
Canum fieri 619.
Caper 57. 262.
Capere 7. 88. 152. 160. 236. 299. 307. 474. 511.
Capere conſilium 189. 254.
Caph conjecturæ 715.
Caphtor 770.
Capi 603. 747.
Capillamentum 397.
Capillorum nigredo 36.
Capillorum plicatio 440.
Capillos diſcernere 426.
Capillos fuco ornare 442.
Capillos ordinare 426.
Capillos pectere 426.
Capillus 49. 250. 335. 397. 456. 670.
Capiſtro obfirmare 152.
Capiſtrum 21. 127. 267.
Capita dictioonm 765.
Capita ſumma 444.
Capitale 101.
Capitalis ſumma 101.
Capitis initium 595.
Capitis reticulum 605.
Capitis tonſura 191.
Capitula Patrum 456.
Cappadoces 515.
Cappadocia 515.
Vinum cappariorum 543.
Capparis 439. 543.
Capparis baccæ 741.
Capra 362.
Caprea 94. 168. 189.
Capreæ catulus 24.
Capreolus 168.
Capricorni ſignum 307.
Capricorous 70.
Lana caprina 362.
Caprinum 362.
Pilus caprinus 362.
Capſa 23. 78. 516. 543. 673. 722.
Capſula apothecariorum 543.
Capſula aromatum 543.
Capſula ſcriptoria duplex 757.
Captio 180.
Captiva multitudo 75.
Captivitas 75. 603.
In captivitatem abductio 75.

Lll

Lumen captivitatis 27.
Captivorum multitudo 603.
Captivum abducere 75.
Captivum abduci 75. 603.
Captivum detinere 603.
Captivum ducere 603.
Captivum eſſe 603.
Captura 89. 474.
Capulus 98. 528.
Capulus cultri, *vel* gladii 183.
Caput 77. 331. 353. 447. 548. 568. 681.
Caput Academiæ 200. 319. 346.
Caput apertum, h. e. *pileo*, *vel alio tegumento nudatum* 442.
Caput libri 349. 444.
Caput mammæ 402.
Caput menſis 588.
Caput ordinis 346.
Caput papillæ 402.
Caput primum 465.
Caput ſtationis 368.
Caput Tribuum Iſrael 601.
Carbaſa 204.
Carbaſinum 221.
Carbaſus 221.
Carbo 79. 177.
Carbo cum cinere 572.
Carbones 626.
Carbunculus 58. 79. 209.
Carcer 19. 50. 136. 290. 318. 359. 746.
Cardines 78.
Cardo 55.
Cardo oſtii 478.
Cardua regio 521.
Cardui 189. 525.
Carduus 100. 138. 514.
Carduus hortenſis 514.
Carduus ſativus 514.
Carectum 7. 22. 189. 383.
Carens 152.
Carere 152. 166.
Caries 604.
Caritas 567.
Carmen 458.
Carmen didaſcalicum 327.
Carmen erudiens 327.
Carmen Poeticum 704.
Carmen rhythmicum 704.
Carmine Nuptiali celebrari 209.
Carminis rhythmus 458.
Carnaliter commiſceri 133.
Carnifex 19. 168. 337. 355. 501. 733.
Caro 53.
Caro fœtida 744.
Caro mortua 101.
Caro rapta a feris 181.
Carpentarius 387.
Carpentum 477.
Carruca 545.
Cattallus 523.
Carthaginenſis 523.
Carthago 523.
Cartilago auris 152.
Carus 133. 162. 191. 200. 563.
Caſeus 68.
Caſia 516.
Caſſis 510.
Caſtanea, *arbor* 96.
Caſtanea 49. 235.
Caſtaneæ fructus 51.
Caſtella 515.
Caſtigare 189. 198. 215. 557.
Caſtigatio 189. 198. 262. 557.
Caſtigationes 19. 189. 198.
Caſtigator 557.
Caſtor 515.
Caſtra 58. 515. 682.
Caſtrametari 150. 166. 681.
Caſtra ponere 166. 681.
Caſtrare 341. 355.
Caſtrari 341.
Caſtratio 355.
Caſtratus 135. 341.
Caſula 324.
Caſus 25. 296. 383. 399. 419. 522. 545. 570.
Caſus fortuitus 395.
Caſus nocturnus 522.
Caſus repentinus 637.
Cataclyſmus 170.
Catalogus 460.
Catalogus erratorum 175.
Categoria 38. 84. 465.
Catella aurea 501.
Catellum 501.
Catena 138. 501. 629. 644. 688. 708. 730. 749.
Catena aurea 258. 501.
Catena Cabbalæ 702.
Catena genealogiæ 708.
Catenæ 644. 688. 706. 708.
Catenæ contortæ 70.
Catenæ tortiles auri 510.
Catenis ligare 644.
Catenis vincire 708.
Catenula 629. 730. 733.
Catenulæ 629.
Caterva 223. 231. 629. 706.
Catervatim 629. 706.
Cathedra 18. 95. 193. 221.
Catheter 673.
Catillus 560. 630.
Catinum 208.
Catinus 208.
Catula 73.
Catulus 73.
Catulus capreæ 24.
Catus 161. 167. 663.
Cavadiel, *nomen Angeli* 408.
Cauda 12. 80. 98. 502.
Caudatum 604.
Cavea avium magna 70.
Cavere 122.
Cavere ſibi 130. 330.
Cavera venditori, *vel* creditori de futuro damno 623.
Cavitas 65.
Caverna 59. 146. 158. 207. 299. 670.
Cavernæ 680.
Cavitates 145.
Caula ovium 92. 141.
Caulæ 385.
Caulis herbæ 506.
Caupo 459. 715.
Caupona
Cauponaria 459.
Cauponariæ domus 525.
Cauſidici 92. 365.
Cauſidicus 465.
Cauſſa 82. 86. 92. 339. 343. 367. 368. 374. 390. 450.
Cauſſa cauſſarum 343. 367. 391.
Cauſſa efficiens 343.
Cauſſa formalis 343.
Cauſſa finalis 226. 342.
Cauſſa prima 343. 355.
Cauſſa materialis 343.
Qua de cauſſa? 704.
Sublata cauſſa tollitur effectus 343.
Sine cauſſa 248. 270.
Cauſſæ 339.
Cauſſæ patrocinium 353.
Cauſſæ ſimplices 458. 468.
Cauſſam agere 91. 103.
Cauſſam dare 339.
Cauſſam præbere 82. 86. 313 339. 343. 391.
Cauſſam quærere 339.
Cauſſari 82.
Cauſſarum 343. 391.
Cautio 122. 130. 714.
Cautio de futuro damno 8. 34.
Cautum eſſe 122. 130.
Cautus 122.
Cavum 305.
Cedri 78.
Cedrina ligna 13.
Cedrus 4. 23. 496. 627. 749.
Celare 173. 214.
Celebrare 181. 510. 539.
Celebrare Feſtum
Celebrare laudibus 692.
Celebrari carmine Nuptiali 109.
Celebrari Epithalamio 109.
Celebratio 119. 137. 183.
Celer 268. 508.
Celerem eſſe 507.
Celeritas 45. 509.
Celeriter 33. 45. 129. 307. 339. 359. 387. 443. 467. 509.
Celeriter adduci 45.
Cella 22.
Cella ſecretorum 158. 241. 537.
Cella ſupellectilis 158.
Cellæ 241. 499. 743.
Cellulæ 20. 499. 513.
Cellaria 743.
Celſitudo 66. 67. 366. 391. 560. 562.
Celſus 560.
Cenſura 314.
Cenſura Auctoris 113.

Cenſus 292. 515.
Cenſus capitalis 219.
Cenſuum collector 83.
Centenarium pondus 513.
Centenarius 513. 542.
Centeni 246.
Centipeda, *vermis* 283.
Centrum 260. 275. 592.
Centrum airculi 592.
Centrum terræ 592.
Centum 246.
Centum aſſes 542.
Centum libræ 542.
Centum ſicli 542.
Cæpa 516.
Cæpæ 55.
Cæpæ caſtratæ 55.
Cera 565. 669. 715.
Cercopithecus 516.
Cerdo 576. 596.
Cerebro vacui 567.
Cerebrum 191. 249. 271.
Cerinthes 525.
Cerinthum 524.
Certa 119.
Certare 223. 297.
Certe 65. 118. 400. 473.
Certitudo 257.
Carto 58. 119. 468.
An certo? 473.
Certum 119. 195. 468.
Certum mihi eſt 468.
Certus 61.
Certus ne es? 468.
Certum reddere 27.
Certus ſum 468.
Cerva 10.
Cervical 18. 53. 577.
In cervicem cadere ſupinum 444.
Cervicem confringere 299.
Cervicem pugno percutere 7,8.
Cervicis junctura 444.
Compages vertebrarum cervicis 444.
Cervix 444. 494.
Cervus 10.
Ceſſans 62.
Ceſſare 48. 61. 151. 166. 258. 321. 330. 423. 452. 464. 609. 636. 652.
Ceſſatio 49. 62. 465. 609. 652.
Ceſſatio ab opere 613.
Cetus 743.
Ceu 108. 115.
Chagra, *loci nomen* 138.
Chaldaica paraphraſis 750.
Chalybea vincula 129.
Chalybs 221.
Chanaan 213.
Chananæa 213.
Chaos 82.
Characteres 353.
Charta 307. 310.
Charta, & atramentum 307.
Chartæ luſoriæ 310. 539.
Chartarum luſus 487.
Chaſdiel, *nomen Angeli* 407.
Cherem, *Excommunicationis ſpecies* 282.
Charitas annonæ 56. 200.
Cherubini picti 486.
Cherubinus 219.
ChireK parvum 608.
ChireK vocalis 694.
ChireKatum 694.
Cum ChireK notatum 694.
Chirodòta 219.
Chirographum meum 164. 706.
Chirographum debitoris 628.
Chirotheca 301. 310.
Chlamydes 14.
Chlamys 18. 221. 230. 340.
Cholera 4.
Chorda 290.
Chordæ 194.
Chorus 149.
Chriſti crux 702.
Chriſtiana mulier 72.
Chriſtianæ mulieres 72.
Chriſtiani 735. 770.
Chriſtianorum religio 106.
Chriſtus 264. 733.
Chronica 105.
Chronicon Mundi minus 131.
Chronicorum libri 103.
Chronologia major 354.
Chronologia minor 354.
Chronologia parva 131.
Chryſolithus 221. 439.
Chytra 20.
Chytropodes 20.
Chytropus 20.
Cibara 57.
Cibatrix 467.
Cibi conditi 765.
Cibi aliti 65.
Cibi guſtui ſuaves 175.
Ciborum miſtio 395.
Cibos condire 965.
Cibum corrumpere nimis ſaliendo, aut condiendo 531.
Cibum digerere in ſtomacho 191.
Cibum præbere 11.
Cibus 11. 124. 235. 335. 681.
Cibus coctus 59.
Cibus illicitus, & vetitus 578.
Cibus jumentorum 19.
Cibus ruminis 449.
Cicada 136. 220.
Cicatrix 109. 369. 479.
Cicerbita 368.
Ciconia 119. 138.
Cicoreæ 368.
Animalia cicurata 549.
Cicurem fieri 549.
Cidaris 223. 480.
Cilicium 677.
Cimex 469.
Cinædus 296.
Cincinnus 477.
Cincinnus implexus inſtar funis 70.
Cinctoria 511.
Cinctorium 129.
Cinctura 128. 191. 394. 511.
Cinctura ex corio 572.
Cincturæ 205.
Cinere aduſtum 572.
In cinere reconditum 572.
Cinerem ab Altari removere 754.
A cineribus Altare purgare 754.
Cineris remotio 756.
Cineris ſeparatio 756.
Cinereus 502. 536.
Cingere 129. 191. 200. 204. 511.
Cingere peribolo 81.
Cingere tænia 81.
Cingulum 19. 110. 128. 129. 533. 479. 511. 572.
Cingulum ventris 423.
Cinis 21. 502. 536.
Cinis ignitus 48. 572.
Cinnamomum 513.
Cippus 216.
Circa 114. 139. 164. 203. 322.
Circinara 138.
Circiter 203.
Circuire 164. 191. 322. 343. 619.
Circuitio 343.
Circuitus 139. 191. 200. 313. 322. 343
Circuitus papillæ 401.
In circuitu 322.
Circulares gradus 313.
Circularis 343.
Circularis motus 343.
Circuli centrum 592.
Circuli æquidiſtantes 487.
Circuli paralleli 487.
Circulum deſcribens 487.
Circulus 40. 77. 85. 138. 179. 200. 316. 359. 387. 500.
Circulus æqualitatis 40.
Circulus æquitatis 202.
Circulus æquus 703.
Circulus Aſtronomicus 164.
Circulus concentricus 703.
Circulus diſtinguens 40.
Circulus lacteus 165.
Circulus Lunæ 3.
Circulus meridianus 40.
Circulus parallelus 40.
Circulus rectus 40.
Circulus ſignorum 306.
Circulus ſignorum Cœleſtium 387.
Circum 107. 139. 164. 322.
Circumactio 343. 500.
Circumagens rotis 427.
Circumagere 427. 480.
Circumcidendi iofantis ſuſceptor 271.
Circumcidere 74. 249. 271.
Circumcirca 322.
Circumciſio 74. 85. 249.
Circumciſionis fœdus 271.
Circumciſor 271.
Circumdare 191. 200. 313. 322. 323.
Cir-

Circumdare repente 732.
Circumdatio 191.
Circumducere 139. 322.
Circumferentia 191. 313. 394.
Circumferentia mammæ 402.
Circumferentia papillæ 402.
Circumjacens locus 322.
Circumire 139. 220. 313. 322. 426. 327.
Circumligare 204.
Circumligatus 204.
Circumquaque 139. 164. 322.
Circumſcribere 84. 729.
Circumvenire 142. 375.
Circumvolvere 480. 515.
Cirrus 510.
Ciſta 516. 543.
Ciſta magna 672.
Ciſterna 68.
Ciſternæ 83.
Citare ad judicium 132.
Citatio 132.
Citationis libellus 469.
Citatus 132.
Cithara 149. 214. 528.
Citharæ 377. 528.
Cithararum theca 729.
Citiſſime 45.
Cito 38. 45. 106. 129. 225. 339. 340. 359. 387. 443. 467. 637. 731.
Citrea malus 10.
Citrinum colorem ioducere 749.
Citrum pulcrum 278.
Citus 340.
Civilis 103.
Civis 390.
Civitas 92. 230. 277. 364. 390. 522. 545.
Civitatis jus 390.
Clam 159. 173. 290. 428. 466. 480. 489.
Clamare 11. 81. 128. 181. 211. 220. 283. 399. 423. 475. 481. 483. 491. 517.
Clamare præ gaudio 47.
Clamor 11. 19. 181. 399. 419. 475. 492. 518.
Clangere 181. 748.
Clangere ſono fracto 757.
Clangere tuba 748.
Clangor 181. 475. 748.
Clangor fractus 757.
Clangoris dies 709.
Clangoris memoria 709.
Clare 59. 65. 514. 467.
Clari 158.
Clariſſima 5.
Claritas 59. 122. 189.
Clarum 59. 65. 424. 468. 479. 487.
Clarum eſt 65.
Clarus 45. 46. 531. 264.
Claſſis 85.
Clathri 155.
Clava 78. 212.
Claudere 7. 51. 72. 81. 152. 170. 175. 177. 178. 211. 318. 323. 328. 348. 465.
Claudere peſſulo 294. 357.
Claudere ſera 294.
Claudi 351. 427.
Claudicans 173. 238.
Claudicare 136. 162. 173.
Claudicatio 715.
Claudus 136. 162. 173. 238. 715.
Claudus ore, & ſermone, h. e. *balbus* 136.
Clavi 26. 39. 267.
Clavi jugi 353.
Clavis 450. 510.
Clauſtra 510.
Clauſtrum 136. 178.
Clauſula 161. 167.
Clauſula Benedictioonm 161.
Clauſula Precationum 161.
Clauſum 342.
Clauſura 7. 70. 81. 318. 328.
Clauſus 51. 551.
Clavus 324. 332. 393. 557. 575.
Clavus ferreus 572.
Clavus navis 530.
Clemens 150.
Clementem eſſe 138. 563.
Clementia 138. 151.
Clepſydra 671. 716.
Clima 41.
Clitellæ 219. 356. 627. 705.
Clitellæ aſinorum ex lana ſtipatæ ad onera ferenda 747.
Clivi 291.
Clivulus 205.
Clivus 375 428. 715.
Clypeo ſe armare 757.
Clypeo ſe munire 757.
Clypeus 80. 222. 522. 640. 757.
Coacervare 71. 229. 472. 486.
Coacta 17. 220. 230.
Coactio 17. 220. 230.
Per coactionem 64.
Per coactionem tui 230.
Coagulare 526.
Coagulari 515. 542.
Coagulatio 542.
Coaleſcere 515.
Coarctare 361. 488.
Coarctare ſe 261.
Coarctari 361.
Coarctatio 94.
Coccineum 122. 471.
Cochlea 313. 343.
Cochleæ 313.
Cochlear 648. 751.
Cochlear longum 48.
Cochleare 751.
Cochleare plenum 755.
Coctile 59.
Coctio 59.
Coctum 20. 59. 708.
Coctum furni 20.
Cocturæ 20. 65.
Coculum 541.
Codex 460.
Cœcias 81.
Cœleſtia corpora 708.
Cœleſtis 708.
Cœli 739. 577. 649. 708.
Cœlorum convexitas 229.
Cœlum 625. 649.
Cœlum diſponens 731.
Cœlum, h. e. *ſtylus ſculptorius* 125.
Cœmeterium 531.
Cœnaculum 4. 19. 322. 366.
Cœnæ abſterſio 541.
Cœnum 56. 170. 171. 180. 353. 327.
Coercere 205. 211.
Coercitus 51.
Cœſar 515.
Cœſaræa 515.
Cœtum indicere 25. 383.
Congregare ad cœtum 132.
Cœtus 11. 120. 127. 141. 189. 214. 223. 229. 231. 324. 354. 383. 523. 556.
Cœtus convocatus 25.
Cœtus delectus 358.
Cœtus Eccleſiaſticus 486. 498.
Cœtus ferians 214.
Cœtus miniſter 486.
Cœtus ſanctus 275.
Cogere 17. 215.
Cogere ad operas ſerviles Regi, *vel* Prioeipi præſtandas 625.
Cogi 490.
Cogitans 316.
Cogitare 96. 104. 112. 118. 127. 159. 160. 314. 315. 345.
Cogitare fraudulenter 291.
Cogitatio 112. 118. 127. 190. 200. 345. 384. 573. 757.
Cogitatio deciſa 140.
Cogitationes 127. 384.
Cogitator 159.
Cognata 184.
Cognata mea 86.
Cognatio 129. 186. 197. 651.
Cognatum eſſe 651.
Cognitio 184. 651.
Cognomen 213. 228. 490.
Cognomioatio 587.
Cognominare 213. 228.
Cognomioe appellare 213. 224.
Cognoſcendum ſe præbere 183.
Cognoſcere 48. 59. 61. 142. 183. 195. 556. 651.
Cohabitare 707.
Cohabitator 73.
Cohærentia 88.
Cohærere 4. 88. 542.
Cohæſio 538. 515.
Cohibere 151. 211. 251. 258. 259. 423.
Cohibitio 151.
Cohors 75.
Cohortes 85.

Digitized by Google

Coinquinare 174.
Coire 54. 127. 133. 185. 551. 657. 659. 709.
Coire turmatim 110.
In coitu ſuccumbere 640.
Coitus 55. 658. 709.
Colare 335.
Colere 93. 405. 657.
Colere Idola 175.
Colere terram 356.
Colias, *nomen piſcis* 539.
Collaria 510.
Collatio 395.
Collatio de fructibus terræ 754.
Collaudare 109.
Collectaneum 240.
Collectio 67. 214. 240. 288. 456. 530. 540.
Collectio dactylorum 70.
Collectitius puer 690.
Collectivum 226.
Nomen collectivum 226.
Collector cenſuum 83.
Collector eleemoſynæ 83. 530.
Collector tributorum 67. 83.
Collector vectigalium 83.
Collectores 67.
Collectores eleemoſynarum 67.
Collectum 240.
Collectus 508.
Collega 123. 135. 353.
Collegium 88. 101. 213.
Colles 281.
Colliculus 68. 69. 78.
Collidere 249. 566. 576.
Collidere ſe invicem 299.
Collidi 178.
Colligare 3. 19. 377. 476. 485. 503. 537. 546.
Colligare in manipulum 439.
Colligere 67. 90. 213. 214. 229. 240. 33[illegible]. 472.
Colligere a ſingulis 83.
Colligere in pugillum 511. 540.
Colligere ſpicas 527.
Colligere ſe 538.
Colligere ſummam numeri 324.
Colligatus 479.
Colligi 283.
Collis 68. 69. 78. 560.
Colliſio 299.
Collocare ſeorſim 473.
Collocare ſpem 730.
Collocare 188. 293. 385. 480. 489. 741.
Colloqui 619.
Colloquium 622. 664.
Collum 372. 444. 476.
Colluſtrare 284.
Colluvies 379.
Colluvies infectorum 105.
Collybiſta 273. 453. 640.
Collyra 144. 146. 335. 515.
Colocynthides 427.
Colocynthides agreſtes 427.
Color 72. 84. 471. 486.
Color ad fucandam faciem, h. e. *ſtibium* 686.
Ex colore 364. 486.
Color croceus 524.
Color rufus 33.
Colorare 360. 486.
Colorati 720.
Coloratum 471.
Coluber 138.
Columba 185. 187.
Columbarium 604.
Columbarum nidus 604.
Columbarum pulli 21.
Columna 368.
Columna fumi 186.
Columna libri 387.
Columna Lunæ 751.
Columna nubis 186.
Columna Solis 751.
Columnarum unci 119.
Colus 363. 406.
Coma 51. 250. 287. 397. 443. 456.
Combibere 689.
Combinatio 485.
Combinatio litterarum 485.
Comburere 55. 96. 190. 506. 637. 638. 685.
Comburi 55. 155. 190. 483. 683.
Combuſtio 96. 155. 191. 483. 506. 685. 516.
Comedendum dare 11.
Comedere 11. 57. 81. 229. 238. 243. 335.
Comedi 11.
Comes, *nomen dignitatis* 534.
Comeſſari 18.
Comeſſatio 127. 242.
Comeſſator 18. 83. 86. 126.
Comeſtio 242.
Comitari 233. 243.
Comitatus 233. 243. 511.
Comites 575.
Commeatum præſtans 761.
Commeatus 11. 123. 131. 728. 768.
Commemorare 95.
Commemorari 95.
Commendare 257.
Commendare aliquem 425.
Commendatitias litteras ſcribere 425.
Commentarii 447.
A Commentariis 95.
A Commentariis rerum memorabilium 95.
Commentarius 101.
Commentarius allegoricus 105. 467.
Commentatio myſtica 269.
Commentator 467.
Commercii ſocius 396.
Commercium 212. 690. 721.
Comminari 74.
Comminiſci 44. 60.
Comminuere 82. 93. 98. 99. 105. 160. 445. 467. 572. 621. 625. 673.
Comminuere diſpergendo 296.
Comminui 82. 99. 445.
Comminutio 96. 673. 716.
Commiſcere 48. 62. 144. 379. 395.
Commiſceri carnaliter 133.
Commiſſum 426.
Commiſſura 88. 238. 245.
Commiſtio 380. 395.
Committere 257.
Committera adulterium 72.
Commodare 124.
Commodati datio 692.
Commodato dare 691.
Commoditas 484. 771.
Commodum 111. 516. 194. 199. 748. 771.
Ad commodum tuum 199.
Commodum afferre 111. 516. 686. 720.
Commodum eſſe 618.
Commodum percipere 111. 116. 686.
Commolere 170.
Commonefacere 130. 512. 750.
Commonefactio 131. 512. 750.
Commonere 771.
Commorari 72. 84. 622. 681.
Commoratio 92. 682.
Commoratio peregrina 194.
Commotio 524. 546. 170. 285. 306. 553. 556. 615.
Commovens ſe 177.
Commovere 82. 124. 146. 170. 284. 295. 553. 556. 573.
Commovere ſe 124. 285. 440.
Commoveri 124. 146. 282. 285. 306. 553. 55[illegible]. 615. 7[illegible]8.
Commune 107. 145. 226. 427. 465.
Commune facere 144. 427. 465.
Commune fieri 144.
Communicare 690. 721.
Communicatio 690.
Commutare 14[illegible]. 271. 428. 640.
Commutatio 1[illegible]7. 428.
Compar 123. 131.
Comparare 96. 208. 395. 512. 547. 618.
Comparare pretio 530.
Comparari 268.
Comparatio 117. 395. 703.
Vau comparationis 703.
Comparatio analoga 547.
Comparatus 268.
Comparitio 584. 585.
Compater 354.
Compede conſtringere 204.
Compedes 129. 204. 363. 688. 764.
Compedibus vincti 129.
Compedibus vinctus 204.
Compendium 364. 544.
Compendium viæ 542.

Com-

Digitized by Google

Compenſare 641.
Compenſatio 78. 147. 467. 643.
Compes 481. 621. 749.
Compeſcera 404.
Compiogere 7. 138. 146. 163. 238. 245. 689.
Compitum 444.
Complacti 81. 135. 226. 315.
Complemaotum 79. 347. 642.
Complera 79. 151. 166. 254. 243. 247. 573. 641.
Compleri 151. 254. 321. 707. 719.
Completum 86.
Complicare 220. 515.
Complodare 176. 337. 680. 748.
Complodera manus 670.
Componera 7. 135. 138. 163. 238. 245. 320. 490. 568. 592. 622.
Componere libros 135. 162.
Componere litigantes 56. 468.
Comporiara 69. 213. 214. 472.
Dictio compoſita 552.
Compoſitio
Compoſitio libri 162.
Compoſitionis liber 562.
Compoſitum 568. 592.
Compotare 592. 689.
Compotatio 677. 689.
Comprebandere 231. 746. 748. 749.
Comprehendi 404.
Comprehenſio 746.
Comprimera 127. 259. 277. 317. 371. 373. 576.
Comprimere vi 17. 101. 425.
Computare 159. 351.
Computatio 159.
Computreſcere 247. 355.
Conari 617. 696.
Concatenara 708.
Concavitas 144. 145. 165.
Concavum 145. 165. 305.
Cancedare 312. 607.
Conaentus 281. 305. 457.
Concaptus 358. 360.
Conceſſio debita 163.
Conceſſum 212.
Conceſſus 681.
Conceldere 296.
Conaidere 161.
Concidera in fruſta 457.
Conciliare 458.
Conciliatio 403.
Conciliatio ſantantiarum 403.
Concinnare 135. 376. 515. 673.
Conaio 105.
Concionari 105. 220.
Concionator 105. 220. 675.
Concionatores 452.
Concionam habere 105.
Concipere 40. 185. 357. 359.
Conciſus membris 423.
Concitare 82. 513. 542.
Concitara diſcordias 82.
Concitare lites 82.
Concitari 82.
Conclave 4. 19. 56. 161. 181. 241. 366. 502. 726.
Conclave Aſſaſſorum 466.
Conclave cancellis multis conſtans 513.
Conclave domus Parvà 438.
Cooclave Parbedrìn 466.
Conclave, ubi cibus ſumitur 453.
Conclavia 17. 20. 499. 513.
Conclavia infima 729.
Conclavium mixtio 195.
Concludere 7. 72. 79. 81. 161. 167. 177. 178. 198. 211. 318.
Concludere ſyllogiſtica 186.
Concluſio 161. 167. 293.
Concluſio ſyllogiſmi 198.
Concoctio 391.
Concoirix facultas 66. 391.
Coocoquere. 59. 65. 391.
Concordantia 200. 585.
Concordia 327. 351. 468.
Concreſcare 515. 542.
Concretio 542.
Concretum 542.
Concubina 235. 420.
Concubitus 55. 630. 658. 709.
Concubitus maſculi
Concubitus mulieris 630.
Concubitus feminis 704.
Conculcara 49. 54. 93. 100. 101. 572. 575. 716.
Conculcatio 93. 575. 715.
Conculcatus 671.
Concumbens 658.
Concumbera 629. 657. 659. 709.
Concupiſcentia 148. 190. 200. 553. 721.
Concupiſcentia bona 199.
Concupiſcentia mala 199. 692.
Concupiſcera 148. 553. 721.
Concupiſcibilis 553.
Concurrara 25.
Concurrera tumultuarie 556.
Concurrare turmatim 110. 142.
Concuſſio 299.
Coocuſſionis ſonus 299.
Concuſſus 574.
Concutere 124. 133. 177. 573. 576.
Concutare ſe invicem 299.
Concuti 553. 556.
Condamnare 53. 137. 163. 372.
Condenſari 515.
Condenſatum 542.
Condicera 189.
Condimenta 53. 722.
Condimenta ciborum 765.
Condimentis impletum 730.
Condimentum 722. 765.
Condire 52. 722.
Condira aromatibus 59. 150.
Condira cibos 7.5.
Condiri aromatibus 52.
Conditio 168. 169. 248. 370. 742. 769.
Conditio peculiaris 345.
Conditio propria 345.
Conditionalis 742.
Conditionalis propoſitio 742. 770.
Conditionaliter 742. 770.
Cum conditiona 396. 742.
Ea conditione 258. 395.
Hac conditione 274.
Conditiones 770.
Conditionibus certis paciſci 769.
Conditum 765.
Conditum vioum. 548.
Conditura 401. 731.
Condolere 284.
Condonana 272.
Condonare 272. 328. 352. 607. 608. 681.
Condonatio 271. 272. 328. 352.
Condonationes 328.
Condonator 272.
Conducens operarios 633.
Conducera 491.
Conducere mercede 3. 633.
Conducere operarios 633.
Conductus mercede 634.
Confabulatio 619. 664.
Confectio aromatica 401.
Conferre abunde 716.
Conferre ſa 571.
Confeſſio 119. 137. 183.
Confeſſio formularis peccatorum 119.
Confeſſio generalis 417.
In confeſſo 119.
In confeſſo aſt 119. 195.
Quod in confeſſo aſt 119.
Confeſtim 33. 38. 183. 195.
Conficere 70. 82. 356.
Conficere jaculis 615.
Confidanter 730.
Confidentia 564. 730.
Confidere 48. 61. 211. 314. 564. 730.
Confinium 729. 767.
Confirmare 27. 142. 152. 499. 686. 747. 748.
Confirmare ſe 330. 374. 748.
Confirmari 82. 152. 533. 747.
Confiſus 61.
Confitens 195.
Confiteri 120. 183.
Conflagrare 431.
Conflare 303. 335. 375. 484.
Conflatile 303.
Conflatio 485.
Conflator 484. 513.
Conflatorium 484.
Conflictus 520.
Confluara 283.
Confluxus 288.
Confodera 79. 175.
Conformis 351.
Confortara 142. 152. 748.
Confortari 152.
Confractio 723.
Confricare 716.

Con-

Confricatio 716.
Confrictio 673.
Confringere 93. 314. 439. 445. 467. 723.
Confringere cervicem 299.
Confringi 723.
Confugere 506.
Confundens 62.
Confundere 51. 62. 212. 215. 379. 395.
Confundi 151. 215. 694.
Confuſæ turbæ 380.
Confuſe 380.
Confuſi 380.
Libri confuſi 694.
Confuſio 46. 51. 61. 694.
Confuſione dignus 46.
Confuſus 62.
Confutatio 49. 62.
Congerere 214. 472. 486. 540.
Conglomerare 427.
Conglutinare 490.
Conglutinari 88. 133.
Congræcari 313.
Congredi 657.
Congregans 213. 498.
Congregare 67. 69. 90. 117. 213. 214. 229. 472. 533. 556.
Congregare ad cœtum 132. 498.
Congregari 214. 283. 324.
Congregari turmatim 110.
Congregatio 11. 120. 189. 214. 229. 231. 324. 486. 498. 503.
Congregatio aquarum 499.
Congregatio nervorum 488.
Congregationes 231.
Congregationis domus 229.
Congregatrix 498.
Congreſſus 658.
Congruere 222.
Congruit 706.
Congruitas 278.
Congruum 222.
Conjectio 289.
Conjectura 38. 345. 510. 571. 714.
Conjicere 38. 129. 171. 173. 289. 510. 571. 714.
Conjicere ſe in fugam 21.
Conjugare 123.
Conjugatio 52. 63.
Conjugatio levis, h. e. *Kal* 538.
Conjugatio Hiphil 63.
Conjugatio Pihèl 52. 63.
Conjugio jungere 123. 131. 696.
Conjugium 36. 131.
Conjunctim 174.
Conjunctio 88. 238. 245. 466. 485. 490. 570. 732. 745.
Conjunctum 102. 352. 465. 576.
Conjunctum eſſe 102. 175. 330. 745.
Conjungere 7. 88. 123. 131. 135. 138. 160. 163. 238. 255. 484. 490. 568. 576. 592. 636. 687. 690. 732. 745.
Conjungi 52. 135. 238. 245. 484. 490. 568. 576. 592. 636. 687. 690. 732. 745.
Conjux 52. 135. 238. 330. 515. 690.
Conoectere 175. 568. 636. 708. 732.
Connexio 570.
Connubio jungere 123.
Connubium 36.
Conopea 513.
Conquaſſare 576.
Conqueri 491. 574. 595.
Conquirere 67.
Conquirere ſpicas 527.
Conſcendere 293. 330.
Conſcientia 573.
Conſcribere 222.
Conſcribere librum 162.
Conſcriptio libri 162.
Conſecrare 156. 496. 497. 532.
Conſecrari 156. 496.
Conſecutio 163. 277. 558. 587.
Conſeneſcere 128. 319. 347. 527. 618.
Conſenſus 324. 327. 351.
Conſenſus Interpretum 327.
Conſentiens 327. 351.
Conſentire 176. 327. 351. 690. 707.
Conſequens 558. 576. 587.
Conſequenter 163.
Conſequentie 83. 163. 309. 558.
Per conſequentiam 394.
Conſequeretur 163.
Conſequi 587. 630.
Conſequitur 163.
Conſequitur inde 308.
Neceſſario conſequitur 163.
Conſerere 129. 297.
Conſervare 290. 657.
Conſervare in vita 499.
Conſervatio 290.
Conſervator 290.
Conſervatrix 290.
Conſeſſus 193. 194. 312.
Conſeſſus diſcipulorum 200.
Conſiderare 45. 92. 103. 105. 171. 326. 364. 390.
Accurate conſiderare 103.
Conſiderate 103.
Conſideratio 103. 390.
Conſideratio ſubtilis 99.
Opus habet conſideratione 390.
Conſignare 161. 331. 579.
Conſiliari 189.
Conſiliarius 54. 255.
Conſiliarius ſummus 54.
Conſilii præſes 54.
Conſilium 180. 189. 255. 361. 573.
An certo conſilio?
Conſilium capere 189. 254.
Conſilium dare 189. 254.
Conſilium inire 189. 254. 361.
Conſiſtentia 533.
Conſiſtere 385. 393. 499.
Conſiſtorium 354.
Conſociare 135.
Conſociere ſe
Conſociari 135. 731.
Conſociatio 485.
Conſolari 288.
Conſolatio 288.
Conſolationem accipere 288.
Conſolationes 288.
Conſolator 445. 467.
Conſolidare 146.
Conſolidatio 485.
Conſors 123. 131.
In conſpectu 539.
Conſpergere 129. 282. 572.
Conſpergere aqua 553.
Conſpergere ſe
Conſperſio 553.
Conſperſum
Conſpicari 339.
Conſpicere 339.
Conſpiratio 542. 617.
Conſpuere 577.
Conſpurcare 174.
Conſtans 686. 720.
Conſtantem eſſe 200.
Conſtanter 686. 720.
Conſtantia animi, & mentis 200. 201.
Conſtantine urbs 527.
Conſtantinopolis 514. 527.
Conſtituere 257. 423. 425. 499. 621. 747.
Conſtituere tempus 189.
Conſtituimus 534.
Conſtitutio 179.
Conſtitutio de ſolvendo 438.
Conſtitutio Juris 116.
Conſtitutiones Divinæ 37.
Conſtitutum 403.
Conſtrictio 539.
Conſtrictus 51. 508.
Conſtringere 51. 78. 218. 488. 539.
Conſtringere nervo, aut compede 204.
Conſtringi 78. 488. 539.
Vocabula conſtructa 102.
Conſtructio 353.
Conſtructum, *apud Grammaticos* 102. 466.
Conſtructum eſſe 546.
Conſtrui 546.
Conſuere 138. 141. 163. 170. 747. 770.
Conſuere arcte 146.
Conſuere craſſo, & rudi modo 641.
Conſueſcere 283.
Conſuetudo 24. 109. 116. 119. 120. 248. 270. 283. 292. 306. 308. 347. 554. 586. 587.
Conſuetudo eſt 114.
Conſuetudo communis 107.
Conſuetudo mulieris menſtrua 119.
Conſuetudo ſimplex, vulgaris 448. 468.
Conſuetum eſſe 283.

Con-

Conſuetus 554.
Conſulere 189. 254. 361.
Conſultatio 255.
Conſumere 11. 51. 79. 151. 211. 321. 330. 525. 641.677.
Conſumere cibum in ſtomacho 391.
Conſumi 11. 79. 166. 211. 321. 337. 421.
Conſummare 79. 321. 630. 641. 677.
Conſummari 79.
Conſummatio 79. 188. 630. 677.
Conſummatum 79. 630.
Conſummatus 79.
Conſumptio 79. 188. 211. 226. 677.
Conſurgere 499.
Contabeſcera 159.
Contabulatio 570.
Contaminare 67. 174. 280. 244. 285. 312.
Contaminari 150. 174. 312.
Cootaminatum 344.
Cootegere 152. 153. 172.
Contemnere 46. 47. 53. 82. 126. 131. 247. 263. 278. 481. 502. 508. 619.
Contemni 232.
Contemplari 138. 147. 164. 324.
Contemplatio 695.
Contemplator 324.
Contemptor 53.
Contemptus 46. 53. 126. 138. 506. 538.
Contendens viribus omnibus 696.
Cootendere 81. 91. 92. 103. 155. 165 186. 297. 388. 501. 536. 617. 724. 762.
Contentio 82. 92. 155. 205. 297. 374. 388. 535. 724.
Contentioſus 82. 536. 724.
Contentum reddere 404.
Conterere 82. 91. 95. 99. 101. 160. 170. 277. 373. 467. 572. 574. 576. 621. 625. 671. 673.
Conteri 99. 101. 253. 262. 445.
Conteſtari 319. 750. 771.
Contexere 70. 689.
Conticeſcere 690.
Contignatio 545.
Continens 467.
Continenter 114.
Continere 152. 271. 231. 236. 315.
Contineri 404.
Contingens 35. 40.
Contingentia 40. 41. 545.
Contingere 25. 41. 71. 251. 381. 396. 545.
Continuatio 737.
Continuatio potationis 737.
Continuatio ſpeciei 737.
Continuo 114. 275. 353. 443. 725. 731.
Continuum 576.
Continuus 766. 766.
Continuus fons 769.
Contorquere 70. 451.
Contorqueri 609.
Contorta 510.
Contortum 510.
Contra 8. 33. 117. 213. 226. 242. 281. 296. 305. 357. 366. 473. 492.
Contra eum 366.
Contra te teſtor 771.
Contractio 539.
Contractio æruginis 144.
Contractus *adject.* 508.
Contractus emptionis, *ſeu* venditionis 5.
Contractus inſtrumentum 628.
Contractus litteræ 706.
Contractus Matrimonialis litteræ 222. 231.
Contractuum numeratio 628.
Contradicere 356.
Contradictio 92. 356. 757.
Contrahere 78.
Contrahi 78. 351. 479. 488.
Propoſitiones contrariæ 117.
Contrarietar 305. 661.
E contrario 8. 33. 117.
Contrarium 117. 661.
Nemo eſt contrarius ipſi 245.
Contrectando explorare 267.
Contrectare 83. 249. 207. 449. 469.
Contrectatio 249. 267.
Cootremiſcere 124. 155. 251. 553. 556. 566. 574. 575. 580. 618.
Contriſtare 149.
Contriſtari 359.
Contritio 161. 253. 261. 715. 723.
Contritum eſſe 671.
Contritus 95. 253. 671. 715.
Controverſia 165. 456.
Controverſiæ 155.
Conſuetudo ſimplex, vulgaris 448. 468.
Contueri 339.
Contumacia 262. 339. 355.
Contumax 262. 339.
Contumelia 70. 278. 365. 481.
Contumelia affectus 365.
Rejectio cum contumelia 278.
Contumelia afficere 461.
Contumelia affici 391.
Contumeliis afficere 70.
Contumelioſa irritatio 278.
Contundere 91. 95. 160. 178. 223. 277. 296. 299. 375. 425. 572. 621. 625. 671. 673.
Contundi 161. 223. 262.
Conturbare 45. 51. 96. 149. 178. 365. 379. 305. 615. 669.
Conturbari 149. 615.
Conturbatio 45. 55. 178. 293. 615. 669.
Contuſio 223. 425.
Contuſum 572.
Cootuſur 178.
Convaleſcere 744.
Conveoienr 24. 107. 113. 148. 164. 584. 706. 748. 771.
Conveoiens eſſe 139. 222. 618. 731.
Magis quam conveniebat 164.
Cooſcientia 327. 351.
Convenire 41. 127. 176. 214. 324. 351. 468. 556. 703. 706. 707. 709.
Convenit 194.
Tibi convenit 181.
Conventio 468. 542. 742. 770.
Conventur 120. 127. 189. 229.
Conventur ſolemnis 383.
Converſari 322.
Converſatio 554. 587.
Converſio 117. 727.
Convertere 107. 111. 726.
Coovertere ſe 111. 139. 207. 321. 420. 726.
Converti 111. 139. 220. 726.
Convexitas 378. 394.
Convexitas Cœlorum 229.
Convictus 163.
Convitiir afficere 70.
Convitare ad convivium 132.
Convitatio ad convivium 127.
Convitiis affici 151. 391.
Convitium 70.
Convivæ 25.
Convivari 689.
Convivator 335.
Convivia 169.
Convivia funebria 562.
Convivium 127. 235.
Convivium meridiei 169.
Coovivium Nuptiale 689.
Convocare 25. 381. 396. 517.
Convocatio 25. 383.
Convocatio Sancta 275.
Convocationes 25.
Convolvere 76. 139. 220. 238.
Convolutus 220.
Cooperator 721.
Cooperire 220. 230.
Cophini papyracei 424.
Cophinus 523.
Copia 110. 120. 316. 317. 570.
Copiæ 70. 75. 682.
Copiam facere 640.
Copiam babens 640.
Copiam non habens 640.
Copioſe 716.
Copioſum 194.
Copioſum eſſe 550.
Copioſus 81. 316. 317.
Copula 162.
Copula duorum 123. 131.
Copulare 123. 131. 484. 490. 696.
Copulari 52. 131.
Copulatio 490. 696.
Copulativum 162.
Copulatus 479.
Coqua 20.

Co-

Digitized by Google

Coquæ 20. 179.
Coquere 20. 59. 65.
Coquere in aqua 643. 708.
Coquere placentas 144.
Coquus 20. 168. 179.
Cor 51. 231.
Cordis amplitudo 54.
Cordis laxitudo 54.
Cordis tumor 54.
Corallia 333.
Corallium 13. 78. 627.
Coram 281. 308. 356. 456. 492.
Coram illis 492. 539.
Coram me 492.
Coram vobis 492.
Corbes viodemiatoriæ 328.
Corbis 479. 523. 672.
Coriaceus ſaccus 76.
Coriandrum 75. 214.
Coriandrum agreſte 214.
Coriandrum hortenſe 214.
Coriandrum montium 214.
Coriandrum ſylveſtre 214.
Corium 76. 265. 478.
Tuba cornea 168.
Cornix 119.
Cornu 523. 674.
Cornu balneatorum 524.
Cornu croci 524.
Cornu feretri 524.
Cornu ferire 281. 282.
Cornu muſicum 523.
Cornu rectum 523.
Cornu rotundum 523.
Cornu ſcarificatorium 523.
Cornu viatorum 524.
Cornu petere 281. 282.
Cornupeta 281.
Corolla 212.
Corona 94. 212. 223. 364. 525. 723. 766.
Corona mammæ 402.
Corona papillæ 402.
Corona ſancta 477.
Corona ſuprema 229.
Corona cingere 3'4.
Coronamentum 724.
Coronare 211. 364.
Corpora cœleſtia 708.
Corpora compoſita 568.
Corpora concreta 568.
Corpora miſcere 72.
Corpora miſta 568.
Corporale 166.
Corporales facoltates 166.
Corporalis 84. 87.
Corporeitas 87.
Corporis neceſſitates 490.
Corporis temperamentum ex quatuor qualitatibus 271.
Viri corpulenti 71.
Corpulentus 71.
Corpus 71. 72. 82. 83. 84. 86. 87. 174. 283. 309. 394. 399.
Corpus animatum 297.
Corpus inanimatum, & ſine ſenſu 104.
Corpus materiale 166.
Corpus nutribile 87.
Corpus Paſchæ 698.
Corpus ſentiens 87.
Corpus vegetabile 87.
Corpus vivens 87.
Correctio 305. 770.
Correctio Scribarum 770.
Corrector librorum 305.
Correlatio 490.
Correptio 186. 557.
Correptor 215.
Corrigendum eſt 487.
Corrigere 747. 748. 762.
Corrigere libros 305.
Corrigia 76. 384.
Corrigia calcei 576. 596.
Corrigiæ calcei 662.
Corripere 141. 186. 207. 215. 557.
Corroborare 68. 142. 362. 367.
Corruere 296. 747.
Corrugari 78. 539.
Corrugari ex ardore 351.
Corrugatio 539.
Corrumpens 135.
Corrumpere 125. 131. 134. 225. 464. 508. 538. 576. 626.
Corrumpere cibum nimis ſaliendo; *aut* condiendo 531.
Corruptela 134.
Corruptio 134. 162. 388. 421. 464. 509. 626. 694.
Corruptor 134. 135.
Corruptum 131. 134.
Cortex 76. 510. 539.
Cortex dactylorum 729.
Cortices 376.
Cortices uvarum 376.
Cortina 120. 192. 326. 428. 465. 510.
Cortinæ 119. 207. 340. 510.
Corus 207.
Coruſcare 58. 305. 486.
Coruſcatio 58. 298. 309. 477.
Corvus 379.
Coſta 99. 368.
Coturnices 420.
Coturnix 328. 637.
Coxendicom dolor 614.
Crabro 26. 121.
Cranium 77. 496.
Cras 251.
Craſſities 331. 356.
Craſſitudo 3:1.
Craſſo ingenio præditus 86.
Craſſum 378.
Craſſum eſſe 176.
Craſſum fieri 176. 180.
Craſſum reddere 81.
Craſſus 81. 86. 176.
Craſtino die 185.
Craſtinus dies 251.
Crater 3. 129. 404. 458.
Crater Lunæ 3.
Crateres 129. 130. 499.
Crates 672.
Craticula 18. 513.
Cratis ferrea 18.
Creare 56.
Creatio 200.
Creatio Mundi 64.
Creationis liber 190. 200.
Creationis opera 65.
Creationis opus 269.
Creator 56.
Creatura 56.
Crediti litteræ 628.
Creditor 48. 124. 163. 578.
Creditum 163. 578.
Creditum, & debitum 11.
Credicum exigere 578.
Cremare 506.
Crepida 249.
Crepitaculum 168.
Crepitum e ventre emittere 389. 752.
Crepitus ventris 295. 389.
Crepuſculum 148. 442.
Creſcens ſponte 223.
Creſcere 122. 297. 316. 317. 400. 448. 548. 585. 609. 744. 748.
Cribrare 230. 577.
Cribrum 340. 380. 513. 671.
Cribrum pollinarium 249.
Criminalia judicia 256.
Criminari 11.
Criminatio 525.
Crinis 49.
Criſpus 539.
Criſta galli 230.
Croceus color 524.
Croci radius 524.
Croci ſplendor 524.
Crocum 128.
Crocus 128. 222. 263.
Crotalum 168.
Cruciare 481. 662.
Cruciari 662.
Crucifigere 128. 133. 478. 487.
Crucifixio 133.
Crucifixus 478.
Crudelis 209.
Crudelitas 209.
Crudum 106.
Crumena 104. 210.
Crumenæ 210.
Crura 525. 554.
Cruribus variegati 554.
Cruribus varius 554.
Crurum faſciæ 423.
Crus 221. 621.
Cruſta 76.
Cruſtula mellita 103.
Crux Chriſti 702.
Cryſtallum 76. 85. 525.
Cteſiphon 302.
Cubare 79. 551. 552. 586. 629. 706.

Cu-

Digitized by Google

Cubare facere 586.
Cubatio 630.
Cubicula 20. 241.
Cubiculum 4. 50. 97. 241. 502. 537. 630. 726.
Cubicum 494.
Cubile 97. 438. 618. 630.
Cubila ferarum 552.
Cubila vagum 383.
Cubitalis 15.
Cubitalis menſura 15.
Cubitus 15. 82.
Cubitus ædificii 15.
Cubitus medius 62.
Cucuma 511. 541.
Cucumella 511.
Cucumerarium 527.
Cucumeres 55. 501. 526.
Cucumis 64. 501.
Cucurbita 518.
Cucurbitula 523.
Cucurire 525.
Cudere monetam 179.
Culex 203.
Culices vinarii 195.
Culmi 68. 426.
Culmus 98. 506. 512. 548.
Culpa 137.
Cupabilis 307.
Cultar 7. 155. 327. 351.
Cultar acutus 172.
Culter aratri 514.
Culter carnis 695.
Culter cerdonum 327.
Culter lactis 695.
Culter mactationis 327.
Cultar ſutorum 327.
Cultor terræ 405.
Cultores imaginum 394.
Cultores Stallarum, & Planetarum 391.
Cultri acies 157. 450.
Cultri capulus 183.
Cultri vagina 729.
Cultura 405.
Cultus 356.
Cultus alianus 388.
Cultus extraneus 388.
Cultus Idolorum 387. 771.
Cultus Stallarum 390.
Cum 24. 25. 41. 94. 107. 114. 115. 181. 205. 224. 225. 230. 369.
Cum adhuc 360.
Cum ea 369.
Cum eis 114. 369.
Cum eo 369.
Cum, tum 34. 39.
Cumulata 716.
Cumulatum 733.
Cumulatus 733.
Cumulatus honoribus 167.
Cumuli 769.
Cumulus 4. 71. 83. 90. 149. 183. 383. 576.
Cumulus convolutus 76.
Cunæ 383.
Cunctari 7. 24. 268. 365. 617. 702.
Cunctatio 9. 365. 702.
Cuniculus 136. 169. 175.
Cupediæ 446.
Cupere 181. 471. 721.
Cupiditas 553.
Cupiditates brutales 61.
Cupio ago 721.
Cupreſſus 752.
Cuprum 289.
Cur 15. 34. 38. 246. 269. 620.
Cura 18. 91. 160. 167. 181. 190. 542. 696.
Curam agera 335.
Curam habere 160. 167. 426. 614.
Curara 18. 39. 160. 167. 332. 426. 542. 614. 617. 696.
Curara excudi 105.
Curatio 18. 39.
Curator 20. 40.
Curator funabris 562.
Curculio 125. 329.
Curia 25. 44. 50.
Curiæ 525.
Curioſum eſſe 160. 167.
Nimis curioſus 542.
Currera 320. 558. 587. 627.
Currera facara 558.
Curriculum 567.
Currus 318. 545. 557. 569. 579. 580.
Currus cameratus 477.
Currus plauſtralis 358.
Currus tectus 477.
Currus vector 569.
Curſim 558. 587.
Curſor 558.
Curſores 558. 576.
Curſores Regii 9.
Curſores telonii 558.
Curſus 555. 587.
Curtus 72. 516.
Curtus membris 157.
Curvare 216.
Curvari 619.
Curvatura 216.
Curvum 216. 448.
Curvum eſſe 377.
Curvum reddere 394.
Curvus 216. 377. 394. 704.
Litteræ curvæ, ſive reflexæ 216.
Cuſpis 137. 394.
Cuſtodes 439. 466.
Cuſtodia 50. 122. 290 318.
Cum cuſtodia 299.
Cuſtodiæ militum 466.
Cuſtodire 290. 657.
Cuſtodiens gratis 704.
Cuſtodiens pro mercede 704.
Cuſtodira ſe 122. 332.
Cuſtos 119. 290.
Matronarum cuſtos 272.
Cutem detrahere 448. 468. 510.
Cutes uvarum
Cutis 76. 265. 478. 510. 539.
Cyclus 139.
Cyclus Aſtronomicus 164.
Cyclus magnus 140. 270.
Cyclus minor 275.
Cyclus parvus 140.
Cylindrus 387.
Cymbala 479.
Cymbalum 377. 479.
Cyminum 213.
Cynosbaton 9.
Cypri, *arbores odoriferæ* 218.

D

Dactyli immaturi 425.
Dactyli toſti 21.
Dactylorum collectio 70.
Dactylorum cortex 729.
Dactylorum lapides 527.
Dactylus 99. 740.
Dactylus gratus 740.
Dæmon 287. 615.
Dæmones 287. 307. 399. 615.
Dæmones meridiani
Dæmones ſylveſtres 124.
Daghès 103.
Dagheſſari 103.
Dagheſſatio 103.
Dagheſſatum 103.
Varbum Dagheſſatum, h. e. *ex Conjugatione Pihel* 103.
Dama 149.
Damni dimidium 310.
Damno affectus 307.
Damno afficera 287. 730.
Damno affici 287. 727.
Damnum 134. 287. 307. 421. 464. 560.
Damnum integrum 310.
Damnum afferre 152.
Damnum inferans 287. 307.
Damnum inferra 307. 464.
Damnum pati 307.
Danial 519.
Dapes 12.
Daraſciel, *nomen Angeli* 407.
Dare 177. 184. 259. 303. 311. 728. 726.
Dara commodato 691.
Dare conſilium 189. 254.
Dare mutuo 578. 691.
Dare occaſionem 86.
Dara operam 696.
Dara operam aſſidue 755.
Datio 184. 311.
Datio commodati 692.
Datio Legis 277.
Datum 311.
David 587.
David Kimchi 587.
Davidis Pſalmi 769.
De 68. 246. 274. 369.
Dea fortunæ, & proſperitatis 69.
Dealbare 138. 164.

Deambulare 169. 179. 619.
Deambulatio 170. 179.
Deambulator 179.
Debera 137.
Debet corrigi 593.
Debet eſſe 593.
Debilem eſſe 147. 764.
Debiles 772.
Debilis 20. 39. 147.
Debilitara 104. 147. 160.
Debilitari 127. 175. 253. 261. 728. 764. 772.
Debilitati 764.
Debilitas 39. 147. 728. 764.
Debiti litteræ 74. 628. 706.
Debiti, *aut* alterius rei repetitio 723.
Debitor 48. 137. 163. 578.
Debitorem conſtituens 163.
Debitorem efficera 137. 163.
Debitorem eſſe 137. 163.
Debitoris litteræ 628.
Debitum 137. 163. 578.
Creditum, & debitum 315.
Debitum conjugale 361.
Debitum ſolvere 432. 467.
Decalogus 88.
Decalvare 262.
Decem 374. 721. 763.
Decem præcepta 102.
Decem verba, *h. e.* Decalogus 102
Decem vicibus 393.
December 169.
Decempeda 15.
Decens 24. 107. 114. 164. 278. 305. 584. 706.
Decens eſſe 139. 181.
Decenter 305.
Decere 222.
Sicut decet 164.
Decernere 74. 79. 85. 423. 465. 516.
Decernimus 534.
Decerpere 502. 769.
Decertare 297.
Decet 194.
Ta decet 181.
Decidere 161. 296. 304. 570.
Decidua 303.
Deciduum 279. 296. 304.
Deciduus fructus 279.
Decima 374.
Decima de decima 755.
Ablatio de decima 755.
Decima pars 374.
Decima prima 755.
Decimæ 25. 374.
Decimare 374.
Decimas dara 374.
Decimatertia 374.
Decimatio 25.
Dacimus 374.
Decimuſtertius 374.
Decimus ſextus 721.
Decinerare Altare 754.
Decineratio Altaris 755.
Ad decinerandum 100.
Decipere 175. 575.
Decipula 7.
Deciſiones additionum 188.
Deciſio 140. 465.
Deciſum 160.
Declarare 59. 60. 65. 75. 164. 444. 446. 467. 749.
Declaratio 60 65.
Declaratio amplior præcedentis 60.
Declaratioois additio 60.
Declaratum 60.
Declinare 124. 249. 307. 323. 420. 478. 716.
Declinatio 200. 307.
Declioatio Nominum 307.
Declive 716.
Declivis 271. 308.
Declivis locus 249. 289. 308. 671. 707.
Declivitas 200. 289. 671. 715. 716.
Decocta medicinalia 680. 719.
Decoctio 59.
Decoctum 59.
Decor 604. 674.
Decorare 212.
Decorticare 510. 539.
Decorticatio 510. 539.
Decorticationes 510.
Decorticatum 510.
Decorum 114. 578. 305. 673. 731.
Decorum eſſe 181. 673.
Decorus 181. 294.
Decrepitus 527.
Decreta 90.
Decretum 85. 102. 112. 303. 465. 500.
Decretum Dei 84.
Decubitus 706.
Decumbere 79. 624. 629. 706.
Decumbere facere 322.
Decurrere 558.
Decurſus 126. 284. 506. 671.
Decurtare 516. 544.
Decurtari 128. 515.
Decurtatus 502.
Decus 108. 114. 456. 604. 674. 721.
Decutere 133. 301. 304. 308.
Dedere 259. 274.
Dedicare 156.
Dedicatio 150.
Dedicationis feſtum 150.
Deditus 33.
Deducere 28. 88. 100. 109. 182.
Deducere aliquem 233. 243.
Deducere recta 762.
Deductio 233. 243.
Deductio in viam 243. 728.
Deeſſe 152. 388. 614. 695.
Defæcare 82. 484.
Defatigare 109. 233. 637.
Defatigare ſe 177. 233. 369.
Defatigari 180. 231. 354.
Defatigatio 2. 177. 181. 231. 237. 354. 637.
Defatigatus 181. 233.
Defectio 262. 388.
Defectivum 348.
Defectus 153. 166. 426. 458.
Defectus Solis, *vel* Lunæ 245. 532.
Defendere 614.
Defendere ſe 298. 309.
Defenſio 309. 353. 475.
Deferre 11. 182. 195. 289. 543. 537.
Deteſſum eſſe 637.
Defeſſus 2. 3. 637.
Deficera 79. 151. 152. 166. 211. 321. 337. 388. 421. 464. 477. 532. 614. 641. 695.
Deficere a Religione 650. 708.
Deficiens 152.
Defigere 295.
Defigi 173.
Definire 74. 84. 85. 722. 729. 766.
Definiri 84. 722.
Definitio 84.
Deflectere 307. 323. 478.
Deflectio 85.
Deflere 50.
Defluere 91. 126. 304.
Defluxio 126.
Defluxus 126.
Defodere 153.
Defraudara 142. 172. 376. 384.
Defraudator 384.
Defricari 263.
Defricatio 263.
Degere io loco peregrino 84.
Deglutire 51. 62. 330.
Deguſtare 175.
Deguſtatio
Dehoneſtare 86. 279.
Dejectus 619.
Dejicere 161. 162. 173. 179. 246. 248. 253. 289. 295. 296. 301. 304. 367. 570. 571. 615. 621. 622.
Dejicere ſe 671.
Dejici 253. 289. 619. 652.
Deinceps 13. 37. 118. 205. 215. 360. 391. 726. 766.
Deitas 13. 37.
Tres perſonæ Deitatis 84.
Delabi 685.
Delatio 241. 525.
Delator 96. 104. 241.
Delectari 573.
Delectatio 360. 573. 576.
Delere 251. 271. 272. 650. 708.
Deleri 272.
Delicatulus 140.
Delicatus 140. 570.
Deliciæ 175. 360. 441. 446. 604.
Delictum 657.

De-

Deligere 65. 67.
Delineare 601. 722.
Delineari 722.
Delineatio 487. 602.
Delinquere 27. 137. 163. 636.
Delinquere ex errore 635.
Delinquere ex ignorantia 636.
Deliquium 637.
Deliramenta 660.
Deliteſcere 112. 178.
Deludere 90. 93.
Dementia 704.
Demergere 168. 174. 679.
Demergi 168. 179.
Demetere 154.
Demigrare 75.
Demiſſum eſſe 253.
Demiſſus 253. 619. 672.
Demittere 213. 253. 289. 570.
Demittere deorſum 708.
Demittere faciem, vultum, oculos 204.
Demittere per funem 684.
Demittere pluviam 252.
Demittere ſe 253. 296. 570. 671.
Demitti 253.
Demoliri 342. 349. 399. 404.
Demonſtrare 137. 139.
Demonſtratio 585.
Demonſtratio Logica 199.
Demonſtratio ex Lege petita 200.
Demonſtratio Syllogiſtica 199.
Demonſtrationes Geometricæ 117.
Demonſtrativæ rationes 199.
Demonſtrativus Syllogiſmus 199.
Denarii 275.
Denarius 98. 104. 123. 131.
Denique 9. 346. 354. 378.
Denominare 722.
Denominare a forma 765.
Denominari 765.
Denominatum 765.
Dens 210. 662.
Dens elephantis, h. e. *ebur* 404. 662.
Dens molaris 290.
Denſitas 356.
Denſum 387.
Dentes 166. 210.
Dentes molares 290.
Dentes comprimere 373.
Dentibus ſtridere 157.
Denudare 510.
Denudari 381.
Denudatio 510.
Deo laus 769.
Denuo 114. 726. 756.
Deorſum 729.
Deorſum demittere 708.
Deoſculari 302.
Depaſcere 11. 573.
Depauperare 351.
Depellere 93. 103. 107. 177. 248. 322.
Dependentia 733.
Depictus 486.
Depilari 262.
Depilatio 262.
Servi depilationis 470.
Depluere 252.
Deponere 188. 289. 444. 480. 618. 629.
Deponere in fidem, *vel* cuſtodiam tertii 643.
Deponi 480.
Depopulari 17. 47.
Deportare 75. 169. 603.
Deportari 75. 182.
Deportatio 75. 170.
Depoſitarius 643.
Depoſitum 426.
Deprædari 47. 147. 542.
Deprædatio 47.
Deprædatrix 47.
Depravare 304.
Depravatio 509. 538.
Deprecari 53. 150. 458.
Deprecatio 53. 64. 150. 404. 458.
Deprecationes 150.
Deprehendere 556. 630.
Depreſſio 207. 213. 230. 271. 308. 719.
Depreſſum 673.
Depreſſum eſſe 671.
Depreſſus 271. 308. 672.
Deprimere 148. 187. 213. 221. 230.
Deprimere ſe 671.
246. 253. 621. 622. 671.
Deprimi 368. 619. 671.
Depſere 234.
Depulſio 103.
Depurgare 315.
Derelictio 608.
Derelictus locus 653.
Derelinquere 175. 290. 607.
Deridere 74. 138. 234. 243. 249.
Deriſio 74. 112. 249.
Deriſor 249.
Derivatio 85. 277.
Deſcendere 200. 289. 716.
Deſcenſio 289.
Deſcenſus 200. 249. 289. 707. 716.
Deſcribere 84. 222. 230. 396. 579. 601. 722.
Deſcribi 722.
Deſcriptio 396. 579. 601.
Deſcriptor 386.
Deſerere 175. 290. 566. 607.
Deſerta 89.
Deſertio 607.
Deſertum 89. 102. 155.
Deſiderabile 148.
Deſiderabilis 148. 553.
Res deſiderabilis 148.
Deſiderare 1. 148. 181. 471. 553. 721. 765.
Deſiderari 148. 388. 614. 695.
Deſideria 148.
Deſiderium 148. 553. 573. 721.
Deſiderium animæ noſtræ 148.
Deſignare 340. 486. 487. 571. 594. 601. 727.
Deſignatio 579. 602.
Deſignator funebris 562.
Deſilire 570.
Deſinere 48. 62. 79. 321. 330. 423. 452. 463.
Deſiſtere 48. 258. 423. 464. 636.
Deſolare 155. 472. 669.
Deſolari 47. 155. 472. 654. 669.
Deſolatio 155. 472. 654.
Deſolationes 155. 472.
Deſolatus 61. 155. 472.
Locus deſolatus 155.
Deſpectio 53. 538. 571.
Deſpectum haberi 126.
Deſpectus 126. 131. 619.
Deſperare 194.
Deſperatio 181.
Ad deſperationem adducere 181.
Deſpicere 47. 53. 427. 481. 619.
Deſpondere 406. 532.
Deſpondere animum 194.
Deſponſare 25. 496. 497.
Deſponſari 497.
Mulier deſponſata 497.
Deſponſatio 160. 167. 497. 696.
Deſponſationes 497.
Deſponſator 696.
Deſpuere 577.
Deſtillare 290.
Deſtinare 127.
Deſtituere 152.
Deſtituere ſpe 181. 401.
Deſtitui 152.
Deſtitui ſpe 194.
Deſtitutus 151.
Deſtructio 79. 399.
Deſtruere 134. 349. 399. 404. 538. 624. 740. 708. 718. 757.
Deſtrui 79. 757.
Deſuper 366.
Detegere 442.
Detectio 7. 359.
Detentionis dies 376.
Detentus 359.
Detergere 51.
Determinare 85. 161. 729. 766.
Determinari 722.
Determinatum 161. 544.
Deterrere 124.
Deteſtari 501. 535. 680.
Detinere 359. 390. 748.
Detinere captivum 603.
Detinere violenter 172.
Detineri 180. 617.
Detonſio 73.
Detorquere 394.
Detractio 86. 241.
Detractor 96. 104. 241.
Detrahere 56. 82. 86. 96. 157. 151. 173. 308. 707.
Detrahere calceos 643. 510.

Detrahere cutem 448. 468.
Detrahere lingua 241.
Detrahere pellem 147.
Detrimentum 307.
Detiimentum afferre 152.
Detritum 176.
Detrudere 248. 289.
Deturbare 107. 248. 289.
Detuıbaıi 652.
Deturpaıe 86. 279. 305.
Devaſtare 149. 155. 624.
Devaſtari 149. 472.
Devolvere 76. 80. 248. 380.
Devolutio 76.
Devoıaıe 11. 51.
Res devota 150.
Devotum efficere 156.
Devotum eſſe 156.
Devovere 156.
Devovere anathemate 156.
Devoveri 156.
Deus 9. 12. 14. 37. 113. 343. 394. 533. 534. 591. 644. 645. 708.
Deus judex 270.
Deus miſericors 270.
Deus muſcarum 54.
Deus ſtercoraceus 54.
Dei attiibuta 765.
Dei auxilio 43. 44.
Dei decretum 84.
Dei majeſtas 707.
Dei menſuræ 765.
Dei ope 43. 44.
Dei præſentia 707.
Dei pıoprietates 765.
Dei voluntate 43.
Deo juvante 35. 64.
Deo volente 35.
Deuteronomium 38. 186. 519. 709.
Deuteronomium magnum 105.
Gloſſa magna in Deuteıonomium 105.
Deuteroſis 661.
Dexter, a, um 187.
Dextera manus 187.
Dexteıum latus 187.
Diabolus 323. 627.
Diaconus 139. 657. 658.
Diadema 223. 633.
Dialectica 113.
Dialecticus 113.
Diameteı 244. 537.
Diameter quadrati 244.
Diameteı Solis 537.
Diameter terræ 537.
Diaphanum 596.
Diarrhæa 707. 708.
Dibaphum 123. 472.
Dicatus 197.
Dicendi peıitus 243.
Dicandum 243.
Eſt dicendum 197. 487.
Dicendum videtur 308.
Dicens 253.
Dicere 16. 272.
Si fas eſt dicere 224.
Neceſſe eſt dicere 487.
Dicere jus 715.
Dicere volo 592.
Dicere vult 592.
Ut ita dicam 224.
Dici debet 197.
Idciıco dicitur 244.
Dictamen ıatioois 717.
Dicteıia 742.
Dicterium 622. 664.
Dictio 273. 722. 765.
Dictio anomala 124.
Dictio collectiva 466.
Dictio compoſita 592.
Dictio geoeıis maſculini 245.
Dictio parva 128.
Dictio relativa 490.
Dictiones 245.
Dictionum capita 765.
Dictionum principia 601.
Dictionum principium 601.
Dictum 16.
Dictum apertum, h. e. *facile* 450.
Dictum clauſum, h. e. *difficile* 450.
Idcirco dictum eſt 244.
Diducere 280. 557.
Diductiones 557.
Die craſtino 185.
Diebus paucis 128.
Diei ortus primus 495.
Diei pıincipium 495.
Diem veıſus 114.
Dies 184. 185. 196.
Dies agitationis manipuli 370.
Dies bonus 184.
Dies clangoris 709.
Dies conſequeotes 576. 596.
Dies continui 576. 596.
Dies convivalis 196.
Dies cıaſtinus 251.
Dies detentionis 376.
Dies expiationis 197. 415. 476.
Dies feriatus 35. 196. 214. 376.
Dies feſtus 10. 35. 184. 189. 196.
Dies indictus 189.
Dies nativitatis 80.
Dies ſolemois 35.
Dies ſtatutus 189.
Differentia 60. 165. 447. 467.
Differre 7. 24. 365.
Difficile 166. 191. 528. 546.
Difficile eſſe 526. 556. 749.
Difficila reddeıe 166. 546.
Difficilis 149.
Difficultas 166. 527. 546.
Difficultatem movere 166.
Difficulter 546.
Diffidentia 181.
Diffidere 194.
Diffindere 48. 405. 448. 478. 736.
Diffindere ungulas 173.
Diffindi in partes 733.
Diffluere 126. 187. 286. 303. 672.
Diffringere 425. 723.
Diffundens ſe 283.
Diffundere ſe 467.
Diffundi 126. 303.
Diffuſio 421.
Diffuſum 557.
Diffuſus 566.
Digeıeıe 59. 65.
Digerere cibum in ſtomacho 391.
Digitis avellere, *vel* evellere 139. 263.
Digitalis 486.
Digitis ſortiri 472.
Digitorum aıticuli 445.
Digitorum tali 444. 525.
Digitus 88. 471. 586.
Digitus annularis 540.
Digitus index 540.
Digitus medius 38. 540.
Digitus minimus 130. 540.
Digitus pollex 540.
Digitus quartus 540.
Dignitas 67. 68. 366. 391. 548. 550.
Digoum 164. 584.
Digoum eſſe 131. 139. 181. 618.
Dignum habere 222.
Dignum habeıi 131.
Dignus 148. 366. 618.
Digıedi 6.
Dii 12.
Dii ſtercorei 77.
Dijudicare 41. 186.
Dijudicatio 308.
Dilabi 652.
Dilaceraıe 737.
Dilaceratum 737.
Dilaniare 4.8.
Dilatara 449. 559. 587.
Dilatare ıamos 609.
Dilatari 440.
Dilatatio 560. 587.
Dilectio 133. 162.
Dilectus 133. 162. 563.
Diligens 677. 716.
Diligentem eſſe 122. 677.
Diligeoter 103.
Diligeoter excutere 103. 105.
Diligentia 716.
Diligere 133. 162. 563.
Dilucidus 164.
Diluculo peıveſtigare 625.
Diluculo quærere 625.
Diluere 250.
Diluvium 129. 169. 170. 280.
Dimenſio 265. 270. 591.
Dimetiri 207. 248. 264. 270.
Dimidia pars 405. 459.
Dimidiare 459.
Dimidium 405. 459.
Diminuere 82. 151. 308. 458.
Diminutio 86. 198. 458.
Dimiſſio 312. 402. 458. 653.

Di-

Digitized by Google

Dimiſſionum epiſtola 75.
Dimiſſionum libellus 74.
Dimiſſum 458.
Dimiſſus 566.
Dimittens 458.
Dimittere 175. 290. 402. 458. 566. 607. 626. 636. 681.
Dimittere liberum 312.
Dimitti 652.
Dimoveri 249. 478.
Dinumerare 257.
Diploma 303. 452. 469.
Diræ 234.
Directio 202. 748. 772.
Direptio 17. 47. 145.
Direptor 47.
Dirigere 207. 225. 318. 346. 747. 748. 762. 770.
Dirigere ſe 762.
Dirigi 193. 202. 747.
Diripere 17. 46. 47. 74. 84. 145. 164. 172. 359. 572. 641.
Diruere 342. 399. 404. 439. 624. 757.
Diſcalceari 185.
Diſcalceatus 185.
Diſcedere 131. 330. 402. 446. 458. 467. 565. 678.
Diſcens 662. 709.
Diſceptare 91. 92. 165. 180. 186. 197. 388.
Diſceptatio 82. 159. 180. 186. 197. 215. 388.
Diſceptator 180.
Diſcere 14. 79. 82. 86. 187. 236. 244. 448. 660. 709. 741. 769.
Diſcere experimento 171.
Diſcernere 60. 661.
Diſcernere capillos 426.
Diſcerpere 137. 139. 181. 448. 459. 465. 736.
Diſcerptum 178.
Diſceſſus 290.
Diſceſſus abſolutus, & perpetuus 165.
Diſcibilis 244.
Diſcimus 86.
Sic diſcimus 113.
Non diſcimus 242.
Diſceſſus animæ ex corpore 458.
Diſcindere 44. 48. 56. 74. 318. 420.
Diſcindere membratim 107. 420.
Diſcindere ungulas 173.
Diſciplina 198. 244. 306. 557.
Diſciplina orbicularis 114.
Diſciplinæ reditus 114.
Diſciplinales ſententiæ 198.
Diſcipulorum conſeſſus 200.
Diſcipulus 236.
Diſcipulus collega 353.
Diſcipulus docentis 662.
Diſcordias concitare 82.
Diſcordias excitare 82.
Diſcordias ſuſcitare 82.
Diſcretio 308.
Diſcrimen 60. 165. 447. 467.
Diſcubitus 322. 331.
Diſcubitorium 181.
Diſcumbere 313. 322.
Diſcurrere 558. 619.
Diſcurſus 705.
Diſcurſus narrationis varius 305.
Disjunctio 466.
Disjicere 426.
Disjungere 428. 465.
Disjungere ſe 428. 446.
Diſparitas 147. 165.
Diſpellere 439. 680.
Diſpenſatores 70.
Diſperdere 330. 421.
Diſpergendo comminuere 296.
Diſpergere 44. 46. 61. 100. 129. 296. 401.
Diſperſio 44.
Diſpertiri 459.
Diſplicere 42. 55.
Diſponere 177. 207. 314. 318. 320. 346. 381. 395. 622. 744. 747. 748. 770.
Diſpoſitio 177. 225. 319. 395. 731.
Diſpoſitio Aſtrorum 395. 731.
Diſpoſitio mala 43. 346.
Diſpoſitum 381.
Diſpoſitum eſſe 200.
Diſpoſitus 10.
Diſputare 101. 186. 197.
Diſputare in contrarium 546.
Diſputatio 99. 120. 459.
Diſputator 180. 400.
Diſquirere 56.
Diſquiſitio accurata 105. 425. 447. 483. 723.
Diſrumpere 304. 318. 738. 757.
Diſrumpi 304.
Diſſecare 293. 312. 405. 421.
Diſſecare membratim 312. 421.
Diſſectio 312.
Diſſectio membrorum 312.
Diſſeminare 129.
Diſſenſio 165. 405. 459.
Diſſenſio magna 456.
Diſſentire 165. 459.
Nemo diſſentit ab ipſo 245.
Diſſentiunt Rabbini noſtri 165.
Diſſerere 101. 186.
Diſſerere acute 105. 459.
Diſſerere ſubtiliter 105. 459.
Diſſertatio 99.
Diſſidium 405.
Diſſimulare ſe 660.
Diſſimulatio 229.
Diſſipare 2. 44. 46. 61. 100. 508. 538. 615.
Diſſipari 445.
Diſſipatio 538.
Diſſolvere 258. 426. 750.
Diſſolvi 249. 258. 259. 261. 622.
Diſſolutio 258. 304.
Diſſolutum 304. 750.
Diſtantia 587. 591.
Diſtare longe 565.
Diſtincte 467.
Diſtinctio 60. 447.
Diſtinctus 446.
Diſtinguere 60. 446. 467.
Diſtractum eſſe in partes 165.
Diſtrahere 83. 147.
Diſtrahi re aliqua 400.
Diſtribuere 152. 405. 441. 459.
Diſtributio 165. 405.
Diſtributio neceſſaria 165.
Ditare 386.
Ditari 386.
Diteſcere 386.
Diva 13.
Divellere 304. 498. 737.
Diverſari 150. 166. 681.
Diverſitas 147. 661. 709.
E diverſo 242.
Diverſorium 5. 47. 150. 166. 682.
Diverſum 117. 405. 661.
Diverſum ſe oſtendere 660.
Divertere 124. 307. 323. 478. 681.
Divertere ſe 420.
Diverticulum 321.
Dives 120. 386. 621.
Dividere 44. 56. 147. 405. 421. 441. 465. 467.
Dividere in fruſta 312. 420.
Dividere membratim 313. 420.
Divina majeſtas 13. 17.
Divinare 515.
Divinatio 515.
Divinator 451. 515.
Virtus divinatrix 715.
Divinitas 13. 37. 631. 707.
Divinus 37. 200.
Lex divina 37. 200.
Divinum verbum 200.
Diviſio 165. 405. 447. 459.
Diviſio arithmetica 165.
Diviſio viæ 447.
Diviſum 405.
Diviſus 459.
Divites 54.
Divitiæ 255. 274. 285. 386. 512.
Divitiæ fallaces 256.
Divitiæ iniquitatis 256.
Divortii libellus 85.
Divortii litteræ 74. 85.
Diurnus 196.
Motus diurnus 196.
Orbis diurnus 196.
Divulgare 11. 442.
Divulſum 737.
Docens 14. 742.
Docere 14. 79. 86. 142. 187. 191. 200. 553. 586. 660. 709. 741. 742. 769.
Docere prima artium fundamenta 150.
Doctor 14. 16. 550. 585. 742.
Doctor inſignis, & præclarus 61.
Doctor Juris Divini 14.

Digitized by Google

Doctor juſtitiæ 275.
Doctor Miſnicus 742.
Doctor primus 770.
Doctor Talmudicus 742. 769.
Doctores 14. 191.
Doctores Talmudici 38.
Doctrina 14. 82. 86. 187. 200. 244. 262. 338. 349. 742.
Doctrina amplior 243.
Doctrinam erroneam propagare 427.
Doctrinalis 244.
Doctus 120.
Dolabra 7. 577.
Dolabræ ramentum 715.
Dolare 422.
Dolatorium 577.
Dolens 91. 203. 376. 489.
Dolere 91. 160. 167. 203. 284. 376. 489. 726. 766.
Dolia parva 162.
Doliola 162.
Dolium 81. 85. 98. 162.
Dolor 17. 91. 204. 293. 481. 489. 730. 731.
Propter dolorem 727.
Dolor meus 204.
Dolore affectus 203.
Dolore afficere 205. 481.
Dolore affici 203. 205. 293. 376. 481.
Dolore duci 766.
Dolorem affarra 376.
Dolorem ſentire 167.
Dolores graviſſimi 134.
Lingua doloſa 29.
Doloſa 291.
Doloſe agare 291. 571.
Doloſe cogitara 291.
Doloſus 291. 571.
Dolus 143. 187. 291. 394. 542. 571. 681.
Domare 204.
Domari 204.
Domicilium 92.
Domina 54. 261. 276.
Dominari 54. 557. 640.
Dominatio 261. 551.
Dominator 17. 25. 440. 467. 543. 557. 640.
Dominatoras 323. 448. 640. 747.
Dominatus 261. 267. 551. 627.
Dominæ 442.
Domioa 38.
Domini auxilio 64.
Dominium 261. 267. 578. 640.
Dominium concadere 640.
Dominum fieri 54.
Dominus 17. 54. 197. 261. 276. 525. 537. 550. 585. 640. 645.
Dominus Deus noſter 225.
Dominus exercituum 471.
Dominus Mundi 276.
Dominus noſter 276.
Domum everrere 224.
Domus 49. 50.
Domus fundamentum 378. 545.
Domus ignominiæ 771.
Domus inferior 84.
Domus Iſraelis 49.
Domus Nuptialis 109.
Domus tabulata 545.
Domus turpitudiois 771.
Dona Nuptialia 314.
Donara 121.
Donare libertate 626. 704.
Donari libertate 626.
Mulier libertate donata 704.
Donaria 27.
Donarium 47.
Donatio 303. 312.
Donec 107. 114. 359.
Donum 101. 105. 121. 184. 303. 312. 520. 622.
Donum Nuptiale 687.
Donum voluntarium 292.
Dormiens 629.
Dormire 79. 97. 193. 285. 629.
Dormitans 306.
Dormitare 97. 285. 306.
Dormitatio 285.
Dormitio 97. 193. 285.
Dorſiſpina 99. 376. 617. 623. 696.
Dorſum 68. 83. 617.
Dos 121. 249. 306. 440.
Dos propter Nuptias 222. 231.
Dotare 121. 440.
Dotem conſtitucre 440.
Dotem dare 121. 440.
Dotis inſtrumentum 222.
Drachma 4. 98. 100. 123.
Draco 191. 743.
Draco Cœleſtis 733. 769.
Draconis caput 769.
Draconis Sidus 733. 769.
Dracones 5. 21.
Dromadcs 107.
Dromedarii 107.
Duæ 749.
Dualitas 709.
Dubia 355.
Dubitare 181. 194.
Dubitatio 337. 355.
In dubio aſſa 355.
Dubium 337. 354. 733.
Dubium liquidum 678.
Dubium ſolvere 312.
Dubius 355.
Ducatus 95. 551.
Ducenta 246.
Ducenti 246.
Ducare 28. 71. 88. 109. 280. 306. 339. 367.
Ducere lineas 719.
Ducere uxorem 52. 229.
Duces 22. 575.
Ducas agminis militaris 18.
Duces exercitus 420.
In viam duci 100.
Ductile 280.
Ductor 89. 280.
Ductor itineris 768.
Ductor viæ 728.
Ductus ſulcorum 734.
Dulce 144. 268.
Vinum dulce 144.
Dulce eſſe 52. 138.
Dulce fieri 52.
Dulca reddere 52.
Dulce reddi 52.
Dulcedo 52. 103. 144.
Dulceſcere 144. 268.
Dulcis 52. 379.
Dum 107. 114. 360.
Dumetum 47. 61.
Dumtaxat 58. 65. 103.
Duo 174. 449. 749. 763.
Duobus cxceptis 62.
Duodecim 374. 763.
Duodecim annis 763.
Duorum copula 123. 131.
Duodecimus 374.
Duplex 375. 448.
Duplex ſpaluoca 216.
Duplicara 21[illegible]. 375. 515.
Duplicata 662.
Duplicatio 216.
Duplicatum 375.
Duplicitas 216.
Duplum 216.
Durabile 269.
Durities 297. 527.
Durum 152. 362. 528.
Durum aſſe 154. 191. 526. 546.
Durum ſe præbare 526.
Durus 152. 362. 389. 537.
Dux 16. 18. 89. 95. 104. 106. 176. 280. 306. 401.
Duces 57. 95.
Dynaſta 640.

E

E 246. 257.
E contrario 8. 33.
E diverſo 242.
E regione 213. 181. 308. 357.
Ea 94.
Ea conditione 258. 392.
Ea lege 258. 392.
Ebibere 689.
Ebriatas 559.
Ebrioſus 689.
Ebrius 559.
Ebulliens 565.
Ebullira 565. 579. 601. 743.
Ebullitio 551. 743.
Ebur 404.
Ecce 13. 23. 35. 106. 113. 116. 118. 164.
Et ecce 113.
Ecce ille 115.
Ecce illud 115.
Ecca illud eſt 115.
Ecce me 106. 113. 118.

Digitized by Google

Ecce ſicut 106.
Eccentricus 307.
Eccleſia 229. 286. 498.
Eccleſia Iſraelitica 537.
Eccleſiæ miniſter 286.
Eccleſiæ nuncius 139.
Eccleſiaſtes 203.
Echinus 515.
Echo 66. 113.
Eclipſim pati 532.
Eclipſis 245.
Ecquando? 10. 267.
Ecquod? 97.
Edere 11. 335.
Edere fragorem 424.
Edere ſonum 424. 547. 656.
Edere ſtrepitum 556.
Edere tinnitum 547.
Edictum 16. 90. 94. 102. 429. 469.
Editio 105.
Educare 548. 585.
Educati 548.
Educatio 549. 585.
Educator 549.
Educens placentam 261.
Educere 173. 203. 296. 624. 636. 643.
Edulium liquidum cum jure 685.
Edumæus 4.
Effari 61. 255. 726.
Effatum 447.
Effectus 343.
Sublata cauſa, tollitur effectus 343.
Efferre 61. 81. 96. 128. 293. 296.
Efferre in altum 733.
Efferre laudibus 140. 391.
Efferre ſe 66. 68. 558. 560.
Efferri 124. 131.
Effervefieri 149.
Effervere 601.
Efferveſcere 579. 601.
Efferveſcere ira 516. 579.
Efficere 356. 396.
Effici 115.
Efficiens 423. 465.
Effigies 16. 23. 94. 444. 467. 486. 539.
Effingere 44. 60.
Efflare 295. 301.
Effloreſcere 294. 439. 479. 488.
Effluere 91. 132. 170. 286. 468. 476. 538.
Effluxus 538.
Effodere 79. 153. 261. 218. 299. 310. 422.
Efformare 105. 486.
Efformatum 486.
Effoſſio 161. 310. 422.
Effoſſum 422.
Effractor 441.
Effringere 575. 723. 757.
Effundere 26. 126. 293. 296. 380. 506. 567. 577. 615. 619. 671. 716.
Effundere ſenſim 715.
Effundi 263. 395. 538.
Effuſio 26. 131. 615. 671. 673. 716.
Effuſio aquæ 716.
Effuſio aquarum 326. 673.
Effuſio ſanguinum 695.
Effuſores 671.
Effutire 61.
Egens 152.
Egenus 160. 327. 351. 484.
Egere 152. 166.
Egerere 460. 752.
Egeſtas 153. 327.
Egeſtio 296.
Ego 16.
Ego ipſe 84. 297. 394.
Egredi 6. 199. 296. 309.
Egrediens 296.
Egrediens foras 296.
Egregie 169. 179. 278. 305.
Egreſſio 297.
Egreſſus 297.
Ejaculari 82. 154. 169. 469. 528. 615.
Ejecta 170.
Ejectio 420. 565. 753.
Ejectus 177.
Ejicere 83. 169. 173. 177. 179. 189. 296. 301. 406. 615. 753.
Ejici 615. 753.
Ejulare 12. 187.
Ejulatio 12. 187.
Ejulatus 187.
Elabi 147. 622. 652.
Elata voce 560.
Elate 550.
Elati 122.
Elati animo 86.
Elatio 66. 81. 86. 124. 128. 391. 550. 560. 562.
Elatum eſſe 66. 68. 560.
Elatum fieri 81.
Elatus 66. 81. 86. 124. 316. 366. 558. 560.
Electio 61.
Electus 48. 61. 67.
Eleemoſyna 473. 475. 485.
Eleemoſynæ collector 83.
Eleemoſynarum collectores 67.
Eleemoſynam colligens 530.
Elegans 169. 278. 305. 673.
Elegans eſſe 673.
Eleganter 477.
Quam eleganter 181.
Elegantia 305.
Elegantia ſermonis 487.
Elementorum mixtio 198.
Elementum 198.
Elementum terræ 393.
Elenchus ſophiſticus 180.
Elephas 404.
Elephantis dens 404. 662.
Elevare 96. 128. 133. 289. 560. 574.
Elevari 81. 124. 365. 574.
Elevatio 128. 286. 289. 307. 328. 562.
Elevationis Sacrificium 562.
Elevatum 733.
Elidere 296.
Eligere 48. 57. 59. 61. 65. 67.
Elixa 65.
Elixare 65. 643. 708.
Elixum 708.
Per ellipſim 544.
Loquendi ratio elliptica 544.
Elliptice 544.
Sermo ellipticus 544.
Ellychnium 451.
Elocare 691.
Elocare filiam 311.
Elongatio 565.
Eloquens 89. 243.
Eloquentia 243.
Eloqui 98. 106. 255. 280. 619. 664.
Eloquium 255. 622.
Elûl 13.
Emaciari 209.
Emanare 40. 280. 538.
Emanatio 40. 506. 538.
Embamma 263. 700.
Embamma muſteum 422.
Aonus emboliſmicus 387.
Emboliſmus 358. 387.
Embryo 78. 358. 387. 641. 707.
Emendare 747. 762.
Emendare libros 305.
Emere 121. 130. 314. 512. 541.
Emi 121.
Emicare 46.
Emigrare 170. 402.
Emioens 66.
Eminentia 62. 68. 69.
Eminentia exterior 68.
Eminere 62.
Emiſſio 652. 695.
Emiſſum 695.
Emittere 193. 296. 469. 615. 617. 638. 695. 707.
Emittere crepitum ventris 752.
Emittere frondes 694.
Emittere ramos 694.
Emollire 147. 570. 670.
Emolliri 570.
Emolumentum 194.
Emolumentum percipere 720.
Emplaſtrum 19. 332. 568. 671.
Empti 314.
Emptio 5. 276. 512.
Emptio, & venditio 276.
Emptionis contractus 5.
Emptionis litteræ 121.
Emptor 121.
Emptum 121.
Emptus 121.
Emunctorium 240.
Emundare 298.
Emundatio 94.
En 13. 23. 106. 113. 118. 164.
Enarrare 305. 664. 742.
Enarratio 113. 305. 664.

Enar-

Digitized by Google

Enarratio myſtica 32.
Encomium 604.
Encyclopædia 114.
Enervare 378.
Enim 24. 40.
Ens 35. 115. 201. 275. 371. 393.
Ens, & non ens 201.
Ens abſtractum 371. 393.
Ens naturale 371. 393.
Enſis 155. 324. 337. 350. 639.
Entia inferiora 275.
Entitas 201. 257. 275.
Enumerare 664.
Enunciare 106.
Enunciatio modificativa 486.
Eo 737.
Eo quod 24. 60. 61. 75. 77. 252. 366. 492. 495. 532. 703.
De eo 246.
De eo, quod 246.
In eo 246.
Eo ut 60. 75. 108. 224. 245. 258. 392.
Eparchus 22. 40. 341.
Ephemeriæ 376.
Ephippia equorum 219.
Ephippia ſarcinarum 627.
Ephippium 569.
Ephod 20.
Epicureus 40.
Epicurus 40. 465.
Epiglottis 715.
Epilepticus 229.
Epilogiſmi Aſtronomici 159.
Epilogus 293.
Epiſcopus 106. 113.
Epiſtola 4. 77. 303. 338. 402. 419. 448. 452. 469.
Epiſtola dimiſſionum 75.
Epiſtola repudii 402.
Epiſtolæ 90.
Epiſtomium 90.
Epithalamia 126.
Epithalamio celebrari 109.
Epitaphium 190. 487.
Epitheton 113. 228.
Epulari 18.
Epulatrix 83.
Epulo 18. 83. 86. 126.
Epulum 275. 331.
Equa 321. 571.
Equæ 321. 348.
Equarum magiſter 76.
Equarum præfectus 76.
Eques 447. 569.
Equi celeres 381.
Equi emiſſarii 4.
Equilia 40.
Equitare 568.
Equites 467.
Equo inſidere 568.
Equorum ephippia 219.
Equorum magiſter 76.
Equorum præfectus 76.
Equum ſternere 129. 133. 160.
Equus 320. 348. 570.
Equus generoſus 11.
Equus ligneus 570.
Eradere 272.
Eradi 272.
Eradicare 147. 304. 341. 378. 686. 738. 769.
Eradicatio 686. 720.
Erectio 128.
Erectum 493.
Eremitæ 92.
Ereptio 424.
Ergo 34. 37. 113. 252.
Age ergo 113.
Ericius 186. 515.
Erigere 128. 133. 499. 500. 560.
Erinaceus 515.
Eripere 298. 406. 424. 444. 577. 622.
Eripere pudicitiam vi 17.
Eripi 254. 424.
Erodere 229.
Erogare 46. 61.
Errantes ſpiritu 770.
Errantium tranſlator 770.
Errare 175. 180. 284. 636. 743.
Errare in doctrina 427.
Erratum 175. 183. 637.
Libri erratum 180.
Erratorum catalogus 175.
Erratorum index 175.
Error 175. 180. 637. 694.
Error typographicus 180.
Ex errore delioquere 636.
In errorem inducere 175. 743.
Erubeſcentia 46.
Erubeſcere 46. 61. 153. 212. 213. 215.
Eruca 125.
Eructare 280.
Erudire 189. 557.
Eruditio 262. 338. 557.
Eruere 153. 298. 308. 424. 444. 577. 622. 643.
Erumpere 72. 757.
Eruptio 506. 538. 757.
Eſca 11. 57. 124. 131.
Eſdras 519.
Eſſe 108. 115. 201.
Eſſentia 115. 201. 394.
Eſſentia quinta 87.
Eſſentialia 393.
Extra eſſentiam ejus 201.
Res eſſentiales 394.
Res non eſſentiales 394.
Pars eſſentialis 394.
Eſt 10. 35. 36. 116. 201.
Non eſt 35.
Eſt ille 10.
Ita eſt 225.
Quod ſi ita eſt 36.
Sic eſt 225.
Sicut eſt 36.
Eſtheræ liber 519. 694.
Eſuriens 216.
Eſurire 216. 595.
Eſurire fecit 216.
Eſurire ſivit 216.
Ethica 367.
Ethicæ ſententiæ 198.
Etiam 20. 21. 33. 35. 39. 56. 58. 110. 243. 308. 348.
Etiam non 20. 234.
An etiam? 308.
Etiamnum 33.
Ita etiam 116.
Quin etiam 243.
Etiamſi 20. [illegible]68. 83.
Etiamſi ita ſit 40.
Etiam ſic 33.
Etſi 20. 39. 68. 83. 110. 116. 535.
Quod etſi 20.
Etſi ita ſit 116.
Evacuare 567. 577. 592.
Evacuare alvum 459.
Evacuatio 420.
Evadere 254. 309. 406. 632.
Evagari 281.
Evaginare 173.
Evaginari 643.
Evaneſcere 106.
Evangelizare 53. 63.
Evaſio 622.
Evaſor 622.
Euchariſticum Sacrificium 183.
Evehere 96. 548.
Evehere in altum 733.
Evellere 71. 104. 169. 293. 304. 308. 341. 355. 378. 737. 769.
Evellere digitis 139.
Evellere pilos 262.
Evenire 25. 41. 71. 396. 522. 545.
Eventus 25. 383. 522. 545.
Eventus, *plur. numeri* 198.
Everrere 82. 189. 420.
Everrere domum 224.
Everriculum 247.
Everſio 111.
Evertere 111. 139. 323. 340. 355. 504.
Euge 7.
Evidens 611.
Evidens probatio 199.
Evincunt inde 163.
Eunuchus 71.
Evolare 439.
Evomere 406. 577. 726.
Euphoniæ cauſſa 456. 518.
Euphrates 448.
Eurus 494. 495.
Evulſum 643. 737.
Ex 246. 257. 274.
Ex adverſo 107. 114. 213. 281. 357. 492.
Ex improviſo 637.
Ex parte 473.
Ex quo 225.
Ex te 274.
Exactio 523.

Exa-

Digitized by Google

Exacerbare 149. 204. 263. 531.
Exactio tributi 67.
Exactiones 766.
Exactor 67. 83. 557. 578. 663.
Exactorem agere 578.
Exactores 747.
Exactores juſtitiæ 747.
Exactores ſcutellarum 67.
Exactores tributorum 259.
Exacuere 624. 662. 74x.
Exagitare 177.
Exaltare x92. 548. 609.
Exaltare laudibus 140.
Exaltari 68. 365.
Exaltatio 140. 3x8. 560. 562.
Examen apum 288.
Examen vermium 288.
Examinare 48. 61. 171. 377. 484.
Examinatio 48.
Exarare 154. 158. 579.
Exarchus 341.
Exardere 157. 190.
Exareſcere 255. 157. 185. 305. 479.
Exaſperara 149. 204.
Exaudire 371. 656.
Exaudiri 371. 726.
Excæcare 323. 335. 362.
Excæcatus 362.
Excandeſcentia 155. 185. 211. 358. 580. 740.
Excandeſcere 157. 553.
Excavare 65.
Excavatum 165.
Excellens 61. 66. 185. 194. x72. 360. 459. 733.
Excellentem reddere 194.
Excellanter 194.
Excellentes 66.
Excellentia 66. 67. 68. 81. 366. 548. 550.
Excellentia tua x75. 391.
Excellentius 194.
Excellere 66. 360. 459.
Excelſa 5x.
Excelſum 5x. 560.
Excalſum eſſe 66. 560.
Excelſus 66. 68. 366. 560.
Exceptio 538.
Exceptis duobus 62. 269.
Excepto hoc 190.
Excepto uno 6x. 65.
Excerpera 502. 737. 769.
Execſſus 459.
Excīdere 70. 153. 230. 422.
Excīdera 70. 153. 230. 4x2.
Excidium 515. 677.
Excipere 491.
Excipi 199.
Excipio ego 726.
Excipitur 198.
Excipitur ex regula 198. 199. 226.
Excipitur hoc 199.
Excipulus 328.
Exciſio 515. 525. 677.
Exciſum 153.
Exciſus teſtibus 135.
Excitare 81. 129. 133. 362. 500. 722.
Excitara lites 82.
Exclamare 128. 485. 481. 517. 572.
Exclamatio 419.
Excludere 282.
Excludere a cœtu 282.
Excogitara 127. 159. 160.
Excommunicans 28x. 306.
Excommunicare 282. 306.
Excommunicari 306.
Excommunicati liberatio 312.
Excommunicatio 282. 306.
Excommunicationis reus 282. 306. 660.
Excommunicatus 282. 306. 660.
Excoriare 418. 454. 467. 586.
Excoriare beſtiam a pedibus 586.
Excors 608.
Excreare 587. 608.
Excrementa craſſa 310.
Excrementa tenuia 310.
Excrementum 11. 76. 110. 296. 448. 573. 595.
Excruciari 481.
Excubare 551.
Excudere 105.
Curare excudi 105.
Excuſare ſe x48. 309.
Excuſatio 309. 367. 465.
Excuſſio 133. 162.
Olivæ excuſſio 55.
Excuſſum 103. 295.
Excutere 133. 162. 295. 296. 367. 662.
Diligenter excutere 103. 105.
Excutere lanam 692.
Excutere linum 296.
Excutere ſe 296.
Excuti 296.
Execrari 26. 234.
Execratio 187. 234. 509.
Executores juſtitiæ 747.
Exegeſis 59.
Exemplar 94. 96. 176. 180. 268. 447. 453. 758.
Exemplar libri 308.
Exemplar litterarum 429. 448.
Exemplar ſcripti 308.
Exempli cauſſa 388.
Exempli gratia 104.
Exemplum 94. 103. 176. 417.
Exercens ſe acutis quæſtionibus 459.
Exercere 554. 586.
Exercere ſe ad calefaciendum 369.
Exercere ſe diſputando 459.
Exercitatio 64. 554. 587.
Exercitatus 56. 64.
Exercitatus, & expeditus 200.
Exercitus 11. 70. 75. 85. 242. 419. 603. 629. 682. 706.
Exercitus duces 420.
Exhalatio 35. 106. 503. 537.
Exhaurire 96.
Exhibere honorem 107.
Exhibare munus 623.
Exhilarare ſe 397.
Exigere 67. x80. 625. 723. 765.
Exigere creditum
Exigere pœnam 723.
Exiguum eſſe 1x8.
Exiguum fieri 128.
Exiguus 100. 125.
Exilira 9x. 401. 622. 643.
Exilium 75.
Exinde 717.
Exire 6. 72. 199. x96. 309.
Exiſtens 115. x75.
Exiſtentia 115. 201. 275.
Exiſtere 499.
Quod non exiſtit 706.
Exiſtimans 345.
Exiſtimare 96. 159. 314. 315.
Exitium 134. 162. 330. 339. 708.
Exitus x97. 487.
Exodus 119. 519.
Gloſſa magna in Exodum 119.
Exordiri 681. 766.
Exordium 450. 681. 729. 767.
Exonerare alvum 450.
Exoriri 98. 479.
Exornare 527. 546.
Exornatio 199.
Exoſa 33x.
Expandere 267. 441. 557. 627.
Expandere ſe 566.
Expandera ramos 609.
Expanſio 267.
Expanſiones 447. 705.
Expanſionis locus 441.
Expanſum 577. 627. 705.
Expanſus 566.
Expaveſcere 93. 96. 124. 401. 727. 757.
Expectare 24. 223. 268. 277. 314. 617.
Expectare anxie 211.
Expectatio x4. 211. 268. 277. 3x4.
Expedira 129. 133. 312.
Expedire ſe 494. 618.
Expedit homini 306.
Expeditum 695.
Expeditus 129. 133. 554. 586.
Expellere 83. 93. 177. 282. 322. 753.
Expelli 753.
Expendera 47. 61. 92. 199. 731. 747.
Accurata expendere 103.
Expenſæ 124. 296.
Expenſum 103.
Expergefieri 362.
Expergiſci 362.
Experientia 292. 308.
Experimento diſcere 171.
Experiri 44. 64. 171. 183. 195. 292. 308.

308. 327. 351. 460. 547. 584.
Expertum 44.
Expertus 274.
Expetere 553. 602. 625. 721.
Expiare 216. 541.
Expiatio 216. 541.
Expiatio peccati 140.
Expiationis dies 197. 415. 476.
Expiatorium 118.
Expirare 280.
Expiratio 295.
Explanare 60. 446.
Sic explicamus 114.
Explicandum eſt 197.
Explicare 60. 441. 444. 446. 449. 452. 457. 468. 576. 749. 771.
Explicari 576.
Explicate 447.
Explicatio 60. 82. 444. 447. 452. 467. 576. 771.
Explicationes 447.
Explicator quæſtionis 771.
Explorare 13. 44. 48. 55. 61. 64. 484. 556. 728.
Exploratio 61. 426.
Explorator 324. 728.
Exploratores 13. 52.
Exploratum 44.
Exploratus 274.
Expolire 263. 477. 662.
Expolitio 715.
Exponere 60. 75. 101. 423. 446. 452. 467. 408. 749.
Exponendum eſt 197.
Exponere probro 151. 157.
Quidam exponunt 198.
Exportare 196.
Expoſitio 60. 65. 101. 447. 452. 750.
Expoſitio alia 102. 349. 456.
Expoſitio allegorica 32. 109.
Expoſitio myſtica 105.
Juxta expoſitionem 348. 349.
Expoſitum 779.
Expreſſio 99.
Expreſſus 486.
Exprimere 105. 154. 296. 376. 460.
Exprimere per figuras 486.
Exprimere humorem, *vel* ſuccum 349.
Exprimere nominatim 446.
Exprimi 260.
Exprobrare 151. 157.
Exprobratio 151. 157.
Expulſa 170. 753.
Expulſi 753.
Expulſio 340. 753.
Expulſus 177.
Expunctio 272.
Expungere 251. 298.
Expurgare 59. 81. 129.
Expurgare vanno 577.
Exquiſite 103.
Exſcindere 71. 74. 83. 153. 248. 439. 526. 525. 677. 158. 422.
Exſcindi 83.
Exſculpere 78. 154.
Exſculptum 154. 158.
Exſibilare 685.
Exſibilatio 685.
Exſiccans 305.
Exſiccare 155. 182.
Exſiccari 155. 182. 280. 305. 479.
Exſorbere 79.
Exſpiratio 295.
Exſpuere 406. 568. 579. 728.
Exſtimulare 81.
Exſurgere 260.
Exta 71.
Extendere 193. 267. 280. 307. 320. 441. 448. 468. 557. 627. 638.
Extendere ramos 609.
Extendere ſe 280. 566.
Extendi 193. 267.
Extenſio 193. 267. 421. 627.
Extenſiones 447.
Extenſum 438. 557.
Extentum eſſe 267.
Extenſus 267.
Extenuatæ 151.
Extenuatum 151.
Extergere 477.
Extergi 263.
Exterior 56.
Exterrere 93.
Extinctio 142.
Extinguere 98. 175. 205.
Extingui 98. 175. 369.
Extirpare 293. 304. 355. 737. 769.
Extolleor ſe *ſam.* 301.
Extollere 292. 293. 560. 574. 609.
Extollere laudibus 391.
Extollere ſe 68. 289. 558. 560.
Extolli 81. 124. 131. 365. 574.
Extra 56. 64.
Extrahere 104. 144. 447. 173. 265. 280. 624. 636. 638. 643. 707.
Extranea 146.
Extraneus 56. 146. 291.
Extraneum ſe gerere 308.
Extrema pars 397.
Extremitas 9. 70. 214. 321. 323. 349. 377. 397. 477. 487. 516. 523. 544. 621. 628. 672.
Extremitates 480.
Extremum 84.
Ad extremum 516.
Extrinſecus 56.
Extrudere 177.
Extruere 52.
Extrui 52.
Exturbare 753.
Exuberans 560.
Exuere 137. 468. 638. 643.
Exulare 753.
Exultare 44. 47. 53. 92. 175. 474. 515. 542. 572.
Exultatio 44. 47. 92. 572. 673.
Exundare 170. 476. 619.
Exurere 55. 637.
Exuri 55.
Ezechiel 519.

F

FAba 400.
Faba Ægyptia 400.
Faba alba 400.
Fabarum contuſarum manducatio 245.
Fabarum vermiculus 125.
Faber 281. 295. 513.
Faber ferrarius 295.
Fabri murarii 23.
Fabrica 177. 254.
Fabula 656. 709.
Fac 242.
Facere 356. 396.
Facere aliquid ſemper 725.
Facere fidem 61.
Facere manifeſtum 75. 183. 442. 447.
Facare profanum 144.
Facere quæſtum 111.
Facere ſciſſuras 129.
Facere ſecundo 741.
Facera ſpem 61.
Faces 55. 404.
Facetiæ 360.
Facie ad faciem 456.
Facies 17. 444. 467.
Facile 285. 715.
Facile, *adverb.* 306. 539.
Facile intelligitur 538.
Facillime 538. 539.
Factum 356.
Facultas 112. 186. 206. 225. 578. 600.
Facultas alendi 207.
Facultas augmentativa 70.
Facultas concetrix 66. 391.
Facultas divinandi 207.
Facultas figurativa 486.
Facultas generativa 198.
Facultas gubernatrix 207.
Facultas imaginatrix 104. 207. 225. 486.
Facultas movendi 206.
Facultas naturalis 179.
Facultas ſenſitiva 557.
Facultas vegetativa 207. 225.
Facultatem dare 579.
Facultatem habere 570.
Facultates 225. 274. 286. 291. 386. 512.
Facultates animales 309.
Facultates corporales 166.
Facultates depilationis 471.
Facultates deſertæ 566.
Facultates intellectuales 166.
Facultates pecudis ferreæ 470. 471.
Facultates ſenſitivæ 557.
Fæces 657.
Fæces ejus 100. 426.
Fæx 100.
Fagus 27. 752.

Fal-

Digitized by Google

Falcis manubrium 528.
Falco 379.
Falcula 248.
Fallacia 180. 571.
Fallax 571.
Fallere 571.
Falſarius 131.
Falſis de cauſis 681.
Falſitas 90. 131. 571. 681.
Falſum 131.
Falſum reddere 225.
Falſus 681.
Falx meſſoria 248.
Fama 87. 168. 169. 179. 656. 709.
Fama mala 719.
Famelica 216.
Famelicus 216. 595.
Fames 62. 216.
Familia 50. 80. 129. 185. 197. 459. 604.
Familia contempta 307.
Per familiam recenſeri 185.
Familia paterna 42.
Familia vilis 307.
Familiaris 184. 396.
Famula 658 709.
Famulari 709.
Famulitium 356.
Famulus 656. 709.
Farina 330. 511.
Farina puriſſima 330.
Farinacea maſſa 234.
Farrago 51. 626.
Faſcia 16. 245. 384.
Faſciæ 70. 205.
Faſciæ crurum 423.
Faſciculi olerum 576.
Faſciculi ſegetis 13.
Faſciculus 19. 175. 290. 325.
Faſciculus myrrhæ 475.
Faſciis involvere 238.
Faſcinare 158.
Faſtidire 247. 513. 680.
Faſtigium 69. 548.
Faſtus 66.
Fateri 183.
Fatigare 177.
Fatigari 231. 237.
Fatigatio 177. 231. 237.
Faſtigium 568.
Fatua 326.
Fatue 750.
Fatui 684.
Fatuitas 47. 183. 323. 608. 745.
Fatum 82. 85. 286.
Fatuum 745.
Fatuum fieri 180.
Fatuus 61. 152. 180. 326. 426. 538. 567. 607. 716. 750.
Fauces 86. 234. 372. 375.
Favilla 126. 298. 603.
Favus 204.
Faux 372.
Fax 3. 55. 237.
Febris 26.
Febris ardens 96. 158. 479. 494.
Februarius 4.
Februarius ſecundus 4.
Fel 264.
Fellis veſcica 210.
Felicem eſſe 487.
Felicem prædicare 27.
Felicitas 169. 286. 478.
Felicitas æterna 487.
Felis 162. 167. 663.
Felix 366.
Femorale 403.
Frmoralia 3. 6. 213. 340.
Femoris acetabulum 715.
Femur 192.
Feneſtella 20.
Feneſtra 155. 206.
Fera 241.
Fera ſylveſtris 65.
Fera venatione capta 474.
Ferarum cubile 552.
Fere 132 269. 715.
Freetri latus 99.
Feretrum 77. 78. 383.
Feriæ 214.
Ferians cœtus 214.
Feriari 136.
Feriari ab operibus 609.
Feriatus dies 214. 376.
Ferire 176. 251.
Ferire cornu 281. 282.
Ferme 508.
Fermentare 149.
Fermentari 149.
Fermentatum 149.
Fermentum 149. 692.
Fermentum in maſſa, h. e. *concupiſcentia mala* 692.
Ferramenta januarum cava 78.
Ferrarius faber 295.
Ferre 128. 175. 289. 301. 311. 414. 320. 345. 678. 717.
Ferre ægre 42. 55. 231.
Ferre moleſte 42. 55.
Ferrum 57. 439.
Ferrum curvum inſtar ſcorpionis torcularis prælo infixum 379.
Ferrum ferro acuitur 235.
Ferrumen 88.
Fervefacere 579.
Fervefactio 601.
Fervens 601.
Aquæ ferventes 601.
Fervere 579. 601. 743.
Fervidus 580. 601.
Fervor 185. 211. 516. 580. 743.
Fervor iræ 516. 580.
Fervoris ſpuma 602.
Feſſum eſſe 231. 637.
Feſſum fieri 231.
Feſſus 231. 637.
Feſta 376.
Feſta majora 376.
Feſtinans 185.
Feſtinanter 45. 129. 307. 339. 340. 359. 387. 443. 467.
Feſtinantes 322.
Feſtinare 45. 53. 55. 93. 129. 133. 138. 185. 340. 384. 565. 627.
Feſtinatio 45. 129. 277. 307. 340. 556.
Feſtinum 307.
Feſtinus 129. 340.
Feſtivitas 136.
Feſtuca 75. 309. 320. 673.
Feſtum 10. 35. 136. 189. 376. 554.
Feſtum hebdomadarum 693.
Feſtum celebrare 136.
Feſtum indicere 383.
Feſtum Tabernaculorum 652.
Fibula 443.
Fibulæ 251.
Fictio 190. 530.
Ficus 4. 722.
Ficus immatura 397.
Ficus matura 398.
Ficus matureſcens 398.
Ficuum maſſa 88.
Ficuum palatha 88.
Ficuum ramus 197.
Fida 16.
Fidei articuli 378.
Fidei fundamentum 378.
Fidejubere 379. 748.
Fidejuſſio 379.
Fidejuſſor 379.
Fidelis 16.
Fidere 48. 61. 211. 564. 730.
Fidrs 16.
Fidei probatæ 272.
Fidem facere 61.
Fides pulſare 305.
Fidium pulſatio 281.
Fiducia 61. 345. 564. 730.
Fiduciam habere 564.
Fiduciam ponere 730.
Fidus 16. 527.
Fieri 115. 356.
Fieri poteſt 22. 40. 197.
Fieri poteſt, ut &c. 197.
Quantum fieri poteſt 22.
Figere 57. 98. 175. 295. 492. 530. 728. 732. 748.
Figi 179.
Figmentum 190. 200.
Figuli lutum 152.
Figuli rota 318.
Figuli vas 152. 401.
Figulina teſta 401.
Figulus 401.
Figura 16. 19. 23. 96. 103. 176. 180. 444. 467. 476. 486. 510. 722.
Figura ſphærica 225.
Figura triangularis 708.
Figuræ in profundum ſculptæ 719.
Figuræ quadratæ 394.
Figuræ ſculptæ prominentes 62. 719.

Figurare 476.
Figurarum artifex 486.
Per figuras exprimere 486.
Figurate 104.
Figuratum 476. 486.
Figuratus 486.
Fila contorta 704.
Fila duplicata 704.
Fila extrema longa telæ 82.
Fila ſerica 547.
Fila ducere, & intorquere 704.
Filare 704.
Filia 52. 66.
Filia vocis 66.
Filiæ 52.
Filiam elocare 311.
Filius 49. 52. 56. 63. 186. 304. 638.
Filius præcepti 475.
Filum 138. 143. 290. 728.
Filum contortum 622.
Filum duplicatum 622.
Fimbria 16. 17. 214. 336. 477. 671.
Fimbriæ 672.
Fimo pinguefacere 130.
Fimus 11. 121. 130. 448. 509. 573. 595.
Finalis cauſſa 226.
Findere 48. 56. 71. 318. 345. 405. 425. 448. 478. 502. 736.
Findere ſe 425.
Findere ungulas 173.
Finem habere 330. 464.
Finem imponere 151.
Sine fine 269.
Fines 56.
Fingere 44. 69. 190. 200. 471.
Finire 79. 151. 167. 321. 323. 347. 630. 636. 641. 677.
Finis 161. 167. 226. 321. 347. 349. 352. 377. 516. 544. 729. 766.
Finis dictionum 348.
Finis Capitis 354.
Finis ſermonis 346.
Finis verſus 354.
Finitum 226.
Quod finitum eſt 66.
Finitus 352.
Firmamentum 330. 577.
Firmare 27. 720. 748.
Firmitas 267. 297. 384. 500. 685. 720. 749.
Firmitates 424. 720.
Firmiter 189. 686.
Firmiter loquitur 686.
Firmum 189. 207. 269. 686. 720. 748.
Firmum eſſe 747.
Firmum eſto 15.
Firmum reddere 686.
Firmus 57. 500. 749.
Fiſcus 80.
Fiſſura 44. 318. 345. 694.
Fiſſuræ 318.
Fiſſuræ petrarum 680.
Fiſſus 318.
Fiſtula 2. 145. 149. 352. 512. 538. 562. 686.
Fiſtula concava 673.
Fiſtulæ 19. 145.
Fixio 529. 728. 732.
Fixum 493.
Flabellum 560.
Flacceſcere 479.
Flagellum 620. 683.
Flamma 233. 237. 243. 603. 478. 637.
Flagrare 55. 96. 237. 243. 531. 603. 478. 637.
Flammans gladii acies 478.
Flaminare 233.
Flare 295. 301. 303.
Flatus 302. 560.
Flavus 263.
Flectere 148. 216.
Flectere genua 58. 221.
Flere 50. 97.
Fletus 50.
Flocci lanæ ſtercore infecti 764.
Florere 189. 231. 286. 294. 298. 439.
Flores 231. 298.
Flos 284. 298. 466. 688.
Fluctus, *plur.* 76. 723.
Fluens 91. 280.
Fluentes 6.
Fluenta 6. 281. 286.
Fluentum 126.
Fluentum perplexum 380.
Fluere 91. 126. 170. 281. 286. 476. 537. 557. 568.
Fluere guttatim 179. 691. 721.
Flumen 281. 284. 288.
Flumen tranſire 71.
Flumina 281. 286.
Ad fluminis littus 68.
Fluvii 281.
Fluvius 281. 284. 288.
Fluxum patiens 50.
Fluxus 91. 477. 506. 537.
Fluxus alvi 707.
Fluxus menſtruus 119. 120. 685.
Fluxus ventris 708.
Focus 191.
Fodere 57. 79. 153. 161. 175. 218. 280. 299. 465. 575.
Fodinæ 153.
Fœcundare
Fœcundum reddere 401.
Fœdare 179. 180. 215. 279. 285. 305. 306. 508.
Fœdari 170.
Fœde 79.
Fœde agere 743.
Fœderatus 354.
Fœditas 130. 170. 180. 229. 285. 305. 306. 357.
Fœdum 229. 306.
Fœdus 500.
Fœdus circumciſionis 271.
Fœdus perpetuum 74.
Fœmina 18. 298.
Fœmina Chriſtiana 72.
Fœmina civis urbana 390.
Fœmina honeſtior 272.
Fœmina pulcra 278.
Fœminæ 310.
Fœminæ loquaces 102.
Fœminæ urbanæ 390.
Fœminini generis vocabulum 310.
Fœmininum genus 355.
Fœnerare 578.
Fœnerator 124. 578.
Fœniculum 516.
Fœnoris pulvis 3. 585.
Fœnum 373. 626.
Fœnum græcum 693.
Fœnus 575. 548. 549. 585. 670.
Fœtens 339.
Fœtere 339. 355.
Gutta fœtida 355.
Fœtidum 339. 340. 744.
Fœtidum odorem emittens 744.
Fœtidum reddere 43. 355.
Fœtidus 130. 456. 477.
Fœtificatio 429.
Fœtor 130. 399. 340. 355.
Fœtus 429. 6 8.
Fœtus in utero 387.
Fœtus mstricis 707.
Folia 424.
Folia libri 457.
Folia luſoria 539.
Folium arboris 178. 366.
Folium auri 401.
Folium libri 102. 425. 542.
Folliculi fructuum 740.
Folliculus grani frumentarii 232.
Follis 295. 301.
Fons 23. 76. 280. 364. 371. 491. 5 6.
Fons continuus 769.
Fons perennis 769.
Fonticulus 491.
Foramen 57. 146. 155. 158. 2 8. 299. 310. 44 . 670.
Foramen calcei 757.
Foramen lapidis molaris, per quod tranſit frumentum 390.
Foramina 310. 680.
Foras 56. 64. 65. 621.
Foras egrediens 296.
Forceps 240. 472.
Forcipes 240.
Forfex 3 9. 355.
Forfex minor 626.
Forfex ſartoria 355.
Forfex tonſorum 131. 355.
Forficis theca, h. e. *vagina* 729.
Forficula 626.
Foris 56. 65. 621.
Forma 40. 72. 83. 96. 99. 103. 105. 177. 180. 476. 486. 510. 539. 547. 716. 722. 765.
Forma abſtracta 707.

For-

Digitized by Google

Forma concreta 767.
Forma conſtans 486.
Forma nomiois conſtructa 353.
Forma eadem 269.
Forma fabrilis 486.
Forma naturalis 485.
Forma ſenſibilis 587.
Forma ſpecifica 273. 487.
Forma vera, & legitima 486.
A forma denominare 765.
Ex forma 364.
Ad formam nominis 715.
Formæ imaginariæ 104.
Formæ plures 99.
Formaliter 765.
Formare 105. 190. 200. 476. 486. 530.
Formatio 486.
Formatio rerum 200.
Formator 486.
Formatum 487.
Formica 659.
Formidabilis 10. 93.
Formidare 96.
Formido 96. 157.
Formula 176. 180. 758.
Fornax 28. 208. 743.
Fornicari 127. 175.
Fornicator 127.
Fornix 216.
Fornices 216.
Forſan 96.
Forſitan 22. 104.
Fortaſſe 22. 40. 197. 649.
Fortaſſis 2. 197. 246. 269. 355. 649. 708.
Forte 22. 40. 96. 152. 246. 269. 355. 362. 419. 649. 708.
Forte dices 720.
Forte obiicies 720.
An forte? 20. 212. 227. 708.
Ne forte 96. 104. 246. 269. 708.
Si forte 96. 246. 269. 708.
Quod ſi forte 708.
Fortem eſſe 13. 142. 152. 367. 748. 749.
Fortem ſe præbere 749.
Fortis 12. 37. 57. 65. 68. 69. 152. 367. 384. 537. 696. 749.
Fortiter 749.
Fortitudo 13. 69. 142. 152. 367. 384. 483.
Fortuito 395.
Fortuitus caſus 395.
Fortuna 286.
Fortuna bona 69. 272.
Bona fortuna uti 286.
Fortuna mala 70.
Bonam fortunam indicare 286.
Forum 200. 621.
Foſſa 68. 72. 79. 125. 146. 153. 167. 213. 401. 424. 475. 511. 569. 619. 626.
Foſſa profunda 475.
Foſſæ 64. 83. 157.
Foſſio 161. 218.
Foſſor 575.
Foſſula 369.
Foſſulæ 401.
Fovea 68. 72. 79. 153. 207. 213. 218. 401. 424. 511. 619. 626.
Foveæ 3. 64. 157.
Fovere 90.
Fraces 426.
Fractio 574. 694. 723.
Fractio arithmetica 694.
Fractionum compendium 694.
Fractum 694. 723.
Fractum eſſe 399.
Fractum eſt 82.
Fractura 399. 575. 694. 723. 727.
Fractus 315.
Frænare 127. 572.
Fræni lorum 21.
Fræno cohibere 572.
Frænum 76. 127. 267. 440. 572.
Fragilitas 728.
Fragmen 405. 423.
Fragmenta 56. 70. 453. 572. 692.
Fragmenta lignorum 692.
Fragmentum 299. 309. 445. 516.
Fragorem edere 424.
Fragrans 283.
Franeia 485.
Francus 485.
Frangere 314. 405. 439. 453. 467. 572. 692. 757.
Frangere minutatim 445.
Frangere in fruſta 469.
Frangi 82. 161. 399. 445.
Frangi animo 723.
Frater 7.
Fraternitas 7.
Fraudare 142. 172. 376. 384.
Fraude opprimere 172. 375. 384.
Fraudulenter 291.
Fraudulenter agere 291. 571.
Fraudulenter cogitare 291.
Fraudulentus 291. 571.
Fraus 187. 291. 378. 542. 571.
Fraxinus 59.
Fremere 373. 556. 615.
Fremitus 556.
Frendere 157. 373.
Fricare 673. 715. 731.
Frictio 673. 716.
Frigefieri 488.
Frigens 488.
Frigeſcere 488. 526. 545.
Aqua frigida 488.
Frigidum 198. 526.
Frigus 480. 488. 526. 545.
Frixio 551.
Frixum 169. 551. 580. 601.
Frondes 372. 694.
Frondes emittere 694.
Frondeſcere 609. 694.
Frondoſum 357. 375.
Frons, dis 286. 354. 375.
Frons, tis 260. 399.
Frons rugoſa 457.
Frontale 171. 418.
De fructibus terræ collatio 754.
Fructificare 429.
Fructificatio 429. 438.
Fructu vacuum 355.
Fructum edere 429.
Fructum producere 2. 429.
Fructuoſum eſſe 401. 429.
Fructus 2. 16. 111. 198. 284. 358. 367. 429. 438.
Fructus æſtivi 504.
Fructus deciduus 279.
Fructus extremi 321.
Fructus novi 2.
Fructus primi 157.
Fructus primitivi 50.
Fructus primitivus 50.
Fructus recens 2.
Fructus ſerotini 241.
Fructus turgeſcens 488.
Fructuum æſtivorum collector 504.
Fructuum calices 740.
Fructuum folliculi 740.
Fructuum ſeparatio 754.
Fructuum ſeparatorum oblatio 754.
Fruges in horreum collectæ 12.
Frugum rubigo 192.
Frui 11. 547.
Frumenta contuſa 99.
Frumentaria pala 386.
Frumentum 12. 150. 358.
Fruſta 56. 453. 572.
Fruſta ad reficiendas veſtes 577.
In fruſta concidere 453.
In fruſta diffindi 733.
In fruſta diſcindere 107. 421.
In fruſta diſſecare 312.
In fruſta dividere 312.
In fruſta frangere 469.
In fruſta ſcindere 107.
In fruſta ſecare 107.
Fruſtra 248. 270. 341. 568. 592.
Fruſtula 215. 691.
Fruſtulum 335. 445. 545.
Fruſtum 72. 167. 172. 309. 335. 405. 421. 423. 453. 469. 733.
Fruſtum aſſutum rupturæ 577.
Fruſtum panis 577.
Fruſtum panni 353.
Fruſtum veſtis tritæ 353.
Fucare 209. 340. 440.
Fucatio 440.
Fucatum 209.
Fugam adornare 173.
Fucus 209. 440. 473. 686. 720.
In fugam ſe conjicere 21.
Fugare 383.
Fugari 57.
Fugere 21. 57. 282. 306. 383.
Fugitivus 383.
Fulcimentum 330. 335.
Fulcire 330. 352.
Fulcrum 26. 352. 353. 670.
Ful-

Digitized by Google

Fulgens 486.
Fulgere 58. 122. 130. 305.
Fulgor 58. 125. 526. 131. 477. 487.
Fulgur 58.
Fulgur emittere 58.
Fulgurare 58.
Fuligo 221.
Fullo 527.
Fulvum 486.
Fumans 743.
Fumare 364. 743.
Fumi clibanus, *h. e. clibanus fumans* 743.
Fumi columna 745.
Fumum emittentes 743.
Fumigantes 743.
Fumus 106. 503. 537. 745.
Funda 12. 510.
Funda annuli 372.
Funda mittere 510.
Funda projicere 510. 615.
Fundamenta 27. 53. 630.
Fundamentalis 198.
Fundamentum 6. 18. 26. 53. 180. 188. 198. 378. 394. 618. 622. 630. 690. 691. 720.
Fundamentorum domus 378.
Fundamentum Fidei 379.
Fundamentum negotii 720.
Fundamentum rei 695. 720.
Fundamentum jacere 689. 690.
Fundamentum ponere 630. 689. 650.
Fundare 188. 198. 695.
Fundari 188.
Fundationis lapis 89.
Fundere 26. 126. 250. 293. 296. 303. 308. 615. 619. 671. 716.
Fundi 263.
Fundi *pl. numeri* 8. 434.
Funditores 510.
Fundum 620.
Convivia funebria 562.
Curator funebris 562.
Deſignator funebris 562.
Per funem demittere 684.
Funes 27. 70. 267.
Fungi 21.
Fungi Sacerdotio 709.
Funiculus 27. 70. 134. 338. 263. 290. 728. 731.
Funiculus contortus 70. 451.
Funiculus duplicatus 451.
Funis 10. 27. 70. 134. 728.
Funis inſtar intorqueri 70.
Fur 79. 443.
Furari 79.
Furca dentata 260.
Furcæ 511.
Furcilla frumentaria 386.
Furcula 161.
Furfures 343.
Furfures poſterioris farinæ 277.
Furnus 743.
Furor 155. 185. 358. 553. 580. 749.
Furtim 80.
Furtim auferre 79.
Furtim ſurripere 79.
Furto auferri 79.
Furtum 80.
Fuſci 720.
Fuſcina 80. 260. 267. 302. 637.
Fuſcinæ 302. 481.
Fuſcinula 267. 302. 637.
Fuſcinulæ 267. 302. 481.
Fuſcum 235.
Fuſcum eſſe 624.
Fuſcus 624.
Fuſile 303.
Fuſio 293. 303.
Fuſor 484.
Fuſorium vas 484.
Fuſtes 313.
Fuſtis 221. 500. 510. 525.
Fuſura 303.
Fuſus, *ſubſt.* 703.
Futilitas 61.
Futurum 10. 385. 396.
In futurum 396.
Tempus futurum 385. 396.
Futurum eſſe 385.
Futurus 10. 385.

G

GAbriel 6. 23.
Galbanum 143.
Galea 510.
Galeæ 204.
Galeri 204.
Galericulum 397.
Galerus 142.
Galilæa 76.
Galilæa inferior 77.
Galilæa ſuperior 77.
Galilæus 76.
Galli 756.
Galli cantus 518.
Galli criſta 230.
Galli, & gallinæ 772.
Gallia 485.
Gallicinium 518.
Gallina 122. 756. 771.
Gallina aquatica 757.
In gallinarum nido 771.
Gallus 485.
Gallus aquaticus 756.
Gallus gallinaceus 11. 756. 771.
Gallus montanus 182.
Gallus ſylveſtris 282. 756.
Gariophyllum 218.
Garrire 298. 458.
Garritus 380.
Garrula 89. 102. 458.
Garrulitas 458.
Garrulus 102. 458.
Gaudens 137.
Gaudere 44. 92. 93. 137. 572. 651.
Fræ gaudio clamare 47.
Præ gaudio geſtire 44. 92. 515. 542.
Gaudium 44. 47. 92. 137. 481. 651.
Gaza 80. 523.
Gazophylacium 523.
Gehenna 71. 86.
Gelu 75. 85. 522. 526.
Gematria 85.
Gemella 721.
Gemellæ res 721. 765.
Gemelli 722.
Gemellus 721.
Gemere 17. 98. 283.
Geminata 662.
Geminatæ res 721.
Geminare 216.
Gemini 721. 765.
Gemini, *ſignum Cæleſte* 702.
Geminorum ſignum 307.
Gemitus 17. 283.
Gemma 2. 262.
Gemma lucens 191.
Gemmæ 184.
Gena 237.
Genealogia 197.
Genealogiæ catena 707.
Per genealogiam recenſere 185.
Per genealogiam recenſeri 185.
Gener 161.
Genera diverſa 211.
In genere 103.
Generis fœminini dictio 245.
Generis maſculini vocabulum 245.
Generabile 115.
Generale 226.
Generaliter 226.
Generans 186. 198.
Generare 186.
Generatim 226.
Generatio 80. 187. 198.
Generationis membrum 3.
Generativa facultas 198.
Generoſulus 3.
Geneſar 80.
Geneſis 185.
Genethliaci 18.
Genethliacus 18.
Genitalia 3.
Genitrix 186.
Genius 276.
Gens 72.
Gentiles 72.
Gentilis 72.
Gentilis fœmina 72.
Gentiliſmus 72.
Genus 58. 221. 569.
Genua flectere 58.
In genua procumbere 58. 222.
Genus 80. 127. 185. 197.
Ad genus certum accenſeri 197.
Id genus alia 84.
Et id genus 199.
Per genus recenſeri 185.
Genus fœmininum 355.
Genus generaliſſimum 346.
Genus humanum 267.

Ge-

Digitized by Google

Genus Logicum 347.
Genus prædicabile 347.
Geous ſubalternum 347.
Gerera ſe potenter 68.
Gerere principetum 720.
Germenie 41.
Germanica Lingua 238.
Germanice 242.
Garmanus 41.
Germen 2. 188. 284. 298. 479.
Germina 231. 548.
Germinans 488.
Germinentia 479.
Germinare 189. 231. 294. 286. 294. 298. 439. 478. 479. 488. 548. 585. 609.
Germinatio 479. 488.
Geſtare 175. 289. 797.
Geſtira 175. 289. 678.
Geſtire præ gaudio 44. 47. 92. 515. 542.
Ghemarà 79. 713.
Gibboſiras, *proprie* camelorum 141. 164.
Gibboſus 68.
Gibbus 68. 164. 378. 394.
Gigaotes 68.
Gignere 49. 186. 198.
Gigni 52. 115.
Gingiber 128.
Gingivæ 166.
Glaber 670.
Glabrare 262.
Glabrare ſe 522.
Glabrities 670.
Glabrum eſſe 670.
Glacies 76. 85. 522.
Gladii ecies 157. 450.
Gladii acies flammans 478.
Gladii eapulus 183.
Gladii vagina 719.
Gladio ferire 542.
Gladiorum artifices 516.
Gladius 155. 324. 327. 337. 350. 351. 639. 707.
Glans, *penis caput* 364.
Gleba 82. 423. 505.
Globi 130.
Figura globoſa 225.
Globoſum 225.
Globus 77. 85. 139. 225. 359. 387.
Glocitare 525.
Glomus 78. 324.
Gloria 108. 191. 604.
Gloria Divina 631.
Gloriæ folium 225.
Ad nominis Divini gloriam 245.
Gloriari 604.
Glos 182.
Gloſſe magna in Exodum 719.
Gloſſæ 447.
Gluma 77. 85. 232. 249. 362. 696.
Gluten 88. 499.
Glutini calamus ad capiendas aves 673.
Glutinum 499.
Glutinum librariorum 499.
Gnomon horologii 664.
Gomer 369.
Gomor 369.
Gonorrhæa laborans 91.
Gordæ regio 521.
Gracile 99.
Greciles 99.
Gracilis 99. 238.
Gracilitas 99.
Gracillere 525.
Gradatim incedere 625.
Gradi 423.
Graduati 636.
Gradus 100. 205. 293. 625.
Gradus circuleres 313.
Gredus ſcalæ 164. 636.
Græce dictio 197.
Græce 197.
Græcia 185.
Græcorum lingua 197.
Græcus 185.
Græcus ſermo 197.
Grellæ 547.
Gramen 373.
Grammatica 99. 105.
Grammeticus 100. 105.
Grana eriſtarum coofracta 440.
Grana producere 82.
Granerium 152.
Grando 57. 105.
Grando immanis 12.
Grando major 220.
Greneſcens 83.
Grani frumentarii folliculus 232.
Granum 48. 49. 83. 485. 545.
Granum thuris 545.
Grana concipiens 83.
Granum uvæ 371.
Graphiarium 539.
Graſſari 448. 468.
Res grata 285.
Res odoris grati 285.
Gretia 138. 150. 151. 563.
Exempli gratia 104.
Gratiam alicujus implorare 150.
Gratiam conſequi 150.
Gratiam facere 150.
Gratiarum actio 183. 195. 297.
Gratias agere 183.
Gratioſum eſſe 150.
Gretioſus 150.
Gratis 248. 270. 341.
Gratis cuſtodiens 704.
Gratuleri 651.
Gratum 285. 576.
Gretum eſſe 573. 673.
Gratum habere 573.
Gravari 175.
Grave 166. 191. 144.
Grave eſſe 191. 264. 526. 546. 749.
Greve reddere 166. 204.
Grevem eſſe 748.
Gravida 360.
Gravidam eſſe 357.
Gravidam fieri 359.
Gravidam reddere 357.
Gravidatio 358.
Gravis 149. 191. 200. 749.
Greviſſime 546.
Gravitas 191. 546. 749.
Graviras pretii 200.
Greges 385. 499.
Greſſus 20. 109. 423.
Grex 56. 75. 360. 361.
Grex minutus 74.
Grex puſillus 74.
Groſſulus 397.
Groſſus 397.
Grus 220. 321. 335.
Gryphus 379.
Guberoaculum 530. 557.
Gubernare 88. 306. 339. 440. 467.
Gubernatio 95. 306. 617.
Gubernator 21. 89. 100. 106. 306. 341. 440. 467. 530.
Synegogæ gubernator 440.
Gubernatores 40. 57. 440.
Gula 62. 86. 120. 234.
Foramen anguſtum inſtar gulæ 120.
Guloſe 83. 87.
Guloſus 83. 86.
Gummi 685.
Gummi foliorum 685.
Gummi præputii arborum 685.
Guſtandum dare 175.
Guſtare 175. 241.
Guſtatio 180. 242.
Guſtus 175. 180.
Gutta 176. 179. 290. 307. 545.
Gutta fœtida 355.
Gutta ſanguinis 545.
Guttæ 179. 371. 372.
Guttatim 179.
Fluere guttatim 179. 691. 721.
Guttur 83. 86. 234.
Guttatoria 290.
Gutturalis 83.
Lirtere gutturelis 83.
Gutturnium 210. 289.
Gymnaſium 14. 50. 101. 105. 194. 200. 553.
Gymnaſium magnum 319. 346.

H

HAbechuch 519.
Hebena 21.
Habera rem 54. 657. 659. 709.
Habitabilis 193.
Habitacula 193.
Habitacule infima 729.
Habiraculum 92. 93. 193. 207. 361. 633. 727.
Habitaculum pacis 310.
Hebitare 92. 193. 200. 622. 681. 707.
Habitatio 5. 92. 93. 193. 207. 361. 631.

Digitized by Google

631. 633. 682. 757. 194.
Habitatio peregrina 194.
Habitator 631.
Habitus 19. 52. 347.
Habitus, *prædicamentum apud Logicos* 63.
Habitus animi acquiſitus 541.
Habitus intellectualis 707.
Habitus intelligentiæ 541.
Habitus practici 541.
Habitus ſapientiæ 541.
Habitus ſpeculativi 541.
Hac illac 37.
Hactenus 215. 229. 388. 390.
Hactenus verba ipſius 391.
Hactenus expoſitio ejus 391.
Hadraniel, *nomen Angeli* 407.
Hæc 87. 94. 95. 102. 107. 113.
Hædus 70.
Hæmorrhoidas 171.
Hæmorrhous 157.
Hæredem conſtituere 192.
Hæredem eſſe 192.
Hæreditare 152.
Hæreditaria poſſeſſio 592.
Hæreditario jure poſſidere 192.
Hæreditas 152. 592.
In hæreditatem æternam 152.
Hæreditatem adire 592.
Hærere 88.
Hæres 192.
Hæreſis 273.
Hæretici 770.
Hæretici errant 427.
Hæretici falſo docent 427.
Hæreticorum capita 253.
Hæreticorum principes 253.
Hæreticum eſſe 427. 465.
Hæreticus 252. 273.
Hagiographa 39. 231. 519. 750.
Haliæetus 73. 362.
Halitus 106. 114. 302.
Hamus 3. 17. 142.
In hanc ſententiam 113.
Harmonia 305.
Haſta 262. 322. 571.
Haſtæ 81.
Haud 231. 242.
Haurire 96. 254. 603.
He articulus 195.
He emphaticum 195.
He interrogationis 692.
He notionis 195.
He quieſcens 391.
Hebdomada 610. 693.
Hebdomadarii 605.
Hebdomadarum Feſtum 693.
Heber 706.
Hebetudo 498.
Hebræa 357.
Hebræus 357.
Hei 120.
Helena 150.
Heluo 83.
Hemina 150.
Hepar 204.
Hera 261. 276.
Hera domeſtica 276.
Heræ 442.
Herba 102. 373.
Herba paluſtris 7.
Herba tenera 102.
Herba viridis 192.
Herbæ amaræ 422.
Herbaſcere 87.
Heri 28. 739.
Hericium 186.
Heroinæ 551.
Hermaphroditus 38.
Herus 54. 550. 585.
Heterogenea 211. 379. 395.
Heu 119.
Heus 119. 120.
Hiacynthinum 731.
Hiacynthus 731.
Hic 94. 95. 106. 113.
Hic, *adv.* 10. 97. 113. 116. 203. 204. 224.
Hic illic 116. 118.
Hic ipſa 221.
Hilarem eſſe 44. 169. 179. 651. 673.
Hilaris 137. 169.
Hilaritas 169.
Hin, *menſura* 108.
Hinc 37. 203. 215. 229.
Hinc illinc 224.
Hinc inde 13. 37. 203. 204.
Hinnire 169.
Hionulus 24.
Hircoſus 130.
Hircus 57. 483. 730.
Hirſutus 539. 670.
Hirudo 368.
Hirundo 321. 335. 477.
His ſimilia 84.
Et his ſimilia 199.
Hiſpania 19. 337. 485.
Hiſtoria 113. 305. 355. 356. 387. 656. 709.
Hiſtoria memoriæ cauſſa exarata 95.
Hiſtoriæ 198.
Hiſtorica oratio 32.
Hoc 87. 102. 106. 107. 229.
Hoc eſt 115. 592.
Hoc eſt illud 102.
Hoc ad illud 87. 102.
Hoc excepto 199.
Secundum hoc 97.
Hoc ipſum 106.
Hoc modo 84.
Hodie 185.
Hædi ſignum 307.
Hædus 70.
Holocauſtum 79. 366.
Homer, *menſura* 369.
Homicida 501.
Homicidium 501.
Homo parvus 458.
Homo plebejus 458
Homo vilis 458.
Homilia 105.
Homioes 18. 61. 267.
Homines ſordidi 341.
Homines viles 241.
Homines ſuſpendens 733.
Homines obſcuri 160.
Hominis proclivitas ad malum 200.
Hominum mos 270.
Homo 4. 17. 18. 39. 77. 301.
Homo bardus, rudis, ſtupidus 78.
Homo levis 40.
Homo ſtaturæ proceræ 68.
Homo nulla auctoritate pollens 458.
Honeſtum 107. 114.
Honeſtus 108. 114. 191.
Honor 108. 161. 191. 604.
Honor infinitus 66.
Honorabilis 191. 311. 345.
Honorare 107. 224. 337. 354.
Honorari 191. 204.
Honorarium 47.
In honore habere 337.
Honoratus 108. 191. 200. 354.
Honore afficere 107. 191. 354.
Honore affici 191.
Honorem exhibere 107. 193.
Honoribus cumulatus 167.
Honorifice 86.
Hora 664. 668.
Ea hora 668.
Hac hora 118. 669.
Hora precationis 720.
Quaſi hora 664.
In ipſa hora 49.
Secundum horam 668.
Hordeum 335.
Horologii gnomon 664.
Horologii index 2.
Horologii lapis 485. 664.
Horologium 40. 41. 671.
Horrere 155. 479. 580.
Horreum 2. 4. 22. 50. 152.
Horreum clauſum 51.
Horribilis 10.
Horror 10. 155. 580.
Horrore concuti 479.
Hortenſis 429.
Horti irrigui 677.
Hortulanus 25. 41.
Hortus 50. 80. 429. 438. 553.
Hortus amplus 53.
Hortus roſarum 119.
Hortus voluptatis 86.
Hoſanna 112. 193.
Hoſanna magnum 117.
Hoſeas 519.
Hoſpes 11. 24. 36. 41. 166. 358. 459.
Hoſpita 36. 41. 459.
Hoſpitari 24. 36. 150. 166.
Hoſ-

Hoſpites 25.
Hoſpitio excipi 36.
Hoſpitio utens 36.
Hoſpitio uti 36.
Hoſpitium 5. 36. 47. 92. 166.
Hoſpitium fixum 36.
Hoſpitium fortuitum 36.
Hoſtes 362.
Hoſtia 88. 291.
Hoſtia pro peccato 140.
Hoſtis 87. 323. 362. 627.
Hoſtorium 251. 273.
Huc 116. 203. 204. 205. 215. 224.
Huc & illuc 13. 37. 518. 203.
Hucuſque 205. 229. 359. 388. 390.
Hucuſque verba ejus 391.
Hujuſmodi 97. 113.
Omnia hujuſmodi 226.
Humanitas 39.
Humanum genus 267.
Humanus 39.
Humectare 243.
Humectari 243.
Humens 243. 409.
Humeri 575.
Humerus 223.
Humiditas 243. 566.
Humidum 198. 566.
Humidum radicale 243.
Humile 673.
Humilem eſſe 671.
Humiliare 246. 253. 622. 671.
Humiliere ſe 213.
Humiliari 213. 246. 253. 368. 671.
Humilietio 207. 213. 672.
Humilis 253. 371. 393. 480. 672. 716.
Humilitas 253. 371. 393. 672.
Humor 243. 678. 685.
Humor fœtens 243.
Humor ingenitus 243.
Humorem exprimere 349.
Humus 4. 25. 26.
Hunc in modum 213.
Hyacinthioum 79.
Hyecinthus 79.
Hyades 209.
Hybernæ uvæ 355.
Hybernarum uvarum acetum 355.
Hybernus 355.
Hydria 205. 206. 233. 262. 337. 509. 568.
Hyems 341. 355.
Hymnus 109. 298.
Hymnus Ægyptius 110.
Hymnus magous 110.
Hyparchi 40.
Hyparchia 112.
Hyparchus 111.
Hyperbole 84. 114. 387.
Per hyperbolem 84.
Hyperbolica locutio 84.
Hyperbolice 113.
Hypocriſis 151. 166.
Hypocrita 150. 166.
Hypocritem egere 166.
Hyſſopus 6.
Hyſterologia 355.
Hyſteron proteron 34. 532.

I

JAcens 629.
Jacere fundamentum 689. 690.
Jacere ſortem 471.
Jactationes 282.
Jactura 421. 464.
Jacula 81.
Jaculari 82. 83. 280. 469. 528. 548. 572. 615.
Jaculator 528. 547. 556.
Jaculatores 556.
Jeculis conficere 615.
Jaculum 75. 83.
Jam 206. 215. 229. 669.
Janitores 757.
Jenua 43. 101. 404. 450. 757.
Janua parva 469.
Januarum ferrameota cava 78.
Januarius menſis 604.
Jephet 706.
Jeſpis 21. 71. 513.
Javan 185. 197.
Ibi 113. 116. 737. 769.
Ibis 528.
Icon 23.
Icterus 192.
Ictus 251. 299. 543.
Id 33.
Id genus elie 84.
Id ita eſt. 115.
Idcirco 34. 60. 75. 207. 215. 226. 252. 272. 390. 348. 366. 390. 766.
Idcirco dicitur 244.
Ideo 60. 75. 207. 211. 226. 366.
Idiota 107. 369. 388. 390. 392. 537.
Idiota ſine urbanitate 399.
Idiota ignarus urbanitatis 399.
Idola 77. 97. 759. 771.
Idola colere 175.
Idolis ſervire 175. 387. 423.
Idolorum Altare 52.
Idolorum cultus 387. 771.
Idololatræ 387. 393.
Idololatria 12. 387. 388. 390.
Idolum 13. 93. 175. 180. 450. 479.
Idolum fœmina 13.
Idoneum 24. 107. 114.
Non idoneum 230.
Idoneum eſſe 107. 114.
Idoneum habere 222.
Idoneus 148. 422. 618.
Jecur 204.
Jecoris reticulum 154.
Jejunare 371. 476.
Jejunio ſe affligere 371.
Jeiunium 371. 476.
Jejunium magnum 476.
Jejunium Quadregeſimæ 476.
Jejunus 170.
Jeoel, *nomen Angeli* 408.
Jeremies 519.
Jericho 325.
Jeſus 193.
Jeſus Nazarenus 309.
Igitur 37. 60. 113. 390.
Ignavia 147.
Ignis 25. 26. 286.
Ignis ſcintillans 160.
Ignis lingua 241.
Ignis ſphæra 225.
Ignominie 79. 86. 215. 481. 506. 757.
Ignominia affectus 365.
Ignominia afficere 149. 212. 213. 215. 481.
Ignominia affici 213. 215.
Ignominiæ domus 771.
Ignominioſe 79.
Ignorentie 637.
Ex ignorentia delinquere 636.
Ignoſcere 272. 681.
Ilex 752.
Ilia 215. 216.
Illa 94. 97. 108.
Illa ipſa 84. 107.
Illaqueari 747.
Illæ 13. 16. 108.
Ille 16. 23. 38. 97. 106. 108.
Ille ipſe 84. 221.
Ille ipſe eſt 115.
Illegitimum 212. 230. 422. 464.
Illi 13. 46. 35. 37. 108.
Illicitum 19. 39. 422. 464.
Illic 113. 116. 737. 769.
Illico 38. 183. 195.
Illidere 299. 566.
Illinc 737.
Illinere 170. 179. 619.
Illinere ſtibio 340.
Illorum 94.
Illuc 116. 203. 737. 769.
Illucere 284. 558.
Illud 33. 87. 97. 107. 108.
Illud eſt 114. 115.
Illud ipſum 130.
Illud ipſum eſt 114.
Illudere 74. 112. 138. 237. 249. 342. 736.
Illuminare 284. 305.
Illuminari 284.
Illuminetio 284.
Illuſio 112. 237. 757.
Illuſor 542. 558.
Illuſtrere 45. 189. 284. 305.
Illuſtrari 284.
Illuſtres 46. 158.
Illuſtris 45. 46. 61. 131. 284.
Imaginari 96. 104. 118.
Formæ imaginariæ 104.
Imaginatio 112. 486.
Facultas imeginatrix 104.
Imagines 97. 479. 759. 771.
Imaginum cultores 394.
Imago 16. 23. 90. 96. 176. 450. 479.

Imber 318.
Imbres 572.
Imbres ſerotini 241.
Immaterialis 115.
Immemor 301.
Immergendo abluere 627. 705. 721.
Immergendo maculare 360.
Immergere 168. 174. 179. 360. 471. 627. 705. 721.
Immergi 168. 173. 179.
Immerito 248. 270.
Immerſio 168. 179. 719.
Immerſio Solis 680.
Imminuere 56. 82. 86. 128. 516.
Imminui 528. 508.
Imminutio 515.
Immorari 400.
Immunditia 173.
Immunditia mulierum menſtrua 565.
Immundities 312. 456.
Immundum eſſe 173. 312.
Immundus 312.
Immuna 458.
Immunis 126. 298.
Immutare 146. 147. 660.
Immutatio 165.
Impactus 572.
Impar 536.
Numerus impar 123.
Impedimenta 274.
Impedimentum 365. 376. 390. 465.
Impedire 48. 258. 271. 390.
Impediri 48. 62.
Impellere 17. 93. 107. 261. 299. 322. 469. 680.
Impellere ad operas ſerviles Regi, *vel* Principi præſtandas 625.
Impelli 261.
Impendere 199.
Impenſæ 22. 199. 296.
Impenſe operam dans 696.
Imperare 474. 486.
Modus Imperativus 486.
Imperator 18. 542. 640.
Imperatrix 3.
Imperfectio 153.
Imperitus 398.
Imperium 551.
Impetigine obductus 139.
Impetiginoſus 139.
Impetigo 46. 139.
Impetus 399. 503.
Impie agere 137. 579.
Impietas 137. 579.
Impingere 83. 222. 281. 423. 747.
Impingere alapam 349. 748.
Impinguare 176.
Impinguari 176.
Impius 137. 579.
Implantatio 565.
Implere 79. 254. 641.
Impleri 254.
Impletio 642.
Impletionis lapides 642.
Lanæ implexa 314.
Ornamenta implexa 314.
Implexum 314.
Implexum eſſe 314. 340. 380.
Implexum reddere 503.
Implicare 70. 501. 609. 694.
Implicari inſtar funis 70.
Implicatio 70.
Imploratio 53. 64.
Imponere 289. 303. 320. 330. 618. 622.
Imponere ſilentium 690.
Impos ſui 171.
Impoſitio 133. 704.
Impoſitio manuum 330.
Impoſſibile eſt 274.
Impoſſibilia 274.
Impotentia 225.
Imprægnare 387.
Impreſſio 49. 505.
Impreſſum Venetiis 105.
Imprimere 505.
Imprimi 105. 179.
Improbe agere 123. 137. 579.
Improbe ſe gerere 579.
Improbitas 579.
Improbum eſſe 579.
Improbus 137. 579.
Improbum pronuntiare 137.
Ex improviſo 637.
Impudens 154. 166. 362. 365. 389. 443. 465.
Impudentem eſſe 154.
Impudenter 75. 85.
Impudenter agere 75.
Impudentia 154. 166. 389.
Impulſio 299. 753.
Impunem eſſe 125.
Impuritas 173. 312.
Impuritas mulierum menſtrua 565.
Impurum 422. 464.
Impurum eſſe 173. 312.
Impurum pronuntiare 312.
Impurum reddere 312.
Impurus 312.
Imputare 259.
Imum 26. 573. 620.
In 49. 71. 84. 360. 366. 727.
In æternum 447.
In conſpectu 456.
In medio 727.
In perpetuum 447.
In poſterum 251.
In primis 56.
In ſempiternum 447.
Inæquale 108.
Inane 726.
Inane eſſe 726.
Inane reddere 48.
Inania verba 62. 273.
Corpus inanimatum, & ſine ſenſu 104.
Inanis 341. 567. 568.
Inanis res 13. 45.
Inanitas 235. 236. 341. 568.
Inaniter 341. 568.
Inauratum 486.
Inaures 170. 377. 498.
Inauris 498.
Incaleſcere 148. 549. 185. 213.
Incantare 135. 158. 566.
Incantatio 136. 558. 235. 566.
Incantator 126. 158. 248. 566.
Incantatores 158.
Incaſſum 341. 568. 592.
Incedendo labi 423.
Incedere 100. 169. 179. 423.
Incedere gradatim 625.
Incedere perfecta 641.
Incendere 6. 55. 96. 190. 243. 293.
Incendi 243.
Incendium 55. 96. 186. 191.
Inceſſus 20. 109. 116. 170. 423.
Inchoare 681. 728. 766.
Incidere 138. 164. 296.
Incidit in Sabbatum 164.
Incidere 70. 71. 73. 129. 134. 144. 154. 158. 161. 293. 309. 422. 450. 537. 684. 728.
Incidere ſe 110.
Incineratum 572.
Incipere 469. 681. 728. 766.
Inciſio 399. 456. 684. 720.
Inciſio Lunæ, h. e. *cornua Lunæ deficientis* 399. 456.
Inciſionis capita, h. e. *cornua Lunæ creſcentis, vel decreſcentis* 399.
Inciſiones 136.
Inciſum 58.
Inciſum eſſe 399.
Incitare 81. 82. 513.
Incitari 82.
Inclamare 128. 517.
Inclinare 148. 216. 229. 280. 307. 323. 420. 448. 478. 570.
Inclinare ſe 74. 478. 570.
Inclinatio 307.
Inclinatio in latus 313.
Includere 215. 318. 572.
Incluſi 359.
Incluſio 359.
Incluſus 359. 572.
Incœnatus 170.
Incola 92. 194.
Incoletus 194.
Incolume 141.
Incolumis 500. 641.
Incolumitas 641.
Incongruum 278.
Incrementum 692.
Increpare 186. 207. 215. 286. 287. 307.
Increpatio 55. 124. 186. 215. 287. 307.
Incruſtare 170. 320. 523.
Incruſtare parietem cæmento 179. 685.
Inculcare 142.
Incultum eſſe 47.

In-

Incultus 61.
Ager incultus 61.
Locus incultus 106.
Incumbere 330.352. 392.551. 552. 629. 696.
Incurrere 383.
Incurvando adorare 316.
Incurvare 148. 207. 216. 229.
Incurvare ſe 74. 148. 216. 221.
Incurvari 377. 629.
Incurvata 216.
Incurvatum 216.
Incurvum 244.
Incurvus 216.
Incus 346.
Incutere 299.
Incutere timorem 566.
Inde 257. 274.
Inde colligendum 708.
Inde conſequitur 308. 737. 769.
Inde percipiendum 708.
Quid inde ſequitur? 244.
Iodex 585.
Index horologii 2.
Index libri 200. 460. 585.
Index loci 200.
Index erratorum 175.
Index muſicæ 305.
India 111.
Ferrum Indianum 111.
Indicare 137. 183. 571. 594. 742.
Indicatio 137.
Indicatio ſpiritus 276.
Indicere 189.
Indicere cœtum 25. 383.
Indicere feſtum 383.
Indicere tempus 396.
Indicium 28. 331. 571. 594.
Indicus color 331.
Indigena 189.
Indigens 484.
Indigentia 153. 484. 490.
Indigere 152. 484.
Indignabundus 52. 293.
Indignari 52.149.213.215.229.553.
Indignatio 52. 128. 293. 358. 553. 586.
Individua 40.
Individua ſpecifica 36.
Individuum 36. 475. 466.
Individuus 439. 466.
Indoctus 392.
Indoles 169. 179. 585.
Indubitata 119.
Indubitatus 61.
Inducere 367.
Inducere in errorem 743.
Inducere ſibi cæſuram 510.
Induere 232. 323.
Induere talaria 173.
Indulgentia 578.
Indulgere 393.
Indumentum 214. 232.
Indus 111.
Induſium 165. 223. 428. 445.
Num de induſtria? 473.
Induſtrius 426. 716.
Indutum eſſe 232.
Indutus laceris veſtibus 401.
Inebrians potus 559.
Inebriare 558.
Inebriari 52. 313. 558. 587.
Inebriatio 559. 587.
Ineptum 222. 230. 422. 464.
Ineptus 176.
Iners 750.
Infamia 87. 99. 168.
Infans 171. 176. 186. 188.
Infantis circumcidendi ſuſceptor 271.
Inferior 573. 716. 719.
Inferiora 26.
Inferius 26. 573. 729.
Infermentatum 260. 402.
Inferne 573. 595. 729.
Iofernus 603.
Inferre vim 17. 149. 572. 748.
Inferre hinc 186.
Infigere 57. 98. 168. 295. 299. 492. 728. 732. 748. 766.
Infigi 173. 179. 679.
Infimum 25. 573.
Infimus 573. 716.
Infinite 269.
Ab infinito 66.
Infinitivus 535.
Infinitum 35. 66. 226.
Infinitus 39.
Honor infinitus 66.
Infirmare 160.
Infirmari 147. 175. 251. 728. 771.
Infirmi 203. 771.
Infirmitas 39. 147. 165. 204. 219. 263. 316. 377. 627. 728. 730. 731. 768.
Infirmum eſſe 147. 165. 764.
Infirmus 20. 39. 147. 263.
Infixio 728. 732.
Inflammare 233. 243. 531. 637.
Inflammari 243. 531.
Inflammatio 158. 479.
Inflammatio, *morbus ardens* 177. 625.
Inflare 81.
Inflari 744.
Inflatio 81. 86. 295. 621. 744.
Inflatum 744.
Inflectere 216. 221. 478.
Ioflectere ſe 140.
Inflexum 244.
Influentia 716.
Influentia Aſtrorum 395.
Influentia Cœleſtis 286. 306. 673.
Influxus 40. 673. 716.
Informare 553.
Informe 726.
Informe eſſe 726.
Rex informis 726.
Infortunia 112.
Infra 26. 460. 539. 595. 729.
Infra ſubſcriptus 165.
Infringere 450.
Infula 480.
Iofundere 250. 271.
Infundi 40.
Infundibulum 671. 716.
Infuſio 132. 250. 271. 303.
Infuſiones 680. 719.
Virtus infuſa 40.
Ingemiſcere 17. 98.
Pro ingenii mei tenuitate 244.
Ingenioſa 145.
Ingenioſus 146. 400. 707.
Ingenio craſſo præditus 86.
Iogeoium 707.
Ingenui 158.
Ingenuus 48.
Inglorius 35.
Ingluvies 126. 128. 132. 230. 491. 525.
Ingratus 229.
Ingraveſcere 591.
Ingredi 100. 229. 361. 367. 423.
Ingreſſus 109. 229. 423. 469.
Ingurgitare ſe 313.
Inhabitandum dare 681.
Inhabitare 92. 193. 707.
Inhibere 211. 258.
Injicere 173. 571.
Inimicitia 19. 43. 54. 87.
Inimicitiæ auctor 87.
Inimicus 54. 87. 332. 362. 627.
Inique 361.
Inique agere 361.
Iniquitas 137.172.340.357.361.387.
Inire 551.
Inire bellum 72.
Inire conſilium 189. 254. 361.
Initiare 150.
Initiatio 150. 643.
Aries initiatorius 643.
Initium 5. 450. 469. 548. 568. 681. 729.
Initium anni 709.
Initium capitis 595.
Initium verſus 595.
Iojuria 141. 365.
Injuria affectus 365.
Iujuria affici 391.
Injuriam ioferre 365.
Injuriam patiens 365.
Injurium ſe præbere 365.
Inniti 330. 352.
Innocens 126. 131. 298.
Innocentem eſſe 125. 298.
Inoncentem declarare 126.
Innocentia 126. 131.
Innoteſcere 183. 651.
Inoovare 137.
Innovari 146.
Innovatio 588.
Innoxius 126. 298.
Innuere 543. 571. 594.
Innuite manu 286.
Innupta 311. 460.

Inopem fieri 328.
Inopia 153. 327. 351.
Inopia affici 328.
Inops 160. 327. 351.
In primis 56.
Inquilinus 11. 36. 73. 84. 92. 291.
Inquinamentum 122. 244.
Inquinans ſe 122.
Inquinare 3. 122. 173. 174. 180. 215. 244. 285. 306. 310. 312. 508.
Inquinari 81. 130. 244. 312. 423.
Inqoinatio 180. 244. 306.
Inquinatum 229. 244.
Inquinatum eſſe 122. 130.
Inquinatus 130. 180.
Inquirere 48. 51. 55. 56. 59. 105. 602. 723.
Inquiri 378.
Inquiſitio 59. 99. 101. 505. 310. 425.
Inquiſitores 52.
Iolania 323. 626. 704.
Inſaniæ 626. 660.
Inſanire 237. 615. 626. 704. 736.
Inſanum agere 626. 654.
Inſanum ſe fingere 626.
Inſanus 608. 626. 704. 716. 750.
Inſeriptio 222.
Inſeulpere 78. 154.
Inſectari 96. 177. 587. 770.
Iofectorum colluvies 105.
Inſequi 587.
Inſerere 568. 592.
Inſidere equo 568.
Inſidiæ 154. 213.
Inſidiari 213.
Inſidias ſtruere 215.
Inſidiator 213.
Inſidiatores 154.
In inſidiis 213.
Inſignire 353.
Inſilire 96. 401. 515. 543. 622.
Inſimulare 159.
Inſipidum 745.
Inſipiens 180. 326. 426.
Inſipientem eſſe 176.
Inſipientem reddere 176.
Inſipienter agere 326.
Inſipieotia 176. 180.
Inſitio 568. 592.
Inſitio in fundum 680.
Inſitus 572.
Inſolentem eſſe 622.
Inſolentis animi petulantia 481.
Inſons 298,
Inſpector 139.
Inſpergere 282.
Inſpicere 148. 364. 390.
Inſpirare 295.
Inſpiratio 295.
Inſpuere 587.
Inſtans, h. e. *momentum temporis præſentis* 286.
Inſtant 727.
Inſtantia 727.
Inſtar 396.
Inſtare 425. 748.
Inſternere equum, aſinum 129. 133. 160.
Inſtitæ 70.
Ioſtruere 150. 175. 177. 180. 318. 395. 552.
Inſtruete viatico 123.
Inſtruere ſe viatieo 123. 135.
Iuſtrumenta muſica 93. 423.
Inſtrumenta pulſatilia 281. 306.
Ioſtrumentum muſicum pulſare 281. 305.
Inſtrumentum 226. 246.
Ioſtrumentum eontractus 628.
Inſtrumentum dotis 222. 231.
Inſtrumentum litterarum 628. 706.
Inſtrumentum pulſatile 306.
Inſufflare 295.
Inſula 290.
Inſulſitas 745.
Iofulſum 745.
Inſulæ 291.
Inſultare 365.
Inſurgere 499.
Integer 57. 641. 739. 763.
Integritas 739. 763.
Integre 79.
Integre ambulare 641.
Iotegre iocrdere 641.
Jotegrum afferere 641.
Integre vivere 641.
Integritas 527. 641. 642.
Integrum 79. 141.
Intellectualia 707.
Præcepta intellectualia 707.
Intellectualis 707.
Habitus intellectualis 707.
Intellectus 108. 184. 327. 707.
Intelligens 316. 327. 707.
Anima intelligens 707.
Iotelligentem eſſe 142.
Inſelligenter agere 222.
Intelligenti ſatis eſt 224.
Intelligentia 46. 48. 61. 316. 327. 707.
Intelligentia abſtracta 428.
Intelligentiæ 327.
Intelligere 46. 48. 61. 142. 314. 326. 547. 707.
Intendere 207. 225.
Intentio 207. 225.
Intentum eſſe 207. 225.
Inter 49. 62.
Inter ſe invicem 94.
Intercalare 357.
Intercalaris annus 387.
Intercalatio 358. 387.
Intercedere 399.
Interceſſio 399 419.
Intereiſus 592.
Interdictum 19.
Interdiu 185.
Interdum 132. 386. 396. 664.
Interea 32. 33. 62. 116. 727. 766.
Interea dum 359.
Interfectio 501.
Interfector 505.
Interfectus 112.
Ioterfieere 112. 249. 501. 576. 722.
Ioterficere more latronum 244.
Interfici 501.
Interim 32. 62. 516. 727. 766.
Interimere 501.
Interior 50. 75.
Interior locus 49.
Interiora 12.
Ioterire 679.
Interitus 388. 708.
Interius 50. 71. 460.
Interloqui 243.
Intermedium 260.
Intermedius 62.
Intermiſſio 465. 652.
Intermittere 48. 61. 652.
Iotermitti 652.
Internecioni devovere 556.
Internuncius 445.
Interponere 320.
Interpres 445. 467. 749.
Interpres linguæ 243. 749.
Quidam interpretes 198. 201.
Interpretari 449. 452. 468. 749.
Interpretari litteraliter 448.
Interpretatio 243. 447. 449. 452.
Inteſpretatio alia 242. 405.
Interpretum conſenſus 327.
Interrogandum eſt 197.
Interrogare 53. 439. 602. 695. 723.
Interrogatio 603. 692.
Per interrogationem 394.
He interrogationis 692.
Interrogative 769.
Interruptio verborum 355.
Interſtitium 587.
Intertextum opus facere 572.
Per intervalla 386. 396.
Intervallum 27. 587.
Interula 165. 223. 428. 445.
Inteſtinum 71.
Inteſtinum rectum 230.
Intimum 71. 460. 727.
Intioctum 234.
Intiogere 168. 174. 179. 360. 475.
Intorquere 70. 451.
Intra 71. 460. 727.
Intrare 229. 361. 367.
Intricatio 70.
Intrieatum eſſe 340.
Intrinſecum 71.
Intrinſecus 71. 84.
Introdueera 229. 367.
Introire 229. 367.
Introitus 109. 367.
Intueri 138. 147. 224. 326. 339. 547.
Intus 84.
Intumeſcere 744.
Intybus 348.
Invadere 24.

Invaleſcere 68.
Invenire 275. 630. 706.
Quod non invenitur 706.
Inventio 275.
Inventum 630. 706.
Inverſa re aliquid tegere 229.
Inverſio 117. 355.
Inverſio litterarum 117.
Invertens ſe 229.
Invertere 139. 229.
Inveſtigare 44. 48. 51. 166. 377. 449. 728.
Inveſtigatio 59. 449. 469.
Inveteraſcere 212.
Inveterata 386.
Inveteratus 385.
Invicem 102. 114. 162.
Ad invicem 114.
Sibi invicem 114.
Invicem ſe collidere 299.
Invicem inter ſe 94.
Invidere 174. 512.
Invidia 174. 364. 512. 541.
Invidia commoveri 174.
Invidus 364. 541.
Inviſere 335.
Invitare 127.
Invitare ad convivium 132.
Invitati 127.
Invitatio ad convivium 127.
Invitatus 127. 132.
Invitia illis 220.
Invito illo 220. 390.
Invito me 230. 390.
Invito te 220. 230. 390.
Inumbrare 80.
Inunctio boni odoris cauſſa 332.
Inundare 170. 672.
Inundatio 129. 169. 170. 627. 673.
Inungere 170. 179. 264. 320.
Inungi 621.
Invocare 316. 479. 487.
Involucra 74.
Involucro tegere 230.
Involucrum 76. 78. 220. 230. 245.
Involucrum mortuorum 131. 221.
Involvere 76. 220. 230. 238. 245. 503.
Involvere faſciis 238.
Involutio 230.
Involutus 220.
Job 38. 519. 765.
Jocari 23.
Jochannà 717.
Jocus 360. 705.
Joel 519.
Jonas 519.
Juxta ſententiam Jonathanis 253.
Jonia 185.
Joſue 519.
Ipſa 10. 35. 36. 107.
Illa ipſa 84.
Ipſæ 16. 36. 108.
Ipſe 10. 16. 33. 35. 38. 108. 309. 394.
Ego ipſe 84. 297. 394.
Ille ipſe 84.
Per ſe ipſe 86.
Tu ipſe 297.
Ipſemet 82. 86. 221. 309. 394.
Ipſi 16. 35. 36. 38. 108. 110.
Sibi ipſi 86.
Ipſum 33. 107. 108.
Te ipſum 297.
Ira 52. 128. 164. 553. 586. 749.
Ira æſtuans 185.
Ira efferveſcere 516.
Ira excandeſcere 149. 579.
Ira fervens 211. 516.
Iracunda mulier 554.
Iracundia 229. 515.
Ad iram provocare 149. 474. 553.
Iracundus 185. 542. 553. 580. 586. 601.
Iræ æſtua 155. 185.
Iræ fervor 580.
Iraſci 52. 149. 213. 215. 229. 542. 553. 586. 748.
Iratus 52.
Ire 6. 108. 109. 116. 251.
Ire obviam 25.
Ire recta 762.
Iris 528. 547.
Ironia 84.
Ironice 84.
Irregulare 124. 131.
Irregularitas 131.
Irridere 74. 90. 93. 138. 232. 234. 237. 243. 249. 472. 542. 558. 736.
Irrideri 232.
Irrigare 558. 677. 681.
Irrigari 558. 587.
Irrigatio 558. 587. 677.
Irriguus locus 677.
Irriſio 74. 93. 234. 237. 243.
Irriſor 249. 542. 558.
Irritamentum 553.
Irritatio 553.
Irritare 278. 474. 513. 542. 543.
Irritatio contumelioſa 278.
Irritum facere 401. 423.
Irritum reddere 48. 508.
Irruere 296. 339. 448. 468. 543. 680.
Irrumpere 757.
Irruptio 757.
Is 16. 33. 38. 94.
Iſaias 203. 519.
Iſraelitarum religio 106.
Iſraelita 341.
Synagoga Iſraelis 225.
Terra Iſrael 35.
Iſta 35. 87. 94. 95. 97. 102.
Iſta *plur.* 116.
Sicut iſta 94.
Iſtæ 13.
Iſte 35. 94. 95. 97. 106. 115.
Iſte vir 113.
Iſti 19. 35. 37. 111. 116.
Iſtic 737.
Iſtuc 737.
Iſtud 87. 97. 102. 106.
Ita 35. 108. 109. 110. 115. 116. 203. 207. 211. 225. 226.
Ita etiam 116.
Etſi ita ſit 116.
Ut ita dicam 224.
Ita eſt 225. 370.
Italia 9.
Italicus 10.
Itaque 37. 233.
Itane? 35.
Itare 619.
Iter 24. 109. 116.
Iter facere 24.
Iterare 660. 741. 742.
Iteratio 709.
Iterato dicere 742.
Iterum 114. 726. 743. 766.
Iterum vale 720.
Itidem 40.
Itineris ductor 768.
Itio 109.
Jubere 425. 474.
Jubilæus annus 182.
Jubilare 181. 474.
Jubilatio 181.
Jucunditas 52. 294.
Jucundum 278. 305.
Jucundum eſſe 52. 294. 673.
Jucundum reddere 52.
Jucundus 52. 169. 379.
Juda 183.
Judæ terra 183.
Judæa 22. 183.
Judæus 183.
Judex 92. 280. 443. 465. 523.
Judex vulgaris, & communis 107.
Judicare 91. 92. 103. 186. 314. 715.
Judices 44. 354. 465. 519.
Judicia 381.
Judicia animarum 256. 309.
Judicia capitalia 309.
Judicia criminalia 256. 309. 542.
Judicia pecuniarum 256. 309. 542.
Judicialis 308.
Judicialis ſententia 40. 465.
Judicii acuti 167.
Judicium 92. 109. 175. 292. 715.
Idem judicium 114.
Judicium exercere 103.
Judicum conſeſſus ordinarii 381.
Juga 123.
Juge 766.
Juge Sacrificium 422. 696. 737.
Jugerum 26. 119.
Jugis 737. 766. 769.
Jugiter 725. 737. 766. 769.
Jugiter facere 769.
Jugulare 168. 179. 291.
Jugulatio 168. 179.
Jugum 123. 131. 399. 503.
Jugi lignum 503.

Ju-

Digitized by Google

Jugi vinculum 503.
Jugum textoris 215.
Julius menſis 2.
Jumentorum cibus 19.
Jumentum 55.
Juncetum 21.
Junctura 88. 238.
Junctura brachii 444.
Juncturæ membrorum 547.
Juocus 3. 21. 78. 174.
Reſtis ex juncis confecta 3.
Juogere 123. 238.
Jungere conjugio 696.
Jungere matrimonio 123.
Jungi matrimonio 123.
Junior 125. 131.
Juniperus 580.
Junius, *menſis* 738.
Jupiter 211. 486. 716.
Jura Divioa 37.
Jurameotum 187. 500. 534. 606.
Juramentum depoſiti 606.
Juramentum falſum 606.
Juramentum leve 606.
Juramentum temerarium 606.
Jurare 187. 500. 605. 606.
Jurgari 297. 536.
Jurgium 82. 205.
Juris conſtitutio 116.
Juriſconſulti 102.
Juris Divini doctor 14.
Juriſperitus 14.
Jus 566.
Jus civile 308.
Jus civitatis 390.
Jus dicere 715.
Jus naturale, & legale 308.
Juſculum 566.
Jusjurandum 187. 534. 606.
Juſſu 486.
Juſſum 426.
Juſtificare 473.
Juſtificatio 131.
Juſtitia 116. 131. 271. 473.
Juſtitiæ exactores 747.
Juſtitiæ executores 747.
Juſtitiæ meritum 131.
Juſtum 207.
Juſtum eſſe 125. 473.
Juſtum pronuntiare 473.
Juſtus 120. 126. 131. 473.
Juvare 324. 350.
Juvenca 358. 427.
Juvencula 367. 548.
Juvencus 427 728.
Juvenes 367. 562.
Juvenis 61. 367. 562. 587. 626.
Juventus 61. 157. 172. 367. 548. 626.
Juxta 10. 68. 83.
Juxta æſtimationem 715.
Juxta Kabbalam 243.
Juxta me 83.
Juxta menſuram 715.
Juxta ſe 83.
Juxta ſenſum allegoricum 388.
Juxta ſenſentiam meam 242.
Juxta te 486.

K

KAbbala 492.
Juxta Kabbalam 243.
Kamètz, *nomen vocalis* 540.
Kandè, *vox magica* 541.
Kardù, *nomen herbæ* 739.
Karræi 544.
Kartanus 545.
Karteſima, *feſtum* 523.
Keduſciel, *nomen Angeli* 408.
Keſeph Miſnè 9.
Kidron, *torrentis nomen* 496.
Juxta ſententiam Kimchi 243.
Kislèu 215.

L

LAbans 574.
Labare 147. 478. 685. 720.
Labefactare 747.
Labaſcere 574. 685. 720.
Labes 44. 180. 249.
Labes animæ 456.
Labi 147 259. 685. 747.
Labi incedendo 685.
Labium 94. 336. 672.
Labor 2. 177. 181. 231. 237. 354. 369. 405. 696.
Laborare 100. 177. 180. 231. 233. 337. 354. 369. 405.
Laborare profluvio 752.
Labrum 3. 85. 210.
Labrum æneum 564.
Labrum ſuperius 672.
Labruſcæ 81. 355.
Lac 143. 165.
Lacera 176.
Lacerare 318. 736.
Laceris veſtibus indutus 401.
Lacerta 144. 148. 206. 516.
Lacerum 176.
Lacryma 97. 685.
Lacrymari 50. 97.
Lactans 188.
Lactare 188.
Lactens 188. 198.
Lactentes 188. 198.
Lacteus 165.
Circulus lacteus 165.
Lacuna 424. 596.
Lacunæ 84.
Lacunæ aquarum 64.
Lacus 3.
Lacus torcularis 294.
Lædere 281. 287. 307.
Læna 212.
Læſio 134. 162.
Lætari 44. 92. 93. 137. 572. 651.
Lætificare 137.
Lætitia 44. 52. 92. 109. 137.
Lætum eſſe 169. 179. 651. 675.
Lætus 137. 169.
Læve eſſe 670.
Lævis 670.
Lævitas 670.
Lagana 19. 28. 671.
Laganum 28. 335. 379.
Lagena 81. 125. 126. 149. 233. 240. 278 523. 528. 576.
Lagena teſtacea 126.
Laicus 146.
Lambere 235.
Lamech 106.
Lamentari 12. 336.
Lameotatio 12. 50. 336. 371. 595.
Lamentator 336.
Lamentatrices 12.
Lamentatrix 336.
Lamentum 12. 17. 336.
Lamentum edere 12. 336.
Lamina 175. 180. 477.
Lamina ærea 18.
Laminæ 180. 384.
Laminæ aureæ 577.
Laminæ diductæ 577.
Laminæ ductiles 577.
Laminæ expaoſæ 577.
Laminæ firmæ 424.
Laminæ tenues 180.
Lampades 55. 404.
Lampas 55. 237.
Lana 25. 262. 370.
Lana agnina 255.
Lana leporum 25.
Lana caprina 362.
Lana implexa 314.
Lana molliſſima 255.
Lana detonſa 74.
Lanæ flocci ſtercore infecti 764.
Lanam excutere 692.
Lancea 262. 322. 337. 571.
Lanceæ 81.
Lanceæ manubrium 528.
Lances 4.
Languere 477. 768. 771.
Langueſcere 768.
Languidum 104.
Laoguidum eſſe 104.
Languidus 39.
Languor 39.
Lanio 179. 544.
Lanius 168.
Lanugo 11. 22.
Lapicidæ 23.
Lapicidinæ 154.
Lapidare 9. 555.
Lapidatio 555.
Lapidator 556.
Lapidei ordines 88.
Lapides extra murum eminentes 40.
Lapides impletionis 642.
Lapides marmorei 629.
Lapidibus obruere 555.
Lapidis molaris foramen, per quod tran-

tranſit frumentum 390.
Lapidum ſtrues 88.
Lapis 2. 174. 210. 418.
Lapis cæſus, & politus 73.
Lapis coctus 231.
Lapis fundationis 89.
Lapis horarum 664.
Lapis horologii 485.
Lapis marmoreus 76.
Lapis maximus 76.
Lapis molaris inferior 405.
Lapis Parius 93.
Lapis pretioſus 12.
Lapis ſepulcbralis 77.
Lapſus 299. 570. 747.
Laqueoli 371.
Laqueolus 521.
Laqueos tendere 478.
Laqueum tendere 747.
Laqueus 7. 151. 301. 499. 747.
Larael, *nomen Angeli* 407.
Lardum 709.
Lares 759. 771.
Largiri gratioſe 150.
Largitio amplior 47.
Larvæ 150.
Laſcivia 443.
Larus 62.
Laſcivire 54.
Laſcivus 443.
Laſſitudo 637.
Laſſum eſſe 637.
Laſſus 637.
Lata 449.
Latebra 173. 356.
Later 231.
Later dimidius 216.
Latera 81. 672.
Latera Altaris 672.
A latere 473.
In latere 473.
Ab omni latere 486.
Latere 133. 178. 213. 214. 341. 356.
Lateres 574.
Laterum dolor 473.
Laterum duorum 94.
Laterum morbus 473.
Latibula 133.
Latibulum 173. 342.
Latitare 133.
Latitudines 449.
Latitudo 406. 449. 560. 587.
Latomi 23.
Latrare 279.
Latrina 95. 218. 296.
Latro 237. 244. 443.
Latrocinari 244.
Latrocinia 695.
Latrocinium 244.
Latrones 237. 244. 280.
Latronum more interficere 244.
Latum 449. 560. 587.
Latus, eris 16. 99. 192. 223. 323. 357. 363. 397. 456. 473. 477. 608.
Laterum duorum 94.
Inclinatio in latus 313.
Latus dexterum 187.
Latus feretri 99.
Ad latus 394.
Latus ſepulcri 99.
Latus ſiniſtrum 653.
Lavacrum 165. 210.
Lavare 144. 322. 471. 564. 622.
Vas ad lavandum 210.
Lavare ſe 564.
Lavari 627.
Laudabile 692.
Laudare 109. 510. 539. 692.
Laudatio 109. 183. 391.
Laudatum 692.
Laudibus celebrare 692.
Laudibus efferre 140. 391.
Laudibus extollere 391.
Lauri 25.
Laus 109. 137. 140. 183. 539. 604. 692.
Ad laudem 86.
Laxare alvum 707.
Laxare ventrem 423.
Laxatio 707.
Laxitudo cordis 54.
Lebes 91. 238. 495.
Lebetem purgare 81.
Lebetes 422.
Lecti aſſeres inferiores 299.
Lecti calceus 354.
Lecti miniſterium 709.
Lecti ornamentum 523.
Lecti pes 221.
Lecti ſponda 383.
Lectica 477.
Lectio 82. 86. 346. 518. 544. 656. 661.
Lectio inverſa 355.
Lectio juxta accentus prolata 306.
Lectio Prophetica 403. 458.
Lectionis matres 15.
Lectiſternia 689.
Lector 517.
Lectulus 383. 438.
Lectum 211. 517.
Lectum, & ſcriptum 517.
Lectura ſacra 656.
Lectus 100. 123. 383. 438. 618. 630.
Lecythi 76. 478.
Lecythus 76. 478.
Legalis 200. 308.
Legati 231.
Legatio 639. 707.
Legatus 6. 231. 242. 438. 638. 707. 716.
Legere 82. 86. 517. 544. 660.
Legimus 86.
Non legimus 242.
Sic legimus 113.
Legio 232.
Legis libri theca 729.
Legis miniſterium 709.
Legiſperiti 102.
Legiſperitus 338.
Legis tranſlatores 386.
Legitimatio 230.
Legitimum 222. 230.
Legitimus 422.
Legitur 517.
Legumen 536.
Lemures 172.
Lene eſſe 271.
Lenire 570.
Lenia 570. 670.
Lenitas 305. 570.
Leniter 285. 306.
Lente 277. 306.
Lentes 173.
Lenticula 76.
Lenticularum vermiculus 125.
Lentus 268.
Leo 23. 41. 235.
Signum Cœleſte leonis 41.
Leo-pardus 308.
Leo immanis 236.
Leo vetus 236.
Leonis ſignum 307.
Lepra 318. 484.
Lepra erodens 144.
Lepra exſciodens 144.
Lepra percuti 484.
Leproſum fieri 484.
Leproſus 318. 484.
Lepus 25.
Leporum lana 25.
Levare 96. 128. 289. 307. 508.
Levatio 289.
Leuca 442.
Leve 538.
Leve, & grave 538.
Levitas, & graeitas 538.
Levem eſſe 508. 619.
Levem fieri 619.
Levem reddere 508.
Levem haberi 126.
Leviathan 233.
Levir 182.
Leviri jus, & officium præſtare 182.
Levis 508. 620.
Leviſſime 538. 539.
Levita 233.
Levitas 56. 506. 509.
Leviter 509. 539.
Leviticus 519.
Gloſſa magna in Leviticum 120.
Lex 39. 102. 106. 192. 200. 292. 308. 519.
Lex Divina 37. 200.
Lex iterata 277.
Lex ſcripta 694.
Lex ore tradita 694. 771.
Lex ore tenus tradita. *Ita appellantur* Patrum Traditiones 771.
Legem abnegantes 277.
Leges Divinæ 37.
Legis datio 277.
Legis diſcipulus 772.

Legis myſteria 355.
Legis repetitio 277.
Liba 220.
Libamen 293.
Libanus mons 12. 232.
Libare 293. 308.
Libatio aquarum 326.
Libbonica 232.
Scriptura Libbonica 232.
Libellarius 231. 242.
Libellus 74. 222. 337. 338. 452. 460. 469. 628.
Libellus citationis 469.
Libellus dimiſſionis 74.
Libellus divortii 74.
Libellus illegitimus 74.
Libellus legitimus 74.
Libellus ligatus 74.
Libellus rectus 74.
Libellus repudii 74. 85. 753.
Libellus repudii calvus 74.
Liber, *adject.* 48. 600 681.
Liber 222. 339. 402. 452. 469.
Liber compoſitionis 568.
Liber convolutus 77.
Liber correctus 103. 305.
Liber creationis 190. 200.
Liber emendatus 103.
Liber ethicus 270.
Liber excuſſus 103.
Liber mendoſus 180.
Liber probatus 103.
Liber precationum 406.
Liber precum propitiatoriarum 328.
Liber punctatus 298.
Liber rituum 306.
Liber Stationum 368. 393.
Liber Topicorum 309.
Liber Zohar 346.
Libri auctor 162.
Libri Caput 349. 444.
Libri columna 387.
Libri conſcriptio 162.
Libri erratum 180.
Libri exemplar 308.
Libri folium 102. 425.
Libri index 200. 585.
Libri margo 85.
Libri numerus 353.
Libri pagina 387. 425. 542.
Libri pars 162. 173.
Libri ſectio 444.
Libri tomus 173.
Liberalis 621. 622. 402. 424. 577.
Liberalitas 120.
Liberaliter 259.
Liberaliter largiri 150.
Liberare 298. 406.
Liberare ſe 298.
Liberari 254. 298. 406.
Liberatio 212. 424. 444.
Liberator 444.
Liberatus 622.
Liberi 158.
Libertas 158. 578. 626.
Libertate donare 157. 626. 704.
Libertate donari 626.
Mulier libertate donata 704.
In libertatem aſſerere 157.
Liberum 427. 465.
Liberum arbitrium 61. 578.
Liberum dimittere 312. 402. 626.
Liberum efficere 157.
Liberum reddere 681.
Liberum ipſi eſt 578.
Liberum dimittere 402.
Liberum eſſe 157.
Liberum facere 427. 465.
Liberum fieri 312.
Libra 257. 420.
Libræ ſignum 307.
Libramentum 717.
Libraria arca 50.
Librariorum glutinum 499.
Quidam libri 198.
Libri Chronicorum 103.
Libri confuſi 694.
Libri erronei 694.
Libri Legis theca 729.
Libri pagina 387. 425. 542.
Libri Paralipomenon 103.
Libri pars 308.
Libri Sacræ Scripturæ hagiographi 231.
Libri volumen 308.
In quibuſdam libris 198.
Librorum corrector 305.
Libros componere 135.
Libros corrigere 305.
Libros emendare 305.
Librum conſcribere 162.
Librum componere 162.
Liburna 58. 232.
Liburnæ 232.
Liburnica 58. 232.
Licentia 112. 550. 578. 600.
Licentiæ 486.
Licentiatus 353. 579.
Licet 20.
Licet ita ſit 39.
Licitum 39. 112. 118. 230. 312. 458.
Licitum, & vetitum 33.
Licitum reddere 312.
Licitus 600. 681.
Lictores 22.
Lien 170.
Ligamen 3. 19. 230. 485. 546.
Ligamina 503.
Ligare 3. 19. 160. 204. 218. 230. 377. 439. 476. 479. 485. 503. 537. 539. 546.
Ligare catenis 644.
Ligati 129.
Ligatio artuum 377.
Ligatio 230.
Ligatum eſſe 546.
Ligatura 230. 546.
Ligatus 19. 204. 479. 554.
Ligna cedrina 13.
Ligna thyina 13.
Vas ligneum 324.
Lignorum fragmenta 690.
Lignum 20. 324. 356. 503.
Lignum aloes 23.
Ligo, onis 161. 324. 399. 557.
Ligones 324. 511.
Ligula 3. 521. 576.
Ligulæ 602.
Ligula calcei 384.
Ligurius 513.
Lilia 316.
Lilium 301. 688.
Lima 672.
Limax 148. 723.
Limbus 94. 672. 728.
Limen 39. 337. 339.
Limes 76. 729. 766.
Limitum miſſio 395.
Limpidum 479. 487.
Aquæ limpidæ 487.
Linea 355. 626. 703. 705. 719.
Linea Æquatoris 499.
Linea Æquinoctialis 703.
Lineæ curvæ 394.
Lineæ obliquæ 394.
Lineamenta 720.
Lineas ducere 340. 355. 719.
Lineis exaratum 355.
Linere 320. 619. 621. 670.
Lineus pannus 318.
Lingere 235.
Lingua 245.
Lingua barbara 237.
Lingua detrahere 241.
Lingua Germanica 238.
Lingua ignis 241.
Lingua Sancta 519.
Lingua tertia loqui, *phraſis uſitatiſſima apud Chaldæos, pro* calumniari 241.
Ex lingua una in aliam transferre 749.
Ex lingua una in aliam translatio 750.
Ex lingua una in aliam vertere 386.
Linguæ interpres 243.
Linquere 607.
Lintea 314.
Linteamen 223.
Linteamina 223.
Linteamina tenuia 314.
Lintei fruſta 252.
Linteum 223. 318. 346. 449. 453. 688.
Linteum tenuiſſimum 318.
Linum 26. 223.
Linum excutere 296.
Lini ſtupa 295.
Liquefacere 247. 258.
Liquefactio metalli 485.
Liquefactum 628.
Liquefieri 249. 258. 259. 449. 570.
Li-

Liqueſcere 146. 187. 258. 468.
Liquido 65. 467.
Liquidum 628.
Liquor 623. 678.
Liquor ſtillans 97.
Lis 82. 155. 205. 297. 374. 388. 536. 724.
Lis forenſis 92.
Litera 353. 402.
Litera alphabeti 28.
Litera miniſterialis 709.
Litera mota, h. e. *quæ pronunciatur* 306.
Literæ 28.
Literæ curvæ, *ſive* reflexæ 216.
Literæ contractus matrimonialis 231.
Literæ debiti 74.
Literæ divortii 85.
Literæ crediti 74.
Literæ procurationis 628.
Literæ radicales 394. 720.
Literæ ſerviles 394. 720.
Literarum exemplar 429. 448.
Literarum ſtudioſus 61.
Literas commendatitias ſcribere 425.
Lites 155.
Lites accendere 155.
Lites concitare 82.
Lites excitare 82.
Lites movere 388.
Lites ſuſcitare 82.
Litigantes componere 56. 468.
Litigare 91. 92. 103. 155. 297. 388. 501. 536.
Litigator 388.
Litigioſus 155.
Littera 6.
Littera gutturalis 83.
Littera ſervilis 65.
Litteræ 77. 337.
Litteræ apex 131.
Litteræ attritæ 180.
Litteræ debiti 628. 705.
Litteræ confeſſionis debiti 628.
Litteræ contractus 706.
Litteræ contractus Matrimonialis 222.
Litteræ immiſſionis in bona debitoris 704.
Litteræ Hebraicæ 519.
Litteræ juris affinitatis 628.
Litteræ Matrimoniales 628.
Litteræ miniſtrantes 686.
Litteræ præceptionis, *h. e.* teſtamentum 628.
Litteræ procurationis 628. 706.
Litteræ radicales 198.
Litteræ remiſſionis debiti 628.
Litteræ repudii 458.
Litteræ ſerviles 686.
Litteræ ſibilatæ 685.
Litteræ ſolutionis 458.
Litteralis ſenſus, & ſimplex 709.
Litteralis ſenſus Scripturæ 75.
Litteralis vocis auditio 709.
Litteraliter interpretari 448.
Litterarum inſtrumenta adulterata 131.
Litterarum inſtrumentum 628. 706.
Litterarum inverſio 817.
Litterarum ſtudioſus 61.
Litteris inſtructus 2.
Littus 210. 216. 339.
Ad littus fluminis 68.
Liturgia 368.
Livens tumor 680.
Lividum eſſe 136.
Livor 680.
Loca eminentia 281.
Loca paluſtria 64.
Loca ſignata 331.
Localis 533.
Locare 691.
Locator 691.
Locatus 200. 585. 691.
Loci index 200.
Loco 147. 643. 729.
Hoc in loco 224.
Loco tertio 737.
Loculi 405.
Loculus 78. 104. 210. 485.
Locuples 386.
Locupletare 386.
Locupletari 386.
Locus 28. 68. 91.
Locus altus, & munitus 375. 533. 618.
Locus amplus 560.
Locus aridus 477.
Locus calvus 78. 522.
Locus campeſtris 193. 682.
Locus circumjacens 322.
Locus concavus ſub brachio, *h. e.* axilla 704.
Locus declivis 249. 289. 308. 671. 672. 707.
Locus derelictus 652.
Locus deſertus 47.
Locus deſolatus 472.
Locus editior 52.
Locus editus 560.
Locus excelſus Idolis conſecratus 52.
Locus expanſionis 441.
Locus humilis 672.
Locus incultus 47.
Locus interior 49.
Locus intermiſſus 653.
Locus irriguus 677.
Locus lubricus 685.
Locus luſus 487.
Locus medius 49.
Locus planus 682.
Locus privatus 550.
Locus publicus, & communis 550.
Locus ſalebroſus 50.
Locus ſecretus, *h. e.* pudendum 356.
Locus ſedimenti 680.
Locus ſepulcrorum 531.
Locus ſpinoſus, & incultus 306.
Locus tenebris, & caligine plenus 159.
Locus tortuoſus 208. 216.
Locus vaſtatus 47.
Locum tenens 316.
Locuſta 71. 105. 125. 136. 521.
Locutio 245.
Locutio pluralis 585.
Logica 213.
Logica demonſtratio 199.
Logicus 213.
Lombardia 236.
Longe 109. 116. 565.
Longe abeſſe 565.
Longe abſcindere 565.
Longe diſtare 565.
Longinquus 565.
In longitudinem 57.
Longitudo 24. 25. 281.
Longus 24.
Loquacitas 88. 458.
Loquela 106. 255. 664.
Loquax 89. 102. 458.
Loquaces fœminæ 102.
Loquacitas 619.
Loquendi modus 245.
Loquendi ratio elliptica 544.
Loquens turpiter 279.
Loqui 16. 59. 202. 255. 272. 619. 726.
Loqui ſubmiſſe in aures 235.
Loqui ænigmatice 138.
Loqui oratorie 243.
Loqui ornate 243.
Lora 662. 737.
Lorica 81. 94. 130. 323. 339. 729. 768.
Lorum 76. 384. 521. 576. 728.
Lorum fræni 21.
Lotio 168. 179. 564. 623.
Lotio manuum 307.
Lotor pannorum 517.
Lotus 622.
Lubricatio 685.
Lubricitas 685. 720.
Lubricitates 685.
Lubricus locus 685.
Lucens 123.
Lucere 45. 122. 189. 283. 305. 423.
Lucerna 55. 64. 280. 384. 685.
Lucerna ſeparationis 60.
Luceſcere 189.
Lucidum eſſe 45.
Lucidum reddere 45.
Lucifer 281. 674.
Lucrari 111. 116. 117. 194. 345. 559. 587. 686. 720.
Lucrari facere 194.
Lucri dimidium 560.
Lucrifacere 194.
In lucro eſſe 686.

Lucrum 4. 111. 117. 171. 194. 274. 345. 560. 587.
Lucrum, & damnum 421.
Lucrum afferra 686. 720.
Lucrum facere 559.
Lucrum magnum 559. 560.
Luctari 223. 617.
Luctatio 277.
Luctum percipere 686. 726.
Luctus 2. 12. 17.
Lucus 27.
Ludere 138. 487. 664.
Ludibrium 234.
Ludificare 112. 237.
Ludificatio 112. 138. 237. 758.
Ludus teſſeræ 529.
Lugens 2. 91.
Lugere 2. 17. 91.
Lumbus 157.
Lumen 5. 284. 684.
Lumen captivitatis 270.
Lumen oculorum 275.
Luminare 284.
Luminaria 122. 284.
Luna 122. 191. 211. 319. 716.
Luna recens nata 198.
Lunæ circulus 3.
Lunæ columna 741.
Lunæ crater 3.
Lunæ defectus 245.
Lunæ nativitas 186.
Lunulæ, *ornamenta mulIebria* 314. 319.
Lupanar 309. 465. 491.
Lupatum 379.
Lupinum 756.
Lupinus 756.
Lupus 94.
Luſcus 750.
Luſor 487.
Luſoria ars 487.
Luſoria pila 225.
Luſtrum 552.
Luſus 138. 487. 705.
Luſus chartarum 487.
Luſus locus 487.
Lutea maſſa 56.
Lutoſa aqua 596.
Lutoſum 149.
Lutoſum fieri 170.
Lutra 515.
Lutum 56. 170. 171. 180. 322. 323. 327. 577. 621.
Lutum figuli 152.
Lutum tenue 539.
Lux 5. 130. 281. 284. 423.
Lucis accenſio 284.
Luxare 498.
Luxari 104. 498.
Luxatio pedis 715.
Luxationis nervus 84.
Luxatum pendere 498.
Luxatus 715.
Pes luxatus 259.
Luxurians 673.
Luxuriare 672.
Luxuries 673.
Luxurioſa 83.
Luxurioſus 18.
Lychnuchus 280. 286.
Lydda civitas 234.
Lydia 110.
Lydius 234.
Lyncurius 513.
Lytron 444.

M

MAcedo 261.
Macedonia 261.
Macedonius 261.
Macellum 168.
Macer 453.
Macerare 681.
Maceratio 304. 750.
Maceria 70. 71. 88. 142. 316. 320. 347.
Maceriam obducere 83.
Machabæus 273.
Machazòr 406.
Machina 222. 254.
Machina bellica 399.
Machinari 160. 291. 391.
Machinatio 127.
Macies 209. 453.
Macie confectum 151.
Macilentæ 209.
Macilenti 376. 453.
Macilentus 209. 453.
Mactare 168. 179. 291.
Mactatio 168. 179. 291.
Mactator 168. 644.
Mactatum immolare 291.
Mactra 22. 376.
Macula 122. 170. 180. 223. 249. 621.
Macula albicans 47.
Maculæ 249.
Maculare 3. 180.
Maculari 170.
Maculis notati 425.
Maculatum 222.
Maculis obductum 180.
Maculis reſpetſum 522. 577.
Maculis variis diſtinctum 292.
Maculoſum 179. 222. 522. 577.
Maculoſum pedibus 554.
Madefacere 247.
Madens 566.
Madere 566.
Magghid Miſnè 9.
Magi 158.
Magica ars 158.
Magis 194.
Multo magis 33.
Quanto magis 33.
Tanto magis 211.
Magiſter 550.
Magiſter equorum 76.
Magiſterium 585.
Magiſtralis dignitas 585.
Magiſtratus 25. 44. 378. 585.
Magiſtri 323.
Magiſtri puerorum 338.
Magiſtrum creare 352.
In magiſtrum promotus 352.
Magnalia 550.
Magnas 100.
Magnates 100. 128. 152.
Magni 550.
Magnifica facere 585.
Magnificare 140. 401. 548.
Magnificari 70.
Magnifice 550.
Magnificentia 81. 548. 550. 551.
Magnificum eſſe 70.
Magnitudo 550. 551.
Magnum eſſe 70. 548.
Magnum fieri 70. 548.
Magnus 81. 551.
Magus 18. 39. 155. 158. 248.
MaKKaph 200.
Majeſtas 108. 191. 550. 562. 604.
Majeſtas Divina 13. 37. 631. 707.
Majeſtas ejus exaltetur 200.
Major 550.
Major natu 527.
Major pars 550.
Majores 1.
Majus *menſis* 320. 348.
Mala diſpoſitio 43.
Mala punica hyacinthina 260.
Malachias 519.
Malachial, *nomen Angeli* 408.
Male agere 42. 340.
Male facere 43.
Male habere 43.
Male tractare 43.
Maledicere 26. 234. 235. 481.
Maledictio 26. 58. 234. 509.
Maledictus 234.
Maleficium 158.
Maleficus 158. 230.
Maligna 43.
Malignus oculo 364.
Malitia 50.
Malleoli 525.
Malleoli pedis 444. 525.
Malleolus 403.
Malleus 299. 403. 443. 516.
Malleus campanæ interior 393.
Malleus muſcæ 525.
Malleus veſpæ 525.
Malo afficere 43.
Malo affici 43.
Malogranatum 139. 571. 749.
Malum 43. 50. 145.
Malum cotoneum 136.
Malum modicum 749.
Malum eſſe 42. 55.
Malum reddere 43.
Malum videri 42. 55.
Malus, *arbor navis* 756.
Malus, *arbor, & fructus* 745.
Malus, a, um 50.
Malus punica 571.

Ma-

Malus affectus 43.
Malus flatus 43.
Malus citrea 10. 125. 749.
Mammilla 72.
Mamma 49. 90. 724.
Mammæ caput 394. 402.
Mammona 256.
Mamona 256.
Mamrè 717.
Manare 280. 535.
Mandare 425. 474. 486.
Mandato 486.
Mandatum 94. 112. 425. 429.
Juxta mandatum 393.
Mandere 245.
Mandorlato, *cupediarum ſpecies* 716.
Mandragoræ 58. 182. 316.
Manducare 11. 57. 229. 245.
Manducatio 245.
Manducatio fabarum contuſarum 245.
Mane 483. 525. 625. 704.
Mane, & veſpere 159. 495. 532.
Mane agere 625.
Mane quærere 625.
Mane requirere 625.
Mane ſurgere 494.
Mane, *nomen proprium* 216.
Manere 138. 164. 193. 200. 681.
Manica 218. 481. 621. 704. 749.
Manifeſtare 75. 442. 467.
Manifeſtare ſe 75. 183. 442. 467.
Manifeſtatio 75. 85. 432.
Manifeſte 65. 75. 85. 114. 391. 442. 456. 467. 489.
Manifeſtum 50. 75. 442. 467.
Manipuli ſegetis 13.
In manipulum colligere 419.
Manipulos facere 169.
Manipulus 13. 19. 153. 230. 369. 440. 551.
Manipulus hordeaceus 370.
Manna 258.
Manſio 5. 92. 682.
Manſueſcere 549.
Manſuetudo 253. 371 393.
Manſuetum fieri 549.
Manſuetus 253. 371. 393.
Mantica 67. 98.
Mantile 275.
Manuale 418.
In manu valida 422.
Manu innuite 286.
Manubrium 41. 183. 528. 569.
Manubrium aſciæ 528.
Manubrium falcis 528.
Manubrium lanceæ 528.
Manum agitare 286.
Manum agitate 286.
Manumiſſio 626.
Manumiſſus 704.
Manumittere 626. 704.
Manus 183. 195.
Per manus 195.
Manus complodere 670.
Manus dextera 187.
Manus ſiniſtra 652.
Manus vola 216.
Manus meæ ſubſcriptio 164.
Manuum abſterſio 541.
Manuum articuli 444.
Manuum impoſitio 330. 352.
Manuum tractio 277.
Mappa 275.
Mar 582.
Maranàtha 276.
Mardochæus 458.
Mare 187.
Mare æneum 564.
Mare algoſum 321.
Mare magnum 23. 41.
Mare medium 405.
Margarita 44. 262.
Marginales animadverſiones 308.
Marginales annotationes 308.
Marginalis animadverſio 305.
Margo libri 85.
Marinus aſinus 728.
Marinus bos 728.
Maris medium 405.
Mariſcæ 171.
Maritatio 36.
Maritatus 460.
Maritum fieri 54.
Maritus 54.
Marmor 76. 262. 629.
Marmor Parium 93.
Marmorei lapides 629.
Marrubium 739.
Mars 4. 33. 211.
Marſupia 405.
Marſupium 78. 104. 176. 210.
Marſupium pecuniæ 485.
Mars 716.
Martes 5. 738.
Martius menſis 2. 309. 696.
Mas 95. 126.
Maſculi concubitus 630.
Maſculus 95. 126. 132.
Vocabulum maſculinum 132.
Maſora 259.
Maſora magna 270.
Maſora parva 274. 276.
Maſora eſt ſepes Legis 320.
Maſſa 503.
Maſſa auri 401.
Maſſa farinacea 234.
Maſſa ficuum 88.
Maſſa lutea 56.
Maſſa rotunda panis 359.
Maſſa rudis, & informis 78.
Maſſæ 384.
Maſſam ſubigere 234.
Maſtiche 215.
Mater 14. 15.
Mater urbium 272.
Materia 115. 166. 371. 393.
Materia hæc 388.
In materia hac 64.
Sine materia 115.
Materia communis 721.
Materia prima 115. 166. 721.
Materiale 166.
Corpus materiale 166.
Materialis potentia 115.
Mathematicæ artes 244.
Matres lectionis 15.
Matrimoniales literæ 628.
Matrimonialis contractus literæ 231.
Matrimonio jungere 131.
Matrimonio jungi 131.
Matrimonium 36. 131.
Matrix 15. 186. 210.
Matricis fœtus 707.
Matrona 252. 272.
Matrona murmurant 566.
Matrona ſenex 320. 347.
Matronarum cuſtos 272.
Matula 376. 542.
Matulæ 716.
Maturare 59. 151. 565.
Maturatio 159.
Matureſcere 65.
Ad maturitatem perducere 151.
Ad maturitatem perduci 65.
Maturum producere 59.
Matutina actio 625.
Matutina Stella 674.
Matutini temporis precatio 625.
Matutino tempore ſurgere 707.
Matutinum eſſe 625.
Matutinum tempus 483. 525. 625.
Matutinus 704.
Maxilla 234. 237.
Maxime 103. 169.
Ad me 234.
Apud me 83. 284.
Meatus 310. 481.
Mecum 68. 107. 114. 234. 369.
Medela 18. 748.
Mederi 39.
Medianum 260.
Mediator 275.
Medicina 18. 39. 332. 748. 771.
Decocta medicinalia 719.
Medicus 18.
Medicus admirandus 459.
Medicus excellens 274.
Medicus probatus 274.
Medietas 49. 260. 275.
A medio 71.
In medio 71.
Mediocris 62.
Meditari 98. 106. 113. 364. 572. 619.
Meditatio 106. 572. 576. 622. 664.
A medio 71.
De medio 727.
In medio 71. 84. 727.
In medio ejus 84.
Medium 49. 71. 84. 179. 260. 275.
Medium tempus 727.
Medium terræ 179.

Digitized by Google

Medium verſus Biblici 275.
Medius 15. 62. 260.
Medius locus 179.
Medulla 191. 249. 272.
Medæ mulieres 248.
Medum mortarium 248.
Medus 248.
Mejere 628.
Mel 90.
Mel apum 678.
Melancholia 626.
Melanthion 516.
Melius 179. 306.
Melius eſt illi 285.
In melius 179.
Melle conſperſa 103.
Mellita cruſtula 103.
Mellita placenta 103.
Mellitum 103.
Melodia 281. 305.
Malolontha, *locuſtæ ſpecies* 439.
Melopepones 255.
Melota 255.
Membra interiora 460.
Membrana 72. 510. 523. 539.
Membratim diſcindere 107. 420.
Mambratim diſſecare 312.
Membratim dividere 312.
Membris conciſus 423.
Membris curtus 157.
Membris mutilus 423.
Membris prælongus 685.
Membris redundans 685.
Membro aliquo carens 502.
Membrorum diſſectio 312.
Membrorum juncturæ 546. 547.
Mambrum 3. 107. 421. 733.
Membrum generationis 716.
Membrum genitale viri 3. 38.
Membrum virile 71. 75. 505.
Membrum virila languidum 249. 271.
Membrum virilitatis 68.
Meminiſſe 95.
Memorabiles res 95.
Memorari 95.
Memorem eſſe 95.
Memoria 95.
Memoria clangoris 709.
In memoriam revocare 95.
Memoriale 95.
Memphis 260.
Menachòt 258.
Mendacem facere 205.
Mendacem fieri 205. 209.
Mendacem inveniri 205.
Mendacem reddere 225.
Mendaces 44. 205. 719.
Ad mendacia excitantes 719.
Mendaciter 681.
Mandacium 60. 90. 131. 205. 208. 681.
Mendacii arguere 225.
Mendax 60. 90. 131. 205. 225. 681. 719.
Mendax mulier 225.
Mendicare 602.
Mendicus 530.
Mens 108. 573. 587.
Quæ eſt mens ejus? 276.
Mente captus 181.
Mentis conſtantia 200. 205.
Menſa 168. 452. 469. 639. 707. 730.
Menſa nummularia 452.
Menſa Regum 708.
Menſæ 93.
Menſarius 453. 640.
Menſis 191.
Menſis caput 588.
Menſoria virga 15.
Menſtrua 119. 120.
Menſtrua conſuetudo mulieris 119.
Menſtruata 565.
Menſtruatæ immunditia 91.
Menſtruatæ pannus 91.
Menſtruum tempus 24. 91. 119.
Menſtruus fluxus 128.
Menſtruus ſanguis 104.
Menſura 38. 81. 207. 248. 265. 270. 670.
Menſura æqua 757.
Menſura cubitalis 15.
Menſuræ accumulatio 71.
Menſuræ Dei 765.
Juxta menſuram 715.
Menſurare 270.
Manſurari 207.
Mentiri 44. 60. 90. 205. 208. 209. 225.
Mentis acumen 717.
Mentulatus 505.
Maracum 193.
Mercator 323. 445. 465.
Mercatores 16. 415. 724.
Mercatura 322. 428. 445. 465. 467. 724.
Mercatus 200. 322.
Pro mercede cuſtodiens 704.
Mercede conducere 3. 633.
Mercede conductus 3. 633.
Mercedem accipere 3.
Mercedem dare 633.
Mercedem ſolvere 633.
Mercenarius 3.
Merces, *plur. numeri* 121.
Merces, dis 3. 323. 441. 633.
Mercas laboris 369.
Merces operis 356.
Mercurii Stella 211. 458.
Mercurius 211. 235. 716.
Mereri 131.
Meretrix 127. 175. 296. 309. 498.
Mergere 174.
Mergi 168. 719.
Mergus 643.
In meridie 319.
Meridies 101. 169. 188.
Meridiei convivium 169.
Meritorius 296.
Meritum 126. 131. 271.
Meritum juſtitiæ 131. 563. 686. 790.
Merops 192.
Merſio 168.
Merula 515.
Merum 149. 193. 559.
Mero ſe obruere 313.
Merx 121. 322.
Meſſias 264. 638.
Meſſis 154.
Meſſis primitiæ 370.
Meſſor 154.
Falx meſſoria 248.
Meta 405. 569. 630.
Metalli liquefactio 485.
Metallum 535.
Mataphora 692.
Metaphorice 692.
Mataphoricum 691.
Metaphyſica 37.
Metaphyſici 37.
Metæ 71.
Metere 154.
Methegh, *accentus* 267.
Metiri 38. 117. 207. 248. 264. 270.
Metropolis 14. 15. 272.
Metuere 93. 580.
Metus 93. 157. 336.
Meum 94.
Mezuzà 696.
Mica 445.
Micæ 215. 467.
Micæ panis deciduæ a menſa 303. 692.
Micare 472.
Michael 5. 23. 409.
Micheas 519.
Mictio 628. 725.
Midas 125.
Migbài 630.
Migma 19.
Migrara 75. 170. 284. 402.
Migrare ex hac vita 402.
Migrare navi 678.
Migratio 75. 170.
Mihi videtur 244.
Miles 419.
Milhèl 366.
Militare 142. 471.
Militara ſignum 293.
Militaris agminis duces 18.
Milites 18.
Militas ſtstionarii 18.
Militia 142.
Militiæ præfecti 22.
Militiam inſtruere 142.
Militum cuſtodiæ 466.
Militum ſtatio 18.
Milium 93. 214.
Mille 14.
Millia
Milliare 219. 252. 272. 442.
Milvus 2. 90. 94. 119. 178.
Milvus albus 138.
Mina 257.
Minæus 252.

Mi-

Digitized by Google

Minari 74. 189.
Minax 74.
Minerala 535.
Mingere 628. 720.
Minimum 709.
Ad minimum 458.
Minimus 125. 128. 131.
Miniſter 21. 656. 657. 658. 686.
Miniſtar Synagogæ 716.
Miniſteria Legis 709.
Miniſterialis littera 709.
Miniſterii Angeli 686.
Miniſterium 356. 405. 658. 686. 709.
Miniſterium lecti 709.
Miniſtra 658. 709.
Miniſtrans 689.
Miniſtrare 656. 657. 686. 709.
Minitari 74.
Minium 331.
Minor 125. 128. 131. 132. 536.
Minor ætate 125.
Minorennitas 128.
Minuere 82. 96. 128. 152.
Minui 128. 508.
Minus 131.
Ad minus 458.
Nec minus, nec magis 458.
Sin minus 207.
Minutatim frangere 445.
Minutum, *apud Aſtronomos* 99. 165. 423.
Minutum 98. 99.
Mirabile 446. 709.
Mirabile reddere 446.
Mirabilia 447. 660.
Operatio mirabilis 447.
Opus mirabile 447.
Res mirabilis 709.
Miracula 293. 405. 447.
Miraculum 293. 446. 738.
Mirandum 446. 459.
Non eſt mirandum 97.
Mirari 617. 738. 769.
Mirificum reddere 446.
Mirificus 405.
Mirum 459. 727.
Mirum eſſe 446.
Mirum eſt 769.
Miſcella turba 380.
Miſcellaneæ turbæ 380.
Miſcere 48. 51. 62. 144. 250. 271. 379. 450. 469.
Miſcere corpora 72.
Miſceri 271.
Miſer 91. 327. 371.
Miſerabilis 91.
Miſeratio 563.
Miſereri 138. 150. 164. 563. 591.
Miſeria 91. 371.
Miſericordem eſſe 150. 563.
Miſericordia 138. 150. 151. 563. 591.
Miſericordiam conſequi 150. 563.
Miſericors 150. 151. 563. 591.
Misnà, *Talmudis pars* 661. 713.
Miſnicus Doctor 742.
Miſſile 707.
Miſſio 639. 707.
Miſſus 638. 707.
Miſta, *plur.* 379. 395.
Miſtio 379. 380. 395.
Miſtio ciborum 395.
Miſtio limitum 395.
Miſtio terminorum 395.
Miſtiones 379.
Miſtorum tractatus 395.
Miſtura 379. 395.
Miſtura aromatica 401.
Mitatròn, *nomen Angeli* 251.
Mitis 371. 393.
Mitræ 204.
Mittere 82. 193. 402. 615. 617. 638. 695. 707.
Mittere deorſum 707.
Mittere funda 510.
Mixtio 254. 271.
Mixtio elementorum 198.
Mixtio terminorum 766.
Mixtum 62. 380.
Mixtura 250.
Mobile 177. 306.
Primum mobile 85. 196.
Mobilis 85.
Moderari 315.
Moderator 100. 341.
Modeſte 488.
Modeſtia 488.
Modeſtus 480. 488.
Modicum 128. 132. 471. 508. 538.
Modis omnibus 226. 391. 460.
Modius 207. 312. 763.
Modo 386.
Modo quodam 269.
Hoc modo 84.
Nullo modo 226.
In hunc modum 114. 253.
Secundum quem modum 229.
Majorem in modum 243.
Modulatio minuta 466.
Modulatio muſica 281.
Modus 72. 84. 177. 473. 715.
Modus alius 102.
Mæchari 72.
Mæchus 72.
Mærens 91. 684.
Mærere 91.
Mæror 87. 91. 149. 295. 481. 637.
Mærore afficere 87. 481.
Mærore affici 481.
Propter mærorem 727.
Mæſtitia 17. 91.
Mæſtitiæ ſe dedere 91.
Mæſtum eſſe 3. 17. 87.
Mola 99. 567. 676.
Molæ 567.
Molæ foramen 55.
Molaris lapidis foramen, per quod tranſit frumentum 390.
Molaris lapis inferior 405.
Molere 170.
Moles 503.
Moleſte ferre 42. 43. 55. 637.
Moleſtia 177. 181. 231. 237. 369. 371. 393. 481.
Moleſtia afficere 299.
Moleſtum eſſe 299. 526.
Moleſtus 526.
Moliri 160.
Molle eſſe 271. 571. 575. 670.
Molle reddere 570.
Molleſcere 570.
Mollia 271.
Mollire 570. 670.
Molliri 570.
Mollis 140. 570. 670.
Molochus, *Idolum* 254.
Mollities 140. 570. 670. 728.
Momento 664.
Hoc momento 118. 388.
Momento temporis 444. 731.
Momentum 386. 444. 664.
Monacha 213.
Monachi 213.
Monachus 85. 213.
Monedula 6. 47.
Monere 130. 750. 771.
Moneri 130.
Moneta 169. 179.
Moneta parva 466.
Monetam adulterans 125.
Monetam cudera 179.
Monialis 213.
Monile 252. 498. 629.
Monilia 144. 170. 372. 377. 498. 604. 629. 706.
Monimentis præfectus 95.
Monitio 130. 750.
Sine monitiona 750.
Monitus 122.
Monoceros 547.
Monoſyllaba 128.
Mons 170.
Monſtrare 137. 139.
Monumentum 95.
Monumentum ſapulcrale 190. 309. 476. 487.
Mora 9. 277. 365. 390. 702.
Mora, *fructus* 728.
Moram facere 390.
Moralia opera 270.
Morari 7. 24. 268. 277. 365. 390. 617. 702.
Morbus 165. 219. 263.
Morbus regius 192.
Mordere 178. 291.
In more eſſe 283.
In more habera 306.
Morè Nevuchim 9.
Mores 270. 585.
Mores boni 270.
Mores decentes 270.
Mores elegantes 270.
Mores mali 549.

Mo-

Mores turpes 270.
Moralia opera 270.
Morum liber 270.
Mori 97. 146. 271. 280. 402. 629.
Mors 250. 271. 339. 388. 501.
Mors rectorum 527.
Mors repentina 164. 709.
Mors ſecunda 250.
Mors ſubitanee 164.
Mortales 267.
Mortelis 17. 46.
Mortarium 91. 124.
Mortarium Medum 248.
Mortarium unguentarium 731.
Morte abreptus 181.
Morticinum 101. 279.
Mortifera peſtis 271.
Mortis Angelus 250. 626.
Mortis umbra 172.
Mortua 250.
Caro mortua 101.
Mortuorum involucrum 131.
Mortuorum reſurrectio 142. 534.
Mortuorum veſtimenta 230.
Mortuus 181. 249. 271. 458. 629. 706.
Morus, *arbor* 728. 731.
Mos 24. 109. 116. 248. 270. 283. 292. 306. 308.
Mos eſt 114.
Mos hominum 270.
Mos laudabilis 306.
Mos ſimplax 448.
Mos vulgaris 468.
Motio 124. 170. 286. 306. 615.
Motio parva 770.
Motor 306.
Motus 40. 124. 146. 170. 282.
Motus circularis 343.
Motus diurnus 196.
Motus tardus 268.
Movendi facultas 206.
Movendi ſe facultetem habens 177.
Movens 306.
Movere 82. 124. 170. 177. 284. 295.
Movera bellum 72.
Movere lites 388.
Movera ſe 131. 440. 445. 446.
Moveri 124. 131. 249. 282. 284. 285. 306.
Mox 33. 38. 207. 225. 353. 359. 460. 539. 768.
Mucidum fieri 394.
Mucidus panis 394.
Mucor 394.
Mucro 478. 662.
Mugira 55. 81. 122.
Mula 205. 254.
Mulæ 205. 254.
Mulcta 67. 372. 513. 542. 730.
Mulctæ pecuniariæ 542.
Mulctam imponere 126. 372. 513.
Mulctare 126. 372. 513. 542. 730.
Mulctari 67.
Muli 9. 58.
Muliebre ornamentum 251.
Muliebres veſtes pretioſæ 230.
Muliebria ornamenta 315.
Muliebris mundus 222.
Muliebris ornatus 180.
Mulier 18.
Mulier Chriſtiana 72.
Mulier de adulterio ſuſpecta 705.
Mulier corruptrix 135.
Mulier daformis 229.
Mulier derelicta 607.
Mulier deſponſata 497. 532.
Mulier expulſa 607.
Mulier fœda 229.
Mulier garrula 102.
Mulier gravida 387.
Mulier honeſte agens 114.
Mulier iracunda 554.
Mulier libertate donata 704.
Mulier mendax 225.
Mulier naris obſtructæ 764.
Mulier parturiens 135.
Mulier perdens 135.
Mulier petulans, laſciva, impudica 443.
Mulier repudiata 607.
Mulier rixoſa 554.
Mulieres 301. 310.
Mulieres Chriſtianæ 72.
Mulieres Medæ 248.
Mulieres pigræ 394.
Mulieres probæ 486.
Mulieres vagatrices 199.
Mulieris concubitus 630.
Mulieris pudendum 342.
Mulieris uterus 530.
Mulierum ventralia 423.
Multipeda, *vermis* 283.
Multiplex eſſe 585.
Multiplicare 316. 317. 401. 548. 585.
Multiplicari 122. 316. 317. 401. 448. 550 585. 614. 748.
Multiplicatio arithmetica 328.
Multitudo 110. 316. 317. 550. 556. 570. 585. 603.
Multitudo captiva 75. 603.
Multo magis 33.
Multum 180. 297. 316. 317. 550. 585. 614.
Multum eſſe 122. 316. 548. 549.
Multus 297. 316. 317. 614.
Mulus 205.
Mulus la is, & celer 570.
Munda 94.
Mundare 59. 65. 94. 129. 298.
Mundari 94. 125. 298.
Mundatio 94. 95. 267.
Mundi plaga 560. 587.
Mundities 59. 171. 498.
Mundum eſſe 59. 94. 125. 298.
Mundum habera 125.
Mundum pronuntiare 125.
Mundus, *h. e.* purus 94. 129.
Mundus 59. 298. 367.
Mundi axis 65.
Mundi creatio 64.
Ad finem mundi 117.
In mundo futuro 64.
In mundo hoc 64.
Mundus animarum 392.
Mundus muliebris 180. 222. 230. 527. 546.
Mundus hic 367. 388.
Muodus inferior 367. 391.
Mundus magnus 367. 391.
Muodus medius 391.
Mundus minor 367.
Mundus parvus 368. 391.
Mundus ſpiritualis 392.
Mundus ſuperior 672.
Mundus ſupremus 391.
Mundus venturus 367. 391.
Munera 184. 303.
Munera Nuptialia 314.
Mei muneris eſt 366.
Munire 129. 220.
Munitio 122. 133. 154. 220. 222. 260. 375. 476. 525. 527. 749.
Munitiones 2.0.
Munitum 733.
Munitus 220.
Munus 101. 105. 184. 258. 303. 312 442. 520. 622 658.
Munus exbibera 623.
Munus pecuniarium 274.
Munus ſpontaneum 282.
Murænulæ 501.
Muri 622.
Murmur 574. 595.
Murmur excitara 574.
Murmurans 566.
Murmurare 339. 572. 574. 595. 715.
Murmuratio 574. 595.
Murmurator 615.
Murus 2. 26. 27. 70. 88. 142. 622.
Mus 365.
Mus albus 365.
Mus ater 365.
Mus ruber 365.
Muſca 87. 203.
Muſcæ parvæ 195.
Muſcarum oculi 176.
Muſcus 22.
Muſice 127. 281. 305.
Muſica inſtrumenta 93. 423.
Muſica moduletio 281.
Muſica pulſatio 281.
Muſicæ cantiooes 93.
Muſicæ index 305.
Muſicum inſtrumentum manu pulſata 281. 305.
Muſicus 127.
Muſſitando benedicere 243.
Muſſitare 235. 243. 283. 298.
Muſſitatio 243.
Muſtela 143. 221.
Muſtum 193. 373. 559.

Mu-

Mutabile 709.
Mutare 146. 271. 357. 428. 640. 660.
Mutare ſe 66.
Mutari 111. 146. 709.
Mutata 709.
Mutatio 147. 709.
Mutationes 124. 660.
Mutatus 271.
Mutatum ſe oſtendere 660.
Mutilus membris 423. 537.
Mutuans 578.
Mutuare 124. 185. 578.
Mutuare ſub pignore 633.
Mutuari 124. 185. 578.
Mutuatio 692.
Mutuatum 691.
Mutuo accipere 124. 185. 578.
Mutuo dare 124. 578. 691.
Muta 426. 690.
Mutus 51. 158. 426. 690.
Mutuum 124. 578. 503. 573.
Mutuum accipere 124.
Mutuum exigere 578.
Mutuum dans 124.
Mutuum dare 124. 578. 602.
Myrias 551.
Myrica 365.
Myrothecidia 290.
Myrrha 249.
Myrrhæ faſciculus 475.
Myrtus 18. 107. 627.
Myrtus fatua 107.
Myſtax 337. 672.
Myſteria 259. 562.
Myſteria Legis 355.
Myſterium 562.
Myſtica commentatio 269.
Myſtica enarratio 32.
Myſticus ſenſus 448.

N

Nablia 377.
Nabliorum theca 729.
Nablium 168. 279.
Nahum 519.
Nævus 249.
Nam 24. 486.
Nanus 292.
Naphtha 295.
Narciſus 301.
Nardus 147. 300. 579.
Nardi ſpica 147. 605.
Nares 164. 289.
Nares diſcindere mactando 289.
Naribus ſuis percuſſus, *h. e.* ſimus 238.
Narrare 337. 355. 664. 742.
Narratio 355. 656. 664. 709.
Narthecium 301.
Naſci 98. 186.
Naſturtium 368.
Naſus 17. 241. 264. 289.
Natalis dies 80.
Natare 170. 175. 322. 619.
Natatio 322.
Natator 620.
Natatus 322.
Nates 298. 309.
Natio 15. 72.
Nativitas 80. 186.
Nativitatis dies 80.
Natu major 527.
Natum ſponte 223.
Natura 169. 179.
Natura ingenerata 198.
Naturæ periti 179.
Res naturales 242.
Naturalia 179.
Naturalis 179.
Naturalis facultas 179.
Naturaliter 179.
Naturalium rerum principium 198.
Nauclerus 254.
Naves 477.
Navi migrare 678.
Navicula piſcatoria 91.
Naviculæ 90.
Navigare 557.
Navigium 14.
Navis 14. 90. 91. 337. 354.
Navis artifex 344.
Navis clavus 530.
Navis malum 756.
Nauta 254. 337. 354.
Nazarenus 309.
Jeſus Nazarenus 309.
Naziræatus 287.
Naziræus 287.
Ne 96. 231. 246.
Ne forte 96. 104. 231. 246. 708.
Ne ita dixeris 104.
Ne quando 104.
Nebula 356.
Nec 242. 360.
Neceſſario 220. 230.
Neceſſarium 17. 150. 230.
Neceſſarium eſſe 151.
Neceſſarius 230.
Neceſſe eſſe 129. 133.
Non eſt neceſſe 22. 245.
Non eſt neceſſe dicere 22.
Neceſſe habens 180.
Neceſſe habere 230.
Neceſſitas 17. 163. 220. 230. 490.
Neceſſitates animi 490.
Neceſſitates corporis 490.
Neceſſitates validæ 230.
Negare 205. 216. 229. 707.
Negantia 707.
Negativa 707.
Negativa propoſitio 707.
Propoſitio negativa univerſalis 707.
Negatio 195. 229.
Negator 229.
Negligentem eſſe 579.
Negligere 48.
Negotia 393.
Negotiatio 312. 322. 428. 445. 465. 467.
Negotiatio communis 721.
Negotiator 323. 445. 465. 570. 724.
Negotiatores 16. 445. 477. 724.
Negotium 72. 84. 242. 273. 371.
In negotio hoc 64.
Negotium hoc 388.
Nehemias 519.
Nemo 17. 18. 231.
Nemo adverſatur illi 245.
Nemo eſt contrarius ipſi 245.
Nemo diſſentit ab ipſo 245.
Nempe 224. 486.
Nemus 27.
Neomenia 592.
Nepos 56.
Nequam 172.
Nequaquam 242.
Neque 20. 231.
Nere 363.
Nergal, *Idolum* 300.
Nervi 194. 267.
Nervo conſtringere 204.
Nervorum congregatio 488.
Nervos contundere 378.
Nervos ſuccidere 378.
Nervus 75. 119. 290. 481. 621.
Nervus oblivioſus, *ſc. loco motus, luxatus* 84.
Nervus luxationis 84.
Nethinæi 304.
Netum 290. 363. 499.
Nexus 19. 133.
Niddui, *Excommunicationis ſpecies* 282.
Nidi 513.
Nidificare 513.
In nido gallinarum 771.
Nidus 513. 641. 684.
Nidus columbarum 604.
Nigella 516.
Niger 11. 36. 495. 624.
Nigra 11.
Nigredinis Angelus, *h. e.* mortis 626.
Nigredinis filius, *h. e.* juvenis 626.
Nigredo 11. 36. 626. 704.
Nigredo capillorum 36.
Nigredinem a Sole, *vel* ab igne contrahere 11.
Nigreſcere 624. 625. 704.
Nigrum 235.
Nigrum eſſe 11. 624. 625. 704.
Nigrum facere 625.
Nigrum factum 625.
Nigrum fieri 495. 532. 625.
Nihil 236. 269. 272. 620.
Quaſi nihil 236.
Eſt ne ergo id nihil? 269.
Nihil omnino 248. 270. 620.
Nihil quidquam 212.
Ni-

Digitized by Google

Nihil qnidquam eſt 212.
Nihili ſunt 236.
Nihilominus 39. 226. 354. 391.
Nihilum 62. 235. 269.
In nihilum 269.
Quaſi nihil 231. 269.
Nilus 291.
Nimirum 592.
Niſan 696.
Niſi 12. 13. 37. 110. 224. 233.
Niſus 297. 298.
Niti 330, 352.
Nitide 477. 487.
Nitidum 424.
Nitidum eſſe 487.
Nitidus 46.
Nitor 477. 487.
Nix 732.
Nobiles 158.
Nobilis 48. 621.
A nobis 234.
Nobiſcum 83. 107. 234. 369.
Nocens 287. 307.
Nocere 287. 307.
Noctu 235.
Noctua 47. 515. 516.
Nocturna ſpectra 372.
Nod, *locus* 285.
Nodi 503. 764.
Nodoſus 537.
Nodus 537. 546.
Noe 706.
Nola 131.
Nolente ipſo 64.
Nolle 1. 339.
Nomen 620. 624. 648. 703.
Nomen abſtractum 467. 644.
Nomen accidentis 644.
Nomen adjectivum 644. 645. 765.
Nomen adjunctum 645.
Nomen æquivocum 645. 690.
Nomen aliunde commodatum 645.
Nomen analogum 354. 645.
Nomen ambiguum 690. 721.
Nomen appellativum 644. 765.
Nomen bonum 704.
Nomen collectivum 226. 645.
Nomen commune 394. 721. 765.
Nomen compoſitum 468. 644.
Nomen concretum 644. 765.
Nomen conjugatum 645.
Nomen conjunctum 645.
Nomen conſecutivum 645.
Nomen conſtructum 645.
Nomen conveniens 707.
Nomen Dei 720.
Nomen denominans 765.
Nomen denominatum 765.
Nomen derivatum 644.
Nomen diſperſum 645.
Nomen Domini 645.
Nomen ejus 648.
Nomen expoſitum 646. 708.
Nomen filii hominis 693.
Nomen formæ 645. 765.
Nomen formæ abſolutæ 230. 428. 465. 468.
Nomen formæ conſtructæ 230. 490.
Nomen formale 765.
Nomen gentilitium 197.
Nomen glorioſum 646.
Nomen homonymum 690.
Nomen ipſorum 648.
Nomen magnificum, & glorioſum 646.
Nomen magnum, & ſanctum 646.
Nomen malum 719.
Nomen metaphoricum 645. 691.
Nomen meum 648.
Nomen mutuatum 691.
Nomen obliqui caſus 307.
Nomen patronymicum 197.
Nomen plenum 648.
Nomen plurale 530.
Nomen pretioſum 646.
Nomen primitivum 644.
Nomen proprium 318. 346. 394.
Nomen proprium viri 318. 693.
Nomen quatuor litterarum 645.
Nomen rectum 307.
Nomen relativum 490. 645.
Nomen ſeparatum 646.
Nomen ſimplex 644.
Nomen ſociatum 645.
Nomen ſocietatis 644.
Nomen ſubſtantivum 393.
Nomen ſynonymum 587. 707.
Nomen tranſlatitium 645.
Nomen tuum 648.
Nomen Verbale 645.
Nomen univocum 645. 707.
Nomen vocativi caſus 518.
Nomina communia 107.
Nomina metaphorica 692.
Nomina plebeja 107.
Nomina ſingularis numeri 428. 465. 530.
Nomina ſynonyma 351.
Nomina tranſlata 692.
Nomina univoca 351.
Nomina vulgaria 107.
Nomine meo 473. 486.
Ad formam nominis 717.
Ad nominis Divini gloriam 245.
Nominare 446. 544.
Nominatim exprimere 446.
Nominatim vocare 446.
Nominum declinatio 307.
Non 10. 35. 62. 225. 231. 236. 242.
Non eſt 11. 35.
Non ſunt 11.
An non? 231.
Si non 12. 207.
Ut non 96. 104. 231. 269.
Non tantum 37. 103.
Quaſi non 231.
Ut non 231.
Non eſt neceſſarium 35.
Non eſt poſſibile 35.
Non homo 231.
Non innocens 10.
Nonne? 106. 118. 231.
Nonne eſt? 514.
Nona 764.
Nonaginta 764.
Nonum 764.
Nonus 764.
Præter normam 131.
Nos 16.
Noſcere 142.
Noſſe 183.
Noſtrum 94.
Nota, *ſubſt.* 476. 487.
Nota, *adject.* 184.
Notæ muſicæ 306.
Notaricòn 307.
Notarii 307.
Notarius 231.
Notati maculis 425.
Notati notis 425.
Notio 61. 195.
Notio prima 495.
Notiones primæ 707.
Notitia 184. 651.
Notorium 442. 467.
Notum 195.
Notum fieri 651.
Notum eſſe 651.
Notus 396.
Novacula 7. 75. 262. 339. 355. 626.
Novem 763.
November 215.
Novemdecim 374.
Novilunium 186. 191. 198.
Novitas 137.
Novus 137.
Nox 235.
Noxa 137.
Noxius 10.
Nube obducere 360. 371.
Nubere 131.
Nubes 46. 139. 356. 360. 364. 371.
Nubes tenuis 539.
Nubis columna 186.
Nuces avellanæ 49.
Nucleus 122.
Nuda 381.
Nudare 147. 423. 442. 638.
Nudari 380. 381. 395.
Nudatio 381. 395.
Nudatum 443.
Nudatus 639.
Nuditas 381.
Nudum 443. 438.
Nudus 59. 381. 639.
Nugari 664.
Nullum 212.
Nullus 17. 231. 272.
Nullus homo 620.
Num 16. 35. 104. 116. 212. 227. 308. 649. 708.

Digitized by Google

Num de induſtria? 473.
Num vere? 473.
Numellæ 529.
Numerans Stellas 731.
Numerare 257. 324. 327. 337. 351. 595. 731. 768.
Numerare pecunias 575.
Numeratio 257.
Numeratio contractuum 628.
Numerationes 14.
Numerator 731. 768.
Numeri, *liber Sacræ Scripturæ* 519.
Numeri 438.
Numeri proportio 197.
Numeri pluralis vocabulum 245.
Numeri ſingularis vocabulum 245.
Numeri ſummam colligere 324.
In numerum pluralem deduci 530.
Numerus 257. 327. 358.
Numerus cubicus 394.
Numerus æquilaterus 394.
Numerus libri 353.
Numerus minor 275.
Numerus pluralis 197. 530. 585.
Numerus ſingularis 34.
Nummaria teſſera 161.
Nummi 104.
Nummi indiviſibiles 468.
Nummi minimi 468.
Nummi minuti 439.
Nummos commutans 273.
Nummos profundere 47.
Nummularia menſa 451. 640.
Nummularia officina 166.
Nummularius 266. 273. 707.
Nummulus 275. 439. 466.
Numquid 16. 20. 104. 118. 231. 649. 708.
Nunc 113. 118. 205. 215.
Ex nunc 118.
Nundinæ 200.
Nuntiare 63. 656. 742.
Nuntii præmium 53.
Nuntium 53.
Nuntius 6. 231. 242. 362. 438. 638. 707. 718.
Nuntius proprius 707.
Nupta 311.
Nuptiæ 109. 161. 167.
Nuptiale convivium 689.
Nuptiale donum 687.
Nuptialis domus 109.
Nuptialis ſocietas 687.
Nuptialis thalamus 153.
Nuptiali carmine celebrari 509.
Nuptialia cantica 126.
Nuptialia dona 314.
Nuptiarum hoſpites 687.
Nuptiarum ſocii 687.
Nuptui dare 351.
Nuriel 23.
Nurus 212.
Nutare 249. 259.
Nutriens 548.
Nutrimentum 124. 335.
Nutrire 124. 440. 467. 548. 579. 601. 621.
Nutriti 548.
Nutritia 457.
Nutritio 549.
Nutritius 399. 457. 548. 549.
Nutrix 188. 399. 467.
Nutus 571. 594.
Nympha 292. 308.

O

OB 44. 61. 492.
Ob id 486.
Obcæcatus 362.
Obcæcare 362.
Obdere peſſulum 594.
Obdormire 97. 193.
Obdormiſcens 306.
Obdormiſcere 285.
Obdormitio 706.
Obducere 153. 204. 324. 523.
Obducere calce 621. 670.
Obducere materiam 88.
Obducere nube 36. 371.
Obducere parietem cæmento 570.
Obducere ſepem 84.
Obductio 205.
Obduci tenebris 532.
Obdurare 154. 191. 526. 748.
Obdureſcere 526.
Obediens 487.
Obedientia 656.
Obedire 176. 491. 656. 709.
Obelus 320.
Obeſus 66. 176.
Obfirmare 154. 748.
Obfirmare ſe 152.
Obfirmatio 154.
Obfirmatum eſſe 154.
Obfirmatus 154. 362. 389.
Obgannire 458.
Objectio 180. 526. 749.
Objectio alia oritur mihi 394.
Objectio difficilis 528.
Objectio difficilis eſt 157.
Non eſt objectio 245.
Objectionem novam proponere 571.
Objectionem explicare 762.
Objectionem ſolvens 762.
Objectionem ſolvere 762.
Objectum 545.
Objiciendum eſt 597.
Objicere 526. 546. 749.
Objiciens 526.
Obiter 558. 587.
Objurgare 287. 307.
Oblatio 258. 292. 520.
Oblatio elevationis 562.
Oblatio fructuum, frumenti, olei, vini 447.
Oblatio fructuum ſeparatorum 754.
Oblatio pro Domino 755.
Oblatio pro peccato 140.
Oblatio pro reatu 140.
Oblatio magna 755.
Oblatio ſeparata 447.
Oblatio ſpontanea 282.
Oblatio voluntaria *ex rebus liquidis, vino, oleo &c.* 97.
Oblationis Sacrificium 584.
Oblectamentum 441. 573.
Oblectare 52. 441.
Oblectare ſe 52. 360. 397. 441. 664.
Oblectatio 441. 573. 576.
Oblectatio continua 596.
Oblectationes 441. 604.
Oblia 375.
Obligare 663.
Obligare vulnus, *aut* plagam 332. 684.
Obligari 714.
Obligatio 8. 19. 34. 163. 714.
Obligatum eſſe 714.
Obligatus 163. 643.
Oblinere 320. 621. 670.
Oblinere parietem cæmento 685.
Oblique 294.
Obliquitas 378. 394.
Obliquum 244.
Obliquum eſſe 377.
Obliquum reddere 394.
Obliquus 377. 394.
Oblivio 301.
Oblivioni tradere 175. 301. 636.
Oblivioni tradi 301. 636.
Obliviofus nervus, *ſc. loco motus, luxatus* 301.
Obliviſci 175. 301. 636.
Obloqui 458.
Obmurmurare 595.
Obmuteſcere 13. 91. 427.
Obnoxium eſſe 137.
Obnubilare 360. 371.
Onubilatio 360.
Oboli 275. 439.
Obolus 259. 275. 466.
Obruere lapidibus 555.
Obruere repente 732.
Obrui ſomno 558.
Obruti ſomno 558.
Obryaum 3.
Obſcœne loquens 279.
Obſcœnitas 305.
Obſcurare 159. 369.
Obſcurari 159. 368. 369. 491. 532.
Obſcuratio 492. 532.
Obſcuri homines 160.
Obſcuritas 11. 14. 28. 36. 143. 159. 383.
Obſcurum 368.
Obſcurum eſſe 11. 136. 159. 368. 491.
Obſcurus 11. 36. 143. 160.
Obſecrare 53. 404.
Obſecratio 251. 294.
Obſecrationis precatio 294.

Obſecro 53. 62. 64. 251. 272.
Obſepire 141. 320.
Obſervabilis 290.
Obſervare 290. 331.
Obſervare ſe 331.
Obſervatio
Obſervator 103. 324. 728.
Obſidere 476.
Obſidio 476.
Obſignare 161. 167. 341.
Obſignare ſigillo 323.
Obſignari 161.
Obſignatio 161. 167. 323. 601.
Obſignationis annulus 323. 363.
Obſonium elixum 59.
Obſtetricem agere 186.
Obſtetrices 141. 186.
Obſtetrix 141.
Obſtinatus 749.
Obſtrepens 428.
Obſtrepere 574.
Obſtruere 161. 170. 179. 328. 341. 452.
Obſtupeſcere 498. 617. 618. 653. 669. 736. 727. 738. 769.
Obtectio 80. 153. 680.
Obtegere 80. 153. 172. 204. 214. 3'3. 479.
Obtemperare 656. 709.
Obtenebrare
Obtenebrari 159.
Obtenebratio 159. 492. 532.
Obtenebreſcere 491.
Obteſtari 319.
Obteſtatio 319.
Obtrectare 11.
Obtrectatio 525.
Obtruncare 249.
Obturare 51. 152. 170. 328. 341. 452. 465.
Obturari 351. 427.
Obturatio 161. 465.
Obturatus 179.
Obtuſum fieri 4'8.
Obvelare 153. 363.
Obvenire 25. 132. 522.
Obviam 25.
Obviam fieri 25. 379. 383. 396. 399. 522.
Obviam ire 25. 383.
Obviam venire 399.
Obumbrare 80. 172.
Obvolvere 220.
Occaſio 82. 83. 86. 339. 360. 367. 368. 388. 391.
Occaſione 77.
Occaſionem dare 86. 339.
Occaſionem præbere 82. 339. 391.
Occaſionem quærere 339.
Occaſus Solis 173. 367. 380. 680. 719.
Occidens 380.
Occidentalis 380.
Occîdere 112. 244. 249. 291. 501. 542. 576.
Occîdere, *de Sole* 367.
Occiduus 380.
Occiſio 501.
Occiſor 501.
Occiſus 112. 501.
Occludere 72. 81. 152. 161. 170. 175. 318. 323. 328. 341. 516.
Occluſio 7.
Occluſus 179. 511.
Occulta 214.
Occultare 173. 178. 204. 214. 679.
Occultare ſe 173.
Occultari 173. 178.
Occultari, *de Sole* 173.
Occulte 173. 480.
In occulto 173. 480. 489.
Occultum 80. 173. 178. 214. 341. 391.
Occultum eſſe 214.
Occumbere 629. 679. 719.
Occumbere, *de Sole* 173. 367.
Occupari 180. 374. 393.
Occupatio 7. 72. 84. 177. 181. 371. 393.
Occupatum eſſe 374. 617. 696.
Occupatus 177. 181.
Occurrere 25. 41. 379. 383. 396. 494.
In occurſum 25.
Occurſus 25. 399. 495. 545.
Occurſuum Canticum 399.
Oceanus 23. 41. 178. 191. 405.
Ocellatio 572.
Ocellatum 572.
Ocreæ 178.
Octavus 739.
Octo 739.
October 61. 262. 276.
Octodecim 374. 739.
Octoginta 739.
Octuriones 22.
Oculi elati 560.
Oculi orbiculus 85.
Oculi pupilla 539.
Oculis intueri 365.
Oculo benignus 365.
Oculo malignus 365.
Oculorum lumen 275.
Oculorum ſuffuſiones 138.
Oculnrum tenebræ ſubitæ cum vertigine 608.
Oculos demittere 204.
Oculus 3'4. 390.
Oculus benignus 753.
Oculus illiberalis 754.
Oculus lacrymans 364.
Oculus liberalis 753.
Oculus malus 365. 754.
Oculus parcus 754.
Oculus pulcher 364. 753.
Oculus tenax 754.
Oculus vituli 359.
Odio habens 332.
Odio proſequi 332.
Odioſum 332.
Odiſſe 323. 332. 349. 662.
Odium 19. 43. 87. 332.
Odium immeritum 704.
Odor 52. 566.
Odorari 566.
Odoratus 566.
Odorem fœtidum emittens 745.
Œconomi 70.
Œnopolium 250.
Œſophagus
Offendere 149. 222. 281. 383. 396. 747.
Offendi 748.
Offendicula 747.
Offendiculum 339. 747.
Offenſio 747.
Offerre 293. 520. 560.
Officina 150. 166.
Officina numularia 166.
Officium 658.
Officium debitum 163.
Olera 192.
Olera elixa 708.
Olerum faſciculi 576.
Olerum ſcoria 576.
Oleum 654. 708.
Oleum combuſtionis 708.
Oleum KiKinum 537.
Oleum purificatum ſine fæcibus 426.
Oleum ricinum 537.
Oleum roſarum 119.
Olfacere 566.
Olim 495.
Oliva 125.
Olivæ excuſſio 55.
Olivetum 125.
Olla 91. 238. 255. 495.
Olla fervens 731.
Ollam purgare 81.
Ollæ 422.
Olus 192.
Omen 289.
Ominari 289.
Omittere 566.
Omne 212. 226. 248. 249.
Omne verbum 224.
Omne vocabulum 226.
Omnes 212.
Omnia 212. 226. 249.
Omnia hujuſmodi 226.
Omnia iſta 226. 348.
Omnibus modis 226.
Omnino 58. 79. 86. 212. 213. 226. 234. 378. 391. 394.
Nihil omnino 248. 270.
Omnino ſic 226.
Quidquam omnino 249.
Omnipotens 616. 696.
Omnis 212.
Omnis dictio 226.
Omnis res 224.
Omphax 53.
Onager 262. 280.
Onera 175.

One-

Digitized by Google

Onerare 175.
Onerata 175.
Oneratus 175. 180.
Onere premi 175.
OnKelos 348.
Juxta ſententiam OnKeloſi 242.
Onocrotalus 528.
Onus 170. 175. 177. 105. 289. 290. 311. 625.
Onus imponere 175.
Onuſta 175.
Onuſtum eſſe 175.
Onuſtus 175. 180.
Onycha 482. 605.
Onychinus 58. 261.
Onyx 17. 58. 222. 482. 605.
Opacum 387.
Opem ferre 324. 350.
Opera 367. 374. 393.
Opera, *ablat.* 183 390. 696.
Opera bona 272.
Opera inhoneſta 229.
Opera moralia 270.
Opera turpia 86. 229.
Operam dare 374. 393. 617. 696.
Operam aſſidue dare 725.
Operari 356. 391. 405. 23. 465.
Operarios conducens 633.
Operarius 423. 465. 633.
Operatio 405.
Operculum 72. 153. 438. 465.
Operculum poculi 291.
Operculum vaſis 291.
Ab opere ceſſatio 613.
Operimentum 119. 153. 214. 220.
Operimentum villoſum 80.
Operire 153. 204. 214. 220. 229. 324. 355 363. 479.
Operis merces 356.
Opertum eſſe 363.
Opertus 355.
Opes 255. 274. 286. 291. 386. 512.
Ophir 22.
Opifex 16. 38. 281. 423. 465.
Opificium 16. 38. 281.
Opinari 314. 345.
Opinatus ſum 345.
Opinio 195 345.
Opinione imbutus 345.
Opitulari 324. 350.
Opobalſamum 290. 503. 670. 715.
Oportere 129.
Oportet 133.
Oppidanus 545.
Oppignerare 707.
Oppignerari 707.
Oppigneratio 34.
Oppignerationes 8.
Opponens 526.
Opponens ſe 757.
Opponere 440. 526. 546. 749.
Opponere ſe 757.
Opportune 404.
Opportunitas 360. 388.
Oppoſita ex adverſo 308.
Oppoſitio 305. 757.
Oppoſitum 271.
Oppreſſio 17. 94. 172. 187. 384. 663.
Oppreſſor 172.
Oppreſſores 172. 259.
Oppreſſus 376.
Opprimere 17. 172. 187. 714.
Opprimere vi, *vel* fraude 172. 355. 384.
Opprimi 93.
Opprobrio exponere 151.
Opprobrium 46. 151. 157. 213. 506. 571.
Oppugnare 235. 476.
Optare 471.
Optimates 152.
Optime 169.
Optimum 48. 61. 65. 654. 673.
Opulentia 104.
Opus 162. 356. 405.
Opus creationis 269.
Opus eſſe 159. 242.
Opus habens 180.
Opus habere 120. 159. 484. 490.
Opus intertexium facere 572.
Opus perplexum inſtar retis 513.
Opus Phrygionicum 577.
Opus reticulatum 513.
Ora 16. 17. 72. 214. 221. 323. 336. 349. 477. 628. 672.
Ora veſtis 672.
Oraculum 26. 89.
Oraculum Cœleſte 66.
Oræ 323. 480. 672.
Orare 53. 351. 404. 406. 478. 487.
Oratio 16. 38. 88. 102. 255. 298. 399. 406. 478. 622.
Oratio enunciativa 38.
Oratio Hiſtorica 32.
Oratio optativa 38.
Oratio proſa 233.
Oratio Rhetorica 243.
Oratio vehemens 243.
Oratio veſpertina 770.
Orator 233.
Oratorie loqui 243.
Oratorium 418.
Oratorum princeps 243.
Oratrix 487.
Orbare 730.
Orbari 730.
Orbatus 730.
Orbiculare 316. 387.
Orbiculus oculi 85.
Orbis 3. 77. 179. 200. 316. 387. 722.
Orbis Cœleſtis 85.
Orbis diurnus 196.
Orbitas 730. 731.
Orbus 730.
Ordinamus 534.
Ordinare 171. 177. 180. 318. 320. 346. 347. 381. 395. 425. 744. 747. 748. 770.
Ordinare capillos 426.
Ordinari 177. 318.
Ordinata acies 177.
Ordinata ſtructura 177.
Ordinatio 177. 346. 748.
Ordinatum 346. 381.
Ordine inverſo 443. 467.
Sine ordine 180.
Ordines ſex Talmudis 714.
Ordinis caput 346.
Ordiri 681.
Ordo 88. 177. 180. 318. 346. 347. 395. 626. 705. 731. 748.
Ordo precationum 406.
Ordo Talmudicus 705.
Organum 2. 23. 226.
Organa viſus 585.
Oriens 98. 494. 495. 532.
Orientalis 98. 305.
Orientalis plaga 98. 495.
Orientalis porta 98.
Origioale peccatum 199.
Originale vitium 456.
Orion Stella 209. 215. 296.
Oriri 98. 479.
Orizon 40.
Ornamenta muliebria 222. 314. 501.
Ornamenta implexa 314.
Ornamenta capitis muliebria 315.
Ornamenta capitis virginum 522.
Ornamenta reticulata 314.
Ornamentum 171. 222. 360. 456. 471. 546. 674. 748.
Ornamentum lecti 523.
Ornamentum muliebre 251. 527.
Ornamentum pectoris muliebre 259.
Ornare 177. 212. 527. 546. 747.
Ornare ſe 546.
Ornate loqui 243.
Ornatus, *ſubſt.* 19. 171. 360. 456. 471. 748.
Ornatus muliebris 180. 527.
Ornatus ſericus 252.
Ornus 25.
Orthodoxi 38.
Ortus 98. 115.
Ortus primus diei 495.
Oryza 24.
Os, oris 400.
Ore ad os 456.
Ore tenus 456.
Oris abſterſio 541.
Os obſcœnum 305.
Os, oſſis 3. 82. 86. 394.
Oſcitare 458.
Oſcula 302.
Oſculari 302.
Oſculum 302.
Oſor 332.
Oſſa arida 183.
Oſſa cadaverum 173.
Oſſa dactylorum 527.
Oſſifraga 379.

Oſtendere 139. 148. 183.
Oſtendere ſe diverſum 660.
Oſtendere ſe mutatum 660.
Oſtentum 189. 738.
Oſtii cardo 578.
Oſtiolum 469.
Oſtium 43. 101. 450. 757.
Oſtium ventris mulicbris 450. 469.
Otiari 61. 62.
Otioſa verba 62.
Otioſum eſſe 48. 450. 636.
Otioſus 49. 62. 179. 289. 460. 684.
Otium 49. 62. 460. 636.
Oves 361.
Oves ſerotinæ 558.
Ovi albumen 143.
Ovi putamen 539.
Ovi vitellus 146.
Ovile 92. 141.
Ovis 16. 470. 562.
Ovium caula 92.
Ovum 49. 62.
Ova parere 186.
Ovorum conglobatio in ventre gallinæ 641.

P

PAbulum 51. 215. 704.
Pacatum eſſe 617.
Pacatus 641.
In pace quieſcat 388.
Pacem inire 641.
Pacificus 641.
Pacis cauſſa 388.
Paciſci 74. 464. 576. 742.
Paciſci certis conditionibus 769.
Pacta 770.
Pactum 500. 742. 769.
Hoc pacto 274.
Pædagoga 399. 457.
Pædagogus 399. 457.
Pagani 425.
Paganiſmus 72.
Paganus 229. 399.
Pagi 218.
Pagina libri 102. 387. 425. 542.
Pagus 229. 424.
Pala 82. 386. 560.
Pala annuli 572.
Pala frumentaria 386.
Palam 5. 65. 75. 85. 124. 391. 420. 452. 459. 466. 467. 489. 585.
Palatha ficuum aridarum 88.
Palatia 515.
Palatium 20. 49. 58. 108. 406. 459.
Palatium Regium 177.
Palatum 112. 166. 262.
Palea 249. 723.
Paliurus 23.
Pallaca 420.
Pallia 74.
Pallia ſericæ 629.
Pallium 18. 51. 76. 78. 180. 212. 219. 221. 230. 259. 262. 290. 340. 688.
Pallium ſcapulare 501. 740.
Palma 99. 223. 423.
Palma alapam impingere 748.
Palmæ figura 223.
Palmæ folia 244.
Palmæ ramus 158. 236. 244.
Palmæ ſpathula 230. 244.
Palmæ tenerum, ac molle 535.
Palmes 197. 286. 358. 372. 609.
Palmites 684. 692.
Palmus 130. 176. 449.
Palpare 83. 249. 267. 449. 469.
Palpare facere 249.
Palpebra 741.
Palpebræ 68 567.
Palpitare 445. 478. 479.
Paludamentum 219.
Palus, udis 56. 596.
Palus, i 252.
Loca paluſtria 64.
Panem ſcindere prandendi cauſſa 681.
Panem petere 602.
Panes propoſitionis 639.
Pangere fœdus 74.
Panis 215. 453. 469. 575.
Panis amylus 393. 469.
Panis calidus 517.
Panis fragmentum 577.
Panis fruſtum 577.
Panis micæ 692.
Panis molam non expertus 393.
Panis non molitus 393. 469.
Panis mucidus 394.
Panis propoſitionis 469.
Panis tortæ 85. 172.
Pannus lineus 318.
Pannus menſtruatæ 31.
Pannus villoſus 747.
Panthera 421.
Pantherius 21. 420.
Papa 40. 424.
Papillæ capus 394. 402.
Papillæ circuitus 402.
Papula 46.
Papyracei cophini 424.
Papyrum 424.
Papyrus 307. 424.
Par 123. 131. 618.
Par, & impar 123. 131.
Ratio par 87. 114.
Par boum 399.
Par Sapientum 123. 131.
Argumentum a pari 87.
Parabola 268. 405.
Per modum parabolæ 104.
Parabola uti 268.
Parabolam proponere 268.
Parabolice 104.
Parabolice loqui 268.
Paracletus 445.
Paradiſus 86. 429.
In Paradiſo ſit anima ejus 769.
Paradiſus ſit requies ejus 39.
Paragogicum 199.
Paragraphus 353.
Paralipomenon libri 103. 520.
Paranymphus 687.
Paraphraſis Chaldaica 750.
Paraphernalia 345.
Parare 127. 177. 207. 356. 385. 420. 731. 747.
Paraſanga 442.
Paraſcà 346. 447.
Paraſceve Paſchæ 420.
Paratum 748
Paratum eſſe 385.
Paratus 10. 127. 200. 385.
Parcere 138. 164.
Parcus 540.
Pardus 292. 308.
Parentheſis 355.
Parere 198. 666.
Paries 6. 25. 70. 71. 88. 99. 142. 222. 320.
Parietem cæmento incruſtare 170. 685. 720.
Parietem cæmento obducere 170. 179. 685. 720.
Parietes 88.
Parietes Altaris 672.
Pariter 107. 114. 137. 162. 408.
Parium marmor 93.
Parius lapis 93.
Parma 358. 757.
Parma ſe armare 757.
Parma ſe munire 757.
Paropſis 248. 478.
Pars 74. 147. 165. 173. 258. 292. 364. 405. 421. 423. 516. 544. 733.
Pars abſciſſa 346.
Pars dimidia 405. 459.
Pars extrema 397. 456.
Pars magna 585.
Pars major 585.
Pars poſterior 8.
Pars ſæculi futuri 165.
Pars ſexta 721.
Pars ſiniſtra 653.
Pars terræ 572.
Pars tertia 737.
Parſa 442.
Parſimonia 540.
Ex parte 394. 456. 473.
Ab omni parte 486.
Partes 107. 127. 405.
Partes ſex Talmudis 714.
Partes ſeparatæ 466.
In partes diſtractum eſſe 165.
In partes diffiodi 733.
Participem efficere 711.
Participem eſſe 690.
Particula 405. 423. 738.
Particulæ 453.
Particulare 36. 226.
Particulares res 439.
Particularis 466.

Digitized by Google

Particularis 439. 466.
Particularis providentia 36. 439.
Particularis prædicatio 439.
Particularitas 439. 466.
Particulariter 466.
Partim 271.
Partiri 147. 405. 421. 441. 459.
Partitio 165. 405.
Partum juvare 186.
Parturiens 186.
Parturientis ſella 608. 723.
Parturire 49. 198.
Parva 99. 128.
Dictio parva 128.
Parvà, *nomen Magi* 438.
Parvitas 536.
Parum 128. 132. 275. 508. 569. 538. 709.
Parum vitii 709.
Parum certe abeſt 400.
Parvuli 548.
Parvulus 100. 125. 176.
Parvum 98. 131.
Parvum eſſe 128.
Parvum fieri 128.
Parvus 100. 125. 128. 131. 132. 508.
Paſcere 11. 124. 440. 467. 573.
Paſcha 421.
Paſcha eſt hodie 457.
Paſchæ Paraſceve 421.
Paſchæ veſpera 93. 421.
Paſchales agni 421.
Paſcuum 441. 573.
Paſſer 482.
Paſſio 204. 341. 465.
Paſſus 123. 423.
Paſtio 441.
Paſtor 440. 467. 573.
Paſtor fidelis 593.
Paſtoralis pera 771.
Paſtu ſe reficere 57.
Patachiel, *nomen Angeli* 408.
Patella 341.
Paterfamilias 43. 44.
Pater 1.
Pater noſter 28.
Patera 404. 458.
Pathach 450. 464.
Pathach parvum 469.
Cum Pathach notare 450.
Pathachatio, *notatio cum Pathach* 450. 469.
Pathachatum, *notatum cum Pathach* 450.
Patibulum 128. 478. 487. 503.
Patina 478.
Patritius 197.
Patrocinium cauſſæ 353.
Patronus 54.
Patrum Capitula 456.
Patrum Traditiones 771.
Patruus 7. 133.
Paucitas 128. 275. 509.
Paucum 132.
Pavens 405.
Pavere 96. 401. 727.
Pavidus 96.
Pavimentum 6. 320. 323 525. 576.
Pavimentum lapideum 576.
Pavimentum ſternere 576.
Paulatim 128. 132. 366. 509. 538.
Pauliſper 128. 471.
Paulo ante 353. 460.
Paulo poſt 128. 353. 460. 539.
Paululum 471.
Pavo 170. 179.
Pavones 170.
Pavor 55. 93. 96. 124. 128. 157. 401. 458. 709. 727.
Pauper 160. 327. 351. 371.
Paupercula 160.
Pauperem fieri 328. 351.
Pauperem reddere 328. 351.
Paupertas 104. 327. 351. 371. 393.
Ad paupertatem redigere 328.
Pauca 465.
Pauxillum 128. 709.
Pax 636. 641.
Pacis habitaculum 310.
Pax tibi 641.
Pax ſit vobis 641.
Paxilli 267.
Paxillus 324.
Ad peccandum inducere 163.
Peccare 137. 163. 164. 340. 636.
Peccati auctor 140.
Peccati expiatio 140.
Peccator 137. 140.
Peccatum 137. 140. 164. 340.
Peccatum Originale 199.
Hoſtia pro peccato 140.
Pecten 355.
Pectere 341. 355. 426.
Pectinare 355. 525.
Pectine radere 515.
Pectorale 100.
Pectoris ornamentum muliebre 259.
Pectus 137. 285.
Pecuarii 75.
Pecudes 71.
Pecudes ſerotinæ 24.
Pecudis ferreæ facultates 470.
Servi pecudis ferreæ 470.
Peculiare 446.
Peculiaria 466.
Peculiaris 197.
Peculium 316.
Peculium facere 345.
Pecunia 215. 255. 259. 274. 320. 715.
Pecuniæ 96. 104. 256. 275.
Pecuniarum judicia 256.
Pecunias magnas in parvas commutare 466.
Pecunias numerare 470. 696.
Pecus 16. 75. 351. 470. 696.
Pecus ferrea 470.
Pecoris abactor 306.
Pecus a pedibus excoriare 554.
Pede anteriori conſtrictus 554.
Pedere 389. 752.
Pedes 554.
Pedes, itis 554.
Pedetentim 277.
Pedibus maculoſum 554.
Pedibus varium 554.
Pedibus ſtupere 731.
Pedibus ſuis percuſſus, *h. e.* claudus 238.
Pedica 301.
Pediculorum multitudo 509.
Pediculi 105.
Pediculus 509.
Pediculus pomi, ceraſi &c. 394. 684.
Pedis luxatio 715.
Pedis planta 441.
Pedis talus 20. 444.
Pedites 554.
Pedum articuli 444.
Pedum tali 525.
Pehòr 423.
Pelagus 405. 459.
Pelecanus 517. 528.
Pellem detrahere 147. 539.
Pellere 103.
Pellex 235. 420.
Pellicere 609. 617. 684.
Pellis 76. 147. 265. 478. 510. 539.
Pellis animalis 639.
Pellium aptator 639.
Pelves 499.
Pelvis 129. 337. 707.
Vox penacuta 391.
Penates 759. 771.
Pendere 732.
Pendulum eſſe 104.
Pene 508.
Penes 78. 83. 323. 477.
Penetralia 17.
Peniculamenta 82. 727.
Peniculamentum 477.
Penis caput 364.
Penitus 79. 86. 212. 213. 234. 378. 394.
Penna 3. 70.
Pentateuchus 519.
Pentecoſtes Feſtum 693.
Penuaria 20.
Penula 262.
Penus 22.
Penuria 153.
Pepla 204.
Pepla muliebria 150.
Peplum 224. 364. 558. 688.
Peplum muliebre 204.
Pepones 48.
Per 114. 195. 390. 394.
Per manus 195. 390.
Per manus tabellarii 390.
Pera 90. 104. 166. 756.
Pera paſtoralis 771.
Peragere 356.

Pe-

Peragrare 619.
Perceptum 660.
Percipere 584.
Percipere commodum 720.
Percipere emolumentum 720.
Percipere lucrum 720.
Percipere utilitatem 720.
Percolare 354. 715.
Percolatum 335.
Percuſſio 133. 162. 223. 238. 245. 251. 299. 308. 503. 540.
Percuſſus 178. 238.
Percuſſus naribus, *h. e.* ſimus 238.
Percuſſus pedibus ſuis, *h. e.* claudus 238.
Percutere 133. 162. 176. 178. 223. 238. 251. 271. 281. 299. 307. 337. 680. 726.
Percutere calcitrando 49.
Percutere cervicem pugno 748.
Percuti 245.
Perdens 135.
Perdere 2. 79. 134. 225. 330. 421. 464. 508. 538. 615. 626. 650. 677. 708.
Perdi 2. 79. 330.
Perdices 421.
Perditio 2. 79. 134. 162. 226. 330. 464. 509. 538. 677. 708.
Perditio temporis 226.
Perditor 615.
Perditum 134.
Perdix 517.
Perducere 167.
Peregrinari 72. 84. 193.
Peregrinus 11. 36. 73. 84. 92. 291.
Perennis 737.
Fons perennis 737.
Perennitas 737.
Perfecte 79.
Perfecte ambulare 641.
Perfecte incedere 641.
Perfecte vivere 641.
Perfecti 79.
Perfectio 79. 630. 642. 677. 708. 739.
Perfectum 79. 86. 630.
Perfectum aſſerere 691.
Perfectum reddi 79.
Perfectus 79. 641. 739.
Perferre 414.
Perficere 79. 263. 573. 677.
Perfici 79. 707. 739.
Perfide 681.
Perfide agere 337. 630. 641.
Perfidia 681.
Perflare 295. 301. 303.
Perflatilia 559.
Perfluere 286.
Perfodere 57. 153. 154. 161. 218. 298. 422. 465.
Perfodi 427.
Perfoſſio 161.
Perforare 48. 165. 298. 309. 494. 576.
Perforari 295. 427.
Perforatum 298.
Perfrictæ frontis 362. 389.
Perſtringere 425. 443. 723.
Perfugere 383.
Perfundere 293.
Perfundi 263.
Pergamena 72.
Pergamenum 147. 510. 539.
Pergere 762.
Pergere recta 762.
Peribolus 70. 81. 729. 768.
Periboio cingere 81.
Periclitari 327. 351.
In periculo conſtitutus 351.
In periculo eſſe 351.
In periculo verſari 317.
Periculum 292. 308. 327. 352.
Periculum facere 292. 308.
Perinde ac 113.
Perinde ac ſi 37. 44. 106.
Perinde eſt, ac 224.
Periodus 464.
Periodus aperta 461.
Peripheria 70. 191.
Periphraſis 113. 228.
Peripſema 571.
Perire 2.
Periſtylia 386.
Perita 195.
Periti Aſtronomiæ 731.
Peritum eſſe 142.
Peritus 120. 142. 195.
Peritus dicendi 213.
Peritus Juris 14.
Peritus Legis Divinæ 200.
Perizomata 129.
Permanere 138. 164.
Permiſcere 62.
Permiſſum 112. 118. 312. 458.
Permiſſum reddere 681.
Permittere 188. 312. 516. 607. 681.
Permutare 146. 147. 271. 423. 640. 660.
Permutatio 147. 165. 271. 428.
Perna 547.
Pernæ porcorum 547.
Pernoctans 47.
Pernoctare 47.
Pernoctatio 47.
Perpendere 48. 92. 103. 377. 731. 747.
Accurate perpendere 103.
Perpendiculum 679. 747.
Perpeti 314.
Perpetuum 367. 766.
In perpetuum 447. 769.
Perpetuus 392.
Perplexitas 70. 314. 340. 380. 566. 694.
Perplexum 314. 340.
Perplexum eſſe 314. 340. 380. 609. 694.
Perplexum reddere 609. 694.
Perplexus 314. 694.
Vir perplexus 694.
Perquirere 53. 59. 449. 465. 469.
Perquiri 378.
Perrumpere 443. 447. 723. 757.
Perſæ 585.
Perſcribere
Perſcrutans 154.
Perſcrutari 51. 55. 153. 154. 377. 449.
Perſcrutatio 51. 449.
Perſcrutator accuratus, & curioſus 101.
Perſecutio 558. 708.
Perſecutionem pati 558.
Perſecutor 558.
Perſa 442.
Perſæ 442. 448.
Perſcribere 222.
Perſecutio 85.
Perſequi 157. 558. 587.
Perſeverare 314.
Perſia 442.
Perſolvere 442. 595. 642.
Perſona 16. 77. 84. 444. 467.
Perſona prima, *apud Grammaticos* 102.
Perſona ſecunda 275. 308. 460.
Perſona tertia 342. 356.
Perſonæ tertiæ pronomina 342. 356.
Duæ perſonæ 105.
Tres perſonæ Deitatis 84.
Perſonare 11. 424. 556. 656.
Perſonarum prædo 529.
Perſonas accipere 292.
Perſpergere 282.
Perſpicere 547.
Perſpicue 59. 65. 114. 468.
Peſpicuum 65. 468.
Perſpicuum eſſe 104.
Perſpicuum eſt 65.
Perſpicuum fieri 164.
Perſtrepere 556. 615.
Perſuadere 404. 609.
Perſuaſio 404. 617. 684. 694. 696.
Perſuaſus 345.
Perterrefacere 93.
Perterrere 258.
Pertica 19. 24. 212. 500.
Pertinens 706.
Pertinere 319. 340.
Pertinet ad ſuperiora 707.
Pertingere 251. 383. 396.
Perturbare 45. 51. 293. 365. 379. 603. 609. 669. 694.
Perturbari 45. 293.
Perturbati 293.
Perturbatio 45. 62. 204. 293. 615. 669.
Perturbatum eſſe 380.
Perturbatus 293.
Pervenire 108. 251.
Perverſa 377. 451.
Perverſe agere 340. 361.
Perverſitas 111. 172. 231. 323. 340. 361.

Digitized by Google

365. 378. 443. 451.
Perverſitates 111. 361.
Perverſum 330. 340. 451.
Perverſum eſſe 377.
Perverſum reddere 377. 726.
Perverſus 111. 330. 361. 362. 377. 384. 392. 394. 451.
Perveſtigare 53. 449. 468.
Perveſtigatio 449.
Perveſtigatores 52.
Pervertera 139. 323. 330. 339. 340. 341. 355. 362. 377. 508.
Pervicacia 389.
Pervicax 362. 389.
Pes 554. 587.
Pes pomi, ceraſi &c. 394.
Pes luxatus 259.
PesIK 465.
Peſſulo claudere 244. 357.
Peſſulum 70. 281. 358.
Peſſulum obdere 294.
Peſtilentia 39.
Peſtis 39. 105. 250.
Peſtis mortifera 271.
Petaſo 547.
Petere 53. 64. 168. 404. 553. 602. 625. 691. 765.
Petera panem 602.
Petera cornu 281. 282.
Petera ſagittis 82. 83. 555.
Petera ſaxis 555.
Petiolus 684.
Petitio 53. 64. 251. 603. 692. 723.
Petitiones 53.
Petra 174. 210. 476. 528. 621.
Petrarum fiſſuræ 680.
Petroſelioum 221.
Petulantia 481.
Petulcus 281.
Phaleræ 229.
Phantaſia 104.
Pharetra 7. 16. 729. 768.
Phariſæus 467.
Pharmaca 19.
Phaſe 421.
Phaſiani 420.
Phiala 3. 129. 337. 404. 458. 480.
Philoſophantes 459.
Philoſophi Divini 37.
Philoſophia 459.
Philoſophia politica 103.
Philoſophus 459. 766.
Phlebotomum 533.
Phœnix 138.
Phrygio 476.
Phrygionicum opus 476. 577.
Phthiſis 625.
Phylacterium 418.
Phyſica 198.
Phyſici 166. 179. 198. 585.
Pica 2. 192.
Pictor 476. 486.
Pictorum tabulæ 381.
Pictum 476. 486.
Pictura acus 577.
Pietas 151.
Acu pictum 476.
Pictura 486.
Piger 143. 363. 394.
Pigmentum 52.
Pignorari 633.
Sub pignora mutuare 633.
Pignus 633. 707.
Pignus rei immobilis 22.
In pignus accipere 633.
Mulieres pigræ 394.
Pigritia 135. 143. 363. 579. 601.
Pigritia torpere 394.
Pigrum eſſe 394. 579. 601.
Pila luſoria 225.
Pilei 204.
Pileus 142.
Pili 49. 287.
Pili labri ſuperioris 672.
Pilis aſpar 539.
Piſos evellere 262.
Piloſum fieri 44. 60.
Piloſus 670.
Pilus 49. 250. 290. 335. 670.
Pilus caprinus 362.
Pincerna 250. 271. 677.
Pincernarum præfectus 271.
Pingera 476.
Pingere acu 476.
Pingera ſtibio 209.
Pinguedo 65. 148. 401. 654. 708. 709. 749.
Pinguedo porci 709.
Pinguefacare 90. 120. 401.
Pinguefacere fimo 130.
Pinguefactio 401.
Pinguefieri 50. 176. 180.
Pingueſcere 90.
Pinguis 57. 65. 66. 91. 401. 654.
Pinus 627.
Pinnæ piſcium 477.
Piper 459.
Pipire 298.
Pinſere 20. 144.
Piſcari 474.
Piſcator
Navicula piſcatoria 91.
Piſcina 23. 58.
Piſcinæ 23. 445.
Piſcis 208. 285.
Piſeium pinnæ 477.
Piſeium ſignum 307.
Piſcium ſquamæ 157.
Piſtor 289.
Piſtorum magiſtar 289.
Pium eſſe 563.
Pius 120.
Pitom, *nomen urbis* 452.
Pix 128. 218. 295.
Pice obducere 128.
Placare 216. 404. 458. 575. 617.
Placari 404. 595.
Placatio 404. 595.
Placenta 82. 144. 158. 335. 362. 370. 511.
Placenta igne conflata 375.
Placenta mellita 28. 103. 715.
Placenta prunis cocta 375.
Placentæ 19. 85. 220. 671.
Placentam educens 261.
Placentas coquere 144.
Placida 285. 742.
Placentulæ 215.
Placere 222. 673.
Plaga 109. 162. 223. 238. 245. 251. 397.
Plaga Aquilonaris 482.
Plaga Auſtralis 101.
Plaga livens 680.
Plaga mortifera 250.
Plaga Muodi 560. 587.
Plaga Orientalis 98. 495.
Plaga Septemtrionalis 482.
Plagam obligare 332.
Plagiarius 529.
Plagis afficere 281.
Plagis affici 223.
Planctum edere 336.
Planctus 12. 335. 371.
Plaoe 203.
Planeta 211. 286. 306.
Planetarum, & Stellarum cultores 391.
Plangere 12. 17. 336.
Planities 56. 139. 193. 672. 682.
Planta 297.
Planta pedis 441.
Plantæ 690.
Plantare 297. 690.
Plantatio 297.
Plantator 690.
Plantinus 30.
Plantulæ 690.
Planus locus 682.
Platanus 96.
Platea 18. 138. 163. 406. 459. 502. 562. 621. 680. 707.
Platea, *avis* 516. 528.
Plateæ 449.
Plato 459.
Plaudere 175. 337. 680. 748.
Plauſtra 318.
Plauſtrum 358. 387.
Plauſtrum ſeptem Stellarum 384.
Plauſtrum agens 387. 392.
Plebejus 107. 369. 388.
Plebs imperita 369.
Plectrum 393.
Plejades 209.
Plenitudo 254.
Plenum eſſe 254.
Plenus 254.
Plerique ipſorum 585.
Pleuritis 473.
Plicatio capillorum muliebrium 510.
Plicaturæ 539.

Plo-

Plorare 50. 574.
Ploratus 50.
Pluere 252.
Pluma 70.
Plumbum 221.
Plumbum album 515.
In numero plurali 585.
Pluralis locutio 585.
Pluralis vox 585.
Pluralis numeri vocabulum 245.
Pluralis numerus 197. 355. 585.
Pluralitas 197.
Plurimum 180. 316. 317. 550. 614.
Plurimus 317.
Plus 194.
Pluvia 252. 552. 586.
Pluvia lucida 46.
Pluvia ſerotina 240. 241.
Pluvia tempeſtiva 552.
Pluvia vehemens 318.
Pluviæ 564.
Pluviæ cohibitio 56.
Pluviam demittere 252.
Poculi operculum 291.
A poculis 677.
Præfectos a poculis 677.
Poculum 206. 207. 211. 458. 528.
Podex 46. 179.
Pœna 443. 467. 513. 542. 730.
Pœna afficere 730.
Pœnæ ſubtractio 151.
Pœnam exigere 723.
Pœnitens 167.
Pœnitentia 167. 726.
Pœnitentia duci 166. 726. 766.
Pœnitentiam agens 66.
Pœnitentiam agere 155. 167. 726.
Pœnitere 155. 166. 288. 726.
Poeſis 458.
Poeta 458. 704.
Poetica 704.
Ars Poetica 704.
Poeticum carmen 704.
Polire 235. 477. 715. 716.
Polite 477.
Politicus 103.
Philoſophia politica 103.
Pollex 12.
Cribrum pollinarium 249.
Polluere 67. 122. 173. 174. 180. 244. 312.
Polluere ſe 130. 423.
Pollui 81. 312. 423.
Polluta 312.
Pollutio 67. 130. 173. 180. 312.
Pollutum 244.
Pollutum eſſe 173. 312.
Pollutum pronuntiare 312.
Pollutum reddere 312.
Pollutus 130. 180. 312.
Polus 346. 536.
Polus Antarcticus 346. 536.
Polus Aquilonaris 536.
Polus Arcticus 346. 535.
Polus Auſtralis 536.
Polus Borealis 346.
Polus Meridionalis 536.
Polus Septemtrionalis 536.
Pomarium 429.
Pompa 420.
Cum pompa 420.
In pompa 459.
Pomum 139.
Pomum medicum 749.
Ponderare 747. 768.
Ponderatio 717.
Pondus 289. 290. 420. 679. 719. 747.
Pondus centenarium 513. 542.
Pondus unum 269.
Ponere 303. 320. 621. 622. 704. 741. 748.
Ponere caſtra 681.
Ponere fiduciam 730.
Ponere fundamentum 689. 690.
Pons 83. 87.
Pons fractus 87.
Pons latus ex multis arboribus confectus 772.
Pontifex 734.
Pontifex Maximus 106. 113.
Pontifex Romanus 40. 424.
Poples 569.
Populi 267.
Populi terræ 369.
Populus 11. 15. 72. 369. 392.
Populus hæreticus 427.
Populus alba, *arbor* 231.
Porca agri 713.
Porci pinguedo 709.
Porcorum pernæ 547.
Porcorum fetæ 527.
Porcus 139.
Porrectio 193.
Porri 222.
Porrigere 193.
Porrigo 304.
Porro 349. 360. 702. 726. 766.
Porrum 222. 516.
Porta 2. 43. 101. 367. 404. 691. 757.
Porta Orientalis 98.
Portare 175. 289. 301. 311. 414. 320. 345. 678. 717.
Portentum 189. 738.
Porticus 11. 18. 323. 442. 466. 575.
Portio 147. 167. 258. 335. 405. 453.
Portio numerata, & certa 292.
Portus 308. 339.
Poſcere 723.
Poſitio 704. 744.
Poſſe 186. 205. 275.
Poſſeſſio 7. 75. 152. 512. 541.
Poſſeſſio hæreditaria 192.
Poſſeſſor 192.
Poſſibile 40.
Poſſibile eſt 6. 22. 40.
Non eſt poſſibile 22.
Poſſibile, & impoſſibile 274.
Poſſibilia 40.
Poſſibilis 40.
Poſſibilitas 40.
Poſſidendum dare 152.
Poſſidere 152. 512. 541.
Poſſidere jure hæreditario 192.
Poſt 8. 34. 59. 360. 731.
Poſtea 34. 59. 71. 84. 207. 224. 226. 378. 391.
Poſteaquam 59. 84. 205.
Poſterior 59.
Poſterior pars 8.
Poſteritas 9. 129.
Poſterius 5. 59.
In poſterum 251.
Poſtes 299.
Poſthac 251. 388. 391.
Poſtis 123. 337. 339.
Poſtpoſitum 8. 34.
Poſtquam 59. 115. 181. 203. 205. 207. 225. 226.
Poſtremo 9. 346. 378.
Poſtremum 9. 59.
Poſtridie 185.
Poſtulare 53. 64. 691. 723. 765.
Poſtulatio 53. 603. 692.
Poſtulationes 766.
Potare 3 3. 677.
Potatio 689.
Potationis continuatio 737.
Potator 677.
Potens 68. 152. 205. 384. 749.
Potentem eſſe 152. 748.
Potentes 178. 205.
Potenter ſe gerere 68.
Potentia 69. 142. 152. 186. 225. 749.
Potentia materialis 115.
Fieri poteſt 22. 40.
Numquid fieri poteſt? 40.
Quantum fieri poteſt 22. 40.
Poteſtas 212. 186. 261. 578. 600. 640.
In poteſtate conſtitutus 578.
Poteſtate præditus 578.
Poteſtatem accipient 579.
Poteſtatem dans 579.
Poteſtatem facere 640.
Poteſtatem habens 579. 640.
In poteſtate plurium, *h. e.* palam 578.
Poteſtates 142.
Potio 677. 689.
Potius 194.
Potum præbens 677.
Potum præbere 677.
Potus 541. 677. 678. 689.
Potus confectus ex aromatibus 541.
Potus inebrians 559.
Potus infuſus 271.
Practica 396.
Practica præcepta 396.
Practicum 396.

Pra-

Practicus 396.
Præ 274.
Præbere cauſſam 82. 86.
Præbere cibum 11.
Præbere occaſionem 82. 86.
Præcedens 495.
Præcentor 139. 297. 325. 594.
Præceps 218. 542.
Præcepta affirmativa 396. 475.
Præcepta intellectualia 396. 475.
Præcepta jubentia 396.
Præcepta theorica 396.
Præcepti filius 475.
Præceptor 550.
Præceptum 425. 474. 486.
Præceptum affirmativum 396.
Præceptum negativum 231. 396.
Præceptum practicum 396.
Præcidere 74. 230. 423. 479. 408. 515. 516.
Præcidi 515.
Præcipere 425. 474. 486.
Præcipitare 248. 367. 615.
Præcipitare ſe 384.
Præcipitium 685.
Præcipui 197.
Præcipuum 180.
Præciſe 105.
Præciſio
Præciſum 544.
Præco 220. 230.
Præcoces 51.
Præcocia 50. 157.
Præcognita 532.
Præconium 230.
Præcox 51.
Præcox fructus 50.
Præcurrere 558.
Præda 46. 47. 161. 244. 359. 474.
Prædari 46. 47. 141. 147. 164. 181. 359. 641.
Prædeſtinatio 85. 544.
Prædicabile *in Logicis* 60.
Prædicamenta 347.
Prædicamentum 38.
Prædicamentum determinatum 84.
Prædicamentum qualitatis 84.
Prædicare 53. 63. 220. 311.
Prædicare beatum 27.
Prædicare felicem 27.
Prædicatio Logica 355.
Prædicatio particularis 466.
Prædicatum 226. 311. 715.
Præditus ingenio craſſo 86.
Prædo 17. 47. 84. 237. 244.
Prædones 244. 259.
Præfatio 199. 469. 530. 420. 448.
Præfecti 22. 40. 57. 111. 323.
Præfecti militares 22.
Præfecti militiæ 22.
Præfecti ſatellitum 510.
Præfecti fortis 99.
Præfectura 22. 40. 106.
Præfectura minor 572.
Præfectus 10. 16. 21. 22. 40. 100. 106. 111. 176. 258. 297. 316. 341. 355. 558.
Præfectus a poculis 677.
Præfectus ærario 73.
Præfectus belli ſummus 459.
Præfectus equarum 76.
Præfectus pincernarum 271.
Præficere 257. 375.
Præfici 257.
Præfracte agere 427.
Præfigere 492.
Prægnans 360.
Prægnantem eſſe 357.
Præire 494.
Prælegere 517. 544.
Præliari 72. 281.
Prælium 281. 520.
Prælium committere 281.
Prælongus membris 685.
Prælum 349.
Prælum olivarum 536.
Præmature 157.
Præmiſſum 8. 34.
Præmittere 532.
Præmium 3. 442. 633.
Præmium nuntii 53.
Præmonere 512. 750. 771.
Præmonitio 136. 512. 771.
Præordinatum 544.
Præparare 127. 207. 385. 420. 527. 747.
Præparatio 748.
Præponderare 230.
Præponderatio 230.
Præponere 257. 532.
Præpoſitio 546.
Præpoſitus 16. 258. 316.
Præpoſtere 443. 467.
Præpotens 68. 616.
Præputiatum eſſe 382.
Præputiatus 382.
Præputii amputatio 74.
Præputii præciſio 271.
Præputium 380.
Præputium attractum habens 265.
Præputium auferre 382.
Præputium præcidere 271.
Præputium abſcindens 271.
Præputium habens 382.
Præputium ſuppreſſum 382.
Præſcindere 167. 433.
Præſcindi 423. 516.
Præſens 115. 275. 308. 630. 706.
Præſentia 275. 308. 585.
Præſentia Dei 707.
Præſepe 23.
Præſertim 103. 416.
Præſes 22. 40. 100. 106. 211. 402.
Præſes conſilii 54.
Præſides 57. 111.
Præſidia 331.
Præſtans 48. 169. 194. 360.
Præſtantem eſſe 48.
Præſtantia 169. 194. 366. 391. 548. 674.
Præſtantiſſimum 61. 664.
Præſtare 360. 499.
Præſtigiæ 566.
Præſtigiator 158. 230.
Præſtigiatores 155.
Præſtigiatrix 158.
Præſtigiis uti 222. 230. 566.
Præſtolari 222. 268. 277. 314. 617.
Præſul 280.
Præſumptuoſus 465.
Præter 56. 64. 131. 242.
Præter ea 131.
Præter id 131.
Præter me 65.
Præter normam 131.
Præter nos 65.
Præter pauca 131.
Præter unum 62. 269.
Præterea 56. 349. 702. 726. 766.
Præterire 146. 147. 357. 359. 387.
Præteritum tempus 387.
Præternaturale 179.
Præterquam 37. 56. 65. 233.
Prætextus 367.
Prætorium 11.
Prævalere 84. 186. 230. 297. 748. 749.
Prævenire 494. 532.
Præventus 532. 164.
Prævidere 138. 547. 584.
Pragmaticus 465.
Prandere 57.
Prandia 169.
Prandii abſterſio 541.
Prandio excipi 24.
Prandio frui 24.
Prandium 169. 127. 335. 681.
Pratum 7. 56.
Pratum virens 566.
Prava 377.
Pravitas 378.
Pravum eſſe 377.
Pravum reddere 377. 394.
Pravus 377. 394.
Precari 150. 351. 406. 478. 487.
Precatio 53. 399. 478.
Precatio matutina 379. 625.
Precatio nocturna 625.
Precatio obſecrationis 294.
Precatio ſupererogatoria 188.
Precatio veſpertina 379. 625.
Precatio viæ, *h. e.* iter facientium 766.
Precationis hora 720.
Precationis tempus 720.
Liber precationum 406.
Precatorium 418.
Preces 150. 478.
Preces propitiatoriæ 328.
Precum monimenta 418.
Liber precum propitiatoriarum 328.
Prehendere 746. 748.
Prehenſio 7.
Premens 93.

Premere 17. 93. 101. 137. 361. 376. 488. 662.
Premi 93.
Presbyteri 527.
Preſſio 93. 99.
Preſſum 93.
Preſſura 93. 362.
Preſſura olivarum 744.
Preſſura uvarum 744.
Preſſus ſermo 93.
Preſter ignitus 685.
Pretii æqui 703.
Pretii gravitas 200.
Pretii magni 200.
Pretii vilis 200. 703.
Pretii vilis eſſe 124.
Pretioſa res 247.
Pretioſum 142.
Pretioſum eſſe 191. 200.
Pretioſus 191. 200.
Pretium 96. 104. 147. 171. 428. 757.
Pretium rei 703.
Pretio comparare 130.
In pretio eſſe 191.
Magno pretio 131.
In pretio habere 191.
Vili pretio 131.
Pretium redemptionis 444.
Pridem 495.
Primarium 14.
Primarius 316.
Primas 25.
Primipara 50.
In primis 56.
Primitiæ 50. 548. 681. 753.
Primitiæ meſſis 370.
Primitiva vox 198.
Primitivus 51.
Primitivus fructus 50.
Primitivi fructus 50.
Primo 587.
Primogenita 50.
Primogenitum 50.
Primogenitum inſtituere 50.
Primogenitum pariens 50.
Primogenitura 50.
Primogenituræ jus 50.
Primogenituræ jus dare 50.
Primogenitus 50. 105.
Primores 548. 550.
Primum 24. 495. 528. 539. 587.
Primus 50. 136. 162. 495.
Princeps 15. 25. 176. 280. 289. 341. 401. 440. 467. 548. 550. 578. 640. 720.
Princeps Oratorum 243.
Principale 101. 180.
Principatum adminiſtrare 720.
Principatum gerere 720.
Principatum tenere 686.
Principatus 24. 551. 686. 720.
Principes 176. 178. 420. 548. 550. 575.
Principia, *apud Phyſicos* 532.
A principio 495.
In principio 495.
Principiorum auctores, *h. e.* Phyſici 166. 175.
Principium 5. 450. 495. 532. 548. 681. 729. 767.
Principium diei 495.
Principium rei 587.
Principium rerum naturalium 198.
Prior 495. 532.
Prioritas 532.
Priſcus 495.
Priſtinus 532.
Privari 388.
Privatim 214.
Privatio 388. 542.
Privatus 388.
Privilegia 600.
Privilegiatus 579.
Prius 495.
Priuſquam 231. 359. 388. 532.
Pro 83. 147. 165. 271. 272. 305. 366. 391. 640. 643. 729. 772.
Pro eo 147. 165.
Pro ipſis oravit 252.
Pro viribus 421.
Proavus 1.
Probabile 442. 467.
Probabiliter 345. 442. 467.
Probabilitas 442.
Probare 44. 48. 61. 64. 292. 308. 327. 484.
Probatæ fidei 272.
Probatio 44. 48. 61. 202. 292. 308. 452. 585.
Probatio evidens 199.
Probatum 44.
Probatum eſſe 48.
Probatus 56. 64. 148. 271. 274.
Probris afficere 70. 151. 157.
Probris afficiens 46. 153.
Probro exponere 151. 157.
Probrum 70. 99. 251. 257. 381. 506.
Probus 120.
Procedere 296.
Procella 125. 128. 367.
Procellis agitare 367.
Proceres 40. 448.
Proceres Regni 4.
Proceritas 68.
Procerus 68.
Homo ſtaturæ proceræ 68.
Proceſſus aquarum 281.
Procidere 74. 296. 570.
Proclamare 11. 220. 230. 517. 656.
Proclamatio 230.
Proclivitas hominis ad malum 200.
Procul 109. 116. 565.
Procul abſit 164.
Procul amovere 282.
Procul eſſe 565.
Proculcare 100.
Procumbere 74. 148. 316.
Procumbere in genua 58. 222. 377.
Procurationis literæ 628. 706.
Procurator 40. 353. 445. 467.
Prodere 259. 274.
Prodeſſe 181. 194. 199. 703.
Prodigere 46. 61.
Prodigium 189. 738.
Prodigus 120.
Prodire 72. 296. 309.
Proditio 241.
Proditor 274.
Producere 24. 60. 293. 296. 309. 479. 565.
Producere botros 82.
Producere fructum 2. 284.
Producere grana 82.
Producere vermes 736.
Productio 296. 297. 429.
Profana 144.
Profanare 144. 312. 428.
Profanari 142. 150. 422.
Profanatio 165.
Profanum 144. 145. 422. 464.
Profanum facere 144.
Profanum fieri 144.
Profanum haberi 422.
Profanus 144. 146. 423.
Profectio 109. 289. 290.
Profecto 37. 58. 65. 527.
Proferens 309.
Proferre 60. 199. 296. 309. 367.
Proferre fructum 284.
Proferre in publicum 11.
Profeſſio 444.
Proficere 111. 194. 199. 327.
Proficiſci 6. 108. 109. 289. 557.
Profligare 603. 615. 708.
Profligatio 708.
Profluere 91.
Profluvio laborare 752.
Profluvium 91.
Profugere 282. 383.
Profugus 383. 622.
Profundere 26. 296. 615.
Profundere nummos 47.
Profunditas 369. 475.
Profunditates 369. 475.
Profunditates fœdæ 401.
Profundum 329. 475. 680.
Profundum eſſe 369.
In profundum deprimi, figi, infigi 679.
Profundum petere 487. 679.
In profundum ſculpi 719.
Profundus 369.
Profuſio 515.
Profuſio inanis ſeminis 704.
Progenies 186. 585.
Progignere abunde inſtar reptilium 565.
Progredi 24. 557.
Progreſſus 297.
Prohibere 19. 39. 211. 251. 258. 274.
Prohibitio 274. 312. 376.
Prohibitio univerſalis 39.
Prohibitum 19. 39.

Pro-

Digitized by Google

Projectura, *prominens ædificii pars* 296.
Projicere 129. 173. 179. 296. 510. 571. 615. 753.
Projicere ſe 571. 615.
Projicere funda 510. 615.
Projici 173. 571. 615.
Prolatio 61. 296. 297. 447. 664.
Prolatum 447.
Proles 186.
Prolixe 41.
Prolixe de re aliqua agere 24.
Prolixitas 41.
Prolixum eſſe 24.
Prologus 469. 632.
Prolongari 41.
Proloqui 280 726.
Prominentia 62.
Prominere 62.
Promiſſio 61. 292.
Promittere 61. 189.
Promotor 353.
Promotus 353.
Promovere magiſtrum 352.
Promptitudo 129. 133.
Promptuaria 743.
Promptum 695.
Promptus 10. 129. 130. 554. 586.
Promulgare 11. 220. 230. 656.
Promulgatio 137. 220.
Pronomen 113. 228.
Pronomina 229.
Pronomina tertiæ perſonæ 342. 356.
Pronominum affixio 355.
Pronubus 687.
Pronuntiare 61. 106.
Pronuntiare reum 137.
Pronuntiatio 61.
Pronuntiatum 447.
Proœmium 352.
Propagari 52. 748.
Propagines 260. 608.
Propago 609. 684.
Propago vitis 260.
Prope 107. 114. 203. 349. 352. 369. 304.
Prope eſſe 520.
Propellere 93. 261. 322.
Propemodum 508.
Properara 55. 340.
Propera 45.
Propheta 159. 278.
Prophatæ 39. 519.
Prophetæ minores 203.
Prophetam agere 278.
Prophetia 279. 290.
Prophetica lectio 403.
Prophetiſſa 278.
Propinquum eſſe 352. 520.
Propinquus 520.
Propitiatorium 218.
Propitium eſſe 138. 164. 272. 328.
Propitius 272.
Propitius eſto nobis 164.
Propola 337.
Proponere 621.
Proponere ſibi 207. 225.
Proponere ænigma 138. 268.
Proponere audiendum 656.
Proportio 395. 547.
Proportio eadem 269.
Proportio numeri 197.
Propoſitio 117. 197. 199. 532. 715.
Propoſitio abſoluta 715.
Propoſitio affirmativa 163. 715.
Propoſitio conditionalis 770.
Propoſitio converſa 715.
Propoſitio indefinita 715.
Propoſitio individui 715.
Propoſitio major 532.
Propoſitio minor 532.
Propoſitio moralis 486.
Propoſitio negativa 163. 707. 715.
Propoſitio negativa univerſalis 707.
Propoſitio particularis 715.
Propoſitiones abſolutæ 355.
Propoſitiones contradictoriæ 716.
Propoſitiones contrariæ, *vel* oppoſitæ 117. 305. 715.
Propoſitiones impoſſibiles 715.
Propoſitiones neceſſariæ 716.
Propoſitiones oppoſitæ 716.
Propoſitiones repugnantes 716.
Propoſitiones ſimplices 355.
Propoſitionis duæ ſunt partes, ſubjectum, & prædicatum 715.
Propoſitionis Logicæ pars 165.
Propoſitionis terminus 84.
Propoſitum 207. 225. 345.
Ex propoſito agens 225.
Propria 185.
Proprietas 144. 169. 197. 248. 270. 345. 715.
Proprietates 194. 197. 257. 270.
Proprietates Dei 765.
Proprium 144. 197. 316.
Nomen proprium 316.
Propter 43. 44. 60. 65. 75. 77. 107. 124. 147. 166. 245. 251. 252. 272. 274. 366. 374. 388. 391. 473. 486. 492. 620. 645. 693. 703. 708. 747.
Propter dolorem 727.
Propter eos 60. 252.
Propter eum 44. 61. 245. 252. 380.
Propter hoc 366. 388.
Propter me 44. 60. 61. 252.
Propter mœrorem 727.
Propter nos 252.
Propter quid? 102.
Propter te 44. 61.
Propterea 34. 43. 60. 61. 65. 366. 388. 392. 492. 620. 693. 704. 708. 727.
Propterea quod 44. 252. 274. 703.
Proptarea quod non 620.
Propterea ut 60. 61. 75. 258.
Propugnacula 515.
Propugnaculum 154. 222. 260. 375. 476. 484. 525.
Prorex 14.
Prorogare 24.
Prorogari 41.
Prorogatio 24. 41.
Prorumpere 72.
Prorſus 79. 86. 212. 213. 226. 378. 394.
Proſa oratio 243. 469.
Proſapia 197.
Proſapiarum liber 41.
Prosbol 438.
Proſelytum fieri 72. 84.
Proſelytus 73. 84. 634.
Proſequi 558.
Proſit 164.
Proſopopœja 243.
Proſperari 252. 478. 487.
Proſperitas 286. 478. 487. 642.
Proſperum efficere 478.
Proſperum eſſe 478.
Proſpicera 92. 147. 324. 614. 695.
Proſternere 148. 230. 722.
Proſtibulum 408.
Proſtituere 72. 427. 465.
Proſtrare 148. 221. 230. 296.
Proſtrare ſe 627.
Proſtrati 764. 771.
Proſtrati viribus 764. 771.
Protectio 80. 419.
Protegere 80. 151. 153. 324. 609.
Protendere 193. 441.
Protendi 193.
Proterve 75. 85.
Protervia 443.
Protervus 154. 262. 443.
Protector contra te 771.
Proteſtari 750. 771.
Protractio 24. 281. 771.
Protrahere 265. 277. 280. 281.
Provenire 284. 479.
Proventus 16. 284. 358. 367.
Proverbia 38. 765.
Proverbia Salomonis 519. 703.
Proverbium 268. 405. 622.
Proverbium vulgare eſt 507.
Providentia 695.
Providentia Dei 695.
Providentia Divina 695.
Providentia generalis 695.
Providentia particularis 36. 749. 695.
Providere 138. 614.
Provincia 92. 103. 112. 138. 163. 248. 290. 406. 695.
Provincialis 103.
Proviſio 139.
Provocare 81. 82. 149. 278.
Provocare ad iram 149. 553.
Proxeneta 337.
In proximo 353.
Proximus 520. 603. 687.
Prudens 142. 316. 327. 426. 707.
Prudenter agere 222.

Prudentia 316. 327. 707.
Pruina 76. 85. 218.
Pruna 79. 160. 177.
Pruna ignita 579.
Prunæ 626.
Prurigo 81. 542. 157.
Pruritus 142.
Pſallere 127. 305.
Pſalmi 38. 519. 764.
Pſalmi Davidis 769.
Pſalmodia 127.
Pſalmus 297.
Pſalteria 527. 423.
Pſaltes 127. 306.
Pſaltriæ 127.
Pſora ſcabies 81.
Ptolomæus 734.
Pubertas 60.
Pubertatis annos ingredi 44.
Pubes 466.
Pubeſcens 60.
Pubeſcens virgo 44. 60. 488.
Pubeſcere 44. 60. 488.
Publicanus 273.
Publicare 442. 467.
Publicatio 442.
Publicatio ſententiæ 469.
Publice 75. 85. 420. 442. 459. 466. 489. 585.
In publico 75. 459.
Publicum 75. 427. 442. 467.
In publicum proferre 51.
Publicus apparatus 420.
Pudefacere 46. 149. 215.
Pudefaciens 153.
Pudefieri 46.
Pudenda 46. 50. 342. 377. 385. 501.
Pudenda muliebria 535.
Pudendorum revelatio 86. 385. 395.
Pudendum 356. 758.
Pudendum mulieris 342.
Pudere 46. 61. 213.
Pudicitiam vi eripere 17.
Pudor 46. 213. 215.
Pudore afficere 212.
Pudore affici 152. 213. 215.
Pudore confundi 152. 153.
Pudore dignus 46.
Pudore ſuffundere 46. 149. 215.
Pudore ſuffundi 46. 61. 153. 212. 215.
Puella 44. 172. 367. 536. 548.
Puella laſciva, petulans 443.
Puella ſpuria 690.
Puellæ 198.
Puellula 44.
Puer 100. 120. 171. 186. 188. 198. 367. 548.
Puer collectitius 690.
Puer ſpurius 690.
Pueritia 128. 172. 188. 367.
Puerorum magiſtri 338.
Puerorum nutritius 457.
Puerpera 135.
Puerulus 171. 367. 548.
Pugillares 460.
In pugillum colligere 511.
Pugillus 153. 249. 511. 669.
Pugionis vagina 729.
Pugnare 72. 235.
Pugnatum eſt 72.
Pugno cædere 748.
Pugno cervicem percutere 748.
Pugnus 130. 580.
Pulcher 181. 194.
Pulcher valde 180.
Pulcherrimum 673.
Pulchre 181. 194. 278. 305. 539.
Quam pulchre 181.
Pulchritudo 181. 194. 196. 278. 305. 673.
Pulchrum 278. 305. 673. 748.
Pulchrum eſſe 181. 199. 673.
Pulcrum facere 673.
Pulchrum eſt 181.
Pulchrum haberi 673.
Pulex 443.
Pullatur 11. 143.
Pulli aſinarum 234.
Pulli aſinorum 7. 234.
Pulli avium 439.
Pulli columbarum 21.
Pullulantia 479.
Pullulare 286. 479. 488.
Pullulatio 479. 488.
Pullus 361. 364.
Pullus aſini 361.
Pullus avium 74. 296. 361. 743.
Pulmentum 59. 542.
Pulmo 585.
Pulſare 251.
Pulſare campanam 547.
Pulſare fides 305.
Pulſare manu inſtrumentum muſicum 281. 305.
Pulſatilia inſtrumenta 381.
Pulſatio fidium 281.
Pulſatio muſica 281. 305. 306.
Pulſationes fidium 281.
Pulſator inſtrumentorum muſicorum 305.
Pulſus campanæ 547.
Pulſus tintinnabuli 547.
Pulvillus 577.
Pulvinar 53. 208.
Pulvinar cervici ſubjectum 18.
Pulvini 357.
Pulvinus 208.
In pulverem redigere 625.
Pulvis 3. 21. 375. 393.
Pulvis fœnoris 3. 585.
Pulvis lethalis 331.
Pulvis olerum 576.
Pulvis tenuiſſimus 361.
Pulvis thuris 57. 394.
Pulviſculus 445.
Pumbedita 459.
Pumilio 292. 308.
Puncta vocalia adſcribere 298. 310.
Punctare 298. 310.
Punctatio 310.
Punctator 310.
Punctatum 310. 522.
Liber punctatus 298.
Punctis notare 298.
Punctis notati 425.
Punctum vocale 310.
Puncturæ 215.
Pungere 57. 106. 298. 378. 394. 467.
Punire 126. 372. 553. 542.
Pupilla 41. 77. 85. 539.
Pupillus 194.
Pura 94.
Purgamentum 510. 320.
Purgare 59. 65. 110. 129. 354.
Purgare alvum 707.
Purgari 94.
Purgatio 94. 95. 485.
Purgatum 129. 335.
Purificare 59. 94.
Purificare ſe 94.
Purificari 298.
Purificatio 94.
Purim 694.
Puritas 59. 126.
Purpura 23. 467.
Purpurea veſtis 467.
Purum 129. 335.
Purum efficere 298.
Purum eſſe 59. 94. 125. 298.
Purum habere 94.
Purum pronuntiare 94. 125.
Purum reddere 354.
Purus 59. 94. 126. 129. 298.
Puſtula alba 45.
Puſtula in pulmonibus 174.
Puſtulæ 54. 488. 636. 643.
Putamen ovi 539.
Putans 345.
Putare 96. 159. 314. 755.
Putatio 502.
Putarunt 315.
Ut tu putas 345.
Putavi 345.
Puteus 42. 83. 218. 424.
Putidum 744.
Puto ego 345.
Putor 355.
Putredo 51. 254. 477. 576. 604.
Putrefactio 55. 394.
Putrefactiones 394.
Putrefieri 146. 394.
Putreſcere 394. 576.
Putridum 340.
Putridum evadere 576.
Pygargus 94.
Pygmeus 308.
Pyra 93.
Pyropus 184.
Pyrorum pediculi 32.
Pyrum 3. 32.
Pytho 96. 125.
Python 451.

Py-

Digitized by Google

Pythones 44. 96.
Pyxis 69. 673.

Q

Quadrageſima 476.
Quadrageſimæ jejunium 476.
Quadrans ſicli 545.
Quadraginta 552.
Quadrangulum 586.
Figuræ quadratæ 394.
Quadrans 654.
Quadratum 552. 586.
Quadrati diameter 244.
Quadraturæ 552.
Quadriga 5 9.
Quadruplicata 662.
Quadruplicia 552.
Quæ? 246. 269.
Quæ ratio? 246.
Quæ utilitas? 246.
Quædam 201. 516. 544.
Quænam? 35. 108.
Quænam iſtæ? 10.
Quærere 44. 48. 51. 53. 56. 64. 377. 439. 723.
Quærendum eſt 197. 198.
Quæſo 53. 62. 64. 193. 251. 272.
Quæſtio 53. 64 603. 692. 749.
Quæſtio contra explicationem, & ſolutionem allatam 727.
Quæſtio contraria 526.
Quæſtio difficilis 536.
Quæſtio ſoluta eſt 312.
Quæſtionem objicere 449.
Quæſtiones dubiæ 355.
Quæſtiones, & reſponſiones 771.
Quæſtionis dubiæ ſolutio 312. 444.
Quæſtionis explicator 771.
Quæſtor 73.
Quæſtum facere 112.
Quæſumus 53. 64.
Quale 35.
Qualenam? 97.
Quali 329.
Qualis 108.
Qualitas 35. 198. 347.
Qualitates 270.
Qualitates quatuor primæ, ſc. *calidum*, *frigidum*, *humidum*, *ſiccum* 198
Qualitatis prædicamentum 35. 84.
Qualiter 35.
Quam 226. 245. 269.
Quamdiu 224. 226. 269.
Quamobrem 15. 37. 233. 252. 272. 620.
Quamobrem? 704.
Quamplurimum 234.
Quaprimum 207. 225.
Quamvis 20. 21. 39. 68. 83. 535.
Quamvis ſic 20.
Quandiu 225. 227. 359.
Quando 205. 224. 230. 277. 347.
Quando? 10. 267. 268.
Ne quando 104.
Quandoque 32. 386. 388. 395. 668.
Quandoquidem 71. 115. 181. 207. 225. 492.
Quantitas 217. 246. 269. 270. 347.
Quantitas continua 227.
Quantitas diſcreta 227.
Quantitas propoſitionis 227.
Quanto magis 20. 24. 33. 222. 226. 230. 246. 387.
Quanto minus 20. 222. 226. 230.
Quantum 227.
Quantumlibet 226.
Quantus, a, um 246.
Quapropter 63. 75.
Quare 15. 34. 37. 38. 97. 272. 620.
Quare? 246.
Quarta 545.
Ex quarta generatione abnepotes 552.
Quarta pars 552.
Quartus 552.
Quaſi 13. 37. 68. 108. 115. 205. 224. 715.
Quaſi nihilum 231.
Quaſi non 231.
Quaſſare 576. 669.
Quaſſatus 574.
Quatenus 224. 246. 269.
Quatere 178.
Quatuor 552.
In quatuor partes dividere 552.
Quatuordecim 374.
Quemadmodum 10. 35. 108. 115. 203. 213. 224. 226. 227. 230. 246. 269. 492. 708.
Quercus 12. 49. 51. 627.
Querela 12. 17. 572. 574. 595.
Queri 491. 574.
Queſtus 492.
Qui, quæ, quod 87. 94. 102.
Quia 24. 25. 41. 77. 84. 87. 252. 272. 766.
An quia? 87.
Quid 257. 270.
Quid? 246. 269.
Quid illud eſt? 246. 269.
Quid hoc rei eſt? 246.
Quid inde ſequitur? 244.
Quid tibi curæ eſt? 36.
Quid tua intereſt? 36.
Propter quid? 246.
Quidam, *ſing. numeri* 68. 516. 544.
Quidam, *plur. numeri* 18. 201. 271.
Quidam exponunt 198.
Quidam Interpretes 198.
Quidditas 269. 270.
Quidem 400. 528.
Quidquam 212. 210. 220. 248. 256. 272. 274. 450.
Quidquam omnino 249. 270.
Nihil quidquam 226.
Nihil quidquam eſt 212.
Quidquid ſit 226.
Quies 200. 285.
Quies animi 526.
Quieſcens 684.
He quieſcens 391.
Quieſcentia Pe, *ſive prima radicali* Jod 391.
Quieſcere 48. 285. 306. 609. 617. 636.
Quiete 288. 306. 636. 715.
Quietem afferre 285.
Quietem largiri
Quietum eſſe 617. 636. 671. 715.
Quietum reddere 176. 458.
Quietum reddi 176.
Quietus 617. 684.
Quilibet *ſing.* 18. 68. 136.
Quindecim 374.
Quin etiam 20. 39. 243.
Quinquaginta 149.
Quinque 97. 147.
Quinta pars 149.
Quintus 149.
Quintale 542.
Quinternio 542.
Quippe 87.
Quis 257.
Quiſnam? 10. 97.
Quiſque 17. 18. 68.
Quiſquiliæ 110.
Quo? 16. 38.
Quo ibo? 38.
Ex quo 225. 226.
Ex quo quidem 528.
Quod 25. 40. 201.
Quod? 246. 269.
Eo quod 44. 147. 257. 272.
Quod ſi 19. 110. 116.
Quod etſi 20.
Quod ita eſt 36.
Quod ſi non ita eſt 102.
Quod ipſorum eſt 94.
Quod meum 94.
Quod tuum 94.
Quodammodo 203. 486. 715.
Quodcunque 249. 270.
Quodnam? 10.
Quomodo 10. 35. 108. 115. 213. 486.
Quomodo? 10. 35. 108. 115. 229.
Quomodo enim 225.
Quomodocumque 486.
Quonam? 16.
Quoniam 24. 25. 41. 87. 252. 272. 491. 528.
Quoniam vero 491. 528.
Quoque 20. 56. 234.
Quorſum? 16. 38. 97. 246. 269.
Quorſum id? 244.
Juxta ſententiam quorumdam 243.
Quot 227. 269.
Sicut quotannis 660.
Quotidie 727.
Quouſque? 10. 16. 35. 102. 108. 268. 359.

Rab

Digitized by Google

R

RAb 581.
Rabbà 582.
Rabbàn 550.
Rabbanà 551.
Rabbanæi 551.
Rabbanàn 550.
Rabbaoùt 552.
Rabbì 551. 581.
Rabbinatui proximus 353.
Rabbini putant 315.
Rabbinicus ſermo 244.
In Rabbinum promotus 352.
In Rabbinum promovere 352.
Rabbinum creare 452.
Rabbinus ingenioſus, perſpicax 167.
Racemare 367.
Racemi 171. 367.
Radere 76. 82. 85. 251. 272. 355. 715.
Radiatio 309.
Radiatio Solis 309.
Radicales litteræ 198. 720.
Radicalis 720.
Radicatio 686.
Radices 720.
Radices agere 686.
Radicitus 489.
Radii rotæ 153.
Radii Solares 309.
Radius ſplendens 523.
Radius textoris 82.
Radix 25. 198. 378. 394. 620. 686. 720.
Radix rei 695. 620.
Raf 551.
Rambam 9.
Ramentum 82. 715.
Rami 608. 609. 692.
Rami incurvati 216.
Ramorum denſitas 566.
Ramos arborum inſerere 592.
Ramos dilatare 609.
Ramos expandere 609.
Ramos extendere 609.
Ramoſum 375.
Ramuli cum glutino ad capiendas aves 694.
Ramus 120. 372. 375.
Ramus ficuum 197.
Ramus palmæ 236.
Ramus tener 609.
Ramuſculus 121.
Ranæ 105. 380. 533.
Rapa 228.
Rapax 141.
Rapax *fem.* 47.
Rapere 3. 74. 84. 142. 149. 161. 164. 181.
Raphael 6. 23.
Raphanus 488.
Raphanus major 738.
Rapi 178.
Rapidus 268.
Rapiens 164.
Rapina 17. 74. 84. 141. 161.
Rapinæ 141.
Raptare per terram 178.
Raptari 178.
Raptim 307.
Raptor 17. 84. 141.
Raptores 149. 259.
Raptum 74. 84. 164.
Raptum a feris 178.
Raptus mente 181.
Raro 275.
Rarum 539.
Rarum fieri 511.
Rarus 511.
Raſio 73. 76. 272. 355. 715.
Raſorium 251.
Raſura 76. 355.
Raſus 76. 85.
Rates 750.
Ratio 40. 72. 84. 108. 109. 116. 159. 175. 177. 180. 352. 450. 585.
Quæ eſt ratio? 272.
Ratio alia 102.
Ratio par 87. 114.
Ratione 395.
Pro ratione 400.
Rationem habere 614. 695.
Rationes 159.
Rationes falſæ 225.
Rationes perfectæ 80.
Ratiocinatio 117. 159.
Rationale 160.
Animal rationale 102.
Rationes demonſtrativæ 199. 309.
Rationes probabiles 309.
Rationis dictamen 717.
Ratum 189. 686.
Ratum eſto 15.
Ratum reddere 686.
Rau 551. 582.
Raziel, *nomen Angeli* 408.
Reatus 27. 137.
Oblatio pro reatu 27.
Reatus ſanguinis 96.
Rebbì 582.
Rebellare 262. 339. 349. 355. 757.
Rebellem eſſe 262.
Rebellio 262. 340. 355. 617.
Rebelliones 262.
Rebellis 262. 339. 340. 355.
Recalcitrans 54.
Recalcitrare 49.
Recalcitratio 54.
Recalvaſter 78.
Recalvatio 78.
Recedere 6. 124. 131. 282. 306. 320. 321. 323. 330. 359. 364. 473. 565. 580. 673. 726.
Recens 106. 137. 243. 419. 566.
Recenſere 337. 664.
Recenſere per genus, familiam, aut genealogiam 185.
Recenſeri 327.
Recenſio 327.
Receptaculum 492.
Receptio 492. 529. 538. 622.
Receptor alicujus rei 529.
Receſſio 323. 444.
Receſſus 321. 444.
Rechab 569.
Recipere 491. 529. 538.
Recipere ſe 506.
Recitatio 664.
Reconciliari 404.
Recondere 80. 178. 213.
Recondere in theſaurum 22.
Reconditum 89. 178.
Recordari 95.
Recreare 559. 587.
Recreari 243. 559.
Recreatio 526. 560.
Recreatio animi 545.
Recta 763.
Recta contendere 762.
Recta deducere 762.
Recta ire 762.
Recta pergere 762.
Rectæ 671.
Recte 41. 181. 194. 207. 763.
Recta ait 169.
Rectificare 770.
Rectificatio 202. 230.
Rectitudo 202. 222. 763.
Rector 89. 306.
Rector Academiæ 200.
Rectum 24. 107. 207. 222. 230. 448. 763. 771.
Rectum eſſe 143. 202. 222. 731. 747.
Rectum facere 762.
Rectum fieri 747.
Rectum habere 222.
Rectum videri 193. 222.
Rectus 207. 222. 230. 422. 527.
Rectorum mors 527.
Recubare 551.
Recumbere 330. 629.
Recumbere facere 552.
Redarguere 287.
Reddere 78. 107. 111. 184. 303. 442. 641. 726.
Reddere amentem 669.
Reddere benevolum 575.
Reddere candidum 138.
Reddere certum 27.
Reddere contentum 404.
Reddere craſſum 81.
Reddere excellentem 194.
Reddere falſum 225.
Reddere fœtidum 43. 355.
Reddere inneus 48.
Reddere irritum 48.
Reddere malum 43.
Reddere mendacem 225.
Reddere ſapientem 142.
Reddere ſecurum 176. 404.
Red-

Reddi 726.
Redditio 184. 703.
Redemptio 444.
Redemptionis pretium 444.
Redemptor 67. 414.
Redigere ad paupertatem 328.
Redigere in pulverem 625.
Redimere 67. 121. 444.
Redimi 121.
Redimicula 510. 547.
Redimire 503.
Redire 107. 111. 114. 139. 164. 322. 702. 726.
Reditus 114. 367. 727.
Reditus annui 22. 25.
Reducere 111. 139. 293. 580. 726.
Reduci 726.
Redundans 194. 340. 673.
Redundans membris 685.
Redundantia 340. 673. 716.
Redundare 260. 401. 672.
Referre 175. 442. 559. 726.
Referri ad aliquid 702.
Refertum 180.
Reficere 57. 285. 577.
Reficere ſe 516. 559.
Litteræ reflexæ, *ſive* curvæ 216.
Reflexum 216.
Refloreſcere 479.
Refrænare 127.
Refragari 339. 355.
Refrigeratio 526. 545.
Refrigeratio ſpiritus 545.
Refrigerium 526.
Refugii urbes 506.
Refugium 506. 622.
Refutare 103.
Refutatio 49. 62.
Secundus a rege 14.
Regem conſtituere 254.
Regero ego 726.
Regex 519.
Regere 88. 306. 339.
Regia 49. 406.
Regina 253. 615.
Regimen 353. 355.
In regimine poſitum 102.
Regio 26. 28. 92. 103. 248. 290.
E regione 213. 227. 281. 557.
Regio ſublunaris 229.
Regis ſatellites 558.
Regius morbus 192.
Regnare 254.
Regni proceres 4.
Regno præficere 254.
Regnum 254.
Regnum impietatis 273.
Regnum impium 273.
Regula 225. 720.
Regula univerſalis 226.
Excipitur a regula 226.
Regulus 157. 452.
Rejectamentum 320.
Rejectio 49.
Rejectio cum contumelia 278.
Rejicere 53. 103. 247. 263. 279. 328. 501. 565. 636. 753.
Rejectitium 328.
Relatio 347. 353.
Relatum 490.
Dictio relativa 490.
Nomen relativum 490.
Relativum 229.
A religione deficere 630. 708.
Religio Chriſtianorum 106.
Religio Iſmaelitarum 106.
Religio Turcarum 106.
Religioſus 287.
Relinquere 194. 566. 603. 607.
Relinqui 607. 691.
Et reliqua 79. 119. 126.
Reliquiæ 603. 692.
Reliquum 194. 603. 692. 706.
Reliquum eſſe 194. 603.
Reliquum facere 603.
Reliquum fieri 691.
Reliquus 603. 622.
Remanere 381. 691.
Remanere ſuperſtitem 603.
Rem habere 551. 657. 659.
Remex 620.
Remi 620.
Remigare 557. 619.
Remiges 620.
Remiſſio 147. 272. 328. 601. 608.
Remiſſum eſſe 579. 601.
Remiſſum faciens 601.
Remiſſum fieri 579.
Remittere 272. 328. 402. 579. 652. 681.
Remorari 7.
Remotio 352.
Remotio cineris 756.
Remotum eſſe 565.
Remotus 565.
Removere 93. 139. 352. 359. 386. 405. 420. 444. 460. 565. 753.
Remus 557. 620.
Renes 211.
Renum calculus 479.
Renovare 137.
Renuere 339. 355.
Renuntiare 137.
Reparatio 509. 538.
Repagulum 328. 358. 748.
Reparatio 748.
Repellere 93. 103.
Rependere 78. 86. 467. 641. 726.
Repente 38. 183. 195. 443. 469.
Repente circumdare 732.
Repente obruere 732.
Mala repentina 469.
Repentina mors 164. 709.
Repentina vaſtitas 637.
Repentinus 469. 709.
Repentinus caſus 637.
Repere 125. 565.
Reperire 630. 706.
Repete 114.
Repetere 107. 660. 723. 765.
Repetitio 661.
Repetitio debiti, *ſeu* alterius rei 723.
Replere 254.
Repleri 254.
Repletio 254.
Repletus 254.
Reponere 80. 178. 320. 480. 489. 618. 622. 726.
Reponere in theſaurum 22.
Repono ego 726.
Reponunt 727.
Reportare 175. 726.
Reportare mercedem operæ 3.
Repoſitorium 112.
Repræputiatus 265.
Reprehendere 186. 207. 215. 287. 307.
Reprehenſibilis 307.
Reprehenſio 186. 215. 287. 307.
Reprehenſor 215.
Reprimere 205.
Reprobare 53. 328. 501.
Reprobari 422.
Reprobatum 328.
Reprobum 328.
Reptare 125.
Reptile 125. 565.
Reptilia 566.
Repudiare 402.
Repudiari 402. 422. 458.
Repudiata 753.
Repudiatio 754.
Repudii epiſtola 402.
Repudii libellus 85. 753.
Repudii litteræ 458.
Repugnantia 76. 757.
Repugnare 339. 356. 425. 757.
Repullulare 609.
Repulſio 103.
Reputare 159.
Reputatus 167.
Requiem afferre 285.
Requies 285. 306. 556. 609.
Requies ejus ſit glorioſa 769.
Requieſcere 285. 306. 617.
Requirere 53. 56. 64. 602. 625. 691. 723.
Requiri 614.
Rerum formatio 200.
Rerum naturalium principium 198.
Rem habere 54.
Quam ob rem 272.
Res 72. 242. 273. 371. 393.
Res abominanda 399. 680.
Res alia 102. 387.
Res amiſſa 2.
Res combinatæ 765.
Res deſiderabilis 148.
Res expanſæ 705.
Res finita 66.
Res fœda 743. 744.

Res fœtida 399.
Res gemellæ 721. 765.
Res geminatæ 765.
Res geſtæ 198.
Res grata 285.
Res hæc 389.
Res horrenda 709.
Res inanis 13.
Res infinita 66.
Res informis 726.
Res inhoneſta 79. 86.
Res memorabiles 95.
Res mirabilis 709.
Res naturales 242.
Res obſcœna 743.
Res omnis 224.
Res particulares 439.
Res pretioſa 247.
Res ſtupenda 726.
Res ſupra commemorata 393.
Res turpis 79. 86. 743.
Rei fundamentum 695.
Rei pretium 703.
Rei radix 695.
Rei ſumma 293. 321.
Refarcire 577.
Refartum 577.
Refecare 728.
Refidere 138.
Refiduum 194. 603. 792. 706.
Refiduum eſſe 194. 603.
Refiduum fieri 603. 691.
Refiduus 622.
Refina 143. 290. 503. 685.
Refipiſcens 167.
Refipiſcere 155. 167. 703. 726.
Refipiſcentia 167. 703. 727.
Refiſtentia 757.
Refiſtere 425. 757.
Refonare 656.
Reſpectu 305. 395.
Reſperſum maculis 522. 577.
Reſpicere 92. 138. 207. 225. 324. 326. 364. 420. 614.
Reſpicere ad latus 473.
Reſpirare 559.
Reſpirare facere 559.
Reſpiratio 302. 560.
Reſpondens 762. 771.
Reſpondent 727.
Reſpondeo ego 726.
Reſpondere 107. 111. 371. 726.
Reſponſio 458. 703. 727. 771.
Reſponſio argumento contrario 763.
Reſponſum accipere 726.
Reſpuere 247. 328. 501. 565. 636.
Reſtaurare 52. 137. 748.
Reſtauratio 748. 771.
Reſtauratum 577.
Reſtes 194.
Reſtis 134.
Reſtis ex juncis confecta 3.
Reſtituere 107. 139. 726. 747.
Reſtitui 726. 747.
Reſtitui ſanitati 141.
Reſtitutio 703.
Reſurrectio 142.
Reſurrectio mortuorum 142. 534.
Reſuſcitatio 141.
Retardans 95.
Retardatio 365. 390.
Rete 156. 301. 340. 499. 689.
Rete venatorium 474.
Retectio 75. 85. 442.
Retectum 413.
Retegere 75. 85. 423. 432.
Retentio 7.
Retia excipulorum 328.
Reticula, *ornamenta capitis muliebria* 314. 605.
Reticulum 340. 605.
Reticulum jecoris 154.
Retinere 7. 231. 299. 359. 538.
Retractatio 401.
Retrahere 83.
Retribuere 78. 86. 442. 467. 641.
Retributio 78. 443. 467. 643.
Retributiones 152.
Retro 8. 413. 467.
Retroagi 580. 726.
Retrocedere 321. 580.
Retrocedere facere 580.
Retrorſum 8. 60. 443. 467.
Revaleſcere 141.
Revelare 75. 85.
Revelari 467.
Revelatio 75. 85. 442.
Revelatio pudendorum 86.
Revera 257. 517.
Reverendus 93.
Reverentia 171.
Reverti 107. 111. 114. 139. 322. 580. 702. 726.
Revertens ad bonam frugem 167.
Revireſcere 243.
Reviviſcere 141.
Reum efficere 137.
Reum eſſe 27. 137.
Reum pronuntiare 137.
Revocare in memoriam 95.
Revocare in vitam 141.
Revolutio 85. 500.
Reus 137.
Reus Excommunicationis 659.
Rex 254. 542.
Rex noſter 38.
Rex Regum 274.
Secundus a Rege 14. 153.
Regem conſtituere 254.
Rhedæ 557.
Rhetor 243.
Rhetorica oratio 243.
Rhinoceros 547.
Rhythmica cantio 458.
Rhythmicum carmen 704.
Rhythmus carminis 458.
Ribbi 551. 581.
Ricinus 537.
Oleum ricinum 537.
Ridere 74. 90. 138.
Rigare 681.
Rigidum fieri 526.
Rima 44. 318. 346. 727.
Rimari 44.
Ripa 68. 210. 216.
Riſus 74. 138. 487.
Riſus eſt proprium hominis 316.
Ritualis 306.
Ritus 109. 116. 283. 292. 306. 308. 705. 715.
Rituum liber 306.
Rivi 23. 170. 182. 445.
Rivus 23. 284.
Rixa 155. 205. 297. 536. 724.
Rixæ 542.
Rixari 92. 155. 297. 501. 536. 724.
Rixoſa mulier 554.
Rixoſus 155. 536. 724.
Roborans 13.
Roborare 142. 152. 335. 362. 374. 748.
Roborari 68. 82. 142. 152. 367. 374.
Robur 69. 142. 152. 206. 225. 335. 367. 374. 483. 749.
Robuſtum eſſe 13. 68. 84. 152. 748.
Robuſtus 13. 37. 57. 68. 69. 152. 362. 749.
Rodere 82. 219.
Rof 582.
Rogare 53. 64. 351. 404. 458. 602. 691.
Rogatio 53. 251.
Rogus 93. 587.
Roma 561.
Romani 585.
Roſa 119. 301. 688.
Roſa alba 119.
Roſa recens 119.
Roſa rubra 119.
Aqua roſacea 119.
Roſarum aqua 119.
Roſarum hortus 119.
Roſarum oleum 119.
Roſmarinum 147.
Rota 40. 77. 85. 254.
Rota figuli 318.
Rotæ ambitus 313.
Rotæ aſpis 313.
Rotæ radii 153.
Rotatio 77. 85.
Rotunditas 387.
Rotundum 316. 340. 358. 387.
Rotundum fieri 387.
Rotundus 387. 484.
Vas rotundum 387.
Rovo 582.
Rubedo 33. 331.
Ruber 331.
Rubere 33. 331.
Rubeſcere 331.
Rubicundum eſſe 33. 331.
Rubicundum facere 331.
Rubicundus 331.

Ru-

Digitized by Google

Rubiginoſa 165.
Rubiginem contrahere 689.
Rubiginoſum 165.
Rubigo 144. 165. 192. 339.
Pecuniæ, quæ rubiginem contraxerunt 165.
Rubinus 7. 184. 331. 477.
Rubor 33. 46.
Rubore affici 213.
Rubore ſuffundi 212. 213.
Rubra bilis 4.
Rubrum eſſe 33.
Rubus 106. 333.
Rude 726.
Rude eſſe 726.
Rudentiſibilus 282.
Rudera 70.
Rudere 58. 283.
Rudimenta 532.
Rudis 47. 61. 78. 81. 176.
Ruere 296.
Rufum eſſe 33.
Rufus 331.
Color rufus 33.
Ruga 539. 566.
Rugæ 137. 539.
Rugire 11. 283.
Rugitus 51. 283.
Ruina 44. 162. 296. 570. 672. 677.
Rumen 83. 449.
Rumex 571.
Ruminare 449.
Ruminatio 83.
Ruminis cibus 449.
Rumor 168. 169. 656. 709.
Rumpere 48. 139. 404. 423. 443. 444. 447. 467. 757.
Runcina 577.
Runcinæ ramentum 715.
Rupes 476. 528. 621. 680.
Rupicapra 189.
Ruptura 44. 48. 399. 441. 444. 456. 574. 575. 723. 327. 757.
Ruptum eſſe 399.
Rupturam reficere fruſto aſſuto 577.
Rurſum 514. 726.
Rurſus 766.
Ruſticus 47. 399.
Rutabulum 5.
Ruth 519. 694.
Rutilare 423. 486.
Rutrum 384.

S

SAbæa 7. 127.
Sabbatæus 614.
Sabbatarii 614.
Sabbati terminus 767.
Sabbati veſpera 380.
Sabbaticus annus 652.
Sabbaticus fluvius 330.
Sabbatjon 330.
Sabbatiſmus 613.
Sabbatum 609.
Sabbatum Bereſchit 462.
Sabbatum magnum 610.
Sabbatum eſt hodie 702.
Sacculus 104. 166. 210. 301. 310. 343.
Saccus 67. 98. 149. 170. 175. 339. 678.
Saccus colatorius 671.
Saccus coriaceus 76.
Saccus magnus 574.
Saccus viatorum 756. 771.
Sacerdos 85. 205.
Sacerdos communis 206. 213.
Sacerdos idiota 225.
Sacerdos Maximus 205.
Sacerdos plebejus 392.
Sacerdos vulgaris 107. 206. 225.
Sacerdotes juvenes 466.
Sacerdotio fungi 709.
Sacerdotium 206.
Rex ſacra 498.
Demonſtratio ex Sacra Scriptura petita 200.
Sacrare 496.
Sacrificare 88. 291.
Sacrificia levia 498.
Sacrificia minus ſancta 88. 498.
Sacrificia Sanctiſſima 88.
Sacrificium 88. 291. 520.
Sacrificium juge 422. 696. 737.
Sacrificium juge matutinum 637.
Sacrificium Eucharisticum 183.
Sacrificium Paſchæ 699.
Sacrificium pro peccato 540.
Sacrificia pacifica pro unico 498.
Sacrificulus 213.
Sadducæi 544.
Sadocus 473.
Sæculum 92. 367.
Sæculi futuri pars 165.
In ſæculo futuro 64.
In ſæculo hoc 64. 97.
Sæculum futurum 388.
Sæculum venturum 61. 367. 388.
Sægol 469.
Sævus 209. 362. 389.
Sagan 547.
Sagax 426.
Sagena 80. 156. 340.
Saginare 401.
Saginarium 553.
Saginatio 401.
Saginatum 730.
Saginatus 401.
Sagitta 7. 75. 83.
Sagittarii 154.
Sagittarii ſignum 307.
Sagittarius 528. 547.
Sagittas ejicere 452.
Sagittas jacere 452.
Sagittas projicere 452.
Sagittis petere 82. 83. 555.
Sal 254.
Salamandra 329.
Salamanton, *vermis.* 328.
Sale condire 254.
Sale condiri 254.
Salebræ 50. 70.
Salebroſus locus 50.
Salex 4.
Salices 147. 379.
Salire 254. 622. 684.
Saliri 254.
Salitum 745.
Saliva 568.
Salivare 568.
Salix 4.
Salmanton, *vermis* 329.
Salomon 519. 643.
Salomon Luria 707.
Salomon Rex 702.
Salomonis Proverbia 519.
Salſum 745.
Saltare 138. 149. 175. 401. 515. 516. 542. 543. 622. 684.
Saltare præ gaudio 576.
Saltatio 96. 576.
Saltatores 576. 622.
Saltus 543. 622.
Salvare 193.
Salvator 193.
Salve 641.
Salvete 642.
Salvi ſitis 642.
Salus 193. 444. 641. 707.
Salus plurima 719.
Salus ſecunda 720.
Sit ſaluti, *vox propinantium* 164.
Salutem 193.
Salutem plurimam tibi dico 707.
Salutare 58.
Salutare tuum expecto, Domine 244.
Salvum conductum præſtans 768.
Salvus 641.
Salvus conductus 728. 768.
Samachiel, *nomen Angeli* 408.
Sambuca, *inſtrumentum muſicum* 314.
Sambatjon 343.
Samchaſai, *Angeli nomen* 708.
Samea 648.
Samir, *lapis* 656.
Sammael, *Angelus mortis* 330.
Sammài 648.
Samuel Lunaticus 193.
Samuel Sullàm 720.
Samuelis libri primus, & ſecundus 519.
Sanare 18. 19. 332.
Sancta levia 498.
Sancta mea 498.
Sancta Sanctorum 498.
Res ſancta 498.
Sanctificare 495. 532.
Sanctificari 496.
Sanctificatio 497. 532.
Sanctificationes 497.

Digitized by Google

Sanctificetur 497.
Sanctimonia 497.
Sanctitas 151. 497. 498. 582.
Sanctitas Sanctitatum 582.
Sanctitates 497.
Sanctuarium 498.
Domus Sanctuarii 45.
Sanctum 498.
Sanctum Domino 477.
Sanctum Sanctorum 89. 326.
Sanctum eſſe 496.
Sanctum fieri 496.
Sanctus 120. 151.
Locus ſanctus 498.
Sandalium 173.
Sandaſtri 333.
Sane 58. 65. 527.
Sanguinem ex vena emittere 533.
Sanguinis gutta 545.
Sanguinis reatus 96.
Sanguinis vindex 443.
Sanguis 4. 96. 105.
Sanguis aſperitatis 546.
Sanguis difficultatis, *h. e.* partus 546.
Sanguis menſtruus 104.
Sanhedrin 354.
Sanioſus 139.
Sanitas 18. 24. 39. 65.
Sanitati reſtitui 141.
Sanna 237. 360.
Sanus 57. 65.
Sapere 142.
Sapiens 27. 142. 766.
Verba Sapientum 103.
Sapientem eſſe 142.
Sapientem ſibi videri 142.
Sapientem reddere 142.
Sapienter 142.
Sapienter ſe gerere 142.
Sapientes 27. 306.
Sapientes magni 27.
Sapientia 143.
Sapientia acquiſita 321.
Sapientiæ 143.
Sapientiæ ſtudioſus 766.
Sapientiam ſibi arrogare 142.
Sapientiſſimus 226.
Sapo 5. 59.
Herba ſaponaria 59.
Sapor 175. 180.
Sapor Perſarum Rex 609.
Sapphira 673.
Sapphirus 331. 339. 604.
Saracenus 341.
Sarcaſmus 84.
Sarcina 67. 175. 195. 289. 290. 625.
Sarcinarum ephippia 627.
Sarculum 360. 557.
Sarculus 360. 584.
Sardius 7. 331.
Sardonychus 331.
Sardonyx 331.
Sarrire 575.
In ſartagine torrere 169.
Sartago 341.
Sartor 163. 743. 770.
Sartoria acus 241. 163. 734.
Sata 129.
Satagere 617.
Satan 140. 323. 349. 615. 627.
Satanas 140. 323. 349.
Satelles 19. 168. 502.
Satellites 179.
Satellites Regis 558.
Satellitum præfecti 510.
Satellitum præfectus 501.
Satiare 314. 607.
Satiari 314. 607.
Satietas 607.
Satis 259. 316.
Intelligenti ſatis 242.
Satis eſſe 275.
Satis eſt 224.
Satisfactio 402.
Sativa 129.
Satius eſt illi 285.
Satrapa 10.
Satrapæ 9. 198.
Satum 312.
Satur 314. 607.
Saturare 314. 607.
Saturari 314. 607.
Saturitas 314. 607.
Saturni ſphæra 694.
Saturnus 207. 211. 694. 716.
Saxis petere 555.
Saxum 174. 210.
Scabellum 205. 337. 354. 686. 720.
Scabellum pedum 21. 76. 205.
Scabere 82. 440. 525.
Scabere ſe 525.
Scabiei cruſta 510.
Scabiem abrumpere 440.
Scabies 142.
Scabies inflammata 157.
Scabies maligna, & ſicca 81. 142.
Scabies ſanioſa 139.
Scabioſus 81. 139.
Scala 100. 293. 329.
Scalæ 100.
Scalæ gradus 164. 636. 707.
Scalari forma diſpoſiti 636.
Scalpellum 533.
Scalpere 440. 525.
Scalpere ſe 82. 525.
Scalprum 7. 176.
Scamnum 18. 39.
Scandalum 747.
Scandere 293.
Scapha 72. 91.
Scaphium 376.
Scapula 223.
Scapus 512.
Scatebra 280.
Scatere vermibus 758.
Scaturigo 76. 280. 535. 769.
Scaturire 280. 535.
Sceptrum 604. 734.
Schammatà, *Excommunicationis ſpecies* 659. 709.
Schammæus 648.
Scheda 77. 469. 510. 628.
Scheda ſacra 123.
Schedæ parvæ 469.
Schem hamphoràſch 646.
Schilò 618.
Schiſma 405.
Schiſmaticum eſſe 427. 465.
Schola 14. 50. 101. 105. 194. 200. 319. 346. 553.
Sciamariel, *nomen Angeli* 408.
Sciens 142. 145.
Scienter 184.
Scientia 143. 184. 195. 651.
Scientia Aſtronomica 731.
Scientia prima 495.
Scientia ſpeculativa 390.
Scientia theorica 390.
Scientiæ 244.
Scientifica 195.
Scientificus 195.
Scindere 44. 48. 58. 83. 85. 129. 167. 318. 478. 502.
Scindere æquor, flumina, aquas 71.
Scindere panem prandendi cauſſa 681.
Scindere in fruſta 107.
Scintilla 126. 298. 603.
Scintillæ 72. 126. 129. 603.
Sciotillans 424.
Scintillans ignis 160.
Scintillare 46. 258.
Scintillatio 309.
Sciphà, *monetæ ſpecies* 735.
Scipio 3. 47. 141. 221. 261. 353. 406. 620. 684. 724.
Scire 142. 183. 195.
Scirpus 78.
Sciſcitari 53. 439.
Sciſſio 167.
Sciſſiones ungularum 173.
Sciſſum 318.
Sciſſura 44. 48. 318. 346. 399. 456. 727.
Sciſſuras facere 129.
Sciſſus 318.
Scolopendra, *vermis* 283.
Scommata 742.
Scopæ 82. 189. 247.
Scopis purgare 224.
Scopuli 662. 680.
Scopulus 662.
Scopus 405. 516. 545.
Scoria 320. 328. 423.
Scorpio 379. 394.
Scorpiones 262.
Scorpionis ſignum 307.
Scortari 72. 127. 175.
Scortari facere 175.
Scortatio 127. 381.
Scortator 127. 309.
Scortum 56. 127. 175. 296. 309. 498.

Sco-

Digitized by Google

Scotomata 155. 608.
Scriba 231. 242. 338.
Scriba magnus 272.
Scribarum verba 104.
Scribæ judiciales 307.
Scribere 222. 230.
Scribere literas commendatitias 425.
Scrinia 511.
Scriniola 222.
Scrinium 7. 78. 516. 543.
Scripti exemplar 308.
Scriptoria theca 729.
Scriptum 162. 222. 231.
Scriptum publicum 303.
Scriptura 222.
Scriptura Libbonica 231.
Scriptura Sacra 38. 231. 264. 517. 518. 544. 656.
Tota Scriptura 230.
Dicit Scriptura 40.
Scripturæ Sacræ verſiculus 222.
Scripturæ ſenſus litteralis 75.
Scripturæ Sacræ Textus 646.
Scripturæ textum exponere 105.
Scrupi 445.
Scrupus 154. 428.
Scrutantes 51.
Scrutari 13. 44. 48. 51. 55. 61. 112. 118. 153. 154. 166. 377. 449. 465. 468. 328.
Scrutatio 166. 426.
Scrutatores 52.
Sculpere 78. 158. 422.
Sculpti inſtar amygdalarum 716.
Sculpi in profundum 719.
Sculptile 423. 575.
Sculptilia 154.
Sculptorium inſtrumentum 131.
Sulptorius ſtylus 125. 131.
Sculptum 78.
Sculptura 78. 450.
Sculpturæ 510.
Scutella 248. 404. 458. 478. 480. 514. 704.
Scutellarum exactores 67.
Scutellæ 514.
Scutica 620 683.
Scuto ſe armare 757.
Scuto ſa munire 757.
Scutum 80. 222. 358. 640. 757.
Scyphus 68. 207. 211. 458. 528.
Per ſe 394.
Per ſe ipſe 86.
Per ſe ipſos 394.
Sebuæi 605. 293 309. 405. 478. 502.
Secare 85.
Secare ungue 139.
Secare æquor, flumina, aquas 71.
Secare in partes 465. 469.
Secare in duas partes 405.
Secare in fruſta 107.
Secare venam 82. 533.
Secare ungue 255. 363.
Secedere 124. 323.
Secernere 147.
Seceſſus 95.
Secludere 318.
Secreta 214.
Secreto 290. 428. 466. 489. 562.
Secreto audivi 428.
Secretum 158. 167. 273. 342. 564.
Secretorum cella 158.
Secta 223. 231.
Sectari 558.
Sectarium eſſe 427. 465.
Sectio 48. 85. 167. 173. 331. 353. 447. 467.
Sectio aperta 342. 450. 461.
Sectio clauſa 342. 461.
Sectio Legis 346.
Sectio libri 444.
Sectio venæ 271.
Sectio viæ 447.
Sectiones 59. 403.
Sector venæ 533.
Seculum 367.
Secunda 661.
Secunda vice 743.
Secundæ 637. 662. 707.
Secundari 222.
Secundina 637.
Secundo 743.
Secundo facere 680. 741.
Secundum 68. 83. 115. 203. 245. 366. 400.
Secundum hoc 97.
Secundum quem modum 229.
Secundus 743.
Secundus a Rege 14. 453.
Secure 564.
Securis 74. 146. 154. 212. 222. 299. 319. 423. 516. 562.
Securitas 564.
Securum reddere 176. 404.
Securus 61.
Secus 209.
Sed 37. 58. 65. 224.
Sed etiam 37.
Sed ſi 37.
Sedare 404. 458. 617.
Sedari 404.
Sedere 193. 200. 322. 681.
Sedere facere 193.
Sedes 18. 193. 337. 354. 618.
Sedile 81. 123. 337. 569.
Sedimenti locus 680.
Sedimentum aquæ, vel alterius liquoris 680. 719.
Seditio 615.
Seducere 175. 609. 684. 743.
Sedulitas 769.
Sedulo quærere 625.
Sedulum eſſe 677.
Sedulus 677. 716.
Seges 500.
Segetis faſciculi 13.
Segetis manipuli 13.
Segetum uredo 617.
Segmenta 56. 60. 82. 453. 478. 728.
Segmentum 74. 167. 173. 405. 421.
Segnem fieri 379. 673.
Segnis 143.
Segnities 363.
Segregare 405. 446.
Segregatus 446.
A ſeipſa 36.
Seipſam 82.
A ſeipſis 36. 274.
A ſeipſo 36. 274.
Pro ſeipſo 82.
Selectiſſimum 62.
Selectum 65.
Selectus 48. 61. 67.
Selichòt 406.
Seligere 48. 59. 61. 65. 67.
Sella 81. 318. 337. 354. 369. 686. 720.
Sella coriacea 604.
Sella corio obducta 604.
Sella parturientium 608.
Sellæ pes 221.
Sem 706.
Semen 48. 101. 129.
Semen humanum 176.
Semen Regium 132.
Semen ſtabile 132.
Sementis 129.
Semicirculus 487.
Semidiameter 537.
Seminare 101. 129.
Seminifluus 322.
Seminis concubitus 704.
Seminis profuſio inanis 704.
Semiſiclus 679.
Semita 18. 20. 24. 204. 321. 340. 605. 693.
Semper 725. 7… 769.
Semper aliquid facere 725.
Sempiternum 392. 737.
In ſempiternum 447.
Senatores 4. 40.
Senatus 44. 50. 354.
Senatus magnus Hebræorum 354.
Senectus 128. 320. 347. 528.
Senectutes 207.
Senes 527.
Seneſcere 128. 319. 347. 527. 618.
Senex 319. 347 527.
Senex ſeparatus, h. e. excedens ætatem ſui ſæculi 459.
Senex matrona 319. 347.
Senior 319. 347.
Seniores 347. 527.
Senium 207. 320. 380. 528.
Senſim effundere 715.
Senſibile 164. 556. 587.
Senſibiles apprehenſiones 164.
Senſibilis 164. 557.
Senſilis 164.
Senſitivum 557. 587.
Senſu percipere 556. 587.
Senſu præditum 556.
Senſui ſubjectum 556.
Sub ſenſum cadens 164.

Juxta ſenſum allegoricum 388.
Senſus 164. 371. 556. 557. 587.
Senſus allegoricus Sacrarum litterarum 448. 468.
Senſus auditus 164.
Senſus communis 690.
Senſus exterior 556.
Senſus guſtus 164.
Senſus interior 556.
Senſus litteralis Scripturæ 75. 448.
Senſus myſticus 448.
Senſus olfactus 164.
Senſus ſimplex, litteralis Sacrarum litterarum 448. 468. 709.
Senſus tactus 164.
Senſus viſus 164. 585.
Quis ſenſus? 272.
Sententia 85. 102. 109. 116. 175. 180. 184. 195. 345. 455. 573.
Sententia de re judicata 40.
Sententia judicialis 40. 465.
Sententia omnium eſt 103.
Juxta ſententiam Aben Ezrà 243.
Juxta ſententiam meam 243.
Juxta ſententiam Jonathanis 243.
Juxta ſententiam Kimchi 243.
Juxta ſententiam OnKeloſi 242.
Juxta ſententiam quorumdam 243.
In hanc ſententiam 113.
Sententiam ferens 465.
Sententiam ferre 465.
Sententiarum complicatio 703.
Sententiæ diſciplinales 198.
Sententiæ Ethicæ 198.
Sententiæ publicatio 469.
Sentiens anima 556.
Sentire 556. 587.
Sentis 9. 306. 308.
Seorſim 185. 197. 234. 243.
Seorſim collocare 473.
Separabile 545.
Separans ſe 428.
Separare 40. 60. 147. 282. 306. 405. 428. 446. 465. 753.
Separare ſe 287. 446. 467.
Separari 40. 287. 446. 466.
Separata 40.
Seperata oblatio 447.
Separatim 234. 241.
Separatio 40. 60. 287. 442. 447. 456. 467. 565.
Separatio cineris 756.
Separatio a cœtu Eccleſiæ 282. 306.
Separatio fructuum 754.
Separationis lucerna 60.
Separatum 428. 447. 465.
Separatus 287. 446.
Sepes 70. 71. 141. 316. 320. 347. 459. 580.
Sepe circumdare 141.
Sepe claudere 580.
Sepe munire 580.
Sephamia, *regionis nomen* 337.
Sepem obducere 84.
Sepimentum 141. 316. 320. 347. 580.
Sepire 84. 141. 320. 347. 580.
Seponere 40. 473.
Septem 605.
September 682.
Septemdecim 374.
Septemtrio 481.
Septemtrionalis plaga 482.
Septemtrionalis ventus 20. 482.
Septima 605.
Septimana 605. 609. 693.
Septimus 605.
Septuaginta 605.
Septum 56. 141.
Septum tectorum planorum 729.
Sepulcrale ſignum 476. 487. 723.
Sepulcrale monumentum 190. 309.
Sepulcralis lapis 77.
Sepulcrum 50. 154. 494. 530. 603.
Sepulcri latus 99.
Sepulcri operculum 77.
Sepulcrorum locus 531.
Sepultura 494. 530.
Sequeſter 643.
Sequi 277. 558.
Sera 70.
Sera claudere 294.
Seraphim 685.
Seraphim, *nomen Angelorum* 685.
Serenitas 59. 122.
Serenum 424.
Serere 129.
Serica 252.
Serica pallia 629.
Serica veſtimenta 629.
Sericum 252. 255.
Sericus ornatus 252.
Series 180. 346. 726.
Series lapidum 88.
Sermo 16. 61. 88. 101. 206. 245. 255. 273. 450. 619. 622. 656. 709.
Sermo alius 102. 242.
Sermo articulatus 102.
Sermo Biblicus 244.
Sermo conciſus 93.
Sermo ellipticus 544.
Sermo obſcœnus 305.
Sermo preſſus 93.
Sermo Rabbinicus 244.
Sermo reſiduus 243.
Sermo Scripturæ 244.
Sermo turpis 86. 305.
Sermonis elegantia 487.
Sermonis excellentia 459.
Sermonis finis 346.
Serotina pluvia 240. 241.
Serotinæ pecudes 241.
Serotinatio 241.
Serotini fructus 241.
Serotini imbres 242.
Serotinum 21. 240.
Serpens 138. 157. 191. 365. 452. 685. 743.
Serpens ignitus 508. 685.
Serpentes 21. 743.
Serpere 125. 625.
Serræ 74. 259.
Serra ſecare 259.
Serra 248.
Serrare 293.
Serva, *Imperativus* 193.
Servare 193. 290. 622.
Servare ſe 312.
Servator 193. 434.
Servi pecudis ferreæ 470.
Serviles litteræ 720.
Servilis littera 656.
Servire 405. 656. 657. 663. 709.
Servire facere 663.
Servire Idolis 175. 387. 423.
Servitus 356. 405. 663. 714.
Servituti ſubjicere 663. 714.
Servitutem imponere 405.
In ſervitutis jus dare 663.
Servi depilationis 470.
Servi pecudis ferreæ 470.
Servi uſuales 470.
Servus 356. 709.
Servus Hebræus 393.
Servus manumiſſus 704.
Seſſio 164. 200. 717.
Stellæ ſeſſionis 200.
Seta 527.
Setæ porcorum 527.
Severitas 527.
Sex 689.
Sex ordines 714.
Sex partes Talmudis 714.
Sexaginta 689.
Sexdecim 374. 721.
Sexta 689.
Sextarius 234. 514.
Sextus 689.
Decimus ſextus 721.
Si 13. 16. 24. 25. 35. 37. 38. 41. 110. 116. 233. 246.
Si dixerimus 38.
Si fas eſt dicere 224.
Ac ſi 13. 205.
Perinde ac ſi 13.
Quod ſi 110. 116.
Si forte 96. 246. 708.
Si non 12. 13. 37. 116. 207.
Sibbutà, *piſcis* 292.
Sibi ipſi 86.
Sibilando vocare 685.
Sibilare 684. 685.
Sibilata 685.
Litteræ ſibilatæ 685.
Sic 35. 84. 97. 108. 109. 115. 203. 207. 211. 226. 227.
Sic ipſe dicit 225.
Sic dicit 224.
Sic fiat 36.
Sic ratum eſto 36.
Sicarius 237. 244.
Sicca 155. 280.
Sicca terra 183.

Sic.

Digitized by Google

Siccari 155.
Siccitas 56. 183. 280. 474. 683. 684.
Siccitates 155.
Siccum 155. 198. 280. 483. 684.
Siccus 155. 183. 477.
Sicera 192. 559.
Sichem 6 ,0.
Sicli quadrans 545.
Sicli quarta pars 679.
Sicli tertia pars 679.
Siclus civilis 330.
Siclus politicus 330.
Siclus profanus 329.
Siclus provincialis 330.
Siclus Regius 330.
Siclus Sanctitatis 329.
Siclus vulgaris 329.
Sicut 10. 97. 108. 115. 208. 213. 224. 225. 226. 228. 230. 240. 390. 486. 492. 645. 708.
Sicut convenit 528.
Sicut decet 164.
Sicut dicit 222.
Sicut dicunt 222.
Sicut dixit 222.
Sicut ego 213. 228.
Sicut eſt 36.
Sicut ille 208. 213.
Sicut illi 228.
Non eſt ſicut ille 208.
Sicut iſta 94.
Sicut nos 208.
Sicut rectum eſt 528.
Sicut tu 225.
Sicut videtur nobis 96.
Sicut vos 208.
Sicuti 113.
Sideratio 339.
Sidus 286. 306.
Sidus fauſtum 69.
Sigillo obſignare 321.
Sigillum 83. 161. 323. 363.
Signa 331.
Signacula 579.
Signaculum 363. 579.
Signare 161. 331. 340. 353. 487. 579. 727.
Signatorius annulus 83.
Significare 183.
Significari 576.
Significatio 245. 371. 393.
Significatio alia 242. 387.
Significationes duæ 769.
Significatum 200.
Signum 6. 28. 177. 331. 346. 349. 353. 476. 487. 579. 727.
Signum ad jaculandum propoſitum 405.
Signum cœleſte 286. 306.
Signum militare 293.
Signum ſepulcrale 476. 487.
Silens 104. 690.
Silenter 167.
Io ſilentio 159.
Silentium 158. 167. 690. 691.
Silentium imponere 690.
Silentium pulcrum eſt tempore precum 706.
Silere 91. 104. 158. 636. 690.
Silices 574.
Siliqua 155. 693.
Siloe 638.
Simeon 452.
Simia caudata 516.
Simiæ 179. 500. 738.
Simila 330.
Similago 330.
Simile 104.
Non eſt ipſi ſimila 242.
Nullum aliud ipſi ſimile occurrit 242.
Similem eſſe 96. 104.
Similem fieri 96. 268.
Similis 268.
Et eis ſimilia plura 199.
His ſimilia 84.
Et his ſimilia 199.
Similiter 40. 207. 401.
Similitudine uti 268.
Similitudines 268.
Per modum ſimilitudinis 104. 257.
Similitudo 72. 84. 94. 96. 103. 104. 268. 405.
Simplex 144. 165. 448. 468. 537. 592. 608.
Simplices 684.
Simplicitas 448. 468. 608.
Simpliciter 165. 257. 355.
Simpulum 240. 337.
Simtanæi, *gigantes* 127.
Simul 32. 107. 114. 137. 161.
Simul ac 207. 225.
Simulacra 97.
Simulacrum 479.
Simulare 292.
Simus 257. 238.
Sin minus 207.
Sincerus 739.
Sindon 204. 224. 318. 449.
Sindones 204. 314. 318. 405. 523.
Sinceritas animi 642.
Sine 131.
Sine cauſſa 248. 270.
Sinere 188. 607.
Singulare 36. 428. 465. 466.
Nomen ſingulare 428.
Singulare fieri 466.
In numerum ſingularem deduci 476.
Singularis 197. 439. 466.
Singularis numeri nomen 408.
Singularis numeri vocabulum 245.
Singularis numerus 34.
Singularitas 439. 466.
Singulariter 185. 197.
Siniſter, a, um 653.
Siniſtra manus 653.
Siniſtra pars 653.
Siniſtrum latus 653.
Sinus 133. 142. 300. 364. 626. 704.
Siquidem 13.
Siſtere ſe 385.
Sitibundus 474. 477.
Sitire 474. 477.
Sitis 474. 477.
Sitiens 474. 477.
Sitna, *nomen fontis* 323.
Situla 91. 129. 262.
Situs 199. 347.
Sive 16. 34. 35. 38. 62. 106. 110. 113. 116.
Sive ſic, ſive ita, ſive hoc, ſive illo modo 211.
Siva futurum eſt, ſive non 110.
Sirtà 614.
Smaragdus 7. 127. 209.
Smaragdi 333.
Smegma 5. 59.
Soboles 429. 585.
Soccus 249.
Socer 148. 167.
Socio 135. 721.
Sociare 135. 687. 690. 720.
Societas 162. 213. 231. 324. 687. 690. 720. 721.
Societas amica 573.
Socii 720.
Societas Nuptialis 687.
Socium ſe præbere 243.
Socius 123. 135. 687. 690. 721.
Socius commercii 395.
Socordia 143. 363. 579.
Socors 750.
Socrus, 133. 148.
Sodales 720.
Sodalis 135. 690.
Sodalitium 687. 690. 716. 725.
Sola ipſa 243.
Solæ ipſæ 243.
Sol 165. 211. 658.
Solea calcei 377.
Solis abſconſio 173.
Solis columna 741.
Solis defectus 245.
Solis lux 165.
Solis occaſus 173. 380. 719.
Solis planeta 165.
Solum 288.
Solemnitas 127. 132. 189.
Solemnitates 112. 189.
Solere 283. 306.
Solertia 573. 757.
Nihil ſolidi eſt in verbis ejus 256.
Soliditas 256. 257. 267.
Solidum 274.
Solis radiatio 309.
Solis radii 309.
Solis ſubmerſio 173.
Solitariam vitam agentes 60.
Solitarii 60.
Solitarium eſſe 60.
Solitarius 60. 185.
Vita ſolitaria 60.

So-

Solitudo 60. 502. 472.
Solium 18. 221.
Solium gloriæ 225.
Solii pes 221.
Sollicitare 513. 532.
Sollicitudo 91. 129. 160. 167. 190. 481. 542.
Sollicitum eſſe 122. 160. 167. 426. 542.
Sollicitus 129. 426. 489. 677.
Solæciſmus 79.
Solſtitium 500.
Solſtitium æſtivum 500.
Solſtitium hyemale 500.
Solvens objectionem 81. 750. 771.
Solvere 144. 312. 428. 442. 681. 750. 771.
Solvere argumentum 230.
Solvere debitum 467.
Solvere dubium 312.
Solvendum eſt 197.
Solvere ventrem 423.
Solvere pecunias numeratas 575.
Solvi 249. 622.
Solum, *adverb.* 234.
Solum, *nomen* 6. 234. 320. 323. 525.
Solum, *h. e.* terra 26.
Solummodo 58. 103. 234.
Solus, a, um 234. 243.
Solus 185. 197. 234.
Solus ego 243.
Solus ipſe 243.
Solus tu 243.
Solutio 458. 467. 763. 771.
Solutio argumenti 230.
Solutio quæſtionis dubiæ 444. 763.
Solutio ventris 708.
Solutio voti 312.
Solutionis confeſſio 628.
Solutionis litteræ 605. 628.
Solutum reddere 681.
Somniare 146.
Somnium divinatorium 146.
Somnium Propheticum 146.
Somnium ſimplex 146.
Somno obrui 558.
Somno obruti 558.
Somno oppreſſus 97.
Somno ſopiti 558.
Somnolentus 97.
Somnus 97.
Somnus accidentalis, *qui ſponte obrepit* 393.
Sonchus 168.
Sonitus 499. 570.
Sonitus campanæ 547.
Sono fracto clangere 757.
Sonorus 533.
Sontem eſſe 137.
Sontem pronuntiare 137.
Sonum edere 424. 527. 547. 656.
Sonus 499. 547.
Sonus concuſſionis 299.
Sonus fixus, & æqualis 772.
Sonus fractus 772.
Sonus mixtus 772.
Sonus reflexus 113.
Sonus vocalium 213.
Sophiſtica 180.
Sophiſtica argumenta 125. 135.
Sophiſticus elenchus 180.
Sophonias 519.
Sopiri ſomno 558.
Sopor 97. 285.
Sora, *urbs* 321.
Sorbere 354.
Sorbus 627.
Sordere 122. 130.
Sordes 67. 75. 122. 180.
Sordes in ingluvie collectæ 240.
Sordidus 130. 749.
Soror 7.
Sors 360. 401. 424. 545.
Sors principalis 523. 545.
Sors, & lucrum 545.
Sortem dubiam digitorum extenſione indicare 472.
Sortem jacere 471.
Sortis infimæ 392.
Sortis præfecti 99.
Sortiri 471.
Sortiri digitis 472.
Sotà, *h. e.* mulier de adulterio ſuſpecta 705.
Spargens ſe 283.
Spargere 44. 100. 101. 129. 282. 286. 296.
Spaſmus 614.
Spathula palmæ 236.
Spatiari 169. 179. 619.
Spatioſa 449. 559.
Spatioſum 449. 560. 587.
Spatium 5. 24. 27. 297. 560. 758.
Spatium facere 559.
Spe deſtitui 194.
Speciales 466.
Specialis 466.
Speciatim 466.
Species 19. 23. 96. 104. 127. 139. 273. 364. 722.
Ex ſpecie 364.
In ſpecie 466.
Species infima 273.
Species media 273.
Species ſubalterna 273.
Speciei continuatio 737.
Specifica forma 273.
Specificum 466.
Specificum Logicum 36.
Specimen 103.
Specioſum 673.
Specioſum eſſe 181.
Specioſus 181.
Spectabilis 345.
Spectaculum 139. 420.
Spectare 324. 420.
Spectator 324.
Spectra 124.
Spectra nocturna 173.
Spectatus 148.
Specula 324.
Speculando exſpectare 324.
Speculari 92. 112. 518. 324.
Speculatio 112. 695.
Speculativa 396.
Speculativa ſcientia 390.
Speculativus 390.
Speculator 324. 728. 768.
Speculum 19. 539.
Specus 19.
Spelta 214.
Spelunca 19. 207. 381.
Spelunca duplex 216.
Sperare 48. 61. 211. 314. 324.
Spernere 46. 47. 53. 71. 126. 247. 278. 328. 501. 508. 535. 565. 619. 636.
Sperni 232.
Spe deſtituere 181.
Spes 61. 211. 324. 345. 564. 730.
Spem collocare 730.
Spem facere 61.
Sphæra 77. 85. 225.
Sphæra ignis 225.
Sphæra ſuprema 85.
Figura ſphærica 225.
Sphæricum 225.
Sphærula 139.
Spica 2. 414. 605. 723.
Spica mutica 53.
Spica nardi 147. 605.
Spica odorifera 605.
Spicæ 255. 696.
Spicas colligere 527.
Spicas conquirere 527.
Spicula ſagittarum tuarum 216.
Spiculator 19. 337.
Spicolum 571.
Spiculum geſtans 317.
Spina 106. 108. 138. 324. 328.
Spina aculeata 9.
Spina dorſi 99. 376. 617. 623. 696.
Spinæ 58. 206. 525.
Spinæ ſucciſæ 422.
Locus ſpinoſus, & incultus 106.
Spiræ 215.
Spirare 295. 559.
Spiratio 205.
Spiritalis 560.
Spiritu errantes 770.
Spiritualis 560. 587.
Virtus ſpiritualis 560.
Spiritualitas 560.
Spiritualiter 560. 587.
Spiritus 302. 560. 587.
Spiritus vehemens 128.
Spiritus maligni 399.
Spiritus malignus 349.
Spiritus prophetiæ 632.
Spiritus Sanctus 632. 707.
Spithama 530.
Splen 170.
Splendens 525.

Splen-

Splendens 46. 123. 486. 487.
Splendere 45. 46. 122. 130. 189. 283. 298. 305. 423. 478. 486. 604.
Splendidum eſſe 486.
Splendidum reddere 189. 305.
Splendidus 45. 46. 61. 125. 131. 284.
Splendor 58. 122. 125. 130. 131. 281. 284. 298. 305. 309. 423. 477. 523. 604.
Splendor antiquus 202.
Spleoium 59.
Spolia 641.
Spoliare 46. 47. 74. 147. 359. 542. 577. 638. 641.
Spoliatio 47.
Spoliator 47.
Spolium 46. 47. 359.
Sponda 100. 438. 618.
Sponda lecti 100. 383.
Spondere 379. 496. 532.
Spongia 354. 671.
Sponſa 212. 292. 308.
Sponſalia 161. 167. 497. 532.
Sponſam ad connubium conſecrare 532.
Sponſio 379.
Sponſor 379.
Sponſus 161. 167.
Sponſus Bereſchit 462.
Spontanea oblatio 282.
Spontanea 281.
Spontaneum munus 282.
Sponte 252.
Sponte natum 223.
Sponte creſcens 223.
Sponte agere 282.
Sponte dare 282.
Sponte incumbere 282.
Sponte offerre 282.
Sponte offerri 282.
Sporta 328.
Sportula 328.
Spretus 53.
Spuere 577. 587.
Spuma 122. 516. 580.
Spuma, *proprie olla ferventis* 580.
Spuma ferv oris 601.
Spumam emittere 601.
Spurcities 180. 509.
Spuria 251. 690.
Spurius 251. 690.
Spurius dubius 251.
Sputum 568. 577. 588.
Sputum inſipidum 588.
Squama 510.
Squamæ 75. 510.
Squamæ piſcium 157. 510.
Stabile 696. 720. 748.
Stabile eſſe 747.
Stabile reddere 686.
Stabilire 335. 499. 747.
Stabiliri 500. 533.
Stabilis 500. 533.
Stabilitas 500. 530.
Stabula 40.
Stabulum 23. 56.
Stacte 235. 290.
Stadium 219. 567.
Stagna 678.
Stagnum 3. 23. 449.
Stamen 689.
Stamen, & ſubtegmen 689.
Stanno vaſa obducta 60.
Stannum 3. 55. 60. 357. 515.
Stannum, & plumbum liquefactum 451.
Stare 385. 393. 499. 533.
Statera 7. 218. 259. 265. 553.
Statim 33. 38. 106. 183. 195. 225. 275. 443. 467. 731. 768.
Statio 368. 419. 500. 533.
Statio militum 18.
Stationaria acies 18.
Stationarii milites 18.
Stationis caput 368.
Stationum liber 368. 393.
Stellarum, & Planetarum cultores 391.
Stellarum cultus 390.
Statua 16. 190. 368. 479. 500.
Statuæ ſubdiales 150.
Statuere 79. 85. 188. 385. 423. 465. 480. 492. 496. 621. 747.
Statuere accurate 314.
Statura 500. 533. 560.
Homo ſtaturæ proceræ 68.
Status 168. 269. 180. 199. 368. 500.
Status malus 43.
Status, & ſplendor antiquus 202.
Statutum 292. 308. 438. 493. 500.
Stella 20. 211. 226.
Stella Mercurii 211. 226.
Stella polaris Antarctica 33.
Stellæ erraticæ 211. 226.
Stellæ fixæ 211. 226.
Stellæ matutinæ 211. 674.
Stellæ ſeſſionis, *h. e. fixæ* 200.
Stellas numerans 731.
Stellio 144. 653.
Stemma 80. 197.
Stercorare agrum 130.
Stercorei Dii
Stercus 21. 76. 121. 130. 296. 322. 448. 509. 573. 595.
Sterile 355.
Sterilis 378.
Sterilitas 56. 341.
Sternere 190. 199. 204. 246. 253. 357. 618.
Sternere equum, *vel* aſinum 260.
Sternere jumentum 160.
Sternere pavimentum 576.
Sternutare 261. 389.
Sternutatio 130. 389.
Sterquilinium 285. 509.
Stibio illinere 340.
Stibio pingere 209.
Stibium 209. 473. 686. 720.
Stilla 96. 126. 176. 179. 290. 307.
Stillæ 176. 572.
Stillare 96. 126. 132. 179. 280. 290. 307. 481. 572. 691. 721.
Stillare facere 126.
Stillatio 132. 179.
Stillicidium 96. 307.
Stimulus 100. 129. 437.
Stipendium 323.
Stipula 75. 77. 85. 249. 501. 528.
Stirps 25. 129. 378.
Stoa 323.
Stola 18. 22. 78. 221. 230.
Stolida 176.
Stolide agere 427. 465.
Stoliditas 47. 509. 626.
Stolidum eſſe 176.
Stolidum fieri 176. 215.
Stolidus 47. 61. 176. 215. 626.
Stomachus 39. 40.
Digerere cibum in ſtomacho 391.
Stragula 78. 80.
Stramen 723.
Stramentum craſſum, laneum, ac villoſum 78.
Straminarium 723.
Stramine conſpergi 723.
Strangulare 151. 662. 685.
Strangulare ſe 151. 662.
Strangulari 131.
Strangulatio 151. 341. 663. 685.
Strata 618.
Stratum 6. 100. 190. 320. 569. 576. 618. 630.
Stratum ponere 576. 618.
Stratus 576.
Strenuitas 133.
Strenuus 84. 129.
Strepera mulier 535.
Strepere 615.
Strepere pedibus 731.
Strepitum edere 556.
Strepitus 110. 499. 547. 556. 570. 615.
Stricte 94.
Stridere 373.
Stridere dentibus 157. 373.
Striga 557. 566.
Strigiles 141.
Strigilis ad equos pectendos 355.
Stringere, *de gladio* 643.
Strix 235.
Structor 23.
Structura 52. 63.
Structura ordinata, & diſpoſita 177.
Struere 318.
Struere inſidias 213.
Struthiocamelus 295. 297. 298.
Studere 82. 86. 244. 374. 393.
Studia 181. 207.
Studioſus literarum 61.

Digitized by Google

Studioſus ſapientiæ 765.
Studioſus Theologiæ 772.
Studium 8e. 86. 101. 105. 181. 207. 225. 244. 374. 393. 696.
Stulte 750.
Stulte agere 176. 180. 305. 3e6. 6e6.
Stulte dicere 305.
Stulteſcens 180.
Stulteſcere 176. 215.
Stultitia 47. 176. 180. 323. 509. 608. 626. 704.
Stultum agere 654.
Stultum eſſe 176. 3e6. 704.
Stultum fieri 176. 180. 215.
Stultum ſe fingere 626.
Stultus 47. 152. 176. 180. e15. 326. 42. 567. 608. 626. 704. 716. 750.
Stupa lini 295.
Res ſtupenda 716.
Stupere 654. 669.
Stupeſcere 654.
Stupiditas 47.
Stupidum eſſe 654.
Stupidum fieri 180.
Stupidum reddi 669.
Stupidus 61. 78.
Stupor 498. 654. 669. 727. 738. 769.
Stuprare 371.
Stylobates 149. 207. 330.
Stylus 176. 345. 363. 482. 509. 626. 705.
Stylus ferreus 572.
Stylus longior, & fortior in fructibus majoribus 684.
Stylus ſculptorius 125. 131.
Stylus Talmudicus 705.
Suapte natura 394.
Suave 268.
Suave eſſe 52. 268. 294.
Suave fieri 52.
Suave reddere 52.
Suavis 5e 379.
Suavitas 52. 294.
Sub 595. 729. 77e.
Sub me 729.
Subactio 205.
Subactum 234.
Subactus 229.
Subdere 557.
Subdiaconus 657. 709.
Subdiales flatus 150.
Subditum eſſe 714.
Subditus 714.
Subducere 280. 330.
Subducere ſe 330.
Subſtantivum 102.
Subjectio 663. 714.
Subjectum 311. 715.
Subjectum eſſe 663.
Subjectus 663. 714.
Subigere 204. 229. 246. 714.
Subigere ad violandam pudicitiam 317.
Subigere maſſam 234.
Subigi 204.
Subjicere e04. 557. 663.
Subjicere ſe 663.
Subjicere ſervituti 714.
Subjici 204. 663. 714.
Subitanea mors 164.
Subito 38. 195. 443. 467. 469. 637. 665. 735. 768.
Subjugare 204.
Subligacula 3. 511.
Subligaculum 1e9. 405. 445. 479.
Sublimitas 392.
Sublunaris regio ee9.
Submergere 66e. 679.
Submergi 168. 170. 173. 179. 662. 679.
Submerſio Solis 173. 680.
Submiſſe in aures loqui 235.
Submiſſio 271. 308.
Submiſſio vocis e71. 308.
Subſannere 75. 90. 93. e3e. 237. 472. 558. 736.
Subſannatio 93. 234. e37.
Subſannator 558.
Subſcriptio manus meæ 164.
Subſcriptus infra 165.
Subſcudes 298.
Subſidere 707.
Subſidia 331.
Subſignatio manus meæ 164.
Subſilire 96. 175. 401. 515. 516. 542. 543. 576. 6ee. 684.
Subſiſtens 500.
Subſiſtentia 500. 533.
Subſiſtere 499. 533.
Subſolanus 494. 495.
Subſtantia 71. 82. 84. 86. e55. e56. 257. 267. 274. 275. 291. 394. 512.
Categoria Logica ſubſtantiæ 394.
Subſtantiam colligere 345.
Subſtantiam congregare 345.
Subſtantia viva 500.
Subſtantiale e74.
Subſtantialia 394.
Subſtantialiter 394.
Subſternere 190. 199. 246. 253. 557. 618.
Subſtratum 199.
Subſtructio 142.
Subſtructio prominens 1e5.
Subſultare 516.
Subtegmen 379.
Subter 729.
Subtilis conſideratio 99.
Subtilitas 99. 105.
Subtilitates 99. 100.
Subtiliter differere 105.
Subtrahere 56. 86. 96. 104. 151. 258. 280. 349.
Subtractio 198.
Subtractio Arithmetica 166. 198. 349.
Subtus 575.
Subverſio 151.
Subvertere 21. 111. 339. 340. 362.
Subvicarii 547.
Subula 141. 576.
Suburbium 438. 560. 587.
Succendere 6. 96. e93. 637.
Succendi 190.
Succidere 70. 71. 214. 42e. 4e3. 439. 488. 5e5. 537. 544. 558. 677.
Succiſio 515.
Succum exprimere 349.
Succumbere 551.
Succumbere in coitu 551. 640.
Succus 373. 685.
Succus caleando expreſſus 575.
Succus aridus 685.
Succus groſſulorum 685.
Succus humidus 685.
Succus præputii arborum 685.
Succus ſiccus 685.
Sudarium 318. 346. 688.
Sudor 124.
Suere 138. 141. 163. 747. 770.
Sufferre 314. 405.
Sufficere 275. 337. 354.
Sufficiens 224.
Cauſa ſufficiens 354.
Sufficiens eſſe 337. 354.
Sufficienter habere 337.
Sufficienter largiri 337.
Sufficientia e59. 337. 354.
Sufficit e24.
Suffimentum 95.
Suffire 504.
Suffitum facere 503.
Suffitus 503. 537.
Sufflare 295. 301. 303.
Sufflatio 295.
Sufflatorium 301.
Suffocare 151. 341. 662. 685.
Suffocare ſe 151. 662.
Suffocari 151.
Suffocatio 341. 663. 685.
Suffodere 280.
Suffraganeus 316.
Suffumigari 79.
Suffundere pudore 46. e15.
Suffundi pudore 46. 61. 515.
Suffundi rubore 115.
Suffuſio 144.
Suffuſiones oculorum 138.
Sugens 188. 198.
Sugere 188. 198. 354.
Suggeſtum 95. 104. 233.
Suggeſti Caput 95.
Sulcabile 734.
Sulcare 355. 619.
Sulcatio 734.
Sulci 371. 549.
Sulcorum ductus 734.
Sulcus 355. 360. 557. 734.
Sulphur 81. 204.
Sultàn 640.

Su-

Sumere 88. 301. 311.
Sumere viaticum
Summa 159. 226. 350. 364.
Summa capita 414.
Summa capitalis 101.
Summa denariorum 350.
Summa numerata 327. 351.
Summa numeri 350.
Summa omnium 346.
Summa pecuniæ 80.
Summa rationis ſubductæ 159.
Summa rei 293. 321.
Summa rei totius 103.
Summa ſummarum 346. 350.
Summam numeri colligere 324.
Summitas 477. 548. 568.
Summus 366.
Sumptus 124. 296.
Sumptus, *numeri pluralis* 199.
Sunt 10. 35. 201. 203.
Supellex 53. 658.
Supellectilis cella 158. 391.
Super 17. 83. 366. 387.
Super cum 366.
Super te 366.
Superare 297.
Superbe 550.
Superbe agere 123.
Superbi 122.
Superbia 66. 81. 123. 124. 550.
Superbire 123. 124. 184.
Superbus 66. 81. 123. 124. 184. 558.
Supercilia 567. 595.
Supercilium 68.
Supererogatoria precatio 188.
Supereſſe 194. 260. 603. 691.
In ſuperficie 17. 387.
Superficies 17. 68. 83. 705.
Superfluitas 673.
Superfluum 194.
Superfluum eſſe 340.
Superior 366.
Superioritas 366.
Superindere 523.
Superinducere 523.
Superliminare 680.
Superliminaria 753.
Supernatare 170.
Superne 366.
Superſtes 622.
Superſtitem remanere 603.
Superſtitioſa benedictio 243.
Suppedaneum 76. 205.
Suppeditare 337.
Supinum in cervicem cadere 444.
Supplantare 299.
Supplementum 79.
Supplicare 351. 404. 458. 487.
Supplicatio 150. 419.
Suppliciter 404.
Suppreſſio 229.
Supprimere 187.
Supprimens beneficium 229.
Supputare 159. 257. 327. 351. 731. 768.
Supputatio 159. 257.
Ad ſupputationem minorem 245.
Supputationes 159.
Supputator 159.
Supra 83. 366. 387. 391. 539.
Supra memoratum 308.
Supremus 366.
Surculi 231. 684.
Surculus 138. 188. 298. 358. 372. 609.
Surda 426.
Surdus 158. 426.
Surgere 393. 499. 533.
Mane ſurgere 494. 707.
Surrectio 128.
Surripere furtim 79.
Surripere vi 74. 84.
Surſum 366.
Surſum verſus 227.
Sus 139.
Suſceptio 492.
Suſceptor infantis circumcidendi 271. 354.
Suſcipere 292. 491. 526.
Suſcitare 81. 362. 722.
Suſcitare lites 82.
Suſpectum eſſe 159.
Suſpectum habere 133. 159. 167.
Suſpectum haberi 159.
Suſpectus 167.
Suſpendens homines 733.
Suſpendere 128. 478. 487. 732.
Suſpenſio 133. 478.
Suſpenſum 723.
Suſpenſus 478. 733.
Suſpicari 159. 167.
Suſpicio 96. 167.
Suſpirare 17. 98.
Suſpirium 17.
Suſtentaculum 26. 330. 335.
Suſtentaculum brachiorum 353.
Suſtentare 314. 330. 335. 440.
Suſtentatio 335.
Suſtentationes 331.
Suſtinere 314.
Suſurrare 243.
Suſurratio 158.
Suſurratio tacita 167.
Suſurro, onis 615.
Sutor 333. 353.
Sutura 747. 770.
Duæ ſuturæ 747. 770.
Sycophanta 241.
Sycophantia 241.
Syllaba 113.
Syllogiſmi concluſio 198.
Syllogiſmi terminus 544.
Syllogiſmus 117. 547.
Syllogiſmus demonſtrativus 199.
Syllogiſmus erroneus 547.
Syllogiſmus ſophiſticus 547.
Syllogiſtica demonſtratio 199.
Syllogiſtice concludere 186.
Sylveſtre 4. 61.
Sylveſtris 47. 102. 429.
Symbolum 346.
Symphonia 331.
Sympoſium 677. 681. 689.
Synagoga 44. 214. 229. 326. 498. 533.
Synagoga magna 224.
Synagogæ caput 591. 593.
Synagogæ gubernator 440.
Synagogæ miniſter 139. 486. 716.
Synagogæ negotia curans 486.
Synagogæ princeps 591.
Synagogæ magnæ viri 214.
Synedrium 333. 558.
Nomina ſynonyma 351. 558.
Synonymia 558. 587.
Synonymum nomen 587. 707.
Synopſis 364.
Syre 25.
Syriace 25.
Syrus 25.

T

TAbefieri 258.
Tabellarius 168. 362. 438.
Taberna 150.
Tabernacula 17. 631.
Tabernaculum 5. 80. 172. 324. 350. 631. 633.
Tabernæ 525.
Tabes 258. 604. 625.
Tabeſcere 258.
Tabula 99. 104. 168. 234. 294. 309.
Tabulæ 99. 210. 757.
Tabulæ pictorum 381.
Tabulæ, in quibus lagana fiunt 381.
Tabularium 25.
Tabulatum 142. 366. 545.
Tacere 104. 158. 629. 636. 690.
Tacita 159.
Taciturnitas 690.
Taciturnus 690.
Tactus 249.
Tæda 55.
Tædæ 404.
Tædere 361. 535.
Tædio afficere 299.
Tædium 535.
Tænia 70. 81.
Tænia cingere 81.
Talaria 173.
Talaria induere 173.
Talasàr, *nomen urbis* 731.
Talentum 211.
Tali digitorum, & pedum 525.
Talus pedis 20. 444.
Tallit 172.
Talpa 545.
Talmùd 236. 244.
Secundum Doctores Talmudicos 769.
Talmudicum vocabulum 79.

Talmudicus Doctor 742.
Talmudicus ordo 705.
Talmudicus ſtylus 705.
Talmudicus textus 506. 709.
Talmudicus uſus 705.
Talmudis ſex ordines 714.
Talmudis ſex partes 714.
Tam 211. 226.
Tam, quam 34. 35. 38. 39. 62. 106. 113. 224.
Tamen 391. 535.
Tameſi 20. 110. 116.
Tammùz, *Idolum* 738.
Tamquam 113.
Tandem 9. 58. 321. 354. 378. 516.
Tangere 281.
Tanì, *nomen vaſis* 174.
Tantiſper dum 360.
Tanto magis 211. 226.
Tantopere 108. 116. 211. 226.
Tantum 234. 243.
Non tantum 103.
Tantumdem 116.
Tantummodo 58. 65. 233. 243.
Tapetes 53. 119. 618.
Tapetes ocellati 340.
Tapetum 747.
Tarſbacna, *nomen loci* 749.
Tardare 7. 268. 277. 365. 617. 702.
Tardatio 9. 241. 390.
Tarde 277.
Tarditas 702.
Tardus 268. 750.
Motus tardus 268.
Targùm 750.
Targùm aliud 765.
Targùm OnKeli, *vel* OnKeloſi 765.
Tarmùd, *nomen loci* 756.
Tarmudæi 756.
Tasìl, *avis* 742.
Tavàch, *nomen loci* 728.
Tavài, *nomen fluminis* 727.
Tauri ſignum 307.
Taurus, *ſignum Cœleſte* 704.
Taxatio 670.
Taxus 335.
Tecaſphìt, *congregatio Dæmonum* 731.
Tectorium 153.
Tectorium ex calce 75. 621.
Tectorum planorum ſeptum 729.
Tectum 4. 172.
Tectus 204. 355.
Tecum 107. 369.
Tegere 151. 153. 172. 204. 214. 220. 324. 355 479. 678.
Tegere involucro 230.
Tegmen 153. 224. 326.
Tegulæ 574.
Tegumentum 119. 153. 219. 220. 4411
Tela 285. 163. 689.
Tela, orum 82.
Telæ 499.
Telæ fila extrema longa 82.
Telonarius 273.
Telum 83 707.
Temerarius 154.
Temere 85. 379.
Temere agere 123.
Temeritas 56. 154.
Temeritas in loquendo 61.
Temperamentum corporis ex quatuor qualitatibus 271.
Temperans 467.
Temperare 250. 271.
Vinum temperatum 271.
Aer temperatus 271.
Tempeſtas 160. 335. 367.
Tempeſtates 127. 160.
Tempeſtive quærere 625.
Templum 108. 316. 375.
Templum Domini 108.
Templum Hieroſolymitanum 45. 50. 361.
Templum Hieroſolymitanum ſecundum 65.
Tempora, *pars capitis* 473. 578.
Temporalis 132.
Temporalis vita 668.
Tempore hoc 113. 245. 288.
Tempore matutino ſurgere 707.
Omni tempore 225.
Temporibus certis 441.
Temporibus quibuſdam 444.
Temporis momento 444. 731.
Temporis perditio 226.
Tempus 27. 113. 127. 132. 360. 373. 386. 388.
Tempus, *pars capitis* 473. 578.
Tempus determinatum 3 1.
Tempus exiguum 275.
Tempus fixum 492.
Tempus futurum 132. 245. 385.
Tempus matutinum 188. 483.
Tempus medium 727.
Tempus menſtruum 219.
Tempus parvum 275.
Tempus præſens, *apud Grammaticos* 115. 132. 245.
Tempus præſens Participii 62.
Tempus præteritum 132. 245. 387.
Tempus ſtatutum 492.
Tempus veſpertinum deſtinatum offerendis Sacrificiis 258.
Tempus veſpertinum poſtremis Dei precibus deſtinatum 379.
Tempus indicere 396.
Temulentia 559.
Temulentus 559.
Tenax 510. 749.
Tendere 267.
Tendere laqueos 478. 747.
Tendicula 747.
Tenebræ 36. 105. 143. 148. 159. 375. 492.
Tenebræ denſæ 14.
Tenebræ oculorum ſubitæ cum vertigine 608.
Tenebræ denſiſſimæ 14.
Tenebris obduci 532.
Tenebris obductum eſſe 143.
Tenebris obductus 36.
Tenebroſum eſſe 159.
Teneor 366.
Tener 20. 39. 140. 570.
Tenere 7. 231. 299. 511.
Teneri 404.
Teneritudo 140.
Tenerum 539. 557.
Tenerum eſſe 570.
Tentans 292.
Tentare 292. 308. 327. 351.
Tentatio 292. 308.
Tentationes 292.
Tentorium 5. 20. 174. 326. 441. 633.
Tenue 48. 99 539. 557. 596.
Tenue eſſe 271.
Tenue fieri 511.
Tenues 151.
Tenuja 99.
Tenuis 96. 99. 160. 238. 327. 511.
Tenuitas 99. 104. 105.
Tenuitas ingenii mei 388.
Pro tenuitate ingenii mei 244.
Pro tenuitate ſcientiæ meæ 244.
Tepeſcere 449. 468.
Tephillìn 418.
Tepidum 4 9.
Tepidum fieri 449.
Aquæ tepidæ 458.
Teraphìm 759. 771.
Tercenti 739.
Terebinthus 49.
Terebrare 57. 494.
Terere 621. 671. 731.
Terga vertere 21.
Tergere 263. 385. 477.
Tergum 8. 83.
Teri 99. 715.
Terminare 323. 767.
Termini 56.
Termini certi 112.
Terminorum miſtio 395. 766.
Terminum abbreviare 515.
Terminum tranſilire 515.
Terminus 27. 76. 84. 138. 163. 321. 352. 516. 727. 729. 767.
Terminus medius apud Logicos 84.
Terminus prorogatus 84.
Terminus propoſitionis 84.
Terminus Sabbati 767.
Terminus ſtatutus 530.
Terminus ſyllogiſmi 544.
Terra 4. 25. 26. 248. 375. 393.
Terra decoris 22.
Terra Iſraelitica 22.
Terra habitabilis, & culta 202. 722.
Terra ſicca 4 25. 26. 248.
Terræ centrum 572.
Terræ elementum 393.
Terræ cultor 405.
Terræ medium 179.
Terræ motus 124.
Terræ pars 572.

Ter-

Terram colere 356.
Per terram raptare 178.
Terrefacere 55.
Terrere 45. 55. 93. 96. 258.
Terreri 723. 717.
Terribilis 10. 93.
Terriculamenta 124.
Terrifica 10.
Territus 315.
Terror 10. 45. 55. 124. 128. 155. 335. 654. 709.
Terrorem incutere 615.
Tertia 737.
Tertia pars 737.
Tertia vice 137.
Tertiæ generationis abnepotes 737.
Tertiæ perſonæ pronomina 342.
Tertia vice
Tertia perſona 342.
Tertiatio, *h. e.* depoſitio in fidem tertii 644.
Tertii 737.
In tertii fidem, *vel* cuſtodiam deponere 643.
Tertio 737.
Tertio facere 737.
Tertio loco 737.
Tertius 643.
Teruntius 654.
Teſaſith, *nomen ſpiritus* 728.
Teſſella 572.
Teſſera 529.
Teſſera nummaria 161.
Teſſeræ ludus 529.
Teſſellatum 572.
Teſſellatum opus facere 572.
Teſta argilloſa 152.
Teſta figulina 401.
Teſtaceum vas 376. 480.
Teſtamentum 628.
Teſtari 319.
Teſtes 401. 663.
Teſticuli 401. 663.
Teſticulos magnos habens 663.
Teſticulus 211. 664.
Teſtificari 319.
Teſtificatio 319.
Teſtimonium 319.
Teſtis 319.
Teſtibus excuſus 335.
Teſtor contra te 771.
Teſtudo 137. 471. 515. 516.
Texere 82. 251.
Textor 82.
Textoris jugum 215.
Textoris radius 82.
Textualis 514.
Textum 689.
Textura 285.
Textus Biblicus 463.
In eodem textu 42.
Textus Ghemarà 546.
Textus inverſus 355.
Textus libri 460.
Textus Sacræ Scripturæ 546.
Textus Talmudicus 546. 709.
Thalamus 80. 212. 726.
Thalamus nuptialis 153.
Thanea, *nomen urbis* 174.
Tharſis 178.
Theatrum 28.
Theca 104. 301. 310. 729. 768.
Theca calami 729.
Theca citharæ 729.
Theca forficis 729.
Theca libri Legis 729.
Theca nabliorum 729.
Theca ſcriptoria 729.
Theca ſcriptoria, & armarium ſcriptorium 757.
Thema 198. 346. 378. 720.
Themimid, *nomen Angeli* 409.
Themiſtius 740.
Theodas 724.
Theodorus 592.
Theologia 37.
Theologiæ ſtudioſus 772.
Theologus 37.
Theologus vir 200.
Theorica ſcientia 390.
Theoricus 390.
Theriaca 503.
Theriſtra 204.
Theriſtrum 224.
Thermæ 97.
Therumà 754.
Theſaurarii 70.
Theſauri 50. 173. 175.
Theſauriaare 80.
In theſaurum recondere 22.
In theſaurum reponere 22.
Theſaurus 22 80. 112. 320. 523. 743.
Theſaurus abditus 173.
Theſaurus clauſus 51.
Theudas 724.
Theudus 724.
Threni 203. 519. 694.
Thronus 221.
Thrumà 754.
Thummim 739.
Thunnus 177.
Thuribulum 47. 248.
Thus 232.
Thuris granum 545.
Thuris pulvis 57. 394.
Thyina ligna 13.
Thynnus 174. 177.
Tiara 171. 480. 493.
Tiaræ 204. 480.
Tibia 2. 149. 602. 686. 720.
Tibialia 278.
Tigillum 125.
Tigna 111. 303.
Tignum 125. 222. 264. 543. 671. 682.
Timendus 93.
Timere 93. 96. 580. 757.
Timidus 96.
Timor 93. 96. 335. 927.
Timorem incutere 566.
Tinctor 486.
Tinctura 471. 486.
Tinea 125. 187. 335. 571. 576.
Tingere 168. 486.
Tinnire 478. 479.
Tinnitus 547.
Tinnitum edere 527. 547.
Tintinnabula aurea 260.
Tintinnabuli pulſus 547.
Tintinnabulum 121. 131. 168.
Tisbi 763.
Tishites 763.
Titio 5.
Titulis uti 213.
Titulo appellare 213. 228.
Toga 76. 78. 212. 259. 428. 503. 688.
Togæ 14.
Tolleno 537.
Tollere 96. 169. 289. 292. 307. 330. 405. 542. 560. 678. 753.
Tòmen, *menſura* 739.
Tomus libri 173.
Tonare 11. 211. 575.
Tondere 73. 355.
Tonitru 499. 574.
Tonſio 355.
Tonſor 73. 75. 339. 355.
Tonſorum forfex 131. 355.
Tonſura capitis rotunda 191.
Tonus 113.
Topazii 57.
Topazius 192. 331. 378.
Tophet, *nomen loci* 746.
Topica 309.
Topicorum liber 309.
Torcular 294. 349. 376. 536.
Torcularis lacus 294. 376.
Tormentum bellicum 399.
Tormina 134.
Torpere 579.
Torpor 601.
Torquere 662.
Torqueri 662.
Torques 258. 314. 372.
Torrefacere 506.
Torrens 281. 284.
Torrere in ſartagine 169.
Torris 5. 288.
Torta 82. 158.
Tortæ panis 172.
Tortile 510.
Tortilia 510.
Tortuoſitas 393.
Tortuoſum 108. 448.
Locus tortuoſus 108. 216.
Toſah, *urbis nomen* 763.
Toshites 763.
Toſtum 158. 506.
Tot 225. 227.
Totaliter
Toties 225.
Totum 79. 212.

Totum iſtud 225.
Totus 212.
Toxicum 25. 331. 352.
Trabes 111.
Trabs 222. 339. 543. 683.
Trabs parva 125.
Trabs magna 264.
Trachonitis Syriæ regio 77.
Tractare 48.
Tractatus abſolutus 308.
Tractile 280.
Tractio 277. 281.
Tractio manuum 277.
Tractor 56.
Tractus 76. 265. 282. 406.
Tradere 152. 184. 259. 274. 303. 722. 769.
Traditio 116. 259. 274. 549. 714.
Traditio alia 742.
Traditio etiam talis eſt 769.
Traditiones 742.
Traditiones Patrum 771.
Traducere 71. 357.
Tragema 750.
Traha 281.
Trahere 83. 86. 265. 277. 280. 281.
Trahi 277.
Trajicere flumen 71.
Trames 605.
Tranquille 285. 306. 636. 715.
Tranquillitas 200. 285. 306. 617. 636. 715.
Tranquillitas animi 526.
Tranquillum eſſe 617. 636. 671. 715.
Tranquillum reddere 617.
Tranquillus 306. 617. 636. 684. 715.
Traos 357.
Translatio 468.
Tranſactiones 56.
Tranſcribere 396.
Tranſcriptio 396.
Tranſenna 20.
Transferre 169. 289. 293. 308. 330. 357. 359. 386. 396.
Transferre ex una lingua in aliam 386. 396. 749.
Transferri 170. 182. 396. 640.
Transfigere 48. 57. 100. 175. 298.
Transfigi 295.
Transfodere 57. 100. 175.
Transfodi 218.
Transfretare 71.
Tranſgredi 357. 387.
Tranſgreſſio 357. 387. 745.
Tranſgreſſiones graves 166.
Tranſigere 468. 742. 769.
Tranſilire terminum 515.
Tranſire 124. 146. 357. 359. 387.
Tranſire flumen 71.
Tranſitor 358.
Tranſitus 71. 96. 357. 358. 387. 421.
Translate 387.
Translatio 170. 387. 396.
Translatio ex una lingua in aliam 750.
Translator 396.
Translator errantium 770.
Translatores ajunt 396.
Translatores Legis 386.
Translatores Talmudici 386.
Nomen translatum 396.
Tranſmigrans 170.
Tranſmittere 357.
Tranſpoſitio 355.
Tranſvehere 71. 357.
Tranſverſum 244.
Trapezita 433. 640. 707.
Tredecim 374.
Tremere 124. 440. 466. 478. 553. 566. 573. 574. 575. 580. 618. 727.
Tremor 124. 128. 573. 580. 727.
Tremulum 574.
Trepidare 124. 155. 440. 445. 466. 618. 727.
Trepidatio 155. 340. 727.
Tres 643. 737.
Tres Dii 643.
Tres perſonæ Deitatis 84.
Tres perſonæ Divinæ 643.
Tria 643.
Trianguli figura 643. 708.
Triangulum 708.
Triangulus 177. 643.
Triangulum æquilaterum 354.
Tribula 261.
Tribulatio 362.
Tribuli 58. 525.
Tribulus 9.
Tribunalia 381.
Tribus 604.
Tributi exactio 67.
Tributorum collector 67. 83.
Tributorum exactores 259.
Tributum 22. 126. 219. 248. 259. 192. 515. 738.
Tributum frumentarium, & agrorum 25.
Tributum tranſeuntium 109.
Tributum a provinciis pendi ſolitum 51.
Triclinium 178. 181. 322. 553. 763.
Tridens 260. 267. 637.
Tridentes 511.
Tridrachmum 553.
Triens 737.
Triental 737.
Triginta 643. 737.
Trigonus 177.
Trinitas 413. 643. 708.
Trinus 643. 708.
Triplicare 717.
Triplicata 662.
Triplicatum 708.
Tripudiare 138. 149. 576.
Tripudium agere 136.
Triremis 58.
Triſtem eſſe 3.
Triſtis 359. 376. 684.
Triſtitia 91. 149. 637.
Triſtitia affici 361.
Triſtitia premi 361.
Triſtitiam afferre 149.
Triticum 150.
Tritum 557.
Tritum eſſe 271. 671.
Tritum, *furfures poſterioris farinæ* 277.
Tritura 100.
Triturare 93.
Trituratio 93. 100.
Triumphus 298.
Trochlea 85.
Tropicus 544.
Tropicus æſtivus 544.
Tropicus hybernus 544.
Tropicus Cancri 545.
Tropicus Capricorni 544.
Trucidare 291.
Trutina 248.
Tu 18.
Tuba 154. 523. 672.
Tuba clangere 748.
Tuba cornea 168.
Tubi 19. 481. 573.
Tubiel, *nomen Angeli* 408.
Tubus 262. 481. 562.
Tudicula 48.
Tugurium 172. 324. 325. 350.
Tumor 54. 81. 86. 320. 621. 744.
Tumor cordis 54.
Tumor eminens 62.
Tumor livens 680.
Tumultuari 556. 615.
Tumultuarie concurrere 556.
Tumultuoſe concurrere 556.
Tumultus 110. 570. 615.
Tumulus 4. 78. 90. 733.
Tumulus exiguus 69.
Tunc 4. 33. 97. 108. 135. 207.
Ex tunc 207.
Tundere 91. 178. 375.
Tunica 223. 239. 428.
Tunica, *proprie linea* 223.
Tunica ocellata 223.
Turba 11. 324. 536. 570. 603. 629. 706.
Turba captiva 603.
Turba confuſa 395.
Turba miſcella 380.
Turbæ confuſæ 380.
Turbæ miſcellaneæ 380.
Turbare 35. 96. 124. 149. 180. 292. 365. 395. 603. 609. 615. 669.
Turbari 124. 149. 292.
Turbatio 615.
Turbatus 292.
Turbatus animo 181.
Turbidum 488.
Turbidum eſſe 170.
Turbidum fieri 170.
Turbine agitare 367.
Turbo 125. 128. 367.

Turca 341.
Turcarum religio 106.
Turcia 763.
Turaicus, *lapis pretioſus* 178.
Turdus 637.
Turma 11. 75. 85. 223. 231. 324. 629. 706.
Turmæ 70. 682.
Turmatim coire 110.
Turmatim concurrere 142.
Turmatim congregari 110.
Turpe 229. 306.
Tucpia opera 86.
Rex turpis 79. 86.
Turpitar 79. 86.
Turpiter agare 285. 305. 743.
Turpiter dicere 305.
Turpiter loquens 279.
Turpitudo 51. 79. 86. 170. 229. 285. 305. 306. 758.
Turpitudinis domus 761.
Turris 70. 375. 527.
Turris munita 484.
Turtur 672. 728.
Tuto 730.
Tutor 20. 40.
Tutus 61. 46.
Tuum 94.
Tzadaahial, *nomen Angeli* 407.
Tympana 528.
Tympanum 528.
Tympaniſtriæ 746.
Typis mandara 105.
Typographia 99. 105.
Typographicus 99. 105.
Typographicus error 180.
Typorum dominus 99.
Typorum domus 99.
Typus 99. 105. 176. 180. 758.
Tyranni 178.
Tyrannis 261.
Tyrannus 10. 17.
Tzadocus 473.
Tzaphûn 482.

V

VAcans 460. 559.
Vacare 48. 61. 374. 393. 460.
Vacatio 49. 62.
Vacca 427. 728.
Vacca recalcitrans 54.
Vacillare 249. 251.
Vacuitas 144. 145. 341. 568. 592.
Vacuum 5. 125.
Vacuum reddere 165.
Vacuus 45. 341. 559. 567. 568. 592.
Vadere 108.
Vadum 71.
Væ 119. 134.
Væ tibi 120.
Væ vobis 120.
Vaga 428. 276.
Vagari 170. 179. 282. 284. 723.
Vagatio 170. 285.
Vagatrices mulieres 199.
Vagatrix 442.
Vagina 233. 283. 301. 310. 729. 768.
Vagina cultri 729.
Vagina gladii 729.
Vagina pugionis 729.
Vafar 383.
Vafrities 383.
Vagus 170.
Valde 137. 162. 169. 180. 194. 234. 243. 269.
Uſque valda 234.
Iterum valc 720.
Valedicera 681.
Valens 65. 68. 749.
Valentem aſſe 748.
Valera 186.
Valere viribus 68.
Valetudinarius 39.
Validitates 424.
Validum 269.
Validum efficere 68.
Validum eſſe 68. 84.
Validus 68. 69. 152. 384. 749.
Vallara 320.
Vallatum 733.
Vallis 56. 78. 142. 193. 288. 682.
Vallum 222. 254. 358.
Valvæ in officinis mercatorum 757.
Vanitas 13. 90. 106. 113. 236. 341.
Vanno expurgara 577.
Per vannum axpurgatio 577.
Vannus 560.
Vanum fieri 106.
Vanus 341. 567. 591.
Vapor 35. 106. 113. 503.
Vapor calidus, & ſiccus 537.
Vapulara 238. 245.
Varia 709.
Variare 660.
Variari 709.
Variabile 709.
Variatio 709.
Varia commiſtum 669.
Variegati 285.
Variegatum 308.
Varietas 147. 165.
Variis maculis diſtinctum 292.
Varium 292.
Varium pedibus 554.
Vas 53. 81. 98. 162. 226. 246. 249. 514. 512.
Vas ad lavandum 210.
Vas culinarium 18.
Vas ad formam cornu factum 523.
Vas figuli 152. 401.
Vas fuſorium 484.
Vas invarſum 229.
Vas ligneum 324.
Vas cotundum 487.
Vas teſtaceum 226. 376. 480.
Vaſa aurea 401.
Vaſa ſtanno obducta 60.
Vaſa tecta inſtar corbium 424
Vaſculum 509.
Vaſis operculum 290.
Vaſtare 134. 149. 155. 254. 280. 399. 472. 538. 615.
Vaſtari 47. 134. 149. 155. 472. 654.
Vaſtatio 142. 472. 509. 538.
Vaſtator 134. 135. 615.
Vaſtatus 61. 472.
Vaſtatus locus 472.
Vaſtitas 47. 142. 155. 570. 654.
Vaſtitas repentina 637.
Vaſtitas tumultuoſa 637.
Vaſtitatas 618.
Vaſtus 61. 155.
Vates 278.
Vaticinari 278.
Vau converſionis 117.
Vau copulativum 364.
Vau parvum 131.
Uber 49. 90. 724.
Ubi 108. 113. 347.
Ubi? 10. 16. 35. 38. 106. 108. 113. 116.
Ubicunque 108.
Ubinam? 10. 16. 106. 108. 113.
Vectes 19. 299.
Vectigal 292.
Vectigal tranſeuntium 25. 109.
Vectigalium collector 83.
Vectis 19. 24. 55. 212. 252. 281. 358. 500.
Vector currus 569.
Vegatabile 488.
Vegetabilis 488.
Vegetatio 488.
Vehemens 194. 269. 389. 749.
Vehementer 137. 162. 169. 180. 194. 234. 243. 269. 600. 749.
Vehamentia 749.
Vehementiſſima 234. 243.
Vehendum imponere 568.
Vehara 568.
Vala 340. 513.
Velamen 120. 375.
Velamen, *quo tegitur facies* 50. 318. 346. 558.
Velare 479.
Velare ſe
Vella 1. 181. 471. 573. 575. 595. 681.
Bena valle 573. 575.
Vellus 74.
Velocitas 509.
Velociter 106. 307. 340. 359. 509.
Velox 340. 508.
Velum 51. 119. 149. 192. 318. 326. 346. 375. 428. 440. 441. 465. 510. 558.
Veluti 108. 115. 224.
Vena 280.
Venæ ſectio 271. 345. 533.
Venæ ſector 533.
Venæ pulſantes 384.

Ve-

Digitized by Google

Venam ſecare 82. 345. 533.
Venari 474.
Venatio 474.
Fera venatione capta 474.
Venator 474.
Venatores 474. 513.
Rete venatorium 474.
Vendere 121. 130. 254.
Vendi 121. 130.
Venditio 121. 130.
Emptio, & venditio 276.
Venditionis contractus 5.
Venditor 121.
Venenum 25. 41. 185. 264. 331. 352.
Venenum lethale 331. 346. 352.
Venerari 93.
Veneris Stella 281.
Veni, audi 771.
Veni, vide 766.
Venetiæ 30.
Venia 272. 578.
Veniam dare 579.
Venire 28. 61. 108. 251. 571.
Venter 49. 221. 230. 259.
Venter magnus 221.
Ventilabrum 100.
Ventilare 44. 100. 439. 560.
Ventilatio 577.
Ventralia 232.
Ventralia mulierum 423.
E ventre crepitum emittere 389.
Ventrem aperire 423.
Ventrem exonerare 460.
Ventrem laxare 423.
Ventrem magnum habens 230.
Ventrem ſolvere 423.
Ventris crepitus 295. 389.
Ventris crepitum emittere 752.
Ventris cingulum 413.
Ventris fluxus 708.
Ventris muliebris oſtium 450. 469.
Ventris ſolutio 708.
Ventriculus 39. 491.
Ventroſus 2 0.
Venturum eſſe 385.
Ventus 560. 587.
Ventus Aquilonaris 20. 482.
Ventus Septemtrionalis 20. 482.
Ventus vehemens 128.
Ventus vehementiſſimus, & ferventiſſimus 495.
Venumdari 121. 130.
Venus 211. 716.
Venus, *planeta* 305.
Vepres 47. 106. 137.
Vepretum 47.
Vera 38.
Verax 16. 527.
Verba 273.
Verba facere 255.
Verba defectiva 465.
Verba intranſitiva 465.
Verba Legis 105.
Verba magica 273.
Verba otioſa 62.
Verba perfecta 465.
Verba quieſcentia 465.
Verba Sapientum 103.
Verba Scribarum 104.
Verba ſuperſtitioſa 273.
Verba tranſitiva 465.
Verberare 56. 170. 251. 271.
Verbi gratia 388.
Verbis Sacris incantare 243.
Verborum interruptio 355.
Verboſa 89. 465.
Verbum 16. 88. 102. 255. 273. 450. 465.
Verbum abſolutum, *h. e.* intranſitivum 303.
Verbum activum 306. 387.
Verbum Dei prolatum, & ſcriptum 102.
Verbum Divinum 105. 290.
Verbum fixum 387.
Verbum inane 49.
Verbum intranſitivum 60. 393. 465.
Verbum mutabile 387.
Verbum neutrum 30. 393. 465.
Verbum omne 224.
Verbum paſſivum 465.
Verbum patiens 465.
Verbum permanens 387.
Verbum præteritum 465.
Verbum ſtans 465.
Verbum tranſiens 387.
Verbum tranſitivum 306. 387. 465.
Verbum vagans 465.
Vere 58. 189. 203. 257. 388. 527.
Vere ne? 473.
Num vere? 473.
Verecunde 488.
Verecundia 488.
Verecundus 61. 479. 488.
Veredarii 9.
Veredus 570.
Vereri 93.
Vergiliæ 209.
Verificari 38.
Verificatio 38.
Veritas 16. 38. 527. 720.
Veritatem cognoſcere 189.
Veritatem ſequi 189.
Veritatis aſſertores 38.
Vermes 125. 262.
Vermes producere 736. 758.
Vermibus ſcatere 758.
Vermiculus 736.
Vermiculus fabarum 125.
Vermis 125. 566. 571. 730. 736.
Vermis lenticularum 125.
Vermium examen 288.
Vernæ 552.
Vero 58.
Verrere 82. 110.
Verruca 182. 621.
Verrucoſum
Verſari 322.
Verſiculus Sacræ Scripturæ 222.
Verſus 107. 114. 213. 227. 234. 492.
Surſum verſus 227.
Verſus Biblicus 447. 464. 544.
Verſus diem 114.
Verſus initium 595.
Verſutia 143.
Vertebræ 525.
Vertere 21. 111. 117. 139. 312. 420.
Verrere terga 21.
Vertere ſe 111.
Vertere ex una lingua in aliam 356.
Vertex 191. 494. 548. 568.
Verti 111. 220.
Verticulum 214.
Vertigo 243.
Veru 670. 687.
Verveces 405.
Verum 65. 189. 207.
Verum, *adv.* 12.
Verum dicere 38.
Verum enimvero 58.
Verum eſto 15.
Verumtamen 25. 58. 65.
Verus 38. 527.
Veſica fellis 210.
Veſicæ calculus 479.
Veſcicula gutturis in avibus 126. 128. 525.
Veſpa 121.
Veſpera 5. 752.
Veſpera diei feſti 390.
Veſpera Paſchæ 393.
Veſpera Sabbati 380.
Ad veſperam commorari 572.
Ad veſperam Sabbati 245.
Inter duas veſperas 696.
Veſpertina oratio 770.
Veſpertina precatio 379.
Veſpere, & mane 159. 495.
Veſpertilio 6. 47. 178. 363.
Veſpertinum eſſe 625.
Veſpertinum tempus poſtremis diei precibus deſtinatum 379.
Veſpertinum tempus Sacrificiis offerendis deſtinatum 258.
Veſtes attritæ 51.
Veſtes figuratæ 486.
Veſtes laceræ 48. 51.
Veſtes muliebres pretioſæ 230.
Veſtiaria 511.
Veſtibulum 13. 337. 442. 466.
Veſtibus exutus 639.
Veſtibus laceris indutus 401.
Veſtigia 579.
Veſtigium 579.
Veſtimenti pars attrita 625.
Veſtimentum 18. 144. 232. 449. 764.
Veſtimenta attrita 625.
Veſtimenta mortuorum 230.

Ve-

Veſtimenta ſerica 629.
Veſtimentum, quo mortui involvuntur 221.
Veſtire 232.
Veſtire ſe 232.
Veſtis æſtiva muliebris 503.
Veſtis fimbria 672.
Veſtis ora 672.
Veſtis purpurea 467.
Veſtis ex diverſis rebus 669.
Veſtis Regia 467.
Veſtis Sacerdotalis 20.
Veſtis villoſa 180. 231.
Veſtitus 312.
Veſtitum 144.
Veſtrum 94.
Vetare 19. 39. 274.
Vetera 51.
Veteramentum 577.
Veteraſcera 51. 212. 385.
Vetitum 19. 39. 118.
Vetitum, & licitum 33.
Vetula 320. 346.
Vetus 51. 202. 385.
Vetuſtas 202. 625.
Vetuſtate atteri 51.
Vetuſtate conſumi 51.
Vexare 542.
Vexationes 542.
Vexator 542.
Vexillum 177. 293. 346.
Vexillum militara 293.
Vexillum nauticum 293.
Vi opprimera 172. 375.
Deductio in via 728.
Via 18. 20. 24. 109. 116. 340. 605. 693.
Via alia 102.
Via brevis 542.
Via generalitatis 103.
Via lubrica, & præceps 685.
Via privata 693.
Via publica 693.
Via trita 204.
Viæ aſperæ 70.
Viæ compendium 542.
Viæ diviſio 447.
Viæ ductor 728.
Viæ precatio, *h. e.* iter facientium 766.
Viæ ſectio 447.
In viam duci 100.
Viatico inſtruere 123.
Viatico ſe inſtruere 123. 131.
Viaticum 123. 131.
Viaticum ſumera 123. 131.
Viator 11. 24. 36. 170. 358.
Viatores 387.
Viatorum ſaccus 756. 771.
Vibex 109.
Vicarius 14. 316.
Vica 66. 147. 165. 271. 456. 640. 643.
Vica alia 456.
Vice tertia 757.
Vice una 66. 456.
Per vices 386. 396.
Vici 218.
Tribus vicibus 456.
Vicinis 603. 707.
Viciniam viſitans 603.
Vicinum 352.
Vicinus 73. 520. 603. 631.
Viciſſitudo 271.
Victima 88. 291.
Victor 297. 298. 696.
Victoria 298. 309.
Victus, *ſubſt.* 441. 467. 681.
Vicus 138. 229. 424. 621. 680. 707.
Vide 164.
Vide illic 396.
Videlicet 592.
Videns 139.
Videre 138. 147. 164. 364. 390. 547. 584.
Videri 148.
Videtur 96. 104.
Mihi videtur 244.
Sicut videtur nobis 96.
Sicuti videtur 104.
Videtur dicendum 308.
Videtur mihi 308.
Vidua 25. 459.
Viduitas 25.
Viduus 459.
Vigere 231.
Vigil 362. 677. 716.
Vigilantia 716.
Vigilare 362. 677. 716. 728.
Vigilatio 625.
Vigilem eſſe 677.
Vigilia 290.
Viginti 374.
Viginti & unum 374.
Viginti, & duæ litteræ 28.
Vile 200.
Vila eſſe 125. 131.
Vilem eſſe 126. 508.
Vilem fieri 508.
Vilem haberi 126.
Vileſcere 126. 508.
Vilipendere 131. 506. 508.
Vilis 107. 126. 131. 392. 508. 620. 716.
Vilis pretii eſſe 124. 131.
Vili pretio 126.
Vilitas 126. 506. 509.
Villa 154. 229. 424.
Villæ 218.
Villici 425.
Villicus 229.
Villoſa veſtis 231.
Villoſum operimentum 80.
Villus 231. 747.
Vim inferre 17. 149. 172. 748.
Vina condita 197.
Vinacea 737.
Vinarii culices 195.
Vincere 297.
Vincire 19. 218. 377.
Vincire catenis 708.
Vincti compedibus 129.
Vinctus 19.
Vinctus compedibus 204.
Vincula 19. 503. 644. 688. 764.
Vincula chalybea 129.
Vinculum 19. 133. 151. 218. 481. 546. 749.
Vindemia 502.
Vindemiare 214. 502.
Vindemiatio 502.
Vindemiator 502.
Corbes vindemiatoriæ 329.
Vindex 67. 443. 444.
Vindex ſanguinis 443.
Vindicare 67. 299. 442. 444. 467.
Vindicta 299. 442. 467.
Vinea 81. 221.
Vinitor 25. 405.
Vinoſus 197.
Vinum 149. 195. 197.
Vinum album 197.
Vinum capparinum 543.
Vinum clarum 487.
Vinum condenſatum 526.
Vinum conditum 197.
Vinum dulce 144.
Vinum inſuſum 271.
Vinum minutum 737.
Vinum vendens 715.
Violæ 58. 316.
Violare 17. 93. 144. 372. 428.
Violari 144.
Violatio 165.
Violenter 749.
Violentar aperire 575.
Violenter detinere 172.
Violenter axagitare 383.
Violentia 17. 141.
Violeutia uti 383.
Violentus 17.
Vipera 365.
Vir 36. 68.
Ille vir 36.
Vir eximius 185.
Vir magnæ exiſtimationis 167.
Vir mendax 223.
Vir perplexus 694.
Vir Theologus 200.
Virens 566. 574.
Virentia 243. 479. 488.
Virum efficera 68.
Vires 142. 206. 225.
Vires augera 68.
Pro viribus 421.
Virga 141. 604. 619. 684.
Virga menſoria 15.
Virgam habens 604.
Virgatum 604.
Virginis ſignum 301.
Virginitas 59.
Virginitatis ſignum 94.
Virgo 59.
Virgo jugiter orans 487.

Vir-

Digitized by Google

Virgo pubeſcens 60. 488.
Virgula 724. 766.
Virgula parva 131.
Virgulta 295.
Virgultum 138. 298.
Virgultum tenue 298.
Viri 267.
Viri atrii 575.
Viri celebres 442.
Viri corpulenti 71.
Viri fideles 67.
Viri inſignes, excellentes 597.
Viri intelligentes 61.
Viri noti 67.
Viri porticus 575.
Viri publici 442.
Viribus valere 68.
Viribus omnibus contendens 696.
Viribus proſtrati 764. 771.
Viridarium 27. 566.
Viride 192. 357. 419. 566.
Viridis 192. 574.
Viridis herba 192.
Viriditas 192.
Virilis 36. 84.
Virilitas 36. 68. 132.
Virilitatis membrum 68.
Viriliter ſe gerere 68.
Viror 192.
Virtus 69. 142. 206. 270. 366.
Virtus æſtimativa 715.
Virtus Cœleſtis 229.
Virtus Divina 229.
Virtus divinatrix 715.
Virtus infuſa 40.
Virtus ſpiritualis 560.
Virtus ſuprema 384.
Virtutes 142. 270.
Virus 185. 264.
Vis 17. 141. 142. 206. 220. 225.
Vis alendi 225.
Vis attratrix 207.
Vis concotrix 207. 225.
Vis expultrix 207.
Vis formatrix 486.
Vis generandi ſibi ſimile 207.
Vis retentrix 207.
Vi comprimere 17.
Vi opprimere 384.
Vi pudicitiam eripere 17.
Vi ſurripere 74. 84.
Viſcera 259. 563.
Viſcus 88.
Viſio 139. 584. 585.
Viſio vultus 585.
Viſiones 139.
Viſitare 335.
Viſitare ægrotos 56.
Viſitari 335.
Viſitatio 335. 426.
Viſus 585.
Viſus organa 585.
Viſus ſenſus 565.
Vita 141. 164. 271. 297. 309.
Vita æterna 141.
Vita prædita 48.
Vita ſolitaria 60.
Ex hac vita migrare 402.
In vita conſervare 141.
Et in vita conſervet eum 199.
Vita æterna 309.
Animantia vita prædita 164.
Vita temporalis 668.
Per vitam tuam 164.
Vitam ſolitariam agentes 60.
In vitam revocare 141.
Vitalis 164.
Vitalis facultas 164.
Vitellus ovi 146.
Vitia 249.
Vitiare 312.
Vitiatum 222.
Vitio laborans 422.
Vitiligo 46.
Vitis 81.
Vitis propago 260.
Vitium 249.
Vitium originale 456.
Vitri artifices 126.
Vitriarii 126.
Vitrum 122. 123. 126.
Vitrum ad formam cornu 523.
Vitta 605.
Vittæ 314.
Vitula 358.
Vituli oculus, *lapis pretioſus* 359. 390.
Vitulus 358. 427.
Vituperare 86.
Viva 141.
Subſtantia viva 500.
Vivacitas 164.
Vivens 141.
Viventia 141.
Vivere 141. 164. 500.
Vivat æternum 198.
Vivere integre 641.
Vivere perfecte 641.
Vivere ſincere 641.
Vivificare 141. 499.
Vivificatio 141.
Vivum 141.
Vivus 500.
Ulcera 54. 105.
Ulciſci 299. 412. 467.
Ulcus calidum 625.
Ulcus malignum 174.
Ullum 212. 226.
Ulmi 262.
Ulmus 27. 49. 51. 627.
Ulterius 13. 37. 109. 110. 116. 726.
Ultimum 9.
Ultio 299. 442. 467.
Ultor 74. 443. 467.
Ultra 13. 37. 109. 110. 116. 357. 360.
Ultro 252.
Ulva 7. 383.
Ulula 294.
Umbilicus 179. 214. 448. 622.
Umbo 640. 757.
Umbones 640.
Umbra 172.
Umbre mortis 572.
Umbraculum 80. 172. 325.
Una 136.
Una, *adverb.* 107. 114. 137. 162.
Unci 39. 119.
Uncini 372.
Uncinus 119.
Unctio 332. 548.
Unctus 264.
Uncus 3. 17. 119.
Unde? 10. 16. 38. 108. 113. 115. 274.
Unde habentur iſta? 257.
Unde id colligimus? 274.
Unde illud cenſes ita eſſe? 274.
Unde nobis? 16. 38. 257. 273.
Undecim 374.
Undecimus 374.
Undenam? 10. 35. 38.
Undenam tu? 257.
Undenam tu venis? 35.
Undequaque 322.
Undique 322.
Ungere 52. 264. 320.
Ungere aromatibus 59. 150.
Ungi 621.
Ungue diſcerpere 255.
Ungue rumpere 255.
Uogue ſecare 139. 255. 363.
Unguenta 53.
Mortarium unguentarium 731.
Unguentum 53. 731.
Unguentum odoriferum 332.
Unguis 176. 482.
Ungula 176. 441. 482.
Ungulæ 173.
Ungularum ſciſſiones 173.
Ungulas diffindere 173.
Ungulas dividens 442.
Ungulas magnas habens 441.
Ungulas ſolidas habens 508.
Unice 185. 197.
Unicornis 547.
Unicornis marinus 24.
Unicuique 214.
Unicus 185. 197.
Unigenitus 18.
Unio, *margarita* 262.
Uniri 185.
Unitas 34. 185. 597.
Univerſale 226.
Univerſalia 126.
Univerſalitas 226.
Univerſaliter 79. 103.
Univerſalis 226.
Univerſim 226.
Univerſitatis rector 591.
Univerſum 112. 228.
Univerſum hoc 225.
In univerſum 79. 226.
Univoca nomina 351.

Ne-

Nomen univocum 707.
Uoivocatio 351.
In unum 137.
Præter unum 269.
Unumquodque 223.
Unus 34. 136. 162.
Uno excepto 62. 269.
Unuſquiſque 18. 136.
Vobiſcum 234. 369.
Vocabula 245.
Vocabula conſtructa 102.
Vocabulum 245. 273. 722. 765.
Vocabulum fœmininum 310.
Vocabulum hoc 243.
Vocabulum maſculinum 132. 245.
Vocabulum numeri pluralis 245.
Vocabulum numeri ſingularis 145.
Vocabulum Talmudicum 79.
Vocalis 533.
Vocalis brevis 770.
Vocalium ſonus 113.
Vocare 211. 517. 548.
Vocare ſibilando 685.
Vocatio 518.
Vociferari 81. 170. 181. 283. 399. 423. 475. 481. 483. 491.
Vociferatio 11. 181. 399. 419. 475. 492.
Vola manus 216. 423.
Volare 3. 170. 439. 615.
Volatile 361. 439.
Volatilis 170.
Volucres 439.
Volucris 170. 361. 439. 482.
Volvera 76. 80. 85. 380. 515.
Volumen 77.
Volumen libri 308.
Voluntaria oblatio 282.
Voluntarium donum 282.
Voluntarius 595.
Voluntas 200. 471. 573. 576. 595.
Sit voluntas 200.
Voluntas bona 200.
Voluntas mala 200.
Voluptas 360.
Voluptate affici 360.
Voluptatem percipere 117.
Voluptatis hortus 85.
Volutare 480.
Vomer 447. 514. 542.
Vomere 577. 726.
Vomitus 727.
Vorago 726.
Vorator 62.
Voratrix 87.
Vorax 62. 83. 86.
Vos 18.
Apud vos 334.
Votum 283. 500.
Voti ſolutio 312.
Vovere 283. 307.
Vox 113. 245. 499. 533. 722. 765.
Vox æquivoca 690.
Vox conſtructa 393.
Vox in forma abſoluta 393.
Vox hæc vult dicere 769.
Vox indeclinabilis 273.
Vox interciſa 167. 720.
Vox penacuta 391. 595.
Vox pluralis 585.
Vox primitiva 198. 378.
Voces elatæ 560.
Voces diverſæ 709.
Voces eædem 34.
Vocis litteralis auditio 709.
Vocis repercuſſio 113.
Vocis ſubmiſſio 271. 308.
Urbani 163.
Urbanus 390. 544.
Fœmina civis urbana 390.
Fœminæ urbanæ 390.
Urbs 92. 103. 138. 163. 230. 277. 364. 390. 522.
Urbs aurea 364.
Urbs media 62.
Urbs munita 220.
Urbium mater 472.
Urceolus 206.
Urceus 206. 509. 514. 528. 542.
Uredine perira 643.
Uredine tangi 617. 643.
Uredo ſegetum 617.
Urere 55. 606. 637. 685.
Urgens 307.
Urgent 727.
Urgere 17. 93. 129. 233. 154. 220. 230. 340. 748.
Uri 206. 683.
Uriel 5. 23.
Urim 5.
Urim, & Tummim 279.
Urina 628. 720. 721.
Urinam reddens 179.
Urna 91. 310. 480. 514. 720.
Urna coriacea ad aquas haurien-das 129.
Urſa 87.
Urſa major 384.
Urſæ ſignum Cœleſte 358.
Urſus 87. 94.
Urtica 106. 166. 254. 608.
Urticæ 156. 189. 525.
Uſitatum eſſe 283.
Uſitatus 306. 554.
Uſque 359.
Uſque ad 359.
Uſque adeo 211. 226.
Uſque dum 359.
Uſque nunc 359.
Uſquequo 359.
Uſquequo? 10. 268.
Uſque valde 234.
Uſtio 191. 206. 506.
Uſura 135. 291. 548. 549. 585.
Uſura anticipata 586.
Uſus 111. 347. 484. 554. 587. 658. 705.
Uſus Talmudicus 705.
Ut 40. 44. 208. 205. 224. 245.
Eo ut 108. 224. 245. 258.
Ut antea
Ut det 224.
Ut ita dicam 224.
Ut non 269.
Utenſilia 659.
Uter, utris 81. 125. 149. 233. 278. 285. 295. 523. 576.
Uterque 35.
Uterus 49. 221. 563.
Uterus mulieria 530.
Uti 709.
Utile eſſe 111. 117. 199. 618. 703.
Utilis 618.
Utilitas 111. 117. 159. 271. 194. 299. 267. 484
Utilitatem afferra 111. 217. 686. 720.
Utilitatem capere 327.
Utilitatem percipere 111. 117. 686. 720.
Utinam 13. 37. 116. 233. 246.
Utinam certe 400.
Utique 58. 210. 400.
Utres 207.
Utriculus 696.
Uva 371.
Uva acerba, & immatura 58.
Uva prima 330.
Uvæ granum 371.
Uvæ exſiccatæ 479.
Uvæ hybernæ 355.
Uvæ immaturæ 81.
Uvæ paſſæ 479.
Uvarum acini 444.
Uvarum acini decidui 444.
Uvarum hybernarum acetum 355.
Uvarum interius 122.
Uvatachiel, *nomen Angeli* 407.
Vulgare 107. 468.
Vulgaris 107.
Judex vulgaris 107.
Sacerdos vulgaris 107.
Vulgaris conſuetudo 468.
Vulgaris mos 468.
Vulgus 369. 556.
Vulnera 136. 400.
Vulnerara 425.
Vulnus 57. 109. 162. 399.
Vulnus obligare 332. 479. 684.
Vulpecula 744.
Vulpes 744.
Vultum demittere 204.
Vultur 94. 178.
Vulturnus 494.
Vultus 17. 23. 164. 444. 467. 510. 547. 585.
Vultus viſio 585.
Vulva 186. 563.
Uxor 18. 54. 615. 695.
Uxoratus 311. 460.
Uxorem accipere 678.
Uxorem ducere 54. 229. 678.
Uxores 310.
Uziel 362.

Z

Zacharias 519.
Zachariel, *nomen Angeli* 407.
Zelotes 512. 541.
Zelotypa mulier 541.
Zelotypia 174. 512. 541.
Zelotypia affici 174.
Ex zelotypia monere 512.
Ad zelotypiam provocare 174.
Zelotypum eſſe 174. 512.
Zelotypus 512. 541.
Ad zelum commovere 512.
Zelus 174. 512. 541.
Zinziber 128.
Zodiacus 306.
Zohar 597.
Liber Zohar 346.
Zohar novus 346. 600.
Zona 19. 128. 511.

FINIS.

A01 147 1897

Digitized by Google

183
G
18

Digitized by Google